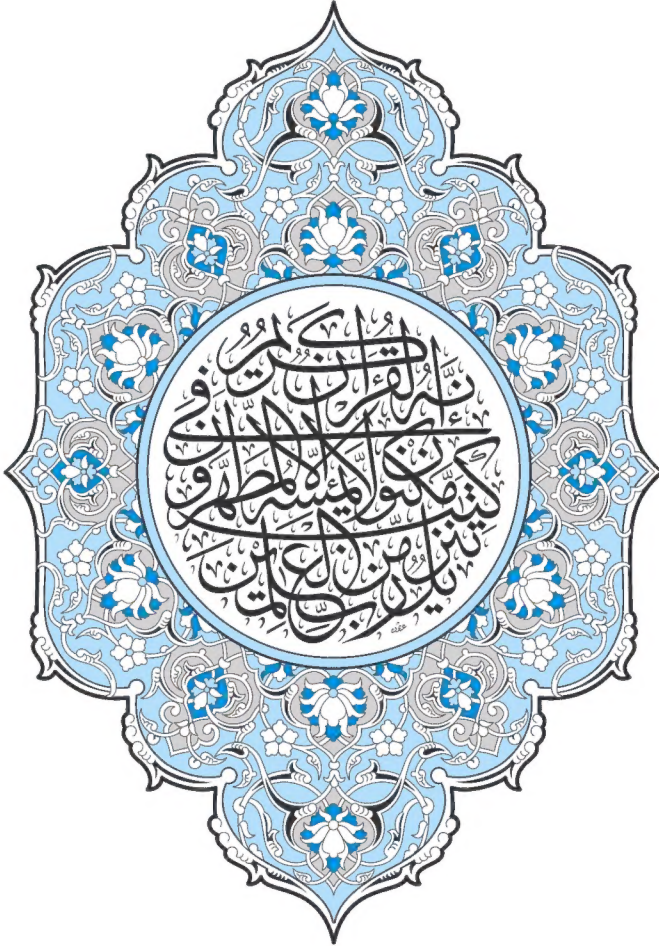

اِنَّا نَحْنُ بَيْنُكَ وَالدُّرَّةِ الْكَوْنِ وَالْمَرْحَلَةِ الْخَطْوِ

(خادم الحرمين الشريفين) شاه سہلیمان کوری عہد بول عہدیز ثال سعود
مہلکی شاہنشینا عہد ہستانا سعودی شہرہ قمہ ند بو ب فہر مانا چاہکرتا قورٹانا پیرز د گدل وەر گہرانا امانیت وئی

تَمَرِّقَ بِالْأَرْبَعِيَّاتِ هَذِهِ الرَّحْمَةُ لِمَعَانِي الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ
خَادِمُ الْحَرَمَيْنِ الشَّرِيفَيْنِ الْمَلِكُ سَلَامَانُ بْنُ عَبْدِ الرَّحْمَنِ السَّعُودِي
مَلِكُ الْمَمْلُوكَةِ الْعَرَبِيَّةِ السَّعُودِيَّةِ

وَقَفَّ لِلَّهِ تَعَالَى مِنْ خَادِمِ الْحَرَمَيْنِ الشَّرِيفَيْنِ
الْمَلِكِ نَسَائِمَانَ بْنِ عَبْدِ الْعَزِيزِ آلِ سَعُودٍ
وَلَا يَجُوزُ بَيْعُهُ
يُوزَعُ مَجَانًّا

تَرْجُمَةُ مَعَانِي الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ
إِلَى اللُّغَةِ الْكُرْدِيَّةِ
(الْهَجَّةُ الْكُرْمَانْجِيَّةُ)

إعداد:
الدكتور إسماعيل علي طه

مُجَمَّعُ الْمَلِكِ فَهْدٍ الطَّبَاعَةُ الْمُصَغَّرَةُ الشَّرِيفَةُ
بِالْمَدِينَةِ الْمُنَوَّرَةِ

ئەف قورئانا پىرۆز ۋە قفە ژ (خادم الحرمين الشريفين)

شاھ سەلمان كورئى عەبدول عەزىز ئال سعوود

نايىت بىتە فروتن

ھەر ۋە دەھىتە بە لافكرن

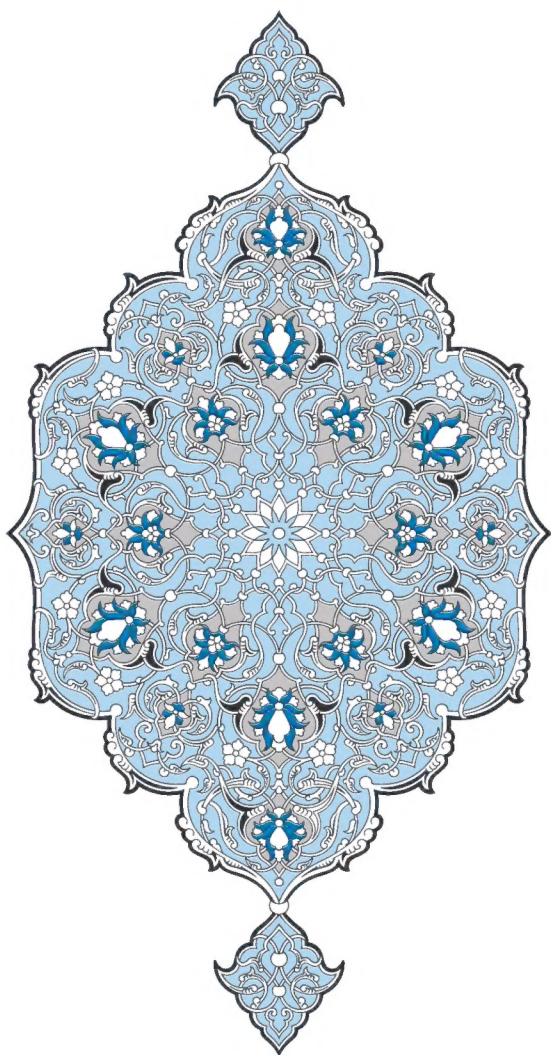
قورئانا پىرۆز د گەل راقە كرنا وئى ب زمانى كوردى

تامادە كرن دوكتۆر:

ئىسماعىل عەلى تاھا

كۆمەلگەھا مەلك فەھەدىا چاپكرنا قورئانا پىرۆز

ل مەدینەیا مونەوۋەر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مقدمة

بقلم معالي الشيخ الدكتور

عبد اللطيف بن عبد العزيز بن عبد الرحمن آل الشيخ

وزير الشؤون الإسلامية والدعوة والإرشاد

المشرف العام على المجمع

الحمد لله رب العالمين، القائل في كتابه الكريم:

﴿... قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ﴾.

والصلاة والسلام على أشرف الأنبياء والمرسلين، نبينا محمد صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ،
القائل: «خيركم من تعلم القرآن وعلمه».

أما بعد:

فإنفاذاً لتوجيهات خادم الحرمين الشريفين، الملك سلمان بن عبدالعزيز
آل سعود - حفظه الله - بالعناية بكتاب الله، والعمل على تيسير نشره، وتوزيعه
بين المسلمين في مشارق الأرض ومغاربها، وتفسيره، وترجمة معانيه إلى
مختلف لغات العالم.

وإيماناً من وزارة الشؤون الإسلامية والدعوة والإرشاد بالمملكة العربية
السعودية، بأهمية ترجمة معاني القرآن الكريم، إلى جميع لغات العالم المهمة؛
تسهيلاً لفهمه على المسلمين الناطقين بغير العربية، وتحقيقاً للبلاغ، المأمور به
في قوله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «بَلِّغُوا عَنِّي وَلَوْ آيَةً».

وخدمةً لإخواننا الناطقين باللغة الكردية (اللهجة الكرمانجية)، يطيب
لمجمع الملك فهد لطباعة المصحف الشريف بالمدينة المنورة، أن يقدم للقارئ
الكريم هذه الترجمة إلى اللغة الكردية (اللهجة الكرمانجية)، التي قام بها
الدكتور إسماعيل علي طه؛ وراجعها من قبل المجمع الدكتور مصطفى مسلم
محمد، وعمار محمد طاهر محمد.

ونحمد الله سبحانه وتعالى أن وفق لإنجاز هذا العمل العظيم، الذي
نرجو أن يكون خالصاً لوجهه الكريم، وأن ينفع به الناس.

إننا لنذكر أن ترجمة معاني القرآن الكريم -مهما بلغت دقتها- ستكون
قاصرة عن أداء المعاني العظيمة التي يدل عليها النص القرآني المعجز، وأن
المعاني التي تؤديها الترجمة إنما هي حصيلة ما بلغه علم المترجم في فهم كتاب
الله الكريم، وأنه يعتريها ما يعتري عمل البشر كله من خطأ ونقص.

ومن ثم نرجو من كل قارئ لهذه الترجمة أن يوافي مجمع الملك فهد
لطباعة المصحف الشريف بالمدينة النبوية، بما قد يجده فيها من خطأ أو نقص
أو زيادة؛ للإفادة من الاستدراكات في الطباعات القادمة إن شاء الله.

والله الموفق، وهو الهادي إلى سواء السبيل، اللهم تقبل منّا إنك أنت
السميع العليم.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیشگوئن

ب پینووسی ریزدار شیخ دوکتور

عبدوله تیف کوری عہدول عزیز کوری عہدول رحمان ئال شیخ

وہزیری کاروباریت ئیسلامی و بانگہلدیری

و راستہ پر یکرئی سہر بہر شتی گشتی یی کوری

سو پاس ہہمی بو خودایی گشت جیہانان، ئہوئی د پہرتو کا خو
یا پیرؤزدا گوئی:

﴿... قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ﴾

و سلاٹ و سہلہوات ل سہر پلہ بلندترین پیغہمبہر و ہنارتی،
پیغہمبہرئی مہ مو حہمد، ئہوئی گوئی:

«خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ».

ئانکو:

باشترینی ہہوہ ئہوہ یی فیری قورئانی بووی و خہلک فی کریمی.

ل دویف پینماییت خزمہتکاری ہہردو حہرہمیٹ پلہ بلند،
شاہ سہلمان کوری عہدول عزیز ئال سعود، خودی پاریزیت،
بو چاقدیرییا پہرتو کا خودی و کار کرن ل سہر ب ساناهی خستنا
وہ شاندا وئی، و بہلا فکرنای وئی ل سہر موسلمانان، ل پوژہہلات و
پوژٹافییت ئہردی، و پافہ کرنا وئی، و وەرگیرانا پامانیٹ وئی بو
جودا جودا زمانیت جیہانی.

ژباوهرییا وەزارەتا کاروباریت ئیسلامی و بانگ ھولدیری و
راستەپیکرنی ل شاھنشینا عەرەبی یا سعوودی ب گرنگییا وەرگیرانا
رامانیت قورئانا پیرۆز بۆ ھەمی زمانیت جیھانی ییت گرنگ ژبۆ
ب ساناهی خستنا تێگەشتنا وئ بۆ وان موسلمانیت ب غیری زمانی
عەرەبی دئاخشن، و ژبۆب جھئینانا فەرمانا مە پی ھاتیە کرن د
گۆتنا پیغەمبەریدا (سلاقیت خودی ل سەربن): «بَلِّغُوا عَنِّي وَلَوْ آيَةً».
ئانکو: ژمن بگەھینن خو ھەکە ئایەتەک ییت.

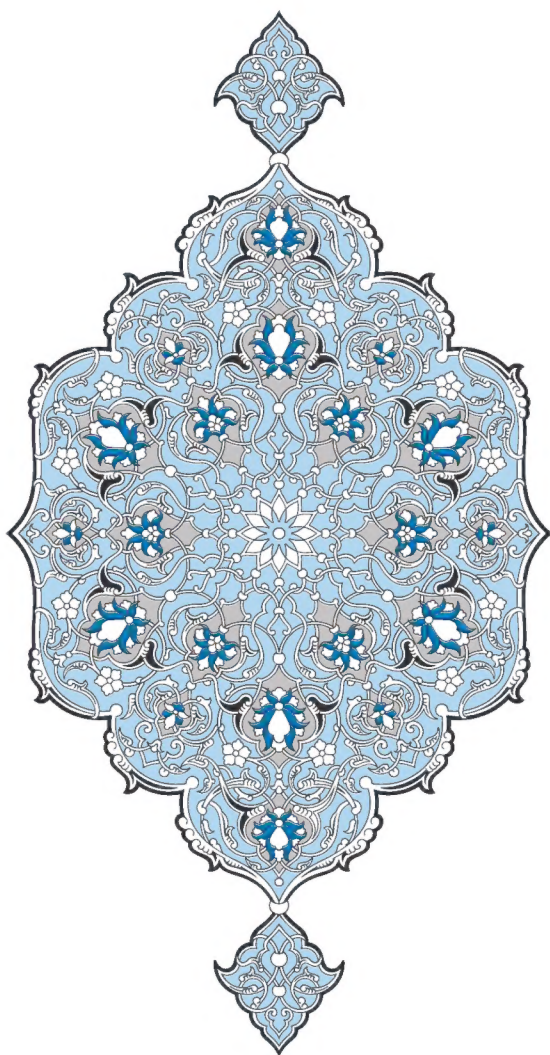
وەک خزمەت بۆ براییت مە ییت ب زمانی کوردی (شیوازی
کرمانجی) دئاخشن کۆری شاھ فەھەدی چاپکرنا (مصحف) پیرۆز ل
مەدینە یا مونەووەر پی خۆشە قی وەرگیرانا بۆ زمانی کوردی (شیوازی
کرمانجی) پیشکیش بکەت، ئەوا دوکتۆر ئیسماعیل عەلی تاھا؛
سگیزی پی رابووپی، و دوکتۆر مستەفا مسلم محەمەد، و عەمار محەمەد
تاھر محەمەد، لی زفرین ل سەر کری.

سوپاسییا خودی مەزن دکەین ھاریکاری بۆب جھئینانا قی
کاری مەزن کری، ھیشدارین ھەمی دپیکا خودیدا ییت، و خەلک
مفایى ژى بېنیت.

ئەم دزانین وەرگیرانا رامانیت قورئانا مەزن - ھندی یا
ھویر و بنەجە ییت - ناگەھیتە وان رامانیت مەزن ئەویت د ناھا
دەقی قورئانیدا، و ئەو رامانیت وەرگیران ئەدا دکەت ئەنجامی
وی چەندیە یا زانستی وەرگیرانی گەھشتیی د تێگەشتنا پەرتۆکا
خودی یا پیرۆزدا، و ھند دی ژى گرت ھندی ژ کاری مروڤان ھەمیا
گرتی ژ خەلەتی و کێاسیان.

و پاشی داخوای ژ هەر خوانده فانه کی قی وەر گیرانی دکهین..
هەر خه له تی و کیم و کاسی و زیده ییه کا تیدا بینیت کۆرئ شاه
فه هه دی چا پکړنا (مصحف) ا پیرۆزل مه دینه یا مونه ووهر پی
ئاگه هدار بکه ت دا ب ئانه هییا خودئ د چاپکړن و وه شایت بیندا
بینه چاره سه ر کړن و مفایی ژئ بینیت.

هەر خودییه هاریکار، و ئه وه رینیشاندەر بوړیکار راست،
خودیوؤ توژ مه قه بویل بکه، ب راستی هەر تویی گوهدار وزانا.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیشگوئنا وەرگیرانیت رامانیت قورئانا پیروژ ریخوشکرن

قورئانا پیروژ ئاخفتنا خودایى مهزنه یاب پیت و رامانیت و یقه بۆ پیغه مبهري خۆ موحه مەدی (سلاقییت خودی ل سهربن) هنارتی و هك دلقانى بۆ هه مى جیهانا، مزگینئین و ئاگه هدارکەر و بانگهلدیر د پیکه خودیدا ب دهستویرا وى، و چرایه کى پۆنکەر و گه شه، ئە قه ژى دانه نیاسینه کا کورته بۆ قورئانا پیروژ و په یاما وى.

دانه نیاسینه کا گشتی ب قورئانا پیروژ

ئیک: دانه نیاسینا قورئانا پیروژ، و دیار کرنا ناف و سالو خه تیت وى:

قورئانا پیروژ ئە و ئاخفتنا خودایى مهزنه ئە و اب پیکه وه حیى بۆ پیغه مبهري خۆ موحه مەدی (سلاقییت خودی ل سهربن) ب په یف و رامانیت و یقه هنارتی. ئە و اد (مصحف) یدا هاتییه نفیسین، و دهست بۆ دهستی هاتییه فه گو هاستن، و خواندنا وى په رستنه.

و خودایى - مهزن و سه ردهست - ئە وه نافى وى وه حیا بۆ پیغه مبهري خۆ موحه مەدی (سلاقییت خودی ل سهربن) هنارتی کرییه قورئان، خودایى مهزن گوت: ﴿إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ تَنْزِيلًا﴾ [الإنسان: ۲۳]، چونکی هیژای هندیه بته خواندن و خوژى دویر نه ئیخن.

ههروه سا خودایى مهزن نافى وى کره (الکتاب)، خودایى مهزن گوت: ﴿إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ﴾ [الزمر: ۲]، چونکی هیژای هندیه بته نفیسین و پشت گو ه نه ئیخن.

و خودایى مهزن قورئانا پىروژ یا سالوخ دایى کو: راستى و پويچيى و حهلالی و حهرامى ژيک فافير دکهت، و بيرئينانه، و راستهرييه، و پړوناھيه، و ساخى و سلامهتيه، و حهکيمه، و شيرهته، و چهندين سالوخهتيت دى ييت مهزنا تيا قورئانا پىروژ و ته ماميا په ياما وى ديار دکهن.

و په يثا (مصحف) ژوان بهر په را هاتيه و هر گرتن ييت قورئانا پىروژ ل سهر هاتيه نفيسين، ئەف نافکر نه سه حابيان دانايه سهر بۆ ديار کرنا وى بهر توکى ئەوا قورئانا پىروژ ل سهر بهر په رپت وى هاتيه نفيسين.

و قورئانا پىروژ وهحيه ژ دهف خودايى مهزن، جبريلى - سلافل سهر بن - ئينايه خوارى سهر دلّ موحه مه د پيغه مبهري (سلافت خودى ل سهر بن)، خودايى مهزن گوت: ﴿وَأَنذَرُ لَتَنزِيلُ رَبِّ الْعَلَمِينَ * نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ * عَلَى قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنذِرِينَ * بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُبِينٍ﴾ [الشعراء: ۱۹۲-۱۹۵].

و موحه مه د پيغه مبهري (سلافت خودى ل سهر بن) دقئ چه نديدا نه يى جودايه ژ پيغه مبهريت دى، جبريلى - سلافل سهر بن - وهحي ژ دهف خودايى مهزن بۆ هه مى برايت وى ييت پيغه مبهري (سلافل سهر وان بن) ئينايه خوارى، و خودايى مهزن - يى پاك و پاقر - بۆ قى ئينانه تى مهزن وى هه لدبژيريت يى وى بقيت، خودايى مهزن گوت: ﴿اللَّهُ يَصْطَفِي مِنَ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا وَمِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ﴾ [الحج: ۷۵]، و ئەو چير دزانيت كى ب كيړ وى چه ندى دتيت و كى ب كيړ نائيت، چونكى چيكرى چيكر ييت وينه، خودايى پاك و پاقر گوت: ﴿وَرَبُّكَ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَيَخْتَارُ﴾ [الفصص: ۶۸].

دوو: هاتنه خوارا قورئانا پىروژ:

رؤژا دوشه نبي ريكهفتى هه فدهى په مهزانيى سالا (۶۱۰ ز) ل شكه فتا حهرايى - ل ئيک ژ چيايت مه كه ها پىروژ - هاتنه خوارا

وہی بۆ پیغہمبہری خودی (سلاقیّت خودی ل سہربن) ب ٲان
 ئایہ تادہست پی کر: ﴿اَقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ * خَلَقَ الْاِنْسَانَ
 مِنْ عَلَقٍ * اَقْرَأْ وَرَبُّكَ الْاَكْرَمُ * الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ * عَلَّمَ الْاِنْسَانَ مَا لَمْ
 يَعْلَمْ﴾ [علق: ۱-۵]، وئہ ٲہ ئیکہمین ئایہت بوون ژ قورئانا پیروژ بۆ
 پیغہمبہری خودی (سلاقیّت خودی ل سہربن) ہاتین خواری.

پیغہمبہر (سلاقیّت خودی ل سہربن) زٲری مالا خو وړپ
 رپا دلّ وئیہ یی دلہرزیت ژ ترسیانال سہر خو، و سہرہاتیبا خو بۆ
 ہہ ٲرینا خو دہیکا خودان باوہران خہدیجا کچا خوہیلدی (خودی
 ژئی رازی بیت) گوٲ، و گوٲی: «ئہز ژ خو ترسیام»، خہدیجایی گوٲی:
 (نہخیر، مزگینی بۆ تہ بیت، ب خودی.. خودی چو جار تہ
 شہرمزار ناکہت، تو سہرا کەس و کاریت خو ددہی، و راستگوئی د
 ئاخذتیندا، و تویی خہمخوری، و ریزئی ل میٲانی دگری، و کار دکہی
 بۆب جہئینانا حہقیی)، و خہدیجایی ئہو دگہل خو بر و چۆنہ
 دہٲ (وہرہقہ کوری نہوفہل)، ئہو مروٲہ کی شارہزا و تیگہہشتی
 بوو، ئینا خہدیجایی گوٲی: (پسام گوہی خو بدہ برازیی خو دا
 بہحسی خو بۆ تہ بکەت)، ئہو تشتی پیغہمبہری (سلاقیّت خودی
 ل سہربن) دیتی، بۆ گوٲ، وہرہقہی گوٲی: (ئہ ٲہ ئہو ملیاکہ تہ^(۱)
 یی خودی بۆ مووسا پیغہمبہر ئیناییہ خواری، خوژی ئہز مابامہ
 ساخ و شیابام، دہمی ملہتی تہ تہ دہردئخن بشتہ ٲانیبا تہ بکەم)،
 پیغہمبہری (سلاقیّت خودی ل سہربن) گوٲی: «مادی ئہو من
 دہرئخن»؟ گوٲی: (بہئی.. ہہرزہ لامہ کی ب وی تشتی ہاتی یی
 تو پی ہاتی، دژمناتیبا وی یا ہاتیہ کرن، ئہ گہر ئہز گہہشتہ وی

۱- مہرہم پی جبریلہ (سلاٲ ل سہربن)، ئہو ملیاکہ تہ یی ہنارتنا وہی بۆ
 پیغہمبہران پی ہاتیہ سپارتن.

رۆژی.. دى پشته فانييا ته كه م و ته سه ر ئىخم)، پاشى گه له ك ب سه ر
فى چاڤي كه فتنى نه چۆ و هره قه مر.

و قورئانا پيرۆز هه مى پي كفه ب ئيك جارى بو پيغه مبه رى
خودى (سلا فیت خودى ل سه ر بن) نه هاته خوارى هه روه كى
كتيبت پيغه مبه ريت به رى (سلا ف ل سه ر وان بن) هاتين، قورئان
پيچ پيچه ديست و سى سالاندا هاته خوار، فيجا يان دا سوره ته ك
ب ته مامى ئيته خوار، يان هنده ك ئايه ت ژ سوره ته كى.

و حيكمه ت ژ پيچ پيچه هاته خوارا قورئانى و نه پي كفه^(۱)
موكومكرنا دلى موحه مه د پيغه مبه رييه (سلا فیت خودى ل سه ر بن)
و به يژ كرنا وييه و بشته فانييا وييه ب نويبو نا هاتا جبريل (سلا ف ل سه ر
بن) ب وه حيسى، دا به يژ تر و موكومتر و خورا گتر بيت ل به رامبه ر
سه ر ره قيا هه فيشكچي كه را و به رهن گارييا وان بو وى ل ده مى ده ستي كا
هنارتن اوى، خودايى پا ك و پا قژ گو ت: ﴿وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا
لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ الْقُرْآنُ جُمْلَةً وَاحِدَةً كَذَلِكَ لِيُثَبِّتَ بِهِ فُؤَادَكَ وَرَتَّلْنَاهُ
تَرْتِيلاً﴾ [الفرقان: ۳۲].

هه روه سا هاتنا قورئانا پيرۆز پيچ پيچه و نه پي كفه حيكمه ته كا
دى يا په روه رده يى يا مه زن تي دا يه ئه و ژى ئه وه دا خودان با وه ر
هي دى هي دى و پله پله زانينى و به ر بگرن و كار ب ئه حكامي ت ئايينى
بكه ن، دا ب سانا هيتريت بو في ربوون و تي گه هشتنى و ده ركه فتنى ژ
تارياتيبت نه زانين و گا وري و هه فيشكچي كرنى يا هينگى ئه و تي دا
بو رونا هيا با وه رى و تا كپه رستى و زانينى.

سى: نفيسينا قورئانا پيرۆز:

ژ گرنگ ترين ري كيت پاراستنا ده قا نفيسينا وانه، و ئه و ئاخفتنا
نه ئيته نفيسين يا به رهن گاره بو ژ بير كرنى، و ماده م قورئانا پيرۆز

۱- به رى خو بده: ته فسيرا (الطبري) ۱۰/۱۹، و (المشرد الوجيز لأبي شامة المقدسي ص: ۲۸).

ھاتىيە ھنارتىن ۋەك راستەرىيى بۆ ھەمى جىھانا، ھەتتا قىامت رادىيت، دىيا بىتە نىيىسىن.

پىغەمبەرى (سلاڧىت خودى ل سەر بن) گرنگى و پويته كى باش دايە نىيىسىنا وى، پىغەمبەرى (سلاڧىت خودى ل سەر بن) فەرمان ل ھندەك سەھابىيىت خۆ كىر ئەڧىت نىيىسىنى دزانن ئەو قورئانا پىرۆز بنىيىسىن ۋ ئەو كىر نە نىيىسەرەيت ۋەھىيى ۋ ناڧدارترىنى ۋان زەيد كورى (ثابت) ئى ئەنسارى بوو (خودى ژى رازى يىت)^(۱).

ھەر دەمى ۋەھى بۆ پىغەمبەرى خودى (سلاڧىت خودى ل سەر بن) ھاتبا دا ژ بەر كەت پاشى ئەو تىتى بۆ ھاتى دا بۆ ئىكى ژ نىيىسەرەيت ۋەھىيى بىژىت دا بنىيىسىت، ۋ دگۆت: «ئان ئايەتا داننە دوى سۆرەتتە ئەوا ئەڧە ۋ ئەڧە تىدا ھاتىن»^(۲)، دا ناڧى سۆرەتتە بۆ بىژىت، ۋ دا فەرمانى ل ۋان كەت ئايەتا تىدا بنىيىسىن، پاشى دا فەرمانى ل سەھابىيان كەت خۆ فىرى ۋى تىتى بىكەن يى ژ قورئانا پىرۆز ھاتى ۋ ژ بەر بىكەن، ئىجا قورئانا پىرۆز ھەمى ل سەر دەمى ۋى (سلاڧىت خودى ل سەر بن) دھاتە نىيىسىن د (الرقاع)^(۳) دا.

ۋ جبرىلى (سلاڧ ل سەر بن) سالى جاره كى د گەل پىغەمبەرى (سلاڧىت خودى ل سەر بن) لىژڧرىن ل قورئانا پىرۆز دكر، ۋ سالا پىغەمبەر (سلاڧىت خودى ل سەر بن) تىدا مرى دو جارا لىژڧرىن د گەل كىر ب رىزبەندكرنا ئايەت ۋ سۆرەتتە ۋى ھەرۋەكى دوى (مصحف) انوكە دا ھەي ئەڧا د ناڧ دەستىت موسلماناندا

۱- تفسير الطبري ۲۸/۱.

۲- سنن أبي داود رقم الحديث: ۷۸۹، وسنن الترمذي رقم الحديث: ۳۰۸۶، وأخرجه الحاكم في المستدرک (رقم الحديث: ۳۳۲۵)، وقال: (هذا حديث صحيح على شرط الشيخين ولم يخرجاه).

۳- صحيح البخاري رقم الحديث: ۴۵۹۲ و ۴۵۹۳.

وهك ب جهئنان بو گوتنا خودايى پاك و مهزن: ﴿إِنَّ عَلَيْنَا جَمْعَهُ
وَقُرْآنَهُ﴾ * فَإِذَا قَرَأْتَهُ فَاتَّبِعْ قُرْآنَهُ ﴿[القيامة: ١٧-١٨]، و ﴿سَنُقْرِئُكَ فَلَا
تَنسَى﴾ [الأعلى: ٦].

چار: کۆمکرنا قورئانا پیرۆز د بهر په راندا:

پشتی مرنا پیغه مبهری (سلاقیئت خودی ل سهر بن) خه لیفه یی
راشد (أبو بکر الصديق) (خودی ژئی رازی بیت) فهران ب
کۆمکرنا قورئانی دا دهندهک بهر په ریئت پیکه سیتدا، دا چوژ
قورئانی نه چیت ده می ژبه رکه ریئت قورئانی دمرن یان ئه و پارچیت
قورئان ل سهر نفیسیای (الرقاع) ژناف دچن، و نفیسه ری و ه حیی
زهید کورپی (ثابت) (خودی ژئی رازی بیت) بقی ئه رکی رابوو،
و پشتی لی ژفرین لی کری و پشت راست بووی ژدانه به ریکا یال
سهر (الرقاع) نفیسیای و ئه واد سینگادا (دلاندا) ژبه ر.. ئه و بهر په ره
همه می دانانه مالا (أبو بکر الصديق) (خودی ژئی رازی بیت) هتا
چویه بهر دلوفانییا خودی، پاشتی ل مالا خه لیفه یی دووی عومه ری
کورپی (خطاب) (خودی ژئی رازی بیت) هاتنه پاراستن، و پشتی
مرنا وی ل مالا هه ژرینا پیغه مبهری دهیکا خودان باوهران (حفصه)
کچا عومه ری خودی ژهه ردووکا رازی بیت هاتنه پاراستن^(١).

و ده می ئیسلام به لاف بووی، موسلمان پیدقی گه لهک
(مصحف) ابوون لی بخوینن، وهندهک سه حابیا گوته خه لیفه یی
راشد (عثمان) ئی کورپی عه فانی (خودی ژئی رازی بیت) پیدقیه
ئیک (مصحف) هه بیت خه لکی بو خواندن لی سهر کۆم بکه یین،
و بیته پیشهنگ موسلمان د خواندنا خودال دویف بچن. ئینا

١- صحیح البخاری رقم الحدیث: ٤٩٨٦، و سنن الترمذی رقم الحدیث: ٣١٠٣،
و مسند الإمام أحمد رقم الحدیث: ٧٦.

(عثمان) ی فەرمان ل کۆمه کا ژ بهر که ریست قورئانا پیرۆز کر
 ئه ویت نفیسنی دزانن ب فی ئهرکی رابین، و ل پیشیا وان زهید
 کورپی (ثابت) (خودی ژئی رازی بیت) و پشتگهرمی وان بهر پهرا
 بوون ئه ویت قورئان تیدال سهر ده می (أبو بکر الصديق)
 (خودی ژئی رازی بیت) هاتییه کۆمکرن، فینجا ئه و بهر پهرا هه می د
 (مصحف) له کیدا کۆمکرن، و چه ندین دانه ژئی کۆپیکرن، و ههر
 دانه یه ک هه نارت ه وه لاته کی ژ وه لاتیت ئیسلامی ییت مه زن، و فەرمان
 ل موسلمانا کر چه ندین (مصحف) ل ژئی کۆپی بکه ن.

و هندی (مصحف) له کا ئه فرۆ ل جیهانی ل بهر ده ست، چ ده ست
 خه ت بن ئان ل چاپخانا چاپکری.. بنیاتی وان ژ وان (مصحف) لایه
 ئه ویت هاتییه کۆپیکرن و هه نارت بن بۆ وه لاتا، ژئی جودا نینن نه د
 ده قی واندا نه د ریز به ندیا واندا.

و هه تا نوکه ژئی موسلمان پویته ی دده نه چاپکرنا (مصحف) ل
 پیرۆز و ل دویت تشتی نوی دچن د ریک و شیواز و ته کنیکیت
 چاپکرنا پێخه مه ت ب جه ئینا بلندترین پله ییت باشی و جوانی
 و ریک و پیکیی د نفیسنه ده قی قورئانیدا ب وینه یی وئی یی پی
 هاتییه نفیسن ل سهر ده می (عثمان) ئی کورپی عه فان (خودی ژئی
 رازی بیت) یا بهر نیاس ب وینه یی (عثمان) ی.

و کورپی شاه فه هه دی چاپکرنا (مصحف) ل پیرۆز ل مه دینا
 پێغه مبه ری ئیکه ژ سیاییت بهر چاف و به لگه یه ل سهر چاقدیری و
 پویته پیکرنا باش ب قورئانا پیرۆز، و رژدیا کار به ستال شاهنشینا
 عه ره بی یا سعوودی ل سهر په رتۆکا خودایی مه زن و پویته پیکرنا
 وان ب خزه مته کرنا وئی و ب سانا هیی خسته ب ده سته ئینا (مصحف) ل
 پیرۆز ژ لای موسلمانانقه ب باشرین و جوانترین چاپ و بهرگ و
 جوانی و پاراستن و ریک و پیکیی و بنه جه ی.

پینج: ریزبہ ندیا (مصحف)ی و جوزئ کرنا وی:

قورئانا پیرۆز ب سۆرہ تا فاتحی دەست پی دکەت، و ب سۆرہ تا ئەلناس ب دویماهی دئیت، پیکهاتییه ژ (۱۱۴) سۆرہ تا، و ئەف ریزبە ندییه تەوقیفییه، ئانکو ژ پیغەمبەری (سلاقیت خودی ل سەر بن) وەرگرییه، نە ل دویف ریزبە ندیا هاتنە خواریه، چونکی ئیکەمین سۆرەت هاتییه خوارئ سۆرە تا ئەلەلەق بوو، بەلئ ریزبە ندیا وی د (مصحف)یدا (۹۶)ه، و سەحابیان ریزبە ندیا ئایەت و سۆرە تا ژ خواندنا پیغەمبەری (سلاقیت خودی ل سەر بن) بو قورئانا پیرۆز دزانین^(۱).

ئەفرۆ قورئان یا لیکفە کرییه ل سەر سیه جوزئا (پشکا)، و هەر جوزئە ک لیکفە کرییه بو دو حزباً، و هەر حزبە ک لیکفە کرییه بو چار چاریکا، و باراپتر ژ فی لیکفە کرنی ئجتیهاده ژ دەف زانیان، پیخەمەت ب ساناهی کرنا خواندنا قورئانا پیرۆز ل سەر موسلمانان.

شەش: فیربونا قورئانا پیرۆز:

موسلمانا پویتەیه کی مەزن یی داییه فیربونا قورئانا پیرۆز و ژبەر کرنا دەقی وی و خواندنا وی هەروەکی بو پیغەمبەری خودی (سلاقیت خودی ل سەر بن) هاتییه خوارئ، و خواندە فانییت سەحابیان و ژبەرکەریت وان نیشا تابعیان دایه و ئەو فیرکریه هەتا دەقی وی گرتی و پاراستی، و ل سەر هەر ئایەتەکی راوەستاندینه هەتا درامانییت وی گەشتین، قیجا فیژی زانین و کریاری هەمیی بووینه، پاشی تابعیی ژبەرکەر قوتابخانە بو فیرکرنا خواندنا وی دامەزراندینه، و پیگری ب وی تشتی کرییه یی ژ سەحابیان فیر

۱- نقله الدانی فی المقنع (ص: ۸) عن الإمام مالك بن أنس.

بووین ژ ئالییت خواندنا وی و گرتنا ده قی وی و هژمارتنا پیت و په یثیت وی، و ړیز به ندیا سورته و نایه تیت وی، و باش خواندنا وی (ته جوید)، و بنه جه کرنا ب جهینانا وی و چه وانیا خواندنا وی ب دورستی، فیجا قورئانا پیروز و ملی هات بیته فیر کرن و ژ به ر کرن و خواندن، و فیر خواز (قوتابی) ژ شیخی خو ژ ییت قورئان ژ بهر و هر گرتیه ب ده قی و ټیکسه و ب زمانی عه ره بی یی په تی زیندی و ته ره وه کی بو پیغه مبه ری خودی (سلاقییت خودی ل سهر بن) هاتییه خوار حه تا ر ژا مه یا ته فرۆ.

و قورئانا پیروز ب چه ند ړیکه کا (خواندنه کا) دتیته خواندن کو چه وانیا خواندنا په یث و تیپیت قورئانی و ړیکا خواندنا وانه، نه و تابعیان ژ خوانده قانییت ژ بهر که ژ سه حاییان و هر گرتی، نه ویت (ټانکو سه حاییان) ژ پیغه مبه ری (سلاقییت خودی ل سهر بن) و هر گرتیه، نافداترین خواندن د سهر ده می مه دا خواندنا (عاصم) ژ فه گیر انا قوتابی وی (حفص) کوړی سلیمان، و خواندنا (نافع) ژ فه گیر انا قوتابی وی (عثمان) کوړی سه عید یی به ریاس ب (وهرش)، و ژ وان فه گیر انا (الدوری) یه ژ نه بی عه مر ی به صری، و فه گیر انا قالون ژ نافع.

حه فت: رافه کرنا قورئانا پیروز:

رافه کرنا قورئانی ټانکو دیار کرنا ر امانیت وی^(۱)، و ئار مانجا ئاخفتنی ب جه نایت حه تا مروف ل سهر نافه ړوک و ر امانا وی نه را وه ستیت، و خودای می مه زن خوانده قانی قورئانا پیروز هان دایه د ر امانیت وی بگه هیت، خودای پاك گوټ: ﴿كَيْتَبُ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ لِيَدَّبَّرُوا آيَاتِهِ وَلِيَتَذَكَّرَ أُولُوا الْأَلْبَابِ﴾ [ص: ۲۹]، و هزر کرن ټانکو: تیگه هشتن.

و ئەو تىشتى ژ پيغه مبه رى خودى (سلاقيت خودى ل سهر بن)
هاتيه زانين و فه گپران و ژ سه حابييت وى و قوتابييت وان ژ تابعيان
سه بارهت رافه كرنا قورئانا پيروژ دئيه هژمارتن وهك كاكلك (نافوك)
بو زانستى رافه كرنى، گوتنى رافه كرن ب وى تىشتى هاتيه فه گپران
ئه فا دئيه هژمارتن گرنگترين پيك بو تيگه هشتا قورئانا پيروژ،
چونكى تيگه هشتا بابكى ئيكى بو ئايه تيت قورئانا پيروژ بو مه
ديار دكهت، ب رپكا شاره زاييا وى بابكى دزمانى عه ره بيدا، و ژيانا
وان دگه ل رويدان و سه روبه رائه ويئت ل ده مى هاتنا قورئانا پيروژ
هاتى رويداين.

(۱) جو ریت رافہ کرنی:

ئاراستەيىت زانايىت ۋاھە كرنى بوونە گەلەك ل دويڧ گەلەكيا
پويته پيكرنيت وان ييت زانستى، فيجا هندەك ۋاھە كرن دەر كەفتن
گرنكى ددا ديار كونا لايى زمانى يى قورئانا پيرۆز، و هندەك
ۋاھە كونا گرنكى ددا ديار كونا حوكميت فقهي، و هندەكييت دى
گرنكى ددا لايىت ميژوويى يان عەقلى يان ۋەفتارى و ييت وەكى
وان، و ب ئاڧا كرن ل سەر قى چەندى زانايان تەفسير بو دو پشكا
لنكفە ك:

١- بهرئى خوڤده: تفسير الطبرى ٣٧/١، و مقدمة فى أصول التفسير لابن تيمية ص: ٣٥.

يا ئىككى: تەفسىر كىر ب وى تىشى ھاتىيە ڧەگپران، كوئەو
تشتە يى ھاتىيە ڧەگواسىتن ژ پىغەمبەرى خودى (سلاڧىت خودى
ل سەر بن) و سەحابىيىت وى و تابىيان.

يا دووى: ڤاڧە كىر ب بوچونى يان ئىجتىھادا ئاڧاكىرى ل سەر
شەنگستەيىت زانستى يىت دورست.

۴) باشتىن رىڭكىت تەفسىرى و پىگركىت وى:

ڤاڧە كىر ب وى تىشى ھاتىيە ڧەگپران ئەو ۋە پىشەنگ ڤاڧە كىرنا
قورئانا پىرۇزدا، چونكى ژ پىغەمبەرى (سلاڧىت خودى ل سەر بن)
يان ژ سەحابىيىت وى ڧەگواسىتىيە، و قوتابىيىت وان ژ تابىيان، و ئەو
ڧى چەندى ژ ھەمىيان باشتىر دزانن، بەلى ئەگەر تىگە ھىشتا ئايەت
قورئانا پىرۇز پىڧى پىرۇنكرنى بىن كو ڤاڧە كىر ب وى تىشى
ھاتىيە ڧەگپراندا نەيىت.. پىڧىيە ڤاڧە كىر ڧان پىگركىت ل خوارى
بەرچاڧ وەر بگىرىت:

۱- بەرچاڧ وەر گىرنا وى تىشى ھاتىيە سەلماندىن ڤاڧە كىرنا
ب وى تىشى ھاتىيە ڧەگپران ژ ديار كىرنا ڤامانىت ئايەتان، و
خۇدو پىرۇنكرنى ژ وى تىشى ھەڧىڧىر دگەل.

۲- ھەڧگونجىنا ڤاڧە كىر بىر ڤامانىت گىشتى يىت قورئانا پىرۇز
پى ھاتى و سوننەتا پىغەمبەرى (سلاڧىت خودى ل سەر بن)
پىرۇنكرىن، ڧى نايىت ڤاڧە كىر ڤاڧە كىر نەكى بىنىت ھەڧىڧىر بىت د
گەل وان ڤامانا، چونكى قورئانا پىرۇز ھىندەك ھىندەكى ڤاڧە
دكەت و دگەل ئىك ھەڧىڧىر نىنە، و سوننەتا پىغەمبەرى يا
ھاتى وەك پىرۇنكر و ڤاڧە كىر بو وى تىشى ب تەڧگىرى د قورئانا
پىرۇزدا ھاتى.

۳- زانینا شەنگستە و بنەماییت زمانى عەرەبى د پامانا پەيشان و د پیکهاتا پرستەیان و ئالییت کارئینانیدا، و قورئانا پیرۆز ب زمانى عەرەبى ھاتیە خوار، و دقیت ل بەر پۆناھیا شەنگستە و بنەماییت وئ تى بگەھن.

۴- زفراندنا ئایەتیە مەخسەد فەشارتی بۆ ئایەتیە پۆن و ئاشکەرا، چونکی قورئانا پیرۆز ھندەك ھندەكی پافە دكەت، و پامانا پتریا ئایەتیە قورئانا پیرۆز یا پۆن و ئاشکەرایە، و پامانا ھندەك ئایەتان ژى یا فەشارتیە و باش پۆن نینە و قى دیت ھندەك ب دورستی قى نەگەھن، و زفراندنا وان بۆ وان ئایەتیە پامان پۆن و ئاشکەرا دى بیتە ھاریکار بۆ تیگەھشتنا وان و دیاربوونا پامانیت وان، خودایى پاك و پاقر گوت: ﴿هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ آيَاتٌ مُحْكَمَاتٌ هُنَّ أُمُّ الْكِتَابِ وَأُخَرُ مُتَشَابِهَاتٌ فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاءَ تَأْوِيلِهِ وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ ءَامَنَّا بِهِ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ رَبِّنَا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ﴾ [آل عمران: ۷].

۵- مفاوەر گرتن ژ راستییت زانستی ییت خوچه و نەگوھۆر دەمى پافە کرنا ئایەتیە گەردوونى، و خوډویر ئیخستن ژ کارئینانا بیردۆزیت زانستی د پافە کرنا قورئانا پیرۆزدا، دا قورئانا پیرۆزدا ب ھندەك پامانیت نەھەین ب کۆتەکی ژى نەئینە زانین.

۶- خوډویر ئیخستن ژ پافە کرنیت خراب ئەقیت پامانیت ئاخفتنا خودایى مەزن دویر دئىخن ژ راستییت شەریعەتى پاك و پاقر، و ژ شەنگستە و بنەماییت زمانى عەرەبى دەردئىخن، چ ب مەرەمەلادانى، یان ژى ژ نەزانینا زمانى عەرەبى و پامانیت وى و ئالییت کارئینانا وى، یان ژ ئەگەرئى ھزر کرنا ھندەك پامانیت خراب کو ئاخفتنا خودى یا پاك و پاقرە ژ وان ھزرا.

ههشت: ئىعجازا قورئانا پىرۆز:

ئىعجاز د ئىدىيەمىدا: سالۇخدانەكا مەزنىرە ژ شيانا ئىنانا تشتەكى ژ كارى يان بۆچۈنى يان رېقەبرىنى، و موعجىزە سالۇخەتدانا رويدانەكىيە بۆ دياركرنا ھندەك نىشان و گروڤەيىت قاسد و پىغەمبەران (سلافل سەر وان بن) و ئەف دەرپرېنە د قورئانا پىرۆزدا نەھاتىيە، بەلى نىشان (آيە) و گروڤە (برھان) و يىت وەكى وان ھاتىنە.

و قورئانا پىرۆز ئاخفتنا خودايى مەزنىرە، و ھند تەمامى د رامانىت وىدا، و جوانى د ئايەت و پەيڤ و (مبانى) يىت وىدا ھەنە، كوژ شيانېت مروڤا مەزنىرە و مروڤ نەشېت يىت وەسا چىكەن، خودايى مەزنىرە گوت: ﴿الرَّكْتَبُ أَحْكَمْتُ آيَتُهُ، ثُمَّ فَصَلْتُ مِنْ لَدُنْ حَكِيمٍ خَيْرٍ﴾ [ھود: ۱].

و ھەڤشكچىكەر پىكۆل كر گۆمانى بىخە ژىدەرى قورئانا پىرۆز و خەلكى ژى دوير بىخە ب رېكا چىكرنا درەوا و ئازراندنا گۆمانا^(۱)، ئىجا خودايى پاك و پاقر ھندەك ئايەت ئىنانە خوار تىدا قەبى وان خواست ئەو بشىت قورئانەكا وەكى قورئانا پىرۆز ضى كەن، يان دەھ سۆرەتا ژ قورئانى، يان سۆرەتەكى ب تى، ئەگەر ئەو راست دىيژن^(۲)، بەلى نەشيان وى چەندى بكنە، و گەھشتە وى باوهرى كو ھەرچەندە قورئانا پىرۆز ب زمانى عەرەبىيە بەلى ئەو نەشېن خۆل بەندا وى باقىژن يان ئىكا وەكى وى چىكەن، خودايى مەزنىرە گوت: ﴿أَمْ يَقُولُونَ أَفْتَرَنَاهُ قُلْ فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِثْلِهِ وَادْعُوا مَنِ اسْتَطَعْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ﴾ [يونس: ۳۸].

۱- بەرى خۆبدە ئان ئايەتان: (الأنعام: ۷ و ۲۵)، و (الأنبياء: ۵)، و (سبأ: ۴۳)، و (يس: ۶۹) و (الصفات: ۳۶)، و (ص: ۴)، و (الطور: ۳۰).

۲- بەرى خۆبدە ئان ئايەتان: (البقرة: ۲۳)، و (يونس: ۳۸)، و (ھود: ۱۳)، و (الطور: ۳۴).

و قورئانا پیرۆز ب پهنگه کی ئاشکرا و دهنگه کی بلند پراگه هاند
 کو مروّف هه می و ئه جنه ژ ی بچنه هاری وان نه شین قورئانه کا
 وه کی قورئانا پیرۆز بینن، خو ئه گهر هاریکاریا ئیکدو ژ ی بکه ن:
 ﴿قُلْ لِّیْنَ اَجْتَمَعَتِ الْاِنْسُ وَالْجِنُّ عَلٰی اَنْ یَّاتُوْا بِمِثْلِ هٰذَا الْقُرْءَانِ لَا یَأْتُوْنَ
 بِمِثْلِهٖ ۚ وَلَوْ کَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِیْرًا﴾ [الاسراء: ۸۸].

و قورئانا پیرۆز موعجیزه یه چونکی ئاخفتنا خودییه و نه وه کی
 ئاخفتنا چیکریانه، و ئه و نیشان و گروّفیه ب په یف و ئایهت و زمانی
 خوّفه و ئه و پهنگیت په وانبیژیی ییت تیدا، و ئه و دهنگ و باس
 و چپوکیت تیدا، و ئه و حوکم و یاساییت تیدا، و هیزا کارتیکرنا
 دهروونی و وژدانی، و ئه و راستییت زانستی ییت جهی شانازیی
 ییت تیدا.

و چه ند زاناییت سروشتی، و ستیرناسیی، و ئه و یت کاری د
 بیاخی زانستی ژیان و نورداریی و ییت وه کی واند دکه ن ماینه
 حییه تی ژ به سکرنا قورئانا پیرۆز بو راستییت زانستی و ئاماره ییت
 گهردوونی ئه و یت په یوهندی ب وان زانستانقه هه ی ییت ئه و کار
 تیدا دکه ن، ب ده برپینه کا زانستی یا هویر، کونایته هزر کرن
 ده رکه فن ژ پیغه مبه ره کی نه خوانده فان د ناف ئوممه ته کا نه خوانده فاند،
 و د جیهانه کیدا کو چو ژ وان دیارده یان نه دزانی، و بوو ئه گهر کو
 هژماره ک ژ وان موسلمان بین، چونکی ئه و وان زانی کو ئه و تشتی
 د قورئانا پیرۆزدا هاتی چی ناییت ئاخفتنا مروّفان بیت، به لی ئه و
 ئاخفتنا ئافراندهری گهردوونی و مروّفانه.

و چه ند ئایهت د قورئانا پیرۆزدا هه نه به لگه و گروّفن ل سه ر
 ئیکینیا خودای مه زن و جوانی و داهینا چیکرییت وی، خودای
 مه زن گو ت: ﴿سَرِّیْهِمْ ءَایَتِنَا فِی الْاَفَاقِ وَفِیْ اَنْفُسِهِمْ حَتّٰی یَتَبَيَّنَ لَهُمْ اَنْهُ
 الْحَقُّ اَوَلَمْ یَكْفِ بِرَبِّكَ اَنْهُ عَلٰی کُلِّ شَیْءٍ شَهِیْدٌ﴾ [فصلت: ۵۳].

نەھ: وەرگیرانا رامانیت قورئانا پیرۆز:

وهر گیران قه کوهاستنا زمانه کییه بو زمانه کی دی^(۱)، و وهر گیران یا بی زهحههت نینه، چونکی دانه بهریکا زمانی ئیکه ژ پیکهاتیت دهقی، و دبیت یا ب زهحههت بیت پاراستن ل سهر رامانا زمانی بیته کرن بو وی دانه بهریکی دهمی دهق دئیته وهر گیران بو زمانه کی دی^(۲).

فئجائنه گهر ئهفه حال و سهروه بهری وهر گیرانی بیت دوان دهقاندا ییت مروف ددنه بهریک، چوپئ نهفیت زهحههتا وهر گیرانا قورئانا پیرۆز دی گهلهک پتر بیت، چونکی ئهوا ئاخفتنا خودییه یا ب زمانی عهره بی ژ دهف خودی هاتییه خوار، و ئهوا - قورئان - ب گوئن و رامانا خوفه ب ریکا وه حیی یا ژ دهف خودای مه زنفه هاتی، و بو چو کهسان نینه بیژیت: ئهز رامانا قورئانا پیرۆز هه میی دزانم، ئان زی بیژیت: ئهز دشیم به یقیت وی ب ئاویه کی دی بدهمه بهریک وه کی دهقی وی یی عهره بی.

و دگهل زهحههتا وهر گیرانا قورئانا پیرۆز، زاناییت موسلمان دوپات دکهن کو پیدقییه قورئانا پیرۆز و په یاما وی بگههیته هه می ئومه تییت ئهردی ب چ زمان باخفن، و ئهف چهنده ب جه نا ئیت ئیلا ب ریکا وهر گیرانی^(۳).

و وهر گیرانا قورئانا پیرۆز بو زمانیت دی دئ بیته^(۴):

- ۱- بهری خو بده: لسان العرب لابن منظور (ماده ترجم ورجم).
- ۲- بهری خو بده: دلالة الألفاظ لإبراهيم قيس ص: ۱۷۱-۱۷۵، وفن الترجمة لمحمد عوض محمد ص: ۱۹.
- ۳- بهری خو بده: ابن تیمیة: مجموع الفتاوی ۱۱۱/۴.
- ۴- بهری خو بده: مجموع الفتاوی لابن تیمیة: ۱۱۵/۴ و ۵۴۲، والتفسير والمفسرون، لمحمد حسين الذهبي ۲۴/۱.

۱- ئان وەرگىرانا رامانیت قورئانا پىرۆزە، و ئەو وەرگىرانا بى تەفسىرە، و يافە بىر يەل سەردىار كرنا گۆتیت دەقى قورئانى.

۲- ئان ژى وەرگىرانا تەفسىرىيە دئىتە زەنگىنكرن ب شۆفە كرن و رۆنكرنى، ئەو وەكى تەفسىرا قورئانا پىرۆزە ب زمانەكى نەيى عەرەبى.

و ھندى وەرگىرانا رامانیت قورئانا پىرۆز يا ھویر و بنەجھ بیت، و ھندى وەرگىرى شيانیت ھەردو زمانان ھەبن، و شارەزایی ب رامانیت ئايەتان ھەبیت، ئەو وەرگىران ئائىتە نافكرن ب قورئان، ژ بەر دو ئەگەر ان^(۱):

ئىك: قورئانا پىرۆز ئاخشتا خودايى مەزنە، يا ب زمانى عەرەبى ھاتىيە خوار، و ئەو يال گوپىتكا ئەزمان و ئاخشتن و ئەھكامان، ئىجا دوبارە كرنا ب بەرىكفە ئىنانا ئايەتت وى ب زمانەكى دى نەيى عەرەبى وەناكەت ب قورئان بىتە نافكرن.

دو: وەرگىران دەرپرېنى ژ تىگە ھشتا وەرگىرى دكەت بو رامانیت قورئانا پىرۆز، و ئەو ژ فى ئالىقە وەكى تەفسىرىيە، و كا چاوا نايىژنە تەفسىرى قورئان، ھەروەسا نابىت بىژنە وەرگىرانى ژى قورئان.

و ژ بو كو وەرگىرانا رامانیت قورئانا پىرۆز بىتە قەبولىكرن پىدئىيە ئەوا زانايان بو دانايى ژ پىگركىت ديار كرنا رامانیت قورئانا پىرۆز بىنە ب جھئىنان، دگەل ھندى ژى ھشيارى و ئاگەھى ھەبیت نەكو وەرگىر پەردەيەكى بو خو ب كار بىنیت كو رامانیت قارى بو قورئانا پىرۆز بىنیت. ئان ژى كرېتى و نەشرىنى بەرامبەر رى و

رەسمىيەت مۇسۇلمانان و پىرۋىيىت وان تىدا بىت. و ئەقەيە گەلەك ژ وەرگىرائىت رۇژھەلاتناسان ئان ئەويىت ژ بىيەختى و درەو خۆب مۇسۇلمان ددانن شىلى كرىن، و وانا ھندەك عەقىدە و بىرۋاوەرىت رىزى و گەنى يىت ل دەف، پىكۆلى دكەن بنەما و پىرہايىت دىنى ئىسلاما مەزن ژ بن بىەن، و عەقىدەيا راست و دورست و شرىعەتى وئى يى نافىجى برىندار بکەن.

لەوا كورئى شاھفەھەدىي چاپكرنا (مصحف) پىرۋزل مەدىنەيا پىغەمبەرى وەشاننا وەرگىرائىت بنەجھ و موكوم يىت قورئانا پىرۋز ب ستۆيى خۆفە گرتىيە، وەك خەخوارن كو پەياما قورئانا پىرۋز يا بلند و پىرہا بگەھىتە وان يىت ب غەيرى زمانى عەرەبى دئاخفن و ب زمانىت وان يىت رەسەن.

و سوپاس ھەمى بۆ خودايى گشت جىھانان، و سلاؤيت خودى ل سەر پىغەمبەرى مە موحەمەدى بن ول سەر مال و سەحابىيىت وى ھەمىابن، و تابعيان، و يىت ب قەنجى ب دوى كەفتىن ھەتارۇژا قىامەتى.

سوره تا فاتحه

ل مه که هی هاتییه خوارئ (۷) ثایه ته

﴿۱﴾ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، ب نافی خودای دلو فان
و پر دلو فان. ﴿۲﴾ سو پاس هه می بو خودای گشت
جیهانان. ﴿۳﴾ [ئه و خودای] دلو فان و پر دلو فان.
﴿۴﴾ [ئه و خودای] خودانی رورا جزادانی. ﴿۵﴾
[خودیو] تنی ئه م ته دپه ریسین، و هاریکاریی ژ ته
ب تنی دخوازین. ﴿۶﴾ مه راسته ری بکه. ﴿۷﴾ ریکا
وان که سیئت ته که ره م [قه نجی] د گهل کرین، نه ریکا
وان که سیئت ته که رب و غه زه ب لی کری، و نه ریکا
که سیئت ری به رزه کری.

* پیغه مبهری (سلافت خودی ل سهر بن) گوت: «ئه ز ب وی که مه یی روحا مه دهستی ویدا خودی نه ته وراتیدا و نه دنجیلیدا و نه دزه بو وریدا و نه دقورثانیدا و هکی سوره تا فاتحی نه ئیناییه خوار».

* دیسا پیغه مبهری (سلافت خودی ل سهر بن) د فهر مووده کا قودسیدا دبیزیت: «خودای مه زن دبیزیت: من نشیز د نابه را خو و بنده یی خودا ب نیشی یی ژیکه کری، و بنده یی من چ بخوازیت دی ده می، فیتجا نه گهر بنده یی گوت ﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾ خودی دی دبیزیت: بنده یی من شوکور و سوپاسیا من کر، و نه گهر گوت ﴿الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾ خودی دی دبیزیت: بنده یی من په سن و مه دحیت من کرن، و نه گهر گوت: ﴿مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ﴾ خودی دی دبیزیت: بنده یی من ئه ز مه زن و خودان دهسته لات دانام. و نه گهر گوت: ﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ﴾ خودی دی دبیزیت: ئه فه د نابه را من و بنده یی من دایه، و بنده یی من چ بخوازیت دی ده می. و نه گهر گوت ﴿أَهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ﴾، صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ﴿خودی دی دبیزیت: ئه فه بو بنده یی منه، و کا بنده یی من چ بخوازیت ئه ز دی ده می.

سُورَةُ تَا هِ قَهْرَه

ل مهدينه يي هاتيه خوارى (۲۸۶) تايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ب فى رهنكى دتته خواندن (ئهلف، لام، ميم) و ئهفه ته ماميا تيبته عهره بينه كو (۲۸) تپن، نشانن ل سهر ئيعجازا قورئاننى كو عهره بان پى چى نايبت قورئانه كا وهكى فى چى بكنه، د گهل هندى ههر ژ وان حهر فان پيك هاتيه ئه ويته ئه وئاخفتنا خو پى چى دكهن. ﴿۲﴾ ئهفه ئه و قورئانه كو گومان تيدا نينه [ژ دهف خودى هاتيه] و ريكا راسته ريكرننه بو پاريزكاران. ﴿۳﴾ [پاريزكارا] ئه و ن ئه ويته باوهر ييى ب غه ييى [تشتى نه پهنى و نه ديار] دئبن، و بهرده وام نقشزان دكهن، و ژ تشتى مه دا ييى سده قه يان زى دهن. ﴿۴﴾ و ئه و ئه و ن ييت باوهر ييى ب وى دئبن ئه و ابو ته و بو [پيغه مبه ريت] بهرى ته هاتى و ژ ئاخره تى زى بى گومانن. ﴿۵﴾ ئه ها ئه فه نه ل سهر راسته ريكرنا خودايى خو، و ههر ئه فه نه د سهر فهران.

* پيغه مبه ر (سلاقيت خودى ل سهر بن) ديژيت: «ماليت خو نه كه نه گور، ب راستى ئه و مالا سوره تا به قهره تيدا ده يتته خواندن شه يتان ناچيته تبهه».

* ئه بو هوره يره ديژيت: پيغه مبه رى (سلاقيت خودى ل سهر بن) شانده كى پيكهاتى ژ چهنده كان هنارت، ئينا پيغه مبه رى پسارا خواندنا وان كر كا ههر ئيكى چهنده قورئان ژ بهره، ههر ئيكى گوت كا چهنده قورئان ژ بهره، هه تا گه هشتيه زه لامه كى ژ وان هه ميان بچويكتر گوتى: «فلان كه س ته چ قورئان ژ بهره؟»، ئينا گوت: فلان سوره ت و فلان سوره ت و سوره تا به قهره زى. ئينا پيغه مبه رى گوت: «ته سوره تا به قهره ژ بهره؟» گوت: بهلى.. ئينا پيغه مبه رى گوت: «ههره تو ميرى وانى» ئينا زه لامه كى ژ ريسپيى وان گوت: ئه ز ب خودى كه مه چو تشان ئه ز ژ بهر كرنا سوره تا به قهره نه دامه پاش ترسا هندى نه بيت ئه ز نه شيم پى رابم، ئينا پيغه مبه رى (سلاقيت خودى ل سهر بن) گوت: «قورئاننى بزائن و بخوين ب راستى نموونه يا وى يى دخوينت و پى راديت وهكى هه مانكه كيته يا تژى مسك و بيهن خوشى بيت و بيهن وى بده ته هه مى جهان، و نموونه يا وى يى دزانيت و پى نه را بيت وهكى هه مانكه كا تژى مسكه و يا گر يدا يى بيت».

* ديسا پيغه مبه رى (سلاقيت خودى ل سهر بن) گوت: «سوره تا به قهره بخوين، خواندنا وى بهره كه ته و هيلانا وى په شپانويه، و سيز به ند نه شيتى».

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أُنذِرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١﴾ خَسِمَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَعَلَى سَمْعِهِمْ وَعَلَى أَبْصَارِهِمْ غِشْوَةٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٢﴾ وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ وَبِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَا هُمْ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٣﴾ يُخَادِعُونَ اللَّهَ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَمَا يُخَادِعُونَ اللَّهَ إِلَّا أَنفُسُهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٤﴾ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ فَزَادَهُمُ اللَّهُ مَرَضًا وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ ﴿٥﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ قَالُوا إِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُونَ ﴿٦﴾ أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ الْمُفْسِدُونَ وَلَكِن لَّا يَشْعُرُونَ ﴿٧﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ آمِنُوا كَمَا آمَنَ النَّاسُ قَالُوا أَنُؤْمِنُ كَمَا آمَنَ السُّفَهَاءُ أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ السُّفَهَاءُ وَلَكِن لَّا يَعْلَمُونَ ﴿٨﴾ وَإِذَا قُلُوا الَّذِينَ آمَنُوا قَالُوا آمَنُوا وَإِذَا خَلَوْا إِلَى شَيَاطِينِهِمْ قَالُوا إِنَّا مَعَكُمْ إِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَهْزَؤُونَ ﴿٩﴾ اللَّهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَيَمُدُّهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١٠﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ أُشِّرُوا عَلَى الضَّلَالَةِ بِأَلْهَدَى قَمَارٍ يَحْتَاجُ تَجَدُّدَهُمْ وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ ﴿١١﴾

﴿٦﴾ راستی نه و که سیئت گاور بووین ل دهف وان ئیکه، توج وان بترسینی چ نه ترسینی، نه و هه ر باوه ریئی نائینن. ﴿٧﴾ خودی مورا ل سه ر دل و گو هیئت وان دانایی و په رده یا ئیخستییه به ر چافیت وان، و ئیزا به کا مه زن بو وان یا هه ی. ﴿٨﴾ و هنده ک هه نه ژ خه لکی دبیزن: مه باوه ری ب خودی و رورژا ئاخ ره تی [دوبها هیئی] هه یه، به لی ب راستی نه و ب خو بی باوه رن. ﴿٩﴾ دقین خودی و خودان باوه ران بخاپینن، و ژ خو پیقه تر که سیئ ناخاپینن و پی نوزانن زی. ﴿١٠﴾ د لی [دهروونی] واندا نه ساخی هه یه، فیجا خودی نه ساخیا وان بتری کر، و ژ به ر دره و کرنا وان به ر هنگاری ئیزا به کا ب تیش کرن. ﴿١١﴾ و هه ر گافه کا ژ وانرا بیته گو تن: خرابیی د ئه ردیدا نه که ن، دبیزن: نه م تنی قه نجیکه ر و باشی خوازین. ﴿١٢﴾ به لی هه ر نه م نه خرابیی دکه ن، به لی ب خو ناحه سن. ﴿١٣﴾ و هه ر گافه کا ژ وانرا بیته گو تن: دی هوین زی، وه کی خه لکی دی باوه ریئی بینن، دبیزن: نه م زی وه کی نه فامان باوه ریئی بینن؟

[هشیار بن] هه ر نه و ن نفام و پی نوزانن زی. ﴿١٤﴾ هه ر ده مه کی گه هشتنه که سیئت باوه ری ئینابین دبیزن: مه زی باوه ری ئینابییه، و هه ر وه خته کی د گه ل هه فالیت خو بیئت شه یثان فه ده ربوون [مانه ب تنی] دبیزن: نه م هه ر د گه ل هه وه یه، نه م به س ترانه یان بو خو ب وان دکه یین. ﴿١٥﴾ خودی دی جزایی ترانه بیئت وان ده تی، و مؤله تا هندی ده تی هه ر د خرابییا خو دا بزقن. ﴿١٦﴾ نه فه نه و ن بیئت به رزه بوون [تاریاتی] ب راسته ریئی کرین، فیجا کرین و فروتنا [بازر گانییا] وان فایده [قازانج] نه کریه و نه و ب خو زی ب سه ر پیا راست هلنه بووینه.

﴿١٧﴾ مه تە لا وان وه کی مه تە لا وی که سییه ئەوێ ئاگره ک هه لکری [دۆرماندۆریت خو بینیت] گاڤا ئاگری پۆناهی داییی، چار کناریت وی خودایی مه زن پۆناهییا وان بر و هیلانە د تارییه کیندا کو ئیدی ئەو نه بینن. ﴿١٨﴾ ئەڤه د که پ، لال، کۆره نه، ڤیجا ئەو بهر ب ریکا راستڤه نازڤ نه ڤه. ﴿١٩﴾ [یان مه تە لا وان وه کی مه تە لا شان که سانه] بارانه کا ب ریژ و ره شه عه وره کی تاری تیدا شریقه شریقا عه ورانه و برسقین و ڤه دانا برویسیان، و ژ بهر برویسیان و ژ ترسا مرئی تلپت خو بکه نه د گو هیت خو دا [بهی دڤیا زانیانه] خودی ب سهر بی باوه راندا [گاواران] سهرده سته و ژ وان ب ئاگه هه. ﴿٢٠﴾ نیزیکه [پۆناهییا برویسیی وان کۆره بکه ت، ههر گاڤه کا پۆناهی دا وان دچن، و گاڤا لی بوو تاری ره ق رادوه ستن، و هه که خودی حه زکریابه، دا وان ژ گو و چاڤان که ت. ب راستی خودی ل سهر هه می تشتی خودان شیانه. ﴿٢١﴾ گه لی مرقفان، خودایی خو به ریسن، ئەو خودایی هوین و ییت بهری هه وه ئافران دین، دا

هوین بینه پارستن. ﴿٢٢﴾ ئەو خودایی ئه رد بو هه وه دهشت کری [کو ب کیر ژیانئ بهیت] و ئەسهان کریه ئافاهی، باران بو هه وه ژ ئەسهانی [ژ ئەوران] ئیناییه خوارئ، و هه می رهنگیت فیتی [بو هه وه پی شین کر] و ده ر ئیخستن. ئیدی هوین ژ ی چو هه ڤه ران بو خودی [چی نه که ن] و هوین ب خو دزان [خودی چو هه ڤه ر نین]. ﴿٢٣﴾ و ئەگه ر هوین ژ وی [نامه یا] مه بو به نده یی خو [کو پیغه مبه ره] ئیناییه خوار ب گۆمانن [کیم کیم] سو ره ته کی ب تنی وه کی وی بینن، و ژ بلی خودی گازی هه می هاریکاریت خو ژ ی بکه ن [بلا بینه هاری هه وه] ئەگه ر هوین راست دبژن. ﴿٢٤﴾ ڤیجا ئەگه ر هوین [فی کاری] نه که ن و هوین ناکه ن ژ ی [چونکی هوین نه شین] ئیدی خو ژ وی ئاگری بیاریژن ئەوێ داردوو یی وی، مرقف و بهر، و بو گاواران هاتییه به ره ڤکر.

مَثَلُهُمْ كَمَثَلِ الَّذِي اسْتَوْقَدَ نَارًا فَلَمَّا أَضَاءَتْ مَا حَوْلَهُ
ذَهَبَ اللَّهُ بِنُورِهِمْ وَتَرَكَهُمْ فِي ظُلُمَاتٍ لَا يُبْصِرُونَ ﴿١٧﴾ صُمُّ
بُكْرٌ عُمْيٌ فَهُمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿١٨﴾ أَوْ كَصَيْبٍ مِنَ السَّمَاءِ فِيهِ
ظُلُمَاتٌ وَرَعْدٌ وَبَرْقٌ يَجْعَلُونَ أَصْلَعَهُمْ فِيءَ إِذْ أَنَّهُمْ مِنَ
الصَّوَاعِقِ حَذَرَ الْمَوْتِ وَاللَّهُ مُحِيطٌ بِالْكَافِرِينَ ﴿١٩﴾ يَكَادُ الْبَرْقُ
يَخْطِفُ أُنْصُرَهُمْ كُلَّمَا أَضَاءَ لَهُمْ مَشْوَافٍ إِذْ أَظْلَمَ عَلَيْهِمْ
قَامُوا وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَذَهَبَ بِسَمْعِهِمْ وَأَبْصَرِهِمْ إِنَّا اللَّهُ عَلَى
كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٠﴾ يَأْتِيهَا النَّاسُ عَبْدًا أَوْ بِكْعَةً أَلَا الَّذِي
خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٢١﴾ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ
الْأَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ بَنَاءً وَأَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ
بِهِ مِنَ الشَّجَرِ رِزْقًا لَّكُمْ فَلَا تَجْعَلُوا لِيهِ أندَادًا وَأَنْتُمْ
تَعْلَمُونَ ﴿٢٢﴾ وَإِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِمَّا نَزَّلْنَا عَلَى عَبْدِنَا فَأْتُوا
بِسُورَةٍ مِّن مِّثْلِهِ وَادْعُوا شُهَدَاءَكُمْ مِّن دُونِ اللَّهِ إِنْ
كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٣﴾ فَإِنْ لَّمْ تَفْعَلُوا وَلَنْ تَفْعَلُوا فَأْزَنُوا النَّارَ
الَّتِي وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ ﴿٢٤﴾

وَبَشِّرِ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ
تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ كُلَّمَا رُفِئُوا مِنْهَا مِنْ شَمْرٍ
رَزَقُوا لَوْ اُولَٰئِكَ الَّذِي رَزَقْنَا مِنْ قَبْلُ وَأَنُوبَهُ مُتَشَبِهًا
وَلَهُمْ فِيهَا زَوْجٌ مِّثْلَهُمْ وَهُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٥﴾ اِنَّ
اللَّهَ لَا يَسْتَحْيٰ اَنْ يَضْرِبَ مَثَلًا مَّا بَعُوضَةً فَمَا فَوْقَهَا ۚ اَمَّا
الَّذِيْنَ ءَامَنُوا فَعَلِمُوْا اَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ ۚ وَاَمَّا
الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فَيَقُوْلُوْنَ مَاذَا اَرَادَ اللّٰهُ بِهٰذَا مَثَلًا
يُضِلُّ بِهٖ كَثِيْرًا وَيَهْدِيْ بِهٖ كَثِيْرًا ۚ وَاَمَّا يُضِلُّ بِهٖ
اِلَّا الْفٰسِقِيْنَ ﴿٢٦﴾ الَّذِيْنَ يَتَفَضَّلُوْنَ عَهْدَ اللّٰهِ مِنْۢ بَعْدِ
مِيْثَاقِهٖ وَيَقْطَعُوْنَ مَاۤ اَمَرَ اللّٰهُ بِهٖ اَنْ يُّوْصَلَ وَيُفْسِدُوْنَ
فِي الْاَرْضِ ۚ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْخٰسِرُوْنَ ﴿٢٧﴾ كَيْفَ
تَكْفُرُوْنَ بِاللّٰهِ وَكُنْتُمْ اٰمُوْاۤتًا فَاَحْيٰكُمْ ثُمَّ نَرْيٰكُمْ
ثُمَّ يُخَيِّدُكُمْ ثُمَّ اِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ﴿٢٨﴾ هُوَ الَّذِي خَلَقَ
لَكُمْ مَّا فِى الْاَرْضِ جَمِيْعًا ثُمَّ اَسْتَوٰى اِلَى السَّمَآءِ
فَنَسُوْلُهِنَّ سَبْعَ سَمٰوٰتٍ وَهُوَ يَكُوْلُ شَيْءًا ۚ عَلِيْمٌ

﴿٢٥﴾ مزگینیی بده وان که سیّت باوهری یناین و کار و
کریاریت قهنج کرین کو بارا وان ئه و به حشتن ئه ویت
رویار د بنرا ده پکن (دجن)، هه ر گافه کا فیقیه ک
ژی ژئی دایی، دئی بیژن: ئه فیه بوو بهری نوکه داییه
مه، و ئه و فیقییی بو وان دئیته دان (به رده ست کرن)
وه کی ئیکه [به لئ تام نه ئیکه] و بو وان [د به حشیتدا]
هه فسه ریت پاک و پاقر هه نه و ئه و هه ر و هه ر تیدانه.
﴿٢٦﴾ ب راستی خودی هه ر مه ته له کا بینیت شه رمی
ژی ناکه ت، فیجا [ئه و مه ته ل] پیشی بیت یان تشته کی
ماستر و پته ه لتر بیت، و ئه و که سیّت باوهری یناین
دزانن [ینانا فان مه ته ل و نمونه یان] راستیه ژ
خودایی وان، و هندی ئه ون ییت گا ورو بووین دبیزن:
خودی چ ژ فان نمونه یان فیاییه؟ [خودی] گه له کان
پی سه ردا دیه ت و گومرا دکه ت، و گه له کان پی
راسته ری دکه ت و که سیّ پی گومرا ناکه ت ئه گه ر
ئه و ب خو ئه و نه بن ییت ژ ری ده ر که فتی. ﴿٢٧﴾ ئه و
ژ ری ده ر که فتی پیته یان خودی پشی موکومکرنی
دشکیتن، و هه فیه ندییّت خودی فه رمان پی داین

دبرن، و خرابییی د ئه ر دیدا دکهن، ئه ها ئه فیه نه به ر زیان و خوساره ت. ﴿٢٨﴾ فیجا چا و هوین باوهرییی ب
خودایی نائینن؟ و هوین دمری بوون، هوین زیندی کرن، پاشی دئی هه وه مرینیت، پاشی دئی هه وه زیندی
که ته فیه، و پاشی دئی هه ر به ر ب ویشه زقرن. ﴿٢٩﴾ [ئه و خودایی] هه می تشت بو هه وه د ئه ر دیدا ئا فراندی،
پاشی به ری خو دا ئه سهانی و کر نه حه فت ئه سهان، و هه ر ئه وه ب هه می تشتان زانا.

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلٰٓئِكَةِ اِنِّیْ جَاعِلٌ فِی الْاَرْضِ خَلِیْفَةً قَالُوْۤا اَتَجْعَلُ فِیْهَا مَنْ یُّفْسِدُ فِیْهَا وَیَسْفِكُ الدِّمَآءَ وَیَخْبُثُ نُسُجًا یَحْمَدُكَ وَیُقَدِّسُ لَكَ قَالَ اِنِّیْۤ اَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ۝۳۰ وَعَلَّمَ ءَادَۤمَ اَلْاَسْمَآءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَی الْمَلٰٓئِكَةِ فَقَالَ اَنْبِئُوْنِیْ بِاَسْمَآءِ هٰٓؤُلَآءِ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِیْنَ ۝۳۱ قَالُوْا سُبْحٰنَكَ لَا عِلْمَ لَنَاۤ اِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا اِنَّكَ اَنْتَ الْعَلِیْمُ الْحَكِیْمُ ۝۳۲ قَالَ یٰۤاٰدَمُ اَنْۢبِئْهُمْ بِاَسْمَآئِهِمْ فَلَمَّآ اَنْۢبَاَهُمْ بِاَسْمَآئِهِمْ قَالَ اَنۡرَاۤىۤ اَقۡلَ لَكُمۡ اِنِّیْۤ اَعْلَمُ غَیۡبَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَاَعْلَمُ مَا تُنۡتَدُوۡنَ وَمَا كُنْتُمْ تَكۡتُمُوۡنَ ۝۳۳ وَاِذْ قُلْنَا لِلْمَلٰٓئِكَةِ اسۡجُدُوۡا لِاٰدَمَ فَسَجَدُوۡۤا اِلَّاۤ اِبۡلِیۡسَ اِنِّیْ وَاسۡتَكۡبَرُ وَكَانَ مِنَ الْكٰفِرِیۡنَ ۝۳۴ وَقُلْنَا یٰۤاٰدَمُ اسۡكُنۡ اَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَیۡثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هٰذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُوۡنَا مِنَ الظَّٰلِمِیۡنَ ۝۳۵ فَآٰلَهُمَا الشَّیۡطٰنُ عَنْهَا فَاخْرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا فِیۡهِ وَقُلْنَا اهۡطُوۡا بَعۡضُكُمۡ لِبَعۡضٍ عَدُوٌّ وَّلَكُمۡ فِی الْاَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَّعَۤ اِلَیۡ حَیۡنٍ ۝۳۶ فَتَلَقٰۤی ءَادَمُ مِنْ رَّبِّهٖ كَلِمَۡتٍ فَتَابَ عَلَیۡهِ اِنَّهٗ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِیْمُ ۝۳۷

﴿٣٠﴾ ده می خودایی ته گوئییه ملیاکه تان نه ز دی جهگره کی [جهی ئیک و دو بگرن] ب سهر ئهردی ئیخیم، ملیاکه تان گوئ: نه ری تو دی وی ئیخییه سهر ئهردی [دنیایی] یی خرابیئی تیدا بکته، و خونی بریژیست، و ئهم ب حمدا ته ته سیب و ته قدیسا ته دکهین [ئانکو ته ژ ههر کیئاسییه کی پاک و پاقر دکهین] [خودایی] گوئ: راستیا نه ز دزانم هوین نوزانن. ﴿٣١﴾ [فیجا خودی] همی ناف نیشا ئادهم دان، و پاشی [خودی] نه و ناف [ئیخستنه بهر وکا] بهر چاقیت [ملیاکه تان، و گوئ: نه گهر هوین راست دیژن، نافی فان بو من بیژن. ﴿٣٢﴾ ملیاکه تان گوئ: ههر تویی ژ همی کیئاسییان پاک و پاقر، مه ژ وی زانیی پیقه تر نینه یا ته نیشا مه دایی، ب راستی ههر تویی زانا و کار بنه جه. ﴿٣٣﴾ [خودی گوئ]: هه ی ئادهم: کا ناییت وان بو وان بیژه [دا بزانن کییم زانینن]، ده می ئادهم ناییت وان گوئین [ئینا] خودی گوئ: ما من نه گوته هه وه نه ز نه په نییست ئهرد و نه سانان دزانم، و ههروه سا نه ز ئاشکرا و نه ئاشکرایا هوین

دکهن ری نه ز دزانم. ﴿٣٤﴾ ده می من گوئییه ملیاکه تان سوجدهی [سوجده یا سلافا و ریژ گرتنی] بو ئادهم بهن هه مییان سوجه بر، ئبلیس تی نه بیت، خو دا پاش و خو مه زن دیت [ب فی چه ندی] بوو ئیک ژ گاوران. ﴿٣٥﴾ و مه گوئ: هه ی ئادهم تو و کابانیا خو د به حه شتیدا ئانکجی بین و ژ ههر جهی هه وه بقیث بی منهت [به رفره] ژ بی بخون، به لی خو ئیزیکی فی داری نه کهن، هوین دی ژ سته مکاران ئینه هه ژمارتن. ﴿٣٦﴾ [به لی پاشی شه یثانی] نه و پی هنگافتن [د بهر خه له تییرا کرن] و دهر ئیخستن [ژ به حه شتی] ژ وی یا نه و تیدا، مه ژ ی گوته وان: ژ دهر که فن هه رنه خواری، هنده ک ژ هه وه ل هنده کان نه یار و دژمن، و هه تا ده مه کی دیار کری [ل دهف خودی] د نه ردیدا ئانکجی بین و مفایی ژ وهر گرن. ﴿٣٧﴾ پاشی ئادهم چه ند ئاخفتنه ک ژ خودایی خو وهر گرتن [و بو خو پی هیفیا لینه گرتنی ژ خودایی خو خواست] خودی لی خوش بوو، و توبه یا وی قه بویل کر، ب راستی خودییه توبه وهر گر و دلوفان.

﴿٣٨﴾ مه گوته [وان] هوین ههمی ژ بهحهستی داکهفن [بوسه سردی]، ههر گافه کاراسته پیکر نهک ژ بهری منفه بوه وه هات [کوکتیا خودیه یان هنارتنا پیغمبه ریه]، فینجا ههر کهسی ب دویف راسته ریکرنا من بکهفیت [روژا قیامه تی]، نه ترس بوهیه و نه خهم دگه هیتی. ﴿٣٩﴾ بهلی ئه و کهسیت گاور بووین و نایه تیت مه دره و دره تیختستین ئه و دوزه هینه [جهنمه مینه] و ههر وهه ری دئ دوزه هیدا بن. ﴿٤٠﴾ [گهلی سرائیلیان] ئه و قهنجییت من دگهل هه وه کرین بیننه بیرا خو، و په یانا هه وه دگهل من دایی ب جه بکهن، ئه ز ری دئ ئه و بی په یانا هه وه ب جه ئینم، و ب تنی ژ من بترسن (ژ من ب تنی بترسن). ﴿٤١﴾ و باوه ریی ب وئی کتیا مه ئیناییه خواری [کو قورئانه] بینن، کو راستیا وان کتیا نه ییت بهر دهستی هه وه [کو ئنجیل و تهوراتن]، و نه گاوریت پیشیی بن [ب فی قورئانی]، و نایه تیت من ئه رزانه فروشن، و پارێزکاریا من ب تنی بکهن. ﴿٤٢﴾ و هه قیی [کو قورئانا هنارتیه] تیکهلی نه هه قیی

الحزب

فَلَمَّا أَهْطَأُوا مِنْهَا جَمِيعًا فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنِ تِمَعَ هُدًى فَلَا خَوْفَ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٣٨﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٣٩﴾ يَبْنَئُ إِسْرَءِيلُ أَذْكَرُوا نِعْمَتِي الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْهِمْ وَأَنْفُوا بِعَهْدِي أُوفِي بِعَهْدِكُمْ وَإِلَيَّ قَارِعُونَ ﴿٤٠﴾ وَآمَنُوا بِمَا نُزِّلَتْ مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُمْ وَلَا تَكُونُوا أَوَّلَ كَافِرٍ بِهِ وَلَا تَشْتَرُوا بِعَاقِبَتِي ثَمَنًا قَلِيلًا وَإِنِّي فَاتِكُونُ ﴿٤١﴾ وَلَا تَلْسَنُوا الْحَقَّ بِالْبُطْلِ وَتَكْفُرُوا بِالْحَقِّ وَأَنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٤٢﴾ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَارْكَعُوا مَعَ الرَّاكِعِينَ ﴿٤٣﴾ أَتَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبِرِّ وَتَنْسَوْنَ أَنْفُسَكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تَكْتَسِبُونَ ﴿٤٤﴾ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٤٥﴾ وَأَسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ وَإِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى الْخَاشِعِينَ ﴿٤٦﴾ الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُلْقَاوَرُيْهِمْ وَأَنَّهُم إِلَيْهِ رَاجِعُونَ ﴿٤٧﴾ يَبْنَئُ إِسْرَءِيلُ أَذْكَرُوا نِعْمَتِي الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْهِمْ وَأَنِّي فَاتِكُكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٤٨﴾ وَأَنْفُوا بِوَعْدِي لَا تَحْزَنِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا وَلَا يَقْبَلَ مِنْهَا شَفَعَةٌ وَلَا يُؤْخَذُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٤٩﴾

نه کهن [و رابین] هه قیی فیه شیرن، و هوین ژ بی ئاکه هه [و هوین دزانن کو هوین تیکه لیبی دکهن]. ﴿٤٣﴾ نفیژان بکهن و زه کاتا مالی خو بدهن [وهکی موسلمانان] و دگهل داچه میایان [راکعان] داچه من [فه رمانا وان ب شنگستی ئیسلامی هاته کرن، و دگهل موسلمانان نفیژان ب کوم (ب جه ماعت) بکهن، و وهکی وان بچه رکوعی، چونکی داچه میان د نفیژا و اندانینه]. ﴿٤٤﴾ هوین چاوا فه رمانا خه لکی ب خیری [باشیی] دکهن، و هوین خو ب خو [خو] ژ بیر دکهن، و هوین خو ب خو کتیب بهر دهستی خو [کو ئنجیل و تهوراتن] دخوینن، فینجا ما هوین ئاقه کی بۆ خو ناگرن. ﴿٤٥﴾ و پشتا خو ب بینفره هییی و نفیژ ژ گری بدهن [قاهیم بکهن]، و ئه فه یا گرانه ل سهر ههر کهسه کی، ئه و نه بن ییت ژ خودی ترس. ﴿٤٦﴾ ئه و [خودی ترس] ئه و ن ییت بی گوژمان ژ هندئ کو دئ ههر بهر دهستی خودایی خو راوهستن، و ههر دئ ب بال وشفه زقرن. ﴿٤٧﴾ گهلی سرائیلیان بیرا خو و وان خیر و خو شیبیت من دگهل هه وه کرین بینن، [ب راستی و هنگی] من قه درئ هه وه ب سهر یی ههمی خه لکی تیختست. ﴿٤٨﴾ و ژ دوزه کی [روژا قیامه تییه] بترسن و خو پارێزن، کو کهس تیدا شوینا کهسی نه ئیته سزا کرن، و مه هدر و بهر په فانی تیدا چو ناگرن، و به دهل ژ کهسی نایته وه رگرتن، و هاریکاریا کهسی ژ نایته کرن.

وَأَذِنتُ لَكُمْ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ
يَدَبِحُونَ أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ وَفِي ذَٰلِكُمْ بَلَاءٌ
مَنْ رَبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿١٩﴾ وَأَذِ قَرْقَنًا يَكُمُ الْبَحْرُ فَأَنْجَيْتُكُمْ
وَأَعْرَفْنَاهُ آلَ فِرْعَوْنَ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ﴿٢٠﴾ وَأَذِ عَادَ تَامُوسَى
أَرْبَعِينَ لَيْلَةً ثُمَّ أَخَذْتُمْ الْعَجَلَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَنْتُمْ ظَالِمُونَ ﴿٢١﴾
ثُمَّ عَفَوْنَا عَنْكُمْ مِنْ بَعْدِ ذَٰلِكَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٢٢﴾
وَأَذِ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَالْفُرْقَانَ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿٢٣﴾
وَأَذِ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ يَتَقَوْمِ إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ أَنْفُسَكُمْ بِإِغْوَاكُمْ
الْعَجَلَ فَتَوَلَّوْا إِلَى بَارِيكُمْ فَاقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ ذَٰلِكُمْ
خَيْرٌ لَكُمْ عِنْدَ بَارِيكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ
الرَّحِيمُ ﴿٢٤﴾ وَأَذِ قُلْتُمْ يَمُوسَى لَنْ نُؤْمِنَ لَكَ حَتَّى نَرَى اللَّهَ
جَهْرَةً فَأَخَذَتْكُمُ الصَّاعِقَةُ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ﴿٢٥﴾ ثُمَّ بَعَثْنَاكُمْ
مِنْ بَعْدِ مَوْتِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٢٦﴾ وَظَلَلْنَا عَلَيْهِكُمْ
الْعَمَامَةَ وَأَنْزَلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّاءَ وَالسَّلَوى كُنُوا مِنْ طَائِفَةِ
مَارَرَقَتِكُمْ وَمَا ظَلَمُونَا وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٢٧﴾

﴿٤٩﴾ بیننه بیرا خو پوژا مه هوین ژ دهستیت
فیرعهونیان قورتال کرین، کو [وان] تیزا و نهخوشیهکا
پیس ددا بهر هه وه، کورپت هه وه سه ره ژئی دکرن، و
کچیت هه وه [بو خدامینیا خو] دهیلان، و ب راستی
[تیزا و نهخوشیا هه وه ددیت، و رزگار کرنا خودی
بو هه وه] نهزمونه کا [ئمیحانه کا] مهزنه ژ خودی.
﴿٥٠﴾ [ههروه سا] بیرا خو بینن ده می مه ده ریا بو هه وه
کریه دو فلک [و ریک بو هه وه یخستیی]، و مه هوین
دهرباز کرین [قورتالکرین]، و ل پیش چاقیت هه وه مه
فیرعهونی خه ندقاندین. ﴿٥١﴾ و بیرا خو بینن ده می
مه ژشان ب چل شهان داییه موسایی، [و د پشتر
هه وه له زکر]، و پشتی هنگی هه وه گولک په راست
[کره په رستی]، و ب قی رهنکی هه وه سته م ل خو
کر. ﴿٥٢﴾ (دگه ل هندئی ژ) پاشی مه ل هه وه نه گرت
وهکی نه شادیت، [بیرا خو بینن] دا هوین د سوپاسدار
بن. ﴿٥٣﴾ ههروه سا بیرا خو بینن ده می مه ته وراتا
فاقر کر [جودا کر] [د نابه را ه قیسی و نه هه قییدا]
بو موسایی هنارتی، دا هوین [پی] راسته ری بین.
﴿٥٤﴾ بیننه بیرا خو ده می موسایی گوئییه مله تی خو: مله تی من! هه وه [ب په رستنا گولکی] سته م ل خو
کر، فیتجا دقیت هوین توبه بکه ن و ل خودی بزقرنه فه، و خو بکوژن، نه فه ل ده ف خودایی هه وه بو هه وه
چیتره [پشتی ده ست ب کوشنتی کرین] توبه یا هه وه وه رگرت، و ب راستی هه ره نه وه توبه وه رگر و دلوفان.
﴿٥٥﴾ و بیرا خو بینن ده می هه وه گوئییه موسایی: هه تا ته م ب چاقیت خو خودایی ته نه بینن، ته م [د بپرا]
باوه ریسی ب ته نائین، ژ بهر هندئی برویسی هوین هنگافتن، و هه وه ب چاقیت خو دیت. ﴿٥٦﴾ پاشی
مه هوین پشتی مرنا هه وه زیندی کرن [ساخ کرن]، به لکی هوین سوپاسیا [خیر و خوشی و که ره میت]
خودی بکه ن. ﴿٥٧﴾ مه عه ور ل هنداقی هه وه کر نه سهوانه [کو سهی ل هه وه بکه ن] و گه زو و سه لوا
(سویسک) مه بو هه وه هنارتن، فیتجا ژ حه لالی پاک و پاقرئی مه ب رزقی هه وه کری، بخون. و نه وان [ب
کار و کریاریت خو ییت نه درپیدا و نه دورست] زیان نه گه هاندیه مه، به لکی هه ر زیان ل خو کرینه.

﴿۵۸﴾ [گمل ئسرائیلیان] بیننه بیرا خو وهختی مه گۆتییه ههوه، هه‌ر نه د فی گوندی [مه‌قدس] دا و ب به‌رفره‌هی و ل جهی هه‌وه به‌یثی ژی بخون، و چه‌ماندی [خوشکاندی بو خودایی هوین ژ به‌رزه‌بوونی پزگار کرین] بده‌نه ژور، و بیژن: خودیو گونه‌هیته مه‌داقوته، دا ئهم ژی ل گونه‌هیته هه‌وه ببۆرین و نه‌هی‌لین، خیرا قه‌نجیکاران ئهم دی پتر لی که‌ین. ﴿۵۹﴾ به‌لی ئه‌ویته سته‌م و زور‌داری کرین، ئه‌و فەرمانا خودی لی کری [کو بیژن گونه‌هیته مه‌داقوته] ب تته‌کی دی یی ژی نه‌هاتییه خواستن گوهارت، [قیجا ژ به‌ر هندی] و ژ به‌ر نه‌گوهداری و ژ ریدره‌که‌فتنا وان، مه‌ ئیزایه‌ک ژ ئه‌سانی ب سه‌ر و اندا باراند ئه‌ویته سته‌م کرین. ﴿۶۰﴾ بیننه بیرا خو ده‌می مووسایی داخوازا ئافی [بو هه‌وه] کری [پشتی هوین تینی بووین]، ئینا مه‌گوتی: داری خو ل که‌فری بده [هه‌ر که‌فره‌کی هه‌بیت]، [پشتی مووسایی داری خو ل که‌فری دایی، دوازه‌کانی ژی زان [ته‌مه‌تی هه‌ژمارا ئویجاخیت وان]، و هه‌ر ئیکی کانی خۆزانی [نیاسی]

الجزء الثاني

وَاذْقُلْنَا اَدْخُلُوا هَذِهِ الْقَرْيَةَ فَمَكَلُوا مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ رَغَدًا وَاَدْخُلُوا الْاَبَابَ سُجَّدًا وَقُولُوا حِطَّةٌ نَغْفِرْ لَكُمْ خَطِيئَتَكُمْ وَسَيَّرِ يَدُ الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٨﴾ قَدَلِ الْاَدِينِ ظَلَمُوا قَوْلًا غَيْرَ الَّذِي قِيلَ لَهُمْ فَانزَلْنَا عَلَى الْاَدِينِ ظَلَمُوا رَجْزًا مِنَ السَّمَاءِ يَمَّا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿٥٩﴾ وَاذْنَسَقَى مُوسَى لِقَوْمِهِ فَقُلْنَا اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ فَانْفَجَرَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا قَدْ عَلِمَ كُلُّ اُنَاسٍ مَشْرَبَهُمْ كُؤُوا وَاَشْرَبُوا مِنْ رَزَقِ اللَّهِ وَلَا تَعْتَوْا فِي الْاَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٦٠﴾ وَاذْقُلْتُمْ يَمُوسَى لَنْ تَصْبِرَ عَلَى طَعَامٍ وَحْدٍ قَدْ دُعِ لَنَا رَبِّكَ يُخْرِجْ لَنَا مِمَّا تُنْبِئُ الْاَرْضُ مِنْ بَقْلِهَا وَقِثَّائِهَا وَفُومِهَا وَعَدَسِهَا وَبَصِلَها قَالَ اَتَنْتَبِدُونَ الَّذِي هُوَ اَذَى بِالْاَدِيِّ هُوَ خَيْرٌ اَمْ هَاطُوا مَضْرُوبًا اِنْ لَكُمْ مَأْسَاةٌ وَضُرْتُ عَلَيْهِمُ الدَّلَّةُ وَالْمَسْكَنَةُ وَبَاءُ وَبَغْضَبٍ مِنَ اللَّهِ ذَاكَ يَأْنَهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَيَقْتُلُونَ الَّذِيْنَ يَغْيِرُ الْحَقَّ ذَاكَ يَمَاعَصُوا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿٦١﴾

[و مه‌گوت]، ژ رزقی خودی بخون و قه‌خون، و د ئه‌ردیدا به‌ر ب خرابییته نه‌چن [و نه‌به‌ ژ خرابان]. ﴿۶۱﴾ و بیننه بیرا خو ده‌می هه‌وه گۆتییه [پتغه‌به‌ری خو]: هه‌ی مووسا ئهم نه‌شین بی‌نا خو ل سه‌ر ئیک ره‌نگی خوارنی فره‌ه‌بکه‌ین، بو مه‌داخوازی ژ خودایی خو بکه‌، کاچ ژ ئه‌ردی دهرکه‌فیت: ژ زهرزه‌وات و خیار و سیر و نیسک و بی‌قازان، بو مه‌شین بکه‌ت، [مووسایی] گوت: ئه‌ری [هه‌وه‌دفت] یی باش [ژ خوارنی] ب یی بی‌خیر بگوهورن. هه‌ر نه‌باژی‌ری [هه‌ر باژی‌ره‌کی هه‌بیت] یی هه‌وه‌خواستی دی بو هه‌وه ئیتیه‌جه‌، خودی رسوایی و بی‌رویمه‌تی ب سه‌ر و اندا داریتییه، ب که‌ر با خودیته‌فه‌گه‌ریان، ئه‌فه‌هه‌می ژ به‌ر هندی چونکی وان باوه‌ری ب ئایه‌تیت خودی نه‌دینان، و ب بی‌به‌ختی و نه‌هه‌قی پتغه‌به‌ریت خودی دکوشتن، هه‌ر ژ نه‌گوهداری و زیده‌گافیا وان.

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالنَّصَارَى وَالصَّابِئِينَ مَنْ
آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ
رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١٠٠﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا
مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَ خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ
بِقُوَّةٍ وَآذِكُمْ وَمَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٠١﴾ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ
مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ قُلُوبًا فَغُلَّ اللَّهُ عَنْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَكُمْ مِمَّنْ
الْخَاسِرِينَ ﴿١٠٢﴾ وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ الَّذِينَ اعْتَدُوا مِنْكُمْ فِي السَّبْتِ
فَقُلْنَا لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً خَاسِئِينَ ﴿١٠٣﴾ فَجَعَلْنَاهَا نَكَالًا لِمَا
بَيْنَ يَدَيْهَا وَمَا خَلْفَهَا وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ﴿١٠٤﴾ وَإِذْ قَالَ
مُوسَى لِقَوْمِهِ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَذْبَحُوا بَقَرَةً قَالُوا
أَتَذْبَحْنَا هَؤُلَاءِ قَالَ أَعُوذُ بِاللَّهِ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿١٠٥﴾
قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا
بَقَرَةٌ لَا فَارِضٌ وَلَا بَكْرٌ عَوْنُ رَبِّكَ ذَلِكَ فَاْعْمَلُوا
تُؤْمَرُونَ ﴿١٠٦﴾ قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا لَوْهَا قَالَ إِنَّهُ
يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ صَفَرَاءُ فَاقِعٌ لَوُهَا سُورٌ الْخَطِيرُ ﴿١٠٧﴾

﴿٦٢﴾ ب ر ا س تى تهوئى باهورى ئينايى [كو موسلمانن
پهيكه فتييت پيغه مبهري] و تهوئى بووينه جوهرى
[پهيكه فتييت مووسايى] و فهلهيان [پهيكه فتييت
عيسايى] و سابئييان [جوينه كه ژ جوهرى و فهلهيان
فه بووينه ستيران دپهريسن، و هندهك ديترن: ملياكه تان
دپهريسن]. ههر كه سى ژ فان ب دورستى باهورى ب
خودى و رورزا قيامه تى بينيت، و كار و كرياتت چاك
بكهت، دى ژ بهرى خودى خوځه ئيته خه لاتكرن [رورزا
قيامه تى] نه ترس بو ههيه، نه ژى ب خه م دكهئيت.
﴿٦٣﴾ و بيننه بير خوځه دهمى مه په پانانا موكومكرنى
ژ هه وه وهرگر تى [كو هوين ل سهر تهوراتى بچن و
كار پى بكهن]، و مه چيائى (طور) ل هنداف هه وه
بلندكر، و مه [گوته هه وه] نه فاما مه بو هه وه هنارتى
ب مجداهى وهر بگرن و لى دژد بن، و بيننه بير خوځه
كا چ تيدايه و خوځ ژ بيرغه نه كهن، دا بيننه پارسن ژ
ئيزايى. ﴿٦٤﴾ بهلى پشتى فى [دان و وهرگر تنه په پانانا
موكومكرى] هه وه پشتا خوځ دا په پانايى، و نه گهر
نه ژ كه رهم و دلوفانييا خودى بايه، هوين دا راست
ژ خوشارهت و بهرزيانان بن. ﴿٦٥﴾ بى گومان هوين دزانن كا مه چ ب سهرى وان ئينا [تهوئى دابينه
سهر برپارا خودى]، و رورزا شه نبىي دهست دريژى كرين، مه گوته وان ببنه مه يمونيكت رسوا و ره زيل.
﴿٦٦﴾ و نه ف سزايه مه كره باشقه بر نهك بو خه لكى هنگى و بوئيت پشتى وان ژى، و مه كره چامه بو
پاريز كاران. ﴿٦٧﴾ بو مله تى خوځ بيژه دهمى مووسايى گوتيه مله تى خوځ: [ب راستى] خودى فهر مانا هه وه
دكهت هوين چيله كى سهر ژيكن، گوتن: تو بو خوځ ترانه يان ب مه دكهى؟! [مووسايى] گوت: نه ز خوځ
ب خودى دپاريزم كو نه ز نه زانان بم. ﴿٦٨﴾ گوتن: كا ژ خودايى خوځ بخوازه بو مه ديار بكهت، كا نه و
چ چيله؟ [مووسايى] گوت: خودى [ديترت: نه يا پيره و نه يا جوانه ژى [بچويك] دناقهه را ههر دوياندايه،
ئيدى وى بكهن يا فهر مانا هه وه پى هاتيه كرن. ﴿٦٩﴾ گوتن: كا بيژه خودايى خوځ بلا بو مه ديار بكهت،
رهنگى وى [چيلى] يى چاوايه؟ [مووسايى] گوت خودى [ديترت: نه و چيله [رهنگى وى] زهره كى تاريخه
ييت بهر لى [ب ديتنا وى] كه يف خوځ دبن.

قَالُوا أَنْعِلْ لَكَ رَبِّكَ بَيْنَ لَمَاهِي إِنَّ الْبَقْرَ تَشْبَعُ عَلَيْنَا وَإِنَّا
 إِن شَاءَ اللَّهُ لَمُهْتَدُونَ ﴿٧٠﴾ قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَّدُنَّوْلُ
 تُثِيرُ الْأَرْضَ وَلَا تَسْقِي الْحَرْثَ مُسَلَّمَةٌ لَا شِيَةَ فِيهَا قَالُوا
 إِنَّكَ جَنَنٌ بِالْحَقِّ قَدْ بَخَّوْهَا وَمَا كَادُوا يَفْعَلُونَ ﴿٧١﴾ وَإِذْ
 قَتَلْتُمْ نَفْسًا قَدْ رَأَيْتُمْ فِيهَا وَاللَّهُ مُخْرِجٌ مَّا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ ﴿٧٢﴾
 فَقُلْنَا اضْرِبُوهُ بِبَعْضِهَا كَذَلِكَ يُخَيِّ اللَّهُ الْمَوْتَى وَيُرِيكُمْ
 آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٧٣﴾ ثُمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُمْ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ
 فَهِيَ كَالْحِجَارَةِ أَوْ أَشَدُّ قَسْوَةً وَإِنْ مِنَ الْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ
 مِنْهُ الْأَنْهَارُ وَإِنْ مِنْهَا لَمَا يَشْقَوْ فَيَخْرُجُ مِنْهُ الْمَاءُ وَإِنْ
 مِنْهَا لَمَّا يَغْطِي مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَمَا اللَّهُ بِغَفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٧٤﴾
 * أَفَطَّمَعُونَ أَنْ يُؤْمِنُوا لَكُمْ وَقَدْ كَانَ فَرِيقٌ مِنْهُمْ
 يَسْمَعُونَ كَلِمَ اللَّهِ ثُمَّ يَلْحِقُونَ بِهِ مِنْ بَعْدِ مَا عَقِلُوهُ وَهُمْ
 يَعْلَمُونَ ﴿٧٥﴾ وَإِذْ أَلْقَاؤُا الذِّبْنَ ءَامَنُوا قَالُوا ءَامَنَّا وَإِذَا
 خَلَا بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ قَالُوا اتَّخَذُوا لَهُمْ سَمَاءً مِمَّا فُتِحَ اللَّهُ
 عَلَيْهِمْ لِيُحَاجُّوكُمْ بِهِ عِنْدَ رَبِّكُمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٧٦﴾

الجزء

﴿٧٠﴾ گوتن: کا ژ خودایی خو بخوازه بو مه دیار
 بکته نهو چ چیله؟ [چیل ب شان سالوخته تان
 گهله کن] ل بهر مه بهرزه بوو، نه گهر خودی حهز
 بکته نهو دئ ب سهر ههلبین. ﴿٧١﴾ [مووسایی
 گوت] خودی دبیزیت: نهو چیله نهیا سهر نه رمه
 نهردی بکیلیت، و نه زی چاندنیی ئاف ددهت، و یا
 بی کیماسییه و ئیک رهنگه زی، گوتن: نه هار نوی ته
 راستی بو مه گوت. [پشتی به دست خو ئیخستین]
 سهر ژیکرن و هند نه مابوو و نه کهن. ﴿٧٢﴾ بینه بیرا
 خو [گهلی ئسرائیلیان] ده می هه وه مرو فک کوشتی
 و ل سهر کوشتنا وی، هه وه جره پ کری و ههر ئیک
 ژ هه وه کوشتنا وی دکره د ستوی یی دیدا، و خودی
 دئ ناشکهر اکته، یی هوین فه دشیرن!!!. ﴿٧٣﴾ مه
 گوت: کا هنده ک گوشتی چیلی [چیل سهر ژیکری]
 و گوشتی وی لیک بدن [دئ ساخ بیت و بو هه وه
 دبیزیت: کا کی کوشتییه]، نه ها هوسا و ب فی رهنگی
 خودی مریان زیندی دکه ته فه، و نیشانیت [شیانا
 خو] بهر چاف دکهت، بهلکی هوین عه قله کی بو

خو بگرن. ﴿٧٤﴾ پشتی فی [هه میی] دلیت هه وه ره ق بوون، و هکی که فرائ لی هاتن، بیژه ره قتر زی،
 چونکی ب راستی هنده ک که فرائیت ههین رویار زی دهر دکه فن و هنده ک ییت ههین دده رزن ئاف زی
 دزیت، و هنده ک زی ییت ههین ژ تر سا خودی دادکه فن، و خودی ژ وی تشتی هوین دکه نه یی بی ئاگه هه.
 ﴿٧٥﴾ [گهلی موسلمانان] هه وه چافه [مله ته کی هوسا] باوه رییب ب هه وه بینن [موسلمان بین] و دهسته که ک
 ژ وان هه بوون گوهداریا ناخفتنا خودی دکرن، و پشتی تی دکه هشتن فاری دکرن و بی زی دزانین کو یی
 فی دکه ن. ﴿٧٦﴾ و نه گهر گه هشتنه خودان باوه ران دئ بیژن: مه زی باوه ری ئیناییه، و نه گهر ب تنی دکه هه
 ئیک و ئیک دکه فن، دبیزنه [ئیکدو] هوین چاوا سو حبه تا [به سن و ره وشا پیغه مبه ری نهو اد ته وراتیدا هاتی]
 دگهل وان دکه ن، دال دهف خودایی هه وه ل سهر هه وه بکه نه مهانه، ما هوین ئاقله کی ناگرن.

أَوَلَا يَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُرْسُونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٧﴾
وَمِنْهُمْ أَتَمِيمٌ لَا يَعْلَمُونَ الْكِتَابَ إِلَّا أَمَانِيَّ وَأَنْ هُمْ
إِلَّا يَظُنُّونَ ﴿٧٨﴾ قَوْلِ الَّذِينَ يَكْتُوبُونَ الْكِتَابَ بِأَيْدِيهِمْ
ثُمَّ يَقُولُونَ هَذَا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ لَيْسَ رَأْيُهُ تَمَنَّا قَلِيلًا
قَوْلِ لَهُمْ مِمَّا كَتَبَتْ أَيْدِيهِمْ وَقِيلَ لَهُمْ مِمَّا يَكْسِبُونَ ﴿٧٩﴾
وَقَالُوا لَنْ تَمَسَّ النَّارُ إِلَّا أَيَّامًا مَعْدُودَةٌ قُلْ
أَتَّخَذْتُمْ عِنْدَ اللَّهِ عَهْدًا فَلَنْ يُخْلَفَ اللَّهُ عَهْدَهُ أَمْ
تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ مَا لَا يَعْلَمُونَ ﴿٨٠﴾ بَلَى مَنْ كَسَبَ سَيِّئَةً
وَأَحْطَتْ بِهِ خَطِيئَتُهُ فَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ
فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٨١﴾ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٨٢﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا
مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَءِيلَ لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ وَالْوَالِدِينَ
إِحْسَانًا وَذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَقُولُوا
لِلنَّاسِ حُسْنًا وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ ثُمَّ
تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْكُمْ وَأَنْتُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٨٣﴾

﴿٧٧﴾ قُنْجَا مَا نوزانن؟! چ یی قه شیرن و چ یی
ناشکرا بکهن، خودی پی ناگهه؟! ﴿٧٨﴾ هندهك
ژ وان نه خوانده وارن، چو ژ کتیبی [تهوراتی] نوزانن
هیچی تی نه بن [ئهو درهون ییت وان ژ پی شییت
خو وهر گرتین کو دیژن: ژ چل پوژان پیقه تر ئهو
نائینه ئیزادان]، و وان ژ بلی هزر و ته خینی چو یی
دی [مه خسه د راستی و بهلگنه] نینه. ﴿٧٩﴾ وهی
نه خوشی و ئیزا بو وان بیت ییت کتیبی ب ده ستیت
خو دنقیسن، و پاشی دیژن: ئهف [کتیبه] ژ دهف
خودییه، دا ئه رزان بفروشن، ئیزا و نه خوشی بو وان
بیت، ژ بهر تشتی ب ده ستی وان هاتیبه نقیسن و ژ بهر
تشتی ب ده ست خو قه ئیناین. ﴿٨٠﴾ و گو تن ههما
چهند پوژه کان [پوژیت تیدا گولك به راستین] دی
ناگرب مه كه فیت! بیژه وان: ئه ری ما هوه وه بیانهك
ب فی چهن دی ژ خودی وهر گرتیه و خودی ل په یانا
خو لیقه ناییت؟ [هوین هو د پشت راست] یان زی
تشتی هوین زی نه پی ناگهه د دهره قی خودیدا
دیژن. ﴿٨١﴾ [نه خیر وه نینه] ب راستی ههر كه سه کی

گونه هه کی بکهت، و گونه ها وی سه ری زی بستینیت [لی یته ئیک کو زی دهر نه كه فیت] ئه قه دۆزه هینه و
ههرو هه ر دی تیدا بن. ﴿٨٢﴾ به لی ئه ویت با وه ری ئیناین و کار و کریاریت قه نج کرین، ئه قه به حه شتینه و
ههرو هه ر دی تیدا بن. ﴿٨٣﴾ بو مله تی خو بیژه ده می مه په یانا موکوم ژ سرائیلیان وهر گرتی، کو ژ بلی
خودی چو نه په ریسن و چاکییی دهره قی ده بیاب و كه س و کار و سیوی و بهلنگازاندا بکهن، و ئاخفتنا
خیری و شرین د گهل خه لکی بکهن، و بهر ده وام نقیژان بکهن و زه کاتی بدن، پاشی هه وه کیمهك تی نه بن
[په یانا خو شکاند] و پشتا خو دایی و هوین هه ر په یان شکینن.

وَاِذْ اخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ لَا تَسْفِكُونَ دِمَاءَكُمْ وَلَا تُخْرِجُونَ
 اَنْفُسَكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ ثُمَّ اَقْرَضْتُمْ وَاَنْتُمْ شَاهِدُونَ ﴿٨٦﴾
 ثُمَّ اَنْتُمْ هَؤُلَاءِ تَقْتُلُونَ اَنْفُسَكُمْ وَتُخْرِجُونَ فِرَقًا
 مِنْكُمْ مِنْ دِيَارِهِمْ تَظَاهِرُونَ عَلَيْهِمْ بِالْاِثْمِ وَالْعُدْوَانِ
 وَإِنْ يَأْتِوكُمْ اُسْرَىٰ تَقْدُواهُمْ وَهُمْ مُحَرَّمٌ عَلَيْكُمْ
 اِخْرَاجُهُمْ اَقْرَبُ مِمَّا يَكُنِ الْكِتَابُ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضِ
 فَمَا جَزَاءُ مَنْ يَفْعَلُ ذَلِكَ مِنْكُمْ اِلَّا خِزْيٌ فِي الْحَيَاةِ
 الدُّنْيَا وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ يُرَدُّونَ اِلَىٰ اَشَدِّ الْعَذَابِ وَمَا اَللَّهُ
 بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٨٧﴾ اُولَٰئِكَ الَّذِيْنَ اَسْتَرَوْا الْحَيَاةَ
 الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ فَلَا يَخَفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٨٨﴾
 وَلَقَدْ اَتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَقَفَّيْنَا مِنْ بَعْدِهِ
 بِالرُّسُلِ وَاَتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَنَاتِ وَاَيْدِنَاهُ بِرُوحِ
 الْقُدُسِ اَفَكُلَّمَا جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْكُمْ اَتَيْتُمْهُوَ اَلَا تَهْتَفُونَ
 اَسْتَكْبَرْتُمْ فَفَرِيقًا كَذَّبْتُمْ وَفَرِيقًا تَقْتُلُونَ ﴿٨٩﴾ وَقَالُوا قُلُوبُنَا
 غُلُقٌ بَلْ لَعَنَهُمُ اللّٰهُ بِكُفْرِهِمْ فَقَلِيلًا مَّا يُؤْمِنُونَ ﴿٩٠﴾

﴿٨٦﴾ بینہ بیا خؤ [گهل ئیسرا ئیلیان] دەمتی مه په یانا
 موکومکری ژ هه وه ستاندى، کو خوینا ئیکدو نه ریژن
 و ئیکدو ژ سهر جهو واریت خو ب خو دهر نه ئیخن،
 هه وه ب خو ئەفه په سه ندر، و هوین ب خو شاهدن.
 ﴿٨٧﴾ پاشی ئەها هوین ئەفه نه ئیکدو دکورن و
 دهسته که کئی ژ خو ب خو ژ واری وان دهر دئیخن و ب
 گونه ه و دژ منایی لی دادچرن [کۆم دبن]. [پشته فانییا
 ئیکدو دکهن ل سهر دهر ئیخستنا وان] و ئەگهر هنده ک
 ژ وان ب ناغی دیلاتیی هاته دهف هه وه، هوین به دهلی
 پیشقه ددهن [کا چاوا حهرامه هنده ک ژ هه وه بمینه د
 ئیخسیر بییدا و هوین به دهلی پیشقه بدهن، ئەها و هسا
 حهرامه زی هوین ئیکدو بکورن یان ژ جهیت ئیکدو
 دهر بیخن] و ل سهر هه وه یا حهرام بوو دهر ئیخستنا
 وان. فئجها هوین باوهریی ب هنده ک کتیبی دئینن و
 باوهریی ب هنده کئی نائینن. ههر که سه کئی ژ هه وه فئ
 چهندی بکهت جزایی وی دنیا ییدا ژ شهر مزاری و
 رسوایی پیقه تر نینه، و پورژا ابوونی [پورژا قیامه تی]
 زی دئ بهرئ وی که فته دژوارترین ئیزایی، خودی

نهی بی ناگه هه ژ وئ یا هوین دکهن. ﴿٨٦﴾ [ب راستی] ئەفه نه بیژا دنیا یی ب ناخه تی کرین، و نه
 ئیزال سهر وان سقک دیت، و نه هاریکاریا وان دئیه کرن. ﴿٨٧﴾ ب سویند کتیب [کو ته وراته] مه بو
 مووسایی ئینا و مه پیغه مبهرد پشتر اهنارتن، و مه موعجیزه و نیشانیت ناشکرا دانه عیسایی و مه پشتاوی
 ب جانی پیروژ [جبرائیلی] گرت و قاهیم کر. ئه رئ ههر جاره کا پیغه مبهره ک ب وئ بو هه وه هات یانه ب
 دلی هه وه هوین دئ رابن خو مه زن کهن و دهسته که کئی دهره وین دهر ئیخن [وه کی عیسایی و موحه مدهی]،
 و دهسته که کئی کورن [وه کی زه کهریایی و یه حیایی]؟ ﴿٨٨﴾ دبیزن دلێت مه ب کافلانکن [د کافلانکندانه]
 [ژ بهر هندی یا موحه مده، دبیزن: ئەم تئ ناگه هین] [وه نینه وه کی ئەو دبیزن] به لکی خودی ژ بهر گاورییا
 وان ئەو بیژ دلو فانییا خو بی بار کرین، و کیمه ک ژ وان [نه گه له ک] باوهریی دئینن.

وَلَمَّا جَاءَهُمْ كِتَابٌ مِّنْ عِندِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ
وَكَانُوا مِن قَبْلُ يَسْتَفْخِمُونَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَمَّا
جَاءَهُمْ مَا عَرَفُوا كَفَرُوا بِهِ فَلَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٨٨﴾
بِئْسَمَا أَشْرَوْا بِهِ أَنْفُسَهُمْ أَن يَكْفُرُوا بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ
بَعِيًّا ۚ إِنَّ يُزِيلَ اللَّهُ مِنَ فَضْلِهِ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ
فَبَاءُوا بِغَضَبٍ عَلَىٰ غَضَبٍ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿٨٩﴾
وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ آمِنُوا بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ قَالُوا تَقُولُوا إِنَّمَا
أُنزِلَ عَلَيْنَا وَيَكْفُرُونَ بِمَا وَرَاءَهُ ۚ وَهُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِّمَا
مَعَهُمْ قُلْ فَلِمَ تَقْتُلُونَ أَنْبِيَاءَ اللَّهِ مِن قَبْلُ إِن كُنْتُمْ
مُؤْمِنِينَ ﴿٩٠﴾ وَلَقَدْ جَاءَكُمْ مُوسَىٰ بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ
اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِن بَعْدِهِ وَأَنْتُمْ ظَالِمُونَ ﴿٩١﴾ وَإِذْ
أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَ خُذُوا
مَاءً آتَيْنَاكُمْ يَحْيَا وَاسْمِعُوا قَالُوا سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا
وَأَشْرَيْنَا فِى قُلُوبِهِمُ الْعِجْلَ بِكُفْرِهِمْ قُلْ بَشِّرْنَا
يَا أُمْرُكُم بِهِ ۖ إِيْمَنُكُمْ إِن كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿٩٢﴾

الْحَزَن

﴿۸۹﴾ و دهمی کتیب بو وان ژ دهف خودی هاتی
[کو قورئانه] راستده ریخا وان [کتیبانه] ییت د گهل
وان و بهری هنگی [بهری هاتنا قورئانی] داخوازا
سه رکه فتی پی [ژ خودی] دخواستن ل سهر [نه یاریت
خو] ییت گاور، به لی دهمی نهو کتیب و ان ژ دگوت و
دنیا سی بو وان هاتی، باوهری پی نه نیان و گاور بوون
و له عنه تا خودی ل گاوران بیت. ﴿۹۰﴾ پیسه فروتنه
وان خو پی فروتی، و ژ زک ره شی گاور بووین ب وی
کتیب مه ئینا پیسه خوارئ، کو خودی ژ که ره ما خو ل
سهر هر بهنده یه کی بقیّت [وی کتیبی بینته خوارئ]،
فیجا هیژی غه زبه ک ل سهر غه زبه کی قه گهریان
[ژ بهر گاوریا وان ب (عیسای و موحه مدهی)]،
و ئیزیه کا هه تکبر بو گاوران هیه. ﴿۹۱﴾ و هر
دهمه کی بو وان ییته گوتن: باوهری بی بین ب نهوا
خودی ئینا پیسه خوارئ [کو قورئانه] دبیزن: نه م بهس
باوهری بی ب وی دئینن نهوا بو مه هاتیسه هنارتن [کو
تهوراته] و باوهری بی ب نهو یت دیر نائینن، و نهو
[ئانکو قورئان] راستده ریخا وان کتیبانه ییت د گهل

وان، بیژه [وان هه که راسته هوین باوهری بی ب تهوراتی دئینن] پا هه وه بوچی پیغه مبه ریّت خودی بهری
نوکه دکوشتن [وه کی یه حیایی و زه که ریایی]. ﴿۹۲﴾ بی گومان موسا بو هه وه [بهری نوکه] ب موعجیزه و
نیشانیت ناشکه را هات، و پشتی هنگی هه وه گولک په راست [کره په رستی]، و ب فی په رنکی هه وه ستم ل
خو کر. ﴿۹۳﴾ بیننه بیرا خو دهمی مه په یانا موکومکری ژ هه وه ستاندی [کو کار ب تهوراتی بکه ن]، و مه
چیاپی (طور) ل هنداقا هه وه بلندکر [و مه گوتنه هه وه] نه فا مه بو هه وه هنارتی لی د مجد بن و گوهداریا
وی بکه ن، گوتن: مه [ناخفتنه] بهیست به لی نه پی [ب گوتنه] ناکه یین، و فیانا گولکی ژ بهر گاوریا
وان تیکه لی دلی وان بوویه، بیژه [وان]: پیسه تشته باوهریا هه وه، هه وه د بهر را دکهت [کو په رستنا گولکیه]
نه گهر هوین خودان باوهرن.

قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُوا أَوْيَاكُمْ وَأَتَّبِعُوا أَمْرًا مِّنْ دُونِ النَّاسِ فَتَمْنُوا الْوَيْدَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ٩٥ وَلَنْ يَتَمَنَّوْهُ أَبَدًا بِمَا قَدَّمْتُمْ إِلَيْهِمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ٩٦ وَلَتَجِدَنَّهُمْ أَحْرَصَ النَّاسِ عَلَى حَافِوَةٍ مِّنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا يَوْمَئِذٍ أَحَدُهُمْ لَوْ يُعَمَّرُ أَلْفَ سَنَةٍ وَمَا هُوَ بِمُزَحْزَهٍ مِّنَ الْعَذَابِ ٩٧ إِنَّ يَوْمَئِذٍ فَصِيلًا يُعَمَّرُونَ ٩٨ قُلْ مَن كَانَ عَدُوًّا لِلْجِبْرِيلِ فَإِنَّهُ نَزَّلَهُ عَلَى قَلْبِكَ بِإِذْنِ اللَّهِ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُدًى وَبُشْرَى لِلْمُؤْمِنِينَ ٩٩ مَن كَانَ عَدُوًّا لِلَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَرُسُلِهِ وَجِبْرِيلَ وَمِيكَالَ فَإِنَّ اللَّهَ عَدُوٌّ لِلْكَافِرِينَ ١٠٠ وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَمَا يَكْفُرُ بِهَا إِلَّا الْفَاسِقُونَ ١٠١ أَوَكُلَّمَا عَاهَدُوا عَهْدًا نَّبَذْنَا فِرْقًا مِّنْهُمْ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ١٠٢ وَلَمَّا جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ نَبَذُوا فِرْقًا مِّنَ الَّذِينَ أَتَوْا الْكِتَابَ كَذَّبُوا اللَّهَ وَرَأَىٰ ظُهُورَهُمْ أَنَّهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ١٠٣

﴿٩٥﴾ بَيِّزُهُ [وان]: نه گهر ئاخړه [به حشمت] ژ ځي څه لکي هميښي، بهس بو هه وه ب تنييه ل دهف خودي، پا نه گهر هوين راست د بيژن داخوازا مرني بکهن. ﴿٩٥﴾ ب راستي چوجا مرني ناخوازن، چونکي دزانن وان ب دهستيت خوچ گونه ه کرينه، و خودي ب سته مکاران زانا و ناگه هداره. ﴿٩٦﴾ راستي توب خوږي وان ديني ژ څه لکي هميښي پتر د پردن ل سهر ژيانې، خو ژ بو تپه ريسان ژي پتر، هه ره ک ژ وان هز دکت هزار سالان بزييت و [ژي دريژي ژي] که سي ژ نيزايي دوير نايخت، و خودي دينيت کا نه وچ دکهن. ﴿٩٧﴾ بَيِّزُهُ [وان]: هه ره که سي دژمن بيت بو جبريلي [جبرائيلي]، [دقيت بزانيت نه وي دژمنيا خودي دکت]، چونکي ب راستي [جبرائيل] وي [ب دهستور يا خودي] نه و [فورئان] ب سهر دلي ته دا دارپيښه، راسته دريځا کتييت بهري خوږه و راسته رتي و مزگينييه بو خودان باوهران. ﴿٩٨﴾ و هه ره که سي دژمنيا خودي و ملياکه تان و پيغه مبه ريت وي و جبرائيلي و ميکائيلي بکته [گاوره]، و ب دورستي

خودي دژمني گا ورانه. ﴿٩٩﴾ ب راستي مه نيشانيت ناشکه را که بو ته هنار تينه، ژ بلي ژ ريده که فتيسان که سي ديت ژي بي باوهر و گا ور ناييت [نينکار ناکته]. ﴿١٠٠﴾ نه ري هه جاره کا [نشانيت ناشکه را که بو وان هاتن، باوهر يي پي نائين و گا ور دين] په يانه ک دان، دهسته که ک ژ وان ب پشت گوځي خوږه دهافيزن و دشکيښن، به لکي باراپتر ژ وان هه باوهر يي نائين. ﴿١٠١﴾ و ده سي پيغه مبه ره ک ژ دهف خودي بو وان هاتييه هنار تن، و کتييت وان راست دهر تيخستين [کو ژ نک خودينه]، دهسته که ک ژ وان بيت کتيب بو هاتي، کتيبا خودي ب پشت گوځي خوږه هافيزن، دي بيژي چو ژي نوزانن [کو نه ف هه ژ دهف خوديه].

﴿۱۰۳﴾ [سرايلى] ب دويڤ خواندنا شه يتانى كه تن
 نهوا ل سهر وهختى سليان [پيغه مبهري] ل سهر
 خه لكى دهاته خواندن، سليان ب خو گاور نه بوو بوو
 [و كهس فيرى سيره نديي نه كربوو] بهلى شه يتان
 گاور بوو بوو، و خه لك فيرى سيره نديي دكرن،
 و خودى سيره ندى ب سهر دو مليا كه تاندا نه ئينا ييه
 خوار [بهلى شه يتانان خه لك فيرى سيره نديي
 دكرن، ژوان هارووت و مارووت كوژ مرو فان دئنه
 هه ژمارتن] و فان هه رديان هارووت و مارووت ل
 بابل سيره ندى نيشا خه لكى ددان، و كهس فير نه دكرن
 هه تا نه گو تبايى هندی ته مين هم نه زموون و جه بهينه،
 هسيار به گاور نه به، و وي ژوان فير دس يا پي ژن و
 ميران زينك دكهن، و نه شين زياني بگه هيينه كه سه كي
 ته گهر ده ستورا خودى پي نه هاتيت [خودى ته قدیر
 نه كريت] خو فيرى وي دكهن يا زياني دگه هيينه
 وان، نه مفايى [فايدهى]. و راستى ته وي سيره ندى
 ب كتييت خودى كرى زانى وي ل ناخره تى چو بار
 و پشك نين، چ پيسه تشه يى وان خو پي فروتى،

ته گهر بزائن. ﴿۱۰۳﴾ ته گهر وان باوهري ئينابايه و پاريزكاري كرابايه [ژنيا و رورزا قيامه تى ترسيابانه]، خه لاتى
 خودى بو وان چيتر بوو ته گهر زانبايه. ﴿۱۰۴﴾ گهلى خودان باوهران [دهمى هه وه دئيت دگه ل پيغه مبهري
 باخشن و هه وه دئيت بيژنى خو ل مه بگره، موله تى بده مه] نه بيژنى: [راعنا] [ژ بهر كو جوهى قى پهيى
 ديژن و رامانه كا كريت ددهنى] بهلى بيژن: [انظرنا] خو ل مه بگره و موله تى بده مه [ژ بهر كو قى پهيى
 رامانه كي پيغه تر ژى ناچيت و جوهى نه شين رامانه كا دي بدهنى] و گوهداريى بكن، و بو گاوران ئيزايه كا
 دژوار هه به. ﴿۱۰۵﴾ ته ويتر گاور بوو وين ژ خودان كتيبان و بوته ريسان، نه قيت و پي خوش نينه، خير و
 كه ره مه ك ژنك خودايى هه وه ب سهر هه ودا بيت. و خودى دلوفانيا خو ب سهر ويدا دادريژيت يى وى
 دئيت، و ب راستى خودى خودان كه ره مه كي مه زنه.

وَاتَّبِعُوا مَا نَزَّلْنَا مِنَ السَّيِّطِينَ عَلَىٰ مَلِكٍ سُلَيْمَانَ وَمَا كَفَرَ
 سُلَيْمَانُ وَلَٰكِنَّ الشَّيَاطِينَ كَفَرُوا يُعَلِّمُونَ النَّاسَ
 الْيَسْرَ وَمَا أُنْزِلَ عَلَى الْمَلَكَيْنِ بِبَابِلَ هَارُوتَ وَمَرْوُتَ
 وَمَا يَعْلَمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّى يَقُولَا إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا
 تَكْفُرْ فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ بِهِ بَيْنَ الْمَرْءِ
 وَزَوْجِهِ وَمَا هُمْ بِضَارِينَ بِهِ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ
 وَيَتَعَلَّمُونَ مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَلَقَدْ عَلِمُوا لَمَنِ
 اشْتَرَاهُ مَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلْقٍ وَلَيْسَ مَا شَرَوْا بِهِ
 أَنْفُسَهُمْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿١٠٣﴾ وَلَوْ أَنَّهُمْ آمَنُوا وَاتَّقَوْا
 لَمُؤْتَبَرًا مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ خَيْرٌ لَّوْكَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿١٠٤﴾
 يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَقُولُوا رَاعِنَا وَقُولُوا انظُرْنَا
 وَاسْمَعُوا وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٠٥﴾ مَا يَوَدُّ
 الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَلَا الْمُشْرِكِينَ
 أَنْ يُنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ خَيْرٍ مِّنْ رَبِّكُمْ وَاللَّهُ يَخْتَصُّ
 بِرَحْمَتِهِ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿١٠٦﴾

الجزء

﴿۱۰۶﴾ حوكمي هه رايه ته كا ئهم ل جهي تيكاي
 بدانين يان ژ سهر دلي ته بهين [ژ بيرا ته بهين]
 دي ژ وي چيتر، يان وهكي وي نينين، ما تو نوزاني
 خودي ل سهر هه مي تشتان دهسته ل اتدار و شيانداره.
 ﴿۱۰۷﴾ ما تو نوزاني مالدارييا ئه رد و ئه سانان هه ر
 يا خوديه، و ژ بلي خودي هه وه چو هاريكار و چو
 پشته فان نينين. ﴿۱۰۸﴾ يان [گهلي موسلمانان] هه وه زي
 دقيت هوين ژ پيغه مبهري خو بيرسن، هه وه كي بهري
 نوکه [ژ بهري جوهييا نفه] پسيار ژ موسايي هاتييه
 کرن [ب راستي] ئه وه كه سي باوهر ييي ب گاورييي
 بگوهر ييت، [بي گويمان] ئه وي ريكا راست بهرزه كر.
 ﴿۱۰۹﴾ گه لهك ژ خودان كتيان [جوهي و فله يان]
 ژ زكړه شي پي خو شه [و دخوازان] پستي باوهر ي
 نينان و موسلمان بونا هه وه، و پستي هه قى و راستي
 بو وان [ب خو زي] ديار و ئاشكهر بوويي، هه وه
 فه گه رينه فه سهر گاورييي، فينجا هوين ل وان ببورن و
 چاقيت خو ژ وان بگرن، هه تا خودي فەرمانا خو [ب
 جيهادي] ده نيريت. [ب راستي] خودي ل سهر هه مي

تشتان شياندار و دهسته ل اتداره. ﴿۱۱۰﴾ و نقيژان [بهرده وام] بکهن و زه کاتي [يا مالي خو] بدهن و [بزنان]
 هه ر خيره كا هوين ل پيشيا خو بهنيرن، هوين دي ل دهف خودي [خه لاتي وي] بينن، و خودي ب هه ر کار و
 کرياره كا هوين دکهن ئاگه هداره و دينيت. ﴿۱۱۱﴾ و گوئن [مه خسه د جوهي و فله يان]: يي جوهي، يان فله
 نه بيت قه د ناچيته به حه شتي، و ئه فه خو زيکيت وانن. بيژي: ئه گه ر هوين راست ديژن كا دهليل و نيشانيت
 خو بينن. ﴿۱۱۲﴾ [نه وه سايه وه كي ئه وه ديژن] يي خو سپار ته خودي، و ئه وه ب خو زي يي قه نجيكار بيت،
 وي خه لاتي خو ل دهف خودايي خو هه يه، و نه ترس بو هه يه، نه زي ب خه م دکه قيت.

وَقَالَتِ الْيَهُودُ لَيْسَتْ الْتَصَدَّقَ عَلَى شَيْءٍ وَقَالَتِ النَّصَارَى
لَيْسَتْ الْيَهُودُ عَلَى شَيْءٍ وَهُمْ يَتَّبِعُونَ الْكُفْرَ كَذَلِكَ
قَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ مِثْلَ قَوْلِهِمْ فَاللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ
يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١١٣﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن
مَنْعَ مَسْجِدَ اللَّهِ أَنْ يُذَكَّرَ فِيهَا اسْمُهُ وَسَعَىٰ فِي خَرَابِهَا
أُولَٰئِكَ مَا كَانَ لَهُمْ أَنْ يَدْخُلُوهَا إِلَّا خَائِفِينَ لَهُمْ فِي
الدُّنْيَا خِزْيٌ وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١١٤﴾ وَلِلَّهِ الْمَشْرِقُ
وَالْمَغْرِبُ فَأَيْنَمَا تُولُوا فَجْهَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ وَسَّعَ عَلَيْهِ ﴿١١٥﴾
وَقَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا سُبْحَنَهُ رَبُّهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ كُلُّ لَّهُ قَدِينٌ ﴿١١٦﴾ بَدِيعُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَلَا فَضْلُ أَمْرًا إِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿١١٧﴾ وَقَالَ
الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ لَوْلَا يُكَلِّمُنَا اللَّهُ أَوْ تَنْزِيلًا آيَةٌ
كَذَٰلِكَ قَالَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِثْلَ قَوْلِهِمْ تَشَبَّهَتْ
قُلُوبُهُمْ قَدْ بَيَّنَّا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿١١٨﴾ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ
بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَا تُسْئَلُ عَنْ أَصْحَابِ الْجَحِيمِ ﴿١١٩﴾

﴿١١٣﴾ جو هیان گوت: فله، نه ل سهر هه قییینه، و فله یان گوت: جو هی نه ل سهر هه قییینه. [هه ردو جوین باوه ریسی ب دینی ٲیکدو و ب پیغه مبه ریت ٲیکدو نائینن] و هه ردو زی کیتی [تهورات و ئنجیلی] دخوینن، ههروه سا ئه ویت نه زان و نه خوانده وار زی [کو بوته ریسن] وه کی گوتنا وان [د دهره قی موحه مه د پیغه مبه ریدا] گوت، قیجا رورزا قیامه تی خودی دی که قیته د نافهرا واندا [دی نافهرا وان سافی که ت]، ل سهر وی تشتی ئه ویتدا ژیک جودا. ﴿١١٤﴾ ما کی ژ وی سته مکارتره؟ [که س ژ وی سته مکارتر نینه] ئه وی نه هیلیت نافی خودی ل مزگه قیت خودی بیته ئینان و ل بهر دگه ریت کافل و ویران بکه ت، ئه ف مروثه [ئه ویت ل کافل کرن و ویران کرنا مزگه فتان دگه ریین] دفا ئه ف مروثه بی ترس نه چنه د مزگه فتانقه، رسوایی و شه رمزاری د دنیا یدیدا بو وان هه یه، و رورزا قیامه تی زی دی ب بهر ئیزیه کا دژوار که فن. ﴿١١٥﴾ رورزه لات و رورزا فا [هه ردو] هه رییت خودینه، هه رجه کی هوین به ری

خو بدنه ی، خودی لییه، ب راستی [دلوفانی و که ره ما خودا] خودی بی بهر فره ه و زانابه. ﴿١١٦﴾ گوتن [مه خسه د جو هی و فله و بوت په ریسن]: خودی زارویه ک بو خو پاکریه، و خودی ژفی چه ندی یی پاک و باقره، و هندی دئهر د و ئه سناندا هه یه یی وییه، و ل بهر فرمانا وییه [خودی چو هه وجهی ب راکرنا زارویی نینه]. ﴿١١٧﴾ دائینه ری ئه رد و ئه سنانان گا فا کار و فرمانه ک قیا دی بیژ تی هه به دی بیت. ﴿١١٨﴾ و بیته نه زان و بی ئاگه ژ کیتیان [بوت په ریسیته عه ره بان] گوتن: بلا خودی دگه ل مه باخقیته، یان نشانه ک ژ ده ف بو مه بیته، [دا بو مه دیار بیت موحه مه د پیغه مبه ره وه کی ئه و دیبژیت]. هوسا ئه قیت به ری وان زی، وه کی گوتنا وان دگوتن، دلیت وان دچنه سه ریك [وه کی ٲیکن]، و ب راستی مه به لگه و نشان بیته رونکرین بو بیته هه قییی په سه ند دکه ن و خو دده نه بهر. ﴿١١٩﴾ ب راستی مه توب هه قی یی هنارتی دا بییه مزگین ئین و ئاگه هدار که ر، و پسپارا دژره هیان ژ ته نائیته کرن.

﴿۱۲۰﴾ ب راستی جو هی و فهله ژ ته قابل نابن هه تا تو نه چیه سهر دینی وان، بیژنه وان: ب راستی راسته پرییا خودی، شه وه راسته پرییا دورست، نه گهر تو ب دویف دلخوازییا وان بکه فی، پستی [هه فی بو ته ناشکه رابووی] راستی ته زانی، پاشی ته چو هاریکار و پشته فان ل دهف خودی نابن. ﴿۱۲۱﴾ شه ویت مه کتیب بو ئینابن و دورست [کا چاوا هاتییه خواری وه سا] دخوینن، نه ها نه فه باوه ریئی بی دینن و ههر که سی [باوه ریئی پی نه ئینیت] و گاوریبت شه و بهر زیان و خوشاره تن. ﴿۱۲۲﴾ گه لی ئسرائیلیان بیننه بیرا خو شه و کهره م و خو شییبت من د گهل هه وه کرین و [هنگی] من قه درئی هه وه ب سهر یی هه می خه لکی ئیخست. ﴿۱۲۳﴾ و روزه کی [کو روزه قیامه تییه] بترسن، و خو پاریزن کو که س تیدا ژ پیش که سیقه نایته جزادان، و به ده ل ژ که سی نایته وه رگرتن، و مه هدر و به رفانی تیدا چو ناگرن، و هاریکاریا که سی ژ نایته کرن. ﴿۱۲۴﴾ و بو مله تی خو [هه ی موحه مه د] بیژنه: ده می خودی ئیبراهیم

وَلَنْ تَرْضَىٰ عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصَارَىٰ حَتَّىٰ تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ قُلْ إِنْ هَدَىٰ اللَّهُ هُوَ الْهَدَىٰ وَلَئِنْ آتَبَتْ أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ الَّذِي جَاءَهُمْ مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ وَلَا تَصِيرُ إِلَّا الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَتْلُونَهُ حَقَّ تِلَاوَتِهِ أُولَٰئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَمَنْ يَكْفُرْ بِهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿١٢٠﴾ يَتَّبِعِ امْرَأَتَكَ إِذْ دُكِّرُوا بِغَمٍّ إِنَّهُ جَاءَ الْأَنْعَامَ عَلَيْكَ وَأَنْتَ كَرِيمٌ ﴿١٢١﴾ وَأَتَقُوا بِمَنَ لَا يَخْزِي نَفْسًا عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا وَلَا يَقْبَلَ مِنْهَا عَدْلًا وَلَا تَنْفَعَهَا شَفَعَةٌ وَلَا هُمْ يُصْرُونَ ﴿١٢٢﴾ وَإِذْ ابْتَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ رَبُّهُ بِكَلِمَاتٍ فَأَتَمَّهُنَّ قَالَ إِنِّي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ إِمَامًا قَالَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي قَالَ لَا يَنَالُ عَهْدِي الظَّالِمِينَ ﴿١٢٣﴾ وَإِذْ جَعَلْنَا الْبَيْتَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَأَمْنَا وَاتَّخِذُوا مِن مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى وَعَهِدْنَا إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ إِذْ يَبْنِي أَيْمُونًا وَالتَّائِبِينَ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ أُولَٰئِكَ يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ وَأُحْكُمُوا بِآيَاتِهِ لَعَلَّ هُمْ يَرْجِعُونَ ﴿١٢٤﴾

الجزء الثاني

ب چهنده په یقه کان جهربانندی و [ئیبراهیم] ب دورستی شه و په یف ب جه ئینابن و پی رابووی، خودی گوتی: دئی ته که مه پیشی بو خه لکی، ئیبراهیم گوتی: دوینده ها من زی [بکه پیشی]، خودی گوتی: سوز و په یانا من ژ سته مکاران ناگریت. ﴿۱۲۵﴾ و بو مله تی خو [هه ی موحه مه د] بیژنه ده می مه که عبه بو خه لکی کریه جهی لی زفرینی و جهی ته ناهیی. و هوین جهی ئیبراهیم بو خو بکه نه جهی نفیژان، و مه فرمان ل ئیبراهیم و ئیسماعیل کرن کو مالا من بو ته و افکه ر و ئیعتی کافکه ران [خلوه نشینی] و داچه میایی و سوجه بران [نفیژکه ران] پاقر بکه ن. ﴿۱۲۶﴾ و بو مله تی خو بیژنه: ده می ئیبراهیم [دوعا ژ خودایی خو کرین] گوتی: خودیو تو فی جهی بکه باژیره کی ئیمن، و خه لکی وی یی باوه ری ب ته و روزه قیامه تی ئینا، ژ فیقیان بدی، [خودی] گوت: بی گاوریبت ژ ته دئی پی خوشکه م و پاشی شه دئی کیشمه دئاگری دوزه هیدا [ژ بهر گاورییا وان]، و پیسه بنه جهه.

﴿١٢٧﴾ وَبِذَلِكَ نَمُنُّهُ خَوْفَ بَيْتِهِ: دهمی ئیبراهیم و ئیسماعیل بنسرتا [ئافاهیی] که عبهیی رادکرن [دگوتن] خودیوق ژ مه قه بویل بکه، ب راستی هه ر تویی گوهدار و زانا. ﴿١٢٨﴾ خودیوق تومه بکه ژ موقیت خوق سپارتيه ته، و دوينده ها مه زی بکه مله ته کی خوق سپارتيه ته [ل بهر فرمانا ته راوه ستیایی]، و ری و نیشانیته حه جی نیشا مه بده، و توبه یا مه قه بویل بکه، و ب راستی تویی یی هه ر توبه وهرگر و دلوفان. ﴿١٢٩﴾ خودیوق پیغمبره کی ژ وان بو وان بهنیره، نیشانیته [ثایه تیت] ته بو وان بخونیت و کتیب و ئاقلدارییی نیشا وان بدهت، و دلی وان پاک و باقر بکهت، ب راستی هه ر تویی یی سه رده ست و کار به جه و فه رمانه روا. ﴿١٣٠﴾ کی دئی خوق ژ ریکا ئیبراهیم ده ته پاش ئه و نه بیت یی خوق بکه ته ساویلکه، و ب راستی دنیایدا مه ئه و [ئانکو ئیبراهیم] هه لبرارت، و ئه و د ئاخره تیدا زی ژ کیره اتی و سه رراستانه. ﴿١٣١﴾ بو وان بیته: دهمی خودی گوتییی: خوق بسپیره من [ئانکول بهر فرمانا من راوهسته] گوت: من خوق سپارته خودانی

هه می جیهانان. ﴿١٣٢﴾ و ئیبراهیم قه ویاتی [وه سیهت] ل کوریت خوق کرن ب فی دینی، و یه عقوبوب زی ههروه سا [گوت]: کوریت من بی گومان خودی ئه ف دینه بو هه وه هلبزارت، [هشیار بن] نه مرن هوین نه موسلمان. ﴿١٣٣﴾ گه لی جو هیان ما هوین د حازر بوون دهمی یه عقوبوب ل بهر مرنی [ئانکو هوین نه د حازر بوون] گوتیه زاروتیت خوق: پستی من هوین دئی چ په ریسن؟ گوتن: ئه م دئی خودایی ته و خودایی باب و بایریته ته ئیبراهیم و ئیسماعیل و ئیسه ق پهریسن (عه بدینین)، خودایه کی ب تنیه، و ئه م [به س] ل بهر فرمانا وی ب تنیه. ﴿١٣٤﴾ ئه و مله ته ک بوو چوق، کار و کریاریته وان بو وانن، و بیته هه وه بو هه وه نه، و هوین ب بهر کار و کریاریته وان ناکه فن [پرسا وان ژ هه وه نایته کرن].

وَإِذْ يَرْفَعُ إِبْرَاهِيمُ الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ وَإِسْمَاعِيلُ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١٢٧﴾ رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمَيْنِ لَكَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِنَا أُمَّةً مُسْلِمَةً لَكَ وَأَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَا إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١٢٨﴾ رَبَّنَا وَابْعَثْ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٢٩﴾ وَمَنْ يَرْغَبْ عَنْ مِلَّةِ إِبْرَاهِيمَ إِلَّا مِنْ سَفَاهَةٍ نَفْسُهُ وَلَقَدْ أَصْطَفَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ ﴿١٣٠﴾ إِذْ قَالَ لَهُ رَبُّهُ أَسْلِمْ قَالَ أَسْلَمْتُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٣١﴾ وَوَصَّى بِهَا إِبْرَاهِيمُ بَنِيهِ وَيَعْقُوبُ يَبْنَى إِنَّ اللَّهَ أَصْطَفَى لَكُمْ الَّذِينَ فَلَا تَمُوتُونَ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿١٣٢﴾ أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ الْمَوْتَ إِذْ قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعْبُدُونَ مِنْ بَعْدِي قَالُوا نَعْبُدُ إِلَهَكَ وَإِلَهَ آبَائِكَ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ إِلَهُهُمْ وَجِدَا وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿١٣٣﴾ تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلكُمْ مَا كَسَبْتُمْ وَلَا تُسْأَلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٣٤﴾

وَقَالُوا كُونُوا هُودًا أَوْ نَصَارَى تَهْتَدُوا قُلْ بَلْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ
 حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٣٠﴾ قُولُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا
 أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ إِلَّا إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ
 وَالْأَسْبَاطَ وَمَا أُوتِيَ مُوسَى وَعِيسَى وَمَا أُوتِيَ النَّبِيُّونَ مِنْ
 رَبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿١٣١﴾
 فَإِنِ آمَنُوا بِمِثْلِ مَا آمَنْتُمْ بِهِ فَقَدْ اهْتَدَوْا وَإِن تَوَلَّوْا
 فَإِنَّمَا هُمْ فِي شِقَاقٍ فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١٣٢﴾
 صِبْغَةَ اللَّهِ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ صِبْغَةً وَنَحْنُ لَهُ
 عَابِدُونَ ﴿١٣٣﴾ قُلْ اتَّخَذْتُنَا فِي اللَّهِ وَهُوَ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ
 وَلَنَا أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُخْلِصُونَ ﴿١٣٤﴾
 أَمْ تَقُولُونَ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ
 وَالْأَسْبَاطَ كَانُوا هُودًا أَوْ نَصَارَى قُلْ أَنتُمْ أَعْلَمُ أَمْ
 اللَّهُ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن كَتَبَ تَسْهَدَةً عِنْدَهُ مِنَ اللَّهِ وَمَا اللَّهُ
 بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٣٥﴾ تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ
 وَلَكُمْ مَا كَسَبْتُمْ وَلَا تُسْأَلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٣٦﴾

﴿۱۳۰﴾ خودان کتیبان [جوهی و فله یان] گوتته
 [موسلمانان]: ببته جوهی یان فله، هوین دئی راسته ری
 بن، بیژنه [وان نه وه سایه]: ثم دئی ل سهر دینی ئیبراهیم
 بین، دینه کئی قه دهر ژ خواری و خرابیی، و ئیبراهیم ب
 خوژی نه ژ موشرکان بوو. ﴿۱۳۶﴾ بیژن: [د بهر سفا
 واندا]: مه باوهری ب خودئی هه یه، و ب وئی یا بو
 مه ئیناییه خواری [کو قورئانه] و ب یا بو ئیبراهیم
 و ئیسماعیل و ئیسحاق و یه عقووب و کوریت و ی،
 و ب ئه و یا بو موسایی و عیسایی هاتی، و ب یا بو
 پیغه مبه ریت دیر ژی ژ نک خودئی هاتی، و ثم فهرقی
 [جوداییی] نائیخینه نافه را که س ژ وان و ثم ل بهر
 فهرمانا وینه. ﴿۱۳۷﴾ ئه گهر وان باوهری وه کی هه وه
 [ب هه می پیغه مبه ران] ئینا، ئه قه ئه و راسته ری بوون،
 ئه گهر ژ خو پشت تی [د فئی باوهریی] کرن، ئه قه ئه و
 ییت که فئینه رکئی، و خودی به سی ته یه بو وان [کو
 وان ژ ته بده ته پاش] و ئه و گوهدار و زانایه [ب تشتی
 دبیزن و فهدشیرن]. ﴿۱۳۸﴾ ریکا خودی [کو ئیسلامه]
 بگرن، و ما ریکه ک ژ ریکا خودی [دینی خودی،

نیشان و ره نگیست خودی] چیر و جوانتر هه یه؟ و ثم یی وی دهر یسین (عه بدینین). ﴿۱۳۹﴾ بیژنه [وان]:
 هوین جره بری د [دهره قی دینی] خودیدا دکه ن دگه ل مه و ئه وه خودانی مه و هه وه. و کار و کریاریت
 مه بو مه نه و ییت هه وه بو هه وه نه [هه ر ئیک ژ مه دئی جزایی کار و کریاریت خو ب خو خوت] و ثم بو
 [خودی] دلپیش و دلسوزین. ﴿۱۴۰﴾ یان هوین دبیزن ئیبراهیم و ئیسماعیل و ئیسحاق و یه عقووب و کوریت
 و ی، جوهی بوون یان فله بوون، بیژنه وان: ما هوین چیر دزانن یان خودی؟ کی ژ وی سته مکارتره
 [گونه هکارتره] یی راستیی قه دشیریت [ئه واد دهره قی پیغه مبه ری ده وراتی و ئنجیلیدا هاتی]، و ب
 راستی خودی نه یی بی ئاگه هه ژ وئی یا هوین دکه ن. ﴿۱۴۱﴾ ئه ومله تکه بوو چو، کار و کریاریت وان بو
 وانن و ییت هه وه بو هه وه نه، و هوین ب بهر و کار و کریاریت وان ناکه فن [پرسا وان ژ هه وه نائیته کرن].

الجزء
الثاني

سَيَقُولُ السُّفَهَاءُ مِنَ النَّاسِ مَا وَلَّاهُمْ عَن قِبَلِهِمُ الَّذِي كَانُوا
عَلَيْهَا قُلْ لِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ يَهْدِي مَن يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ
مُّسْتَقِيمٍ ١٢٢ وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا
شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا وَمَا
جَعَلْنَا الْقِبْلَةَ الَّتِي كُنْتَ عَلَيْهَا إِلَّا لِنَعْلَمَ مَن يَتَّبِعَ الرَّسُولَ
مِمَّنْ يَنْقَلِبُ عَلَى عَقِبَيْهِ وَإِن كَانَتْ لَكَبِيرَةً إِلَّا عَلَى الَّذِينَ
هَدَى اللَّهُ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضِلَّ عِبَادَهُ إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرءُوفٌ رَّحِيمٌ ١٢٣ قَدْ تَرَى تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِي السَّمَاءِ
فَلْيَوَلِّ يَنَّا قِبْلَةً تَرْضَاهَا فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ
الْحَرَامِ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ وَإِن
الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِن رَّبِّهِمْ وَمَا اللَّهُ
بِعَاقِلٍ ١٢٤ عَمَّا يَعْمَلُونَ ١٢٥ وَلَئِن آتَيْتَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ
بِكُلِّ آيَةٍ مَا تَتَّبِعُوا قِبْلَتَكَ وَمَا أَنتَ بِتَابِعٍ قِبْلَتَهُمْ
وَمَا بَعْضُهُمْ بِتَابِعٍ قِبْلَةَ بَعْضٍ وَلَئِن آتَيْتَ أَهْوَاءَهُمْ مِّن
بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ إِنَّكَ إِذَا لَمَرْتَ الظَّالِمِينَ ١٢٦

﴿۱۲۲﴾ ساویلکه و نه فامیت خه لکی [ژ جوهی و
مونافقان] نیریک دئی بیژن: چ بهرئ وان ژ قبیله یا
وان، نهوا نهو ل سهر، وهر گپرا [د بهرسفا واند]
بیژه: رۆژ هه لات و رۆژ ئافا [ههردو] بیت خودینه،
هه چیی [خودی] بقیث دئی بهرئ وی دهته ریکا
راست [ههق]. ﴿۱۲۳﴾ و ههروهسا مه هوین کر نه
کومه کا نافنجی، دا هوین بینه شاهد ل سهر خه لکی،
و دا پیغه مبه رزی ل سهر ههوه بیته شاهد. و مه
فرمانا ته نه کر، بهرئ خو بدیهه [بهیتوله قدسی].
پاشی بهرئ خو ژئ وهر گپریه که عبهیی، بو هندئ
نه بیت دا [ئه م] بزاین کا کی [ل ههر جهه کی هه بیت]
دئی گوهداریا ته کهت، و کی دئی پاشقه زقریت و
گاور بیته فه، دیبته ف گوهورینه ل سهر هنده کان
یا گران بیت، ژ بلی وی یی خودئ راسته پری کر بیت،
ب فی فهرمانی خودئ پرستنا ههوه [نفیژیت ههوه
بو بهیتوله قدسی] بهرزه ناکهت، ب راستی خودئ د
پاستا خه لکیدا گه له کی یی دلوقانه. ﴿۱۲۴﴾ ب راستی
مه ددیت ته بهرئ خو ل نهسانی دگپرا [ب هیثیا

هندی بهرئ ته بیته وهر گپران بو که عبهیی]. [بی گومان] دئی بهرئ ته دینه قبیله یه کا تو پی قایل. بهرئ
خو بدیهه راستا که عبهیی، و ههر جهه کی هوین لی بن بهرئ خو بدیهه راستا که عبهیی، ب راستی نهو بیت
[بهری نوکه] کتیب بو هاتین، دزان کو نه فه [ئه ف بهر وهر گپرا نه] هه قیهه ژ خودایی وان، و خودئ نه یی
بی ئاگه هه ژ وی یاهه و دکهن. ﴿۱۲۵﴾ خو تو بو وان که سیث کتیب بو هاتین، چ نیشانا گو مانپر بین، نهو ب
دویف قبیله یا ته ناکه فن، [بلا بی هیثی بین] تو ژئ نایب [سهر ژئوی] ب دویف قبیله یا وان بکه فی، و نهو
ب خو ژئ [مه خسه د جوهی و فهله] ب دویف قبیله یا ئیکدو ناکه فن، و نه گهر تو ب دویف دلخوازییا وان
بکه فی پشتی زانین بو ته هاتی، ب راستی وی گافی تو ژئ دئی ژ سته مکاران ئیه هه ژمارتن.

﴿١٤٦﴾ ب راستی ته ویت مه کتیب [ئنجیل و تهورات] بۆ هنارتین، یان دایینی ته و وی [پتغه مبهری] وه کی زار ویت خو دناسن، ب راستی دهسته که ژ وان، هه قیسی فه دشیرن [ئانکو سالوخته تیت پتغه مبهری] و دزانن کو هه قیسی فه دشیرن. ﴿١٤٧﴾ [ته قیبله گوهارته] هه قیسه، ژ نک خودایی ته، فیتجا ژ دودلان نه به. ﴿١٤٨﴾ و هه ر تیکی قیبله یه که هه یه به ری خو دده تی [ئانکو هه ر دینه کی قیبله یا خو هه یه]، خودی بۆ وان ئاشکه را کریسه، و به ری وان دایسی. فیتجا دهست ب خیران بکه ن و بکه نه به ره به زینک، و هه ر جهه کی هوین لی بن، خودی دی هه وه هه میان نیت [کۆم کهت، دا هه ر ئیک جزایی خو وهر بگریت]، بی گۆمان خودی ل سه ره هه می تشتی دهسته لاتداره. ﴿١٤٩﴾ و هه ر جهه کی تو پتغه بچی به ری خو بده راستا که عبه یی، ب راستی هه قی هه ر ته قیسه، و ب راستی خودی نه یی بی ئاگه هه ژ وئی یا هوین دکهن. ﴿١٥٠﴾ و هه ر جهه کی تو ژئی دهر که تشی به ری خو بده راستا که عبه یی، و هه ر جهه کی هوین لی بن به ری خو

الَّذِينَ آمَنُوا هُمُ الْكَتَّابُ يَعْرِفُونَ مَا كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَاءَهُمْ
وَأَنْ فَرِيقًا مِنْهُمْ لَيَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿١٤٦﴾ الْحَقُّ
مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ﴿١٤٧﴾ وَلِكُلِّ وَجْهَةٍ
هُمُومٌ لَهَا فَاسْتَقِمْ خَيْرَاتٍ أَيْنَ مَا تَكُونُ أَبْنَاءَ اللَّهِ
جَمِيعًا إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٤٨﴾ وَمَنْ حَيْثُ خَرَجْتَ
فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَإِنَّهُ لَلْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ
وَمَا اللَّهُ بِغَفْلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٤٩﴾ وَمَنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ
وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا
وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَيْكُمْ حُجَّةٌ إِلَّا الَّذِينَ
ظَلَمُوا مِنْهُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِي وَلَا تَتَّبِعُوا نِعْمِي عَلَيْكُمْ
وَلَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٥٠﴾ كَمَا أَرْسَلْنَا فِيكُمْ رَسُولًا مِنْكُمْ يَتْلُو
عَلَيْكُمْ آيَاتِنَا وَيُزَكِّيكُمْ وَيُعَلِّمُكُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ
وَيُعَلِّمُكُمُ مَا تَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ ﴿١٥١﴾ فَادْكُرُوا فِي أَدْنَى كَرَمٍ
وَأَشْكُرُوا لِي وَلَا تَكْفُرُونِ ﴿١٥٢﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا
اسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿١٥٣﴾

بدنه راستا وئی، دا خه لکی چو هه جهت ل سه ره هه وه نه مینن، ژ بلی وان ته ویت سه مکار، ئیدی هوین ژ [ئاخفتنیت] وان نه ترسن و ژ من بترسن، دا نه ز که ره ما خو ل سه ره هه وه تمام بکه م، [به ری هه وه بده مه قیبله یا بابی هه وه ئیرا هیم] و دا هوین راسته پئی بین. ﴿١٥١﴾ له و ما مه پتغه مبه ره که هه ر ژ هه وه بۆ هه وه هنارت، دا نیشانیت مه بۆ هه وه بخوینیت، و دل و دهر و وئی هه وه بشوت و پاقر بکهت، و کتیب [کو قورئانه] و سونه تی [ریکا پتغه مبهری] نیشا هه وه بدهت، و تشتی هه وه نه دزانی نیشا هه وه بدهت. ﴿١٥٢﴾ فیتجا [ب گوهداری و په رستنی] من بیننه بیرا خو، نه ز ژئی [ب خه لاتکرن و گونه هژیرنی] دی هه وه ئینمه بیرا خو. و هوین سوپاسی و شوکورا من بکه ن و که ره میت من ژ بیرا خو نه بن [ژ بهر چاقیت خو نه بن]. ﴿١٥٣﴾ گه لی خودان باوه ران، هوین پشتا خو ب بینفره هییی و نفیژان گری بدهن، [هاریکاریان بۆ خو بخوازن]، و ب راستی خودی دگهل بینفره هه و سه بر کیشانه.

وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمُوتَ بَلْ أَخْبَاءٌ وَلَكِنْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿١٥١﴾ وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ ﴿١٥٢﴾ الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُمُ مُصِيبَةٌ قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ ﴿١٥٣﴾ أُولَئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَاتٌ مِنْ رَبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْتَخِرُونَ ﴿١٥٤﴾ إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَابِ اللَّهِ فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوَاعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطُوفَ بِهِمَا وَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرٌ فَإِنَّ اللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ ﴿١٥٥﴾ إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ مَا أَنْزَلْنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَالْهُدَى مِنْ بَعْدِ مَا بَيَّنَّاهُ لِلنَّاسِ فِي الْكِتَابِ أُولَئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللَّهُ وَيَلْعَنُهُمُ اللَّعْنُونَ ﴿١٥٦﴾ إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَبَيَّنَّا فَاوْلَئِكَ أَتُوبُ عَلَيْهِمْ وَأَنَا التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١٥٧﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفَّارٌ أُولَئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللَّهُ وَالْمَلَائِكَةُ وَالنَّاسُ أَجْمَعِينَ ﴿١٥٨﴾ خَالِدِينَ فِيهَا لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ﴿١٥٩﴾ وَاللَّهُ كُفٍ إِلَهُ وَحْدٌ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ﴿١٦٠﴾

﴿١٥٤﴾ و هوبن د راستا ئه ویت د ریځا خودیدا دتینه کوشتن، نه بیژن: د مړینه [نه] به لکی ټه د ساخن، به لی هه وه های ژئ نینه. ﴿١٥٥﴾ [گه لی خودان باوهران] ب راستی ټهم دئ هه وه ب هنده ک ترسی و برسی، و کیمکرنا مال و مالداریی و جان و بهر و بهرهمان، جهربین و [تو هه ی موحه مه د] مزگینی بده بینفره ه و سه برکیشان. ﴿١٥٦﴾ ټه ویت هه ر گافه کا به لایه ک [ثافه ک] ب سه ری وان هات، دبیژن: ب راستی ټهم هه ریټ خودینه [ټانکو ټهم بهنده یټ وینه]، و هه ر دئ ب بال ویشه زفرین. ﴿١٥٧﴾ سلاف [لینه گرتن و گونه د ژبرن] و دلوفانییا خودی بؤ ټه فانه، و هه ر ټه فنه راسته ری و دورسته ری. ﴿١٥٨﴾ ب راستی سه فا و مهروه، [ناقن بؤ دو چیا کیت مه که هی] ژ ری و نیسانیت [دینی] خودینه. ټیجا هه ر که سی جهی بکه ت یان عومره ی، چول سه ر نینه [ټه گه ر] د نافه را هه ردو وکاندا بیټ و بهجیت، و هه چیی ژ ده ف خو باشی بکه ت [خودی باشیا وی بی بهرانبه ر ناهیلیت]. ب راستی خودی سوپاسدار

[به رانبه ری تشتی کیم گه له کی دده ت] و زانایه. ﴿١٥٩﴾ ب راستی که سیټ نیسانیت ټاشکه را که ر و راسته رییا مه ټیناییه خواری، پشی مه بؤ خه لکی دکتیباندا [ټانکو د تهورات و ئنجیلیندا] رڼو نکرې، ټه دشپرن، خودی له عنه تی ل ټان دکه ت، و له عنه تکه ر ژئ له عنه تان لی دکهن. ﴿١٦٠﴾ ژ بلی وان ټه ویت پشی هنگی ټوبه کرین و ټه نجی کرین و تشتی ټه شارتی ټاشکه را کرین، ټه ټیت هه نی ټه ز دئ ټوبه یی ده مه سه ر وان، و ټه زم ټوبه وه ر گر و دلوفان. ﴿١٦١﴾ ب راستی ټه ویت گاور بووین، و مرین و ټه و گاور، ټه وان له عنه تا خودی و ملیاکه تان و هه می مرو ټان ل سه ر بیت. ﴿١٦٢﴾ هه ر وهه ر ټه و دئ ټیدا [د ټاگر و له عنه ټیدا] مین، ټیزال سه ر وان سفک ناییت، و مؤله ت بؤ وان نایته دان. ﴿١٦٣﴾ [گه لی خودان باوهران] خودای هه وه هه ر ټیک خودایه، ژ بلی وی چو بهرستی [خودا] نین، ټه وه دلوفانی پری دلوفانی.

إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَآخِثِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ
وَالْفَلَاحِ الَّتِي تَجْرِي فِي الْبَحْرِ يَمَافِعُ النَّاسِ وَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ
مِنَ السَّمَاءِ مِنْ مَّاءٍ فَأَخْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَبَثَّ فِيهَا
مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ وَتَصْرِيفِ الرِّيحِ وَالسَّحَابِ الْمُسَخَّرِ بَيْنَ
السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿١٣٦﴾ وَمِنَ النَّاسِ
مَنْ يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنْدَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ وَالَّذِينَ
ءَامَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ وَلَوْ يَرَى الَّذِينَ ظَلَمُوا إِذْ يَسُورَتِ
الْعَذَابُ أَنَّ الْقُوَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا وَأَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعَذَابِ ﴿١٣٧﴾
إِذْ تَبَرَأَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا مِنَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا وَرَأَوْا الْعَذَابَ
وَتَقَطَّعَتْ بِهِمُ الْأَسْبَابُ ﴿١٣٨﴾ وَقَالَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا لَوْ أَنَّ
لَنَا كَذَّةً فَنَتَبَرَّأَ مِنْهُمْ كَمَا تَبَرَّءُوا مِنَّا كَذَّبُوا بِهَيْمِهِمُ اللَّهُ
أَعْمَلُهُمْ حَسَرَاتٍ عَلَيْهِمْ وَمَا هُمْ بِخَارِجِينَ مِنَ النَّارِ ﴿١٣٩﴾
يَا أَيُّهَا النَّاسُ كُلُوا مِمَّا فِي الْأَرْضِ حَلَالًا طَيِّبًا وَلَا تَتَّبِعُوا
خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿١٤٠﴾ إِنَّمَا يَأْمُرُكُمْ
بِالسُّوءِ وَالْفَحْشَاءِ وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿١٤١﴾

﴿۱۶۴﴾ ب راسی چیکرنا ئهرد و ئهسمانان و هاتن و
چونا شهف و رۆژان، و گهمییئت دهریاییدا دگهرن،
و مفای دگههیننه خه لکی، و ئه و ئافا [بارانان] خودی
ر ئهسمانان دادریژیت، و پی ئهردی پشتی مرنا وی
[هشکاتی] زیندی دکه تهفه [شین دکهت]، و ههمی
رهنگیت جانهمه ران تیدا [د ئهردیدا] به لاف کرین،
و ئینان و برنا بایی و عهوریت دانایی دناقه راءهرد
و ئهسماناندا، ئهفه ههمی نیشانن [ل سهر ههمی و
دهسته لاتیاریا خودی]، بو وان که سیت ژیر و
ناقلدار. ﴿۱۶۵﴾ [شوینا هزرا خود نیشانیت تاک و
ته نیاییا خودیدا بکهن] هنده که مرؤف هه نه به قل و
ههقهه ران بو خودی چی دکهن، و هکی ههژیکرنا
خودی ههژی دکهن، به لی ییت باوهری ئیناین پتر
ههژ خودی دکهن، و ئه گهر ئه ویت سسته مکار زانیایه
دهمی ئیزایی دبینن، کو ههمی هیژ و شیان یا خودییه
[و که سنی چو شیان نینه]، و ب راسی ئیزایا خودی
گه له که یا دژواره. ﴿۱۶۶﴾ هنگی که نکه نه و گرگره
دهمی ئیزایی دبینن، و ژ ههمی ههقهه ندیان هه دقه تیین

و ژ خو بیزار دبن، و دهستی خوژ دویکه فتییئت خو بهر ددهن و خوژی بهری دکهن. ﴿۱۶۷﴾ و دویکه فتییان
گوت: خوژی جاره کا دی ئهم هه گهریاباینه سهر دنیاپی، دا مه ژی خوژ وان شویشتیایه ههروه کی وان خوژ
مه شویشتی، هؤسا خودی کار و کریاریت وان ددهته پویپی وان، دا بینه کول و کوفان و په شیانی و که سهر،
و ئه و ژ ئاگری ژی [چوجا] دهرناکه فن. ﴿۱۶۸﴾ گه لی مرؤفان ههر تشتی د ئهردیدا پاقر و حه لال بخون، و
ب دویف پیئنگافیت شهتانی نه که فن. ب راسی ئه و دژمنه کی ئاشکه رایه بو هه وه. ﴿۱۶۹﴾ [چونکی] ئه و
فه رمانا هه وه بهس ب هندی دکهت، هوین خرابی و ته رتییی [کریتییی] بکهن، و د راسا خودیدا وی بیژن
یا هوین نه زانن.

وَإِذْ قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا أَلْفَيْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا أُولَئِكَ كَانَ أَبَاؤُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ ﴿١٣٠﴾ وَمَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا كَمَثَلِ الَّذِي يَنْعِقُ بِمَا لَا يَسْمَعُ إِلَّا دُعَاءً وَنِدَاءً صُمُّ بُكْرٌ عُمْى فَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿١٣١﴾ يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُتُوبًا مِنْ طِبْعَتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَأَشْكُرُوا لِلَّهِ إِنْ كُنْتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿١٣٢﴾ إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالْدَّمَ وَالْخَمِيرَ وَمَا أَهْلُ بِهِ لغيرِ اللَّهِ فَمَنْ أَضْطَرَّ غَيْرُ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٣٣﴾ إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُمُونَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنْ الْكِتَابِ وَيَشْتُرُونَ بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَئِكَ مَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ إِلَّا النَّارَ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٣٤﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ أَنْشَرُوا الضَّلَالَةَ بِالْهَدَى وَالْعَذَابَ بِالْمَغْفِرَةِ فَمَا أَصْبَرَهُمْ عَلَى النَّارِ ﴿١٣٥﴾ ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ نَزَّلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ وَإِنَّ الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِي الْكِتَابِ لَفِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ ﴿١٣٦﴾

﴿۱۷۰﴾ و هەر گافه کا گوتایى: [مه خسه د بوت په ريسن] ب دويډ وى بکهفن يا خودى هنارتى، دگوتن: نه خير هم دى ب دويډ وى کهفن نه واهه باب و بايريت خو ل سهر ديتن، بلا باب و بايريت وان چو نه زانن زى، و کهسه کى زى [بو هه قيسى] راسته رى نه کهن؟ ﴿۱۷۱﴾ مه ته لا نه ویت گاوربووین وهکى مه ته لا وى [شقانى] يه یى ل تهرشى خو دکه ته قيرى و تهرش ب خو، ژ بلى دهنګ دور و قيريسى چوى دى نابهيسيت، [ئهف گاوره زى وهکى وى تهرشینه، ناخختنى دهيسن بهس تى ناگه هن]. کهرن، لالن، کورنه، چو ب ناف عه قلى واندا ناچيت. ﴿۱۷۲﴾ گلى خودان باوه ران ژ وى حه لالى مه ب پرزى هه وه کرى بخون، و سوپاسيا خودى بکهن، ته گهر [راست] هوین وى ب تنى دپه ريسن. ﴿۱۷۳﴾ ب راستى خودى، بهس مرار و خوین [يا پون] و گوشتى به رازان و تشتى نه بو خودى هاتيه سهر ژيکرن، ل سهر هه وه حه رام کرييه. بهلى ههر کهسه کى نه چار بيته خوارنا نه فان زى، يى دل تى هه بيت و بهس هه وجه ييا خو پى بقه تينيت، چو گونه دل سهر نينه، ب راستى خودى گونه ه ژيهر و دلوفانه. ﴿۱۷۴﴾ ب راستى ته وه کهسيت ته واه خودى د کتيپدا ثيناييه خوار ه دشيرن و نه رزان دفروشن، ته فه ژ ناگري پقه تر چو يى دى ناخون، و پورژا قيا مه تى خودى [ب دلوفانى] وان نا ناخيقت، و گونه هيت وان ژى نابهت، و نيزايه کا دژوار دى ده ته بهر وان. ﴿۱۷۵﴾ ته فه نه، ته ویت راسته رپي دايينه ب گومرايى، و گونه ه ژيهرن دايينه ب نيزايى، چهند بينا وان يا فرهه ل سهر ناگري، [نانکو چهند بينفره ه و رکزيينه ل سهر وان کار و کرباريت بهرئ وان دده ته ناگري دوزه هى]. ﴿۱۷۶﴾ تهف نيزايه ژ بهر هنديه، کو خودى کتيب [قورئان] ب هه قى و راستيى هنارت [وان باوه رى پى نه ثينا]، و ب راستى نه ویت دودل بووین [کو جو هى و فه له نه] ل سهر کتيبى [قورئانى]، د رکوييه کا دويرى هه قيسى دانه.

الجزء الثاني

﴿۱۷۷﴾ [چاکى] قهنجيا راست و دورست، نه بهس شهوه هوين [دهمى نفيز کرنى] بهرى خو بدنه روزه لاتى يان روزه نافي، چاکيا راست و دورست شهوه مروف باوريسى ب خودى و روزه قيامتى و ملياکه تان و کتيان [بيت تهسمانى] و پيغمبه ران بينيت، و مالى د سهر چه زيکرنا ويرا بدته کهس و کار و سيوى و بهلنگاز و پيښنگ و خوازخوازک و ديلان [و کوله يان ژ بو رزگار کرنا وان]، و نفيزان بهرده وام بکته، و زه کاتى بدته، و شهوپه يانا دايى ب جه بينيت، و بينهنا خول سهر ترس و تنگافى و هه زارى و نه ساخييان و دهمى شهري، بکيشيت. [خودانيت فان سالوختان] د راستن و هه ره تهفنه تهقوادر.

﴿۱۷۸﴾ گهلى خودان باوران، [د دهره قى کوشتيديا] مه تول [قساس] ل سهر هه وه دانا [نانکو گونه هکار ب گونه ها خو بيته جزا کرن، و کوزه ب تنى بيته کوشتن]. مروفى نازاد ب مروفى نازاد، يى بهنده ب يى بهنده، و ژن بهرانبه رى ژنى، و دقيت کهسى ژ بهرى براى خو فقه ب دانا خو ينى هاتيه عهفو و کرن،

ريکا باش بگريت، و تازه ژى بخوازيت، دقيت کوزه کى بى کيماسى و بى گيرو کرن خوينا وى بدته. و شهف برياره [گوهارتنا کوشتنى ب دانا خو ينى] بارسفکاتى و دلوفانيه ژ خودايى هه وه. و هه ره کهسى پشتى بيکها تنى زنده گافيسى بکته، نيزا و نه خو شيبه کا دژوار [روژه قيامتى] بو وى هيه. ﴿۱۷۹﴾ گهلى ناقلداران د توليدا [کوشتنا کوزه کى ب تنى] بو هه وه ژيانه [خو دانه پاشا کوزه کى ژيانا وى د گهل يا خه لکى دى نيت بهارستن]، بهلکى هوين پاريز کاريى بکهن. ﴿۱۸۰﴾ ل سهر هه وه هاته دانان، نه گهر نيك ژ هه وه که فته بهر مرنى، و ماله کى مه زن ب پاش خو فقه هتلا، و هسيه تنى ب قهنجى بکته بو ده يابان و کهس و کاران، و شهف و هسيه ته نه رکه ل سهر پاريز کاران. ﴿۱۸۱﴾ فيجا هه ره کهسه کى پشتى هبستى بگوهوريت، ب راستى گونه هه دستويى وانه ييت [وهسيه تنى] دگوهورن، و ب راستى خودى گوهدير و زانايه.

فَمَنْ خَافَ مِنْ مَوْصٍ جَنَفًا أَوْ إِثْمًا فَأَصْلَحَ بَيْنَهُمْ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٨٢﴾ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الضِّيَاقُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٨٣﴾ أَيَّامًا مَعْدُودَاتٍ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ أَيَّامٍ أُخَرَ وَعَلَى الَّذِينَ يُطِيقُونَهُ فِدْيَةٌ طَعَامُ مِسْكِينٍ فَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ وَأَنْ تَصُومُوا خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ عَاوِمِينَ ﴿١٨٤﴾ شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِنَ الْهُدَى وَالْفُرْقَانِ فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ وَمَنْ كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ أَيَّامٍ أُخَرَ يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَى مَا هَدَاكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٨٥﴾ وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِلَعَالِهِمْ يَنْشُدُونَ ﴿١٨٦﴾

﴿۱۸۲﴾ [پشتی هنگی] هه چیی پی حه سیاهه سیه تکه ر بهر ب گونه هی چویه، چ ژ خه له تی بیت [بی دهستی] چ ژ ی ژ قهستان، و راییت نافه را وه سیه تلئکریان [تائکو میراتخووران] خو ش بکه ت چو گونه هل سهر نینه، ب راستی ههر خودیه یی گونه هان ژ ی دبه ت، و ههر نه وه یی دلوفان. ﴿۱۸۳﴾ گه لی خودان باوه ران، پو ژ ی ل سهر هه وه هاته نفیسین، هه روه کی ل سهر ییت بهری هه وه ژ ی هاتییه نفیسین، بهلکی هوین پاریزکارییی بکه ن. ﴿۱۸۴﴾ چهند پو ژ هکن [دیار کرینه] فئجها هه چییی ژ هه وه یی نه ساخ بیت [تیدا] یان ل سهر وه غره کی بیت، بلا تمه تی هه ژ مارا پو ژ یییت خوارین بگریته فه، و نه وه که سی ت گه له ک زه مه ت و نه خو شییی ب گرته ا و انقه دبه ن، بلا د پی ش خو ارنا ههر پو ژ ییه کئفه، خو ارنا بهلنگازه کی ل سهر خو بیخن و بدنه، و هه چییی پتر ژ ی ل سهر خو بیخیت و بدت بو وی گه له ک خیرتره، و پو ژ ییگرتن بو هه وه چیرته گهر هوین بزائن. ﴿۱۸۵﴾ [ئه ف چهند پو ژ ه] هه یفا ره مه زانییه، نه وه هه یفا قورئان تیدا هاتییه خواری، راسته پئییه بو خه لکی، و نیشانی ت راسته پئیی و افار تئینه [ژ ی ک جو دارنا هه قییی و نه هه قییی] فئجها ههر که سی ژ هه وه ئه ف هه یفه ب سهر داهات [ل مال بیت و نه ل سهر وه غره ی بیت] بلا پو ژ ییان بگری ت، و هه چییی [تیدا] یی نه ساخ بیت، یان ل سهر وه غره کی بیت، [بو وی هه یه بخو ت] و بلا تمه تی هه ژ مارا پو ژ یییت خوارین وخته کی دی بگریته فه، خودی دقیت ل سهر هه وه سانا هی بکه ت، نه قیت ل سهر هه وه گران بکه ت [ب زه مه ت بیخیت]، دا هوین هه یفا ره مه زانی ته مام بکه ن پاشی خودایی، مه زن بکه ن [بیژن: (الله اکبر)] ل سهر راسته پیکرنا وی بو هه وه، و دا هوین سوپاسی و شوکورا خودی بکه ن. ﴿۱۸۶﴾ و نه گهر بهنده یییت من، پر سامن ژ ته کرن، نه زی یی نیزیکم، یی گازی من بکه ت دی ده واری تیم، و بهر سفا گازییا وی دم، فئجها بلا گوهدارییا من بکه ن و باوه رییی ب من بینن، دا راسته پئی بین.

﴿۱۸۷﴾ چونا هه وه بۆ نفینا ژنی شه قیت هه یشا ره مه زانی هاته دور سترن. ئەو کراسن بۆ هه وه و هوین کراسن بۆ وان، خودی زانی هوین خو ناگرن، و دی خیانته ئی ل خو کهن، توبه دا سهر هه وه و ل هه وه بۆری، قی گاڤی [ژ ئیره و پیدای] شه قیت ره مه زانی [هه پنه نفینا هه قسه ریت خو، و وی بخوازان یا خودی بۆ هه وه نفیسی، و [ب شه ف] بخون و قه خون هه تا سپاتییا روژئی بۆ هه وه ژ تارباتیا شه قی جودا دبیت [دیار دبیت]، و روژیی ژ هه تا شه قی [کو بشتی روژ ئافابو و نییه] ته مام بکه، و نه چنه نفینا خو ده می خلوه بییا مزگه فتی [ده می هوین دکه فنه دعتیکافیدال مزگه فتی] ئەفه، تان و په ر ژانیت خودینه، خو نیزی که نه که [و نه دهنه سهر] هوسا خودی نیشانیت خو بۆ خه لکی دیار دکه ت، به لکی پارێزکاریی بکه. ﴿۱۸۸﴾ و مالی یتیکدو ب نه هه قی نه خون، و نه که نه به رتیل بۆ فه رمان به ران، دا پشکه کی ژ مالی خه لکی ب نه هه قی بخون ژ به ری ده سته که کی ژ هه وه فه، و هوین دزانن نه هه قیه. ﴿۱۸۹﴾ و پسارا هه یقی ژ

أَحْلَ لَكُمْ لَيْلَةَ الصَّيَامِ الرَّفَثُ إِلَى نِسَائِكُمْ هُنَّ لِبَاسٌ لَكُمْ وَأَنْتُمْ لِبَاسٌ لَهُنَّ عَلِمَ اللَّهُ أَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَخْتَاوْنَ أَنْفُسَكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ وَعَفَا عَنْكُمْ فَالْآنَ بَاشِرُوهُمْ وَأَبْتَغُوا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَكُمُ الْخَيْطُ مِنَ الْأَبْيَضِ مِنَ الْخَيْطِ الْأَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ ثُمَّ أَتِمُّوا الصِّيَامَ إِلَى اللَّيْلِ وَلَا تُبَشِّرُوهُمْ وَأَنْتُمْ عَلَكُمْ فِي الْمَسْجِدِ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ فَلَا تَقْرُبُوهَا كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿۱۸۷﴾ وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ وَتُدْلُوا بِهَا إِلَى الْحُكَّامِ لِيَأْكُلُوا مِنْ أَمْوَالِ النَّاسِ بِالْإِثْمِ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿۱۸۸﴾ *يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَهْلِ قُلْ هِيَ مَوَاقِيتُ لِلنَّاسِ وَالْحَجِّ وَلَيْسَ الْبِرُّ بِأَنْ تَأْتُوا الْبُيُوتَ مِنْ ظُهُورِهَا وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنِ اتَّقَى وَأَتُوا الْبُيُوتَ مِنْ أَبْوَابِهَا وَأَتُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿۱۸۹﴾ وَقُلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يَقْتُلُونَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ﴿۱۹۰﴾

الجزء

ته دکهن [بۆ چی دتیه گوهورپن زراف دبیت و پاشی بهر بهر ستور دبیت هه تا ته کووز دبیت] بیژه: ئەو نیشانیت وه ختانه بۆ خه لکی، و بۆ چه جی [ده میت په رستنا خو و ده می کار و باریت خو پی دنیا سن]. و نه ژ قه نجیییه هوین د بشت خانیا بیته د ژورفه، به لی قه نجی ئەو په ریزکاریی بکه، و د ده رگه هانرا بیته د مالانقه، و پارێزکاریا خودی بکه، دا هوین سهر فه راز ببن. ﴿۱۹۰﴾ و [گه لی خودان باوه ران] د ریکا خودیدا شه ری وان بکه ییت شه ری هه وه دکهن، و زیده گاڤیی [سته مکاری] نه که، ب راستی خودی چه ژ زیده گاڤان [سته مکاران] ناکه ت.

وَأَقْتُلُوهُمْ حَتَّى تَقْتُلُوهُمْ أَوْ أَخْرَجُوهُمْ مِنْ حَتَّى أَخْرَجُوهُمْ وَالْفِتْنَةُ أَشَدُّ مِنَ الْقَتْلِ وَلَا تَقْتُلُوا مَن عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ حَتَّى يَقْتُلُوا فِيهِ فَإِنْ قَتَلْتُمُوهُمْ فَآتُواهُمُ كَذَلِكَ جَزَاءُ الْكَافِرِينَ ﴿١٩١﴾ فَإِنْ أَنْتَهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٩٢﴾ وَقَتْلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الَّذِينَ لِلَّهِ فَإِنْ أَنْتَهُمْ أَفْلَاحُ عَدُوِّنَ الْأَعْلَى الظَّالِمِينَ ﴿١٩٣﴾ الشَّهْرُ الْحَرَامُ بِالشَّهْرِ الْحَرَامِ وَالْحُرُمَتُ قِصَاصٌ فَمَنِ اعْتَدَى عَلَيْكُمْ فَاعْتَدُوا عَلَيْهِ بِمِثْلِ مَا اعْتَدَى عَلَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴿١٩٤﴾ وَأَنفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ وَأَحْسِنُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٩٥﴾ وَأَيُّوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلَّهِ فَإِنْ أُخْصِرْتُمْ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ وَلَا تَخْلُقُوا زُرًّا وَنَسَاءً حَتَّى يَبْلُغَ الْهَدْيُ مَحَلَّهُ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ رِضًا وَهُوَ أَذَى مِنْ رَأْسِهِ فَقَدْ يَدَّ مِنْ صِيَامٍ أَوْ صَدَقَةٍ أَوْ نُسُكٍ فَإِذَا أُنْتَمَ فَمَنْ تَبَعَ بِالْعُمْرَةِ إِلَى الْحَجِّ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ قَصِيماً ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ فِي الْحَجِّ وَسَبْعَةً إِذَا رَجَعْتُمْ يَوْمَ عَشْرَةِ كَامِلَةٍ ذَلِكَ لِمَنْ لَمْ يَكُنْ أَهْلَهُ حَاضِرِي الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿١٩٦﴾

﴿۱۹۱﴾ و [گهی خودان باوهران]، نه وان [بوت بهرستان] بکوژن، ل ههر جهه کی ب دهست هه وه بکهفن، و کا چاوا وان هوین [ژ مه که هی] دهر تیخستن، هوین زی وان دهر بیخن، ب راستی نه وه نه خوشیا نه وان بو موسلمانان چیکری، داژ دینی وان وه گیرن، مهزنتره ژ کوشتنی. و شهرئی وان ل دهف حهره می [مه که هی] نه کهن، هه تا نه وه شهرئی هه وه نه کهن، نه گهر وان شهرئی هه وه کر هوین زی شهرئی وان بکهن، جزایی گاوران هوسانه. ﴿۱۹۲﴾ قیجا نه گهر وان دهست ژ [نیزادانا موسلمانان و شهرئی وان] بهردا [و موسلمان بوون]، ب راستی خودی یی لینه گرو دلوثانه. ﴿۱۹۳﴾ و هوین [گهی موسلمانان]، شهرئی وان بکهن، دا ریکا ئیسلامی نه یتیه گرتن، و دینی خودی بیتیه سهریشکی هه می دینان، و نه گهر [گاوران] دهست ژ دژمنایی و شهرئی کیشان، شهرئی وان نه کهن، شهر و دژمنایی بهس د گهل سته مکارانه. ﴿۱۹۴﴾ و هه یفا حهرام [و ب حورمهت] ب هه یفا حهرامه [نه گهر وان حورمهت هه یفی شکاند و شهر

تیدا د گهل هه وه کرن، هوین زی بشکینن و شهرئی د گهل بکهن]، و ههر تشته کی نه دورست هوین پی لی بنن، و دهستدریژی ل سهر بکهن، تول (قساس) تیدایه [نانکو ئیک د پیش ئیکقیه یه و نه گهر وان حورمهت هه یقیته حهرام کری شکاند، دی ب سهرئی واندا شکیت]. و هه چیی دهستدریژی ل سهر هه وه کر، هوین زی ته مهت دهستدریژی وان، دهستدریژی ل سهر بکهن، و ژ خودی ترسن و بزنان خودی د گهل پاریز کارانه. ﴿۱۹۵﴾ و د ریکا خودیدا [د جهادیدا] مالی خو به زیخن، و خو ب دهستیت خو نه هافیتنه د مالویرانییدا [خو د هیلاک نه بن]، و قه نجیی بکهن، ب راستی خودی حه ژ قه نجیکاران دکته. ﴿۱۹۶﴾ [گهی موسلمانان] حه ج و عومره یا خو، نه گهر هه وه دهست پی کر و ئیحرام گریدان به نه سهری، و نه گهر هوین ناسی بوون [چ ژ نه شیان و ریگرتنی، چ ژ نه ساخیی] چ یی بهر دهست و ساناهی، ژ قوربانان بدن [و ژ ئیحرمان و ره نه دهری] و سهرئی خو نه تراشن هه تا قوربان نه گه هه جهی خو [ل ویری سهر ژئ بکهن، پاشی سهرئی خو ب تراشن] و هه چیی ژ هه وه یی نه ساخ بیت، یان نه زیته ته د سهریدا بیت [و نه چار بیت سهرئی خو ب تراشیت] بلا ئیک ژ فان به ده لان بدهت [سی] روژیان بگریت، یان خوارنا [شهش مروفان] بدهت، یان زی پهزه کی بکه ته خیر، و نه گهر هوین ئیمن بوون، و ئیکی قیا پشتی دویا هیهاتنا عومره یی ب خو خوش بییت [ژ ئیحرمان بیتیه دهر هه تا ده می حه جی] چ قوربان ساناهیتره بلا وی بدهت، و نه گهر ب دهست نه کهفت، بلا سی روژیان ههر د حه جیدا بگریت، و حه فتان پشتی دژ قریته فه، نه فه بوونه دهه روژیته دورست، نه ف پر یاره (حکم) [خو خوشبوون (ژ ئیحرام دهر کهفتن)، د نافیه را عومره یی و حه جیدا] بهس بو وانه یت مالیت وان نه ل حهره می [مه که هی] و ژ خودی ترسن [پاریزکاریا خودی بکهن] و بزنان جزایی خودی [ب راستی] جزایه کی دژواره.

الْحَجُّ أَشْهُرٌ مَّعْلُومَاتٌ فَمَنْ فَرَضَ فِيهِنَّ الْحَجَّ فَلَا رَفَثَ وَلَا فُسُوقَ وَلَا جِدَالَ فِي الْحَجِّ وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ يَعْلَمْهُ اللَّهُ وَتَزَوَّدُوا فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوَىٰ وَاتَّقُونِ يَا أُولِيَ الْأَلْبَابِ ﴿٣٧﴾ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَبْتَغُوا فَضْلًا مِنْ رَبِّكُمْ فَإِذَا أَفَضْتُمْ مِنْ عَرَفَاتٍ فَأَذْكُرُوا اللَّهَ عِنْدَ الْمَشْعَرِ الْحَرَامِ وَاذْكُرُوهُ كَمَا هَدَيْتُمْ وَإِنْ كُنْتُمْ مِنْ قَبْلِهِ لَمَنِ الضَّالِّينَ ﴿٣٨﴾ ثُمَّ أَفِضُوا مِنْ حَيْثُ أَفَاضَ النَّاسُ وَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٣٩﴾ فَإِذَا قُضِيَتْ مَنَاسِكُكُمْ فَاذْكُرُوا اللَّهَ كَذِكْرِكُمْ آبَاءَكُمْ أَوْ إِشَادَ ذِكْرِكُمْ فَإِنَّ النَّاسَ مِنْ يَقُولِ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا وَمَا لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلْقٍ ﴿٤٠﴾ وَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿٤١﴾ أُولَٰئِكَ لَهُمْ نَصِيبٌ مِمَّا كَسَبُوا وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٤٢﴾

بخوازن، بپاستی خودییه گونه هر ژیه و دلوفان. ﴿۲۰۰﴾ قیجا نه گهر هه وه ری و نیشانیت خو ییت حه جی ب دوپاهی ئیان، خودی بیننه بیرا خو کا چاوا هوین باب و باپیریّت خو دئینه بیرا خو، [به حسنی باشیّت وان دکه] به لکو و [ژ باب و باپیریّت خو] پتر خودی بیننه بیرا خو، هندهك مروف هه نه [ب فی رهنگی داخوای دکه]، دیژن: خودایی مه، دنیاییدا چاکییی د گهل مه بکه و دئاخره تیدا وان چو بار و پشك نین و دزپارن. ﴿۲۰۱﴾ و هندهك زی [ژ مروفان] هه نه [ب فی رهنگی داخوای دکه] دیژن: خودایی مه، تود دنیاییدا قه نجییی د گهل مه بکه، و دئاخره تیدا قه نجییی د گهل مه بکه، و مه ژ ئیزا و نه خوشییا ناگرئی دۆزهی بیاریزه. ﴿۲۰۲﴾ قیجا نه شان ژ بهر کار و کرباریت کربن بار و پشکهك ههیه و خودی د حسابیدا بی دهست سفکه.

﴿۱۹۷﴾ هندی حه جه هه یثیت خو ییت دیار و ناشکهره هه نه، و ههر که سی [تیحرام گریدان] حه ج ل سه ر خو تیخست، [دقیّت بزانیّت د حه جیدا] چونا نفینا ژنی و ئاخشنیّت که شه فریت و جره بر و مه ده رکی د حه جیدا نینه، و نه دورسته. ههر خیر و قه نجییه کا هوین بکه ن خودی پی ئاگه هه. و کارئی خو بکه ن [بو وه غه را دنیایی] و بپاستی چیترین خو کار کرن [بو وه غه را قیامه تی] پاریز کارییه، و گهل ئاقلداران پاریز کارییا من بکه ن. ﴿۱۹۸﴾ چو گونه ه بو هه وه تیدا نینه هوین [دهمی حه جی] که ره م و خیران ژ خودایی خو بخوازن [ئانکو باز رگانیی بکه ن]، قیجا نه گهر هوین ژ عه رفاتی دارژیا نه خواری زکریّ خودی ل مه شعهر و لهرامی (جهه که کو دیژنی موزده لیفه) بکه ن و هوین و هسا زکریّ وی بکه ن، ههروه کی وی [خودی] هوین راسته ری کرین، و هوین ب خو بهری نوکه ژ ری بهرزه یان بوون. ﴿۱۹۹﴾ پاشی دارژنه خواری ژ [موزده لیفه یی]، وی جهی خه لك زی دادرژته خواری، و داخوایا گونه هر ژیه ری ژ خودی

الجزء

وَأَذْكُرُوا اللَّهَ فِي أَيَّامٍ مَعْدُودَاتٍ فَمَنْ تَعَجَّلَ فِي يَوْمَيْنِ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ وَمَنْ تَأَخَّرَ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ لِمَنِ اتَّقَىٰ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَعْلَمُوا أَنَّكُمْ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٢٣﴾ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُعْجِبُكَ قَوْلُهُ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيُشْهَدُ اللَّهُ عَلَىٰ مَا فِي قَلْبِهِ وَهُوَ أَلَدُّ الْخِصَامِ ﴿٢٤﴾ وَإِذَا تَوَلَّىٰ سَعَىٰ فِي الْأَرْضِ لِيُفْسِدَ فِيهَا وَيُهْلِكَ الْحَرْثَ وَالنَّسْلَ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْفَاسِدَ ﴿٢٥﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُ اتَّقِ اللَّهَ أَخَذَتْهُ الْعِزَّةُ بِالْإِثْمِ فَحَسْبُهُ جَهَنَّمُ وَلَيْسَ الْمُهَادَّ ﴿٢٦﴾ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَشْرِي نَفْسَهُ أُتْبَعَاءَ مَرَضَاتٍ اللَّهُ وَاللَّهُ رَءُوفٌ بِالْعِبَادِ ﴿٢٧﴾ بَلَايَاهُمُ الَّذِينَ ءَامَنُوا أَذْخَلُوا فِي السَّلَاطَةِ وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿٢٨﴾ فَإِنْ زَلَلْتُمْ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَ تَكْمُلُ الْبَيِّنَاتِ فَاذْكُرُوا أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٩﴾ هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَهُمُ اللَّهُ فِي ظُلَلٍ مِنَ الْغَمَامِ وَالْمَلَائِكَةُ وَقُضِيَ الْأَمْرُ إِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿٣٠﴾

﴿٢٣﴾ و هوین خودی دچهند روزه کیت هه ژمارتیدا [کو روزه یازدی و دوازدی و سیزدییه ژ زیلحه جیهی] بیننه بیرا خو [و زکری (الله اکبر) ل دویف نفیژان و دگهل ره جیهی بکهن]، و ههر که سی له زئی ل ره جیهی بکهت و ددو روزه انداب جه بینیت چو گونه هبو نینه، و یی گیر بییت [بو ههر سی روزهان بهیلت] چو گونه هل سهر نینه، نه شه بو ویه یی ژ خودی برسیست، و پارز کاریا خودی بکهت، و بزنان هوین دی بهر ب ویشه تیته کو مکرن. ﴿٢٤﴾ ژ مروغان هنده که هه نه ناخفتنا وان دنیا ییدا گه له که یاب دلی ته یه، و خودی دکه ته شاهدل سهر یا دلی خو دا، و نهو ب خو دژوارترین دژمنن. ﴿٢٥﴾ و ههر گافه کا پشت دا هه وه، و ژ دهف هه وه چو دئردیدا دگهریت، دا خرابیی تیدا بکهت، و دهرامهت و ره فیژئی پویچ و ویران بکهت، و خودی حه ژ پویچاتی و ویران کرنی ناکهت. ﴿٢٦﴾ و ههر ده مه کی بو [فی دوروی] بیته گوتن: ژ خودی برسه، سهری وی مه زن دیت ب گونه هی [ژ خو ناگریت بهیلت]، هه ما دژ هه به سی

وییه، و نهو چ بیسه جهه. ﴿٢٧﴾ و هنده که ژ مروغان زی هه نه، جانی خو دبه رازیبونا خودیدا ددهن، و خودی دگهل به ندهیان دلوفانه. ﴿٢٨﴾ گه لی خودان باوه ران، ب سهر و زار و دلی خو شه ببه موسلمان، و ئیسلامه تیپی هه مییی وهر گرن، و نه دهنه دویف دهو سیئت شه یسانی، ب راستی نهو بو هه وه دژمنه کی ناشکه را ناشکه رایه. ﴿٢٩﴾ و نه گهر پشتی نشانیت ناشکه را بو هه وه هاتین، هوین ته حسین، و ژ هه قیپی [کو ئیسلامه] فاریبوون، بزنان خودی یی سهر دهست و کار به جهه. ﴿٣٠﴾ ل هیثیا چنه؟! خودی دناف سیبه را عه ورانرا و دگهل ملیکه تان ب سهر واندا بیت [هاتنه کا بی چاواپی کو شایی (لایقی) مه زاناییا خودی بیت]، [دا حسابی دگهل هه وه بکهت]، و فهر مانا خودی [ب ئیزادانا هه وه] دویا هی پی هات، و هه می کاروبار ههر ب بال خودیشه دژقن و [نهو ههر کاره کی جزایی وی ددهتی].

سَلِّ بَنِي إِسْرَءِيلَ كَمَا آتَيْنَاهُمْ مِنْ آيَاتِنَا وَبَيِّنْهُمْ مِمَّنْ يَبْدُلُ نِعْمَةَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٢١١﴾ زَيْنَ الَّذِينَ كَفَرُوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَيَسْخَرُونَ مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ اتَّقَوْا فَوْقَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَاللَّهُ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِعَزَازٍ جَسَابٍ ﴿٢١٢﴾ كَانَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً فَبَعَثَ اللَّهُ النَّبِيِّينَ مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ وَأَنْزَلَ مَعَهُمُ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِيُخَيَّرُوا بَيْنَ النَّاسِ فِيمَا اخْتَلَفُوا فِيهِ وَمَا اخْتَلَفَ فِيهِ إِلَّا الَّذِينَ أُوتُوهُ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَ تَهُمُ الْبَيِّنَاتُ بَعِيًّا بَيْنَهُمْ فَهَدَى اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا لِمَا اخْتَلَفُوا فِيهِ مِنَ الْحَقِّ بِإِذْنِهِ وَاللَّهُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٢١٣﴾ أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تُدْخَلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَأْتِكُمْ مَثَلُ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ مَسْتَهْمُوا لِلْبِأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ وَرُبُّهُمْ حَتَّى يَقُولَ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ مَتَى نَصْرُ اللَّهِ أَلَا إِنَّ نَصْرَ اللَّهِ قَرِيبٌ ﴿٢١٤﴾ يَسْتَأْذِنُكَ مَاذَا ابْنُفَعُولُ قُلْ مَا أَنْفَعْتُمْ مِنْ خَيْرٍ قُلُوا لِلَّذِينَ وَالْأَقْرَبِينَ وَالْيَتَامَى وَالْمَسْكِينِ وَأَبْنِ السَّبِيلِ وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ﴿٢١٥﴾

﴿٢١١﴾ [هه ی موحه مد و گه لی موسلمانان] ژ سرائیلیان پهرسه! کامه چهنه نشان و موعجزه بیت ناشکرا دایینه وان [ل سهر دهستی پیغمبریت وان]، فئجکا که سی خیر و کهره میت خودی، پشتی بؤ هاتین بگوهوریت، [راسته پیکرنا خودی بدهته ب گاوریی]، ئیزا و نه خوشیا خودی [د راستا ویدا] گهله کا دژواره. ﴿٢١٢﴾ ژین و ژیارا دنیایی بؤ گاوران یا هاتییه خه ملاندن، [ژ بهری شه یتانیقه چافل وان هاتییه تاریکرن، ناخره تی ناینن] و ترانه یان بؤ خوب خودان باوهران دکهن، و نهویت پاریزکاریا خودی کرین رؤژا قیامه تی د سهر وانرانه، ویی خودی بقیت دئی بی هه ژمار ده تی. ﴿٢١٣﴾ ژ یتشه خه لک هه می ئیک بوون [هه تا ده می نوح پیغمبر ری ئیک دین بوون، ژ نوحی و پیدا جودایی که فته نافه را وان]، فئجکا خودی پیغمبر هنارتن مزگینین و ئاگه هدارکهر، و کتیب ب هه قیسی پپرا [دگهل وان] هنارتن، دا حوکمی د نافه را خه لکیدا بکه ن ل سهر تشی خه لک تیدا نه ئیک و ژیک جودا، د راستا

فی هه قیسیدا نهو ژیک جودابوون، نهویت کتیب بؤ هاتین [دا ژیک جودابوون نه میت] نه شه ری پشتی نشانیت ناشکرا که رگه هشتینه وان، و ژ زکړه شی. نهویت باوهری ئیناین خودی ب ده ستوریا خوب سهر هه قییا خودان کتیب تیدا نه ئیک، هلکرن. ویی خودی بقیت دئی بهری وی ده ته ریکه کا راست [هه ق]. ﴿٢١٤﴾ [گه لی موسلمانان]، هه وه ل بهره هوین بچنه به حه شتی، و هئیر نهو نه هاتییه سهری هه وه یا هاتییه سهری بیت بهری هه وه. ترس و ته نگافی و نه خوشیاان هنگافتن، هنده هه ژیان [هنه نه خوشی و ئیزا بؤ وان چیبووا]، هه تا وی راده یی کو پیغمبر و بیت باوهری پی ئینایی پیکشه دگوتن: کا که نگی هاریکاریا خودی دئی بؤ مه ئیت؟ [دوی ده میدا مزگینیا خودی بؤ وان هات]. و ب راستی هندی هاریکاری و پشته فانییا خودیه یا نزیکه [نه یا دیره]. ﴿٢١٥﴾ ژ ته دپرسن: کا دئی چ مه زیخن [دریکا خودیدا]؟ بیژه: ههر خیره کا هوین بدهن، بلا بؤ ده یباب و نئیک (کهس و کار) و سیوی و به لنگاز و رتینگان بیت، و ههر خیره کا هوین بکه ن ب راستی خودی پی ئاگه هه.

كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ وَهُوَ كُرْهُ لَكُمْ وَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ وَعَسَى أَنْ تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢١٦﴾ يَسْأَلُونَكَ عَنِ الشَّهْرِ الْحَرَامِ قِتَالٍ فِيهِ قُلْ فِيهِ كَبِيرٌ وَصَدٌّ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَكُفْرٌ بِهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَإِخْرَاجُ أَهْلِهِ مِنْهُ أَكْبَرُ عِنْدَ اللَّهِ وَالْفِتْنَةُ أَكْبَرُ مِنَ الْقَتْلِ وَلَا يَزَالُونَ يَقْتُلُونَكُمْ حَتَّى يَرُدُّوكُمْ عَنْ دِينِكُمْ إِنْ أَسْتَطَاعُوا وَمَنْ يَرْتَدِدْ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ قُتِلَ وَهُوَ كَافِرٌ فَأُولَئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢١٧﴾ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَاجَرُوا وَجْهَهُمْ لِلدِّينِ سَبِيلِ اللَّهِ أُولَئِكَ يَرْجُونَ رَحْمَتَ اللَّهِ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢١٨﴾ يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ قُلْ فِيهِمَا إِثْمٌ كَبِيرٌ وَمَنْتَفَعٌ لِلنَّاسِ وَإِثْمُهُمَا أَكْبَرُ مِنْ نَفْعِهِمَا وَيَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَ قُلِ الْغَوْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ ﴿٢١٩﴾

الجزء الثاني

﴿٢١٦﴾ شهپر کرن [دريکا خودیدا]، ل سهر هه وهاته نفيسين، و ئهوب خو بؤ هه وه نه خوشه، و ل سهر هه وه يا گرانه، دبيت هه وه تشتهك نه قيت، و ئهوب خو باشي بيت بؤ هه وه، و دبيت هوين حر تشتهكي بکهن، و ئهوب خو خرابي بيت بؤ هه وه، و خودي دزانيت [کاشيا هه وه دچ رايه] و هوين نوزانن. ﴿٢١٧﴾ پسيارا بريارا (حکم) شهپر کرنی دهه يقيت حهرامکريدا [زليقيعه، زليحيجه، و موحرهم و رهجهبي] ژ ته دکهن، کاشه پتيده هه به؟! بيژه: شهپر کرن دواندا [گونه هه کا] مهز نه، و ريگرتن ژريکا خودي و نه باوهري نينان پي، و دهر گه گر تنا که عبي ل سنگي خه لکي، و دهر ئيخستنا خه لکي مه که هي [کو ئه فه هه مي گاوريت مه که هي دکر]، مهز نتره ل دهف خودي [ژ شهري دهه يقيت حهرامکريدا]، و ئيزا و نه خوشيا هوين دده نه بهر موسلمانان، دابهري وان ژ ديني وان بيته وهر گيران، ژ کوشتنی مهز نتره. و [بوت پهريس و گاور] دي ههر شهري دگه ل هه وه کهن، هه تاريکا هه وه ل سهر ديني هه وه دگو هيزن

- ئه گهر شيان - چ بي ژ هه وه ژ ديني خو وهر گه ريت و بهريت و ئهوي گاور ئه ها ئه فه نه کار و کرياريت وان دنيائي و ئاخره تيدها پويج دين، و ئه فه نه دوزهي و ههروههري دي تيده بن. ﴿٢١٨﴾ ب راستي ئه ويته باوهري نينابين، و ئه ويته مشه ختويين، و جهاد دريکا خوديدا کرين ئه فه ل هيقيلا دلوقانيسا خودينه، و خودي لينه گر و دلوقانه. ﴿٢١٩﴾ پسيارا مهی و قوماري ژ ته دکهن، بيژه: زيان و گونه هه کا مهزن يا دهر دوکاندا، و قازانچ ري دهر دوکاندا هه به، به لي زيانا وان پتره ژ قازانجي وان، [ههروه سا] پسيارى ژ ته دکهن، کاش [ژ مالي] خو بدنه، بيژه: بي ژ هه وجهيا هه وه زيده. هوسا خودي نيشانيت [ههين و زه بهرده ستيا خو] بؤ هه وه ديار دکهت، داهوين ههزا خو بکهن.

فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الَّتِي قُلْتَ إِصْلَاحٌ لَهُمْ
خَيْرٌ وَإِنْ تُخَاطَبُوا عَنْهَا فَأَعُوذُ بِاللَّهِ يَعْلَمُ الْمُفْسِدَ مِنَ
الْمُصْلِحِ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَأَعْتَبَتْكُمْ إِنْ اللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٢٠﴾
وَلَا تَتَّبِعُوا الْاَشْرَكَ كَذَبَتْ حَقَّ يَوْمٍ وَلَا أَمَّةٌ مُؤْمِنَةٌ
خَيْرٌ مِنْ مُشْرِكَةٍ وَلَوْ أَعْبَدْتُمْ وَلَا تُشْكُوا لِلْمُشْرِكِينَ
حَتَّى يُؤْمِنُوا وَلَعَبُوا مِنْ خَيْرٍ مِنْ مُشْرِكٍ وَلَوْ أَعْبَدْتُمْ
أُولَئِكَ يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ وَاللَّهُ يَدْعُو إِلَى الْجَنَّةِ وَالْمَغْفِرَةِ
بِإِذْنِهِ وَيَبَيِّنُ آيَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٢٢١﴾
وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْمَحْضِ قُلْ هُوَ ذِي فَاغْرَبَ لُوا النِّسَاءَ فِي
الْمَحْضِ وَلَا تَقْرُبُوهُنَّ حَتَّى يَطْهَرْنَ فَإِذَا تَطَهَّرْنَ فَأُولَهُنَّ
مِنْ حَيْثُ أَمَرَكُمُ اللَّهُ إِنْ اللَّهُ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ ﴿٢٢٢﴾
نِسَاءُكُمْ حَرْثٌ لَكُمْ فَأَتُوا حَرْثَكُمْ إِنْ شِئْتُمْ وَقَدِمُوا
لِأَنفُسِكُمْ وَأَتَقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ مَلْفُوقَةٌ وَلَيَسَّرَ
الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٢٣﴾ وَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ عَرْضَةً لِأَيَّمَنُكُمْ أَنْ تَبَرُّوا
وَتَتَّقُوا وَتُصْلِحُوا بَيْنَ النَّاسِ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٢٤﴾

﴿۲۲۰﴾ د دنیاوی و ئاخره تیدا [بزانن یی ژ هه وهه ییا هه وهه زیده د دنیا تیدا بیخنه د خزمه تا ئاخره تیدا]. و پسارا تیتیم و سیویان ژ ته دکهن، بیژه: قه نجی د گهل وان چیتره، و نه گهر هوین مالی وان د گهل یی خو تیکهل بکهن، [و پیکفه بژین] برایت هه وهه [یت دینی] نه، و خودی خراب و قه نجان ژیک دنیا سیت، و نه گهر خودی قیابیه دا هه وهه ته نگاف کهت، ب راستی خودی زال و کار بنه جهه. ﴿۲۲۱﴾ ئەفیت هه قال و هو گران بو خودی چی دکهن، ماره نه کهن هه تا موسلمان نه بن، و جارییه کا موسلمان ژ نه کا [موشرک] چیتره هه که خو دل هه وهه زی ل سهر بیت، و کجیت خو ل موشرکان ماره نه کهن هه تا موسلمان نه بن. بهنده یه کی موسلمان ژ زه لامه کی موشرک چیتره، هه که خو ب دل هه وهه زی بیت، [ئه وهه قال و هو گر چیکه] بهرئ مروفی دده نه ناگری، و خودی ب ده ستویرا خو بهرئ مروفی دده ته به حه شتی ولی خو شبوونی و نیشایت [هه یین و دهسته لاتارییا] خو بو خه لکی دیار دکهن، به لکی [پتفه چۆن و تۆبه] بته

بیرا وان. ﴿۲۲۲﴾ و پسارا بی نفیژی [چونا نفینا ژنی د بی نفیژییدا] ژ ته دکهن [هه ی موحه مه د]، بیژه: بی نفیژی [نفینا ژنی د بی نفیژییدا] زیان و ئیزایه، نه چنه نفینا ژنان د بی نفیژییدا، و نیزیکی وان نه بن [نه چنه نفینا وان] هه تا باقر نه بن [ژ بی نفیژی خلاس نه بن و خوینا وان رانه وهه سیت]، قیجا نه گهر خو شویستن، و خو ب نفیژ ئیخستن، هه رنه نفینا وان، هه وهه کی خودی گۆتیه هه وهه، ب راستی خودی حه ژ تۆبه داران دکهن، و هه وهه سا حه ژ باقران ژی دکهن. ﴿۲۲۳﴾ ژ نکیت هه وهه زه فینه بو هه وهه [جهی شینکرنا دوینده هینه]، قیجا کا هه وهه چاوا بقیت هه رنه زه فیا خو [هه رنه نفینا ژنا خو]، و کار و کراریت باش بده نه بیشیا خو [بهری خو هینر]، و ژ خودی بترسن و بزانن هوین هه دئ گه هه نه خودی، و مزگینی بی بده باوه رداران. ﴿۲۲۴﴾ و سويندخوارنا خو ب خودی نه که نه هه جهت و مهانه، بو نه کرنا باشی بی و پارێزکاری بی و خوشکرنا ناقه را خه لکی، و خودی یی گوهدار و زانایه.

﴿٢٢٥﴾ خُودَيِّ ب سويندا بَيِ ثِيَهَت و يا بوييه
 ثاخفتن ل ههوه ناگريت، بهلى دئ وئ سويندئ ل
 ههوه گريت، يا ژ دلى ههوه دهر دكه فئت، و خودئ
 گونه هژ بيه ر و بيئف ره هه [له زئ ل جزا كرنئ ناكهت].
 ﴿٢٢٦﴾ ئەو زهلاميت سويند دخون كو نه چنه نفينا
 ژ نيت خو، بو وان ههيه چار ههيشان خو بگرن، و
 نه گهر ليئفه بوون و [سويندا خو شكاندن] دقيت بزنان
 خودئ ليئنه گر و دلوفانه. ﴿٢٢٧﴾ [و نه گهر ليئفه نه بوون]
 و بهردان كرنه دلى خو، [دقيت بزنان] ب راستى
 خودئ يئ گوهدار و زانايه. ﴿٢٢٨﴾ و ژ نيت بهردايى
 [شكرا يئت فه گواهستيه] دقيت بهرى شوى بكنه،
 سئ ژفانان [بئ نفيزيان، يان پاقربيان] خو بگرن،
 و بو وان نه دورسته تشئ خودئ د مالبچويكى واندا
 چيكرى فه شيرن، نه گهر [راست] باوهريئ ب خودئ
 و روژا قيامه تئ دينن. و بو زهلاميت وان [بهري
 ژفانيت (بئ نفيزيئ) وان ب دويهاى بين] پتر ههق
 ههيه وان بزفرينه شه، نه گهر [ثيهتا وان يا خيرئ بيت]
 و پيكهاتن بشئ ب قهنجى. و ژنان زى ههقئ عهده تئ

ل سهر زهلامان ههيه ههروهكى زهلامان ههق ل سهر وان ههى، و زهلامان پهيسكهك ههيه د سهر وانرا
 [ئهو زى ژ بهر مالخوياتى و بهر بسياريابويه ژ كاروباريئ مالى] و خودئ يئ سهردهست و كاربه جهه.
 ﴿٢٢٩﴾ بهردان [بهردانا لئ زفرين تيدا - الطلاق الرجعى] دو جارانه، [پشتى ههر جاره كئ ژفان] فيئجا يان
 دهست دهينانه سهر ب قهنجى، يان دهست ژ سهر راكرنه ب قهنجى، و نه دورسته بو ههوه هوين تشتهكى
 ژ مههرا ههوه دايبيه وان بيهن، ئەو نهبيت نه گهر ههردو خو ل تخوييئ خودئ نه گرن، فيئجا نه گهر هوين
 ترسيان ههردو خو ل تخوييئ خودئ ناگرن. گونه ه ل سهر ههردوكان نينه [ژن بهرانبهر بهردانا خو، هندهك
 ژ مههرا خو بو زهلامئ خو بهيليت، و زهلام وهربگريت بهرانبهر بهردانا وئ] ژن تشتهكى د پيش بهردانا
 خو قه بلدهت، و ئەفه بريار و تخوييئ خودئ نهدهنه سهر، و يئت ددهنه سهر بريار و تخوييئ خودئ، ئەو
 سته مكار ب خو نه. ﴿٢٣٠﴾ فيئجا نه گهر [جارا سئ] بهردا، ئيدى ب كيژ وئ [ميژئ ئيكئ] نايت، ههتا شوى
 ب ميژهكى دى نه كهت، فيئجا نه گهر ميژئ دويئ زى بهردا، چول سهر وان [ميژئ ئيكئ و ژنكى] نينه جاره كا
 دى ليك بزفرينه شه، نه گهر دوي هزريدا بن كو دئ فهران و برياريئ (نه حكاميئ) خودئ ب جه ئينن، و
 ئەفه نه تخويب و برياريئ خودئ، بو وان كهسيئ دزانن و تئ دكه هن، [خودئ] ديار دكهت.

لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللَّهُ بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ وَلَكِنْ يُؤَاخِذُكُمْ بِمَا كَسَبْتُمْ
 قُلُوبُكُمْ وَاللَّهُ عَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٢٢٥﴾ لِلَّذِينَ يُؤْلُونَ مِنْ نِسَائِهِمْ تَرِيصٌ
 أَرْبَعَةٌ أَشْهُرٌ فَإِنْ فَاءُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٢٦﴾ وَإِنْ عَزَمُوا
 الطَّلَاقَ فَإِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٢٧﴾ وَالْمُطَلَقَاتُ يَرَرْنَ نَفْسَهُنَّ
 ثَلَاثَةَ قُرُوءٍ وَلَا يَحِلُّ لَهُنَّ أَنْ يَكُنَّ مَآخِلَقَ اللَّهِ فِي أَرْحَامِهِنَّ
 إِنْ كُنَّ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَيُعَوِّلُهُنَّ أَحَقُّ بِرَدِّهِنَّ فِي
 ذَلِكَ إِنْ أَرَادُوا إِصْلَاحًا وَلَهُنَّ مِثْلُ الَّذِي عَلَيْهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ
 وَلِلرِّجَالِ عَلَيْهِنَّ دَرَجَةٌ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٢٨﴾ الطَّلَاقُ مَرَّتَانٍ
 فَإِمْسَاكُكُمْ بِمَعْرُوفٍ أَوْ تَسْرِيحُكُمْ بِإِحْسَنٍ وَلَا يَحِلُّ لَكُمُ أَنْ تَأْخُذُوا
 مِمَّا آتَيْتُمُوهُنَّ شَيْئًا إِلَّا أَنْ يَخَافَا أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ
 فَإِنْ خِفْتُمَا أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا فِيمَا افْتَدَتْ
 بِهِ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ فَلَا تَعْتَدُوهَا وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَأُولَئِكَ
 هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٢٢٩﴾ فَإِنْ طَلَقَهَا فَلَا يَحِلُّ لَهُ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ أَنْ يَكُونَ
 عَوْرَةً فَإِنْ طَلَقَهَا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَنْ يَتَرَاجَعَا إِنْ طَلَّ أَنْ
 يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ يُبَيِّنُهَا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٢٣٠﴾

﴿۲۳۱﴾ هەر گافه‌کا هه‌وه‌ی [ب دو ته‌لاقان (به‌رکان)] به‌ردان، و ئه‌و گه‌ه‌شتنه‌ی دو‌ب‌یا‌ه‌ی‌کا ده‌می‌ی خۆ‌گر‌تنی، قیجا‌یان ب قه‌نجی ده‌ستی خۆ‌دانه‌ی سه‌ر وان، یان زۆی ب قه‌نجی ده‌ستی خۆ‌ر سه‌ر وان را‌که‌ن (نان‌کو به‌ردن)، و ب مه‌ره‌ما ئیزادان و ده‌ست‌در‌یژی ده‌ستی خۆ‌نه‌دانه‌ی سه‌ر وان، و هه‌ر که‌سی قی بکه‌ت، ئه‌وی [ب راستی] سته‌م ل خۆ‌کر، و نیشان و پ‌یار‌یت خودی نه‌که‌نه‌ی ترانه‌ی و یاری، و نیعمه‌ت و که‌ره‌ما خودی د‌گه‌ل هه‌وه‌ی کری بیننه‌ی ب‌یرا خۆ (ژ ب‌یر نه‌که‌ن)، و [هه‌روه‌سا] ئه‌و کتیب و ئاقل‌دار‌یا [د‌ی‌کا پیغه‌مبه‌ری] ب سه‌ر هه‌وه‌دا د‌اریتی، ئه‌وا هه‌وه‌ی شیره‌ت د‌که‌ت، بیننه‌ی ب‌یرا خۆ و ژ ب‌یر نه‌که‌ن و ژ خودی ب‌تر‌سن، و بزانی [بی گۆمان] خودی ژ هه‌می تشتی ب‌ناگه‌هه‌.

﴿۲۳۲﴾ و هه‌ر گافه‌کا هه‌وه‌ی ژن به‌ردان، و ژفانی خۆ ته‌مام‌کران [و قیانی ل زه‌لامیت خۆ بزف‌رن] نه‌که‌فه‌ی د‌ر‌ی‌کا وان‌دا، و نه‌ب‌نه‌ی ئاسته‌نگ، کول زه‌لامیت خۆ بزف‌رنه‌فه‌ی، ئه‌گه‌ر هه‌ردو د‌ناقه‌را خۆ‌دا ب قه‌نجی پ‌یک خۆش بوون. ئه‌قی ئه‌و بو خۆ د‌که‌نه‌ی ده‌رس ییت

الجزء

وَإِذَا طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ فَلَنْ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ سَرِّوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ وَلَا تُمْسِكُوهُنَّ ضِرَارًا لِّتَعْتَدُوا وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ وَلَا تَتَّخِذُوا آيَاتِ اللَّهِ هُزُوًا وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمَا أَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِنَ الْكِتَابِ وَالْحِكْمَةِ يَعِظُكُمْ بِهِ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَبْصُرُ كُلَّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٢٣١﴾ وَإِذَا طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ فَلَنْ أَجَلَهُنَّ فَلَا تَعْضُلُوهُنَّ أَنْ يَنْكِحْنَ أَزْوَاجَهُنَّ إِذَا تَرَضَوْا بَيْنَهُمْ بِالْمَعْرُوفِ ذَلِكَ يُوعَظُ بِهِ مَنْ كَانَ مِنْكُمْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ذَلِكَ أَرْكَى لَكُمْ وَأَطْهَرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢٣٢﴾ وَالْوَالِدَاتُ يُرْضَعْنَ أَوْلَادَهُنَّ حَوْلَيْنِ كَامِلَيْنِ لِمَنْ أَرَادَ أَنْ يُنْمِزَ الرِّضَاعَةَ وَعَلَى الْمَوْلُودِ لَهُ رِزْقُهُنَّ وَكِسْوَتُهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ لَا تُكَلَّفُ نَفْسٌ إِلَّا وُسْعَهَا لَا ضَرَّارَ وَلَدَةٍ بَوْلَدِهَا وَلَا مَوْلُودٌ لَهُ بِوَلَدَةٍ وَعَلَى الْوَارِثِ مِثْلُ ذَلِكَ فَإِنْ أَرَادَا فِصَالًا عَنْ تَرَاضٍ مِنْهُمَا وَتَشَاوُرٍ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا وَإِنْ أَرَدْتُمْ أَنْ تَسْرِعُوا أَوْلَادَكُمْ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِذَا سَلَّمْتُمْ مَا آتَيْتُم بِالْمَعْرُوفِ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢٣٣﴾

باوه‌ری ب خودی و پ‌و‌زا قیامه‌تی هه‌بین، و ئه‌فه [ئه‌ف پ‌یار و راسته‌پ‌کرنه] بو هه‌وه‌ی چ‌یر و پاقره‌ی خودی د‌زانی و هوین نوزانی. ﴿۲۳۳﴾ و ده‌یک‌یت ب‌چو‌یک شیر [ئه‌ویت به‌دای] د‌ی دو سالی‌ت دور‌ست شیر‌ی ده‌نه‌ی ب‌چو‌یک‌یت خۆ، ئه‌فه بو‌یا بق‌یت شیر‌دانا خۆ ته‌مام بکه‌ت، و باب‌ی ب‌چو‌یک‌ی ل دو‌یف ش‌یا‌نا خۆ، خوارن و فه‌خوارن و جل‌ک‌یت ژنی [ده‌ی‌کا ب‌چو‌یک‌ی] ل سه‌رن، و هه‌ر ئ‌یک‌ی هند‌زی د‌یته‌ی خواست‌ن هند‌ی بش‌یت، نه‌ ده‌یک‌ باب‌ی ب‌چو‌یک‌ی ئ‌یزا ب‌ده‌ت و ب‌ی‌ش‌ین‌یت (هند‌زی ب‌خوازیت کو پ‌ی چی نه‌ییت)، و نه‌ باب‌ ده‌یک‌ی ب‌چو‌یک‌ی ئ‌یزا ب‌ده‌ت و ب‌ی‌ش‌ین‌یت (هند‌ی نه‌ده‌تی کو بش‌یت د‌به‌ر خۆ‌دا ب‌ده‌ت)، و میر‌اتخ‌و‌ری ب‌چو‌یک‌ی ژ د‌قی‌ت بی‌ی هۆ‌سا ییت. و ئه‌گه‌ر وان ق‌یا ب دلخ‌و‌شی و مش‌ی‌وره‌ت [به‌ری وه‌ختی] ب‌چو‌یک‌ی ژ شیر‌فه‌ی ب‌که‌ن، چو‌گونه‌ی ل سه‌ر وان نینه‌ی، و ئه‌گه‌ر هه‌وه‌ی ف‌یا د‌اینان بو ب‌چو‌یک‌یت خۆ ب‌گرن، چو‌گونه‌ی ل سه‌ر هه‌وه‌ی نینه‌ی ئه‌گه‌ر هوین هه‌قی شیر‌ی وان ب دور‌ستی ب‌ده‌نی، و ژ خودی ب‌تر‌سن و بزانی تشتی هوین د‌که‌ن خودی د‌ی‌نین.

وَالَّذِينَ يَقُولُونَ مِنكُمْ وَيَدْرُونَ أَرْوَاجًا يَرْتَضِينَ بَأَنفُسِهِنَّ
أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ
فِيمَا فَعَلْنَ فِي أَنفُسِهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٢٣١﴾
وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا عَصَيْتُمْ بِهِ مِنْ خُطْبَةِ النِّسَاءِ
أَوْ أَكُنْتُمْ فِي أَنفُسِكُمْ عَلَمًا لِلَّهِ أَنَّكُمْ سَتَذْكُرُونَهُنَّ
وَلَكِنَّ لَا تُؤَاوِهُنَّ سِرًّا إِلَّا أَنْ تَقُولُوا قَوْلًا مَعْرُوفًا
وَلَا تَعْرَضُوا عُقْدَةَ النِّكَاحِ حَتَّى يَبْلُغَ الْكِتَابُ أَجَلَهُ
وَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي أَنفُسِكُمْ فَآخِذُوا بِهِ وَاعْلَمُوا
أَنَّ اللَّهَ عَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٣٢﴾ لَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِنْ طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ
مَا لَمْ تَمْسُوهُنَّ أَوْ تَفْرِضُوا لَهُنَّ فَرِيضَةً وَمَتَّعُوهُنَّ عَلَى
الْمُوسِمِ قَدَرُهُ وَعَلَى الْمُقْتَرَدَةِ رِمْتًا بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى
الْمُحْسِنِينَ ﴿٢٣٣﴾ وَإِنْ طَلَقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَمْسُوهُنَّ وَقَدْ
فَرَضْتُمْ لَهُنَّ فَرِيضَةً فُقِضَ مَا فَرَضْتُمْ إِلَّا أَنْ يَعْفُونَ
أَوْ يُعْفُوا الَّذِي بَيْنَهُمْ وَعُقْدَةُ النِّكَاحِ وَأَنْ تَعْفُوا أَقْرَبُ لِلتَّقْوَى
وَلَا تَنْسُوا الْفَضْلَ بَيْنَكُمْ إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢٣٤﴾

﴿۲۳۱﴾ ژ هه وه نه ویت دمرن و ژنان ب پاش خوځه دهیلن، دځیت [تهف ژنه بهری شوی بکهن] چار هه یف و دهه رږژان خو بگرن، ځیجا نه گهر گه هشتنه دویمهیا ده می خو گرتنی، چو گونه هل سهر هه وه نینه، نه و دویف عاده تی کار ی خو بکهن [دا بیننه خواستن و جاره کا دی شو بکهن] و خودی ب کار و کریاریت هوین دکهن ناگه هدار و شاره زایه. ﴿۲۳۵﴾ و گونه هل سهر هه وه نینه [نه د گونه هکارن]، هوین [بیژنی بهری رږژیت خو گرتنی ب دویمهیا بین] ب رهنگه کی تی بگه هینن کو هه وه دل یی ل سهر. یان بیخنه د دلی خو دا [چ گاځا رږژیت خو گرتنی ته مامبون مار بکهن]، [به لی نابیت هوین ټیکسهر بخوازن] خودی زانی هوین دی سوجه تا وان کهن [کو هه وه دلی ل سهر وان] به لی چو ژنانان ب دزیکفه نه دهنه وان ژ بلی هند ی هوین ناخشنه کا عده تی بیژن [بدنه ی] [وه کی هیژ تو یال سهر خو، من دل تی هه یه ټیکا وه کی ته بو خو بینم، کو تی بگه هیت پی، ته چ ل به ره]، و مار نه کهن هه تا ده می

و یی خو گرتنی ب دویمهیا نه ټیت، و بزائن خودی یا د دلی هه وه دا دزانی، [ځیجا ژ بهر هند ی] خو ژ ی پاریزن [ب کرنا تاعه تان و دانه پاشا گونه هان] و گوهداریا وی بکهن، و بزائن بی گو مان خودی گونه ه ژ بهر و بیتره هه ل سهر جز ادانی. ﴿۲۳۶﴾ چو گونه هل سهر هه وه نینه، نه گهر هوین ژنان به ردهن بهری هوین بچنه نفینا وان، یان مه ره کی [ماره کی] بو وان فه برن، ده ستره هل دویف ده ستره هییا خو، ده سته نگ ل دویف ده سته نگیا خو، دځیت هه ر ټیک متا و بهر گاله کی [ټانکو تشته کی بو دلی وان] بده ته وان، تشته ک بیت ب وی رهنگی خودی پی رازی و ل دویف ټیجادا (عور ی) خه لکی، نه فه نه ر که که ل سهر قهنجیکاران. ﴿۲۳۷﴾ و هه که هه وه [ژن] بهردان بهری هوین بچنه نفینا وان، و هه وه بهری هنگی مارا وی دیار کرییت. نیفا هه وه فه بری [دځیت هوین بدنه ی] ژ بلی هند ی ته و بو خو وی نیفی بهیلت، یان نه وی مار کرن دده سته، هه میی (هه می مه ری) بو ژنی بهیلت. و نه گهر هوین [مه خسه د پی هه ردوکن و باراپتر زه لامه] بهیلن [وهه می ماری بدنه ی و ب نیفی نه کهن]، و هه چیی یی دی نا زا بکه ت پتر ټیژی پاریز کارییه، و قهنجی و چاکیی دنا به را خو دا ژ بیر نه کهن، ب راستی خودی ب کار و کریاریت هوین دکهن ب ناگه هه و دینییت.

﴿۲۳۸﴾ [گهی موسلمانان] به رده و ام بن ل سهر نفیژیت خو، و نفیژائیشاری [ژ بیر نه کهن] و ب گوهداری ب بهر خودیقه پابن، و هوین وی ژ دل بهر یسن [نفیژان بکهن]. ﴿۲۳۹﴾ فینجا نه گهر هوین [ژ بهر شهر یان ژ بهر ههر تشته کی دیر] ترسیان، [نفیژیت خو] په یاده یان سویار بکهن، [و پاشی] نه گهر هوین نیم بوون، و هسا خودی بهر یسن [نفیژان بکهن] و هکی وی هوین فیرکرین و بهری هنگی هه وه نه دزانی. ﴿۲۴۰﴾ و ژ هه وه نه ویت دمرن و ژنان ب پاش خو قه دهیلن، دقیت و هسیه تی بو هه قسه ریت خو بکهن کو ساله کی د مالدا بمینن، و بینه خودانکرن و نه بینه ده ریخستن، [ب وی شهر تی کو مالا هه قسه ریت خو نه هیلن و د قی ده میدا شوی نه کهن]، و نه گهر نه و ژ ده ف خو ده رکه فتن، چو گو نه هل سهر هه وه نینه، چ یا نه و ل دویق عه ده تی ل خو بکهن [کو خو بخه ملینن و هنده ک بینه پیش بو دیتی] خودی سهر ده ست و کاربنه جهه. ﴿۲۴۱﴾ و ژ نیت بهر دایی، دقیت متا و خه لاته کی قهنج بو بینه قه برین [ژ بهری

حَفِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلَاةِ الْاُولٰٓئِي وَفُؤُوا إِلَيْهِ قَنِينِ ۚ ۞ فَإِنْ خِفْتُمْ فِرَاجًا لَا أُرْكَبَانَا فَإِذَا دَامَسْتُمْ فَأَذْكُرُوا اللَّهَ كَمَا عَلَّمَكُم مَّا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ ۚ ۞ وَالَّذِينَ يَبُوءُونَ مِنْكُمْ وَيَدْرُونَ أَرْوَجًا وَصِيَّةً لَا أَرْوَجَهُمْ مَتَاعًا إِلَى الْحَوْلِ غَيْرَ إِخْرَاجٍ فَإِنْ خَرَجْتَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِي مَا فَعَلْتُمْ فِي أَنْفُسِهِمْ مِنْ مَعْرُوفٍ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ۚ ۞ وَاللَّهُ طَلَقَتْ مَتَّعَ بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِينَ ۚ ۞ كَذَلِكَ يَبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ۚ ۞ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَهُمْ أُلُوفٌ حَذَرَ الْمَوْتِ فَقَالَ لَهُمُ اللَّهُ مُوتُوا ثُمَّ أَحْيَاهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ۚ ۞ وَفَتَنُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۚ ۞ مَنْ ذَا الَّذِي يقرضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَاعِفَهُ لَهُ أَضْعَافًا كَثِيرَةً وَاللَّهُ يَقْبِضُ وَيَبْصُطُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ۚ ۞

الجزء الثاني

زه لا مانقه بینه دان]، و نه قه هه قه ل سهر که سیت ته قوادار و ژ خودی ترس. ﴿۲۴۲﴾ هوسا خودی بریار و نیشانیت خو بو هه وه دیار دکته، بهلکی هوین نه قله کی بو خو [ژئی] بگرن. ﴿۲۴۳﴾ ماته چیروکا وان نه بهیستییه نه ویت ژ وار و وه لاتئ خو ده رکه فتنن و نه و ب هزارانن ژ مرئی ره قین [ژ ترسا مرئی]، خودی گوته وان بمرن [مرن] پاشی ساخکر نه قه، ب راستی خودی گه له قهنجی و که ره م ل سهر خه لکی هه نه، به لی بارابر ژ خه لکی [ژ مرو فان] ناشو کورینن و سوپاسی ناکه ن [قهنجی و که ره ما خودی نایته بهر چاقان]. ﴿۲۴۴﴾ فینجا [گهی خودان باوهران] دریکا خودیدا شهر ی بکهن و بزانش [بی گومان] خودی گوهدیر و زانایه. ﴿۲۴۵﴾ فینجا کییه قهره کی باش د گهل خودی بکهت [قهنجیی بکهت دا خودی خه لات بکهت]، دا خودی هندی وی [قهری] و ته مته تی وی بو زیده بکهت، و خودییه، بی کیم و زیده دکته، و نه وه بی هوین دی چنه بهر ده ستان و ب بالقه زقرن.

الَّتِي إِلَى الْمَلَأَ مِنْ تَحْتِ إِسْرَءِيلَ مِنْ بَعْدِ مُوسَى إِذْ
 قَالُوا لِنَبِيِّ لَهُمْ أُنْعِمْ لَنَا مَلِكًا نُقَاتِلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
 قَالَ هَلْ عَسَيْتُمْ إِنْ كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ أَلَّا تُقَاتِلُوا
 قَالُوا وَمَا لَنَا أَلَّا نُقَاتِلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَقَدْ أُخْرِجْنَا
 مِنْ دِيَارِنَا وَأَبْنَاءِنَا فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ تَوَلَّوْا
 إِلَّا قَلِيلًا مِّنْهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالْفَالِغِينَ ﴿٢٤٦﴾ وَقَالَ لَهُمْ
 نَبِيُّهُمْ إِنَّ اللَّهَ قَدْ بَعَثَ لَكُمْ طَالُوتَ مَلِكًا
 قَالُوا أَنَّى يَكُونُ لَهُ الْمُلْكُ عَلَيْنَا وَنَحْنُ أَحَقُّ
 بِالْمُلْكِ مِنْهُ وَلَمْ يُؤْتَ سَعَةً مِنَ الْمَالِ قَالَ إِنَّ اللَّهَ
 أَضْطَقَ مِنْكُمْ عَلَيْهِمْ وَزَادَهُ بَسْطَةً فِي الْعِلْمِ وَالْجِسْمِ
 وَاللَّهُ يُؤْتِي مُلْكَهُ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ وَسِعَ عَلَيْهِمْ ﴿٢٤٧﴾
 وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ آيَةَ مُلْكِهِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ
 التَّابُوتُ فِيهِ سَكِينَةٌ مِّنْ رَبِّكُمْ وَبَقِيَّةٌ مِّمَّا
 تَرَكَ آلُ مُوسَىٰ وَآلُ هَارُونَ تَحْمِلُهُ الْمَلَائِكَةُ
 إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّكُم إِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿٢٤٨﴾

﴿٢٤٦﴾ ما ته چیرۆکا کەنکەنەبێت ئسرائیلیان پشتی
 موسا پیغه مبهەر بهیستییه، گاڤا گۆتینه پیغه مبهەرەکی
 خو: میرەکی بۆ مەراکە [فریکە دا ئەم دین سەرۆکاتییا
 ویشە] شەری درێکا خودیدا بکەین، پیغه مبهەری وان
 گۆت: ئەز دترسم شەرل سەر هەو بەتە نفیسین و
 هوبن شەری نەکەن، [خو پاشقە بکیشن]. گۆتن:
 فیجا ما بۆچ ئەم شەری درێکا خودیدا ناکەین
 و [پشتی] ئەم ژ نافر وار و کچ و کوریت خو
 هاتینە دەرئێخستن؟! بەلێ دەمی شەر (جیهاد) ل
 سەر وان هاتیە نفیسین، هەمیان پشت دا شەری،
 کیمەک تێ نەبن، و خودی ب ئاگەهە ژ سته مکاران.
 ﴿٢٤٧﴾ و پیغه مبهەری وان گۆتە وان: خودی طالوت بۆ
 هەو بە میرینی هنارتییە، گۆتن: [گۆتنە پیغه مبهەری
 خو] دی چاوا بیتە میری مە و ئەم ژ وی هیژاتری
 میرینیینە، و ئەو نەگەلەکی ب ماله؟! [پیغه مبهەری
 وان] گۆت: خودی ئەو ل سەر هەو هلبزارتییه
 [و خودی ژ کەرەما خو] زیده زانین و قەلافەت
 و گەودەکی باش زی بی دایێ، و خودی ملک و

مالداریا خو دده ته وی یی وی بقییت، ب پاستی [دلۆفانی و کەرەما خودا] خودی یی بەرفرەه و زانایە.
 ﴿٢٤٨﴾ پیغه مبهەری وان گۆتە وان: نیشانا میرینییا وی ئەو: سندرویک بۆ هەو بەت کۆ دلرەحەتی و دلخۆشی
 ژ نەک خودایێ هەو و شونیا بێت بەمالا موسا پیغه مبهەر و هاروونی تیدا بن، و ملیاکەت هەلگرن. ب
 پاستی ئەف چەندە نیشانەکا ئاشکەراییە بۆ هەو، ئەگەر هوبن خودان باوەر بن.

﴿۲۴۹﴾ فَيَجَا دهمى طالووقى له شكهر [ژ باژىرى] ده رښخستى، گوته وان: ب راستى خودى دى هه وه ب روياره كى جه پښيت، فيجا هه چيى ژى فه خوار نه ژ [له شكهرى] منه، و يى ژى نه فه خوت ژ [له شكهرى] منه، ژ بلى هندى كو ئيك مسته كى ژى فه خوت [دا تينا خو پى بشكيتى] هه ميان ژى فه خوار، كه ته كا كيم تى نه بيت، و دهمى طالووت و نه وى ت باوهرى د گهل ئيناين ژ [رويارى] ده ربا ز بووين گوتن: نه فرو مه شيانا شه رى جالووت و له شكهرى وى نينه. به لى نه وى ت پشت راست كو دى به رانه رى خودى بن، گوتن: چهند جار ان كومه كا بچويك ب ثانه هيا خودى ب سهر كومه كا مهن كه قتييه؟! و خودى د گهل سه بر كيش و بينفره هانه، ﴿۲۵۰﴾ دهمى [طالووت و له شكهرى وى] به رانه رى جالووت و له شكهرى وى بووين، گوتن: خوديو و بينفره هياى ب سهر مه دا دارپژه و مه قاهيم بكه [بييت مه موكوم بكه و راگره]، و مه ب سهر گاوران (جالووت و له شكهرى وى) بيخه، ﴿۲۵۱﴾ فيجا ب ثانه هيا خودى [طالووت و له شكهرى وى]، نه و [جالووت و له شكهرى وى] شكاندن، و داوودى جالووت كوشت، فيجا خودى ميرنى و پيغه مبه راتى دانى، و تشتى خودى قيايى نيشا دا. و نه گهر خودى هنده ك ب هنده كان نه دا بانه پاش، دا نه رد پويچ بيت، [خودانيت پويچا تيان دا ده ستى خو داننه سهر ويران كهن]. به لى خودى خودان كهرمه ل سهر هه مى جيهانان. ﴿۲۵۲﴾ نه فه [نه فه چير و كه] ژ نيشا نيت خودينه نه م بو ته دخوينين، و توب خو ژى [ب راستى] ژ پيغه مبه رانى.

فَلَمَّا فَصَلَ طَالُوتُ بِالْجُنُودِ قَالَ إِنَّ اللَّهَ مُبْتَلِيكُمْ بِنَهَرٍ فَمَنْ شَرِبَ مِنْهُ فَلَيْسَ مِنِّي وَمَنْ لَمْ يَطْعَمْهُ فَإِنَّهُ مِنِّي إِلَّا مَنِ اغْتَرَفَ غُرْفَةً بِيَدِهِ فَشَرَبُوا مِنْهُ إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ فَلَمَّا جَاوَزَهُ هُوَ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ قَالُوا لَا طَاقَةَ لَنَا الْيَوْمَ بِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ قَالَ الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُم مُّلتَقُوا اللَّهَ كَرِهَ فِتْنَةَ قَلِيلٍ وَلَقِيَ فِتْنَةً كَثِيرَةً بِأَذْنِ اللَّهِ وَاللَّهُ مَعَ الصَّادِقِينَ ﴿٢٤٩﴾ وَلَمَّا بَرَزُوا لِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ قَالُوا رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَتَوَكَّلْ فَقَدْ أَتَمْنَا وَانْصَرَفْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٢٥٠﴾ فَهَزَمُوهُمْ بِأَذْنِ اللَّهِ وَقَتَلَ دَاوُدُ جَالُوتَ وَآتَاهُ اللَّهُ الْمُلْكَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَهُ مِمَّا يَشَاءُ وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُم بِبَعْضٍ لَفَسَدَتِ الْأَرْضُ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٢٥١﴾ تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ تَسْلُوهَا عَلَيْكَ الْحَقُّ وَإِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٢٥٢﴾

تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ مِّنْهُمْ مَّنْ كَلَّمَ اللَّهُ
وَرَفَعَ بَعْضَهُمْ دَرَجَاتٍ ۚ وَآتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَنِينَ
وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَفْتَنَّا الَّذِينَ مِنْ
بَعْدِهِمْ مِّنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَلَكِنْ اخْتَلَفُوا
فَمِنْهُمْ مَّنْ ءَامَنَ وَمِنْهُمْ مَّنْ كَفَرَ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَفْتَنُوا
وَلَكِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ﴿٢٥٣﴾ بَيَّنَّا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا أَفْضَلُ
مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ قَبْلَ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا تَبِيعُ فِيهِ وَلَا خُلَّةٌ وَلَا
شَفَعَةٌ ۚ وَالْكَافِرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٢٥٤﴾ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
الَّذِي الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ ۚ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ
وَمَا فِي الْأَرْضِ ۚ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ ۚ يَعْلَمُ
مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلَّا
بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا
وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ﴿٢٥٥﴾ لَا أَكْرَاهُ فِي الَّذِينَ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنْ
الَّذِينَ قَدْ يَكْفُرُوا بِالْأَلْغُوتِ وَيُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ فَقَدْ اسْتَمْسَكَ
بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ لَا انْفِصَامَ لَهَا ۗ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٥٦﴾

﴿٢٥٣﴾ ئەو پێغه مبه رێت [مه به حسێ وان د قی
سۆره تیدا کری]، مه هنده ک ژ وان ب سهر هنده کان
تێخستین، هنده ک ژ وان [وه کی موسایی] خودی
ئاخفتیه و [خودی] هنده ک ژ وان پیکا وان بلند کریه
[کریه سه ره وری هه می پێغه مبه ران کو پێغه مبه ری
مه یه (سلافتی خودی ل سهر بن)]، و مه موعجیزه
و نیشایت ئاشکه را دانه عیسی کوری مه ری می و
مه پشتا وی ب جانی پیرۆز [جبرائیل] قاهیم کر،
[پشتی هه رتا پێغه مبه ران و نیشایت ئاشکه را ژیک
چۆنه پاش و ژیک جودایی په یدا بوو، و کیشا هندی
خه لک تیکدو بکوژن]، و ئە گهر خودی قیابایه ییت
پشتی وان [پێغه مبه ران] شه ری تیکدو نه دکرن، پشتی
نیشایت ئاشکه را بو هاتین، به لی ژیک جودا بوون.
قیجا هنده ک ژ وان با وه ری ئینان و هنده ک ژ ی گاور
بوون، و ئە گهر خودی قیابایه ب شه ره نه دکه فتن، به لی
خودی وئ دکه ت یا وی دفت. ﴿٢٥٤﴾ گه لی خودان
با وه ران، ژ وی رزقی بدن، یی مه داییه هه وه، به ری
رۆژه ک ب سهر هه وه دا ییت، نه کرین و فروتن تیدایه
[هوین خو بکر] و نه هه فالینی و نه مه هده ر تیدایه [به ره فانی ژ هه وه بیته کرن]، و گاورن [وئ رۆژی]
سته مکار. ﴿٢٥٥﴾ [گه لی خودان با وه ران] خودا هه ر ئیک خودایه، ژ بلی وی چو په رستی [خودا] نین، ئە وه
یی چو په رستییت دورست ژ بلی وی نه یی، ئە وه یی هه ره هه ر مایی و [و د هه می کار و بار ییت هه بو ونیدا]
رێ به ر، نه د نقرۆ سک دجیت و نه د خه و. هندی د ته سه لانا دا و هندی ل سهر رویی ئە ردی، هه می یی ویه،
کیه [ژ به نده ییت خودی بشیت] مه هده ری ل ده ف بکه ت بی ده ستویرا وی؟! خودی ژ کار و کریاریت وان
کرین و ییت دی که ن، ب ئاگه هه، و [ئه و] ب سهر چو زانیان وی هه لنان، ئە وه نه ییت یا وی [خودایی] قیایی،
[ب ریکا پێغه مبه ریت خو] و کورسیا وی [خودی دزانیت کا چییه] ئە رد و ته سه لان فه گرتینه، و پا گرتنا
هه ردو کان ژ ی [ئه رد و ته سه لان] لی [ل خودی] یا گران نینه. و ئە وه یی خودان ریز و مه زنا یی و پیکا بلند.
﴿٢٥٦﴾ کۆ ته کی و خورتی د دینیدا نینه [ب خورتی خه لک یته موسلمان کرن] ب سویند (با وه ری ئینان) و
نه راستی (گاوری) ژیک هاته نه قافارتن (ژیک هاته نه یاسین)، قیجا که سی پشتا خو بده ته سه ری گاوریی
[ئه وی شوینا خودی دتیه په رستن] و با وه ری یی پی نه ئینیت، و با وه ری یی ب خودی بینیت، ئە وی خو ب
چنبلی (قولبا) مو کومفه گرت [ئانکو ریکا سه ره ره رازیی] کو فه ره سیان بۆ نینه و خودی گو هدی ر و زانا یه.

اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ
وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَوْلِيَاؤُهُمُ الظُّلُمَاتُ يُخْرِجُهُم مِّنَ
النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا
خَالِدُونَ ﴿٢٥٧﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِي حَاجَّ إِبْرَاهِيمَ فِي رَبِّهِ
أَنِ اتَّخَذَ اللَّهُ الْمَلَكَ إِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّيَ الَّذِي يُحْيِي
وَيُمِيتُ قَالَ أَنَا أَخِي وَآمِيتُ قَالَ إِبْرَاهِيمُ فَإِنَّ اللَّهَ تَبَّيَّنَ
بِالْقَمَرِ مِنَ الْمَشْرِقِ فَأْتِيَهُمَا مِنَ الْمَغْرِبِ فَبُهِتَ الَّذِي
كَفَرَ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٢٥٨﴾ أَوَلَمْ يَكُنْ لَّآلِ
مَرْيَمَ قَرْيَةً وَهِيَ تَحُوبُهُ عَلَىٰ عُرُوشِهَا قَالَ أَنَّىٰ يُحْيِي
هَٰذَا اللَّهُ بَعْدَ مَوْتِهَا قَامَتْهُ أَنَّ مَاتَهُ عَامٌ ثُمَّ بَعَثَهُ
قَالَ كَمْ لَيْتَ قَالَ لَيْتُ يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ قَالَ بَلْ
لَيْتَ مَاتَهُ عَامٌ فَأَنْظِرْ إِلَى طَعَامِكَ وَشَرَابِكَ لَمْ يَسْتِغْثِ
وَأَنْظِرْ إِلَى حِمَارِكَ وَلِتَجْعَلَكَ آيَةً لِلنَّاسِ وَأَنْظِرْ إِلَى
الْعِظَامِ كَيْفَ نُنشِزُهَا ثُمَّ نَكْسُوهُمَا لَاحِمًا فَلَمَّا
تَبَيَّنَ لَهُ قَالَ أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٥٩﴾

﴿۲۵۷﴾ خودی هاریکار و پشته فانی وانه ییت باوهری
ئیناین، وان ژ تاریستانان دهر دئیخته رونا هییی، و
ئه ویت گاوربووین، شهیتان و سهریت گاورییی،
هاریکار و پشته فانتیت وانن، وان ژ رونا هییی
دهر دئیخنه تاریستانان، ئه شه دۆزهینه و ههروهه ردی
تیدا مینن. ﴿۲۵۸﴾ ئه ریی ماته چیرۆکا وی نه بهیستییه،
ئه وئی جره پد گهل ئیراهیم [پتغه مبهه] د راستا
خودیدا کری، پستی خودی ب ملک و مال ئیخستی
و مه زنکری، [ئیجا ب ملک و مالی خو خریایی و
د سهر داچویی] ده می ئیراهیم گوتی: خودایی منه
یی ساخ دکهت و دمرینیت، گوت: ئه ز ری ساخ
دکه م و دمرینم! [دو مروف ئینان، ئیک بهردا و ئیک
کوشت] ئیراهیم گوت [گوتی]: خودی رورزی ژ
ملی روره لاتیفه دینیت (دهر دئیخته)، [ئه گهر تو
راست دیژی] تو ژ ملی رورثا فایفه بینه (دهر بیخه)،
زمان ل فی گاوری شکهست و گوهری، و خودی
مله تی سته مکار راسته ری ناکهت. ﴿۲۵۹﴾ دیسا ما
ته چیرۆکایی د بهر گونده کپا بوری نه بهیستییه، ئه و

گوندی کافل و خانیت وی ب سهر دیوار اندا هه رافتی [ده می] گوتی: کهنگی خودی دی فی گوندی پستی
کافل بونا وی ئافاکه ته فه؟! ئیجا خودی ئه و ب خو سه د سالان مراند، پاشی ساخکهره فه، [خودی ب ریکا
ملیاکتهی] پسار ری کر، گوتی: تو چه ند [مری] مایی؟ گوت: رورکی یان دانه کی رورزی، [خودی ب ریکا
ملیاکتهی] گوتی: نه، تو سه د سالان [مری] مایی، به ری خو بده خوارن و فه خوارنا خو، نه هاتیه گوهرین
[هیژ ل سهر تام و پهنگی خو یی به ری ماییه]، و به ری خو بده کهری خو [دا بزانی کا چاوا مری ساخ
دبنه فه] و داته بکهینه نیشان و دهلیل بۆ خه لکی، [ل سهر ساخبونا پستی مرنی]، و به ری خو بده ههستییان
ئه م چاوا ددهینه ئیک و پاشی ب گۆشتی کراس دکهین، ئیجا ده می بۆ دیار بووی [و ب سهری وی ب خو
هاتی]، گوت: ئه ز دزانم کو خودی خودان شیانه ل سهر کرنا هه می تشتی.

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ أَرِنِي كَيْفَ تُحْيِي الْمَوْتَى قَالَ أَرَأَيْتَ إِنْ
 تَمُوتُ قَالَ بَلَى وَلَئِنْ لَيْسَ بِي لَظْمٍ لِّقَلْبِي قَالَ فَخُذْ أَرْبَعَةً مِّنَ
 الطَّيْرِ فَصُرْهُنَّ إِلَيْكَ ثُمَّ اجْعَلْ عَلَى كُلِّ جَبَلٍ مِّنْهُنَّ جُزْءًا
 ثُمَّ ادْعُهُنَّ يَأْتِينَكَ سَعْيًا وَاعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٦٠﴾
 مَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ
 أَنبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلٍ فِي كُلِّ سَنَابِلٍ مِائَةُ حَبَّةٍ وَاللَّهُ
 يُضَاعِفُ لِمَن يَشَاءُ وَاللَّهُ وَسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٦١﴾ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ
 أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ لَا يُبْعَثُونَ مَا لَنَفَعُوا مِمَّا وَلَا
 أَذَى لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ
 يَحْزَنُونَ ﴿٢٦٢﴾ قَوْلٌ مَّعْرُوفٌ وَمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِّنْ صَدَقَةٍ
 يَتَّبِعُهَا أَذَى وَاللَّهُ عَنِّي حَلِيمٌ ﴿٢٦٣﴾ يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا
 لَا يَبْطُلُوا صَدَقَتُكُمْ بِالْمَنِّ وَالْأَذَى كَالَّذِي يُنْفِقُ مَالَهُ
 رِثَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ
 صَفْوَانٍ عَلَيْهِ ثَرَابٌ فَأَصَابَهُ وَابِلٌ فَتَرَكَهُ صَلْدًا لَا يَقْدِرُونَ
 عَلَى شَيْءٍ مِّمَّا كَسَبُوا وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿٢٦٤﴾

الْحَزْبُ

﴿۲۶۰﴾ و [و بۆ مله تی خۆ بیژه] ده می ئیبراهیم گۆتی:
 خودپوۆ، نیشا من بده کا تو چاوا مریان ساخ
 دکهی؟ [خودئ] گۆت: ما ته باوه ری [ب شیانا من]
 نه ئیناییه؟ گۆت: به لی [من باوه ری هه یه]، به س دا
 دلئ من نه نا بیت، [خودئ] گۆتی: چار باله فران
 بینه، [سه رژیکه] و گۆشتی وان ل دهف خۆ لیک بده
 [دناف تیک هه لکه]، پاشی هه ر چیایه کی بارچه یه کا
 گۆشتی هه ر تیک ژ وان دانه سه ر، پاشی گازی بکه
 وان، ب له ز دئ تینه دهف ته، و بزانه کو [ب راستی]
 خودئ پیقه هاتی و کارینه جهه. ﴿۲۶۱﴾ مه ته لا ئه ویت
 مالی خۆ د ریکا خودیدا دمه زیخن وه کی مه ته لا
 دندکه کتیه حهف گولی دابن، هه ر گولییه کی سه د
 دندک تیدا بن، و خودئ بۆ یی بقیته هندی دی لی
 دکته، و ب راستی [د دلۆفانی و که ره ما خۆدا]
 خودئ یی به رفره ه و زانیه. ﴿۲۶۲﴾ ئه ویت مالی
 خۆ د ریکا خودیدا دمه زیخن، نه دکهنه منه ت و
 نه دکهنه چکی [کو ئه زیه تی پی بگه هینه یی مال
 دایینی و هه رۆ بده نه رویی وان]، ته فان خه لاتئ خۆ
 ل دهف خودایی خۆ هه یه، و نه ترس [رۆزا قیامه تی] بۆ وان هه یه و نه زئ ب خه م دکهن. ﴿۲۶۳﴾ ئاخفتنه کا
 خۆش و لینه گرتن [ز یی دده ت بۆ یی دخوازیته] چیتره ژ خیره کی ئه زیه ت د دویقرا بیت، و خودئ یی
 ده وله منه نه [منه ت ب مالی هه وه نینه] و له زئ ل جزادانی ناکه ت. ﴿۲۶۴﴾ گه لی خودان باوه ران خیر و
 قه نجییته (سه ده قهیته) خۆ ب منه ت و چکیی (ئه زیه تی) پویچ نه که ن، وه کی ئه وئ مالی خۆ بۆ رویمه تی
 دمه زیخیت، و ئه و ژ خودئ و رۆزا ئاخره تی بی باوه ر، مه ته لا وی وه کی مه ته لا ته حته کتیه ئاخ ل سه ر بیت
 و تافییه کا بارانی ژئ بگریته [ئاخی ژئ بشۆت] و رویت و حولی به یلیته، [ئه قیت هۆسا، ئه ویت مالی خۆ
 دکهنه منه ت و چکی بۆ یی دده نی و پی دتیشینن] مالی وان هه می ژ ده ست وان ده ر دکه قیت [ژ خیرا وی بی
 بارن، نه شین مالی خۆ ژئ بزفرینه فه، پشتی بۆ رویمه تی دایین] و خودئ مرقیت گاور راسته ری ناکه ن.

وَمَثَلِ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ
وَتَنْجِيَةً مِّنْ أَنفُسِهِمْ كَمَثَلِ جَنَّةٍ بِرَبْوَةٍ أَصَابَهَا وَابِلٌ
فَتَأْتَتْ أَكْشَاهُهَا ضِعْفَيْنِ فَإِن لَّمْ يُضِيبْهَا وَابِلٌ فَطَلَّ
وَاللَّهُ يَمَّا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢٦٥﴾ أَيَوَّدُ أَحَدُكُمْ أَنَّ تَكُونَ لَهُ
جَنَّةٌ مِّنْ نَّخِيلٍ وَأَعْنَابٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ لَهُ
فِيهَا مِن كُلِّ الثَّمَرَاتِ وَأَصَابَهُ الْكِبَرُ وَلَهُ ذُرِّيَةٌ
ضُعْفَاءُ فَأَصَابَهَا إِعْصَارٌ فِيهِ نَارٌ فَاحْتَرَقَتْ كَذَلِكَ
يُنَبِّئُ اللَّهُ أَكْثَرَ الْأَلْبَتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ ﴿٢٦٦﴾ بَنَاتُهَا
الَّذِينَ آمَنُوا أَتَفْقَهُوا مِنْ طِيبَتِ مَا كَسَبَتْ وَمِمَّا أَخْرَجْنَا
لَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَلَا تَتِمُّوا الْحَيَاتِ مِنْهُ تُنْفِقُونَ
وَلَسْتُمْ بِأَخْذِيهِ إِلَّا أَنْ تُغْنُوا فِيهِ وَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ
حَمِيدٌ ﴿٢٦٧﴾ الشَّيْطَانُ يَعِدُكُمُ الْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُمْ بِالْفَحْشَاءِ
وَاللَّهُ يَعِدُكُمْ مَغْفِرَةً مِنْهُ وَفَضْلًا وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٦٨﴾
يُؤْتِي الْحِكْمَةَ مَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُؤْتَ الْحِكْمَةَ فَقَدْ
أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿٢٦٩﴾

﴿٢٦٥﴾ و مه ته لا نه ویت مالی خو ژ بو رازیبونا
خودئی و موکومکرن و راگرتنا دلیت خو دمه زیخن
وه کی مه ته لا باغه کی [جیکه کی] به ل سهر گره کی،
تافییه کا بارائی لی بدهت دوقات بهرئی خو بگریت،
نه گهر تافییا بارائی لی نه ددهت، هویر بارانه ک لی
بیست. و خودئی ب ههر کار و کریاره کا هوین دکهن
ئاگه هداره و دبیینست. ﴿٢٦٦﴾ نه رئی یتک ژ هه وه هه یه
بثیت چه مه ک ژ دارقه سپ و میوان هه بیست، و رویار
د بهر دا بچن، و هه می فیتی تیدا هه بیست، و پیراتی ب
سهر دا بیست، و وی لاوازی هه بیست و دوینده هه کا لاواز
هه بیست، و بابله یسکه کا ب ئاگر ل چه می وی بدهت،
فیتجا بسوژیت. وه کی فی مه ته لی خودئی نیشانیت
خو بو هه وه دیار دکهت، به لکی هوین [راست]
هزرا خو بکهن. ﴿٢٦٧﴾ گه لی خودان باوهران ژ حه لال
باشی هه وه ب دهست خو فیه ئینایی و پهیدا کری، و ژ
وی یی مه بو هه وه ژ نه ردی ده رتیکستی بهمه زیخن
[دریکا خودیدا بدن] وی یی بیخیر ژئی نه که نه خیر،
نه هوئی هوین ب خو، نه گهر نه ژ تیکا شهرمی بیت

وهر ناگرن و چافیت خو ژ بیخیریا وی ناگرن [وی قایل نابن] و بزنان خودییه دهوله مه مند و شایی سوپاسی.
﴿٢٦٨﴾ شهیتان هه وه ژ هه ژاریی دترسینیت و هه وه د بهر قه لسی و چرویکاتیپرا دکهت، و خودئی سوژا
لیبوریین و زیده دانئی دده ته هه وه، و خودئی [د دلوفانی و کهرهما خودا] دهستفره هه و زانایه. ﴿٢٦٩﴾ زیده زانین
و کاربنه جهیسی دده ته وی یی وی بثیت، وی خودئی زیده زانین و کاربنه جهی دای، کهر مه کا مه زن د گهل
هاته کرن، و ژ ئاقلداران پیقه تر کهس هزرا خو د فیدا ناکهت و وهر ناگریت.

﴿٢٧٠﴾ هەر تشته کئی مه زاختنی، یی هه وه مه زاختی و هەر نه زره کئی هه وه ل سه ر خو ئیختی، خودی یی دزانیست، و سته مکاران چو پشته فان و هاریکار نین. ﴿٢٧١﴾ ئە گەر هویس خیر و سه ده قه ییت خو ئاشکهره کهن، ئە فه خو ش شو له، و ئە گەر هویس ب فه شارتن بدنه ژار و خیرانان، هیژ خیرتر و چیرته بۆ هه وه، [ب قی کارئ باش خودی] دی هه وه ژ گو نه هان شو ت، و خودی ب کار و کرباریت هویس دکهن شاره زایه. ﴿٢٧٢﴾ [هه ی پیغه مبه ر] راسته پرکرا وان [ب کو نه کی] نه ل سه ر ته یه، به لی خودیه، یی وی بقیت راسته ری دکه ت، و چ خیرا هویس بدهن و به مزیخن بۆ هه وه ب خو یه، و تشی هویس ب خیر بدهن و به مزیخن، بلا به س ژ بو رویی خودی بیت، و ههر خیره کا هویس بکهن و به مزیخن دی [خه لات و جزایی وئ ب زیده یی] گه هیته هه وه و غه در (سته م) ل هه وه نایته کرن. ﴿٢٧٣﴾ [هویس خیرا خو] بدنه [وان] ده ست ته نگ و ژاران، ئە ویت درپکا خودیدا هاتینه گریدان. [ئه ویت مایینه ب جهادیقه و خو فروتینه خودی] و

نه شین ژ بهر جهادی دهر که فنه بازر گانییه کئی یان شوله کی، یی نه شاره زا هه ر ده وه له مه ندان ژ وان دکه ت، (چونکی) ژ پا قزییا خو، ل خو ده ر نایخن ده ست ته نگ و ژاران. تو دی وان ب ره نگ و سیایی وان نیاسی [کو ده ست ته نگ و ژاران] تشی ژ که سی ناخوازن و خوازوکیی ناکهن، ههر تشته کئی باشی هویس بدهن و به مزیخن، خودی ژئ ب ناگه هه. ﴿٢٧٤﴾ ئە ویت مالی خو ب شه ف و پوژ، نه په نی و ئاشکهره دده ن و به مزیخن، ئە وان خه لاتئ خو ل ده ف خودایی خو هه یه و [پوژا قیامه تی] نه ترس ل سه ر وان هه یه و نه ژئ ب خه م دکهن.

وَمَا أَنْفَقْتُمْ مِنْ نَفَقَةٍ أَوْ نَذَرْتُمْ مِنْ نَذْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُهُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ﴿٢٧٠﴾ إِنَّ تُبَدُّوا الْأَصْدَاقَ فَنِعْمَ هِيَ وَإِنْ تُخْفَوْهَا وَتُؤْتَوْهَا الْفُقَرَاءَ فَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ وَيُكَفِّرْ عَنْكُمْ مِنْ سَيِّئَاتِكُمْ وَاللَّهُ يَمَّا تَعْمَلُونَ خَيْرٌ ﴿٢٧١﴾ * لَيْسَ عَلَيْكَ هُدُنُهُمْ وَالْكِفَّ اللَّهُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ فَلَا يُنْفِسْكُمْ وَمَا تُنْفِقُونَ إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ اللَّهِ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ يُوَفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تُظْلَمُونَ ﴿٢٧٢﴾ لِلْفُقَرَاءِ الَّذِينَ أَحْبَبُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا يَسْتَطِيعُونَ ضَرْبًا فِي الْأَرْضِ يَحْسَبُهُمُ الْجَاهِلُ أَغْنِيَاءَ مِنَ التَّعَفُّفِ تَعْرِفُهُمْ بِسِيمَاهُمْ لَا يَسْأَلُونَ النَّاسَ إِلْحَافًا وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ﴿٢٧٣﴾ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٧٤﴾

الجزء الثالث

﴿۲۷۵﴾ تهوئیت سه له فی و زیده بییی دخون، [رؤژا قیامه تی] وه کی وی [ژ گوران] رادین، تهوئی ته بوئی (طه بوئی)، تهوئی شه یثانی دین کری و هنگافتی، چونکی تهوان دگوت: ههما کرین و فروتن زی وه کی سه له فییه، و خودی کرین و فروتن دورست کریه، و سه له ف دورست نه کریه، فیجایی شیرها خودی گه هشتی و سه له ف هیلا و دهست زی کیشا، تهفا کری و بوری خودی لی ناگریت [ئانکو تهف حوکه ژ یا بوری ناگریت]، و تهو دهست خودی دایه [بثیت لی ناگریت و بثیت دی ئیزادهت]، و هه چیی لی زفریقه [سه له فی بخوت پستی پریار و شیرها خودی گه هشتی] دوزه هییه، ههروهه دی تیدا مینیت. ﴿۲۷۶﴾ خودی سه له فی بی بهرکهت دکهت، و مالی خیر و سه دهقه ژی بیته دان زیده دکهت و بهرکهتی دئیختی [سه دهقه یان رادکتهت]، و خودی حه ژ زیده گاور و تیرگونه هان ناکتهت. ﴿۲۷۷﴾ ب راستی تهوئیت باوه ری ئیناین و کار و کریاریت قهنج کرین، و بهردهوام نفیژ کرین و زه کاتا

الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبَا لَا يَقُومُونَ إِلَّا كَمَا يَقُومُ الَّذِي يَخْطُلُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا إِنَّمَا الْبَيْعُ مِثْلُ الرِّبَا وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا فَمَنْ جَاءَهُ مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّهِ فَانْتَهَى فَلَهُ مَا سَلَفَ وَأَمْرُهُ إِلَى اللَّهِ وَمَنْ عَادَ فَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿۲۷۵﴾ يَمْحُو اللَّهُ الرِّبَا وَيُزِيلُ الصَّدَقَاتِ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ كَفَّارٍ أَثِيمٍ ﴿۲۷۶﴾ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿۲۷۷﴾ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَذَرُوا مَا بَقِيَ مِنَ الرِّبَا إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿۲۷۸﴾ فَإِنْ لَمْ تَقْعَلُوا فَاذْنُوا بِحَرْبٍ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِنْ تُبْتِغُوا فَلََكُمْ رُوْسٌ أَمْوَالُكُمْ لَا تَظْلِمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ ﴿۲۷۹﴾ وَإِنْ كَانَ دُونُ عَشْرٍ فَنظَرٌ إِلَىٰ مَيْسَرَةٍ وَإِنْ نَصَدَقُوا خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿۲۸۰﴾ وَاتَّقُوا يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ تُوَفَّىٰ كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿۲۸۱﴾

مالی خو داین، تهفان خه لاتی خو ل دهف خودی هییه، و [رؤژا قیامه تی] نه ترس ل سهه وانه و نه زی ب خهم دکهفن. ﴿۲۷۸﴾ گه لی خودان باوه ران ژ خودی بترسن، و تهو سه له ف هه وه ماییه ل خه لکی بهیلن، ته گهر [راست] هوین خودان باوه رن. ﴿۲۷۹﴾ فیجا ته گهر هه وه [تهفه] نه کر، خو بو شه ری خودی و پیغه مبه ری وی کار بکهن [چونکی ب راستی تهفه د راستا خودی و پیغه مبه ری ویدا شه ره هوین دکهن]. و ته گهر هوین لیفه بوون و هه وه توبه کر، سه ری مالی هه وه یی هه وهیه [ب فی رهنگی] نه هوین سته می [ل دهینداران] دکهن [ب وهه رگرتنا زیده بییی] و نه سته م ل هه وه دئیته کرن [ب گیرؤ کرنا دانا مالی هه وه ژ به ری وانفه]. ﴿۲۸۰﴾ و ته گهر [دهینداری هه وه] دهست تهنگ بیت، خو لی بگرن هه ته دهستی خو دگریت، و ته گهر هوین [دهینی خو] بو بهیلن و گهردهنا وی ئازا بکهن، بو هه وه چیتره ته گهر هوین بزائن. ﴿۲۸۱﴾ و ژ وی رؤژی بترسن یا هوین تیدا ب بال خودیقه دزقرن، پاشی ههه ریکی ل دویف کار و کریاریت وی حسیب دی دگه لئته کرن، و سته م ل کهس ژ وان نایته کرن [نه خیریت وان کیم دین، نه زی گونه هیث وان پتر لی دئین].

يَتَأْتِيهَا الذِّكْرَ إِذَا دَانِيَتْكُمْ بِدِينٍ إِلَى أَجَلٍ مُّسَقًّى
فَاكْتُبُوهُ وَلْيَكْتُبَ بَيْنَكُمْ كَاتِبٌ بِالْعَدْلِ وَلَا يَأْبَ
كَاتِبٌ أَنْ يَكْتُبَ كَمَا عَلَّمَهُ اللَّهُ فَلْيَكْتُبْ وَلْيُمْلِلِ
الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ وَلْيَتَوَقَّ اللَّهُ رَبَّهُ وَلَا يَبْخَسْ مِنْهُ شَيْئًا
فَإِنْ كَانَ الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ سَفِيهًا أَوْ ضَعِيفًا أَوْ لَا يَسْطِيعُ
أَنْ يُمْلِئَ هُوَ فَلْيُمْلِلْ وَلِيُّهُ بِالْعَدْلِ وَاسْتَشْهِدُوا شَهِيدَيْنِ
مِنْ رِّجَالِكُمْ فَإِنْ لَمْ يَكُونَا رَجُلَيْنِ فَرَجُلٌ وَامْرَأَتَانِ
مِمَّنْ تَرْضَوْنَ مِنَ الشُّهَدَاءِ أَنْ تَضِلَّ إِحْدَاهُمَا فَتُذَكِّرَ
إِحْدَاهُمَا الْآخَرَىٰ وَلَا يَأْبَ الشُّهَدَاءُ إِذَا مَا دُعُوا وَلَا تَسْمَعُوا
أَنْ يَكْتُمُوهُ صَغِيرًا أَوْ كَبِيرًا إِلَىٰ أَجَلِهِ ذَٰلِكُمْ أَقْسَطُ
عِنْدَ اللَّهِ وَأَقْوَمُ لِلشَّهَادَةِ وَأَدْنَىٰ أَلَّا تَرْتَابُوا إِلَّا أَنْ تَكُونَ
تِجْرَةً حَاصِرَةٌ تَذِيرُ بَيْنَكُمْ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ
أَلَّا تَكْتُبُوهَا وَأَشْهِدُوا إِذَا تَبَايَعْتُمْ وَلَا يُضَارَ كَاتِبٌ
وَلَا شَهِيدٌ وَإِنْ تَفَعَّلُوا بَيْنَهُ فُسُوقٌ بِكُمْ وَاتَّقُوا
اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَبْصُرُ كُلَّ شَيْءٍ عَلَيْهِ

﴿۲۸۲﴾ وَتَهْجُرْ هَوَينَ لَسَهْرٍ وَهَهِينَ بَنٍ، وَكَهْسِ
 نَهَبِتْ بَنُفْسِيَّتْ، تَشْتَهِي بَكَهْنَهْ گَهْرَهْ [رَهْمِينَهْ]،
 [شَوِينَا نَفْسِينَا دَهْنِي] كَو پَشَقَهْ بَيْتَهْ دَان، وَتَهْ گَهْر
 هَوِين زَيْكْ تَيْمَن بَوُون [خودانِي دَهْنِي باوهری
 ب دَهْنِداری هات، وَ دَهْن لَسَهْر نَهْ نَفْسِي وَ ب
 گَهْرَهْ وَی رَازِي بَوُو]، فَيَجَا بَلَا تَهْ وَیْ خُودَانِي دَهْنِي
 باوهریا خُو دايي [كو دَهْنِدَارَهْ] دَهْنِي خُو بَدَهْت، بَلَا
 زْ خُودايي خُو بَرَسِيَّتْ، وَ هَوِين شَادَهْبِيي (شَادَهْبِييَا
 خُو) نَهْ فَشْتِيرَن، وَ هَهْ چِي فَهْ شِيرِيَّتْ يِي گُونَهْ كَارَهْ، وَ
 خُودِي ب هَهْ كَار وَ كَرِيَارَهْ كَا هَوِين دَكَهْن تَا گَهْدَارَهْ.
 ﴿۲۸۳﴾ هِنْدِي د تَهْرَد وَ تَهْ سَمَانَانْدَا يِي خُودِييَهْ، فَيَجَا
 تَشْتِي د دَلِي خُودَا هَوِين چ دِيَار بَكَهْن چ هَوِين
 فَهْ شِيرَن، خُودِي دِي هَهْر حَسَابَا وَی د گَهْل هَهْ وَه
 كَهْت. فَيَجَا يِي وَی بَقِيَّتْ لِي نَا گَرِيَّتْ وَ يِي بَقِيَّتْ
 دِي تِي زَا دَهْت، وَ خُودِي لَسَهْر [كِرْنَا] هَهْمِي تَشْتَان
 خُودَان شِيَانَهْ. ﴿۲۸۴﴾ پَيَغَهْمَبَهْرِي باوهری ئِينايِيهْ ب
 تَشْتِي بُو [وِي] زْ دَهْفْ خُودِي هَاتِي، وَ خُودَان باوهران
 زِي، هَهْمِيَان باوهری ب خُودِي وَ مَلِيَا كَهْتِيَّتْ وَ يِي وَ

كَتِيْبِيَّتْ وَ يِي وَ پَيَغَهْمَبَهْرِيَّتْ وَ يِي ئِينايِيهْ [وَ دِيْبَرَن] تَهْم فَهْرِ قِي (جوداييِي) نَائِي خِينَهْ نَاقِبَهْ رَا چَو پَيَغَهْمَبَهْرِيَّتْ
 وَ يِي، وَ هَهْمِيَان تِي كَدَا (پَيَغَهْمَبَهْرِي وَ خُودَان باوهران) گُوت: [خُودِي وَ] مَهْ هَبِيَسْت وَ مَهْ گُو هَدَارِي كَر، ل
 مَهْ بِيُورَهْ خُودِي وَ، جَهِي مَهْ هَهْر تُوِي [دُوِي] هِي كَا مَهْ تَهْ وَهْ يَال دَهْفْ تَهْ]. ﴿۲۸۵﴾ خُودِي هَهْر كَهْ سَهْ كِي زْ
 بَارِي وَ يَزِيْدَهْ تَر لِي نَا كَهْت، فَيَجَا چ يَا بَكَهْت [چ قَهْنَج چ خَرَاب] بُو خُو دَكَهْت وَ ل خُو دَكَهْت، خُودِي وَ
 ل مَهْ نَهْ گَرَهْ تَهْ گَهْر مَهْ تَشْتَهْ كْ زْ بِيَر كَرِيَان تَهْم خَهْلَهْت بَوِييَن، خُودِي وَ بَارَهْ كِي هِنْد گِرَان ل مَهْ نَهْ كَهْ وَهْ كِي
 وَ يِي تَهْ لِي يِيَّتْ بَهْرِي مَهْ كَرِي [كو جُو هِي بَوُون] خُودِي وَ يِي بَارِي ل مَهْ نَهْ كَهْ يِي تَهْم نَهْ شِيَرَن رَا كَهْن
 (هَلْگَرِيَن)، وَ ل مَهْ بِيُورَهْ، وَ گُونَهْ هِيَّتْ مَهْ زِي بَهْ، وَ دَلُو قَانِيِي ب مَهْ بَهْ، تُو پَشْتَهْ قَانِي مَهْيِي، وَ مَهْ ب سَهْر
 كُومَا گَاوَرَان يِي خَهْ.

سورة ناليعومران

ل مهدينه يى هاتيه خوارى (٢٠٠) ثايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ [ب فى رهنكى دتته خواندن] ثلف، لام، ميم [وئهفه ته ماميا تيبث عه ربه نه كو (٢٨) تپن، و نشانن ل سهر ثيعجازا قورئانئ كو عه ربه ان پئ چئ نايبت قورئانه كا وه كئ فئ قورئانئ بدانن، ههر چنده ژ وان تپان پئك هاتيه و ئاخذنا حق پئ چئ دكهـن]. ﴿٢﴾ خودا ههر ئيك خودايه، ژ وى پئقه تر چو به رستى [خودا] نينن، ئه وه يى چو به رستى دورست ژ وى پئقه تر نه يى، ئه وه يى ههر وه هه مامى و [هه مى كار و باريت هه بو ئيدا] رپهر. ﴿٣﴾ ب هه قيبئ كتيب ب سهر ته دا داريت (ئانكو بو ته ئينا خوار) [كو قورئانه] راستدر ئيخا كتيبث به رى خوئه، كو ته ورات و ئنجيل زى [به رى ته ب سهر موساى و عيساى] دا داريتنه. ﴿٤﴾ به رى نوكه [ئانكو به رى

قورئانئ] راستدر ئيخ بوون بو خه لكى و [ئه و كتيب هنارتن] يبت فافكره (جودا كهر) [د نابه را هه قى و نه هه قيبثدا] ب راستى ئه وبت باوه رى ب نيشايت خودئ [كتيبث وى] نه ئيناين، ئيزا و نه خو شيه كا دؤار ل پيشيا وانه (بو وان هه يه) و خودئ يى سهر ده ست و تولفه كهره. ﴿٥﴾ ب راستى چو تشت ل به ر خودئ به رزه نابن، نه ل ئه ردى و نه ل ئه سانى. ﴿٦﴾ و ئه وه يى هه وه د مالبچويكاندا ب وى ئاوايى چيدكه ت يى وى دقثت، چو به رستى نينن ژ بلى وى، و ئه وه يى ههر زال و كار به جهه. ﴿٧﴾ ئه وه يى كتيب [كو قورئانه] ب سهر ته دا ئينا ييه خوار، هندك ئايه تيت وئ درؤن و ئاشكه رانه [مه خسه د و مه رهما وان يا ديار دياره] و ئه ون هيقين و ماكا كتيبئ و [بناخه و بناياتا ئايه تيت دى]. و هنده كيت دى [هه نه] د مه خسه د فه شار تى (ئانكو مه خسه دا وان نه يا ئاشكه را ئاشكه رايه) فئجا ئه قيث، فارپيوون ژ راستيى دلى و اندا هه ي، ب دويف وان دكه فن (ب و انقه دمين) ئه وبت مه خسه د نه ئاشكه را، ژ بو هليئخستنا فتنه يى يان ژ بو فارپكرنا مه خسه دئ [كو وئ مه خسه دئ بده نئ يا وان دقثت]. و ژ خودئ پئقه تر كه س مه خسه دا وان نوزانيت. و ئه قيث زېده زانا ديژن: مه باوه رى ب هه ميبى هه يه، هه مى ژ ده ف خودايى مه هاتيه، و ژ بلى ئاقلداران كه سئ دى هه ررا حق دقئ چه نديدا ناكه ت [ول حق ناز قريت]. ﴿٨﴾ خوديوو تو دلئت مه پشتى ته ئهم [دا رستا ئايه تيت خودا] راسته رى كرين، خوار نه كه، و ژ كنارى خو فقه دلوفانيه كئ ب سهر مه دارپژه، ب راستى ههر تويى يى تيركه رهم. ﴿٩﴾ خوديوو [ب راستى] تويى خر فقه كه رى مرو فان بو روزه كا بئ گزمان، و خودئ ل سوؤا حق ليقه نايبت.

سورة آل عمران

بسم الله الرحمن الرحيم

الْعَمَّ ۝ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ ۝ نَزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَأَنزَلَ التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ ۝ مِنْ قَبْلُ هَذَا لِّلنَّاسِ وَأَنزَلَ الْفُرْقَانَ ۝ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ۝ وَاللَّهُ عَزِيزٌ ذُو انتِقَامٍ ۝ إِنَّ اللَّهَ لَا يَخْفَى عَلَيْهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ ۝ هُوَ الَّذِي يَصُورُكُمْ فِي الْأَرْحَامِ كَيْفَ يَشَاءُ ۝ لَّا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝ هُوَ الَّذِي أَنزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ آيَاتٌ مُحْكَمَاتٌ هُنَّ أُمُّ الْكِتَابِ وَأُخَرُ مُتَشَبِهَاتٌ فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَبَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاءَ تَأْوِيلِهِ ۝ وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ آمَنَّا بِهِ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ رَبِّنَا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ ۝ رَبَّنَا لَا تَجْعَلْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ ۝ رَبَّنَا إِنَّكَ جَامِعُ النَّاسِ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيهِ ۝ إِنَّ اللَّهَ لَا يُخْلِفُ الْمِعَادَ ۝

﴿۱۰﴾ ب پراستی تهویت گاور بووین نه مالی وان، نه زی عه یالی وان فایده یی وان ناکهت، و وان ژ نیزا و نه خو شیا خودی ناپارتزن [بزانن] هه ره تهون داردووی ئاگرئی دۆره هی. ﴿۱۱﴾ تهو زی ههروه کی بنه مالا فیره ونی و ییت بهری وی [کو مال و عه یالی وان چو مفا نه گه هاندنه وان] نایه تییت مه دره و ده رتیخستن، قیجا خودی ژ بهر گونه هییت وان تهو هنگافتن و نیزادان، و خودی گه له ک یی نیزا دژواره. ﴿۱۲﴾ بیژره تهویت گاور بووین [و باوهری نه ئیناین]: نیریک هوین دئی شکین، و هوین [رؤژا قیامه تی] بهر ب دۆره هی دئی تینه کو مکرن، و تهو چ پیسه جهه [قیجا ب سه رکه فتنا ئوحدی خوش نه بن]!. ﴿۱۳﴾ و ب سویند بو هه وه ده رس و نیشان د هه ردو جویناندا هه بوون، ده می که فتنه به ریک [د شه ری به دریدا]، کو مه ک (تیپه ک) ژ وان د ریکا خودیدا شه ری دکهن، و کو ما دی گا ورن [سی جارن ته مه تی موسلمانان بوون د گهل هندئی زی]، کو ما باوهری ئینایی ب دیتنا چاغان دوجا هندی خو دینن، و

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَأُولَٰئِكَ هُمْ وَقُودُ النَّارِ ۝ كَذَّابٌ إِلَٰ فِرْعَوْنُ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَآخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ وَاللَّهُ سَدِيدُ الْعِقَابِ ۝ قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا سَعْلَبُونَ وَتُحْمَرُّونَ إِلَىٰ جَهَنَّمَ وَبِئْسَ الْمِهَادُ ۝ قَدْ كَانَتْ لَكُمْ آيَةٌ فِي فِتْنَةِ الْبَقَاعِ فَتَةً تَقْتُلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَأُخْرَىٰ كَافِرٌ يَرَوْنَهُمْ مِثْلَيْهِمْ رَأَىٰ الْعَيْنُ وَاللَّهُ يُؤَيِّدُ بَصَرَهُ مَنْ يَشَأْ إِنِّي ذَٰلِكَ لَعِزَّةٌ لِّأُولِ الْأَبْصَارِ ۝ زَيْنٌ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ مِنَ النِّسَاءِ وَالْبَنِينَ وَالْقَنَاطِيرِ الْمُقَنْطَرَةِ مِنَ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ وَالْخَيْلِ الْمُسَوَّمَةِ وَالْأَنْعَامِ وَالْأَرْثِ ذَٰلِكَ مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الْمَتَابِ ۝ قُلْ أُوْنِبْتُكُمْ بِحَيْرٍ مِّنْ ذَٰلِكُمْ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٌ تَجْرَىٰ مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَوُجٌ مُّطَهَّرَةٌ وَرِضْوَانٌ مِّنَ اللَّهِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ۝

الجزء

خودی ب پشته فانییا خو وی ب سه ر دتیخت یی وی بقیت، د قی جه ندیدا چام و ده رسه ک هه یه بو ئاقلدار و ئاقلگران. ﴿۱۴﴾ هه ژیکرنا دخوازییان ژژنان و کوپان، و مالداریا گه له ک ول سه ریک ژ زیر و زیشان و هه سپیت دوریکری و ته رش و کهوالان و په ز و زه فیان، ته فه هه می په ر گالیت ژینا دنیا یینه و د چاقیت خه لکیدا هاتینه شرینکرن، و دوپهاهیکا باش ته وه یال ده ف خودی. ﴿۱۵﴾ [هه ی موحه مه د] بیژره [وان]: ته ری ته ز بو هه وه، یا ژ قی خرئی چیتر بیژم؟ بو وان تهویت باریزکاری کرین، ژ به ری خودایی وان شه به حه شیتت رویار د نا فرا دچن هه نه و ههروهه ر دئی تیدا بن، و ژنکیت هه فسه ریت پاقر، و قایل بوونا خودی، هه نه، و خودی بنده ییت خو دبیتت [کو هه ر ئیک شایی چیه].

الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا إِنَّنَا أَعْمَاءُ فَأَغْفِرْ لَنَا دُفُوعًا
وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ۝۱۰ الصَّادِقِينَ وَالصَّادِقَاتِ
وَالْمُتَّقِينَ وَالْمُتَّقَاتِ وَالْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ ۝۱۱ شَهِدَ اللَّهُ
أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَكُ وَالْعِلْمُ قَائِمًا
بِالْقِسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝۱۲ إِنَّ الَّذِينَ
عِنْدَ اللَّهِ أَلِيسُوا إِلَّا سَلْمٌ وَمَا اخْتَلَفَ الَّذِينَ أُولُوا الصِّكَّةَ
إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَعْثًا بَيْنَهُمْ وَمَنْ يَكْفُرْ
بِآيَاتِ اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ۝۱۳ فَإِنْ حَاجَّوكَ
فَقُلْ أَسْلَمْتُ وَجْهِيَ لِلَّهِ وَمَنِ اتَّبَعْتُ وَقُلْ لِلَّذِينَ أُوتُوا
الصِّكَّةَ وَالْأُمِّيِّينَ أَسْلَمْتُمْ فَإِنْ أَسْلَمُوا فَقَدِ اهْتَدَوْا
وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَاءُ وَاللَّهُ بَصِيرُ الْعَالَمِينَ ۝۱۴
إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَيَقْتُلُونَ النَّبِيِّينَ
بَعْدَ حَقِّهِمْ وَيَقْتُلُونَ الَّذِينَ يَأْمُرُونَ بِالْقِسْطِ مِنَ
النَّاسِ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ۝۱۵ أُولَئِكَ الَّذِينَ حِطَّتْ
أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ۝۱۶

﴿۱۶﴾ ۛه و پاريز کاريت ديئرن: خوديوو ب راستي مه باوهري ئيناييه، گونه هيت مه ژي بيه، و مه ژ ئيزا و نه خوشيا دۆزه هي پيار نه. ﴿۱۷﴾ ۛه و يت بينفره و راستگو و گوهدار، و مالمه زيخ د ريكا خوديدا، و ۛه و يت بهرسيدهيان [خودى دپهريسن و] داخوازا ژيبرنا گونه هان ژ خودى دكهن. ﴿۱۸﴾ ب راستي خودى شاده يي دا و ديار كر كو چو په رستي نينن ژ بلى وى، و ملياكت و خودان زانين ژى [عهني شاده ييى ددهن] كو ۛه و خودانى ترازيا دورست، و ژ وى پيغه تر چو په رستي نينن، و ۛه و يى سهرده ست و كاربنه جه. ﴿۱۹﴾ ب راستي دينى راست و دورست ل دهف خودى ئيسلامه، و ۛه و يت كتيب بو هاتين، [د راستا ئيسلاميدا] هنگى ژيك جودابوون ده مى نيشانيت ناشكهر ا زانين بو وان هاتى، و زكره شى كه قتيه د ناف و اندا. و ههر كه سى باوهريى ب نايه تيت خودى نه نيت، [دقيت بزانيت] ب راستي خودى يى حساب سقكه [د حسابا خودا، گه له كى ده ست سقكه]. ﴿۲۰﴾ و ۛه گهر وان جرهب [د راستا دينى

خوديدا] د گهل ته كر، تو بيئره [وان]: من بهرئ خو دا خودى، و من و هندى د گهل من، مه خو سپارتى، و بيئره ۛه و يت كتيب بو هاتين [جوهى و فله] و نه خوانده واران [بوت په ريسيت مه كه هي]: هوين ژى موسلمان بوون [هه و ۛه ژى خو سپارته خودى؟ ئانكو هوين ژى موسلمان ببن؟] فيجا نه گهر ۛه و موسلمان بوون، ژ خو ۛه و راسته پى بوون، و ۛه گهر رويى خو ژ ئيسلامى و هر گنران [دقيت بزائن] يال سهر ته گه هاندنا گو تنه خوديه، و خودى به نده ييت خو هه ميان دينيت. ﴿۲۱﴾ ب راستي ۛه و يت بى باوهر ژ نايه تيت خودى، و ژ بى بهختى و ب نه هقى پيغه مبهريت خودى دكوژن، و وان دكوژن ۛه و يت داخوازا باشى و راستيى دكهن، مز گينيا ئيزايه كا دزو ار بده وان. ﴿۲۲﴾ ۛه ها ۛه فنه ۛه و يت كار و كرياريت وان د دنيا و ئاخره تيدا پويج دبن، ۛه و ن د بى پشته فان و بى هاريكار.

الَّذِينَ آمَنُوا أَصَابًا مِّنَ السَّيِّئَاتِ يُدْعَوْنَ إِلَى كِتَابِ
 اللَّهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ فَيُتَوَلَّى قِيْلُ مَتَهُمْ وَهُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٢٣﴾
 ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لَن تَمَسَّنَا النَّارُ إِلَّا أَيَّامًا مَّعْدُودَاتٍ
 وَغَرَّهُمْ فِي دِينِهِمْ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٢٤﴾ فَكَيْفَ إِذَا جُمِعْتَهُمْ
 لِيَوْمٍ لَا يُزِيلُ فِيهِ وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُمْ
 لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٥﴾ قُلِ اللَّهُمَّ مَلِكُ الْمَلِكِ قُوَى الْمَلِكِ مَنْ
 تَشَاءُ وَتَنْزِعُ الْمَلِكَ مِمَّنْ تَشَاءُ وَتُعْزِزُ مَنْ تَشَاءُ وَتُذِلُّ مَنْ
 تَشَاءُ يَدُكَ الْخَيْرُ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٦﴾ تُولِجُ اللَّيْلَ
 فِي النَّهَارِ وَتُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَتُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَمِيتِ
 وَتُخْرِجُ الْمَمِيتَ مِنَ الْحَيِّ وَتَرْزُقُ مَنْ تَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٢٧﴾
 لَا تَخِذْ لِّلْمُؤْمِنِينَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِن دُونِ الْمُؤْمِنِينَ
 وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اللَّهِ فِي شَيْءٍ إِلَّا أَنْ تَتَّقُوا مِنْهُمْ
 تُقَاتَةَ وَيُحِذِّرْكُمْ اللَّهُ نَفْسَهُ رُوِيَ أَنَّ اللَّهَ الْمَصِيرُ ﴿٢٨﴾ قُلِ
 إِن تَحْفَظُوا مَا فِي صُدُورِكُمْ أَوْ تُبْذَرُوا يَحْلُمَهُ اللَّهُ وَيَعْلَمُ
 مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٩﴾

﴿۲۳﴾ ما تو ټوټه ویت خودی باره ک ژ کتیی داییه وان [کو جو هی و فله نه] نابینی؟! بو کتیا خودی [کو ته ورته] دتیه داخواز کرن، دا حوکمی د نابقه را واندا بکهت، پاشی دهسته که ک ژ وان پرویی خو ژئ وهر دگپرن و ټهو پشته پټنه. ﴿۲۴﴾ [وان ټه که کر] چونکی گوتن: هه ما چهند روزه کان [روژیت تیدا گؤلک پهراستین] دئی ناگر ب مه که فیت. و ټهو تشتی ټهواب سهر دینی خو ټه زیده دکر ټهو خړاندن و د سهر دابرن. ﴿۲۵﴾ قیجا ټهو دئی چ کهن ده می ټهم وان بو روزه کا بی گومان کوم دکه یین، و ههر که سه ک تیدا دگه هیته وئ یا وی کری (جزایی خو دستینیت)، و ستم ل که س ژ وان نائیته کرن. [نه خیریت وان کیم دبن، نه زی گونه هیئت وان پتر لی دتین]. ﴿۲۶﴾ بیژه: خودیوو تویی خودانی ملک و مالداریی: یی ته بقیث مال و مالداریی ددهیی، و یی ته بقیث ملک و مالداریی ژئ دستینی، و یی ته بقیث خوشفی و ب پرویمهت دکه ی، و یی ته بقیث رسوا دکه ی. خیر هه می ټه وه یا د دهست ته دا، چ یا ته بقیث تو دشیی بکه ی و شیانداری. ﴿۲۷﴾ شه فی دکه یه دنا ف روژیدا و پروژئی دکه یه دنا ف شه فیدا [ههر دو وکان ب فی چهن دئی کورت و دریز دکه ی]، و تویی زیندی ژیی مری و یی مری ژیی زیندی دهر دتخی، و یی ته بقیث [خیر و کهرهما خو] بی کار و بی هه ژمار ددهیی. ﴿۲۸﴾ بلا [خودان باوهر] گاوران [ټه ویت گاوربووین] شوینا خودان باوهران نه که نه دؤست و پشته فان، و هه چیی فی بکهت نه ژ خودییه ب چو رهنگان، ژ بلی هندئ هوین خو ژ وان ب دورستی بپارینن، خودی هه وه هشیاری [نیز] خو دکهت [و هه وه ټاگه هدار دکهت] و [بزنان] دویا هیک ههر خودییه هوین لی بزفر نه فیه. بیژه: تشتی دلی خو دا، هوین چ فه شیرن چ دیار کهن، خودی پی ټاگه هه [و دزانت]، دزانت کا چ دهر د و ټه سماندا هیه، و ب پراستی خودی هه می پی چئ دبیث، و ل سهر هه می تشتی دهسته لاتدار و خودان شیانه.

يَوْمَ تَجِدُ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ مُّخَضَّرًا وَمَا عَمِلَتْ مِنْ سُوءٍ تَوَدُّ لَوْ أَنَّ بَيْنَهَا وَبَيْنَهُ أَمَدًا بَعِيدًا وَيُحَذِّرُكُمُ اللَّهُ نَفْسَهُ وَاللَّهُ رَءُوفٌ بِالْعِبَادِ ﴿٣٥﴾ قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٣٦﴾ قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ ﴿٣٧﴾ إِنْ اللَّهُ أَضَلَّكُمْ أَهْلًا وَمَوْلَاكُمْ أَلْإِثْرَ هَيْمٍ وَآلِ عِمْرَانَ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٣٨﴾ ذُرِّيَّةَ بَعْضِهَا مِنْ بَعْضٍ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٣٩﴾ إِذْ قَالَتِ امْرَأَتُ عِمْرَانَ رَبِّ إِنِّي نَذَرْتُ لَكَ مَا فِي بَطْنِي مُحَرَّرًا فَتَقَبَّلْ مِنِّي إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٤٠﴾ فَلَمَّا وَضَعَتْهَا قَالَتْ رَبِّ إِنِّي وَضَعْتُهَا أُنْثَىٰ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا وَضَعْتَ وَلَيْسَ الذَّكَرُ كَالْأُنْثَىٰ وَإِنِّي سَمَّيْتُهَا مَرْيَمَ وَإِنِّي عُيِدْتُهَا بِقَبُولِ حَسَنٍ وَأَنْبَتَهَا نَبَاتًا حَسَنًا وَكَفَّلَهَا زَكَرِيَّا كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا الْمِحْرَابَ وَجَدَ عِنْدَهَا رِزْقًا قَالَ نَحْمَدُ اللَّهَ الَّذِي هَذَا قَالَتْ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٤١﴾

الجزء الثالث

﴿۳۵﴾ رۆژا هەر ئێك چ خێرا كری بهرچاڤ دینییت، و چ خرابییا كری ژێ [وهسا دینییت]، [هنگی] وی پێ خۆشه، دهمهكێ دویر و درێژ، دناڤهرا وی و وان کریاراندا ههبايه [و دهفتهرا كار و کریاریت خۆ نه دیتبايه]. و خودێ ههوه هشیاری خۆ دکهت (ژ خۆ دترسینیت)، و خودێ د راستا بهنده پیت خودا پر دلۆڤانه. ﴿۳۶﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه: [وان] ته گهر هوبن [ب دورستی] چه ژ خودێ دکهن، ل دویف من وهرن [رێکا من بگرن] خودێ دێ چه ژ ههوه کهت، و گونه هیت ههوه دێ ژێ بهت، [و ب راستی] خودێ گونه هژیهر و دلۆڤانه. ﴿۳۷﴾ و بیژه [وان]: گوهداریا خودێ و پیغه مههری وی بکهن، فێجا ته گهر وان رویی خۆ وهر گێرا، [بلا بزانن] ب راستی خودێ چه ژ گاوران ناکهت. ﴿۳۸﴾ ب راستی خودێ ئادهم و نوح و بنه مالا ئیبراهیم و بنه مالا عمران ژ ناف هه می جیهانان تهو هلێارتن. ﴿۳۹﴾ [تهفه هه می] دوینده هه کن، هنده ک ژ هنده کانه [دئیته و پارێزکاری و موسلمانه تیا خودا ژێکن]، و [ب راستی]

خودێ گوهدار و زانایه. ﴿۴۰﴾ بینه بیره خۆ دهمی ژنا عمرانی گوتی: خودیوۆ [ب راستی] تهفێ دزکی خودا، خۆسههه من گوری ته کریه [بۆ ته کریه نه در]، [ژ بۆ خزمهتا مالا ته بکهت]، [خودیوۆ] ژ من وهر گهر، ب راستی ههر تویی گوهدیر و زانا. ﴿۴۱﴾ فێجا دهمی بووی، گۆت: خودیوۆ، ب راستی من کچا بووی [نانکو بی من ب خۆ دفا کور بوو] و خودێ چێر دزانیت کاچ بوویه، و کوپ نه وهکی کچییه [و وهکی وی ب کیر خزمهتا من فیاپی ناییت]، و ب راستی من نافێ وی کریه مههریم، و تهز وی و دوینده ها وی ب ته دپارێزم ژ شهیتانی دویری دلۆفانیی. ﴿۴۲﴾ فێجا خودایی وی ب ئاوايه کێ جوان [مههریم] ب نهدر قه بویل کر (وهر گرت)، و لاو پهروه دهکر و جوان پاکر، و زه کهریایی سههره گوهی لی کر و خودانی ژێ کر، چه نه زه کهریا چوبایه دهف دجهی په رستنا ویدا، فێقی و خوار ل دهف ددیت، و دگۆت: مههریم، تهفه بۆ ته ژ کیفه دئیته؟! گۆت: تهفه ژ نک خودێ [بۆ من دئیته]، و خودێ یی بقیته بێ هه ژمار کههرم و خێران دگهل دکهت و ددهتی.

﴿۳۸﴾ هنگی زه که ریایی داخواز ژ خودی کر، گۆت: خودیو توژ نك خو دینده هه کا پاقر بده من، ب راستی تویی دوعاوهر گر. ﴿۳۹﴾ قیجا ملیاکه تان گازیکری، وئه ول سهر نفیژی یی راوهستیایی بوو د میحراییدا، گۆتنی: خودی مزگینیا په حیایی دده ته، باوه رییی ب [هاتنا] په یفا خودی [کو عیسایه] دئینیت، و سهر وهر و خوږاگره و پیغه مبه ره که ژ قه نجان. ﴿۴۰﴾ زه که ریایی گۆت: خودیو چاوا دی من کوره که هه بیت، وئه ز هوی یی بیر و دانعه مر، و ژنا من زی یا خرش [زاروڭ نابن] گۆت: وه سایه هه کاره کی خودی بقیث دی کهت. ﴿۴۱﴾ [زه که ری] گۆت: خودیو تشته کی بو من بکه نیشان، [خودی] گۆت: نیشان ته ئه وه سی رۆژان [تو نه شی] د گهل خه لکی باخفی، ب ئیشاره تان نه بیت، و گله که نافیی خودایی خو بینه [گله که به ریسه]، و سپیده و تیفاران خودایی خو ژ کیاسییان پاقر بکه. ﴿۴۲﴾ بینه بیرا خو دهمی ملیاکه تان گۆتی مهربه می: ب راستی خودی تو یا هلبزارتی [وژ کار و کریاریت نه دورست] یا پاقر کری

هَذَاكَ دَعَاكَ رَبِّي، قَالَ رَبِّ هَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ ﴿٣٨﴾ فَدَآءَهُ الْمَلَكُ وَهُوَ قَائِمٌ يُصَلِّي فِي الْمَحْرَابِ أَنَّ اللَّهَ يُبَشِّرُكَ بَصَدَقَةٍ طَيِّبَةٍ مِنَ اللَّهِ وَسَيِّدًا وَحَصُورًا وَنَبِيًّا مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٣٩﴾ أَنَّى يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَقَدْ بَلَغَنِيَ الْكِبَرُ وَأَمْرًا قِي قَالَ كَذَلِكَ اللَّهُ يَقَعُ مَا يُشَاءُ ﴿٤٠﴾ قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِي آيَةً قَالَ إِنَّكَ مِنَ النَّاسِ الَّذِينَ آمَنُوا ﴿٤١﴾ وَذَكَرَ رَبُّكَ كَثِيرًا وَسَبَّحَ بِالْعَشِيِّ وَالْإِبْكَرِ ﴿٤٢﴾ وَادَّعَاكَ الْمَلَكُ يَمْزِيكُمُ اللَّهُ أَصْطَفَاكِ وَطَهَّرَكُمُ وَأَصْطَفَاكِ عَلَى نِسَاءِ الْعَالَمِينَ ﴿٤٣﴾ يَمْزِيكُمُ اللَّهُ لِرَبِّكَ وَأَسْجُدِي وَأَرْكَعِي مَعَ الرَّاكِعِينَ ﴿٤٤﴾ ذَلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهِ إِلَيْكَ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ يَقُولُونَ أَفَلَمْ نَكُنْ لَهُمْ مَرْيَمَ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ يَخْتَصِمُونَ ﴿٤٥﴾ إِذْ قَالَتِ الْمَلَكُ يَمْزِيكُمُ اللَّهُ يَمْزِيكُمُ اللَّهُ بِكَلِمَةٍ مِنْهُ اسْمُهُ الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ وَجِيهًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ ﴿٤٦﴾

و قه دری ته ب سهر یی هه می ژنیت جیهانی ئیخستیه. ﴿۴۳﴾ مهربه می [به رانه ر ڤان که ره مان] به رده وام خودایی خو به ریسه، و ل به ره فرمانا وی به، و د گهل نفیژ که ره ان نفیژان بکه. ﴿۴۴﴾ ئه فه (ئه فه به حسه) ژ سالوخیته غه بیننه، ب وه حی ئه م بو ته ده نیرین، تو نه ل ده ف وان بووی دهمی قه له میته خو [بو پشک کیشانی] ددانان، کا کی دی سهره گو هییا مهربه می کهت، هه ره و هسا تو نه ل ده ف وان بووی دهمی وان [ل سهر فئ سهره گو هییی] چره بر دکر. ﴿۴۵﴾ دوی گا قیدا ملیاکه تان گۆت: مهربه می ب راستی خودی مزگینیی ب په یقه کا خو [کو عیسا بوو] دده ته ته، نافیی وی مه سیحه (ئانکو یی پیروزه، یان ده ستی وی یی پیروزه هه ره که سی ب ده ستی خو قه مالی نه خو شییا وی نه ما، یان جبریلی ئه وه قه مالییه ژ بهر هندیی دبیتوئی مه سیح، یان ژ بهر هندیی یی گه رۆڭ بوو و ل چو جهان ئاکنجی نه بوویه، یان بیینیت وی د حولی بوون و گۆزه که نه بوون) عیسایه کورپی مهربه می، د دنیا و ئاخره تیدا خودا رویمه ته و ژ ئیزیکانه زی [بو خودی].

﴿٤٦﴾ [هيڙ] دلاند ڪندا و ب پير اتي ڙي د گهل خه لکي
دناخشيت و ڙ چاڪانه [ڙي]. ﴿٤٧﴾ [مهريه مئ] گوت:
خوديوو دئ چاوا من ڪور هه بيت، و كه سئ خو
نه گه هاندييه من و نيزيكي من نه بويي؟! [خودئ]
گوت: هو سايه، نه وئ خودئ بڻيت چئ دكهت، و
گاڦا كار و فهرانه ڪ فيا [بهس] دئ بيڙ تي به، دئ
بيت. ﴿٤٨﴾ و خودئ دئ وي [ٿانڪو عيسايي] فيري
نقيسين و زانين و تهورات و ئيجيلي ڪهت. ﴿٤٩﴾ و دئ
كهت به پيغه مبهرك بئ ٿراييليان، [هه عيسا بيڙه
وان] من نيشانه ڪ ڙ نڪ خودايي هه وهه بئ هه وه
ئيانييه، نه بئ هه وه ڙ ته قئي تشتي ل سه رهنئي
باله فران چئ دكه م و پف دكه مئ، ب دهستويرا خودئ
دبيته باله فر، و ڪوره يي دز ڪا ڪدا ڪوره و يئ لهش
به له ڪ نه ز ساخ دكه م، و مريان نه ز زندي دكه م ب
دهستويرا خودئ، و دزانم ڪا هوين چ دمالدا دخون و
چ هلدگرن. ب راستي نه ف هه م نيشانه ڪا ٿا ڪه رايه
بئ هه وه، نه گهر هوين خودان باهر بن. ﴿٥٠﴾ و نه زئ
هاتيم ڪتيا بهري خو ڪو تهوراته راست دهريخم

(ڪو نه وئ مزگينيها تان من دابو و هه وه و سالو خه تيت من دابو نه هه وه)، و دا هنده ڪ ڙ وان تشيت بئ
هه وه هاتينه هه رامڪرن، بئ هه وه حه لال بڪه م، و من نيشانه ڪ ڙ نڪ خودايي هه وهه بئ هه وه ئيانييه،
فيجا پاريز ڪاريا خودئ بڪه ن و گوهي خو بدنه من. ﴿٥١﴾ ب راستي خودئ خودايي من و هه وهيه، فيجا
وي بهريسن، ريڪا راست نه ف هيه. ﴿٥٢﴾ ده مئ عيسايي زاني ڪو نه و باوهر يي پئ ٿاينن، گوت: ڪي د
ريڪا خوديدا هاريڪار و پشته فاني منه؟ سهريشڪ و سهريڙا رهيان گوت: نه م هاريڪار و پشته فانييت [ديني]
خودينه، مه باوهر ي ب خودئ ئيانييه، و تو شاهد به [ڀوڙا قيامه تي] ڪو نه م [ب راستي] موسلمانين.

وَيُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا وَمِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٤٦﴾
قَالَتْ رَبِّ أَنَّى يَكُونُ لِي وَلَدٌ وَلَمْ يَمْسَسْنِي بَشَرٌ قَالَ ذَلِكَ
اللَّهُ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ إِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٤٧﴾
وَيُعَلِّمُهُ الْكِتَابَ وَالْحِسْمَةَ وَالْتَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ ﴿٤٨﴾
وَرَسُولًا إِلَىٰ بَنِي إِسْرَءِيلَ أَنِّي قَدْ جِئْتُكُمْ بِبَيِّنَاتٍ مِّن
رَّبِّكُمْ أَنِّي أَخْلَقْتُ لَكُمْ مِنَ الطِّينِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ فَأَنْفُخُ
فِيهِ فَيَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِ اللَّهِ وَأُبْرِئُ الْأَكْمَةَ وَالْأَبْرَصَ
وَأُخْرِى الْمَوْتِ بِإِذْنِ اللَّهِ وَأُنَبِّئُكُم بِمَا تَأْكُلُونَ وَمَا تَدْخِرُونَ
فِي بُيُوتِكُمْ إِن فِي ذَلِكَ لَآيَةً لَّكُمْ إِن كُنتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٤٩﴾
وَمُصَدِّقًا لِّمَا بَيَّنَّتْ يَدَىٰ مِنَ التَّوْرَةِ وَلِأَحْلُلَ لَكُمْ
بَعْضَ الَّذِي حُرِّمَ عَلَيْكُمْ وَجِئْتُكُمْ بِبَيِّنَاتٍ مِّن رَّبِّكُمْ
فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ۖ إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ
هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ﴿٥٠﴾ فَلَمَّا أَحْسَسَ عِيسَىٰ مِنْهُمُ
الْكُفْرَ قَالَ مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ
أَنْصَارُ اللَّهِ آمَنَّا بِاللَّهِ وَأَشْهَدُ بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ﴿٥١﴾

الحزب

رَبَّنَا آمَنَّا بِمَا أَنزَلْتَ وَاتَّبَعْنَا الرَّسُولَ فَاكْتُبْنَا مَعَ
الشَّاهِدِينَ ﴿٥٣﴾ وَمَكَرُوا وَمَكَرَ اللَّهُ وَاللَّهُ خَيْرُ الْمَاكِرِينَ ﴿٥٤﴾
إِذْ قَالَ اللَّهُ لِيَعْقُوبَ إِنِّي مُتَوَفِّيكَ وَرَافِعُكَ إِلَيَّ وَمُطَهِّرُكَ
مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَجَاعِلُ الَّذِينَ اتَّبَعُوكَ فَوْقَ الَّذِينَ
كَفَرُوا إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ ثُمَّ إِلَىٰ مَرْجِعِكُمْ فَأَخَذُكُمْ
بَيْنَكُمْ فِيمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٥٥﴾ فَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا
فَأَعِدُّ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ
مِن نَّاصِرِينَ ﴿٥٦﴾ وَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
فَيُؤْتِيهِمْ أَجْرُهُمْ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ﴿٥٧﴾ ذَلِكَ نَتْلُوهُ
عَلَيْكَ مِنَ الْآيَاتِ وَالذِّكْرِ الْحَكِيمِ ﴿٥٨﴾ إِنَّ مَثَلَ
عِيسَىٰ عِنْدَ اللَّهِ كَمَثَلِ آدَمَ خَلَقَهُ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ
كُنْ فَيَكُونُ ﴿٥٩﴾ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُن مِّنَ الْمُمْتَرِينَ ﴿٦٠﴾
فَمَنْ حَاجَّكَ فِيهِ مِن بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ فَقُلْ تَعَالَوْا
نَدْعُ أَبْنَاءَنَا وَأَبْنَاءَكُمْ وَنِسَاءَنَا وَنِسَاءَكُمْ وَأَنْفُسَنَا
وَأَنْفُسَكُمْ ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَل لَّعْنَتَ اللَّهِ عَلَى الْكَاذِبِينَ ﴿٦١﴾

﴿۵۳﴾ خودیو مه باوهری ب یا ته دارپتی و یناییه
خواری ینا، و ثم ب دویف پیغه مبهری که فتن [و مه
رپکا وی گرت]، فینجا تو مه د گهل شاهدان بنقیسه
[شاهدیت باوهری ب ته و کتیب و پیغه مبهری
ته دنین، و شاده یی ب یه کتاییا ته ددهن].
﴿۵۴﴾ و [جوهیان ب کوشتنا عیسایی] پیلان و ئوین
گپران، و خودی بهرسنگی وان گرت، و ئوینیت
خو دانان، و خودی چترین ئوینگیر و نه خشکیشه.
﴿۵۵﴾ و بؤ مله تی خو بیژه ده می خودی گوتی: هه
عیسا ئه ز دی ته پاریم ژ وان هه تا دویا هیکا ته دیت، و
دی ته کیشمه ده ف خو، و دی ته قورتال که م [ژ خرابیان و
ژ خرابیا] ئه ویت گاوربووین. و ئه ویت ب دویف
ته که فتن دی وان ب سهر وان ئه ویت گاوربووین
ئیخم هه تا رۆزا قیامه تی، پاشی زفرینا هه وه هه میان
ب بال منقهیه، و ئه ز دی حوکی د ناچه را هه وه دا
که م، ل سهر تشتی هوین تیدا نه ئیک. ﴿۵۶﴾ فینجا
ئه ویت گاوربووین، ب راستی ئه ز دی وان د دنیایی
و ئاخره تیدا ب بهر ئیازییه کا دژوار ئیخم، و ئه وان

چو هاریکار و پشته فان زی نین. ﴿۵۷﴾ و ئه ویت باوهری ینیین و کار و کرباریت چاک کرین، خودی دی
خه لاتتی وان ب دورستی ده ته وان، و خودی حه ژ سته مکاران ناکه ت. ﴿۵۸﴾ [هه می موحه مه د] ئه فا ئه م بؤ
ته دبیزین ژ نیشان و بیر ئینایت بنه جهه [قورئانه]. ﴿۵۹﴾ ب راستی مه ته لا عیسایی ل ده ف خودی وه کی
مه ته لا ئاده مه، [خودی] ئاده م ژ ئاخنی چیکر، پاشی گوتی: به [مرؤف]، بوو [مرؤف]. ﴿۶۰﴾ ئه فه هه قیه
[ده ره هه قا بوونا عیساییدا] ژ ده ف خودایی ته، فینجا تو [تیدا] نه به ژ دودلان. ﴿۶۱﴾ هه چیی جره برپی د
ده ره هه قی ویدا [ده ره هه قی عیساییدا] د گهل ته بکه ت پشتی راستی [ده ره هه قا ویدا] بؤ ته هاتی، بیژه
[وان]: وهرن [کۆم بین] دا کورپت خو و یت هه وه، ژ نکیت خو و یت هه وه، و خو و هه وه فه خوین، و
پاشی فیکر نفیران بکهین، و له عه نه تان ل دره وینان ببارین [بیژین له عه نه ت ل دره وینان بن].

﴿۶۲﴾ ب راستی ئەفەیه ئەو سەرھاتییا دورست و راست، [دەرھەقی عیسایدا ھاتییه گۆتن] و چو پەرستی ژ بلی خودی نین، و ب راستی خودییه یی سەرھەست و کاربە جھ. ﴿۶۳﴾ فێجا ئەگەر روویی خو [ژ فێ راستیی] وەرگیران، ب راستی خودی ژ خرابکاران ب ئاگەھە. ﴿۶۴﴾ [ھەی موھەمەد] بیژر [وان]: گەلی خودان کتیبان (جوھی و فەلەنە)، وەرئە سەر و ئی ئاخیقتنی یا ئەم و ھوین تیدا ئیک، کو ئەم و ھوین ژ خودی پێقەر چو نەپەرئین، و چو ھەفال و ھەفیشکان بۆ چی نەکەین، و ھندەک ژ مە ھندەکان نەداننە جھێ خودی [و بۆ داچەمن]، فێجا ئەگەر روویی خو وەرگیران و پشت تی کرن، بیژرە وان: ئەفە ھوین شاھد کو ئەم موسلمانین [و مە سەری گوھداریی بۆ خودی چەماند]. ﴿۶۵﴾ گەلی خودان کتیبان بۆچ ھوین چەرپۆی ل سەر ئیبراھیم دکەن [ھەر ئیک ژ ھەوہ دیژیت: ئیبراھیم ژ مەیە]، و تەورات و ئنجیل پشتی وی ییت ھاتیە خواری، ما ھوین ئاقلی خو نائینە سەری خو؟!

﴿۶۶﴾ [گەلی جوھی و فەلەیان] ئەھا ئەفە ھوین یی چەرپۆی دکەن ل سەر وی تشتی ھوین ژێ دزانن [ھەر چەندە ھوین ب جە ژێ نائین]، فێجا ما بۆچ ھوین دێ چەرپۆی ل سەر وی کەن یی ھوین چو ژێ نەزانن؟! خودی دزانیت [کا ئیبراھیم چ بوو] و ھوین نوزانن. ﴿۶۷﴾ ئیبراھیم نە جوھی بوو و نە فەلە. بەلکی ئیبراھیم ژ ھەمی نەرستی و خوارییان یی فەدەر بوو، و سەری گوھداریی بۆ خودی چەماندبوو، و نە ژ وان بوو ییت ھەفال و ھەفیشکان بۆ خودی چی دکەن. ﴿۶۸﴾ ب راستی ییت ژ ھەمی مەرفان پتر نیزیکی ئیبراھیم ئەو بوون ییت ریکا وی گرتین، و ئەف پیغەمبەرە و ییت باوہری پی ئیناین، و خودی ھاریکار و پشتەفانی خودان باوہرە. ﴿۶۹﴾ دەستەکەکی ژ خودان کتیبان، فیا ھەوہ د سەردا بیەن، و بخپین، بەلێ ئەو ژ بلی خو کەسی دێر د سەردانا بن، و پی نوزانن ژێ [ب خوژی ناخەسن کو خو د سەردا بن]. ﴿۷۰﴾ گەلی خودان کتیبان (جوھی و فەلەیان): ھوین بۆچ باوہریی ب قورئانی نائین، و ھوین [ب خو] دزانن کو ھەفە.

إِنَّ هَذَا هُوَ الْقَصَصُ الْحَقُّ وَمَنْ إِلَهٌ إِلَّا اللَّهُ وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٦٢﴾ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ عَلَيْهِ بِالْمُفْسِدِينَ ﴿٦٣﴾ فَلْيَأْهْلِكُوا كِتَابَ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ﴿٦٤﴾ يَأْهْلِكُوا كِتَابَ لِمُتَّحِجُونَ فِي إِبْرَاهِيمَ وَمَا أُنْزِلَتِ التَّوْرَةُ وَالْإِنْجِيلُ إِلَّا مِنْ بَعْدِهِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٦٥﴾ هَئَانَتْ هَؤُلَاءِ حُجَجَتُهُ فِيمَا كُفِرَ بِهِ عَلَّمْهُمْ فِيمَا كُفِرُوا فِيهَا لَيْسَ لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٦﴾ مَا كَانَ إِبْرَاهِيمُ يَهُودِيًّا وَلَا نَصْرَانِيًّا وَلَكِنْ كَانَ حَنِيفًا مُسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٦٧﴾ إِنَّ أَوَّلِي النَّاسِ بِإِبْرَاهِيمَ لِلَّذِينَ اتَّبَعُوهُ وَهَذَا النَّبِيُّ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٨﴾ وَذَاتَ طَائِفَةٍ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ يُوَظَّلُونَ لَكُمْ وَمَا يُضِلُّونَ إِلَّا أَنْفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٦٩﴾ يَأْهْلِكُوا كِتَابَ لِمُتَّحِفُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَأَنْتُمْ تَسْهَدُونَ ﴿٧٠﴾

﴿۷۱﴾ گهلى خودان كتيبان بۆچ هوين هه قيسى [كو قورانا هنارتيه] تيكهلى نه هه قيسى دكهن، و [رادبن] هه قيسى شه دشيرن، و هوين دزانن [كو هوين تيكه لكرنى دكهن]. ﴿۷۲﴾ دهسته كهكى ژ خودان كتيبان [كو جوهى بوون] گۆت: سحارى باوهريسى ب وى بينن، شه و بۆ ئه وىت باوهرى ئينايين هاتى، و ئيفارى جاره كا دى پشتا خو بدهنى، دا شه و زى ليقه بين، [و گومان بكه فته د دلى واندا بهرانبهرى ئيسلامى]. ﴿۷۳﴾ و بهس ژ وى باوهر بكه ن يى ل سهر دينى هه وه [باوهر بيا خو ب كه سى ديتر نه ئينن]، [ئاخفتن يا جوهيانه، پشتى پيلانا موسلمان بوونا سهرى رۆژى و گاوروبونا دويها بيا وى دانايين]. بئره [وان]: ب راستى راسته پيى، راسته پييا خوديه. فيتجا شه و يا مايى تشتهك بۆ بيت، وهكى يا بۆ هه وه هاتى، و ل دهف خودى هه وه شهر مزار دهر بيخت، و ئاخفتن وى ب سهر يا هه وه بكه فته. [هه ي موحه مه د] تو بئره [وان]: دان و كه ره م ب ده ستى خودينه دده ته وى يى وى بشتى، و خودى [د كه ره م و دانا خودا] يى

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَلْبِسُونَ الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٧١﴾ وَقَالَتْ طَائِفَةٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ آمَنُوا بِالَّذِي أُنزِلَ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَجَهِ النَّهَارِ وَكُفِرُوا بآخِرِهِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٧٢﴾ وَلَا تُؤْمِنُوا إِلَّا لِمَنْ تَبِعَ دِينَكَ فُلَانٌ الْهُدَىٰ هَدَىٰ اللَّهُ أَن يُوَفَّىٰ أَحَدُكُمْ مَّا أُوْثِقَ أَوْ يُخَاجَرُوا عِنْدَ رَبِّكُمْ قُلْ إِنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ وَسِعَ عَلِيمٌ ﴿٧٣﴾ وَمِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مَن إِنْ تَأْمَنُوا بَقِطَارٍ يُؤْدِيهِ إِلَيْكَ وَمِنْهُمْ مَن إِنْ تَأْمَنُوا بَدِينَارٍ لَا يُؤْدِيهِ إِلَيْكَ إِلَّا مَا دُمْتُ عَلَيْهِ قَاطِمًا ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لَيْسَ عَلَيْنَا فِي الْأُمُتِينَ سَبِيلٌ وَيَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ الْكِبْرُ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٧٤﴾ بَلَىٰ مَن أَوفَىٰ بِعَهْدِهِ وَاتَّقَىٰ فَإِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ﴿٧٥﴾ إِنَّ الَّذِينَ يَشْرُونَ بَعْدَ اللَّهِ وَأَيَّمَنَ لَهُمْ ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَٰئِكَ لَا خَلْقَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ وَلَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا يُرْكِبُهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٧٦﴾

الجزء الثالث

دهستفره و پېر زانايه. ﴿۷۴﴾ و دلوفانييا خو ب سهر ويدا دادر پيژيت يى وى بشتى، و ب راستى خودى خودان كه ره مه كا مه زنه. ﴿۷۵﴾ هندهك ژ خودان كتيبان [ئانكو جوهى] هه نه، ته گهر تو ماله كى مه زن ب ته مانهت بدهيه قى، دى ل ته زفر بينيت، و هندهك زى هه نه ته گهر تو ديناره كى ب ته مانهت بدهيه قى ته گهر تو ب دويقشه نه بى و داخوازا هه قى خو ژى نه كه ل ته نازفر بينيت، چونكى دبئرن: خوارنا مالى نه خوانده واران [ئانكو عه ره بان]، نه گونه هه بۆ مه، و دره وى ژ كيسى خودى دكهن، و شه و دزانن شه فا شه و دكهن دره وه. ﴿۷۶﴾ [شه فا شه و دبئرن كو مالى نه خوانده واران بۆ وان دورسته] و هسانينه، ههر كه سى سۆز و په يانا خو ب جه بينيت و پاريزكار بيا خودى بكهت [بلا بزانيت] خودى زى حه ژ ته قواداران دكهت. ﴿۷۷﴾ ب راستى شه و كه سى سۆز و په يانيت داينه خودى و سوينديت خو ئه رزان دفروشن، شه فان چو بار و پشك د ئاخره تيدا نينه، و خودى [ب دلوفانى] وان نااخيت، و رۆزا قيامه تى به رى خو ناده ته وان، و گونه هيت وان ژى نابهت، و ئيزايه كا دژوار دى ده ته بهر وان.

وَأَنَّ مِنْهُمْ لَشَفِيعًا يُؤْتُونَ أَلْسِنَهُمْ بِالْكِتَابِ لِتَحْسَبُوهُ
مِنَ الْكِتَابِ وَمَا هُوَ مِنَ الْكِتَابِ وَيَقُولُونَ هُوَ مِنْ
عِنْدِ اللَّهِ وَمَا هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَيَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبُ
وَهُمْ يَعْمَلُونَ ﴿٧٨﴾ مَا كَانَ لِشَيْءٍ أَنْ يُوَفِّيَهُ اللَّهُ الْكِتَابَ
وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ ثُمَّ يَقُولَ لِلنَّاسِ كُونُوا عِبَادًا لِي مِنْ
دُونِ اللَّهِ وَلَكِنْ كُونُوا رَبَّيْحِينَ يَمَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ
الْكِتَابَ وَبِمَا كُنْتُمْ تَدْرُسُونَ ﴿٧٩﴾ وَلَا يَأْمُرُكُمْ أَنْ
تَتَّخِذُوا الْمَلَائِكَةَ وَالنَّبِيِّينَ أَرْبَابًا أَيَأْمُرُكُمْ بِالْكُفْرِ بَعْدَ
إِذْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿٨٠﴾ وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ النَّبِيِّينَ لَمَا آتَيْنَاكُمْ
مِنَ الْكِتَابِ وَحِكْمَةٍ ثُمَّ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مُصَدِّقٌ لِمَا
مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهِ وَلَتَنْصُرُنَّهُ قَالَ أَأَقْرَضُكُمْ وَآخِذُكُمْ
عَلَىٰ ذَلِكُمْ إِصْرِي قَالُوا أَقْرَضْنَا قَالَ فَاشْهَدُوا وَإِنَّا مَعَكُمْ
مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿٨١﴾ فَمَنْ تَوَلَّىٰ بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ
الْفَاسِقُونَ ﴿٨٢﴾ أَفَغَيْرَ دِينِ اللَّهِ يَبْغُونَ وَلَهُ أَسْمَارُ مَنْ فِي
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ طَوْعًا وَكَرْهًا وَإِلَيْهِ يُرْجَعُونَ ﴿٨٣﴾

﴿٧٨﴾ و دهسته كهك ژ وان ههيه [گاڤا كتيبا خودی دخوين] ئەزمانی خو خوار و مار دكەن، دا هوين هزر بکەن ئەو [فاريكرنا (تحرير) وان كرى و ئەو خواندنا ئەو دخوين] ژ كتيبييه [و ژ كهلامی خودیيه] و ئەو ب خو نه ژ كتيبييه [و نه ژ كهلامی خودیيه] ديژن: (مهخسه د خواندنا ئەو دخوين): ئەڤه ژ نك خودی هاتييه، و ئەو ب خو، نه ژ دڤ خودی هاتييه، و دره وان ژ كيسي خودی دكەن، و ئەو دزانن كو درهون ژي. ﴿٧٩﴾ بۆ چو مروڤان دورست نينه، خودی كتيب و ئاڤلداری و پيغه مبه راتيبي بدەتي، پاشي بيژته خەلكي: بينه بەندەيت من، نه ييت خودی (من بپهريسن شوي نا خودی)، بەلكي دي بيژته وان: مروڤيت خودی بن د نيشادانا خو يا كتيبيدا، [د خواندنا خو دا دەمی هوين كتيبا خودی دخوين]. ﴿٨٠﴾ و نابيژته ههوه ملياكەت و پيغه مبه ران بکەنە خودی، ما دي بهري ههوه دەته گاوريبي پشتي هوين موسلمان بووين؟! ﴿٨١﴾ بينه بيرا خو [هههه خودايت كتيبان] مهخسه د جوھي و فەلە)، دەمی خودی پەيانا موکو مكري ژ

پيغه مبه ران ستاندي، ئەگەر من كتيب و پيغه مبه راتيبيەك دا ههوه، پاشي پيغه مبه رەك بۆ ههوه هات، ئەو تشي من داييه ههوه راست دەريخت، هوين دي باوهریبي پي ئين، و پشتە فانييا وي كەن. خودی گۆته وان: ههوه پەسەند كړ [ئەڤا من گۆتي] و ههوه ل سەر هندی پەيانا من قەبويله؟ گۆتن: [بەلێ] مە پەسەند كړ، [خودی] گۆت: پا شاهد بن ئەز ژي د گەل ههوه [ل سەر پەسەند كړن و قايلبوونا ههوه و شادەيييا ههوه] ژ شاهدانم. ﴿٨٢﴾ فيجا ههچي پاشي رويي خو [ژ قی پەيانی] وەر گيريت [و پەيانی بشكيتيت و باوهریبي ب تە نه ئينيت]، ب راستي ئەو ژ ریدەر كەفتي و پشتە پيانه. ﴿٨٣﴾ ئەري ما ئەو دينە كي دي ژ بلي دينی خودی دخوازن؟! و خودی ئەوه يي هندی دئەرد و ئەسەاندا [ژ ملياكەت و مروڤ و ئەجنەيان] چ ب فيان چ ب نه فيان سەري گوهداريبي بۆ چەماندين و خو سپارتي، و ههمی ژي هەر دي ب بال و يشە زڤرن.

﴿٨٤﴾ [هه ی موچه مه د] تو بیژه وان: مه باوهری ب خودی و تشتی ب سهر مه د هاتییه خوار ی [کو قورئانه] و یی ب سهر ئیراهیم و ئیسماعیل و یه عقوب و دوینده ها وی و یی بؤ مووسای و عیسای و پیغه مبه ران ژ نک خودی هاتی، هه یه، و ئهم جودایییی ناتیخینه د نافیهره کس ژ واند، و ئهم ل بهر فرمانا وینه، و سه ری گوهدارییی بؤ دجه مین و خو دسپزینی. ﴿٨٥﴾ چ که سی ژ بلی ئیسلامی دینه کی دی بگریت، ژئی نائیته قه بویلکرن، و [دقیت بزائن] کو ئهو دئاخه تیدا ژ خوساره تانه. ﴿٨٦﴾ چاوا خودی دی مله ته کی راسته ری کت، کو پشتی باوهری ئیناین، و شاده یی دایین کو پیغه مبه ر راست پیغه مبه ره و نیشانیت ناشکهر [و موعجیزه] بؤ وان هاتین [ژ نوی] گاور بووین؟! و خودی مله تی سته مکار راسته ری ناکت. ﴿٨٧﴾ ئه فان جزایی وان ئه فه یه: له عنه تا خودی و یا ملیاکه تان و یا هه می مرفان دی ل سهر وان بیت. ﴿٨٨﴾ ههروهه ر دی [دئاگر و له عنه تیدا] مینن، و ئیزا و نه خوشی ل سهر وان سئک ناییت،

قُلْ آمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ عَلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَالنَّبِيُّونَ مِن رَّبِّهِمْ لَا نَفَرُوا بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُم مَّسْلُومُونَ ﴿٨٤﴾ وَمَن يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَن يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٨٥﴾ كَيْفَ يَهْدِي اللَّهُ قَوْمًا كَفَرُوا بَعْدَ إِيمَانِهِمْ وَشَهِدُوا أَنَّ الرَّسُولَ حَقٌّ وَجَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٨٦﴾ أُولَٰئِكَ جَزَاؤُهُمْ أَن عَلَيْهِمُ لَعْنَةُ اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿٨٧﴾ خَالِدِينَ فِيهَا لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ﴿٨٨﴾ إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِن بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٨٩﴾ إِنَّا الَّذِينَ كَفَرُوا بِعَدِ إِيْمَانِهِمْ ثُمَّ آذُوا كُفْرًا لَّن نَقْبَل تَوْبَهُمْ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الضَّالُّونَ ﴿٩٠﴾ إِنَّا الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفَرَاءَ لَّن نَقْبَل مِن أَحَدِهِمْ مِلَّةَ الْأَرْضِ ذَهَبًا وَلَوْ أَفْتَدَىٰ بِهِ ۖ أُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ وَمَا لَهُم مِّن نَّاصِرِينَ ﴿٩١﴾

و نائیته مؤله تدان ژی. ﴿٨٩﴾ ژ بلی وان ئه ویت پشتی هنگی تۆبه کرین و قه نجی کرین، [کار و کریاریت باش کرین] ب راستی خودیه گونه هژیه ره و دلوفان. ﴿٩٠﴾ ئه قیت پشتی باوهر ئینانا خو گاور بووین، و پاشی زیده تر گاور بووین، تۆبه یا وان [ل بهر مرنی] نائیته وهه گرتن، و ئه ها ئه فه نه ربه ره زه و گوهر. ﴿٩١﴾ ب راستی ئه قیت گاور بووین، و مرین و ئهو گاور، ئه گه ر ئیک ژ وان رویی ئه ردی تری زیر به ده لی بده ت، ژئی نائیته وهه گرتن، و ئه فان ئیزا یه کا زیده دژوار بؤ هه یه، و وان چو پشته فان و هاریکار نین.

الحزب
٧

لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا حُبَبْتُمْ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ
فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ﴿٩٢﴾ كُلُّ الطَّعَامِ كَانَ حَلَالًا لَّيْسَ
إِسْرَءِيلَ إِلَّا مَا حَرَّمَ إِسْرَءِيلُ عَلَى نَفْسِهِ مِنْ قَبْلِ أَنْ تُنَزَّلَ
الْتَّوْرَةُ قُلْ قَانُوا بِالتَّوْرَةِ قَانُوهَا إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٩٣﴾
فَمَنْ أَفْتَرَى عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ قُلْ لَدَيْكَ
هُمُ الْقُلُوبُ ﴿٩٤﴾ قُلْ صَدَقَ اللَّهُ فَاتَّبِعُوا أَمْلَهُ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا
وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٩٥﴾ إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي
بِبَكَّةَ مُبَارَكًا وَهُدًى لِلْعَالَمِينَ ﴿٩٦﴾ فِيهِ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ مَقَامُ
إِبْرَاهِيمَ وَمَنْ دَخَلَهُ كَانَ آمِنًا وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حُجُّ الْبَيْتِ
مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ ﴿٩٧﴾
قُلْ يَٰ أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ شَهِيدٌ
عَلَىٰ مَا تَعْمَلُونَ ﴿٩٨﴾ قُلْ يَٰ أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَصُدُّونَ عَنِ
سَبِيلِ اللَّهِ مَنْ آمَنَ تَبِعُوا عِوَجًا وَأَنْتُمْ شُهَدَاءُ وَمَا اللَّهُ
بِعَظِيمٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٩٩﴾ يَٰ أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَطِيعُوا فَرِيقًا
مِّنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ يَرُدُّوكُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ كُفْرِينَ ﴿١٠٠﴾

﴿٩٢﴾ ب راستی، هوبن ناگهههه راستییا قهنجیی، ههتا هوبن وی نهمهزیخن [د ریکا خودیدا] یی هوبن گهله جهژی دکهن، و چ تشتی هوبن بمهزیخن خودی پی دزانیته. ﴿٩٣﴾ ههمی خوارن بوئسرائیلیان یا دورست بوو [حلال بوو] نهو تی نهیت یا ئسرائیل [یهعقوب پیغهمبهه] ل سهر خو دورست نهکری [چهرام کری] بهری تهورات بیته خوارئ، [موحهمد] بیژه [وان]: نهگهر هوبن راست دیژن [د راستن] تهوراتی بینن و بخوبن [کا تهوراتی] چ د دهرهقی ههوهدا گوتیه. ﴿٩٤﴾ فیجا پشتی قی ههچی درهوان ژ کیسی خودی بکهته، ب راستی ههر نهون بیت ستهمکار. ﴿٩٥﴾ [ههی موحهمد] بیژه: خودی راست گوتیه [کا چ د دهرهقی ئیراهیمدا گوتیه، و کاچ بو ته دقورانیذا ئینیاییه]، فیجا ب دویف دینی ئیراهیم بکهفن، کو دینهکی فهدهه ژ خواری و خرابیی، نهو ب خوژی (ئیراهیم پیغهمبهه) نه ژ وانه بیت ههقال و هوگران بو خودی چی دکهن. ﴿٩٦﴾ ب راستی ئافاهییی ئیکی

یی بوخهلکی [وپهستنا خودی] هاتیسه دانان، نهوه یی ل مهکههی [هاتیسه دانان] کو [جههکی] پیروزه (وتیر خیر و بیره)، و جهی راسته پیکرنیه بو ههمی خهلکی. ﴿٩٧﴾ و نشانیت ئاشکههالی ههنه، [وهکی چیاکی سهفا و مهروا و ههمی ری و نشانیت جهجی، و ژوان ههر کهسی خرابی کریه دلی خودا دپاستا ویدا، بو نهمایه]، و بنجهه ئیراهیم و ههچی ب ژور کهفت، ئیمن بوو، و خودی ل سهر خهلکی ههیه، ههچی بشیت [ئانکو پی چی بیت] قهست بکهتی [بو جهننانا کار و کرباریت جهجی]، و ههچی گاور [ژی] بیت [باوهریی ب خودی نهئینت]، فیجا ب راستی خودی پاکی (منهت) ب خهلکی ههمیی نینه. ﴿٩٨﴾ بیژه: گهلی خودان کتیان بوچ هوبن خو بی باوهر دکهن ژایهتیت خودی [کو قورانه]، ب راستی کار و کرباریت هوبن دکهن خودی دینیت و پی ب ناگههه. ﴿٩٩﴾ بیژه گهلی خودان کتیان: بوچ ههچی باوهری ئینایی، هوبن ریکا خودی لی دگرن، ههوه دثیت یا خوار و فیچ بیت [ول بهر دلی خهلکی رهش دکهن]، و هوبن ب خوژی دبین [و دزانن ریکا راست و دورست ههر نهوه]، نی خودی نهی بی ناگههه ژ وی یا هوبن دکهن. ﴿١٠٠﴾ گهلی موقوفیت ههوه باوهری ئینایی، نهگهر هوبن گوهی خو بدنه دهستهکهکی ژ وان بیت کتیب بو هاتین، جاره کا دی پشتی باوهری ئینانا ههوه دی ههوه کهنه گاور.

وَكَيْفَ تَكْفُرُونَ وَأَنْتُمْ تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ ءَايَاتُ اللَّهِ وَفِيكُمْ رَسُولُهُ. وَمَنْ يَعْتَصِم بِاللَّهِ فَقَدْ هُدِيَ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ. يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ. وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ. وَأَعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا. وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا وَكُنْتُمْ عَلَىٰ شَفَا حُفْرٍ قَرِيرَةٍ. الْتَأْتُوا نَفَقَةً مِّنْهَا كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ ءَايَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ. وَلَتَكُنْ مِنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ. وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ تَفَرَّقُوا وَاخْتَلَفُوا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَأُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ. يَوْمَ تَبْيَضُّ وُجُوهٌ وَتَسْوَدُّ وُجُوهٌ فَأَمَّا الَّذِينَ اسْوَدَّتْ وُجُوهُهُمْ أَكْفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ. وَأَمَّا الَّذِينَ أَبْيَضَتْ وُجُوهُهُمْ فَمِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ. ذَلِكَ ءَايَاتُ اللَّهِ تَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ وَمَا اللَّهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِّلْعَالَمِينَ.

بکه، و خه لکی ژ خرابیی بدهنه پاش، و هه ره نهغه د سه ره فاز. ﴿١٠٥﴾ و وه کی وان نه بن نه ویت ژیکه بووین و به لاف بووین، پستی نشانیت خودی بیت تاشکه را بو هاتین، نه ها ئیزیه کامه زن بو نه فانه. ﴿١٠٦﴾ رۆژا هنده ک روی [ب گوهداریی و په رستنا خودی] سپی دبن، و هنده ک زی [ب گاوریی و گونه هان] رهش دبن، نه فیت روییت وان رهش بووین دئ بیژنی: هوین گاور بوون پستی هه وه باوه ری ئینایی؟ دئ قیجا تامکه نه ئیزیا گاور بوونا خو. ﴿١٠٧﴾ و هندی نه ون نه ویت روی سپی بووین نه و د دلو قانییا خودی دانه، [د به حه شتای دانه]، و هه وه ره دئ تیدا بن. ﴿١٠٨﴾ نهغه ثایه و نشانیت خودینه، نه م ب راست و دورستی ل سهر ته دخوینین و خودی نه وه یی سته می ل به نده یان بکه ت [خیرا وان کییم بکه ت یان گونه هی ت وان زیده بکه ت، یان ئیکی شوینا ئیکی دی جزا بکه ت].

﴿١٠١﴾ قیجا هوین دئ چاوا گاور بن و ثایه تیت خودی ل سهر هه وه دئینه خواندن، و پیغه مبه ری خودی [ب خو زی] د ناف هه وه ده؟! و هه چیی ریکا خودی بگریت و پشتا خو پی گریده ت، نه و راسته ری بوو، و به ری وی که فته ریکا راست. ﴿١٠٢﴾ گه لی مرؤفیت هه وه باوه ری ئینابین، ب دورستایی پارێزکاریا خودی بکه ن، [و هشیار بن] نه مرن هوین نه موسلمان. ﴿١٠٣﴾ و هوین هه می خو ب دینی خودی و کتیب و یقه بگرن، و ژیک به لاف نه بن، و نیعمه ت و که ره ما خودی د گهل هه وه کری بینه بیرا خو [ژ بیر نه که ن] ده می هوین [هیژ موسلمان نه بووین] لیک دژمن، [خودی] دلیت هه وه گه هاندنه ئیک و هوین ژ ده وله ت و که ره ما خودی بوونه برایت ئیک، و هوین ل سهر لیثا کوره کا ناگری بوون [نیزیک بوو بده ری نیی]، خودی هوین ری قورتال کرن، هؤسا خودی نشانیت خو بو هه وه دیار دکه ت، دا هوین راسته ری بین. ﴿١٠٤﴾ بلا هوین هه می بینه مله ته ک، داخوازا قه نجیی بکه ن و فره مانا چاکیی

﴿١٠٩﴾ هندی د ټهر د و ټهسماناندا، ههمی یی خودییه، و ههمی کاروبار دی هه رب بال و یقه زفرن. ﴿١١٠﴾ هوبن [گهلی موسلمانان] باشرین مله تن بو خه لکی هاتین، چونکی هوبن فهرانی ب کرنا قهنجیی دکهن و ریکی ل خرابیی دگرن، و هوبن باوهریی زی ب خودی دینن، و ټه گهر خودان کتیبان باوهری ټینابیه، بو وان باشریو، هنده ک ژ وان (ژ خودان کتیبان) خودان باوهرن [ټانکو باوهری یا ب پیغمهبری ټینایی] و باراپتر زی ژ ری دهرکه ټینیه. ﴿١١١﴾ چو زیانی ناگه هیینه هه وه، ټه زیهت [ب ده فی، و ب بی به ختییی] تی نه بیت. و ټه گهر شه ری د گهل هه وه بکهن، [دی شکین و خو ناگرن] و دی بازدهن، و پاشی هاریکاریا وان زی نایته کرن. ﴿١١٢﴾ هه ر جهه کی ټه ولی بن، خودی رسوایی و بی پرویمه تی ب سهر واندا گرتیه [دارټیه]، نابیزم خو ب وهریسی خودیقه بگرن [موسلمان بن] و خو ب وهریسی [عهدهی] موسلمانقه بگرن. و ب کهر ب و کینا خودیقه زفرین، و رسوایی ل وان هاته ټیک، ټه قه

ههمی ژ بهر هندی، چونکی وان باوهری ب ټایه تیته خودی نه دینا و ژ بی به ختی و ب نه هه قی پیغمهبریته خودی دکوشتن، ټه قه زی هه رب نه گوهدارییا خو و زیده کافی زی [د سهرپا] دکرن. ﴿١١٣﴾ ههمی [خودان کتیب مه خسه د جو هی] وه کی ټیک نین، هنده ک ژ وان هه نه دورستن، و ل بهر فهرانا خودی دپاوه ستاینه، و ب شه ف ټایه تیته خودی [کو قورټانه] دخوینن، و بو خودی ټه نیا خو ددانه ټاخی [ب شه ف قورټانی ل سهر نفیژان دخوینن]. ﴿١١٤﴾ باوهریی ب خودی و پوژا ناخه تی دینن، و فهرانی ب باشیی دکهن و ری ل خرابیی دگرن، و له زی ل قهنجییا دکهن، و ټه قه (ټانکو خودانیت ټان سالوخته تان) ژ کیر هاتی و سهرپاستانه. ﴿١١٥﴾ و چ قهنجییا ټه و بکهن، زی بی بار نابن و خودی ژ پاریز کاران ب ناگه هه.

وَلِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۗ وَاِلَى اللّٰهِ تُرْجَعُ الْاُمُورُ ﴿١٠٩﴾
 كُنْتُمْ خَيْرَ اُمَّةٍ اُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ
 وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ ۚ وَتُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَلَوْ ءَامَنَ اَهْلُ
 الْكِتٰبِ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ مِّنْهُمُ الْمُؤْمِنُونَ ۚ وَكَثَرَتُّهُمْ
 الْفٰسِقُونَ ﴿١١٠﴾ لَنْ يَضُرَّكُمْ اِلَّا اَذًى ۚ وَاِنْ يَقْتُلُوكُمْ
 يُولُوكُمْ اِلٰذًى اَبْرَارًا ۚ لَنْ يَضُرَّكُمْ شَيْءٌ ۚ ضَرَبْتَ عَلَيْهِمْ
 الْاٰلَةَ اَنْتَ مَا تُفْقِدُوْا اِلَّا يَحْبِلَ مِنَ اللّٰهِ وَحَبْلٌ مِّنَ النَّاسِ
 وَبَآءُ يَعْصِبُ مِنَ اللّٰهِ وَضَرَبْتَ عَلَيْهِمُ الْمَسْكَنَةَ ۚ ذٰلِكَ
 بِاَنَّهُمْ كَاٰلُ يَكْفُرُوْنَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ وَيَقْتُلُوْنَ الْاَنْبِيَاۡ
 بِغَيْرِ حَقٍّ ۚ ذٰلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوْا عٰتِدُوْنَ ﴿١١١﴾ لَيْسُوْا
 سَوَآءٌ مِّنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ اُمَّةٌ قٰلِيَةً يَتَّبِعُوْنَ اٰيٰتِ اللّٰهِ
 ءَاَنآءَ اَلَيْلٍ وَهُمْ يَسْجُدُوْنَ ﴿١١٢﴾ يُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ
 الْاٰخِرِ وَيَأْمُرُوْنَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ
 وَيُسْرِغُوْنَ فِي الْخَيْرِ ۚ وَاُولٰٓئِكَ مِنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿١١٣﴾ وَمَا
 يَفْعَلُوْنَ مِنْ خَيْرٍ فَلَنْ يُكْفَرُوْهُ ۗ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ بِالْمُفْعِلِيْنَ ﴿١١٤﴾

﴿١١٦﴾ ب راسټى ته وټت گاور بوويين، مال و زارو کيټ وان مفايى وان ناکهت، و نيزايا خودى ژ وان ناده ته پاش، و تهغه دوژههينه و ههروهه ردى تيدا بن. ﴿١١٧﴾ مه ته لا که سى مالى خو ب پويمه تى د قى دنيا ييدا دمه ز ي خيت وه کى مه ته لا بايه کى ب سر و سه قه مه ب سهر چاندينيا مله ته کى سته مکاردا بيت و پويچ بکهت، [و چو مفايى بو خو ژى و هرنه گرن، هوسا گاور ژى، مفايى ژ کاريت خو ييت قهنج ناکه ن]. خودى سته م ل وان نه کريه به لى وان [ب کار و کريارت خو ييت نه دريدا و نه دورست] سته م و زبان ل خو کرينه. ﴿١١٨﴾ گه لى خودان باوه ران ژ بلى خو [موسلمانان] که سى ديتر [شويوا خودان باوه ران] نه که نه دؤست و بزار تيبىت خو، تهو ته خسري بى د ته زيه تکه هاندنا هه وه دا ناکه ن، هيقيان دکه ن [و دخوازان] بهر ته نگى و وه ستيان بو هه وه چى بيت، کين و نه قيان ژ ده قى وان ديار بوو [و دباريت]، و يا د دلى واندا هيژ مه ز نتره ژى. ب راسټى مه بو هه وه، ثايهت و نيشان [ل سهر پندقييا دلسوزيى د

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ تُقْنِي عَنْهُمْ أَمْوَالَهُمْ وَلَا أَوْلَدَهُمْ مِنْ اللَّهِ شَيْئًا وَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١١٦﴾ مَثَلُ مَا يُنْفِقُونَ فِي هَذِهِ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَثَلِ رِيحٍ فِيهَا صِرٌّ أَصَابَتْ حَرْثَ قَوْمٍ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ فَأَهْلَكَتْهُ وَمَا ظَلَمَهُمُ اللَّهُ وَلَكِنْ أَنْفُسُهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿١١٧﴾ يَتَذَكَّرُ الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا بَطَانَةَ مَنْ دُونِكُمْ لَا يَأُولُكُمْ جَبَالًا وُدًّا وَأَمَّا غِيْرُ قَدِّدَتِ الْبَعْضَاءُ مِنْ أَقْوَاهِمُ وَمَا تُخْفِي صُدُورُهُمْ أَكْثَرُ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ الْآيَاتِ إِنْ كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١١٨﴾ هَآأَنْتُمْ أَوْلَاءُ تُحِبُّونَهُمْ وَلَا يُحِبُّونَكُمْ وَتَوَمَّنُونَ بِأَلْكَتِبْ كُلَّيْهِ وَإِذَا الْقَوْمُ فَالَوْا أَمَّا وَإِذَا خَلَقُوا عَصُومًا عَلَيْكُمْ أَلَا تَأْمَلُ مِنَ الْغَيْظِ قُلُومًا تُؤْمِنُونَ بِعِظِكُمْ إِنْ اللَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿١١٩﴾ إِنْ تَمَسَّكْتُمْ حَسَنَةً سَوْهُمُ وَإِنْ تُصِبْكُمُ سَيِّئَةٌ يَفْرَحُوا بِهَا وَإِنْ تُصِيبُوا وَتَتَّقُوا لَا يَضُرُّكُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا إِنْ اللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ ﴿١٢٠﴾ وَإِذْ عَدَوْتَ مِنْ أَهْلِكَ تُبَوِّئُ الْمُؤْمِنِينَ مَقْعِدًا لِلْقِتَالِ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٢١﴾

ديندا و دؤستينيا موسلمانان و نه دؤستينيا گاوران] ناشکه را کرن، ته گهر ئاقله ک دسه رى هه وه دا هه بيت. ﴿١١٩﴾ ته ها تهغه هوينى چه ژ وان دکه ن، و تهو چه ژ هه وه ناکه ن، و هوين باوه ري بى ب کتيبت هاتينه خوارى هه ميان دئينن [دگهل هندى ژى تهو هه ر چه ژ هه وه ناکه ن]. و ته گهر گه هشته هه وه و هوين ديتن دى بيژن: مه ژى باوه رى ئينا، و ته گهر فه ده ربوون و مانه ب تنى، و پشتا هه وه که فته وان، ژ کهر باندا بو هه وه تلان دگه زن و دکرينن، بيژه: ب کهر ب و کيتبت خو فه بمرن، ب راسټى خودى ژ و بى ب ئاگه هه يا د سينگاندا [فه شارتى]. ﴿١٢٠﴾ ته گهر خو شيه ک بگه هيته هه وه، پى نه خو ش دبن، و ته گهر نه خو شيه ک بگه هيته هه وه، که يفا وان پى ديتت، و ته گهر هوين بينا خو [ل سهر ته زيه تا وان بکيشن] و پاريز کاري بى بکه ن، فند و فيليت [نه خشکيشانا] وان چوزيانى ناگه هينه هه وه، ب راسټى تهو کارى تهو دکه ن خودى پى ب ئاگه هه. ﴿١٢١﴾ [بيننه بيرا خو] وى ده مى سپيدى زوى تو ژ مال ده رکه فتي، دا چه به ران بو خودان باوه ران کار بکه ن، و خودى يى گوهدار و زانايه.

إِذْ هَمَّتْ طَائِفَتَانِ مِنْكُمْ أَنْ تَفْشَلَا وَاللَّهُ وَلِيَهُمَا وَعَلَى اللَّهِ
فَلْتَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٢٢﴾ وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ بِبَدْرٍ وَأَنْتُمْ إِذَٰلَٰهٖ
فَأَنْتُمْ لِلَّهِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٢٣﴾ إِذْ تَقُولُ لِلْمُؤْمِنِينَ
أَلَنْ يَكْفِيَكُمْ أَنْ يُمَدَّكُمْ رَبُّكُمْ بِثَلَاثَةِ آفَافٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ
مُزِيلِينَ ﴿١٢٤﴾ بَلَىٰ إِنْ نَصَبُوا وَتَفَقَّاهُوا يَأْتُواكُمْ مِنْ قَوَاهِمٍ
هَٰذَا يُمَدُّكُمْ رَبُّكُمْ بِخَمْسَةِ آفَافٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ مُسَوِّمِينَ ﴿١٢٥﴾
وَمَا جَعَلَ اللَّهُ إِلَّا بَشَرًا لَكُمُ وَاظْمِنِ فَلَوْ كُفِّرْتُمْ بِهِ
وَمَا الْغَنَىٰ لِلَّهِ عِنْدَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿١٢٦﴾ لِيَقْطَعَ طَرَفًا
مِّنَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَوْ يَكْبِتُنَّهُمْ فَيَقْبَلُوا بِحَبِيبٍ ﴿١٢٧﴾
لَيْسَ لَكَ مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ أَوْ يُعَذِّبَهُمْ فَإِنَّهُمْ
ظَالِمُونَ ﴿١٢٨﴾ وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ يَغْفِرُ لِمَن
يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٢٩﴾ يَأْتِيهَا
الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَأْكُلُوا الرِّبَا أَضْعَافًا مُّضَاعَفَةً
وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٣٠﴾ وَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِي أُعِدَّتْ
لِلْكَافِرِينَ ﴿١٣١﴾ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٣٢﴾

﴿١٢٢﴾ دهمی دو دسته ک ژ ههوه، نیزیک بوو دا
شکین و ژ ههوه فهبن [و زقرنهفه] و سست بن، و
خودئ پشتهفانی وانه [ژ بهر هندئ پارسستن و نه هیلا
سست بین و د گهل دورویان بزقرن]. و بلا
خودان باوهر پشتا خو ب خودئ موکوم بکهن.
﴿١٢٣﴾ ب سویند خودئ شهړئ بهدرئ، هوین ب
سهړئخستن و هاریکاریا ههوه کر، و هوین پیچه ک.
فوجا پاریزکاریا خودئ بکهن، دا هوین سوپاسیا
[خیر و خوئی و کهرمیت] وی بکهن. ﴿١٢٤﴾ بینه بیرا
خو [روژا بهدرئ] دهمی ته گوئییه خودان باوهران،
ما نه به سی ههوه به خودئ بو هاریکاریا ههوه سی
هزار ملیاکه تان بیته خوارئ. ﴿١٢٥﴾ بهلئ، نه گهر
هوین بینا خو [ل سهر شهړئ] فرهه بکهن و خو
پپاریزن، د فئ گافیدا [دژمن] بیته ههوه و ب سهر
ههوه دا بگرن، خودئ دئ پشتهفانی ههوه ب هنارتا
پینج هزار ملیاکه تیت نیشانکری کت. ﴿١٢٦﴾ خودئ
[نهف هاریکاریه] نه ذکر نه گهر ژ بهر هندئ نه بایه دا
بیته مزگینییه بو ههوه [کو هوین دئ ب سهرکهفن]

و دا دلئت ههوه پئ ته نا بین [و ترسا دژمنی ژ بهر پیچه کییا هه ژمارا ههوه، ژ دلئ ههوه دهرکه فیت] و هندئ
سهرکه فتنه ژ نک خودایئ سهردهست و کار بنه جهه. ﴿١٢٧﴾ [و خودئ نهف پشتهفانی و هاریکاریه کرییه]
دا گوهه کی [ثالییه کی] ژ بهر گاوران فه کت و ژ ناف بهت، یان دا دلئ وان ب کول و خم بیتخت، و وان
[وهسا] شهر مزار بکهت کو سهر شوړ و بی هیقئ بزقرنهفه. ﴿١٢٨﴾ [ههوه موحه مه د، بزانه] ته چو دهست د
فئ کار و باریدا نینه [ههوه دهست خودئ دایه چ یا وی بقیت دئ ل وان کت]، چ توبه یئ بده ته سهر وان
[پشتی په شیان دبن] و چ ژئ وان ئیزا بدهت [نه گهر هه ل سهر گونه هی مان]. و ب راستی ئه و سته مکارن.
﴿١٢٩﴾ چ د نهرد و نه سماناندا هیه، هه می یئ خودییه، فوجا یئ وی بقیت لی ناگریت و دئ گونه هیئت وی
ژئ بهت، و یئ بقیت دئ ئیزا دهت، و خودئ گونه هژبهر و دلوفانه. ﴿١٣٠﴾ گهل خودان باوهران، سه له فئ
ب زیده ییا گله جار کی نه خوئ [مه خسه د سه له فئ بهیلن و سهرئ مالی خو ب تنئ وهر گرن بی زیده یی]، و
پاریزکاریا خودئ بکهن، هیشیا هندئ دا هوین سهر فراه ببن. ﴿١٣١﴾ و خو پپاریزن ژ ناگریت [دوژه ها] بو
گاوران هاتییه بهر هه فکرن. ﴿١٣٢﴾ و گوهداریا خودئ و پیغه مبهری بکهن، دا خودئ دلوفانیی ب ههوه
بهت.

الغريب

﴿١٣٣﴾ [گهلى خودان باوهران] له ز ژيبرنا
 گونه هان ژ بهرئ خودايي خوځه و ل بهحه شتا
 فرههيا وئ فرههيا نهرد و نهسمانان بکه،
 نهو بهحه شتا بو پاريزکاران هاتييه بهرهه فکرن.
 ﴿١٣٤﴾ [نهو پاريز کاريت] د بهر فرههيا و نهگافيييدا
 [د دهوله مندى و دهستکورتييدا] مالي خوځ دمه زيخن،
 و کهربا خوځ دادعويرن و فهدشيرن [سته مئ ژ کهرباندا
 ل کهسي ناکه] و د راستا خوځا خه لکي نازا دکه، و
 خودئ ژي حه ژ قهنجيکاران دکهت. ﴿١٣٥﴾ و نهوئ
 (پاريز کاريت) نه گهر گونه هه کئ دکه يان ژي سته مئ
 ل خوځ دکه، نافي خودايي خوځ دئين و خودئ دئينه
 بيرا خوځ، و داخوازا گونه ه ژيبرئ ژ خودئ دخوازان،
 ما کي ژ بلي خودئ گونه هان ژي دبهت، و رکمانئ
 ل سهر گونه ها کرين ناکه (ههر نامينه ل سهر و
 دهيلن و نيه تالي نه زفريئ دکه نه دلي خوځ). و نهو
 دزانن [وان خه له تي کر و ناييت ههر ل سهر بمين،
 و دثيت توبه بکه، و دزانن کهس ژ خودئ پيښه
 گونه هيت وان ژي نايهت]. ﴿١٣٦﴾ نه فان خه لاتي وان

ژيبرنا گونه هانه ژ بهرئ خودايي وانقه و بهحه شتيت رويار د بپرا دهه رکن و دچن، و هره وهه ر دي تيدا بن،
 و بهحه شت چ خوځ خه لاته بو کريار کهريت قهنج. ﴿١٣٧﴾ [گهلى خودان باوهران] بي گومان بهري هه وه
 رويدايتت بۆرين [ريکا (سونه تا) خودئ د راستا نهوئت نايهتت وي دهر ئيخستين و باوهري ب پيغه مبهريت
 وي نه ئينايين]. قيچا هوين د نهريدا بگه رن بهري خوځ بدنهئ و بزائن کا دويهاهيکا نهوئت [نايهتت خودئ]
 دهره دهر ئيخستين يا چاوا بوو وچ بوو؟ ﴿١٣٨﴾ نه ف قورئانه بهيانه بو هه مئ خه لکي و راسته رپکرن و
 چامهيه بو پاريزکاران. ﴿١٣٩﴾ و هوين [گهلى خودان باوهران] سست نه بن و ب خه م نه که فن، و هوين د سهر
 وانپانه، نه گهر هوين خودان باوهر بن [نه سست بن و نه ب خه م بکه فن]. ﴿١٤٠﴾ نه گهر هوين [د ئوحديدا]
 بريندار بووين [و بوت پهريسان شيابنه هه وه]، ب راستي وهکي فئ ب سهرئ وان ژي هاتبوو [رؤزا به درئ،
 به لي سست نه بوون و دهستيت خوځ د بهر خوځا نه بهردان، و جاره کا دي زفرينه شه رئ هه وه، قيچا يا باش
 نه وه هوين ژ وان چيتر بن، د بي هيشي نه بوون و سست نه بوونيدا]. و فان رپژان [جار شکهستن و جار
 سهر که فتن] د نافبه را خه لکيدا دگيرپنين [نهز موونه بو خه لکي]، دا خودئ نهوئت باوهري ئينايين [و سه بري
 دکيشن] بنياسيت، و هنده کان ژ هه وه ب شه هيدبوونئ خه لات بکهت، و ب راستي خودئ حه ژ سته مکاران
 ناکه ت.

﴿١٤١﴾ ودا خودی ئەوێت باوەری ئیناین ژ گونەهان بشۆت و گاوران زی قەر بکەت. ﴿١٤٢﴾ [گەلی موسلمانان] هوین هزر دکەن بچنە بەحەشتی بئی خودی بزانی کە ئەوێت جیهاد کرین و سەر کیشایین ژ هەو، کی بوون؟! ﴿١٤٣﴾ ب سویند بەری هوین مرنی ببینن هەو، مرن دخواست [هەو، هەز دکر شەرەک چی بێت، دا هوین تیدا شەهید بین]، و ب راستی هەو، مرن دیت [و هوین ب خو ژێ نیزیکی مرنی بوون و هەقائیت هەو، ل پێش چاڤیت هەو، هاتنە شەهید کرن]. و هەو، ددیت [و هەختی هەقائیت هەو، دهاتنە کوشتن]. ﴿١٤٤﴾ و موحه مەد پێغه مبه ره که ژ پێغه مبه ران، و گەلە ک پێغه مبه ر به ری وی هاتینه و چۆینه، قیجا ئە گەر مر، یان هاتە کوشتن، هوین دئ ب پاشقە زفون، [و هەلگەر نه سەر گاوریی] و هەچی ژ هەو ب پاشقە بزفیرتە شە [و گاوری بێت] چو زیانی ناگەهینیته خودی، و خودی دئ خەلاتی سوپاسداران [ئەوێت خو راگرتین و ب پاشقە نه زفیرن] دەتی. ﴿١٤٥﴾ نینه که سه که بمریت بی دهستویرا خودی

[ئانکو بی دهستویرا خودی کهس نامریت] [مرن] ب رۆژا خو تشته کی نفیسی بی دیار کریه [ئانکو نفیسیه، نه پێش دکەفیت و نه پاش دکەفیت]، و هەچی [ب کار و کریاریت خو] دنیا بقیئت ئەم دئ ژێ دەینی و بی [ب کار و کریاریت خو] خیرا ئاخەرتی بقیئت دئ ژێ دەینی، و سوپاسداران دئ خەلات کهین. ﴿١٤٦﴾ چەند پێغه مبه ر هەبوون، گەلە ک مرقفیت خودی [ژ زانا و چاکان] دگەل وان شەر [دریکا خودیدا] کریه، و سست نەبوون ژ بهر ئەو دریکا خودیدا دیتین، و بی هیژ و لاواز نەبوون و ستوی خۆ خواری نەکرن [سەریت خو نەچە ماندن]. و خودی ژێ حەر پێغه ر هان دکەت. ﴿١٤٧﴾ و ئاخقتنا وان ژێ هەر ئەفە بوو: خودیو ل گونە هیئت مه و زیده گاڤیا مه بۆره، و مه قاهیم بکه [بپیئت مه موکم بکه و رابگره] و مه ب سەر مله تی گاوری بیخه. ﴿١٤٨﴾ قیجا خودی خیرا دنیا و ئاخەرتی دا وان [سەر کهفتن و دهستکهفتن دان] و خودی حەر قەنجیکه ران دکەت.

وَلِيْمَحْصَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَيَمْحَقَ الْكَافِرِينَ ﴿١٤١﴾ أَمَرُ حَسْبُنَا أَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَعْلَمِ اللَّهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنْكُمْ وَيَعْلَمَ الضَّالِّينَ ﴿١٤٢﴾ وَلَقَدْ كُتِبَ تَمَنُّونَ أَلَمُوتَ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَلْقَوْهُ فَقَدْ رَأَيْتُمُوهُ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ﴿١٤٣﴾ وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَفَإِنْ مَاتَ أَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلَى أَعْقَابِكُمْ وَمَنْ يَنْقَلِبْ عَلَى عَقْبَيْهِ فَلَنْ يَصُرَ اللَّهُ شَيْئًا وَسَيَجْزِي اللَّهُ الشَّاكِرِينَ ﴿١٤٤﴾ وَمَا كَانَتْ لِنَفْسٍ أَنْ تَمُوتَ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ كَتَبْنَا مُوَجَلًّا وَمَنْ يَرِدْ ثَوَابُ الدُّنْيَا نُؤْتِيهِ مِنْهَا وَمَنْ يَرِدْ ثَوَابُ الْآخِرَةِ نُؤْتِيهِ مِنْهَا وَسَيَجْزِي الشَّاكِرِينَ ﴿١٤٥﴾ وَكَأَيِّنْ مِنْ نَبِيِّ قُتِلَ مَعَهُ رَيْثُونٌ كَثِيرٌ فَمَا هُنَا إِلَّا أَصَابُهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَمَا ضَعُفُوا وَمَا أَصْبَحُوا بِاللهِ يَحِبُّ الصَّابِرِينَ ﴿١٤٦﴾ وَمَا كَانَ قَوْلُهُمْ إِلَّا أَنْ قَالُوا رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَإِسْرَافَنَا فِي أَمْرِنَا وَتُبْ عَلَيْنَا أَدَامَتْنَا وَانْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿١٤٧﴾ فَآتَاهُمُ اللَّهُ ثَوَابَ الدُّنْيَا وَحُسْنَ ثَوَابِ الْآخِرَةِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٤٨﴾

﴿۱۴۹﴾ [گهلی موسلمانان] ته گهر هوین ب گوتنا
 تهویت گاور بووین بکه دئی هه وه خرینن و
 زفرینه سهر گاوریی، قیجا هوین دئی فه گهر نه شه،
 زیاندار و خوسارهت. ﴿۱۵۰﴾ [تهو نه دؤستیت هه وه نه،
 گوهداریا وان نه کن] به لکی خودی هاریکار و
 پشته فانی هه وهیه و تهو باشتین هاریکار و پشته فانه.
 ﴿۱۵۱﴾ [تهم نیزیکی دئی ترس و له زئی تیخینه دناف دلی
 گاوراندا، ژ بهر شرکا وان دکر ژ نه هه قی و بی تشته ک
 بؤ هه بیت، و جهی وان دؤزه هه و چ پیسه جهه جهی
 سته مکاران. ﴿۱۵۲﴾ ب سویند گاغا هه وه نه یاری خو
 ب ده ستویر و ژنه ها خودی [تیخستیه پیشتیا خو]
 و شکاندی و قوتیر کری [ب کوشتنی] خودی تهو
 به یانا داییه هه وه [کو هه وه ب سهر بیخیت] ب جهه
 ئینا. به لی پستی خودی تهوا هه وه دقیا نیشا هه وه
 دایی، دوی گاقتیدا هوین سست بوون و ژیکفه بوون
 و هه وه نه گوهداری کر [تهو جهیت پیغه مبهری بؤ
 هه وه دانایین، هه وه هیلان]. هنده کان ژ هه وه دنیا
 [ده سته کفئی] دقیا [جهیت خو بهردان و هیلان]، و

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن طُفِعُوا الَّذِينَ كَفَرُوا
 يَرَوْكُمْ عَلَىٰ عُرُوفِكُمْ فَتَنْقَلِبُوا خَائِبِينَ ﴿١٤٩﴾
 بَلِ اللَّهُ مَوْلَاكُمْ وَهُوَ خَيْرُ النَّاصِرِينَ ﴿١٥٠﴾ سَنُلْقِي
 فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ بِمَا أَشْرَكُوا بِاللَّهِ
 مَا لَمْ يُنَزَّلْ بِهِ سُلْطَانًا وَمَأْوَاهُمُ النَّارُ وَبِئْسَ
 مَثْوًى الْقَاطِلِينَ ﴿١٥١﴾ وَلَقَدْ صَدَقَكُمُ اللَّهُ
 وَعْدَهُ إِذْ أَخَذْتُمُ بِأَيْمَانِكُمْ أَن تَحَرُّوا
 مِنَّا إِنِ اتَّخَذْتُمُ الْأَمْرَ مِنَّا وَغَضِبْتُمْ مِنَّا
 بَعْدَ مَا نَرَىٰ لَكُمْ مَآثِرًا وَمِنكُم مَّن
 يُرِيدُ الْآخِرَةَ ثُمَّ صَرَفَكُمْ عَنْهُمْ لِيَبْتَلِيَكُمْ
 وَلَقَدْ عَفَا عَنْكُمْ وَاللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٥٢﴾
 إِذْ نَصَبُوا نُجُودًا وَلَا تَلُوتَ عَلَىٰ أَحَدٍ
 وَالرَّسُولُ يَدْعُوكُمْ فِي أَخْرَجِكُمْ فَأَتْبَعَكُمْ
 عَمَّا بَعَثَ لِكَيْ لَا تَحْزَنُوا عَلَى مَا فَاتَكُمْ وَلَا
 مَا أَصَابَكُمْ وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٥٣﴾

الجزء

هنده کان ژ هه وه ناخهرت دقیا [ل جهیت خو مان و بهر نه دان]، پاشی [خودی] هوین ژ وان پرگار کرن
 [ب شکه سستی] دا هه وه بجهر بینیت، و خودی هوین نازا کرن [پستی هوین به شیمان بووین]، و خودی
 خودان که ره م و منه ته ل سهر خودان باوه ران. ﴿۱۵۳﴾ بیننه بیرا خو [گهلی موسلمانان] ده می هوین ل دیوف
 سهری خو دره فین و ل که سی نه دزفرین، و پیغه مبهری ل پشت هه وه دگهل ته فیت مایی گازی هه وه دکر
 [به لی هوین ل پاش خو نه دزفرین و هوین هه دره فین]، و خودی کوفان ل سهر کوفانی ب سهر هه وه دا
 داریت، دا هوین خه می ژ وی تشتی نه خو ن یی ژ ده ست هه وه چۆبی [کو سهر که فتن بوو]، و خه می ژ وی
 نه خو ن یی هوین هنگاقتین [کو شکه ستن بوو]، و خودی ب ناگه هه ژ وی یی هوین دکهن.

﴿١٥٤﴾ پاشی خودی پستی کوفانی ٲیمناهی و ته ناهی و هٲٲزین [خه و چافگرتن] ب سهر هه وه د ادرٲت، دهسته که ک ژ هه و د نقرؤسک دچن [پستی وهستیانی تهنا دبن] و دهسته که ک ژ ی که تپونه د دهردی خودا و بهس د خه ما خودا بوون [ژ ترساندا خه و ژ چافان فهره فی] و هزارانه د ٲیدا [کو خودی ٲیغه مبه ری خو سهرنا ٲیخت] ژ خودی دکرن، وهکی نه زانان، دیژن: ما کار و باره ک دهستی مه هیه؟ [ژ سهرکه فتنی یان شکهستی] بیژه: [ههی موحه مه د] هه می کاروبار ب خودپنه [چاوا بقیت دی وهسایت]. وی د سینگی خودا فهدشٲرن یا بو ته ناشکرا نه کن، دیژن: نه گهر کاروباره ک دهست مه د هه بایه، نه م ل فٲری نه دهاتینه کوشتن، بیژه: نه گهر هوین خو د خانیسیٲ خو فیه ژ ی بانه، دیسا نه وٲت کوشتن ل سهر وان هاتییه نفیسن، دا بو کوشتنا خو دهرکه فن، دا خودی نه و د سینگی هه وه د ههی بجه ٲیینیت، و دا یا د دلی هه وه د [ژ بانگ و ناوازیٲ شه یتانی] باقر بکهٲ. و خودی ناگه هه داره ژ وی یا د سینگ و دلاندا.

﴿١٥٥﴾ ب راستی نه وٲت ٲوژا هه ردو کو م فیک که فتنین [ٲوژا ئوحدی] و ٲشت دایینه شه ٲری و ٲه فین، ب راستی شه یتانی نه و د سهر دابرن و ته حساندن ژ بهر گونه هٲیت وان کرین، ب راستی خودی ل وان بو ری و ناذاکرن. و ب راستی خودی گونه هژٲبه ر و بیٲفروهه ل سهر جزادانی. ﴿١٥٦﴾ گه لی خودان باوه ران، هوین ژ ی وهکی وان نه بن، نه وٲت گا ور بووین و بو برایت خو [چ یٲت بابی یان یٲت دو ٲویا ٲیی] دگوتن چ گا فا دهرکه فتابانه بازر گانییه کی یان وه غره کی، یان ژ ی خه زا که ربانه [مر بان یان ژ ی هاتبانه کوشتن]: نه گهر ل ده ف مه بانه نه دمرن و نه دهاتنه کوشتن، دا خودی فی باوه ران وان بکه ته کول و کو فان د دلی واندا. و خودییه ساخ دکهٲ و دمرینیت، و خودی ناگه هداره ب کار و کرباریٲ هوین دکهٲن و دبنیت. ﴿١٥٧﴾ و نه گهر هوین دٲیکا خود ٲیدا هاتنه کوشتن یان ژ ی مرن، ب راستی لیٲورینا خودی و دلوفانییا وی بو هه و ژ وان تستان نه وٲت هوین [بو ژین و ژیارا دنیا یی] کو م دکهٲن چٲتره.

ثُمَّ أَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ بَعْدِ الْغَمِّ أَمَنَةً نُّعَاسًا يَغْشَى طَائِفَةً مِنْكُمْ وَطَائِفَةٌ قَدْ أَهَمَّتْهُمْ أَنْفُسُهُمْ يَظُنُّونَ بِاللَّهِ غَيْرَ الْحَقِّ ظَنَّ الْجَاهِلِيَّةِ يَقُولُونَ هَلْ لَنَا مِنَ الْأَمْرِ مِنْ شَيْءٍ قُلْ إِنْ الْأَمْرُ كُلُّهُ لِلَّهِ يَخْفَوْنَ فِي أَنْفُسِهِمْ مَا لَا يَبْدُونَ لَكَ يَقُولُونَ لَوْ كَانَ لَنَا مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ مَا قُتِلَ نَاهِيَانًا قُلْ لَوْ كُنْتُمْ فِي بُيُوتِكُمْ لَبَرَزَ الَّذِينَ كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقَتْلُ إِلَى مَضَاجِعِهِمْ وَلِيَبْتَلِيَ اللَّهُ مَا فِي صُدُورِكُمْ وَلِيُمَحَّصَ مَا فِي قُلُوبِكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿١٥٥﴾ إِنَّ الَّذِينَ تَوَلَّوْا مِنْكُمْ يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعَانِ إِنَّمَا اسْتَزَلَّهُمُ الشَّيْطَانُ بِبَعْضِ مَا كَسَبُوا وَلَقَدْ عَفَا اللَّهُ عَنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿١٥٦﴾ يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ كَفَرُوا وَقَالُوا لِإِخْوَانِهِمْ إِذَا ضَرَبُوا فِي الْأَرْضِ أَوْ كَانُوا غُرَى لَوْ كَانُوا عِنْدَنَا مَا مَاتُوا وَمَا قُتِلُوا لِيَجْعَلَ اللَّهُ ذَلِكَ حَسْرَةً فِي قُلُوبِهِمْ وَاللَّهُ يُخَيِّئُ وَيُمِيتُ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١٥٧﴾ وَلَئِنْ قُتِلْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ مِتُّمْ لَمَغْفِرَةٌ مِنَ اللَّهِ وَرَحْمَةٌ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ ﴿١٥٧﴾

﴿۱۵۸﴾ و نه گهر هوین مرن یان هاتنه کوشتن [بزنان] هوین دئ هه ر بهر ب خودیغه ئینه کو مکرن. ﴿۱۵۹﴾ [هه ی موحه مه د] ژ بهر وئ دلوفانییا خودی ب ته بری تو بزو ان نه رم بووی، و هه که تو مرو فیه کی هشیکی دلپه ق بایی دا ژ دوریت ته فیه رهن، [ژ بهر هندئ] ل وان ببوره و داخو ازا گونه ه ژ بیرنی بو وان ژ خودی بخوازه، و مشیوره تا وان د کاروباراندا بکه [د وان کاروباریت و هحی پی نه هاتی] و نه گهر ته [پشتی مشیوره تی] خو ئیک دل کر و بریارا خو دا [وره ئیا خو فیه بری]، پشتا خو ب خودی راست بکه، و ب راستی خودی جه ژ وان دکه ت بیت پشتا خو ب خودی راست دکهن. ﴿۱۶۰﴾ نه گهر خودی هاریکاری و پشته فانییا هه وه بکه ت [و هه وه سه ربیخت] شکه ستن بو هه وه نینه، و که س ل سه ر هه وه زال نابیت، و نه گهر هاریکاری و پشته فانییا هه وه نه که ت و هه وه بشکیخت، کی هه یه ژ خودی پیغه هاریکاریا هه وه بکه ت؟ و بلا خودان باوهر پشتا خو ب خودی گهرم بکه ن. ﴿۱۶۱﴾ چو پیغه مبه ران [نه و ماف نینه]

وَلَمَّا مَنَّ اللَّهُ عَلَى النَّاسِ بِنُوحٍ وَأَوْتَيْنَاهُ إِذْ نَحْنُ عَالَمُونَ ﴿۱۵۸﴾ فِيمَا رَحِمَهُ مِنَ اللَّهِ لَنْتَ لَهُمْ وَتُوَكِّتُ فَظًّا غَیْظَ الْقَلْبِ لَا تَقْضُوا مِنْ حَوْلِكَ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ ﴿۱۵۹﴾ إِنْ يَصْرُكُوكَ فَلَا غَالِبَ لَكُمْ وَإِنْ يَخُذْ لَكُمْ فَمَنْ ذَا الَّذِي يَصْرُكُكُمْ مِنْ بَعْدِهِ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿۱۶۰﴾ وَمَا كَانَ لِنَبِيٍّ أَنْ يَغُلَّ وَمَنْ يَغْلُلْ يَأْتِ بِمَا غَلَّ يَوْمَ الْقِيَمَةِ ثُمَّ تَوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿۱۶۱﴾ أَفَمَنْ أَتَّبَعَ رِضْوَانُ اللَّهِ كَمَنْ بَاءَ بِسَخَطِ اللَّهِ وَمَا لَهُ جَهَنَّمَ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿۱۶۲﴾ هُمْ دَرَجَاتٌ عِنْدَ اللَّهِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿۱۶۳﴾ لَقَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ إِذْ بَعَثَ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْ أَنْفُسِهِمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿۱۶۴﴾ أَوَلَمَّْا أَصْبَحْكُمْ مِصْبَةَ قَدْ أَصْبَحْتُمْ مَقْلَبًا فَلَمْ تَأْتِ هَذَا قُلْ هُوَ مِنْ عِنْدِ أَنْفُسِكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿۱۶۵﴾

خیانه تی بکه ن و بهختی خو خراب بکه ن، و هه ر که سی خیانه تی بکه ت، رۆژا قیامه تی، نه و ب خیانه تا خو فیه دئ ئینه حازر کرن، پاشی هه ر ئیکی ل دویف کار و کریاریت وی حسیب دئ د گهل ئینه کرن. و سته م ل که س ژ وان نا ئینه کرن [نه خیریت وان کیم دهن، نه ژ ی گونه هیئت وان پتر لی دئین]. ﴿۱۶۲﴾ نه ری ما نه وئ قایل بوون و رازی بوونا خودی ل بهر، و دخوازیت و هکی ویه، یی ب نه رازی بوونا خودیغه فیه گه ربایی، و جهی وی دۆر هه [کو] چ پیسه جهه. ﴿۱۶۳﴾ [نه، هه ردو جوین نه وه کی ئیکن ل دهف خودی] هه ر ئیک ژ وان ل دهف خودی په ییسکه که، و خودی دبینیت کا نه و چ دکهن [خودی ژ کریاریت وان ب ناگه هه]. ﴿۱۶۴﴾ خودی خیر و که ره م د گهل باوهری ئیناییان کر، ده می پیغه مبه ره ک هه ر ژ وان بو وان هنارتی، نیشانیت مه بو وان بخوینیت [نانکو قورئانی نیشا وان بدهت] و دل و هنافیت وان بشوت و فیه شوت و پاقر بکه ت. و کتیب [کو قورئانه] و سونه تی [کو ریکا پیغه مبه ریه] نیشا وان بدهت، هه ر چه نده بهری نوکه د بهر زه بوون و گو مرییسه کا شکه رادا بوون. ﴿۱۶۵﴾ نه ری [گهل موسلمانان] ده می هوین بهر هنگاری ئاتافه کی بووین [کو رۆژا ئوحدی حه فتی ژ هه وه هاتنه کوشتن] و دوجا هندی وئ هه وه ب سه ری وان ئینا [رۆژا به درئ هه وه حه فتی ژئ کوشتن و حه فتی ژئ ئیخسیر و دیل کرن]، و هوین دبیزن نه ف [به لایه] چاوا و ژ کیفه هات؟! بیژه [وان: مه خسه د پی موسلمانان] نه فه [نه ف به لایه] ژ هه وه ب خو فیه [ده می هه وه جهیت خو بهر دایین و نه گوهداریا فه رمانا پیغه مبه ری کری]. ب راستی خودی خودان شیانه ل سه ر هه می تشتی.

وَمَا أَصْبَرُكُمْ يَوْمَ التَّلَاقِ الْيَوْمَ لَا يُلَاقِي الْيَوْمَ الْمُؤْمِنِينَ ١٦٦
وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ تَنَافَعُوا قُلُوبَهُمْ فَلَا تَتَّبِعُوا هَؤُلَاءِ فَتَكُونُوا كَالَّذِينَ
أَدْفَعُوا قُلُوبَهُمْ فَلَا تَتَّبِعُوا هَؤُلَاءِ فَتَكُونُوا كَالَّذِينَ
أَقْرَبُ مِنْهُمْ لِلْإِيمَانِ يَقُولُونَ بِأَفْوَاهِهِمْ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ
وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يَكْتُمُونَ ١٦٧
الَّذِينَ قَالُوا لِإِخْوَانِهِمْ وَقَعَدُوا
لَوْ آتَا عُونَا مَا قَاتَلُوا قُلُوبَهُمْ قَادَرُوا عَنْ أَنْفُسِكُمْ الْمَوْتَ إِنْ
كُنْتُمْ صَادِقِينَ ١٦٨
وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قَاتَلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ
أَمْوَاتًا بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ ١٦٩
فَرِحَ بِنِجْمَاتِهِمْ
اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَيَسْتَبْشِرُونَ بِالَّذِينَ لَمْ يَلْحَقُوا بِهِمْ
مِنْ خَلْفِهِمْ أَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ١٧٠
يَنْعَمَ رَبُّنَا اللَّهُ وَقَضَى وَأَنْتَ اللَّهُ لَا يَضِيعُ أَجْرُ
الْمُؤْمِنِينَ ١٧١
الَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِلَّهِ وَالرَّسُولِ مِنْ بَعْدِ مَا أَصَابَهُمُ
الْقَرْحُ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا مِنْهُمْ وَاتَّقُوا أَجْرٌ عَظِيمٌ ١٧٢
الَّذِينَ قَالُوا لَكُمْ النَّاسُ إِنْ النَّاسُ قَدْ جَمَعُوا لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ
فَزَادَهُمْ إِيمَانًا وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ ١٧٣

الجزء

﴿١٦٦﴾ و یا هاتییه سه ری هه وه، ده می هه ردو کوم
که قتییه به رانه ری ئیک [مه خسه د ژئی موسلمان و
گاوریت قوره شییان رۆژا ئوحدی] ب ده ستویرا
خودی بوو، و دا خودان باوه راناشکهره ببن [ئه ویت
ببن ل سهر نه خو شیی کیشایین و خو راکرتین].
﴿١٦٧﴾ [و دیسا] دا ئه ویت دورویاتی کرین بینه
نیاسین و [ئاشکهره ببن]. گۆتنه وان [مه خسه د پی
دوروییه]: وهرن د ریکا خودیدا شه ری [جهادی]
بکه، یان ژئی [ئه گهر هوبن د ریکا خودیدا نه که ن]
به رگریی ژ خو بکه، گۆتن: ئه گهر مه زانیایه دی
بینه شه ر، ئه م دا خو دهبه د گهل هه وه [و شه ری
که یین]، ئه و [ب فی گۆتنه خو] وئ رۆژی هند
نیزیکی باوه ریی نین هندی نیزیکی گاوریی، وئ ب
ئه زمانی خو دیژن یانه ل سهر دلی وان، و خودی
چیر دزانی کا ئه و ج [د دلی خو دا] قه شیرن.
﴿١٦٨﴾ ئه ویت روینشتین [شه ر نه کرین] و گۆتییه
براییت خو، ئه گهر ب یا مه کرانه [و دهر نه که تبا نه
شه ری و ههر ژ مالیت خو دهر نه که تبا نه] نه ده اتنه

کوشتن، بیژه [وان] ئه گهر هوبن راست دیژن مرئی ژ خو بدنه پاش. ﴿١٦٩﴾ هزر نه که ن ئه ویت د ریکا
خودیدا هاتییه کوشتن د مرینه [وه کی ههر ئیک دمیت]، [نه] به لکی ئه و ل ده ف خودایی خو د ساخن
رزقی خو دخۆن. ﴿١٧٠﴾ دلخۆشن ب ئه و خودی ب که ره ما خو دایییه وان و د گهل وان کری، و ئه و
مزگینییه دده نه بیب ب پشت خو ف هیلایین، و هیژ نه که هشتیه وان [و شه هید نه بووین] کو ترس ل
سهر وان نینه [ژ ئیزایی رۆژا قیامه تی] و ب خه م ژئی ناکه فتن [ب هیلانا دنیایی]. ﴿١٧١﴾ و ئه و ب وئ خیر
و که ره ما خودی د گهل وان کری دلخۆش دبن و مزگینییه دده ن کو ب راستی خودی خیرا باوه ر ئینایان
به رزه ناکه ت. ﴿١٧٢﴾ [باوه ر ئینایی ئه ون] ئه ویت پشتی برینداری و نه خو شییا ئوحدی ژئی ب سهر دا هاتی
ههر ژ گوهدارییا خودی و پیغه مبه ری دهر نه که قتیین، [و د گهل پیغه مبه ری ل دویف ئه بو سوفیان و له شکهری
وی هاتن پشتی ژ ئوحدی زفرین]، بو وان ئه ویت قه نجی کرین و پاریزکاری کرین خه لاته کی مه زن هه یه.
﴿١٧٣﴾ ئه ویت خه لکی [مه خسه د پی مرۆفه ک بوو، ئه بو سوفیان هنارت کو بیژته وان] گۆتییه: خه لکی
[نه یاریت هه وه] له شکهری بو هه وه [بو بنبر کرنا هه وه] کۆمکری، ژ خو بترسن و هشیار بن، [شوینا بترسن]
باوه رییا وان پتر لی هات و [ژ به ر هندی] گۆتن: خودی به سی مه یه و پشته فان هه ما ههر خودیه.

لَقَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ فَقِيرٌ وَنَحْنُ أَغْنِيَاءُ
 سَنَكْتُبُ مَا قَالُوا وَقَتْلُهُمْ أَتَيْنَا بِغَيْرِ حَقٍّ وَنَقُولُ
 ذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ ﴿١٨١﴾ ذَلِكَ بِمَا قَدَّمْتَ أَيْدِيكُمْ
 وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِلْعَالَمِينَ ﴿١٨٢﴾ الَّذِينَ قَالُوا إِنْ يَرِ
 عَيْدُ إِنَّا آتَاؤُنَا مِنْ رَبِّ رَسُولٍ حَتَّى يَأْتِيَ بَقَرَتَانِ
 تَأْكُلُهُمَا النَّارُ قُلْ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ قَبْلِ يَأْتِيَنَّ
 وَبِالْأَيْدِي قُلْتُمْ فَلِمَ قَتَلْتُمُوهُنَّ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٨٣﴾
 فَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَ رَسُولٌ مِنْ قَبْلِكَ جَاءُوا
 بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ وَالْكِتَابِ الْمُنِيرِ ﴿١٨٤﴾ كُلُّ نَفْسٍ
 ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَإِنَّمَا تُوَفَّقُ أُجْرَكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ
 فَمَنْ زُحْجِحَ عَنِ النَّارِ وَأُدْخِلَ الْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَ وَمَا
 الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعُ الْغُرُورِ ﴿١٨٥﴾ * لَسْتُ بِمُؤْتَفِقٍ
 أَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسُكُمْ وَلَسْتُمْ عَنْ الَّذِينَ أُشْرَكُوا أَذَى كَثِيرًا
 وَإِنْ تَصَبَّرُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ ذَلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ ﴿١٨٦﴾

﴿١٨١﴾ ب سویند خودی گوتنا وان نه ویت گوتین
 خودی یی هه زاره (فهقیره) و ئهم دهوله مه ندین،
 هیسیتیه. ب راستی نه فا وان گوتی [دراستا خودیدا] و
 کوشتنا وان ژ بی به ختی بۆ پیغه مبه ران [بهری نوکه]
 ئهم دی نفیسین، [و وان دی ل سهر جزاکه یین]، و
 دی بیژینه وان تامکه نه ئیزایا دۆزه هی. ﴿١٨٢﴾ [ئهف
 ئیزایه] ژ بهر وییه یا هه وه ب ده ستیت خو بهری
 نوکه کری. و خودی ب راستی د راستا بهنده ییت
 خودا نه یی سته مکاره. ﴿١٨٣﴾ ئه وه ئه ون ییت گوتین
 خودی په یمان ژ مه وه رگریه کو ئهم با وه رییی ب
 چو پیغه مبه ران نه ئینین، هه تا ئه و پیغه مبه ر قوربانه کی
 بۆ مه نه ئینیت و ئاگره ک [ژوردا نه ئیت] بسوژیت،
 [هه ی موحه مه د] بیژه [وان] نی پیغه مبه ر بهری من
 ب نیشانیت ئاشکه را و ب وی تشتی هوین دیژن
 هاتبون، پا هه وه بۆچی کوشتن، هه که هوین راست
 دیژن؟! ﴿١٨٤﴾ قیجا ئه گهر وان تو دره وین دانایی
 [با وه ر ژ ته نه کرن] [خه می نه خو]، ب راستی گه له ک
 پیغه مبه ر بهری ته ژی ب نیشانیت ئاشکه را و ب

کتیبت ئه سانی و ب کتیب پۆنکه ر هاتبون، [دگهل هندی ژی] دره وین هاتنه دانان. ﴿١٨٥﴾ هه ر جانداره کی
 هه بیت دی تامکه ته مرئی [و دی شه ربه تا مرئی فه خوت]، و ب راستی پۆزا قیامه تی هوین [هه می] دی
 جزایی خو وه رگرن. قیجا هه ر که سی ژ ئاگری دویر که فت و چۆ ده چه شتیدا، ئه ها ئه و ب سه ر که فت و
 سه رفه راز بوو، و هندی ژانا دنیا ییه ژ خه مل و خیر و په رتالی خاپاندنی پیغه تر نینه. ﴿١٨٦﴾ ب سویند هوین
 دی ب مال و حال و جانی خو ئینه جه رباندن، و هوین دی گه له ک ئیزا و نه خو شیی ژ وان بینن ییت بهری
 هه وه کتیب بۆ هاتین و ژ وان ییت هه فال و هۆگر بۆ خودی چیکرین، قیجا ئه گهر هوین بیئا خو فره بهر بکه ن
 و پارێزکارییی بکه ن، [بزانی] کو ئه فه [بیئغه هه ی و پارێزکاری] ژ وان کارانه ییت دثیت مروفل سهر یی
 هشیار و رۆد بیت.

وَاِذْ اَخَذَ اللّٰهُ مِيثَاقَ الَّذِيْنَ اٰتَوْا اَلْكِتٰبَ لَنُصِيبَنَّهٗ بِاللَّعْنٰتِ
وَلَا تَكْفُرُوْنَهُ فَنَبِّدُوْهُ وِرَآءَ ظُهُورِهِمْ وَاَشْرَوْا بِهٖ ثَمَنًا
قَلِيْلًا فَيَقْسُ مَا يَشْرُوْنَ ﴿١٧٧﴾ لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِيْنَ يَفْرَحُوْنَ بِمَا
اٰتَوْا وَيُجِبُوْنَ اَنْ يُحْمَدُوْا بِمَا لَمْ يَفْعَلُوْا اِلَّا تَحْسَبَتْهُمْ
بِمَقَارِفِنَ الْعَذَابِ وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿١٧٨﴾ وَلِلّٰهِ مُلْكُ
السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿١٧٩﴾ اِنْ فِى
خَلْقِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَاَخْلَافِ الْاَنْبِيَآءِ وَالنَّهَارِ لَآيٰتٍ
لِّاُولِى الْاَلْبَابِ ﴿١٨٠﴾ الَّذِيْنَ يَذْكُرُوْنَ اللّٰهَ قِيَمًا وَّفِعُوْا
وَعَلٰى جُنُوْبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُوْنَ فِى خَلْقِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ
رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هٰذَا بَطْلًا سُبْحٰنَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿١٨١﴾
رَبَّنَا اِنَّكَ مِنْ تٰخِلِ النَّارِ فَقَدْ اُخْرِجْتَهُ وَمَا لِلظّٰلِمِيْنَ مِنْ
اَنْصَارٍ ﴿١٨٢﴾ رَبَّنَا اِنَّا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِى لِلْاِيْمٰنِ اَنْ
ءَامِنُوْا بِرَبِّكُمْ فَاٰمَنَّا رَبَّنَا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوْبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا
سَيِّئَاتِنَا وَتَوَقَّتْنَا مَعَ الْاَنْبِيَآءِ ﴿١٨٣﴾ رَبَّنَا وَاٰتِنَا مَا وَعَدْتَنَا عَلٰى
رُسُلِكَ وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَمَةِ اِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْوَعْدَ ﴿١٨٤﴾

﴿١٨٧﴾ و بۆ مله تى خو بئره: ده مى خودى ژ وان نه ویت کتیب بۆ هاتین سۆز و په یان ستاندی [و گو تیه وان] کو هوین بى گومان دى قى کتیبى بۆ خه لکى رۆن و ناشکه راکه و چو یى ژى نافه شیرن، [به لى نه و سۆز و په یان و ان دایى] ب پشت خو فیه هیلان [نانکو پشته خو دانى]. و [سۆز و په یان خو] ب بهایه کی کیم فروتن، و نه چو بازار بو و ان کرى. ﴿١٨٨﴾ [هه مى موحه مه] هزر نه که نه ویت ب کریاریت خو دلخوش دبن [کو نه و جو هینه ییت نیشانیت موحه مه د پیغه مبه نه ویت د ته وراتیدا هاتین فه شار تین ب فى کارى خو دلخوش بو وین دى ژیزیا خودى رزگار بن] و دقین دهستخوشیا و ان بته کرن ل سهر وى یا نه کرى. هزر نه که نه ویت دى ژیزایى قورتال بن، ئیزا و نه خوشیه کا دژوار بۆ شان هه به. ﴿١٨٩﴾ و سهر و سامانى نه رد و نه سمانان هه ر یى خودیه، و خودى ب خو ژى ل سهر هه مى تستان دهسته لاتدار و خودان شیان. ﴿١٩٠﴾ ب راستی چیکرنا نه رد و نه سمانان، و هاتن و چونا شهف و رۆژان نیشانن [ل سهر هه بوون و دهسته لاتداریا

خودى] بۆ که سیٹ ژیر و ناقلدار. ﴿١٩١﴾ [که سیٹ ژیر و ناقلدار] نه ویت راوهستیایى [ل سهر پیمان] و روینشتى و ل سهر ته نشتى [کيله کى] دریژ کرى، خودى دئینه بىرا خو و زکرى خودى دکهن و هزرا خو دچیکرنا نه رد و نه سماناندا دکهن، [و دیژن]: خودیو [نهف جیهانه] ته ژ قهستا چى نه کرىه. پاکى [ژ هه مى کیماسیان] هه بۆ تهیه، [و نه م ته ژ کیماسیان و ته ژ چیکرنا ژ قهستا و پویچ باقر دکهن]. ئیدی تومه ژ ناگرى دۆزه هى پاریزه. ﴿١٩٢﴾ خودیو، ب راستی که سى توبکه به دئاگریدا ته رسوا و شهر مزار کر، و سته مکاران چو پشته فان و هاریکار نینن. ﴿١٩٣﴾ خودیو، ب راستی مه گولی بوو، بانگهلدیره ک بۆ باوه رینانى یى گازی دکهت [باوه رییى ب خودى و پیغه مبه رى بینن]، قیجا مه باوه رى ئینا، خودیو ل مه ببۆره و دانگى ل سهر گونه هیت مه بگره [نانکو ژى بیه]، و خه له تى و خرابییى مه ژى بیه و مه دگهل قهنجیکاران بمرینه [نانکو مه ژى ژ وان حسیب بکه، و مه ب هه فالینیا و ان شایى بکه]. ﴿١٩٤﴾ خودیو، چ په یان ته ل سهر زمانى پیغه مبه ران دایى بده مه [کو به حه شته و بۆ یى ژ گوهداریا فرمانا ته ده ر نه که قیت]، و [خودیو] مه رسوا و شهر مزار نه که رۆژا قیامه تى، ب راستی توژ سۆزا خو لیقه نابى.

فَأَسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ أَنِّي لَا أَضِيعُ عَمَلَ عَمَلٍ مِّنْكُمْ مِّنْ
ذَكَرٍ وَأُنَاقِي بَعْضُكُمْ مِّنْ بَعْضٍ فَأَلَّزِمُنِي هَاجَرُوا
وَأُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأَوْذُوا فِي سَبِيلِي وَقَتَلُوا وَقَتِلُوا
لَا كُفْرَانَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَا دُخْلَنَّهُمْ جَنَّتِ تَجْرِي
مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ثَوَابًا مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ وَاللَّهُ عِنْدَهُ
حُسْنُ الثَّوَابِ ﴿١٩٥﴾ لَا يَغْرُنَاكَ تَقَلُّبُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي
الْبِلَادِ ﴿١٩٦﴾ مَتَّعَ قَلِيلًا ثُمَّ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمِهَادُ ﴿١٩٧﴾
لَا كُنِ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي
مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا نُزُلًا مِّنْ عِنْدِ
اللَّهِ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ لِّلْآبِرَارِ ﴿١٩٨﴾ وَإِنَّ مِنْ أَهْلِ
الْكِتَابِ لَمَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ وَمَا أُنْزِلَ
إِلَيْهِمْ خَشِيعِينَ لِلَّهِ لَا يَشْعُرُونَ بِتَأْيِيدِ اللَّهِ لَكُمْ
قَلِيلًا أَوْ لَوْلَا إِلَهُكُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ إِنْ اللَّهُ
سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿١٩٩﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَصْبِرُوا
وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٢٠٠﴾

﴿۱۹۵﴾ فَيَجَا خُودِي دُوعَايَا وَا ن وَهَر گَرْت [ب گُوتنا
خُو]: تَه ز کَار وَ کَرِيَارِيْت چُو کَرِيَار کِه رَا ن ژ هه وه بهرزه
ناکهم چ مَير چ ژن، ههر هنده ک ژ هه وه ژ هنده کانس
[ئانکو ژنده ري هه وه ژن وَ مَيران ههر ئيکِه وَ فَرَق وَ
جودايي د نَاقِبِه رَا هه وه دَا نينه]. فَيَجَا تَه وَيْت مَشِه خَت
بُويين وَ ژ وَه لَاتِي خُو هَاتينه دهر ئيخستن، وَ د رِيَا
مندا هَاتينه ئيشاندن وَ شَهَر [شَهري دژ مَنِيْت خُودِي]
کَرين وَ شَهري وَا ن [ژ ئاليسي نَه يَارِيْت خُودِي هَه] هَاتيه
کَرن، ب پَاسْتِي تَه ز دِي گُونَه يْت وَا ن پَاکهم وَ ژِيه م،
وَ تَه وَا ن دِي کِه مِه د وَا ن به حَشْتاندا تَه وَيْت رُوبِيَار د
بندا دهر کَن (دچن). (تَه ف خه لَاتِي هَه نِي) کِه رَمَه ک
وَ خه لَاتِه کِه ژ خُودِي [دده تَه وَا ن]، وَ نِي خُودِي
بَاشْتَرين خه لَات وَ جَزَا ل دَه ف هيه. ﴿۱۹۶﴾ گَه رِيَا ن
وَ هَاتن وَ چُونَا تَه وَيْت گَاور بُويين د بَاژِيراندا، بَلَا
تَه نَه خَا يَنِيْت. ﴿۱۹۷﴾ خُوشِي وَ پَه رگَالِه کَا کِيْمَه [يَا
دُنْيَا يِي بَه رانِبَه ري يَا ثَاخِرَه تِي]، پَاشِي دُوبِيَاهِي وَ جَهِي
وَا ن ههر دُوزْ هَه وَ تَه وَ ج پيسه جَهه. ﴿۱۹۸﴾ بَه لِي
تَه وَيْت پَارِيژ کَارِيَا خُودايي خُو کَرين، به حَشْتِيْت

رُوبِيَار د بندا دهر کَن بُو وَا ن هَه نَه، وَ هه ر وَ هه ر دِي تِي دَا بَن، تِيور گِه هه کِه ژ نَک خُودِي، وَ يِي ل نَک خُودِي
هَه ي بُو قَه نَجِي کَارَان چِتِرَه [ژ وِي خُوشِي وَ پَه رگَالَا ب رِي کَا گَه رِيَا نَا دُنْيَا يِي دَتِيْت]. ﴿۱۹۹﴾ ب پَاسْتِي هِنْدَه ک
ژ خُودَانِيْت کَتِييان هَه نَه کُو باوَه ري يِي ب خُودِي دَتِيْن وَ ب تَه وَا بُو هه وه هَاتِي [ژ نَک خُودِي کُو قُورْ نَانَه]،
وَ ب وِي يَا بُو وَا ن هَاتِي، وَ ژ خُودِي دَتِر سَن [ل بَه ر فَه ر مَانَا وِي د رَا وِه سَتَا يَنَه] وَ نِشَانِيْت خُودِي ب بَهَا يَه کِي
کِيْم نَا فَرُوشَن [ئانکو سَالُو خِيْت پِيغَه مَبَه رَان د کَتِي يِيْت خُودَا قَارِي نَا کَه ن بَه رانِبَه ري بَهَا يَه کِي کِيْم]. تَه قَا ن
خه لَاتِي خُو ل نَک خُودِي هَه يه وَ خُودِي د حَسَابِي دَا يِي سَفَكِه. ﴿۲۰۰﴾ گَه لِي تَه وَيْت هه وه باوَه ري ئِي نَا يِي بِي نَا
خُو [ل سَه ر گُو هَدَارِي يِي] فَرَه ب کَه ن وَ [ل سَه ر جِي هَادَا گَاورَان] بِي نَفَر مَبِن وَ خُو رَا ب گَرِن، وَ دَل وَ دَه ر وُونِي خُو
ب خُودِي گَرِي بَدَه ن، وَ پَارِيژ کَارِيَا خُودِي ب کَه ن، هِي قِي يه ب فَي چَه نَدِي هُو يَن سَه ر فَه رَا ز بِي ن.

سوره نساء

ل مه دینه یی هاتیسه خواریی (۱۷۶) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ خه لکینۆ پاریزکارییا خودایی خۆ بکه ن
[باوه ریی بی بین و بهر یسن] ئەوئ هوی ن ژ ئیک
گیانی ب تنی ئافراندین [و ئەوی خودایی ژ وی گیانی]
هه فسه راوی ژئ چیکر [ئافراند] و ژ ئان هه ردوکان
گه له ک ژن و مێردان و به لافکر ن، و هوی ن پاریزکارییا
خودئ بکه ن، ئەوئ هوی ن ب نافئ وی تشتان ژ
ئیکدو دخوازان، و هشیاری مرفوئانی بی بن [نه قه بین]
ب راستی خودئ ل سه ره هوه زیره فانه، ﴿۲﴾ و مالی
سیویسیان بده نی، مالی خۆ یی بیخیر [و حه لال] ب یی
وان یی باش [و حه رام بۆ هه وه] نه گو هۆرن، و مالی
وان د نا ف مالی خۆ دا نه خو ن [ئانکو مالی وان تیکه لی
یی خۆ نه که ن، ب ئنه تا خوار نا مالی وان]. ب راستی
[ئه ف کاره] گو نه هه کا مه زنه، ﴿۳﴾ و ئەگه ره هوی ن

ترسیان د راستا کچیت سیویدا [ئه وئ هوی ن خودانی بی ژئ دکه ن] [ئه گه ره مار بکه ن] دادوه ریی نه که ن
[و مافیت وان ب دورستی نه دهنی، وان به یلن]، قیجا ژ ئیت دیت ریت هه وه بی خو ش، دیوان، سییان، چاران
مار بکه ن، به لی ئەگه ره هوی ن بترسن د نافه را واندا وه که ه فی بی [عه داله تی] نه که ن، ژنه کی ب تنی بین
[و نابیت پتر بین] یان ژئ جارئ ییت خۆ مار بکه ن، ئەفه [هیلانا هه وه بۆ سیویسیان، دا خورتیی لی نه که ن
و مافی وان نه خو ن و ئیک ژن ب تنی، ئەگه ره هوی ن بترسن داد گه ریی د نافه را واندا نه که ن] ریکار ژ هه میسیان
نیزیکتره کو هوی ن خۆ ژ سه مکرئی بهاریژن و بده نه پاش، ﴿۴﴾ و مارا ژنان ب خو شی بده نی، و هه که وان
[ژنان] تشته ک ژ مارا خۆ ب خو شی [و ب دلی خۆ] بۆ هه وه هیللا [و گه رده نا هه وه تازا کر]، ئیدی بخو ن ل
هه وه حه لال بیت و نو شی جان بیت، ﴿۵﴾ و هوی ن مالی ساویلکه یان [ژ بچو یك و دین و ده ست دریا بیان]
نه دهنه فی، ئەو [مالی] خودئ بۆ هه وه کریه ئەگه ری بهرده وامییا ژانی [و ژیان ل سه ره رادوه ستیت] بی
خودان بکه ن و ب جلک بیخن، و ئاخشتنا خیرئ بۆ وان بیژن [ئانکو ئەگه ره هوی ن ب ئاقل که تن دئ مالی
هه وه دهینه هه وه]، ﴿۶﴾ و سیویسیان بجه ربین هه تا بالق دین [و دئنه ژنان یان شویسیان]، و ئەگه ره هه وه دیتن
بالق بوون و ب ئاقل که تن، مالی وان بده نه فی، و له زئ لی نه که ن بخو ن ژ ترسا مه زنبو نا وان [ترسا هندئ
کو وی مالی ژ هه وه بستین]، و هه چیی ده وله مه ند بیت بلا [چو مالی بهرانه ری خودانییا خۆ ژ سیویسیان
رانه که ت] ویی دل پاقر بیت، و هه چیی خیزان (فه قیر) بیت بلا ته مه تی زه مه تا خۆ و ل دو یف هه وه جییا
خۆ بخۆت، و ئەگه ره هه وه مالی وان دا وان، شاهدان ل سه ره بگرن [کا هه وه مالی سیویسیان هه می داییی
یان ژئ نه]، و خودئ بۆ هه وه به سه زیره فان و حسابدار.

سورة النساء

بسم الله الرحمن الرحيم

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا
زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنَسُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ
وَالْأَحْآمَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا كَرِيمًا ﴿١﴾ وَأَوَّلُ آيَاتِنَا أَنْ مَوْلَاهُمْ وَلَا تَتَّبِعُوا
الْحَبِيثَ بِالطَّبِيعِ وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَهُمْ إِلَى أَمْوَالِكُمْ إِنَّهُ كَانَ حُوبًا كَبِيرًا ﴿٢﴾
وَأَنْ خِفْتُمْ أَنْ تَفْسُطُوا فِي الْيَتَامَى فَانْكِحُوا مَا طَابَ لَكُمْ مِنَ النِّسَاءِ
مَعَهُنَّ وَلَكُمْ وَرُءُوعٌ فَإِنْ خِفْتُمْ أَنْ تَعْدِلُوا فَوْحَةً أَوْ مَمْلَكَتَ أَيْمَانِكُمْ
ذَلِكَ أَذَى الْأَعْيُنُ وَأَنْ تَعْمَلُوا ﴿٣﴾ وَأَوَّلُ آيَاتِنَا صَدَقْتِهِنَّ ذِيْلَةً فَإِنْ طَبَنَ
لَكُمْ عَنْ شَيْءٍ مِمَّا نَفْسًا كُفُوهُ هَبْ مَرَاتِنَا ﴿٤﴾ وَلَا تُولُوا الْأَسْفَهَاءَ
أَمْوَالَكُمْ الَّتِي جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ قِيَمًا وَارْزُقُوهُمْ فِيهَا وَاكْسُوهُمْ وَقُولُوا لَهُمْ
قَوْلًا مَعْرُوفًا ﴿٥﴾ وَأَتَّبِعُوا آيَاتِنَا حَتَّى إِذَا بَلَغُوا النِّكَاحَ فَإِنْ آنَسْتُمْ مِنْهُمْ
رُشْدًا فَادْفَعُوا إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ وَلَا تَأْكُلُوهَا إِسْرَافًا وَبِدَارًا أَنْ يَكْبَرُوا
وَمَنْ كَانَ عَجَبًا فَلَيْسَتْ غَفًّا وَمَنْ كَانَ فَقِيرًا فَلْيَأْكُلْ بِالْمَعْرُوفِ ﴿٦﴾ فَإِذَا دَفَعْتُمْ إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ فَأَشْهَدُوا عَلَيْهِمْ وَكَفَى بِالنَّاسِ حَسِيبًا ﴿٧﴾

لِّرِّجَالٍ نَّصِيبٌ مِّمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ وَلِلنِّسَاءِ نَصِيبٌ
مِّمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ مِمَّا قَلَّ مِنْهُ أَوْ كَثُرَ نَصِيبًا
مَّفْرُوضًا ﴿٧﴾ وَإِذَا حَضَرَ الْقِسْمَةَ أُولُو الْقَرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ
وَالْمَسْكِينُ فَأَزْذِقُوهُمْ مِنْهُ وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَّعْرُوفًا ﴿٨﴾
وَلِيَحْشَ الْيَتِيمَ الَّذِي لَو تَرَكَوْا مِنْ خَلْفِهِمْ ذُرِّيَّةً ضِعَفًا
خَافُوا عَلَيْهِمْ فَلْيَتَّقُوا اللَّهَ وَلْيَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا ﴿٩﴾ إِنَّ
الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَىٰ ظُلْمًا إِنَّمَا يَكُونُونَ فِي
بُطُونِهِمْ نَارًا وَسَيَصْلُونَ سَعِيرًا ﴿١٠﴾ يُوصِيكُمُ اللَّهُ فِي
أَوْلَادِكُمْ لِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنثِيَّةِ فَإِنْ كُنَّ نِسَاءً
فَوْقَ اثْنَتَيْنِ فَلَهُنَّ ثُلُثَا مَا تَرَكَ وَإِنْ كَانَتْ وَاحِدَةً فَلَهَا
النِّصْفُ وَلَا يُوْنَهُ لِكُلِّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا الشُّدُّ مِمَّا تَرَكَ إِنْ
كَانَ لَهُ وَلَدٌ فَإِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ وَلَدٌ وَوَرِثَهُ أَبَوَاهُ فَلِأُمِّهِ الثُّلُثُ فَإِنْ
كَانَ لَهُ إِخْوَةٌ فَلِأُمِّهِ الشُّدُّ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّتِ بُوْصِي يَهَا
أَوْدَيْنِ ؕ أَبَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ لَا تَدْرُونَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ لَكُمْ
تَقَعًا قَرِيضَةً مِنَ اللَّهِ إِنْ اللَّهُ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١١﴾

﴿٧﴾ زهلامان د وی (مالی) دهیاب و کەس و کاران ب پاش خوڤه هیلای، بار و پشکه هیه، و ژنان زی ژ وی (مالی) دهیابان و کەس و کاران ب پاش خوڤه هیلای، بار و پشکه هیه، چ کیم چ زیده، پشکه که [ژ بهرئ خودیقه] هاتییه دانان. ﴿٨﴾ و نه گهر ده می لیکفه کرنی، کەس و کار و سیوی و بهلنگاز ئاماده بوون، تشته کی ژ وی میراتی بدهنه وان، و ئاخفتنه کا بی ته زیته بیژنه وان. ﴿٩﴾ و ته ویت ژ هندئ برسن، نه گهر ب پاش خوڤه دینده هه کا بی چاره بهیلن، سته م لی بته کرن [دقیته هه رب وی چافی بهرئ خو بدهنه سیوییت تهو خودانیسی ژئ دکهن، و پا نه گهر ته فرۆ تهوی مربایه، کا وی دقیا چاوا سهره گو هییا زارپوکیته وی هاتبایه کرن، نه ها دقیت تهو زی یی و هسایت د گهل سیوییت تهو سهره گو هییا وان دکته]، قیجا بلا ژ خودئ برسن و ئاخفتنا راست د گهل وان بکهن [ئانکو چاوا د گهل زارپوکیته خو دئاخفن، و دبیزنی: کورئ من، کچا من، هه رفی ئاخفتنی د گهل سیوییان زی بکهن].

﴿١٠﴾ ته ویت مالی سیوییان ژ بی بهختی و ب نه هه قی دخون، ب راستی تنی تهوی ئاگری تژی زکی خو دکهن و دخون، و زوی دئ چنه د ئاگری دۆزه هیدا. ﴿١١﴾ د دهره قی زارپوکیته هه وه دا خودئ [ب قی پهنگی] فرمانا هه وه دکته، کو بارا کورئ ته مه تی بارا دو کچانه، و نه گهر زارپوکیته هه وه کچ بن و ژ دویان پتر بن، دوسیکا میراتی بو وانه، و نه گهر [میراتخوړ] کچهک ب تنی بیت، نیف [یا میراتی] بو ویه، و دهیابیت وئ [یی مری] هه ر ئیکی شه شیک دگه هیتی، نه گهر [ئهوی مری] زارپوکه هه بیت [چ کوپ بن، چ کچ] و نه گهر چو زارپوکه [چ کوپ، چ کچ] نه بن و دهیابیت وی بوونه میراتخوړیت وی، سیک بو دهیکا ویه، و نه گهر [ئهوی مری] برا هه بن [خویشک و برا، دویان پتر]، شه شیک بو دهیکا ویه، [نه ف پشک و باره دئ ئینه لیکفه کرن] پشتی جهینانا و هسیه تا مری کری یان ژئ [دهر ئیخستنا] قه ران [دهینان]. بابیت هه وه و زارپوکیته هه وه، هوین نوزان کی ژ وان پتر د خیرا هه وه دایه [ژ بهر هندئ خودئ هه ر ئیکی پشک و باریت وی دیار کرن]، نه ف نه ر که ژ بهرئ خودیقه ل سهر هه وه هاته دانان، ب راستی خودئ یی زانا و کار به جهه.

الجزء
٨

وَلَكُمْ نِصْفُ مَا تَرَكَ أَزْوَاجُكُمْ إِنْ لَمْ يَكُنْ
لَهُنَّ وَلَدٌ فَإِنْ كَانَ لَهُنَّ وَلَدٌ فَلَكُمْ الرُّبْعُ مِمَّا
تَرَكَنَّ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوَصِّينَ بِهَا أُولَئِكَ
وَلَهُنَّ الرُّبْعُ مِمَّا تَرَكَنَّ إِنْ لَمْ يَكُنْ لَكُمْ وَلَدٌ
فَإِنْ كَانَ لَكُمْ وَلَدٌ فَلَهُنَّ الثُّمُنُ مِمَّا تَرَكَنَّ
مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوَصِّونَ بِهَا أُولَئِكَ إِنْ كَانَتْ
رَجُلٌ يُوْرَثُ كَلَالَةً أَوِ امْرَأَةً وَلَهُ أَخٌ أَوْ أُخْتٌ فَلِكُلِّ
وَحِدَةٍ مِّنْهُمَا النِّسْفُ إِنْ كَانَ الْكَتْمُ مِنْ ذَلِكَ
فَهُمْ شُرَكَاءُ فِي الثُّلُثِ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصَوْنَ
بِهَا أُولَئِكَ عِزٌّ مُّضَاعٍ وَصِيَّةَ مَرْءٍ اللَّهُ وَاللَّهُ
عَلِيمٌ خَبِيرٌ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ
وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ
وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَتَعَدَّ حُدُودَهُ
يُدْخِلْهُ نَارًا خَالِدًا فِيهَا وَلَهُ عَذَابٌ مُّهِينٌ

﴿۱۲﴾ و نیفا میراتی ژنیت [هه فسه ریت] هه وه هیلایی
بۆ هه وهیه [پشتی مرئی] ته گهر وان چو زاروڤ
[کور یان کچ] نه بن [نه ژ هه وه، و نه ژ چو زه لامیت دی]
و ته گهر وان زاروڤ که هه بیت، چاریکه ژ میراتی وان
هیلایی بۆ هه وهیه [هه لبته] پشتی جهننا و هسیه تا
کری و [دهر ئیخستنا] قهران [ده بنان] و ته گهر هه وه
چو زاروڤ نه بن [کور یان کچ، ژ وئی یان ژ ئیکا
دی]، چاریکا میراتی هه وه بۆ هه فسه ریت هه وهیه،
و ته گهر هه وه زاروڤ که هه بیت هه شتیکا میراتی
هه وه بۆ وانه، پشتی جهننا و هسیه تا هه وه کری و
دهر ئیخستنا قهران، و ته گهر زه لامه ک یان ژ نه ک بی
عه یال و بی باب [مه خسه د یابی دوینده ه و باب و
باپیر بیت] مر، و برایه ک یان خویشکه کا [ژ ده یکی]
هه بیت شه شیک بۆ هه ر ئیکیه و ته گهر ژ ئیکی پتر بن
هه می د سیکیدا ده فیشکن، پشتی جهننا و هسیه تا
بی زیان و ده ر ئیخستنا قهران، ته فه فه رمانه ژ خودی،
و خودی زانا و حه لیمه [ئانکو له زئی ل جزادانی
ناکهت]. ﴿۱۳﴾ ته فه فه رمان و تخویبیت خودینه، و هه

ئیکی گوهدارییا خودی و پیغه مبه ری وی بکهت، دی ئیخسته ده هه شتاندائو بیت رویار ده برپا و دنا فرا
ده رکن، و هه روهه ر دی تیدا بن، و ته فه یه سه رکه فتنه مه زن. ﴿۱۴﴾ و بی گوهدارییا خودی و پیغه مبه ری وی
نه کهت و بده ته سه ر تخویبیت وی [فه رمانیت وی ب جه نه ئینیت] دی ئیخسته د نا ف ئاگریدا کو هه روهه ر
تیدا بیت، و ئیزایه کا ب رسوا و ره زالهت بۆ ویه.

وَالَّذِي يَأْتِيَنَّ الْفَاحِشَةَ مِنْ نِسَائِكُمْ فَاسْتَشْهِدُوا عَلَيْهِنَّ
أَرْبَعَةً مِنْكُمْ فَإِنْ شَهِدُوا فَلَمْ يَكُنْ لَهُنَّ فِي الْبُيُوتِ
حَتَّى يَتَوَفَّيَهُنَّ الْمَوْتُ أَوْ يَجْعَلَ اللَّهُ لَهُنَّ سَبِيلًا ﴿١٥﴾
وَالَّذَانِ يَأْتِيَنِهَا مِنْكُمْ فَأَذَوْهُمَا فَإِنْ تَابَا وَأَصْلَحَا
فَاعْرِضْهُمَا عَنْهُمَا إِنَّ اللَّهَ كَانَ تَوَّابًا رَحِيمًا ﴿١٦﴾
إِنَّمَا التَّوْبَةُ عَلَى اللَّهِ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ السُّوءَ بِجَهْلَةٍ
ثُمَّ يَتَوَفَّوْنَ مِنْ قَرِيبٍ فَأُولَئِكَ يَتُوبُ اللَّهُ عَلَيْهِمْ
وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٧﴾ وَلَيْسَتِ التَّوْبَةُ لِلَّذِينَ
يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ حَتَّى إِذَا حَضَرَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ
قَالَ إِنِّي تُبْتُ إِلَى اللَّهِ وَلَآ أَلِدِينَ يَمُوتُونَ وَهُمْ كُفَّارٌ
أُولَئِكَ أَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابَ الْإِسْمَاءِ يَتَّيْنُهَا الَّذِينَ
ءَامَنُوا لَا يَحِلُّ لَكُمْ أَنْ تَرِثُوا النِّسَاءَ كَرْهًا وَلَا تَعْضُلُوهُنَّ
لِتَذْهَبُوا بِبَعْضِ مَاءِ اتِّبَتُمُوهُنَّ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَنَّ بِفَاحِشَةٍ
مُبِينَةٍ وَعَاشِرُوهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ فَإِنْ كَرِهْتُمُوهُنَّ فَعَسَى
أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَيَجْعَلَ اللَّهُ فِيهِ خَيْرًا كَثِيرًا ﴿١٨﴾

﴿۱۵﴾ و ئەوێت زانیی دکه ن ژ نکتێت هه وه، چار شاهدان ژ خو ل سهر بگرن، فێجا ئە گهر شادهیی ل سهر دان، د مالیت وانقه ئاسی بکه ن هه تا دمرن، یان زی هه تا خودی ریکه کا قورتالبوونی بو فهدکته و ددانیت [ههلبهت ئەف فهرمانه یا دهستیپکا ئیسلامی بوو، پاشی هاته را کړن]. ﴿۱۶﴾ و ئەوێت دکه فنه د زانییدا ژ هه وه [چ ژن چ مێر] بئیشین، و ئە گهر توبه کړن و خو باشکړن، ژئ بگه رن، ب راستی خودی یی توبه وه رگر و دلوفانه. ﴿۱۷﴾ ب راستی توبه یا وان ب تئ دئته وه رگرتن و قه بویل کړن ئەوێت ژ نه زانین گونه هئ دکه ن، پاشی ژ نێزیک و زوی [ژ وئ کړنئ په شیان دبن] ل خو دزفړن و توبه دکه ن، فێجا خودی توبه یا فان قه بویل دکه ت [و توبه یی دده ته سهر] و خودی زانا و کاربنه جهه. ﴿۱۸﴾ و توبه بو وان نینه، ئەوێت کار و کرباریت خراب و گونه هان دکه ن [دمینه د گونه هیدا، و ل خو نازفړن] هه تا ئیک ژ وان دکه فته بهر مرنئ [ژ نوی] بئزیت: ئەها ژ نوی من توبه یه [و ئەز په شیانم]، و [توبه] بو وان زی نینه ییت دمرن، و ئەو گاور، ئیزابه کا ب دهر د و دژوار مه بو فان بهر هه فکریسه. ﴿۱۹﴾ گه لی ئەوێت هه وه باوه ری ئیناین نه دورسته هوین ب کۆته کی بینه میرا تخو ریت ژنان [ئانکو وه کی ههر میراته کی بگه هینه خو و دهستی خو داننه سهر]، و بو هه وه نه دورسته هوین ریکه وان بگرن و نه هیلن شوی بکه ن، دهنده کی ژ وی مالی هه وه داییه وان [ژ مه هرا وان] ژئ وه رگرن، ژ بلی وئ، ئە گهر خه له تییه کا ئاشکه را بکه ت، و ب پاشی و قه نجی د گه لدا بن و سهر دهر یی د گه ل بکه ن. و ئە گهر هه وه نه فیان [بئنا خو لی فره هکه ن و بهر نه دهن] چونکی دبیت هوین ژ تشته کی بزار بن و هه وه نه فیت، و خودی خیره کا مه زن قیخسته یته تیدا.

﴿۴۰﴾ و نه گهر هه وه فیا ژنه کئی شوینا ژنه کا دی [پشتی بهردانی] بینن، و ئیک ژ وان هه وه ماله کئی مهزن [ب نافی مه هری] دابیتی، چو ژ وی [مالی] ژئی نه ستین [هوین وی مالی] چاوا دئی ژ بی بهختی و ب گونه هه کا مهزن ژئی ستین. ﴿۴۱﴾ نه ری چاوا هوین دئی وی مالی ژئی ستین و هوین چۆینه دهف ئیکدو [و هوین ب تنی مایینه د گه لیک] و [وهختی مه هر کرنی] وان په یانا موکوم ژ هه وه ستان دییه. ﴿۴۲﴾ و هوین وان ژنان مار نه کهن نه ویت بابیت هه وه مار کرین، ژ بلی وئ نه واهه وه بهری فئی فهرمانی ئینابیت، ب راستی نه و کاره کئی زیده کریت بوو، و پیسه کار و پیسه ریک بوو. ﴿۴۳﴾ ل سهر هه وه هاته حهرام کرن و نه دور سترن [مار کرنا] ده یکیت هه وه، و کچیت هه وه، و خویشکیت هه وه، و مه تیت هه وه، و خاله تیت هه وه، و برازاییت هه وه، و خوارزاییت هه وه، و ده یکیت هه وه ییت شیری [دایینیت هه وه]، و خویشکیت هه وه ییت شیری، و خه سو ییت هه وه، و نه فسی ییت هه وه ییت دمالا هه وه دا مهزن بووین، ژ وان ژنیت نفین د

وَإِنْ أَرَدْتُمْ اسْتِبْدَالَ زَوْجٍ مَّكَانَ زَوْجٍ وَآتَيْتُمْ إِحْدَهُنَّ قَطْرًا فَلَا تَأْخُذُوا مِنْهُ سَنِيًّا أَتَأْخُذُونَهُ بُهْتَانًا وَإِقْمَاطًا؟ وَكَيْفَ تَأْخُذُونَهُ وَقَدْ أَفْضَى بَعْضُكُمْ إِلَى بَعْضٍ وَأَخَذْنِ مِنْكُمْ مِيثَاقًا غَلِيظًا ۖ وَلَا تَنْكِحُوا مَا نَكَحَ آبَاؤُكُمْ مِنَ النِّسَاءِ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ إِنَّهُ كَانَ فَحِشَةً وَمَقْتًا وَسَاءَ سَبِيلًا ۖ حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أُمَّهَاتُكُمْ وَبنَاتُكُمْ وَأَخَوَاتُكُمْ وَعَمَّاتُكُمْ وَخَالَاتُكُمْ وَبنَاتُ الْأَخِ وَبنَاتُ الْأُخْتِ وَأُمَّهَاتُكُمُ اللَّاتِي أَرْضَعْنَكُمْ وَأَخَوَاتُكُمُ مِنَ الرَّضْعَةِ وَأُمَّهَاتُ نِسَائِكُمْ وَرَبِّبُكُمْ اللَّاتِي فِي حُجُورِكُمْ مِنْ نِسَائِكُمُ اللَّاتِي دَخَلْتُمْ بِهِنَّ فَإِنْ لَمْ تَكُونُوا دَخَلْتُمْ بِهِنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ وَخَلَائِلُ أَبْنَائِكُمُ الَّذِينَ مِنْ أَصْلَابِكُمْ وَأَبْ تَجْمَعُونَ ابْنَاتِ الْأَخْتَرِ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُورًا رَحِيمًا ۝

ناقه را هه وه و واندا چیبو وی، و نه کهر نفین نه بیت دناقه را هه وه و واندا چو گونه هه بو هه وه تیدا نینه هوین وان نه فسیان مار بکهن. و بویکیت هه وه ییت کوریت هه وه ییت دورست، و [دیسا حهرامه] هوین د ناقه را دو خویشکان د مار کریتا کووم بکهن، نه و نه بیت نه واهه وه بهری فئی فهرمانی کریت، ب راستی خودی گونه هه ژیهه و دلوفانه.

الجزء
الخامس

* وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ النِّسَاءِ إِلَّا مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ
كَتَبَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ وَأُحِلَّ لَكُمْ مَا وَرَاءَ ذَلِكَ إِنْ كُنْتُمْ تَتَّقُونَ
بِأَمْوَالِكُمْ مُخْصِنِينَ غَيْرَ مُسْفِحِينَ فَمَا اسْتَمْتَعْتُمْ بِهِ
مِنْهُمْ فَعَاتُوهُمْ أَجُورَهُنَّ فَرِيضَةً وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا
تَرَضَيْتُمْ بِهِ مِنْ بَعْدِ الْفَرِيضَةِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا
حَكِيمًا ۝ وَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ مِنْكُمْ طَوْلًا أَنْ يَنْكِحَ
الْمُحْصَنَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ فَمِنْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ مِنْ
فَتَيَاتِكُمُ الْمُؤْمِنَاتِ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِإِيمَانِكُمْ بَعْضُكُمْ
مِنْ بَعْضٍ فَانكِحُوهُنَّ بِإِذْنِ أَهْلِهِنَّ وَءَاتُوهُنَّ أَجُورَهُنَّ
بِالْمَعْرُوفِ مُحْصَنَاتٍ غَيْرَ مُسْفَحَاتٍ وَلَا مُتَّخِذَاتِ
أَحْدَانٍ فَإِذَا أَحْصَيْتُمْ قَانَ أَتَيْنَ بِفَحْشَةٍ فَعَلَيْهِنَّ نِصْفُ
مَا عَلَى الْمُحْصَنَاتِ مِنَ الْعَذَابِ ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ الْعَنَتَ
مِنْكُمْ وَأَنْ تَصْبِرُوا خَيْرٌ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۝
يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ الَّذِينَ
مِنْ قَبْلِكُمْ وَيَتُوبَ عَلَيْكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ۝

﴿۴۴﴾ و [مارکنا] ژنیت شویکری و ب میړ [بو هوه
حهرامه] ژ بلی وان ییت [ب خهزایی بووینه]
جیړییته هوه [و نه گهر جیړی یا شویکری بیت بو
خودانی (سهرکاری وئ) دورست نینه هه تا زه لامی
وئ دمریت یان دئیته بهردان] نهغه فهرمانا خودیته
ل سهر هوه هاته دانان و نفیسین [بو کهسی ناییت
بدهته سهر] و ژ بلی شان ییت بوړین، هه که هوین
مارا وان بدهنی و دههمه پاقڑ بن و زناکهر نهبن، بو
هوه دورست و حه لال، فیجا هه چیا هوه خو شی
ب نفینا وان دیت [ئانکو مارکر] مارا وان [نهوا هوه
دناف خودا دیار کری] ب ئهرك بدهنی، و گونه هل
سهر هوه نینه پستی هوه مه هر دیار کری د گه لیک
پیک بئ [ئانکو ژ وئ مارا دیار کری ب قایلپونا
هوه ههر دوکان، کیمتری بدهنه وان، یان ژی ژ وئ
ماری پتر بدهنه وان]، ب راستی خودی یی زانا و
کاربنه جهه. ﴿۴۵﴾ و هه چی ژ هوه نه شیا [ب مالی
خو] ژنه کا ئازاد و خودان باوهر و دههمه پاقڑ مار
بکهت [و بو خو بییت] فیجا بلا جیړییته خو ژ

کچیته موسلمان مار بکهت [نه گهر شیان هه بن یا ئازاد مار بکهن، نه دورسته یا جیړی مار بکهن، و دیسا
نه دورسته جیړیا نه موسلمان مار بکهن]، و خودی ب باوهریا هوه چیتر دزانیته [ئانکو دبیت باوهریا
هنده جیړیان ب هیژ و موکو متر بیت ژ یا ئازاد کری] هوین ژ ئیکن [ئانکو هوین ههر دو مروفن چ
هوین بهنده بن چ هوین ئازاد کری بن هوین د مروقاتییدا ئیکن]. ئیدی ب دهستویرا سهرکاریته وان مار
بکهن، و مهرا وان ب قهنجی [ب ئاویه کی دورست و شهرعی و گونجایی د گهل سهر بهری] بدهنه وان
[نهغه جیړیه بو هوه دورسته مار بکهن ب وی شهرتی] د دههمه پاقڑ بن و زناکهریت ناشکهرانه بن، و
خودانیته یاریته نهبن، فیجا وه ختی شویکرن و کهتنه د کریتییدا [ئانکو د زانییدا] نیفا جزایی ژنیت
ئازاد ل سهر وانه، نهغه فهرمانه [مارکنا جیړیان] بو وی دورسته، یی ژ خو بترسیت [نه گهر ژنی نه نیت
دی که فیهته د گونه هیدا] [ئانکو د زانییدا] و نه گهر خو رابگرن [و جیړیی مار نه کهن] بو هوه باشتره، و
خودی گونه هژ بهر و دلوفانه. ﴿۴۶﴾ خودی [ب شان فهرمانان] دقیت بو هوه دیارکته [کاچ ل سهر هوه
حه لاله و چ حهرامه]، و بهری هوه بدهته پئی و پوه شیتیت ییت بهری هوه [ژ پیغه مبه و چاکان]، و توبه یی
بدهته سهر هوه، و خودی زانا و کاربنه جهه.

﴿۲۷﴾ خودی دفت [ب فان برپاران] توبه یی بدانت هه وه، و نهویت ب دویف دلخوازیان [مه خسه د ژئ ییت حه رام] دکه فن، دفت هوبن گه له ک ب ره خئ وانفه بچن [ئانکو کار و کریاریت وان بکه ن]. ﴿۲۸﴾ و خودی دفت ل سهر هه وه سفک بکه ت [ئانکو کاری هه وه ب ساناهی بیخت، ب دانا وی بو هه وه شهر بعه ته کی ساناهی و گونجایی د گه ل سروشتی مروفی]، ب راستی مروف بی هیز و لاواز هاتییه چیکن [ئانکو نه شیت بینا خو ل سهر دلخوازیان فره بکه ت]. ﴿۲۹﴾ گه لی خودان باوه ران مالی خو [تیکدو] د نا فیه را خو دا ب نه هه قی نه خو ن [وه کی سه له فی و قوماری و زه بکرنی] (احتکار) و دزیی... هتد، [بازرگانییه کا هوبن ل سهر قایل نه بن تی نه بیت] [ئانکو ب کرین و فروتنان هه ردو ثالیییت قایل بخون و ب ریکیت دورست] و خو [ژ بی هیپیوونی] نه کوژن یان تیکدو نه کوژن ب راستی خودی د گه ل هه وه یی دلوفانه. ﴿۳۰﴾ و هه چیی [ژ هه وه فان نه دورستییت بوری] ژ سته می وزیده کافی

وَاللّٰهُ يُرِيدُ اَنْ يُّتُوْبَ عَلٰیكُمْ وَيُرِيْدَ الَّذِيْنَ يَتَّبِعُوْنَ الشَّهَوٰتَ اَنْ تَمْلِكُوْا مِثْلًا عَظِيْمًا ﴿۲۷﴾ يُرِيْدُ اللّٰهُ اَنْ يُخَفِّفَ عَنْكُمْ وُجُوْعَ الْاِنْسَانِ ضَعِيْفًا ﴿۲۸﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَاْكُلُوْا اَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ اِلَّا اَنْ تَكُوْنَ تِجَارَةً عَنْ تَرَاضٍ مِّنْكُمْ وَلَا تَقْتُلُوْا اَنْفُسَكُمْ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِكُمْ رَحِيْمًا ﴿۲۹﴾ وَمَنْ يَفْعَلْ ذٰلِكَ عَدُوًّا وَظُلْمًا فَسَوْفَ نُصْلِيْهِ نَارًا وَّكَانَ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيْرًا ﴿۳۰﴾ اِنْ تَحْتَسِبُوْا كِبٰرًا يَّمَّا تَهْوَتْ عَنْهُ لُكْمُ عَنْكُمْ سَيٰتِرَكُمْ وَنُدْخِلُكُمْ مُّدْخَلًا كَرِيْمًا ﴿۳۱﴾ وَلَا تَتَمَنَّوْا مَا فَضَّلَ اللّٰهُ بِهِۦ بَعْضُكُمْ عَلٰی بَعْضٍ لِّلرِّجَالِ نَصِيْبٌ مِّمَّا اَكْتَسَبُوْا وَلِلنِّسَاءِ نَصِيْبٌ مِّمَّا اَكْتَسَبْنَ وَسَلُوْا اللّٰهَ مِنْ فَضْلِهِ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمًا ﴿۳۲﴾ وَلِكُلِّ جَعَلْنَا مَوْلٰى مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْاَقْرَبُوْنَ وَلَ الَّذِيْنَ عَقَدْتُمْ اٰمَنَةً كُمْ فَتَاوُوْهُمْ نَصِيْبُهُمْ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدًا ﴿۳۳﴾

فی بکه ت، دی وی کهینه دئاگری دوژه هیدا، و نه قه ب خو ل دهف خودی ب ساناهییه. ﴿۳۱﴾ نه گه ر هوبن خو ژ گونه هیئت مه زن [شرکی و کوشتنی و دزیی و سربهنیدی... هتد] بده نه پاش، گونه هیئت هه وه ییت بچویک دی پرده پوش کهین و ژبیهین و قه شیرین، و هه وه دی بهینه جهه کی دلخوش و باش. ﴿۳۲﴾ و هوبن دلخوازییا وی تشتی کو خودی هنده ک ژ هه وه پی ب سهر هنده کیت دی ئیخستین، نه که ن [ئانکو خوژییا هندی بکه ی خودی ژ وی بستینیت و بده ته ته]، و زه لاما ن پشک و بار ژ کار و کریاریت کرین هه نه، و ژنان پشک و بار ژ کار و کریاریت کرین هه نه، و داخوازا که ره ما خودی بکه ن، ب راستی خودی ب هه می تشتی ئاگه هداره. ﴿۳۳﴾ و مه میرانگر بو هه ر ئیکی دانینه ژ میراتی ده بیاب و کهس و کاران هیلا یی، و نهویت هه وه په ییان داینی [کو ببنه میرانگریت هه وه] پشک و باریت وان بده نی [هه لبه ت نهف فهرمانه ل دهسپیکا ئیسلامی بوو، پاشی هاته را کرن ب گوژنا خودی] ﴿۳۴﴾ وَأُوْلُوْا الْاَرْحَامِ بَعْضُهُمْ اَوْلٰی بِبَعْضٍ ﴿۳۵﴾ ب راستی خودی ل سهر هه می تشتان به ره هف و شاهده.

الرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاءِ بِمَا فَضَّلَ اللَّهُ بَعْضَهُمْ عَلَى
بَعْضٍ وَبِمَا أَنْفَقُوا مِنْ أَمْوَالِهِمْ فَلَا صَلَاحَ لَكُمْ فِي شَيْءٍ
خَفِظْتُمْ لِلْعَافِيَةِ بِمَا حَفِظَ اللَّهُ وَالَّذِي خَفَا هُنَّ
نُشُورُهُنَّ يَعْظُمُوهُنَّ وَأَنْجُرُوهُنَّ فِي الْأَصْصَاجِ
وَأَضْرِبُوهُنَّ فَإِنْ أَطَعْتَكُمْ فَلَا تَتَّبِعُوا عَلَيْهِنَّ سَبِيلًا
إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا خَبِيرًا ۖ وَإِنْ خِفْتُمْ شِقَاقَ بَيْنِهِمَا
فَابْعَثُوا حَكَمًا مِنْ أَهْلِهِ وَحَكَمًا مِنْ أَهْلِهَا إِنْ
يُرِيدَا إِصْلَاحًا يُوَفِّقِ اللَّهُ بَيْنَهُمَا إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا
خَبِيرًا ۖ * وَأَعْتَدُوا لِلَّهِ وَاللَّهُ لَا تَشْرِكُ بِهِ شَيْئًا
وَالَّذِينَ إِنْ خَسَنَّا وَبَذَى الْقُرْبَى وَالْيَتَامَى وَالْمَسْكِينِ
وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَى وَالْجَارِ الْجُنُبِ وَالصَّاحِبِ بِالْجَنُبِ
وَأَنْ سَبِيلٍ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ إِنَّ اللَّهَ
لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ مُخْتَالًا فَخُورًا ۖ * الَّذِينَ يَبْخُلُونَ
بِأَمْوَالِهِمُ النَّاسَ بِالْأَخْلِ وَيَكْتُمُونَ مَا آتَاهُمُ
اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا ۖ

الجزء

﴿۳۴﴾ زهلام سهرکار و سهرپهرشتیت کاروباریت
ژنانه [ئانکو دقیت ئەول بەر خزمەتا وان بن و ب
کاروباریت وان رابن] ژ بەر کو خودی هندهک ب
سهر هندهکان ئیخستینه، و ژ بەر کو [زهلام] مالی
خۆ [د بەر واندا] دمه‌یخن، فیتجا ژنیت چاک
[کارباست] گوهداریت خودی و زهلامیت خۆنه
[وب ئەرکی خۆ رادبن د راستا خودیدا، و پاشی د راستا
زهلامیت خودا] و بۆ مال و نامویسا [زهلامیت خۆ]
د پشت ویرا، ب هاریکارییا خودی پارێزەرن، و ئەو
ژنیت هوین ژنی دترسن کو گوهدارییا هه‌وه‌نه‌که‌ن
[خۆل سهر زهلامی خۆ مه‌زن بکه‌ن و مافیت وان
نه‌ده‌نی] شیرەتان ل وان بکه‌ن [و ژ خودی و ئیزایا
رؤژا قیامەتی بترسین] [و ئەگەر پاشقە‌چۆن باشە،
و ناییت چو ریکیت دی بگری، و ئەگەر نه‌] خۆ ژ
نشینا وان بدەنه‌ پاش [ئانکول سهر نفینا وی بی، بە‌لی
پشتا خۆ بدەیی و پوێته‌ پی نه‌که‌ی، و هه‌که‌ ب فی
چه‌ندی ژ نه‌هاته‌ ری] فیتجا لی بدەن [به‌لی لی‌دانه‌کا
بی ئیش] فیتجا ئەگەر گوھی خۆ دانه‌ هه‌وه‌، هوین
چو هیجه‌تان هلته‌یخن [کو هوین خورتی و سته‌می لی بکه‌ن]، ب راستی خودی یی بلند و مه‌زنه
[ئانکو پشتی گوهدارییا هه‌وه‌ کرین، ئەگەر سته‌می لی بکه‌ن، بزانی خودی ژ هه‌میان مه‌زنتره‌ و ل سهر هه‌وه‌
ده‌سته‌ه‌لاتداه‌ هه‌روه‌کی هوین ل سهر وان ده‌سته‌ه‌لاتدار، و بۆ هه‌وه‌ ناهیتلیت]. ﴿۳۵﴾ و ئەگەر هوین ترسیان
نافه‌را وان نه‌خۆش بیت و ژیک نه‌گرن، دادوه‌ره‌کی ژ مروفیت زهلامی و دادوه‌ره‌کی دی ژ مروفیت ژنی
هه‌لبێژن [و فریکه‌نه‌ ده‌ف ئیک، دا پیکه‌ به‌ری خۆ بدەنه‌ ئاریشه‌یی و چاره‌سهر بکه‌ن] فیتجا هه‌که‌ ب راستی
وان [هه‌ردو دادوه‌ران] بقی‌ن وان پیک بینن و نافه‌را وان خۆش بکه‌ن، خودی دی وان ئیخته‌ به‌ریک، ب
راستی خودی زانا و شارەزایه‌. ﴿۳۶﴾ و هوین خودی به‌ریسن و چو هوگر و هه‌قه‌ه‌ران بۆ چی نه‌که‌ن، و د
گه‌ل ده‌یابان د چاک بن [دیسا] و د گه‌ل که‌س و کار و سیوی و به‌لنگاز و جیرانیت دینه‌ مروفیت هه‌وه‌، و
جیرانیت چو مروفانی د گه‌ل هه‌وه‌ نه‌یی و هه‌قالی ریکی یان هه‌قه‌ه‌را خۆ و رپینگ و به‌نده‌ییت هه‌وه‌، ب
راستی خودی چه‌ژ قه‌به‌یی به‌سه‌نده‌ر ناکه‌ت [ئهوئی که‌سی ژ خۆ مه‌زنتر و بلندتر نه‌بینت و ببینت ئەول
سهر غه‌یری خۆدایه‌]. ﴿۳۷﴾ ئەو‌یت [ئانکو قه‌به‌ و دفن بلند] چرویکیی دکه‌ن [د راستا فەرمانا خودیدا و د
راستا ده‌یباب و که‌س و کاراندا... هتدا]، و فەرمانا خه‌لکی ژ ب چرویکیی دکه‌ن، و وی که‌ره‌ما خودی د
گه‌ل کری قه‌دسترین، و خودی ئیزایه‌کا هه‌تکه‌ر بۆ گاوران به‌ره‌ه‌فکریه‌.

وَالَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ رِيقَةً النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ
وَلَا يَأْتِيهِمُ الْآخِرُ وَمَنْ يَكُنِ الشَّيْطَانُ لَهُ قَرِينًا قَسَاةً
قَرِينًا ۝ وَمَاذَا عَلَيْهِمْ لَوْ آمَنُوا بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَنْفَقُوا
مِمَّا رَزَقَهُمُ اللَّهُ وَكَانَ اللَّهُ بِهِمْ عَلِيمًا ۝ إِنْ اللَّهُ لَا يَظْلِمُ
مِثْقَالَ ذَرَّةٍ وَإِنْ تَكَ حَسَنَةً نُّصِغْهَا وَيُؤْتِ مِنْ لَدُنْهُ
أَجْرًا عَظِيمًا ۝ فَكَيْفَ إِذَا جِئْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ بِشَهِيدٍ
وَجِئْنَا بِكَ عَلَى هَؤُلَاءِ شَهِيدًا ۝ يَوْمَئِذٍ يَوَدُّ الَّذِينَ
كَفَرُوا وَعَصُوا الرَّسُولَ لَوْ تُسَوَّى بِهِمُ الْأَرْضُ وَلَا يَكْتُمُونَ
اللَّهُ حَدِيثًا ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْرَبُوا الصَّلَاةَ وَأَنْتُمْ
سُكَرَىٰ حَتَّىٰ تَعْلَمُوا مَا تَقُولُونَ وَلَا جُنُبًا إِلَّا عَابِرِي
سَبِيلٍ حَتَّىٰ تَغْتَسِلُوا وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَىٰ أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوْ جَاءَ
أَحَدُكُمْ مِنَ الْغَائِطِ أَوْ لَمَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً
فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوْهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ
إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُوًّا غَفُورًا ۝ الرَّتْرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِنَ
الْكِتَابِ يَشْرُونَ الصَّلَاةَ وَيُرِيدُونَ أَنْ تَضِلُّوا السَّبِيلَ ۝

﴿۳۸﴾ و ئەوئ مالى خۆ ب رۆيمه تيا مرقان
دمه زىخن، و باوه ريسى نه ب خودى دئين و نه ب
رۆزا قيامه تى، و هه ر كه سى شهيتان هه قالى وى بيت
[ب يا وى بكهت و ل دويش وى بچيت] پيسه هه قاله
[چونكى دى به رى وى ده ته خرابيسى و هكى قه به يى
و خۆمه ز نكرنى و چرويكى و رۆيمه تى... هتدا].
﴿۳۹﴾ ما چ زيان دا گه هيته و ان ته گه ر باوه رى ب
خودى و رۆزا قيامه تى ئينابانه، و ژ تشى خودى دايسيه
و ان سه ده قه ژى دابانه، و خودى ب و ان ناگه هداره
[كا هه ر ئيكى ئيه تا وى چيه]. ﴿۴۰﴾ بى گۆمان خودى
ته مهت دندكه كى [ئه و ناڤ تيرۆزكا رۆژيدا] سته مى
ل كه سى ناكهت، ته گه ر [ئه و دندك] باشى بيت
[خودى] چه ندى جار كى لى دكهت، و دى خه لاته كى
مه زن ده تى. ﴿۴۱﴾ فئيجا ئه و دى دچ كراسدا بن ده مى
ئه م بۆ هه ر مله ته كى شاهده كى دئين [پئغه مبه ريت
و ان شاده يى ل سهر و ان دده ن] و ئه م ته ژى ل سهر
فان دكه ينه شاهد. ﴿۴۲﴾ وئى رۆژى [رۆزا قيامه تى]
ئه وئت گا و ر بووين و گوهدارىيا پئغه مبه رى نه كرين،

حه ز دكه ن ئه ر د بئته كه لاشتن، و تيدا بچن و دگه ل ناخى ببه ئيك، [وى رۆژى] نه شين چو ئاخشتنان ژ
خودى قه شيرن. ﴿۴۳﴾ گه لى خودان باوه ران، نيزيكى نفيز ئى نه بن ده مى هوين سه ر خۆش هه تا هوين بزنان
كا هوين چ ديژن، ديسا ده مى له ش دبى نفيز بييدا [جه نابه تيدا] ژ بلى كو هوين ريبار بن هه تا خۆ دشۆن،
و ته گه ر هوين نه خۆش بن [نه شين ئافى ب كاربين] يان ژى ريفينگ و ريبار بن [دسه فه ريدا بن] يان ئيك
ژ هه وه ژ ده ستافى هات يان چۆبيته نفينا ژنى، و ئاڤ [بۆ ده ستفيز و له ش پاڤز كرنى] ب ده ست هه وه
نه كه قيت، ته يه مومى ب ئاخه كا پاڤز بكه ن، سه رو چاڤ و ده ستان قه مالن، ب راستى خودى گه نه ه ژ بيه ر
و دلۆفانه. ﴿۴۴﴾ ما ته نه ديت ئەوئت [خودى] باره ك ژ زانينا كتيبى [كو ته و راته] دايسى، گومرايى و
به رزه يى پى دكرن، و وان دقيت هوين ژى دسه ردا بچن.

وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِأَعْدَائِكُمْ وَلَئِنْ يَأْتِ بِاللهِ تَصْدِيقًا ﴿٥٥﴾
 مِنَ الَّذِينَ هَادُوا يُخْرِفُونَ الْكَلِمَ عَنْ مَوَاضِعِهِ وَيَقُولُونَ
 سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا وَأَنشَعَ غَيْرَ مَسْمُوعٍ وَرَعَيْنَا لَيْتَا بِأَلْسِنَتِهِمْ
 وَطَعْنًا فِي الدِّينِ وَلَوْ أَنَّهُمْ قَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَأَسْمَعُ وَانْظُرْنَا
 لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ وَأَقْوَمَ وَلَكِنْ لَعَنَهُمُ اللَّهُ بِكُفْرِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُونَ
 إِلَّا قَلِيلًا ﴿٥٦﴾ يَأْتِيهَا الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ ءَامِنُوا بِمَا نَزَّلْنَا
 مُصَدِّقًا لِمَا مَعَكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ نَطْغَسَ وَجُوهًا فَتَرَاهَا
 عَلَى أَدْبَارِهَا أَوْ نَلْعَنَهُمْ كَمَا لَعَنَّا أَصْحَابَ النَّبِيِّ وَكَانَ أَمْرُ
 اللَّهِ مَفْعُولًا ﴿٥٧﴾ إِنْ اللَّهُ لَا يَغْفِرَ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرَ مَا دُونَ
 ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ افْتَرَىٰ إِثْمًا عَظِيمًا ﴿٥٨﴾
 أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ رَبُّكَ إِلَهُ يَزْعُمُونَ نِسَاءً
 وَلَا يَنْظُرُونَ قِتْلًا ﴿٥٩﴾ انْظُرْ كَيْفَ يَقْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبُ
 وَكَفَىٰ بِهِ إِثْمًا مُّبِينًا ﴿٦٠﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا
 مِنَ الْكِتَابِ يُؤْمِنُونَ بِالْجَنَّةِ وَالْطَّغُوتِ وَيَقُولُونَ
 لِلَّذِينَ كَفَرُوا هَؤُلَاءِ أَهْدَىٰ مِنَ الَّذِينَ ءَامَنُوا سَبِيلًا ﴿٦١﴾

﴿۴۵﴾ و خودی چتر درمنیت هه وه دنیا سیت [ژی
 ب ناکه ه بن]، و به سی هه وهیه خودی [بۆ هه وه]
 سه میان و به سی هه وهیه خودی [بۆ هه وه] پشته فان.
 ﴿۴۶﴾ جو هی ناخفتنی قاری دکهن [نانکو دگو هوړن]
 و دبیزن: ب نه زمان خواری یان ب تان هافیتن ل دینی
 مه ناخفتنا ته بهیست، به لی ئه م پی ناکه یین، و گولی
 بیه و ته گولی نه بیت [مه خسه دا وان نفرینه نانکو
 بمری یان که ی بی] و [دبیزن] [راعنا] [مه خسه دا
 وان ژ ی رمانه کا نه یا جوانه] و نه گهر وان گوتباه، مه
 [گوتنا ته] بهیست و ئه م ب گوتنا ته دکه یین، و [انظرنا]
 [شوینا] [راعنا] نانکو خو ل مه بگره و مؤله تی بده مه
 بۆ وان باشر و دورستر بوو، به لی ژ بهر گاورییا وان
 خودی ئه و دویری دلوفانییا خو تیخستن، قیجا ژ بلی
 باوهره کا کیم باوهری نی نائین [ئه و ژ ی باوهریه کا
 لاوازه ب هنده ک پیغه مبه ر و کتیبان]. ﴿۴۷﴾ هه ی
 گه لی ئه ویت کتیب بۆ هاتین [نانکو جو هی و فه له]
 باوهری سی ب وئ کتیبا مه ئینا بییه خواری [کو قورئانه]
 یینن کو ب راستی ژ وان کتیبانه ییت بهر دهستی

هه وه [کوئجیل و ته وراتن] بهری ئه م هنده سه روچاقان به ره فاژی بهکین و لیک بزفرینین یان ژ ی دویری
 دلوفانییا خودی بنخین، ههروه کی ئه ویت دایینه سه ر برپارا خودی رۆژا شه نیسی مه دویری دلوفانییا
 خو تیخستین و له عنه ت لی کرین، و ب راستی فرمانا خودی هه ر دی ئینه جه [نانکو لیقه بوون بۆ نینه].
 ﴿۴۸﴾ ب راستی خودی گونه ها چکرنا هه فال و هو گران بۆ خودی ژ ی نابهت و گونه هیئت دیر ئه قیئت
 مایین [ژ بلی شرکی] ژ ی دبهت بۆ یی بقیئت، و ب راستی هه ر که سی هه فاله کی بۆ خودی چیکهت، ب
 سویند وی گونه هه کا مه زن کر. ﴿۴۹﴾ ما تو وان نابینی و نانیاسی ئه ویت خو پاک و پاقر [ژ گونه هان] دبیین و
 ددانن [کو جو هی و فه له نه ده می دبیزن: نه م مروقیئت خود دینه و نه م ییت بی گونه هین]، خود دینه یی بقیئت ژ
 گونه هان پاک و پاقر دکهت، و ته مهت ده زیسی بهر کی قه سپی ژ ی سته م لی نائیته کرن. ﴿۵۰﴾ بهری خو بدی
 کا چاوا ئه و دره وان ب نا قی خودی دکهن؟ و به سی وانه ئه ف گونه ها مه زن و ناشکه را. ﴿۵۱﴾ ئه ری تو دبیین
 ئه ویت باره ک ژ زانینان بۆ هاتی، باوهری سی ب بوت و شه یانی دئین، و دبیزنه ئه ویت گاوریو ویین [مه خسه د
 ژ ی قوره ییشینه] ئه فه ژ وان ییت باوهری ئینا یین [کو موسلمانن] باشر و راسترن.

الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَنْ يَتَحَكَّمُوا إِلَى الظَّالِمِينَ وَقَدْ أُمِرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ وَيُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُضِلَّهُمْ ضَلَالًا بَعِيدًا ۚ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا إِلَى مَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَإِلَى الرَّسُولِ رَأَيْتُ الْمُنَافِقِينَ يَصُدُّونَ عَنْكَ صُدُودًا ۚ فَكَفَىٰ إِذَا أَصَابَتْهُمُ مُصِيبَةٌ يَمَّا قَمَعَتِ أَيْدِيهِمْ ثُمَّ جَاءُوكَ بِخِلْفُونَ بِاللَّهِ إِنَّ آيَاتِ اللَّهِ لَاحِصَةً أَتُوفِيحًا ۚ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ يَعْلَمُ اللَّهُ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَعِظْهُمْ وَقُلْ لَهُمْ فِي أَنْفُسِهِمْ قَوْلًا بَلِيغًا ۚ وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَسُولٍ إِلَّا لِيُطَاعَ بِإِذْنِ اللَّهِ وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ جَاءُوكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّابًا رَحِيمًا ۚ فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُخَرِّجُوكَ فِي مَآ سَجَرٍ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنْفُسِهِمْ حَرَجًا مِمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا ۝

﴿۶۰﴾ ئەرئى تو [حېيەتى نامىنى] نابىنى ئەويت لىك خۆ ھزر دكەن، وان باوهرى ب وئى [قورئانى] ئەوا بۆ تە ھاتىيە خوارئى ب وان يىت بۆ يىت بەرى تە زى ھاتىنە خوارئى ئىنايىيە، و دقئى بۆ دادوهرىيى بچنە دەف وى يى دادىيى ب فەرمانا خودئى نەكەت، و ئەو ب خۆ زى فەرمانا وان يا ھاتىيە كرن باوهرىيى پى نەئىن، و ب راستى شەيتانى دقئىت وان پىس پىس سەردا بەت [كو باش دوپرى راستىيى بن]. ﴿۶۱﴾ و گاڤا بۆ وان يىتە گۆتن: ھوين ل بەر وان بىران وەرەن يىت خودئى ھنارتىن و وەرەن دەف پىغەمبەرى، تو دئى دوپريان يىنى، پويىيى خۆ ژ تە وەر دگىرن. ﴿۶۲﴾ قىجا دئى دچ كراسدا بن و دئى چ كەن، دەمى ئاتافەك ب سەر واندا دئىت، ھەر ژ وئى يا وان ب دەستىت خۆ ب سەرئى خۆ ئىنايى [كو بىرا] (ھوكمى) تە ھىلايىنە و ب يا تاغوتى رازىبووینە، پاشى دئىنە دەف تە، ب خودئى سویند دخۆن و [دبىژن]: ژ قەنجى و چاكى و پىكئىنانئى پىغەتر مە نەڤايە. ﴿۶۳﴾ ئەو [دوپروى درەوان دكەن]

خودئى دزانىت كاچ دلى و اندايە، سزاكرنا وان ھىلە، و شىرەتان ل وان بکە [ژ دوپراھىكا دوپروپىياتىيى بترسىنە] و شىرەتەكا كارلىكەر و ئاشكەرا د ناڤەرا خۆ و واندا بۆ [وان] بىژە. ﴿۶۴﴾ و مە چو پىغەمبەر نە ھنارتىنە ئەگەر ژ بەر ھندئى نەبىت داب دەستویرا خودئى گوھدارىيا وى يىتە كرن، و ھەكە گاڤا وان سەتم ل خۆ كرى [تو ھىلايى و ب بىرا تە رازى نەبوويىن]، ھاتبانە دەف تە و داخووازا گونەھ ژىرنئى ژ خودئى كربانە، و پىغەمبەرى ژى داخووازا گونەھ ژىرنئى بۆ وان كربايە، دا زانن خودئى گەلەكئى تۆبەوەر گر و دلۇفانە. ﴿۶۵﴾ وەسا نىنە، ب خودايى تە سویند دخۆم ئەو نابنە خودان باوهر [باوهرىيى نائىن] ھەتا ھەر تشەكئى ئەو ھەڤرىكئى ل سەر دكەن، تە نەكەنە ھەكەم ل سەر، پاشى بەرانبەر بىرا تە چو دلەنگىيى دلى خۆدا نەبىنن، پاشى ب دورستى خۆ ھلەسەرنە تە [ئانكو ب دورستى گوھدارىيا تە بکەن و فەرمان و بىپارىت تە ب جەھ بىنن].

وَلَوْ أَنَّا كَتَبْنَا عَلَيْهِمْ أَنْ اقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ أَوْ اقْرَأُوا
 دَرِكُمْ فَعَلَوْهُ إِلَّا قَلِيلٌ مِنْهُمْ وَلَوْ أَنَّهُمْ فَعَلُوا مَا يُوعَظُونَ
 بِهِ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ وَأَشَدَّ تَنْبِيْهُنَّ ﴿٦٦﴾ وَإِذْ أَلَا تَتَذَكَّرُ
 مِنْ لَدُنَّا أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٦٧﴾ وَلَهَذَا يُعْذِرُ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا ﴿٦٨﴾
 وَمَنْ يَطْعِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ
 عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ
 وَحَسُنَ أُولَئِكَ رَفِيقًا ﴿٦٩﴾ ذَلِكَ الْفَضْلُ مِنَ اللَّهِ وَكَفَى
 بِاللَّهِ عَلِيمًا ﴿٧٠﴾ يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا خُذُوا حِذْرَكُمْ
 فَاتَّقُوا ثُبَاتٍ أَوْ تَقَرُّوا جَمِيعًا ﴿٧١﴾ وَإِنْ مِنْكُمْ لَمَنْ لَيُبَطِّئَنَّ
 فَإِنْ أَصَابَكُمْ مُصِيبَةٌ قَالُوا قَدْ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْنَا إِذْ لَمْ أَكُنْ
 مَعَهُمْ شُهَدَاءَ ۖ وَلَئِنْ أَصَبَكُمْ فَضْلٌ مِنَ اللَّهِ لَيَقُولُنَّ كَأَن
 لَمْ تَكُنْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُ مَوَدَّةٌ يَلَيْسَ لِي بِشَيْءٍ مِمَّا
 فَاتُورُ فَوَرَّاعًا عَظِيمًا ﴿٧٢﴾ فَلْيَقْتُلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ
 يَشْرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ ۖ وَمَنْ يَقْتُلْ فِي سَبِيلِ
 اللَّهِ فَيُقْتَلْ أَوْ يَغْلِبْ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٧٣﴾

الْحَرْبِ

﴿۶۶﴾ و ب راستی هه که مه ل سهر وان نفیسیبایه
 خو بکوژن، یان ژ وه لاتی خو دهر که فن ب فهرمانا
 مه نه دکرن ژ بلی کیمه کی ژ وان، و نه گهر وان ب
 شیر هتیت ل وان دهاتنه کرن کربایه، بو وان چیتر و
 بنه جهتر بوو [مه خسه د بو دنیا و ئاخره تا وان چیتر
 بوو، و باوهرییا وان دا چیتر و پتر بنه جه و موکوم
 بیت]. ﴿۶۷﴾ و ب راستی هنگی ئهم دا خه لاته کی
 مه زن دهینه وان. ﴿۶۸﴾ و ئهم دا وان راسته پی کهین.
 ﴿۶۹﴾ [ژ خو وه سایه] ههر که سی گوهدارییا خودی
 و پیغه مبه ری بکه ت، فیتجا ئهو هه فالیت وانن بیت
 خودی قهنجی د گهل کرین ژ پیغه مبه ر و راستگو
 و شه هید و قهنجیکاران، و ئه قه چ خو ش هه فالن.
 ﴿۷۰﴾ ئه ف خنیکه [نیعمه ته] ژ خودی ژ بهر وانن، و
 به س خودی دزائیت کا کی هیژای که رهم و خنیکا و یسه.
 ﴿۷۱﴾ گه لی خودان باوهران [هوین بهر انبه ری نه یاریت
 خو ئاماده بن] و هشیار و کار کری بن، ده ست ده ست
 یان ژ ی ب هه قرا و پیکفه هیرشی ببه نه سهر نه یاران.
 ﴿۷۲﴾ و ب راستی هنده ک ژ هه وه ییت ههین خو
 فه دهیلن و گیر و دکهن، فیتجا [به ری خو دده نی] نه گهر ئاتافه ک [ژ کوشتنی و شکه ستنی] ب سهر هه وده ات،
 دبیزن: ب سویند خودی قهنجی د گهل مه کر [خیرا مه فیا]، ئهم د گهل وان نه بو و یین. ﴿۷۳﴾ و نه گهر که رهمه ک
 ژ خودی گه هشته هه وه [ژ سهر که فن و ده سته ک فیتیسان] دی بیژن: هه روه کی به ری نوکه چو فیان و نیاسین د
 نافه را هه وه و ویدانه یی: خو زی ئه ز د گهل وان بامه، دائه ز ژ ی ب سهر فه راز یسه کا مه زن سهر فه راز بامه.
 ﴿۷۴﴾ فیتجا بلا ئه ویت ژ یانا ئاخره تی ب ژ یانا دنیایی کرین، د ریکا خودیدا جیهادی [شه ری] بکه ن، و ههر
 که سی د ریکا خودیدا جیهادی بکه ت، فیتجا بیته کوشتن یان سهر فه راز سهر بکه قیت، ب راستی ئهم دی
 خه لاته کی مه زن دهینی.

وَمَا لَكُمْ لَا تُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ
وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْ هَذِهِ الْقَرْيَةِ الظَّالِمِ
أَهْلُهَا وَاجْعَل لَّنَا مِن لَّدُنكَ وَلِيًّا وَاجْعَل لَّنَا مِن لَّدُنكَ نَصِيرًا ٧٥
الَّذِينَ آمَنُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يُقَاتِلُونَ فِي
سَبِيلِ الظَّالِمِينَ فَقَاتِلُوا أَوْلِيَاءَ الشَّيْطَانِ إِنَّ كَيْدَ الشَّيْطَانِ
كَانَ ضَعِيفًا ٧٦ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ قِيلَ لَهُمْ كُفُّوا أَيْدِيَكُمْ وَأَقِيمُوا
الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ إِذَا فَرِيقٌ مِّنْهُمْ
يَخْشَوْنَ النَّاسَ كَخَشْيَةِ اللَّهِ أَوْ أَشَدَّ خَشْيَةً وَقَالُوا رَبَّنَا لِمَ كُتِبَ
عَلَيْنَا الْقِتَالُ لَوْلَا أَخَّرْتَنَا إِلَى أَجَلٍ قَرِيبٍ قُلْ مَتَعَ الدُّنْيَا قَلِيلًا
وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ لِّمَنِ اتَّقَى وَلَا يُظْلَمُونَ فَتِيلًا ٧٧ إِنَّمَا تَكُونُوا
يُذْرِكُكُمْ الْمَوْتُ وَلَوْ كُنْتُمْ فِي بُرُوجٍ مُّشِيدَةٍ وَإِنْ تُصْبِحُوا حَسَنَةً
يَقُولُوا هَذِهِ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَإِنْ تُصْبِحُوا سَيِّئَةً يَقُولُوا هَذِهِ مِنْ
عِنْدِكَ قُلْ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ قَمَالٌ هَؤُلَاءِ الْقَوْمُ لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ
حَدِيثًا ٧٨ مَا أَصَابَكُمْ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللَّهِ وَمَا أَصَابَكُمْ مِنْ سَيِّئَةٍ
فَمِنَ نَفْسِكُمْ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْبَيِّنَاتِ لِكُلِّ شَيْءٍ ٧٩

﴿٧٥﴾ هه وه خیره؟ بۆچی هوین در یکا خودیدا شهر ی
ناکهن ژ بهر ته په سهر و بی دهستهه لانا ژ زه لام و ژن و
بجو یکان، نه ویت [گازی دکهن] دبیزن: خودیوؤ تو
مه ژ فی گوندی خه لک سته مکار دهر بیخه، و بۆ مه
هاریکاره کی ژ دهف خو بهنیره، و بۆ مه پشته فانه کی ژ
دهف خو بهنیره. ﴿٧٦﴾ نه ویت باوهری ئیناین، در یکا
خودیدا شهر ی دکهن، و نه ویت گاوروویین در یکا
سهر ی گاورویدا [نه وئ شوینا خودی دئته پهرستن]
شهر ی دکهن، فیجا [گهی خودان باوهران] هوین
شهر ی دۆست و یاریت شهیتانی بکهن، ب راستی
کاری شهیتانی [به رانبه ری خودی] یی بی هیز بوو.
﴿٧٧﴾ نه ری ما ته هه وه نه دیتن نه ویت [ل مه که هی]
بۆ دهاته گوتن، هوین دهستی خو بکیشن [و شهر ی
نه کهن] و نفیزان بکهن و زه کانا مالی خو بدهن، فیجا
گافا [ل مه دینه یی] شهر [در یکا خودیدا] ل سهر
وان هاتیسه نفیسین، د وی گافیدا دهسته کهک ژ وان ژ
مرو فان دترسیان وه کی ترسا وان ژ خودی، به لکی پتر
ژ مرو فان دترسیان، و گوتن: خودیوؤ بۆچی ته شهر

ل سهر مه نفیسی، بلا ته نهف شهر ب پاش ئیخستبایه و دهرهت دابایه مه [مه خو ش ی ب خو برایه و
هم ب مرن چوباینه]، بیژه: خوشییا دنیایی یا کیمه و تاخرهت بۆ یی پاریز کارییی بکهت چتره، و ته مهت
دهزییی نیفا بهر کی قه سهپی ستهم ل هه وه نایته کرن [نه خیریت هه وه کیم دبن و نه گونه هیته هه وه دئینه
زیده کرن]. ﴿٧٨﴾ هوین ل کیشه بن [ل ویری بن]، خو هوین د که هیته ئاسیقه زی بن، ههر مرن دی گه هیته
هه وه، و نه گهر قه نجی و خیره گه هشته وان، دبیزن: نهفه ژ خودییه، و نه گهر نه خو شیه ک ب سهر ی وان
هات، دبیزن: نهفه نه خو شیه [ژ بی وه غریبا] ته یه، بیژه [نه وه سایه وه کی هوین دبیزن] هه می تشت
[خو ش ی و نه خو ش ی و دان و چیکرن] ژ خودییه، فیجا فان مرو فان خیره چو ناخفتنان تینا گه هن [کو چو بی
خودی نایت]. ﴿٧٩﴾ ههر خیره کا بگه هیته ته ژ خودییه، و ههر نه خو شیه کا ب سهر ی ته بیت ژ ته یه [ئانکو
نهفه هه وه یا دهستیته ته کری و ته ب کار و کریاریت خو ب سهر ی خو ئینایی] و مه تو ب پیته مبه رینی
بۆ خه لکی هنارتی [وقه دهرا خودی ژ بهر ته نگ ی و بهر فره می و خو ش ی و نه خو ش یی نه ب دهستی ته یه] و
شاده یییا خودی [ل سهر فی چهن دی] به سه.

مَنْ يُطِيعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ وَمَنْ تَوَلَّى فَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِظًا ﴿٨٥﴾ وَيَقُولُونَ طَاعَةٌ فَإِذَا بَرَأُوا مِنْ عِنْدِكَ بَيَّتَ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ غَيْرَ الَّذِي تَقُولُ وَاللَّهُ يَكْتُبُ مَا يُبَيِّتُونَ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿٨٦﴾ أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْفَرُءَانْ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ لَوْجُدٌ وَافٍ بِهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا ﴿٨٧﴾ وَإِذَا جَاءَهُمْ أَمْرٌ مِنَ الْأَمْنِ أَوِ الْخَوْفِ أَذَاعُوا بِهِ وَلَوْ رَدُّوهُ إِلَى الرَّسُولِ وَإِلَى أُولِي الْأَمْرِ مِنْهُمْ لَعَلِمَ الَّذِينَ يُسْتَشْطُونَهُ مِنْهُمْ وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَاتَّبَعْتُمُ الشَّيْطَانَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٨٨﴾ فَقَلِيلٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا تَكْفُلُ إِلَّا نَفْسُكَ وَحَرِصَ الْمُؤْمِنِينَ عَنِ اللَّهِ أَنْ يَكُفَّ بَأْسَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ أَشَدُّ بَأْسًا وَأَشَدُّ تَنكِيلًا ﴿٨٩﴾ مَنْ يَشْفَعْ شَفْعَةً حَسَنَةً يَكُنْ لَهُ نَصِيبٌ مِنْهَا وَمَنْ يَشْفَعْ شَفْعَةً سَيِّئَةً يَكُنْ لَهُ كِفْلٌ مِنْهَا وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ مُقِيمًا ﴿٩٠﴾ وَإِذَا حُيِّمَتْ بِحُجَّةٍ فَحَبُّوا بِأَحْسَنِ مِنْهَا أَوْ رُدُّوها إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَسِيبًا ﴿٩١﴾

﴿ ۸۵ ﴾ هەر که سێ گوهدارییا پیغه مبهری بکهت، ب راستی ئهوی گوهدارییا خودی کریمه، و یی رویی خو [ژ پیغه مبهری] وه گیریت [و گوهدارییا وی نه کهت]، مه تو نه هه نارتی کول سه و ان پارێزخان بی [ب کوته کی بهری و ان بدهیه باشی و باوه ریی].
 ﴿ ۸۶ ﴾ [به رانهری ته] دبێژن: [فه مانا ته ل سه و چاڤیت مه] ئه م دی گوهدارییا ته کهین، هه ر گافه کا ئه و ژ دهف ته چۆن، دهسته کهک ژ و ان د شه قیدا وئ دکه و وئ دبێژن نه ئه و ته گوته، و کاچ ب شهف دبێژن و دکه و خودی دنفیسیت، ئیدی تو دهست ژ و ان بهرده و پوخته پی نه که و خو ب خودی پشت گهرم بکه، و به سی تهیه خودی پشته فانی ته بیت.
 ﴿ ۸۷ ﴾ ئیجا بۆچی هه ر خۆ [باش] د قورئانیدا ناکه، و ئه گه ر قورئان ژ دهف ئیکی دی هاتبایه ژ بلی خودی، دا گه له ک تشیت ئیکه که فتی و نه وه که هف تیدا بینن [و وه کی فی تیدا نه بینن، بلا بزانن بی گومان ژ دهف خودییه و موحه مه د پیغه مبه ره]. ﴿ ۸۸ ﴾ و ئه گه ر خه به ره ک ژ سه ره که فتی یان شکه ستنی گه هشته و ان

[ئانکو دور و بیان] دی به لافکه ن، و ئه گه ر و ان ئه و خه به ر گه هاندبایه پیغه مبه ری [پسیار ژێ کرانه] یان ژێ [گه هاندبایه] سه ر کاریت خو، ئه و یت فان خه به ران ژێک دنیا سن، و راستیی ژ نه راستیی جودا دکه ن، و ئه گه ر که ره م و دلۆقانییا خودی ل سه ر هه وه نه بایه کیمه ک تی نه بن ییت دی هه می دا ب دویف شه یتانی که فن. ﴿ ۸۹ ﴾ ئیجا تو درێکا خودیدا شه ری بکه، خو هه که تو یی ب تنی ژ بی، تو دی ژ کار و کر باریت خو ب تنی به پرس بی، و خودان باوه ران سه ر گهرم بکه [بالده بۆ شه ر کرنی]، بی گومان خودی خرابی و زیانا ئه و یت بووینه گاور دی ژ هه وه ده ته پاش و فه گریت، و خودی ب هیز تره و جزادانا وی دژوار تره.
 ﴿ ۹۰ ﴾ هه ر که سێ به ره فانییه کا خیری بکهت [مه هه ره اقه نجیی بکهت] وی باره ک ژ وئ مه هه ری هه یه، و هه ر که سێ به ره فانییا خرابیی بکهت، باره ک ژ گونه ها وئ به ره فانییی بۆ ویه، و خودی ل سه ر هه می تستان ده سته لاند ار و شاهده [جزایی به رانه ره هه می تستان ددهت]. ﴿ ۹۱ ﴾ هه ر گافه کا سلا ف ل هه وه هاته کرن، هوین چیر به رسقا وئ بدنه یان ژێ وه کی وئ فه گیرن، ب راستی خودی ل سه ر هه می تستان حسیداره.

الجزء

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لِيَجْمَعَكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لِأَنْتُمْ فِيهِ
وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ حَدِيثًا ۝۸۷ ﴿فَمَا لَكُمْ فِي الْمُنَافِقِينَ
فِتْنَيْنِ وَاللَّهُ أَرْكَسُهُمْ بِمَا كَسَبُوا أَتُرِيدُونَ أَنْ تَهْدُوا مَنْ
أَضَلَّ اللَّهُ وَمَنْ يَضِلِّ اللَّهُ فَلَنْ تَجِدَهُ سَبِيلًا ۝۸۸ ﴿وَدُّوا أَنْ تُكْفَرُوا
كَمَا كَفَرُوا فَتَكُونُوا سَوَاءً فَلَا تَتَّخِذُوا مِنْهُمْ أَوْلِيَاءَ حَتَّى
يُهَاجِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَخُذُوهُمْ وَأَقْلُوهُمْ حَيْثُ
وَجَدْتُمُوهُمْ وَلَا تَتَّخِذُوا مِنْهُمْ وَرَثَةً وَلَا ضَمِيرًا ۝۸۹ ﴿إِلَّا الَّذِينَ
يَصِلُونَ إِلَى قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِيثَاقٌ وَأَجَاءَ وَكُمْ حَصْرَتٌ
صُدُّوهُمْ أَنْ يَقْتُلُوكُمْ أَوْ يُغْتَلِبُوا قَوْمَهُمْ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ
لَسَاطَظَهُمْ عَلَيْكُمْ فَاقْتُلُوا قَوْمَ اللَّهِ أَغَرَّكُمْ فَلَمْ يَقْتُلُوا
وَأَلْفُوا إِلَيْكُمْ أَلَسَمَ فَمَا جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ عَلَيْهِمْ سَبِيلًا ۝
سَتَجِدُونَ آخِرِينَ يُرِيدُونَ أَنْ يَأْمَنُوكُمْ وَيَأْمَنُوا قَوْمَهُمْ كُلٌّ مَا
رَدُّوا إِلَى الْفِتْنَةِ أُرْكَسُوا فِيهَا فَإِنْ يَعَزُّوْكُمْ وَيَلْفُوا
إِلَيْكُمْ أَلَسَمَ وَيَكْفُوا إِلَيْدَهُمْ فَخُذُوهُمْ وَأَقْلُوهُمْ حَيْثُ
تَقِفْتُمُوهُمْ وَأُولَئِكَ جَعَلْنَاكُمْ عَلَيْهِمْ سُلْطَانًا مُبِينًا ۝۹۰﴾

﴿۸۷﴾ [گهلی مروٺان] خودیٰ ٺهوه یی ژ وی پیٺه تر
چو په رستی [خودیٰ] نهیی، بی گومان دی هه وه
همه میان پوږا قیامه تی کو چو گومان دوی پوږیدا
نینه دی کوم که ت، و کی ژ خودیٰ ټاخفتن راستر
هه یه [ټانکو که س نینه]؟! ﴿۸۸﴾ هه وه خیره
هوین هو د راستا دورویاندا بویینه دو جوین؟ و
خودیٰ ٺه و ژ بهر کار و کریاریت کرین ټه گه رانده ټه
[گوریی]. ٺه ری هه وه دټیت یی خودیٰ گومرا و
به رزه کری راسته ری بکه ن؟ و هه چیی خودیٰ گومرا
و به رزه کریدی تو چو ری کان بو نابینی [کو ټیک بو
بیته راسته ری که ر]. ﴿۸۹﴾ [وان دورویان] پی خو شه
و حزه دکه ن هوین ژی گاور بین، هه وه کی ٺه و
گاوربویین، دا هوین و ٺه و هکی ټیک لی بهی، ټیجا
هوین چو دؤست و پشته فانان ژ وان نه گرن، هه تا ٺه و
ب دورستی باوره یی ب ټارمانجا مشه ختبونو د ری کا
خودیدا نه ټینن، ټیجا ٺه گه ر وان پشته خو دای، بگرن
و بکوژن، هه ر جهی لی بن و ب ده ست هه وه بکه فن،
و هوین قه ت چو دؤست و هاریکاران ژنی نه گرن.

﴿۹۰﴾ ٺه و نه بن ٺه ویت خو بگه هیننه هنده کان [ټانکو خو دټاټینه به ختی وان] کو په یان د ناټه را هه وه و
واندا هه یه [ده ستی خو نه که نه ټان و نه کوژن] یان ٺه ویت دټینه ده ف هه وه و دلی وان نه گریټ [و بهر ته نگ
بیټ] نه شه ری هه وه بکه ن و نه شه ری مله تی خو .. و ٺه گه ر خودیٰ ټیابایه [دلته نگ نه دبون] دال سه ر
هه وه زال و ده سته لاتدار که ت و شه ری هه وه که ن. ټیجا ٺه گه ر بهر هنگاری هه وه نه بوون، و شه ری هه وه
نه کرن، و ټاشتی ټیان و ده ستی دؤستینی و ټاشتییی بو هه وه دریژ کر، [بزائن] خودیٰ بو شه ری وان چو ری
نه داینه هه وه. ﴿۹۱﴾ ب راستی هوین دی جوینه کی دی [ژ دورویان] بینن، دټین ژ هه وه [ب دورویاتییی]
پشت راست و ټیمن بین و ژ مله تی خو ژی [ب گوریی] پشت راست و ټیمن بین. و هه ر گافه کا هاتنه
داخواز کرن بو گاوریی و بو شه ری هه وه، لی دزفرن. ټیجا ٺه گه ر ٺه و ده ستی خو ژ شه ر و بهر هنگارییا
هه وه نه کیشن و ټاشتییی ژ هه وه نه خوازن، بگرن و بکوژن ل کیشه بینن، ٺه ها مه بو هه وه ل سه ر ټان
هیجه ته کا ټاشکه را ژی دا [کو هوین ژ بهر دژمنییا وان یا ټاشکه را بکوژن].

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ أَنْ يَقْتُلَ مُؤْمِنًا إِلَّا خَطَاً وَمَنْ قَتَلَ
مُؤْمِنًا خَطَاً فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ وَدِيَةٌ مُسَلَّمَةٌ
إِلَى أَهْلِهِ إِلَّا أَنْ يَصَّدَّقُوا فَإِنْ كَانَ مِنْ قَوْمٍ عَدُوٍّ
لَكُمْ وَهُمْ مُؤْمِنُونَ فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ وَإِنْ كَانَ
مِنْ قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِيثَاقٌ قَدِيمَةٌ مُسَلَّمَةٌ إِلَى
أَهْلِهِمْ وَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ
شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ تَوْبَةً مِنَ اللَّهِ وَكَانَ اللَّهُ
عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٩٢﴾ وَمَنْ يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُتَعَمِّدًا
فَجَزَاءُ لَهُ جَهَنَّمُ خَالِدًا فِيهَا وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِ
وَلَعَنَهُ وَأَعَدَّ لَهُ عَذَابًا عَظِيمًا ﴿٩٣﴾ يَأَيُّهَا الَّذِينَ
آمَنُوا إِذَا ضَرَبْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَتَبَيَّنُوا وَلَا تَقُولُوا
لِمَنْ آتَيْنَا إِلَيْنَا السَّلَامُ لَسْتَ مُؤْمِنًا تَبْتَغُونَ
عَرَضَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ مَغَازٍ كَثِيرَةٌ
كَذَلِكَ كُنْتُمْ مِنْ قَبْلُ فَمَنْ اللَّهُ عَلَيْهِ كُمْ
فَتَبَيَّنُوا إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿٩٤﴾

﴿۹۲﴾ بۆ چو باوه ریدار و موسلمانان نابیت و نه دورسته
باوه ریداره کی بکوزیت، ب بی دهستی نه بیت، و
هه ره که سی باوه ریداره کی ب بی دهستی بکوزیت،
دقیق [جزایی خو] بهنده یه کی موسلمان نازا بکهت،
و خوینی بدهته مروقیق و ی، ژ بلی هندئ هه که نه
خوینی پی بهیلن، و هه که نه [کوشتی] ژ مله ته کی
دژمن بیت بۆ هه وه، و نه [کوشتی] بی موسلمان بیت،
دقیق بهس بهنده یه کی موسلمان نازا بکهت، و نه گهر
نه [کوشتی] ژ مله ته کی بیت په یمان دناقه را هه وه
و وانداهه بیت، ئیدی [جزایی وی نه فیه] خوینا وی
بدهته مروقیق و ی، و بهنده یه کی موسلمان نازا بکهت،
فیتجا یی بهنده ب دهست نه که قیت [یان شیان نه بن
ب دهست خو بیخیت] توبه یا وی [نه وه]: دو هه یقان
ل سه رتیک [بی قه برین نه و نه بیت یی دهستویری
هه بیت، و کی نه ساخیی، ژقان و چلکان و...] ب
روژی بیت، ب راستی خودی یی زانا و کار به جهه.
﴿۹۳﴾ و هه ره که سی موسلمان کی، بی غالی و غه ره ز و
ژ قه ستا بکوزیت، جزایی وی دۆزه هه، هه ره و هه ره دی

تیدا مینیت، و خودی که رب ژ پکارییه و دویری دلوفانییا خو ئیخستیه، و خودی بۆ وی ئیزیه که مهن
به ره فکرییه. ﴿۹۴﴾ گه لی خودان باوه ران هه ره گافه که هوین د ریکا خودیدا بۆ جیهادی دهر که فتن، [له زنی
ل شه ری نه کهن] و موسلمان و گاوران ژیک بنیاسن، و نه وی سلافا [یا موسلمان ته یی] ل هه وه کر، نه بیژنی
تو نه موسلمان، بۆ متا و په رتاله کی ژیا نا دنیایی، و ل دهف خودی دهستکه فیتی مهن هه نه، [ژ بیر نه کهن]
هوین ژ بی بهری نوکه و سها بوون، فیتجا خودی که ره م د گه ل هه وه کر [و هوین راسته ری کرن] [له زنی ل
کوشتنی نه کهن] و ب دورستی بزائن و ژیک بنیاسن، ب راستی خودی ب تشتی هوین دکهن بی ئاگه هداره.

لَا تَسْتَوِي الْقَاعِدُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ غَيْرُ أُولِي الضَّرَرِ وَالْمُجَاهِدُونَ
فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فَضَّلَ اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ بِأَمْوَالِهِمْ
وَأَنْفُسِهِمْ عَلَى الْقَاعِدِينَ دَرَجَةً وَلَا وَعَدَ اللَّهُ الْخُسْفَىٰ وَقَضَىٰ اللَّهُ
الْمُجَاهِدِينَ عَلَى الْقَاعِدِينَ أَجْرًا عَظِيمًا ٩٥ ۝ دَرَجَتٍ مِنْهُ وَمَغْفِرَةً
وَرَحْمَةً وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ٩٦ ۝ إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّيْنَاهُمُ الْمَلَائِكَةُ
ظَالِمِينَ أَنْفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ
قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ أَرْضَ اللَّهِ وَسِعَةً فَهَاجِرُوا فِيهَا قَالُوا لَيْتَكُمَا وَهُمْ
جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ٩٧ ۝ إِلَّا الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ
وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانَ لَيْسَ عَلَيْهِمْ جُنَاحٌ وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا ٩٨ ۝
قَالُوا لَيْتَكُمَا عَسَى اللَّهُ أَنْ يَغْفُرَ عَنْكُمْ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا عَفُورًا ٩٩ ۝ وَمَنْ
يُهَاجِرْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يَجِدْ فِي الْأَرْضِ مُرْعًا كَثِيرًا وَسَعَةً وَمَنْ
يَخْرُجْ مِنْ بَيْتِهِ مُهَاجِرًا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ يُدْرِكْهُ الْمَوْتُ فَقَدْ
وَقَعَ أَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ١٠٠ ۝ وَإِذَا ضَرِبْتُمْ فِي
الْأَرْضِ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَقْصُرُوا مِنَ الصَّلَاةِ إِنْ خِفْتُمْ
أَنْ يَفْتِنَكُمْ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ الْكَافِرِينَ كَانُوا لَكُمْ عَدُوًّا مُبِينًا ١٠١ ۝

﴿٩٥﴾ موسلمانیت پروینشتی [ژ جیهادی] تهو نه بن ییت زیان پی کهفتی، نهو کی وانن، ییت ب خو و مالی خو جیهادی د ریکا خودیدا دکهن، ب راستی خودی تهو ییت ب خو و مالی خو جیهادی د ریکا خودیدا دکهن، په ییسکه کی ب سهر تهو ییت پروینشتی [و عوزرا خو هه ی] یتخستینه، و خودی ژفانی چاکیی ب هه میان داییه، و خودی مواهد (جیهادکر) ب خه لاته کی مه زن ب سهر پروینشتیان یتخستینه. ﴿٩٦﴾ پله و پایه و گونه هر ژیرن و دلوفانی ل دهف خودینه، و خودی یی گونه هر ژیره و دلوفانه. ﴿٩٧﴾ ب راستی تهو ییت سته م ل خو کرین [مشهخت نه بووین و مایینه دناف گاواندا] ملیاکهت جانئ وان دکیشن و دبیزنی: هوین ل سهر چ بوون؟ دئی بیژن: ب راستی ثم د ئه ریدیدا به لنگاز و بیچاره بووین [ثم نه دشایین مشهخت بین و ثم نه دشایین موسلمانیه تسیا خو ژی ناشکرا بکهین] ملیاکهت دئی بیژنی: ئه ری ما ئه ردی خودی یی بهر فره نه بوو هوین مشهخت بنی؟ فینجا ئه فان جهی وان دوزه هه و چ پیسه دوپا هیکه.

﴿٩٨﴾ ژ بلی وان ییت [ب دورستی] به لنگاز و نه چار، ژ زه لام و ژن و بچو یکان، تهو ییت بی ریک و نه شین ریکه کا دهر کهفتنی بگرن. ﴿٩٩﴾ فینجا ئه فان خودی دئی لی بوزیت، و ژ خو خودی لیژور و گونه هر ژیره. ﴿١٠٠﴾ و هه که سی بؤ ریکا خودی مشهخت بیت، دئی ل سهر دفنا مله تی خو، جهی بؤ خو د ئه ریدیدا کت، و بهر فره هیی د رز قیدا بینیت. و هه که سی بؤ خودی و پیغه مبه ری وی ب مشهخت ژ مالا خو دهر که فیت، پاشی [د ریکیدا بهری بگه هیته جهی قیایی] بمریت، بی شک خیرا وی [ته مام] ل سهر خودی کهفت [بؤ بنفیسیت]، و خودی ب خو یی گونه هر ژیره و دلوفانه. ﴿١٠١﴾ و ئه گهر هه وه وه غه ره ک [ئانکو سه فهره ک] د ئه ریدیدا کر، چو گونه هل سهر هه وه نینه، هوین نفیژا [چار رکاعت] کورت بکهن، ئه گهر هوین ترسیان تهو ییت گا ور هه وه ته زیهت بدهن، ب راستی گا ور بؤ هه وه دژمنیت ناشکرا نه.

﴿۱۰۲﴾ و گافا تو [مه خسه د پیغه مبه ره و بیئت د دویقدا دئین - ژ سهر وهران - هه تا رۆژا قیامه تی] د ناف و اندا بی، و ته فیئا نفیژا جه ماعت [وه ختی د ترسیدا] بۆ بکه ی، بلا دهسته کهک ژ وان [پشتی دینه دو جوین] د گهل ته نفیژ بکه ن، و بلا چه کی خو هلگرن [و جوینا دی دقیت بهرانبهر دژمنی راوه ستیت]، فیجا ههر گافه کا سوجه برن [و نفیژا خو رکعه ته ک یان ب ته مامی ل پشت ته کرن] ئیدی بلا ئه ول پشت هه وه راوهستن [و زیره فانییی بکه ن] و بلا دهسته که کا دی [ئه واهه بهرانبهر نه یاران راوه ستیایی] یا نفیژ نه کری بهیت و د گهل ته نفیژ بکه ت، و بلا د هشیار و سهر خو بن و چه کی وان د گهلدا بیست. ئه ویت گاوربووین، هیثییان دکه ن، کو هوین ژ چه ک و کهل و په لیت خو بی ئاکه ه بن، دا ئه و ژ ئیدی پیکه ب سهر هه ودا بگرن و هیژشی بکه نه هه وه. چو گونه ه ل سهر هه وه نینه ئه گهر ئه زیه ته ک ژ بارانی ب هه وه که فبیست یان ژ ی هوین د نه ساخ بن، چه کی خو دان، به لی هه وه باش ئاکه ه ژ خو هه بیت و هشیار بن، ب

وَإِذَا كُنْتَ فِيهِمْ فَأَقَمْتَ لَهُمُ الصَّلَاةَ فَلْتَقُمْ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا أَسْلِحَتَهُمْ فَإِذَا سَجَدُوا فَلْيَكُونُوا مِنْ وَرَائِكُمْ وَلْتَأْتِ طَائِفَةٌ أُخْرَى لَمْ يُصَلُّوا فَلْيُصَلُّوا مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا حِذْرَهُمْ وَأَسْلِحَتَهُمْ وَذَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ تَغْفُلُونَ عَنْ أَسْلِحَتِكُمْ وَأَمْتِعَتِكُمْ فَيَمِيلُونَ عَلَيْكُمْ مَيْلَةً وَاحِدَةً وَلَا جَنَاحَ عَلَيْكُمْ إِنْ كَانَ بِكُمْ أَذَى مِنْ مَطَرٍ أَوْ كُنْتُمْ مَرْضَى أَنْ تَضَعُوا أَسْلِحَتَكُمْ وَخُذُوا حِذْرَكُمْ إِنَّ اللَّهَ أَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا ﴿۱۰۳﴾ فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَادْكُرُوا اللَّهَ قِيَمًا وَفُجُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِكُمْ فَإِذَا اطْمَأْنَنْتُمْ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَوْفُورًا ﴿۱۰۴﴾ وَلَا تَهِنُوا فِي ابْتِغَاءِ الْقَوْمِ إِنْ تَكُونُوا تَأْلَمُونَ فَإِنَّهُمْ يَأْلَمُونَ كَمَا تَأْلَمُونَ وَتَرْجُونَ مِنَ اللَّهِ مَا لَا يَرْجُونَ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿۱۰۵﴾ إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِتَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ بِمَا أَرَادَ اللَّهُ وَلَا تَكُنَ لِلْخَائِبِينَ حَصِيمًا ﴿۱۰۶﴾

راستی خودی ئیزیه که هه تکبه ر بۆ گاواران به ره فکریه. ﴿۱۰۳﴾ فیجا ههر گافه کا [ب ئاوی بۆری] هه وه نفیژا خو کر، ئیدی هوین ل سهر پییان و روینستی ول سهر کیله کان در ژ کری زکری خودی بکه ن و خودی بینه بیرا خو، فیجا ئه گهر هوین ژ دژمنی ئیمن بوون [کو چو هیژشان نائینه سهر هه وه] هوین نفیژا خو [ب وی رهنگی، ئه وئی خودی فره مانا هه وه پی کری و د ده می ده ستیشانکریدا] بکه ن، ب راستی نفیژ ل سهر باوهریداران ئه رکه و ده مداره [ئانکو ده می خو یی ده ستیشانکری یی هه ی]. ﴿۱۰۴﴾ [گهل خودان باوهران] هوین ب دویف گه ریان و داخواز کرنا نه یاران سست و بیزار نه بن، [چونکی] ئه گهر هوین [ب دویف وانقه و د شه ری و اندا] دئیشن، ب راستی کا چاوا هوین دئیشن ئه و ژ دئیشن [و ئه گهر ئه و بینا خو ل سهر نه هه قییا خو فره دکه ن و خو ل بهر فان ئیش و نه خو شییان دگرن، دقیت هوین ژ وان چیتر خو راگرن چونکی] ئه و هیقییا هوین ژ خودی دخوازن [ژ خه لاتی مه زن و خیری] ئه و ناخوازن، ب راستی خودی یی زانا و کاربه جهه. ﴿۱۰۵﴾ ب راستی مه ئه ف کتیه [کو قورئانه] ب هه قی و راستی بۆ ته ئینا خوار، دا تو حو کمی دناقه را و اندا ب وی بکه ی یا خودی نیشا ته دای، و بۆ خائیان پشته فان نه به.

وَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿١٠٦﴾ وَلَا تَجِدُ
عَنِ الَّذِينَ يَخْتَفُونَ أَنفُسَهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَن كَانَ
خَوَّانًا أَنِيمًا ﴿١٠٧﴾ يَسْتَخْفُونَ مِنَ النَّاسِ وَلَا يَسْتَخْفُونَ
مِنَ اللَّهِ وَهُوَ مَعَهُمْ إِذْ يُبَيِّتُونَ مَا لَا يَرْضَىٰ مِنَ الْقَوْلِ
وَكَانَ اللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطًا ﴿١٠٨﴾ هَٰئِنْتُمْ هَٰؤُلَاءِ
جَدَلْتُمْ عَنْهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فَمَنْ يُجِدِ اللَّهَ عَنْهُمْ
يَوْمَ الْقِيَمَةِ أَمْرًا فَيَكُونُ عَلَيْهِمْ وَكِيلًا ﴿١٠٩﴾ وَمَن يَعْمَلْ
سُوءًا أَوْ يُظَلِّمْ نَفْسَهُ ثُمَّ يَسْتَغْفِرِ اللَّهَ يَجِدِ اللَّهَ غَفُورًا
رَّحِيمًا ﴿١١٠﴾ وَمَن يَكْسِبْ إِنَّمَا يَكْسِبُ عَلَىٰ نَفْسِهِ
وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١١١﴾ وَمَن يَكْسِبْ خَطِيئَةً أَوْ إِثْمًا
ثُمَّ يَرَمْ بِهِ رِبًّا فَقَدْ اِخْتَمَلَ بُهْتَانًا وَإِثْمًا مُّبِينًا ﴿١١٢﴾
وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكَ وَرَحْمَتُهُ لَهَمَّتْ طَائِفَةٌ مِّنْهُمْ
أَن يَضُلُّوكَ وَمَا يَضِلُّونَ إِلَّا أَنفُسُهُمْ وَمَا يَضُرُّونَكَ
مِنْ شَيْءٍ وَأَنزَلَ اللَّهُ عَلَيْكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَكَ
مَا لَمْ تَكُن تَعْلَمُ وَكَانَ فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكَ عَظِيمًا ﴿١١٣﴾

﴿١٠٦﴾ و داخو ازا گونہہ ژبیرنی بکہ لژ بہر ئہوا
تہ کریبہ دلی خو، کو تو بہرہ فانی بی ژ طوعمی
کورئ ئیریقی و دہستہ کا وی بکہ ی یان یی جوی
سزابدہ ی، ب راستی خودی گونہہ ژبیر و
دلوفانہ. ﴿١٠٧﴾ ہہرکی و جہہ بری ژ پیش وانفہ
نہ کہ، ئہو یت [ب گونہہ ان] خیانتی ل خو دکہن. ب
راستی خودی حہ ژیدہ خائینی گونہہ کار ناکہت.
﴿١٠٨﴾ [ئہو یت دوروی.. خیانتہ خو] ژ مرو فان
[ژ ترس و شہرمان] فہ دشیرن و ژ خودی نافہ شیرن،
و خودی د گہل واندا بوو وہختی ب شہف وان
رہئییت، خودی پی نہ خو ش و پی نہ پازی، د گہل
ئیک دگپران. و ب راستی خودی ب وی تشتی
ئہو دکہن باش ناگہ ہدارہ. ﴿١٠٩﴾ ئہا ئہ فہ ہہوہ
پشتہ فانی و بہرہ فانی د ژیانہ دنیا ییدا ژ وان کر، فینجا
کی دی رورژا قیامہ تی بہرانبہری خودی بہرہ فانی بی ژ
وان کہت؟! یان کی دی خو دہتہ بہر وان و کریارا
وان ب ستوی خو فہ گریٹ [کو وان ژ ئیازیا دوزہی
رہا بکہت]. ﴿١١٠﴾ و ہہر کہسی کارہ کی خراب

بکہت [کو ئہ زیہ تا وی بگہ ہیتہ ہندہ کیٹ دی و پی بیٹشن] یان ستہ می ل خو بکہت [ئانکو گونہہ ان
بکہت] پاشی داخو ازا گونہہ ژبیرنی ژ خودی بخوازیت، دی بینیت خودی بی گونہہ ژبیر و دلوفانہ.
﴿١١١﴾ و ہہر کہسی گونہہ کی بکہت، زیانی ل خو دکہت، ب راستی خودی یی زانا و کاربنہ جہہ.
﴿١١٢﴾ و ہہر کہسی گونہہ کا بچویک یان یا مہزن [یان خہلہ تیہ کی] بکہت پاشی ب ئیکی بی غالیغہرہز
فہ نیت، ب راستی وی بی بہختی و گونہہ کا ئاشکہرا ئیخستہ سہر خو. ﴿١١٣﴾ [ہہی مو حہمہ د] ئہ گہر
کہرہم و دلوفانیہ خودی ل سہر تہ نہایہ، دہستہ کہ لژ وان ل بہر بوو تہ د سہر دا بہن، بہلی ئہو ژ خو پیٹہ تر
کہسی د سہر دا نابہن [چونکی سہر ئہ نجامی کارئ وان ہہر ل وان دز فریت] و ئہو قہت نہ شین چو زیانی
بگہ ہیننہ تہ، ژ لایئ خو فہ خودی قورٹان و سونہت بو تہ ہنارتن [فینجا دی چاواشین زیانہ کی گہ ہیننہ تہ،
خودی دی تہ پار یزیت ئہو چہند بزائی بکہن] و تشتی تہ چو ژئ نہ دزانی ب تہ دا زانین، ب راستی خودی
کہرہمہ کا مہزن د گہل تہ کریبہ.

الجزء

﴿۱۱۴﴾ چو خیر دگه لهك ئاخفتن و پسته پستا واندا نینه، ئەو تى نه بیت یی فهرمانا خیری یان قهنجیی یان ئاشتکرن و پیکتینانا دنا به را هه فرکاندا بکهت، و ههر که سى [ئەفا بۆرى] بۆ رويسى خودى بکهت، ب راستى ئەم دى خه لاتە کى مه زن ده نیى. ﴿۱۱۵﴾ و ههر که سى پشتى ریکا راست بۆ دیار بووی و دزاتسیا پیغه مبه ری بکهت، و ریکا بى باوه ران بگريت، ئەم ژى دى به ری وى دهینه وى ریکا ئەو لى زفرى، و ئەم دى وى کهینه دۆژه هیدا، کو پیسه دوپهاهیک و پیسه قویناخه. ﴿۱۱۶﴾ ب راستى خودى [گونه ها] ییت هه قال و هو گران بۆ چى دکهن ژى نابهت، و ژ بلى فى [گونه هى] خودى بۆ وى یى بقت گونه ها وى ژى دبهت، و ههر که سى شریکان بۆ خودى چیکهت ب سویند ئەو به رزه بوونه کا پس [دویر] به رزه بوویه. ﴿۱۱۷﴾ [ئەو موشرک] ژ بلى خودى گازى و په رستنا هنده ک په رستییت مى دکهن [وه کی لات و عوززا و مه نات و نائيله ... هتد، و ب فى په رستنى و گازیکرنى]، ب تنى شه يتانى خريابى دپه رتسن و

هه وار دکهنى. ﴿۱۱۸﴾ خودى دویر تیخست ژ دلوفانیا خو [له عهت لى باراندن]، سویند خووار و گوژ: ئەز دى باره کا ئاشکه را ژ به نده ییت ته بۆ خو تیخم. ﴿۱۱۹﴾ و ئەز دى وان ژ ریکا راست به رزه کهم، و دى وان ب هیشی تیخم [کو دى ژى دريژ بن و دى هزرکه ن هیژ زویسه تۆبه بکهن، و ل خو بزفر ن هه تا ژيانا خو هه میى ب شان هیثیان دبه نه سه ری] و ئەز دى فهرمانا وان کهم، فینجا ئەو دى گو هیت ته رشان ژ یقه کهن [کو بینه نیشانکرن ئەو پیشکیشن بۆ په رستى و بوتان]، و ئەز دى فهرمانا وان کهم کو ئەو چیکریان یان دینى خودى بگو هوژن. و ههر که سى شه يتانى ل جهی خودى بۆ خو بکه ته هاریکار و پشته فان، ئیدی ب سویند ئەو ب به ر زیانه کا ئاشکه را که فت. ﴿۱۲۰﴾ [شه يتان] ژ فان و په یانیت [دره و] دده ته وان و وان ب هیشی دتیخت، و شه يتان ژ خاپاندنى پیقه تر ناده ته به ر وان. ﴿۱۲۱﴾ ئەفان [دو بکه فتییت شه يتانى] جهی وان [پۆژا قیامه تی] دۆژه هه، و چو ریکیت ژى دهر که فتن و په هابوونى نابین.

﴿۱۴۳﴾ و ئەوئەت باوەری ئینایین و کار و کرباریت قەنج کرین، ب راستی ئەم دئی وان بەینە د وان بەحەشتاندا ئەوئەت ڕویبار د بندا دەهەر کەن (دچن) و ئەو هەر و هەر دئی تیدا مینن، ئەفە سۆز و پەیانەکا راستە ژ خودئی، و ماکی ژ خودئی راستگۆتر هەیه؟ ﴿۱۴۴﴾ گەلی ئەوئەت هەهە باوەری ئینایین، و گەلی خودانئەت کتیبان [جزا و خەلاتی خودئی] نە ب هیقیئەت هەهەیه و نە ب هیقیئەت خودانئەت کتیبانە [کو جوھی و فەلەنە]، هەر کەسئی [ژ هەهە یان ژ وان] خرابی و گونەهەکی بکەت، دئی پئی ئیتە جزادان، و ژ خودئی پێفەتر چو هاریکار و پشەقانا بۆ خۆ نایینیت. ﴿۱۴۵﴾ و هەر کەسئی کار و کرباریت قەنج بکەت چ ژن چ مێر، و ئەو خودان باوەر بیت، ئەها ئەفە دئی چنە بەحەشتی، و تەمەت خێچا بەرکی قەسپی سەتەم لئی نائیتە کرن [ئانکو کێمترین سەتەم لئی نائیتە کرن]. ﴿۱۴۶﴾ ما دینئی کئی ژ بئی وی چیتەر ئەوئەت ب دورستی خۆ سبارتییە خودئی و ئەو کارپاست و قەنج ژئی، و بووییە دویکەفتیبی دینئی ئیبراھیمی، کو دینەکی قەدەرە

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا وَعْدَ اللَّهِ حَقًّا وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ قِيلًا ﴿١٤٣﴾ لَيْسَ بِأَمَانَتِكُمْ وَلَا أَمَانِي أَهْلِ الْكِتَابِ مَنْ يَعْمَلْ سُوءًا يُجْزَ بِهِ وَلَا يَجِدْ لَهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا يَصِيرَ ﴿١٤٤﴾ وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْفٍ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ نَقِيرًا ﴿١٤٥﴾ وَمَنْ أَحْسَنُ دِينًا مِمَّنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ وَاتَّبَعَ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَاتَّخَذَ اللَّهُ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلًا ﴿١٤٦﴾ وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُحِيطًا ﴿١٤٧﴾ وَیَسْتَفْتُونَكَ فِي النِّسَاءِ قُلِ اللَّهُ يَقْضِيكُمُ فِيهِنَّ وَمَا يُنَالِي عَلَيْكُمُ فِي الْكِتَابِ فِي نِكَاحِ الْإِنْسَاءِ الَّتِي لَا تُؤْتُونَهُنَّ مَا كُتِبَ لَهُنَّ وَتَرْغَبُونَ أَنْ تَنْكِحُوهُنَّ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الْوِلْدَانِ وَأَنْ تَقُولُوا اللَّيْتَنَى بِالْقِسْطِ وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِهِ عَلِيمًا ﴿١٤٨﴾

ژ خواری و خرابیی، و خودئی ژئی ئیبراھیم کرە زیدەخۆشقیی خۆ. ﴿۱۴۶﴾ هندی دئەرد و ئەسەاناندا هەمی بئی خودنێه، و خودئی ژئی ب هەر تەشتەکی [چ بچویک چ مەزن] باش یی ئاگەھدارە. ﴿۱۴۷﴾ [هەمی موخەمەد] ئەوا دەرەهەقی ژنیدا [کاچ بریار و ئەحکام دەرەهەقی ویدا هەنە] ژ تەدەرسن، بێژە: خودئی دئی بۆ هەهە فئی چەندئی پۆن کەت، و ئەوا بۆ هەهە ژ قورئانی دئیتە خواندن پۆنکەن و بەرسقە، [ئیشارەتە بۆ ئایەتە سییی ژ سۆرەتا (ئەلنيساء)، و پامانا وئ ژئی ئەفەیه] ئەگەر هوین ترسیان د راستا کچیت سیویدا ئەوئەت هوین خودانئەت ژئی دکن، ئەگەر مار بکن، دادگەریی نەکن، و مافیت وان ب دورستی نەدەنئی، وان بھیلن، و ژنیت دی بیت هەهە پئی خۆش مار بکن، [خودئی دئی بۆ هەهە دیارکەت و ئەوا ژ قورئانی بۆ هەهە دئیتە خواندن]، کاچ د راستا سیویدە هەیه ئەوا هوین میراتی خودئی بۆ فەبیری نەدەنئی، و هەهە دقیت مار بکن [ژ بەر جوانیا وئ، دامەھرا ئەو هەژی نەدەنئی، یان ژئی هەما هەر نەهیلن شوی بکەت، دا مالی وان بۆ هەهە بھینیت] [ئانکو خودئی بۆ هەهە دیارکەت، هوین چو ژقان د راستا سیویدە نەکن، و سەتەمی لئی نەکن نە ژ پیکا میراتیفە نە ژ پیکا مەھر و شوپکەرن و پێشە] و خودئی پریارا کورپت بچویک دئی بۆ هەهە دیارکەت [ماف و میراتی وان بدەنئی و بئ بار نەکن] و خودئی بۆ هەهە پریارا سیویان [چ کورچ کچ] دیارکەت کو هوین دادوەریی د هەمی کاروباریت واندان بکن، هەر خێر و قەنجییا هوین بکن ب راستی خودئی یی پئی ئاگەهە.

﴿۱۲۸﴾ و نه گهر ژن ترسیا زه لامی وی ژئی دویر که فیت و رویی خو ژئی و هر گیزیت یان ده ست ژئی به رده ت، گونه هل سهر وان نینه هه ردو د گهل ټیک پیکیب [تفاقه کی د گهل ټیک بکه ن]، [روژیت خو یان هنده کان ژئی یان هنده که نه فقهی یان مه ری یان هنده کی ژئی، پی به لیت و رازی بیت، و ب فی بیلا نسی زه لام د گهل بمینیت]. و پیکه اتن و ناشتون چیره، و چرویکاتی د گهل نه فسی هاتیسه به ره فکر، [نانکو نه فسل سهر چرویکاتی پابووییه و یا پیقه گریداییه، نه ژن چوب زه لامی خو ده لیت و نه زه لام مافی وی دده تی، نه گهر دلی خو دا سهر ټیکا دی پاشی دټیه پالدان کو فی سروشتی به لیل] فیتجا نه گهر هوین قه نجیسی بکه ن [ول ټیکدو ب هه جهت نه بن و د گهل ټیک بقه تینن] و خو ژ سته م و مافخواری پاریزن [بزانن] ب راستی خودی ب تشتی هوین دکهن ناگه هداره. ﴿۱۲۹﴾ چوجا هوین نه نشین دنا فیه را ژناندا دادوهریسی بکه ن [مه خسه د عه داله تا راست و دورست و ته کووز]، خو هوین د مجد ژئی بن. فیتجا

وَأَمْرًا خَافَتْ مِنْ بَعْثِهَا أَنْشُرًا أَوْ غَرَضًا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَنْ يُصْلِحَا بَيْنَهُمَا صُلْحًا وَالصُّلْحُ خَيْرٌ وَأُخْضِرَتِ الْأَنْفُسُ الشُّحَّ وَإِنْ تُحْسِنُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿١٢٨﴾ وَلَنْ تَسْتَطِيعُوا أَنْ تَعْدِلُوا بَيْنَ النِّسَاءِ وَلَوْ حَصَصْتُمْ فَلَا تَمِيلُوا كُلَّ الْمِيلِ فَتَدْرُوا كَ الْمَعْصِئَةِ وَإِنْ تُضِلُّوا وَتَنْتَقُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿١٢٩﴾ وَإِنْ تَتَفَرَّقَا فَعِنَ اللَّهُ كُلًّا مِنْ سَعْيِهِ وَكَانَ اللَّهُ وَسْعًا حَكِيمًا ﴿١٣٠﴾ وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَلَقَدْ وَصَّيْنَا الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَإِيَّاكُمْ أَنْ اتَّقُوا اللَّهَ وَإِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ غَنِيًّا حَمِيدًا ﴿١٣١﴾ وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿١٣٢﴾ إِنَّ نَبْأَ الَّذِينَ هَضَبُوا أَيْهَا النَّاسِ وَيَأْتِ بِتَاخِرِينَ وَكَانَ اللَّهُ عَلَى ذَلِكَ قَلِيلًا ﴿١٣٣﴾ مَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ اللَّهِ فَعِنْدَ اللَّهِ نَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَكَانَ اللَّهُ سَمِيعًا بَصِيرًا ﴿١٣٤﴾

[ئه و دلی هه و هل سهر نه مایی] ب ټیکجاری به ری خو ژئی و نه نه گپرن، فیتجا هوین وی و هکی یا هه لاویستی به لیل [نه یا ب زه لامه، و نه یا بی زه لامه]، و نه گهر هوین خه له تیست خو چیکه ن [و فهرق و جوداییی نه که ن] و پاریزکارییا خودی بکه ن [ژهمی کار و کریاریت خودی ژئی نه رازی، و هکی: سته م و فهرق و جوداییی دنا فیه را ژناندا] ب راستی خودی گونه هژبیه و دلوفانه. ﴿۱۳۰﴾ و نه گهر ئه و هه ردو [ژن و میز] ژیکفه بوون [ژن هاته به ردان] خودی وان هه ردو و کان دی ژ که ره ما خو ژه نگین و بی منه ت که ت [نانکو وان هه وجهی ټیکدو ناکه ت] ب راستی خودی [د دلوفانی و که ره ما خو دا] یی به رفره ه و کاربه جهه. ﴿۱۳۱﴾ هندی دهر د و نه سماندا یی خودییه، ب راستی مه فهرمانا، ئه ویت به ری هه وه مه کتیب دایینی، کر و یا هه وه ژئی دکهن کو پاریزکارییا خودی بکه ن، و نه گهر هوین گاوربوون ب راستی هندی دهر د و نه سماندا یی خودییه، [و هوین چو زبانی ناگه هینه خودی] خودی یی بی منه ته و هیژابی سوپاسییه. ﴿۱۳۲﴾ هندی دهر د و نه سماندا یی خودییه، و خودی به سه پشته فان بیت. ﴿۱۳۳﴾ و نه گهر خودی بقیت دی هه وه به رئا تافکه ت [هه وه مرینیت و قپکه ت] گه لی مرؤفان، و هنده کیت دی [شوینا هه وه] دی ټینیت، و ب راستی خودی ل سهر فی کاری یی ده سته لاتداره. ﴿۱۳۴﴾ و هر که سی خیرا دنیایی [ب تنی به رانه ر کار و کریاریت خو] بقیت، [بلا بزانن] خودی خیرا دنیا و ئاخره تی ل ده شه [فیتجا بوچی هوین خو شیا کیم دده نه ب یا گه له که و بوچی هوین ب دنیایی ب تنی دپازینه]، و خودی ب وی کاری هوین دکهن بهیسه ر و بینه ره.

الْمُؤْمِنِينَ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ بِالْقِسْطِ شُهَدَاءَ لِلَّهِ وَلَوْ عَلَى أَنْفُسِكُمْ أَوَّلَادٍ وَالْأَقْرَبِينَ إِنْ يَكُنْ غَنِيًّا أَوْ فَقِيرًا فَاللَّهُ أُولَىٰ بِهِمَا فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا وَأَنْ تَتَّخِذُوا أَوْعِيضُوا فَرَأَتْ أَنَّ اللَّهَ كَانَ يَمَامًا تَعْمَلُونَ خَيْرًا ۖ يَتَّخِذُهَا الَّذِينَ آمَنُوا آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ۖ وَالْكِتَابَ الَّذِي نَزَّلَ عَلَىٰ رَسُولِهِ ۖ وَالْكِتَابَ الَّذِي أُنْزِلَ مِنْ قَبْلُ وَمَنْ يَكْفُرْ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ ۖ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا ۖ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا ثُمَّ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا ثُمَّ أَرَادُوا كُفْرًا لَوْ يَكُنِ اللَّهُ يُغْفِرُ لَهُمْ وَلَا يَهْدِيهِمْ سَبِيلًا ۖ يَشِرُّ الْمُتَنَفِقِينَ بَأْسَ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ۖ الَّذِينَ يَتَّخِذُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ أَبِيتُوا عِنْدَهُمُ الْعُرَةَ فَإِنَّ الْعُرَةَ لِلَّهِ جَمِيعًا ۖ وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ أَنْ إِذَا سَمِعْتُمْ آيَاتَ اللَّهِ يَكْفُرُ بِهَا وَيُسْتَهْزَأُ بِهَا فَلَا تَعْدُوا مَعَهُمْ حَتَّىٰ يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ ۚ إِنَّكُمْ إِذَا مَثَلْتُمْ ۖ إِنَّ اللَّهَ جَامِعُ الْمُتَنَفِقِينَ وَالْكَافِرِينَ فِي جَهَنَّمَ جَمِيعًا ۖ

﴿١٣٥﴾ گهلی خودان باوهران ب دادوهریی پابن [خوژی نه دهنه پاش و دبیرا ستمی نه کهن] و شاده ییی بو خودی بدهن، نه گهر خو ل سهر هه وه و دهیباب و کهس و کاران زی بیت. نه گهر نهو دزه نگین بن یان د هه ژار بن، خودی ژوان هه ردوکان هه ژیتره [هوین خاتری بو بگرن] فیجا ب دویف دلخوازییا خو نه کهفن، کو هوین دادوهریی نه کهن. و نه گهر هوین نه زمانی خو تیک بدهن [و شاده ییی بگوهورن] یان زی نه دهن [و شه شیرن] بزائن خودی ب تشتی هوین دکهن ناگه هداره. ﴿١٣٦﴾ گهلی خودان باوهران، خو ل سهر باوهرییا ب خودی و پیغمبه ری و کتیبای و ب سهر پیغمبه ری خو دا ئیناییه خواری و کتیبیت به ری نوکه هنارتین، راگرن و بمینن، و ههر که سی باوهریسی ب خودی و ملیاکه تیت وی و کتیبیت وی و پیغمبه ریست وی و رورا قیامتئ نه ئینیت، ب سویند نهو کویر و دوبر به رزه بوو. ﴿١٣٧﴾ ب راستی نهو یت باوهری ئیناین، پاشی گاوروبوین، پاشی دیسا باوهری ئیناین، پاشی دویفرا دیسا گاوروبوین،

پاشی گاورییا وان زیده بووی و ل سهر گاوریی مرین، ئیدی خودی وان نازا ناکهت، و گونه هیئت وان ژنی نابهت و راسته ری ناکهت. ﴿١٣٨﴾ [هه ی موحه مه د] مزگینییی بده دوپویان کو ب راستی ئیزایه کاب ژان بو وان هه یه. ﴿١٣٩﴾ نهو یت گاوران شوینا خودان باوهران بو خو دکهنه دوست و پشته فان، نه ری وان ریز و سهر فره رازی ژوان دفتت؟! ب راستی ریز و سهر فره رازی هه ری خودییه [نانکو ریز و سهر فره رازییی بهس ژ خودی بخوازن]. ﴿١٤٠﴾ ب راستی خودی د قورنائیدا بو هه وه ئیناییه خواری، و ههر گافه کاهه وه بهیست ترانه یان گاوری ب نایه تیت خودی دئته کرن، د گهل وان [نانکو ترانه کهران] نه رویننه خواری هه تا سوچه ته کا دی دکهن [نانکو هه تا سوچه تا خو دگوهورن]. و نه گهر هوین وی گافی د گهل روینشتن، هوین زی دی وه کی وان لی ئین، بی گومان خودی دوپویان و گاوران پیکشه د دوزه هیدا دی کو مکته.

﴿۱۴۱﴾ تھو بیت خو دگرن و زیره فانیسا هه وه دکهن [کا دی چ ب سه ری هه وه ئیت] قیجا نه گهر سه رکه فتنه ک و خیره ک ژ دهف خودی بو هه وه هات، دی بیژن ما تهم زی د گهل هه وه نه بو یین؟ [مه زی د ده سته فتنیدا بشکدار بکه ن] و نه گهر سه رکه فتن بارا گاوران بیت، دی بیژن: ما تهم بیت ب سه ره هه وه دا د زال نه بو یین؟ [به لی مه هوین نه کوشتن و نه ئیخسیر کرن و د ناف واندا مه هاریکاریسا هه وه نه کر؟] و ما مه هوین ژ موسلمانان نه پارستن [قیجا کا بارا مه بدنه مه] پوژا قیامه تی خودی دی فهرمانی و حوکی د نافه را واندا که ت، و ژ خو خودی چو جاری و فهرسه تی ناده ته گاوران، موسلمانان قری بکه ن. ﴿۱۴۲﴾ ب راستی دورویان [دقین] خودی بخاپینن، و خودی ب خو وان رادکیشیه سه رداچونا وان، و گاغا رابوونه نفیژی، ب سستی رادبن و پیش چاقیت خه لکی نفیژی دکهن، کیم جار نه بن خودی نائینه بیرا خو [مه خسه د د نفیژیدا، چونکی ژ بهر خه لکی دکهن و ترسا خودی تیدا ناکهن]. ﴿۱۴۳﴾ تھو [دوروی د نافه را

الَّذِينَ يَرِثُونَ بِكُمُ إِنْ كُنْتُمْ قَاتِلُوا
الَّذِينَ كَفَرُوا وَإِنْ كُنْتُمْ تَصِدُّوْنَ
الَّذِينَ كَفَرُوا عَنْكُمْ وَتَسْتَعْمِلُونَ
الْمُؤْمِنِينَ قَالُوا يَحْكُمُ
بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَلَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ
لِلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ
سَبِيلًا ﴿۱۴۱﴾ إِنَّ الْمُسْتَفِيقِينَ يُخَدِّعُونَ
اللَّهَ وَهُوَ خَدِّعُهُمْ وَإِذَا
قَامُوا إِلَى الصَّلَاةِ قَامُوا كَسَالَى
إِرَاءٍ وَنَاسٍ وَلَا يَذْكُرُونَ
اللَّهَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿۱۴۲﴾ مُذَبِّبِينَ بَيْنَ
ذَلِكَ لَا إِلَى هَؤُلَاءِ وَلَا إِلَى
هَؤُلَاءِ وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَلَنْ
يُجِدَ لَهُ سَبِيلًا ﴿۱۴۳﴾ يَأْتِيهَا
الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْكَافِرِينَ
أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ
أَنْتُمْ دُونَ أَنْ تَجْعَلُوا اللَّهَ
عَلَيْكُمْ سُلْطَانًا مُبِينًا ﴿۱۴۴﴾ إِنَّ
الْمُسْتَفِيقِينَ فِي الذِّكْرِ الْأَسْفَلِ مِنَ
النَّارِ وَلَنْ يُجِدَ لَهُمْ صِدْقًا
إِلَّا الَّذِي تَابُوا وَاصْلَحُوا
وَأَعْتَصَمُوا بِاللَّهِ وَأَخْلَصُوا
دِينَهُمْ لِلَّهِ فَأُولَئِكَ
مَعَ الْمُؤْمِنِينَ وَسَوْفَ يُؤْتِ اللَّهُ
الْمُؤْمِنِينَ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿۱۴۵﴾ مَا
يَفْعَلُ اللَّهُ بَعْدَ ابْتِغَاءِ
سُوءِكُمْ أَنْ يَنْصَحَ لَكُمْ
أَنْ تُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَتُؤْتُوا
الزَّكَاةَ وَتَذَكَّرُوا أَلَمَ الْيَوْمِ
الْأَوَّلِ وَأَنْ يَسْتَعْلِفَ اللَّهُ
مَالَكُمْ لِيُزِيلَ عَنْكُمْ
مَنْعَهُمْ أُولَئِكَ الَّذِينَ
يَصْنَعُونَ الْفِتْنَةَ وَفِي
النَّارِ مَكْرُورًا ﴿۱۴۶﴾

موسلمان و گاواندا بیت مایین] نه ژ وان و نه ژ وانن، و ب راستی تھو خودی بهرزه کر، تو چو پیکان بو نابینی فه گهریته فه. ﴿۱۴۴﴾ گه لی خودان باوهران، گاوران شوینا موسلمانان دۆست و پشته فان نه گرن، تھو هه وه دقیت [ب قی کارى خو] نیشانه کا ب هیژ و ناشکه را بدنه خودی [هه وه ژ بهر ئیزا بده ت]. ﴿۱۴۵﴾ ب راستی دوروی د بنی دۆژه هیدانه، و چو هاریکار بو وان نین [وان ژ ئیزا دۆژه هی قورتال بکه ن]. ﴿۱۴۶﴾ ژ بلی وان ییت په شیان بو یین و توبه کرین، و کاروباریت خو دورست و چاک کرین، و خو ب کتیا خودی و سونه تا پیغه مبه ریشه گرتین و ب کار و کریاریت خو رازیبو یین و رویی خودی ب تنی قیایین. ئیدی تھے [پوژا قیامه تی] دی د گهل خودان باوهران بن، و ب راستی خودی دی خه لاته کی مه زن ده ته خودان باوهران. ﴿۱۴۷﴾ ما خودی چ هه وجهیی و منه ت ب ئیزادانا هه وه هیه، نه گهر هوین سوپاسی و شوکورا خودی بکه ن و باوهریی پی بین؟ [تھے چو ژ گه نجخانه یا خودی زیده ناکه ت، دیسا ئیزادانا وی بو هه وه چو ژ گه نجخانه یا وی کیم ناکه ت]. و خودی ب خو ژى سوپاسگوزاری زانایه [ئانکو بهنده ییت خو ل سه ر گوهداریسا خو خه لات دکه ت].

الجزء ۶
الجزء ۱۱

لَا يُحِبُّ اللَّهُ الْجَهْرَ بِالسُّوءِ مِنَ الْقَوْلِ إِلَّا مَنْ ظَلَمَ وَكَانَ
 اللَّهُ سَمِيعًا عَلِيمًا ﴿١٤٨﴾ إِنَّ تَبْدُؤَ أَحَدًا أَوْ تَنْفُوهُ أَوْ تَعْفُوا عَنْ
 سُوءٍ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُوًّا قَدِيرًا ﴿١٤٩﴾ إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ
 بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيُرِيدُونَ أَنْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ اللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيَقُولُونَ
 نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَنَكْفُرُ بِبَعْضٍ وَيُرِيدُونَ أَنْ يَتَّخِذُوا
 بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا ﴿١٥٠﴾ أُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ حَقًّا وَأَعْتَدْنَا
 لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا ﴿١٥١﴾ وَالَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ
 وَلَمْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ أُولَئِكَ سَوْفَ يُؤْتِيهِمْ
 أَجْرُهُمْ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿١٥٢﴾ يَسْأَلُكَ أَهْلُ الْكِتَابِ
 أَنْ تُنَزِّلَ عَلَيْهِمْ كِتَابًا مِنَ السَّمَاءِ فَقَدْ سَأَلُوا مُوسَىٰ أَعْزَرَ
 مِنْ ذَلِكَ فَقَالُوا أَرِنَا اللَّهَ جَهْرَةً فَأَخَذَتْهُمُ الصَّاعِقَةُ بِظُلْمِهِمْ
 ثُمَّ اتَّخَذُوا آلَ عِصَىٰ مِنَ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ فَعَفَوْنَا
 عَنْ ذَلِكَ وَإِذْنًا مُّوسَىٰ سُلْطٰنًا مُّبِينًا ﴿١٥٣﴾ وَرَفَعْنَا فَوْقَهُمُ
 الطُّورَ بِمِثْقَلِ هِمَّةٍ وَقُلْنَا لَهُمْ ادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَقُلْنَا
 لَهُمْ لَا تَعْدُوا فِي السَّبْتِ وَأَخَذْنَا مِنْهُمْ مِّيثَاقًا غَلِيظًا ﴿١٥٤﴾

﴿١٤٨﴾ خودیٰ چه ژ دیار کرنا ناخفتنیت کریت
 ناکهت، ژ وی نه بیت یی ستملیکری [ئهو ژی دا
 بهر هفانیسی ژ خو بکته]. و خودیٰ گوهدیر و زانیه.
 ﴿١٤٩﴾ ئه گهر هوین قهنجی و خیریٰ ئاشکهر ا بکن
 یان ژی قه شیرن یان ژی ژ خرابیه کی بیژن، قیجا ب
 راستی خودیٰ لینه گر و خودان شیانه. ﴿١٥٠﴾ ب راستی
 ئه ویت باوهریسی ب خودیٰ و پیغه مبه ریت وی نه بین
 و دفتن فهرق و جوداهیسی بیتخنه د ناچه را خودیٰ و
 پیغه مبه ریت ویدا، و دیژن ئهم باوهریسی ب هنده ک
 پیغه مبه ران دینین و ب هنده کان نائینین، و دفتن بو
 خو ریکه کان نافتنجی د ناچه را [باوهری و گاوریییدا]
 بگرن. ﴿١٥١﴾ بی گومان ئه فقه ب دورستی گاورن،
 و مه نیا به کا هه تکبر بو گاوران بهر هه فکریه.
 ﴿١٥٢﴾ و ئه ویت باوهری ب خودیٰ و پیغه مبه ریت وی
 ئینابین و فهرق و جوداهی د ناچه را واندا نه کرین،
 [و باوهری ب هه می پیغه مبه ران ئینابی] ئه ها ئه فان
 خودیٰ دی خه لاتئ وان ده تی، و خودیٰ ب خو ژی
 گونه ه ژیه ر و دلوفانه. ﴿١٥٣﴾ خودانیت کتیبان ژ ته

دخوازن، تو کتیه کی بو وان ژ ئهسانی بینه خوارئ ب سویند وان ژ قی مه زنتر ژ مووسایی خواست،
 گوژتنه [مووسایی] کا خودیٰ ب ئاشکهرایی نیشا مه بده، و ژ بهر ستمکارییا وان برویسییا ئاگری ل ئه سانا
 ئه و گرتن، و پشتی نیشانیت ئاشکهر اکره ژی بو هاتین، دیسا گولک بو خو گرتن و په رستن، پاشی ئهم
 لی بۆرین، و مه نیشانیت ئاشکهر اکره دانه مووسایی. ﴿١٥٤﴾ ژ بهر کودا په یانا وان یا موکوم بیت، مه
 [چیایی] (طور) را کره هنداف سه ری وان و مه فه رمانا وان کر: داچه میایی [و خو شکاندی بو خودایی ئهو
 ژ بهر زه بوونی پژگار کرین] د دهر گه هی قودسیرا بده نه ژور، و مه فه رمانا وان کر زیده گا قیسی د شه نبییدا
 نه کهن [و نه دهنه سه ر پر یارا خودیٰ] و مه په یانا موکومکری ژ وان ستاندن.

فَمَا نَقْضُهِمْ مِيثَاقَهُمْ لَعَنَّاهُمْ وَجَعَلْنَا قُلُوبَهُمْ قَاسٍ ۖ فَلَا يُؤْمِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا ۝١٥٩ وَقَوْلُهُمْ وَقَوْلُهُمْ عَلَىٰ مَرْيَمَ بُهْتَانًا عَظِيمًا ۝١٦٠ وَإِنَّا قَتَلْنَا الْمَسِيحَ عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ رَسُولَ اللَّهِ وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلَبُوهُ وَلَٰكِن شُبِّهَ لَهُمْ ۚ وَإِنَّ الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِيهِ لَفِي شَكٍّ مِّنْهُ ۚ مَا لَهُم بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِلَّا اتِّبَاعَ الظَّنِّ وَمَا قَوْلُوهُ يُقِينَا ۝١٦١ بَلْ رَفَعَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ۝١٦٢ وَإِنَّ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ الْإِلْيُومَنَ بِهِ قَبْلَ مَوْتِهِ ۚ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكُونُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا ۝١٦٣ فَيُظَاهَرُ مِنَ الَّذِينَ هَادُوا حَرَمًا عَلَيْهِمْ طَبِيعَتِ أَحَلَّتْ لَهُمْ وَبَصَدَّ هُوَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ كَثِيرًا ۝١٦٤ وَأَخَذَهُمُ الرِّبَا وَقَدْ نُهُوا عَنْهُ ۚ وَأَكْلِهِمْ أَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ ۚ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ۝١٦٥ لَكِنَّ الرِّسْحُونَ فِي الْإِلْعَامِ مِنْهُمْ وَالْمُؤْمِنُونَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِنْ قَبْلِكَ ۚ وَالْمُقِيمِينَ الصَّلَاةَ وَالْمُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَالْمُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ۚ وَلَتَكُنْ سُنَّتُهُمْ مِنْ جُرَاجِ عَظِيمًا ۝١٦٦

﴿۱۵۹﴾ فَيُجَازُّ بِهَر پەیمان شکاندن و باوهری نه ئینانا وان ب نیشان و ئایه تیت خودی، و کوشتنا وان ژ بی بهختی و نههقی بۆ پیغه مبه ران، و گوتنا وان دلیت مه ب کافلانکن [ژ بهر هندئی تی ناگهین] [وهنینه وهکی ئه و دیژن] بهلکی خودی ژ بهر گاوریا وان ییت په رده سهر کرین، فئجا کیمه ک ژ وان [نه گهله ک] باوهریی پی دئین. ﴿۱۶۰﴾ دیسا ژ بهر نه باوهر ئینانا وان ب عیسایی و گوتنا وان یا زیده بی بهخت ل سهر مهربه می. ﴿۱۶۱﴾ دیسا ژ بهر گوتنا وان ب راستی مه عیسایی کورپی مهربه می کو پیغه مبه ری خودییه، مه پی کوشتی، و وان ب خوژی نه عیسا کوشتییه و نه ل دار داییه [ئانکول سهر داران نه کوشتییه و ههلاویستییه] بهلی ل بهر وان [ئهوئ کوشتی و عیسا] وهکی ئیک لی هاتن، و ئه و ب خوژی ل سهر کوشتنا عیسایی ب گومانن، و چو زانین پی نین ژ بی دویکه فئنا گۆمانی، و ب راستی وان عیسا نه کوشتییه. ﴿۱۶۲﴾ بهلی خودی ئه و ب بال خوڤه بلند کرییه، و خودی ب خو پی سهردهست و کاربه جه و فه رمانه وایه. ﴿۱۶۳﴾ چو کهس ژ خودانی کتیبان [مه خسه د جوهری و فهله نه] نامین باوهریی ب عیسایی نه ئینن بهری مرنا وی [دهمی دئیه خواری بۆ کوشتنا ده جالی]، و رۆژا قیامه تی ل سهر هه مییان دی بیته شاهد [کو وی یی گه هاندی ئه و بنده یی خودییه و پیغه مبه ره]. ﴿۱۶۴﴾ فئجا ژ بهر سته ما جوهرییان ذکر و ژ بهر ریگر تنا وان یا گهله ک بۆ ریکا خودی، مه زی هنده ک تشتیت پاقر و بۆ وان دورست و حه لال، ل سهر نه دورست کرن. ﴿۱۶۵﴾ دیسا ژ بهر وه رگرتن و خوارنا وان بۆ سه له فی و ئه و ب خو فه رمانا وان هاتبوو کرن و نه کهن، و ژ بهر خوارنا وان بۆ مالی خه لکی ژ بی بهختی و ژ نههقی [من زی تشتی بۆ وان پاقر و دورست، نه دورست کر]. و ب راستی مه ئیزایه کا ب ژان بۆ گاوران ژ وان به ره فکر ییه. ﴿۱۶۶﴾ بهلی ژ وان ییت په هوان و شاره زاد زانییدا [وهکی عه بدولایی کورپی سه لامی و ئه سه دهی کورپی عوبهیدی و ئه سه دهی کورپی سه عیه] و ییت باوهری ئیناین، باوهریی ب ئه و ابۆ ته و بۆ [پیغه مبه ریته] بهری ته هاتی دئین، و به رده وام نفیژان دکهن و زه کاتی دهن، و باوهریی ب خودی و رۆژا قیامه تی دئین، ب راستی ئه م فان دی خه لاته کتی مه زن دهینی.

الْحَرْبِ

﴿١٦٣﴾ إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَى نُوحٍ وَالنَّبِيِّينَ مِنْ بَعْدِهِ
وَأَوْحَيْنَا إِلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ
وَالْأَسْبَاطِ وَعِيسَى وَأَيُّوبَ وَيُونُسَ وَهَارُونَ وَسُلَيْمَانَ
وَأَتَيْنَا دَاوُدَ زَبُورًا ﴿١٦٤﴾ وَرُسُلًا قَدْ قَصَصْنَاهُمْ عَلَيْكَ
مِنْ قَبْلُ وَرُسُلًا لَمْ نَقْصُصْهُمْ عَلَيْكَ وَكَلَّمَ اللَّهُ مُوسَى
تَكْلِيمًا ﴿١٦٥﴾ رُسُلًا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ
عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿١٦٥﴾
لَئِنْ اللَّهُ يَشْهَدُ بِمَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ أَنْزَلَهُ بِعِلْمِهِ وَالْمَلَكُ
يَشْهَدُونَ وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا ﴿١٦٦﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا
وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ قَدْ ضَلُّوا ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿١٦٧﴾ إِنَّ الَّذِينَ
كَفَرُوا وَظَلَمُوا لَنْ يَكُنِ اللَّهُ لِيَعْفُرَ لَهُمْ وَلَا يَهْدِيَهُمْ
طَرِيقًا ﴿١٦٨﴾ إِلَّا طَرِيقَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا وَكَانَ
ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ﴿١٦٩﴾ يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمُ الرُّسُولُ بِالْحَقِّ
مِنْ رَبِّكُمْ فَآمِنُوا خَيْرًا لَكُمْ وَإِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ لِلَّهِ
مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٧٠﴾

﴿١٦٣﴾ ب پ راستی مه وه حی بو ته هنارت ههروه کی
مه وه حی بو نوح و پیغه مبه ریت پستی وی هاتین
هنارتی. و مه وه حی بو ئیبراهیمی و ئیسماعیل و
ئیسحاق و یه عقووب و کوریت وی و عیسا و ئه ییووب
و یونس و هاروون و سوله یان، و [مه کتیباً ب ناغی]
زه بوور دا داوودی. ﴿١٦٤﴾ و پیغه مبه مه هنارتن ژ وان
ییت مه بهری نوکه سه رهاتییا وان بو ته فه گتیرایی و
هنده که پیغه مبه ریت دی ژ می هنارتن، و به حسی وان
مه بو ته نه کرییه، و ب پ راستی خودی د گهل مووسا
ئاخفتییه. ﴿١٦٥﴾ نهو پیغه مبه مز گیتین و ئاگه هدار کهر
بوون، دا مروقان بهرانبه ری خودی پستی هنارتنا
پیغه مبه ران، چو هیجهت نه مین، و خودی ب خو ژ می
یی زال کهر و کاربنه جهه. ﴿١٦٦﴾ به لی خودی شاده ییی
ب وی کتیباً ب زانینا خو بو ته ئیناییه خواری ددهت
[کو نه ف قورانه ژ دهف خودییه و تو پیغه مبه ری] و
ملیا کهت ژ می شاده ییی ددهن، و شاده یییا خودی به سه.
﴿١٦٧﴾ نهو ییت گاوربووین و مروقان ژ می ژ ریکا
خودی ددهن پاش، ب پ راستی نهو بهرزه بوونه کا دویر

بهرزه بووینه. ﴿١٦٨﴾ ب پ راستی نهو ییت گاوربووین و سته م کرین، ب پ راستی خودی لی نابوریت و بهری
وان ناده ته چو ریکیت [سهر فه رازیی]. ﴿١٦٩﴾ ژ بلی ریکا دوژه هی کو ههروه ره دی تیدا مین، و نه فه ب خو
ل دهف خودی ب ساناهییه. ﴿١٧٠﴾ گهل مروقان ب پ راستی پیغه مبه ره که لای یی خودایی هه وه شه ب دینه کی
ههق و راست هات، فینجا باوه رییی پی بینن بو هه وه چیره، و نه گهر باوه رییی پی نه ئین و بینه گاور
[بزنان] ههه تشتی دهر د و نه سه ناندا هه ی بو خودییه، و خودی ب خو یی زانا و کاربنه جهه.

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ وَلَا تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ إِنَّمَا الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ رَسُولُ اللَّهِ وَكَلِمَتُهُ أَلْقَاهَا إِلَى مَرْيَمَ وَرُوحٌ مِنْهُ فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَلَا تَقُولُوا ثَلَاثَةٌ انْتَهُوا خَيْرَ لَكُمْ إِنَّمَا اللَّهُ إِلَهٌ وَاحِدٌ سُبْحَانَهُ أَنْ يَكُونَ لَهُ وَلَدٌ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿١٣١﴾ لَنْ يَسْتَنْكِفَ الْمَسِيحُ أَنْ يَكُونَ عَبْدًا لِلَّهِ وَلَا الْمَلَائِكَةُ الْمُقَرَّبُونَ وَمَنْ يَسْتَنْكِفْ عَنْ عِبَادَتِهِ وَيَسْتَكْبِرْ فَسَيَحْشُرْهُمْ إِلَيْهِ جَمِيعًا ﴿١٣٢﴾ فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُوَفِّيهِمْ أُجُورَهُمْ وَيَزِيدُهُمْ مِنْ فَضْلِهِ ؕ وَأَمَّا الَّذِينَ اسْتَنكَفُوا وَاسْتَكْبَرُوا فَيُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا وَلَا يَجِدُونَ لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿١٣٣﴾ يَأْتِيهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَ كُلُّهُمْ مِنْهُمْ مِنْ رَبِّكَ ؕ وَاتْرَكْنَا الْبُكُورَ أَهْلًا ﴿١٣٤﴾ فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا بِاللَّهِ وَاعْتَصَمُوا بِهِ فَسَيُدْخِلُهُمْ فِي رَحْمَةٍ مِنْهُ وَفَضْلٍ وَيَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمًا ﴿١٣٥﴾

﴿۱۳۱﴾ هه ی خودانیت کتیبان [مه خسه ده له نه] هوین توندیی د دینی خودا نه کهن [کا دینی هه وه یی چا وایه و هسا و هریگر، عیسا پیغه مبه ره و بهنده یی خودییه، و حاشا نه کورئ خودییه]. و ژ راستی و هه قییی پیغه تر د راستا خودیدا نه بیژن، ب راستی هندی عیسا یه مه سیحی کورئ مهربه می، پیغه مبه ری خودییه و ب به یقا خو [ببه] چیکرییه، کو ئاراسته ی مهربه می کربوو، و نه و جانه که ژ خودی. فینجا باوه رییی ب خودی و پیغه مبه ری و ی بینن، و هوین [ده ره قی خودیدا نه بیژن] [خودی] سینه، فی ئاخفتنی بهیلن، بۆ هه وه چیره. ب راستی خودی بهرستییه کی تهک و تنیه، یی پاک و باقر و بلنده ژ هندی کوزار و کهک بۆ هه بیت. و کاج دهر د و نه سماندا هه یه یی خودییه و به سه کو راگر و ریقه به ری [نهر د و نه سمانه و هه چیی تیدا هه ی]. ﴿۱۳۲﴾ عیسا خو مه زن ناکهت کو بهنده یی خودی بیت و ملیاکه تیت نیزیکیت خودی ژ ی، و هه که سی خو ژ بهرستان وی بلندتر لی بکهت و خو مه زن بکهت، ب راستی خودی دی و ان هه مییان ل دهف خو

کو مکهت. ﴿۱۳۳﴾ فینجا نه ویت باوه ری ئیناین و کار و کریاریت قهنج کرین، نه فانه خودی دی کرییا و ان ده تی، و ژ کهرهما خو هیژ پتر دی ده تی، به لی نه ویت خو بلند دیتن و خو مه زن کرین، ئیدی خودی دی و ان ب بهر ئیزایه کا ب ژان ئیخت. و ژ بلی خودی چو هاریکار و پشته فانان بۆ خو نابینن. ﴿۱۳۴﴾ گه لی مروفان ب راستی نیشان و به لگه یه کا گو مانپر ژ لایئ خودایئ هه وه فه بۆ هه وه هات [کو پیغه مبه ره و چو هیجه تان بۆ هه وه نه هیلیت، هه می تشتان بۆ هه وه راست و دورست دیار بکهت]، و مه رپژناهییه کا رونه کر [کو قورئانه] بۆ هه وه هنارت. ﴿۱۳۵﴾ فینجا نه ویت باوه ری ب خودی ئیناین و خو ب وئ باوه رییی و قورئانیقه گرتین. خودی و ان دی گه هینیه دلوفانی [به حه شتا] و کهرهما خو و دی و ان راسته ری کت.

﴿١٧٦﴾ [هه ی موحه مه د] پسیارا میراتی وی مری
 نه وی نه باب و باپیر و نه کور و نه نه فی ههین، ژ
 ته دکه [کا چاوانه] بیژره: ژ خو خودی دی بۆ هه وه
 میراتی وی دیار کهت، نه گهر مرقه که مر و چو زاروک
 و نه فی [دوینده هه] نه بن و چو باب و باپیر زی نه بن و
 خویشکه کا [دهیابی یان یا بابی نه یا ده یکی ب تنی]
 هه بیت، نیقا میراتی وی بۆ خویشکا و ییه، و نه گهر
 خویشک مر و چو دوینده هه و باب و باپیر نه بن، برا
 دبته میراخوړی وی، و نه گهر ژ دو خویشکان و پتر
 بن، دوستکا میراتی بۆ وانه، و نه گهر خویشک و برا
 د گه لیک بن، بارا برای تمه تی بارا دو خویشکانه. دا
 هوین مافی که سی نه خوون و د سهر دا نه چن، خودی بۆ
 هه وه پون دکهت، و ب راستی خودی ب هه می تستان
 یی زانا و ناگه هداره.

سُورَةُ مَائِدَةٍ

ل مه دینه یی هاتیه خوار ی (۱۴۰) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ گه لی نه ویته هه وه باوهری ئینابن، سۆز و په بیانیت خودی ژ هه وه وهر گرتین، ب جهه بینن، گیانداریت
 راگرتنی ییت گیاخوړ [وه کی که والی و حیشران و چیلان] بۆ هه وه دورست بوون، ژ بلی نه قیت دی بۆ
 هه وه ئینه خواندن، و دیسا ژ بلی نیچیر کرنا وان و هوین د ئیحراماندا [بۆ حه جی یان عومره یی] و نیچیری
 بۆ خو دورست نه کهن و هوین د ئیحراماندا. ب راستی خودی چ بقیت دی پریاری پی دت و حوکی
 پی کهت. ﴿٢﴾ گه لی نه ویته هه وه باوهری ئینابن، نه دهنه سهر ری و نیشانیت دینی خودی، و حورمه تا
 هه یقیت حهرامکری و ب پویمهت [کو (زی القعهده)، و (زی الحجه)، و موحه رهم، و ره جه بن] نه شکینن
 [و شه ری تیدا نه کهن] و ریکا قوربانان و تهر شیت رستک د ستویدا [کو دیارینه بۆ که عبه یی] نه گرن، و بۆ
 خو دورست نه کهن، و بۆ خو دورست نه کهن هوین ریکا وان بگرن، نه ویته ژ بهر ده سته ئینانا که رهم و
 رازیبونا خودایی خو قه ستا مالا خودی دکهن. ههر وه ختی هوین ژ ئیحرامان دهر که فتن قیجا نیچیرا خو
 بکهن. و بلا نه فیانا هه وه بۆ ده سته که کی کو [سالا حوده بییه] ریکا که عبه یی ل هه وه گرتوو وه ل هه وه
 نه کهت هوین ده سترژی بیی بکهن، و ل سهر باشی و پاریز کاریا خودی هاریکاریت ئیک بن. و ل سهر
 گونه هه وده سترژی بیی هاریکاریت ئیک نه بن. و پاریز کاریا خودی بکهن، و ب راستی جزایی خودی
 جزایه کی دژواره.

يَسْتَفْتُونَكَ قُلِ اللَّهُ يُفْتِيكُمْ فِي الْكَلَالَةِ إِنِ امْرُؤٌ هَلَكَ
 لَيْسَ لَهُ وَلَدٌ وَلَهُ أُخْتٌ فَلَهَا نِصْفُ مَا تَرَكَ وَهُوَ يَرِيهَا إِنْ
 لَهَا رِجْلٌ لَهَا وَلَهُ فَإِنْ كَانَتَا اثْنَتَيْنِ فَلَهُمَا الشُّكْلَانِ مِمَّا تَرَكَ
 وَإِنْ كَانُوا إِخْوَةً رِجَالًا وَنِسَاءً فَلِلَّذَكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنثَيَيْنِ
 يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ أَنْ تَضِلُّوا وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۝١٧٦

سُورَةُ الْمَائِدَةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَوفُوا بِالْعُقُودِ أَحَلَّتْ لَكُمْ بَيْعُمُ الْأَنْعَامِ
 إِلَّا مَا بَيْنَ يَدَيْكُمْ عَلَىٰكُمْ عَذَابٌ مُّجْلٍ الصِّدْقُ وَأَنْتُمْ حُرُمٌ إِنَّ اللَّهَ
 يَحْكُمُ مَا يُرِيدُ ۝١ يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَحِلُّوا أَنْ تُشَاعِرَ اللَّهُ
 وَلَا الشَّهْرَ الْحَرَامَ وَلَا الْهَدْيَ وَلَا الْقَلَائِدَ وَلَا أَيْمَانَ الْبَيْتِ
 الْحَرَامِ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنْ رَبِّهِمْ وَرِضْوَانًا وَإِذَا حَلَلْتُمْ فَاصْطَادُوا
 وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَاَنُ قَوْمٍ أَنْ صَدُّوا عَنْ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ أَنْ
 تَعْتَدُوا وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِلْهِامِ
 وَالْعُدُوتِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ۝١٧٦

حَرَمْتَ عَلَيْكَ الْمَيْتَةَ وَالْذَّمَّ وَالْحَمَّ الْخِزِيرَ وَمَا أَهْلُ لَيْلٍ لَيْلٍ لَيْلٍ بِهِ
وَالْمُنْخَفَةَ وَالْمَوْفُودَةَ وَالْمَرْدِيَّةَ وَالنَّطِيحَةَ وَمَا أَكَلَ
السَّعِجَ إِلَّا مَا ذَكَرْتُمْ وَمَا ذِيحٌ عَلَى النَّصْبِ وَأَنْ تَسْقِطُوا
بِالْأَزْلَمِ ذَلِكُمْ فَسُقِ الْيَوْمَ بِسِ الْيَوْمِ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ دِينِكُمْ فَلَا
تَحْشَوْهُمْ وَأَخْشَوْنِ الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ
نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا فَمَنِ اضْطُرَّ فِي مَخْمَصَةٍ
غَيْرِ مَتَّجِلَةٍ لِّئَلَّا يَمْلَأَ اللَّهُ وَجْهَهُ عَفْوَ رَحِيمٌ ۝۱۰ يَسْأَلُونَكَ مَاذَا
أَحَلَّ لَهُمْ قُلْ أَحَلَّ لَكُمْ الطَّيِّبَاتِ وَمَا عَلَّمْتُمْ مِنَ الْجَوَارِحِ
مُكَلِّبِينَ تَعْلَمُونَهُنَّ مِمَّا عَلَّمَكُمُ اللَّهُ فَكُلُوا مِمَّا أَفْسَحَ لَكُمْ
وَاذْكُرُوا أَسْمَ اللَّهِ عَلَيْهِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ سَرِيمٌ الْحِسَابِ ۝۱۱
الْيَوْمَ أَحَلَّ لَكُمْ الطَّيِّبَاتِ وَطَعَامُ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ حَلٌّ لَكُمْ
وَطَعَامُكُمْ حَلٌّ لَهُمْ وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُحْصَنَاتُ
مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ إِذَا آتَيْتُمُوهُنَّ أَجُورَهُنَّ
مُحْصِنِينَ غَيْرَ مُسَفِّحِينَ وَلَا مُتَّخِذِي أَخْدَانٍ وَمَنْ يَكْفُرْ
بِالْإِيمَانِ فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ ۝۱۲

﴿۲﴾ [گوشتی] مراران و خوین [یا پوین] و گوشتی
به رازان و یی نه ژ بو خودی هاتیسه سهر ژیکرن و
[گوشتی] ترشا هاتیسه فه تساندن، و [گوشتی ترشا]
ب دارو به ران هاتیسه کوشتن و [گوشتی ترشا] که فتی
[و مری] و [گوشتی ترشا] ب قوچان مریب و
[گوشتی] ده به بیان خواری، نهو نه بیت یا هوین فیرا
دگه هن و فه دکوزن، و [گوشتی ترشا] کول سهر
که فرتیت چکلانندی دتیه فه کوشتن، ل سهر هه وه
هاته حرام کرن، دیسا هوین به خت و تیغبالا خو
ژ فالقه گرتنی بخوازن ل سهر هه وه هاته حرام کرن
[ژ ریز و سهر و به ریت عهر بان نهو بوو نه گهر وان کاره ک
ل بهر بایه چ و ده بهر بایه چ ژ نینان یان ههر تشته کی دی،
به ختی خو ب ریکا فالقه گرتنی دجه رباندن، سی تیر
هه بوون ل سهر نیکتی نفیسی بوو، «خودی فه رمانا من
دکته»، یا دووی «خودی من ناهیلیت» و یا سییی یا
بی نفیسی بوو، و دایکی ژ کافلانکی کیشن، نه گهر
دهر که فتبایه «بکه»، دا کت و نه گهر دهر که فتبا «نه که»،
نه دکرن، و نه گهر یا بی نفیسی بایه دا کته د نا فا دا و

جاره کا دی کیشیت]، و کارینانا فی گونه هی دهر که فتنه ژ ریکا راست، نه فو ژ نه ویت گاور بووین بیت بی
هیفی بووین دینی هه وه پویچ بکه ن، و هه وه ژی دهر بیخن، فیجا هوین ژ وان نه ترسن و ژ من برسن، نه فو
من دینی هه وه ته مام کر [کیناسی تیدا نه مایه ژ بهر هندئ نایت چو ژ بیت کیم کرن و چو لی زیده بیت] و
من خینک و که ره میت خو بو هه وه ته کووز کرن. [بگهر ژ راسته ریکرنی و ته کووز کرنا دینی و فه کرنا مه که هی
و بی هیفیکرنا گاوران ژ دینی هه وه کو بشین پویچکهن و نه هیلن] و من دینی ئیسلامی بو هه وه هه لیزارت و
نهو دینه ل ده ف خودی و چیت دی نه، به لی ههر که سی ژ برساندا نه چار بیته [خوارنا مراری و نه دورستکری
بیت د دویشدا] بیی کو دل ل سهر گونه هی هه بیت [و بخوت گونه هل سهر نینه] ب راستی خودی گونه هه
ژ بهر و دلوفانه. ﴿۱﴾ [هه ی موحه مه د] نهو ژ ته دهر سن کاچ بو وان هاتیسه دورستکرن [حه لالکرن] بیژه:
تشتی باقر بو هه وه هاته دورستکرن، و نهو نیچیرا جانه و ره بیت جهر باندی [فیترکری و کی سه و شاهینی] ب
وی شهرتی کو هوین فیری وی بکه ن یا خودی نیشا هه وه دایی، [ئانکو نه گهر گوتی هه ره، بهیت، نه گهر
گوتی و ره بهیت، و نه گهر گرت بو خودانی خو بگریست، نه بو خو، و نه گهر گوتی بهیلله، بهیلیت]. فیجا
نهو نیچیرا بو هه وه دگرن، نافی خودی ل سهر بینن [وه ختی هوین دهنرنی، یان فیرا دگه هن و فه دکوزن]
و بخون، و پاریزکاریا خودی بکه ن، ب راستی خودی د حسابیدا ده ست سفکه. ﴿۲﴾ نه فو تشتی پاک
و باقر بو هه وه هاته دورستکرن، و ده ستکوژی خودان کتیبان [ئانکو جو هی و فه لیه یان] بو هه وه دورسته، و
یی هه وه زی بو وان یی دورسته، و کچیت شهریف و پاک و باقر و ئازاد ژ موسلمانان، و کچیت ده همن باقر ژ
نه ویت بهری هه وه کتیب بو هاتین [کو جو هی و فه لیه] بو هه وه دورسته مار بکه ن، نه گهر هوین مه هرا وان
بدنه ی، و دده همن باقر بن، و زناکهر نه بن، و وان ب دزیقه بو خو نه که نه یار، و ههر که سی شوینا باوهری
بینیت گاور بیت، بی گو مان وی کار و کریاریت خو پویچ کرن، و روظا قیامه تی ژی نهو یی بهر زیانه.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَاغْسِلُوا
وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ
وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ وَإِنْ كُنْتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَّرُوا
وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَى أَوْ عَلَى سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِنْكُمْ مِنَ
الْمَخَايِطِ أَوْ لَمْ تَمْسُوا السَّاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا
طَيِّبًا فَامْسُوا بِرُءُوسِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ فَإِنَّهُ مَا يَرِيءُ اللَّهُ
لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ حَرَجٍ وَلَئِنْ يُرِيدُ لِيُطْهَرَكُمْ
وَلِيَتِمَّ رِغْمَتُهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٦﴾
وَاذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمِيقَاتِهِ الَّتِي وَاقَّكُمْ
بِهَا إِذْ قُلْتُمْ سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَأَتَقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ عَلَيْهِ
يَدَاتُ الصُّدُورِ ﴿٧﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا قَوِّمِينَ
لِلَّهِ شُهَدَاءَ بِالْقِسْطِ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَا نَقَمٍ عَلَى
أَلَّا تَعْدِلُوا أَعْدِلُوا هُوَ أَقْرَبُ لِلتَّقْوَى وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ
اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا
وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٩﴾

﴿۶﴾ گهلی خودان باوهران، نه گهر ههوه فیا رابن
نفیژئی بکهن [و هوین ییت بی دهستفیز بن]
تیدی هوین سهروچافیت خو و دهستیت خو ههتا
نهیشکا بشون، و سهری خو فهمالن، و پییت خو
ههتا گوزه کان بشون، و نه گهر هوین دبی نفیژ بن
[ب جهنا بهت بن] خو بشون، و نه گهر هوین د نهساخ بن،
یان ل سهرو غه ری بن، یان یتک ژ ههوه ژ تاره تی
[دهستافی] هات، یان هوین چوبنه نشینا زنی، و
ثاف ب دهست ههوه نه که هت [کو تیرا ههوه بکهت
دهستفیز پی بگرن یان سهری خو پی بشون]، ب
ناخه کا باقر تهیه مومی بکهن، و سهروچاف و دهستیت
خو پی فهمالن، خودی [ب فی فرمانی کو هوین
ب ثافی یان ب ناخی خو باقر بکهن، و هختی ههوه
دثیت نفیژان بکهن یان ب ههمی فرمانیت خو]
نه فیت بهر تهنگی و زه هه تی بو ههوه چیکهت، به لی
دثیت ههوه ژ گونه هان باقر بکهت و خنیکیت خو
ل سهرو ههوه تهمام بکهت، دا هوین سوپاسییا وی
بکهن. ﴿۷﴾ [گهلی خودان باوهران] خنیک و که ره میت

خودی و وی په یانا خودی د گهل ههوه گریدایی بیننه بیرا خو [کو په یانا عهقه بهیه] و هختی ههوه گوتی
مه بهیست و مه گوهداری کر، و پاریزکاریا خودی بکهن، بی گوتمان خودی ب ناگهه ژ وی یاد سنگ
و دلاندا فهشارتی. ﴿۸﴾ گهلی خودان باوهران ل بهر فرمانا خودی دپاوهستیایی بن [و ههمی تشستان ژ بو
خودی پی رابن]، و ب راستی شادییی بدنه، و بلا نه فیانا ههوه بو دهسته که کی، ههوه پال نه دهت هوین
دادوهریی [عهداله تی] نه کهن، [بلا ههوه نه فین زی] و دادوهریی بکهن نه و نیزیکتره بو پاریزکارییی، و
پاریزکاریا خودی بکهن، ب راستی کاری هوین دکهن خودی پی ناگهه هه. ﴿۹﴾ خودی په یانا داییه نه ویت
باوهری پی ینایین و کار و کریاریت قهنج کرین، کو گونه هژیرن و خه لاته کی مهزن بارا وانه.

﴿۱۰﴾ به لئی ئەو کەسێت گاوربوویین و ئایەتێت مە درەو دەرئێخستین، ئەو دۆژەهینە [جەهەنمە] ﴿۱۱﴾ گەلی خودان باوەران قەنجیا خودی د گەل هەوە کری بینە بێرا خو، وەختی دەستە کە کئی فیایی دەستێت خو ب خرابیی درێژ بکەنە هەوە، دەستێت وان ژ هەوە دانە پاش، و پارێزکاریا خودی بکەن، و بلا خودان باوەر پشتا خو ب خودی موکوم بکەن. ﴿۱۲﴾ بئ گۆمان خودی پەیاننا موکوم ژ ئسرائیلیان وەرگرت، و دوازدە شاهد و بەرپرس نافدار کرن و بو هەنارتن، و خودی گۆتە وان ب راستی ئەز پشەفان و هاریکاری هەوەمە، ئەگەر هوین نفیژان ب دورستایی بکەن، و زەکاتنا مالی خو بدەن، و باوەریی ب پیغەمبەرێت من بینن و پشەفانییا وان بکەن و قەدری وان بگرن، و قەرەکی باش د گەل خودی بکەن [ئانکو خێر و خێراتان د ریکا خودیدا بکەن]. ب راستی ئەز دی گۆنەهێت هەوە ژئ بەم و دی هەوە ئێخمە د وان بەحەشتاندا ئەوێت پرویار د بنپا دەهێرکەن، ئێجا هەچی پشەتی فی گاور بییت بئ گۆمان وی ریکا

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ
الْجَحِيمِ ۖ بَآيَاتُهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَذْكُرُوا نِعْمَتَ
اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ هُمْ قَوْمٌ لَا يَسْطُرُونَ إِلَيْكُمْ أَيُّدِيهِمْ
فَكَفَّ أَيُّدِيَهُمْ عَنْكُمْ وَانْفُؤا إِلَى اللَّهِ فَلَئِنْ تَوَكَّلِ
الْمُؤْمِنُونَ ۖ ﴿١٠﴾ وَلَقَدْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَءِيلَ
وَعَسْنَا مِنْهُمْ اثْنِ عَشَرَ نَفِيسًا وَقَالَ اللَّهُ إِنِّي
مَعَكُمْ لَئِنْ أَقَمْتُمُ الصَّلَاةَ وَآتَيْتُمُ الزَّكَاةَ
وَوَاتَمْتُم بِرُسُلِي وَعَزَرْتُمُوهُمْ وَأَقْرَضْتُمُ اللَّهَ قَرْضًا
حَسَنًا لَأُكَفِّرَنَّ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَلَأُدْخِلَنَّكُمْ
جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ فَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ
مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ ۖ ﴿١١﴾ فِيمَا نَقُضُهُمْ
فَإِثْنًا لَهُمْ لَعْنَتُهُمْ وَجَعَلْنَا قُلُوبَهُمْ قَاسِيَةً يُحَرِّفُونَ
الْكَلِمَ عَنْ مَوَاضِعِهِ ۖ وَنَسُوا حَظًّا مِمَّا ذُكِّرُوا
بِهِ ۖ وَلَا تَزَالُ تَطَّلِعُ عَلَى خَائِنَةٍ مِنْهُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ
فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاصْفَحْ ۚ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ۝

راست بەرزە کر. ﴿۱۳﴾ و ژ بەر شکاندنا وان بو سۆز و پەیانیت خو، مە لە عەتە ل وان کر [مە ژ دلۆفانییا خو دوبرئێخستن] و مە دلی وان رەق کر، تەوراتی فاری دکن و دگوهۆرن، و پشکەکا باش [ژئ] کو فەرمانا وان پێ دەهاتە کرن، هێلان و ژ بێرا خو برن، [هەمی موخەمەد] کێمە ک ژ وان نەبن [ئەو ژئ ئەو ن ییت موسلمان بوویین] ییت دی بەر دەوام دی خیانەتی [و شکاندنا سۆز و پەیانان هەتا روژا قیامەتی] ژئ بینی، ئێجا لی ببۆرە و چافیت خو ژئ بگرە. ب راستی خودی حەژ قەنجیکاران دکەت.

وَمِنَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصْرِي أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ فَنَسُوا حَظًّا مِمَّا ذُكِّرُوا بِهِ فَأَغْرَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَسَوْفَ يَنْتَهُمُ اللَّهُ بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ ﴿١٤﴾ يٰٓأَهْلَ الْكِتَابِ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ كَثِيرًا مِّمَّا كُنْتُمْ تُخْفُونَ مِنَ الْكِتَابِ وَيَعْفُو عَنْ كَثِيرٍ قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ ﴿١٥﴾ يَهْدِي بِهِ اللَّهُ مَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَهُ سُبُلَ السَّلَامِ وَيُخْرِجُهُم مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِهِ وَيَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿١٦﴾ لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ قُلْ فَمَنْ يَمْلِكُ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا إِنْ أَرَادَ أَنْ يُهْلِكَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ وَأُمُّهُ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا يُخْلِقُ مَا يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٧﴾

﴿۱۴﴾ ژ وان زی ئەوێت گۆتین، ئەم هاریکار و پشته فانیت عیسا یینه، مه په یان وەر گرت، پشکه کا باش ژئ ئەقا په یان ل سەر هاتیسه ستاندن ب پشت گوهری خوڤه هافیتن و ژ بیر کرن، [و ژ بهر هندئ] مه دژمناتی و نه فیان ئیخسته دناڤ و اندا هه تا پوژا قیامه تی، و خودی دئ وان ب کار و کریاریت وان کرین ناگه دار کهت [و دئ جزایی شکاندنا په یانا خو خون]. ﴿۱۵﴾ گهلی خودان کتیان ب راستی پیغه مبه ری مه [موحه مه د] بو هه وه هات، دا گه له کا هه وه ژ کتییت خوڤه شارتی [وه کی سالوختیت پیغه مبه ری، بریارا ره جی، سهراتیبا خودانیت شه نیبی... هتد]. [ناشکه را بکهت، و ژ گه له کی زی دبوریت] ئەوا هوین ژ ته ورات و ئنجیلی ڤه دشیرن، ناشکه را ناکهت. ب سویند ژ دهڤ خودایی هه وه پوڤناهییه ک [کو پیغه مبه ره] و کتیبه کا ناشکه را کهر [کو قورئانه] بو هه وه هات. ﴿۱۶﴾ خودی ب وئ [کتیبی] ئەویت ب دویڤ پا زیبونا خودی دکه ڤن راسته پری دکه ته ریکا سلامه تیبی و رزگار بوونی، و

وان ب ده ستویرا خو ژ تاریستانان ده رد ئیخیته بهر پوڤناهییی، و وان راسته پری دکهت. ﴿۱۷﴾ ب راستی ئەویت گۆتین: مه سیحی کو پری مه ری مه ی خودییه ئەو گا و ربوون [ژ بهر ڤئ گوتنی]. [هه ی موحه مه د] بیژه وان: ئەری ئە گه ر خودی بقیث، عیسا یی کو پری مه ری مه ی و ده یکا وی، و هندی د ئه ردیدا هه یین بهر زیان و ویران بکهت، کی دشیت نه هیلیت و خوڤه ته بهر بریارا خودی؟ و سهر و سامانی ئه رد و ئەسلانان و تشتی د ناڤه را هه ردو و کانداهه ری خودییه، چ یا بقیث دئ چیکهت. نئ خودی ل سهر هه می تشتان ده ستهه لاتدار و خودان شیانه.

وَقَالَ الْيَهُودُ وَالنَّصَارَىٰ لَنَحْنُ اَبْنَاءُ اللَّهِ وَاجِبُهُ قُلْ فَلِمَ يُعَذِّبُكُمْ بِذُنُوبِكُمْ بَلْ اَنْتُمْ بَشَرٌ مِّمَّنْ خَلَقَ يَغْفِرُ لِمَن يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ ﴿١٨﴾ يٰۤاَهْلَ الْكِتٰبِ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ عَلَىٰ فَتْرَةٍ مِّنَ الرَّسُلِ اَن تَقُولُوا مَا جَاءَنَا مِن بَشِيرٍ وَلَا نَذِيرٍ فَقَدْ جَاءَكُمْ بَشِيرٌ وَنَذِيرٌ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٩﴾ وَاِذْ قَالَ مُوسٰى لِقَوْمِهِ يَنْقُورُوا اَذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ اِذْ جَعَلَ فِيكُمْ اَنْبِيَاۗءَ وَجَعَلَ لَكُم مَّلُوْكَا وَاَتَاكُم مِّن لَّدُنْهُ اَحَدًا مِّنَ الْعَالَمِيْنَ ﴿٢٠﴾ يَنْقُورُوا اَدْخُلُوا الْاَرْضَ الْمَقْدَسَةَ الَّتِي كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَرْتَدُّوا عَلٰى اَدْبَارِكُمْ فَتَنْقَلِبُوْا خٰسِرِيْنَ ﴿٢١﴾ قَالُوْا اَنُصُوْحِيْ اِنْ فِيْهَا قَوْمًا جَبّٰرِيْنَ وَاِنَّا لَنَدْخُلُهَا حَتّٰى يَخْرُجُوْا مِنْهَا اَوْ اَنْ يَخْرُجُوْا مِنْهَا فَاِنَّا لَدْخُلُوْنَ ﴿٢٢﴾ قَالَتْ رَجُلَانِ مِنَ الَّذِيْنَ يَخْفٰوْنَ اَنَعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمَا اَدْخُلُوا عَلَيْهِمُ الْبَابَ فَاِذَا دَخَلْتُمُوْهُ فَالْكُرْ عَلٰى بَوَابِ اللَّهِ فَيَقُولُ لَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿٢٣﴾

﴿۱۸﴾ جوهی و فله دبیزن: ثم زار و کیت خودی و خوششیت وینه، بیژ: [نه گهر ویه وکی هوین دبیزن] پا بوجی هه وه ب گونه هیئت هه وه نیزا ددهت، به لئی هوین مروفن وکی هه می مروفت خودی چیکرین. فیجایی وی بقیئت لی ناگریت، وی بقیئت دی نیزا ددهت. و سهر و سامانی نهد و نهمانان و تشتی دناقههرا و اندا ههر یی خودییه، و [بزائن] دویا هیك ههر خودییه هوین لی بزفر نهقه. ﴿۱۹﴾ گلی خودان کتیبان: دا هوین نه بیژن [پشتی فه برینا پیغه مبهرا] چو مزگینین و ناگه هدار کهر بؤ مه نه هاتینه، پیغه مبهری مه، پشتی فه برین و سستبونا هنارتنا پیغه مبهرا بؤ هه وه هات دا کار و باریت دینی بؤ هه وه ناشکهر بکعت، بی گومان مزگینین و ناگه هدار کهر بؤ هه وه هات، و خودی ل سهر هه می تستان دهسته لاتداره. ﴿۲۰﴾ [گهل نسر ایللیان] بیننه بیرا خو دهمی موسایی گوتییه مله تی خو: مله تی من بیرا خو ل وان خبر و خوششیئت خودی دگهل هه وه کرین بینن، وه حتی پیغه مبهر ژ هه وه راکرین، و هنده ک ژ هه وه کرینه میر

و مه لك [یان هوین خانه دان و حالخوش کرن، ب ژن و مال و خدام و خولام تیخستن]. و نه و قهر دا هه وه یی نه داییه که سی ژ دنیایی هه مییی. ﴿۲۱﴾ مله تی من هه رنه سهر نهدی پیروز [کو قودسه] نه وی خودی بؤ هه وه نفیسی [نه هه هندی نه و دچاك و باش بوون، به لئی وه حتی خراب بووین ژئی هاتنه دهر تیخستن]. و ب پاشدا نه زفرن ژ ترساندا، هوین دی خوشارهت بن. ﴿۲۲﴾ گوتن: یا موسا ب راستی هنده ک که سیئت ب هیژ و زهر دهست تیدانه، و نه م ناچینه تیدا هه تا نه وی ژئی دهر نه که فن، و نه گهر نه وی ژئی دهر که فنن نه م دی چینه تیدا. ﴿۲۳﴾ دوزه لامان ژ وان نه ویژ ژ خودی دترسن، و خودی کهرم دگهل کری گوتن: [ژ هیژ و که له خ و مه زنیسا وان نه ترسن] ب سهر و اندا بگرن دهر گه هیدا، فیجائه گهر هوین چونه تیدا دی نه و شکین و هوین دی ب سهر که فن. و پشتا خو ب خودی موکوم بکه نه گهر هوین خودان باوهر بن.

قَالُوا يَمُوسَى إِنَّا أَنْزَلْنَاهَا آدَمًا مَّا دَامُوا فِيهَا فَادْهَبْ
 أَنْتَ وَرَبُّكَ فَقَتِلَا إِنَّا هَاهُنَا قَاعِدُونَ ﴿٢٤﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي
 لَا أَمْلِكُ إِلَّا نَفْسِي وَأَخِي فَافْرِقْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ الْقَوْمِ
 الْفَاسِقِينَ ﴿٢٥﴾ قَالَ فَإِنَّا مُحَرَّمَةٌ عَلَيْهِمْ أَرْبَعِينَ سَنَةً
 يَتِيهُونَ فِي الْأَرْضِ فَلَأَتَأْسَ عَلَى الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ ﴿٢٦﴾
 * وَأَنْزَلَ عَلَيْهِمْ نَبَأَ ابْنَى آدَمَ بِالْحَقِّ إِذْ قَرَّبَا قُرْبَانًا فَتُقُبِّلَ
 مِنْ أَحَدِهِمَا وَلَمْ يُتَقَبَّلْ مِنَ الْآخَرِ قَالَ لَأَقْتُلَنَّكَ
 قَالَ إِنَّمَا يَنْتَقِبُ اللَّهُ مِنَ الْمُتَّقِينَ ﴿٢٧﴾ لَنْ نَسْطُطَ إِلَيْكَ
 لِنَقْتُلْكَ إِنَّا أَنْبَاسٌ بِأَيْدِي إِلَيْكَ لَا فَتُكَّ لِي أَخَافُ اللَّهَ
 رَبَّ الْعَالَمِينَ ﴿٢٨﴾ إِنِّي أُرِيدُ أَنْ نَبَأَ ابْنَى وَاشْمَكَ فَتَكُونَ
 مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ وَذَلِكَ جَزَاءُ الظَّالِمِينَ ﴿٢٩﴾ فَطَوَّعَتْ
 لَهُ نَفْسُهُ قَتْلَ أَخِيهِ فَقَتَلَهُ فَأَصْبَحَ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٣٠﴾
 فَبَعَثَ اللَّهُ غُرَابًا يَبْحَثُ فِي الْأَرْضِ لِيُرِيَهُ كَيْفَ يُورَى
 سَوْءَةَ أَخِيهِ قَالَ يُوزِيلُ أَخْجَزْتُ أَنْ أَكُونَ مِثْلَ هَذَا
 الْغُرَابِ فَأُوْرَى سَوْءَةَ أَخِي فَأَصْبَحَ مِنَ النَّادِمِينَ ﴿٣١﴾

الجزء

﴿٢٤﴾ گوتن: هه ی موسا ب راستی هندی شه و تیدا
 بن، هم قهت ناچینه تیدا [مه خسه د باژیری قودسییه]
 تو و خودایی خو هه پن شه ری بکه ن هم دی ل فیری
 درویشتی بین [نانکو تو و خودایی خو وان دهر بیخن،
 مه تاقهتا وان نینه]. ﴿٢٥﴾ [موسایی گوت: خودیو
 بهس من شوله ب خو و برایی خو هه یه، فینجا
 ناقهرا مه و فی مله تی ژ ری دهر که فتی ناقه بکه.
 ﴿٢٦﴾ [خودی] گوت: شه هرد ههتا چل سالان ل وان
 حه رامه و نه دورسته، دهر دیدا بزقن و نه که فته ل سهر
 چو ری کان [نانکو ههتا چل سالت دی شه و دی ل وی
 دهشتی مینن به رزه و ناچنه د باژیری قودسییدا]. فینجا
 خه می بو مله تی گاور نه خو. ﴿٢٧﴾ سالوخی کوریت
 ئاده م ب دورستی ل سهر وان بخوینه، هه ریکی ژ
 وان قوربانکه دابوو، ژ تیکی هاته وهر گرتن و ری
 دی نه هاته وهر گرتن، [شه وی قوربانئ وی نه هاتیه
 وهر گرتن] گوت: بی گومان شه دی ته کوژم.
 [برایی وی شه وی قوربانئ وی هاتیه وهر گرتن]
 گوت: هندی خودیه ب راستی بهس ژ پاریز کاران

وهر دگریت. ﴿٢٨﴾ شه گهر تو دهستی خو دری که یه من، دا من بکوژی، شه دهستی خو دری ناکه مه ته داته
 بکوژم، ب راستی شه ژ خودایی هه می جیهانی دترسم. ﴿٢٩﴾ و من دفت تو گونه ها من و خو هه لگری،
 و بییه دوره می. نی هه ره نه فیه جزایی سته مکاران. ﴿٣٠﴾ دلی وی گرت برایی خو بکوژیت و گوهدارییا
 دلی خو کر و برایی خو کوشت. فینجا بووژ وان ییت خوشارهت. ﴿٣١﴾ ئیدی خودی قره که هنارت و ب
 دمی خو نه رد کولا، دانیسا بدت کا دی چاوا تهر می برایی خو شه شیریت، گوت: خو لی ب سهری من، من
 نه شیا شه و هکی فی قری ژ ی ب تهر می برایی خو شه شیرم، فینجا بووژ په شیانان.

مِنْ أَجْلِ ذَلِكَ كَتَبْنَا عَلَى بَنِي إِسْرَءِيلَ أَنَّهُ مَن قَتَلَ
نَفْسًا يَغْتَرِ نَفْسًا أَوْ فَسَادًا فِي الْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ
النَّاسَ جَمِيعًا وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا النَّاسَ
جَمِيعًا وَلَقَدْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُنَا بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ إِنَّ كَثِيرًا
مِّنْهُمْ بَعْدَ ذَلِكَ فِي الْأَرْضِ لَمُسْرِفُونَ ﴿٣١﴾ إِنَّمَا
جَزَاءُ الَّذِينَ يُحَارِبُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَسْعَوْنَ فِي
الْأَرْضِ فَسَادًا أَن يُقَتَّلُوا أَوْ يُصَلَّبُوا أَوْ تُقَطَّعَ أَيْدِيهِمْ
وَأَرْجُلُهُمْ مِّنْ خَلْفٍ أَوْ يُنْفَوْا مِنَ الْأَرْضِ ذَلِكَ
لَهُمْ جَزَاؤُهُ فِي الدُّنْيَا وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٣٢﴾
إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِن قَبْلِ أَن تَقْرُوا عَلَيْهِمْ فَأَعْلَمُوا
أَنَّهُ اللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣٣﴾ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا
اللَّهَ وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ وَجَاهِدُوا فِي سَبِيلِهِ
لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٣٤﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوَ أَنَّ لَهُمْ
مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَيَفْتَدُوا بِهِ مِنْ
عَذَابِ يَوْمِ الْقِيَمَةِ مَا تُقِيلُ مِنْهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٣٥﴾

﴿۳۲﴾ ژ بهر قی [کوشتنا کوریت ناده می بۆ ئیکدو] مه ل سهر ئسرائیلیان نفیسیه، ب راستی ههر که سی مروفه کی بی بهر انهر یان ژ ی بۆ خرابیی د ئهردیدا بکوژیت، ههر وه کی وی هه می مروف کوشتن، و ههر که سی ببته ئه گهری ژ یانا ئیکی ههر وه کی بوویه ئه گهری ژ یانا هه می مروفان، ب راستی پیغه مبه ریت مه بۆ وان ب نیشانیته ئاشکه را که هاتن، پاشی ب راستی پشتی هاتنا وان ژ ی [یا پیغه مبه ران ژ ی] گه له ک ژ وان زیده خرابیی د ئهردیدا دکه ن. ﴿۳۳﴾ ب راستی ئه ویت دژاتی و شه ری د گهل خودی و پیغه مبه ری وی دکه ن، و د ئهردیدا دگه رن دا خرابیی تیدا بکه ن، جزایی وان ئه وه بینه کوشتن یان ب دارانقه بینه هلاویستن، یان ژ ی ده ست و پیست وان چه پ و راست بینه ژ یقه کرن، یان ژ ی ژ وه لاتی خو بینه دویر ئیخستن، ئه ف جزایه د دنیا ییدا بۆ وان هه تکبه ریسه، و د رۆژا قیامه تیدا ئیزایه کا مه زن بۆ وان هه یه. ﴿۳۴﴾ ژ بلی وان ئه ویت ل خو ژفرین و تۆبه کرین، به ری هوین بشین بگرن [و جزا بکه ن]،

بزانن ب راستی خودی لینه گر و دلۆفانه. ﴿۳۵﴾ گه لی خودان باوه ران، پارێز کاریا خودی بکه ن، دا هوین بگه هه رازیوونا وی ل ریکان بگه رن، [ئانکو ریکیت رازیوونا وی بگرن و لی بگه رن] و جیهادی د ریکا خودیدا بکه ن، دا هوین سه رفه راز بین. ﴿۳۶﴾ ب راستی ئه ویت گا ور بووین، ئه گه ر هندی د ئهردیدا بی وان بیت و هندی دی ژ ی دگهل، دا پیش خو فیه بده ن، و ژ ئیزایا رۆژا قیامه تی رزگار بین، ژ وان نائیته وه رگرتن [و ئه و ژ وی ئیزایی په ها نابن] و ئیزایه کا ب ژان بارا وانه.

﴿۳۷﴾ وان دقیت [رؤژا قیامه تی] ژ ناگری دهرکه فن، به لی شه و ژئ دهرناکه فن و بو وان ئیزایه کا ب دؤم و به رده وام هه یه. ﴿۳۸﴾ و زه لامی دز و ژنادز ده سیئت وان [دگریچکپرا] بېرن، جزایی کاری وان کری، و ئه فه پاشقه بر نه که ژ خودی [دائه و ب پاشقه بچن و دزیسی نه کن و خه لک وان بو خو بکه نه چامه]، و خودی ب خو ژئ سهرده ست و کاربته جهه. ﴿۳۹﴾ قیجا ههر که سی [دزه کی] پشتی [ب دزییا خو] سته م ل خو کری، په شتیا ن بیت و ل خو بز قریب و توبه بکه ت و خو چیکه ت و باش بکه ت، ب راستی خودی دئ توبه یی ده ته سهر، ب راستی خودی گونه هژبهر و دلوفانه. ﴿۴۰﴾ ماتو نوزانی کو ب راستی سهر و سامانی ئه رد و ئه سمانان یی خودییه، یی بقیئت دئ ب بهر ئیزایی ئیخیت، یی بقیئت دئ ئازاکه ت، و خودی ب خو ژئ ل سهر هه می تستان یی ده سته لاتداره. ﴿۴۱﴾ هه ی پیغه مبه ر، بلا ته ب خه م نه ئیخن ئه ویت خوش ب بهر گاورییقه دچن [ژ دور و بیان] ئه ویت سهرده ف دیژن: باوه ری مه ئیناییه، و ئه و ب خو

هیژ دلئت وان دبی باوه رن، و دیسا [بلا ته ب خه م نه ئیخن] ئه ویت بوویینه جو هی، زیده گوهدارییا دره وان دکه ن، و گوهداریسی بو ده سته که کا دی دکه ن کو [ژ مه زاتی] نه هاتینه ده ف ته، ئاخفتان فارچی دکه ن و ژجه ی وان دبه ن، دبیزنه [هه فالیت خو]: ئه گهر موحه مه د ب وی هاته هه وه یا مه فارچی کری ژئ وهر گرن، و ئه گهر ب وی نه هاته هه وه، هشیار بن [باوه ر ژئ نه که ن] و یی خودی به رزه بوون و گاوری بو فیایی، قیجا تونابینی ئیک هه بیت تشی خودی فیایی نه هیلیت چی بیت. ئه فه ئه ون ییئت خودی نه فیایی دلئت وان باقر بکه ت، روی ره شی و شهر مزاری بو وان بیت دنیا ییدا و ئیزایه کا مه زن دئاخه ته تی ژیدا بو وان هه یه.

يُرِيدُونَ أَن يُخْرِجُوا مِنَ النَّارِ وَمَا هُمْ بِخَارِجِينَ مِنْهَا وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٣٧﴾ وَالسَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ فَاقْطَعُوا أَيْدِيَهُمَا جَزَاءً بِمَا كَسَبَا نَكَالًا مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٣٨﴾ فَمَن تَابَ مِن بَعْدِ ظُلْمِهِ وَأَصْلَحَ فَإِنَّ اللَّهَ يَتُوبُ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣٩﴾ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَعَذِّبُ مَن يَشَاءُ وَيَغْفِرُ لِمَن يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤٠﴾ يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ لَا يَحْزُنكَ الَّذِينَ يُسْرِعُونَ فِي الْكُفْرِ مِنَ الَّذِينَ قَالُوا آمَنَّا بِأَفْوَاهِهِمْ وَلَمْ تُؤْمِن قُلُوبُهُمْ وَهِيَ الَّذِينَ هَادُوا أَسْمَعُونَ لِلْكَذِبِ سَمْعًا وَلَقَوْمٌ آخَرِينَ لَمْ يَأْمُرُواكَ بِخَيْرٍ فَكَفَرُوا بِالْكَلِمَةِ مِن بَعْدِ مَوَاضِعِهِ يَقُولُونَ إِنْ أُوتِيتُمْ هَذَا فَخُذُوهُ وَإِن لَّمْ تُؤْتَوْهُ فَاحْذَرُوا وَمَن يُرِدِ اللَّهُ فِتْنَتَهُ فَلَن تَمْلِكَ لَهُ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا أُولَئِكَ الَّذِينَ لَمْ يُرِدِ اللَّهُ أَن يُطَهِّر قُلُوبَهُمْ لَهُمْ فِي الدُّنْيَا جِزْيٌ وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٤١﴾

سَمِعْتُمْ لِلْكَذِبِ أَكْثَرُونَ لِلسَّخَةِ فَإِنْ جَاءَكُمْ فَاحْكُم بَيْنَهُمْ أَوْ أَعْرِضْ عَنْهُمْ وَإِنْ تُعْرِضْ عَنْهُمْ فَلَنْ يَصُرُوا شَيْئًا وَإِنْ حَكَمْتَ فَاحْكُم بَيْنَهُم بِالْقِسْطِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴿٤٣﴾ وَكَفَىٰ بِكُمْ نَذِيرًا
وَعِنْدَهُمُ التَّوْرَةُ فِيهَا حُكْمُ اللَّهِ ثُمَّ يَتَوَلَّوْنَ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَمَا أُولَٰئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٤﴾ إِنَّا أَنْزَلْنَا التَّوْرَةَ فِيهَا هُدًى وَنُورٌ يُخَوِّدُ بِهَا النَّبِيُّونَ الَّذِينَ أَسْلَمُوا لِلَّذِينَ هَادُوا وَالرَّيِّنُونَ وَالْأَخْيَارُ يَمَاسُحُفُوا مِنْ كِتَابِ اللَّهِ وَكَانُوا عَلَيْهِ شُهَدَاءَ فَلَا تَحْشَوْا النَّاسَ وَآخِشُونَ وَلَا تَشْرَوْا بِمَا بَيْنَ يَدَيْكُمْ قَلِيلًا وَمَنْ لَمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ ﴿٤٥﴾ وَكَتَبْنَا عَلَيْهِمْ فِيهَا أَنْ النَّفْسَ بِالنَّفْسِ وَالْعَيْنَ بِالْعَيْنِ وَالْأَنْفَ بِالْأَنْفِ وَالْأُذُنَ بِالْأُذُنِ وَالسِّنَّ بِالسِّنِّ وَالْجُرُوحَ قِصَاصٌ فَمَنْ تَصَدَّقَ بِهِ فَهُوَ كَفَّارَةٌ لَهُ وَمَنْ لَمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٤٦﴾

﴿۴۳﴾ گوهدار یا دره وان دکه، و بهر تیل و مالی حرام و نه دورست دخون، فیتجا نه گهر شه هاتنه دهف ته [دا حوکمی د نافهرا و اندا بکه ی] فیتجا ته دقت حوکمی د نافهرا و اندا بکه و یان رویی خوژی و هر گپره. د بنیرانه شین زیانه کی بگه هیننه ته، و نه گهر ته حوکم د نافهرا و اندا کر، فیتجا حوکمی ب دادوهری د نافهرا و اندا بکه، ب راستی خودی حهژ دادوهران (عادلان) دکهت. ﴿۴۴﴾ و چاوا شه قهستا ته دکه و حوکمی ته دخوازان؟! و تهورات ل دهف وانه، پرپارا خودی تیدایه [کا حوکمی زناکهری چیه] و پاشی پشتا خو ددهنه حوکمی ته [شه وی و هکی یی تهوراتی]، و ب راستی فان باوهری نه ئیناییه و نه ژ خودان باوهران. ﴿۴۵﴾ ب راستی مه تهورات ئیناییه خوار، راسته پری و رونا هی تیدایه، و پیغه مبه ریت خو سپارینه خودی ل دویف تهوراتی حوکم بو جو هییان دکر، دیسا خودیناس و زانایان ژی حوکم ب وی دکر شه و ژی هاتییه خواستن کو بیارین ژ گوهورین و فاریکرنی، و شه و زیره فان بوون ل سهر وان [ل سهر جو هییان، دا

نه ئیته گوهورین]، [گهی زانا و پیره ریت جو هییان] ژ مرو فان نه ترسن [کو نه گهر هوین راستی بیژن، دی زینانی گه هیننه هه وه]، و هوین ژ من ترسن، و نایه تیت من نه رزان نه فروشن، و هر که سی حوکمی ب وی نه کهت یا من ئیناییه خوار ی شه ژ گا ورانه. ﴿۴۶﴾ و هر د وی [کتییدا کو تهوراته] مه ل سهر ئسرائیلیان نفیسی، جانی کوشتی [نه فسا هاتییه کوشتن] ب نه فسا کوژه کییه، و چاف ب چافییه، و دفن ب دفنییه و گوهر ب گو هییه، و ددان ب ددانییه، و برینان تول یا تیدا [ئانکو برین ب برینییه و بهرانبه ری ئیکن]. و هر که سی [ماق خو بهیلت، و ل گونه هکاری] بیوریت [و تولی لی قه نه کهت]، شه و لیبورین دی بو بیته گونه هراکهر. و هر که سی حوکمی ب شه و مه ئیناییه خوار ی نه کهت، شه و ژ زوردارانه.

وَقَفَّيْنَا عَلَىٰ آثَرِهِم بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ
 مِنَ التَّوْرَةِ ۖ وَآتَيْنَاهُ الْإِنجِيلَ فِيهِ هُدًى وَنُورٌ وَمُصَدِّقًا
 لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَةِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٤٦﴾
 وَلِيَحْكُمَ أَهْلَ الْإِنجِيلِ ۖ يَمَا أَنزَلَ اللَّهُ فِيهِ ۖ وَمَن لَّمْ يَخُصَّ
 يَمَا أَنزَلَ اللَّهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٤٧﴾ وَأَنزَلْنَا إِلَيْكَ
 الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْكِتَابِ
 وَمُهَيِّئًا عَلَيْهِ فَاحِشَ بَيْنَهُم يَمَا أَنزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ
 عَمَّا جَاءَكَ مِنَ الْحَقِّ لِكُلِّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ فِرْقَةً وَمِنْهَا جَاءَ
 وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَٰكِن لِّيَبْلُوَكُمْ
 فِي مَآءَاتِكُمْ ۖ فَاسْتَقِيمُوا الْحَزَنَ إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا
 فَيُنَبِّئُكُمْ يَمَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٤٨﴾ وَأَن آخِرُكُمْ بَيْنَهُمْ
 يَمَا أَنزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ وَأَخَذَ هُمْ أَن يَقْسُوا عَنْ
 بَعْضُ مَا أَنزَلَ اللَّهُ إِلَيْكَ فَإِن تَوَلَّوْا فَاعْلَمُوا أَنَّمَا يُدِ اللَّهُ أَن يُصِيبَهُمْ
 بِبَعْضِ دُورِهِمْ وَإِن كِبرَ أَمَنَ النَّاسُ لَنَفْسِفُونَ ﴿٤٩﴾ أَخُصَّكُمْ
 الْجَاهِلِيَّةَ يَبْعُونَ وَمَن أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ حُكْمًا لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿٥٠﴾

﴿٤٦﴾ و د دویف وانرا [پیغمبریت اسرائیلیان]، مه
 عیسای کورئ مهربمی هنارت، کو راستدرئییخی
 کتیا بهری خویره کو توراته، و مه ئنجیل دایئ،
 راستدرئی و روناھی تیدایه، و راستدرئیا کتیا
 بهری خویره، کو توراته، و راستدرئی و شیرته بو
 پاریزکاران. ﴿٤٧﴾ و خودانیت ئنجیلی، بلا حوکمی
 ب وئ بکن ئەوا خودئ د ئنجیلدا ئیناییه خوار،
 و ههر کهسی حوکمی ب وئ نه کهت ئەوا خودئ
 ئیناییه خوار، ئەو ژ ریکا راست و باوهریی قه دهرن.
 ﴿٤٨﴾ [هه ی موحه مه د] مه کتیب [کو قورئانه] ب
 هه قیسی بو ته هنارت، راستدرئیا کتیب بهری
 خویره و شاهده ل سهر وان [کاچ راسته و چ نه، و کاچ
 ژئ هاتیه گوهورین]، قیجا حوکمی ب ئەوا خودئ
 ئیناییه خوار د نافهرا و اندا بکه، و هه قیسی بو ته هاتی
 کو قورئانه نه هیله، و ب دویف دلخوازییا وان نه کهفه.
 مه ههر ئیک ژ هه وه [مه خسه د پی جوھی و فهله و
 موسلمانن] ریکهک و بهرنامه یهک یی دایئ، و ئە گهر
 خودئ قیابایه، دا هه مییان که ته ئیک ملهت [ئیک دین

و ئیک بهرنامه] دا هه وه ب ئەوا داییه هه وه [کو هوین کرینه گهلهک دین] بهرپینیت، قیجا دهست ب
 خیران بکن، و بکه نه بهر بهرینک. زقرینا هه وه هه مییان ب بال خودیقهیه، قیجا [وئ رورئ، رورژا قیامه تی]
 ئەز دئ هه وه ب وی تشئ هوین تیدا نه ئیک و جودا ئاگه دار کهم. ﴿٤٩﴾ [و مه ئەف قورئانه ب هه قیسی بو
 ته هنارتیه] دا تو حوکمی ب ئەوا خودئ بو ته ئیناییه خوار د نافهرا و اندا بکه ی، و ب دویف دلخوازییا
 وان نه کهفه، هشیار به، نه کو ئەو بهرئ ته ژ هنده کا خودئ بو ته ئیناییه خوارئ و هر گئرن، قیجا ئە گهر وان
 رویی خورژ [حوکمی] ته وهر گئران، بزانه خودئ دقیت وان ب هندهک گونه هیت وان، ئیزا بدهت. ب
 راستی گهلهک خه لک ژ ریکا راست د قه دهرن. ﴿٥٠﴾ ئەرئ وان حوکمی غهیری خودئ دقیت؟! ما حوکمی
 کئ ژ یی خودئ چیتره، و ئەو یهت موکوم باوهری ئینایین باش قئ دزانن.

الجزء

﴿٥١﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ ءَامَنُوْا لَا تَتَّخِذُوْا الْيَهُودَ وَالنَّصٰرَىٰ اَوْلِيَاءَ بَعْضُهُمْ اَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ فَاِنَّهُ مِنْهُمْ اِنَّ اللهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٥٢﴾ فَتَرَى الَّذِيْنَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ يُسْرِعُوْنَ فِيْهِمْ يَقُوْلُوْنَ نَحْشِيْ اَنْ تُصِيبَنَا دَآئِرَةٌ فَعَسَىٰ اَللهُ اَنْ يَّاتِيَ بِالْفَتْحِ اَوْ اَمْرٍ مِّنْ عِنْدِهٖ فَيُضِيعُوْا عَلٰٓى مَا اَسْرَفُوْا فِيْ اَنْفُسِهِمْ زَيٰدٍ ﴿٥٣﴾ وَيَقُوْلُ الَّذِيْنَ ءَامَنُوْا اِهٰٓؤُلَآءَ الَّذِيْنَ اَقْسَمُوْا بِاللّٰهِ جَهْدَ اَيْمَانِهِمْ اَنَّهُمْ لَمَعَٰكُمْ حِطَّتْ اَعْمَالُهُمْ فَاَصْبَحُوْا خٰسِرِيْنَ ﴿٥٤﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ ءَامَنُوْا مِنْ يَزِيْرَتِكُمْ مِّنْ دِيْنِهِمْ فَسَوْفَ يَأْتِي اللّٰهُ بِقَوْمٍ يُّٰخِبُهُمْ وَيُخَيّبُوْنَهُ اَدْلٰٓةً عَلٰٓى الْمُؤْمِنِيْنَ اَعْرِضْ عَلٰٓى الْكَافِرِيْنَ يُجٰهِدُوْنَ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَلَا يَخَافُوْنَ اَوْمَةً لَا يَمُرُّ بِكَ فَاِضْلَ اللّٰهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَآءُ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَلِيْمٌ ﴿٥٥﴾ اِنَّمَا وُكِّلَ اللّٰهُ وَرَسُوْلُهُ وَالَّذِيْنَ ءَامَنُوْا الَّذِيْنَ يَقِيْمُوْنَ الصَّلٰوةَ وَرُؤُوْٓسَ الزَّكٰوةِ وَهُمْ رَاكِعُوْنَ ﴿٥٦﴾ وَمَنْ يَتَوَلَّ اللّٰهُ وَرَسُوْلَهُ وَالَّذِيْنَ ءَامَنُوْا فَاِنْ حَزَبَ اللّٰهُ هُمُ الْغَالِبُوْنَ ﴿٥٧﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ ءَامَنُوْا لَا تَتَّخِذُوْا الَّذِيْنَ اتَّخَذُوْا دِيْنََكُمْ هٰٓؤُلَآءَ اَوْلِيَاءَ مِّنَ الَّذِيْنَ اَوَّلُوا الْكِتٰبَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَالْكَفٰرَ اَوْلِيَاءَ وَاقْتُلُوْا اللّٰهَ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿٥٨﴾

﴿٥١﴾ گهلی خودان باوهران، جوہی و فہلہیان بۆ خو نہ کہ نہ دۆست و پشتہ فان، و ئەو خو ب خو پشتہ فانیٹ ئیکدونہ، و ھەچیئ ژ ھەوہ وان بۆ خو بکەتە دۆست و پشتہ فان. فێجا ب راستی ئەو ژ وانە، و خودی ملەتی زۆردار راستەپێ ناکەت. ﴿٥٢﴾ فێجا تو دینی ئەوێت نەساخی د دل و دەروونی واندا ھەی، بۆ دۆستینی و ھاریکاریا وان ب لەزن، [دەلی خو دا] دیژن: ئەم دترسین نەخۆشیەک بۆ مە چی بێت [کو ھەوجە ی وان بێن]. فێجا ھیشی ھەبە، خودی سەرکەفتنە کێ یان ژ ی فەرمانە کێ ژ دەف خو [ب پاشقەرن و شکەستنا جوہییان و دیار کرنا نینییٹ دورویان] بدەتە ھەوہ، فێجا ئەو [دوروی] ل سەر ئەو دلی خو دا فەشارتین [کو دۆستینی و ھاریکاریا جوہییانە، ژ ترسا کو پۆژ ل موسلمانان بقولیت] پەشیان بێن. ﴿٥٣﴾ و ئەوێت باوہری ئیناین دێ بیژنە وان [جوہییان]: ئەوێت ھەنێ بوون ژ ھەمی دلی خو سویند خوارین کو د گەل ھەوہنە، کار و کریاریت وان بویچ بوون و ئەو ب خو ژ ی خوسارەت بوون. ﴿٥٤﴾ گەلی خودان باوهران

ھەچیئ ژ ھەوہ، ژ دینی خو دەرکەفت، [زیانی ناگەھینیٹە خودی] خودی دێ ھندەکیٹ دی شوینا وان ئینیت، کو خودی حەژ وان دکەت، و ئەو ژ ی حەژێ دکەن، د راستا موسلماناندا خو دشکینن و بەرانبەر گاوران خورت و سەر بلندن، جیھادی د پیکا خودیدا دکەن، و بۆ خودی ژ لۆمە ییسا کەسی ناترسن و پاکی پی نینە، و ئەفە کەرەما خودی، ددەتە وی یی بقیٹ، و خودی [دەلوفانی و کەرەما خو دا] یی بەرفەرھەو زانایە. ﴿٥٥﴾ ب راستی پشتەفانی ھەوہ بەس خودی، و پیغەمبەرێ وی، و ئەوێت باوہری ئیناین، ئەون ییت بەردەوام نغیزان دکەن، و زەکاتی ددەن و خو بۆ خودی دچەمینن و دشکینن و ل بەر فەرمانا وی د راوہستیایی. ﴿٥٦﴾ و ھەر کەسی خودی و پیغەمبەرێ وی و موسلمانان بۆ خو بکەتە پشتەفان و ھاریکار [بلا بزانیٹ] ب راستی ھاریکاریت دینی خودی و کۆما وی د سەرکەفتنە. ﴿٥٧﴾ گەلی خودان باوهران ھوین وان ئەوێت دینی ھەوہ دکەنە ترانە و یاری، ژ ئەوێت بەری نوکە کتیب بۆ ھاتین [مەخسەد جوہی و فەلەنە] و گاوران بۆ خو نہ کہنە دۆست و ھاریکار، و پارێزکاریا خودی بکەن [نانکو ھشیار بن وان نہ کہنە پشتەفان و ھاریکار و خو شقی] ئەگەر ھوین خودان باوہر بن.

﴿۵۸﴾ و وهختی هوین بانگی نغیژی ددهن، ئەو ترانه و یارییان بۆ خۆ پێ دکهن، چونکی ئەو مله ته کی نه فام و بێ ئەقلن. ﴿۵۹﴾ بیژە: خودان کتییینۆ [مه خسه د جوهری و فه لهنه] هوین چو کیم و کاسییان ل سه ره مه ناگرن، ئەو نه بیت کو مه باوهری ب خودی ئیناییه، و ب وێ یا بۆ مه هاتییه خوارێ کو قورئانه، و ب وێ یا بهری نوکه [بۆ پیغه مبه ران] هاتییه خوارێ، ئەفه و باراپه ژ هه وه ژ پێ ده رکه فینه. ﴿۶۰﴾ [هه ی موحه مه د] بیژە وان: ئەری ئەز بۆ هه وه بیژم کا کی ل ده ف خودی عه بیدارتر و ئیزا خرابه ره؟! ئەوه یی خودی له عه نه ت لی کری، و ژ دلۆقانییا خۆ دویر تیخستی، و خودی [ژ بهر گو نه هیت وی] لی که ربه گرتی بووی، و هنده ک ژ وان کرینه مه یمینک و به راز و کو ره کۆ له ییت سه رگا وران، ئەفان [پوژا قیامه تی] خرابه رین جه بۆ وانه، و پێ به رزه رتن زی. ﴿۶۱﴾ ئەگه ر بیته ده ف هه وه دێ بیژن: مه باوهری یا هه ی [و ئەو ب خۆ نه وه سایه] ب راستی ئەو ب گاوری پیغه هاتن و هه ر ب گاوری پیغه ده رکه فتن.

و خودی چیه ر دزانیته کا چ فه دشارتن. ﴿۶۲﴾ و تو دی بینی گه له ک ژ وان له زی ل گو نه هه و ده ستریزی و نه یارییی و خوارنا هه رامی دکهن. چ پیسه کاره ئەو دکهن. ﴿۶۳﴾ بلا خود پناس و زانایان، ئەو ژ گو تیت وان ییت ب گو نه هه، و ژ خوارنا هه رامی، دابانه پاش، و چ پیسه کاره ئەو دکهن. ﴿۶۴﴾ و جوهرییان گو ت: ده ستی خودی یی گرتیه، ده ستی وان بیته گریدان [نفرینه ل وان دئیه کرن، ب چرویکیی، یان زی ب هندی ده ستیت وان ب زنجیریت دوژه هێ بیته گریدان]، و ژ دلۆقانییا خودی دویرکه فتن ژ بهر گو تنا کرین، به لی هه ردو ده ستیت وی [ئانکو ییت خودی] ده ف کرینه، چاوا بقیته وه سا دمه زخیته. و ب راستی ئەف قورئانا بۆ ته هاتییه خوارێ، گاوری و زیده گا فێ و خرابییا وان به تر لی دکهت، و مه که رب و کین و دژمناتی ئیخستیه دنا به را و اندا هه تا پوژا قیامه تی، هه ر گا فه کا فیان نا گره کی شه ری [ل سه ر پیغه مبه ری] هه لکه ن، خودی ده ف مرییت، و ده ریددا ده گه رن خرابییان بکه ن، و خودی هه ژ خرابکاران ناکه ت.

وَإِذَا نَادَيْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ أَفْتَدُوها هُورًا وَلَعِبًا ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَتَّقُونَ ﴿٥٨﴾ قُلْ يٰ أَهْلَ الْكِتَابِ هَلْ تَتَّقُونَ مِمَّا آتَاكُمْ اللَّهُ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْتُمْ وَمَا أُنْزِلَ مِنْ قَبْلُ وَأَنْ أَكْثَرُكُمْ فَسِقُونَ ﴿٥٩﴾ قُلْ هَلْ أُنَبِّئُكُمْ بِشَرِّ مِمَّنْ ذَلِكَ مَثُوبَةً عِنْدَ اللَّهِ مَنْ لَعَنَهُ اللَّهُ وَغَضِبَ عَلَيْهِ وَجَعَلَ مِنْهُمْ الْفِرَّةَ وَالْخَنَازِيرَ وَعَبَدَ الطَّاغُوتَ أُولَئِكَ شَرٌّ مَكَانًا وَأَضَلُّ عَنْ سَوَاءِ السَّبِيلِ ﴿٦٠﴾ وَإِذَا جَاءَ وَكُفَالُوا أَمَّا وَقَدْ دَخَلُوا بِالْكَفْرِ وَهُمْ قَدْ خَرَجُوا بِهِ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا كَانُوا يَكْمُونَ ﴿٦١﴾ وَتَرَى كَثِيرًا مِنْهُمْ يُسْرِعُونَ فِي الْأَثَرِ وَالْعُدْوَانِ وَأَكْثِيَهُمُ الشُّحْتُ لَيْسَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٦٢﴾ لَوْلَا يَنْهَعُهُمُ الرَّبُّ زَيْنُونَ وَالْأَخْبَارُ عَنْ قَوْلِهِمُ الْإِثْمَ وَأَكْثِيَهُمُ الشُّحْتُ لَيْسَ مَا كَانُوا يَصْنَعُونَ ﴿٦٣﴾ وَقَالَتِ الْيَهُودُ يَدُ اللَّهِ مَغْلُولَةٌ غُلَّتْ أَيْدِيهِمْ وَلُعِنُوا بِمَا قَالُوا بَلْ يَدَاهُ مَبْسُوطَتَانِ يُنفِقُ كَيْفَ يَشَاءُ وَلَ يَرِ يْدَنْ كَثِيرًا مِنْهُمْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ طُغْيَانًا وَكُفْرًا أَلْقَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعُدَاةَ وَالْبَغْضَاءَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ كُلَّمَا أَوْقَدُوا نَارًا لِلْحَرْبِ أَطْفَأَهَا اللَّهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ ﴿٦٤﴾

الْحَزْبِ

وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْكِتَابِ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَكُنَّا عَنْهُمْ سَخِيمًا ۖ وَلَوْ أَنَّهُمْ أَقَامُوا التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِمْ مِنْ رَبِّهِمْ لَأَكْمَلُوا مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ مَقْعَدًا مَقْصُودًا ۖ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ۖ يَأْتِيهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ ۚ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَغْتَ رِسَالَتَهُ ۚ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ۚ قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَسْتُ عَلَى شَيْءٍ حَتَّى تُفِيمُوا التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ ۚ وَلَئِنْ دَعَا كَثِيرًا مِنْهُمْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ طُغْيَانًا وَكُفْرًا ۚ فَلَا تَأْسَ عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ۚ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّابِقِينَ وَالنَّصَارَىٰ مِنْ أَمَمٍ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ۚ وَعَمِلْ صَالِحًا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۚ لَقَدْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَءِيلَ وَارْسَلْنَا إِلَيْهِمْ رَسُولًا قَالَا إِنَّا هُمْ رَسُولُ اللَّهِ ۖ فَمَا أَتَاهُمْ إِلَّا أَنْفُسُهُمْ فَرِيقًا كَذَّبُوا وَفَرِيقًا يَقْتُلُونَ ۚ

﴿۶۵﴾ ته گهر خودان کتیبان باوهری یتنابییه، و پاریزکارییا خودی کرباییه، ثم دا گونه هیت وان ل سهر راکهین و دا بهینه به حشیت تیرختیک و خوشی. ﴿۶۶﴾ و ته گهر وان تهورات و تنجیل و یابؤ وان ژ خودایی وان هاتیسیه خوارئ راگرتابییه و کار پی کرباییه، ب راستی داد سهر خور و د بن خور و دال هندافی، خون [نانکو خودی دابؤ وان ریکان ساناهی کهت کورزی ژ هرد و نه سانان بخون]. ژ وان هنده کد ناخنجینه [نه و ری نهون ییت باوهری یتنابین، وهکی عه بدولایی کورئ سهلامی و ییت وهکی وی] و گهله ک ژ وان د خرابن و پیسه کاره دکهن. ﴿۶۷﴾ هه ییغه مبه رچ بؤ ته هاتیسیه خوارئ ژ خودایی ته بگه هینه [چو ژئ نهفه شیرن] و ته گهر تو وهنه کهی، [نه گه هینی و فه شیرئ] ته په یاما وی نه گه هاند. و خودی دئ ته ژ مرقان باریزیت. ب راستی خودی مرقیت گاور راسته ری ناکهت. ﴿۶۸﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه: گهلی خودان کتیبان، هوین ل سهر چو هه قیسی نینن، هه تا هوین تهورات و تنجیلی و نهوا ژ خودایی هه وه

[کو نهف قورئانه یه] بؤ هه وه هاتیسیه خوارئ، رانه گرن و کار پی نه کهن، و ب راستی نهف قورئانه بؤ ته هاتیسیه خوارئ گاوری و زیده گافی و خرابییا وان پتر لی دکهت. فینجا بؤ مرقیت گاور ب خه منه کهفه. ﴿۶۹﴾ ب راستی نهویت باوهری یتنابین [کو موسلمانن دویکه فیتییت پیغه مبه ری] و ییت بووینه جو هی [دویکه فیتییت موسایی] و فهله [دویکه فیتییت عیسایی] و سابئی [جوینه که، ژ جو هی و فهله یان فه بووینه، ستیران دپه ریسن، و هنده ک دیژن ملیاکه تان دپه ریسن] هه که سی ژ فان ب دورستی باوهری بی ب خودی و رورژا قیامه تی بینیت، و کار و کرباریت چاک بکهت [دئ ژ به ری خودیغه یتته خه لاتکرن، و رورژا قیامه تی] نه ترس بؤ هه یه، و نه ژ ب خهم دکه فن. ﴿۷۰﴾ ب راستی مه په یانا موکومری ژ سرائیلیان و هرگرت، و مه پیغه مبه ر بؤ هنارتن، و ههر گاغه کا پیغه مبه ره ک بؤ وان ب وی یا نه ب دلی وان دهات، دهسته که ک دره وین دهر دتیختسن [وهکی عیسا و موحه مه د]، و دهسته که ک دکوشتن [وهکی زه که ریا و یه حیایی].

﴿٧١﴾ وان هزر دكر كو چو ئيزا و به لا ب سهرى وان نائين [ژ بهر وى يا وان ب سهرى پيغه مبهران دينسا، و نهو په يمانيت وان ددان و شكاندن]، فيجا [ژ هه قى و راسته پيښى] كوره و كهړ بوون، [پاشى به شينان بوون و ل خو ژفرين] پاشى خودى توبه داسه وان، پاشى گه له ك ژ وان كوره و كهړ بوون. و خودى دينيت كا نهو چ دكهـ. ﴿٧٢﴾ ب راستى نهو يت گوتين: خودى مه سحي كورى مهربه ميه گاوربوون [بوونه گاور]، و مه سحي ب خو ژى گوتيه: گهلى اسرائيليان خودى په ريسن كو خودايى من و خودايى ههويه، و ب راستى هه كه سى هه فېشكان بو خودى چي كهت، ب سويند خودى به حشست ل سهر وى حه رام كرييه و جهى وى ناگر و دژه هه، نى سته مكاران قهت چو هاريكار بو نين. ﴿٧٣﴾ ب راستى نهو يت گوتين: خودى تيكه ژ ستيان گاوربوون [بوونه گاور]، و چو به رستى نين ژ خودى پيښتر و نه گهر نهوا ديژن بهس نه كهن و نه هيلن، بى گومان دى ئيزا به كا ب ژان ژ وان نهو يت

گاوربووين گريت. ﴿٧٤﴾ فيجا ما نهو [ژ فان ناخفتنيت پويچ و نه هه ق دهره قى خودى و پيغه مبهري وى عيسايى كورى مهربه ميه] توبه ناكهن و داخوازا گونه هژيرنى ناكهن؟ ب راستى خودى لينه گر و دلوفانه. ﴿٧٥﴾ مه سحي كورى مهربه ميه ژ پيغه مبهري پيښتر نينه، و بهرى وى پيغه مبهريت هاتين و چوين، و دهيكاي وى ژى زنده يا راستگو بوو، هه ردووكان ژى خوارن دخوار، بهرى خو بدى چاوا نه م نيشانان بو وان ناشكه را دكهين [ل سهر نهو هيسا گوتنا وان دهره قى عيسايى و دهيكاي ويدا] و بهرى خو بدى كا چاوا [ژ هه قى و نيشانيت ناشكه را ل سهر راستيا عيسايى] دئنه فارېكرن. ﴿٧٦﴾ [هه قى موحه مه د] بيژه: هوين چاوا وى شويانا خودى دپه ريسن نهو وى نه مفايى دغه هينته هه وه نه زيائى. و خوديه گوهدير و زانا. ﴿٧٧﴾ بيژه گهلى خودان كتبيان زنده گافيسى دينى خو دا و ددويڅچونا هه قى پيدا نه كهن [فيجا هوين تشتى، ژ جهى وى بلندتر لى بكهن، هه وه كى هه وه عيسا- ژ زنده گافى- ژ پيغه مبهريتيى بلندتر لى كرى] و ب دويڅ دلخوازيا هنده ك مرو فان [نهو يت بهرى هه وه] نه كه فن، ب راستى بهرى نوكه ييت بهرزه بووين، و ژرېكا راست دهر كه فتين، و گه له ك ژى د گهل خو ييت بهرزه كرين و سهر دابرين، و رېكا راست بهرزه كرن.

وَحَسِبُوا اَلَا تَكُوْنُ فِتْنَةٌ فَعَمُوا وَصَمُوا ثُمَّ قَاتَبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ قُرْ
عَمُوا وَصَمُوا كَثِيْرًا مِّنْهُمْ وَاللّٰهُ بَصِيْرٌ بِمَا عَمَلُوْا ۝٧١
لَقَدْ كَفَرَ الَّذِيْنَ قَالُوْا اِنَّ اللّٰهَ هُوَ الْمَسِيْحُ ابْنُ مَرْيَمَ وَقَالَ الْمَسِيْحُ
يَبْنِيْٓ اِسْرَءِيْلَ اَعْبُدُوْا اللّٰهَ رَبِّيْ وَرَبَّكُمْ اِنَّهٗ مِنْ بَيْنِكُمْ
يَا لَئِنَّ اللّٰهَ لَفَقْدَ حَرَمَ اللّٰهَ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَا وُجِدَ النَّارُ وَمَا
لِلظّٰلِمِيْنَ مِنْ اَنْصَارٍ ۝٧٢ لَقَدْ كَفَرَ الَّذِيْنَ قَالُوْا اِنَّ اللّٰهَ
ثَلَاثٌ ثَلَاثَةٌ وَمَا مِنْ اِلٰهٍ اِلَّا اِلٰهٌ وَاحِدٌ وَاِنْ لَّمْ يَنْتَهُوْا
عَمَّا يَقُوْلُوْنَ لَيَمَسَّنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ۝٧٣
اَفَلَا يَتُوْبُوْنَ اِلَى اللّٰهِ وَيَسْتَغْفِرُوْنَ لَهُ ۚ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رّحِيْمٌ ۝٧٤
مَا الْمَسِيْحُ ابْنُ مَرْيَمَ اِلَّا رَسُوْلٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهٖ الرُّسُلُ وَاُمُّهُ
صِدِّيْقَةٌ كَانَا يَنْكُرَانِ الطَّعَامَ اَنْظُرْ كَيْفَ بَيَّنَّ لِلْهَرَمِ الْاٰيَاتِ
ثُمَّ اَنْظُرْ اَنَّى يُؤْفَكُوْنَ ۝٧٥ قُلْ اَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَا
يَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَاللّٰهُ هُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ۝٧٦
يَا اَهْلَ الْكِتٰبِ لَا تَغْلُوْا فِى دِيْنِكُمْ غَيْرَ الْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعُوْا اَهْوَاَ
قَوْمٍ قَدْ ضَلُّوْا مِنْ قَبْلُ وَاَضَلُّوْا كَثِيْرًا وَضَلُّوْا عَنْ سَوَاىِ السَّبِيْلِ ۝٧٧

﴿۷۸﴾ له عنته ل وان ثرا ئیلیان هاته کرن، ئەوئیت گاوربووین، ل سەر ئەزمانی داوودی و عیسیی کوپی مەریه می، ژ بەر نه گوهداریسا وان، و زیده گافی زی دکر. ﴿۷۹﴾ وان [جوهیان] ئیکدو ژ چو خرابیی دکر، نه ددانه پاش. چ پیسه کار بو وان دکر. ﴿۸۰﴾ [هه ی موحه مه د] تو گه له ک ژ وان دی بینی [ژ که ریئ موسلماناندا] دۆستینی و پشته فانیسا ئەوئیت گاوربووین [ژ موشرکان] دکه ن. ب راستی ئەفه پیسه شۆله وان داییه بهری خو، که رب و غزه با خودی ل سەر وان بیت، و ئەو دی هەر د دۆزهیدا مینن. ﴿۸۱﴾ ئەگەر وان باوهری ب خودی و پیغه مبهری و وان ئایه تیت بو پیغه مبهری هاتین ئینابایه، وان دۆستینی و پشته فانیسا وان [موشرکان] نه دکر، به لی باراپتر ژ وان ژ ری دهر که قتیسه. ﴿۸۲﴾ ب راستی دی بینی یی ژ هه مییان دژمنتر بو ئەوئیت باوهری ئینابین، جوهینه و ئەوئیت هه فیشک بو خودی چیکرین. و ب راستی دی بینی یی چه ژیکرنا وی پتر بو ئەوئیت باوهری ئینابین، ئەون ئەوئیت دیژن ئەم هاریکارین [دویکه قتیست

الجزء
الجزء ۱۲

لَعَنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ بَنِي إِسْرَءِيلَ عَلَى لِسَانِ دَاوُدَ وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿۷۸﴾ كَانُوا لَا يَتَنَاهَوْنَ عَنْ مُكْرَفِ الْعَوْدِ لَيْسَ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿۷۹﴾ تَرَى كَثِيرًا مِنْهُمْ يَتَوَلَّوْنَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَيْسَ مَا قَدَّمَتْ لَهُمْ أَنْفُسُهُمْ أَنْ سَخِطَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَفِي الْعَذَابِ هُمْ خَالِدُونَ ﴿۸۰﴾ وَلَوْ كَانُوا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ آتٍ وَآمَنُوا إِلَيْهِ مَا اخْتَدَوْهُمْ أُولِيَاءَ وَلَئِنْ كُنْتُمْ مِنْهُمْ قَسِيمُونَ ﴿۸۱﴾ لَتَجِدَنَّ أَشَدَّ النَّاسِ عَدَاوَةً لِلَّذِينَ آمَنُوا الْيَهُودَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا وَلَتَجِدَنَّ أَقْرَبَهُمْ مَوَدَّةً لِلَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصْرِي ذَلِكَ يَأْتِيهِمْ مِنْهُمْ قَسِيمٌ سِيتَ وَرُحْبَانَا وَأَنَّهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ﴿۸۲﴾ وَإِذَا سَمِعُوا مَا أُنْزِلَ إِلَى الرَّسُولِ تَرَى أَعْيُنَهُمْ تَفِضُ مِنَ الدَّمْعِ مِمَّا عَرَفُوا مِنَ الْحَقِّ يَقُولُونَ رَبَّنَا آمَنَّا فَاكُنْ بِمَعَ الشَّاهِدِينَ ﴿۸۳﴾

عیسایینه، [ئەف ئایه ته د دهره قی نه جاشیدا هاتبو خواری] چونکی زانا و خودیناس د ناف و اندا هه بوون، و وان ب خوژی خو مهزن نه دکر. ﴿۸۳﴾ هەر وهخته کی ئەو ئایه تیت بو پیغه مبهری هاتین دهبستن، چاقیت وان تژی پۆندک دبوون ژ بەر وی هه قیسا وان دزانی، دیژن: خودیو مه باوهری ب ته ئینا، قیجا تو مه ژ شاهدان بنقیسه، [شاهدیت باوهریی ب ته و کتیب و پیغه مبهریت ته دئین، و شادهییی بو به کتاییا ته ددهن].

وَمَا لَنَا لَا نُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَمَا جَاءَنَا مِنَ الْحَقِّ وَنَطْمَعُ أَنْ يُدْخِلَنَا
رَبُّنَا مَعَ الْقَوْمِ الصَّالِحِينَ ﴿٨٥﴾ فَأَنْبَهُهُمُ اللَّهُ بِمَا قَالُوا جَنَّاتٍ
تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَلَّلَتْ جَزَاءَ
الْمُحْسِنِينَ ﴿٨٦﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ
أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿٨٧﴾ يَتَأَيَّاهُمُ الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَخْرَمُوا
طَيِّبَاتِ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ
الْمُعْتَدِينَ ﴿٨٨﴾ وَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمْ اللَّهُ حَلَالًا طَيِّبًا
وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَنْتُمْ بِهِ مُؤْمِنُونَ ﴿٨٩﴾ لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللَّهُ
بِالْغُفَى إِيْمَانِكُمْ وَلَكِنْ يُؤَاخِذُكُمْ بِمَا عَقَدْتُمُ الْإِيْمَانَ
فَكَفَرْتُمْهُ إِطْعَامُ عَشْرَةِ مَسْكِينٍ مِنْ أَوْسَطِ مَا تُطْعَمُونَ
أَهْلِيكُمْ أَوْ كَسْوَتُهُمْ أَوْ تَخْرِيرُ رَقَبَةٍ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ
ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ ذَلِكَ كَفَرَةُ إِيْمَانِكُمْ إِذَا حَلَفْتُمْ وَاحْفَظُوا
إِيْمَانَكُمْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٩٠﴾
يَتَأَيَّاهُمُ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْأَنْصَابُ وَالْأَزْلَمُ
رِجْسٌ مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ فَأَجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٩١﴾

﴿۸۵﴾ و ما بوجی ئەم باوەریی ب خودی و ب
هەقیقا بۆ مە هاتی نائین، و ئەم دخوازین خودایی
مە، مە بێخیتە د گەل مرقوئیت چاک و باش [ئانکو مە
بکەتە هەقالت پێغەمبەری و خودنسان، و مە بێتە
بەحەشتی]. ﴿۸۶﴾ قیجا خودی بەرانبەری ئەوا گۆتین،
ب بەحەشتیت رویار دینرا دچن خەلاتکرن، کو
هەر و هەر دئی تیدا بن، و ئەقەیه خەلاتی قەنجیکاران.
﴿۸۷﴾ و ئەوئیت گاوربووین، و ئایەتیت مە درەو
داناین، ئەو دۆرەهینە. ﴿۸۸﴾ گەلی خودان باوەران،
ئەو تشتیت خووش ئەوئیت خودی بۆ هەو هەو هەلال
کرین ل خو حەرام نە کەن، و زیدە گافیسان نە کەن، ب
راستی خودی حەز زیدە گافان ناکەت [ئەف ئایەتە
دەرەهەقی هەندەک سەحابیساندا هاتە خواری، ل بەر
بوون ژ ترسیت خودیدا گۆشتی و ژنان و تشتیت
خووش بێلن و ل خو حەرام بکەن]. ﴿۸۹﴾ گەلی
خودان باوەران [ئەو تشتی مە دایبیه هەو هەلال و
پاقر بخۆن. و پاریز کارییا خودی بکەن، ئەو خودایی
هەو هەو باوەری بی هەی. ﴿۹۰﴾ خودی ب سویندا بی

ئنیەت و ئەوا بوویبیه ئاخفتن، ل هەو هەو ناگریت، بەلی دئی وی سویندی ل هەو هەو گریت ئەوا ژ دلی هەو هەو
دەر دکه فیت. قیجا [ئەگەر ب فی رەنگی هەو سویند خوار و هەو هەو شکاند، یان هەو هەو فیا بشکینن] جزایی
وی [و ژبەرنا گونەها سویندی] زادانا دەه مرقوئیت بەلنگازە ژ زادی نافنجی، ئەوی [پۆرژانە] هوین ددەنە
مالا خو، یان ژ ب جلیک ئیخستنا وانە [وان دەهان هەرتیککی جلیکەک] یان ژ ی نازادکرنا بەندەیه کیبیه،
قیجا هەچی چو ژ فان نەدیت [و بی چئی نەبوو] دقیت سی پۆزیسان بگریت، ئەقەیه پراکرنا [کە فارەتا]
سویندا هەو، ئەگەر هەو هەو شکاند. و سویندیت خو پاریزن [نە لەزی ل سویند خواری بکەن، و نە لەزی
ل شکاندنا وی بکەن، و بی کە فارەت نەهیلن ئەگەر هەو هەو شکاند]. ب فی رەنگی خودی ئایەتیت خو بۆ
هەو هەو ئاشکەرا دکەت، دا هوین سوپاسیا وی بکەن. ﴿۹۱﴾ گەلی خودان باوەران، ب راستی مەی و قوما و
بوتیت چکلاندی و دانایی [ل دۆر کەبەیی و تیدا] هەرمی و بیسن، ژ کار و عەمەلی شەیتانی، قیجا هوین
خو ژ بدەنە پاش و خو ژ دویر بێخن، دا هوین سەر فەراز بین.

إِنَّمَا يُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُوقِعَ بَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ
فِي الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ وَيَصُدَّكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَعَنِ
الصَّلَاةِ فَهَلْ أَنْتُمْ مُنْتَهُونَ ﴿٩١﴾ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا
الرَّسُولَ وَأَحْذَرُوا فَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَأَعْلَمُوا إِنَّمَا عَلَى رَسُولِي
الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿٩٢﴾ لَيْسَ عَلَى الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
جُنَاحٌ فِيمَا طَعُمُوا إِذَا مَا اتَّقَوْا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
تُغْنِيَهُمْ عَنْهُمْ ءَاتَقُوا وَأَحْسَنُوا وَاللَّهُ يُحِبُّ
الْمُحْسِنِينَ ﴿٩٣﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لِيَبْلُوَكُمُ اللَّهُ بَشَى
مِنَ الصَّيْدِ تَنَالُهُ أَيْدِيكُمْ وَرِمَاحُكُمْ لِيَعْلَمَ اللَّهُ مَن يَخَافُهُ
بِالْغَيْبِ فَمَن أَغْتَدَىٰ بِعَدَاوَةٍ قُلُهُ عَذَابُ أَلِيمٍ ﴿٩٤﴾ يَا أَيُّهَا
الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَقْتُلُوا الصَّيْدَ وَأَنْتُمْ حُرُّمْ وَمَن قَتَلَهُ
مِنْكُمْ مُّتَعَمِّدًا فَجَزَاءٌ مِّثْلُ مَا قَتَلَ مِنَ النَّعَمِ يَحْكُمُ بِهِ ذَوَا
عَدْلٍ مِّنكُمْ هَدْيًا بَالِغَ الْكَعْبَةِ أَوْ كَفَرَةٌ طَعَامُ مَسْكِينٍ
أَوْ عَدْلٌ ذَٰلِكَ صِبَا إِلَيْدَوْقٍ وَإِلَّا أَمْرُهُ عَفَا اللَّهُ عَنْمَا
سَلَفٌ وَمَن عَادَ فَيَنْتَقِمُ اللَّهُ مِنْهُ وَاللَّهُ عَزِيزٌ ذُو انْتِقَامٍ ﴿٩٥﴾

﴿٩١﴾ ب راستی شهتانی دفت دژمنایی و نه فیانی
ب مهی و قوماری بیخیته دناقهرا هه وهدا، و هه وه
ژ بیرئینا خودی و نفیژی بده ته پاش، فئجا ما هه وه
نه به سه؟! [ئانکو به سه بهیلن]. ﴿٩٢﴾ و گوهداریا
خودی بکه، و گوهداریا پیغه مبهری بکه، و هشیار
بن [ژ وی بی ئه مری یا هوین بی ژ فهرانا خودی و
پیغه مبهری دهر که فن]، و هه که هه وه بهری خو وه گئرا
و نه گوهداری کر بزائن ب راستی بهس گه هاندنا
فی په پاما ئاشکه راکهر ل سهر پیغه مبهری مهیه.
﴿٩٣﴾ [هنده ک ژ سه حایییت پیغه مبهری (سلافتیت
خودی ل سهر پیغه مبهری بن) مربوون بهری
هرام کرنا مهی و قوماری، فئجا هنده ک سه حاییان
گوت: ئه ری پائه فئت بهری نوکه مرین، بهری مهی
و قومار هه راه ببن، حوکی و ان چیه؟! ئینا ئه ف
ئایه ته هاته خواری] چو گونه هل سهر و ان نینه،
ئهویت باوهری ئیناین و کار و کریاریت چاک کرین ل
سهر ئه و ا و ان کری [ژ فه خوارنا مهی و کرنا قوماری
بهری هه راه ببن]. ئه گهر بهری هنگی خو ژ هه راهی

یان شرکی پاراستیت، و باوهری ب خودی ئینایت و کار و کریاریت قهنج کرین، پاشی خو ژ وی هه راهی
داینه پاش یی و ان باوهری پی ئینایی، و پاشی بهرده و ام بووین ل سهر خو پاراستنی و کار و کریاریت قهنج
کرین، و خودی ب خو ژ حه ژ قهنجکاران دکهت. ﴿٩٤﴾ گه لی خودان باوهران، ب راستی خودایی هه وه
[وه ختی هوین دئهراماندا] ب وی نیچیرا هوین ب دهست و رومیت خو دکه هه وه دهه ربینیت، دا خودی
دیار بکهت کا کی نه په نی ژ خودی دترسیت، فئجا هه ره که سی پستی فی [ئانکو پستی هاتییه دیار کرین، کاج
هه راه ل سهر و ان که سی دئهراماندا] زیده گافییی بکهت [بلا بزانی] ب راستی ئیزایه کا ب ژان و دژوار
بو هیه. ﴿٩٥﴾ گه لی خودان باوهران، نیچیری نه کوژن، و هوین دئهراماندا [هه تا هوین ژ دهر نه که فن]،
و هه چیی ژ هه وه ژ قه سنا [نیچیری] بکوژیت، جزایی وی ته ره شه کی و هکی نیچیرا کوشتییه، [بکه ته قوربان
شوینا نیچیرا کوشتی] دو مروفیت دادوهر بریاری پی بدهن، دیارییه که [ئه و قوربان] بگه هیته که عبه یی
[ئانکو دفتت ئه و قوربان ل مه که هی بته سهر ژیکرن] یان شوینا قوربانی [ته ته تی هایی نیچیری] بکه ته
خوارنا به لنگازان یان به رانهر [وی خوارنی] ب پوژی بیت، دا تامکه ته جزایی کاری خو، و خودی ل یا
بهری نوکه بژری [بهری ئه ف ئایه ته دهر هه فی ئهرامکه ریدا بیته خواری]. به لی هه ره که سی لی بزفرته فه
خودی دی تولی لی فه کهت، و نی خودی دهسته لانداری و تولفه که ره.

أَجَلٌ لَكُمْ صَيْدُ الْبَحْرِ وَطَعَامُهُ مَتَاعًا لَكُمْ وَلِلْغَايَةِ
وَحُرْمٌ عَلَيْكُمْ صَيْدُ الْبَرِّ مَا ذُكِّرْتُمْ بِهِ حُرْمًا وَأَتَقُوا اللَّهَ الَّذِي
إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٩٦﴾ جَعَلَ اللَّهُ الْكَعْبَةَ الْآبِتَةَ الْحَرَامَ
فِيمَا لِلنَّاسِ وَالشَّهْرَ الْحَرَامَ وَالْهَدْيَ وَالْقَلْبِدَ ذَلِكَ لِيَعْلَمُوا
أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَأَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ
شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٩٧﴾ أَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ وَأَنَّ اللَّهَ
غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٩٨﴾ مَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْأَبْلَغُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا
تُبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ ﴿٩٩﴾ قُلْ لَا يَسْتَوِي الْحَبِيثُ وَالطَّيِّبُ
وَلَوْ أَعْجَبَكَ كَثْرَةُ الْحَبِيثِ فَاتَّقُوا اللَّهَ يَا أُولِي الْأَلْبَابِ
لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٠٠﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَسْتَلُوا عَنْ
أَشْيَاءٍ إِنْ تَبَدَّلَ لَكُمْ سُؤكُمُ وَإِنْ تَسْتَلُوا عَنْهَا حِينَ يُنَزَّلُ
الْفَرْءُ أَنْ تَبَدَّلَ لَكُمْ عَفَا اللَّهُ عَنْهَا وَاللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿١٠١﴾
قَدْ سَأَلَهَا قَوْمٌ مِنْ قَبْلِكُمْ ثُمَّ أَصْبَحُوا بِهَا كَافِرِينَ ﴿١٠٢﴾ مَا جَعَلَ
اللَّهُ مِنْ بَحِيرٍ وَلَا سَابِقٍ وَلَا وَصِيلَةٍ وَلَا حَامٍ وَلَكِنَّ الَّذِينَ
كَفَرُوا يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَكَثُرُوا لَا يَعْقِلُونَ ﴿١٠٣﴾

﴿٩٦﴾ نیچیرا دهریایان و خوارنا وان بۆ ههوه دورست بوو، دا بۆ ههوه ئاکنجی و ریباران بیته متا، و مفایی ژئی وهرگرن، بهلئی هندی هوین د ئیحراماندا بن نیچیرا کویشی و چۆلی ل سهر ههوه هاتییه حهرامکرن، و پارێزکارییا خودی بکهن، ئهوی هوین ل دهف دئینه کۆمکرن. ﴿٩٧﴾ خودی کهعبه، ئهوا ب بهیتو لهرام دئینه نافکرن، بۆ مرؤفان کره جهی سهر بهرکرن کاروباران، و هه یقیث حهرامکری کره ئه گهر بهردهوامییا ئیتماهی و ژیانئی، و قوربانیت [دیاری بۆ کهعبهیی] نشانکری و ییت نه نشانکری کره ئه گهراته تاندنا ههوجهییا هه ژاران، دا بزائن خودی ئهوا د ئهرد و ئهساناندا دزانیت، و هندی خودییه ب راستی ب ههمی تشتان زانا و ئاگه هداره. ﴿٩٨﴾ و بزائن جزایی خودی ب راستی جزایه کی دژواره، و ب راستی خودی لینه گر و دلؤفانه. ﴿٩٩﴾ یا پیغه مبهری ژ گه هاندنا په یاما خودی پیغه تر نینه، و خودی ب خو ئاشکهره و نه ئاشکهرایا هوین دکهن، دزانیت و پی ئاگه هه. ﴿١٠٠﴾ [ههی موحه مه د] بیژه وان: پیس و پاقر

[ئانکو حهرام و حه لال، یان گاور و موسلمان، یان گهنه کار و گوهدار] وهکی ئیک نین، خو هه که توب گه له کی و بوشاتییا بیساتییه عه جیگر تی ژئی بی، فئجیا گه لی ئاقلداران پارێزکارییا خودی بکهن دا هوین سهر فهاز بین. ﴿١٠١﴾ گه لی خودان باوه ران پرسا وان تشتان [ژ پیغه مبهری] نه کهن نه ویت ئه گهر بۆ ههوه ئاشکهره بین هوین پی نه خو ش بین، و ئه گهر هوین د وختی هاتنا قور ئانیدا پرسا وان بکهن، دی بۆ ههوه ئاشکهره بین، خودی هوین ژ پرس و پساریت بۆری ئازا کرن. و خودی ب خو ژئی گهنه هژی بهر و دلؤفانه و سزا له زلینه کهره. ﴿١٠٢﴾ ب راستی بهری ههوه هنده که مله تان ئه ف پرسه [ژ پیغه مبهریت خو] کرن، پاشی کار پی نه کرن و پی گاور بوون. ﴿١٠٣﴾ خودی دورست نه کرییه و فهرمان پی نه داییه ئه ف کاره بیته کرن، حیشترا پینج جار ان زایت و جارا پینجی نیر ئینابیت، گوهی و بیته درو یکر و بیته بهردان بۆ بوتان، و حیشترا بیته ئازا کرن بۆ بوتان چونکی خودان یی ژ گرفتارییه کی دهر که فنی، و حیشترا جه مکه کی نیر و می بینیت دگۆتن: می و نیر گه هشتنه ئیک و ههردو [بۆ بوتان بیته ئازا کرن، و حیشترا نیرا دهه سالان دهاته بهردان د ناف حیشترا ئازا کرن بۆ بوتان. بهلئی ئه ویت گاور بوو بین دره وان ب نافیی خودی دکهن، و بارا پتر ژ وان نوزانن ژئی [کو دره وان دکهن].

وَإِذْ أَقْبَلَ لَهُمْ نَعَالًا إِلَى مَا نَزَلَ اللَّهُ وَإِلَى الرَّسُولِ قَالُوا احْسِبْنَا
مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ ءَابَاءَنَا أَوْ لَوْ كَانَ ءَابَاؤُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ
شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ ﴿١٠٤﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا عَلَيْكُمْ أَنْفُسُكُمْ
لَا يَصُرُّكُمْ مَن صَلَّ إِذَا أَهْتَدَيْتُمْ إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا
فِي بَيْتِكُمْ يَمَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٠٥﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا شَهَدَةُ
بَيْنِكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدُكُمُ الْمَوْتُ حِينَ الْوَصِيَّةِ اثْنَانِ ذَوَا
عَدْلٍ مِنْكُمْ أَوْ أَحْرَانُ مِنْ غَيْرِكُمْ إِنْ أَنْتُمْ صَرِفْتُمْ فِي الْأَرْضِ
فَأَصْنَبْكُمْ مَصِيبَةُ الْمَوْتِ تَحْسُبُونَهُمَا مِنْ بَعْدِ الْوَصَاةِ
فَيُقْسِمَانِ بِاللَّهِ إِنْ رَأَيْتُمْ لَا تَشْرِي بِهِ تَمَتَّا وَلَوْ كَانَ ذَا
قُرْبَىٰ وَلَا تَكُنْ شَهَدَةً لِلَّهِ إِنَّا إِذَا لَمِنَ الْأَشْمِينَ ﴿١٠٦﴾ فَإِنْ غَرَبَ
عَلَىٰ أَتْهُمَا اسْتَحَقَّا إِفْمًا فَاحْزَنْ بِقَوْمَانِ مَقَامَهُمَا مِنَ الَّذِينَ
اسْتَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْأُولَٰئِينَ فَيُقْسِمَانِ بِاللَّهِ لَشَهَدَتْنَا أَحَقُّ مِنْ
شَهَدَتِهِمَا وَمَا اعْتَدَيْنَا إِنَّا إِذَا لَمِنَ الظَّالِمِينَ ﴿١٠٧﴾ ذَلِكَ أَذَىٰ
أَنْ يَأْتُوا بِالشَّهَدَةِ عَلَىٰ وَجْهَيْهَا أَوْ يَحْفَاقُوا أَنْ تَرُدَّ أَيْمَنُ بَعْدَ
إِيمَنِهُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَسْمِعُوا لِلَّهِ يُهْدِيَ الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿١٠٨﴾

﴿١٠٤﴾ و گافا بؤ وان هاته گوتن: وهرن بؤ وئ یا خودی
ئیناییه خوار، و وهرنه دهف پیغهمبری [ئانکول
دویف وئ ههرن یا خودی ئیناییه خوار کو قورئانه،
ول دویف پیغهمبری ههرن]. دیئرن: ئەفا مه باب و
باپریت خو ل سهر دیتی بهسی مهیه، ئەری ئەگەر
باب و باپریت ههوه چو نهزانن و راسته پیکرنی
ژی نهکن [دیسا پیکا وان ههر بهسی ههویه؟!].
﴿١٠٥﴾ گهلی خودان باوهران، ههوه ناگهه ژ خو
ههیت، ئەگەر هوین د راسته پیکری بن، ییت
سهر داچویی و بهرزه، زینای ناگههیننه ههوه، زفرینا
ههوه هه مییان ب بال خودیغهیه، فیجا دی ههوه
ناگههداری وئ کهت یا ههوه کری [ئانکو دی
ههوه ل دویف کار و کریاریت ههوه جزاکهت].
﴿١٠٦﴾ گهلی خودان باوهران، گافا تیک ژ ههوه وهختی
وهسیهتی، کهفته بهر مرنی، دو مرقیت دادور ژ خو
[ئانکو موسلمان] وه شاهد بگرن، فیجا ئەگەر هوین
د پئی و پباراندا بن [ئانکو د وهه ریدا] و کهفتنه
بهر مرنی [و موسلمان ب دهست ههوه نه کهفتن] دو

کهسیت دی نه ژ ههوه بگرن [بکه نه شاهد]، و ئەگەر هوین ل وان شاهدان ب گومان کهفتن [کو راستیی
بیئرن]، هوین وان ههردو شاهدان پشتی نشیئرن [ئانکو نفیرا ئیشاری، یان ههر نفیره کا ههیت] بینن، و بلا
ههردو [هؤسا] سویند بخون [ب خودی] ئەم ژ دره و بهرانهر تشتهکی سویند ب خودی ناخوین خو ههکه
مروقی مه ژ ییت، و ئەم شادهییا خودی نافه شیرین، ئەگەر مه شادهییا خو فهشارت وئ گافی ئەم ژ
گونهکارانین. ﴿١٠٧﴾ فیجا ئەگەر بؤ ههوه دیاربوو کو ههردو شاهد ههژی گونههی بووینه [و شادهییا
خو دورست نه دایینه]، بلا دو میراتخۆر، یان دوییت ژ هه مییان نیزیکتر بؤ مری ل جهی وان ههردو شاهدان
را بن، و ب خودی سویند بخون، کو شادهییا وان ژ شادهییا ییت دی راستره، و ئەم [ب سویندا خو] ژ
راستییه دهر نه کهفتینه، ئەگەر مه [ژ بی بهختی] شادهی ل سهر وان دا هنگی ئەم دی ژ سته مکاران بین.
﴿١٠٨﴾ ئەف شادهییا ب فی رهنگی بؤ ههوه چیره دا شادهی و هکی خو بیته دان [ئانکو ب دورستی بیته
دان]، یان بترسن [ئانکو شاهد] سویندیت وان ب هنده سویندیت دی ژ بیته فهگیران [و دره و وان ئاشکهر
بیست و شه رمزار بین]. و پاریز کارییا خودی بکهن و گوهدار بن. و نئی خودی مرقیت ژ پئی دهر کهفتی
راسته ری ناکهت.

الْحَرْبِ

*يَوْمَ يَجْمَعُ اللَّهُ الرُّسُلَ فَيَقُولُ مَاذَا أُجِبْتُمْ قَالُوا لَا عَمَلٌ لَنَا
إِنَّا كُنَّا نَعْبُدُكَ اللَّهُ يَا عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ
أَدْكُرْ نِعْمَتِي عَلَيْكَ وَعَلَىٰ وَالِدَتِكَ إِذْ أَبَدْتُكَ بِرُوحِ
الْقُدُسِ تُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا وَإِذْ عَلَّمْتُكَ
الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَإِذْ تَخْلُقُ
مِنَ الطِّينِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ بِإِذْنِي فَتَنفُخُ فِيهَا فَتَكُونُ
طَيْرًا بِإِذْنِي وَتَرَىٰ الْأَكْصَىٰ وَالْأَرْضَ بِإِذْنِي وَإِذْ تُخْرِجُ
الْمَوْتَىٰ بِإِذْنِي وَإِذْ كَفَفْتُ بَنِي إِسْرَءِيلَ عَنْكَ إِذْ
جُنِّتُهم بِالْبَيْنَتِ فَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ إِن هَذَا
إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ وَإِذْ أَوْحَيْتُ إِلَى الْخَوَارِجِ أَنِ امْضُوا
بِي وَرَسُولِي قَالُوا آمَنَّا وَأَشْهَدُ بِأَنَّا مُسْلِمُونَ
إِذْ قَالَ الْخَوَارِجُ يَا عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ هَلْ يَسْتَطِيعُ رَبُّكَ
أَنْ يُنْزِلَ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِنَ السَّمَاءِ قَالَ اتَّقُوا اللَّهَ إِن كُنتُمْ
مُؤْمِنِينَ قَالُوا لَوْ رِئِدْنَا كُلٌّ مِنْهَا وَقَطَمْنَا قُلُوبُنَا
وَلَعَلَّامَنَّا قَدْ صَدَقْتُنَا وَكُنَّا عَلَيْهَا مِنَ الشَّاهِدِينَ

﴿١٠٩﴾ [هشيار بن] رۆژا خودی پیغمبرههوان کۆم دکهت، دئی بیژیته وان: چاوا بهرسفا ههوه [ژ بهری مله تیت ههوهه] هاته دان؟ دئی بیژن: ئەم نوزانین، ب راستی ههه تویی زانایی نهینان [ئانکو تو چیت درانی]. ﴿١١٠﴾ و بۆ مله تی خۆ بیژه ده می خودی گۆتی: عیسی کوری مه ره می، ئەو نيعمهت و که ره میت من د گهل ته و دهیکا ته کرین بینه بیرا خۆ، بینه بیرا خۆ وهختی مه ب جانی پیرۆز [ب جبریل] پشته فانیسا ته کری، وهختی د لاندکیدا و پشتی تو مه زن بووی [وهکی تیک] تو د گهل خه لکی دناختی، و بینه بیرا خۆ وهختی من تو فیژی نفیسین و تیگه هشتن و کاربنه جهیسی و تهوراتی و ئنجیلی کری، و بینه بیرا خۆ وهختی ته ب دهستورا من ژ ته قنی پهیکه ری بالندهیان چیدکر، و ته پف دکرئ و ب دهستورا من دبوو بالندهیهک، و ب دهستورا من ته ییت دزکاکدا کۆره و بهله کهیی ساخ دکرن، بینه بیرا خۆ وهختی ته مری ب دهستورا من زیندی دکرن، و بینه بیرا خۆ وهختی من ئەزیه تا ئسرا ئیلیان

ژ ته داییه پاش، وهختی تو ب نیشانیته ئاشکه را کهه بۆ وان هاتی، و ئەویته گاوروبوین ژ وان، گۆت: ئەهه ژ سیره نهندیه کا ئاشکه را پیقه تر نینه. ﴿١١١﴾ و بۆ مله تی خۆ بیژه ده می مه ئیلهام داییه هاریکاریت عیسی [و ئیخستیه سهه دلئ وان] کو باوه ریسی ب من بینن و ب پیغمبره ری من، گۆتن: مه باوه ری ئینا، و تو شاهدیه کو ب راستی ئەم موسلمانین. ﴿١١٢﴾ بۆ مله تی خۆ بیژه ده می هاریکاران (ههواریان) گۆتییه عیسی کوری مه ره می: ئەهه خودایی ته دشیته سفیره کا خوارنی بۆ مه ژ ئەسهانان بیته خوارئ؟! [عیسی] گۆت: ژ خودی بترسن [ئانکو فی نه بیژن و نه کهن] ئەگه ره هوین خودان باوه رن. ﴿١١٣﴾ گۆتن: مه دقیت ئەم ژئ بخۆین و دلئ مه ئیمن بیت، و بزانی تو راست بۆ مه راستی دیژی، و دا ئەم ژئ ل سهه بینه شاهد.

قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا أَنْزِلْ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِنَ السَّمَاءِ
تَكُونُ لَنَا عِيدًا لِأَوَّلِنَا وَآخِرِنَا وَآيَةً مِنْكَ وَارْزُقْنَا وَأَنْتَ
خَيْرُ الرَّازِقِينَ ﴿۱۱۴﴾ قَالَ اللَّهُ إِنِّي مَرْسَلُهَا عَلَيْكُمْ مِنْ كَثْرٍ بَعْدُ
مِنْكُمْ فَإِنِّي أَعِدُّهُ عَذَابًا لَّا أَعِدُّهُ أَحَدًا مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿۱۱۵﴾
وَإِذْ قَالَ اللَّهُ يُعِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ أَنْتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ اتَّخِذُونِي
وَأُعِيَ الْهَيْمَنَ مِنْ دُونِ اللَّهِ قَالَ سُبْحَنَكَ مَا يَكُونُ لِي أَنْ أَقُولَ
مَا لَيْسَ لِي بِحَقٍّ إِنْ كُنْتُ قُلْتُهُ فَقَدْ عَلِمْتَهُ تَعْلَمَ مَا فِي نَفْسِي
وَلَا أَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِكَ إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ﴿۱۱۶﴾ مَا قُلْتُ لَهُمْ
إِلَّا مَا أُمَرْتُ بِهِ إِنْ أَعْبُدُوا اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ وَكُنْتُمْ عَلَيْهِمْ
شُهَدَاءَ مَا دُمْتُ فِيهِمْ فَلَمَّا تَوَفَّيْتَنِي كُنْتُ أَتَى الرَّقِيبَ عَلَيْهِمْ
وَأَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿۱۱۷﴾ إِنْ تَعَذَّلْتُمْ عَنْ آلِهَتِمْ عِبَادُكُ وَإِنْ
تَعَذَّلْتُمْ فَإِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿۱۱۸﴾ قَالَ اللَّهُ هَذَا يَوْمُ يَنْفَعُ
الصَّادِقِينَ صِدْقُهُمْ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ
فِيهَا أَبَدًا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿۱۱۹﴾ لِلَّهِ
مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا فِيهِنَّ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿۱۲۰﴾

﴿۱۱۴﴾ عیسیٰ کورپی مہرہ مئی گوت: خودیو
خودایی مہ، سفرہ کی ژئہ سانان بو مہ بینہ خورای،
دا بو مہ بیتہ جہ زن، بو بیت سہ رده مئی مہ و پشتی
مہ، و بیتہ نشانہ ک ژتہ [ل سہر شینا تہ و راستیا
پیغہ مہ راتیا من]، و بکہ رزقی مہ [فی سفرہ مئی] و
تو چترین رازقی. ﴿۱۱۵﴾ خودی گوت: ب راستی
ئہ ز دی بو ہوہ ئینہ خورای، فیجا کی ژہوہ
پشتی ہنگی گاور بیت، ئہ ز دی ب ئیزاہ کی وی
ئیزادہم کو کہ سی د جیہانیدا و ہسا ئیزا نادہم.
﴿۱۱۶﴾ و بو ملہ تی خو بیتہ دہ مئی خودی گوتیہ
[عیسیٰ کورپی مہرہ مئی]: عیسیٰ کورپی مہرہ مئی،
ئہرئ ما تہ گوتیہ خہ لکی من و دیکا من شوینا
خودی بہر یسن، [عیسیٰ] گوت: ئہ ز تہ ژ گوتیت
وان باقر دکہم و باقری بو تہ بیت، و من ہق نینہ
با بو من نہ دورست بیژم، ئہ گہر من وہ گوتیت بی
گومان تو دزانی، تو دزانی کاج دلی من دایہ، و
ئہ ز چو ژ نہینیا تہ نوزانم. ب راستی ہر تویی
زانایی تشی نہ دیار و نہینیان. ﴿۱۱۷﴾ ژ بلی تشی تہ

فہرمانا من پی کری، چویی دی من نہ گوتیہ وان، خودی، خودایی من و خو بہر یسن، و ئہ ز شاہد
بووم ل سہر وان ہندی ئہ ز دناف و اندا، بہ لی و مختی تہ ئہ ز نواف وان پاکریم، تو زیرہ فان بووی ل سہر
وان، و توب خوژی ہمی تشتان دینی ول سہر شاہدی. ﴿۱۱۸﴾ ئہ گہر تو وان ئیزا بدہی ئہ و بندہ یبت
تہنہ، و ئہ گہر تول وان نہ گری ب راستی تویی دہستہ لاتدار و کاربہ جہی. ﴿۱۱۹﴾ خودی گوت: ئہ فہ
ئہ و رورہ یا راستیژ مفاپی ژ راستیژیا خو دینن، بہ حہ شتیت رویار د ہنرا دجن بو وانن، ہر و ہر دی
تیدا بن، خودی ژ وان رازیہ، و ئہ و ری ب خہ لاتی خودی دقایلن، و سہر فہ رازیہ مہ زن تہا تہ فہیہ.
﴿۱۲۰﴾ ملک و مالداریا ئہ رد و ئہ سانان و ہندی تیدا پی خودیہ، و خودی ب خوژی ل سہر ہمی تشتان
پی دہستہ لاتدارہ.

سُورَةُ الْأَنْعَامِ

ل مه کههئ هاتیه خوارئ (١٦٥) نایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ به سن و سوپاسی بوی خودایی شه وی شهرد و
 هسمان دایین و تاریاتی و پوناھی [یان شهف و پوژ
 یان باوهری و گاوری] چیکرین، پستی فی ههمیی
 شهویت باوهری ب خودایی خو نئیانیین هه فبه ران
 بو [خودایی خو] ددان، و بهری خوژی و هر دگیرن.
 ﴿٢﴾ خودییه [شهوه] بی هوین ژ ته قنئ چیکرین،
 باشی و هخته کی نه دیار بو مرئی دانا، و هختی دیار
 ل دهف و یسه، و پستی فی هوین ژ فزینئ دودل
 دبن؟! ﴿٣﴾ و هر شهو خودییه هه زری پهرستی د
 شهرد و شهسانندا، و شهوه یینی و ناشکه رایسیا هه وه
 دزانیست، و هر تشتی هوین دکهن پی ناگه هه.
 ﴿٤﴾ و چو نشان ژ نیشانیست خودایی وان ژ قورنائی بو
 وان نائین ته گهر شهو بهری خوژی و هر نه گیرن و پاتکا

خو نه دهنئ. ﴿٥﴾ فیجاب راستی ده می شهف راستییه [کو قورئانه] بو وان هاتی، وان دره و ده رتیختست،
 نیزیك به حس و خه به ریت وان ترانه پی دکرن دئ بینن [ده می ئیزایا خودئ پوژا قیامه تی ب سهر واندا
 دئیت]. ﴿٦﴾ ما نابینن چهنده ملت بهری وان مه بهرئاتاف کرینه، و مه شهو هیژ و شیان دابوو وان دئهردیدا،
 یا مه نه دایسیه هه وه، و مه بارانیست ب ریژ و بوش ب سهر واندا باراندن و مه رویار دناف داروباری وانرا
 و دبن وانرا برن، به لی ژ بهر گونه هیئت وان، مه شهو بهرئاتاف کرن، و شوینا وان مه هنده ملتیت دی ئینان.
 ﴿٧﴾ [ههی موحه مه د] ته گهر شهو کتیه کا و هسا ب سهر ته دایینی خوارئ [وه کی شهو دیژن] یا نقیسی
 د کاغه زاندا، شهو ب خو دهستی خو بکه نی، دیسا شهویت گاوروبو یین هه ر دایژن، شهفه ژ سیز به ندیسیه کا
 ناشکه را پیقه تر نینه. ﴿٨﴾ گوئن: دئ بلا ملیاکه ته ک دگهل [موحه مه دی] هاتبایه هنارتن [دامه زی باوهر
 زی کربایه] و ته گهر مه ملیاکه ته ک هنارتبایه [وه کی شهو دخوازن] نی دایته دویا هیکا وان، پاشی نه دهاته
 گیر کرن زی.

سُورَةُ الْأَنْعَامِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَجَعَلَ الظُّلُمَاتِ
 وَالنُّورَ ثُمَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ ﴿١﴾ هُوَ الَّذِي
 خَلَقَكُمْ مِنْ طِينٍ ثُمَّ قَضَى أَجَلًا وَأَجَلٌ مُسَمًّى عِنْدَهُ ثُمَّ أَنْتُمْ
 تَمْتَرُونَ ﴿٢﴾ وَهُوَ اللَّهُ فِي السَّمَوَاتِ وَفِي الْأَرْضِ يَعْلَمُ سِرَّكُمْ
 وَهَجَرَكُمْ وَيَعْلَمُ مَا تَكْسِبُونَ ﴿٣﴾ وَمَا تَأْتِيهِمْ مِنْ آيَةٍ مِنْ
 آيَاتِ رَبِّهِمْ إِلَّا كَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ ﴿٤﴾ فَقَدْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ
 لَمَّا جَاءَهُمْ فَسَوْفَ يَأْتِيهِمْ أَنْتَوُا مَا كَانُوا يَستَهْزِئُونَ ﴿٥﴾
 أَلَمْ يَرَوْا كَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ قَرْنٍ مَكَّنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ
 مَا لَمْ يُمَكِّنْ لَكُمْ وَأَرْسَلْنَا السَّمَاءَ عَلَيْهِمْ مِدْرَارًا وَجَعَلْنَا الْأَنْهَارَ
 تَجْرِي مِنْ تَحْتِهِمْ فَأَهْلَكْتَهُمْ بِدُنُوبِهِمْ وَأَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قَرْنًا
 آخَرِينَ ﴿٦﴾ وَلَوْ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ كِتَابًا فِي قِرْطَاسٍ فَلْيَسَوْفَ يَأْتِيهِمْ
 لِقَالِ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَذَا إِلَّا أَسْحَرُكُمْ مِنْ يَدَيْهِمْ وَأَنْزِلُ
 عَلَيْهِ مَلَكٌ وَلَوْ أَنْزَلْنَا مَلَكًا لَقُضِيَ الْأَمْرُ ثُمَّ لَا يُنْظَرُونَ ﴿٨﴾

﴿۹﴾ و ته گهر تهو پیغمبر مه کربایه ملیاکهت، دا کهینه زه لام، و دا ههر جلکی تهو [پیغمبر] دکهنه بهر خو کهینه بهر وان. ﴿۱۰﴾ [هه ی موحه مه د] ب سویند تهو پیغمبریت بهری ته زی هاتین، ترانه ب وان زی هاتبونه کرن، قیجا تهوا وان ترانه پی ذکر تهو هنگافتن و بهر تاف کرن. ﴿۱۱﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه [وان]: دهر دیدا بگهرن، پاشی بهری خو بدنی کا دویا هیکا دره و دهر تیخان [تهو یت نیشانیت خودی دره و دانایین] بووچ. ﴿۱۲﴾ بیژه: تهری هند ی دهر د و تهساناندا هه ی، یی کتیه؟ [نه سین بهر سقی بدن و دی بی دهنک مینن] بیژه: یی خودییه، تهو ی دلوقانی ل سهر خو نفیسی. ب راستی تهو دی هه وه پوژا قیامه تی کو مکهت، چو گو مان تیدا [دهاتنا ویدا] نینه. تهو یت خو خسار هت کرین تهو ن ییت باوهری نه ینایین. ﴿۱۳﴾ و کاچ د شهف و پوژاندا هه یه، ههر یی ویسه، و تهو ب خو زی یی گوهدیر و زانایه. ﴿۱۴﴾ بیژه: تهری تهز هاریکار و پشته فانه کی ژ بلی خودی بگرم؟ و تهو [ئانکو خودی] چیکه ری تهر د و تهسانانه، و تهو رزقی

وَلَوْ جَعَلْنَاهُ مَلَكًا لَّجَعَلْنَاهُ رَجُلًا وَلَلَسْنَا عَلَيْهِم مَّا يَلْسُونَ ﴿٩﴾ وَلَقَدْ آسَتهُزِّي رُسُلٌ مِّن قَبْلِكَ فَحَاقَ بِالَّذِينَ سَخِرُوا مِنْهُمْ مَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿١٠﴾ قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ ثُمَّ انظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكْذِبِينَ ﴿١١﴾ قُلْ لِمَن مَّا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلْ لِلَّهِ كَتَبَ عَلَى نَفْسِهِ الرَّحْمَةُ لِيَجْمَعَ كُم إِلَى يَوْمِ الْفِتْمَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٢﴾ وَلَهُ مَا سَكَنَ فِي الْأَيْلِ وَالنَّهَارِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١٣﴾ قُلْ أَغْنَى اللَّهُ أَتَّخِذُ وَلِيًّا فَاطِرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ يُطْعِمُهُ وَلَا يَطْعَمُهُ قُلْ إِنِّي أَمْرٌ أَن أَكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَسْلَمَ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٤﴾ قُلْ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٥﴾ مَن يَصْرِفْ عَنْهُ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمَهُ وَذَلِكَ الْقُورُ الْمُمِينَ ﴿١٦﴾ وَإِن يَمَسَّكَ اللَّهُ بَصْرٌ فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ وَإِن يَمَسَّكَ بَصْرٌ فَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٧﴾ وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ ﴿١٨﴾

الجزء الثامن

ددهت و تهو ناخو ت [هه و جهی ب هند ی نینه کهس خواری بدنی]، بیژه: ب راستی فهرانا من هاتیسه کرن تهو موسلمان یی کی بم، و نه بمه ژ وان ییت هه فیشکان بو خودی چی دکهن. ﴿۱۵﴾ بیژه ب راستی تهز ژیزایا پوژا مه زن دترسم، ته گهر تهز نه گوهدارییا خودای ی خو بکه م. ﴿۱۶﴾ و ههر که سی و ی پوژ یی ژیزا ژ ی نه گریست و ژ ی هاته و هر گیران، ب راستی [خودی] دلوقانی پی بر، و ته هاته فیه سهر که فتنا تاشکه را. ﴿۱۷﴾ و ته گهر خودی زیانه کی بگه ینیت ته، کهس نینه راکهت، تهو نه بیت، و ته گهر باشیه کی بگه ینیت ته [ژ خیر و بهر فره هی و سلامه تی یی ... هتد کهس نینه ل ته فه گریست]، نی ههر تهو دهسته لاند ار ل سهر هه می تشتان. ﴿۱۸﴾ و ههر تهو یی سهر دهست ل سهر بهنده ییت خو، و ههر تهو یی کار بنه جه و شاره زا.

قُلْ أَيْ شَيْءٍ أَكْبَرُ مِنْهُدَّةً قُلْ اللَّهُ شَهِيدٌ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَأُوحِيَ إِلَيَّ هَذَا
الْقُرْآنُ لِأَذْكُرْكُمْ بِهِ وَمَنْ بَلَغَ أَتَيْكُمْ لَتَشْهَدُنَّ أَنَّ مَعَ اللَّهِ الْهَمَّةَ
أُخْرَى قُلْ لَا أَشْهَدُ قُلْ إِنَّمَا هُوَ اللَّهُ وَحْدَهُ وَالَّذِي بَرَى مَا
تَشْرِكُونَ ﴿١٣١﴾ الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَاءَهُمْ
الَّذِينَ خَبِرُوا أَنفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٣٢﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ افْتَرَى عَلَى
اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ﴿١٣٣﴾ وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ
جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ أَشْرَكُوا أَيْنَ شُرَكَاءُ الَّذِينَ كُنتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿١٣٤﴾
ثُمَّ لَمْ تَكُنْ فِتْنَتُهُمْ إِلَّا أَنْ قَالُوا وَاللَّهُ رَبُّنَا مَا كُنَّا مُشْرِكِينَ ﴿١٣٥﴾
أَنْظِرْ كَيْفَ كَذَّبُوا عَلَى أَنفُسِهِمْ وَصَلَ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿١٣٦﴾
وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ وَجَعَلْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ
وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا وَإِنْ يَرْوُكْ أَيْتَةً لَا يَأْمِنُوهَا حَتَّى إِذَا
جَاءَهُمْ بُرْهَانُنَا يُقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا هَذَا إِلَّا أَسْطُورُ
الْأَوَّلِينَ ﴿١٣٧﴾ وَهُمْ يَنْهَوْنَ عَنْهُ وَيَنْعَوْنَ عَنْهُ وَإِنْ يُهْلِكُونَ إِلَّا
أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿١٣٨﴾ وَلَوْ تَرَى إِذْ ذُقُوا عَلَى النَّارِ فَقَالُوا
يَا لَيْتَنَا نُرَدُّ وَلَا نُكَذِّبَ بِآيَاتِ رَبِّنَا وَنَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٣٩﴾

﴿۱۹﴾ [هه می موحه مه ده] بیژ: ئه ری چ شاده بی
ژ هه میان مه زتره؟! [پشتی وان خواستی ئیک
شاده بیسی بۆ پیغه مبه ری بدت]، [و ئه گهر وان خو
بی دهنگ کر] بیژ: خودی شاهده د ناهه را من و
هه وه دا، کو ئه ف قورئانه بۆ من هاتیه هه رتن، دا ئه ز
هه وه و هه چیی دگه هیتی بی بدمه ئاگه هدار کرن و بی
ترسینم، ئه ری هوین شاده بیسی ددهن کو به رستییه کی
دی د گهل خودی هه یه؟! بیژ: ئه ز ب خو وی
شاده بیسی نادهم، تو بیژ: ب راستی ئه و به رستییه،
خودایه کی تاك و ته نیایه و ئه زی به ریمه ژ وی شرکا
هوین دکن، [یان ئه زی به ریمه ژ وان ئه ویت هوین
بۆ خودی دکنه هه فیشك]. ﴿۲۰﴾ ئه ویت مه کتیب
دایینی [مه خسه د ژ جوهی و فله نه] پیغه مبه ری
دنیا سن [ژ سالوخت وی ییت د کتیی و اندا
هاتین] هه وه کی زارو کتیت خو دنیا سن، و ئه ویت
خو خوساره ت کرین، ئه ون ییت باوه ری نه ئینین.
﴿۲۱﴾ ئه ری ما کی ژ وی سته مکار تره ئه وی دره وه کی
ژ کیسی خودی بکه ت یان ژی نشان و ئایه تیت
وی دره و بدایت؟ ب راستی سته مکار سه ره راز نابن. ﴿۲۲﴾ [هه می موحه مه ده بینه بیرا وان] رۆژا ئه م وان
هه میان کۆم دکن [کو رۆژا قیامه تیه]، پاشی ئه م دی بیژینه هه فیشك چیکه ران، کا ئه وه هه فیشکیت هه وه،
ییت هه وه ژ دره و دگرتن [کا ل کیفه نه]؟ ﴿۲۳﴾ پاشی به رسف و دوپا هیکا گاورییا وان [دوی رۆژیدا دی
ئیه سه ره ندی] دی بیژن: ب خودی کو خودای مه یه، ئه م نه ژ هه فیشك چیکه ران [مو شرکان] بووین.
﴿۲۴﴾ به ری خو بدی کا چاوا ئه و دره وی ل خو دکن، و ئه وه هزا وان دکر [ژ مه هدر و به ره فانییا بوتان]
ل وان به رزه بوو. ﴿۲۵﴾ و ژ وان هنده هه نه [وهختی تو قورئانی دخوینی] گوهدارییا ته دکن، و دا چو
[ژ قورئانی] تی نه گهن، مه به رده ئیخستینه سه ر دلیت وان، و گرانی ئیخستیه د گو هیت واندا، و ئه گهر
ئه وه می نشانان ژی بینن، هه ر باوه ریسی پی نائین. و ئه گهر هاتنه ده ف ته مه ده ر کیسی د گهل ته دکن، و
ئه ویت گا ور بووین دبیزن: ئه شه ژ چیقانو کتیت به ری پیغه تر نینه. ﴿۲۶﴾ و ئه وه خه لکی ژ قورئانی دده نه پاش
و ئه و ب خو ژی ژ دویر دکه فن، و ئه و ژ خو پیغه تر که سی به ر ئاتاف ناکه ن و ئه و ب خو ناحه سن ژی.
﴿۲۷﴾ و ئه گهر تو وان بیینی وهختی [رۆژا قیامه تی] ل سه ر ئاگری دتیه را وه ستانیدن [دا دیمه نه کی ب ترس
بیینی]، فینجا دبیزن: خو زی ئه م فه گهر اندباینه [دنیا بی]، و مه نشان و ئایه تیت خودای خو دره وه نادانانه، و
ئه م بوواینه ژ وان ییت باوه ری ئینین.

بَلْ يَدْعُهُمْ مَا كَانُوا يَحْفَظُونَ مِنْ قَبْلُ وَلَوْ رُدُّوا لَعَادُوا لِمَا نُهُوا عَنْهُ
وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٢٨﴾ وَقَالُوا إِن هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا وَمَا نَحْنُ
بِمُعَذِّبِينَ ﴿٢٩﴾ وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ يَقُولُوا عَلَىٰ رَبِّهِمْ قَالَ الْإِنْسُ هَذَا
بِالْحَقِّ قَالُوا لَئِنْ وَرَّيْنَا قَالَ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٣٠﴾
قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَبُوا بِلِقَاءِ اللَّهِ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهُمُ السَّاعَةُ
بَغْتَةً قَالُوا أَنَحْضَرُتَنَا قَالَ مَآ قَرْنَتُنَا فِيهَا وَهُمْ يُحْمَلُونَ أَوْ رَأَاهُمْ
عَلَىٰ ظُهُورِهِمْ أَلْسَاءَ مَا يَرَوْنَ ﴿٣١﴾ وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا
إِلَّا لَعِبٌ وَلَهُمْ وَلَدَارٌ الْآخِرَةُ خَيْرٌ لِّالَّذِينَ يَتَّقُونَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٣٢﴾
قَدْ عَلِمَ إِنَّهُ يَمُخِّرُكَ الَّذِي يَقُولُونَ فَإِنَّهُمْ لَا يَكْذِبُونَكَ
وَلَكِنَّ الظَّالِمِينَ يَبْتَاطِ اللَّهُ يَحْدُونَ ﴿٣٣﴾ وَلَقَدْ كَذَّبَتْ
رُسُلٌ مِنْ قَبْلِكَ فَصَبْرُوا عَلَيَّ مَا كُنُوا عَلَيَّ أَوْذُوا حَتَّىٰ أَتَاهُمْ نَصْرُنَا
وَلَا مُدَّةٌ لِّكَمَالِ اللَّهِ وَلَقَدْ جَاءَكَ مِنْ نَبَائِ الْمُرْسَلِينَ ﴿٣٤﴾
وَإِنْ كَانَ كِبَارُكَ عَلَيْكَ إِعْرَاضُهُمْ فَإِنْ أُسْطِغَتْ أَنْ تَتَّبَعِيَ
نَفَقَا فِي الْأَرْضِ أَوْ سُلَّمَا فِي السَّمَاءِ فَاتَّبِعْهُم بِتَأْيِيدِ اللَّهِ وَلَوْ سَاءَ
اللَّهُ لَجَمَعَهُمْ عَلَى الْهَدْيِ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٣٥﴾

﴿٢٨﴾ [نه... وەسا ئىنە وەكى ئەو دخوازان] بەلكى
[فى خۆزىيى دخوازان] ژ بهر ئەوا وان بهرى نوکه
د دىبايىدا دڤه شارت [ژ گاورى و دوپويىاتى و
کريارىت خراب] بۆ وان ديار بوو [و زانين بى
گۆمان ئەفرو ئەو بهرئاتفن]، و ئەگەر بيىنه زفراندن
[بۆ دىبايى] جاره کا دى دى زفرنه وى يا فەرمانا
وان هاتىيه کرن ژى دوپرکهفن، و ب راستى ئەو
دره وکەرن. ﴿٢٩﴾ گۆتن: ژ زيانا دىبايى پيڤه تر چو
ژيانيت دى نين، و ئەم پىشتى مرنى زيندى نايينه شه.
﴿٣٠﴾ و ئەگەر تو وان بيىنى وەختى ئەو بهرانبەر خودايى
خۆ رادووەستن [دى تشته کى مەزن بيى] [کو خودى]
دبىژيت: ما ئەفه نه ئەو راستىيه [ئەوا هەو و باوهرى
بى نه دىنا]؟ دبىژن: بەلى سوپند ب خودايى مه [ئەفه
راستىيه و هەقه] خودى گۆت: دى فيجا تامکە نه
ئيزايى ژ بهر وى گاورىيا هەو و دکر. ﴿٣١﴾ ب راستى
ئەويت ديدارا خودى دره و دانايين خوسارەت بوون،
هەتا ژ نشکە کيڤه رۆژا قىامەت ب سەر وانداهاتى،
و بارى وان يى گۆنهان يى ل سەر پىشتا وان و

گۆتن: وەى بۆ فى پەشيانىيى ل سەر تەخسيري و سستىيا مه كرى، وەى چ باره كى پيسە ل سەر پىشتا وان.
﴿٣٢﴾ ب راستى زيانا دىبايى ژ ترانه و دلخوازيى پيڤه تر نينه، و ب راستى ئاخەرت بۆ ئەويت پارىزكارىيى
دکەن چيتره، ما هوين ئاقلى خۆ نايينه سەرى خۆ؟! ﴿٣٣﴾ ب راستى ئەم دزانين ئەوا ئەو دبىژن: [کو تو
سیرەبەندى يان خيقرانكى يان هەلبەستفانى يان دىنى] تە ب خەم دتيڤيت، نى ئەو نه، تە درهوين ددانن،
بەلكى سته مكار باوهرىيى ب نيشان و ئايەتت خودى نايين. ﴿٣٤﴾ ب راستى بهرى تە ژى [خەلكى] هەندەك
پيڤه مەبر ييت ب درهوين نافكرين و دانايين، بەلى بيىنا خۆ ل سەر دره و دانانا خۆ فرەهكرن و هاتنه ئيشاندن،
هەتا هاريكارىيا مه بۆ وان هاتى، و چو گوهورپين بۆ پەيمانيت خودى نينه [كو دى هەر هاريكارىيا خودان
باوهران كەت]، و ب راستى ژ به حس و خەبەر ييت پيڤه مەبران بۆ تە هاتن [ئەو پيڤه مەبر ييت باوهرى پى
نەهاتىيه ئينان، و هاتينه ئيشاندن، و كا چاوامە ئەو رزگار کرن و هاريكارىيا وان كرا]. ﴿٣٥﴾ و ئەگەر پوى
وەرگيرانا وان [ژ فى دىنى] ل سەر تە يا گران ييت، فيجا ئەگەر تە پى چى بيبت كو بنبيڤه كى [نەفه قەكى]
د ئەرديدا چيکەى يان پيستر كەكى ب ئەسانيفه بيهى، دا نيشانه كى [د ئەرديدا يان د ئەسانيدا] بۆ وان بيى،
بكه، [بەلى تو نەشئى، فيجا خۆ هەند ب خەم نەتيڤه، و بلا هەند ل سەر تە يا گران نەبيت] و ئەگەر خودى
فيا بابه دا وان هەمىيان ل سەر راستەرييى كۆم كەت، فيجا نەبه ژ نەزانان.

الحزب ۱۱

إِنَّمَا يَسْتَجِيبُ الَّذِينَ يَسْمَعُونَ وَالْمَوْتَى يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ فَرًّا إِلَيْهِ
يُرْجَعُونَ ﴿٣٦﴾ وَقَالُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ قُلْ إِنَّ اللَّهَ
قَادِرٌ عَلَى أَنْ يُنْزِلَ آيَةً وَلَكِنْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٧﴾ وَمَا
مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا طَيْرٍ يَطِيرُ بِجَنَاحَيْهِ إِلَّا أُمَمٌ أَمْثَلُكُمْ
مَا فَرَقْنَاهُ فِي السِّتْرِ مِنْ شَيْءٍ ثُمَّ إِلَى رَبِّهِمْ يُحْشَرُونَ ﴿٣٨﴾
وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا صُمُّوا وَبُكِّرُوا فِي الظَّلَامَةِ مَنْ يَشَاءُ
اللَّهُ يَضِلُّهُ وَمَنْ يَشَاءُ يَجْعَلْهُ عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٣٩﴾ قُلْ
أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَنْتُمْ عَذَابَ اللَّهِ أَوْ أَنْتُمْ السَّاعَةَ أَعْتَدَ اللَّهُ
تَدْعُونَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٤٠﴾ بَلْ إِيَّاهُ تَدْعُونَ فَيَكْشِفُ
مَا تَدْعُونَ إِلَيْهِ إِنْ شَاءَ وَتَنْسَوْنَ مَا كُنْتُمْ كُونَ ﴿٤١﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا
إِلَى أُمَمٍ مِنْ قَبْلِكَ فَأَخَذْنَاهُمْ بِالْبَأْسَاءِ وَالضَّرَاءِ لَعَلَّهُمْ
يَضْطَرُّونَ ﴿٤٢﴾ فَلَوْلَا إِذْ جَاءَهُمْ بَأْسُنَا تَضَرَّعُوا وَلَكِنْ قَسَتْ
قُلُوبُهُمْ وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٤٣﴾ فَلَمَّا
نَسُوا مَا ذُكِّرُوا بِهِ فَتَحْنَا عَلَيْهِمُ الْأَنْبَاءَ كُلَّ نَفْسٍ فَحَقَّ
إِذَا فَرَّجُوا يَمَانًا وَنُفُوًا أَخَذْنَاهُمْ بَغْتَةً فَإِذَا هُمْ مُبْلِسُونَ ﴿٤٤﴾

﴿۳۶﴾ ب راستی ئەو دى باوەریی ئینن ئەوئیت
[ب گوهر و دلان] دەپیسن، و ئەوئیت دلری [ئانکو
گاوار] خودی دى وان پشتی مرنی [پوژا قیامەتیی]
ساخکەتەفە، پاشی هەر دى ب بال ویشە [ب بال
خودیشە] ئینە زفراندن. ﴿۳۷﴾ و گوتن: کا بلا نیشانە
ژ خودایى وى بۆ مە هاتبايە [وەکى ملیاکەتان، یان
چیا بۆ بلند ببايە، دامە باوەر ژى کربايە]. بیژە وان:
ب راستی خودی دشت نیشانە کى بڤیت، [کو وان
بڤیت نەقیت باوەریی بڤین، بەلى خودی ئەو د گەل
هنازتە پێغەمبەران سەر بەست و ئازاد هیلايینە بۆ
جەرباندن]، بەلى باراير ژ وان نوزانن [پشتی نیشانی
دی چ ب سەری وان ئیت]. ﴿۳۸﴾ نینە جانەوەرەك ل
سەر روپیى ئەردی بڤیت یان بالەفرەك ب چەنگیت
خو، بڤریت، هەكە ئەو ژى [دژین، و مرن، و چیکرن،
و فەژین و هەو جەیییا خودا] وەکى هەو کۆم نەبن،
و مە چو [ژ هەو جەیییت هەو] د کتیبیدا [مەخسەد
پى دەپى پاراستییە] نەهیلايە و ژ بیر نەکریە، ئیجا
پاشی ئەو دى ب بال خودایى خو فە ئینە کۆمکر.

﴿۳۹﴾ و ئەوئیت نیشان و ئایەتیت مە درەو دانایین ئەو کەر و لالن دتاریستاییدا، و هەر کەسى خودی بڤیت
دی گۆمراکەت و هەر کەسى بڤیت دى راستەپى کەت. ﴿۴۰﴾ [هەى موخەمەد بیژە وان]: کا بۆ من بیژن:
ئە گەر ئیزایا خودی ب سەر هەو هەدا هات، یان پوژا قیامەتیی، ئەرى هوین [دقی کراسیدا] ژ خودی پێقەتر
دی هەوارا خو گەهیننە ئیکى دی؟! ئە گەر هوین راست دبیژن. ﴿۴۱﴾ نە، هوین ژ وى پێقەتر گازی کەسى
دی ناکەن [ئە گەر وى بڤیت] ئەو هوین بۆ لافلاقی دکەن، دی ژ سەر هەوەرە پراکەت، و ئەوئیت هەوەرە کرینە
هەفیشک، هوین دی ژ بیرکەن [نە هەوارا خو دگەهینن و نە هوین ل هیقیینە ئیزایى ژ هەوەرە بدەتە پاش،
چونکی دی بۆ هەوەرە دیار بیت چو مفا ئەفرۆ دواندا نینە]. ﴿۴۲﴾ ب راستی مە پێغەمبەر بۆ ملەتیت بەرى
تە هەنارتینە [چونکی دى وان راوەستایینە، و نە گوهدارییا وان کرینە]، ئیجا مە ژى ئەو ب هەژاری و
نەساختیان هەنگاقتن، بەلکى [ل خو بزفران] خو بۆ خودی بشکینن و لافلاقی ژى بکەن. ﴿۴۳﴾ بلا وەختی
ئیزایا مە گەهشتییە وان خو شکاندیان و لافلاف کربان، بەلى دلێت وان رەق بوون، و ئەو کارى وان دکر
شەیتانى بۆ دخەملاند و ل بەر چاڤیت وان جوان دکر. ﴿۴۴﴾ ئیجا وەختی وان چام بۆ خو ژ تشتی هاتییە
سەری وان وەرەگرتی و ژ بیرا خو بری، مە ژى دەرگەهیت هەمى تشتان بۆ وان فەکران [ژ خیر و کەرەمان]،
هەتا کەیفە وان هاتی ب ئەفا بۆ وان هاتییە دان، ژ نەشکە کێقە مە هەنگاقتن و بەرئاتاف کرن، ئیجا ژ نوی بى
هیقى بوون.

﴿٤٥﴾ فَيَجَا رَهْوَ رِيشَالَيْتِ وَيِ مَلَتِي سَتَم كَرِي، هاتنه برين، و ههمي بهسن و سوپاسي بو خودايي ههمي جيهانان. ﴿٤٦﴾ [ههي موحهمد] بيژه وان: بيژنه من نه گهر خودي هوين ژ چاف و گوهان کرن، و دلتي هه وه مؤرکرن [تاري و کوره کرن] چ بهرستي ژ خودي پيښه تر دشت [بهیستن و ديتنا هه وه] بو هه وه بينه ته؟ بهري خو بدی کا هم ب چهند رهنگان نيشانان [بو وان] دينين، و هه وه پاتکا خو دده ني. ﴿٤٧﴾ بيژه وان کا بو من بيژن نه گهر ئيزايا خودي ژ نشکه کيښه يان ناشکرا بگه هيته هه وه، نهري ما ژ مله تي سته مکار پيښه تر هه يه بهرئاتاف بيت؟! ﴿٤٨﴾ و هم پيښه مبه ران ناهنرين نه گهر مزگينتين و ناگه هدارکهر نه بن، فيجا يي باوهري ئينا و کار و کرياريت قهنج کرن، [رؤزا قيامه تي] نه ترسل سهر وان هه يه و نه زي ب خهم دکه فن. ﴿٤٩﴾ و نه ويت نيشان و ثايه تيت مه دره و دانايين، ئيزا دي وان گريت ژ بهر ژ ري دره که فتننا وان. ﴿٥٠﴾ بيژه: نهز نابيژمه هه وه من خزينه ييت [گه نجيينه ييت] خودي ييت هه ين، و

فَقَطَعَ دَابِرَ الْقَوْمِ الَّذِينَ ظَلَمُوا وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٥﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَخَذَ اللَّهُ سَمْعَكُمْ وَأَبْصَارَكُمْ وَخَرَسَكُمْ عَلَى قُلُوبِكُمْ مَنْ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُمْ بِهِ أَنْظَرُكُمْ كَيْفَ نُصْرِكُ الْآلِيَّتِ ثُمَّ هُمْ يَصْذِقُونَ ﴿٤٦﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَتَاكُمْ عَذَابُ اللَّهِ بَغْتَةً أَوْ جَهْرَةً هَلْ يُهْلِكُ إِلَّا الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٤٧﴾ وَمَا تُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنْذِرِينَ فَمَنْ أَمَنَّ وَأَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٤٨﴾ وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا يُمَسِّحُهُمُ الْعَذَابُ بِمَا كَانُوا يُفْسِقُونَ ﴿٤٩﴾ قُلْ لَا أَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي خَزَائِنُ اللَّهِ وَلَا أَعْلَمُ الْغَيْبُ وَلَا أَقُولُ لَكُمْ إِيَّيَّ مَلَكٌ إِنْ أَتَيْتُ إِلَّا بِمَا أُوحِيَ إِلَيَّ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَى وَالْبَصِيرُ أَفَلَا تَتَفَكَّرُونَ ﴿٥٠﴾ وَأَنْذِرْ بِهِ الَّذِينَ يَخْفَوْنَ أَنْ يُحْشَرُوا إِلَى رَبِّهِمْ لَيْسَ لَهُمْ مِنْ دُونِهِ وَلِيٌّ وَلَا شَفِيعٌ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿٥١﴾ وَلَا تَنْظُرُوا إِلَى الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدْوَةِ وَالْعَنِيَّتِ يَرِيدُونَ وَجْهَهُ مَا عَلَيْكَ مِنْ حِسَابِهِمْ مِنْ شَيْءٍ وَمَا مِنْ حِسَابِكَ عَلَيْهِمْ مِنْ شَيْءٍ فَتَطْرُدَهُمْ فَتَكُونَ مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٥٢﴾

نهز غه يي (فهشارتيان) نوزانم، و نهز نابيژمه هه وه زي نهز مليا که تم، ژ وه حيا بو من هاتي پيښه تر، ل دويښ چويي دي ناچم، بيژه [وان]: نهري يي کوره وي ب چاف وه کي ئيکن؟! ما هوين هزارا خو ناکه ن. ﴿٥١﴾ و تو، نه ويت دترسن ل دهف خودايي خو بينه کو مکرن ب في قورئاني ناگه هدار و هشار بکه، وان ژ وي پيښه تر چو هاريکار و بهر هقان و مهدهر چي نينن، دا نه و پاريز کارييا خودي بکه ن. ﴿٥٢﴾ [ههي موحهمد] تو نه ويت سپيده و ئيڤاران گازی خودايي خو دکه ن [و خودي دپهريسن] و [ب بهرستن و گازييا خو] قايلبوون و پازيبوننا خودي دخوازن، دهر نه ئيڤه، نه چو حسيا وان ل سهر ته يه و نه چو حسيا ته ل سهر وانه، فيجا نه گهر تو وان دهر ييڤي، دي بييه ژ زورداران.

وَكَذَلِكَ فَتَنَّا بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لِّيَقُولُوا أَهَؤُلَاءِ مَنَّ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنْ بَيْنِنَا أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِالظَّالِمِينَ ﴿٥٣﴾ وَإِذَا جَاءَكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِنَا فَقُلْ سَلِّمُوا عَلَيْكُمْ سُوءًا رُبِّكُمْ عَلَىٰ نَفْسِهِ الرِّجْمَةُ إِنَّهُم مِّنْ عَمَلٍ مِّنْكُمْ سُوءًا بِجَهْلَةٍ ثُمَّ قَابَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَصْلَحَ فَأَنَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٥٤﴾ وَكَذَلِكَ نَقُصُّ الْأَلْقَابَ وَلِتُزَكِّيَنَ سُبُلَ الْمُخْرِجِينَ ﴿٥٥﴾ قُلْ إِنِّي نُهَيْتُ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ قُلْ لَا أَنْتُمْ أَهْوَاءُكُمْ قَدْ ضَلَّكُمُ إِذَا وَمَا أَنَا مِنَ الْمُهْتَدِينَ ﴿٥٦﴾ قُلْ إِنِّي عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّنْ رَبِّي وَكَذَّبْتُمْ بِهِ مَا عِنْدِي مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِهِ إِنْ لَّخُصُّمُ إِلَّا اللَّهُ يَقْضِ الْحَقَّ وَهُوَ خَيْرُ الْفَاصِلِينَ ﴿٥٧﴾ قُلْ لَّوْنُ عِنْدِي مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِهِ لَقَضَى الْأَمْرُ إِنِّي وَبَيْتُكُمْ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِالظَّالِمِينَ ﴿٥٨﴾ وَعِنْدَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا يُعَلِّمُهَا إِلَّا هُوَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَا تَسْقُطُ مِنْ وَرَقَةٍ إِلَّا يَعْلَمُهَا وَلَا حَبَّةٌ فِي ظُلْمَةٍ إِلَّا رِضٌ وَلَا رُطْبٌ وَلَا يَابِسٌ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ ﴿٥٩﴾

﴿٥٣﴾ [ب فی رهنگی] مه هندهك ژ وان ب هندهكیت دی جهر باندن، دا [گره گر و کهنه کهنه] بیژن: ئه ری ئه فنه بیت خودی د ناف مه دا کهره م دگهل کری؟ ئه ری ما خودی شوکورداران چیت ر نانیاسیت؟! ﴿٥٤﴾ و گافا ئه ویت باوهری ب نیشان و ئایه تیت مه ئیناین هاتنه دهف ته، بیژه: [وان] سلاف ل سهر هه وه بن، خودایی هه وه دلوفانی ل سهر خو نفیسییه، کو ب راستی هه چیی ژ هه وه ژ نه زانین خرابیسه کی بکته، پاشی توبه بکته و قه نجیی بکته [خودی دئی وی نازاکته]، ب راستی خودی لینه گر و دلوفانه. ﴿٥٥﴾ و ب فی ئاویای ئه م نیشانان باش و ب دریزی ئاشکهره دکهین، دا ریکا گونه هکاران [گاواران] ئاشکهره بیت. ﴿٥٦﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه وان: ب راستی ئه ز ژ په رستنا وان، ئه ویت هوین ژ بلی خودی دپه ریسن، یی هاتیمه پاشقه لیدان [ئانکو پشت راست بن ئه ز وان ناپه ریسیم] بیژه: ب راستی ئه ز ب دویف دلخواییا هه وه ناکه قم [ئه گهر ئه ز ب دویف دلخواییا هه وه که قم]، وی گافی ئه ز د سهر د

چم، و ئه ز ژ وان نابم ئه ویت هاتیمه راسته ریکرن. ﴿٥٧﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه [وان] ب راستی من نیشانه کا گو مانبر ژ خودایی خو هیه [کو ب راستی ئه زی ل سهر ریکا راست] و هوین دره و دانن. [و باوهریی پی ناینن] و ئه و [ئیزیا] هوین له زی لی دکهن، نه ل دهف منه. بریار بهس یا خودییه، و ئه وه راستیی دبیژیت و رۆن دکته، و ئه وه چیت رین حاکم. ﴿٥٨﴾ بیژه: ئه گهر ئه و ئیزیا هوین له زی لی دکهن، ب من بایه، نوکه ئه و د نافبه را من و هه وه دا سافی بیا. نی خودی سته مکاران چیت ر دنیاسیت. ﴿٥٩﴾ و کلیلیت (خزینه ییت) غه بیی (نه په نی و فهار تیسان) ل دهف وینه و ژ وی پیقه تر (ژ خودی پیقه تر) که س پی نوزانیت و [خودی] تشتی ل سهر ئه ردی و د ئافیدا هه ی دزانیت، و به لگهك [ژ جهی خو] ناکه فیت ئه گهر پی نوزانیت، و چو دندك د ناف ئه ردیدا نینن، و چو تهر و هشك نینن ئه گهر ئه و نوزانیت، و د ده پی پارسیتدا یی نفیسی نه بیت.

وَمَا عَلَى الَّذِينَ يَتَّقُونَ مِنْ حِسَابِهِمْ مِنْ شَيْءٍ وَلَٰكِنْ ذِكْرًا لِّمَنَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿٦٩﴾ وَذَرِ الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ لَعِبًا وَلَهْوًا وَعَزَّوهُمْ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَذَكَرَ بِهِمْ ۖ أَن تَبْسُلَ نَفْسٌ بِمَا كَسَبَتْ لَيْسَ لَهَا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيٌّ وَلَا شَفِيعٌ ۖ وَإِنْ تَعْدِلْ كُلُّ عَدْلٍ لَا يُؤْخَذَ مِنْهَا ۚ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ أُتُوا بِمَا كَسَبُوا ۖ لَهُمْ شَرَابٌ مِنْ حَمِيمٍ وَعَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿٧٠﴾ قُلْ أَدْعُو إِلَى دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُنَا وَلَا يَضُرُّنَا وَنُرَدُّ عَلَىٰ أَعْقَابِنَا ۚ بَعْدَ إِذْ هَدَيْنَا اللَّهُ كَالَّذِي اسْتَهْوَتْهُ الشَّيَاطِينُ فِي الْأَرْضِ حَيْرَانًا ۚ لَهُ أَصْحَابٌ يَدْعُونَهُ إِلَى الْهُدَىٰ انْتَهِتَا ۚ قُلْ إِنِّي هَدَىٰ اللَّهُ هُوَ الْهُدَىٰ وَأُمِرْنَا لِشُرَكَائِنَا لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٧١﴾ وَأَنِ اقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَهُوَ الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٧٢﴾ وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ ۖ وَيَوْمَ يَقُولُ كُنْ فَيَكُونُ ۚ قَوْلُهُ الْحَقُّ وَلَهُ الْمُلْكُ يَوْمَ يُنفَخُ فِي الصُّورِ ۚ عِلْمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ ۚ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ ﴿٧٣﴾

﴿٦٩﴾ و چو حسیب و گونه‌ها وان [نه‌ویت ترانه‌یان بو خو ب نایه‌تیت خودی دکن] ناکه‌فته سهر نه‌ویت پاریزکاریا خودی دکن [نه‌گهر خو ژ وان پاراستن و ل جفائیت وان نه‌روینشتن] به‌لی شیره‌تکرن و ناگه‌هدارکرن و بیرنیان ل سهر وانه [نانکو پاریزکاران]، دال خو بزفرن و ترانه‌یان بو خو ب نایه‌تیت خودی نه‌کهن. ﴿٧٠﴾ تو [هه‌ی موحه‌مه‌د] ده‌ست ژ وان به‌رده نه‌ویت دینی خو کرینه ترانه و مژویلاهی و ژيانا دنیایی نه‌و دسه‌ردا برین، و توب قورئانی وان شیره‌ت بکه و بینه بیرا وان، داکار و کریاریت که‌سه‌کی خودانی خو ب به‌ر ئیزیی نه‌ئیخت، و وی ژ خودی پیقه‌تر چو به‌ره‌فان و هاریکار و مه‌ده‌رچی نینن، [و داژ فی ئیزیی رزگار بیت] هندی ب پیش خو فیه [مالی] بده‌ت ژئی نائیته وەرگرتن، نه‌فه نه‌ون ییت که‌فتینه به‌ر ئیزیی ژ به‌ر کار و کریاریت وان دکرن، فه‌خوارنا ئافه‌کا که‌ل و شاریایی و ئیزیه‌کا ب ژان و دژوار بو وان هه‌یه ژ به‌ر گاوریسیا وان دکر. ﴿٧١﴾ [هه‌ی موحه‌مه‌د] بیژه: نه‌ری

نهم دی چاوا ئیکی ژ بلی خودی به‌ر پسین، نه‌مفایی دگه‌هینیه‌مه و نه‌زی زبانی...؟ و جاره‌کا دی پاشداکیش بین [مه‌خسه‌د فه‌گه‌رینه تاریاتی و گاوریی]، پستی خودی نهم راسته‌ری کرین، و هکی وی یی شه‌یتانی پاکیشایی و ژ ریکا راست دهر ئیخستی، و به‌ریشان کری، و هنده‌ک هه‌قال هه‌بن فه‌خوینن بو راسته‌ریییی؟! بیژه ب راستی، راسته‌ریی، راسته‌ریییا خودییه [نانکو ئیسلامه] و فه‌رمانا مه‌یا هاتییه کرن نهم خو بسپزینه خودایی هه‌می جیهانان. ﴿٧٢﴾ و [دیسا فه‌رمانا مه‌هاتییه کرن] نهم به‌رده‌وام نفیژان بکه‌ین و پاریزکاریسیا خودی بکه‌ین، و هه‌ر نه‌وه‌یی هوبن هه‌می [رؤژا قیامه‌تی] ل ده‌ف کۆم دبن. ﴿٧٣﴾ و هه‌ر نه‌وه‌ ئه‌رد و نه‌سمان ب راستی چیکرین، و رؤژا بیژیت هه‌به‌دی بیت، گۆتنا وی راسته. و خودانی و سه‌روه‌ری یا وییه رؤژا بوق دئیته‌پفکرن، نه‌وه‌زانایی به‌ر چاف و نه‌به‌ر چافان، و هه‌ر نه‌وه‌ شاره‌زا و کارینه‌جه‌ه.

الجزء السابع

* وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ أَرَأَيْتَ اتَّخَذْتَ أَصْنَامًا ۖ إِنَّي خَشِيتُ يَوْمَ تَأْتِي سَاعَةُ يَوْمِنَا ۖ وَتَتَذَكَّرُ إِلَىٰ نَجَاتِنَا ﴿٧٤﴾
 وَأَرْكَنَ وَقَوْمَكَ فِي صَلَاتٍ مُّبِينٍ ﴿٧٥﴾ وَكَذَلِكَ نُرِي إِبْرَاهِيمَ
 مَلَكُوتَ السَّمٰوٰتِ وَالأَرْضِ وَلَيْكُن مِّنَ الْمُوقِنِينَ ﴿٧٦﴾
 فَلَمَّا جَنَّ عَلَيْهِ اللَّيْلُ رَأَىٰ اَكْبَسًا قَال هَذَا رَبِّي فَلَمَّا أَفَلَ
 قَالَ لَا أَحِبُّ الْاَفْلَهِتَ ﴿٧٧﴾ فَلَمَّا رَأَى الْقَمَرَ بَازِعًا قَالَ هَذَا
 رَبِّي فَلَمَّا أَفَلَ قَالَ لَئِنْ لَّمْ يَهْدِنِي رَبِّي لَأَكُونَنَّ مِنَ الْقٰوِمِ
 الضَّالِّينَ ﴿٧٨﴾ فَلَمَّا رَأَى السَّمْسَ بَازِعَةً قَالَ هَذَا رَبِّي هَذَا
 أَكْبَرُ فَلَمَّا أَفَلَ قَالَ يَتَقَوَّمُ لِي بِرَبِّ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٧٩﴾
 إِنِّي وَجَّهْتُ وَجْهِيَ لِلَّذِي فَطَرَ السَّمٰوٰتِ وَالأَرْضَ
 حَنِيفًا ۖ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٨٠﴾ وَحَاجَّهُ قَوْمُهُ قَالَ
 اتَّخَذْتُمُ فِي اللَّهِ وَقْدَ هَدَيْنَا وَلَا أَخَافُ مَا تُشْرِكُونَ بِهِ ۚ
 إِلَّا أَن يَشَاءَ رَبِّي شَيْئًا وَسِعَ رَبِّي كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا أَفَلَا
 تَتَذَكَّرُونَ ﴿٨١﴾ وَكَيْفَ أَخَافُ مَا أَشْرَكْتُمُ وَلَا تَخَافُونَ
 أَنَّكُمْ أَشْرَكْتُمُ بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِ عَلَيْكُمْ سُلْطٰنًا
 فَأَأْتِي الْفَرِيقَيْنِ أَحَقُّ بِأَلَمٍ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨٢﴾

﴿٧٤﴾ و گافا ئیبراهیمی گوئیسه بابی خو نازم: چاوا
 تو بوتان دکه یه په رستی، ب راستی نه ز ته و مله تی
 ته د بهرزه بوونه کاشکه رادا دینم. ﴿٧٥﴾ و هوسا مه
 مه ز ناتییا نه رد و نه سنانان ب ئیبراهیم دا دیتن، دا بیتنه
 ژوان ییت ژ دل باوهریسی دینن. ﴿٧٦﴾ فئججا وهختی
 شهف ب سهردهاتی و تاروی بووی، ستره ک دیت،
 گوت: نهفه خودایی منه [نهفه دا بهر سفا وان بدت و
 پیچ پیچه وان ب نک خو فیه بینیت، و بو وان نه زانین
 و خه له تییا وان دیار بکته دهمی نه و تیککی دی ژ
 بلی خودی دپهریسن]. به لی دهمی نه و [ستیر] ئافا
 بووی، [ئیبراهیمی] گوت: ب راستی من نه و نه فین
 ییت ئافا دبن. ﴿٧٧﴾ فئججا گافا وی دیتی هه یف
 دهرکه فت، گوت: نهفه خودایی منه، به لی وهختی
 ئافا بووی گوت: ب راستی ته گهر خودایی من، من
 راسته ری نه کته، نه ز دی ژ مله تی بهرزه بووی بم.
 ﴿٧٨﴾ و گافا وی دیتی روژ دهرکه فت، گوت: نهفه
 خودایی منه، نهفه مه ز نتره، به لی وهختی ئافا بووی،
 گوت: گه لی مله تی من ب راستی نه ز ژوان یی بهریمه

نه ویت هوین دکه نه هه فیشک [بو خودی]. ﴿٧٩﴾ ب راستی من به ری خو دا وی [نانکو من خو ب گیان و
 په رستنقه سپارته خودی] نه ویت نه رد و نه سنان چیکرین، به ری خو ژ هه می تستان و هر دگرم بو ئیسلامی، و
 ب راستی نه ز نه ژوانم ییت هه فیشکان چی دکهن. ﴿٨٠﴾ و مله تی وی [دراستا خودیدا] جرهم و گه نکه شه
 دگهلدا کر، ئینا گوت: نه ری هوین چاوا جرهم ری دهره قی خودیدا دگهل من دکهن، و بی شک وی نه ز
 یی راسته ری کریم؟ و نه ز ژوان ناترسم نه ویت هوین [بو خودی] دکهنه هه فیشک [کو زهره کئی بگه هیینه
 من]، نه و نه بیت یا خودی چه ز کری. زانینا خودی هند یا بهر فره هه هه می تستان دگریت [و بی زانینا وی
 چو زیان و مفا ناگه نه کس]. فئججا ما هوین بو خو چو دهرس و چامه یان ناگرن. ﴿٨١﴾ و نه ز چاوا ژ
 وان تستان نه ویت هوین دکهنه هه فیشک بترسم؟! و هوین بی ترس و بی هه وه به لگه و نیشانه ک هه بیت
 هه فیشکان بو خودی چی دکهن، نه ری کی ژ مه هیژا تری ئیمینییه ته گهر هوین نه و بن ییت دزان؟!.

الَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ أُولَٰئِكَ لَهُمُ الْأَمَنُ
وَهُمْ مُهْتَدُونَ ﴿٨٢﴾. وَكَانَ حُجَّتَنَا أَلَتْيْنَاهَا إِلَهُنَّ هِمَّ عَلَى
قَوْمِهِ تَرْفَعُ دَرَجَاتٍ مَن نَّشَاءُ إِنْ رَبُّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿٨٣﴾
وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ كُلًّا هَدَيْنَا وَنُوحًا هَدَيْنَا
مِن قَبْلُ وَمِن ذُرِّيَّتِهِ دَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ وَأَيُّوبَ وَيُوسُفَ
وَمُوسَى وَهَارُونَ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٨٤﴾
وَزَكَرِيَّا وَيَحْيَى وَعِيسَى وَإِلْيَاسَ كُلٌّ مِّنَ الصَّالِحِينَ ﴿٨٥﴾
وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيُوسُفَ وَلُوطًا وَكُلًّا فَضَّلْنَا عَلَى
الْعَالَمِينَ ﴿٨٦﴾ وَمِن آبَائِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ وَأَخَوَانِهِمْ وَاجْتَنَبْنَاهُمْ
وَهَدَيْنَاهُمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٨٧﴾ ذَٰلِكَ هُدَى اللَّهِ يَهْدِي
بِهِ مَن يَشَاءُ مِن عِبَادِهِ وَلَوْ أَشْرَكُوا لَحِطَّ عَلَيْهِمْ مَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿٨٨﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ
وَالنَّبُوَّةَ فَإِن يَكْفُرْ بِهَا هَؤُلَاءِ فَقَدْ وَكَلْنَا بِهَا قَوْمًا لَّيْسُوا
بِهَا بِكَافِرِينَ ﴿٨٩﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ فَبِهِدْهُمْ أَقْتَدِ
قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِن هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَالَمِينَ ﴿٩٠﴾

﴿٨٢﴾ تهویت باوهری ئیناین و ستم و شرك
تیکهلی باوهریا خو نه کرین، ئەها ئیمنی [ژ ئیزایا
خودی] بۆ وانه و ئەون ییت هاتینه راسته پیکرن.
﴿٨٣﴾ ئەفه بهلگه و نیشانیت مهنه، مه دایینه ئیراهیمی
دا هه بهری مله تی خو سه ریکه فیت، مه کی بقییت ئەم
دی وی پایه بلند کهین، ب راستی خودایی ته یی
کاربنه جه و زانییه. ﴿٨٤﴾ و مه ئیسحاق و [کوری
ئیسحاق] یه عقوب دانسی، و مه هه می راسته پری
کرن و مه بهری وان، نووح زی راسته پری کربوو، و
ژ دوينده ها وی ژى داوود و سولهیان و ئەیسووب و
یوسف و موسا و هاروون [مه راسته پری کربوون] و
هوسا ئەم قهنجیکاران خه لات دکهین. ﴿٨٥﴾ و زه کهریا
و یه حیا و عیسا و ئلیاس [ژی مه راسته پری کرن]، ئەفه
هه می ژ قه نجان بوون. ﴿٨٦﴾ و ئیساعیل و ئەلیه سه ع
و یوونس و (لووط) [ژی مه راسته پری کرن]، ئەفه
هه می مه [ب پیغه مبه راتیسی] قه درى وان ب سه ری
هه می خه لکی ئیخست. ﴿٨٧﴾ و مه هنده ک ژ باب
و باپیر و دوينده ه و برایت وان هه لپژارتن، و مه

راسته پری کرن. ﴿٨٨﴾ ئەفه راسته پریسیا خودییه، ژ بهنده ییت خو یی بقییت پی راسته پری دکهت، و ئەگه
وان هه فال و هه فیشک بۆ خودی چیکرانه، دا کار و کریاریت وان کرین پویچ بن. ﴿٨٩﴾ ئەقییت بۆری
(پیغه مبه رییت بۆری) ئەون ییت مه کتیب و زانین و پیغه مبه راتی داییسی، فیتجا ئەگه [قوره یشی] باوهریی
[ب شان پیغه مبه ران] نه ئینن، ئیدی ب راستی ئەم دی ئیخینه به ری مله ته کی دی، کو قهت گاوریسی پی
نه کهن. ﴿٩٠﴾ ئەفه ئەون ییت خودی راسته پری کرین، فیتجال دویف راسته پیکرنا وان هه په، بیژره: ئەز
[به رانبه ری پیغه مبه راتیسیا خو] چو کرى ژ هه وه ناخوازم، ب راستی ئەفه [مه خسه د پی قورئانه] شیرهت و
بیرئینانه بۆ هه می خه لکی.

وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِذْ قَالُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَى بَشَرٍ مِنْ شَيْءٍ ۚ
قُلْ مَنْ أَنْزَلَ الْكِتَابَ الَّذِي جَاءَ بِهِ مُوسَى نُورًا وَهُدًى
لِلنَّاسِ تَجْعَلُونَهُ قَرَاطِيسَ تُبْدُونَهَا وَتُخْفُونَ كَثِيرًا وَعَنِيمُ
مَالَهُ تَتَعَامَلُونَ بِهِ وَلَا آبَاءَكُمْ قُلْ اللَّهُ يُزِدْهُمْ فِي خَوَافِهِمْ
يَلْعَبُونَ ﴿١٧﴾ وَهَذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ مُصَدِّقُ الَّذِي بَيْنَ
يَدَيْهِ وَلِتُنذِرَ أُمَّ الْقُرَى وَمَنْ حَوْلَهَا وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ
يُؤْمِنُونَ بِهِ وَهُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿١٨﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ
افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ قَالَ أُوحِيَ إِلَيَّ وَلَمْ يُوحَ إِلَيْهِ شَيْءٌ
وَمَنْ قَالَ سَأُنْزِلُ مِثْلَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَوْ تَرَى إِذِ الظَّالِمُونَ فِي
غَمَرَاتِ الْمَوْتِ وَالْمَلَائِكَةُ بَاسِطُوا أَيْدِيهِمْ أَخْرَجُوا أَنْفُسَهُمْ
الْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُونِ بِمَا كُنْتُمْ تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ غَيْرَ
الْحَقِّ وَكُنْتُمْ عَنْ آيَاتِهِ تَسْتَكْبِرُونَ ﴿١٩﴾ وَلَقَدْ جِئْتُمُونَا
فِرَادَى كَمَا خَلَقَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَتَرْكُكُمْ مَا خَوَّلَكُمْ وَرَاءَ
ظُهُورِكُمْ وَمَا نَرَى مَعَكُمْ شُفَعَاءَ الَّذِينَ زَعَمْتُمْ أَنَّهُمْ فِيكُمْ
شُرَكَاءُ لَقَدْ نَقَطَ بَيْنَكُمْ وَوَصَلَ عَنْكُمْ مَا كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٢٠﴾

المؤمنين

إِنَّ اللَّهَ قَالِقُ الْحَبِّ وَالنَّوَى يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَمُخْرِجُ
 الْمَيِّتِ مِنَ الْحَيِّ ذَلِكُمْ اللَّهُ فَأَنَّى تُؤْفَكُونَ ﴿٩٥﴾ قَالِقُ الْإِصْبَاحِ
 وَجَعَلَ اللَّيْلَ سَكَنًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ حُسْبَانًا ذَلِكَ تَقْدِيرُ
 الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿٩٦﴾ هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ النُّجُومَ لِتَهْتَدُوا
 بِهَا فِي ظُلُمَاتِ اللَّيْلِ وَالْبَحْرِ قَدْ فَصَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٩٧﴾
 وَهُوَ الَّذِي أَنشَأَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ فَمُسْتَقَرٌّ وَمُسْتَوْدَعٌ
 قَدْ فَصَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَفْقَهُونَ ﴿٩٨﴾ وَهُوَ الَّذِي أَنزَلَ مِنَ
 السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا مِنْهُ نَبَاتَ كُلِّ شَيْءٍ فَأَخْرَجْنَا مِنْهُ
 خَضِرًا نُخْرِجُ مِنْهُ حَبًّا مُتَرَاكِبًا وَمِنَ النَّخْلِ مِنْ طَلْعِهَا قِنْوَانٌ
 دَانِيَةٌ وَجَنَّاتٍ مِنْ أَعْنَابٍ وَالزَّيْتُونَ وَالرُّمَّانَ مُشْتَبِهًا وَغَيْرَ
 مُشْتَبِهٍ أَنْظِرُوا إِلَى ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَبَعْثَهُ فِي فِي ذَٰلِكُمْ
 لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٩٩﴾ وَجَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ الْجِبِ وَخَلَقَهُمْ
 وَخَرَجُوا لَهُ بِيِّنَاتٍ بَعْدَ عِلْمٍ سَبَّحَهُ وَيَعْلَى عَمَّا يُصِفُونَ ﴿١٠٠﴾
 يَدْعُمُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ أَنَّى يَكُونُ لَهُ وَلَدٌ وَلَمْ تَكُن لَّهُ
 صَاحِبَةٌ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٠١﴾

﴿٩٥﴾ ب راسى خودييه دندك و بهر كان ديه قينيت
 [تائكو نهوه دندك و بهر كان كهر دكهت و بستيك و
 كيزيكى ژى دهر دتيخت دا شين بيت]. زينديان ژ
 مريان دهر دتيخت و ژ مريان زينديان دهر دتيخت،
 نه قيه خودى، قيجا چاوا هوين خو ژ هه قيسى ددنه
 پاش. ﴿٩٦﴾ نهوه سپيده دهر تيخ و نهوه شهف كرييه
 جهى بيته دانى (تيورينى)، و رورژ و هه يث كرينه
 جهى حسيان [كو خهلك و هختيت خو پى بزنان]،
 نه قيت هه نى ژ دانانا خودايى سهردهست و پرزانايه.
 ﴿٩٧﴾ و ههر نهوه ستير بو هه وه دايين [تيخستينه
 نه سمانى] دا هوين ريكا خو دتارستانيت هسكاتى و
 دهر ياباندا پى بزنان، ب راسى مه نشان باش و ب
 دريژى تاشكرا كرن بو وان ييت دزانن. ﴿٩٨﴾ و نهوه
 هوين ژ تيك جان دايين، پاشى هوين د پشتا باباندا
 بنه جه بوون و كه قتنه د مالچويكاندا، ب راسى مه
 ثايت و نشان باش و ب دريژى تاشكرا كرن بو ييت
 تى دگه هن. ﴿٩٩﴾ و نهوه باران ژ نه سمانى (ژ عه وران)
 ئينايسىه خوار، و مه ب وى تافى زيلك و بستيك هه مى

تستان دهر تيخستينه، و مه شينكاتى ژى دا، و ژ وى شينكاتى دندكيت پيكشه و ل سهرىك دهر دتيخين، و مه
 [ب وى تافى] دارقه سب ژى دهر تيخستينه، و ژ گوليسا وى، ئوئيشى ييت پيدا شوپ و بهر دهست دهر دتيخين،
 و مه [ب وى تافى] پز و باغ ژى دهر تيخستينه، ژ ترى و زهيتوين و هئاران، ييت وهكى تيك و نه وهكى تيك
 [تهمه تى تيك و تيك رهنگ و نه تيك تام]، بهر وى خو بدهنه بهر وى وى وهكى دهر دكه قيت و دگه هيت [كا چاوا
 دهر دكه قيت، بشكوژ كه كا بچويك و هه تا مه زن دبيت و دگه هيت]. ب راسى دقاندا نيشانيت هه ين بو ييت
 باوهرى هه ين. ﴿١٠٠﴾ و وان نه جنه، كو خودى چيكرينه، كرينه هه قيشك بو خودى و ژ نه زانين كور و كچ
 [ژ بى به ختى] بو دانايينه، خودى پاك و پاقر و بلند ژ سالو خهت و نيشانيت نهو ديژن. ﴿١٠١﴾ يى نهر د
 نه سمان چيكرين چاوا دى كور و كچ هه بن و وى چوژن نه بى؟! و وى ب خو هه مى تشت ييت چيكرين،
 و نهو ب هه مى تستان تاگه هداره.

﴿١٠٢﴾ [تهوئ په سنکری ب سالوخت و نیشانیت بوری] تهو خودایی هوهویه، ژوی پیغه تر چو بهرستی [خودی] نین، تهوه چیکه ری ههمی تستان، وی بهرین، و تهوه چاقدیر ل سهر ههمی تستان. ﴿١٠٣﴾ چاف ناگه نی [ب دورستی ناین، بهلی ئاخره تی باوهریدار دی بینن ههروهکی وی ب خو ژفان پی دایی ﴿وَجُوهُ يَوْمَئِذٍ نَّاصِرَةٌ﴾ إِلَى رَبِّهَا نَاطِرَةٌ]، و تهو ب خو باش دینیت، و راستیا چافان ل بهر بهرزه نابیت، و تهو هویرین و شاره زایه. ﴿١٠٤﴾ ب راستی بهلگه و نیشانیت بهر چاف [کو وه حی و قورئانه] ژ بهری خودایی هوهوه بهو هوه هاتن، قیجا ههر که سی راستی دیت [باوهری پی ئینا] بۆ خویه، و ههر که سی ژ دیتا راستیی کوره بیت زیانی ل خو دکت، و تهو نه زیره فانم ل سهر هوه [تهو بهس پیغه مبه و بانگهلدیرم]. ﴿١٠٥﴾ و هوسا هم بهلگه و نیشانان ب درپژئی ئاشکهره دکین، و تهو دیژن [مه خسه د موشرکن ده می گولی دین]، تهو تهو یا خواندی [ئانکو تهو تهو یا د کتییته فله و جو هیاندا خواندی]

ذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقَاعْبُدُوهُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ﴿١٠٢﴾ لَا تَدْرِكُهُ الْأَبْصَارُ وَهُوَ يُدْرِكُ الْأَبْصَارَ وَهُوَ الْغَنِيُّ الْقَدِيرُ ﴿١٠٣﴾ قَدْ جَاءَكُمْ بَصَائِرُ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنْ أَبْصَرَ فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ عَمِيَ فَعَلَيْهَا وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ بِحَفِيظٍ ﴿١٠٤﴾ وَكَذَلِكَ نَصْرَفُ الْأَلْبَابَ وَلِيَقُولُوا دَرَسْتَ وَلِنُبَيِّنَهُ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿١٠٥﴾ آمُرُوحِيَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَأَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٠٦﴾ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَشْرَكُوا وَمَا جَعَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظًا وَمَا أَنتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ ﴿١٠٧﴾ وَلَا تَسْأَلُوا الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ فَيَسْأَلُوكَ اللَّهُ عِدْوًا لِيُفَرِّغَ مِنْكَ لِكُلِّ أُمَّةٍ عَمَلَتْ شَيْئًا إِلَىٰ رَبِّهِمْ فَنَجَعُهُمْ أَتَيْنُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٠٨﴾ وَأَقْسُوا بِاللَّهِ جَهَدَ أَيْمَانُهُمْ لَمِنْ جَاءَهُمْ بِآيَةٍ لْيُؤْمِنُوا بِهَا قُلْ إِنَّمَا الْأَلْبَابُ عِنْدَ اللَّهِ وَمَا يُشْعِرُكُمْ أَنَّهَا إِذَا جَاءَتْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٠٩﴾ وَنُقَلِّبُ أَفْئِدَتَهُمْ وَأَبْصَارَهُمْ كَمَا لَمْ يُؤْمِنُوا بِهِ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَنَذَرُهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١١٠﴾

و دا بو تهوئ دزان ئاشکهره بکهین. ﴿١٠٦﴾ ل دویف وئ هه ره یا ب وه حی بو تهو هاتی ژ بهری خودایی تهو، ژوی پیغه تر چو بهرستی [خودی] نین، و ژ موشرکان بگه ره [ههلبهت تهو بهری ئایه تا شه ری بیته خواری]. ﴿١٠٧﴾ و تهو گهر خودی قیابایه وان هه قیشک بو چی نه دکرن. و مه تول سهر وان نه کری به زیره فان، و تول سهر وان نه چاقدیری. ﴿١٠٨﴾ و خه بهرا نه بیژنه وان تهوئ شوینا خودی دئینه بهرستن [ژ بوت و بهرستیان]، تهو گهر تهو ژ زیده گافی و ژ نه زانی و نه یاره تی دی خه بهران بیژنه خودی. ب فی رهنگی مه کار و کریاریت ههر مله ته کی د چاقیت واندا خه ملاندینه [ههر ئیک ب کار و کریاریت خو بی شایی و رازییه]، پاشی زفرینا وان ب بال خودایی وانقیه. قیجا دی وان ب کار و کریاریت وان کرین ناگه هدارکت. ﴿١٠٩﴾ و ب خودی سویند خواری سویند خوئیته مه زن. تهو گهر ئایه تهک و موعجیزه که بو وان بیت دی باوهریی پی ئین، بیژنه: [مه خسه د پیغه مبه ره] ب راستی نیشان و موعجیزه ل دهف خودینه. ما هوین ج دزان تهو گهر نیشان و موعجیزه بو بین دی باوهریی ئین [ئانکو تهو گهر موعجیزه و نیشانان ب چافی سهری خو بینن ههر باوهریی ناین]. ﴿١١٠﴾ و هم دل و چاقیت وان دی وهر گیزین [کو هه قیسی تی نه گه هن و نه بینن، هه که موعجیزه بو بین زی] ههروه کی جارائیکی باوهری پی نه ئیناین، و هم دی وان هیلین د خراییا خودا بزفرن.

الأنعام
١٤٢

وَلَوْ أَنَّا نَزَّلْنَاهُ إِلَيْهِمُ الْمَلَأَ الْكَفَّ وَكَانَ لَهُمُ الْمَوْتُ وَحَسَرَاتُنَا عَلَيْهِمْ كُلَّ شَيْءٍ قُبُلًا مَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ وَلَكِنْ أَكْثَرُهُمْ جَاهِلُونَ ﴿١١١﴾ وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا شَاطِئِينَ إِلَّا نِسَاءً وَالْحِنْ يُوَسْوِسُهُمْ إِنْ تَعَصَى زُرْعُفُ الْقَوْلِ غُرُورًا وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ مَا فَعَلُوهُ فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُونَ ﴿١١٢﴾ وَلِيَصْغَى إِلَيْهِ أَفْئِدَةُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ وَلِيَرْضَوْهُ وَلِيَقْتَرِفُوا مَا هُمْ مُقْتَرِفُونَ ﴿١١٣﴾ أَفَغَيْرَ اللَّهِ أَبْتَغِي حَكَمًا وَهُوَ الَّذِي أَنْزَلَ إِلَيْكُمُ الْكِتَابَ مُفَصَّلًا وَالَّذِينَ اتَّبَعَتْهُمْ يُكْتَبُ عَلَيْهِمْ سَيِّئَاتُ الَّذِينَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ فَلَاتُكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ﴿١١٤﴾ وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ صِدْقًا وَعَدْلًا لَا مُبْدِلَ لِكَلِمَاتِهِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١١٥﴾ وَإِنْ تُطِيعُوا أَكْثَرَهُمْ فِي الْأَرْضِ يُضِلُّوكُمْ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ﴿١١٦﴾ إِنْ رَبُّكَ هُوَ أَعْلَمُ مَنْ يَضِلُّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿١١٧﴾ فَكُلُوا مِمَّا ذُكِّرَ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ عَلَيْهِ إِنْ كُنْتُمْ بِآيَاتِهِ مُؤْمِنِينَ ﴿١١٨﴾

﴿١١١﴾ و ته گهر مه ملياکهت بؤ وان هئارتبانه، و مری ژى د گهل وان ئاخفتبانه، و مه ههمى تشت ل بهر چافان کؤ مکر بانه، ههر باوهرى نه دئینان، ته و نه بن ته ویت خودئى قیایى باوهریسی بینن، بهلى باراپتر وان نوزانن [کو راسته پرکرن ژ خودییه]. ﴿١١٢﴾ و ب فئى رهنگى مه بؤ ههر پیغه مبه ره کى شه یتانیت مروف و ته جهنیهان کرینه دژمن، ژ بؤ سه ردابرنئى ئاخفتنیت خه ملاندى و جوانکرى د گوهى ئیکدودا دیژن. و ته گهر خودایى ته قیاییه وان وه نه دکر [ئانکو دژمنیا پیغه مبه ره نه دکر]. قیجا [ژ بهر هندئى] وان و دره ویت وان بهلله. ﴿١١٣﴾ و دال دلى وان بیت، ته ویت بئى باوهر ژ رؤژا قیامه تی، و داب دویف بکهفن و بئى [ب نهه قیى] قاییل بین، و دا وئى بکهن تهوا دکهن. ﴿١١٤﴾ [هه ی موحه مه د بیژه: ته ری ته ز ژ خودئى پیغه تر حاکمه کى [دادوهره کى] دی بخوام؟! و ی تهف کتییه [کو قورئانه] یا کو ب دویر و دریژى تشتان دیار دکهت بؤ هه وه ئیناییه خواری. و ته ویت مه کتیب بؤ ئینایین دزانن کو تهف [قورئانه] یا ههقه،

ژ بهری خودایى تهفه هاتیه، قیجا ژ گؤمانداران نه به [کو ته و فئى راستیى دزانن]. ﴿١١٥﴾ و ب راستی په یفت خودایى ته [په بانا خودئى داییه پیغه مبه ری خو ب سه رکه فتنئى] راست و دورست هاتن، و چو گوهورین بؤ فهرمانیت خودئى نینه، و ته و [خودئى] بئى گوهدیر و زانایه. ﴿١١٦﴾ و ته گهر تو گوهى خو بدهیه باراپتر ژ ته ویت دئه ردیدا، دئى ته ژ ریکا خودئى دهر ئیخن و بهرزه کهن، ته و بهس ل دویف گؤمانئى دچن، و ژ دره وان پیغه تر ناکهن. ﴿١١٧﴾ ب راستی خودایى ته ته ویت ژ ریکا وى دهرکه فتنئى ژ وان چیتر دنیا سیت، و ته و راسته پرکریان ژى چیتر دنیا سیت. ﴿١١٨﴾ قیجا ژ وى بئى نافئى خودئى ل سهر هاتى بخون، ته گهر هه وه باوهرى ب نیشان و ئایه تیت وى هه نه.

﴿۱۱۹﴾ فَيَجَا هَوَيْنَ بَوْحَىٰ ۖ وَى [گۆشتى] يى نائى خودى ل سەر هاتىيە ئىنان ناخۇن؟ و ب سويند تىشتى بۆ ھەو ھە دورست ب درىژى ديار كريبە، [نايت بدەنە سەر] ژ بلى كو ھوين نە چار بىنى. و ب راستى گەلەك خەلك ژ نە زانين ب دويىف دلخوازييا خو دكەفن و خەلكى ژى سەردا دبەن. و ب راستى خودايى تە، ئەوئيت زىدە گاڭبىيى دكەن، چىتر دىياسيت. ﴿۱۲۰﴾ و ھوين دەست ژ گونەھا پىشچاف و نە پىشچاف بەردەن و بېلن. ب راستى ئەوئيت گونەھان دكەن، دى ب وان گونەھىت كرىن ئىنە جزاكرن. ﴿۱۲۱﴾ و ھوين ژ وى [گۆشتى] يى نائى خودى [ژ قەستا و بى ژ بىركرن] ل سەر نەھاتىيە ئىنان، نەخۇن، و ب راستى [خوارنا گۆشتى] فان تەرشان [دەر كەفتنە ژ رىكا خودى]. و ب راستى شەيتان نىشا ھەقالت خۇ ددەن [د گوھى واندان بانگ ددەن، و گۇمانان نىشا وان ددەن] دا جەربى د گەل ھەو ھەو بكنە، و ئەگەر ھوين گوھى خۇ بدەنە وان، ب راستى ھوين ژى دى بنە ژ موشركان. ﴿۱۲۲﴾ ما ئەوئى [دلى وى ب

وَمَا لَكُمْ أَلَّا تَأْكُلُوا مِمَّا ذُكِّرَ إِلَيْكُمْ أَنَّهُ لَكُمْ حَرَامٌ ۚ عَلَيَّكُمْ إِلَّا مَا اضْطُرُّنَا بِهِ وَإِنَّ كَثِيرًا لِّيُضِلُّنَا بِأَهْوَاءِهِمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۚ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِالْمُعْتَدِينَ ﴿۱۱۹﴾ وَذُرُوا أَظْهَرَ الْإِثْمِ وَبَاطِنَهُ ۚ إِنَّ الَّذِينَ يَكْسِبُونَ الْأَثَمَ سَيَجْزُونَ بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿۱۲۰﴾ وَلَا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ يُذْكَرْ إِلَيْكُمْ أَنَّهُ لَكُمْ حَرَامٌ ۚ عَلَيْهِ وَإِنَّهُ لَفِئْسٌ وَإِنَّ الشَّيْطَانَ لِيُؤْخِرَ إِلَىٰ أُولَآئِهِمْ لِيُجِدُوا كُفْرًا ۚ وَإِنْ أَطَعُوا هُمُ الْكَاذِبُونَ ﴿۱۲۱﴾ أَوَمَنْ كَانَ مِيتًا فَآخِيزْنَاهُ وَجَعَلْنَاهُ نُورًا يَمْشِي بِهِ فِي النَّاسِ كَمَنْ مَثَلُهُ فِي الظُّلُمَاتِ لَيْسَ بِخَارِجٍ مِّنْهَا ۚ كَذَلِكَ زُيِّنَ لِلْكَافِرِينَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿۱۲۲﴾ وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ أَكْبَرًا مَّجْرُمًا ۚ لِيَمْلَأُنَاكَ مِنْهَا بِمَنَافِعٍ وَمَا يَكْفُرُونَ إِلَّا بَأَنفُسِهِمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿۱۲۳﴾ وَإِذْ جَاءَتْهُمْ آيَةٌ قَالُوا لَنْ نُؤْمِنَ بِحَقِّ نُوْنٍ مِّثْلَ مَا أُوتِيَ رُسُلُ اللَّهِ ۚ اللَّهُ أَعْلَمُ حَيْثُ يَجْعَلُ رِسَالَتَهُ ۚ سَيُصِيبُ الَّذِينَ أَجْرَمُوا صَغَارٌ عِنْدَ اللَّهِ وَعَذَابٌ شَدِيدٌ لِّمَا كَانُوا يَمْكُرُونَ ﴿۱۲۴﴾

گاوریی] مری بیت، و پاشى مە ئەو [ب باوهریى] زىندى كرىت، و مە رۆناھىيەك بۆ چى كرىت، بى نائى خەلكىدا بچىت، ما ھەكى ويە يى د تارىستانىدا [تارىستانا گاوریى] كو قەت ژى دەر نەكەفىت؟! [ئەرى وەكى ئىكن؟ قەت وەكى ئىك نابن]، ئەھا ھۇسا ئەوئى گاوران دكر بۆ ھاتىيە خەملاندن. ﴿۱۲۳﴾ و ھەر ب فى رەنگى مە دەھمى گونداندا كەنكەنە و گرە گریت وان گونەھكار دانايىنە، دا ئەو [مەزن] خاپاندن و خرابىيى تىدا بگپرىنن، و ژ خۇ پىقەتر كەسى ناخپىنن، و ب خۇ ناھەسن ژى. ﴿۱۲۴﴾ گاڭا ئايەت و نىشانەك بۆ وان ھات، [ئەو كەنكەنە] دىيژن: ئەم باوهرىيى نائىن ھەتا بۆ مە ژى [ئايەت و نىشان ژ خودى] نەئىن، ھەر ھەكى بۆ پىغەمبەر رىت خودى ھاتىن. و خودى ب خۇ چىتر دزانىت كا دى پىغەمبەر اتىيا خۇ دەتە كى. ئەوئيت گونەھ كرىن دى ژ خودى بەرھنگارى سىكى و رەزالەت و ئىزايە كا دژوار بن، ژ بەر خرابىيا وان دكر.

قَمَن يُرِدُ اللَّهُ أَنْ يَهْدِيَهُ فَرِشْخَ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ وَمَنْ
يُرِدْ أَنْ يَضِلَّهُ فَرِشْخَ صَدْرَهُ ضَلِيلًا حَرَجًا مِمَّا كَانُوا
يَصْعَدُونَ فِي السَّمَاءِ كَذَلِكَ يَجْعَلُ اللَّهُ الْخَيْرَ عَلَى الَّذِينَ
لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٤٥﴾ وَهَذَا صِرَاطُ رَبِّكَ مُسْتَقِيمًا قَدْ فَصَّلْنَا
الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَذْكُرُونَ ﴿١٤٦﴾ لَهُمْ دَارُ الْآلِ الْكَافِرِينَ
رَبِّهِمْ وَهُمْ وَلِيُّهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٤٧﴾ وَيَوْمَ يُخْشَرُهُمْ
جَمِيعًا يَمْعُرُ الْجَنِّ قَدْ أَسْتَكْبَرْتُمْ مِنَ الْإِنْسِ وَقَالَ
أُولَئِكَ أَهْمُ مِنَ الْإِنْسِ رَبَّنَا اسْتَمِعْ بَعْضَنَا بَعْضًا وَبَلَّغْنَا
أَجَلَنَا الَّذِي أَجَلْتَ لَنَا قَالَ النَّارُ مَثْوًى لَكُمْ فَخَلِّدُوا فِيهَا
إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ إِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿١٤٨﴾ وَكَذَلِكَ نُفِي
بَعْضُ الظَّالِمِينَ بَعْضًا بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٤٩﴾
يَمْعُرُ الْجَنِّ وَالْإِنْسِ أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِنْكُمْ
يُفْضِلُونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِي وَيُزِدُونَكُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ
هَذَا قَالُوا شَهِدْنَا عَلَى أَنْفُسِنَا وَعَزَّ عَنْهُمْ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا
وَشَهِدُوا عَلَى أَنْفُسِهِمْ أَنَّهُمْ كَانُوا كَافِرِينَ ﴿١٥٠﴾

﴿١٤٥﴾ ڦيڇا هه ڪه سيٰ خوديٰ بڦيٽ ڀاسٽه ڀري
بڪهٽ، ديٰ سنگيٰ ويٰ ٻوهر گرتا ئيسلاميٰ ڦه ڪهٽ،
وهه ڪه سيٰ بڦيٽ گومرا بڪهٽ، ديٰ سينگيٰ ويٰ
وهسا تهنگ ڪهٽ [وهختيٰ ڊيڙنيٰ موسلمان بيه]
ههروهڪي سهرهٺه ڦراز ديتيه ٺه ساني، ب ڦي ڀهنگي،
خوديٰ پيساتي و ئيزاييٰ ددانيتيه سهر وان، ٺهويٽ
ٻاوهريئيٰ نه ٿينن. ﴿١٤٦﴾ و ٺهه [دينيٰ تول سهر،
ههيٰ موحه مه د] ڀيڪا خوداييٰ تيهه و يا راسٽه، و ب
سويند مه ب دريٰ ٺايت و نيشان ٺاشڪهرا ڪرن ٻو
ڪه سيٽ چام وهرگر. ﴿١٤٧﴾ به ڪه شتا ته نا و ٽيمن ٻو
وانه ڙ به ريٰ خوداييٰ وانڦه، و ٺهوه پشته ڦانيٰ وان، ڙ
بهر ڪار و ڪرياريٽ وان دڪرن. ﴿١٤٨﴾ و ٺهوه ڀوڙا ڪو
هه ميسان ڪوٺم دڪهٽ [ديٰ بيڙتھ وان] گهليٰ ٺه جنه يان
[مه ڪسهه ديٰ شهيتانن] ههوه گهله ڪ ڙ مروڦان ڪيشانه
تاييٰ ڪوٺ و د سهردا برن، و هه ڦال و دؤسٽيٽ وان ڙ
مروڦان گؤتن [ديٰ بيڙن]: خوديٽو مه ههردو و ڪان مفا
ٻو ڪوٺ ڙ ٽيڪدو وهر گرت [مروڦان ڀيڪيٽ دلخوازيئيٰ
ڙ وان وهر گرتن، و شهيتان ڙي گهه شتنه مرادا ڪوٺ،

دهميٰ مروڦان گوهداريا وان ڪري، و بووينه هه ڦال و دؤسٽيٽ وان] و ٺهه گهه شتنيه ويٰ وهختيٰ ته ٻو
مه داناييٰ و ٺاشڪهرا ڪري، [خوديٰ] ديٰ بيڙيت: ٺاگر جهيٰ ههوه يه، ديٰ ههروهه ڀيڊا بن، هنديٰ خوديٰ
بڦيٽ. ب ڀاسٽيٰ خوداييٰ ته ڪار به جهه و ڀر زانايه. ﴿١٤٩﴾ و ٺهه ب ڦي ڀهنگي هنده ڪ سته مڪاران ديٰ ب
سهر هنده ڪيٽ ديٰ ٽيخين، ڙ بهر ڪار و ڪرياريٽ خراب ٺهويٽ وان دڪرن. ﴿١٥٠﴾ گهليٰ ٺه جنه و مروڦان
ٺهريٰ ما پيغه مبه ڙ ههوه ب ڪوٺ ٻو ههوه نه هاتن، نيشان و ٺايتيٽ من ٻو ههوه بيڙن، و ههوه ڙ ڦي ڀوڙيٰ
بترسينن؟ گؤتن [ديٰ بيڙن]: بهليٰ ٺهه شاده بيبيٰ ل سهر ڪوٺ دهين [ڪو پيغه مبهه هاتوون]، بهليٰ ڙيانا دنيا بي
ٺهوه خاپاندن و د سهردا برن، و شاده بيبيٰ ل سهر ڪوٺ دان ڪو ب ڀاسٽيٰ ٺهوه د گاور بوون.

ذَٰلِكَ أَن لَّمْ يَكُنْ لَّكَ مَوْلَاكَ الْفَرَىٰ يُطْلِقُ أَهْلَهَا
عَقْلُوتٌ ﴿١٣٦﴾ وَلَكُلِّ دَرَجَتٌ مِّمَّا عَمِلُوا وَمَا رَبُّكَ
بِعَظِيمٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٣٧﴾ وَرَبُّكَ الْغَنِيُّ ذُو الرَّحْمَةِ
إِنْ يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ وَيَسْتَخْلِفْ مِنْ بَعْدِكُمْ مَا
يَشَاءُ كَمَا أَنْشَأَكُمْ مِنْ ذُرِّيَةِ قَوْمٍ آخَرِينَ ﴿١٣٨﴾
إِنَّ مَا تُوعَدُونَ لَآتٍ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿١٣٩﴾ قُلْ يَتَّقُوا
أَعْمَلُوا عَلَىٰ مَكَاتِكُمْ إِنْ عَامِلٌ فَسَوْفَ تَعْمَلُونَ
مَنْ تَكُونُ لَهُ عَرْقِيَةُ الدَّارِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْقَالِمُونَ ﴿١٤٠﴾
وَجَعَلُوا لِلَّهِ مِمَّا ذَرَأَ مِنَ الْحَرْثِ وَالْأَنْعَامِ نَصِيبًا
فَقَالُوا هَٰذَا لِلَّهِ بِرَعْمِهِمْ وَهَٰذَا لِلشُّرَكَائِ إِنَّا كُنَّا
لِشُّرَكَائِهِمْ فَلَاحِقٌ لَّهُمُ الْإِلَٰهُ وَمَا كَانُوا بِأَعْيُنِهِمْ
يَصِلُونَ إِلَىٰ شُرَكَائِهِمْ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿١٤١﴾ وَكَذَٰلِكَ
زَيَّنَّا لَكُمُ الْأَشْيَاءَ فَانظُرْ لِمَ لَمْ يَجْعَلْ لَكَ
شُرَكَاءَ لَهُمْ لِيُبْدِ لَهُمْ وَلِيَافِسُوا عَلَيْهِمْ دِينَهُمْ
وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا فَعَلُوا فَذَرِهِمْ وَمَا يَفْعَلُونَ ﴿١٤٢﴾

﴿١٣٦﴾ ئەقە (هاتنا پەغەمبەرەن بۆ وان) ژ بەر هندی
بوو کوب راستی خودایی ته چو باژیر و گوندان ب
ستم و نههقی بهرئاتاف ناکهت، و خه لکی وان دبی
ئاگه بن، و های ژ چو نه بیت. ﴿١٣٧﴾ و هه ر ئیکی
[ژ قه نچ و خرابان] بێک و په ییسکی خۆ ییت ههین
ژ بهر کاری وان کری، و نی خودایی ته بی ئاگه ه
نینه ژ کار و کریاریت هه دکهن. ﴿١٣٨﴾ و خودایی ته
بی دهوله مهنده و خودان دلوفانییه، ئەگەر بئیت ههوه
هه میان دئ تی بهت [دئ بهرئاتاف کهت و ژ بن
بهت]، و هه ر که سی [خودی] بئیت دئ پستی ههوه
ئاکنجی کهت، و شوپنا ههوه ئینیت، هه وه کی هوین
ژ دوینده ها مله ته کی دی داین. ﴿١٣٩﴾ ب راستی تشتی
به یان پی هاتییه دان بۆ هه وه، دئ هه ر ئیت، و هوین
نه شین راگرن، یان خودی نه چار بکهن [کو نه و وی
به یانی ب سه ری هه وه نه ئینیت]. ﴿١٤٠﴾ بئیه: مله تی
من، هوین ل سه ر یا خۆ بن، و کا هوین ل سه ر چنه
وی بکهن، ئەز زی دئ یا خۆ که م، فئيجا پوژا قیامه تی
هوین ب راستی دئ زانن کا دوپا هییا کی دئ یا

خیری بیت [یا مه یان یا هه وه]؟ نی ب راستی سته مکار سه رفه راز نابن. ﴿١٣٦﴾ و موشرکان ژ وان تشتی
کو خودی چیکرین ژ چاندنی و ته رشی پشکه ک بۆ خودی ئیخستینه و ل دویف گوتنا خۆ [یا بی ده لیل و بی
نیشان] گوتن: ئەقە بارا خودییه، و ئەقە زی بارا په رستییت [بوتیت] مهیه، ئەوا بارا بوتان ناگه هیته خودی،
به لی ئەوا بارا خودی دگه هیته بوتان، چ بیسه حوکه مه ئەو دکهن. ﴿١٣٧﴾ و ب هۆ سا هه فپشکی و وان، ژ
موشرکان، کوشتنا بچو یکی و وان [ب ده ستی و وان و ب ساخی] بۆ گه له ک ژ وان خه ملاند، دا وان تی بیهن، و
دینی وان زی ل سه ر وان تیکه ل بکهت [کو هه قی و نه هه قیی ژیک جودا نه کهن]، ئەگەر خودی قیابیه وان
وه نه دکر، فئيجا تو وان و دره ویت ئەو دکهن به یله.

وَقَالُوا هَذِهِ أَنْعَمُ وَحَرَّتْ جَنَّتُ لَا يَطْعَمُهَا إِلَّا مَنْ نَشَاءُ
يَرْعِيهِمْ وَأَنْعَمُ حَرَمَتْ ظُهُورُهَا وَأَنْعَمُ لَا يَذْكُرُونَ
أَسْمَاءَ اللَّهِ عَلَيْهَا افْتِرَاءً عَلَيْهِ سَيَجْزِيهِمْ بِمَا كَانُوا
يَفْعَلُونَ ﴿١٣٨﴾ وَقَالُوا مَا فِي بُطُونِ هَذِهِ الْأَنْعَمِ خَالِصَةٌ
لِذُكُورِنَا وَمُحَرَّمٌ عَلَى الْأُنثَى وَإِنْ يَكُن مَبِيتَةً
فَهُمْ فِيهِ شُرَكَاءُ سَيَجْزِيهِمْ وَصْفَهُمْ إِنَّهُ حَكِيمٌ
عَلِيمٌ ﴿١٣٩﴾ قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ قَتَلُوا أَوْلَادَهُمْ سَفَهًا بِغَيْرِ
عِلْمٍ وَحَرَّمُوا مَا رَزَقَهُمُ اللَّهُ افْتِرَاءً عَلَى اللَّهِ قَدْ ضَلُّوا
وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ ﴿١٤٠﴾ * وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَ جَنَّاتٍ
مَعْرُوسَاتٍ وَعَذِيرٌ مَعْرُوسَاتٍ وَالزَّيْتُونَ وَالزُّيُونُ
أَكْلُهُ وَالزَّيْتُونُ وَالزُّيُونُ مُتَشَابِهٌ وَغَيْرُ مُتَشَابِهٍ
كُلُوا مِنْ ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَآتُوا حَقَّهُ يَوْمَ حَصَادِهِ
وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ ﴿١٤١﴾ وَمِمَّنْ الْأَنْعَمُ
حَمُولَةٌ وَفَرَسَاتٌ كُلُّوا مِمَّا رَزَقَكُمْ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعُوا
خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿١٤٢﴾

الجزء الثامن

﴿١٣٨﴾ [ژ دهف خو] گوتن شهف تهرش و چاندنه د
قهدهغه کرینه [ئانکو نابیت کهس دهستی خو بکه تی،
چونکی پشکا بوتانه] نابیت کهس ژئ بخوت، ژ بلی
وی یی مه بقیث [ژ خولام و خزمه تکاریت بوتان]،
[و گوتن]: شهفه هندهک تهرشن سویاربوونا وان
نهدورسته و حهرامه، و هندهک تهرشان ژئ [دگهل
سه رژیگرئی] نافئ خودئ ل سهر نائین، و قئ
کریاری ژ دره و ب بال خودیشه لی ددهن، خودئ
دئ وان ب دره و وان دکر، جزاکهت. ﴿١٣٩﴾ و وان
[موشرکان] گوت: تشتئ دزکی فان تهرشاندا ههمی
بهس بز زه لامیت مهیه، و حهرامه ل سهر ژئیت مه،
به لی شه گهر بوو، یی مری، ههمی [ژن و میر] تیدا
پشکدارن، تیزیک خودئ دئ وان ب سالو خه کرنا وان
جزاکهت [ژ بهر حه لالکرن و حهرامکرنا بی دهلیل و
بی نیشان]. ب راستی خودئ یی کاربنه جه و زانایه.
﴿١٤٠﴾ ب سویند، شهویت بچوکیث خو ژ نهفامی
و خشیمی کوشتین بهرزیان و خوسارهت بوون، و
شهویت شهو رزقی خودئ داییی، ژ دره و ژ کیسی

خودئ ل سهر خو حهرامکرین، بهرزیان و خوسارهت بوون، شهفه گومرا بوون، و قهت نه دپاسته پری
بوون. ﴿١٤١﴾ و ههر شهوه جنیک و باغ [ژ گهلهک جوبنان] دایین، سهرئهرد [وهکی میوی و گوندوری و شتی
و کولندی... و هتد] و بلند ل سهر بنئ خو، [وهکی داریت فیتی] و دار قهسپ و شینکاتی کو فیتی و وان
رهنگ و رهنگه، و زهیتوین و هناریت دایین، وهکی ئیک و نهوهکی ئیک [دبیت ته مه تی ئیک بن، و نه ئیک
تام بن، و نه ته مه تی ئیک بن]، فیتجا و هختئ شهو دار هاتنه بهری و فیتی دان، ژئ بخون و زه کاتا وان پوژا
چینیئ بدنه، و دهریژیئ (ئیسراف) نه کهن، ب راستی خودئ حه ژ دهستدریایان ناکهت. ﴿١٤٢﴾ و تهرش
[گهلهک جوبن] دایینه هه وه، هندهک بز باری [و هندهکان ژئ فه کوژن، و شیرئ ژئ بدوشن، و مغایی ژ موی
و هریا وان و هر گرن] و نفیان ژئ چیکه، و ژوئ یا خودئ کریهه رزقی هه وه بخون، و ب دویف پینگا فیت
شهیتانی نه کهفن، ب راستی شهیتان بز هه وه دژمنه کیئ ئاشکهره و دیاره.

﴿۱۴۳﴾ وژ تهرشان ههشت جوت [گوشت حلال] [دایینه]، ژ په زئی سپی نیر و می، وژ بزنی نیر و می. بیژه: ئه ری خودی ژ فان یی نیر حهرام کریه؟ یان ژ وان یی می؟ یان ژ ی (تیزکا) د مالچویکی میاندا؟ کا ژ زانین بو من بیژن، ئه گهر هوین راستگونه. ﴿۱۴۴﴾ وژ حیستران جوت هک [نیر و می] وژ چیلان جوت هک [نیر و می]، [مه دایینه هه وه]. بیژه: ئه ری خودی ژ فان یی نیر حهرام کریه؟ یان ژ وان یی می؟ یان ژ ی (تیزکا) د مالچویکی میاندا؟ یان ژ ی هوین ینت ئاماده و حازربوون و مختی خودی فهران ب فی چه ندی دایینه هه وه؟! فیجا ما کی ژ وی سته مکارتره ئه وی دره وی ژ کیسی خودی بکته، دا ژ نه زانین خه لکی د سهردا بهت؟ و ب راستی خودی مروفیت سته مکار راسته ری ناکته. ﴿۱۴۵﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه: [گاوریت مه که هی] ئه ز دوی و ه حییدا یا بو من هاتی [کو قورئانه] تشته کی حهرام و نه دورست ل سهر هه ریکی هه بیت نابینم، ژ بلی مراری یان ژ ی خوینه کا روون یان ژ ی گوشتی به رازی، نی ئه وی پیسه، یان ژ ی ژ گونه هه نا فی غیری خودی ل سهر ئینا بیت، فیجا هه ره که سی نه چار بیت [ژ برساندا ژ حهرامی بو ری بخوت] به لی بیی کو دل ل سهر هه بیت و زیده بده ته بهر [چو گونه هل سهر نینه]، ب راستی خودای ته گونه هه ژ بهر و دلوقانه. ﴿۱۴۶﴾ و مه هه می جانه وهریت ب په نچ ل سهر جو هیان حهرام و نه دورست کرن، وژ چیل و په زان، مه به زئی وان ژ بلی بی ب پشته و انقه ژ لای زکیقه و ب عویر و رویشیکانقه، یان یی تیکه لی ههستی، مه ل سهر وان حهرامکر، و ئه ف جزایه ژ بهر سته م و خرابیا وان، مه دا بهر وان، و بی گو مان ئه م راست بیژن.

ثُمَّ نَبَيَّا أَزْوَاجَ مِمَّنْ الضَّالِّينَ وَمِمَّنْ لَّمْ يَمْنَعِ أَثْنَيْنِ قُلْ أَلَدَّكْرَيْنَ حَرَّمَ أَمَّا الْأُثْنَيْنِ أَمَا أَشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ أَرْحَامُ الْأُثْنَيْنِ تَبَوُّنِي بِعِلْمٍ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿۱۴۳﴾ وَمِمَّنْ الْأُولَى اثْنَيْنِ وَمِمَّنْ الْبَقَرِ اثْنَيْنِ قُلْ أَلَدَّكْرَيْنَ حَرَّمَ أَمَّا الْأُثْنَيْنِ أَمَا أَشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ أَرْحَامُ الْأُثْنَيْنِ أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ وَصَّيْكُمُ اللَّهُ بِهِذَا فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ أَفْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا لِيُضِلَّ النَّاسَ بِغَيْرِ عِلْمٍ إِنْ اللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿۱۴۴﴾ قُلْ لَا أَجِدُ فِي مَا أُوْحِيَ إِلَيَّ مُحَرَّمًا عَلَى طَاعِمٍ يَطْعَمُهُ إِلَّا أَنْ يَكُونَ مَيْتَةً أَوْ دَمًا مَسْفُوحًا أَوْ لَحْمَ خَنزِيرٍ فَإِنَّهُ رِجْسٌ أَوْ فِسْقًا أُهْلًا لِّغَيْرِ اللَّهِ بِهِ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ بَاغَ وَلَا عَادَ فَإِنَّ رَبَّكَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿۱۴۵﴾ وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا كُلَّ ذِي ظُفْرٍ وَمِمَّنْ الْبَقَرِ وَالْغَنَمِ حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ شُحُومَهُمَا إِلَّا مَا حَمَلَتْ ظُهُرُهُمَا أَوِ الْحَوَايَا أَوْ مَا اخْتَلَطَ بِعَظْمٍ ذَلِكَ جَزَيْنَاهُمْ بِبَغْيِهِمْ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿۱۴۶﴾

فَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقُلْ رَبُّكُمْ ذُو رَحْمَةٍ وَاسِعَةٍ وَلَا يُرَدُّ بَأْسُهُ عَنِ الْقَوْمِ الْمُجْرِمِينَ ﴿١٤٧﴾ سَيَقُولُ الَّذِينَ أَشْرَكُوا لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَشْرَكْنَا وَلَا آبَاؤُنَا وَلَا حَرَمْنَا مِنْ شَيْءٍ كَذَلِكَ كَذَبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ حَتَّىٰ ذَاقُوا بَأْسَنَا قُلْ هَلْ عِنْدَكُمْ مِنْ عِلْمٍ فَتُخْرِجُوهُ لَنَا إِنْ تَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنْ أَنْتُمْ إِلَّا خَيْرُ صُومٍ ﴿١٤٨﴾ قُلْ فَلِلَّهِ الْحُجَّةُ الْبَالِغَةُ فَلَوْ شَاءَ لَهَدَيْتُكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿١٤٩﴾ قُلْ هَلْ شَهِدَ اللَّهُ الَّذِينَ يَشْهَدُونَ أَنَّ اللَّهَ حَرَّمَ هَذَا إِنْ شَهِدُوا فَلَا تَشْهَدُ مَعَهُمْ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ وَهُمْ بِرَبِّهِمْ يَغْدُلُونَ ﴿١٥٠﴾ قُلْ تَعَالَوْا أَتْلُ مَا حَرَّمَ رَبُّكُمْ عَلَيْكُمْ أَلَّا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَلَا بِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ مِنْ أَمَلِيكُمْ مَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ لَئِيْلٌ مُسْقَطُ الْمَقَالِفِ ﴿١٥١﴾ وَلَا تَزْنُوا زَنًا وَلَا تَقْرَبُوا الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلَا مَبْطُنًى وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ ذَٰلِكُمْ وَصَّيْتُكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١٥٢﴾

﴿۱۴۷﴾ فَيَجَا نَه گهر باوهر ژ ته نه کرن، و وان تو دره وین دانایی، بیژه: خودایی هه وه خودان دلوفانییه کا به رفره هه [له زئی ل جزادانا هه وه ناکت، به لی د گهل دلوفانییا وی یا به رفره هه]، ئیزایا وی ژ مروفت گوه هکار نائیسته وهر گپران. ﴿۱۴۸﴾ ته ویت هه قال و هه فیشک بو خودی چیکرین دی بیژن: نه گهر خودی قیابایه، نه مه و نه باب و باپریت مه، هه فیشک چی نه دکر، و مه چو تشت [ل دهف خو] حهرام نه دکر، ههر هو سا ته ویت بهری وان ری پیغهمبه ریت خو دره وین دانان و باوهری پی نه ئینان، هه تا تامکرینه ئیزایا مه، بیژه: ته ری هه وه دهلیل و زاینه ک [ل سهر وئ گوتنا هوین دکهن] هه یه؟ [نیشا مه بدهن] ب راستی هوین ژ گو مانئ پیقه تر ل دویف چوی ی دی ناچن، و هوین ژ بلی دره وئ چوی ی دی نایژن. ﴿۱۴۹﴾ بیژه: نی دهلیلی ب هیژ و گو مانر پی خودیه، نه گهر قیابایه [هه وه راسته ری بکت] دا هه وه هه میسان راسته ری کت. ﴿۱۵۰﴾ بیژه: کا شاهدیت خو بینن، ته ویت [وئ] شاده یی ددهن کو خودی ته فه ییت

حهرامکرین [مه خسه د ته و جوینی حیشترانن ته ویت وان حهرامکرین، و تشتیت دی [بزره ئایه تا (۱۰۳) ژ سورته تا مائیده]، فیجا نه گهر [ژ نه هقی] شاده یی دان، تو شاده یی د گهل وان نه ده. و ب دویف دلخوازییا وان نه که فه، ته ویت ئایه و نیشانیت مه دره و داناین، و ته ویت باوهری پی ب قیامه تی نه ئینن، و هه قبه ران بو خودایی خو ددانن، و به ری خو ژ و وهر دگپرن. ﴿۱۵۱﴾ بیژه وهرن دا ته وئ خودی ل سهر هه وه حهرامکری بو هه وه بخوینم، و بیژم: چو تشتان بو خودی نه که نه هه فیشک، و د گهل دهیبابان د قه نج بن، و زار و کیت خو ژ ترسا برسی نه کوژن، ته م رزقی هه وه وئ وان ددهین، و نیزیکی گوه نه هان نه بن چ ییت ئاشکهر ا و چ ییت نه به نی، و ته و نه فسا خودی کوشتنا وئ حهرامکری، نه کوژن ژ بو تولفه کرنی [به رانه ر کوشتنه کی] نه بیت. ته ها ته فه یه خودی فه رمانا هه وه پی کری، دا هوین ته قله کی بو خو بگرن [و به رهنکاری گوه نه هان نه بن].

وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ حَتَّىٰ يَبْلُغَ أَشُدَّهُ
وَأَوْفُوا بِالْكَيْلِ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ لَا تُكَلِّفُوا نَفْسًا إِلَّا
وُسْعَهَا وَإِذَا قُلْتُمْ فَاعْدُوا وَلَوْ كُنَّا زَاغِرِينَ وَبِعَهْدِ
اللَّهِ أَوْفُوا ذَلِكُمْ وَصَّكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿١٥٢﴾
وَأَن هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ فَاتَّبِعُوهُ وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ
فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَنْ سَبِيلِهِ ذَلِكُمْ وَصَّكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ
تَتَّقُونَ ﴿١٥٣﴾ ثُمَّ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ تَمَامًا عَلَى الَّذِي
أَحْسَنَ وَتَفْصِيلًا لِّكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً لَّعَلَّهُمْ يُلْقَاوُ
رَبَّهُمْ يُؤْمِنُونَ ﴿١٥٤﴾ وَهَذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ فَاتَّبِعُوهُ
وَأَتَّقُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٥٥﴾ أَن تَقُولُوا إِنَّمَا أَنْزَلَ الْأَنْبِيَاءُ عَلَىٰ
طَائِفَتَيْنِ مِن قَبْلِنَا وَإِن كُنَّا عَن دِرَاسَتِهِمْ لَغَافِلِينَ ﴿١٥٦﴾
أَوْ تَقُولُوا لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْنَا الْكِتَابُ لَكُنَّا أَهْدَىٰ
مِنْهُمْ فَقَدْ جَاءَكُمْ بَيِّنَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ
فَمَنَ أَظْلَمُ مِمَّن كَذَّبَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَصَدَفَ عَنْهَا سَاحِرَی الَّذِینَ
یَصْدُقُونَ عَنْ ءَايَاتِنَا سُوءَ الْعَدَابِ بِمَا كَانُوا یَصْدُقُونَ ﴿١٥٧﴾

﴿۱۵۲﴾ و نیز یکی مالی یتیم سیوی نه بن، نه گهر بؤ خیرا وی نه بیت [کو بؤ پاریزن و بؤ شؤل پی بکه ن]، هتا ب دورستی تی نه گهیت و بالق نه بیت، و هوین ب دورستی پیشان و کیشانی [د کرین و فروتیت خؤدا] بکه ن، و ئەم که سی ژ شیانا وی زیده تر ژئ ناخوازین، و نه گهر هوین ئاخفتن، راستیی بیژن، خو هه که نه وی هوین د دهره قئ ویدا دئاخفن مرو قئ هه وه زی بیت، و په پانا هه وه د گهل خودئ دای ب جه بینن، نه فیه خودئ نه مرئ هه وه پی کری، دا هوین پیقه بچن و تۆبه بیته بیرا هه وه. ﴿۱۵۳﴾ و ب راستی نه فیه ریکا من، کو ریکه کا راست و دورسته، فیجا بگرن و ل دویف هه رن، و چو ریکیت دی نه گرن، دی هه وه ژ ریکا خودئ دهر ئیخن و هه وه ژیکشه کهن. نه ها نه فیه خودئ فهر مانا هه وه پی دکهت، دا هوین پاریزکاریا خودئ بکه ن. ﴿۱۵۴﴾ و مه تهورات دامووسایی، کو ته مامکرنا قه نجیی ل سهر وی یی قه نجی کری، و ئاشکه راکره ب دریزی بؤ هه می تشنان [نه و برپاریت نه و د دینی خؤدا هه و جه دینی]، و راسته ریکه ره [ریکا

راسته ریکر نییه] و دلؤ فانییه، دا نه و باوهریی ب دیدارا [لیقانا] خودایی خو بینن. ﴿۱۵۵﴾ و نه ف قورئانه کتیبه کا پیروژه مه بؤ ته ئیناییه خوارئ، فیجا ل دویف هه رن، و هشیار بن ژئ دهر نه که فن، دا هوین ب بهر دلؤ فانییا خودئ بکه فن. ﴿۱۵۶﴾ [و نه ف قورئانا پیروژه مه ئیناییه خوارئ] دا هوین نه بیژن: [گه لی قوره شییان] کتیب بهس بؤ هه ردو دهسته کتیت بهری مه [جو هی و فه له یان] بیت هاتینه خوارئ، و ئەم ب خو ژئ چو ژ خواندنا کتیبیت وان نوزانین، و ژئ بی ئاگه هین. ﴿۱۵۷﴾ و دا هوین نه بیژن: ب راستی نه گهر کتیب بؤ مه هاتبایه، ئەم دا ژ وان [ژ جو هی و فه له یان] راسته ریت بین، فیجا ب راستی نشان و ده لیلکه ژ خودایی هه وه [کو قورئانه] بؤ هه وه هات، کو ریکا راسته ریتی و دلؤ فانییی، فیجا ما کی ژ وی سته مکار تره یی ئایه تیت خودئ دهره دانایین [و دانیت]، و رویی خو ژئ وهر دگیت و خه لکی زی ژئ دده ته پاش؟ نه ویت رویی خو ژ قورئانا مه وهر دگیت، و خه لکی زی ژئ دده نه پاش، ئەم دی وان ب ئیزایه کا دژوار ئیزا دهین ژ بهر روی وهر گپانا وان.

﴿١٥٨﴾ ل هيقيا چنه؟ ؤو ل هيقيننه ملياكت
[روح كيشان] بو وان بيت [و روحا وان بكيشيت]،
يان زى ل هيقيا هانتا خودايى تهنه [روژا قيامه تى]،
دا حوكمى د نابقهرا واندا بكهت]، يان زى ؤو
ل هيقيا هندهك نشان و ثايه تيت خودايى تهنه
[بيت روژا قيامه تى]، و ژنوى باوهريسى بينن]. روژا
نيشائيت قيامه تى دتئى ئيدى باوهريسىنانا كه سى مفايى
ناگه هينتى، ئه گهر بهرى هنگى باوهرى نه ئينايت،
يان زى باشى و قهنجى د باوهرىسا خودا نه كريت.
بيژه: ل هيقيا وى روژى بن، ب راستى ؤهم ب خو
ژى يى ل هيقىي. ﴿١٥٩﴾ ب راستى ؤهويت دينى خو
پارچه پارچه كرين و ل سهر ژيك جودا بوويين [كو
هندهكى و هر دگران و هندهكى دهيلن، و باوهريسى ب
هندهك پيغه مهران دئينن و ب هندهكان نائينن، وهكى
جوهى و فلهيان]، و ؤو ب خو ژى بوويينه دهستهك
دهستهك، ته شو له ژ وان نينه [كا خودى دى چ سزا
دهته بهر وان، و توژ وان نهبه پرسى]، و حسابا وان
بهس ل دهف خودييه، پاشى ؤو دى وان ب كار و

كريارىت وان ئاگه هدار كهت. ﴿١٦٠﴾ ههر كه سى [روژا قيامه تى] ب خيره كى بيت، خودى دى دهه جار
وهكى وى خيبرى دتهى [وى بقت دى بو پتر لى كهت ههتا حفت سهه قاتان و پتر]، و ههر كه سى
ب گونه هه كى بيت، ب گونه هه كا وهكى وى پيغه تر نائيه جزا كرن، و سته م لى نائيه كرن [نه خيريت
وى كيم دين و نه گونه هل سهر زيده دين]. ﴿١٦١﴾ [هه مى موحه مه د] بيژه [وان]: ب راستى خودايى من
ئه ز يى راسته رى كريمه ريكه كا (دينه كى) راست و بى خوارىيه، دينى ئيراهيميه، كو دينه كى شه ده ره ژ
خوارى و خرايىي، و ؤو ب خو ژى [ئانكو ئيراهيم] نه ژ موشر كان بوو. ﴿١٦٢﴾ [هه مى موحه مه د] بيژه
[وان]: ب راستى نقيژا من، و ههر تشتى ئه ز فه كوژم، يان بهرستن و عياده تى من، و ژيانا من و مرنا من،
خبرهك بو خودايى هه مى جيهانانه. ﴿١٦٣﴾ هه قال و هه فېشك بو نينن، و فهر مانا من ب قى هاتيه كرن، و
ئه ز ب خو موسلمانى تيكيمه. ﴿١٦٤﴾ [هه مى موحه مه د] بيژه [وان]: ئه ز چاواژ بلى خودى خودايه كى دى
بو خو بگرم، و ؤو ب خو خودايى هه مى تشتانه؟! و كهس نائيه ئيز اذان ب وى گونه هى نه بيت يا وى
كرى، و كهس گونه ها كه سى هه لنا گريت، پاشى زقرينا هه وه ههر ب بال خودايى هه وه فهيه، قيجا [وى
روژى كو روژا قيامه تيه] دى [خودى] هه وه ب وى تشتى هوين تيدا ژيك جودا و نه ئيك، ئاگه هدار كهت.
﴿١٦٥﴾ و ؤه وه هوين دئه رديدا كرينه جهگرتى [پشتى مله تيت بوى فبرايان]، و هندهك ژ هه وه ب پيك و
په ييسكان ب سهر هنده كيت دى ئيخستن، دا هه وه ب وى تشتى داييه هه وه بهر بينيت، ب راستى خودايى
ته زوى ئيزايى دده ته بهر وان ييت جهرباندى، و ب راستى ؤو گونه هه ژييه ر و دلؤ فانه.

هَلْ يَظُنُّونَ إِلَّا أَنَّا قَاتَيْنَاهُمُ الْمَلَائِكَةُ أَوْ يَأْتِي رَبُّكَ أَوْ يَأْتِ بَعْضُ
آيَاتِ رَبِّكَ يَوْمَ يَأْتِي بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا إِيْمَانُهَا
لَوْ تَكُنْ ءَامَنَتْ مِن قَبْلُ أَوْ كَسَبَتْ فِي إِيمَانِهَا خَيْرًا قُلِ انْتَضِرُوا
إِنَّمَا تُنْتَظَرُونَ ﴿١٥٨﴾ إِنَّ الَّذِينَ قَرَأُوا آيَاتَهُ وَكَانُوا يَسْتَعْجِلُونَ مِنْهُمْ
فِي شَيْءٍ إِنَّمَا أَمْرُهُمْ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ يُنَبِّئُهُم بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿١٥٩﴾
مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَلِهَا وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ
فَلَا يَجْزِي إِلَّا مِثْلَهَا وَهُوَ لَا يَظْلَمُونَ ﴿١٦٠﴾ قُلِ إِنِّي هَدَيْتُ رَبِّي
إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ دِينًا قِيَمًا مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَتْ
مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٦١﴾ قُلِ إِن صَلَائِي وَسُكُوتِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ
رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٦٢﴾ لَا شَرِيكَ لَهُ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ ﴿١٦٣﴾
قُلْ أَغَيْرَ اللَّهِ أَغْبَى رَبًّا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ وَلَا تَكْسِبُ كُلُّ
نَفْسٍ إِلَّا عَلَيْهَا وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَى ثُمَّ إِلَى رَبِّكُمُ
مَرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿١٦٤﴾ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَكُمْ
خَلَائِفَ الْأَرْضِ وَرَفَعَ بَعْضَكُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِيَبْلُوَكُمْ فِي
مَاءِ آتَانِكُمْ إِنَّ رَبَّكَ سَرِيعُ الْعِقَابِ وَإِنَّهُ لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٦٥﴾

سوره ناه عراف

ل مه كه هئ هاتيه خوارئ (۲۰۶) نايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ب فئ رهنگئ دئته خواندن: ئەلف، لام، ميم، صاد، و ئەفە ژ تپيئت عەرەبينە کو هەمی تیکدا (۲۸) تيين، نیشانن ل سەر ئيعجازا قورئانئ راما ن ژئ ئەفەيه کو عەرەبان پئ چئ ناييت قورئانە کا وهکی فئ قورئانئ بدانن، هەر چەندە زمانئ وان هەر ژ فان حەرفان پيک هاتيه. ﴿۲﴾ ئەف قورئانە کتبه که بۆ تە هاتيه خوارئ، فيتجا بلا سينگئ تە نەنگ نەبيت [ژ بەر هەلويستئ موشرکان ژ تە و فئ کتبيئ]، دا تو وان ب فئ قورئانئ بترسينئ و هشيار بکەئ، و دا ببيتە بيرئنان بۆ خودان باوهران. ﴿۳﴾ [گەلئ موسلمانان] ل دويف وئ هەرن ئەواژ دەف خودايئ هەو هەو بۆ هەو هەو هاتيه خوارئ [کو قورئانە] و ژ بلي خودئ ب دويف چو هاريکار و دۆستان نە کەفن [چ بوت و چ خيفزانک

الجزء الثامن

سورة الاعراف

بسم الله الرحمن الرحيم

الْمَصِّ ۝ اَنْزَلَ اِلَيْكَ فَلَا يَكُنْ فِي صَدْرِكَ حَرَجٌ مِّنْهُ لِيُنْذِرَ بِهِ ۝ وَذِكْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ ۝ اتَّبِعُوا مَا اُنْزِلَ اِلَيْكُمْ مِّنْ رَّبِّكُمْ وَلَا تَتَّبِعُوا مَن دُونَهُ ۝ اُولَٰئِكَ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ ۝ وَكَمْ مِّنْ قَرْيَةٍ اَهْلَكْنَاهَا فَعَجَّاهَا بَاْسًا يَبِئْسَ اَوْتَاهُمْ فَايْلُون ۝ فَمَا كَانَ دَعْوَاهُمْ اِذْ جَاءَهُمْ بَاْسًا اِلَّا اَن قَالُوا اِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ۝ فَلَنَسْئَلَنَّ الَّذِي اَرْسَلَ اِلَيْهِمُ الرِّسَالَ ۝ اَنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ۝ فَلَنَقْصُصَنَّ عَلَيْهِمْ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ۝ وَالْوَزْنُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ ۝ فَمَن ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ ۝ فَاُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۝ وَمَن خَفَّتْ مَوَازِينُهُ ۝ فَاُولَٰئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا اَنْفُسَهُمْ يَمَّا كَانُوا يَآيَتِنَا يَظْلُمُونَ ۝ وَلَقَدْ مَكَرْتُمُ فِي الْاَرْضِ ۝ وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعِيشًا ۝ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ۝ وَلَقَدْ خَلَقْنَاكُمْ ثُمَّ صَوَّرْنَاكُمْ ثُمَّ قُلْنَا لِلْمَلٰٓئِكَةِ اَسْجُدُوْا لِاٰدَمَ فَسَجَدُوْا اِلَّا اِبْلٰسَ لَمْ يَكُن مِّنَ السَّٰجِدِيْنَ ۝

۱۵۱

و چ سەرە گاوار، و هوین کیم پیئە دچن و دئینە بیا خو. ﴿۴﴾ و گەلە ک گوند و بازیر مه ویرانکرن، ئیزایا مه ب شەف و ئەو نفسئ [و هکی ملەتئ] (لئووط) پیئە مبهەر] یان ژئ د نیشا پوژئیدا و د خەوا نیفرودا [و هکی ملەتئ شوعەیب پیئە مبهەر] ب سەر واندا هات. ﴿۵﴾ فیتجا وەختئ ئیزایا مه ب سەر واندا هاتی، وان چو ئاخفتن نەبوو، ژ بلی کو گۆتن: ب راستئ ئەم سەمکار بووین [لەوا ئەفە هاتە سەرئ مه، و چو سەم ل مه نە هاتیه کرن]. ﴿۶﴾ بئ گۆمان ئەم دئ پسایارا وان [ملەتان] کەین، ئەو یئ پیئە مبهەر بۆ چۆین [کا وان چاوا پيشوازییا وان کر، و چاوا بەر سفا وان دا؟] و دئ پسایارا پیئە مبهەر ان ژئ کەین [ئەو یئ بۆ وان هاتینه هنارتن کا وان ملەتان گوہئ خو دایینه وان یان نە؟]. ﴿۷﴾ بئ گۆمان ئەم دئ ژ زانین بۆ وان بیژین کا چ د نافیەرا واندا چئوو و بییه، و نەکو ئەم نە یئ حازر و دیار بووین [هەتا تشەک ل بەر مه بەر زە بیت]. ﴿۸﴾ وئ پوژئ کیشان و سەنگ یاراست و دورستە [بئ کیم و کاسییه] فیتجا هەر کەسئ ترازیا وی گران بوو، [و سەرئ ترازیا کار و کریاریت وی یئ قەنج ژ یئ خراب گرانتر لئ هات] ئەفە ئەون یئ سەرفەراز. ﴿۹﴾ و هەر کەسئ ترازیا وی سفا بوو [و سەرئ ترازیا کار و کریاریت وی یئ خراب ژ یئ قەنج گرانتر لئ هات]، ئەفە ئەون یئ وان خو خسارەت کرین، ژ بەر وئ گاوری و باوهری نە ئینانا وان ب نشان و نایەتت مه ذکر. ﴿۱۰﴾ و مه هوین دئەردیدا بنە جەکرن، و هەمی ئە گەر یئ ژنی ژ خوارن و فەخوارنئ مه بۆ هەو هەو کر نە تیدا، [دگەل هندی ژئ] کیمە ک ژ هەو شوکورا خودئ دکەن. ﴿۱۱﴾ و ب سویند مه هوین چیکرینە [ئادەم بابئ هەمی مرو فان مه ژ هەریئ چیکرییه] باشئ مه [ئادەم] ب وینە و شکل ئیختست، پاشئ مه گۆتە ملیاکەتان سوجدە یئ [سوجدە یا سلاف و ریز گرتئ] بۆ ئادەمی ببن، هەمییان سوجدە بر، ئبلیس تئ نە بیت، نە ژ سوجدە بران بوو.

﴿۱۲﴾ [خودى] گوتى: چ وەل تە كر تو سوجده يى نەبەى، دەمى من فەرمانا تە پى كرى؟ گوت: ب راستى ئەز ژ وى چيترىم، تە ئەز يى ژ ناگرى چيكرىم، و تە ئەو يى ژ ھەريى چيكرى. ﴿۱۳﴾ [خودى] گوت: ژ جھى خو و ژ بەحەشتى داکەفە [سەر ئەردى] چونكى بۆ تە دورست نينه تو خو تيدا [ل سەر ئەمرى من] مەزن بکەى. ژى دەرکەفە، [ب راستى] تو ژ رەزىل و رسوايانى. ﴿۱۴﴾ [بلىسى] گوت: مۆلەتتى بدە من ھەتا پوژا مرى ژ گوران پادىن [من ھيئەلە ساخ]. ﴿۱۵﴾ [خودى] گوت: ب راستى تو يى مۆلەت داىى. ﴿۱۶﴾ [بلىسى] گوت: ژ بەر کو تە ئەز گومرا کرم و د سەردا برم، ب سويند ئەز دى بۆ وان د رىکا تە يا راستدا پوينم [و دى وان ژى دەمە پاش، و کەفەمە د رىکا واندا]. ﴿۱۷﴾ پاشى ئەز دى ژ پيشيا وانفە و ژ پشتا وانفە و ژ مىلى وان يى راستيئە و ژ مىلى وان يى چەپتە ئيمە وان [مەخسەد ژ ھەمى رەخانفە دى رىکيت خراب ب بەر وان ئيخم و وان د سەردا بەم] کو تو باراپتر ژ وان شوکوردار و خودان باوەر

نەبينى. ﴿۱۸﴾ [خودى] گوت: ب رسوايى و عەيدارى و دەرئىخستى ژى دەرکەفە، ب سويند ھەر کەسى ب دويىف تە بکەفیت [بلا بزانن] ئەز دى دۆژەھى ب ھەو ھەمىيان تژى کەم. ﴿۱۹﴾ و ھەى ئادەم، تو و کابانىيا خو د بەحەشتىدا ئاکنجى بىن، و ژ ھەر جھى ھەو ھەمىيان بى منەت ژى بخون، بەلى خو نيزىكى فى دارى نەکەن، ئەگەر ھوين دى ژ ستەمکاران ئينە ھەژمارتن. ﴿۲۰﴾ بەلى شەيتانى وەسواس و گوژمان ئىخستە دلى وان [و دەر خەلە تيسرا کرن] داشەر مگەھى (عەورەت) وان يى فەشارتى بۆ وان ديار بکەت، و گوت (گوتە وان): خودايى ھەو ھوين ژ فى دارى نەدايسنە پاش ژ بەر ھندى نەبيت دا ھوين ھەردو نەبنە ملياکەت يان ژى ھەر و ھەر د بەحەشتىدا نەمينن. ﴿۲۱﴾ و [شەيتانى] بۆ وان سويند خوار کو ب راستى من خيرا ھەو ھەمىيان. ﴿۲۲﴾ فيجا ب فند و فيلان ئەو خاپاندن و نزمکرن و ئينانە خوارى [و دەر خەلە تيسرا کرن] فيجا وەختى ژ دارى خوارىن شەر مگەھا وان بۆ وان ديار بوو، و دەست ھاڤيتنى بەلگيت بەحەشتى ژيئە کرن و خو پى نخافتن، و خودى وان گازى کرە وان: ما من ھوين ژ وى دارى نەدابوونە پاش [و نەھيا ھەو ھەمىيان نە کر بوو]، و ما من نە گوتبوو ھەو، ب راستى شەيتان بۆ ھەو دژمنە کى ديار و ئاشکەرايە.

قَالَ مَا مَنَعَكَ أَلَّا تَسْجُدَ إِذْ أَمَرْتُكَ قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِّنْهُ خَلَقْتَنِي مِن نَّارٍ وَخَلَقْتَهُ مِن طِينٍ ۚ قَالَ فَاهْبِطْ مِنْهَا فَمَا يَكُونُ لَكَ أَنْ تَتَكَبَّرَ فِيهَا فَاخْرُجْ إِنَّكَ مِنَ الصَّاغِرِينَ ۝ قَالَ أَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ۝ قَالَ إِنَّكَ مِنَ الْمُنظَرِينَ ۝ قَالَ فِيمَا أُغْوِيْتَنِ لَا فَعَدَنَ لَهُمْ صِرْطُكَ الْمُسْتَقِيمَ ۝ ثُمَّ لَا يَذَرُهُمْ فِي بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ وَعَنْ أَيْمَنِهِمْ وَعَنْ شَمَائِلِهِمْ وَلَا يَجِدُ أَكْثَرُهُمْ شَاكِرِينَ ۝ قَالَ أَخْرَجْ مِنْهَا مَذْمُومًا مَّدْحُورًا لَّنِ يَبْعَثُ مِنْهُمُ لَأَلًا جَهَنَّمَ مِنْكُمْ أَجْمَعِينَ ۝ وَيَتَادَمُّ أَصْكَرُ أَنْتَ وَرَوْحُكَ الْجَنَّةَ فَكَلَّا مِنْ حَيْثُ يَشْتُمُوا وَلَا تَقْرُبْ أَهْلَ الشَّجَرَةِ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ ۝ فَوَسَّوَسَ لَهُمَا الشَّيْطَانُ لِيُبْدِيَ لَهُمَا مَا وُورِيَ عَنْهُمَا مِنْ سَوْءِيهُمَا وَقَالَ مَا نَهَاكُمَا رَبُّكُمَا عَنْ هَذِهِ الشَّجَرَةِ إِلَّا أَن تَكُونَا مَلَائِكَةً ۖ أَوْ تَكُونَا مِنَ الْخَالِدِينَ ۖ وَقَاسَمَهُمَا إِنِّي لَكُمَا لَنَاصِحٌ حَقٌّ ۖ فَذَلَّلَهُمَا يَتَرَوَّافًا ۖ أَفَا الشَّجَرَةُ بَدَتْ لَهُمَا سَوْءُهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِمَانِ عَلَيْهِمَا مِنْ رَوْحِ الْجَنَّةِ وَنَادَاهُمَا رَبُّهُمَا أَلَمْ أَنْهَكُمَا عَنْ تِلْكَ الشَّجَرَةِ وَأَقُلْتُ لَكُمَا إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمَا عَدُوٌّ مُّبِينٌ ۝

قَالَ رَبِّنا طَلَمَّا اَنفُسًا وَاِنْ لَمْ نَقِفْ لَنَا وَتَرَحَّمْنَا لَتَكُونَنَّ مِنَ الْخاسِرِينَ ﴿٢٣﴾ قَالَ اَهْطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوًّا وَلَكُمْ فِي الْاَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَاعٌ اِلَى حِينٍ ﴿٢٤﴾ قَالَ فِيها تَحْيَوْنَ وَفِيها تَمُوتُوْنَ وَمنْها تُخْرَجُوْنَ ﴿٢٥﴾ يَبْنِيْ عَادَمٌ قَدْ اَنْزَلْنَا عَلَيْكُمْ لِبَاسًا يُؤَرِّىْ سَوْءَ تِكُمْ وَرِيشًا وَلِبَاسُ التَّقْوَى ذَٰلِكَ خَيْرٌ ذَٰلِكَ مِنْ اٰيَاتِ اللّٰهِ لَعَلَّكُمْ يَذَكَّرُوْنَ ﴿٢٦﴾ يَبْنِيْ عَادَمٌ لَا يَفْتِنُكُمْ الشَّيْطٰنُ كَمَا اَخْرَجَ اٰدَمَ مِنْ الْجَنَّةِ يَزْعُ عَنْهُمَا لِبَاسَهُمَا لِيُرِيَهُمَا سَوْءَ اَنَّهُمَا اِنَّهُ يَرٰكُمْ هُوَ وَقَبِيْلُهُ مِنْ حَيْثُ لَا تَرَوْنَهُمْ اِنَّا جَعَلْنَا الشَّيْطٰنَ اَوْلِيَاءَ لِلَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿٢٧﴾ وَاِذَا فَعَلُوا فَحْشَةً قَالُوْا وَجَدْنَا عَلَيْهَا اِلٰهًا نَا وَاللّٰهُ اَمْرًا يَّهَا قُلْ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَأْمُرُ بِالْفَحْشَءِ اتَقُوْنَ عَلَى اللّٰهِ مَا لَا تَعْمَلُوْنَ ﴿٢٨﴾ قُلْ اَمَرَ رَبِّي بِالْقِسْطِ وَاَقِيْمُوا وُجُوْهَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَاَدْعُوْهُ مُخْلِصِيْنَ لَهُ الدِّيْنَ كَمَا بَدَأَكُمْ تَعُوْدُوْنَ ﴿٢٩﴾ فَرِيقًا هَدٰى وَفَرِيقًا حَقَّ عَلَيْهِمُ الضَّلٰلَةُ اِنَّهُمْ اَنخَدُوا الشَّيْطٰنَ اَوْلِيَاءَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَيَحْسَبُوْنَ اَنَّهُمْ مُّهْتَدُوْنَ ﴿٣٠﴾

﴿۲۳﴾ و ههردوو كان [ئادهم و سه وايي] گۆت: خودايي مه، مه ستهم ل خو کر، و ته گهر تول مه نه بوري و گونه هيت مه ژي نه بهي و دلو فانيبي ب مه نه بهي، ب سويند نه م دي ژ خوشاره تان بين. ﴿۲۴﴾ مه گۆت [وان]: هوين هه مي ژ بهحه شتي داکه فن، هه رنه خواري، هنده ک ژ هه وه ل هنده کان نه يار و دژمن، و هه تا ده مه کي ديار کري [ل ده ف خودي]، د نه رديدا ئاکنجي ببين، و مفايي ژي و هه رگرن. ﴿۲۵﴾ [خودي] گۆت: هوين دي تيدا (د نه رديدا) ژين و تيدا مرن، و هوين دي ژي ده رکه فن [بو قيامه تي]. ﴿۲۶﴾ گه لي دوينه ها ئاده مي ب راستي مه جلکه ک بو هه وه هنارت [ئانکو مه نيشا هه وه دا کو هوين هه مي ره نگيت بهر وک و جلکان چي بکه ن] کو شهر مگه هي هه وه فه شيريت، و جلکه ک هه وه جوان بکه ت و بخه ملينيت، و جلکي ته قواداري و باوه ريبي باشته ره، ته فه ژ نيشان و که ره ميت خودينه به لکي بيننه بيرا خو. ﴿۲۷﴾ گه لي دوينه ها ئاده مي: [هشيارى خو بن] شه يتان هه وه د سه ردا نه به ت، هه ره وه کي ده ياييت هه وه ژ بهحه شتي

ده ريخستين، جلکي وان ژ بهر وان دکه ت، دا شهر مگه هي وان نيشا وان بده ت، ب راستي نه و (شه يتان) و ده سته کا خو هه وه دببن و هوين وان ناببن. ب راستي مه شه يتان کرينه دۆست و هه قال بو وان ييت باوه ريبي نه ئبن. ﴿۲۸﴾ و [نه وي ت باوه ريبي نه ئبن] هه ر گافه کا کر باره کا کريت و پيس کرن [وه کي شرکي يان زفرين ب رويسي ل دۆر که عبه يي... هتد] ديژن: مه باب و باپيريت خو ييت ل سه ر [في کاري] ديتين و خودي ب خو فه رمانا مه يا پيکري. بيژه: ب راستي خودي فه رمانی ب کرياريت کريت ناکه ت، هوين وي ژ کيس خودي ديژن يا هوين نه زانن؟! ﴿۲۹﴾ بيژه: خودايي من فه رمان ب راستي و هه قبيي کرييه، و هوين هه مي دوه ختي هه ر نقيژه کيدا و ل هه ر جهه کي هه بيت به ري خو بده نه خودي، و ژ دل وي ب تني به ري سن، و کا چاوا وي جارا ئيکي هوين چيکرينه، دي جاره کا دي وه سا هه وه ساخکه ته فه (دي زفنه فه). ﴿۳۰﴾ ده سته که ک [خودي] راسته پيکرن [کو موسلمانن]، و ده سته که ک زي هيژايي گو مر ابو نني بوون [کو گاورن]، وان شه يتان شوي نا خودي پشته فان و هاريکار بو خو گرتن و هه ر دکه ن زي کو نه و د راسته پيکرينه.

الحزب

يٰٓبَنِي آدَمَ خُذُوا زِينَتَكُمْ عِندَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا
وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ ﴿٣١﴾ قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِينَةَ اللَّهِ
الَّتِي أَخْرَجَ لِعِبَادِهِ وَالطَّيِّبَاتِ مِنَ الرِّزْقِ قُلْ هِيَ لِلَّذِينَ آمَنُوا
فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا خَالِصَةٌ يَوْمَ الْقِيَمَةِ كَذَلِكَ نَفْصِلُ الْأَلْوَانِ
لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٣٢﴾ قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ رَفِي الْقَوَاحِشِ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا
بَطَنٌ وَالْأَسْرَارُ الْبَغْيُ الْحَقُّ وَأَنْ تُشْرِكُوا بِاللَّهِ مَا لَمْ يُزَلْ
بِهِ سُلْطَانًا وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا نَعْلَمُونَ ﴿٣٣﴾ وَلِكُلِّ أُمَّةٍ
أَجَلٌ فَإِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ لَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ ﴿٣٤﴾
يٰٓبَنِي آدَمَ إِنَّمَا يَنْتَعِبُ رُسُلُكُمْ مِنْكُمْ يَقْضُونَ عَلَيْكُمْ أَلْبَنِي فَمَنْ
أَتَى وَأَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٣٥﴾ وَالَّذِينَ كَذَبُوا
بِعَاقِبَتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا
خَالِدُونَ ﴿٣٦﴾ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ أَفْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ
بِعَاقِبَتِهِ أُولَٰئِكَ يَتْلَوْنَ نَجْمَهُمْ تَصْدِيرُ الْكَذِبِ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهُمْ
رُسُلُنَا يَتَوَقَّعُهُمْ قَالُوا أَلَيْسَ مَا كُنْتُمْ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ
قَالُوا ضَلُّوا عَنَّا وَشَهِدُوا عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ أَنَّهُمْ كَانُوا كَافِرِينَ ﴿٣٧﴾

﴿٣١﴾ گهلی دوینده‌ها ناده‌می، د گهل ههر نفیژه‌کی
یان ته‌وافه‌کی جلکیت خو ییت جوان بکهنه بهر
خو و بخون و فه‌خون و ده‌پژیی و ده‌ستدریانی
نه‌کهن، ب راستی خودی چه‌ژ ده‌ستدریایان ناکه‌ت.
﴿٣٢﴾ [هه‌ی موحه‌مه‌د] بیژه: [وان ته‌ویت پرویس ل
دور که‌عه‌بی دزفیرن و تشتی خودی بو وان دورست
کری ژ خوارنان ل سهر خو حرام دکهن] کی ل
سهر هه‌وه حهرام کریهه، ب وان جلکیت خودی
دایینه هه‌وه هوین خو جوان بکهن، یان خو شییی
ب وان خوارنیت خو ش بیه، ته‌ویت خودی دایینه
به‌نده‌یی خو؟ بیژه: نه‌فه دزیانا دنیایدا بو وان
ییت باوه‌ری ئیناین [و گاور زی د گهل هه‌فیشکن]،
به‌لی رورزا قیامه‌تی خوسهر بو وان ب تینه، [نانکو
بو خودان باوه‌ران]، هوسا ئهم نیشان و ئایه‌تیت
خو پون و ئاشکه‌را دکه‌ین بو وان ییت دزانن و تی
دگه‌هن. ﴿٣٣﴾ بیژه: ب راستی خودایی من گونه‌هیت
مه‌زن، ییت ئاشکه‌را و ییت نه‌به‌نی و هه‌می په‌نگیت
گونه‌هان د گهل زورداریا ژ بی به‌ختی حهرام‌کریه

و [دیس‌ا حهرام کریهه] هوین هه‌شال و هه‌فیشکان بی دلیل و نیشانه‌ک بی هاتیت بو خودی چی‌کهن و
[دیس‌ا حهرام کریهه]، هوین وی ژ کیسی خودی بیژن یا هوین نه‌زانن. ﴿٣٤﴾ و ههر مله‌ته‌کی و هخته‌کی
دیار کری بی هه‌ی، فیجا ههر گافه‌کا و هختی وان هات نه‌بیسته‌کی پاش دکهن و نه‌بیسته‌کی پیش دکهن.
﴿٣٥﴾ گه‌لی دوینده‌ها ناده‌می نه‌گه‌ر پیغه‌مه‌ر ژ هه‌وه بو هه‌وه هاتن ئایه‌ت و نیشانیت مه‌ل سهر هه‌وه خواندن
[کتیبا من بو هه‌وه خواندن و نه‌حکامیت من بو هه‌وه دیار کرن، گوهدارییا وان بکهن و ریکا وان بگرن]،
فیجا ههر که‌سی پاریز کاریا خودی بکه‌ت و کار و کریاریت قهنج بکه‌ت، نه‌ترس ل سهر وان هه‌یه و نه‌ب
خهم زی دکهن [ژ به‌ر ته‌واد دنیایدا به‌رهنگاری وان بووی]. ﴿٣٦﴾ و ته‌ویت ئایه‌ت و نیشانیت مه‌درو
دانایین و خو ژئ مه‌زتر دیتن، نه‌فه دوزه‌هینه و هه‌روه‌ر دی دناگری دوزه‌هیدا بن. ﴿٣٧﴾ فیجا ما کی ژ
وی سته‌مکار تره‌ته‌وی دره‌وی ژ کیسی خودی دکهن، یان زی نیشان و ئایه‌تیت وی دره‌و بدانیت؟ نه‌فه دی
گه‌هنه بارا خو ته‌وا بو وان هاتیه‌ نفیسین [ژ دنیا یی]، هه‌تا ملیاکه‌تیت مه‌دینه وان و جانی وان دستین، و
دیژن: کا ته‌ویت هه‌وه شوینا خودی دپه‌راستن؟ دی بیژن: ته‌ول مه‌به‌رزهبون، و شاده‌یی ل سهر خو دان
کوب راستی ته‌ود گاوربوون.

قَالَ ادْخُلُوا فِي اَمْرِ قَدْ خَلَّتْ مِنْ قَبْلِكُمْ مِنَ الْجَنِّ وَالْاِنْسِ
فِي النَّارِ كَمَا دَخَلْتَ اُمَّةً لَمَنْتَ اُخْتَهَا حَتَّىٰ اِذَا اَذْكُرُوا
فِيهَا جَمِيعًا قَالَتْ اٰخِرُ نَهْمٍ لَّوْلَهُمْ رَبَّنَا هَؤُلَاءِ اَصْلُونَا فَنُفِثْنَهُمْ
عَذَابًا ضَعِيفًا مِنَ النَّارِ قَالَ لِكُلِّ ضِعْفٌ وَلٰكِنْ لَا تَعْمَلُونَ ﴿٣٨﴾
وَقَالَتْ اُولٰٓئِهِمْ لَآخِرُ نَهْمٍ فَمَا كَانَ لَكُمْ عَلَيْنَا مِنْ فَضْلٍ
فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ ﴿٣٩﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ
كَذَّبُوْا بِآيٰتِنَا وَاَسْتَكْبَرُوْا عَنْهَا لَا تَفْتَحْ لَهُمْ اَبْوَابُ السَّمَاءِ
وَلَا يَدْخُلُوْنَ الْجَنَّةَ حَتَّىٰ يَلْبِغَ الْجَمَلُ فِي سَمِّ الْخِيَاطِ وَكَذٰلِكَ
تَجْزٰى الْمُجْرِمِيْنَ ﴿٤٠﴾ لَهُمْ مِنْ جَهَنَّمَ مِهَادٌ وَمِنْ فَوْقِهِمْ غَوَاشٍ
وَكَذٰلِكَ تَجْزٰى الظَّالِمِيْنَ ﴿٤١﴾ وَالَّذِيْنَ ءَامَنُوْا وَعَمِلُوا الصَّالِحٰتِ
لَا نُكَلِّفُ نَفْسًا اِلَّا وُسْعَهَا اُولٰٓئِكَ اَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ
فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿٤٢﴾ وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُوْرِهِمْ مِنْ غَلٍّ تَجْزٰى
مِنْ تَحْتِهِمْ اَلَا تَنْهَرُوْنَ وَقَالُوْا الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ هَدٰنَا لِهٰذَا وَمَا كُنَّا
لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا اَنْ هَدٰنَا اللّٰهُ لَقَدْ جَاءَتْ رُسُلٌ رَبَّنَا بِالْحَقِّ
وَلَوْ دُوْا اَنْ يَّلْكُوْا الْجَنَّةَ اَوْ رَتُّوْهُمَا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿٤٣﴾

﴿۳۸﴾ [و خودیٰی نهفه] گوت [وان]، هوین د گهل
مله تیت بهری هه وه بۆرین ژ نه جنه و مروشان هه رنه
د ناه ئاگریدا، هه ر وه ختی کۆم و دهسته که ک چۆنه
تیدا، له عنه تان ل یی بهری خوۆ دکهن [چونکی وان
ددانن نه گهر بۆ سه ردا چۆنا خوۆ] هه تا هه می تیدا
دگه هه نه ئیک، ییت پاشییی [ئه ویت دوپا هییا هه مییان
چۆرینه تیدا دوپکه فیتییت گره گرو و که نه کانه] د راستا
ییت پشیشیدا دئی بیژن: خودایی مه، نه ها نه فه نه هم
گومرا کرین و د سه ردا برین، فیجا تو دوقات نیزایی
بده بهر وان، [خودئی] دئی بیژیت: بۆ هه ر ئیکی ژ
هه وه نیزا دوقاته، به لی هوین پی ناهه سن [ئانکو
چو کۆم و دهسته ک نوزانن کا نیزایا کۆم و دهسته کا دی
چه نه ده]. ﴿۳۹﴾ پشیشیت وان دئی بیژنه دوپکه فیتییت
خوۆ [ییت د دوپف خوۆرا] هوین ژ مه چیت نین، فیجا
نیزایی بخوۆ و تامکه نیی [هه ره کی مه خواری] ژ بهر
کار و کریاریت هه وه دکرن [ژ گونه هه و خرابییان].
﴿۴۰﴾ ب راستی ئه ویت باوه ری ب نشان و ئایه تیت
مه نه ئینیاین و دره و دانایین و خوۆل سه ر مه زن دیتن،

دهر گه هییت ئه سهانی بۆ وان نایینه فه کرن [کو جانی وان یان دوعاییت وان یان کاری وان سه ربه که فیت]
و ئه و ناچه به حه شتی هه تا حیشت د کونا دهر زیکپرا نه چیت، و ئه م هۆسا گونه هه کاران نیزا دده یین.
﴿۴۱﴾ دۆشه کا بن وان و لخیفال سه ر وان دئی ژ جه هه می بن، و ب فی په نگی ئه م سه مکاران نیزا دده یین.
﴿۴۲﴾ و ئه ویت باوه ری ئینیاین و کار و کریاریت قه نهج کرین، ئه م که سه کی ژ باری وی زیده تر ژئی ناخوازین،
ئه و به حه شتینه، و هه ره و هه ر دئی د به حه شتیدا بن. ﴿۴۳﴾ و مه که رب و نه فیان ژ دلیت وان ئینه اده ر، روپبار د
بن وانرا دچن، و گۆتن سوپاسی هه می بۆ خودئی، ئه وئی ئه م بۆ فی راسته پری کرین [و نه فه کرییه رزقی
مه] و نه گهر خودئی ئه م راسته پری نه کر باینه، ئه م راسته پری نه دبووین [و نه فه نه دبوو رزقی مه]، ب سویند
پیغه مه بریت خودایی مه ب هه قییی هاتبوون، و گازی وان هاته کرن: ئه و [نه فه به حه شتا نو که هوین تیدا]
ئه و به حه شته ئه و هه وه ب کار و کریاریت خوۆ گه هاندیییه خوۆ.

﴿٤٤﴾ به‌حششیان گازی دۆژه‌هیان کر: [گه‌لی جه‌هنه‌میان] ب راستی ئەم گه‌هشتینه وی پهبانا خودایی مه‌داییه مه‌ و مه‌ دیت، ئەری هه‌وه‌ زی ئەو پهبانا خودایی هه‌وه‌ داییه هه‌وه‌ ب دورستی دیت؟ گۆتن: به‌لی [مه‌ دیت] پاشی بانگهلدی‌ره‌ کی دناف واندا گازی کر: ب راستی له‌عنه‌تا خودی ل سهر سته‌مکاران بیت. ﴿٤٥﴾ ئەوی‌ت دکه‌فه‌ د ریکا خودیدا [و خه‌لکی ژێ دده‌نه‌ پاش] و دفتین یا خواروفیچ بیت [ول به‌ر دلی خه‌لکی ره‌ش دکهن و دزانن ژێ ریکا راست و دورست ههر ئەوه‌]، و ئەو ب خو ژێ باوه‌ریی ب پۆزا ئاخ‌ره‌تی ناینن. ﴿٤٦﴾ و دناقه‌را ههر دوکاندا [جه‌هنه‌می و به‌حششیان] نافرکه‌ هه‌یه‌، ول سهر نافرێ هنده‌ک زه‌لام هه‌نه‌ [ئەون ییت خیر و گونه‌هیت وان هندی ئیک لی هاتین، نه‌ خیریت وان پترن کو بچه‌ نه‌ به‌حشتی، و نه‌ گونه‌هیت وان پترن کو بچه‌ دۆژه‌ی، ل ویری ییت هاتینه‌ پاره‌ستاندن هه‌تا خودی فرمانی دهره‌قی واندا دده‌ت] ئەو ههر دوکان [جه‌هنه‌می و به‌حششیان] ب سیما و

سهر و چاقیت وان دنیاسن، گازی خه‌لکی به‌حشتی دکهن: سلافل هه‌وه‌ بن، ئەو ب خو هیژ نه‌چۆینه به‌حشتی به‌لی چه‌ز دکهن و ل وی هیثیینه. ﴿٤٧﴾ ههر وه‌خته‌کی به‌ری وان بۆ ره‌خی جه‌هنه‌میان هاته‌ وه‌ر گپران، دبێژن: خودایی مه‌ تومه‌ نه‌به‌ دگه‌ل مروقی‌ت سته‌مکار. ﴿٤٨﴾ و خودانی‌ت نافرێ [ئه‌عرافیان] گازی هنده‌ک زه‌لامان [ییت دۆژه‌ی] کر، ب سهر و چاقان دنیاسین، گۆتن: کۆمکران [یا مالی و خزمه‌تکاران] و خو‌مه‌ز نکرنا هه‌وه‌ چ مفا گه‌هاند هه‌وه‌. ﴿٤٩﴾ ئەری ئەفه‌ [به‌حشتی] ئەون ئەوی‌ت هه‌وه‌ سویند دخوار خودی دلۆقانیی ب وان نابه‌ت [و ناچه‌ به‌حشتی]؟ هه‌ر نه‌ به‌حشتی، نه‌ ترس بۆ هه‌وه‌ هه‌یه‌ و نه‌ هوین ب خه‌م دکه‌فن. ﴿٥٠﴾ و دۆژه‌ی گازی دکهنه‌ به‌حششیان، هنده‌ک ژ ئافی یان ژ ئەوا خودی داییه‌ هه‌وه‌ ب سهر مه‌دا داریژن، دی بێژن: ب راستی خودی ئەفه‌ ههر دو یی ل سهر گاوران ههرامکرین. ﴿٥١﴾ ئەوی‌ت دینی خو کرینه‌ مژویلاهی و ترانه‌، و زیانا دنیایی ئەو د سهردا برین. فیجا ئەفرو [پۆزا قیامه‌تی] ئەم زی دی وان برسی و تینی هیلینه‌ دئاگریدا، هه‌روه‌کی وان زی دیتنا فی پۆزی ژ بيرا خو بری، و باوه‌ری ب نایه‌ت و نیشانی‌ت مه‌ نه‌ئینایی.

وَنَادَىٰ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَصْحَابُ النَّارِ أَن قَدْ وَجَدْنَا مَا وَعَدَنَا رَبُّنَا حَقًّا فَهَلْ وَجَدْتُمْ مَا وَعَدَ رَبُّكُمْ حَقًّا قَالُوا نَعَمْ فَأَذْنَتُ مُؤَذِّنٌ بَيْنَهُمْ أَن لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ ﴿٤٤﴾ الَّذِينَ يَصُدُّونَ عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ وَيَعُوقِبُهَا عِوَجًا وَهُمْ بِالْآخِرَةِ كَافِرُونَ ﴿٤٥﴾ وَبَيْنَهُمَا جَبَابٌ وَعَلَى الْأَعْرَافِ رِجَالٌ يَعْرِفُونَ كُلًّا بِسِيمَاهُمْ وَنَادَوْا أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَن سَلِّمُوا عَلَيْنَا لَنَعْلَمَ خُلُوعَ الْكُفْرُوفِ وَهُمْ يَطْمَعُونَ ﴿٤٦﴾ وَإِذَا صُرِفَتْ أَبْصَارُهُمْ تِلْقَاءَ أَصْحَابِ النَّارِ قَالُوا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٤٧﴾ وَنَادَىٰ أَصْحَابُ الْأَعْرَافِ رِجَالًا يَعْرِفُونَهُمْ بِسِيمَاهُمْ قَالُوا مَا أَغْنَىٰ عَنْكُمْ جَمْعُكُمْ وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ ﴿٤٨﴾ أَهَؤُلَاءِ الَّذِينَ أَقْسَمْتُمْ لَا يَنَالُهُمُ اللَّهُ بِرَحْمَةٍ أَدْخُلُوا الْجَنَّةَ لَا خَوْفٌ عَلَيْكُمْ وَلَا أَنْتُمْ تَحْزَنُونَ ﴿٤٩﴾ وَنَادَىٰ أَصْحَابُ النَّارِ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَن أَفِضُوا عَلَيْنَا مِنَ الْمَاءِ أَوْ مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ خَرَّاهُمَا عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٥٠﴾ الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ لَهْوًا وَلَعِبًا وَغَرَّتْهُمُ الْحَيَوةُ الدُّنْيَا قَالِیْمُوا نَسْسُهُمْ كَمَا نَسُوا لِقَاءَ يَوْمِهِمْ هَذَا وَمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ ﴿٥١﴾

﴿٥٢﴾ و ب راسٲى مه كٲبكه [كو قورئانه] بؤ وان [قورهيشيان] ئينا، و مه ئه حكامت وئى ژ زانين ب دريژى ديار كرن، و بؤ وان يٲٲ باوهريسي دئين راسٲهريكهه [و ريكا هيدايه تييه] و دلؤفانيه. ﴿٥٣﴾ ئهري خو دگرن كا دويهاهيا وئى دئ چٲه سه ر چ؟ ئهول هيقييا چو نينن ئاشكه ر ابوئا دويهاهيا في نهبيت [ئانكو ل هيقييا هنديته ژفان و گه فيٲ دئي كٲبيدا هاتين ژ خه لات و جزا يان دئ راست ده ركه فن يان نه؟]. ئييجا وهختى دويهاهيا وئى دٲٲ [كو رؤژا قيامه تييه] ئه وٲٲ بهري نوكه پشنا خو دا يئنى و ژ بيرا خو برين، دئ بيژن: ب سويند پيغه مبهريٲ خودايى مه ب هه قيسى بؤ مه هاتبون، ئهري ئييجا ئه فرو مه هده ر چى هه نه ل مه هده را مه بٲن [ئانكو خو زى ئه فرو ئيك بؤ مه بيايه به ره فان و مه هده ر چى] يان ژى [بؤ دنيايى] هاتباينه ژ فراندين، دا مه ئه و كاره كرابيه نه ئه وئى مه دكر؟ ب سويند وان خو خوسارهٲ كر، و ئه و دره و وان دكر [به ره فاني و مه هده را بوتان] ل وان به رزه بوو. ﴿٥٤﴾ ب راسٲى خودانى هه وه خوديه

وَلَقَدْ جِئْنَهُمْ بِكُتُبٍ قَصَصْنَاهُ عَلَىٰ عَلَيْهِمْ هٰذَا وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٢﴾ هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا تَأْوِيلَهُ يَوْمَ يَأْتِي تَأْوِيلَهُ يَقُولُ الَّذِينَ سُوءُ مِنْ قَبْلُ قَدْ جَاءَتْ رُسُلٌ رَبِّنَا بِالْحَقِّ فَهَلْ لَنَا مِنْ شُعَاءٍ فَيَسْأَلُونَكَ أَوُورْدُ فَعْمَلْ عِبْرَ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ قَدْ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَصَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٥٣﴾ إِنَّ رَبَّكَ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ يُعْشَىٰ لَيْلَ النَّهَارِ يَظْلُمُهُ فِيهَا وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالْجُومُ مُسْحَرَاتٍ بِأَمْرِؤِ الْأَلَهَ الْخَلْقِ وَالْأَمْرُ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٥٤﴾ أَذْعُورُ رَبِّكَ تَضَرَّعًا وَخُفْيَةً إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ وَلَا نَفْسِدُ وَفِي الْأَرْضِ بَعْدَ أَصْلَاحِهَا وَادْعُوهُ خَوْفًا وَطَمَعًا إِنَّ رَحْمَتَ اللَّهِ قَرِيبٌ مِّنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٥﴾ وَهُوَ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيْحَ بُشْرًا بِرَحْمَتِهِ حَتَّىٰ إِذَا أَغْلَتْ سَحَابًا نُّفِثَ لَهَا سُقْنَتُهُ لَيْلًا مِّمَّتٍ فَأَنزَلْنَا بِهِ الْمَاءَ فَأَخْرَجْنَا بِهِ مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ كَذٰلِكَ نُخْرِجُ الْمَوْتَىٰ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٥٦﴾

ئه وئى ئه رد و ئه سان د شه ش رؤژاندا دا يين، پاشى بلند بوو سه ر عه رشى [بلندبوونه كا هيژايى خودئى، و بئى چاوايى] شه فئى ب سه ر رؤژئ داددهٲ [و رؤناهييا وئى هلدچنٲ] ب له ز ب دويف دكه فيٲ، و رؤژ و هه يف و سٲٲر ژى يٲٲ دا يين، و ئهول به ر فه رمانا وى دراوه ستايينه. بزائن: دان و دانه كار [يا گه ردوونى] ب ويه، پاكي و بلندي و پٲر خير و به ركهٲ بوو خودانى هه مى جيهانان. ﴿٥٥﴾ هوين خو شكاندى و ب ترس و ب ئاشكه رايى و به رزيى دوعا ژ خودايى خو بكه، ب راسٲى خودئى حه ژ زبده گا فان ناكهٲ [ئه وٲٲ زبده دده نه به ر دوعا ياندا، و ده نكي خو گه له ك بلند دكه ن]. ﴿٥٦﴾ و خرابيى د ئه رديدا نه كه ن پشٲى چاكرنا وى (ب هاتنا پيغه مبه ران و ديار كرنا به رنامه يى خودئى) و ب ترس و هيقي دوعا ژ خودئى بكه، ب راسٲى دلؤفانييا خودئى نيزيكي قه نجخوازانه. ﴿٥٧﴾ و هه ر ئه وه باى به ري ره ها خو [ئانكو بارانى] ب مزگيني ده نريٲ، گا فا عه وريٲ گران [باى] ب ئافئى هه لگرتن، ئه م به ري وان دده ينه وه لاته كي هشك، و پئى ئاف دده ين، و ئه م ئافئى بؤ وان ژ عه وران دئينن، و ب وئى ئافئى هه مى ره نكيٲ فيقي مه ده ريخستن، و هؤ سا [كا چاوا ئه ردئى مري و هشك مه ساخ و شين كر] مرييان ژى [رؤژا قيامه تيى] دئ زبدي كه ينه شه [و ژ گوران دئ راكه ينه شه] دا هوين ده ر سان ژئى وه رگرن [و بزائن چو فه رقى دنا به را ساخكرنا ئه ردئى و مريياندا نينه].

وَالْبَلَدُ الطَّيِّبُ يَخْرِجُ نَبَاتُهُ بِإِذْنِ رَبِّهِ وَالَّذِي خَبَتْ لَا يَخْرُجُ إِلَّا نَكِدًا كَذَلِكَ نُصَرِّفُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَشْكُرُونَ ﴿٥٨﴾
لَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَى قَوْمِهِ فَقَالَ يَتَقَوْمُ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٥٩﴾
قَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِهِ إِنَّا لَنَرِيكَ فِي سَلَكٍ مُبِينٍ ﴿٦٠﴾ قَالَ يَتَقَوْمُ لَيْسَ بِي صَلَاحٌ وَلَكِنِّي رَسُولٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦١﴾
أَتِلْعَنُكُمْ رَسُولًا لَنْ يَنْصَحَ لَكُمْ وَأَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٢﴾ أَوْ عَجِبْتَ إِنَّهُمْ جَاءَكُمْ ذِكْرٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَلَى رَجُلٍ مِنْكُمْ لِيُنذِرَكُمْ وَيَتَّقُوا وَلَعَلَّكُمْ تَرْحَمُونَ ﴿٦٣﴾
فَكَذَّبُوهُ فَأَنْجَيْنَاهُ وَالَّذِينَ مَعَهُ فِي الْفُلِ وَأَغْرَقْنَا الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا عَمِينَ ﴿٦٤﴾ وَإِلَى عَادٍ أَخَاهُمْ هُودًا قَالَ يَتَقَوْمُ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٦٥﴾
قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ إِنَّا لَنَرِيكَ فِي سَفَاهَةٍ وَإِنَّا لَنُظَنُّكَ مِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿٦٦﴾ قَالَ يَتَقَوْمُ لَيْسَ بِي سَفَاهَةٌ وَلَكِنِّي رَسُولٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٧﴾

﴿۵۸﴾ ئەر دى ب خىروىر و باش، دهرامه تى وى ب دهستورا خودى [باش] دئيت (نمونونه بو مروفى ئياندار هاتيه گوتن، كوئە وى باشه و كار و كىرارىت وى زى دى د باش بن) و ئەر دى پس و كىرنه هاتى، ژ دهرامه تى بىخىر پىقه تر ژى نائيت [نمونونه بو مروفى گا ور هاتيه گوتن، كوئە وى كىرنه هاتيه و كار و كىرارىت وى زى كىرنه هاتى دئتن]، و ئهم هؤسا و ب ههمى رهنگان نيشانان بو يىت سوپاسىيا خودى دكەن ئاشكە را دكه ين. ﴿۵۹﴾ و ب سويند مه نووح [ب پىغه مبه راتى] بو مله تى وى هنارت، گوت: گەلى مله تى من، خودى ب تنى بپه رىسن، ب راستى هه وه ژ وى پىقه تر چو خودى نينن، ب راستى [ئە گەر هوين تىكى دى ژ وى پىقه تر بپه رىسن] ئەز ژ ئيزايا رۆژە كا مەزن [رۆژا قىيامه تى، يان توفانى] ل سەر هه وه دترسم. ﴿۶۰﴾ كه نكه نه يىت مله تى وى گوتن: ب راستى ئەم [ب فى داخوازا ته كو ئەم خوديه كى ب تنى بپه رىسن] ته د گومرايى و به رزه بو نه كا ئاشكە را دا دبىنين. ﴿۶۱﴾ نووحى گوت:

گەلى مله تى من، چو گومرايى و به رزه بوون ل دهف من نينه، به لى ئەز پىغه مبه رم [بو هه وه] ژ نك خودانى ههمى جيهانان. ﴿۶۲﴾ پياميت خودايى خو دگه هينمه هه وه، و هه وه شيرەت دكەم، و يا ئەز ژ خودى دزانم هوين نوزانن. ﴿۶۳﴾ ئه رى هوين حىبه تى دبن و دوير ددانن كتيبه ك ژ خودايى هه وه ل سەر ئەز مانى زه لا مه كى ژ هه وه بو هه وه به يت؟ دا هه وه [ژ دويا هيسا هه وه] بترسينيت، و دا هوين پاريز كاريسا خودى بكنه، دا ب به ر دلوفانيسا خودى بكه شن. ﴿۶۴﴾ باوهرى پى نه ئينان و دره وين دانان، قىجا مه ئەو [ئانكو نووح] و يىت دگەل دگه ميبىدا، رزگار كرن، و ئەويت باوهرى نه ئينايين، و نيشان و ئايه تيت مه دره و دانايين، مه [د ئافيدا] خه ندقانن. و ب راستى ئەو، مله ته كى كۆره بوون [هه قى نه دديتن و دل يىت ژى تارى بوون]. ﴿۶۵﴾ بو مله تى عادى هه ر ژ وان ب خو مه هوود [ب پىغه مبه راتى] هنارت، گوت: گەلى مله تى من، خودى بپه رىسن، ب راستى هه وه ژ وى پىقه تر چو خودى نينن، ئه رى ما هوين ژ ئيزايا وى ناترسن. ﴿۶۶﴾ كه نكه نه يىت مله تى وى ئەويت گا ور بووين گوتن: ئەم ته دبىنين تويى عه قل سفىكى، و ب راستى ئەم ته ژ دره وينان ددانين. ﴿۶۷﴾ گوت: گەلى مله تى من، چو عه قل سفىكى ل دهف من نينه، به لى ئەز پىغه مبه رم ژ نك خودانى ههمى جيهانان.

﴿٦٨﴾ ئەز پەيام و بېرارت خودايى خو دگه هيممه ههوه، و ئەز بۆ ههوه شيره تکاره کى دلسوز و دليشم. ﴿٦٩﴾ ئەرى هوين حيه تى دبن و دوير ددانن کتبهك ژ خودايى ههوه ل سهر ئەزمانى زه لامه کى ژ ههوه بۆ ههوه بهيت؟ دا ههوه [ژ ئيزا و دیدارا خودى] بترسينيت. و بينه بيرا خو وهختى خودى هوين کرينه ئاکنجیيت ئەردى پشنى د هيلاکرنا مله تى نووحي، و هيز و قه لافهت ژ وان پتر دا ههوه، فيجا نيعمهت و کهرميت خودى بينه بيرا خو دا هوين سهر فەراز بب. ﴿٧٠﴾ گۆتن: ئەرى تو بۆ مه هاتى دا ئەم خودى ب تنى بهررسين؟! و ئەويت باب و باپريت مه دپهرستن بهيلن؟! فيجا وى ئيزا تو پى گه فان ل مه دکهى و دترسينى، بۆ مه بينه ئە گهر تو ژ راستبیرانى. ﴿٧١﴾ [ههوه پيغه مبه ر] گۆت: هوين هه زى جزا و کهربا خودى بوون، هوين چاوا جر بهر پى دهندهك نافاندا د گهل من دکهن کو ههوه و باب و باپريت ههوه [ژ نك خو] ييت دانايين؟ خودى چو دهليل و نيشان پى نه ئينايينه خوارى، خو [ل هيشيا ژ فان و

أَبْلَغُكُمْ رَسُولًا مِّنْ أَنَا لَكُمْ نَاصِحٌ أَمِينٌ ﴿٦٨﴾ أَوْ عَجِبْتَ أَنَّ
جَاءَكَ ذِكْرُنَا مِّنْ رَبِّكَ عَلَى رَجُلٍ مِّنْكُمْ لِنَذِيرُكُمْ
وَأَذِّنُكُمْ وَإِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَاءَ مِنْ بَعْدِ قَوْمِ نُوحٍ وَزَادَكُمْ
فِي الْخَلْقِ بَصِيطَةً فَأَذْكُرُوا لِلَّهِ لَعَلَّكُمْ تَفْلَحُونَ ﴿٦٩﴾
قَالُوا أَجِئْتَنَا لِنَعْبُدَ اللَّهَ وَحْدَهُ وَنَذَرَ مَا كَانَ يَعْبُدُ
آبَاءُنَا فَإِنَّمَا بَدَأُوا وَإِنَّا كُنَّا مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٧٠﴾
قَالَ قَدْ وَقَعَ عَلَيْكُمْ مِّنْ رَبِّكُمْ رِجْسٌ وَعَصَبٌ
أَنْجِدُونَنِي فِي أَسْمَاءِ سَمَّيْتُمُوهَا أَتَسْمُونَ أَبَاءَكُمْ
مَا نَزَلَ اللَّهُ بِهِمَا مِنْ سُلْطَانٍ فَأَنْتُمْ تَنْتَظِرُونَ إِنِّي مَعَكُمْ مِنَ
الْمُتَظَرِّينَ ﴿٧١﴾ فَأَنْجِبْنَاهُ وَالَّذِينَ مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا
وَقَطَعْنَا ذِابِرَ الَّذِينَ كَذَبُوا بِآيَاتِنَا وَمَا كَانُوا مُؤْمِنِينَ ﴿٧٢﴾
وَإِلَى سَمُودَ إِخَاهُمْ ضَلُّوا قَالَ يَنْقُومُ عُصْبُ اللَّهِ
مَالَكُمْ مِنَ اللَّهِ عِزُّهُمْ قَدْ جَاءَكُمْ بَيْنَتٌ مِّنْ رَبِّكُمْ
هَذِهِ نَاقَةُ اللَّهِ لَكُمْ آيَةٌ فَذَرُوهَا تَأْكُلْ فِي أَرْضِ
اللَّهِ وَلَا تَمْسُوهَا يُسُوءَ فَيَأْخُذْكُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٧٣﴾

ئيزا خودى ئەوا هوين دخوازن [بگرن، ئەز زى د گهل ههوه دى ژ چافه ريان بم. ﴿٧٢﴾ فيجا [وهختى ئيزا ب سهر وانداهاتى] مه هوود و ييت د گهل ب دلوفانيا خو رزگار کرن، و ئەويت باوهرى ب ئايه تيت مه نه دئنان و دره و ددانان، مه بنر کرن و هه که هيلابان زى ههر باوهرى نه دئنان. ﴿٧٣﴾ و بۆ [ههوه] براى وان صالح مه [ب پيغه مبه راتى] هنارت، گۆت: گهل مله تى من، خودى بهررسن، ب راستى ههوه ژ وى پيغه تر چو خودى نين. ب راستى نيشانه کاشکهر [مه خسه د موعجيزه يه کاهه زن، ئەو زى دهر که فتنه حيشترتیه ژ بهرى] ژ خودايى ههوه، بۆ ههوه هات. ئەفه حيشتر خوديه موعجيزه يه که بۆ ههوه [ل سهر راستيا من]، فيجا بهيلن ئەردى خودىدا بچه ريت، و دهستى خو ب خرابى نه گه هينى، ئە گهر دى بهر هنگارى ئيزا يه کاهه ب ژان و دژوار بن.

﴿٧٤﴾ و بینہ بیرا خو وہختی خودیِ هوین ئینایین و د ئوردیدا ئاکنجی کرین پستی خودیِ عیلا عاد بهرئاتاف کری. ل دهشتیت وئی [هوین] قهسران ئافا دکهن و چیاپان دکؤلن دکهنه خانى، فئيجا قهنجی و کهره میت خودیِ بینہ بیرا خو، و د ئوردیدا بهر ب خرابییقه نه چن. ﴿٧٥﴾ کهنکه نه ییت مله تی وی ئه ویت خو مه زن کرین، گۆتنه وان ئه ویت هاتینه ته په سه رکر، ژ وان ئه ویت باوهری ئینایین. ئه ریِ هوین ل وئی باوهرینه کو (صالح) ژ به ریِ خوداییِ خو فیه [ب پیغه مبه رانی] هاتیسه هنارتن. [ته په سه ران] گۆت: به لی [وه سانه] ب راستی ئه و تشتی ئه و پیِ هاتی ئه م ژئ ب باوهرین. ﴿٧٦﴾ به لی ئه ویت خو مه زن کرین گۆتن: ب راستی ئه م ب وی پیِ هه وه باوهری پیِ ئینایی، بی باوهر و گاورین. ﴿٧٧﴾ فئيجا وان حیشر کوشت، و ژ فرمانا خوداییِ خو دهر که فتن [خو ل سه ر مه زن دیتن و رکمانا فرمانا خودیِ کرن] و گۆتن: یا (صالح)، هه که راست تو ژ پیغه مبه رانی، وئی ژفانا تو گه فی پی ل مه دکهی بو مه بینه.

﴿٧٨﴾ فئيجا بیفه له رزب هیژ ئه و هنگا فتن [ههروه کی وان داخواز دکر] فئيجا ئه ول سه ر چۆکان د خانیییت خو دا مری و بی بزاف مان. ﴿٧٩﴾ فئيجا [صالحی] پشتا خو دا وان و گۆت: گه لی مله تی من، ب سویند من په یاما خوداییِ خو گه هانده هه وه [و من هوین ژ ئیزایا وی ترساندن] و من شیرت ل هه وه کرن، به لی پا هوین چه ژ شیرتکاران ناکهن. ﴿٨٠﴾ و [مه (لووط) ژئ ب پیغه مبه رینی بو مله تی وی هنارت] و هختی (لووطی) گۆتیسه مله تی خو: ئه ریِ هوین چاوا وی بویچاتیسی دکهن، یا که سی ل چو جیهانان به ری هه وه نه کری!!! ﴿٨١﴾ ب راستی هوین هه ر ژ حیزاتی دچنه دهف زه لا مان شوینا ژنان، به لی هوین نقشه کن زیده گا فیان دکهن.

وَأَذْكُرُوا إِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَاءَ مِنْ بَعْدِ عَادٍ وَبَوَّأَكُمْ فِي الْأَرْضِ تَتَّخِذُونَ مِنْ سُهُولِهَا قُصُورًا وَتَنْحِتُونَ الْجِبَالَ بُيُوتًا فَاذْكُرُوا الْآلَاءَ اللَّهِ وَلَا تَعْتَوْا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٧٤﴾ قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لِلَّذِينَ اسْتَضَعُوا مِنْهُمْ آمَنَ مِنْهُمْ أَتَعْلَمُونَ أَنَّ صَالِحًا مُرْسَلٌ مِنْ رَبِّهِ قَالُوا إِنَّا بِمَا أُرْسِلَ بِهِ مُؤْمِنُونَ ﴿٧٥﴾ قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا بِالَّذِي آمَنْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ ﴿٧٦﴾ فَعَقَرُوا الشَّافَةَ وَعَتَوْا عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ وَقَالُوا يُصْلِحْ أُنْتُمْ بِمَا تَعْدُونَ إِن كُنْتُمْ مِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٧٧﴾ فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جِثْمِينَ ﴿٧٨﴾ فَنُفِثَ عَنْهُمْ وَقَالَ يَ قَوْمِ لَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ رَسُولًا مِنْ رَبِّي وَنَصَحْتُ لَكُمْ وَلَكِنْ لَا تُحِبُّونَ التَّصْحِيحَ ﴿٧٩﴾ وَلَوْطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَتَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿٨٠﴾ إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ شَهْوَةً مِنْ دُونِ الْبَنَاءِ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُّسْرِفُونَ ﴿٨١﴾

وَمَا كَانَتْ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَخْرِجُوهُمْ مِنْ قَرْيَتِكُمْ إِنَّهُمْ أَنَاسٌ يَظْهَرُونَ ﴿٨٦﴾ فَأَنجَيْنَاهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا أَمْرًا تَرَاهُ وَكَانَتْ مِنَ الْغَيْرِينَ ﴿٨٧﴾ وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا نَظَرُ كَيْفَ كَانَ عِقَبَةُ الْمُجْرِمِينَ ﴿٨٨﴾ وَإِلَىٰ مَذِينٍ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا قَالَ يَتَّبِعُوا عَبْدًا وَكَانَ اللَّهُ مَا لَكُمْ مِنَ اللَّهِ غَبْرَةٌ قَدْ جَاءَكُمْ بِبَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ فَأَوْفُوا الْكَيْلَ وَالْمِيزَانَ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٨٩﴾ وَلَا تَقْعُدُوا بِكُلِّ صِرَاطٍ تُوعِدُونَ وَتَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ مَنْ ءَامَنَ بِهِ وَتَبْغُوا بِهَا عِجًّا وَذُكْرًا وَإِذْ كُنْتُمْ لِقِيلًا فَكُتِرْكُمْ وَانْظُرُوا كَيْفَ كَانَتْ عِقَبَةُ الْمُفْسِدِينَ ﴿٩٠﴾ وَإِنْ كَانَ طَائِفَةٌ مِنْكُمْ ءَامِنُوا بِالَّذِي أَرْسَلْنَا بِهِ وَطَائِفَةٌ لَمْ يُؤْمِنُوا فَاصْبِرُوا حَتَّىٰ يَخُصِمَ اللَّهُ بَيْنَنَا وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ﴿٩١﴾

﴿۸۶﴾ و مله تی وی چو بهر سف نه بوون ژ بلی کو گوتن [لووط]ی و یت باوهری پی ئیناین: فان ژ گوندی خو دهر بیخن، ب راستی نه و خو پاقر ددان. ﴿۸۷﴾ فیجا مه نه و مروفت وی [نه ویت باوهری پی ئیناین] رزگار کرن، ژنا وی تی نه بیت، ژ یت مایی بوو [دناف عزا بیدا]. ﴿۸۸﴾ و مه بارانه ک ب سهر و اندا داریت [بارانه کا نه نیکه، بهریت سوتی ب سهر و اندا باراندن]، فیجا بهرئ خو بدی کا دو یا هییا گونه هکاران بوو چ. ﴿۸۹﴾ و مه بو خه لکی مه دهنی برایی وان شوعه یب پیغه مبه ر هنارت، گوت: گه لی مله تی من، خودی [ب تنی] بهر یسن، ب راستی هه وه ژ وی پیغه تر چو خوداییت دی نین، ب راستی نیشانه ک و موعجیزه یه ک ژ خودایئ هه وه بو هه وه هات، فیجا ب دورستی کیشان و پیشانئ بکه ن، و تشیت خه لکی [د کیشان و پیشانیدا] کیم نه که ن، و خراییی د ئه ردیدا نه که ن پشی دورستکرن وی [ب هنارتنا پیغه مبه ران و ئینانه خوارا کتیمان]. نه فه [کیشان و پیشاننا دورست] بو هه وه چیره نه گه ر هوین

باوهر [ژ من] بکه ن. ﴿۹۰﴾ و ل سهر هه می ریکان نه روینن، و خودان باوهران ب کوشتنی بر سینن، و پی باوهری ب خودی ئینایی هوین ژ ریکان دده نه پاش و هه وه [ریکا خودی] خوار و فیچ دفت [ول بهر دلی خه لکی په ش دکه ن]، و بیننه بیرا خو [نانکو سو پاسییا خودی بکه ن]، و هختی هوین د کیم [خودی] هوین زیده کرن، و بهرئ خو بدنی کا دو یا هییا خرابکاران بوو چ. ﴿۹۱﴾ و نه گه ر دهسته که کی ژ هه وه باوهری ب وئ ئینا یانه ز پی هاتیمه هنارتن، و دهسته که کی باوهری نه ئینا، بیتا خو فره بکه ن هه تا خودی حوکی د نافه را مه دا دکه ت و نه و چیره ن حاکمه.

الجزء
٩
الجزء
٩

* قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لَنُخْرِجَنَّكَ بِشُعَيْبٍ
وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَكَ مِنْ قَرْيَتِنَا أَوْ لَتَعُولُنَّ فِي مَلِئَتُنَا قَالُوا
كُنَّا كَاهِنِينَ ﴿٨٨﴾ قَدْ أَفْرَيْنَا عَلَى اللَّهِ كَذِبًا إِنَّا عَدْنَا فِي مَلِكِكُمْ بَعْدَ
إِذْ بَخَسْنَا اللَّهَ مِنْهَا وَمَا يَكُونُ لَنَا أَنْ نَعُودَ فِيهَا إِلَّا أَنْ يَسَاءَ
اللَّهُ رَبُّنَا وَسِعَ رَبُّنَا كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْنَا رَبُّنَا أَفْتَحْ
بَيْنَنَا وَبَيْنَ قَوْمِنَا بِالْحَقِّ وَأَنْتَ خَيْرُ الْفَاتِحِينَ ﴿٨٩﴾ وَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ
كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لَئِنْ اتَّبَعْتُمْ شُعَيْبًا إِنَّكُمْ إِذًا لَخَسِرُونَ ﴿٩٠﴾
فَأَخَذْتَهُمُ الرِّجْفَ فَأَضْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جُنُودًا ﴿٩١﴾ الَّذِينَ
كَذَّبُوا شُعَيْبًا كَانُوا لِرَبِّعَتِهِمْ فِيهَا الَّذِينَ كَذَّبُوا شُعَيْبًا كَانُوا
هُمُ الْخَاسِرِينَ ﴿٩٢﴾ فَنَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ يَ قَوْمِ لَقَدْ أَبْغَضْتُكُمْ
رَسُولًا رَقِيَ وَنَصَحْتُ لَكُمْ فَكَيْفَ آسَأْتُمْ عَلَى قَوْمٍ
كَافِرِينَ ﴿٩٣﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ مِّنْ نَّبِيٍّ إِلَّا أَخَذْنَا أَهْلَهَا
بِالْبَاسَاءِ وَالضَّرَاءِ لَعَلَّهُمْ يَضَّرَّعُونَ ﴿٩٤﴾ ثَمَّ بَدَّلْنَا
مَكَانَ السَّيِّئَةِ الْحَسَنَةَ حَتَّى عَفَوْا وَقَالُوا قَدْ مَسَّ آبَاءَنَا
الضَّرَاءُ وَالسَّرَاءُ فَأَخَذْنَاهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٩٥﴾

﴿٨٨﴾ که نکه نه یست مله تی وی نه ویت خو مه زن
دکرن، گوتن: هه ی شوعه یب، ب راستی هم دتی
ته و یست د گهل ته باوه ری ئیناین ژ گوندی خو
دهر ئیخین، یان زی هوین دتی زفر نه فه سهر دینی مه.
[شوعه یی] گوت: خو هه که مه دینی هه وه نه قیت
زی؟ ﴿٨٩﴾ ب راستی نه فه مه دره و د گهل خودتی
کر، گهر هم بزفرینه سهر دینی هه وه پشتی خودتی
هم زی پژگار کرین، و زفراندن بو مه قهت چینابیت.
ناگه هدرای و زانینا خوداییی مه هه می تشت یست
گرتین، مه پشتا خو ب خودتی گریدا، خودیوو ب
هه قیسی حوکی د نایه را مه و مله تی مه دا بکه و
تو چیتین حاکمی. ﴿٩٠﴾ و که نکه نه یست مله تی
وی، نه ویت گاوروویین گوتن: [گهل مله تی مه]
ب راستی نه گهر هوین ب دویف شوعه یی که قتن
هوین دتی د خوساره ت بن. ﴿٩١﴾ فینجا بیقه له رزا ب
هینز نه و هنگافتن، و نه و ل سهر چوکان و مری د
خانسیست خو دا مان. ﴿٩٢﴾ نه ویت شوعه یب دره وین
داناین هه روه کی نه و نه دفی گوندیدا و نه ناکنجیست

فی گوندی، [نانکو بی سهر و شوین چون] و نه ویت شوعه یب دره وین داناین نه و یست خوساره ت بوون.
﴿٩٣﴾ فینجا پشتا خو دا وان و گوت: گهل مله تی من، ب راستی من په یام و فهرمانیت خودتی گه هاندنه هه وه
و من شیرت ل هه وه کرن، فینجا مائه ز دتی چاوا بو مله ته کی گاور ب خهم که فم. ﴿٩٤﴾ و مه چو پیغه مبه ر
بو چو گوندان نه هه نار تینه، نه گهر مه ب بهر ته نگی و نه ساخیان خه لکی وان نه جهر باند بن، دا هشیار بین و
خو بو خودتی بشکتن. ﴿٩٥﴾ پاشی مه بهر فره ی ل جهی بهر ته نگیی دانا [دا سوپاسیا خودتی بکه ن] هه تا
هه یی بووین [بووینه تیر مال و تیر زارو ک] و گوتن: باب و باپیریت مه بهر ته نگیی هنگافتیوون، پاشی
بهر فره هییی [نه دانه هه رزا خو کو نه فه جهر باندنه]، فینجا ژ نشکه کیفه مه نه و بهر ئاتا فکرن و وان های ژ خو نه.

وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ ءَامَنُوا وَأَتَوْا الْقَحْنَ عَلَيْهِمْ بَرَكَاتٍ
 مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَلَٰكِن كَذَّبُوا فَأَخَذْنَهُمْ بِمَا كَانُوا
 يَكْسِبُونَ ﴿٩٦﴾ أَفَأَمِنَ أَهْلُ الْقُرَىٰ أَن يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا
 بَيِّنَاتٌ وَهُرَّتِ بِمُؤْمِنٍ ﴿٩٧﴾ أَوَامِرَ أَهْلَ الْقُرَىٰ أَن يُأْتِيَهُمْ
 بَأْسُنَا ضُجًى وَهُمْ يَلْعَبُونَ ﴿٩٨﴾ أَفَأَمِنُوا مَكْرَ اللَّهِ
 فَلَا يَأْمَنُ مَكْرَ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٩٩﴾ أَوَلَمْ يَهْدِ
 لِلَّذِينَ يَرِثُونَ الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِ أَهْلِهَا أَن لَّوْشَاءَ
 أَصْبَنَهُمْ بِذُنُوبِهِمْ وَطَعْنُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَتَسَمَعُونَ ﴿١٠٠﴾
 تِلْكَ الْقُرَىٰ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنبَاءِهَا وَلَقَدْ جَاءَهُمْ
 رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا بِمَا كَذَّبُوا مِنْ
 قَبْلُ كَذَلِكَ يَضَعُ اللَّهُ عَلَى الْقُلُوبِ الْكُفْرَ ﴿١٠١﴾ وَمَا وَجَدْنَا
 لِأَكْثَرِهِمْ مِنْ عَهْدٍ وَإِن وَجَدْنَا أَكْثَرَهُمْ لَفَاسِقِينَ ﴿١٠٢﴾
 ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِمُوسَىٰ بِآيَاتِنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ
 فَظَلَمُوا بِهَا فَأَنظَرُ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ﴿١٠٣﴾
 وَقَالَ مُوسَىٰ يُفْرِعُونَكَ إِنِّي رَسُولٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٠٤﴾

﴿٩٦﴾ و ته گهر خه لکئی وان گوندان [تهوئیت مه پیغه مبهه
 بو هنارتین و بهرئاتاف کرین] باوه ری ب خودئی ئینابانه
 و پاریزکاری کرانه، دا دهر گه هی بهر که تیت تهرد و
 ته سمانان بو فکه کین، به لی نشان و پیغه مبه ریت مه
 دره و دانان [نه باوه ری ئینان و نه ته قوا یا خودئی کرن]
 فئجا مه تهو ب وان کار و کر یاریت وان دکر ن گرتن،
 و ب بهر ئیزایی تیخستن. ﴿٩٧﴾ ته ری خه لکئی وان
 گوندان ژ خو پشت راست و ئیمن بوون، کو ئیزایا
 مه ب شفاف ب سهر و اندا نه ئیت، و تهو د نفستی.
 ﴿٩٨﴾ یان زی ته ری خه لکئی وان گوندان پشت
 راست بوون کو ئیزایا مه [ده مده ست و ژ نشکه کئفه]
 تیشته گه هی وان نه گرت، و تهو ییت مژویل ب تشتی
 بی مفاقه. ﴿٩٩﴾ یان زی تهو ئیمن بوون ژ ته کیرا
 خودئی [کو وان ب بهر ئیزایی بیخیت چ ب شفاف چ
 ب رورژ]. و کس ژ ته کیرا خودئی ئیمن ناییت، تهو
 نه بن ییت خوساره ت. ﴿١٠٠﴾ ته ری بو وان دیار نه بوو
 تهوئیت تهرد ب میراتی گه هشتی پستی خودان
 نه ماین، کو ب راستی ته گهر مه [خودئی] بقییت

دئی وان ب گونه هییت وان هنگیئین و ئیزادهین [ههروه کی مه ییت بهری وان هنگاقین]، و دلیت وان دئی
 مؤرکهین [نه هه قی بچیته تیدا و نه نه هه قی ژئی دهر که فیت]، کو وان گول هه قی نیست. ﴿١٠١﴾ گوندیت
 بۆرین [ژ مله تی نوح پیغه مبهه بگره هه تایئ شو عه یب پیغه مبهه ر] [ئهفه] چهند به حس و خه بهر که ت وانه
 تهم بو ته دبیزین [کا چ ب سهری وان هات و کارکانا وان بوو چ؟] ب راستی پیغه مبه ریت وان ب نیشانیت
 ناشکهر و موعجیزه یان بو وان هاتن، به لی تهو، تهو نه بوون باوه ری بی بین [چ بهری هاتنا موعجیزه یان، چ
 پستی هاتنا وان] چونکی وان تهو [پیغه مبهه ر] بهری هنگی درهوین دانابوون، و هوسا خودئی دلیت گاوران
 مؤر دکه ت. ﴿١٠٢﴾ و باراپتر ژ وان مه خودان سوژ و په یان نه دیتن [ئانکو کارئی وان شکاندنا په یانان بوو]،
 و مه باراپتر ژ وان ژ پئی دهر که فتی دیتن. ﴿١٠٣﴾ پستی فان [پیغه مبه ریت بۆرین] مه مووسا ب نشان و
 موعجیزه ییت خو بو فیرعه وونی و دهسته کا وی هنارت، فئجا وان باوه ری پی نه ئینا، کار پئی دیواهییا
 خرابکاران بوو چ؟ ﴿١٠٤﴾ مووسایی گو ت: فیرعه و نو ب راستی تهز پیغه مبه ری خودانی هه می جیهانام
 [ب پیغه مبه ری بو هه وه هاتیمه].

حَقِيقٌ عَلَىٰ أَنْ لَا أَقُولَ عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقُّ قَدْ جُنْتُكُمْ بِبَيِّنَةٍ
مِنْ رَبِّكُمْ فَأَرْسِلْ مَعِيَ بَنِي إِسْرَءِيلَ ﴿١٥٥﴾ قَالَ إِنْ كُنْتَ
جُنْتَ بِآيَاتِي فَأَنْتَ بِهَا إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿١٥٦﴾ قَالَ لَقَدْ
عَصَاكَ إِذْ أَذَىٰ نَعْمَانُ مُمِيزٌ ﴿١٥٧﴾ وَنَزَعَ يَدَهُ فَإِذَا هِيَ بِيضَاءُ
لِلنَّظِيرِينَ ﴿١٥٨﴾ قَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِ فِرْعَوْنَ إِنَّ هَذَا لَسَاحِرٌ
عَلِيمٌ ﴿١٥٩﴾ يُرِيدُ أَنْ يُخْرِجَكُمْ مِنْ أَرْضِكُمْ فَمَاذَا تَأْمُرُونَ ﴿١٦٠﴾
قَالُوا أَزِجُّهُ وَأَخَاهُ وَأَرْسِلْ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ ﴿١٦١﴾ يَأْتُونَكَ
بِكُلِّ سَاحِرٍ عَلِيمٍ ﴿١٦٢﴾ وَجَاءَ السَّحَرَةُ فِرْعَوْنَ قَالُوا إِنَّ
لَنَا لَأَجْرًا إِنْ كُنَّا نَحْنُ الْغَالِبِينَ ﴿١٦٣﴾ قَالَ نَعَمْ وَإِنِّي أَكُفِّرُكُمْ
لِمَنِ الْمَقْرِبِينَ ﴿١٦٤﴾ قَالُوا لِمُوسَىٰ إِمَّا أَنْ تُلْقَىٰ وَإِمَّا أَنْ
تَكُونَ نَحْنُ الْمُلْقِينَ ﴿١٦٥﴾ قَالَ أَلْقُوا فَلَمَّا أَلْقَوْا سَحَرُوا
أَعْيُنَ النَّاسِ وَأَسْرَبُوا هُوَهُمْ وَجَاءُوا بِسِحْرِ عَظِيمٍ ﴿١٦٦﴾
* وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَلْقِ عَصَاكَ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ ﴿١٦٧﴾
فَوَقَعَ الْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٦٨﴾ فَغُلِبُوا
هُنَالِكَ وَانْقَلَبُوا صَغِيرِينَ ﴿١٦٩﴾ وَأَلْقَى السَّحَرَةُ سِحْرَ بَدِينٍ ﴿١٧٠﴾

﴿۱۰۵﴾ بیدفیه ل سهر من، ژ راستی وهه قیسی پیقه تر
د راستا خودیدا نه بیژم. ب راستی من موعجیزه و
نیشانه کا ناشکهر ژ دهف خودایی هه وه بۆ هه وه
ئیناییه [کو راستیا پیغه مبه راتیا من دیار بکهت]
فئجا سرائیلیان د گهل من بهنیره. ﴿۱۰۶﴾ [فئجا
فیره ونی به رسفا موسایی دا و گوت]: نه گهر
راست تو ب موعجیزه کی هاتی کا بینه نه گهر تو
ژ راستگویان بی. ﴿۱۰۷﴾ فئجا دارئ خو هافیت،
بوو ماره کی مه زن و دورست. ﴿۱۰۸﴾ و دهستی
خو ژ پاخلا خو ده رئیخست، سپی ده رکه فت بۆ
ته ماشه فانان. ﴿۱۰۹﴾ که نکه نه یان ژ مله تی فیره ونی
گوتی: ب راستی نه فه سیره به نده کی زیده زانایه.
﴿۱۱۰﴾ دقیت هه وه ژ نه ردئ هه وه [کو (مصر) ه ب
سیره به ندیا خو] ده ربیخت، فئجا کا هوین چ دبیزن،
و کاچ فهرمانی ددهن. ﴿۱۱۱﴾ گوتن: وی و برای وی
فی کافی گیرۆکه، و تو کو مئه که ره ان بهنیره باژیران.
﴿۱۱۲﴾ بلا هه می سیره به ندیت زیده زانا بۆ ته بینن.
﴿۱۱۳﴾ [هنارته د دویف هه می سیره به ندانرا] فئجا

وهختی هاتینه دهف فیره ونی، گوتن: نه ری مه خه لاتی خو هیه نه گهر نه م سهر که فتن؟ ﴿۱۱۴﴾ [فیره ونی]
گوت: به لی.. [هه وه خه لاتی خو یی هه ی] و هوین دئ ژ نیزیکی من ری بن [ئانکو به نه ندامیت جشاتا
من]. ﴿۱۱۵﴾ سیره به ندان گوت: هه ی موسا، یان تو دئ ئافیژی [نوکه] یان نه م دئ ئافیژین [ئانکو بۆ
خو هه لبزیره ته دقیت دهسپیکی تو دارئ خو بافیژه، ته دقیت نه م دئ ئافیژین]. ﴿۱۱۶﴾ موسایی گوت:
هوین بافیژن، فئجا وهختی وان وه ریس و داریت خو ئافیتین، سیره ل چافیت خه لکی کرن و ترساندن
[و هزر کرن نه فه ب دورستی مارن نه کو سیره یه]، و سیره به ندیه کا مه زن ئینان و کرن. ﴿۱۱۷﴾ و مه وه حی
بۆ موسایی هنارت، دارئ خو بافیژه [فئجا وهختی دارئ خو ئافیتی]، وی داری وه ریس و داریت وان ب
ئیکجاری داعویران. ﴿۱۱۸﴾ و ب راستی هه قی ناشکهر ابو و کارئ وان [سیره به ندان] کری، پویچ بوو.
﴿۱۱۹﴾ و سیره به ندل و ویری شکهستن و ره زیل و رسوا فه گهریان. ﴿۱۲۰﴾ و سیره به ند که فتن و سوجه برن.

قَالُوا أَمْثَلُ رَبِّكَ الْعَالَمِينَ ﴿١٦١﴾ رَبِّ مُوسَى وَهَارُونَ ﴿١٦٢﴾ قَالَ
فِرْعَوْنُ أَمْثَلُكُمْ بِهِ قُلْ أَنْ أَدْنَى لَكُمْ إِنَّ هَذَا لَمَكْرٌ
مَكْرُومٌ فِي الْمَدِينَةِ لَتُخْرِجُوا مِنْهَا أَهْلَهَا فَأُثَافِقُوا فَسَوْفَ نَعْمَلُ
لَا قُطْعَانَ أَيْدِيكُمْ وَأُزْجِلُكُمْ مِنْ خَلْفِ فَرْ لَأَصْلَبَنَّاكُمْ
أَجْمَعِينَ ﴿١٦٣﴾ قَالُوا إِنَّا إِلَى رَبِّنَا مُنْقَلِبُونَ ﴿١٦٤﴾ وَمَا نَقُصُّمْ
مِنَ الْآلَاءِ أَمْثَلُ رَبِّنَا رَبَّنَا لَمَّا جَاءَتْهُمْ رَبَّنَا فَأَوْفَعْنَا عَلَيْهِمْ أَصْبَارًا
وَتَوَفَّنَا أَسْمِعِينَ ﴿١٦٥﴾ وَقَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِ فِرْعَوْنَ أَتَدْرُسُونِي
وَقَوْمَهُ بِلَيْفِيسُوا فِي الْأَرْضِ وَيَذْكُرُكَ وَءَالِهَتَكَ قَالَ سَنُقَاتِلُ
أَبْنَاءَهُمْ وَنَسْتَحْيِي نِسَاءَهُمْ وَإِنَّا فَوْقَهُمْ قَاهِرُونَ ﴿١٦٦﴾
قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ اسْعَوْا بِأَلِهَتِكُمْ وَأَصْبِرُوا إِنَّا الْأَرْضُ
لِلَّهِ يُورِثُهَا مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ ﴿١٦٧﴾
قَالُوا أَوْذِيْنَا مِنْ قَبْلِ أَنْ تَأْتِيَنَا مِنْ بَعْدِ مَا جِئْتَنَا قَالَ
عَسَى رَبُّكُمْ أَنْ يُهْلِكَ عَذْرُوكُمْ وَيَسْتَخْلِفَكُمْ فِي الْأَرْضِ
فَيَنْظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ ﴿١٦٨﴾ وَلَقَدْ أَخَذْنَا آلَ فِرْعَوْنَ
بِالْيَمِينِ وَنَقَصْنَا مِنَ الثَّمَرِ لَعَلَّهُمْ يَذْكُرُونَ ﴿١٦٩﴾

﴿۱۶۱﴾ گوتن: مه باوهری ب خودانی ههمی جیهانان
ئینا. ﴿۱۶۲﴾ خودی و خودانی موسا و هاروونی.
﴿۱۶۳﴾ فیرعهونی گوت: ئهری ههوه باوهری پی ئینا
بهری ئهز دهستویریسی بدهمه ههوه؟ ب راستی ئهفه
فند و فیله که ههوه دفی بازیریدا گیرایی، دا هوین
خهلکی وی ژئی دهریخن، نی هوین دی زانن [کا
ئهز دی چ ئینمه سهری ههوه]. ﴿۱۶۴﴾ ب راستی ئهز
دی دهست و پیستی ههوه چهپ و راست ژیفه کهم،
باشی ئهز دی ههوه هممیان [ب دارانقه] ههلاویسم
[ههتا هوین دمرن]. ﴿۱۶۵﴾ [سیره بهندان گوت:
خهم نینه]، ب راستی ئهم دی ب بال خودایی خوؤه
فه گهرین. ﴿۱۶۶﴾ و تو مه عهیددار و له که دارناکهی ژ
بهر هندی نهیت، کو مه باوهری ب نشان و ئایه تیت
[موعجزه ییت] خودایی خو ئیناییه، وهختی بومه
هاتین، خودیو سهبری ب سهر مه دا داریژ، و مه
راگره، و مه موسلمان بمرینه. ﴿۱۶۷﴾ که نکه نه ییت
مله تی فیرعهونی گوتن: ئهری ما دی [تو] موسایی
و مله تی وی هیل خرابیسی د ئهریدیدا بکهن، و ته

و په رستییت ته بهیلن؟ [فیرعهونی] گوت: کوریت وان [ئانکو زه لامیت وان] دی کورین، و ژنییت وان
دی هیلینه ساخ [دا خدامینیا مه بکهن]، و ئهم سه ردهستی وانین و ئه و بن دهستی مهنه. ﴿۱۶۸﴾ موسایی
گوت ته مله تی خو: پشتا خو ب خودی گریدهن، و هاریکاریسی ژ وی بخوازن، و بینا خو فره بکهن و خو
راگرن، ب راستی ئهر دی خودییه دده ته وی بهنده یی ژ بهنده ییت خو بی وی بقییت، و دو بیا هیک ههر بو
باریز کارانه. ﴿۱۶۹﴾ گوتن: بهری تو بیی ئهم ییت هاتینه ئیشاندن، و پشتی تو هاتی ژئی ئهم بییت دئینه
ئیشاندن [فینجا نوزا کهنگی دی رزگار بین؟] [موسایی] گوت: هیقییا من ئه وه خودایی هه وه دژمنی هه وه
د هیلاک بهت، و هه وه شوینا وان د ئهریدیدا ئاکنجی بکهت، فینجا دی بهری خو دته تی کا هوین دی چ کهن.
﴿۱۷۰﴾ و ب سویند مه فیرعهون و مله تی وی ب هشکه سالان و کیم دهرامه تیسی هنگافتن، دال خو بزقرن.

فَإِذَا جَاءَهُمْ الْحَسَنَةُ قَالُوا لَنَا هَذِهِ وَإِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَطْفِرُوا يَمْوِسُونَ وَمِنْ مَعَهُ إِلَّا إِمَاطَةٌ لَهُمْ عِنْدَ اللَّهِ وَالْكَافِرِينَ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٣١﴾ وَقَالُوا مَهْمَا تَأْتِنَا بِهِ مِنْ آيَةٍ لِنُحْزَنَ بِهَا فَقَامَتْ لَنَا لَكَ بِمُؤْمِنِينَ ﴿١٣٢﴾ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الطُّوفَانَ وَالْجَرَادَ وَالْقُمَّلَ وَالضَّفَادِعَ وَالْذَّمَ عَائِدَةً مُمْضِيَةً فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا مُجْرِمِينَ ﴿١٣٣﴾ وَلَمَّا وَقَعَ عَلَيْهِمُ الرِّجْزُ قَالُوا لِمُوسَى اذْعُ لَنَا رَبِّكَ يَمَا عَهْدُكَ لَنَا لِنَكْشِفَ عَنَّْا الرِّجْزَ لَوْ مِثْرَةَ لُؤْمِيَّةٍ لَكَ وَلَئِنْ سَأَلْنَاكَ بِبَنِي إِسْرَءِيلَ قُلْنَا كَسَفَتْنَا عَنْهُمْ الرِّجْزَ إِلَى أَجَلٍ هُمْ بِلَعْنَتِهِ إِذَا هُمْ يَكْفُرُونَ ﴿١٣٤﴾ فَأَنْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَغْرَقْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ بِأَنَّهُمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا عَنْهَا غَافِلِينَ ﴿١٣٥﴾ وَأَوْرَثْنَا الْقَوْمَ الَّذِينَ كَانُوا يُسْتَضَعُونَ مَشْرِقَ الْأَرْضِ وَغَرَيبَهُمَا الَّتِي بَنَكْنَا فِيهَا وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ الْحُسْنَى عَلَى بَنِي إِسْرَءِيلَ بِمَا صَبَرُوا وَدَمَرْنَا مَا كَانَ يَصْنَعُ فِرْعَوْنُ وَقَوْمُهُ وَمَا كَانُوا لَيَعْرِشُونَ ﴿١٣٦﴾

﴿١٣١﴾ فَيَجَا هەر گافه کا باشی و که ره مه که گه هشتباهه وان، دگوتن: نهفه ژ بهر مه به، و نه گهر نه خوشی به کی [ژ بهر هشه سالان] هنگا قنبانه، مووسا و بیست د گهل دکر نه نه گه را بی و غه ریسا خو، بزنان ب راستی، هه تشتی ژ خوشی و نه خوشی بی بگه هیه وان ژ خودی به، به لی پا بارا پتر ژ وان نوزانن [کو هه نه خوشی به کا ب سه ری وان هاتی ژ بهر گونه هیست وانه، و نه ژ بهر مووسا به]. ﴿١٣٢﴾ گوتن: هه ی مووسا: هه ره موعجیزه به کا تو بو مه بی، دامه ژ سه ری دینی به ی نه وی نه ل سه ر، نه م باوه ری بی ب ته ناین. ﴿١٣٣﴾ فَيَجَا مه ری بارانه کا دژوار و کولی و سپه و بهق و خوین ب سه ر و اندا ئینان کو نهفه نیشانیت گه له رن گن، فَيَجَا [پشتی هاتنا فان نیشانان ری] خو مه زن کرن [و باوه ری نه ئینان]، ب راستی نهو مله ته کی گونه هکار بوون. ﴿١٣٤﴾ فَيَجَا ده می ئیزا و عه زاب ب سه ر و اندا هاتی، گوتن: هه ی مووسا، تو بو مه ب وی قه دری خودی داییه ته [کو پیغه مه راتی به] داخواز بکه، هه که تو فی ئیزا و به لای نه ژ سه ر مه پاکه ی، ب راستی نه م دی باوه ری بی ب ته نین، و ب راستی نه م دی ئسرائیلیان د گهل ته هنرین. ﴿١٣٥﴾ فَيَجَا و هختی مه نهو به لا و ئیزا ژ سه ر وان پاکری، هه تا و هخته کی دیار کری، کو دی گه هنی، به یانا خو شکاندن [ول ناخفتنا خو لیقه بوون]. ﴿١٣٦﴾ فَيَجَا مه تۆل ژ وان فه کر و مه نهو د ده ریاییدا خه ندقاندن، چونکی وان ثابته و نیشانیت مه دره ددانان و ژ بی ناگه ه بوون. ﴿١٣٧﴾ و مه نهو مله تی هاتی به ته په سه ر کرن، که ره میرا تگری نه ردی شامی ب پورژه لات و پورژا فافه، نهو نه ردی مه پیروز کری [تیر خیر و بیر کری]. و ژفانی خودایی ته [کو دی وی نه ردی] بو ئسرائیلیان [هیلت] ب جه هات، ژ بهر سه برا وان کیشایی، و نهوا فیرعه ونی و مله تی وی دکر، و نهوا وان نا فا دکر مه هه رافت.

﴿۱۳۸﴾ و مه ئسرائیلی ژ دهریایی دهر باز کرن، گه هشتنه دهف مله ته کی ب بوتیت خو فیه بوون، دهرستن. ئینا گوتن: هه ی مووسا تو زی بو مه پهرستییه کی بدانه ههروه کی فان پهرستی هه یین. [مووسایی] گوت: ب راستی هوین مله ته کی نه زانن. ﴿۱۳۹﴾ ب راستی ئه فیه د هیلاک چۆینه و کاری ئه و دکهن [کو پهرستنا بوتانه] یی پو یچه. ﴿۱۴۰﴾ [مووسایی] گوت: ئه ری ئه ز ژ خودی پیقه تر پهرستییه کی دیر بو هه وه بخوازم؟! و وی قه دری هه وه ب سهر یی هه می خه لکی ئیخستییه. ﴿۱۴۱﴾ بیننه بیرا خو ده می مه هوین ژ ده ستیت فیرعه ونیان قورتال کرین، کو وان ئیزا و نه خو شیه کا پیس و دژوار ددا بهر هه وه، کو ریت هه وه دکوشتن، و کچیت هه وه [بو خدامینییی] دهیلان، و ب راستی ئه ها د فیدا [ئیزا و نه خو شیه هه وه ددیت، و رزگار کرنا هه وه ژ به ری خودیقه] ئه زموونه کا [ئمتیحانه کا] مه زن بوو ژ خودایی هه وه. ﴿۱۴۲﴾ و مه سیه شه فان ژ فان دا مووسایی، و مه ده هیت دی زی لی زیده کرن، فئجیا وه ختی [دیداری دگهل] خودایی وی بوونه چل شه فیت دورست، و مووسایی گوته برایی خو هاروونی جهی من بگه ره دنا ف مله تی مندا، و قه نجیی بکه و ریکا خرابکاران نه گره. ﴿۱۴۳﴾ فئجیا وه ختی مووسا ل دو یف وه ختی مه دانایی هاتی، و خودایی وی دگهل ئاخختی [بیی کو ئیک دنا فبه را و اندا هه بیت]، [مووسایی] گوت: خودیو خو نیشا من بده، ته ببینم، [خودی] گوت: ب راستی تو قهت من نابینی، به لی به ری خو بده چیایی، ئه گه رل جهی خو ما، دبیت تو من ببینی، فئجیا وه ختی خودایی وی بو چیایی دیار بووی [دیار بوونه کا هیژیایی وی و یا بی چا وایی]، فئجیا چییا پرت پرت بوو، و دگهل ئه ردی راست بوو. و مووسا کهفت و های ژ خو نه ما، فئجیا ده می ب سهر خو فیه هاتی و هشیار بووی، گوت: ئه ز ته ژ هه می کیئاسییان باقر دکه، من تو به یه جاره کا دی فی داخوازی بکه م و ئه ز خودان باوه ری ئیکیمه.

وَجَوَزْنَا بِبَنِي إِسْرَءِيلَ الْبَحْرَ فَأَتَوْا عَلَى قَوْمٍ يَعْكُفُونَ عَلَى أَصْنَامٍ لَهُمْ قَالُوا يُمُوسَى أَجْعَلْ لَنَا إِلَهًا كَمَا لَهُمْ آلِهَةٌ قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ ﴿١٣٨﴾ إِنَّ هَؤُلَاءِ مَتَّبِعُوا مَا هُمْ فِيهِ وَبَطُلُ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٣٩﴾ قَالَ اغْبِثُوا هَؤُلَاءِ الْبَنِي إِسْرَءِيلَ وَهُوَ قَضَىٰ كُفْرًا عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿١٤٠﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٤١﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٤٢﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٤٣﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٤٤﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٤٥﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٤٦﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٤٧﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٤٨﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٤٩﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٥٠﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٥١﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٥٢﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٥٣﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٥٤﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٥٥﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٥٦﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٥٧﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٥٨﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٥٩﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٦٠﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٦١﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٦٢﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٦٣﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٦٤﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٦٥﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٦٦﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٦٧﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٦٨﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٦٩﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٧٠﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٧١﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٧٢﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٧٣﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٧٤﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٧٥﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٧٦﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٧٧﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٧٨﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٧٩﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٨٠﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٨١﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٨٢﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٨٣﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٨٤﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٨٥﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٨٦﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٨٧﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٨٨﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٨٩﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٩٠﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٩١﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٩٢﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٩٣﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٩٤﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٩٥﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٩٦﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٩٧﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٩٨﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٩٩﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ لَنِيعْلَمَنَّ أَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿٢٠٠﴾

﴿١٤٤﴾ [خودى] گوت: هه‌ی مووسا، ب‌راستی من ب‌پیغه‌مبه‌راتییا خو و ب‌ئاخفتنا خو، تول سه‌ر خه‌لکی هه‌لبزارتی و کریسه سه‌ریشک، قیجا ئەفا من دایسه ته [ژ‌تیگه‌هشتن و پیغه‌مبه‌راتییی] بگه‌ه، و ژ‌شو‌کورداران به. ﴿١٤٥﴾ و مه‌بو مووسایی ل سه‌ر ده‌پیت ته‌وراتی هه‌می تشت ژ‌شیره‌ت و ئە‌حکامان ب‌دریژی نفیسینه. قیجا ب‌هیز و ژ‌دل وه‌ر بگه‌ه، و فه‌رمانا مله‌تی خو ژ‌ی بکه‌یا چیت‌ر وه‌ر بگرن [وه‌کی لی بۆرین و تولفه‌ کرنی، ئانکو وی بکه‌ن یا پتر خیر بو وان پی دتیه‌ نفیسین]، و ب‌راستی نیزیك ئەز دئی‌خانیییت ژ‌ری ده‌رکه‌فتییان [وه‌کی فیره‌وونی و مله‌تی وی] نیشا هه‌وه‌ ده‌م [کا چ ل واری وان هاتییه‌]. ﴿١٤٦﴾ ئەز ناهیلیم ئە‌و‌یت ژ‌بی به‌ختی و ژ‌نه‌ه‌قی خو د ئە‌ر‌دیدا مه‌زن ده‌ن، د‌نیشان و ئایه‌تیت من بگه‌هن، و ئە‌گه‌ر هه‌می نیشان و ئایه‌تان ژ‌ی بینن، دیسا باوه‌رییی پی‌ناینن، و ئە‌گه‌ر ریک‌ا هیدایه‌تی و راستیی بینن ژ‌ی ناگرن، و ناکه‌نه ریک‌ا خو، و ئە‌گه‌ر ریک‌ا خرابیی و به‌رزه‌بوونی بینن دئی بو خو

که‌نه ریک، چونکی ئایه‌ت و نیشانیته مه‌ دره‌و ددانان، و ژ‌ی دبی‌ئاگه‌ه‌بوون. ﴿١٤٧﴾ و ئە‌و‌یت نیشان و ئایه‌تیت مه‌ و دیتنا ئاخه‌ره‌تی دره‌و ددانان، کار و کریاریت وان [ییت چاک] پویچ بوون، ما ئە‌و دئی ژ‌ج‌زایی کاری خو پیغه‌تر بینن! ﴿١٤٨﴾ و مله‌تی مووسایی، پشتی [چونا] وی، [پشتی مووسا چۆیییه ژ‌فانی خودایی خو] ژ‌چه‌کیت خو [ژ‌زیر و زینه‌تی ده‌ل وان] گۆلکه‌ک چیکرن، له‌شه‌کی بی‌گیان بوو ده‌نگی چیلی هه‌بوو، ما نه‌ددیتن وی [گۆلکی] ئە‌و نه‌دئاخفتن و به‌ری وان نه‌ددا چو ریکان، [و گۆلک] ب‌په‌رستی بو خو کرنه‌ په‌رستی، و ئە‌و ب‌خو د‌سته‌مکاران بوون. ﴿١٤٩﴾ قیجا وه‌ختی په‌شیان بووین و زانین ییت گومرا بووین، گۆتن: ئە‌گه‌ر خودایی مه‌ دلۆفانییی ب‌مه‌ نه‌به‌ت، و گونه‌هیت مه‌ ژ‌ی نه‌به‌ت، ب‌راستی ئە‌م دئی ژ‌خوساره‌تان بین.

قَالَ يَمْوَسَىٰ إِنِّي أَصْطَفَيْتُكَ عَلَى النَّاسِ بِرِسَالَتِي وَبِكَلِمَتِي فَخُذْ مَا آتَيْتُكَ وَكُنْ مِنَ الشَّاكِرِينَ ۝ وَكَتَبْنَا لَهُ فِي الْأَلْوَابِ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ مَوْعِظَةً وَتَفْصِيلًا لِّكُلِّ شَيْءٍ فَخُذْهَا بِقُوَّةٍ وَأْمُرْ قَوْمَكَ يَأْخُذُوا بِأَحْسَنِهَا سَأُرِيكُمْ دَارَ الْفَاسِقِينَ ۝ سَأَصْرِفُ عَنْ آتِنَا الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَإِنْ يَرَوْا كَلَّآئَةً لَا يُؤْمِنُوا بِهَا وَإِنْ يَرَوْا سَبِيلَ الرُّشْدِ لَا يَتَّخِذُوهُ سَبِيلًا وَإِنْ يَرَوْا سَبِيلَ الْغَيِّ يَتَّخِذُوهُ سَبِيلًا ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا عَنْهَا غَافِلِينَ ۝ وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَلِقَاءَ الْآخِرَةِ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ هَلْ يُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝ وَأَنذَرْتُ مُوسَىٰ مِنْ بَعْدِهِمْ مِنْ حُلِيِّهِمْ عِجْلًا جَسَدًا لَهُ خُوَارٌّ أَلَمٌ يَرَوْا أَنَّهُ لَا يُكَلِّمُهُمْ وَلَا يُهْدِيهِمْ سَبِيلًا اتَّخَذُوهُ وَكَانُوا ظَالِمِينَ ۝ وَلَمَّا سَقَطَ فِي أَيْدِيهِمْ وَرَأَوْا أَنَّهُمْ قَدْ ضَلُّوا قَالُوا لَئِنْ لَمْ يَرْحَمْنَا رَبُّنَا وَيَغْفِرْ لَنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ۝

وَلَمَّا رَجَعَ مُوسَىٰ إِلَىٰ قَوْمِهِ غَضْبَانَ أَسِفًا قَالَ بِئْسَمَا خَلَفْتُمُونِي
 مِنْ بَعْدِي ۖ أَتَعْلَمُونَ أَمْرَ رَبِّكُمْ ۖ وَأَلْقَى الْأَلْوَاحَ وَأَخَذَ بِرَأْسِ
 أَخِيهِ يُجْرِمُهُ إِلَيْهِ قَالَ إِنَّ أَمْرَ الْقَوْمِ اسْتَعْصَفُونِي وَكَادُوا
 يَقْتُلُونَنِي فَلَا تُشْمِتْ بِيَ الْأَعْدَاءَ وَلَا تَجْعَلَنِي مَعَ الْقَوْمِ
 الظَّالِمِينَ ﴿١٥٠﴾ قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِإِخْوَي وَأَدْخِلْنَا فِي رَحْمَتِكَ
 وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴿١٥١﴾ إِنَّ الَّذِينَ اتَّخَذُوا الْعِجْلَ سَيِّئًا لَهُمْ
 غَضَبٌ مِنْ رَبِّهِمْ وَذِلَّةٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَكَذَلِكَ نَجْزِي
 الْمُفْتَرِينَ ﴿١٥٢﴾ وَالَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ ثُمَّ تَابُوا مِنْ
 بَعْدِهَا وَآمَنُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَعَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٥٣﴾
 وَلَمَّا سَكَتَ عَنْ مُوسَى الْغَضَبُ أَخَذَ الْأَلْوَاحَ وَفِي شَجْنِهَا
 هُدًى وَرَحْمَةٌ لِلَّذِينَ هُمْ لِرَبِّهِمْ يَهْتَمُونَ ﴿١٥٤﴾ وَأَخْتَارَ مُوسَىٰ
 قَوْمَهُ سَبْعِينَ رَجُلًا لِمِيعَتٍ فَلَمَّا أَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ قَالَ
 رَبِّ لَوْ شِئْتَ أَهْلَكْتَهُمْ مِنْ قَبْلُ وَإِنِّي أَهْلَكَ لَأَيُّهَا فَعَلَّ
 السَّفَهَاءُ مِنَّا ۖ إِنَّ هِيَ إِلَّا فِتْنَتُكَ تُضِلُّ بِهَا مَنِ اشَاءَ وَيَهْدِي
 مَنْ تَشَاءُ ۖ أَنْتَ وَلِيُّنَا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الْغَافِرِينَ ﴿١٥٥﴾

﴿۱۵۰﴾ و وهختی موسا [ژ ژفانا خودایی خو] ب سهر
 مله تی خودا فه گه ریایی، زیده که ربگرتی و خه مگین
 فه گه ریا، گوت: پیسه شؤل بوو هه وه پستی من
 کری [دهمی هه وه گؤلک په رستی] تهری هه وه له ز
 ل فره مانا خودی کر [هه وه چ بوو؟ هه وه گؤلک
 په رست، و هه وه خو نه گرت هه تا نه ز ژ ژفانی خودی
 دز قپم، و فره مانا خودی بو هه وه دپیژم] و موسایی
 ده پیئت تهوراتی ثاقبتین، و دهست ثاقبتیه سهری برای
 خو، گرت و ب بهر خو شه کیتشا، [هاروونی] گوت:
 هه ی کورپی دهیکا من، ب راستی مله تی نه ز بیزار کریم
 و نیزیک بوو من بکوژن، فیجا تو که یفا نه یاران
 ب من نه ینیه، و من نه ده د گهل مله تی سته مکار
 [و من ژ وان حسیب نه که]. ﴿۱۵۱﴾ [موسایی] گوت:
 خودیوو، گونه هیئت من و برایی من ژئی بیه و مه
 هه ردوکان ب بهر دلوفانیسا خو بیخه، و تویی ژ هه می
 دلوفانان دلوفانتر. ﴿۱۵۲﴾ ب راستی ته ویت گؤلک
 په رستین نیزیک دی که ربا خودایی وان و پسوایی د
 ژیا نا دنیا ییدا وان گریت، و هوسا هم دره وینان نیزا

ددهین. ﴿۱۵۳﴾ و ته ویت کار و کریار پیئت خراب کرین، پاشی توبه کرین، و دلپیشی و دلسوزی د باوهرییا
 خودا کرین، ب راستی خودایی ته پستی فی توبه یی، گونه ه ژبهر و دلوفانه. ﴿۱۵۴﴾ فیجا دهمی که ربا
 موسایی داهاتی، ده پیئت تهوراتی پاکرن، تهوا [تهوراتا] ریکا پاسته ریایی و دلوفانیسی تیدا نفیسی، بو وان
 ییئت ژ خودایی خو دترسن. ﴿۱۵۵﴾ و موسایی ژ مله تی خو حه فتی زه لام ژئی گرتن بو وهختی مه دانایی
 [دا داخوازا لیوورینی و لیته گرتنی ژ خه له تیسیا خو یا مه زن بکه، و هختی گؤلک په رستین]، فیجا دهمی
 بیقه له رزا ب هیز تهو گرتین [که فتن و نه هشبوون]، ئینا [موسایی] گوت: خودیوو ته گهر ته قیابیه بهری
 نوکه دا من و وان هیلاک بهی، مادی مه ب کریار ساویله کیان دیلاک بهی؟ ته شه ژ جهر باندن و نه زمونا
 ته پیقه تر نینه، یی ته بقیئت ب وئی جهر باندنی گومرا دکه ی، و یی ته بقیئت پی پاسته ری دکه ی، تویی
 سه میان و هاریکاری مه، فیجا ل گونه هیئت مه ببوره و دلوفانیسی ب مه بیه، و ب راستی تو جیترین لیته گری.

الْمُؤْمِنِينَ

وَأَكْتَسَبْنَا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ
 إِنَّا هَذَا النَّبْلَ قَالَ عِدَايَ أُصِيبُ بِهِ مِنْ أَشْأَاءِ وَرَحْمَتِي
 وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ فَسَأَكْتَسِبُنَا الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ وَيُؤْتُونَ
 الزَّكَاةَ وَالَّذِينَ هُمْ بِآيَاتِنَا يُؤْمِنُونَ ١٥٦ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ
 الرَّسُولَ الَّذِي آتَىٰ بِالْحَقِّ الَّذِي يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ
 مِنْ شَاقٍّ ١٥٧ وَالَّذِينَ هُمْ بِآيَاتِنَا يُؤْمِنُونَ ١٥٨ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ
 فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ يَأْمُرُهُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَاهُمْ
 عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبَاتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ
 الْخَبَائِثَ وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَالْأَغْلَالَ الَّتِي كَانَتْ
 عَلَيْهِمْ ١٥٩ فَالَّذِينَ آمَنُوا بِهِ وَعَزَّرُوهُ وَنَصَرُوهُ وَاتَّبَعُوا
 النُّورَ الَّذِي أُنْزِلَ مَعَهُ ١٦٠ أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ١٦١
 قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا الَّذِي
 لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ١٦٢ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ
 فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ الَّذِي يُؤْمِنُ بِاللَّهِ
 وَكَلِمَاتِهِ ١٦٣ وَاتَّبِعُوهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ١٦٤ وَمِن
 قَوْمٍ مُّوسَىٰ أَمَةٌ يَهْتَدُونَ بِالْحَقِّ وَبِهِ يَعْدِلُونَ ١٦٥

﴿١٥٦﴾ و تودئى جيهانيڊا قهنجيى بؤ مه بنقيسه [ژ
 زيانه كا خوش، و دويماهيكه كا باش، و سهر فەرازی بؤ
 كارى باش] و ل ناخه تى زى قهنجيى بده مه [كو
 به حەشتە]، ب راستى مه ب بال تهفه تۆبه كريه.
 [خودى] گۆت: هەر كهسئى من بقيت دئى ب ئيزايا
 خو هنگيتم، و دلؤفانيا من هەمى تستان فه دگريت،
 فيجا ئەز دئى [غئى دلؤفانيى] سپههى و خو سەر
 [رؤزا قيامەتئى] بؤ وان نقيسم ئەويت پاريزكاريا
 من دكهەن، و زه كاتا خو ددهن، و باوهرىيى ب هەمى
 كتيب و پيغه مبهريى مه دئينن. ﴿١٥٧﴾ و ئەويت ل
 دويش هنارتى و پيغه مبهريى نه خوانده وار دچن، ئەويى
 سالوخەت و نيشانيى وى ل دەف خو د تهورات و
 ئنجيليدا دينن، فەرمانا وان ب قهنجيى دكهت، و وان
 ژ خرابيى ددهتە باش، و تشئى پاقر بؤ وان دورست
 دكهت، و تشئى پيس ل سەر وان حەرام دكهت، و
 بارئى وان يى گران ل سەر وان رادكهت، و قەيديت
 وان خو پئى گرئدايى ل سەر وان رادكهت [ئانكو وى
 بارئى وان، ژ وان ئەحكاميىت وان خو پئى گرئدايى ژ
 نه دورستكرنا هندەك خوارنان و ژيفه كرنا جهئى پيس ژ جلکئى وان و سؤتنا دەستكه فتييان (الغنائم)... هتد،
 سئك كر]، فيجا ئەويت باوهرى پئى ئينايين، و ريز لئى گرتين، و هاريكاريا وى ل سەر نه ياران كرى، و ب
 دويش وئى رونا هيى كه فتين ئەوا دگەل وى هاتى [كو قورئانه]، تهفه ئەون يىت سەر فەراز. ﴿١٥٨﴾ بيژه:
 گەلى مرو فان، ب راستى ئەز پيغه مبهريى خوديمه بؤ هەو هەمميان، ئەو خودايى ملكئى ئەرد و ئەسلانان يى
 وى، چو بهرستى نينن ژ وى پيغه تر، ئەوه ژيانى ددهت، و دبەت، فيجا باوهرىيى ب خودئى و پيغه مبهريى وى
 بينن، ئەو پيغه مبهريى نه خوانده وار، ئەويى (ئەو پيغه مبهريى) باوهرىيى ب خودئى و كتيب و دئينيت، و ل
 دويش وى هەرن، دا هوين راسته پئى بين. ﴿١٥٩﴾ و دەستەكهك ژ مله تئى موسايى هەيه، بهريى خەلكى ب
 راستى و هەقيى ددهنە ريكاراست، و ب هەقيى و راستيى زى فەرمانداريى و حوكمى دكهەن.

وَقَطَّعَتْهُمْ اَنْتَنَى عَشْرَةَ اَسْبَابًا اَمَمًا وَاَوْحَيْنَا اِلَى
 مُوسَى اِذَا اسْتَسْقَنَهُ قَوْمُهُ اَنْ اَضْرِبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ
 فَانْبَجَسَتْ مِنْهُ اَفْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا قَدْ عَلِمَ كُلُّ اُنَاسٍ
 مَشْرِبَهُمْ وَطَلَّتْ عَلَيْهِمُ الْعَنَمُ وَاَنْزَلْنَا عَلَيْهِمُ
 الْمَنَّ وَالسَّلَوى كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَمَا
 ظَلَمُوْنَا وَلَكِنْ كَانُوا اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُوْنَ ﴿١٦١﴾
 وَاذْقِلْ لَهُمْ اَسْكُنُوا هَذِهِ الْقَرْيَةَ وَكُلُوا مِنْهَا
 حَيْثُ شِئْتُمْ وَفُؤُوا حِطَّةً وَاَدْخُلُوا الْاَبَابَ سَجَدًا
 تَعْفُرْ لَكُمْ خَطِيئَتَكُمْ سَتَرِيدُ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿١٦٢﴾
 فَبَدَّلَ الَّذِيْنَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ قَوْلًا غَيْرَ الَّذِى قِيلَ
 لَهُمْ فَاَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِجْزًا قَرِيبًا السَّمَاءُ بِمَا كَانُوا
 يَظْلِمُوْنَ ﴿١٦٣﴾ وَسَخَّرْنَا عَنْ الْقَرْيَةِ اَلَّتِى كَانَتْ
 حَاضِرَةَ الْبَحْرِ اِذْ يَعْدُونَ فِي السَّبْتِ اِذْ تَأْتِيهِمْ
 جِثَا لَهُمْ يَوْمَ سَبْتِهِمْ شُرَاعًا وَيَوْمَ لَا تَأْتِيهِمْ
 كَذَلِكَ نَبْلُوهُمْ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُوْنَ ﴿١٦٤﴾

قهنجیکاران پتر لی کین. ﴿۱۶۲﴾ به لی تهویت ستم و زورداری کرین، ته و فەرمانا خودی ل وان کری [کو بیژن گونه هیت مه ژ مه داقوته]، ب تشته کی دی یی ژئی نه هاتیه خواستن، گوهارتن [قینجا ژ بهر هندئی]، و ژ بهر نه گوهرداری و ستمه وان دکر مه ئیزایه ژ تهسانی ب سهر واندا هنارت. ﴿۱۶۳﴾ و تو [هه ی موحه مه د] پسپارا وی گوندئی نیزیکی ده ریایی [ژ ئسرائیلیان] بکه، وهختی وان د پوژا شه نیبیدا ده ستر پوژی کرین، وهختی پوژا شه نیبئی ماسیییت وان سهر ئاف دبون، و پوژا نه شهنی [کو یا بو وان دورست تیدا بگرن] نه دهاتن، مه هوسا و ژ بهر ژ پئی ده رکه فتنه وان ب فی به لایی جه پاندن [کو پوژا بو وان نه دورست ماسیان بگرن، ماسیییت ئاشکهره سهر ئاف ببن، و پوژا بو وان دورست بگرن، ماسی نه ئین و دیار نه بن].

﴿۱۶۰﴾ و مه مله تی مووسایی کره دوازده دهسته ک و ئویجاخ، و ده می مله تی وی ئاف ژئی خواستی، مه وهحی بو هنارت: دارئ خو ل که قری بده [ههر که قری که هیت]، پشتی مووسایی دارئ خو ل که قری دایی، دوازده کانی ژئی زان و ده رکه فتن [ته مهت هه ژ مارا ئویجاخت وان]، و ههر ئیکی کانیا خو زانی و نیاسی، و مه عه ور ل هنداقی وان کر نه سهوانه [کو سهی ل وان بکه ن] و گه زو و سویسک مه ب سهر واندا باراندن، قینجا ژ حه لالی پاک و باقزی مه ب رزقی هه وه کری بخون، و ته وان [ب کار و کریاریت خو بییت نه دریدا و نه دورست] زیان ل مه نه کرییه، به لکی هه ریال خو کرین. ﴿۱۶۱﴾ و وهختی خودی گوتیه وان [مه خسه دپی ئسرائیلیان] هه رنه د فی گوندیدا [قودسی] و ب بهر فره می و ل جهی هه وه بقیث ژئی بخون، و بیژن: خودیوو گونه هیت مه ژ مه داقوته، و داچه میایی [و خو شکاندی بو خوادیی هوبن ژ بهر زه بوونی رزگار کرین] بده نه ژور، دی ل گونه هیت هه وه بو رم و ناهیلیم، و ته م دی خیرا

﴿١٦٤﴾ و وهتئی دهسته که کی ژ وان گوتی [گهی دهسته کا شیره تکاران] هوین بۆ چ خه لکه کی شیرت دکهن، کو خودی دی وان دیلاک بهت، یان زی دی وان ب بهر ئیزیه کا دژوار ئیخت، [کوما شیره تکار] گوت: بۆ هندیه دا بۆ مه ل دهف خودایی هه وه بیته هه جهت (مهانه)، و بهلکی شه ل خو بزقرن و خو پاریزن. ﴿١٦٥﴾ فئجا وهتئی وان، شه شیره تیته ل وان دهاته کرن، ژ بیرا خو برین و پویته پی نه کرین، مه تهویت بهر گهریان دکرن کو خرابی نه تیته کرن رزگار کرن، و مه تهویت سته م دکرن [یته د ئه مونا خو دا که قین و یته خو ل سهر خرابیی بی دهنگ کرین] ب ئیزیه کا ب ژان و دژوار هنگاقتن، ژ بهر ژ پی دهر که قتنا وان. ﴿١٦٦﴾ فئجا وهتئی وان خو مه زن کرین ل سهر تشی نه هیا وان زی هاتیه کرن، و زیده گا قیا خو نه هیلا یین، مه گوته وان: بینه مه یونکیته رسوا و ره زیل. ﴿١٦٧﴾ و بۆ مله تی خو بیته: وهتئی خودایی ته [پیشییته ئسرائیلیان] ئاگه دار کرین، کو خودایی ته هنده ک مرو قیت وهسا

ب سهر واندا دی هنریت، کو هه تار ژا قیامه تی ئیزا و نه خوشیه کا ب ژان و دژوار بدنه بهر وان، و ب راستی خودایی ته جزا ب لهزه [ئانکو جزا کرنا وی یا ب لهزه]، و خودایی ته ب راستی گونه ه ژیه ر و دلوفانه. ﴿١٦٨﴾ و مه شه (ئسرائیلی) دهر دیدا کر نه کوم کوم [و مه ژیکفه کرن]، هنده ک ژ وان دهنج و کیرهاتی بوون [ئه قیت باوهری ب موحه مه د پیغه مه ر ئینا یین، و یته بهری هاتنا وی مرین]، و هنده ک ژ وان دوهسا نه بوون، فئجا مه شه ب خوشی و نه خوشیا یان جهر پاندن، دال خو بزقرن. ﴿١٦٩﴾ و ددویف فانرا [ئه قیت تیکه ل، قهنج و خراب] دهسته که هات چو خیر تیدا نه، بوونه ویرسیته تهوراتی [دخوینن، بهلی کار پی ناکهن] و له زی ل ئه فا نیزیك و کیم دکهن [کو دنیا به، و پشته خو دده نه هه قیسی] و دبیزن: دی خودی مه ئازا که ت و ل مه ناگریته، و ته گهر متایه کی دی زی وهکی وئ ب دهست وان بکه قیت دی راکهن [ل نک نه خه مه، حه لاله یان حه رامه ؟] ئه ری ما په یان د تهوراتیدا ژ وان نه هاتوو ستاندن، کو شه ژ راستیی پیقه تر چو یی دی ل سهر نافی خودی نه بیزن؟ [فئجا چاوا حه رامی دخون و دبیزن: خودی ل مه ناگریته] و وان تهورات یا خواندی کا چ تیدا به. و ئاخهرت بۆ وان، یته پاریز کاریسا خودی دکهن چیره، فئجا ما هوین ئاقلی خو نایننه سه ری خو. ﴿١٧٠﴾ و تهویت تهوراتی دگرن و کار پی دکهن، و نفژان [کا چاوا فه رمانا وان پی هاتیه کرن] بهر دهوام دکهن، ب راستی ئه م خیرا قهنجیکاران بهرزه ناکهن.

وَإِذْ قَالَتِ أُمُّهُمُ لِمَ تَعْبُدُونَ مَا لَلَّهِ مُهْلِكُهُمْ أَوْ مُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا قَالُوا مَعذَرَةٌ إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَلَعَلَّهُمْ يَسْقُونَ ﴿١٦٤﴾ فَلَمَّا نَسُوا مَا ذُكِّرُوا بِهِ أَنجَيْنَا الَّذِينَ يَنْهَوْنَ عَنِ السُّوءِ وَأَخَذْنَا الَّذِينَ ظَلَمُوا عَذَابًا بَئِيسًا بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿١٦٥﴾ فَلَمَّا عَتَوْا عَنْ مَا نُهُوا عَنْهُ قُلْنَا لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً خَاسِئِينَ ﴿١٦٦﴾ وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكَ لَيَبْعَثَنَّ عَلَيْهِمْ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَنْ يَسُوءُهُمْ سَوْءَ الْعَذَابِ إِنَّ رَبَّكَ لَسَرِيعُ الْعِقَابِ وَإِنَّهُ لَغَوْرٌ حِجْمٌ ﴿١٦٧﴾ وَقَطَّعْنَاهُمْ فِي الْأَرْضِ أُمَمًا مِمَّنْهُمْ أَصْلُ خُوتٍ وَمِنْهُمْ دُورٌ ذَلِكَ وَيَكُونُهُمْ بِالْحَسْبَتِ وَالسَّيِّئَاتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿١٦٨﴾ فَخَلَفَ مِنْ بَعدِهِمْ خَلْفٌ وَرِثُوا الْكِتَابَ يَأْخُذُونَ عَرَضَ هَذَا الْأَدْنَىٰ وَيَقُولُونَ سَيُغْفَرُ لَنَا وَإِن يَأْتِهِمْ عَرَضٌ مِثْلُهَا يَأْخُذُوهَا أَلَمْ يُؤْخَذْ عَلَيْهِمْ مِيثَاقُ الْكِتَابِ أَن لَا يَقُولُوا عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ وَدَرَسُوا مَا فِيهِ وَاللَّذِ الْأُخْرَةَ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ يَتَّقُونَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٦٩﴾ وَالَّذِينَ يُبْسِكُونَ بِالْأَكْثَبِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ إِنَّا لَا نَضِيعُ أَجْرَ الْمُضْلِحِينَ ﴿١٧٠﴾

﴿۱۷۱﴾ وَادْنُتَقْنَا الْجَبَلَ فَوْقَهُمْ كَأَنَّهُ رُظْلَةٌ وَطْنَا أَنَّهُ وَقَعَ بِهِمْ
خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ وَادْكُرُوا مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿۱۷۲﴾
وَإِذْ أَخَذَرَبُّكَ مِن بَنِي آدَمَ مِنْ ظُهُورِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَأَشْهَدَهُمْ
عَلَىٰ أَنفُسِهِمُ السَّبْأَ بَرِيكَ قَالُوا بَلَىٰ سَهْدًا أَن تَقُولُوا يَوْمَ
الْقِيَامَةِ إِنَّا كُنَّا عَنْ هَذَا غَافِلِينَ ﴿۱۷۳﴾ أَوْ تَقُولُوا إِنَّمَا أَشْرَكَ
آبَاؤُنَا مِن قَبْلُ وَكُنَّا ذُرِّيَّةً مِّن بَعْدِهِمْ أَفَتُهْلِكُنَا
بِمَا فَعَلَ الْمُنَظِّلُونَ ﴿۱۷۴﴾ وَكَذَلِكَ نَقُصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ
يَرْجِعُونَ ﴿۱۷۵﴾ وَأَتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ الَّذِي آتَيْنَاهُ آيَاتِنَا فَاسْتَسَخَرَ
مِنْهَا قَائِبَهُ الشَّيْطَانُ فَكَانَ مِنَ الْعَاوِينَ ﴿۱۷۶﴾ وَلَوْ بَشَتْنَا
لَرَفَعْنَاهُ بِهَا وَلَئِنَّهُ أَخْلَدَ إِلَى الْأَرْضِ وَاتَّبَعَ هَوَاهُ فَمَثَلُهُ
كَمَثَلِ الْكَلْبِ إِن تَحْمِلْ عَلَيْهِ يَلْهَثَ أَوْ تَرَْكْهُ
يَلْهَثَ ذَلِكَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَبُوا بِآيَاتِنَا فَافْضُصْ
الْقَصَصَ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿۱۷۷﴾ سَاءَ مَثَلًا الْقَوْمُ الَّذِينَ
كَذَبُوا بِآيَاتِنَا وَأَنفُسُهُمْ كَالْأُظْلُمُونَ ﴿۱۷۸﴾ مَن يَهْدِ اللَّهُ
فَهْوَالْمُهْتَدَىٰ وَمَن يُضِلِلْ فَأُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿۱۷۹﴾

﴿۱۷۱﴾ و بیننه بیرا خوق دهمی مه چیاپی (طور) ل هندافی
وان وهکی بانه کی یان سهوانه کی بلندکری، هزر دکر
دئی ب سهر واندا تیت، [مه گوتنه وان] نهقا مه بو
هوه هنارتی ژ دل و ب هیز وهریگر و لی د پرد بن.
و بیننه بیرا خوق کاچ تیدایه و خوق بیرقه نهکن، دا
ژ نیزایی بینه پارستن. ﴿۱۷۲﴾ و وهختی خودایی ته ژ
پشتا ئادمی، دوینده های دهر تیخستی، و ههر نهو
[دوینده هه] ل سهر دوینده هی ب خوق کر نه شاهد،
[وی وهختی خودی گوتنه وان]: ما نه ز نه خودایی
هوه و مه؟ گوتن: به لی، ئەم شاده بیسی ددهین، نهفه
دا هوین پوزا قیامه تی نه بیژن، ئەم ژ فی دبی ناگه ه
بووین. ﴿۱۷۳﴾ یان زی دا هوین نه بیژن [ئهم چ
بکهین] باب و بایریت مه بهری مه هه فال و هه فیشک
[بو خودی] چیکر بون، و ئەم زی دوینده هه ک بووین
پشتی وان هاتین [مه ژ نک خوق هه فال و هه فیشک
چی نه کرینه، مه چاف ل وان کر]، فینجا مادی مه ب
کریارا گومر یان د هیلاک بهی؟. ﴿۱۷۴﴾ و هوسائهم
نیشانان ب دریزی و ب ههمی ئاویان پوزن دکهین، دا

[پوچیا ئه ول سهر بهیلن] بزقرن [بو هه قیسی]. ﴿۱۷۵﴾ [ههی موحه مه د] تو بو وان [ئانکو ئسرائیلیان]،
سهر هاتیا وی مرو فی بیژه و بخوینه، نه وی مه زانینا نیشان و ئایه تیت خوق داییسی، پاشی نه و ژ زانینا وان
ئایه تان دهر کهفت و خوق ژئ کیشا [ههروه کی مار ژ که فلی خوق دهر دکه فیت]، فینجا شهیتان ب دویف کهفت و
خوق گه هاندی، و بوو ژ وان بیژ زیده گومرا و به رزه. ﴿۱۷۶﴾ و نه گهر مه قیابایه ئەم دا وی ب وی زانینا مه
داییسی بلندکین و قه دری دینی، به لی نهو ما ب دنیا بیقه، و ب دویف دلخوازیسا خوق کهفت، فینجا مه ته لا
وی [دخرا بییدا] وه کی مه ته لا سه بییه نه گهر لی بخوری و دهر بیخی، دی حلکه حلکی کهت [ئانکو دی
نه زمانی خوق دهر تیختی] و نه گهر بهیلی و دهر نه تیخی زی، ههر دی حلکه حلکی کهت، و نهف مه ته له مه ته لا
وانه بیژ نیشانیت مه دره و دانابین و باوهری پی نه ئینابین [ئانکو نهو زی وه کی سه بیینه چ شیر هان ل وان
بکه ی یان لی نه که ی، وه کی ئیکه، نائینه سهر ریکا راست]. فینجا فان چیر و کان بو فه گیره، دا هه زرا خوق تیدا
بکه ن. ﴿۱۷۷﴾ چ مه ته له کا پیسه وان که سان هه ی، نه ویژ نیشان و ئایه تیت مه دره و دانابین، و نه وان سته م ل
خوق ب خوق کرییه [نه ل که سی دی]. ﴿۱۷۸﴾ نه ویژ خودی راسته ری بکهت ههر نهو ه راسته ری کری، و ههر
که سی [ژ بهر کار و کریاریت وی] گومرا و به رزه بکهت، نی ههر نهو ه ییت خوشاره ت.

وَلَقَدْ ذَرَأْنَا لِجَهَنَّمَ كُفْرًا لَّيِّنًا ۚ وَالْإِنْسَ لَهُمْ قُلُوبٌ لَا يَفْقَهُونَ
بِهَا وَلَهُمْ أَعْيُنٌ لَا يُبْصِرُونَ بِهَا وَلَهُمْ آذَانٌ لَا يَسْمَعُونَ بِهَا ۚ أُولَٰئِكَ كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ أُولَٰئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ ﴿١٧٩﴾ وَلِلَّهِ
الْأَسْمَاءُ الْخُسُفَىٰ ۖ فَادْعُوهُ بِهَا وَذُرُوا الَّذِينَ يَلْحَدُونَ فِي أَسْمَائِهِ
سَيَجْزُونَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٨٠﴾ وَمِمَّنْ خَلَقْنَا أُمَّةً يَهْدُونَ بِالْحَقِّ
وَبِهِ يَعْدِلُونَ ﴿١٨١﴾ وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا سَنَسْتَدْرِجُهُم
مِّنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨٢﴾ وَأُمْلِي لَهُمْ إِن كُذِّبَتْ مَتَىٰ ﴿١٨٣﴾ أُولَٰئِكَ
يَتَفَكَّرُونَ مَا بِصَاحِبِهِمْ مِّنْ حِنَّةٍ ۚ إِنَّ هُوَ الْبَاقِي الْمُبِينُ ﴿١٨٤﴾
أُولَٰئِكَ يَنْظُرُونَ فِي مَلَكُوتِ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَمَا خَلَقَ اللَّهُ
مِنْ شَيْءٍ ۚ وَإِنْ عَسَىٰ أَنْ يَكُونَ قَدِ اقْتَرَبَ أَجَلُهُمْ فَبِأَيِّ حَدِيثٍ
بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ ﴿١٨٥﴾ مَن يُضِلِلِ اللَّهُ فَلَا هَادِيَ لَهُ ۚ وَيَذَرُهُمْ
فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١٨٦﴾ يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ ۖ إِنَّا مَرْسَلُهَا
قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّي ۚ لَا يُجَلِّيهَا لِوَقْتِهَا إِلَّا هُوَ ۚ يُفَلِّتُ فِي
السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ لَا تَأْتِيكُمُ الْبَعْثَةُ يَسْأَلُوكَ كَأَنكَ حَقِيقَتُهَا
قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ اللَّهِ وَلَٰكِن أَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨٧﴾

﴿١٧٩﴾ ب سویند مه گهلهك نهجنه و مروف بو دۆر هئی
ییت چنکرین، وان دل ییت ههین، هه قییی بی تی
ناگههن، و چاف ییت ههین، پی نابین، و گوهد ییت
ههین پی گولی نابن (ناهیسن)، نهفه وهکی تهرش و
کهوالانه [مفایی بو خوژ نهنامیت ههستکرنی نابین]
بهلکی هیژ بهرزه و گومراترن، نهفه نه ییت ناگههژ
خو نهیی. ﴿١٨٠﴾ و [ههمی] باشناف بو خودینه، قیجا
ب وان دو عایان ژئی بکهن، و هوین وان بهیلن نهویت
دهستکارییی د ناقت ویدا (ییت خودی) دکهن،
دیئ نهو گههنه جزایی کارئی خو. ﴿١٨١﴾ و ژ وان
نهویت مه چنکرین (دهسته کهک) ههیه، ب هه قییی
راسته رییی دکهن و پی [ب هه قییی] دادوه رییی
دکهن. ﴿١٨٢﴾ و نهویت نشان و نایه ییت مه دره و
دانابین، دی مؤله تی دهینی، پیچ پیچه دی وان نیزیکی
وی تشتی کهین یی وان بهر ئاتاف بکهت بیی ب خو
بحه سن. ﴿١٨٣﴾ نهز دی مؤله تی دهمی [و جزا کرنا
وان ب پاش تیخم]، ب راستی گرتن و ئیزایا من یا
ب هیژ و دؤاره. ﴿١٨٤﴾ نه ری ما ناده نه هزارا خو

کو چو دیناتی ل دهف هه فالی وان (کو بیغه مبه ره) نینه؟ بهلی نهو ژ ناگه هدار که ره کیئ ناشکه را پیغه تر نینه.
﴿١٨٥﴾ نه ری ما نهو هزارا خو د مه زاتییا نهرد و نه سمانان و د تشتی خودی چنکریدا ناکهن، و دبیت وهختی
مرنا وان [یان ئیز ادانا وان ژ بهر گاورسیا وان] نیزیکی بوو بیت، قیجا ما نهو پشتی قورئانی باوه رییی ب کیژ
ناخفتنی دینن؟. ﴿١٨٦﴾ و ههر که سی خودی [ب کار و کریاریت وی ییت خراب] گومرا و بهرزه بکهت،
نی که س نینه وی راسته ری بکهت، و دی وان هیلین ههر د خرابییا خو دا بزفرن. ﴿١٨٧﴾ [ههی موحه مه د]
پسیارا رپوژا قیامه تی ژ ته دکهن، کا کهنگییه و کهنگی دی ئیت؟ بیژه: ب راستی زانینا وهختی هاتنا وی بهس
ل دهف خودایی منه، کهس نه شیت وهختی وی بده ته ناشکه را کرن خودی نه بیت، ژ نهرد و نه سمانان مه زتره
بزائن [یان رپوژا دئیت یا گرانه ل سهر نهرد و نه سمانان] ب سهر هه وهدا ناییت ژ نشکه کیغه نه بیت، پسیارا
وی ژ ته دکهن، ههر وهکی تو دزانی ولی دگه ری، بیژه: ب راستی زانینا [هاتنا] وی [رپوژئی] بهس ل دهف
خودییه، بهلی باراپتر ژ خه لکی [فی راستییی] نوزانن.

﴿۱۹۶﴾ ب راستی پشته‌شان و هاریکاری من خودییه،
 نه‌وی قورئان شیناییه خوارئ، و نه‌وه هاریکارییا
 قه‌نجیکاران دکه‌ت. ﴿۱۹۷﴾ و نه‌ویت هویسن ژ بلی
 خودئ دپه‌ریسن، نه‌شین هاریکارییا هه‌وه بکه‌ن،
 و نه‌شین هاریکارییا خو ژ بکه‌ن. ﴿۱۹۸﴾ و نه‌گیر
 هویسن گازی وان [بوتان] بکه‌ن بو ریکا راست،
 گول هه‌وه نابن، و تو دینی به‌ری وان یی ل ته،
 به‌لی نه‌و ب خو نابین. ﴿۱۹۹﴾ لینه‌گرتنی و کار و
 ئالیی ساناهی بگره، و فرمانی ب کار و کریاریت
 قه‌نج بکه، و رویی خو ژ نه‌فامان وه‌رگیره.
 ﴿۲۰۰﴾ و هه‌ر وه‌خته‌کی و هسواسه‌ک ژ شه‌یتانی بکه‌هیته
 ته، خو ب خودئ پاریزه، ب راستی نه‌وی گوهدیر
 و زانایه. ﴿۲۰۱﴾ ب راستی نه‌ویت پاریزکاری کرین،
 هه‌ر وه‌خته‌کی و هسواسه‌ک ژ شه‌یتانی گه‌هسته
 وان، [فه‌رمانا خودئ] هاته‌ بیرا وان، قیج ب خو
 ده‌هسن، و چاقیت وان باش پون دین، [و دزانن
 نه‌شه و هسواسا شه‌یتانییه، خو ژ گونه‌هی فه‌دکیشن
 و گوهی خو ناده‌نه شه‌یتانی]. ﴿۲۰۲﴾ و برایت

وان [ژ شه‌یتانان] هاریکارییا وان [گاواران] دکه‌ن د خرابییدا، و پاشی ده‌ست ژ خرابییا وان به‌رناده‌ن.
 ﴿۲۰۳﴾ و نه‌گیر تو بو وان چو موعیزه‌یان نه‌ئینی، دی بیژن: بلا ته‌ ئیک ژ ده‌ف خو شینابایه [بو ترانه]،
 بیژه: نه‌ز ل دویف وی تشتی دچم یی کو و هی بو من پی هاتیت ژ به‌ری خودایی منشه، نه‌ف قورئانه
 نشان و ده‌لیلیت ئاشکه‌رانه ژ خودایی هه‌وه، و ریکا هیدایه‌تی و دلوفانیییی بو مله‌تی باوه‌رییی بینیت.
 ﴿۲۰۴﴾ و نه‌گیر قورئان هاته‌ خواندن [د نفیژیدا و ژ ده‌ر‌ه‌ی نفیژئ ژ] گوهی خو بدنه‌ی و بی ده‌نگ بین،
 دا دلوفانی ب هه‌وه بیته‌ برن. ﴿۲۰۵﴾ و خودایی خو ب ترس و ئاشکه‌راییفه و ب نه‌ینی و نافنجیفه (نافه‌را
 ده‌نگی نزم و یی بلند) سپیده و ئیشاران بینه‌ بیرا خو، و ژ بی ئاگه‌هان نه‌به. ﴿۲۰۶﴾ ب راستی نه‌ویت ل ده‌ف
 خودایی ته [کو ملیاکه‌تن] خو ل سه‌ر په‌رستنا خودئ مه‌زن ناکه‌ن و خودئ [ژ هه‌می کیناسییان] پاقر دکه‌ن،
 و هه‌ر بو خودئ سوجه‌یان دهن.

إِنَّ إِلَهَ لَنَا اللَّهُ الَّذِي نَزَلَ الْكِتَابَ وَهُوَ يَتَوَلَّى الصَّالِحِينَ
 وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَسْتَجِيبُونَ تَدْعَاكُمْ
 وَلَا أَنْفُسُهُمْ يَنْصُرُونَ ﴿١٩٦﴾ وَإِنْ تَدْعُوهُمْ إِلَى الْهُدَى لَا يَسْمَعُوا
 وَتَرَاهُمْ يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ وَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ ﴿١٩٧﴾ خُذِ الْعَفْوَ
 وَأْمُرْ بِالْعُرْفِ وَأَعْرِضْ عَنِ الْجَاهِلِينَ ﴿١٩٨﴾ وَإِنَّمَا يَنْزَعُكَ
 مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْعٌ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٩٩﴾ إِنَّ
 الَّذِينَ اتَّقَوْا إِذَا مَسَّهُمْ طَائِفٌ مِنَ الشَّيْطَانِ تَذَكَّرُوا
 فَإِذَا هُمْ مُبْصِرُونَ ﴿٢٠٠﴾ وَإِخْوَانُهُمْ يَمُدُّوهُمْ فِي الْغَيِّ ثُمَّ
 لَا يُبْصِرُونَ ﴿٢٠١﴾ وَإِذَا لَمْ تَأْتِهِمْ بِبَيِّنَةٍ قَالُوا لَوْلَا اجْتَبَيْتَهَا
 قُلْ إِنَّمَا اتَّبَعْتُ مَا نُوحِيَ إِلَيَّ مِنْ رَبِّي هَذَا بَصَائِرُ مِنْ رَبِّكُمْ
 وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٢٠٢﴾ وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ
 فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَأَنْصِتُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٢٠٣﴾ وَادْكُرْ رَبَّكَ
 فِي نَفْسِكَ تَضَرَّعًا وَخِيفَةً وَدُونَ الْجَهْرِ مِنَ الْقَوْلِ بِالْغُدُوِّ
 وَالْآصَالِ وَلَا تَكُنْ مِنَ الْغَافِلِينَ ﴿٢٠٤﴾ إِنَّ الَّذِينَ عِنْدَ رَبِّكَ
 لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِ وَيُسَبِّحُونَهُ وَلَهُ يَسْجُدُونَ ﴿٢٠٥﴾

منجدة

سوره تہ نفال

ل مہ دینہ یی ہاتھیہ خوارئ (۷۵) ثایہ تہ

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ پسارا دەستکەفتییٔ (خەزایی) ژ تە دکەن [کا دئی چاوا تینە بە لاڤکرن، نەخاسمە پشتی ژیک جودابوون ل سەر دەستکەفتییٔ بە درئی پەیدا بووی]، بیژە: دەستکەفتی بۆ خودی و پیغەمبەرینە [ئانکو بە لاڤکرنا وان ب هیشیا پیغەمبەریشە]، فێجا پارێزکاریا خودی بکەن [ل سەر دەستکەفتیان ژیکفە نەبن، و ل بەر فەرمانا خودی راوەستن]، و نافەرەرا خو دورست بکەن، و گوهداریا خودی و پیغەمبەری وی بکەن ئە گەر هوین خودان باوەر بن. ﴿۲﴾ ب راستی خودان باوەر بەس ئەون، ئەوئیت ئە گەر نافئ خودی هاتە ئینان، دلێت وان ژ ترساندا خو دقوتن، و ئە گەر قورئان ل سەر وان هاتە خواندن، باوەریا وان پتر لی دتیت، و پشتا خو ب خودی

موکوم و گەرم دکەن. ﴿۳﴾ و ئەوئیت بەردەوام [و ب پەنگی پیدئی] نغیژان دکەن، و ژ تستی مە دابیسی خێران دەن. ﴿۴﴾ ئەها ئەفەنە خودان باوەریت راست و دورست، وان ل دەف خودایی خو پیک و پایە و گونە هژبەرن و رزقەکی بەرفرە هەیه. ﴿۵﴾ [حوکمی ژیکفە کرنا دەستکەفتیان ب دوپاھیک هات، دی ب وی پەنگی بیت یی خودی بقیٔ، دگەل هندی کو ب دلی هەندەکان نینە زی] هەر وەکی خودایی تە توژ مە دینەیی دەرئێخستی بۆ بە درئی [بۆ کارەکی تەقدیرا وی ل سەر بوو]، و هەندەک ژ خودان باوەران ئەفە پی نەخۆش بوو. ﴿۶﴾ پشتی بۆ وان راستی دیار بووی کو دی سەرکەفن، جەرپەری [دەرهەقی شەپیدا] دگەل تە دکەن، [و وان شەپ پی نەخۆشە] دی بیژری بۆ کوشتنی دینە هارۆتن، و کوشتنی ب چافیت خو دینن. ﴿۷﴾ و بینە بیرا خو وەختی خودی ژفان ب ئیک ژ دوایان دابیسی هەو [کاروانی قورەشییان، یان سەرکەفتن ل سەر لەشکەری وان]، بەلی هوین حەز دکەن یا بی شەر بگەھیتە هەو [کو کاروانە]، و خودی دقیت ب ثایەتیت خو ئەوئیت هاتینە خوارئ ل سەر شەری، هەقیی بنەجە بکەت، و گاوران بنێ بکەت. ﴿۸﴾ و دا هەقیی [کو ئیسلامە] بنەجە بکەت، و پوچاتییی پوچ بکەت، چەند نە ب دلی گونە هکاران [بوت بەرپسان] ژ ی بیت.

سورة الأنفال

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَنْفَالِ قُلِ الْأَنْفَالُ لِلَّهِ وَالرَّسُولِ فَأَتَقُوا اللَّهَ
وَأَطِيعُوا أَمْرَ اللَّهِ وَأَطِيعُوا أَمْرَ رَسُولِهِ إِنَّ كُنْتُمْ
مُؤْمِنِينَ ﴿١﴾ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا دُكِرَ اللَّهُ وَجِلَتْ
قُلُوبُهُمْ وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ آيَاتُ رَأْدَتِهِمْ إِيمَانًا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ
يَتَوَكَّلُونَ ﴿٢﴾ الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ
يُنْفِقُونَ ﴿٣﴾ أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا لَهُمْ دَرَجَاتٌ عِنْدَ
رَبِّهِمْ وَمَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٤﴾ كَمَا أَخْرَجَكَ رَبُّكَ
مِنَ بَيْتِكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّ فَرِيقًا مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ لَكَاذِبُونَ ﴿٥﴾
يَجِدُونَكَ فِي الْحَقِّ بَعْدَ مَا تَبَيَّنَ كَأَنَّمَا يُسَاقُونَ إِلَى الْمَوْتِ
وَهُمْ يَنْظُرُونَ ﴿٦﴾ وَإِذْ يَعِدُكُمُ اللَّهُ إِحْدَى الْأُمِّيَّتَيْنِ أَنَّهَا
لَكُمْ وَتَوَدُّونَ أَنَّ عَهْدَ ذَاتِ الشَّوْكَةِ تَكُونُ لَكُمْ وَيُرِيدُ
اللَّهُ أَنْ يَحْقُقَ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَيَقْطَعَ دَابِرَ الْكَافِرِينَ ﴿٧﴾
لِيُحَقِّقَ الْحَقَّ وَيُبْطِلَ الْبَاطِلَ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ ﴿٨﴾

﴿۹﴾ بیننه بیرا خو وهختی [د شهرئ بدید] لافلاف و ههوار ههوارا ههوه: ههوه سهرکهفتن و هاریکاری ژ خودایی خو دخواست، ئینا بهرسفا ههوه دا، ب راستی ئەز دئ ب هزار ملیاکهتیت ل دویف ئیک پشته فانیسا ههوه کهم. ﴿۱۰﴾ و ئەف هاریکارییه بو ههوه کر، دا بو ههوه بیته مزگینی ژ بهرئ خودیقه، و دالیت ههوه پئ تهنا بین [کو هوین دئ سهرکهفن]، و ب راستی سهرکهفتن بهس ب دهستی خودییه، ب راستی خودی یئ سهردهست و کاربنه جهه. ﴿۱۱﴾ و بیننه بیرا خو دهمی خهوهکا سفک دلئ ههوه گرتی، و خودی ژ نک خو هوین پئ دلتهنا کرین و باران بو ههوه ژ ئهسانی باراندی، دا ههوه پئ پاقر بکهت [شوشتن ل سهر خو راکهن، و دهستفیزیت خو بگرن و نفیزیت خو بکهن]، و دا ئاوازیت شهتانی ژ دهف ههوه بهت [هوین نه بیژن ئەم دیکمین و ئەو گهلهکن]، و دا دلیت ههوه ب بینفرههیئ موکوم بکهت، و پیان پئ پابگریت [ول بن پییئت ههوه گزر بکهت و نهبنه تهفن]. ﴿۱۲﴾ بیننه بیرا

خو دهمی خودایی ته وهچی بو ملیاکهتان هنارتی، ب راستی ئەز یئ د گهل ههوه، فئجا مزگینیئ ب سهرکهفتن بدنه ئەوئیت باوهری ئینایین و وان راگرن، ئەز دئ ترس و لهرزئ ئیخمه دلئت واندائوئیت گاور بووین، فئجا هوین دربان داننه ستو و سهرتلیت وان. ﴿۱۳﴾ چونکی وان دژاتسیا خودی و پیغه مبهری و ی دکر، و ههر کهسی دژاتسیا خودی و پیغه مبهری وی بکهت [بلا بزانیئ] هندی جزایی خودییه، ب راستی جزایه کی دژاره. ﴿۱۴﴾ ئەفه ئیزایا ههوهیه فئجا تامکهنی، [و بزنان] ب راستی [پوژا قیامهتی] ئاگرئ دۆژهی بو گاورانه. ﴿۱۵﴾ گهلی ئەوئیت ههوه باوهری ئینایین، ئەگەر هوین [د شهریدا] کهفتنه بهر سینگئ گاوران، پشتا خو نه دهنه وان و ژ وان نهرفن. ﴿۱۶﴾ و ههر کهسی وئ پوژئ پشتا خو بدته وان و ژ وان برهفیت، ژ بلی وی یئ ل بهر بیت بهجته چهنگه کی دی یئ شهرئ یان خو فیه کیشیت، دا جاره کا دی ب هیزتر بزفریته، یان خو بدته د گهل دهسته که کا دی، فئجا ب راستی ئەوئ پشتا خو بدته وان و ژ وان برهفیت [ژ بلی ئەوئیت مبههستا وان هاتینه دیاریکرن] هیزایی غهزهبا خودی بوو، و جهی وی دۆژهه و پیسه جهه.

إِذْ تَسْتَخِفُّونَ رَبَّكُمْ فَأَسْتَجَابَ لَكُمْ أَنِّي مُمِدُّكُمْ بِآلِافٍ مِّنَ الْمَلَائِكَةِ مُرَدِّينَ ﴿٩﴾ وَمَا جَعَلَهُ اللَّهُ إِلَّا بُشْرَىٰ وَلَظْمَيْنَ بِهِ قُلُوبُكُمْ وَمَا اللَّعْنَةُ إِلَّا مَن عِنْدَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿١٠﴾ إِذْ يُغَشِّيكُمُ الْغَاسُ أَمَنَةً مِنْهُ وَيُنَزِّلُ عَلَيْكُم مِّنَ السَّمَاءِ مَاءً لِّيُطَهِّرَكُم بِهِ وَيُذْهَبَ عَنْكُمِ رِجْسَ الْأَشْطَانِ وَلِيَرْبِطَ عَلَى قُلُوبِكُمْ وَيُثَبِّتَ بِهِ الْأَقْدَامَ ﴿١١﴾ إِذْ يُوحِي رَبُّكَ إِلَى الْمَلَائِكَةِ أَنِّي مَعَكُمْ فَثَبَّتُوا الَّذِينَ آمَنُوا سَأُلْقِي فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ فَاضْرِبُوا فَوْقَ الْأَعْنَاقِ وَاضْرِبُوا مِنْهُمْ كُلَّ بَنَانٍ ﴿١٢﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ شَاقُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَمَن يُشَاقِقِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿١٣﴾ ذَلِكَ فَذُوقُوا وَآنَ لِلْكَافِرِينَ عَذَابُ النَّارِ ﴿١٤﴾ يَأْتِيهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا فَعِصِمَ الَّذِينَ كَفَرُوا رَحْمَةً فَلَا تُلَاقُواهُمُ إِلَّا دُبَارًا ﴿١٥﴾ وَمَن يُوَلِّهِمْ يَوْمَئِذٍ دُبُرَهُ إِلَّا مُتَحَرِّقًا لِّقِتَالٍ أَوْ مُتَحَيِّزًا إِلَى فِئَةٍ فَقَدْ بَاءَ بِغَضَبٍ مِّنَ اللَّهِ وَمَأْوَاهُ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿١٦﴾

﴿۱۷﴾ فَيُجَا نَه هه وه وه دكوشتن، به لى خودى وه كوشتن و نه تو بوى [هه پيغه مبه و هختى خيز گه هشتيه سه و چاقت هه ميان] ته هافتي وه هختي ته هافتي، به لى خودى هافتي، و دا خودى ب فى [هاريكرن و سه رتيختستى] قه نجى و كه ره مه كا باش د گهل خودان باوه ران بكت، ب راستى خودى گوهدير و زيده زانايه. ﴿۱۸﴾ مه خسه د ژ فان هاريكاريان [هه وه] خودى قه نجى د گهل خودان باوه ران بكت، و پيلانيت گاوران سست بكت، ب راستى خودى لاوازه رى پيلانيت گاورانه. ﴿۱۹﴾ [گهلى موشركان] نه گهر هوين سه ركه فتنى دخوازن [بو وى يى راست و دورست]، فيجا سه ركه فتن ل دويف داخوازا هه وه هات [كا كى چتر و دورستره، خودى وه ب سه رتيختست]، و نه گهر هوين نه ياره تيا [پيغه مبه رى و موسلمانان] بهيلن و بهس بكن، نى نه فقه بو هه وه چتره، و نه گهر هوين بزفر نه فقه [گاورى و درمناتيى]، هم زى دى [بو هاريكاري پيغه مبه رى و شكاندنا گاوران] زفر نه فقه،

الجزء
التاسع
١٨

فَلَمْ تَقْتُلُوهُمْ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ قَتَلَهُمْ وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ رَمَىٰ وَلِيُبْلِيَ الْمُؤْمِنِينَ مِنْهُ بَلَاءً حَسَنًا إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٧﴾ ذَلِكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ مُوهِنٌ كَرِيمٌ الْكَافِرِينَ ﴿١٨﴾ إِن تَسْتَفْتِهُمْ قَدْ جَاءَكُمْ الْفَتْحُ وَإِن تَنْتَهُوا فهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَإِن تَعُدُّوا نَعْدُولَنَّا نَعْنِي عَنْكُمْ فَنَحْنُ سَيِّئٌ مُّذَكِّرُونَ ﴿١٩﴾ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٠﴾ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَوَلَّوْا عَنْهُ وَأَنْتُمْ تَسْمَعُونَ ﴿٢١﴾ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ قَالُوا سَمِعْنَا وَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ﴿٢٢﴾ إِنَّ سَرَّ الدَّوَابِّ عِنْدَ اللَّهِ الضُّمُورُ الَّتِي لَا يَعْقُبُونَ ﴿٢٣﴾ وَلَوْ عَلِمَ اللَّهُ فِيهِمْ خَيْرًا لَّأَسْمَعَهُمْ وَلَوْ أَسْمَعَهُمْ لَتَوَلَّوْا وَهُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٢٤﴾ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَحُولُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهِ وَأَنَّهُ إِلَهُ تَخْشَوْنَ ﴿٢٥﴾ وَأَتَوْا فِتْنَةً لِّلَّذِينَ ءَامَنُوا لِيُظْهِرُوا مِنْكُمْ خَاصَّةً وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٢٦﴾

و كوم و هه ژمارا هه وه چو مفايى ناگه هيته هه وه، هوين چنه گه له ك زى بن، و ب راستى خودى يى د گهل خودان باوه ران. ﴿۲۰﴾ گهلى خودان باوه ران، گوهداري پيغه مبه رى وى بكن، و پيغه مبه رى نه هيلن و پشتا خو نه ده نى، و گوهى هه وه ب دورستايى لى كا چ ديترت. ﴿۲۱﴾ و وه كى وان نه بن نه ويت گوتين مه بهيست [كوته و دوروى و جوهينه] و وه ب خو [بهيستنه كا ب مفا] ناهيسن. ﴿۲۲﴾ ب راستى خرابترين جاندار ل دهف خودى، نه ون نه ويت كه ر و لال، نه ويت تى نه گهن [كا چ دخيرا و اندايه چ دخيرا و اندا نينه، هه لبه ت نه ف ثايه ته دهره قى هنده ك مرو فان ژ ثوجا خا (عبد الدار) دا هاته خوار، دگو تن: هم دراستا وى تشيدا يى موحه مه د پى هاتى دكه ر و كوره و لالين]. ﴿۲۳﴾ و نه گهر خيره ك د و اندا [دكه ر و لالاندا] هه بابه، دا خودى هه قيسى ب گوهى وان تيخت، و نه گهر ب گوهى وان تيختسبايه زى، هه ر دا پشتا خو ده نى و رويى خو ژ باوه رى و هر گيرن. ﴿۲۴﴾ گهلى خودان باوه ران، به رسقا خودى و پيغه مبه رى بدن [نانكو ب له ز گوهداري پيغه مبه رى بكن] ده مى بو وى تشي گازی هه وه دكه ت يى هه وه زيندى دكه ت، و بزائن خودى مروفى و دلى مروفى زينك دكه ت [نانكو دلى دمريت و دگوهوريت]، و ب راستى هوين دى ب بال ويقه نيته كومكرن. ﴿۲۵﴾ و خو ژ ثاتافه كى بپاريزن، نه بهس دى وان ب تنى گريت، ژ هه وه، نه ويت ستم كرين، و بزائن جزايى خودى ب راستى جزايه كى دژواره.

وَأَذْكُرُوا إِذْ أَنْتُمْ قِلِيلٌ مُسْتَضْعَفُونَ فِي الْأَرْضِ تَخَافُونَ
 أَنْ يَخَطَّفَكُمُ النَّاسُ فَآوَاكُمْ وَأَيَّدَكُمْ بِبَصَرِهِ وَرَفَقَكُمْ
 مِنْ أَطْيَبِ لَعْنَةٍ تَشْكُرُونَ ﴿٣٨﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا
 لَا تَخُونُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ وَتَحُونُوا أَمْنَتَكُمْ وَأَنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٣٩﴾
 وَاعْلَمُوا أَنَّمَا آمَاكُمُ وَأَوْلَدُكُمُ فَتَنَةٌ وَأَنَّ اللَّهَ
 عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٤٠﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَتَّقُوا
 اللَّهَ يَجْعَلْ لَكُمْ فُرْقَانًا وَيُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ
 وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٤١﴾ وَإِذْ يَمْكُرُ بِكَ
 الَّذِينَ كَفَرُوا لِيُثْبِتُوكَ أَوْ يَقْتُلُوكَ أَوْ يُخْرِجُوكَ وَيَمْكُرُونَ
 وَيَمْكُرُ اللَّهُ وَاللَّهُ خَيْرُ الْمَكْرِينَ ﴿٤٢﴾ وَإِذْ أَنْشَأَ عَلَيْهِمُ
 آيَاتِنَا قَالُوا قَدْ سَمِعْنَا لَوْ نَشَاءُ لَقُلْنَا مِثْلَ هَذَا إِنْ هَذَا
 إِلَّا أَسْطِيرٌ الْأَوَّلِينَ ﴿٤٣﴾ وَإِذْ قَالُوا اللَّهُمَّ إِنْ كَانَ هَذَا
 هُوَ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِكَ فَأَمْطِرْ عَلَيْنَا حِجَابًا مِنَ السَّمَاءِ
 أَوْ أُنْزِلْ عَلَيْنَا آيَاتٍ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنْتَ
 فِيهِمْ وَمَا كَانَ اللَّهُ مُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ ﴿٤٤﴾

﴿٣٦﴾ و بینہ بیرا خو وختی هوین ل مه که هی د کیم و بنده ست، هوین دترسیان خه لک [ئانکو موشرکیت مه که هی] ب له ز هه وه بگرن، قیجا [خودی] هوین چه واندن [و مه دینه بۆ هه وه کره ئیورگه ه و پناگه ه]، و ب هاریکاریسیا خو [پۆزا به درئ] پشته قانیسیا هه وه کر، و پرزقی پاک و باقر دا هه وه، دا هوین سوپاسیسیا خودی بکه. ﴿٣٧﴾ گهلی خودان باوهران: خیانه تی ل خودی و پیغه مبه ری نه که ن [کو هوین فهرمانیت وان بهیلن و ریکا وان نه گرن، و گونه هان بکه ن]، و خیانه تی دئه مانه تیت خودا نه که ن، و هوین دزانن ئه قاهه وه دراستا ئه مانه تیدا کری خیانه ته. ﴿٣٨﴾ و بزنان ب راستی زارووک و مالی هه وه، جهرباندنه بۆ هه وه، و [بزنان] ب راستی خودی خه لاته کی مه زن ل ده قه [قیجا خه می ژ وی خه لاتی بخون، و بلا زارووک و مالی هه وه وی خه لاتی ژ ده ست هه وه نه که ن]. ﴿٣٩﴾ گهلی خودان باوهران ئه گهر هوین پاریزکاریسیا خودی بکه ن، دی قافی ری دته هه وه [کو هوین راستی و پویچی بی ژیک قافی رن و ژیک جودا بکه ن]،

و گونه هی ت هه وه دی پویچکه ت و دی ل هه وه بۆ ریت، و نی خودی به خودانی کهره ما مه زن. ﴿٣٠﴾ و بیننه بیرا خو وختی ته ویت گاور بووین، ئوین و نه خشه بۆ ته ددانان، دا ته زیندان بکه ن و گری بده ن یان ته بکوژن، یان ته [ژ مه که هی] دهر بیخن، و فند و فیلان دکه ن و نه خشه یان ددانن، و خودی ژ ی نه خشه یان ددانیت [ته کبری دکه ت]، و خودی چترین ته کبیر کهره. ﴿٣١﴾ وختی ئایه تیت مه ب سه ر واندان دهاتنه خواندن، دگوتن: مه بهیستن، ئه گهر مه قیابایه، ئه م ژ ی دا وه کی شان ئایه تان بیژین، و ئه قه ژ ئه فسانه ییت پیشیان پیغه تر نینه. ﴿٣٢﴾ و بیننه بیرا خو ده می وان گۆتی: خودیو ژ ئه گهر ئه قه [ئه قاه موحه مه د پی هاتی] هه قی بیت ژ نک ته هاتیت، تو بهرانه ک ژ که فران ژ ئه سمانی ب سه ر مه دا بیارینه، یان ئیزیه کا ب ژان و دژوار بۆ مه بینه. ﴿٣٣﴾ و خودی وان ئیزا ناده ت [هه مییان ب گشتی ب بهر ئیزا نائیخت] و تو [هه ی موحه مه د] د نا ف و اندا.. و خودی وان ب بهر ئیزایی نائیخت، و ئه و داخوازا گونه ره ئی رنی بکه ن.

وَمَا لَهُمْ آلَا يَعَذِّبُهُمُ اللَّهُ وَهُمْ يَصُدُّونَ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَمَا كَانُوا أَوْلِيَاءَهُ إِنْ أُولِيَاءُهُ إِلَّا الَّذِينَ كَفَرُوا وَلَكِنْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٤﴾ وَمَا كَانَ صَلَاتُهُمْ عِنْدَ الْبَيْتِ إِلَّا مُكَاءً وَتَصَدِيَةً قَدْ قَرَأُوا الْقُرْآنَ عِنْدَ الْمَسْجِدِ وَمَا كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٣٥﴾ إِنْ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ لِيَصُدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ فَسَيُنْفِقُونَهَا ثُمَّ تَكُونُ عَلَيْهِمْ حَسْرَةً ثُمَّ يُغْلَبُونَ وَالَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ يُحْشَرُونَ ﴿٣٦﴾ لِيَمِيزَ اللَّهُ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ وَيَجْعَلَ الْخَبِيثَ بَعْضُهُ عَلَىٰ بَعْضٍ فَيَرْكَبُكُمْ جَمِيعًا فَيَجْعَلُكُمْ فِي جَهَنَّمَ أُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٣٧﴾ قُلْ لِلَّهِ كَفَرُوا إِنْ يَسْتَهْزِئُوا بِكُمْ فَإِنَّمَا أَفْكُورٌ مُّبِينٌ ﴿٣٨﴾ فَقَدْ مَضَتْ سُنَّتُ الْأَوَّلِينَ ﴿٣٩﴾ وَقَتَلُوا نَبِيَّكُمْ قَتْلًا بَاطِلًا لَّأَنَّهُمْ كَانُوا يُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ وَلَئِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُوا أَمْرَهُ وَلَا تَقُولُوا لِمَا يُكَذِّبُ اللَّهَ فَإِنَّهُ يَكْفُرُ بِالْعِزَّةِ وَالْجَلَالِ ﴿٤٠﴾ قُلْ اللَّهُ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَيَخْتَارُ ﴿٤١﴾ وَلَوْ أَنَّمَا فِي الْأَرْضِ مِن شَجَرٍ أَكْرَهِيكُمْ فَوَدَّ أَن يُسْقٰتَ بِهِ جَمِيعُ الْبَاطِلِ ﴿٤٢﴾

﴿۳۴﴾ و وان چ هه به نه هیلیت خودی وان ب بهر نیزا بیخیت [پشتی تو و موسلمانیت لاواز ژ ناف وان ده که فتن] و ما بوجی خودی وان نیزا نادهت، و نهو ریکا خه لکی ژ مزگه فتا حه رام [که عبهیی] دگرن، و نهو ب خو نه خودانیت مزگه فتی.. خودانیت وی ژ پاریز کاران پیغه تر که سی دی نینه، به لی باراپتر ژ وان فی نوزانن. ﴿۳۵﴾ و نفیژا وان د مزگه فیتدا ژ فیتیسان و دهستقوتانی پیغه تر چو یی دی نه بوو، فیجا ژ بهر وی گاوربیا هه وه دکر نیزایی بخون. ﴿۳۶﴾ ب راستی نه ویت گاور بووین، مال و سامانی خو دمه زیخن، داریکا خودی ژ خه لکی بگرن، فیجا نهو دئی مال و سامانی خو دمه زیخن، و پاشی دئی بو وان بیه کول و کوفان و پاشی دئی شکین زی، و نه ویت گاور بووین دئی دجه هه میدا ئینه کومکرن. ﴿۳۷﴾ دا خودی باش و خرابان [نانکو موسلمان و گاوران] ژیک فاقیریت، و خرابان ب دانیه سه ر خرابان و خیران کومکه ته سه ریگ، فیجا هه میسان دئی که ته د دۆره هیدا، و نه فنه ییت خوساره ت. ﴿۳۸﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه

وان: نه ویت گاور بووین، نه گهر دهست ژ دژمناتیا خودی و پیغه مبهری به رده و موسلمان بن، تشتی بوری ل وان نایته گرتن، و نه گهر بزفر نه فیه [ژ شه ری پیغه مبهری و دژمناتیا وی]، ب سویند ریکا خودی د راستا وندا و نه ویت وه کی وان یا دیاره کاچ بوو؟! ﴿۳۹﴾ و هوین [گه لی موسلمانان] شه ری وان بکه ن دا ریکا ئیسلامی نه ئیه گرتن، و دا دینی خودی بیته سه رپشکی هه می دینان، فیجا نه گهر [گاوران] دهست ژ دژمناتییی و شه ری و گاورییی به ردان [و موسلمان بوون]، ب راستی تشتی نهو دکه ن خودی دینیت. ﴿۴۰﴾ و نه گهر وان [دهست ژ کریاریت خو به رنه دا] پشتا خو دا هه وه، فیجا هوین بزنان خودی پشته فانی هه وه به، و نهو باشتین پشته فان و باشتین هاریکاره.

المقرء
القرآن

وَأَعْلَمُوا أَنَّمَا غَنِمْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ لِلَّهِ أَنْصَبَ دَرَجَةً وَلِلرَّسُولِ
وَأِلَى الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَابْنَ السَّبِيلِ إِنْ
كُنْتُمْ آمَنْتُمْ بِاللَّهِ وَمَا أَنْزَلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا يَوْمَ الْفُرْقَانِ
يَوْمَ التَّلَاقِ أَتَجْمَعُونَ لِلْعُدُوِّ وَاللَّغْوِ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۖ إِذْ
أَنْتُمْ بِالْعُدُوِّ الدِّينِ أَنْتُمْ بِالْعُدُوِّ الْفُصُوءِ وَالرَّكْبِ
أَسْفَلَ مِنْكُمْ وَلَوْ تَوَاعَدْتُمْ لِاخْتِلَافِئُمْ فِي الْمِيعَادِ
وَلَكِنْ لَيَقْضَى اللَّهُ أَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا لِيَهْلِكَ مَنْ
هَلَكَ عَنْ بَيِّنَةٍ وَحَيْثُ مِنْ حَتٍّ عَنْ بَيِّنَةٍ ۚ وَإِنَّ اللَّهَ
لَسَمِيعٌ عَلِيمٌ ۚ إِذْ يُرِيكُمُ اللَّهُ فِي مَنَاكِبٍ قَلِيلًا
وَلَوْ أَرَادَكُمْ كَثِيرًا لَفَاشَلْتُمْ وَلَتَنْزَعْنَكُمْ فِي الْأَمْرِ
وَلَكِنْ اللَّهُ سَلَّمَ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ۚ وَإِذْ
يُرِيكُمُوهُمْ إِذِ التَّفَاقُتُ فِي أَعْيُنِكُمْ قَلِيلًا وَيُقَالُ لَكُمْ
فِي أَعْيُنِهِمْ لَيَقْضَى اللَّهُ أَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا ۖ وَإِلَى اللَّهِ
تُرْجَعُ الْأُمُورُ ۚ يَأْتِيهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا لَقِبْتُمْ فَتَةَ
قَاتِلُوا وَأَذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ۝

﴿۴۱﴾ و بزائن ب راستی هه دهسته قتییه کی ب دهست هه وه بکه قیت، پینجیک ژئی بو خودی و پیغمه ری و مروقت وی [ژ بابکی هاشم و (موطه لب) ی] و سیویان و قهله ندر و ریفتنگانه، نه گهر هه وه باوهری ب خودی و ب ئەوا مه پوژا بهدری بو بهنده یی خو ئیناییه خواری، ئینایت [پوژا هه قی و نه هه قی ژیک هاتینه قافارتن] پوژا هه ردو دهسته ک [گاور و موسلمان] که قتییه بهرئیک، و خودی ب خو ل سهر هه می تستان یی دهسته لانداره. ﴿۴۲﴾ وهختی هوین ل رهخی نهالا نیزیکی مه دینه یی و ئەو [قورهشی] ل رهخی نهالا دوبری مه دینه یی، و کاروان [یی قورهشیان] د بن هه وه دا بوو، و نه گهر هه وه ژقان دابایه ئیکدو، هه وه ژیک نه دگرت و هوین نه دبونه ئاخفتنه ک [کیمیا هه وه، دا هه وه سست کهت، و ترسا پیغمه ری د دلایت و اندا، دا وان سست کهت، و هوین نه دکه قتنه بهرئیک]، به لی خودی بی ژقان هوین ل فی جهی گه هاندنه ئیک، دا خودی وی بکهت یا دقیا بیت [کو

سهر ئیخستنا موسلمانان بوو، و شاندا نا گاوران بوو]، و دای یی گاور بووی ب بهلگه و نیشان گاور بیت، و دای یی باوهری ئینایی ب بهلگه و نیشان باوهری بی بیت، و ب راستی خودی گوهدیر و زیده زانایه. ﴿۴۳﴾ و بینه بیرا خو و هختی خودی ئەو کیم د خه و ئیدا نیشا ته دایین، و نه گهر ئەو گه له ک نیشا ته دابانه، هوین دا سست و نه چار بن و دا ترسن، و دا ل سهر کاری شه ری ب جره چن، به لی خودی سلامه تی دا [ئەفه هه می چی نه دبوو]، ب راستی خودی ئاگه هه داری و ییه یا د سیگاندا [فه شار تی]. ﴿۴۴﴾ و بینه بیرا خو و هختی هوین [د شه ری دا] که قتییه بهرئیک، مه ئەو ل بهر چاقیت هه وه کیمکرن [دا جه ساره تا هه وه پتر لی بهیت]، و مه هوین ژی ل بهر چاقیت وان کیمکرن [دا ژ خو پشت راست بین و کاری خو ب دورستی نه کهن]، دا خودی وی بکهت یا دقیا بیت، و هه می کاروبار هه رب بال خودی قه دزقن [هه ره کاره کی جزایی وی دده تی]. ﴿۴۵﴾ گه لی خودان باوهران نه گهر هوین که قتنه بهرانبه ری کوم و دهسته کا گاوران خو راگرن، و خودی گه له ک بینه بیرا خو، دا هوین سهر فه راز بین.

﴿٤٦﴾ و هوین [گهلی خودان باوهران] گوهداریا خودی و پیغمه مبرئی وی بکهن و بهر هنگاری ئیکدو نهبن، هوین دی سست بن و هه وه هیز و شیان نامینیت. و بیتهنا خو فره بکهن، ب راستی خودی دگهل بیتهره و سهبر کیشانه. ﴿٤٧﴾ و وهکی وان نهبن تهویت ژ مهزنانی و بو ناف و دهنگی خو، ژ مالا خو دهر کهتین، و ریکا خودی ل خه لکی دگرن، و ب راستی تهو کاری تهو دکهن خودی پی ئاگه هه داره. ﴿٤٨﴾ و وهختی شهیتانی کاری وان د چائی واندا جوانکری و گوژییه وان: تهو ژو کهس نه شیتیه هه وه و کهس ب سهر هه وه ناکه فیت، و تهز پشته فان و هاریکاری هه وه مه. فیتجا وهختی هه ردو دهسته ک بهر هه مبرئی ئیک بووین، ل سهر پاشانییت خو زه پری [وره فی] و گوژ: من شوله ب هه وه نینه، ب راستی یا تهز دینم هوین نایین، و ب راستی تهز ژ خودی دترسم و خودی یی جزا دژوار و جزا گرانه. ﴿٤٩﴾ و بیژه وان وهختی دور و ییان و تهویت نه ساخی دلیت واندا هه ی، دگوژ: فان موسلمانان، دینی وان

وَاطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَسْرِعُوا فَتَفْسَلُوا وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ وَاصْبِرُوا إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿٤٦﴾ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بَطَرًا وَرِئَاءَ النَّاسِ وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَاللَّهُ يَمَّا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ ﴿٤٧﴾ وَإِذْ زَيْنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ وَقَالَ لَا غَالِبَ لَكُمْ الْيَوْمَ مِنَ النَّاسِ وَإِنِّي جَارٌ لَكُمْ فَلَمَّا تَرَأَتِ الْفِئَتَانِ نَكَصَ عَلَى عَقَبَيْهِ وَقَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِنْكُمْ إِنِّي أَزَى مَا لَا تَرَوْنَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ وَاللَّهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٤٨﴾ الْمُتَفَقُّونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ عَرَّهْؤُلَاءِ دِينُهُمْ وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٤٩﴾ وَتَرَى إِذْ يَتَوَفَّى الَّذِينَ كَفَرُوا الْمَلَائِكَةُ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ وَأَذْنَهُمْ وَذُفُوفُ أَعْدَابِ الْحَرِيقِ ﴿٥٠﴾ ذَٰلِكَ بِمَا قَدَّمْتُمْ أَيْدِيَكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَمٍ لِلْعَبِيدِ ﴿٥١﴾ كَذَٰبٌ أَلْفَرَعُونَ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ يَذُلُّونَهُمْ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٥٢﴾

تهو د سهردا برن [دینی وان تهو د بهر کاره کپرا کرن ژ وان یی مهزتر]، و ههر کهسی پشته خو ب خودی موکوم بکهت، ب راستی خودی سهردهست و کاربته جهه. ﴿٥٠﴾ و ته گهر تو وان بیینی وهختی ملیاکهت روخا وان تهویت گاور بووین دسیتین، و بهر و پشتیت وان دقوتن [دایمه نه کی ب ترس بیی] [و ملیاکهت دی بیژنه وان] تامکه نه ئیزایا دژره هی. ﴿٥١﴾ و ته فه تهو یا دهستیت هه وه کری، و ب راستی خودی چو سته می ل بهنده یان ناکهت. ﴿٥٢﴾ وان ژی وهکی فیرعه ونی و ییت بهری وی باوهری ب نیشان و ثایه تیت مه نه ئینان، فیتجا خودی تهو ب گونه هیت وان هنگافتن و ئیزادان، و ب راستی خودی یی ب هیز و ئیزا دژواره.

﴿۵۳﴾ ئەفە خودى ب سەرى وان ئىنا، چونكى ب راستى ئەو قەنجى و كەرەما خودى د گەل ملەتەكى كرى، خودى وى قەنجى نگوهورىت [زى ناستىنىت و وان ئىزا ناداتە] هەتا ئەو ملەت خۆ ب خۆ، خۆ نەگوهورن [سوپاسىيا وى بېلىن و فرمائىت وى ب پشت گوھى خۆفە باقىژن]، و ب راستى خودى يى گوھىر و زاناىە. ﴿۵۴﴾ و وان زى وەكى بنەمالا فىرەونى و يىت بەرى وان [ب دەستىت خۆ ئەو قەنجى و كەرەم ژ خۆ كرن، ژ بىر كرن كا كى ئەف خىر و كەرەمە د گەل وان كرن] نىشان و موعجىزە يىت خوداىى خۆ درەو دانان، قىجا مە زى ژ بەر گونەھىت وان ئەو د هىلاك برن، و مە بنەمالا فىرەونى [د ئاقىدا] خەنداقاندىن، و ب راستى ئەو ھەمى [بنەمالا فىرەونى و يىت د گەل خەندىقن و كوشىيىت قورەيشيان] د ستەمكار بوون. ﴿۵۵﴾ ب راستى خرابترىن جاندار ل دەف خودى ئەون، ئەو يىت ل سەر گاورىيى گاور بووين و رژد بووين، و د بنىرا ئەو باوهرىيى نائىن. ﴿۵۶﴾ ئەو يىت تە سۆز و پەيمان زى ستاندىن،

باشى ھەر جار سۆز و پەيمانا خۆ دشكىنن، و ئەو خۆ ژ ترس و شەرما دوياھىكا قى شكاندى ناپارژن. ﴿۵۷﴾ [ھەى موحەمەد] ھەر دەمەكى تول سەر وان سەردەست و دەستەھلاتدار بى، تو وى برىندار كرن و كوشنى ب سەرى وان بىنە كو بو يىت پشت خۆ بىنە چام و عىرەت [و ئىدى جورئەت نەكەن شەرى د گەل تە بكن، ژ ترسا ئەفاب سەرى ھەقائىت وان ھاتى]، دا پىقە بچن. ﴿۵۸﴾ و ھەر وەختەكى تو ترسيابى كو ھندەك پەيمانا خۆ د گەل تە بشكىنن و خىانەتى د گەل تە بكن، قىجا وان ئاگەھدار بكنە كو پەيمان د ناھىرا ھەو ھەدا نەما، وەكى وان ل بەر، ب راستى خودى ھەژ خائىنان ناكەت. ﴿۵۹﴾ و بلا ئەو يىت گاور بووين [و رۆژا بەدرى ژ كوشتن و ئىخسىرىيى رزگار بووين] وى ھزرى نەكەن ئەو ژ ئىزايا خودى قورتالبوون، ئەو مە نەچار ناكەن [ئەم وان ب بەر ئىزا نەئىخىن]. ﴿۶۰﴾ و ھوين زى [گەلى خودان باوھران] ھندى ھەو ھە پى چى بىت ژ ھىزى و ھەسپىت گرېداىى بو وان بەرھەف بكنە كو ھوين پى [ب وى ھىزى] دژمىت خودى و دژمىت خۆ و ھندەكىت ژ بلى فان ھوين نانىاسن، خودى وان دناسىت، چافترساندى بكنە و ھەر تىستەكى ھوين د رىكا خودىدا ھەزىخن، دى خىرا وى ل ھەو ھەب خۆ زفريت، بى ستەم ل ھەو ھەبىتە كرن [خىرىت ھەو ھەبىنە كىمكرن يان بىنە ژ بىر كرن]. ﴿۶۱﴾ و ئەگەر ئەو [دژمن] بەر ب ئاشتىيىقە ھاتن، قىجا تو زى بەر ب ئاشتىيىقە ھەپە، و پىشتا خۆ ب خودى گەرم و موكوم بكنە، ب راستى ئەو يى گوھىر و زىدەزانا.

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ لَمْ يَكُ مُعْتَرِزًا لِّعِمَّةٍ أَنْعَمَهَا عَلَىٰ قَوْمٍ حَتَّىٰ يُعْزِرُوا مَا بِالْأَنْفُسِ بِهِمْ وَأَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٥٣﴾ كَذَّابٌ أَالِ فِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا رَبِّهِمْ فَأَهْلَكْنَاهُمْ بِذُنُوبِهِمْ وَأَغْرَقْنَاهُ أَلِ فِرْعَوْنَ ﴿٥٤﴾ وَكُلُّ كَاوًا ظَالِمِينَ ﴿٥٥﴾ إِنَّ سَرَكَ وَأَبِ عِنْدَ اللَّهِ الَّذِينَ كَفَرُوا فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٥٦﴾ الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ مِنْهُمْ ثُمَّ يَنْقُضُونَ عَهْدَهُمْ فِي كُلِّ مَرْقٍ وَهُمْ لَا يَتَّقُونَ ﴿٥٧﴾ فَإِنَّمَا تَتَفَفَّهُمْ فِي الْغَرْبِ فَتَرَدُّ بِهِمْ مِّنْ خَلْفِهِمْ أَلْفَاهُمْ يَدْكُرُونَ ﴿٥٨﴾ وَإِنَّمَا تَخَافُ مِنْ قَوْمٍ خِيَانَةٍ فَانْزِلْ إِلَيْهِمْ عَلَىٰ سَوَاءٍ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْخَائِبِينَ ﴿٥٩﴾ وَلَا يَخْشَى الَّذِينَ كَفَرُوا أَسَفًا إِنَّهُمْ لَا يُعْجِزُونَ ﴿٦٠﴾ وَأَعِدُوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَمِنْ رِبَاطِ الْخَيْلِ تُرْهِبُونَ بِهِ عَدُوَّ اللَّهِ وَعَدُوَّةَ وَآخِرِينَ مِنْ دُونِهِ لَا تَعْلَمُونَهُمُ اللَّهُ يَعْلَمُهُمْ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يُوَفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تُظْلَمُونَ ﴿٦١﴾ وَإِن جَحَحُوا لِّلْسَلَامِ فَاْجَحَّحْ لَهَا وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٦٢﴾

الجزء

وَأَن يُرِيدُوا أَن يَخْدَعُوكَ فَإِنَّ حَسْبَكَ اللَّهُ هُوَ الَّذِي أَتَاكَ
بِطَرَفِهِ وَبِالْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٢﴾ وَالَّذِينَ قُلُوبُهُمْ لَوَّافَقَةٌ
مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مَا أَفْتَتِ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ
أَفْتَتَ بَيْنَهُمْ إِنَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٦٣﴾ يَتَأَيَّأُ الَّذِينَ
اللَّهُ وَمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٤﴾ يَتَأَيَّأُ الَّذِينَ
الْمُؤْمِنِينَ عَلَى الْقِتَالِ إِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ عَشْرُونَ صَابِرُونَ
يَغْلِبُوا مِائَتَيْنِ وَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ مِائَةٌ يَغْلِبُوا أَلْفًا مِنَ
الَّذِينَ كَفَرُوا بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ ﴿٦٥﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ
اللَّهُ عَنَّا وَعَلَّمَ أَنَّ فِيكُمْ صَعَقًا فَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ مِائَةٌ
صَابِرَةٌ يَغْلِبُوا مِائَتَيْنِ وَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ أَلْفٌ يَغْلِبُوا
أَلْفَيْنِ يَا ذُنَّ اللَّهِ وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿٦٦﴾ مَا كَانَ لِنَبِيٍّ
أَن يَكُونَ لَهُ أَسْرَى حَتَّى يُفْخِرَ فِي الْأَرْضِ يُرِيدُونَ عَرَصَ
الدُّنْيَا وَاللَّهُ يُرِيدُ الْآخِرَةَ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٦٧﴾ لَوْلَا كِتَابٌ
مِّنَ اللَّهِ سَبَقَ لَمَسَّكُمْ فِيمَا أَخَذْتُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٦٨﴾ فَكُلُوا
مِمَّا غَنِمْتُمْ حَلَالًا طَيِّبًا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٦٩﴾

﴿٦٢﴾ و ئە گەر وان [ب وئ ئاشتبوونی] فیا ته بخاینین
[مۆله تئ بۆ خو چیکه، دا کارئ خو باش بکه،]
[خه مئ نه خو] فئجا ب راستی خودئ بهسی تهیه،
ئه وه یئ تو ب پشته فانییا خو و یا موسلمانان ب هیز
ئێخستی. ﴿٦٣﴾ و ئە وه یئ دلێت وان [بیئ تهوس
و خه زره جییان] گه هاندینه ئیک، و ئە گەر هندی د
ئه ردیدا هه ی، هه مئ ته دابایه، ته نه دشیا تو دلێت
وان بگه هینییه ئیک، به لئ خودئ گه هاندنه ئیک،
ب راستی خودئ یئ سهردهست و کاربنه جهه.
﴿٦٤﴾ هه ی پیغه مبه ر، خودئ بهسی تهیه و بهسی
وانه زی ئه ویت ریکا ته گرتین ژ خودان باوهران.
﴿٦٥﴾ هه ی پیغه مبه ر تو ناقل خودان باوهران بده و
وان گهرم بکه ل سهر شه ری، ئە گەر بیستیت سه برکیش
ژ هه وه هه بن، دئ شینه دوسه دان، و ئە گەر سه د کهس
ژ هه وه هه بن دئ شینه هزاران ژ گاوران، چونکی ئه و
مله ته کن [هه قیئ] تئ ناگه هن [فئجا به ره مبه ری
خودان باوهران خو راناگرن]. ﴿٦٦﴾ ئە هائئ گا فئ
خودئ ل سهر هه وه سفک کر، و زانی لاوازییه کال

ده ف هه وه هه ی، فئجا ئە گەر سه دیت سه برکیش و چه سپان ژ هه وه هه بن، دئ شینه دوسه دان، و ئە گەر هزار
ژ هه وه هه بن، ب ده ستویرا خودئ دئ شینه دو هزاران، و ب راستی خودئ دگهل بینفهره و سه برکیشانه.
﴿٦٧﴾ بۆ چو پیغه مبه ران دورست نینه ئێخسیر هه بن [و به ده لئ به رانه ر وهر گرن]، هه تا کوشته کا زیده د
ئه ردیدا نه کهن [دا گا ور پسوا ببن و پشته فانیئ وان کیم ببن] و هه وه [ب وهر گرتنا به ده لئ به رانه ر ئازا کرنا
وان]، په رتال و متایئ دنیا یئ دقیت، و خودئ خیرا ئاخره تئ بۆ هه وه دقیت، و خودئ ب خو سهردهست و
کاربنه جهه. ﴿٦٨﴾ و ئە گەر ژ به ر حو کمئ خودئ یئ به ری نوکه نه بایه [کو خودئ ژ به ر ئجته هادا خه له ت
که سئ ئیزا نه ده ت]، دا ئیزایه کا مه زن ژ به ر به ده لا هه وه وهر گرتی، هه وه هنگیفت. ﴿٦٩﴾ فئجا ژ وی مالی ب
ده ست هه وه که فئتی [کو غه نیمه یه] بخو ن، حه لال و پاقره، و [ژ نوکه وئقه] ژ خودئ بترسن [و نه ده نه سهر
وی تشتی یئ خودئ ده ستویر یئ نه دایی] و خودئ گونه هه ژ به ر و زیده دلؤ فانه.

﴿۷۰﴾ هه ی پیغه مبه‌ر، بیژره وان تیخسیریت د ناف ده‌سیت هه‌وه‌دا، نه‌گه‌ر خودی بزائیت خیرا ده‌وه‌دا هه‌ی و ئینه‌تا هه‌وه‌یا دورسته، دی ژ وی چیتر ده‌ته هه‌وه‌یا ژ هه‌وه‌هاتییه‌وه‌ر گرتن، و دی ل گونه‌هیت هه‌وه‌یوریت، و خودی گونه‌ه‌ژیه‌ر و دلوفانه. ﴿۷۱﴾ و نه‌گه‌ر وان بقیث خیانه‌تی ل ته‌بکه‌ن، ب راستی وان به‌ری نوکه‌خیانه‌تال خودی کری، قیجا توب سهر وان تیخستی [و نه‌گه‌ر نه‌وه‌جاره‌کا دی بزقرنه‌سهر خیانه‌تا خو، جاره‌کا دی خودی دی ته‌ب سهر وان تیخیت]، و خودی زیده‌زانا و کارینه‌جهه. ﴿۷۲﴾ ب راستی نه‌ویت باوه‌ری ئیناین و مشه‌خت بووین، و ب سهر و مالی خو جیهاد دریکا خودیدا کرین، و نه‌ویت موسلمان فه‌وه‌واندین و هاریکارییا وان کرین، نه‌فه‌هه‌می هاریکار و میراتخوریت ئیکن، و نه‌ویت باوه‌ری ئیناین و مشه‌خت نه‌بووین، ل سهر هه‌وه‌نه‌واجبه‌هوین هاریکارییا وان بکه‌ن، و میراتخوری د نایه‌را هه‌وه‌دا نینه، هه‌تا مشه‌خت نه‌بن، و نه‌گه‌ر هاریکاری ژ هه‌وه‌خواستن، هاریکارییا وان

بکه‌ن، ژ بلی هندئ هاریکارییا هه‌وه‌ل سهر مله‌ته‌کی بخوازن د نایه‌را هه‌وه‌ و واندایه‌په‌پانه‌ک هه‌بیت، و کارئ هوین دکه‌ن خودی دینیت. ﴿۷۳﴾ و نه‌ویت گاوبووین هنده‌ک هاریکاریت هنده‌کانه [نانکو هاریکار و پشته‌فانیت ئیکن]، و نه‌گه‌ر هوین زی هاریکاری و پشته‌فانیا ئیکدو نه‌که‌ن، دی به‌لا و خراییه‌کا مه‌زن د نه‌ردیدا چیتیت. ﴿۷۴﴾ و نه‌ویت باوه‌ری ئیناین و مشه‌خت بووین، و جیهاد دریکا خودیدا کرین، و نه‌ویت مشه‌خت فه‌وه‌واندین و هاریکارییا وان کرین، نه‌ها نه‌فه‌نه‌خودان باوه‌ریت راست و دورست. گونه‌ه‌ژیه‌رن و دانه‌کا ب ریز و ب قه‌در بو وان هه‌یه. ﴿۷۵﴾ و نه‌ویت پشته‌هنگی باوه‌ری ئیناین و مشه‌خت بووین، و جیهاد د گه‌ل هه‌وه‌ کرین، نه‌ها نه‌فه‌ژ هه‌وه‌نه. و د به‌رنامه‌ و حوکمی خودیدا مرقیت ئیک ژ بیانان هه‌ژیه‌رن بینه‌میراتخوریت ئیکدو. ب راستی خودی ناگه‌ه‌ژ هه‌می تشتی هه‌یه.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُلْ لِمَنْ فِي أَيْدِيكُمْ مِنَ الْأَسْرِ إِنْ يَعْلَمِ اللَّهُ فِي قُلُوبِكُمْ خَيْرًا يُؤْتِكُمْ خَيْرًا مِمَّا أُخِذَ مِنْكُمْ وَيَغْفِرَ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۝ وَإِنْ يُرِيدُوا خِيَانَتَكَ فَقَدْ خَانُوا اللَّهَ مِنْ قَبْلُ فَأَمْكَنَ مِنْهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ۝ إِنَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجْهَهُمْ لِلَّهِ وَانْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ آوَوْا وَانْصَرَوْا أُولَئِكَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَهَاجَرُوا مَا لَكُمْ مِنْ وَلِيَّتِهِمْ مِنْ شَيْءٍ حَتَّىٰ يَهَاجَرُوا ۚ وَإِنْ أَسْتَضَرُّوكُمْ فِي الدِّينِ فَعَلَيْكُمْ النَّصْرُ ۖ إِلَّا عَلَىٰ قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مَبِيتٌ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۝ وَالَّذِينَ كَفَرُوا بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ ۖ لَا تَقْعَلُوهُ لَكُمْ فِي شَيْءٍ مِنَ الْأَرْضِ وَقِسَادٌ كَبِيرٌ ۝ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجْهَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ آوَوْا وَانْصَرَوْا أُولَئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ۝ وَالَّذِينَ آمَنُوا مِنْ بَعْدِ وَهَاجَرُوا وَجْهَهُمْ أَمَعَكُمْ فَأُولَئِكَ مِنْكُمْ وَأُولُوا الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۝

سُورَةُ التَّوْبَةِ

الجزء
العاشر

سُورَةُ تَهْوِيَةِ

ل مەدینە یی ھاتیە خوارئ (۱۲۹) ئایەتە

﴿۱﴾ ئەفە بەرائتە [ژ پەیانئ دەرکەفتنە] ژ خودئ و پیغمبەرئ وی، بۆ وان ئەوئیت ھەوہ پەیان دگەل دایین ژ موشرکان. ﴿۲﴾ فێجا [گەلی گاوران] چار ھەشقان [مەخسەد ھەقیقت ھەرامکەرنە کو شەر تیدا بیتەکرن: (رجب، رژی القعدە، رژی الحجە، محرم)] بئ ترس و ئیمن د ئەردیدا بگەرن، و بزنان ھوین نەشین خودئ نەچار بکەن [کو ھەوہ ب بەر ئیزایی نەئیخت]، و ب راستی خودئ رسواکەرئ گاورانە. ﴿۳﴾ و ئەفە ئاگە ھدارکرنە ژ بەرئ خودئ و پیغمبەرئ و یقە، د پۆزا جەژنا ھەیاندا، بۆ ھەمی خەلکی، کو خودئ و پیغمبەرئ وی د بەرینە ژ موشرکان [ئەوئیت پەیاننا خو دشکینن]، فێجا ئەگەر تۆبە بکەن، ئەفە د خیرا ھەوہ دایە و ئەگەر ھوین پرویی خو وەرگێرن [ول سەر شرکا خو بمینن] فێجا بزنان ھوین نە

نەچار کەرئیت خودئینە، [کو وەلی بکەن نەشیئ ھەوہ ئیزا بدەت] و [تو ھەمی موخەمد] مزگینیئ ب ئیزا ھەکا ب ژان و دژوار بدە ئەوئیت گاور بووین. ﴿۴﴾ و ژ بلی وان [موشرکان] ئەوئیت ھەوہ پەیان دایینی باشی وان چو ژ پەیاننا خو کێم نەکریت و نەبووینە پشتەفان و ھاریکارت کەسەکی ل سەر ھەوہ، پەیاننا وان بگەھیننە وەختی وئ یی دیارکری، ب راستی خودئ ھەژ پارێزکاران دکەت [ئەوئیت پارێزکاریا خودئ دوی تشتیدا دکەن ئەوئ ل سەر وان ھەرامکری و پەیاننا خو ب جە دینن]. ﴿۵﴾ فێجا ئەگەر ھەقیقت ب رویمەت و ھەرامکری بۆرین و دەرکەفتن، ھەمی موشرکان بکوژن، ل ھەر جەھەکی ھوین لی ببین و ب دەست ھەوہ بکەفن، و بگرن و ئیخسیر بکەن و ل دۆر بزفەرن و ھەمی زیرە فەنگە ھان لی بگرن، فێجا ئەگەر تۆبەکرن و نفیژکرن و زەکات مالئ خو دان، فێجا ریکا وان بەردەن، ب راستی خودئ گونە ھەژبەر و دلوفانە. ﴿۶﴾ و ئەگەر ئیک ژ موشرکان خو ھاقیتە بەختی تە، بھەوینە دا کەلامئ خودئ گولی بیت [و قورئانی بۆ بخوینە]، پاشی بگەھینە وی جەھی یی لی ئیمن بیت، چونکی ب راستی ئەو ملەتەکی نەزانن.

كَيْفَ يَكُونُ لِلْمُشْرِكِينَ عَهْدٌ عِنْدَ اللَّهِ وَعِنْدَ رَسُولِهِ
إِلَّا الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ فَمَا اسْتَقْلَمُوا
لَكُمْ فَاسْتَقِيمُوا لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ يَحِبُّ الْمُتَّقِينَ ﴿٧﴾
كَيْفَ وَإِنْ يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ لَا يَرْقُبُوا فِيكُمْ إِلَّا وَلَا
ذِمَّةَ يَرْصُلُونَكُمْ يَأْتُواْ هِمْدَ وَتَأْتِي قُلُوبُهُمْ وَأَكْثَرُهُمْ
فَاسِقُونَ ﴿٨﴾ أَشْتَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا فَفَسَدُواْ عَنْ
سَبِيلِهِ إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩﴾ لَا يَرْقُبُونَ
فِي مُؤْمِنٍ إِلَّا وَلَا ذِمَّةً وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُعْتَدُونَ ﴿١٠﴾ فَإِنْ
تَابُواْ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ فَإِخْوَانُكُمْ فِي
الدِّينِ وَتَفْصِيلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿١١﴾ وَإِنْ
تَكَذَّبُواْ أَيْمَانَهُمْ مِنْ بَعْدِ عَهْدِهِمْ وَطَعَنُواْ فِي دِينِكُمْ
فَقَاتِلُوا أَيْمَةَ الْكُفْرِ إِنَّهُمْ لَا أَيْمَانَ لَهُمْ لَعَلَّهُمْ
يَنْتَهُوْنَ ﴿١٢﴾ أَلَا تَقَاتِلُونَ قَوْمًا نَكَثُواْ أَيْمَانَهُمْ
وَهُمْ يُاخِرُاجُ الرِّسُولَ وَهُمْ بَدَّوْكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ
أَتُخْشَوْنَهُمْ قَالَهُ أَحَقُّ أَنْ تَخْشَوْهُ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٣﴾

﴿۷﴾ چاوا موشرکان دئی په بیان ل دهف خودی و پیغه مبهری وی هه بن، ژ بلی وان نهو یت هه وه په بیان ل که عبهیی داییی، هندی نهو د گهل هه وه د راست بن، هوین ژی د گهل وان د راست بن، ب راستی خودی چه ژ پاریزکاران دکته [جهینانا په یانی ژ پاریزکاریینه]. ﴿۸﴾ چاوا [دئی وان په یانا خودی و پیغه مبهری هه بیت] نه گهر نهو ب سهر هه وه بکه فن، مرو فانی و په یانی بهر چاف ناگرن، ب دهفی خو هه وه رازی دکهن [نانکو دهفته رمیسی د گهل هه وه دکهن، و دلی وان ل سهر هه وه تزی کهر ب و کینه]، و دلی وان ناگریت [نهو نهو د گهل هه وه دبیز ب جه بیت]، و بارپتر ژ وان ری ده رکه فتینه. ﴿۹﴾ ثایهت و نیشایت خودی ب بهایه کی کیم فروتن، و ریکا خودی ل خه لکی گرتن، ب راستی نهو نهو دکهن گله ک کرپته. ﴿۱۰﴾ [نه بهس د راستا ته ب تنیدا وه سانه] نهو د راستا چو خودان باوه راندا په بیان و مرو فانی بهر چاف ناگرن، و نه ها نه فنه، زیده گافیکه ر [ییت ددنه سهر تان و په ژانی خودی]. ﴿۱۱﴾ نه گهر

توبه کرن و نفیژ کرن و زه کات دان، فیجا براییت هه وه نه د دیندا، و نه م ب دریژی و ب هه می رهنگان نیشان و ثایه تیت خو بو وان دیار دکهن، نهو یت دزانن. ﴿۱۲﴾ و نه گهر په یانیت خو نهو یت ب سویند موکوم کرین، پستی د گهل هه وه دایین بشکینن، و نه زماندریژی د راستا دینی هه وه دا کرن [تان تی قوتان]، فیجا سهریت گاورییی بکوژن، ب راستی وان چو سویند و په بیان نینن، به لکی بهس بکه ن و ب پاشفه بچن. ﴿۱۳﴾ نه ری ما هوین [گهلی موسلمانان] شهرتی وان ناکهن، نهو یت سویند و په یانیت خو شکان دینن، و ل بهر بوون پیغه مبهری ده ریخن، و ده سیتیکی وان شهر د گهل هه وه کربوو، ما هوین ژ وان دترسن [لهوا هوین شهرتی وان ناکهن]؟ خودی هه زیتره هوین ژی بترسن نه گهر هوین خودان باوه ر بن.

﴿۱۴﴾ شهرى وان بکهن، خودى دى وان ب دهستيت هه وه [ب کوشتنى] تيزادهت و [ب ئىخسیر کرنى] رسوا کهت، و هه وه ب سهر وان ئىخيت و دلئت دهسته که کا موسلمانان هین کهت. ﴿۱۵﴾ و دى کهربا دلئت وان [موسلمانان] دارپزیت، و خودى توبه یى ددهته سهر وى یى بقیئت، و خودى ب خو یى زانا و کاربنه جهه. ﴿۱۶﴾ ئه رى هوین ل وى هزرتنه [هوسا بى جهرباندن] بینه هیلان، و خودى نه زانیت کى ژ هه وه جههاد کریسه و کى ژ هه وه ژ بلی خودى و پیغه مبه رى وى و موسلمانان، که سه ک بو خو نه کریتته نيزیک و خوشتقى، و خودى ژ هه ر کاره کى هوین دکه ن ناگه هداره [نانکو هوین ل وى هزرتنه بینه هیلان، بى کو جههادى بکه ن و خو ژ موشرکان بشون]. ﴿۱۷﴾ بو موشرکان نابیت و نه دورسته، و ئه و ب خو شاده ییى ب گاوریى ل سهر خو ددهن، کو ئه و مزگه فتیت خودى ئافا بکه ن، کار و کریاریت ئان [ئه ویت شانازیى پى دهن] پویج بوون، و ههروهه ر دى دئاگریدا مینن. ﴿۱۸﴾ ب راستى بهس ئه و دى مزگه فتیت خودى

قَتَلُوهُمْ بَعْدَ بَهِمُ اللَّهِ يَأْبُدُكُمْ وَيُنْزِلُهُمْ فِي صَدُورٍ قَوْمٍ مُّؤْمِنِينَ ﴿۱۴﴾ وَيَذْهَبُ عَذَابُ قُلُوبِهِمْ وَيَتُوبُ اللَّهُ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿۱۵﴾ أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تُتْرَكُوا وَلَمَّا يَعْلَمِ اللَّهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنْكُمْ وَلَمْ يَتَّخِذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَا رَسُولِهِ وَلَا الْمُؤْمِنِينَ وَلِجَنَّةٍ وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿۱۶﴾ مَا كَانَ لِلْمُشْرِكِينَ أَنْ يَعْمُرُوا مَسْجِدَ اللَّهِ شَاهِدِينَ عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ بِالْكَفْرِ أُولَٰئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي النَّارِ هُمْ خَالِدُونَ ﴿۱۷﴾ إِنَّمَا يَعْمُرُ مَسْجِدَ اللَّهِ مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَءَاتَى الزَّكَاةَ وَلَمْ يَخْشَ إِلَّا اللَّهَ فَعَسَىٰ أُولَٰئِكَ أَنْ يَكُونُوا مِنَ الْمُتَهَدِّينَ ﴿۱۸﴾ أَجَعَلْتُمْ سِقَايَةَ الْحَاجِّ وَعِمَارَةَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ كَمَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَجَاهَدَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا يَسْتَوُونَ عِنْدَ اللَّهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿۱۹﴾ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ أَكْظَمُ دَرَجَةً عِنْدَ اللَّهِ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْقَائِمُونَ ﴿۲۰﴾

الْمُتَهَدِّينَ

ئافا کهت، ئه وى باوه رى ب خودى و ب پوژا ناخه تى ئینایى، و نفیژى بکه ت و زه کاتى بدهت، و ژ خودى پیغه ژ که سى نه ترسیت، قیجا هیقییه ئه فه ژ راسته پکرییان بن. ﴿۱۹﴾ ئه رى هوین [کارى] ئافا دانا جه جیسان و ئافا کرنا [سه خبیکرنا ئاهاهیى] که به یى، وه کى [کارى] وى ددانن ئه وى باوه رى ب خودى و پوژا قیامه تى ئینایى و جههاد دریکا خودیدا کری، ئه فه ل دهف خودى نه وه کى ئیکن، و خودى ب خو مله تى سته مکار راسته پى ناکه ت. ﴿۲۰﴾ ئه ویت باوه رى ئینایین و مشه خت بووین و جههاد ب خو و مالى خو دریکا خودیدا کرین، ل دهف خودى پایه و په ییسکیت وان بلندترن، [نانکو قه درى وان مه نتره]. و ئه ها ئه فه نه ییت سهر فه راز.

يَسِّرْهُمْ رُحْمَهُمْ بِرَحْمَةٍ مِنْهُ وَرَضُونَ وَجَّهْتَ لَهُمْ فِيهَا
 نَعِيمٌ مُّقِيمٌ ﴿٢١﴾ خَلَّيْنِ فِيهَا أَبَدًا إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ أَجْرٌ
 عَظِيمٌ ﴿٢٢﴾ يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا ءَابَاءَكُمْ
 وَءِخْوَانَكُمْ ءَوْلِيَاءَ إِنِ اسْتَحَبُّوا الْكُفْرَ عَلَى الْإِيمَانِ
 وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَاُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٢٣﴾ قُلْ إِن
 كَانَ ءَابَاؤُكُمْ وَءَبْنَاؤُكُمْ وَءِخْوَانُكُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ
 وَعَشِيرَتُكُمْ وَأَمْوَالٌ اقْتَرَفْتُمُوهَا وَتِجَارَةٌ تَخْشَوْنَ
 كَسَادَهَا وَمَسْكَنٌ تَرْضَوْنَهَا أَحَبَّ إِلَيْكُمْ مِنَ اللَّهِ
 وَرَسُولِهِ وَجِهَادٍ فِي سَبِيلِهِ فَتَرَبَّصُوا حَتَّى يَأْتِيَ اللَّهُ
 بِأَمْرِهِ ۗ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿٢٤﴾ لَقَدْ صَرَّفَكُمُ
 اللَّهُ فِي مَوَاطِنَ كَثِيرَةٍ وَيَوْمَ حُنَيْنٍ إِذْ أَعْجَبَتْكُمْ
 كَثْرَتُكُمْ فَلَمْ تُغْنِ عَنْكُمْ شَيْئًا وَضَاقَتْ عَلَيْكُمْ
 أَلْأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ ثُمَّ وَلَّيْتُم مُّدْبِرِينَ ﴿٢٥﴾ ثُمَّ أَنزَلَ اللَّهُ
 سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَأَنزَلَ جُنُودًا
 لَمْ تَرَوْهَا وَعَذَّبَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَذَلِكَ جَزَاءُ الْكَافِرِينَ ﴿٢٦﴾

﴿٢١﴾ خودایى وان مزگینیی ب دلخوفانییی ژ دهف
 خو، و ب رازیبونیی و بهحشیتیت بؤ وان خوشی
 تیتدا بهردهوام، ددهتیی. ﴿٢٢﴾ ههروهه دئی تیتدا بن،
 ب راستی خه لاتیی مهزن شهوه شهوئ ل دهف خودئ.
 ﴿٢٣﴾ گهلی خودان باوهران، باب و باپیر و برایت
 خو نههه لگرن ههفال و خوشتقی، نه گهر وان گاوری
 شوینا باوهرییی ههلبزارت، و ههه کهسئ ژ ههوه وان
 بؤ خو بکه ته خوشتقی [پشتی گاوری ههلبزارتی]،
 نه شه شهو ژ سته مکارانه. ﴿٢٤﴾ بیژه: نه گهر باییت ههوه
 و زاروکیت ههوه و برایت ههوه و ژنیت ههوه، و
 عه شیره تا ههوه و مالئ ههوه ب دهست خو شه ئینایی،
 و بازارکانیسیا هوین ژئ بترسن بشکیت و نه چیت، و
 خانسییت ههوه پی خوش، ل دهف ههوه شریتر و
 خوشتقیتر بن ژ خودئ و پیغمبه ری وى و ژ جیهادا
 درپکا خودیدا، قیجا خو بگرن هه تا فرمانا خودئ
 دئیت، و خودئ ب خو مله تی ژ ری ده رکه قتی
 راسته ری ناکهت. ﴿٢٥﴾ ب سویند خودئ هوین ل
 گهلهک جهان ب سه ریئخستن، و هاریکاریسیا ههوه کر

[وه کی به درئ و حوده بییی و خه به ری و فه کرنا مه که هی]، و پوژا حونه یینی ژئ [هاریکاریسیا ههوه کر]،
 گهله کیسیا ههوه هوین گهر مکران [وهوه گوت: نه فرو گهلهک به رامبهه کیمه کا ناشکین] و فئ گهله کییی
 چو فایده ژئ نه گه هانده ههوه، و چو ژ ههوه نه دا پاش، و نه رد ب به رفه هیسیا خو شه ل ههوه به رته نگ بوو،
 پاشی ههوه به ری خو وهر گپرا و هوین ره فین. ﴿٢٦﴾ پاشی خودئ [پشتی هوین ره فین] دلخوشیسیا خو ب
 سه ری پیغمبه ری خو و خودان باوه راندا ئینا خواری، و له شکرهک [بؤ پشته فانیسیا ههوه] ئینا خواری، ههوه
 نه ددیتن، و شهوئت گاوریو بیین نه شکه نه جهدان و شهوئیه جزایی گاوران.

ثُمَّ يَتُوبُ اللَّهُ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ عَلَى مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ
عَزِيزٌ رَحِيمٌ ﴿٢٧﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ
نَجَسٌ فَلَا يَقْرَبُوا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ بَعْدَ عِلْمِهِمْ هَذَا
وَأَنْ خِفْتُمْ عَيْلَةً فَسَوْفَ يُغْنِيَكُمْ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ
إِنْ شَاءَ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٢٨﴾ قَاتِلُوا الَّذِينَ
لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلَا يُحَرِّمُونَ
مَاحَرَمَ اللَّهِ وَرَسُولُهُ وَلَا يُدِينُونَ دِينَ الْحَقِّ مِنَ
الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ حَتَّى يُعْطُوا الْجِزْيَةَ عَنْ يَدٍ
وَهُمْ صَافِرُونَ ﴿٢٩﴾ وَقَالَتِ الْيَهُودُ عِزِّيْرُنْ أَتَى
وَقَالَتِ النَّصَارَى الْمَسِيحُ ابْنُ اللَّهِ ذَلِكَ قَوْلُهُمْ
يَافُوهَهُمْ يُضَلُّهُنَّ قَوْلَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَبْلُ
قَاتِلْهُمْ اللَّهُ إِنَّهُ يُوَفِّكُمُ الْوَعْدَ أَخْبَارُهُمْ
وَرَهَبَتْهُمْ أَزْبَابٌ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَالْمَسِيحُ ابْنُ
مَرْيَمَ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا إِلَهًا وَاحِدًا
لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ سُبْحَانَهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٣٠﴾

﴿۲۷﴾ پاشی خودی پستی فی توبه یی دده ته سهر
وی یی وی بقیّت و خودی ب خو گونه هژیه و
دلوفانه. ﴿۲۸﴾ گلی خودان باوهران، ب راستی هندی
موشرکن دپسن [پساتیا وان یا شرکی و سالوخهت
و هزرویرانه]، فیجا بلا پستی فی سالی [کو سالا
نه هی مشه ختی بوو] نیزیکی مزگفتا که عبه یی نه بن،
[و نایب ژ نوکه و پیقه بینه که عبه یی بو حه جی و
عومره یی] و نه گهر هوین [ژ نه هاتنا وان بو مزگفتی]
ژ خیزانییی (هه ژارییی) بترسن [چونکی ب هاتنا وان
رهواجهک دکه فیه کپین و فروتنا هه وه]، فیجا نه گهر
خودی بقیّت دی هه وه ژ که ره ما خو ده وله مه ند که ت.
ب راستی خودی یی زانا و کاربنه جهه. ﴿۲۹﴾ [گلی
خودان باوهران] شه ری د گهل وان بکه ن ته ویت
باوهریی ب خودی و رؤزا قیامه تی نه نینن، و نه وا
خودی و پیغه مبه ری وی حه رامکری، حه رام نه که ن، و
دینی راست بو خو نه که نه دین، ژ وان ته ویت کتیب بو
هاتین [جو هی و فله] هه تا ب ده ستیت خو ژیره سه ری
دده ن و ته و ییت شکه سستی. ﴿۳۰﴾ و جو هیان گوت:

عوزه یر کورپی خودییه، و فله پان گوت: عیسا کورپی خودییه، نه شه گوتنا وانه ته و ب ده فی خو [فی] دبیزن
[بی نیشان و بی به لگه و گوتره]، چافل وان دکه ن ییت به ری وان گاور بووین [دچهرخ و سه رده میت
بؤریدا و هکی یونان و رومانان]، خودی وان بکوژیت [له عنه تان ل وان بکه ت]، چاوا ته و به ری خو ژ هه قیپی
وهر دگپرن بو پویچیپی؟! ﴿۳۱﴾ ته وان [مه خسه د جو هی و فله] زانا و عیباده تکه ریّت خو و عیسا یی کورپی
مه ریهمی بو خو خودا دانایینه، و فهرمانا وان نه هاتیسه کرن ژ خودایه کی زیده تر به ریسن، کو ژ وی پیقه تر
چو خوداییت دی نینن، و ب راستی ته و یی پاک و پاقره ژ وی سالوخی ته ویت موشرک دده نی.

يُرِيدُونَ أَنْ يُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَيَأْبَى اللَّهُ إِلَّا أَنْ
يُتِمَّ نُورَهُ، وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ﴿٣٠﴾ هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ
رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ
كُلِّهِ، وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ ﴿٣١﴾ تَتَابَعُوا الَّذِينَ
آمَنُوا إِنَّ كَثِيرًا مِنَ الْأَخْبَارِ وَالرُّهْبَانِ لَيَأْكُلُونَ
أَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ
يَكْفُرُونَ أَزْوَاجُ الدَّهَبِ وَالْفِضَّةِ وَلَا يَسْغِفُوهَا فِي
سَبِيلِ اللَّهِ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٣٢﴾ يَوْمَ يُجْحَى عَلَيْهَا
فِي تَارِحَتِهِمْ فَيَقْضَىٰ بِهَا جَبَاهُكُمْ وَجُثُوكُمْ
وَيُظْهِرُكُمْ هَذَا مَا كَفَرْتُمْ أَنْفُسَكُمْ فَذُوقُوا مَا كُفَرْتُمْ
تَكْفُرُونَ ﴿٣٣﴾ إِنْ عِدَّةَ الشُّهُورِ عِنْدَ اللَّهِ اثْنَا عَشَرَ
شَهْرًا فِي كِتَابِ اللَّهِ يَوْمَ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ مِنْهَا
أَرْبَعَةٌ حُرُمٌ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ فَلَا تَظْلِمُوا فِيهِ
أَنْفُسَكُمْ وَقَاتِلُوا الْمُشْرِكِينَ كَافَّةً كَمَا
يُقَاتِلُونَكُمْ كَافَّةً وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴿٣٤﴾

الحزب

﴿٣٢﴾ دَفِئِن [ول بهر دگهړن] رڼناهييا خودی
[کو قورئانه] ب دهفیت خو بڼه مړین، و خودی
ناهیلیت، هه تا رڼناهييا خو ته مام نه کت و ب
سهرنه ټیخت، خو گاوران پی نه خو ش زی بیت.
﴿٣٣﴾ هَو [خودی] نه وه پی پیغه مبه ری خو ب ریکا
راسته ری کرنی [کو قورئانه] و ب دینی راست هتاری،
دا بکه ته سهریشکا هه می دینان، و ب سهر هه می
دینان بیخت، بلا موشرکان پی نه خو ش زی بیت.
﴿٣٤﴾ گه لی نه ویت هه وه باوهری ټینابین، ب راستی
گه له ک ژانا و عبادته تکه ران [ژ فله و جوهیان]
مالی خه لکی ب نه هه قی دخون [ب ریکا بهر تیلی
و سه له فی و حه رامیسی]، و ریکا خودی ژ خه لکی
دگرن، و نه ویت زیر و زیشان ددانه سهریک [و هه قی
خودی ژی دهر نه ټیخن] و د ریکا خودیدا نه مه زیخن،
فیتجا [هه می موحه مه د] تو مز گینیسی ب ټیزایه کاب ژان
و دژوار بده وان. ﴿٣٥﴾ رڼوا [زیر و زیف] د ناگری
جه هه میدا دټینه سؤرکرن و گهر مکرن، و نه نیسی
وان و نه نشیت وان و پشیت وان پی دټینه داخکرن،

[دی بیژنه وان] نه ها نه فله نه وه یا هه وه بو خو دانایه سهریک، فیتجا تامکه نه وی [بخون] یا هه وه بو خو
دانایه سهریک. ﴿٣٦﴾ ب راستی رڼوا خودی نه رد و نه سان چیکرین، هه ژمارا مه هان ل دهف خودی دوازه
مه هن، هه روه کی خودی دکتیبا خو دا [ده پی پارستی] ب نه جه کری، ژ وان مه هان چار ژی ب پرویمه تن [د وان
مه هاندا] ژو القعه ده، ژو الحجه، موحه رهم و ره جه ب) شهر و کوشتن تیدا نه دورسته، نه فیه [نیسلامه]
دینی راست و دورست [نه وی قدری فان مه هان دگریت]، فیتجا د فان مه هاندا سته می ل خو نه کهن [ثانکو
کوشتنی تیدا نه کهن]. و هوین هه می پیکفه شهر پی موشرکان بکه ن، هه روه کی نه وه هه می پیکفه شهر پی
هه وه دکه ن، و بزنان خودی دگه ل پاریز کارانه.

إِنَّمَا السَّبْتُ زِيَادَةٌ فِي الْكُفْرِ يُضَلُّ بِهِ الَّذِينَ
كَفَرُوا يُحْلِقُونَ عَامًّا وَيُحَرِّمُونَ عَامًّا يَتَوَاتَلُونَ
عِدَّةً مَا حَرَّمَ اللَّهُ فَيَحْلِقُوا مَا حَرَّمَ اللَّهُ زَيْتَ لَهُمْ
سَوْءُ أَعْمَالِهِمْ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿٣٧﴾
يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَا لَكُمْ إِذَا قِيلَ لَكُمْ
اتَّقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَتَأْذَنُونَ إِلَى الْأَرْضِ أَرْضَيْكُمْ
بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا مِنَ الْآخِرَةِ فَمَا مَتَّعَ الْحَيَاةِ
الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٣٨﴾ أَلَا تَتَذَكَّرُونَ
عَذَابًا أَلِيمًا وَيَسْتَبَدِّلُ قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلَا تَضُرُّوهُ
شَيْئًا وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣٩﴾ أَلَا تَتَذَكَّرُونَ
فَقَدْ نَصَرَهُ اللَّهُ إِذْ أَخْرَجَهُ الَّذِينَ كَفَرُوا ثَانِي اثْنَيْنِ
إِذْ هُمَا فِي الْغَارِ إِذْ يَقُولُ لِصَاحِبِهِ لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ
مَعَنَا فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَيْهِ وَأَيَّدَهُ بِجُنُودٍ
لَمْ تَرَوْهَا وَجَعَلَ كَلِمَةَ الَّذِينَ كَفَرُوا السُّفْلَى
وَكَلِمَةُ اللَّهِ هِيَ الْعُلْيَا وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٤٠﴾

﴿۳۷﴾ ب پ راستی گیر و کرنا [پاشنیکستا] رومیه تا
مه هی بؤ مه هه کا دی [ئانکو گوهورپنا وان هه یثیت
خودان رومیه ت و شهر تیدا حهرام ب هنده ک مهیت
دی، دا رومیه تی وی بشکتن] زیده بوونه د گاور یسیدا،
ئه ویت گاور بووین پی به رزه و گومرا دین، ساله کی
حه لال دکه ن و سالا دی حهرام دکه ن، دا هندی وی
هه ژمار ی لی بکه ن یا خودی حهرام کری، قیجا ئه و
ب فی کریارا خو حهرامی خودی حه لال دکه ن.
کاری وان یی خراب یی بؤ وان هاتیه خه ملاندن،
و خودی ب خوژی ئه ویت گاور راسته پی ناکه ت.
﴿۳۸﴾ گه لی خودان باوهران هه وه خیره، ئه گهر بؤ
هه وه هاته گوتنی، هوین هه می د ریکا خودیدا
دهر که فن بؤ جیهادی، [هوین] دهر دیدا له ش گران
دبن، ئه ری هه وه ژيانا ئاخره تی دا ب ژيانا دنیا یی؟
قیجا [بزائن] خو شیا ژيانا دنیا یی ل بهر یا ئاخره تی
چو نینه، یا کیم و بی قیمه ته. ﴿۳۹﴾ و ئه گهر هوین
[گه لی خودان باوهران] هه می پی کفه نه چنه جیهادی،
دی خودی ب ئیزیه کا دژوار هه وه ئیزاده ت، و دی

هه وه ب غیری هه وه گوهور پیت. و هوین نه شین چو زیانی ژ ی بگه هینی، ب پ راستی خودی ل سه ر هه می
تشان یی دهسته لاتداره. ﴿۴۰﴾ ئه گهر هوین [گه لی خودان باوهران] پشته فانی و هاریکاریا وی [پیغه مبه ری
من، موحه مه د] نه که ن، نی ب پ راستی خودی هاریکاریا وی کر، و هختی گاوران ئه و [پیغه مبه ر ل مه که هی]
ئیک ژدویان [کو ئه بو به کره] دهر ئیخستی، و هختی ئه و هه ردو د شکه فیتفه بوون، ده می دگوت ته هه فالی خو
[ئه بو به کری] ب خه م نه که فته، نی خودی یی د گه ل مه، [هنگی] خودی دلر هه تیسا خو ب سه ردا دار پت و
پشته فانییا وی ب له شکه ره کی کر هه وه نه ددیت، و داخوازا گاوران بؤ [شرکی و گاور یسی] ب بن ئیخست،
و داخوازا خودی [بؤ ئیسلامی] ب سه ر ئیخست و بلند کر، و خودی ب خو سه رده ست و کار بنه جهه.

أَفْزُوا خِفَافًا وَثِقَالًا وَجَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ
فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٠﴾
لَوْ كُنْتُمْ عَرَضًا قَرِيبًا وَسَفَرًا قَاصِدًا لَآتَبَعُوكَ
وَلَكِنْ بَعَدَتْ عَلَيْهِمُ السُّفَّةُ وَسَبَّحُوا بِحُجُوتِ اللَّهِ
لِأَنَّهُمْ لَمَّا خَرَجُوا مَعَكُمْ يُهْلِكُونَ أَنْفُسَهُمْ وَاللَّهُ
يَعْلَمُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿١١﴾ عَفَا اللَّهُ عَنْكَ لِمَ أَذِنْتَ لَهُمْ
حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَتَعْلَمَ الْكَاذِبِينَ ﴿١٢﴾
لَا يَسْتَفِذُكَ الَّذِينَ يَقُولُونَ آمَنَّا بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ
يُجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ ﴿١٣﴾
إِنَّمَا يَسْتَفِذُكَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ
وَأَرْتَابَتْ قُلُوبُهُمْ فَهُمْ فِي رَيْبِهِمْ يَتَرَدَّدُونَ ﴿١٤﴾ وَلَوْ
أَرَادُوا الْخُرُوجَ لَأَعَدُّوا لَهُ عُدَّةً وَلَكِنْ كَرِهَ اللَّهُ انْبِعَاثَهُمْ
فَقَبَضَهُمْ وَقَالَ قَاعِدُوا مَعَ الْقَاعِدِينَ ﴿١٥﴾ لَوْ خَرَجُوا فِيكُمْ
مَا زَادُوكُمْ إِلَّا خَبَالًا وَلَا وَقَعُوا إِلَّا فِتْنَةً لَكُمْ يَبْغُونَكُمُ
الْفِتْنَةَ وَفِيكُمْ سَمَّاعُونَ لَهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ﴿١٦﴾

﴿١٠﴾ و هوين [گهل خودان باوهران] ب دخوازی و دلنه خوازی و ب گهنج و پیره میرقه و ب سوار و په یاده شه و د خوشی و نه خوشیایندا و ب زاروک و بی زاروکشه و ب بارسشکی و ب بارگرانیشه و ب مال و جانی خو شه، جیهادی دریکا خودیدا بکن، نه شه بوه وه چیره نه گهر هوين بزائن. ﴿١١﴾ نه گهر [گازیکرنا ته هه ی موحه مه د بوشه ری نه بایه] و بوه ده سکه فقیه کی نیزی بایه یان زی بوه غه ره کا نا فنجی بایه [نیا دویر و نه یا نیزی بایه]، ب راستی دال دویف ته ین، به لی ب راستی زه حمت و هستاندن ته دویر تیختستن و له شگران کرن، و دئی ب خودی سوند خون [ودئ بیژن]: نه گهر هم شیا بایه، ب راستی دا د گهل هوه دهر که فین [ب فه مانا خو ژ جیهادی] خو به رئاتاف دکن، و خودی ب خو درانیت ته و دره وینن. ﴿١٢﴾ خودی ل ته نه گری و ته نازاکت [هه ی موحه مه د]، بچی ته ده ستویرا وان دا، به ری ته ویت راستی گوتین، بوه دیار بن و تو دره وینان بنیاسی. ﴿١٣﴾ ته ویت باوهری ب خودی

و پوژا قیامه تی دینن، ده ستویری ژ ته ناخوازن کو ته و ب خو و مالی خو جیهادی دریکا خودیدا بکن، و خودی ناگه ژ پاریزکاران هیه. ﴿١٤﴾ به لی به س ته و ده ستویری ژ ته دخوازن [ژ جیهادی فه مین] ته ویت باوهری ب خودی و پوژا قیامه تی نه ی، و دلیت وان ب گومان، فینجا ته و د گومان و دودلیا خودا دزفین. ﴿١٥﴾ و نه گهر [راست دبیژن] وان فیابایه دهر که فین [بوه جیهادی] دا کاری بوه کن، به لی خودی رابوونا وان نه فیا، فینجال بهر وان گران کر، و گوتنه ټیکدو د گهل روینشتیان [بجویک و پیره میر و ژنان] بروینن. ﴿١٦﴾ و نه گهر ته و د گهل هوه دهر که فبانه زی، ژ خرابیی بیقه تر ل هوه زیده نه دکر، و دا ناف هه و هدا ین و چن و خرابیی هه لئخن، سهر گپری بی بوه هوه دخوازن، و دا ناف هه و هدا ییت هه ین [سست و لاواز] گوهداریا وان دکن، و خودی ناگه ژ سته مکاران هیه.

لَقَدْ أَتَعَوْا الْفِتْنَةَ مِنْ قَبْلُ وَقَلَبُوا لَكَ الْأُمُورَ حَتَّى
جَاءَ الْحَقُّ وَظَهَرَ أَمْرُ اللَّهِ وَهُمْ كَارِهُونَ ۝ وَمِنْهُمْ
مَنْ يَقُولُ أَعْذَنَّا لِي وَلَا نَفْعَ لِيَ الْإِنْفِ الْفِتْنَةَ سَقَطُوا وَإِنَّ
جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ ۝ إِنَّا نُصَبِّحُكَ
حَسَنَةً نَسُوهُمْ وَإِنَّا نُصَبِّحُكَ مُصِيبَةً يَقُولُوا قَدْ
أَخَذْنَا أَمْرًا مِنْ قَبْلُ وَبِتَوَلَّوْا وَهُمْ فَرِحُونَ ۝ قُلْ
لَنْ يُصِيبَنَا إِلَّا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَنَا هُوَ مَوْلَانَا وَعَلَى
اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ۝ قُلْ هَلْ تَرْتَضُونَ بِنَا إِلَّا
إِحْدَى الْحُسَيْنَيْنِ وَنَحْنُ نَرْتَضِي بِكَ أَنْ يُصِيبَكُمْ اللَّهُ
بِعَذَابٍ مِّنْ عِنْدِهِ أَوْ يَأْخُذَ بِنَا فَرْتَضُوا إِنَّا مَعَكُمْ
مُتَرَبِّصُونَ ۝ قُلْ أَفَفُؤْا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا لِيَتَقَبَّلَ
مِنْكُمْ إِنَّا نَكْتُمُ قَوْمًا فَلْيَسْقِرُوا ۝ وَمَا
مَنْعَهُمْ أَنْ يَقْبَلُوا مِنْهُمْ نَفَقَتَهُمْ إِلَّا أَنَّهُمْ كَفَرُوا
بِاللَّهِ وَبِرَسُولِهِ وَلَا يَأْتُوا الصَّلَاةَ إِلَّا وَهُمْ
كُسَالَى وَلَا يُنْفِقُونَ إِلَّا وَهُمْ كَارِهُونَ ۝

﴿۴۸﴾ ب راستی وان بهری نوکه زی [بهری ته بووکی] کارئی خرابییی بۆ هه وه دکر، وهه می کار بۆ ته دئیان و دبرن [پیلان و ئویین بۆ ته دگپران، دا ته ژ جیهادی سست بکهن]، هه تا رۆژا هه قییی هاتی [هاریکاری و پشته فانییا ته هاتییه کرن] و دینی خودی ب سه رکه فتی، و وان [ئه فتیته فه مایین ژ جیهادی] ئه فه نه دفتیا و د سه ر وانرا ئه فه هاته کرن. ﴿۴۹﴾ ههیه ژ وان دبیزته ته ده ستویرا من بده [ئه ز نه ئیمه شه ری رۆمی]، و من نه ئیخه د گونه هیدا، بزنان گونه هه وه یا ئه وه که فتینی و یا ئه و تیدا [کو چه ز دکه ن فه مین]، ب راستی جه هه نه م یا وه هاتییه ل دۆر گا وران. ﴿۵۰﴾ ئه گهر قه نجیه ک [سه رکه فتن و ده سته که فتیه ک] بگه هیه ته پی نه خو ش دبن، و ئه گهر خرابیه ک [د ریکا خودیدا بینه سه ری ته چ بریندار کرن چ کوشتن] دی بیژن: ب راستی مه بهری نوکه کارئی خو کربوو، [له وائهم دهر نه که فتین] و به ری خو دده نه مالیته خو و ئه و ییت که یفخو ش. ﴿۵۱﴾ بیژه ب راستی چو به لا و ئاتاف مه ناهنگیشتن، ئه وه نه بن ییت خودی بۆ مه

نقیسین، هه ر ئه وه [خودییه] پشته فان و هاریکاری مه، قیجا بلا خودان باوه ر پشتا خو ب خودی گری بدهن. ﴿۵۲﴾ بیژه [هه ی موحه مه د] ما هوین ل هیقیینه چ ب سه ری مه بیت، ژ بلی ئیک ژ دو قه نجیان [سه رکه فتن و سه ربلندی، یان زی شه هیدبوون و لیبۆرین]، و ب راستی ئهم زی بۆ هه وه ل هیقیینه [ئیک ژ دو یان ب سه ری هه وه بیت]، خودی ب ئیزایه کی ژ ده ف خو هه وه به نگیفیت یان ب ده ستیت مه [هه وه بده ته کوشتن ل سه ر گاوریی]، قیجا چافه ری بن، ئهم زی د گه ل هه وه چافه ریینه. ﴿۵۳﴾ [هه ی موحه مه د] تو بیژه: [وان دورویان] چ ب دلّی خو و چ بی دلّی خو، مالی خو بدهن، هه ر ژ هه وه نایته قه بو یلکرن. ب راستی هوین مله ته کی ژ پی دهر که فتینه. ﴿۵۴﴾ و چو نه هیلا مه زاختن و خیریت وان ژ وان بینه وه ر گرتن، ئه و نه بیت کو وان باوه ری ب خودی و پیغه مبه ری وی نه ئینا، و نشیژی نا که ن ئه گهر ب خرچ و خافی نه بیت، و چو ناده ن و نامه زیخن ئه گهر ژ نه چاری نه بیت.

فَلَا تُعْجِبْكَ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ
 فِيهَا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَتَرْهَقَ أَنْفُسُهُمْ وَهُمْ كَصِفْرٍ ۝٥٥
 وَيَخْلِفُونَ بِأَلْفِهِمْ أَنْهُمْ لَمِنْكُمْ وَمَا هُمْ بِمِنْكُمْ وَلَكِنَّهُمْ
 قَوْمٌ يَفْقَهُونَ ۝٥٦ لَوْ يُحْذَرُونَ مَلَجًا أَوْ مَعْرَتٍ أَوْ مَذَلًّا
 لَوْلَا إِلَهُهُمْ لَوَلَّى سَعُودَهُمْ ۝٥٧ وَمِنْهُمْ مَنْ يَلْمِزُكَ فِي
 الصَّدَقَاتِ فَإِنْ أُعْطُوا مِنْهَا رَضُوا وَإِنْ لَمْ يُعْطُوا مِنْهَا إِذَا
 هُمْ يَسْتَحْضُونَ ۝٥٨ وَلَوْ أَنْهُمْ رَضُوا مَاءَ أَنْهَرُ اللَّهِ وَرَسُولُهُ
 وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ سَيُؤْتِينَا اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَرَسُولُهُ
 إِنَّا إِلَى اللَّهِ رَاغِبُونَ ۝٥٩ إِنَّمَا الصَّدَقَتُ لِلْفُقَرَاءِ وَالْمَسْكِينِ
 وَالْعَمِلِينَ عَلَيْهَا وَالْمُؤَلَّفَةِ قُلُوبُهُمْ وَفِي الرِّقَابِ
 وَالْغَدِيرِ مِثْرَيْنِ وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ وَابْنِ السَّبِيلِ فَرِيضَةً
 مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ۝٦٠ وَمِنْهُمْ الَّذِينَ يُؤْذُونَ
 النَّبِيَّ وَيَقُولُونَ هُوَ ذُنَّ فَلْأَنُذِرْ خَيْرَ لَكُمْ يُؤْمِنُ
 بِاللَّهِ وَيُؤْمِنُ بِالْمُؤْمِنِينَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ لِلَّذِينَ آمَنُوا
 مِنْكُمْ وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ رَسُولَ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝٦١

الجزء

﴿۵۵﴾ فَيَجِبُ بِلَا مَالٍ وَزَارٍ وَكَيْتٍ وَأَنْ [يَتَّ كَهْلَك] ته عه جينگرتى نه کهن، خودى دښت د زيانا دنياييدا وان پى ته زيهت بدهت، و پاشى وان بمرينيت و تهو گاور. ﴿۵۶﴾ [دوروى] ب خودى سويند دخون کو تهو ژ هه و نه و ييت د گهل هه وه، و تهو ب خو نه ژ هه و نه، بهلى تهو دهسته که کن دترسن [تهو هاتيسيه سهري گاوران ب سهري وان ژى بيت، ژ بهر هندى ژ دره بو هه وه سويند دخون، کو موسلمانن و خودان باوهرن وهكى هه وه، و تهو ب خو وه سا نينه]. ﴿۵۷﴾ و نه گهر وان ناسيگه ههك [کو تيدا هاتبانه پارستن]، يان شکهفتهك [کو تيدا نه هاتبانه ديتن]، يان ژيرزه مينهك [کو چوانه تيدا] ديتبانه، داب لهز بهري خو دهنى [ژ ترساندا]. ﴿۵۸﴾ و هندهك ژ وان د ليکفه کرنا دهستکه فتاندا، ته له که دار دکهن، و تانان دهافتر نه ته، فيجا نه گهر ژ وى مالى گه هشته وان رازى بوون، و نه گهر نه گه هشته وان عيجز و نه رازى دبن. ﴿۵۹﴾ و نه گهر ب وى تشتى کو خودى و پيغه مبهري وى داييسيه وان [ژ دهستکه فتى و غه نيمه يان] رازى بانه،

و گوتبانه: خودى بهسى ميه، خودى دى ژ که ره ما خو دته مه و پيغه مبهري وى ژى [ژ که ره ما خودى دى دته مه]، و ب راستى هم ل هيښيا خودايى خوينه [تهفه دا بو وان چتر بيت]. ﴿۶۰﴾ ب راستى زهکات بهس بو وانه ته ویت هه ژار و بهلنگاز، و ته ویت ل سهر شول دکهن [بو کومکرنا زهکاتى]، و ته ویت دلى وان بهر ب ئيسلاميقه دئيه کيشان [ژ که سيټ موسلمان بووين و هينژ موکوم نه بووين، يان گر هگريټ گاوران داژ زيانا وان بيته پاشه برون و دلى وان بو ئيسلامى بيته نه مکران]، و بو ژازا دکرنه بهنده يان و بو دهينداران، و بو رپيا خودى [جهادى] ب ههمى رهنگانقه) و ريفنگانه، تهفه فهرزه ژ دهف خودى، و خودى ب خو يى زانا و کاربنه جهه. ﴿۶۱﴾ و ژ وان [دورويان] هه نه ته زيه تى دگه هيننه پيغه مبهري و ديژن: تهو گو هى خو دده ته ههمى تشتان و ههميى باوهر دکته، بيژه: بهلى تهو گوهدارييا ههمى تشتى دکته، بهلى گوهدارييا وى بو خيرا ههويه، باوهر يى ب خودى دينيت و باوهر ژ خودان باوهران دکته، و دلوقانييه بو ته ویت باوهرى ئينايين ژ هه وه، و ته ویت ته زيه تى دگه هيننه پيغه مبهري خودى، ئيزايه کاب ژان و دژوار بو وان هه يه.

يَخْلِقُونَ بِاللَّهِ لَكُمْ لِرُضْوَعَكُمْ وَاللَّهُ وَرَسُولُهُ أَحَقُّ
 أَنْ يُرْضَوْهُ إِنْ كَانُوا مُؤْمِنِينَ ۝ أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّهُمْ
 يُحَادِدُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَأَنْ لَهُ تَارَاجَهُمْ خَلِيدًا فِيهَا
 ذَلِكَ الْخِزْيُ الْعَظِيمُ ۝ يَخْذَرُ الْمُتَّقُونَ أَنْ
 تُنْزَلَ عَلَيْهِمْ سُورَةٌ تُنَبِّئُهُمْ بِمَا فِي قُلُوبِهِمْ فَلِأَسْهَرِهِمْ
 إِنْ اللَّهُ مُخْبِرٌ مِمَّا تَخْذَرُونَ ۝ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ
 لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلْعَبُ قُلْ أَبِاللَّهِ وَآيَاتِهِ
 وَرَسُولِهِ كُنْتُمْ تَسْتَهْزِئُونَ ۝ لَا تَعْتَذِرُوا قَدْ كَفَرْتُمْ
 بَعْدَ إِيمَانِكُمْ إِنْ نَعْفَ عَنْ طَائِفَةٍ مِنْكُمْ يُعَذِّبْ طَائِفَةٌ
 بَأَنَّهُمْ كَانُوا مُجْرِمِينَ ۝ الْمُتَّقُونَ وَالْمُتَفَقِّهَاتُ
 بَعْضُهُمْ مِنْ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ
 عَنِ الْمَعْرُوفِ وَيَقِضُونَ أَيْدِيَهُمْ سُبْحَانَ اللَّهِ فَسَيَعْلَمُهُ
 إِنَّ الْمُتَفَقِّهِينَ هُمْ الْمُسْلِمُونَ ۝ وَعَدَ اللَّهُ الْمُتَّقِينَ
 وَالْمُتَفَقِّهَاتُ وَالْكُفَّارَ تَارَاجَهُمْ خَلِيدِينَ فِيهَا هِيَ
 حَسْبُهُمْ وَلَعَنَهُمُ اللَّهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ۝

﴿٦٢﴾ بۆ ههوه ب خودی سویند دخۆن، دا ههوه
 رازی بکه، و خودی و پیغه مبهری وی هیژاترن ئەو
 رازی بکه، ئەگەر راست ئەو ژ خودان باوه ران
 بن. ﴿٦٣﴾ ئەری ما وان نەزانییه، هەر کەسی دژاتی
 و دژمانتیا خودی و پیغه مبهری وی بکه، نی ب
 راستی ئاگری دۆزه هی بۆ ویه و دی ههروهه
 تیدا بیت، ئەقیه پسواتی و شه رمزارییا مه زن.
 ﴿٦٤﴾ دوروی دترسن سورته ک دهره قی واندا [ئان
 ل سه ر وان] بیته خواری، یا دلی واندا [قه شارتی]
 بۆ وان بیژیت، [هه ی موحه مه د] بیژه [وان]: ترانه یان
 بکه، نی ئەوا هوین ژی دترسن، خودی دی ئاشکەرا
 کەت. ﴿٦٥﴾ ئەگەر تو پسپارا وان بکه ی [ژ وی
 تشتی وان گۆتی] دی سویند خوۆ و بیژن مه بهس
 ترانه د ناهه را خوۆا دکرن و بهس ئاخفتن بوو، و
 مه چو مه خسه د پی نه بوون. بیژه: ئەری ههوه ترانه
 ب خودی و ئایه تیت وی و پیغه مبهری وی دکرن!
 ﴿٦٦﴾ [هه ی موحه مه د بیژه دورویان]: مهانه و
 هه جه تان نه گرن (عوزران نه خوازن) [ژ ههوه ناتییه

وه رگرتن]، ب راستی هوین گاوربوون پشتی ههوه باوه ری ئینایی، ئەگەر ئەم ل دهسته که کی ژ ههوه
 ببۆرین و ئازا بکه یان [ئەوی دورویاتیا خوۆ هیلایین] دهسته که کی دی ئیزا دهین، چونکی ئەو ب راستی
 گونه هکار بوون. ﴿٦٧﴾ دوروی ژژن و میران ژ ئیکن [ئانکو هه می وه کی ئیکن د دورویاتیییدا]، فه رمانی
 ب خرابییی دکە و ری ل باشییی دگرن، و دهستیت خوۆ دگرن (دمچینن) و قه لسانییی دکە، خودی ژ
 بیرکرن [فه رمانا وی ب پشت گوهی خوۆه هافیتن] خودی زی ئەو هیلان [و دلۆفانی و که ره ما خوۆ ژ وان
 بری]، ب راستی دوروی ئەون ییت ژ ری دهرکه فتن. ﴿٦٨﴾ خودی بۆ دورویان ژژن و میران و گاوران
 ئاگری دۆزه هی به ره ف کربیه، و ههروهه ری تیدا بن و ئەو به سی وانه، و خودی ئەو ییت ژ دلۆفانییا
 خوۆ دوری ئیخستین، و ئیزایه کا ههروهه ری بۆ وان هه یه.

كَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ كَانُوا أَشَدَّ مِنْكُمْ قُوَّةً وَكَانُوا قُلُوبًا
وَأُولَئِكَ فَاسْتَغْنَوْا بِخَلْقِهِمْ فَاسْتَمْتَعُوا بِخَلْقِهِمْ
كَأَنَّهُمْ لَمْ يَسْتَمْتِعُوا بِالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ بِخَلْقِهِمْ وَخُضُّهُ
كَالَّذِي حَاضِرًا أُولَئِكَ حِطَّتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْخَيْرُونَ ﴿٦٩﴾ أَلَمْ يَأْتِهِمْ
نَبَأُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ وَقَوْمِ
إِبْرَاهِيمَ وَأَصْحَابِ مَدْيَنَ وَالْمُؤْتَفِكَاتِ أَنَّهُمْ رُسُلُهُمْ
بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا
أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٧٠﴾ وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ
أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ
وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَيُطِيعُونَ اللَّهَ
وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ سَيَرْحَمُهُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٧١﴾
وَعَدَ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَمَسَاكِنَ طَيِّبَةً فِي جَنَّاتٍ عَدْنٍ
وَرِضْوَانٍ مِنَ اللَّهِ أَكْبَرُ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٧٢﴾

﴿٦٩﴾ [گهل دورویان] هوین زى وهكى ئه ویت بهرى خو، ئه وژ هه وه ب هیز تر بوون، و پتر ژ هه وه مال و زار و هه بوون، قیجا وان خو شى ب بارا خو ژ دنیاى بر، و هه وه زى كه یف و خو شى ب بارا خو بر، و هوین كه قنه د پویچاتییدا هه وه كى ئه وه كه قینه د پویچاتییدا، [خودانیت فان سالو خان] ئه فان كار و كریاریت وان د دنیا و ئاخره تییدا پویچ بوون، و هه ره قنه زیانكار. ﴿٧٠﴾ ما بۆ [دورویان] به حسی یت بهرى وان نه هاتییه كرن [كاچ ب سه ری وان هات]، مله تی نوح، و عاد [مله تی هوود پیغه مبه ر]، و (سه موود) [مله تی صالح پیغه مبه ر]، و مله تی ئیبراهیم پیغه مبه ر و خه لكی مه دیه نی [مله تی شوعه یب پیغه مبه ر]، و گوندیت هاتییه سه روبنكرن [گوندیت (لووط) پیغه مبه ر]، پیغه مبه ریت وان ب نیشان و به لگه ییت ئاشكه راكه ر بۆ وان هاتن [وان باوه ری ب پیغه مبه ریت خو نه ئینا، قیجا خودی ئیزا ب سه ردا داریت]، قیجا خودی نه ئه وه یی سته می ل وان بكه ت، به لی وان ب خو سته م ل خو كر.

﴿٧١﴾ زه لام و ژنیت خودان باوه ران هاریكار و پشته فانیت ئیكن، فه رمانی ب قه نجی و باشیی دكه ن و ریكى ل خرابیی دگرن، و نفیژیت خو [ب رهنگی پتدی] دكه ن و زه كاتی دده ن، و گوهدارییا خودی و پیغه مبه ری وی دكه ن، ئه فان خودی دی دلوفانیسی پی به ت، ب پاستی خودی سه رده ست و كاربه جهه. ﴿٧٢﴾ خودی سوژا داییه خودان باوه ران، ژ ژن و میران، كو به حه شتیت رویار د بنرا دچن و دئین و هه وه ره تیدا بن، و خانیییت خو ش د به حه شتا عه دهندها بكه ته بارا وان، و رازیبونا خودی ژ قی هه مییی مه زنتره، و ئه قه یه سه رفه رازییا مه زن.

﴿۷۳﴾ هه‌ی پیغه‌مبه‌ر جیهادی د گهل گاور و دورویان بکه، و ل سهر وان بشدینه، و جهی وان جه‌هنه‌مه و پیسه‌دویا‌هیکه. ﴿۷۴﴾ [دوروی] ب خودی سوند دخون، وان نه‌گوتیه [نه‌گهر راست موحه‌مه د پیغه‌مبه‌ر بیت، ثم ژ که‌ران زی خرابترین] و ب راستی وان په‌یفا گاوریی گوت، و پشتی موسلمان بووین گاور بوونه‌فه، و نه‌و کر نه‌دلی خو یا ب ده‌ست وان‌فه نه‌هاتی [کو کوشتنا پیغه‌مبه‌ریه]، و چو کیماسی و په‌خنه‌ل سهر [پیغه‌مبه‌ری] نه‌بوون، نه‌و نه‌بیت خودی و پیغه‌مبه‌ری وی نه‌و ژ که‌رهما خودی بی منه‌ت کرن. قیجا نه‌گهر نه‌و توبه‌بکه‌ن، توبه‌بو وان چیتره و نه‌گهر نه‌و رویی خو [ژ توبه و باوهریی] وهر گیرن، ب راستی خودی دی وان د دنیا و ناخه‌تیدا ب به‌ر ئیزایه‌کاب ژان و دژوار ئیخت، و وان د‌ه‌ر‌دیدا چو هه‌قال و پشته‌فان و هاریکار نابن [وان ژ ئیزایی رزگار بکه‌ن]. ﴿۷۵﴾ و ژ وان [دورویان] هه‌نه په‌یانی د گهل خودی دده‌ن، نه‌گهر [خودی] ژ که‌رهما خو مالی بده‌ته‌مه، ب راستی و ب سوند ثم دی خیر

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ وَمَا لَهُمْ جَهَنَّمَ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿٧٣﴾ يَخْلِفُونَ بِاللَّهِ مَا قَالُوا وَلَقَدْ قَالُوا كَلِمَةَ الْكُفْرِ وَكَفَرُوا بَعْدَ إِسْلَامِهِمْ وَهُمْ بِمَا لَمْ يَلْمَوا وَمَا نَقَمُوا إِلَّا أَنْ أَغْنَاهُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ مِنْ فَضْلِهِ فَإِنْ يَتُوبُوا يَكُ خَيْرًا لَهُمْ وَإِنْ يَتُوبُوا بَعْدَ ذَلِكَ يَكُ خَيْرًا لَكُمْ وَالَّذِينَ لَا يَتُوبُوا وَلَا يَصْصِرُونَ ﴿٧٤﴾ * وَمِنْهُمْ مَنْ عَاهَدَ اللَّهُ لَكُمْ أَنْ تَقَاتِلَ مِنْ فَضْلِهِ لَتَصَّدَّقَنَّ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٧٥﴾ فَلَمَّا أَتَاهُمْ مِنْ فَضْلِهِ بَخِلُوا بِهِ وَتَوَلَّوْا وَهُمْ مُعْرِضُونَ ﴿٧٦﴾ فَأَعْقَبَهُمْ نِفَاقًا فِي قُلُوبِهِمْ إِلَى يَوْمِ يَلْقَوْنَهُ بِمَا أَخْلَفُوا اللَّهَ مَا وَعَدُوهُ وَبِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ ﴿٧٧﴾ أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَاهُمْ وَأَنَّ اللَّهَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ﴿٧٨﴾ الَّذِينَ يَلْمِزُونَ الْمُطَّوِّعِينَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ فِي الصَّدَقَاتِ وَالَّذِينَ لَا يَجِدُونَ إِلَّا جُهْدَهُمْ فَيَسْخَرُونَ مِنْهُمْ سَخِرَ اللَّهُ مِنْهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٧٩﴾

الجزء

و سه‌ده‌قیان ده‌ین، و ثم دی بینه ژ مروقیئت قه‌نجیکار. ﴿۷۶﴾ قیجا وه‌ختی [خودی] ژ که‌رهما خو مال دایییی، [وان دورویان] قه‌لسی و چرویکی کرن [و چو خیر نه‌دان، و هکی سوند خوارین]، و پشتا خو دانئ [دانه‌په‌یانا خو] و نه‌و دروی وهر گیرانا خودا په‌کھشک. ﴿۷۷﴾ قیجا [چرویکییی] دورویا‌تیه‌کا به‌رده‌وام هیلا د‌لی و اندا، هه‌تا ر‌وژا د‌گه‌نه‌خودی، ژ به‌ر جه‌نه‌ئینانا په‌یانا وان دایی، و ژ به‌ر دره‌ویت وان د‌کرن. ﴿۷۸﴾ نه‌ری ما وان نه‌زانیسه، خودی نه‌ینی و پسته‌پستا وان دزانیث، و ب راستی خودی زیده‌زانییی نه‌ینینه. ﴿۷۹﴾ نه‌و [دورویییث] چکیان دده‌نه‌خودان باوهرین، ژ دل و گیان [گه‌له‌ک] سه‌ده‌قیان دده‌ن [دبیژن: نه‌فه‌بو رویه‌تیییه‌نه‌ ژ بو‌رازبوونا خودییه]، و [ژ خودان باوهران] نه‌ویت چو نه‌بینن بده‌ن ژ بلی پیچبوونا خو، [دوروی] ترانه‌یان بو‌خو بی د‌که‌ن [و دبیژن: خودی چو پاک‌ی ب فی کیمی نینه]، خودی نه‌و جزادان ل سهر ترانه‌ییث وان، و ئیزایه‌کاب ژان و دژوار بو‌وان هیه‌ه.

أَسْتَغْفِرُ لَهُمْ أَوْ لَا تَسْتَغْفِرُ لَهُمْ إِنْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿٨٠﴾ فَوَيْحٌ لِلْمُصَلِّينَ إِذْ يَمْعُرُونَ خِلْفَ رَسُولٍ اللَّهِ وَكَرِهُوا أَنْ يَجْهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَقَالُوا لَا تَنْفِرُوا فِي الْحَرِّ قُلْ نَارُ جَهَنَّمَ أَشَدُّ حَرًّا لَوْ كَانُوا يَفْقَهُونَ ﴿٨١﴾ فَلْيَضْحَكُوا قَلِيلًا وَلْيَبْكُوا كَثِيرًا جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٨٢﴾ فَإِنْ رَجَعَكَ اللَّهُ إِلَى طَائِفَةٍ مِنْهُمْ فَاسْتَدْنُوكَ لِلْخُرُوجِ فَقُلْ لَنْ تَخْرُجُوا مَعِيَ أَبَدًا وَلَنْ تُقَاتِلُوا مَعِيَ عَدُوًّا إِنَّكُمْ رَضِيتُمْ بِالْقُعُودِ أَوَّلَ مَرَّةٍ فَاقْعُدُوا مَعَ الْخَالِفِينَ ﴿٨٣﴾ وَلَا تَضِلْ عَلَى أَحَدٍ مِنْهُمْ مَاتَ أَبَدًا وَلَا تَقُمْ عَلَى قَبْرِهِ إِنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَمَا تَأْوَاهُمْ فَيَسْقُوتُ ﴿٨٤﴾ وَلَا تَعْجَبْكَ أَمْوَالُهُمْ وَأَوْلَادُهُمْ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُعَذِّبَهُمْ بِهَا فِي الدُّنْيَا وَتَزْهَقَ أَنْفُسُهُمْ وَهُمْ كَافِرُونَ ﴿٨٥﴾ وَإِذَا أَنْزَلْتَ سُورَةَ أَنْ ءَامِنُوا بِاللَّهِ وَجْهَدُوا مَعَ رَسُولِهِ اسْتَأْذِنَكَ أُولُوا الطَّوْلِ مِنْهُمْ وَقَالُوا ذَرْنَا نَكُنْ مَعَ الْقَاعِدِينَ ﴿٨٦﴾

﴿۸۰﴾ چ تو داخوازا گونهد ژېړنې بؤ وان [دورپويان] بکهی، یان ژی داخوازا گونهد ژېړنې بؤ وان نه کهی، خو نه گهر هه قتی جاران داخوازا گونهد ژېړنې بؤ وان بکهی، هه خودی گونهدی وان ژی نابهت، چونکی ب راستی وان باوهری ب خودی و پیغمبه ری وی نهینا، و خودی ب خو مله تی ژ ری دهر که قتی، راسته ری ناکهت. ﴿۸۱﴾ نه قیت هه مایین [ژ دورپویی ده ستیر خواستین، و نه چوینه ته بووکی] ب روینشتنا خو [د مالیت خو دا]، پشتی پیغمبه ری خودی چوپی، خوشبون، و نه فیان ب خو و مالی خو جیهادی د ریکا خودیدا بکهن، و گوته [خه لکی] د گهرمیدا دهر نه کهفن، بیژه: ناگری جه هه می گهر مته، نه گهر نهو تی بگه هن. ﴿۸۲﴾ قیجا بلا پیچکه بکهنن، و گه له که بکه نه گری، جزایی کار و کرباریت وان کرین. ﴿۸۳﴾ قیجا نه گهر خودی تو [ژ ته بووکی] هه گهراندییه مه دینه یی ل نک دهسته که کی ژ وان [ژ ییت هه مایی]، و ده ستور ژ ته خواستن بؤ دهر که قتی [بؤ خه زایه کا دی ژ بلی ته بووکی]،

بیژه: هوین چو جاران د گهل من دهر ناکهفن، و هوین چو جاران د گهل من شه ری چو دژمنان ناکه، ب راستی هوین جارا ټکی ب روینشتنا خو د خوش بوون، قیجا هوین ژی د گهل هه مایین بمیننه روینشتی. ﴿۸۴﴾ [هه ی موحه مه د] هه که سی ژ وان بمریت نفیژ ل سهر نه کهی، و ل سهر گوړی وی [د وه ختی هه شار تیندا] رانه وهسته، ب راستی وان باوهری ب خودی و پیغمبه ری وی نهیناییه، و مرن و نهو ژ ری دهر که قتی. ﴿۸۵﴾ و ب مال و زار و کیت وان عه جیگری نه به، ب راستی خودی د قیت دنیا پیدا وان پی ئیزا بدهت، و وان بمرینیت و نهو گاور. ﴿۸۶﴾ و نه گهر سورته که هاته خواری، و تیدا هاتیت باوهری ب خودی بینن، و د گهل پیغمبه ری وی جیهادی بکهن، نهو یت دهوله مه ند ده ستور یی ژ ته دخوازن و دبیزن: بهیلن هم ژی د گهل روینشتیان بمینن.

﴿٨٧﴾ تهو راڙي بوون د گهل ژنان بمين، و خودي دلي وان موكر، فيجا تهو ژ بهر هندى تى ناگهن [كاچ سهر كه فتن و خوشى د جهاديدايه، چ نهزيهت و نه خوشى د پوينشتيدايه]. ﴿٨٨﴾ بهلى پيغمبهري و ثويت باوهرى د گهل ئينايين، ب خو و مالى خو جهاد كرن، خير و پيژيت دنيائى و ناخره تى بو وانن، و تهون پيژ سهر فراز. ﴿٨٩﴾ خودي به حشيتت پويار دبنا دچن بو وان بهر هه فكرينه، ههروهه ر دى تيدا مين، و تهه فه به سهر كه فتن مه زن. ﴿٩٠﴾ و كوچهر يت عه ربان [تهويت ل دهشتى ئاكنجى] تهويت هه جهت گر تين، دا ده ستورى بو وان پيژه دان [كو بمين و پشكداريى د ته بو و كيذا نه كهن]، و تهويت خودى و پيغمبهري وى دره وين دانايين، تهو پويشتن [هه ره نه هاتن عوز زى ژى بخوازن]، تهويت گاور بووين ژ وان، نزيك دى ئيزا به كا ب ژان و دروار وان گريت. ﴿٩١﴾ گونه هل سهر لاواز و نه ساخ و تهويت چو نه بينن [بو جهادى] خورج بكهن نينه [تهه گهر پشكداريى د جهاديدا نه كهن]، تهه گهر

رَضُوا بِأَن يَكُونُوا مَعَ الْخَوَالِفِ وَطُبِعَ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ ﴿٨٨﴾ لَكِنِ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا مَعَهُ سَهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ وَأَوْلِيَّائِكَ لَهُمُ الْحِزْبُ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٨٩﴾ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٩٠﴾ وَجَاءَ الْمُعَذِّرُونَ مِنَ الْأَعْرَابِ لِيُؤْذِنَ لَهُمْ وَقَعَدَ الَّذِينَ كَذَبُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ سَيُصِيبُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٩١﴾ لَيْسَ عَلَى الضَّعَفَاءِ وَلَا عَلَى الْمَرْضَى وَلَا عَلَى الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ مَا يَنْفِقُونَ حَرَجٌ إِذَا نَصَحُوا لِلَّهِ وَرَسُولِهِ مَا عَلَى الْمُحْسِنِينَ مِنْ سَبِيلٍ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٩٢﴾ وَلَا عَلَى الَّذِينَ إِذَا مَا أَتَوْكَ لِتَحْمِلَهُمْ قُلْتَ لَا أَجِدُ مَا أَحْمِلُكُمْ عَلَيْهِ تَوَلَّوْا وَأَعْيَنُهُمْ تَقِيضُ مِنَ الذَّمِّ حَرَجًا لَا يَجِدُوا مَا يَنْفِقُونَ ﴿٩٣﴾ إِنَّمَا السَّبِيلُ عَلَى الَّذِينَ يَسْتَأْذِنُكَ وَهُمْ أَغْنَاءُ رَضُوا بِأَن يَكُونُوا مَعَ الْخَوَالِفِ وَطُبِعَ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٩٤﴾

يَعْتَذِرُونَ إِلَيْكُمْ إِذَا رَجَعْتُمْ إِلَيْهِمْ قُلْ لَا تَعْتَذِرُوا لَنْ تُؤْمِنَ لَكُمْ قَدْ نَبَأَ اللَّهُ مِنْ أَخْبَارِكُمْ وَسَيَرَى اللَّهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ يُؤْتِرُكُمْ إِلَىٰ غَيْرِ الْغَيْبِ وَاللَّهُ هَدَىٰ قَلْبَكُمْ لِيَمَآكُنْ تَعْمَلُونَ ﴿٩٤﴾ سَيَجْلِفُونَ بِاللَّهِ لَكُمْ إِذَا انْقَلَبْتُمْ إِلَيْهِمْ لِعَرْضُوا عَنْهُمْ فَأَعْرِضُوا عَنْهُمْ إِنَّهُمْ رَجَسٌ وَمَا وَلَّاهُمْ جَهَنَّمَ جَزَاءً يَمَآكَأُوا يَكْسِبُونَ ﴿٩٥﴾ يَخْلِفُونَ لَكُمْ لِتَرْضَوْا عَنْهُمْ فَإِن تَرْضَوْا عَنْهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَرْضَىٰ عَنِ الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ ﴿٩٦﴾ الْأَعْرَابُ أَشَدُّ كُفْرًا وَنِفَاقًا وَأَجْدَرُ أَلَّا يَعْلَمُوا حُدُودَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٩٧﴾ وَمِنَ الْأَعْرَابِ مَن يَتَّخِذُ مَا يُنْفِقُ مَغْرَمًا وَيَتَرَبَّصُّ بِكُمْ الدَّوَابِرَ عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوْءِ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٩٨﴾ وَالْأَعْرَابُ مَن يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يَتَّخِذُ مَا يُنْفِقُ قُرْبَتٍ عِنْدَ اللَّهِ وَصَلَوَاتُ الرَّسُولِ أَلَا إِنَّهَا قُرْبَةٌ لَهُمْ سِجِّدْ لَهُمُ اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٩٩﴾

﴿۹۴﴾ [هه ی پیغه مبه ر] ده می هوین ژ جیهادی فده گه رن، [دوری] دی تین داخوازا لیوورینی ژ هه وه کهن، بیژ: داخوازا لیوورینی نه کهن [چو عوزران نه خوازان]، ثم باوهر ژ هه وه ناکهین، ب راستی خودی ثم ب سهر سالوختی هه وه هلکرین، و خودی و پیغه مبه ری وی دی کریاریت هه وه بینن [کا دی خرابی و دورویاتییا خو هیلن، یان دی هه ل سهر مینن]، پاشی دی زفرنه دهف زانایی نه په نی و ناشکهرایان، و دی هه وه ناگه هدراری کار و کریاریت هه وه کت [دی هه وه ل دویف کریاریت هه وه ئیزادهت].

﴿۹۵﴾ گاها هوین زفرینه دهف وان، دی بو هه وه ب خودی سویند خو، دا هوین ل وان بپورن و لی نه گرن، قیجا هوین رویی خو ژ وان وهر گیرن، ب راستی نهو د پیسن و جهی وان دوزه هه، جزایی کریاریت وان کرین. ﴿۹۶﴾ بو هه وه سویند دخون، دا هوین ژ وان پازی بین، و نه گهر هوین ژ وان پازی زی بین. ب راستی خودی ژ مله تی ژ پی دهرکه فتی پازی نایست. ﴿۹۷﴾ گاوری و دورویاتییا کوچه ری

عهره بان [نه عربان] پره [ژیا خه لکی باژیران]، و شایسترن، نهو بریار و نه حکامیت خودی ل سهر پیغه مبه ری خو ئینایینه خوارن نه زانن [پندقیسه بزانی زیده گاوری و دورویاتییا وان یا هندیه نهو ل دویف سهری خو ییت رابوورین، و کهس نه بوو وان شیرت بکته و ژ زانایان د دویر بوون، و چو ژ کتیا خودی و سونه تا پیغه مبه ری وی نوزانن]. و خودی ب خو یی زانا و کارینه جهه. ﴿۹۸﴾ و ژ وان نه عربان، هه نه تشی دکه نه خیر ب خوساره تی ددانن، و ل هیشتیه به لا و تاتاف پیته سهری هه وه، به لا و تاتاف ب سهری وان بهین و خودی ب خو یی گوهدیر و زانایه. ﴿۹۹﴾ و ژ نه عربان زی هه نه باوهریی ب خودی و پروژا قیامه تی دثین، و تشی دمه زیخن، تیزیکوون ژ خودی دبینن، و [ژ مه زاختنا خو] دوعایت پیغه مبه ری و داخوازا گونه هه ژیرنی دثین. بلا ب ناگه ه بن کوتهف مه زاختنه تیزیکوونه بو وان [وان تیزیکی رازیوون و دلوفانییا خودی دکهت]، خودی دی وان ئیخته بهر دلوفانییا خو [نانکو دبه حه شتیدا]، ب راستی خودی گونه هه ژیهه و دلوفانه.

وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مَسْجِدًا ضَرَارًا وَكُفْرًا وَتَفَرُّقًا بَيْنَ
الْمُؤْمِنِينَ وَإِزْوَاجًا لِمَنْ حَارَبَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ مِنْ قَبْلُ
وَيُخْلِفُونَ إِنْ أَرَدْنَا إِلَّا الْأَحْشَىٰ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ
لَكَاذِبُونَ ﴿١٠٧﴾ لَا تَقُمْ فِيهِ أَبَدًا لَمَسْجِدَ أُسُسٍ عَلَى التَّقْوَىٰ
مِنْ أَوَّلِ يَوْمٍ أَحَقُّ أَنْ تَقُمْ فِيهِ فِيهِ رِجَالٌ مُجْتَبَوْنَ أَنْ
يُعْطَهُمُ اللَّهُ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُطَهَّرِينَ ﴿١٠٨﴾ أَفَمَنْ أَسَّسَ بُنْيَانَهُ
عَلَى تَقْوَىٰ مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٍ خَيْرٌ أَمْ مَنْ أَسَّسَ بُنْيَانَهُ
عَلَى شَفَا جُرْفٍ هَارِقَانِ هَارِيَةٍ فِي نَارِ جَهَنَّمَ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي
الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿١٠٩﴾ لَا يَزَالُ بُنْيَانُهُمُ الَّذِي بَنَوْا رِيبَةً
فِي قُلُوبِهِمْ إِلَّا أَنْ يَقْطَعَ قُلُوبُهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١١٠﴾
* إِنَّ اللَّهَ اشْتَرَىٰ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنْفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ
بِأَنْ لَهُمُ الْجَنَّةَ يُقْدِتُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيَقْتُلُونَ
وَيُقْتَلُونَ وَعَدًا عَلَيْهِ حَقًّا فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ
وَالْفُرْقَانِ وَمَنْ أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِ مِنَ اللَّهِ فَاسْتَبْشِرُوا
بِبَيْعِكُمُ الَّذِي بَايَعْتُمْ بِهِ وَذَلِكَ هُوَ الْقَوْلُ الْعَظِيمُ ﴿١١١﴾

﴿۱۰۷﴾ و تهویت [ژوان دورویان تهویت فهمایین ژ تهبووکی] مزگهفتهك بو زیان گههاندنی [ب موسلمانان]، وب هیژ کرنا گاوریسی و ژیکه کرنا خودان باوهران، و بو خو به ره فکر و خو گرتنی ل هیقیسیا وی یسی بهری نوکه شه ری خودی و پیغه مبه ری وی کری، ئافاکرین، و سویند ری دخون کو مه ژ قهنجیسی پیقتر [ژ ئافاکرنا مزگهفتی] چویسی دی نه فیایسیه، و خودی شادیسی ددهت کو نهو ب راستی [دقی سویند خوارنا خودا] دره وینن. ﴿۱۰۸﴾ چوجا لی رانه وسته و نفیژ تیذا نه که، نهو مزگهفتا جارا ئیکنی ل سهر تهقوا و ترسا خودی هاتیسیه ئافاکرن، هه ژیره تونفیژ تیذا بکهی، هنده زه لام ییت تیذا ههین دقین خو باقر بکهن [ب دهستنفیژ گرتنی و خوشویشتنی و دوبرکهفتنا گونه هان]، و خودی ب خو ژی حه ژ خو باقر که ران دکهت. ﴿۱۰۹﴾ نه ری تهوئی خیم و بنیاتی (بنسری) ئافاهیسی دینی [خول سهر پاریزکاری و پازیوونا خودی ئافاکری چیتره، یان ژی تهوئی خیمی ئافاهیسی دینی] خول سهر لیقا

که نداله کی هه رفته ئافاکری، فیجا ئافاهیسی وانی ل سهر لیقا که ندالی] نهو هه پاندنه د ناگری دوزه هیدا، و خودی ب خو مله تی سته مکار راسته ری ناکهت. ﴿۱۱۰﴾ نهو ئافاهیسی وانی ئافاکری دئی هه ر مینیت، گو مان و دودلی دلی و اندا، هه تا دلی وانی ژیکه دیبت و دمرن [ئانکو هندی د ساخن دئی نهو ئافاهی گو مانی دلیت و اندا هیلیت]، و خودی ب خو زانا و کار به جهه. ﴿۱۱۱﴾ ب راستی خودی جان و مالی خودان باوهران، ژ وانی کریسه به رانه بهری هندی به حه شتی بده ته وانی، نه قه چونکی نهو دریکا خودی دایده دکهن، فیجا نهو [گاوران] دکورن و دتیبه کوشتن ژی، نه قه په یانه کا به جهه ل سهر وی [خودی] د ته ورات و ئنجیل و قورئانیدا، و کی هه یه وکی خودی په یانا خو ب جه بینیت؟ فیجا هوین ب وی کرینا خو یا هوین پی هاتینه فروتنی [کو به حه شته] شاد و که یفخوش بن، نی سهر فراهیسیا مه زن نه ها نه قه یه.

الَّتِجُوتِ الْعِيدُوتِ الْحَمْدُوتِ السَّيْحُوتِ
الرَّكْعُوتِ السَّجْدُوتِ الْأَمْرُوتِ بِالْمَعْرُوفِ
وَالنَّاهُوتِ عَنِ الْمُنْكَرِ وَالْحَفْظُوتِ لِحُدُودِ اللَّهِ
وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٢﴾ مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَالَّذِينَ آمَنُوا
أَنْ يَسْتَغْفِرُوا لِلْمُشْرِكِينَ وَلَوْ كَانُوا أُولَى قُرْبَى
مِنْ بَعْدِ مَا بَيَّنَّ لَهُمْ أَنَّهُمْ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿١١٣﴾ وَمَا
كَانَ اسْتَغْفَارُ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ إِلَّا عَنْ مَوْعِدَةٍ وَعَدَهَا
إِيسَاهُ قَلَمًا بَيَّنَّ لَهُ أَنَّهُ رَعْدُ اللَّهِ تَبَيَّنَ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ
لَأَوَّاهٌ حَلِيمٌ ﴿١١٤﴾ وَمَا كَانَتْ أَلْفَةٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا
بِالْحَقِّ بِبَيِّنَاتٍ لَّهُمْ مَا يَقُولُونَ إِلَّا أَنْ يَنْصَرِفَ
عَلَيْهِمْ ﴿١١٥﴾ إِنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يُحْيِي
وَيُمِيتُ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿١١٦﴾
لَقَدْ تَابَ اللَّهُ عَلَى النَّبِيِّ وَالْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ الَّذِينَ
اتَّبَعُوهُ فِي سَاعَةِ الْعُسْرَةِ مِنْ بَعْدِ مَا كَادَ يَزِيغُ قُلُوبُ
فَرِيقٍ مِنْهُمْ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ إِنَّهُ بِهِمْ رَءُوفٌ رَحِيمٌ ﴿١١٧﴾

﴿۱۱۲﴾ [خودان باوهر] توبه دارن ژ هه می گوننهان، و ل بهر فەرمانا خودی د پاره ستیا یینه، و دلسۆزن د پهرستنا خوډا، و سوپاسیا خودی دهه می کراساندا دکهن، و رۆژ یگر و گه ریده نه د ریکا خودیدا، و نفیژ کهرن و فەرمانده نه ب چاکیان، و پینه دهنه و ور یگرن بۆ خرابییان، و پاریزه رن بۆ بریار و نه حکام و تخویبت خودی، و مزگینیسی [ب به حه شتی] بده خودان باوهریت هۆسا. ﴿۱۱۳﴾ نه دورسته بۆ پیغه مبهری و خودان باوهران، داخوازا گوننه ژ یبرنی بۆ موشرکان بکهن، خو نه گهر مروفت و ان ژ ی بن [و حه ژ وان ژ ی بکهن]، پستی بۆ وان دیار بووی، کو نه و موشرک ب راستی دۆژ هینه. ﴿۱۱۴﴾ و داخوازا گوننه ژ یبرنا ئیبراهیم بۆ بابی خو نه دها ته کرن، نه گهر ژ به یانه کی نه بایه کو وی دابوو بابی خو [و هختی گوتیسی ب راستی نه ژ دخی داخوازا گوننه ژ یبرنی بۆ ته ژ خودی کهم]، ئیجا و هختی بۆ دیار بووی [کو بابی وی] نه یاری خودییه، ده ست ژ ی بهردان و به راته تا خو ژ ی کر، ب راستی ئیبراهیم ژ خودی ترس و ب نالنال و لیسۆر و نه رم و حه لیمه. ﴿۱۱۵﴾ و خودی چو مله تان گومرا و به رزه ناکه ت پستی راسته پری کرین، هه تا بۆ وان دیار نه که ت کادی خو ژ چ پاریزن، و ب راستی خودی ب هه می تشتان یی زانایه. ﴿۱۱۶﴾ ب راستی ملک ی نه رد و نه سنانان یی خودییه، نه و ساخ دکه ت و نه و دم رینیت، و ژ بلی خودی هه وه چو هاریکار و چو پشته فان نینن. ﴿۱۱۷﴾ ب راستی خودی توبه دا سه ر پیغه مبهری [گوننه هی ت وی ژ یبرن ژ بهر ده ستویر دانا وی بۆ دوروویان، کو رۆژا ته بو کی فه مین] و مشه ختیان و هاریکاران [خه لکی مه دینه یی]، نه ویت و هختی ته نگا قیسی خو دابینه د گه ل پیغه مبهری، پستی نیزیك بووی دلیت ده سته که کی بۆ هندی بجن، فه مین [و ژ بهر گرانی و زه حه تی خو نه دهنه د گه ل پیغه مبهری]، پاشی خودی توبه دانا سه ر وان و گوننه هی ت وان ژ یبرن. ب راستی نه و بۆ وان زیده ب ره حم و دلۆفانه.

﴿۱۱۸﴾ [هروهسا] توبه دا سر وان هرهسيكيت
 [ل مهدينه يى مابين و ژ ته بووكى] فه مابين، [هاتنه
 جزا كرن ب فه برينا پهيوهنديان، و ب تيكه لي نه كرنا
 وان و ژ فه مانا خو وهسا په شيان بيون]، هه تا هرد
 ب بهر فره ييا خو ه ل وان تهنگ بووي و بينا وان
 چك بووي و وان زانى، چو په نا و پاريزه ر ژ نيزايا
 خودى نين ژ بلى شه و بزقرنه خودى [ب توبه كرنى
 و ب داخوازا گونه ه ژيرنى]، پاشى خودى توبه
 دا سر وان، دا خو ل سهر توبه يا خو را كرن و دا ژ
 توبه داران بن، ب راستى خودى زنده توبه وه رگر
 و دلوقانه. ﴿۱۱۹﴾ گه لي خودان باوه ران پاريز كاريسا
 خودى بكنه و د گهل راستگويان بن. ﴿۱۲۰﴾ نايبت
 بو خه لكى مهدينه يى و نه عرايبت [كو چره عه رب]
 ل دوريت مهدينه يى خو ژ پيغه مبهري خودى فه هيلن
 [و خو نه دهنه د گهل د جهاديدا]، و جاني خو ژ گياني
 پيغه مبهري خوشتر بشن [كول خو هشار بن، و خو
 پاريزن، و پيغه مبهري نه..] چونكى چو تيناتي و
 وهستيان، و چو برساتى دريكا خوديدا ناگه هيمه وان،

و ناچنه چو جهان [ب پييت خو يان ب سوميت ده واريت خو] كو پى كه رببت گاوران فه كهن و دليت
 وان بئيشين و زيانه كى ناگه هيننه دژمنى [ب كوشتنى يان ئيخسيران كرنى يان بريندار كرنى]، نه گهر خودى پى
 كاره كى چاك بو وان نه نفيسيت، ب راستى خودى خيرا قه نجيوخوازان به رزه ناكهت. ﴿۱۲۱﴾ و چو مالى نادهن،
 چ كيم چ گه لهك، و چو نهالان نابرن نه گهر خودى بو وان ب خير نه نفيسيت، دا خودى ژ كرباريت وان
 چير، وان خه لات بكهت [شان كاران ب خير بو وان دنفيسيت]. ﴿۱۲۲﴾ و نايبت خودان باوه ر هه مى پيگفه
 دهركه فنه جهادى، فيتجا بلا ژ هه ر تيه كى ژ وان كيمهك بجن و دهركه فن، دا خو د ديندا شاره زا بكنه، و دا
 مله تى خو [نه وييت چو يينه جهادى] ناگه هدار بكنه وهختى دزقرنه دهف وان، دا نهو [مله تى] خو پاريزن
 ژ وى تشى دفتت خو ژى پاريزن.

وَعَلَى الثَّلَاثَةِ الَّذِينَ خُلِفُوا حَتَّى إِذَا ضَافَتْ عَلَيْهِمُ الْأَرْضُ
 بِمَا رَحُبَتْ وَضَافَتْ عَلَيْهِمْ أَنْفُسُهُمْ وَظَنُّوا أَنْ لَا مَلْجَأَ
 مِنَ اللَّهِ إِلَّا إِلَيْهِ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ لِيَتُوبُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ التَّوَّابُ
 الرَّحِيمُ ﴿١١٨﴾ يَتَابِعُهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ
 الصَّادِقِينَ ﴿١١٩﴾ مَا كَانَ لِأَهْلِ الْمَدِينَةِ وَمَنْ حَوْلَهُمْ
 مِنَ الْأَعْرَابِ أَنْ يَتَخَلَّفُوا عَنْ رَسُولِ اللَّهِ وَلَا يَرْغَبُوا
 بِأَنْفُسِهِمْ عَنْ نَفْسِهِ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ لَا يُصِيبُهُمْ ظَمَأٌ
 وَلَا نَصَبٌ وَلَا مَخْمَصَةٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَطْئُونَ مَوْطِئًا
 يَغِيظُ الْكُفَّارَ وَلَا يَنَالُونَ مِنْ عَدُوٍّ نِيلاً إِلَّا كُتِبَ
 لَهُمْ بِهِ عَمَلٌ صَالِحٌ إِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٢٠﴾
 وَلَا يُنْفِقُونَ نَفَقَةً صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً وَلَا يَقْطَعُونَ
 وَادِيًا إِلَّا كُتِبَ لَهُمْ لِيَجْزِيَهُمُ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا كَانُوا
 يَعْمَلُونَ ﴿١٢١﴾ وَمَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ لِيَنْفِرُوا كَافَّةً
 فَلَوْلَا نَفَرَ مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِّنْهُمْ طَائِفَةٌ لِّيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ
 وَلِيُنذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ ﴿١٢٢﴾

﴿۱۳۳﴾ گهلى خودان باوهران شه پى وان گاوران بکهن
 تهوئيت نيزيکى هه وه، و بلا هه وه ب هيژ و ميژخاس
 و چه سپان بينن، و بزائن ب راستى خودى د گهل
 پاريزکارانه. ﴿۱۳۴﴾ و ههر و مختى سوره تهك بيته
 خوارى، هندهك ژ وان [دوروييان بو ئيكديو] د بيژن:
 نه رى ئه فى [سوره تى] باوهرىيا كى ژ هه وه پتر لى
 كر؟ [بيژه: به لى] تهوئيت باوهرى ئينايين [ههر گاهه كا
 سوره تهك بيته خوارى] باوهرىيا وان پتر لى كر، و
 تهو پى دلشاد و كه يفخوش دبن [چونكى باوهرىيا
 وان پتر لى دئيت]. ﴿۱۳۵﴾ و به لى تهوئيت گومان و
 دوروييى تى و شرك و گاورى د لئيت واندا، [هاتنا
 سوره تان] پيسى ل سهر پيسى ل وان زيده كر، و
 ل سهر گاورى پى مرن. ﴿۱۳۶﴾ نه رى ما تهو نابيين
 سالى جاره كى يان دو جاران، تهو وان [ب نه ساخى
 و هسكاتى، و ب بهرتهنگى و برسى، و ب به لا و
 ئاتافان] دجه بينين و ئميتحانه دكهين، پاشى نه
 توبه دكهن و نه ژى دئينه بيرا خو، و نه پيغه دچن.
 ﴿۱۳۷﴾ و ههر و مختى سوره تهك بيته خوارى هندهك

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اقْتُلُوا الَّذِينَ يُلُونَكُمْ مِنَ
 الْكُفَّارِ وَلْيَجِدُوا فِيكُمْ غِلْظَةً وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ
 مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴿١٣٣﴾ وَإِذَا مَا أُنْزِلَتْ سُورَةٌ فَمِنْهُمْ مَن
 يَقُولُ إِنَّا كُنَّا زَادْنَاهُ هَذِهِ ءِيمَانًا فَأَمَّا الَّذِينَ
 ءَامَنُوا فَرَادَتْهُمْ ءِيمَانًا وَهُمْ يَسْتَفْشِرُونَ ﴿١٣٤﴾
 وَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ فَزَادَتْهُمْ رِجْسًا إِلَى
 رِجْسِهِمْ وَمَاتُوا وَهُمْ كَافِرُونَ ﴿١٣٥﴾ أَوَلَا يَرَوْنَ
 أَنَّهُمْ يُفْتَنُونَ فِي كُلِّ عَامٍ مَرَّةً أَوْ مَرَّتَيْنِ ثُمَّ
 لَا يَتُوبُونَ وَلَا هُمْ يَذْكُرُونَ ﴿١٣٦﴾ وَإِذَا مَا أُنْزِلَتْ
 سُورَةٌ نَّظَرَ بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ هَلْ يَرَيْنَكُمْ مِنَ
 أَحَدٍ ثُمَّ انْصَرَفُوا صَرَفَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ
 لَا يَفْقَهُونَ ﴿١٣٧﴾ لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنفُسِكُمْ
 عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ
 رَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿١٣٨﴾ فَإِن تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ
 إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ﴿١٣٩﴾

ژ وان [دوروييان] به رى خو ددهنه هندهكان [و د بيژن]: نه رى كهس [ژ خودان باوهران] هه وه دينيت؟
 [دال فيري بچين] پاشى فپهقين، خودى دئيت وان [ژ هه قيسى و راسته پيىيى] وهر گيران، چونكى ب
 راستى تهو مله ته كن بى فامن و هه قيسى تى ناگه هن. ﴿۱۳۸﴾ ب راستى پيغه مبه ره كى و هسايى ژ هه وه بو
 هه وه هاتى، و هسايانا هه وه ل سهر وى يا گرانه [ئانكو وى پى نه خوشه هوين زه هه تى بكتشن و ئيزا بگه هيه
 هه وه]، ل سهر راسته پيكرنا هه وه پى پرده [ويى هشاره ل سهر باوهرىيا هه وه]، و بو خودان باوهران زيده
 دلسوز و ب په هه. ﴿۱۳۹﴾ فيجا ته گهر وان رويى خو ژ باوهرىيى [و هه قيسى] وهر گيرا، بيژه: تهو خودايى
 كوژ بلى وى چو خودا و چو په رستى نه يى، بهسى منه، ب راستى من پشتا خو ب وى گهرم و موكوم كر،
 و تهو وه خودانى عهر شى مه زن.

سُورَةُ يُونُسَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّحْمَنُكَ ءَايَتُ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ ۝ اَنَّا كُنَّا لِلنَّاسِ حَجَابًا ۝ اَوْحَيْنَا اِلٰى رَجُلٍ مِّنْهُمْ اَنْذِرِ النَّاسَ وَبَيِّنْ لِلَّذِيْنَ ءَامَنُوْا اَنَّهُمْ قَدْ مَّ صَدَّقَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۝ قَالَ الْكَافِرُوْنَ اِنَّ هٰذَا لَسَجْرٌ مُّبِيْنٌ ۝ اِنَّ رَبَّكُمْ لَآلَهُ الَّذِى خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ فِى سِتَّةِ اَيَّامٍ ثُمَّ اَسْتَوٰى عَلَى الْعَرْشِ يُدَبِّرُ الْاُمُْرَ مَا مِنْ شٰفِعٍ اِلَآئِمْ بَعْدَ اِذْنِهٖ ۝ ذٰلِكُمْ اَللّٰهُ رَبُّكُمْ فَاعْبُدُوْهُ ۝ اَقْلَامُ تَذَكُّرُوْنَ ۝ اِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا وَعَدَ اللّٰهُ حَقًّا اِنَّهُ يَبْدُو الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيْدُهُ لِيَجْزِىَ الَّذِيْنَ ءَامَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ بِالْقِسْطِ ۝ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَهُمْ عَذَابٌ مِّنْ عَذَابِ اَلِيْمٍ ۝ يَمَّا كَانُوْا يَكْفُرُوْنَ ۝ هُوَ الَّذِى جَعَلَ الشَّمْسُ ضِيَاً وَالْقَمَرَ نُورًا وَقَدَرَهُ مَنَازِلَ ۝ لِتَعْمُرُوْا اَعْدَادَ الْيُسْرَيْنِ ۝ وَالْحَسْبَ مَا خَلَقَ اللّٰهُ ذٰلِكَ ۝ اِلَّا بِالْحَقِّ يُفَصِّلُ الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُوْنَ ۝ اِنْ فِىْ اٰخِلَافٍ لِّلْبَلِّ وَالنَّهَارِ وَمَا خَلَقَ اللّٰهُ فِى السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ لَآيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَتَّقُوْنَ ۝

۲۰۸

سُورَةُ يُونُسَ

ل مه كه هئ هاتيه خوارئ (۱۰۹) ثايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ب فئ رهنكى دئته خواندن (ئهلف، لام، را) سئ تپن ژ (۲۸) تپت زمانئ عهره بئ، نيشانن ل سهر ئيعجازا قورئانئ كو عهره بان پئ چئنايت قورئانه كا وهكى فئ بدانن، ههر چهنده ئهف قورئانه ژ عهينئ وان تپان بيكهاتيه ئهويت ئهوا خفتنا خو پئ چئ دكهن. ئهفنه ثايه تيت كتيب پيروز و بنه جهو دوير ژ گوئمانئ. ﴿۲﴾ ئهري ئهف بؤ خهلكى جهئ عه جيئسيئ مه بؤ زه لاههكى ژ وان وه حئ هنارت، [مه وه حئ بؤ وئ هنارت و مه گوئئ:] خهلكى ئاگه هدار بكه [وژ وژا قيامه تئ بترسينه]، و مز گئسيئ بده ئهويت باوهري ئينايين، كو ب راستئ بؤ وان ل دهف خودايئ وان بهراهييه كا كه رمئ و خه لات و بيكه كا بلند ههيه، گاواران گوئ: ب راستئ ئهف [ئهف پيغه مبه ره]

سئ به ننده كئ ئاشكه رايه. ﴿۳﴾ ب راستئ خودايئ هه وه ئه و خودايه يه يئ ئهرد و ئه سمان د شه ش پوژاندا چئكرين، پاشئ بلند بوو سهر عهرشئ خو [بلند بوونه كا هيژايئ وئ، و بئ چاوايئ]، ته كئيرا كاروباران دكهت، چو مه هدر چئ نينن، پشتئ ده ستويرانا وئ نه ييت، ئه و [خودايئ ب فان سالو خه تان دئته سالو خدان] خودايئ هه وه يه، فئجا وئ بهرئسن، ما هوين بؤ خو چامه كئ ناگرن. ﴿۴﴾ فه گه ريانا هه وه هه ميان ب بال و يقه يه، [و ئهف] ب راستئ به يمانا خوديه و راسته، ب راستئ ئه و جارائيكئ ده ست ب ئافراندئ دكهت، پاشئ [پشتئ مرنئ] دئ زفرينته فئه، دا ئه وئت باوهري ئينايين و كار و كريات قه نج كرين ب دادئ و ب عه دالهت خه لات بكهت، و ئه وئت گاوروبويين بؤ وان فه خوارنه كا زنده كه ليائي و ئيزايه كا ب فان و دزو ار هه يه، ژ بهر وئ گاوريا دكرن. ﴿۵﴾ و ئه وئ [خودئ] پوژ بؤ هه وه كريبه چرا و هه يئف كريبه پوئناهي، و كره قويناخ قويناخ دا هوين هه ژمارا سالان و حسيبا خو بزائن، و خودئ ژ قه سستا ئه فئه چئ نه كريبه ئه گهر بؤ هه قيسئ نه ييت [هه قئ و راستئ پئ بيته زانين و ئه م بگه هينه مه زاناييا خودئ و وئ بهرئسين]. نيشان و ثايه تان ب دريئري [خودئ] بؤ وان ئاشكه را دكهت ئه وئت دزانن. ﴿۶﴾ ب راستئ د هاتن و چوئنا شهف و پوژاندا، و دهر تشتئ خودئ د ئهرد و ئه سماناندا چئكرئ، نيشان و بهلگه نه بؤ وان يئت پاريزكاريئ دكهن، وژ خودئ دترسن.

﴿۷﴾ ب پاستى تهویت حهژ دیتنا مه نه کهن، و ب ژيانا دنیایی رازی بووین و پیغه رسیان [پیغه مان]، و تهویت ژ نشان و ثایه تیت مه بی ئاگه ه. ﴿۸﴾ ته فان جهی وان ئاگره، ژ بهر کار و کریاریت وان کرین. ﴿۹﴾ ب پاستی تهویت باوهری ئینایین و کار و کریاریت قهنج کرین، خودی ژ بهر باوهریا وان دی وان پاسته ری که ته به حه شتا پ خیر، کو پرویار د بنرا دجن. ﴿۱۰﴾ دوعا و گازیان وان د به حه شتیدا ته فهیه: خودیو ئهم ته ژ ههمی کیماسییان پاکژ دکهین، و دروودا وان سلاقه، و دویماهیگ دوعایا وان ته فهیه: ههمی به سن و شوکور بو خودی، خودانی ههمی جیهانان. ﴿۱۱﴾ ته گهر خودی بو خه لکی له ز ل خرابیی کربایه، وهکی له زائه و دکهن بو باشیی [ئانکو خه لکی چاوا دفتت له ز ل دوعایا وان یا خیری بیته کرن، و هسا خودی له ز ل دوعایا وان یا خرابیی ژی کربایه، دا وان تی بهت وهختی وان نفرین ل خو دکرن]، دا مرن، و دا روحا وان ئیته ستاندن، فینجا تهویت هزرا دیتنا مه نه کهن، هم دی وان هیلین د

إِنَّ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَ تَارَوْصُوا بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَاطْمَأَنَّنُوا بِهَا وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ آيَاتِنَا غَافِلُونَ ﴿٧﴾ أُولَٰئِكَ مَا لَهُمْ أَلَا تَارِيحًا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٨﴾ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ يَهْدِيهِمْ رَبُّهُمْ بِإِيمَانِهِمْ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهِمُ الْأَنْهَارُ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴿٩﴾ دَعَوْنَهُمْ فِيهَا سُبْحَنَكَ اللَّهُمَّ وَتَحِيَّتَهُمْ فِيهَا سَلَامٌ وَأَخْرَجَهُمْ مِنْهَا أَنْحَادُ اللَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٠﴾ وَلَوْ يَجِدُ اللَّهُ لِلنَّاسِ أَلْسِنًا أَسْعَجَا لَهُمْ بِالْخَيْرِ لَفَضَّى إِلَيْهِمْ أَجْلَهُمْ فَقَدَّرَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَ تَارِيحًا فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١١﴾ وَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ الضُّرُّ دَعَا إِلَىٰ جَنْبِهِ أَوْ قَاعِدًا أَوْ قَائِمًا فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُ ضُرَّهُ مَرَّ كَأَن لَّمْ يَدْعُنَا إِلَىٰ ضُرِّهِ مَسَّهُ وَكَذَٰلِكَ يُزَيِّنُ لِلْمُتَرَفِّينَ مَا كَانُوا يَكْمُلُونَ ﴿١٢﴾ وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا الْقُرُونَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَمَّا ظَلَمُوا وَجَاءَهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ وَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا كَذَٰلِكَ تَجْزَى الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ ﴿١٣﴾ ثُمَّ جَعَلْنَاكَ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ مِنْ بَعْدِهِمْ لِنَنْظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾

الجزء الحادى عشر

خرابیا خودا بزقرن. ﴿۱۲﴾ و هر وهختی نه خو شیهه بگه هیته مروقی، ل سه ته نه شتا خو [ئانکو دریژ کری] یان روینشتی یان راوهستیایی گازی و هه وارا خو دگه هینیه مه، فینجا وهختی نه خو شیا وی را کر، و هسا دجیت [ژ بیر دکهت] هه وهکی چو نه خو شی ب سه ری نه هاتین و هه وارا خو نه گه هاندیه مه، هوسا بو زیده خرابان کار و کریاریت وان هاتینه خه ملاندن و جوان کرن. ﴿۱۳﴾ ب سویند مه خه لکی چه رخیت بهری هه وه دیلاک برن و ئیزادان وهختی وان [ب شرک و گاوریی] سته م کری، و پیغه مبه ریست وان ب به لگه و نشان و موعجزاتیت ئاشکه را کهر بو وان هاتین [دا باوهریی پی بینن، و باوهری پی نه ئینان]، و هه وه نه هه و بوون باوهریی بینن [ته گهر هیلابانه، و دیلاک نه بریانه]، و هوسا ئهم تهویت گونه کار جزا دکهین. ﴿۱۴﴾ پاشی، پستی وان، مه هوین کر نه جهشیتیت وان د ئه ردیدا، دا بینین کا هوین دی چ کار و کریاران که ن.

﴿١٥﴾ ووهختی نیشان و ثایه تیټ مه یټ تاشکراکه ر ب سهر و اندا دټینه خواندن، تهوټ نه ل هیقییا دیتنا مه [و باوهری ب پوژا قیامه تی نهیی، دیټون:] کا قورئانه کا دی ژ بلی فی بینه، یان زی فی [قورئانی] بگوهورپه. بیټره: تهز نه شیم و من هه ق نینه تهز ژ دهف خو بگوهورپم، تهز ل دویف چو ناچم ژ وی پیقه تریا ب وهی بو من دټیت، ب راستی تهز ژ ئیز ایا پوژه کا مهزن دترسم، ته گهر نه گوهدارییا خودایی خو بکه م. ﴿١٦﴾ بیټره: ته گهر خودی قیابایه [تهف قورئانه] من بو هه وه نه خواند و هه وه ههر بی نه دزانی زی [ئانکو خودی تهف قورئانه ل سهر زمانئ من نیشا هه وه نه ددا]. نی [هوین ب خو زی دزانن] من بهری نوکه ژئیکی د ناف هه ودا بری، [ته گهر تهز نه و بامه بی ژنک خو قورئانی چیکه م، دا بهری نوکه زی چیکه م] ته ری ما هوین نه قلی خو نائینه سهری خو [بزانن تهف قورئانه ژ دهف خودیه و پیغه مبهری ژ دهف خو نه ئیناییه هه تا بشیت بگوهورپت]. ﴿١٧﴾ قیجا ما کی ژ وی سته مکار تره تهوټی دره وان ب ناهئ خودی

دکته، یان زی ثایه تیټ خودی دره و دانیت، ب راستی گونه هکار سهر فراه نابن. ﴿١٨﴾ و ژ بلی خودی وی دپهر یسن یی نه زانی دگه هینته وان نه مفایی.. و دیټون: تهفه مه هدر چییټ مه نه ل دهف خودی، [ههی موحه مه د] بیټره: ته ری ما هوین دی وی تشتی نیشا خودی دهن یی کو نه زانیت یی دئرد و ته سماناندا ههی؟! و ب راستی خودی یی پاک و پاقره ژ وی شرکا ته و دکهن. ﴿١٩﴾ و دهسپیکی خه لک هه می مله ته ک بوون، پاشی ژیک جودا بوون و ته گهر ژ بهر فهرانا خودی نه بایه [کو وان پیگفه ئیزا نادهت]، دا حوکی و دادگه ربیی د وی تشتیدا کته تهوټی تهو ل سهر ژیک جودا. ﴿٢٠﴾ و دیټون: بلا موعجیزه یه ک و نیشانه ک ژ خودایی وی بو هاتبایه [دا مه زی باوهری بی ئینابایه] بیټره: غیب کاری خودیه و موعجیزه ب فهرانا وینه، قیجا چافه ری بن ب راستی تهز زی د گهل هه وه ژ چافه ریانم.

وَإِذَا نَتَقِلُ عَلَيْهِمْ إِبْنَانَا يَنْتَقِلَ قَالَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا أَنْتَ بِقُرْعٍ إِنْ غَيْرِ هَذَا أَوْ بَدِّلْهُ قُلْ مَا يَكُونُ لِي أَنْ أَبْدِلَهُ مِنْ تِلْكَ آيَتِي تَقِيٍّ إِنَّ اتِّعَمَ إِلَّا مَا يُوحَىٰ إِلَيَّ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابٌ يَوْمٍ عَظِيمٍ ۝١٥ قُلْ لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا تَلَوْتُهُ عَلَيْكُمْ وَلَا أَدْرَاكُمْ بِهِ فَقَدْ لَبِثْتُ فِيكُمْ عُمُرًا مِّن قَبْلِهِ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ۝١٦ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْمُجْرِمُونَ ۝١٧ وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هَؤُلَاءِ شَفَعُونَا عِنْدَ اللَّهِ قُلْ أَنْتُمُوهُ اللَّهُ يَمَّا لَا يَعْلَمُ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ۝١٨ وَمَا كَانَ النَّاسُ إِلَّا أُمَّةً وَاحِدَةً فَاخْتَلَفُوا وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ لَفُضِّي بَيْنَهُمْ فِيمَا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۝١٩ وَيَقُولُونَ لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِّن رَّبِّهِ فَقُلْ إِنَّمَا الْغَيْبُ لِلَّهِ فَاتَنْظَرُوا إِلَيَّ مَعَكُمْ مِّنَ الْمُنتَظِرِينَ ۝٢٠

وَإِذَا أَدْنَا النَّاسَ رَحْمَةً مِّنْ بَعْدِ صَرَاءٍ مَسَّهْمٍ إِذَا لَهُمْ مَكْرٌ
فِي آيَاتِنَا قُلِ اللَّهُ أَسْرَعُ مَكْرًا إِنَّ رُسُلَنَا يَكْتُبُونَ مَا تَمْكُرُونَ ﴿٢١﴾
هُوَ الَّذِي يُسِرُّكُمْ فِي الْبَرِّ وَابْجُرْ حَتَّىٰ إِذَا كُنْتُمْ فِي الْفُلِكِ
وَجَرَيْنَ بِهِمْ بِرِيحٍ طَيِّبَةٍ وَفَرِحُوا بِهَا جَاءَتْهَا رِيحٌ عَاصِفٌ
وَجَاءَهُمُ الْمَوْجُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ وَظَنُّوا أَنَّهُمْ أُحِيطَ بِهِمْ
دَعَا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الْآلِينَ لَئِنْ أَجَبْنَا مِنْ هَذِهِ لَنَكُونَنَّ
مِنَ الْشَّاكِرِينَ ﴿٢٢﴾ فَلَمَّا أَجَبَهُمْ إِذَا هُمْ يَبْعُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ
الْحَقِّ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّمَا بَغَيْتُمْ عَلَىٰ أَنْفُسِكُمْ مَنَعَ الْحَيَاةَ
الْأُثْمَانِيَّةَ إِنَّمَا مَرَجَعُكُمْ فَتَنَتُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٣﴾
إِنَّمَا مَثَلُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَاءٍ أُنْزِلَتْهُ مِنَ السَّمَاءِ فَأَخْتَلَطَ
بِهِ نَبَاتُ الْأَرْضِ مِمَّا يَأْكُلُ النَّاسُ وَالْأَنْعَامُ حَتَّىٰ إِذَا
أَخَذَتِ الْأَرْضُ زُخْرُفَهَا وَأُزْهِتْ وَظَنُّوا أَنَّهُمْ قَدِ رُؤُوا
عَلَيْهَا أَنْهَارًا مَرْمَاتًا لَّيْلًا أَوْ نَهَارًا فَجَعَلْنَاهَا حَصِيدًا كَأَن لَّمْ تَغْنِ
بِالْأَمْسِ كَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢٤﴾ وَاللَّهُ يَدْعُوا
إِلَىٰ دَارِ السَّلَامِ وَيَهْدِي مَن يَشَاءُ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٢٥﴾

﴿۲۱﴾ و وهختی ئەم بەر فرە هییه کی ددەینە خەلکی
[ئانکو خەلکی مەکه هی] پشتی تەنگافی و هسکاتیسی
هنگاقتین، دی بینی نایەت و نیشانی ت مە درە و ددان، و
تانان تی دقوتن و نه خسه یان بۆ دکتیشن، بیژە: خودی
د جزایی خودا ب لەز ترە، ب راستی ئەو فەند و فیلا
هوین دکەن، ملیاکە تیت مە دتئیشن. ﴿۲۲﴾ ئەو هه وه
د هسکاتی و ئافیدا دگێڕینیت [ئانکو ئەو شیان
دده ته هه وه، هوین ب پیان و دهواران و گه میان و
ئالافیت دی قوبناخت درێژ بپرن]. هه تا هوین دچنه
د گه مییندا، و بایه کی نهرم گه میی دبهت و [ئه فیت
تیدا] پی که یف خو ش بوون، وی وهختی بایه کی ب
بارو شه بهر ب گه مییقه بیت و پیلیت ئافی ژ هه می
ره خان ل وان بینه تیک، و ئەو هزر بو وان چیبوو کو
دورماندوری وان هاته گرتن و مانە د ناف پیلانرا،
دوعا ژ دل و میلاک ژ خودی کرن، ئە گەر ته ئەم
ژ فی تەنگافیسی رزگار کرین، ب راستی ئەم دی ژ
شو کورداران بین. ﴿۲۳﴾ قیجا وهختی ئەو رزگار کرین،
[جاره کا دی] پیی کو وان ماف هه بیت سته می د

ئەردیدا دکەن، گەلی مرو فان ب راستی سته ما هه وه هەر ل سەر هه وه ب خۆیه [ئانکو زیانا سته می هەر دی
ل هه وه زفریت]، ئەفه خو شیییت ژ یانا دنیا یینه، پاشی زفرینا هه وه هه میان بۆ دهف مه یه [ب بال مه فه یه]،
قیجا ئەم دی هه وه ئاگه هدار ی وئ که ین یا هه وه دنیا ییدا دکر. ﴿۲۴﴾ ب راستی هندی ژ یانا دنیا یییه وه کی
ئافه کیه مه ژ ئەسمانی باراندی، قیجا ب فی ئافی ئەو شینکاتیسی گه له رەنگ و تیکه ل ده رکەفت یی کو
مرو ف و جانە وەر [ههردو] دخون، گا فا کو ئەرد ب شینکاتیسیا خو دخه ملیت و جوان دبیت، و خودانی ت
وئ [خەلکی ئەردی] هزر دکەن ئەو دشین بچین و مفایی ژئ وەر گرن، [هنگی] فەرمانا مه ب شهف یان
ب رو ژ ب سەردا هات، قیجا مه وه کی زه فییا دوری لی کر، ههروه کی بهری نوکه ئەو شینکاتی نه یی.
ئەها ب فی رەنگی ئەم نایەت و نیشانی ت خو ب درێژی ئاشکەرا دکه ین بو وان بیت هه زرا خو دکەن.
﴿۲۵﴾ و خودی بو ئافاهیسی ناشتی و تەناهیسی [کو به حه شته] بانگ و گازییی هلددیریت، و یی وی بقی ت
دی بهری وی ده ته ریکا راست.

الجزء

لِّلَّذِينَ أَحْسَنُوا الْخُسْفَىٰ وَزِيَادَةً ۖ وَلَا يَرَهُمْ ۖ وَجُوهُهُمْ قَهَرٌ ۖ وَلَا إِلَهَ إِلَّا إِلَهُكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۝ وَالَّذِينَ كَسَبُوا السَّيِّئَاتِ جَزَاءُ سَيِّئَةٍ يَمْلِكُهَا وَتَرَهُمْ ذُلٌّ مَّا لَهُمْ مِنَ اللَّهِ ۖ مِنْ عَاصِمٍ كَأَنَّمَا أُغْشِيَتْ وُجُوهُهُمْ قِطْعًا مِنَ اللَّيْلِ مُظْلِمًا ۚ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۝ وَيَوْمَ نَخَسُّهُمْ جَمِيعًا ۖ ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ أَشْرَكُوا مَكَانَكُمْ أَنْتُمْ وَشُرَكَاءُكُمْ فَزَيَّلْنَا بَيْنَهُمْ وَقَالَ شُرَكَاءُهُمْ مَا كُنْتُمْ إِلَّا نَارٌ تَعْبُدُونَ ۝ فَكُفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا ۖ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ الْكِتَابُ ۖ وَإِنَّا نَعْبُدُكَ تَكْوَلُ غُلِيلًا ۝ هُنَالِكَ تَبْلَوْا كُلُّ نَفْسٍ مَّا أَسْلَفَتْ ۖ وَرُدُّوا إِلَى اللَّهِ مَوْلَاهُمُ الْحَقُّ ۖ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَّا كَانُوا يَقْتَرُونَ ۝ قُلْ مَنْ يَرْفُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ ۖ وَالْأَرْضِ ۖ أَمَّنْ يَمْلِكُ السَّمْعَ ۖ وَالْأَبْصَارَ ۖ وَمَنْ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ ۖ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ ۖ وَمَنْ يُدِيرُ الْأَمْرَ ۖ فَسَيَقُولُونَ اللَّهُ فَقُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ ۝ فَذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ ۖ الْحَقُّ ۖ فَمَاذَا بَعْدَ الْحَقِّ إِلَّا الضَّلَالُ ۖ فَأَنَّى تُصْرَفُونَ ۝ كَذَٰلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ فَسَقُوا أَنَّهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۝

﴿۲۶﴾ بُؤا ٔؤٔ چاکی و قهنجی کرین [ٔانکو ب چٔترین ٔاوا فہرمانا خودی ب جہ ٔینا یین]. قهنجی و جہی باش و ہیڑ [ٔتر کو دیتنا خودیہ] د بہحہ شٔیتدا ہہیہ، و سہروچاقت و ان نہ تۆزہوی دبن و نہ زی ٔسوا دبن، ٔہقہ بہحہ شٔیتنہ و ہہروہہر دی تٔیدا مینن. ﴿۲۷﴾ و ٔہؤٔ کار و کریاریٔ خراب کرین جزایی و ان تمہتی گونہ ہیٔت وانہ، و ٔوپرہشی و ٔسوا یی سہروچاقت و ان دگریٔ، و وان چو ٔاریزفان نینن، و ان ژ ٔیزایا خودی ٔپاریزن، سہروچاقت و ان ہہروہکی کەرہکی شہقا رہش و تاری گرتین، ٔہقہ دۆزہینہ و ہہروہہر ٔہو دی تٔیدا مینن. ﴿۲۸﴾ و ٔوڑا ٔہم ہہمیان کؤ دکہین، ٔاشی دی بیڑینہ و ان ٔہؤٔ ہہشال و ہوگر بو خودی چٔکرین، ہوین و ٔہرستیٔت خؤل جہی خؤبن، ٔینجا مہ ٔہو ژیکفہ کرن و مہ نأبہرا و ان ٔری، و ٔہرستیٔت و ان گؤہ و ان: ہہوہ نہ بہس ٔہم ب تنی ٔہرستین [ٔانکو نہ مہ فہرمانا ہہوہ کریبہ ہوین مہ ٔہیریسن بلئی ہہوہ ب دلخوازییا خؤ شہیتان ٔہرست، وختی

ہوین دسہردا برین و فہرمانا ہہوہ کری ہوین مہ ٔہیریسن]. ﴿۲۹﴾ و ہہر ٔہقہ بہسہ کو خودی د نأبہرا مہ و ہہوہا شاہد بیت، کو ٔہم ژ ٔہرستنا ہہوہ دی ٔاگہہ بو یین. ﴿۳۰﴾ وی ٔوڑی [ٔوڑا قیامہ تی] ہہر نہفسہک دی کار و کریاریٔ خؤ بینیت و تامکہ تی، و ہہمی ب بال خودایٔ خؤقہ، ٔہرستیٔی ٔاست و دورست، دی ٔینہ فہگہراندن، و ٔہو درہوا و ان دکرل و ان بہرزہ بوو. ﴿۳۱﴾ بیڑہ: کیہ ٔزقی ہہوہ ل ٔہردی [ب شینکاتی] و ٔہسمانان [ب بارانی] ددۂ؟ یان زی کی ٔی چٔی دبیت، گوہ و چاقان بدۂ [وڑ ٔانافان ٔپاریزیت د گہل نازکیا و ان]، و کیبہ ساخی ژ مری دہردٔیختیت و مری ژ ساخی دہردٔیختیت، و کیبہ کار وباریت دنیا یی ب ٔیتفہ دبۂ؟ دی بیڑن خودیہ، بیڑہ: ٔا بوچ ہوین ٔپاریزکارییا خودی ناکہن؟! ﴿۳۲﴾ ٔینجا [ٔہوئی ٔہقی ہہمیٔ دکۂ] ٔہوہ خودی، خودایٔ ہہوہ یی ٔاست و ہق، ٔینجا ما تٔشٔہک شٔی ہہقیٔ ہہیہ ژ گومرایٔ و بہرزہبونئی ٔیتفہتر [ٔانکو پٔشی ہہقیٔ، بہرزہبون]، ٔینجا چاوا ہوین ٔویٔی خؤ ٔہقیٔ و ہر دگریٔ بو گومرایٔی. ﴿۳۳﴾ ٔہا ہؤسا فہرمانا ٔیزایا خودایٔ تہ بو ژ ری دہرکہ ٔیتان واجب بوو، چونکی ب ٔاستی ٔہو باوہریٔی نأینن.

﴿٣٤﴾ بَيِّضُهُ: ئەررى ئىك ژ وان ئه وىت هه وه كرینه هه فېشك بۆ خودى هه يه ده ست ب ئا فراندنى بكه ت؟ پاشى جاره كا دى [پشتى مرنى] بز فرېنېته هه؟! بَيِّضُهُ: به س خودى يه جارا ئىكى تشى چى دكه ت پاشى [پشتى مرنى] دز فرېنېته هه، فېجا چاوا هوين به رى خو ژ رېكا راست وه ردگېرن. ﴿٣٥﴾ بَيِّضُهُ: ئەررى ئىك ژ بوت و به رستىيىت هه وه هه يه راسته رېكرنى بۆ راستى وه هه قىيى بكه ت؟! بَيِّضُهُ: خودى راسته رېكرنى بۆ راستى وه هه قىيى دكه ت، فېجا يى راسته رېكرنى بۆ راستىيى وه هه قىيى دكه ت هېژاتره دويفچون بۆ بېته كرن، يان بى خو راسته رى نه كه ت نه گهر نه ئېته راسته رېكرن؟ فېجا هه وه خېره، هوين چاوا وان و خودى دىننه رېزه كى؟! ﴿٣٦﴾ بارابتر ژ وان ژ گومانى پېغه ترل دويف چو بى دى ناچن [ل وى هزرى كو دى بوتيت وان به رة فانيى ژى كه ن يان راست به رستېنه]، ب راستى گومان مروفى ژ هه قىيى بى منه ت ناكه ت [ئانكو گومان جهى هه قىيى ناگريت]، و ب راستى خودى ب ئه واهو دكه ن ئاگه هداره. ﴿٣٧﴾ نه دورسته

و نايىت ئه ف قورئانه ئاخفتنا غه ىرى خودى بيت، به لى راسته ر ئىخا كىيىت به رى خويه [ئانكو ته ورات و ئنجىلى]، و ئاشكه ر اكهربه درى ژى بۆ برپار و ئه حكاميت خودى، گومان تېدا نېنه ژ ده ف خودانى هه مى جيهانانه. ﴿٣٨﴾ يان ژى دېيژن: [موحه مەدى ئەف قورئانه] ژ ده ف خو ئىنايىيه [ئانكو وى دانايىيه و ب بال خودى هه لى دده ت] بَيِّضُهُ: پا كا [ئه گهر هوين راست دېيژن، و وه كى هه وه بيت] سوره ته كى وه كى وى بين، و هه ر كه سه كى هوين بشىن ژى ژ بلى خودى، هاريكاريى ژى بخوازن، ئه گهر هوين راست دېيژن [ئەف قورئانه ژ چيكرنا موحه مەده]. ﴿٣٩﴾ به لكى وان قورئان دره و دانا و باوه رى پى نه ئىنا، به رى تى بگه هن و راستىيا وى بزائن، و هېژ بۆ وان راستى وه هه قىيا تېدا، ئاشكه رانه بووى. وه سا بيت به رى وان ژى [كتيب و پېغه مبه ريت مه] دره و ددانان، فېجا به رى خو بدى كا دويمه يكا سته مكاران بووچ!! ﴿٤٠﴾ و هنده ك ژ وان [ئەوئىت تو بۆ هاتىيه هنارتن، هه مى موحه مەد] باوه رىيى ب فى قورئانى دىنن، و هنده ك باوه رىيى پى نائىنن، و خودايى ته چيتر خرابكاران دناسيت. ﴿٤١﴾ و ئه گهر وان تو دره وين دانايى و باوه رى ب ته نه ئىنا، بَيِّضُهُ: كرىارىت من بۆ من و كرىارىت هه وه بۆ هه وه نه [ئانكو جزايى كارى من بۆ منه و جزايى كارى هه وه بۆ هه وه يه]، هوين به رينه ژ وى يا ئه ز دكه م و ئه ز ژى بى به ريمه ژ وى يا هوين دكه ن [هه ر ئىك دى جزايى كار و كرىارىت خو خوت]. ﴿٤٢﴾ و هنده ك ژ وان گوھى خو دده نه ته [وه ختى تو قورئانى دخوينى]، [به لى ئه گهر ئه و دكه ر بن]، ئه ررى تو دشى كهرى وه لى بكه ي كو گولى بيت خو ئه گهر دى ئاقل ژى بن.

﴿٤٣﴾ و هندهك ژ وان بهرئ خو ددهنه ته [نیشانیته پیغمبراتییا ته دینن، د گهل هندئ ژئ باوهریئ ب ته نائین، ههچکو کوره مفایی بو خو ژ وئ دیتئ نائین]، فیتجا نه گهر نهو کوره بن نهینن، ئه رئ تو دشئی هه قیئ پی بدیهه دیتن، خو نه گهر دلتاری ژئ بن. ﴿٤٤﴾ ب راستی خودئ چو سته می ل مروقان ناکهت، بهلئ مروف ب خو سته می ل خو دکهن. ﴿٤٥﴾ و رورژا خودئ وان کوم دکهن [کو رورژا قیامه تییه]، نهو د وهسانه ههروه کی نهو ژ بیسته کی ژ رورژئ پیغمبر د ئه ریدیدا نه ماینه ئیکدو دنیاسن [ههروه کی نهو ژ میژ نینه ژئک فهبو وین]، ب راستی نهو یت دیتنا خودئ [رورژا قیامه تی] دره و دانایین، خوسارهت بوون و نه ل سهر ریکا راست بوون. ﴿٤٦﴾ و نه گهر نهو د ژيانا ته دا، هندهك ژ وئ ئیزایا مه بو وان پهیمان پی دایئ، ب بهر چاقیته ته بیخین [دا چاقیته ته پی رورژ بن (نهو ب جه هات)] یان نه گهر ته بمرینن ژئ [بهری ب بهر چاقیته ته بیخین]، نی زفرینا وان ههر ب بال مه قیه [رورژا قیامه تی] دی ههر ئینه جزا کرن، نه د دنیا ییدا د ناخه رتیدا]. پاشی خودئ ب خو ژئ شاهده ل سهر نهو نهو دکهن. ﴿٤٧﴾ و ههر مله ته کی پیغمبره هه هیه، فیتجا وهختی پیغمبره رئ وان [رورژا قیامه تی] بو وان هات [وشاده یی ل سهر مله تی خو دا، کو وی په یاما خودئ رورژ و ئاشکه را یا گه هاندی، و کا وان چ هه لویست ژ وی و په یاما خودئ هه بوو] ب دادگه ری حوکم د نافه را و اندا هاته کرن، و سته م ل وان نائیته کرن. ﴿٤٨﴾ و دیژن: کهنگی نهو پهیمان و ژان [نهو هوبن مه ب ئیزایا وئ دتر سینن] دی تیت، نه گهر هوبن راست دیژن. ﴿٤٩﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه: نه ده سته مندایه مفایه کی بگه هینمه خو، یان زیانه کی ژ خو بدمه پاش، نهو نه بیت یا خودئ جه زکری، ههر مله ته کی دویماهی که کا ئاشکه را یا هه ی [تیدا بینه جزا کرن یان ژئ تیدا بمرن]، فیتجا نه گهر وهختی وان هات، نه بیسته کی دئینه پیش، و نه بیسته کی دچنه پاش. ﴿٥٠﴾ کا بو من بیژن نه گهر ئیزایا خودئ د شه قیدا [و هوبن ییت رازایی] یان ژئ د رورژیدا [و هوبن ل سهر شولی] بو هه وه بهت [هوبن دی چ که ن؟]، فیتجا گوه کار له زئ ل هاتنا چ دکهن؟! ﴿٥١﴾ فیتجا ئه رئ پشتی نهو ئیزا دئیت ژ نوی دی باوهریئ ئینن؟! ئه رئ قئ گا ئی؟ [هوبن باوهریئ دئینن] و هه وه بهری نو که له زل هاتنا ئیزایی دکر. ﴿٥٢﴾ پاشی بو نهو یت سته م کرین هاته گورتن: تامکه نه ئیزایا ههروه ر [بخون]، ئه رئ ما هوبن ژ یا هه وه کری پیغمبر دئینه جزا کرن. ﴿٥٣﴾ و ژ ته دهر سن: ئه رئ [نهو ئیزایا نهو پی دئینه ترساندن، و ژان بو مه پی دئینه دان] نهو راسته؟ بیژه: ئه رئ ب خودئ، نهو هه وه و راسته [تشتی پهیمان بو هه وه ب هاتنا وئ هاتییه دان، دی ههر تیت]، و هوبن نه شین هه گرن، یان خودئ نه چار بکه ن کو نهو نه ئینیه سهرئ هه وه.

وَمِنْهُمْ مَّن يَنْظُرُ إِلَيْكَ أَفَإِنَّكَ تَهْدِي أَعْمَىٰ وَلَوْ كَانُوا لَا يُبْصِرُونَ ۖ
إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ الْإِنْسَانَ شَيْئًا وَلَكِنَّ الْإِنْسَانَ أَنَفُسُهُمْ
يَظْلِمُونَ ۝ وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ كَانًا لَّا يَلْبَسُوا إِلَّا سَاعَةً مِّنَ النَّهَارِ
يَتَعَارَفُونَ بَيْنَهُمْ قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِلِقَاءِ اللَّهِ وَمَا كَانُوا
مُهْتَدِينَ ۝ وَمَا نُرِيكَ بِغَضِّ الَّذِي يُعَذِّبُهُمْ أَوْ تُوفِّيكَ
فَإِلَّا نَمَارَ جَمْعُهُمْ ثُمَّ اللَّهُ يَشْهَدُ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ ۖ وَلِكُلِّ
أُمَّةٍ رَّسُولٌ فَإِذَا جَاءَ رَسُولُهُمْ قُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ وَهُمْ
لَا يَظْلِمُونَ ۝ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَذَا الْوَعْدُ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ۝
قُلْ لَا أَتْلُوكَ لِنَفْسِي خَيْرًا وَلَا تَقَعُ إِلَّا مَآثَرُ اللَّهِ لِكُلِّ أُمَّةٍ
أَجَلٌ إِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ فَلَا يَسْتَعْجِلُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِرُونَ ۝
قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِن أَنَا عَبْدٌ لِّأَخِي لَوْ أَنِّي عَلَّمْتُ لَأَعْتَجِلَ مِنْهُ
الْعِزُّ ۖ وَإِن أَنَا لَمَّا وَقَعَ أَمْرٌ مِّنْهُ لَمَّا أَتَىٰ وَقَدْ كُنتُمْ بِهِ
تَسْتَعْجِلُونَ ۖ ثُمَّ قِيلَ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ
هَلْ تُجْزَوْنَ إِلَّا بِمَا كُنتُمْ تَكْسِبُونَ ۖ وَكَسَبْتُمُوهُنَّ
أَحَقَّ هُوَ قُلْ إِي وَرَبِّي إِنَّهُ لَحَقٌّ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ ۝

وَلَوْ أَنَّ لِكُلِّ نَفْسٍ ظَلَمَتْ مَا فِى الْأَرْضِ لَافْتَدَتْ بِهِ. وَأَسْرُوا
 الْآلِهَةَ لَمَارَآءُ الْعَذَابِ وَفُضِّى بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ وَهُمْ
 لَا يَظْلَمُونَ ﴿٥٤﴾ أَلَا إِنَّ لِلَّهِ مَا فِى السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ الْإِن
 َّ وَعَدَ اللَّهُ حَقًّا وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٥﴾ هُوَ يُحْيِى وَيُمِيتُ
 وَيِلَىٰ أَعْيُنُكَ فَإِذَا نَسِيتَ بِهَلْ لَىٰ وَهَتَىٰ دَكْنَهْ
 تَيْدَا نَهْ شَيْتَهْ خَوْ، وَ ب دَهْ نَكْى بَلَنْد پَهْ شَيْمَانِيَا خَوْ
 تَاشْكَهْ رَا دَكْنَهْ، وَ ب دَا دَكْهْرِ فِهْرْمَان وَ حَوْكَمْ د
 نَاقْبهْ رَا وَ اَنْدَا هَاتَهْ كَرْن، وَ سَهْم ل وَ اَنْ نَاقْتَهْ كَرْن.
 ﴿٥٦﴾ تَاگَهْ هَدَار بَنْ [هَشِيَار بَنْ]، ب رَاسْتَى هِنْدَى د
 ئَهْرَد وَ ئَهْ سَمَآنَآنَا يَى خَوْ دِيَهْ، هَشِيَار بَنْ ب رَاسْتَى
 پَهْ يَمَآنَا خَوْ دَى يَا رَاسْتَه [وَ هَهْر دَى ئَيْت]، بَهْلَى
 بَارَپْتَرُ وَ اَنْ فَى نَوَزَآن. ﴿٥٧﴾ وَ هَهْر ئَهْوَهْ يَى زَيْنْدَى
 دَكْت وَ دَمْرِينَت، وَ ب رَاسْتَى هَوِيْن هَهْر دَى ب بَال
 وَيْشَهْ زَفَرِنْ. ﴿٥٨﴾ گَهْلَى مَرْوَقَان ب رَاسْتَى شِيرَهْ تَهْ ك
 بُوْ هَهْوَهْ ژ بَهْرَى خَوْ دَا يَى هَهْوَهْ هَات [كُو قُورْثَانَهْ]،
 وَ ئَهْوَهْ دَهْرْمَان وَ سَلَامَهْ تِيَهْ بُوْ يَا دَل وَ سِيْنْكَآنَدَا،
 وَ رَاسْتَهْ رِيْى وَ دَلُوقَانِيَهْ بُوْ خُودَان بَاوَهْرَان.
 ﴿٥٩﴾ [هَهْى مَوْحَهْ مَهْد] بِيْژَهْ بَلَا ب كَهْرَمْ وَ دَلُوقَانِيَا
 خُودَى شَاد بِيْن [بَلَا شَاد بِيْن ب وَئِ قُورْثَانَا خُودَى ب رَزَقَى وَ اَنْ كَرَى وَ بَهْرَى وَ اَنْ دَا يِيَهْ رَاسْتَهْ رِيْى،
 تَانْكَو هِيْدَا يَهْ تَى]، فَيْجَا بَلَا ئَهْوَهْ فَى شَاد بِيْن، چُونْكى [كَهْرَمْ وَ دَلُوقَانِيَا خُودَى، تَانْكَو هِيْدَا يَهْ] بُوْ وَ اَنْ
 چِيْترَهْ ژ يَا ئَهْوَهْ كُؤَمْ دَكْن وَ بَزَافَى بُوْ دَكْن. ﴿٦٠﴾ [هَهْى مَوْحَهْ مَهْد] بِيْژَهْ: كَا بُوْ مِنْ بِيْژَرْن ئَهْوَهْ رَزَقَى خُودَى
 دَا يِيَهْ هَهْوَهْ [وَ هَوِيْن پَارْچَهْ پَارْچَهْ دَكْن]، هِنْدَهْ كَى ژ دَهْفْ خَوْ حَهْ لَال دَكْن وَ هِنْدَهْ كَى حَهْرَام دَكْن، بِيْژَهْ:
 ئَهْرَى خُودَى دَهْ سَتُوْ يَرَا هَهْوَهْ ب فَى چَهْ نَدَى دَا يِيَهْ؟! يَان هَوِيْن دَرَهْوَان ب نَاقَى خُودَى دَكْن. ﴿٦١﴾ ئَهْوَهْ چ
 هَزَرْ دَكْن ئَهْوَيْت دَرَهْوَان ژ كِيْس خُودَى دَكْن كَا رُوْژَا قِيَا مَهْ تَى خُودَى دَى چ ئِيْزَا دَهْ تَهْ بَهْر وَ اَنْ، ب رَاسْتَى
 خُودَى خُودَان كَهْرَهْمَهْل سَهْر مَرْوَقَان [وَ هَخْتَى پِيْغَهْ مَبَهْرِيْت خَوْ بُوْ وَ اَنْ هِنَارْتِيْن وَ رَاسْتَى وَ نَهْ رَاسْتَى بُوْ وَ اَنْ
 دِيَارْ كَرَى]، بَهْلَى دَگَهْل هِنْدَى ژى بَارَپْتَرُ وَ اَنْ سُوْپَاسِيَا خُودَى نَاكَهْن. ﴿٦٢﴾ [هَهْى مَوْحَهْ مَهْد] هَهْر كَار وَ
 كِرَاسَهْ كَى تَيْدَا بَى وَ هَهْر پَشْكَهْ كَا قُورْثَانَى يَا تُوْ بَخُوِيْنَى، وَ هَهْر كَار وَ كِرِيَا رَهْ كَا هَوِيْن بَكَهْن، ئَهْ گَهْر ئَهْم ل
 سَهْر زِيْرَهْ قَان وَ شَاهِد نَهْ بِيْن دَهْمَى هَوِيْن دَچْنَهْ دَا فَا دَا [هَهْمِيَا ن ئَهْم دَهْهْ مِزِيْن وَ دَنْفِيْسِيْن]، وَ چَوْتْ شَتْ د
 ئَهْرَد وَ ئَهْ سَمَآنَآنَا ل بَهْر خُودَا يَى تَهْ بَهْرَزَهْ نَابِيْت، ژ دَنْدَا تُوْزَى بَغْرَهْ، وَ چ بَچُوِيْكَتَرْ وَ چ مَهْزَنْتَرْ، ئَهْ ئَهْ هَهْمَى
 يَيْتْ د كُتِيْبَهْ كَا تَاشْكَهْ رَا كَهْرَدَا [كُو دَهْ يَى پَارَسْتِيَهْ].

الحزب

* وَأَتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ نُوحٍ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ يَتَقَوْمِ إِن كَانَ كَرِهَ
عَلَيْكُمْ مَقَامِي وَتَذَكَّرِي بِعَايَاتِ اللَّهِ فَعَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْتُ
فَأَجْمَعُوا أَمْرَكُمْ وَشُرَكَاءُكُمْ لَا يَكُنْ أَمْرُكُمْ عَلَيْكُمْ غُمَّةً ثُمَّ
أَقْضُوا إِلَيَّ وَلَا تُنْظِرُونِ ﴿٧١﴾ فَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَمَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَجَرٍ
إِنْ أَجَرِيَ إِلَّا عَلَى اللَّهِ وَأَمَّا أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٧٢﴾
فَكَذَّبُوهُ فَجَعَلْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ فِي الْفُلْكِ وَجَعَلْنَاهُمْ خَلْقًا
وَأَعْرَفْنَا الَّذِينَ كَذَبُوا بِعَايَاتِنَا فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عِقَابُ الْمُضْذِرِينَ ﴿٧٣﴾
ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِ رَسُولًا إِلَى قَوْمِهِمْ فَجَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ
فَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا بِمَا كَذَّبُوا بِهِ مِنْ قَبْلُ كَذَلِكَ نَطْعُ عَلَى قُلُوبِ
الْمُتَعَذِّبِينَ ﴿٧٤﴾ ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِمُ مُوسَى وَهَارُونَ إِلَى فِرْعَوْنَ
وَمَلَائِكَةٍ بِعَايَاتِنَا فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا مُجْرِمِينَ ﴿٧٥﴾
فَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا إِنَّ هَذَا السِّحْرُ مُتَّبِعٌ ﴿٧٦﴾
قَالَ مُوسَى أَتَقُولُونَ لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَكُمْ أَسِحْرُ هَذَا وَلَا يُفْلِحُ
السِّحْرُونَ ﴿٧٧﴾ قَالُوا أَجِئْتَنَا لِنَلْفِتَنَّاكُمْ وَعَمَّا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آيَاتِنَا
وَتَكُونُ لَكُمْ الْكِبْرِيَاءُ فِي الْأَرْضِ وَمَا نَحْنُ لَكُمْ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٧٨﴾

﴿۷۱﴾ [هه ی موحه مه د] تو سه رها تیا نوحی [بؤ گاوری ت مه که ه ی] بخوبینه وه ختی گوتیه
مله تی خو، مله تی من ته گهر مانا من د ناف هه وه دا،
و شیره تی ت من ب ثایه ت و نیشانی ت خودی ل سه ر
هه وه یا گران و مه زن بیت [ههر تشتی هه وه بی چی
بیت د راستا مندا بکه ن]، من خو هه لپه سارته خودی
و پشتا خو پی گریدا. قیجا خو بکه نه یتک و خو
و په رستی ی خو کو مکهنه سه ری ک، و یا هه وه ل
به ر ناشکه را بکه ن [کا هه وه چ بی چی د بیت د راستا
مندا بکه ن، بکه ن] و پاشی تهو کریارا هه وه د قیت
د دهره قی مندا بکه ن [و ب سه ری من بینن] بکه ن،
و مؤله تی زی نه دهنه من. ﴿۷۲﴾ قیجا ته گهر هه وه پشتا
خو دا شیره ت و بیرئنانا من، من چو هه ق و به رانه ر
ژ هه وه نه خواستییه [هه تا هوی ن ژ به ر هند ی شیره تا
من وه رنه گرن و پوسی خو ژ من وه رگرن] کریسا من
[هه ق و به رانه ری من] ل سه ر خودیه. فه رمانا من یا
هاتییه کرن کو ته ز ژ موسلمانان بم. ﴿۷۳﴾ به لی وان
تهو دره وین دانا، قیجا مه تهو و ته ویت د گهل وی

د گه مییدا رزگار کرن، و مه کر نه جهنشینیت گاوران، و مه ته ویت باوهری ب ثایه تی ت مه نه ئینایین و دهر و
دانایین، خه ندقاندن. قیجا به ری خو بدی کا دویماهی کا وان ییت گه ف لی هاتییه کرن و هاتییه ترساندن کا
یا چاوا بوو. ﴿۷۴﴾ پاشی مه پشتی نوحی، پیغمبه ر بؤ مله تی ت وان هنارتن، قیجا ب نیشان و به لگه ییت
ناشکه را که ر بؤ وان هاتن، به لی تهو نه تهو بوون ییت باوهری بی ب وی تشتی بین یی کو وان به ری هنگی
درو دانایی، هؤ سا ته م دلیت زیده گا قیکه ران مؤر دکه یین. ﴿۷۵﴾ پاشی مه پشتی وان، موسا و هاروون ب
نیشان و به لگه ییت خو بؤ فیرعه ونی و گره گری ت وی هنارتن، خو مه زنکرن و خو قبه دیتن، [و باوهری
بی نه ئینان] ب راستی تهو مله ته کی گونه کار بوون. ﴿۷۶﴾ قیجا وه ختی هه قی و راستی ژ ده ف مه بؤ وان
هاتی، گوتن ب راستی تهفه سحر و سی ره به ندییه کا ناشکه رایه. ﴿۷۷﴾ موسایی گوت: ته ری هوی ن دیژنه
هه قی بی پشتی بؤ هه وه هاتی، تهفه سی ره به ندییه، ته ری تهفه سحر و سی ره به ندییه؟! ب راستی سی ره به ند
ب سه رناکه فن و سه رفه راز نابن. ﴿۷۸﴾ گوتن: ته ری تو بؤ مه هاتی، دا مه ژ وی بده یه پاش یا مه باب
و باپی ریت خو ل سه ر دیتین؟! و دا مه زنا تی د ئه ر دیدا به س بؤ هه وه هه ر دو یان بیت، ته م باوهر ژ هه وه
هه ر دو یان ناکه یین.

وَقَالَ فِرْعَوْنُ أَتَشْعُونَ بِي كُلِّ سَجَرٍ عَلِيمٍ ﴿٧٩﴾ فَلَمَّا جَاءَ السَّحَرَةُ
 قَالُوا لَهُمْ مُوسَى الْقَوْمُ أَشْعَرُ مُلْكُوتٍ ﴿٨٠﴾ فَلَمَّا الْقَوْمُ قَالَ
 مُوسَى مَا جِئْتُكُمْ بِالسَّحَرِ إِنَّ اللَّهَ سَيُطْلِقُهُ وَإِنَّ اللَّهَ لَا يَضِلُّ
 عَمَلُ الْمُفْسِدِينَ ﴿٨١﴾ وَيُحَقِّقُ اللَّهُ الْحَقَّ بِكَلِمَتِهِ وَلَوْ كَرِهَ
 الْمُجْرِمُونَ ﴿٨٢﴾ فَمَاءَ آمَنَ لِمُوسَى الْأَذْرَبَةُ مِنْ قَوْمِهِ عَلَى
 خَوْفٍ مِنْ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِمْ أَنْ يَفْتِنَهُمْ وَإِنْ فِرْعَوْنُ لَعَالٍ
 فِي الْأَرْضِ وَإِنَّهُ لَمِنَ الْمُسْرِفِينَ ﴿٨٣﴾ وَقَالَ مُوسَى يَقَوْمِ
 كُنْتُمْ آمَنْتُمْ بِاللَّهِ فَعَلَيْهِ تَوَكَّلُوا إِنْ كُنْتُمْ مُسْلِمِينَ ﴿٨٤﴾
 فَقَالُوا عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْنَا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٨٥﴾
 وَتَجْتَازَ حُجَّتَكَ مِنَ الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٨٦﴾ وَأَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى
 وَأَخِيهِ أَنْ تَبَوَّءَا الْقَوْمَ مَكْنًى بِمِصْرَ يَبُوءُوا وَاجْعَلُوا بُيُوتَكُمْ
 قِبْلَةً وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٨٧﴾ وَقَالَ مُوسَى
 رَبَّنَا إِنَّكَ آتَيْتَ فِرْعَوْنَ وَمَلَئَهُ زِينَةً وَأَمْوَالًا فِي الْحَيَاةِ
 الدُّنْيَا رَبَّنَا لِيُضِلُّوا عَنْ سَبِيلِكَ رَبَّنَا أَخْلُصْ عَلَيْنَا أَمْوَالَهُمْ
 وَأَشْدُدْ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُوا حَتَّى يَرَوْا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿٨٨﴾

﴿٧٩﴾ و فیرعهونى گوت: کا هه ر سیره بنده کى
 زیده زانا بو من بینن. ﴿٨٠﴾ فیتجا وهختى سیره بنده
 هاتین، موسایى گوته وان: کا بافیژن یا هه وه دفت
 بافیژن لژ رستک و وهریست خو، سحرا هه وه دفت
 بکه، بکه. ﴿٨١﴾ فیتجا وهختى وان [وهریست خو]
 هافیتین [وسحرا خو کرین]، موسایى گوت: تهو
 تشى هه وه کرى و ئینایى سحره، ب راستى خودى
 زوى دى پویچکته، ب راستى خودى کارى خرابان
 راست نائینت. ﴿٨٢﴾ و خودى دى ب که لامى خو
 [تهوى ب وه حى بو وان ئینایى] هه قیى ناشکه راکته
 و سه ریخت، خو ته گهر گونه هکار و خرابان نه قیت
 زى. ﴿٨٣﴾ فیتجا [دگهل دینا فان موعجیزه و ئایه تان
 زى] که سى باوهرى ب موسایى نه ئینا، کیمه کا
 دوینده ها ئسرائیلیان نه بیت، و دلى وان زى یى
 ب ترس بوو ژ فیرعهونى و که نکه نه ییت وى، نه کو
 ب خورسى وان ژ دینى وان فه که ن و نه زیته بدنه،
 ب راستى فیرعهون یى زال و دهسته هلاتدار بوو د
 نه ردیدا، و ب راستى تهو ژ گونه هکاریت زیده خراب

بوو. ﴿٨٤﴾ و موسایى گوت: مله تى من، ته گهر هه وه راست باوهرى ب خودى ئیناییه، پا خو هله په سیرنى
 و پشتا خو پى گریده، ته گهر هوین تهو بن ییت هه وه خو سپار تیه خودى. ﴿٨٥﴾ ئینا گوتن: ب راستى
 مه خو هله سارته خودى، و مه پشتا خو پى موکوم کر، خودایى مه تو مه ب دهستیت گاور و سته مکاران
 جهر به نه که ی [و مه نه ئیخیه د بن ئیزا و نه زیته تا وان، کو مه ژ دینى مه فه که ن]. ﴿٨٦﴾ و ب ره ها خو مه
 ژ مله تى گاور بزگار بکه. ﴿٨٧﴾ و مه وه حى بو موسایى و برایى وى هنارت، هوین هه ردو د مسریدا
 هنده خانسیان بو مله تى خو ئاماده بکه، و خانسییت خو بکه نه مزگه فت و بهر قیبله بکه [و هوساب
 نهینى] نفیژان د وان خانسیانفه بکه، و مزگینیى [ب سه رکه قتنى] بده خودان باوهران. ﴿٨٨﴾ و موسایى
 گوت: هه ی خودایى مه، ب راستى ته د ژيانا دنیا ییدا زینت و گه له ک جوییت مالی ییت داینه فیرعهونى
 و که نکه نه ییت وى، و خودایى مه ته فه زى یا بوویه ته گهر اهندى به نده ییت ته ژ ریکا ته دهر بیخن و بهرزه
 بکه، خودایى مه، تو مالى وان بى سهرو شوین بکه و دلیت وان رهق بکه، نى هه تا تهو ئیزایا ب ژان و
 دژوار نه بینن، باوهریى نائین.

﴿۸۹﴾ [خودى] گوتته وان [ئانكو موساى و هاروونى]: ب راستى دوعا يا هه وه هاته قه بويلكرن، قيجا هوين هه ردو خو راگرن [بمينه ل سهر باوه ريسا خو]، و پيكا تهويت نه زان نه گرن. ﴿۹۰﴾ و مه سرائيل ژ دهريايى ده ربا زكرن، و فیرهون و له شكه رى خو ژ نه هه قى و ژ بى به ختى دانه دويف وان، هه تا فیرهون كه قيسى بهر خه ندقاندنى گوت: من باوه رى ئينا كو ب راستى ژ بلى وى خودايى سرائيليان باوه رى پى ئينايى، چو خوداييت دى نين، و نه ز ژ خودان باوه رانم. ﴿۹۱﴾ ژ نوى ته باوه رى ئينا [ژ نوى تو باوه ريسى دئنى، پشتى تو ژ زيانى بى هيشى بووى؟]، و ته به رى نوكه نه گوهدارى دكر، و تو ژ خرابكاران بووى؟! ﴿۹۲﴾ نه فرؤ هم دى كه له خى ته ژ ئافى ده رئين، دا تو بوييت دويف خو دا ببسيه چام و عيرهت. ب راستى گه لهك ژ خه لكى ژ نيشان و ئايه تيت مه، دى ئاگه هن. ﴿۹۳﴾ و مه سرائيل ل جهه كى باش ئاكنجى كرن، و مه رزقه كى پاقر دا وان، و نه ول سهر دىنى خو ژيك جودا نه بوون هه تا

قَالَ قَدْ أُجِيتَ دَعْوَتُكُمْ فَأَسْتَقِيمَا وَلَا تَتَّبِعَان سَبِيلَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿۸۹﴾ وَجَوَزْنَا بِبَنِي إِسْرَءِيلَ الْبَحْرَ فَأَتْبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ وَجَحُّودُهُ بَغْيًا وَعَدًّا وَحَاقَ إِذَا أَدْرَكَهُ الْفَرَقُ قَالَ ءَأَمِنْتُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا الَّذِي ءَأَمَنْتُ بِهِ بَنُو إِسْرَءِيلَ وَأَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿۹۰﴾ أَلَكُنْ وَقَدْ عَصَيْتَ قَبْلَ وَكُنْتَ مِنَ الْمُفْسِدِينَ ﴿۹۱﴾ فَأَيُّ يَوْمَ نُنَجِّيكَ بِبَدَنِكَ لَتَكُونَنَّ لِمَنْ خَلَقَكَ آيَةً وَإِنْ كَثُرَ مِنَ النَّاسِ عَنْ آيَاتِنَا لَيُفْلِتُونَ ﴿۹۲﴾ وَلَقَدْ بَوَّأْنَا بَنِي إِسْرَءِيلَ مَبْرَأً صَدِيقَ وَرَدَّ قَهْمِهِمُ الطَّيِّبَتِ فَمَا اخْتَلَفُوا حَتَّى جَاءَهُمُ الْعِلْمُ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿۹۳﴾ فَإِنْ كُنْتَ فِي شکٍ مِمَّا أَنزَلْنَا إِلَيْكَ فَتَلِ الَّذِينَ يَفْرَوْنَ الْكَتَبِ مِنَ قَبْلِكَ لَقَدْ جَاءَكَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ﴿۹۴﴾ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الَّذِينَ كَذَبُوا بَيِّنَاتٍ أَنَّهُمْ قَتَلُوا مِنَ الْخَنَسِيرِينَ ﴿۹۵﴾ إِنَّ الَّذِينَ حَقَّتْ عَلَيْهِمْ كَلِمَتُ رَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿۹۶﴾ وَلَوْ جَاءَ تَهُمْ كُلُّ آيَةٍ حَتَّى يَرَوْا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿۹۷﴾

تهورات بو وان نه هاتى، ب راستى خودايى ته پوژا قيامه تى دى حوكمى دنا به را واندا كهت، ل سهر وى تشتى نه و تيدا ژيك جودا. ﴿۹۴﴾ قيجا ته گهر تو ب وى تشتى مه بو ته ئيناييه خوارى يى دودلى، پسپارا وان بكه تهويت به رى ته كتيبت ته سماني [تهوراتى و ننجيلى] دخوين، ب سويند هه قيه ژ خودايى ته بو ته هاتى، قيجا هشير به ژ دودلان نه به. ﴿۹۵﴾ و نه به ژ وان تهويت نيشان و ئايه تيت خودى دوه و دانايين، ته گهر تو ژى دى ژ زيانكاران بى. ﴿۹۶﴾ ب راستى تهويت عه زابا خودى ل سهر واجب بووى، باوه ريسى نائين [ئانكو دى مرن و نهو گاور]. ﴿۹۷﴾ و ته گهر هه مى نيشان و ئايه تيت خودى بگه هه وان، باوه ريسى نائين هه تائيزاب ژان و دژوار نه بينن [هنگى ژ نوى دى باوه ريسى ئين و هكى فیرهونى، بهلى هنگى باوه ريسا وان فايده وى وان ناكهت].

قَالُوا لَكَ أَنْتَ قَرِيبٌ ۖ أَمَنْتَ فَفَعَلْنَا بِمَنْهَا إِلَّا قَوْمَ يُونُسَ
لَمَاءَ أَمْوَأَكْ شَفَعْنَا عَنْهُمْ عَذَابَ الْخِزْيِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
وَمَتَّعْنَاهُمْ إِلَىٰ حِينٍ ۝۸۸ وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَأَمَنَّ مِنَ فِي الْأَرْضِ
كُلَّهُمْ جَمِيعًا ۖ أَفَأَنْتَ تُكْذِرُ النَّاسَ حَتَّىٰ يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ۝۸۹
وَمَا كَانَ لِلنَّفْسِ أَنْ تُؤْمِنَ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَيَجْعَلُ الرِّجْسَ
عَلَى الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ۝۹۰ قُلْ أَنْظِرُوا مَاذَا فِي السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَمَا تُغْنِي الْآيَاتُ وَالنُّذُرُ عَنْ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ ۝۹۱
فَهَلْ يَنْتَظِرُونَ إِلَّا مِثْلَ آيَاتِ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِهِمْ
قُلْ فَانظُرُوا إِلَىٰ مَعَكُمْ مِنَ الْمُنتَظِرِينَ ۝۹۲ ثُمَّ نُنْجِ
رُسُلَنَا وَالَّذِينَ ءَامَنُوا كَذَلِكَ حَقًّا عَلَيْنَا نَجِ الْمُؤْمِنِينَ ۝۹۳
قُلْ يَتْلِيهَا النَّاسُ إِن كُنْتُمْ فِي شَكٍّ مِنْ دِينِي فَلَا أَعْبُدُ الَّذِينَ
تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَكِنْ أَعْبُدُ اللَّهَ الَّذِي يَتَوَفَّاكُمْ وَأُمِرْتُ
أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ۝۹۴ وَأَنْ أَقْرُبَ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا
وَلَا تَكُونَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ۝۹۵ وَلَا تَدْعُ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا
يَنْفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ فَإِنْ فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذًا مِنَ الظَّالِمِينَ ۝۹۶

﴿۹۸﴾ قیجا بلا گونده کی ژ وان گوندیت مه برینه
هیلاکی باوهری ئینابایه بهری مه ئیزا ب سهری وان
دئینا، دا باوهرییا وان مفا گه هاندبایه وان، وه کی مله تی
یونس پیغه مبه ر [ئانکو ژ بلی مله تی یونس پیغه مبه ر
چو گوند و باژیران بهری هاتنا عه زابی باوهری
نه ئینابییه کو باوهرییا وان فایده ی وان کریت]، قیجا
وه حتی مله تی یونس پیغه مبه ر [بهری هاتنا عه زابی]
باوهری ئینابی، مه ژ ی عه زاب و ئیزایا هه تکبه ر د
ژینا دنیا پیدال سهر وان راکر، و مه هه تا دمه کی
دیار کری [ئانکو ده می مرنی] خوشی و چاکی پی
دانه وان. ﴿۹۹﴾ و نه گهر خودایی ته قیابایه، دا هند ی
ل سهر رویی ئه ردی هه می باوهری بی ئین، قیجا ما
تو دی خورتیی ل خه لکی که ی دا باوهری بی بین؟!
﴿۱۰۰﴾ و کهس نه شیت باوهری بی بینیت نه و نه بیت
یی خودی ده ستورای دای [ئانکو ژ بلی وان ییت
خودی ده ستورای باوهری بیانا وان دای، که سی دیتر
نه شیت ژ ده ف خو باوهری بی بینیت]، و خودی دی ئیزا
و رسوایی ب سهر واندا ئینیت، نه ویت عه قلی خو د
نیشان و نایه بیت خودیدا ب کار نه ئین. ﴿۱۰۱﴾ بیژه: [گه لی گاوران] کا به ری خو بدنه ئه رد و نه سمانان کا
چ تیدا هیه؟ به لی نشان و نایه ت و ترساندن دی چ گه هینه وان نه ویت باوهری بی نه ئین. ﴿۱۰۲﴾ قیجا ئه ری
ئه ول هیقییا وان روزه نه ویت بوییت بهری وان هاتین [باوهری ب پیغه مبه ران نه دئینان و ژ بهر هند ی
خودی ئیزادان]، [هه ی موحه مه د] بیژه: خو بگرن نه ز ژ ی د گه ل هه وه دی خو گرم [دی ژ چافه رییان بم].
﴿۱۰۳﴾ باشی ئه م [وه حتی هاتنا ئیزایی و ئاتاف] پیغه مبه ریت خو و ییت باوهری ب وان ئینابین رزگار
دکه یین، و هؤسا حه قی و راستی ل سهر مه دکه فیت، ئه م خودان باوهران رزگار بکه یین. ﴿۱۰۴﴾ [هه ی
موحه مه د] بیژه: گه لی مرو فان نه گهر هوین د دینی مندا ییت دودل و ب گومان بن، نه ز نه ویت هوین ژ بلی
خودی دیتر یسن، ناپه ر یسم، به لی ئه ز وی خودایی ب تنی دیتر یسم نه ویت هه وه دمرینیت، و فهر مانا من یا
هاتییه کرن نه ز خودان باوهران بم. ﴿۱۰۵﴾ و [فهر مانا من یا هاتییه کرن] نه ز خو راست و دورست بکه م
بو دینی راست و دویر ژ خواری و نه هه قیی، و نه ز ژ موشرکان نه بم. ﴿۱۰۶﴾ و ژ بلی خودی نه ز گازی و
هه وارا خو نه گه هینه می، یی نه مفای دکه هینته من و نه زیانی [و هؤسا فهر مانا من یا هاتییه کرن]، قیجا
نه گهر ته نه ف [نه گوهدارییا خودی] کر، ب راستی وی وه حتی دی ژ سته مکاران بی.

وَأَن يَمَسَّ سَكَّ اللَّهِ بَصُرًا فَلَا شَيْفَ لَهَا إِلَّا هُوَ وَأَن يُرَدَّكَ
بِخَيْرٍ فَلَا رَادَّ لِفَضْلِهِ يُصِيبُ بِهِ مَن يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ
وَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٧﴾ قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ الْحَقُّ
مِن رَّبِّكُمْ فَمَن أَهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِى لِنَفْسِهِ وَمَن ضَلَّ
فَأِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهِمَا وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ بِوَكِيلٍ ﴿١٨﴾ وَأَتَّبِعْ مَا وَصَّ
إِلَيْكَ وَأَصْبِرْ حَتَّىٰ يَخُصَّكَ اللَّهُ وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ﴿١٩﴾

سورة هود

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّكِبِ أَحْكَمَتْ أَيْتُهُ ثُمَّ فُصِّلَتْ مِنْ لَدُنْ حَكِيمٍ خَبِيرٍ ﴿١﴾
أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ إِنِّي لَكُم مِّنْ نَّبِيرٌ وَنَذِيرٌ ﴿٢﴾ وَأَن أَسْتَغْفِرُوا
رَبَّكُمْ تُؤْتُوا إِلَيْهِ يَسْتَعِزُّكُمْ مَتَاعًا حَسَنًا إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى وَيُؤْتِ
كُلَّ ذِي فَضْلٍ فَضْلَهُ وَإِن تَوَلَّوْا فَإِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ
كَبِيرٍ ﴿٣﴾ إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤﴾ أَلَّا أَنَّهُمْ
يَتَّبِعُونَ صُدُورَهُمْ لِيَسْتَخْفُوا مِنْهُ أَلَا جِنَّةٌ يَسْتَعِشُونَ ثِيَابَهُمْ
يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٥﴾

﴿١٧﴾ و ته گهر خودی [بو جه پاندنا ته] زیانی
بگه هینیه ته، کهس نینه راکهت، تهو نه بیت، و ته گهر
خودی خیره ک بو ته فیما، کهس نینه بشیت ریکی ل
که ره ما وی بگریت، خودی که ره ما خو دده ته وی،
ژ بهنده ییت خو، یی وی بقییت، و هر ته وه گونه ه
ژی بهر و دلوفان. ﴿١٨﴾ بیژ: گلی مروفان ب سویند
هه قی ژ بهری خودیقه بو هه وه هات [کو ئه ف
قورئانه یه]، قیجا هر کهسی راسته ری بوو، تهو بو
خو راسته ری بوو، و هر کهسی ژ ری دهر کهفت و
سه رداچو، ب راستی زیان ل خو کر، و نه زل سه ر
هه وه پاریزقان نینم [ئانکو نه ز نه پاریزقانی هه وه مه].
﴿١٩﴾ ول دوی وی وه حییی هه ره یا بو ته دتیت، و
بینا خو فره ه بکه هتا خودی حو کمی [دناقه را ته و
مله تی ته دا] دکهت، و هر ته وه چیرین حاکم.

سورة ناهود

ل مه که هی هاتییه خوارى (۱۲۳) نایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ [ئه لف لام را، ئه فه سی تیپن ژ (۲۸) تیپت زمانی عهره یی، نشانن ل سه ر ئی عجازا فی قورئانی کو
عه ره بان پی چینیایت قورئانه کا وه کی فی بدانن، هه رچه نده زمانی وان ژ عه ینی تیپان پی ک هاتییه]، ئه فه
کتیبه که نایه تیپت وی ب ری ک و پیکی و موکومی هاتییه داریتن، پاشی هاته جودا کرن [نایه تیپت ته حکامان
جودا، و شیرهت و چیرۆک جودا... هتد] ژ بهری خودایى کاربنه جه و شاره افه. ﴿٢﴾ [ئانکو ناهه رۆکا
وان نایه تیپت هاتییه موکومکرن و جودا کرن ئه فه یه] ژ بلی خودی کهسی دی نه په ریسن، ب راستی نه ز ژ نک
خودیقه بو هه وه مز گینین و ئاگه هدار که رم. ﴿٣﴾ و داخو ازا گونه ه ژیرنی ژ خودایى خو بکه ن، پاشی
ژ کریاریت خو په شیپان ببن، و توبه بکه ن و ل خودی بزقن، دا ته و ژ یانا هه وه ب چاکی هه تا ده مه کی
ئاشکه را کری خو ش بکهت، و دا که ره ما خو د گه ل هه ر خودان تاعهت و کاره کی قه نه ج بکهت، و ته گهر
به ری خو [ژ فی فهرمانی] وهر گیرن، قیجا ب راستی ترسا من ژ ئیازا پوژه کا مه ز نه ب سه ر هه وه دا بهیت
کو پوژا قیامه تییه. ﴿٤﴾ [بزائن] زفرینا هه وه ب بال خودیقه یه، و تهو ب خو ژ ی ل سه ر هه می تستان یی
دهسته ه لاتداره. ﴿٥﴾ ئاگه هدار بن و هشیار بن، تهو سینگی خو ب دژنییی دیچن [ئانکو دورپوینه] دا خو
ژ بیته مبه ری فه شیرن، هشیار بن ده می تهو جلکیت خو ل خو دیچن، خودی ب ئاگه ه ژ وی یا تهو نه په نی
و ئاشکه را، دکهن. ب راستی تهو یی ب ئاگه ه ژ وی یی د دلان و سینگاندا فه شار تی.

الجزء
الثاني عشر

* وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ رِزْقُهَا وَيَعْلَمُ
مُسْتَقَرَّهَا وَمُسْتَوْدَعَهَا كُلٌّ فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ١٠ وَهُوَ
الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَكَانَ
عَرْشُهُ عَلَى الْمَاءِ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا وَلَئِنْ
قُلْتُمْ إِنَّا كُفْرُؤُنَا مِن بَعْدِ الْمَوْتِ لَيَقُولَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا
إِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ ١١ وَلَئِنْ أَخَّرْنَا عَنْهُمُ الْعَذَابَ إِلَى
أُمَّةٍ مَّعْدُودَةٍ لَيَقُولُنَّ مَا يَحْبِسُهُ أَلَّا يَوْمَ يَأْتِيهِمْ لَيْسَ
مَصْرُوفًا عَنْهُمْ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ١٢
وَلَئِنْ أَذَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً ثُمَّ نَزَعْنَاهَا مِنْهُ إِنَّهُ
لَيَكُونُ مِنَّا كَافِرٌ ١٣ وَلَئِنْ أَذَقْنَاهُ نِعْمَاءَ بَعْدَ ضَرَاءٍ
مَسَّةٍ لَيَقُولَنَّ ذَهَبَ السَّيِّئَاتِ عَنِّي إِنَّهُ لَفَرِحَ فَخُورٌ ١٤
إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ لَهُمْ
مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ١٥ فَلَعَلَّكَ تَارِكٌ بَعْضَ مَا وَحَىٰ إِلَيْكَ
وَضَائِقٌ بِهِ صَدْرُكَ أَنْ يَقُولُوا لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْهِ كِتَابٌ أَوْجَاءٌ
مَعَهُ مَلَكٌ إِنَّمَا أَنْتَ نَذِيرٌ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ١٦

﴿٦﴾ چو جاندار د ئه‌رديدا نينن ته‌گه‌ر رزقي وان ل
سه‌ر خودي نه‌يت، و دزانيت جهي ئه‌و لي [د ئه‌رديدا
يان د پشتاندا به‌ري هه‌يت]، و جهي لي خو‌جه ديت
[د مال‌چويگاندا يان د گوراند، و جهي لي دمريت]،
ئه‌فه هه‌مي د کتبي‌هه‌کا ئاشکه‌رادانه کو ده‌بي پارستيه‌ه.
﴿٧﴾ و ئه‌و ئه‌وه يي ئه‌رد و ئه‌سمان د شه‌ش روراند
چيکري، و عه‌رشى وي ل سه‌ر ئافي بو [به‌ري ئه‌رد
و ئه‌سمان بينه چيکرن] دا هه‌وه به‌جهر بينيت کا کارى
کي ژ هه‌وه باشته [ژ يي کي]، و ته‌گه‌ر بيژى، ب
راستي هوين پشتي مرنى دى ساخ به‌فه، ئه‌ويت
گاوروبوين دى بيژن: ئه‌فه ژ سي‌ره به‌نديه‌ه کا ئاشکه‌را
پي‌قه‌تر نينه. ﴿٨﴾ و ته‌گه‌ر ئه‌م ئيزا و جزا کرنا وان هه‌تا
ده‌مه‌کي ئاشکه‌را گيرو بکه‌ين، [ئه‌ويت گاورا] دى
بيژن: کا ئه‌و ئيزا دا بو مه‌تيت، چ پي لي گرتيه‌ه؟
هشيار بن! رورانه‌و ئيزا بو وان دتيت، ژ وان نايته
فه‌گرتن، و ئه‌و ئيزا يا وان ترانه‌ پي دکر و له‌هه‌ لي دکر،
دورماندوريت وان گرتن. ﴿٩﴾ و ته‌گه‌ر ئه‌م ژ ره‌خي
خو‌فه نيمه‌ت و دلوفانيه‌ه کي بگه‌هيننه مروفي پاشى

مه‌ ژي فه‌گرت، ئه‌و [ژ دلوفانيا مه‌] زوى بي هيشي ديت، و ئه‌و قه‌نجييت به‌ري، مه‌ د گه‌ل کرين ژ بيرا
خو‌د به‌ت. ﴿١٠﴾ و ب راستي ته‌گه‌ر ئه‌م پشتي ته‌نگافي و نه‌خوشي ني‌عمه‌تان د گه‌ل بکه‌ين و بگه‌هينيني دى
بيژيت: ني ته‌نگافي و نه‌خوشي ل سه‌ر من نه‌مان [چون]، فيجا يي به‌تران و قه‌به‌يه. ﴿١١﴾ ژ بلي وان مروقان
ييت بينا خو‌فه‌ه کرين و کار و کرياريت قه‌نج کرين [ئه‌فه ده‌ردو کراساندا ل به‌ر خو‌رادو هستن، و
ته‌گه‌ر خودي خير و که‌رمه‌هک د گه‌ل وان کر، سوپاسيا خودي دکه‌ن و ته‌گه‌ر ئاتافه‌هک يان نه‌خوشييه‌هک
ب سه‌ري وان هات، ژ ده‌ما خودي بي هيشي نابن] بو فان گونه‌ه ژي‌برن، و خه‌لاته‌کي مه‌زن هه‌يه.
﴿١٢﴾ تي هه‌يه تو هنده‌هک ژ وه‌حيا بو ته‌هاتي، به‌يلي دلي ته‌هنگ بيت، چونکي ديژن: بلا گه‌نجان هه‌يهک
بو هاتباهه‌ خواري، يان ملياکه‌ته‌هک د گه‌ل هاتباهه‌ شاده‌يي بو داباهه‌، [دا مه‌ ژي باوه‌ري پي ئيناباهه‌] تو به‌س
ئاگه‌هدار که‌ري، و خودييه‌ ل سه‌ر هه‌مي تستان پاريزشان و چاقدري.

اَمْ يَقُولُونَ افْتَرَيْنَاهُ قُلْ قَاتِلُوا عَشْرَ مُوَيْمِلَةٍ مُّفَرِّقَتٍ
 وَاَدْعُوا مَنْ اَسْتَطَعْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٣﴾
 فَاَلَمْ يَسْتَجِبْوا لَكُمْ فَاعْلَمُوا اَنَّمَا اُنْزِلَ بِعِلْمِ اللَّهِ وَاَنْ
 لَا اِلَهَ اِلَّا هُوَ قَهْلًا اُنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿١٤﴾ مَنْ كَانَ يَرْيدُ الْحَيٰوةَ
 الدُّنْيَا وَزِينَتِهَا نُوفِ اِلَيْهِمْ اَعْمَلْنَاهُمْ فِيْهَا وَهُمْ فِيْهَا
 لَا يَخْشَوْنَ ﴿١٥﴾ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ لَيْسَ لَهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ اِلَّا
 النَّارُ وَحِطَّ مَا صَنَعُوا فِيْهَا وَبَطِلَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾
 اَفَمَنْ كَانَ عَلَىٰ يَتِيْمٍ مِنْ رَّبِّهٖ وَيَتْلُوْهُ شَاهِدٌ مِنْهُ وَمِنْ قَبْلِهِ
 كِتٰبٌ مُّوْحًى اِمَامًا وَرَحْمَةً اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ يُؤْمِنُوْنَ بِهِ وَمَنْ يَكْفُرْ
 بِهِ مِنَ الْاَحْزَابِ فَالْاَنَارُ مَوْعِدُهُمْ فَلَا تَكُ فِيْ مَرْجِعٍ مِّنْهُ اِلَّا
 الْحَقُّ مِنْ رَّبِّكَ وَلٰكِنْ اَكْثَرُ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿١٧﴾ وَمَنْ
 اَظْلَمُ مِمَّنْ افْتَرٰى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا اُولٰٓئِكَ يُعْرَضُونَ عَلَىٰ
 رَبِّهِمْ وَيَقُوْلُ الْاَشْهَدُ هٰؤُلَاءِ الَّذِيْنَ كَذَبُوْا عَلَىٰ رَبِّهِمْ
 اَلَا لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِيْنَ ﴿١٨﴾ الَّذِيْنَ يَصُدُّوْنَ عَنْ سَبِيْلِ
 اللَّهِ وَيَبْغُوْنَهَا عَوًا وَهُمْ بِالْاٰخِرَةِ هُمْ كٰفِرُونَ ﴿١٩﴾

﴿۱۳﴾ یان ژى دبېژن: [موحه مه دى ئه ف قورئانه] ژ نك
 خو يا چيكرى [وژ دره و ب بال خوديغه لى ددهت]
 بېژه: ته گهر هوين راست دبېژن: كاده ه سوره تيت
 وهكى وى ژ ده ف خو بينن، ته گهر راسته نه ز نك
 خو چى دكه م. و بو قى چهندي و بو هاريكاري سا
 خو، هه كه سى هوين بشين ژ بل خودى داخو ازى
 ژى بكه ن، داخو ازى ژى بكه ن. ﴿۱۴﴾ فيجا ته گهر
 وان بهر سقا هه وه نه دا [و نه چار بوون و نه شيان وى
 بكه ن يا هوين ژى دخوا زن]، بزائن ب راستى ئه ف
 قورئانه ب زانينا خودى ب تنى هاتيه خو ازى، چو
 بهرستى ژ خودى پيغه تر نينن، فيجا ما هوين موسلمان
 نابن. ﴿۱۵﴾ هه كه سى ژيان و خه ملا دنيائى بشيت،
 ئه م دى بى كئياسى بهرانبه ر كارى وان دهينه وان و
 د دنيابيدا چو ژ وان نائيه كيمكرن. ﴿۱۶﴾ ئه فان د
 ئاخره تيدا ژ ناگرى پيغه تر چويى دى بونينه، و كار
 و كريارت وان د دنيابيدا كرين، د ئاخره تيدا پويچ
 بوون، و كارى وان دكر هه مى يى پويچه [چونكى
 بو خودى نه هاتيه كرن]. ﴿۱۷﴾ ئه رى يى بهلگه و

نيشانه كا ئاشكه را ز ره خى خوديغه هه بيت، و شاهده ك ژى ژ به رى خوديغه د گهل هه بيت و ب هيز بيخيت
 [كو قورئانه]، و به رى قورئانى ژى كئيا موساىى كو پيشى و دلوفانى بوو، شاده ييى بو بدهت، ئه فئت
 هه نى [ئه فئت ب فان سالو خه تان هاتينه په سنكرن كو بهلگه و نيشان د گهلن، و شاهد ل دويف شاهدى،
 شاده ييى بو ددهن] باوه رىيى ب پيغه مبه رى و قورئانى دئينن، و هه ر كه سى ژ خه لكى مه كه مى و هه مى
 خودانيت دينان، باوه رىيى ب پيغه مبه رى و قورئانى نه ئينيت و گاور بيت، ب راستى ئاگر جهى وييه، فيجا
 بلا بو ته چو گومان دهره هقا قورئانيدا چى نه بيت، ب راستى ئه ف قورئانه ژ خودايى تهيه، به لى بارابتر
 مرؤفان باوه رىيى نائينن. ﴿۱۸﴾ ئه رى ما كى ژ وى سته مكار تره ئه وى دره وان ژ كيسى خودايى خو دكه ت،
 ئه فئت هؤسا دى بهرانبه رى خودى ئينه راوه ستانندن، و شاهد [ژ مليا كه ت و پيغه مبه ران] دى دبېژن: ئه فنه
 دره و ژ كيسى خودى دكرن، بزائن! ب راستى له عنه تا خودى ل سته مكاران بيت. ﴿۱۹﴾ ئه و [سته مكار] ييت
 ريكا خودى ژ خه لكى دگرن و دفين يا خوار و فيچ بيت [دا خه لكى ژى بدهنه پاش]، و وان ب خو باوه رى
 ب رؤزا قيامه تى نهى.

أُولَئِكَ لَمْ يَكُونُوا مُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَمَا كَانْ لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ أَوْلِيَاءٍ يُضَعِفُ لَهُمْ الْعَذَابَ مَا كَانُوا يَسْتَخْلِفُونَ السَّمْعَ وَمَا كَانُوا يُبْصِرُونَ ﴿٢٠﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَصَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٢١﴾ لَأَجْرَمَ أَنَّهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمْ الْخَسِرُونَ ﴿٢٢﴾ إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَأَخْبَتُوا إِلَىٰ رَبِّهِمْ أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٣﴾ مَثَلُ الْفَرِيقَيْنِ كَالْأَصْمَىٰ وَالْبَصِيرِ وَالسَّمِيعِ هَلْ يَسْتَوِيَانِ مَثَلًا أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٢٤﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ إِتَىٰ لَكُمْ نَذِيرٌ مُبِينٌ ﴿٢٥﴾ أَنْ لَا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمِ الْيَوْمِ ﴿٢٦﴾ فَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ مَا تَرَكْتَ إِلَّا بَشَرًا مِثْلَنَا وَمَا تَرَكْتَ أَتَّبَعَكَ إِلَّا الَّذِينَ هُمْ أَرَادُوا أَنْ يُبَادُوا أَتَرَىٰ وَمَا تَرَىٰ لَكُمْ عَلَيْنَا مِنْ فَضْلٍ بَلْ تَنْظُرُونَ كَذِبِينَ ﴿٢٧﴾ قَالَ يَقَوْمِ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كُنْتُ عَلَىٰ بَيْنِهِمْ مِنْ رَبِّي وَءَاتَنِي رَحْمَةً مِنْ عِنْدِهِ فَعَمِيتُ عَلَيْكُمْ أَنْزَلْتُكُمْ هَٰؤُلَاءِ وَاتَّخَذْتُمْ لَهَا كُرْهُونَ ﴿٢٨﴾

﴿۲۰﴾ ئەفە نەشەن خودی نەچار بکەن کو وان د ئەردیدا ئیزا نەدەت، و وان ژ بلی خودی چو پشته فان نینن وان ژ ئیزایا خودی بدەتە باش، ئیزا ل سەر دوقات لی دئیت، و ئەوان نەدشیا راستیی گولی بین، و نەدشیان زی راستیی بینن. ﴿۲۱﴾ ئەفان زیان ل خو کریمە و ئەو درەوا وان دکر [کو مەهەدریا بوتانە] ل وان بەرزەبوو. ﴿۲۲﴾ ب راستی و بی گومان رۆژا قیامەتی هەر ئەو د خوسارەتن. ﴿۲۳﴾ ب راستی ئەوێت باوەری ئیناین، و کار و کریاریت قەنج کرین، و د راستا خودیدا خو شکاندین و ترسیاین و ب بال خودایی خو فە زفرین، ئەفە بەحەشتینە و هەر و هەر دئ د بەحەشتیدا مینن. ﴿۲۴﴾ مەتە لا هەردو جوین و دەستەکان، وەکی یی کۆرە و یی کەر، و یی ب چاف و یی ب گوھە، ئەری ما ئەفە وەکی ئیکن؟ ئەری ما هوین هزرا خو ناکەن؟! ﴿۲۵﴾ ب سویند مە نوح پیغەمبەر بو ملەتی وی ەنارت [گۆتە وان]، ب راستی ئەز بو هەو ئەگە هدار کەرەکی ئاشکەرەمە. ﴿۲۶﴾ ژ خودی پیغەتر چو یی دی نەپەرئسن، ب راستی ئەز دترسم [ئەگەر هوین باوەر ژ من نەکەن] ئیزایا رۆژەکا گران و دژوار ب سەر هەو هەدا بیت. ﴿۲۷﴾ گرە گریت ملەتی وی ئەوێت گاوریو بوین گۆتنی: ئەم تە ژ مروفەکی وەکی خو پیغەتر نابینن [ئانکو توژی وەکی مەیی، و ئەم تە پیغەمبەر نابینن]، و ئەم نابینن کەسەکی وەساب دویف تە کەفئیت ژ فەقیر و ژاریت مە پیغەتر... ئەوێت سادە و ساویلکە. و ئەم نابینن هوین تەشتەکی ژ مە زیدەتر و چیترن، بەلکی ئەم هەو درەوین دینن [قنجا چاوا دئ باوەریی ب هەو ئینن]. ﴿۲۸﴾ [نوح پیغەمبەر بەرسقا وان دا] گۆت: ملەتی من کا بو من بیژن: ئەگەر من نیشان و بەلگەیی ت ئاشکەرە ژ نك خودایی خو هەبن [کو ئاشکەرەا بیت ئەز پیغەمبەرم]، و دلوفانی ژ نك خو ب من برییت، و پیغەمبەراتی دابیتە من [و ئەو بەلگە و نیشان و ئەو دلوفانیە کو پیغەمبەراتیە] ژ هەو هاتبیتە فەشارتن و ل بەر هەو بەرزە بوو بیت، ئەری ما ئەز دشییم هەو نەچار بکەم، و ب خورتی باوەریی بیخەمە دلێت هەو هەدا، و هەو ب خو نەقیت.

وَيَقُولُ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مَا لَئِنْ آجَرِي إِلَّا عِلِّيَّ اللَّهُ وَمَا أَنَا
 بِطَارِدِ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّهُمْ مُلْقَوُا رَبَّهُمْ وَلَكِنَّ آيَاتِي أَرْسِلُكُمْ قَوْمًا
 يَجْهَلُونَ ﴿٣١﴾ وَيَقُولُونَ مَنْ يُضَرُّنِي مِنَ اللَّهِ إِنْ طَرَدْتُهُمْ أَفَلَا
 تَذَكَّرُونَ ﴿٣٢﴾ وَلَا أَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي خَزَائِنُ اللَّهِ وَلَا
 أَعْلَمُ الْغَيْبَ وَلَا أَقُولُ إِنِّي مَلَكٌ وَلَا أَقُولُ لِلَّذِينَ تَزْدَرِي
 أَعْيُنُكُمْ لَنْ يُؤْتِيَهُمُ اللَّهُ خَيْرًا اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا فِي أَنْفُسِهِمْ إِنِّي
 إِذْ لَأَمِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٣٣﴾ قَالُوا إِنَّمَا نَحْنُ قَدَجِدُ لَنَا قَوْمًا كَثَرَتْ جِدَالَنَا
 فَأْتُوا بِنَا بَعْدَ مَا نَحْنُ كُنْتُمْ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٣٤﴾ قَالَ إِنَّمَا
 يَأْتِيَكُمْ بِهِ اللَّهُ إِنْ شَاءَ وَمَا أَنَا بِمُتَّبِعٍ لَهُ ﴿٣٥﴾ وَلَا يَنْفَعُكُمْ
 نَصْحِي إِنْ أَرَدْتُ أَنْ أُنْصَحَ لَكُمْ إِنْ كَانَ اللَّهُ يُرِيدُ أَنْ
 يُغْوِيَكُمْ هُوَ رَبُّكُمْ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٣٦﴾ أَمْ يَقُولُونَ أَفَتَرَاهُ
 قُلُوبًا إِنْ أَفْتَرَيْنَاهُ فَعَلَىٰ آيَاتِهِ وَأَنَا بَرِيءٌ مِمَّا تُجَادِلُونَ ﴿٣٧﴾
 وَأَوْحَىٰ إِلَيْ نُوْحٍ أَنَّهُ لَنْ يُؤْمِنَ مِنْ قَوْمِكَ إِلَّا مَنْ قَدْ آمَنَ
 فَلَا تَتَّبِعِ الْبَاطِلَ بَلِ اتَّبِعْ أَهْلَ الْبَيْتِ وَأَصْنَعِ الْفَالِكَ بِأَعْيُنِنَا
 وَوَحْيُنَا وَلَا تُلْخِطْ لِنَا فِي الَّذِينَ ظَلَمُوا إِنَّهُمْ مُعْرِضُونَ ﴿٣٨﴾

﴿۳۱﴾ هه ی مله تی من، ئەز بەرانبەری گەھاندنا نامەیا خودی، چو مالی ژ هه وه ناخوایم، چونکی خەلاتی من بەس ل سەر خودییە، و ئەز وان کەسیت باوهری ئینایین [ئەوێت هوین فەقیر و ژار دینین] ژ دەف خۆ ناکەمە دەری، چونکی ب راستی ئەو دی گەھنە خودایی خۆ [دی وان خەلات کەت]، بەلی ب راستی ئەز دینیم هوین مله ته کن، خۆ نه زان دکەن [دەمی هوین وان کیم دینین و خۆ چیت دینین].

﴿۳۲﴾ هه ی مله تی من، ئەری کی دی هاریکاریا من کەت بەرانبەر خودی [ئەگەر ئەز ئیزادام و تولا وان ژ من فەکر] گاغا من دەریخستن، ما هوین هزرا خۆ ناکەن؟ ﴿۳۱﴾ [هه ی مله تی من] و ئەز نابێژمە هه وه خزینە و گەنجانەیی خۆی ییت ل دەف من [کا وەر ن دا بدەمە هه وه]، و ب راستی تەشتی نەدیار و نەبەرچا ف ژ ی ئەز نوزانم، و ئەز نابێژم ئەز ملیاکەتم ژ ی، و ئەز نابێژمە وان ئەوێت د چافیت هه وه دا کیم و شکهستی، خودی کەرەمی د گەل وان ناکەت، خودی چیت یا دلی واندانیت، ئەگەر من وه گوت

هنگی ئەز ژ سته مکارانم. ﴿۳۲﴾ گوتن: هه ی نوح ب راستی ته چره پ د گەل مه کر، و ته زیده د گەل مه درێژ کر، ئەگەر تو راست دیژی ئەو ئیزایا تو مه پی دترسینی بۆ مه بینە. ﴿۳۳﴾ گوت: ئەگەر خودی فیا دی ب سەر هه وه دا ئینیت، و هوین نه شین ریکی لی بگرن، و خودی نه چار بکه ن کو هه وه ئیزا نه ده ت.

﴿۳۴﴾ و شیرەتیت من فایده یی هه وه ناکەن، ئەگەر من فیا هه وه شیرەت بکه م و خودی فیا هه وه گو م را و به رزه بکه ت، ئەوه خودایی هه وه و هوین دی ب بال ویشه زفرن. ﴿۳۵﴾ یان ژ ی [موشرکیت مه که هی] دیژن: چیرۆکا نوو حی ئەفاهه [یان ئەف قورئانه موحه مه د] ژ دەف خۆ چیکریه، [هه ی موحه مه د] بیژە: ئەگەر من ژ دەف خۆ چیکرییت و ئینایت، گونەها من بۆ منه و ئەزی یی به ریمه ژ وئی گونەها هوین دکەن [ب بالقه لیدانا دره وئی ب بال منشه]. ﴿۳۶﴾ و وه حی بۆ نوو حی هاته هئارتن، ژ وان پیقه تر ئەوێت باوهری ئینایین که سی دیتر ژ مله تی ته باوهرییی نائینیت، فیجا [ماده م که سی دی ژ مله تی ته باوهرییی نائینیت] ب خه م نه که شه ژ کارئی وان دکر [کو وان تو دره وین ددانایی و ئەزه تا ته دکر، وختی تۆلقه کرنی ژ وان هات].

﴿۳۷﴾ کا تو گه مییی ل بهر چافیت مه و ب چافدیری و پارزییا مه و ب وه حییا مه چیکه، و تو مه هده ری ژ من نه خوازه بۆ وان ئەوێت سته م کرین، بی گو مان ئەو د خه ندقینه [دی هه ر خه ندقن].

﴿۳۸﴾ نوح پیغمبره گه می چئی دکر، و هر گاهه کا
گره گریست مله تی وی د بهر را بۆریانه، ترانه بۆ خو پی
دکرن، نووحی گۆته وان نه گهر هوین [بهر چیکرنا
گه میسی ل سهر ئاخئی] ترانه یان ب مه دکهن، ئی ئەم
ژی [وهختی ئیزا و توفانی] کا چاوا هوین [نه قرو]
ترانه یان ب مه دکهن، ئەم ژى وەسا دئی ترانه یان ب
هه وه کهین. ﴿۳۹﴾ فێجا نیزیك هوین دئی زانن، کا
ئیزا دئی بۆ کئی ئیت کو وی رسوا و شهر مزار بکهت؟
و ئیزیه کا هه ره وهر [کو یا پۆزا قیامه تیه] ب سهردا
بیست؟ ﴿۴۰﴾ و [نووحی گه میسیا خو چئی دکر، و مله تی
وی د بهر دهوام بوون د ترانه پیکرنا خو دا] هه تا وهختی
فهرمانا مه هاتی، و ئیزیا مه ب سهر واندا هاتی، و
ئاف د ته نویری زایی و هلاقیسی، مه گۆته نووحی ژ
هه ر نیر و مییه کی [ژ جانه وه ریت د ئه ردیدا] و کهس
و کاریت خو، ئەو نه بن ئەو ویت فهرمانا مه ب ئیزادانا
وان بۆری، و ئەو ویت باوه ری ئینایین د گه مییدا
بهلگره و سوارکه، و ژ هه ژماره کا کیم پیقه تر
باوه ری پی نه ئینا بوو. ﴿۴۱﴾ گۆت [نووحی گۆته

وَيَصْنَعُ الْفُلَ وَكَلَّمَ مَرْعَاهُ مَلَأَ مِنْ قَوْمِهِ سَخِرُوا مِنْهُ
قَالَ إِن تَسْخَرُوا مِنِّي فَإِنَّا نَسْخَرُ مِنْكُمْ كَمَا تَسْخَرُونَ ﴿٣٨﴾
فَسَوْفَ نَعْتَمُوهُ مِنْ بَيْنِهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ
مُقِيمٌ ﴿٣٩﴾ حَتَّى إِذَا جَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُورُ قُلْنَا احْمِلْ فِيهَا
مِنْ كُلِّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَن سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ
وَمَنْ أَمَنَ وَمَا أَمَنَ مَعَهُ إِلَّا قَلِيلٌ ﴿٤٠﴾ وَقَالَ أَكْبُرُ فِيهَا
بِسْمِ اللَّهِ مَجْرِبُهَا وَمُرْسَاهُ إِنَّ رَبِّي لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٤١﴾
وَهِيَ تَجْرِي بِهِمْ فِي مَوْجٍ كَالْجِبَالِ وَنَادَى نُوحٌ ابْنَهُ
وَكَانَ فِي مَعْزِلٍ ابْنُي أَتَيْكَ مَعَنَا وَلَا تَكُنْ مَعَ الْكَافِرِينَ ﴿٤٢﴾
قَالَ سَوِّىْ إِلَى جِبَلٍ يَفْصِلُنِي مِنَ الْمَاءِ قَالَ لَأَعِصِمَ الْيَوْمَ
مِنْ أَمْرِ اللَّهِ إِلَّا مَن رَّحِمَ وَحَالَ بَيْنَهُمَا الْمَوْجُ فَكَانَ مِنَ
الْمُعْرِضِينَ ﴿٤٣﴾ وَقِيلَ يَأْرَاضُ أَبْلِغِي مَاءَكَ وَبَسْمَاءُ أَفْلَحِي
وَنُحُوسُ الْمَاءُ وَفُضِيَ الْأَمْرُ وَأَسْوَدَتْ عَلَى الْجُودِيِّ وَقِيلَ
بُعْدًا لِلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٤٤﴾ وَنَادَى نُوحٌ رَبَّهُ فَقَالَ رَبِّ إِنَّ ابْنِي
مِنَ أَهْلِي وَإِنَّ وَعْدَكَ الْحَقُّ وَأَنْتَ أَحْكَمُ الْحَاكِمِينَ ﴿٤٥﴾

الْحُزْنَةُ

هه قالیت خو] ب نافئی خودی سوا ری گه میسی ببن، و نافئی خودی بینن وهختی گه می دجیت و وهختی
رادوهستیت، ب راستی خودایی من گونه هه ژیهه و دلۆفانه [فێجا نه رسن، خودی دئی هه وه رزگار کهت].
﴿۴۲﴾ و گه میسی ئەو د ناف هنده ک پیلاندا دبرن وهکی چیا یان بوون، و وی وهختی نووحی گازی کو ری
خو کر، و کو ری وی یی ژى دویر و فهدهر بوو: کو ری من، د گهل مه سوار بیه و نه مینه د گهل گا وران و
[ژ گا وران نه به نه قرو ئەو بیست خه ندقینه]. ﴿۴۳﴾ کو ری وی گۆت: ئەز دئی خو دمه چیا هکی من ژ خه ندقینی
بهاریزیت، [نووحی] گۆت: ئەقرو [بۆ کهسی] چو پاریزی بهرانه ر فهرمانا خودی نینه، ئەو نه بیست یی
خودی دلۆفانی پی بری، [نه قرو کهس ژ ئیزیا خودی نایته پارسستن]، و پیلا ئافئی کهفته د نافهه را واندا،
فێجا ئەو زی بوو ژ وان بیست خه ندقین. ﴿۴۴﴾ [پشتی مله تی نووح پیغمبر ب توفانی چۆیین، ژ بلی وان
ئەو ویت د گه مییدا] فهرمانا هاته دان، ئەردۆ ئافا خو قه خو، و ئەسمانو تو ژى ئافا خو رابگره و بهسکه، و
ئاف غه وری، و فهرمانا خودی ب جه هات [نووح و یست باوه ری د گهل ئینایین رزگار بوون و یست دی ب
توفانی خه ندقین]، و گه می ل سهر چیا یی جوودی پاوهستیا [چیا هکه دکه فیهه کوردستانا بن دهستی تورکیا]
و هاته گۆتن [ملیا کهتان گۆت]: هیلاک و بنیری بۆ مله تی سته مکار بیت. ﴿۴۵﴾ و نووحی گازی خودایی
خو کر و گۆت: خودیو ب راستی کو ری من ژ مالا منه، و ب راستی په یانایا ته هه قه [کو دئی مالا من
رزگار کهی]، و تو ژ هه می حاکمان زانا و دادپه ره وهر تری.

قَالَ يَنْحُوحُ إِنَّهُ لَيْسَ مِنْ أَهْلِكَ إِنَّهُ عَمَلٌ غَيْرُ صَالِحٍ فَلَا تَسْتَلِمْ
 مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنِّي أَعِظُكَ أَنْ تَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٤٦﴾
 قَالَ رَبِّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَسْأَلَكَ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ وَلَا
 تَغْفِرْ لِي وَتَرْحَمْنِي أَكُنْ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٤٧﴾ قِيلَ يَنْحُوحُ
 أَهَظِطَ بِسُلَيْمٍ مِمَّا وَرَكَتْ عَلَيْكَ وَعَلَىٰ أُمِّهِ قِمْنَ مَعَكَ
 وَأُمُّهُ سَمِعَتْهُمْ نَوْمًا فَأَعَادَابَ إِلَهُهُ ﴿٤٨﴾ تِلْكَ
 مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهَا إِلَيْكَ مَا كُنْتَ تَعْلَمُهَا أَنْتَ
 وَلَا قَوْمُكَ مِنْ قَبْلِ هَذَا فَاصْبِرْ إِنَّ الْعَقِيبَ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٤٩﴾
 وَإِلَىٰ عَادٍ أَخَاهُمْ هُودًا قَالَ يَقَوْمِ أَعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ
 إِلَهِ غَيْرُهُ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا مُفْرَوُونَ ﴿٥٠﴾ يَقَوْمِ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ
 أَجْرًا إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ الَّذِي فَطَرَنِي أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٥١﴾
 وَيَقَوْمِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ يُرْسِلِ السَّمَاءَ
 عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا وَيَزِدْكُمْ قُوَّةً إِلَىٰ قُوَّتِكُمْ وَلَا تَتَوَلَّوْا
 مُجْرِمِينَ ﴿٥٢﴾ قَالُوا يَهُودُ مَا جِئْتَنَا بِبَيِّنَةٍ وَمَا نَحْنُ
 بِتَارِكِينَ آلَ هَارُونَ عَنْ قَوْلِكَ وَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٥٣﴾

﴿٤٦﴾ [خودئ] گوت: هه ی نوح ب راستی تهو نه ژ مالا تهیه، تهو کاره کی نه هاتییه [مهدهرا ته بژ کوپئی ته کاره کی نه هیژا و لایقی تهیه]، فیجا پسارای وی تشتی ژ من نه که یی ته ناگهه ژئی نهیی، ب راستی تهز شیره تان ل ته دکهم، داتو ژ نه زانان نه بی. ﴿٤٧﴾ نوحی گوت: خودیو ب راستی تهز خو ب ته دپاریزم کو تهز پسار و داخوازا تشته کی ژ ته بکه م من ناگهه ژئی نه بیت، نه خو ته گهر تول من نه بوری و دلوفانییی ب من نه بی [ژ بهر تهفا من کری]، ب راستی تهز دئی ژ خوساره تان بم. ﴿٤٨﴾ گوتی: هه ی نوح، ب سلامه تی و تیمناهییا مه په یابه (دکه شه)، و خیر و نیعمه تیت بهرده وام بو ته و مله تیت د گهل ته [مله تیت ژ دوینده ها وان بیث د گهمییدا]، و هنده مله تان [تهویت بووینه گاور و ههر ژ دوینده ها وان] دئی ژینه کا خوش د دنیا پیدا دهینه وان، پاشی پوژا قیامه تی ئیزابه کا ب ژان و دژوار، دئی ژ نک مه، وان هنگیفت. ﴿٤٩﴾ [هه ی موحه مه د] نه شه [چپر وکا نوح پیغه مبه ره] ژ سالتوخ و به حسیت غه بیینه، ب

وهی بو ته دهنیرین، بهری نوکه نه ته چو ژئی دزانی نه مله تی ته.. فیجا بیثا خو فرهه بکه، ب راستی دویا هیکا باش بو پاریز کارانه. ﴿٥٠﴾ و مه بو مله تی عاد، برایی وان هوود ب پیغه مبهری هنارت، گوت: هه ی مله تی من، خودی پهریسن هه وه ژ وی پیغه تر چو خودا و پهرستی نینن [تهویت هوین بو خودی دکمه هه فیشک، ب فی کاری خو] ژ دره وان پیغه تر هوین ناکه ن. ﴿٥١﴾ هه ی مله تی من، تهز بهر انه ری فی راگه هاندنی و فان شیره تان چو کری و هه فی ژ هه وه ناخوازم، هه فی من بهس ل سهر ویه یی تهز داییم و چیکریم، فیجا ما هوین تی ناگه هن. ﴿٥٢﴾ و هه ی مله تی من، داخوازا گونهه ژیرن و لیویرینی ژ خودایی خو بخوازن، پاشی ل خودی بزقرن و توبه بکه ن، دئی بارانیت بو ش ب سهر هه وه د بارینیت، و دئی هیژی ل سهر هیژا هه وه زیده کت، و پشتا خو نه دهنه گازییا تهز راهری هه وه دکهم، و رویمی خو ژ هه قیسی وهر نه گیرن و هوین گونه هکار. ﴿٥٣﴾ گوتن: هه ی هوود ته چو بهلگه و نیشانیت ناشکهر بو مه نه نیانیینه [ل سهر راستییا پیغه مبه راتییا خو]، داته م باوهر ژ ته بکه یین، و ته م [ژ بهر ناخشتنا ته] دهست ژ پهرستییت خو بهر ناده یین و ناهیلین، و ته م باوهریسی ژ ب ته ناینین.

﴿٥٤﴾ وَهُمْ زُفَىٰ نَاحِثَتْنِي بِبَقَّةٍ تَرِيبُهُ تَه [چونکی تو دژمناتییا په رستییت مه دکه ی]، هنده ک په رستییت مه تویی هنگاقتی و زیانا گه هاندیسیه ته، و توفان ناخفتن ژ دهف خو دیبیری، [هوودی] گوت: ب راستی ئه ز خودی دکمه شاهد، و هوین زی شاهد بن کوب راستی ئه ز ژ وان ییت هوین ژ بلی خودی بو خودی دکنه هه فیشک، یی بهریمه. ﴿٥٥﴾ فینجا هوین ههمی پیکشه پیلان و ئویسان بو من بگریین، پاشی قهت موله تی نه دهنه من [بهلی د گهل هندی زی چو ژ هه وه ناییت]. ﴿٥٦﴾ ب راستی من پشتا خو ب خودی گریدا، ئه و خودایی منه و خودایی هه وه یه زی، جانداره ک ل سهر رویی ئه ردی نینه، ئه مرئی وی د دهست خودیدا نه ییت و د بن دهسته لاتا و یقه نه ییت، و ب راستی خودایی من د گهل هه قییبیه [و هه وه ل سهر من زال ناکهت]. ﴿٥٧﴾ فینجا ئه گهر هوین رویی خو ژ باوهری وهر گپرن، ب راستی ئه واه ژ پی هاتیم، من گه هاندیه هه وه [و ژ بهر فی پراوه ستیانا

هه وه، خودی دی هه وه د هیلاک بهت]، و دی مله ته کی دیر ل شوینا هه وه ئینیت، و هوین چو زیانی زی ناگه هیننی. ب راستی خودایی من پاریز فانه ل سهر ههمی تستان. ﴿٥٨﴾ فینجا وهختی ئیزایا مه هاتی، مه هوود و بییت د گهل باوهری ئینابین ب په ها خو رزگار کرن، و مه ئه و ژ ئیزایه کا گران و دژوار قورتال کرن. ﴿٥٩﴾ و ئه وه عادن [ئانکو ئه وه گور و شویواریت وانن، بهرئی خو بدنه ی کاچ ب سهرئی وان هات و ژ بهر چ؟] باوهری ب نشان و نایهت و موعجیزه ییت خودی ئینان، و نه گوهدارییا پیغه مبه ریت وی کر [یی پیغه مبه رکی دره وین بدانیت، وهیه هه چکو وی ههمی پیغه مبه ر دره وین دانایین]، و ب دویف فهرانا ههر خو مه ز نکه ره کی زیده خراب و هه ق دژمن، که فتن. ﴿٦٠﴾ دفی دنیا ییدا و پوژا قیامه تی زی له عهت ب دویف هاتینه ئیخستن، مله تی عاد باوهری ب خودایی خو نه ئینا، فینجا هیلاک بو عادن، مله تی هوودی. ﴿٦١﴾ و بو مله تی [سه موود]، مه برایی وان صالح پیغه مبه ر بو وان هنارت، گوت: هه ی مله تی من خودی بهر یسن، هه وه ژ وی پیغه تر چو خودا و په رستی نین، ئه وی هوین ییت ژ ناخی چنکیرین [بابی هه وه ئاده م یی ژ ناخی چنکری و هوین دوینده ها وینه]، و هوین کر نه ئافاکه ر و ئاکنجییت ئه ردی، فینجا داخوازا گونه هژیرنی و لیبورینی ژئی بکه ن، پاشی لی بزفرن و توبه بکه ن، ب راستی خودایی من یی نزیک و بهر سقده هه. ﴿٦٢﴾ گوتن [مله تی وی گوت]: هه ی صالح ب راستی تو بهر ی نوکه جهی هیقیما مه بووی [کو تو بییه سهر ورئی مه]، ئه ری تو چاوا مه ژ په رستنا وان په رستیان دده یه پاش، ئه ویت باب و بابیریت مه په رستنا وان دکر، و ب راستی ئه م ب خو ژ وی تستی تو گازیما مه بو دکه ی [کو په رستنا خودی ب تئیه و هیلانا په رستییت مه یه] ب شک و دودلین.

إِنْ نَقُولُ إِلَّا اعْرَجْنَا بِبَعْضِ الْهَيْبَتِ بِسُوءِ قَوْلٍ إِلَّا شَهِدَ اللَّهُ
وَأَشْهَدُوا أَنِّي بَرِيءٌ مِّمَّا تُشْرِكُونَ ۚ مِنْ دُونِهِ فَيَكْذِبُونَ
جَمِيعًا ثُمَّ لَا تُنْظَرُونَ ۚ إِنِّي تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ رَبِّي وَرَبِّكُمْ مَا مِنْ
دَآئِيَةٍ إِلَّا هُوَ أَخَذَ بِنَاصِيَتِهَا إِنَّ رَبِّي عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۚ
فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ مَا أُرْسِلْتُ بِهِ إِلَيْكُمْ وَيَسْتَخْلِفُ رَبِّي
قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلَا تَضُرُّوهُمْ شَيْئًا إِنَّ رَبِّي عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَظِيطٌ ۚ
وَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا لَنَجْيًا هُودًا وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا
وَنَجَّيْنَاهُمْ مِنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ ۚ وَبَلَكَ عَادٌ جَحْدًا وَأَوَّاهِي
رَبِّهِمْ وَعَصَوْا رُسُلَهُ، وَاتَّبَعُوا أَمْرَ كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ ۚ وَأَتَّبَعُوا فِي
هَذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً وَوَعْدَ الْآخِرَةِ ۚ إِنَّ عَادًا لَكَرُّوا رَبَّهُمْ إِلَّا
بَعْدَ الْإِعَادِ قَوْمٌ هُودٌ ۚ وَإِلَى ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا قَالَ يَتَقَوُّوا
عِبَادُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ هُوَ أَنشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ
وَأَسْتَعْمَرَكُمْ فِيهَا فَاسْتَغْفِرُوا لَهُمْ تَتَوَلَّوْا إِلَيْهِ إِنِّي رَبُّكُمْ فَاقْبَلُوا
قَوْلًا يَصْلِحُ قَدْ كُنْتُمْ فِتْنًا مَرْجُومًا قِيلَ هَذَا أَنْتُمْ نَاقِبَد
مَا يَعْبُدُ آبَاؤُنَا وَإِنَّا لَفِي شَكٍّ مِمَّا تَدْعُونَنَا إِلَيْهِ مُرِيبٌ ۚ

﴿۷۲﴾ [کابانیسیا ئیبراهیمی] گوت: وهیلا ل من خوئی سهری نه زئی، من دی بجویک بن؟! و نه زیا پیره ژن، و نه شه زه لامی منه پیره میتره، ب راستی نه شه تشته کی عه جیه. ﴿۷۳﴾ [ملیاکه تان] گوتن: نه ری تو ژ فهرانا خودی عه جیگری دی [چو تشت ل دهف خودی ب زه همت نینه، و هوین ماله کا مال پیغه مبهرن، دقت نه شه ل هه وه عه جیب نه بیست، نه گهر تو بزانی نه ری خودیه]، نه شه دلوفانی و بهر هکته و پیروز یاییا خودیه داییه هه وه خه لکی مالا ئیبراهیمی، ب راستی نهو هیژیایی سوپاسیییه و یی پایه بلنده. ﴿۷۴﴾ فیجا وهختی ترسا ئیبراهیمی چوبی و مزگینی بو هاتی، دهست ب جره بری د گهل هنارتییت مه کر، د دهره قی مله تی [لووط] پیغه مبهردا [به لکی ئیزیی ل سهر وان گیر و بکته]. ﴿۷۵﴾ [چونکی] ب راستی ئیبراهیم ژ وان بوو نه ویت ل سهر خو و نه رم و حلیم و توبه کار، و دل ب ئیش ژ ترسیت خودیدا. ﴿۷۶﴾ [ملیاکه تان] گوته ئیبراهیمی [هه ی ئیبراهیم فی جره بری بهله، فهرانا خودایی ته ب ئیزادانا وان یا

قَالَ يٰٓيٰٓوَيْلَآءٍ اَلَا اُنَا عَجُوزٌ وَهٰذَا بَعْلِي شَيْخًا اِنَّ هٰذَا لَشَيْءٌ عَجِيبٌ ﴿٧٢﴾ قَالُوْا اَنْعَجِبِيْنَ مِنْ اَمْرِ اللّٰهِ رَحِمْتُ اللّٰهَ وَبَرَكَتُهُ رَعَيْتُمْ اَهْلَ الْبَيْتِ اِنَّهُمْ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ ﴿٧٣﴾ قَالَمَّا ذَهَبَ عَنْ اِبْرٰهِيْمَ الرُّوحُ وَجَآءَتْهُ الْبُرْسِيُّ يٰٓجِدُنَا فِى قَوْمٍ لُّوْطٍ ﴿٧٤﴾ اِنَّ اِبْرٰهِيْمَ لَكِيْمٌ اَوْهٖ مُنِيْبٌ ﴿٧٥﴾ يٰٓاِبْرٰهِيْمُ اَعْرِضْ عَنْ هٰذَا اِنَّهُمْ قَدْ جَآءَ اَمْرُ رَبِّكَ وَانْهَآءْ تَبِعَهُمْ عَذَابٌ غَيْرُ مَرْدُوْرٍ ﴿٧٦﴾ وَلَمَّا جَآءَتْ رُسُلُنَا لُوْطًا بِىْءَ يٰٓهَمْ وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعًا وَقَالَ هٰذَا يَوْمُ عَصِيْبٍ ﴿٧٧﴾ وَجَآءَهُ رُقُوْمُهُمْ يُّرْعَوْنَ اِلَيْهِ وَمِنْ قَبْلِ كَآلُوْا يَعْمَلُوْنَ السَّيِّآَتِ ﴿٧٨﴾ قَالَ يٰٓقَوْمُ هٰؤُلَاءِ بَنَاتُ هُنَّ اَظْهَرُ لَكُمْ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَلَا تَحْزَنُوْنَ فِى صَيِّغَةِ الْاَيْسِ مِنْكُمْ رَّجُلٌ رَّشِيْدٌ ﴿٧٩﴾ قَالُوْا لَقَدْ عَلِمْتُمْ مَّا لَنَا فِى بَنَاتِكَ مِنْ حَقٍّ وَاَنْتُمْ لَتَعْلَمُوْنَ اٰمُرِيْكُمْ قَالَ لَوْ اَنْ لِّيْ بِكُمْ قُوَّةٌ اَوْ اَوْىٓ اِلَى رُكْنٍ شَدِيْدٍ ﴿٨٠﴾ قَالُوْا يٰٓلُوْطُ اِنَّا رُسُلُ رَبِّكَ لَنْ يَصْلُوْا اِلَيْكَ فَاسْرِ بِاَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِّنَ اللَّيْلِ وَلَا يَنْفِتْ مِنْكُمْ اَحَدٌ اِلَّا اَمْرًا نَّكَ اِنَّهُمْ مُّصِیْبُهَا مَا اَصَابَهُمْ اِنْ مَّوْعِدُهُمُ الصُّبْحُ اَلَيْسَ الصُّبْحُ بِقَرِيْبٍ ﴿٨١﴾

هاتی، ب راستی ئیزییه ک دی وان گریته نه گرتن بو نینه [نه ب دوعایان و نه ب جره بری]. ﴿۷۷﴾ فیجا وهختی هنارتییت مه [ل سهر رهنگی میقانان] هاتینه دهف (لووطی)، ب هاتنا وان نه خوش بوو و پی تهنگاف بوو [ترسیا دهستدریژی ل سهر وان بیته کرن و نهو میقانیت وی]، و گوت: ب راستی نه شه پوژه کا گران و ب به لایه. ﴿۷۸﴾ [وهختی مله تی وی ب میقانیت وی زانی] مله تی وی ب لهز هاتنه دهف (لووطی)، و بهری هنگی وان کریتی دکرن [تالوقه تی زه لامان دیرون، ژ بهر هندی ب لهز هاتن، و نه شه ب کریتی نه هاته بهر چاقیت وان، پی شهرم بکهن]، ئینا (لووطی) گوته وان، هه ی مله تی من نه شه ژنکیت هه وه بو هه وه ژ شان میقانان پاقرترن، فیجا ژ خودی بترسن و من د میقانیت مندا شهر مزار نه کهن، نه ری ما که سی تیگه هشتی و ب ئاقل د ناف هه وه داییه؟! ﴿۷۹﴾ [مله تی وی] گوتن: تو دزانی دلی مه ناچیه ژنکیت مه، و ب راستی تو دزانی کا مه چ دقت! ﴿۸۰﴾ [(لووطی)] گوت: خوژی من هیزه که هه بایه، یان زی پشته فانه کی ب هیز من هه بایه [هوین دایین کا نه ز دا چاوا هه وه پاشقه بهم]. ﴿۸۱﴾ [ملیاکه تان] گوتن: هه ی (لووط)، ب راستی نهو هنارتییت خودایی تهینه، نهو نه شین دهستی خو بکهن ته، فیجا تو مروقیته خو د وهخته کی شه فیدا ژ گوندی دهر بیخه، و بلا که سه ژ هه وه ب پشت خو فنه نه زفریت، ژنا ته تی نه بیست، ب راستی نهوا ب سهری وان دتیت دی ب سهری وی ژنیست، ب راستی وهختی ئیزادانا وان سپیده هه، نه ری ما سپیده یا نیری که نینه؟!

﴿۸۲﴾ فَيُجَاوَهُ حَتَّىٰ يَزِيَّا مَه هَاتِي، مه گوندي وان سهروبن كر، و مه كه فریت ئاخى ل دويف ئيك ب سهر واند باراندن. ﴿۸۳﴾ ئەه كه فریت ههريى ييت ب نيشان بوون ژ بهرى خودايى تهفه، و ئەه كه فره ژ سته مكاران نه ييت دويرن [هه سته مكاره كى ههبيت، ئەو بن يان قورهيشى، يان هه سته مكاره كى دى]. ﴿۸۴﴾ و مه بۆ مديهينى، براى وان شوعهيب هنارت، گۆت: هه مى ملهتتى من خودى بهريسن، ژ خودى پيغه تر هه وه چو خودا و بهرستى نينن، و پيقان و كيشانى كيىم نه كهن، ئەز هه وه، هه يى و دهوله مهنه دبينم. [و ئەگه هوين دهست ژ كيىمكرنا پيقان و كيشانى بهرنه دن] ب راستى ئەز ژ ئيزايا رۆژه كال هه وه وهرهاتى دترسم. ﴿۸۵﴾ و هه مى ملهتتى من هوين ب دورستى پيقان و كيشانى [د كرين و فروتتيت خودا] بكه، و داديسى تيدا بكه، و تشتيت خهلكى [ب چو رپكان] ژى كيىم نه كهن، و د ئهريدا نه گه رن خرايى تيدا بكه. ﴿۸۶﴾ ئەه بۆ هه وه ژ حه لالى هه وه دميينت بۆ هه وه چيتره [ژ وى يا ب كيىمكرنا

فَلَمَّا جَاءَ أَمَرُنَا جَعَلْنَا عَلَيْهِمْ سَافِلَهَا وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهَا
حِجَابَةً مِّن سِجِّيلٍ مَّنْصُودٍ ﴿٨٢﴾ مُسَوِّمَةً عِنْدَ رَبِّكَ
وَمَا هِيَ مِنَ الظَّالِمِينَ بِبَعِيدٍ ﴿٨٣﴾ وَإِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ
شُعَيْبًا قَالَ يَقَوْمِ أَعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم مِّن إِلَهٍ غَيْرُهُ
وَلَا تَتَّقُوا الْمَكِّيَالَ وَالْمِزَاتِ إِنِّي أَنَا نَكُم بِخَيْرٍ
وَإِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ مُّجِيطٍ ﴿٨٤﴾ وَيَقَوْمِ
أَتُورُوا الْمَكِّيَالَ وَالْمِزَانَ يَالْغَاسِقِ وَلَا تَخْضَعُوا النَّاسَ
أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَعْبُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٨٥﴾ بَقِيَّتُ
اللَّهِ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ
بَحَفِيظٍ ﴿٨٦﴾ قَالُوا يَسْعَىٰ أَصْلَابُكَ تَأْمُرُكَ أَن نَّتْرَكَ
مَا يَعْبُدُ آبَاؤُنَا وَأَن نَّفْعَلَ فِي أَمْوَالِنَا مَا نَشَاءُ إِنَّكَ
لَأَنتَ الْحَلِيمُ الرَّشِيدُ ﴿٨٧﴾ قَالَ يَقَوْمِ أَرَأَيْتُمْ إِن كُنْتُ
عَلَىٰ بَيْتَةٍ مِّن رَّبِّي وَرَزَقَنِي مِنْهُ رِزْقًا حَسَنًا وَمَا أُرِيدُ أَنْ
أُخَالِفَكُمْ إِلَىٰ مَا أَنْتُمْ عَنْهُ إِن أُرِيدُ إِلَّا الْإِصْلَاحَ
مَا اسْتَطَعْتُ وَمَا تَوْفِيقِي إِلَّا بِاللَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ ﴿٨٨﴾

الجزء

كيشان و پيقانى دگه هيت هه وه، ئەگه هوين ب راستى خودا باوه بن، و ئەز ب خو نه زيرهانم ل سهر هه وه [دا حسييا هه وه بكه، بهلى ئەز بهس ئاگه هداركه رم]. ﴿۸۷﴾ [ملهتتى وى] گۆتن: هه مى شوعهيب، ئەرى نفيريت ته ئەمرى ته دكه نهم دهست ژ وان بهرستيان بهردهين ئەويت باب و باپيريت مه دهرستن، يان نهم ب كه يفا خو و وهكى مه دفتت دهستكاريى دمالى خودا نه كه يين [ژ دان و وهرگرتن و كيىمكرن و زيده كرنى] ب راستى تو مروقه كى نه رم و حليم و شاره زايى!! ﴿۸۸﴾ گۆت: هه مى ملهتتى من كا بيتونه من، ئەرى ئەگه ر من نيشان و بهلگه ييت ئاشكه را ژ خودايى خو هه بن [ل سهر وى تشتى ئەز داخوازا هه وه بۆ دكه م]، و رزقه كى باش [كو پيغه مبه راتسيه يان دهوله مهندييه] ژ دهف خو دابيته من [ئەرى ما ئەز دى شيره تكرنا هه وه هيلم، ئەگه هوين شيره تى ژ من وهر نه گرن]، و من ب خو دبيرا نه فئت ئەز هه وه ژ تشته كى بدهمه پاش، و ئەز ب خو بكه م، ژ چاكخوازيى پيغه تر هندى بشيم من چو يى دى بۆ هه وه نه فئت [ژ فى تشتى ئەز بۆ هه وه ديترم]، و ب سهرهلبوونا من بهس ب خوديه، من پشتا خو پى گريدا، و دهه مى كاروباريت خودا ئەز بهس ل وى دزقم.

وَيَقُولُ لَا يُجْرِمَكُمُ شِقَاقِي أَنْ يُصِيبَكُمْ مِثْلُ مَا أَصَابَ
 قَوْمَ نُوحٍ أَوْ قَوْمَ هُودٍ أَوْ قَوْمَ صَالِحٍ وَمَا قَوْمُ لُوطٍ مِنْكُمْ
 بِبَعِيدٍ ۝ وَأَسْتَغْفِرُكُمْ وَأُغْفِرُكُمْ ثُمَّ نُوحُوا إِلَيْهِ إِنَّ رَبِّي
 رَحِيمٌ وَدُودٌ ۝ قَالُوا يَنْشَعِبُ مَا نَفَقَهُ كَثِيرًا أَيْمًا نَقُولُ
 وَإِنَّا لَنَرِيكَ فِيْنَا ضَعِيفًا وَلَوْلَا رَهْطُكَ لَرَجَمْنَاكَ وَمَا أَنْتَ
 عَلَيْنَا بِعَزِيزٍ ۝ قَالَ يَقُولُ أَهْطَىٰ أَعَزُّ عَلَيْكُمْ مِنَ اللَّهِ
 وَاتَّخَذْتُمُوهُ وَرَاءَكُمْ ظَهْرِيًّا إِنَّ رَبِّي بِمَا تَعْمَلُونَ
 مُحِيطٌ ۝ وَيَقُولُ أَعْمَلُوا عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ إِنِّي عَمِلٌ
 سَوْفَ تَعْلَمُونَ مِنْ بَأْسِهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَمَنْ هُوَ كَذِبٌ
 وَأَنْتُمْ قَبِلْتُمْ فِي مَعْصِيَةِ رَبِّكُمْ رَقِيبٌ ۝ وَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا
 شُعَيْبًا وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَأَخَذَتِ
 الَّذِينَ ظَلَمُوا الصَّيْحَةَ فَأَصْبَحُوا فِي دِئْرِهِمْ جَثِمِينَ ۝
 كَانُوا يَنْعِنُونَ فِيهَا إِلَّا بَعْدَ الْمَدِينِ كَمَا بَعْدَتْ نَمُودُ ۝
 وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُبِينٍ ۝ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ
 وَمَلَائِكَهٖ فَاتَّبَعُوا أَمْرَ فِرْعَوْنَ وَمَا أَمْرُ فِرْعَوْنَ بِرَشِيدٍ ۝

﴿۸۹﴾ هه ی مله تی من بلا دژمنی و نه فیانا هه وه بو
 من، هه وه بهر ب هندیکه نه بهت، نهو بیته سه ری هه وه
 یا ب سه ری مله تی نوو حی و مله تی هوودی و مله تی
 صالحی هاتی، و مله تی (لووطی) ژ هه وه نه یی دیره.
 ﴿۹۰﴾ و داخو ازا گونه هژیرن و لیویرینی ژ خودایی
 خو بکه، پاشی لی بزفرن و توبه بکه، ب راستی
 خودایی من دلوفان و چه ژیکه ره بو قهنجیکاران.
 ﴿۹۱﴾ [مله تی وی] گو تن: هه ی شو عیب، هم گله که
 ناخفتنیست تو دیوژی تی ناگهین، و ب راستی هم ته
 لاواز و بی چاره د نافع خودا دینین، و نه گهر ل سه
 خاترا عه شیره تا ته نه بایه، دا ته ب بهران کوژین، و تو
 ب خو نه هند بی ب ریز و رویمه تی ل دهف مه، یان
 نه هند بی ب زهمه تی. ﴿۹۲﴾ [شو عیبی] گو ت: هه ی
 مله تی من، نه ری عه شیره تا من ل دهف هه وه ژ خودی
 خوش شیر و ب قه درتره، و هه وه فه رمانا وی یا ب
 پشت گو هی خو فیه هافیتی، ب راستی خودایی من
 ب کار ی هوین دکه ن زانایه، و چول بهر بهرزه نایست.
 ﴿۹۳﴾ و هه ی مله تی من، کا هوین ل سه رچ کارینه،

بکه، نه ز ری دی ل سه ر کار ی خو بم، فیجا هوین دی زانن کا ئیزا دی بو کی ئیت کو وی رسوا و شه رماز
 بکه، و کا کی دره وینه، فیجا چافه ری بن نه ز ری د گهل هه وه چافه پریمه. ﴿۹۴﴾ فیجا وه ختی ئیزایا مه
 هاتی، مه شو عیب و نه ویت باوهری د گهل ئیناین ب دلوفانیسا خو رزگار کرن، و دهنگه کی ب هیز
 نه ویت سته مکاری کرین گرتن و هنگافتن، فیجا نهو ل سه ر چوکان د خانیسیت خودا مرن و بی بزاف مان.
 ﴿۹۵﴾ ههروه کی نهو ل ویری نه د ئاکنجی، و ویری چوجا ئافا نه بووی، فیجا هیلاک و دویری ژ دلوفانیسا
 خودی بو خه لکی مه دیه نی، ههروه کی (سه موود) ژ دلوفانیسا خودی دوبرکه فتی. ﴿۹۶﴾ و ب راستی مه
 مووسا ب نشان و موعجیزه ییت خو، و ب بهلگه و نشانیت ئاشکه را هنارت. ﴿۹۷﴾ بو فیرعه ونی و
 گرهریت وی، به لی نهو ل دویف فه رمانا فیرعه ونی چو ن و گو هی خو دانه وی، و فه رمانا فیرعه ونی ب خو
 نه یا دورست بوو.

﴿٩٨﴾ [فیرعهون] دئی رۆژا قیامەتیی کەڤتیه پێشیا ملەتیی خۆ، و دئی وان بەتە ئاڤ ئاگر، و چ پێسە جەهە، ئاگر جەڤی مەوۆیی بیت. ﴿٩٩﴾ و ئەو د قی دنیا ییدا و رۆژا قیامەتیی ژى ھاتنە دویر ئیخستن ژ دلۆقانیسا خودی، و چ دانەکا خرابە ھاتیسە دان بۆ وان [کود دنیا یی و ئاخەرەتیدا ھاتینە دویر ئیخستن ژ دلۆقانیسا خودی]. ﴿١٠٠﴾ و ئەڤە بەحس و خەبەریت گوندانە ئەم بۆ تە ڤەدگێرین، ھندەك ژ وان گوندان بیت مایین، و ھندەك ژى بى سەر و شوینن. ﴿١٠١﴾ و مە ستم ل وان نە کریسە [وہختی مە ئەو ژ بەر کریاریت وان ئیزا دا یین] بەلى وان ب خۆ ستم ل خۆ کر [ب گاوری و گونە ھیت بوو یسە ئەگەر ئی تێچۆنا وان]، ئیجا وەختی ڤەرمانا خودایی تە ھاتی [ب ئیزادانا وان]، بوت و پەرستییت وان ئەو یت وان ژ بلى خودی ھەوار دکرئی و دپەرستن ڤایدە یی وان نەدا، و ئیزا ژ وان نەدا پاش، و ژ زانی و ھیلاکئ پێڤەر سەنە میت وان چو یی دی ل وان زیدە نە کر. ﴿١٠٢﴾ و ھۆسا ئیزادانا خودایی تە، خەلکئ وان

يَقْدُمُ قَوْمَهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فَأَوْرَدَهُمُ النَّارَ وَيَنْسُ أَلْوَرْدُ الْمَوْرُودِ وَأَتَّبَعُوا فِي هَذِهِ لَعْنَةً وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ يَنْسُ أَلْوَرْدُ الْمَوْرُودِ ذَلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْفَرَى نَفْصُهُ عَلَيْكَ مِنْهَا قَائِمٌ وَحَصِيدٌ وَمَا ظَلَمْتَهُمْ وَلَكِنْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ فَمَا أَغْنَتْ عَنْهُمْ آلِهَتُهُمُ الَّتِي يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ شَىءٍ لَمَّا جَاءَ أَمْرُ رَبِّكَ وَمَا زَادُهُمْ إِلَّا تَتَابَعٌ وَكَذَلِكَ أَخْذُ رَبِّكَ إِذَا أَخَذَ الْفَرَى وَهِيَ ظَالِمَةٌ إِنَّ أَخْذَهُ أَلِيمٌ شَدِيدٌ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِمَنْ خَافَ عَذَابَ الْآخِرَةِ ذَلِكَ يَوْمٌ مَجْمُوعٌ لَهُ النَّاسُ وَذَلِكَ يَوْمٌ مَشْهُودٌ وَمَا تُؤَخِّرُونَ إِلَّا لِأَجَلٍ مَعْدُودٍ يَوْمَ يَأْتِ لَتَكْفَرُ نَفْسُ الْإِبَادَةِ فِيهِمْ مَشَقٌّ وَسَعِيدٌ فَأَمَّا الَّذِينَ شَقُوا فِيهِ النَّارُ لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ وَشَهِيقٌ خَلِيلِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ إِلَّا مَا شَاءَ رَبُّكَ إِنَّ رَبَّكَ فَعَالٌ لَمَّارٌ يَوْمَ يَأْتِ السَّمَوَاتُ سُعْدًا وَفِي الْجَنَّةِ خَلِيلِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ إِلَّا مَا شَاءَ رَبُّكَ عَطَاءٌ غَيْرُ مَجْدُودٍ

الْحَقِّ

گوندان دگريت وەختی ئەو ستمکار، ب راستی ئیزادانا خودایی تە زیدە ب ژان و گرانه. ﴿١٠٣﴾ ب راستی ئەڤە [سەر ھاتییت بۆرین] نیشان و دەر سن بۆ وان ئەو یت ژ ئیزا رۆژا قیامەتیی دتر سن، و ئەو رۆژە کە ھەمی مەوۆف دئی بۆ ئینە کۆمکرن و دئی بینن. ﴿١٠٤﴾ و ئەم [وئ رۆژی] گیرۆ نا کە یین، و ب پاش نائیخین، ئەگەر بۆ رۆژەکا دیار کری نە بیت. ﴿١٠٥﴾ رۆژا دئیت کەس نا ئاخڤیت ب دەسویرا خودی نە بیت، ئیجا ھندەك ژ وان بەخت پەش و بەر ئیزانە، و ھندەك ژى بەختە وەر و کە یفخۆشن. ﴿١٠٦﴾ ئیجا ھندی ئەون ئەو یت بەخت پەش بوو یین، ئەو د ئاگریدانە، و وان تیدا یین بەردان و بێن ھلکێشانەکا ب کول و کۆڤان ھە یە. ﴿١٠٧﴾ و ھەر و ھەر دئی تیدا بن، ھندی ئەرد و ئەسەن ھەبن [ئەرد و ئەسەن ئیت قیامەتیی]، ژ بلى گونە ھکاریت موسلمانان، تەمەت گونە ھیت خۆ دئی ئیزایی خۆن، و ب ھەزکنا خودی دئی ژى دەر کەڤن، ب راستی خودایی تە چ یا بڤیت دئی کەت. ﴿١٠٨﴾ و ھندی ئەون ئەو یت بەختە وەر بوو یین د بە ھشتیدانە، ھەر و ھەر دئی تیدا بن، ھندی ئەرد و ئەسەن ھەبن، ژ بلى ھندی ئەگەر خودی بڤیت وان دەر بڤیت، و ئەڤە خە لاتە کئ بئ ڤەر و بئ دویا ھیکە.

﴿١٠٩﴾ [هه‌ی موحه‌مه‌د] قیجا تو ژ پویچییا به‌رستنا وان ب گومان نه‌به، ئەفه هەر وان دپه‌رئسن ئەوئیت باب و باپیرئیت وان به‌ری نوکه دپه‌رستن، و ب راستی ئەم دئی هه‌قی وان و بارا وان ژ ئیزایی بی کیماسی ده‌ینه وان. ﴿١١٠﴾ و ب راستی مه‌ ته‌ورات بو مووسایی ئینا و دایی، پاشی مله‌تی وی ل سهر قئی کتییی ژیک جودابوون [هنده‌کان باوهری پی ئینا، و هنده‌کان باوهری پی نه‌ئینا]، و ئەگه‌ر په‌بیانا پاشیئخستنا ئیزایا وان [بو ژوژا قیامه‌تی] ژ خودایی ته‌ نه‌بایه، دا حوکمی د ناهه‌را و اندا که‌ت، و ب راستی ئەوئیت ته‌ دره‌بین ددان، د راستا قئی قورئانئیدا یان د راستا ئیزایییدا ب گومانن. ﴿١١١﴾ و ب راستی خودایی ته‌ بی کیم و کاسی جزایی کار و کریارئیت هەر که‌سه‌کی دده‌ت، ب راستی خودایی ته‌ ب کارئ ئەو دکهن ناگه‌هدار و شاره‌زایه. ﴿١١٢﴾ قیجا رینکا خودئی بگه‌ره و خو سهر راست بکه، هه‌روه‌کی ئەمرئ ته‌ و ئەوئیت توبه‌کرین د گهل ته‌ هاتیسه‌ کرن، و نه‌ده‌نه‌ سهر تخویبئیت خودئی، و ب راستی ئەو ب کار و کریارئیت

هوبین دکهن بینه‌ره. ﴿١١٣﴾ و ب چوپه‌نگان مه‌یلا سته‌مکاران نه‌که‌ن، ئەگه‌ر ناگر دئی هه‌وه‌ هنگیفت [و دئی دناگری و اندا سوژن]. و هه‌وه‌ ژ خودئی پیقه‌ چوپشته‌فان نینن، و هاریکارییا هه‌وه‌ ژئ نایته‌ کرن. ﴿١١٤﴾ [هه‌ی موحه‌مه‌د] تو ده‌ره‌دو په‌خیت پوژئیدا [سپیدئ و ئیقاری] و پشکه‌کی ژ شه‌قی، نفیژئ بکه، ب راستی خیر و چاکي گونه‌هان پویج دکهن، و ئەفه‌ده‌رس و چامه‌یه‌ بو وی یی پیقه‌ به‌جیت. ﴿١١٥﴾ و بیئا خو فره‌ه‌بکه [ل سهر وئ خوژاگر تنه‌مرئ ته‌ پی هاتیسه‌ کرن، و مه‌یل نه‌گرتنا سته‌مکاران و کرنا نفیژان]، ب راستی خودئی خه‌لاتئ قه‌نجیکاران به‌رزه‌ناکه‌ت. ﴿١١٦﴾ بلا چه‌رخیت به‌ری هه‌وه‌ زاناییت خودان هزر و ئەقل و ب دین بانه، و نه‌هییا خرابییی د ئه‌ر دیدا کر بانه، دامه‌هه‌می ب به‌ر ئیزایی نه‌ئیکه‌ستبانه، به‌لی کیمه‌ک ژ وان ئەو بوون ئەوئیت زانا و خودان هزر و ئەقل و دین، و نه‌هییا خرابییی دکرن، و ئەو ئەو بوون ئەوئیت مه‌ رزگار کرین، و هندي ئەوئیت سته‌مکار بوون، ب دویف وئ خو شییی که‌فتن یا تئیدا، و ئەو ییئ گونه‌هکار بوون. ﴿١١٧﴾ و خودایی ته‌ نه‌ئه‌و بو وی گوند ب سته‌م و نه‌هه‌قی ده‌یلاک بر بانه، و خه‌لکی وان ب خو یی قه‌نجیکار.

قَالَ تَكُ فِي مَرْيَمَ إِذْ مَا يَعْبُدُ هَؤُلَاءِ مَا يَعْبُدُونَ إِلَّا كَمَا يَعْبُدُ
آبَاءَهُمْ مِنْ قَبْلُ وَإِنَّا لَمُفْوَهُمْ فَصِيبَهُمْ غَيْرَ مَنْقُوصٍ
وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَاخْتَلَفَ فِيهِ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ
سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَفُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّهُمْ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ مُرِيبٍ
وَإِن كَلَّمَا لَوْلَا فِتْنَةٌ يُرِيدُكَ أََعْمَلَهُمْ إِنَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ
خَبِيرٌ فَاسْتَوْتُمْ كَمَا أَمَرْتُ وَمَنْ تَابَ مَعَكَ وَلَا تَقْلَعُوا
إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ وَلَا تَرْكَبُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا
فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُمُ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ أَوْلِيَاءَ ثُمَّ
لَا تُنصَرُونَ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ طَرَفِي النَّهَارِ وَزُلْفَا مِنْ
الْأَيْلِ إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُذْهِبْنَ السَّيِّئَاتِ ذَلِكَ ذِكْرِي
لِلذَّكْرَيْنِ وَأَصْبِرْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ
فَلَوْلَا كَانَ مِنَ الْقُرُونِ مِنْ قَبْلِكُمْ أُولُوا بَقِيَّةَ يَهُودٍ
عَنِ الْفَسَادِ فِي الْأَرْضِ إِلَّا قَلِيلًا مِمَّنْ آمَنَّا مِنْهُمْ وَاتَّبَعَ
الَّذِينَ ظَلَمُوا مَا أَتَوْا بِهُودِيَةٍ وَكَانُوا مُمْجِرِينَ وَمَا
كَانَ رَبُّكَ لِيُهِدِكَ الْفَرْنَ يَضِلُّوا وَأَهْلُهَا مُضِلُّونَ

وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَجَعَلَ النَّاسَ أُمَّةً وَاحِدَةً ۚ وَلَا يَزَالُونَ مُخْتَلِفِينَ ۝١١٨
إِلَّا مَن رَّجِمَ رَبُّكَ وَلِذَلِكَ خَلَقَهُمْ وَتَمَّتْ كَلِمَةُ رَبِّكَ
لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ۝١١٩
عَلَيْكَ مِن آثَاءِ الرُّسُلِ مَا نُثَبِّتُ بِهِ فُؤَادَكَ وَجَاءَكَ فِي هَذِهِ
الْحَقُّ وَمَوْعِظَةٌ وَذِكْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ ۝١٢٠
وَقُلْ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
أَعْمَلُوا عَلَىٰ مَكَاتِكُمْ إِنَّا عَمِلُونَا ۝١٢١
وَأَنْتُمْ عَلَىٰ أَعْيُنِنَا ۝١٢٢
وَلِلَّهِ غَيْبُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَيْهِ يُرْجَعُ الْأَمْرُ كُلُّهُ
فَاعْبُدْهُ وَتَوَكَّلْ عَلَيْهِ وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ۝١٢٣

سورة هود

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ۝١ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا
عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ۝٢ نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ أَحْسَنَ
الْقَصَصِ بِمَا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ هَذَا الْقُرْآنَ وَإِن كُنتَ مِن قَبْلِهِ
لَمِنَ الْغَافِلِينَ ۝٣ إِذْ قَالَ يُوسُفُ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ إِنِّي
رَأَيْتُ أَحَدَ عَشَرَ كَوْكَبًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ رَأَيْتُهُمْ لِي سَاجِدِينَ ۝٤

۲۳۵

[و دى هوين زانن كا دويما هيك بؤ كييه؟] ۱۲۳ و زانينا غهيا ئهرد و ئهسانان ل دهف خودييه، و ههمى كاروبار دى ب بال ويشه زفرن، فيتجا وى بهر يسه و خو هلهپه سيړه وى، و پشتا خو ب وى گري بده، و خودايى ته ژ كار و كړياريت هوين دكهن نه يى بى ئاگه هه.

سورة ناهود

ل مه كه هى هاتيه خوارى (۱۱۱) نايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

۱ هوسا ديتته خواندن ئهلف، لام، را، ئهفه سى تپين ژ (۲۸) تپيت زمانى عهره بى، نيشانن ل سهر ئيعجازا فى قورئاننى كو عهره بان پى چى ناييت قورئانه كا وهكى فى بدانن، ههر چهنده زمانى وان ژ عهينى تپان پيكتهاتيه و ئهفه نايه تپت قورئانا پونكه رن. ۲ ب راستى مه ئهف قورئانه ب زمانى عهره بى ئينا خوارى، دا هوين تى بگه هن. ۳ ئهم باشترين چيرؤك و سهرهاتيان [بيت مله تپت بهرى] بؤ ته فه دگيرين، ب ريكا وه حيا مه بؤ ته ئينايى ژ فى قورئاننى، ههر چهنده بهرى ئهف قورئانه بؤ ته بهيت، توژى ژ بى ئاگه هان بويوى [ژ چيرؤكا يووسفى و چيرؤكيت دى ژى]. ۴ وهختى يووسفى گوتيه بابى خو: بابؤ... من د خه ونا خوردا دديت يازده ستير و روژ و ههيف بؤ من د سوجه ييدا بوون.

قَالَ يَبْنَى لَا تَقْضُ رُؤَاكَ عَلَى إِخْوَتِكَ فَيَكِيدُوا لَكَ كَيْدًا ۖ إِنَّ الشَّيْطَانَ لِلْإِنْسَانِ عَدُوٌّ مُبِينٌ ۚ وَكَذَلِكَ يَجْتَبِيكَ رَبُّكَ وَيُعَلِّمُكَ مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ وَيُتِمُّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ وَعَلَىٰ آلِ يَعْقُوبَ كَمَا أَتَمَّهَا عَلَىٰ أَبَوَيْكَ مِنْ قَبْلِ إِبْرَاهِيمَ ۖ وَاسْحَقْ إِنَّ رَبَّكَ عَلَيْهِمْ كَرِيمٌ ﴿٦١﴾ لَقَدْ كَانَ فِي يُوسُفَ وَإِخْوَتِهِ آيَاتٌ لِّلسَّائِلِينَ ﴿٦٢﴾ إِذْ قَالَ يُوسُفُ لِأَخُوهُ أَحِبُّ إِلَيَّ أَيْنَا مَنَا وَنَحْنُ عُصْبَةٌ ۖ إِنَّ أَبَانَا لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٦٣﴾ اقْتُلُوا يُوسُفَ أَوْ اطْرَحُوهُ أَرْضًا يَمْلِكُ لَكُمْ وَجْهُ أَبِيكُمْ وَتَكُونُوا مِنْ بَعْدِهِ قَوْمًا صَالِحِينَ ﴿٦٤﴾ قَالَ قَائِلٌ مِنْهُمْ لَا تَقْتُلُوا يُوسُفَ وَالْقَوْهُ فِي غَيِّبَتِ الْغَيْبِ يَلْقَاهُ لَعَنُ السَّيِّئَةِ إِنْ كُنْتُمْ فَاعِلِينَ ﴿٦٥﴾ قَالُوا يَا أَبَانَا مَا لَكَ لَا تَأْمَنَّا عَلَىٰ يُوسُفَ وَإِنَّا لَهُ لَنَصْحُونَ ﴿٦٦﴾ أَرْسَلَهُ مَعَا غَدَايَرَعَ وَلْيَعْبَ وَإِنَّا لَهُ لَنُحْفَظُونَ ﴿٦٧﴾ قَالَ إِنِّي لَيَحْزُنُنِي أَنْ تَذْهَبُوا بِهِ وَأَخَافُ أَنْ يَأْكُلَهُ الذِّئْبُ وَأَنْتُمْ عَنْهُ غَافِلُونَ ﴿٦٨﴾ قَالُوا لَيْنَ أَكَلَهُ الذِّئْبُ وَنَحْنُ عُصْبَةٌ ۖ إِنَّا إِذَا لَخَيْرُ رُؤَا

الْحُزْنَةُ

﴿٥٥﴾ [بابی وی] گوت: کورئ من، خه ونا خو بؤ برایت خو نه بیژه، ته گهر [تو خه ونا خو بؤ وان بیژئ] دئ پیلانان بؤ ته دانن، ب راستی شه یتان بؤ مروفئ دژ منه کئ ناشکهرایه [دئ حه سويدیسی تیخیته د لئ واند، و وان د بهر دژ منایسیا ته را کت]. ﴿٦١﴾ هؤسا خودایئ ته، ته هه لدبژ یریت و رافه کرنا خه ونان نیشا ته ددهت، و نیعمه تا خو ل سهر ته و مالا به عقوب ته مام دکته ههروه کی بهری نوکه ل سهر ههردو بابیت ته، ئیراهیم و ئیسحاقی ته مام کری، ب راستی خودایئ ته یئ زانا و کاربنه جهه. ﴿٧٧﴾ ب راستی بؤ پسیارکهران ژ جو هییان به لگه و نیشان [ل سهر راستییا پیغه مبه راتیسیا ته] و بؤ مروفان چامه و عبرت یئت د چیر وکا یوسف و برایت ویدا هه یئ. ﴿٨٨﴾ وهختئ برایت یوسفی گوتین: یوسف و برایئ خو ژ مه خوش شیرن ل دهف بابئ مه، و هم ب خو کژمه کین، ب راستی بابئ مه یئ د خه له تیبه کا ناشکهرادا [وهختئ تهو پتر حه ژ یوسف و برایئ وی دکته، و وان ب سهر مه دتیخت].

﴿٩٩﴾ [برایت وی گوتن]: یوسفی بکوزن، یان ژ ی بافیژ نه ئه رده کئ دوبر [کو نه شیت بز فیت] بابئ هه وه دئ بؤ هه وه ب تنئ مینیت، و پشتی فئ گونه هئ [توبه بکه ن]، و بینه مروفیت قه نجیکار. ﴿١٠٠﴾ ئیک ژ وان گوت: یوسفی نه کوزن، و ته گهر هه وه بقیث تشته کی ب سهری بینن بافیژ نه د تاریا بنئ بیریدا، هنده ک کاروانی دئ هه لگرن [و د گهل خو دئ به نه جهه کئ دوبر کوز بابئ خو به رزه بیت]. ﴿١١١﴾ [پشتی نه خشه کیشایین و ئیک دهنگ بووین ل سهر پیلان و ئویسنا خو، دهست ب پینگافیت ب کار کرن، و هاتنه دهف بابئ خو] گوتن: بابؤ.. بؤچی باوه رسیا ته ل سهر یوسفی ب مه نائیت، و ب راستی مه خیرا وی دقیت، و هم بؤ وی دلسوزین. ﴿١٢٢﴾ سوبه هئ د گهل مه بهنره، داتیر فیتی بخوت و تیر یاریان بکته، و ب راستی هم بؤ وی پاریزقانی. ﴿١٣٣﴾ [به عقوبئ بابئ یوسفی] گوت: ب راستی بینا من نائیت، و دئ ب خهم که قم هوین وی بیهن، و نه دترسم هه وه های ژئ نه، گورگ وی بخوت. ﴿١٤٤﴾ گوتن: ته گهر گورگ وی بخوت، و هم ب خو کژمه کا ب هیز، هنگی همین یئت خوسارهت.

﴿١٥﴾ فَيَجَا وَهَتَيَّ وَانْثَو دَگهل خَو بری، هه مییان خَو کر نه تیک وی بیخنه د بنی بیریدا [و وهختی وان نهف نه خشه به بَو دگیر، و کار دکر بائیزنه د بیریدا]، مه وه حی بَو یوسفی هنارت، دئی فی کارئی وان بَو وان بیژی، و وان های ژ خَو نه. ﴿١٦﴾ و ب شهف هاتنه دهف بابی خَو و دکر نه گری. ﴿١٧﴾ گوتن: ب راستی ئەم چَو بووین مه بهریکانه دکر، و مه یوسف هیلابوول دهف تشیت خَو، و گورگی ئەو خوار، و توقهت ژ مه باوهر ناکهی، خَو ئەگه ر ئەم د راستگوژی بین. ﴿١٨﴾ و خوینه کا ژ دره و ل قه میسی وی دابوون [و قه میسی ب خوینقه بَو بابی خَو ئینان، دا باوهر ژ وان بکهت کو گورگی یوسف یی خواری]. یه عقوبی گوت: [نه خیر وهینه چو گورگان یوسف نه خواریه، و ئەفه خوینه کا ژ دره وهه وهه ل قه میسی وی دایی] به لی دلخوازییا هه وه کاره کی مه زن د دره هقی یوسفیدا بَو هه وهه خه ملانیدی، و ل بهر هه وه ب ساناهی ئیخستیه، فینجا بیفره هییا من بیفره هییه کا جوانه، گازنده تیدا بهس بَو خودییه، و

فَلَمَّا ذَهَبُوا بِهِ وَآجَعُوا أَن يَجْعَلُوهُ فِي غَيْبَتِ الْجَبِّ وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ لَتُنَجِّنَهُ بِأَمْرِ هَذَا وَهُدًى لَّا يَشْعُرُونَ ﴿١٥﴾ وَجَاءَهُ أَبَاهُمْ عِشَاءً يَبْكُونَ ﴿١٦﴾ قَالُوا يَا أَبَانَا ذَهَبْنَا لَسْتَبْقَى وَتَرَكْنَا يَوْسُفَ عِنْدَ مَتْلَعِنَا فَاصْكِهِ الذُّبُّ وَمَا أَنْتَ بِمُؤْمِنٍ لَّنَا وَلَوْ كُنَّا صَادِقِينَ ﴿١٧﴾ وَجَاءَهُ عَلَى قَمِيصِهِ بِدَمٍ كَذِبٍ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنْفُسُكُمْ أَمْرًا فَصَبْرٌ جَمِيلٌ وَاللَّهُ الْمُسْتَعَانُ عَلَى مَا تَصِفُونَ ﴿١٨﴾ وَجَاءَتْ سَيَّارَةٌ فَأَرْسَلُوا وَارِدَهُمْ فَأَدْلَى دَلْوَهُ قَالَ يَبُشْ رُبِّي هَذَا غُلٌّ وَأَسْرُوهَ بَصْنَعَهُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾ وَشَرَوْهُ بِثَمَنٍ بَخِيسٍ دَرَاهِمَ مَعْدُودَةٍ وَكَانُوا فِيهِ مِنَ الزَّاهِدِينَ ﴿٢٠﴾ وَقَالَ الَّذِي اشْتَرَاهُ مِنْ مِصْرَ لَا مِرَّةَ أَهْ أَعْمَى مَثْوًى عَنِّي أَنْ يَتَفَعَّلُوا وَتَتَّخِذَهُ وَلَدًا وَكَذَلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي الْأَرْضِ وَلِنُعَلِّمَهُ مِن تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ وَاللَّهُ غَالِبٌ عَلَى أَمْرِهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢١﴾ وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ آتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٢٢﴾

ئەز هاریکارییی ژ خودی دخوازم ل سهر فی یا هوین دبیزن. ﴿١٩﴾ و کاروانه ک هات [ل سهر وی بیرى دانا] و ئافگ پری خَو هنارتن [دابو وان ئافى ژ بیرى هه لکیشیت]، فینجا وی ژى سه تلا خَو داهيلا بیرى [یوسفی خَو ب سه تلکی و وهیسیفه گرت و پی دره کەفت] ئینا گوت: وهی فی مزگینییی، ئەفه لا وه که، و ئافگ پیران یوسف ژ هه فالیت خَو فهشارت و نه گوتنه وان مه یی ژ بیرى ئینایییه دهر، و بَو فروتنی د گهل خَو برن، و خودی ب خَو ب ئەوا ئەو دکهن [براییت یوسفی و یی ئەو کپی] ب ئاگه ه و زانیه. ﴿٢٠﴾ و براییت وی ئەو ب بهایه کی کیم، ب چهند دره هه مه کان فروته وان، ل دهف وان هند یی ب بها نه بوو [و هند دل ل سهر نه بوون، لهوا ب بهایه کی کیم فروتن]. ﴿٢١﴾ و ئەوی یوسف ل مسری کپی گوتنه ژنا خَو: قه درئ وی بگره، و جهی وی خوش بکه، بهلکی ب کیر مه بهیت یان ژى بکهینه کورئ خَو، و هوسا [مه ئەو ژ براییت وی پزگار کر و ژ بیرى ئینا دهرئ و بره د ماله کا زهنگیندا کو حه ژئ بکهن، و حسیب بکهن کورئ خَو] مه ئەو خوجه کر دئ درئ مسریدا [و بوو خودانی ئەمر و نه هییان]، و دافه کرنا خه و نان نیشا بدهین و خودی ل سهر کارئ خوی یی زاله [ئانکو چاوا بقیث دئ وهسا کەت]، به لی باراپتر ژ خه لکی فی نوزانن. ﴿٢٢﴾ فینجا وهختی یوسف گه هشتیه کاملانا خَو [ژ ئەقلى و هیز یقه]، مه پیغه مبهراتی و زانین دایی، و هوسا ئەم قهنجیکاران خه لات دکهین.

﴿۳۳﴾ و ئەوا یووسف د مالا وێدا [کابانییا سەرورەری مسرئ] بۆ دەستیڤه دانا خو [بۆ نفینا خو] ب فندوفیل داخووازا یووسف کر، و دەرگه هه می گرتن، و گۆته یووسف: دئی ب لهز پێشڤه وهره [یووسفی] گۆت: ئەز خو ب خودی دیاریزم ژوی تیشی توژ من دخوازی، ب راستی مالخوئی مالی [سەرورەری مسرئ] سەرورەری منه، وی قهنجی ییت د گهل من کرین و جهی من یی خوشکری، ب راستی خودی خائین و ستهمکاران سهرفهراز ناکهت. ﴿۳۴﴾ ب راستی وئ ئەو کره د دلی خو دا و قهستای کر، و ئەگەر یووسف زی نیشان و بهلگه ییت خودایی خو نه دیتبان، دا که ته دلی خو دربه کی دانیتی، یان دا بهر ب و پێه چیت، و هه سا مه نیشانا خودایی وی نیشادا، دا خیانهت و دههمه نپسییی ژئی بدینه پاش، ب راستی ئەو ژ بهنده ییت مه ییت هه لبر اتیه. ﴿۳۵﴾ و ههر دو بهزینه دەرگه هه [یووسفی دفا دەرگه هه فه کهت و بره قیت، و ژنا سەرورەری دفا د بهرپا بکهت، دا نه هیلیت دەرکه قیت]، و قه میسی وی ژ پشیتڤه گرت

و کیشا و دراند، و ههر دو وکان زهلامی ژنی د دەرگه هیدا دیت، ئینا ژنی گۆت: جزایی وی که سی چیه یی خرابی بۆ مالا ته بقییت و خیانهتی ل ته بکهت، ژ هندی پێڤه تر بیه زیندان کرن یان ب ئیزایه کا دژوار بیه ئیزادان. ﴿۳۶﴾ [یووسف] گۆت: وئ ب خورتی ئەز داخوواز کر مه دهڤ خو [ئەز ژ بهر وئ په قیم دا دەرکه قم، تو هاتییه د دەرگه هیدا] و دوی و مختیدا شاهده کی ژ مالا وئ شادهیی دا [و گۆت]: ئەگەر قه میسی وی [یوسفی] ژ بهر قه دریا بیت، ژنا ته راست دیبژیت، و ئەو [یوسف] ژ دره وینانه. ﴿۳۷﴾ و ئەگەر قه میسی یوسف ژ پشیتڤه دریا بیت [ئەوئ] دره و کر و [یوسف] ژ راستگۆ یانه. ﴿۳۸﴾ فینجا و هختی دیتی قه میسی وی ژ پشیتڤه یی هاتییه دراندن، ئینا گۆت: ب راستی ئەڤه ژ فندوفیلیت هه وه نه، ب راستی فندوفیلیت هه وه ژنان د مه زنن. ﴿۳۹﴾ [زهلامی ژنی] (سەرورەری مسرئ) گۆت: هه ی یووسف چافی خو ژ فی تیشی بگره، و بۆ که سی نه یژه و [گۆته ژنی] توژی داخووازا لیویرینی ژ گونه ها خو بکه، ب راستی توژ مرو قیت خه لهت بووی. ﴿۴۰﴾ و کومه کارنان د باژیریدا گۆتن: ژنا سەرورەری مسرئ بهر دهستکی خو داخوواز دکه ته دهڤ خو، ب راستی ئینا وی بهرده یا دلی وئ هنگا قتییه، ب راستی ئەم وئ د خه له تییه کا ئاشکه رادا دبیین.

وَرَوَدَتْهُ الْمَلِكُ هُوَ فِي بَيْتِهَا عَنْ نَفْسِهِ وَعَلَّقَتْ الْأُجُوبَ وَقَالَتْ هَيْتَ لَكَ قَالَ مَعَاذَ اللَّهِ إِنَّهُ رَبِّي أَحْسَنَ مَثْوَايَ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ﴿٣٣﴾ وَلَقَدْ هَمَّتْ بِهِ وَهَمَّ بِهَا لَوْلَا أَنَّ رَأَٰى بُرْهَنَ رَبِّهِ كَذَلِكَ لَصَيَّرَ عَنْهُ السُّوءَ وَالْفَحْشَاءَ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُخْلَصِينَ ﴿٣٤﴾ وَأَسْتَبَقَا الْبَابَ وَقَدَّتْ قَمِيصَهُ مِنْ دُبُرٍ وَأَلْفَيَا سَيِّدَهَا لَدَا الْبَابِ قَالَتْ مَا جِئَاءُ مِنْ أَرَادَ بِأَهْلِكَ سُوءًا إِلَّا أَنْ يُسْجَنَ أَوْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٣٥﴾ قَالَ هِيَ رَوَدْتَنِي عَنْ نَفْسِي وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِنْ أَهْلِهَا إِنْ كَانَ قَمِيصُهُ قُدَّ مِنْ قُبُلٍ فَصَدَقَتْ وَهُوَ مِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿٣٦﴾ وَإِنْ كَانَ قَمِيصُهُ قُدَّ مِنْ دُبُرٍ فَكَذَبَتْ وَهُوَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٣٧﴾ فَلَمَّا رَأَى قَمِيصَهُ قُدَّ مِنْ دُبُرٍ قَالَ إِنَّهُ مِنْ كَيْدِكُنَّ أَنْ كِيدَنَّ عَظِيمٌ ﴿٣٨﴾ يُوسُفُ اعْرَضَ عَنْ هَذَا وَاسْتَغْفَرَ لِذُنُوبِكُنَّ إِنَّكَ كُنْتَ مِنَ الْخَاطِئِينَ ﴿٣٩﴾ وَقَالَ نِسْوَةٌ فِي الْمَدِينَةِ امْرَأَتُ الْعَزِيزِ تُرَوِّدُ فَتَاهَا عَنْ نَفْسِهِ قَدْ شَغَفَهَا حُبًّا إِنَّا لَنَرِيهَا فِي صِلَىٰ صُلَيْمٍ ﴿٤٠﴾

﴿٣٨﴾ و من دینی باب و باپریت خو ئیبراهیم و ئیسحاق و یه عقووی گرت، و بۆ مه [مال پیغه مهران] دورست نینه ئەم تشته کی بۆ خودی بکهینه هه فیشک، و ئەفه [کوئهم پیغه مهران] گونەهان پارستینه [کەرەما خودییه، ل سەر مه و ل سەر مروشان] دەمی پیغه مهران بۆ راسته پیکرنا وان هاتینه هنارتن، بەلی پا باراپتر ژ مروشان [فی نوزانن] سوپاسیا خودی ناکەن.

﴿٣٩﴾ هە ی هەفالیت من ییت زیندانی، ئەری پەرستییت بە لاف و جودا جودا چێرن، یان خودایی تاک و تەنیا، ئەوی هەمی تشت بۆ مەزناتیا خو داچەماندین. ﴿٤٠﴾ ئەو پەرستییت هوین ژ بلی خودی دپەرستن ژ ناهان پیغه تر نین، هەو و باب و باپریت خو ییت ب ناکیرین [و پەرستی دانایین]، خودی چو بەلگە و نیشان بی نەهنارتینه، ژ خودی پیغه تر کەس حوکمی د چیکریاندا ناکەت، ئەمری کری کو هوین ژ وی پیغه تر چو نەپەرستن، ئەفه یه دینی راست و دورست بەلی پاراپتر ژ خەلکی فی نوزانن. ﴿٤١﴾ هە ی هەفالیت من ییت زیندانی، هندی

ئیک ژ هەو یه دی زفرتەفه سەر کاری خو، و دی مه یی (عەرەقی) دەتە سەر وەرێ خو، و هندی یی دیه دی ب دارێفه ئیتە هەلایستن و دی ئیتە کوشتن، و بالنە دی سەرێ وی خو، و ئەو کاری هوین هەردو ژ من دپرسن ب دویا هیک هات و [ئەوا من گۆتیە هەو] دی هەر چی بیت زی. ﴿٤٢﴾ و یوسفی گۆتە وی، یی وی هزر دکر، ژ هەردو وکان ئەو دی ئیتە بەردان، بەحسی من ل دەف خوندکاری خو بکه [چیرۆکا من بۆ بیژە بەلکی من ژ فیژی دەر ییخت و بزانیت ئەز یی بی گونەهم] بەلی شەیتانی ژ بیر بر بەحسی یوسفی بۆ خوندکاری خو بکهت. فینجا چەند سالەکان یوسف ما دزیندانیفه. ﴿٤٣﴾ [پشتی دەمەکی خوندکاری مسری ب خو، خەو ئەک دیت و هەمی خەونزان کۆمکر، بەلی کەس ب سەر ڕاڤە کرنا خەونا وی هەلنەبوو] خوندکاری گۆت: ب راستی من د خەو نیدا ددیت، حەفت چیلێت قەلەو، حەفتیت لاواز ئەو [ییت قەلەو] دخوارن، و من ددیت حەفت گولییت کەسک ییت دانگرتی، حەفتیت دی ییت هەشک خو تی ئالاندبوون و کەفتبوونە سەر، فینجا گەلی روپسپی و ماقویلان، ڕاڤە کرنا فی خەونا من، بۆ من بیژن، ئەگەر هوین ڕاڤە کرنا خەونان بزائن.

وَاتَّبَعْتُ مِلَّةَ آبَائِي إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ مَا كَانَ لَنَا أَنْ تُشْرِكَ بِلَهِ مِنْ شَيْءٍ ذَلِكَ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ عَلَيْنَا وَعَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ۝ يَصْحَجِي السَّجْنَاءُ رَبَّابٌ مُتَفَرِّقُونَ خَيْرَ أَمْرِ اللَّهِ الْوَجْدُ الْقَهَّارُ ۝ مَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِهِ إِلَّا أَسْمَاءَ سَمَّيْتُمُوهَا أَنْتُمْ وَآبَاءُكُمْ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ إِنْ لَكُمْ إِلَّا اللَّهُ أَمْرًا لَا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ ذَلِكَ لِلَّذِينَ أَلْفِتُمْ وَلَكِنْ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ۝ يَصْحَجِي السَّجْنَاءُ أَمَّا أَحَدُكُمَا فَيَسْقِي رَبَّهُ رَحْمَةً وَأَمَّا الْآخَرُ فَيُضْلَبُ فَتَأْكُلُ الطَّلُورُ مِنْ رَأْسِهِ فَضَيَّ أَمْرَ الَّذِي فِيهِ تَسْتَفْتِيَانِ ۝ وَقَالَ لِلَّذِي ظَنَّ أَنَّهُ نَاجٍ مِنْهُمَا اذْكُرْنِي عِنْدَ رَبِّكَ فَأَنَسَدَهُ الشَّيْطَانُ ذِكْرَ رَبِّهِ فَلَبِثَ فِي السَّجْنِ بِضْعَ سِنِينَ ۝ وَقَالَ الْمَلِكُ إِنِّي أَرَى سَبْعَ بَقَرَاتٍ سِمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ سَبْعٌ عِجَافٌ وَسَبْعَ سُنبُلَاتٍ خُضْرٍ وَأُخَرَ يَابِسَاتٍ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ أَفْتُونِي فِي رَأْيِي إِنْ كُنْتُمْ لِلرُّءْيَا تَعْبُرُونَ ۝

﴿۴۴﴾ گوتن: ئەفە تېكەلەخەونن، ئەم چو ژ ٲافەكرنا تېكەلەخەونان نوزانين. ﴿۴۵﴾ و ئەوئ ژ وان هەردووكان [ئەوئ د گەل يوسف د زيندانئفە] هاتىيە بەردان، و پشئى دەمەكئ دريژ ژ نوى يوسف هاتىيە بىرى، گوت: ئەز دئ بۆ هەو ٲافەكرنا فئى خەونئ بيژم، كا من بهنرئە زيندانئ دەف يوسف. ﴿۴۶﴾ [فئيجا وەختئ چۆيە دەف يوسف د زيندانئفە] گوت: يوسف هەى مروفئ زىدە ٲاستگۆ، كا بۆ مە فئى خەونئ ٲافە بكة، حەف چئليئ لاواز حەف چئليئ قەلەو دخوارن، و حەف گوليئيت هشك خو ب سەر حەفئيت كەسك دادابوو، داەز بزڤر مە ناف خەلكى، و ٲافەكرنا فئى خەونئ بزائن و قەدرئ تە ژى بزائن، و تە ژ زيندانئ دەريڤخن. ﴿۴۷﴾ [يوسف] گوت: حەف سالان ل سەرئيك و بئ قەبرين، وەكى هەرچار چاندا ناخۆ بكن، فئيجا يئ هەو ٲافەكرنا د گوليا ويدا، ئەو كئم نەبيئ ئەوا هوين دخون. ﴿۴۸﴾ ٲاشى پشئى هنگى [ئان سالان] دئ حەف هشكە ساليئ گران هئ ئەفا هەو بۆ هلكرتى و

قَالُوا أَضَعَتْ أَحْلَمَ وَمَا نَحْنُ بِتَأْوِيلِ الْأَحْلَمِ بِعَلَمِينَ ﴿٤٤﴾ وَقَالَ الَّذِي نَجَّا مِنْهُمْ أَأَدَّكَ بَعْدَ أَمْرِي أَنَا أَنْتُمْ بِتَأْوِيلِهِ فَأَرْسَلُونِ ﴿٤٥﴾ يُوسُفُ أَيُّهَا الصِّدِّيقُ أَفْتِنَا فِي سَبْعِ بَقَرَاتٍ سِمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ سَبْعُ عِجَافٍ وَسَبْعِ سُبُلَاتٍ خُضِرٍ وَأَحْمَرَ بَاسِطٍ لِّعَلَىٰ أَرْجَعٍ إِلَى النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٤٦﴾ قَالَ تَزْعُمُونَ سَبْعَ سِنِينَ دَأَبًا فَمَا حَصَدتُمْ فَذَرُونَهُ فِي سُبُلِهِ ۖ إِلَّا قَلِيلًا مِّمَّا تَكُونُونَ ﴿٤٧﴾ ثُمَّ يَأْتِي مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ سَبْعٌ شِدَادٌ يَأْكُلْنَ مَا قَدَّمْتُمْ لَهُنَّ إِلَّا قَلِيلًا مِّمَّا تُحْصُونَ ﴿٤٨﴾ ثُمَّ يَأْتِي مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ عَامٌ فِيهِ يُغَاثُ النَّاسُ وَفِيهِ يَعْمُرُونَ ﴿٤٩﴾ وَقَالَ أَلَمَلِكِ أُنْتُنِي إِلَيْهِ فَلَمَّا جَاءَهُ الرَّسُولُ قَالَ أَرْجِعْ إِلَىٰ رَبِّكَ فَسَأَلَهُ مَا بَالُ النِّسْوَةِ الَّتِي قَطَعْنَ أَيْدِيَهُنَّ إِنَّ رَبِّي بِكَيْدِهِنَّ عَلِيمٌ ﴿٥٠﴾ قَالَ مَا خَطْبُكِ إِذْ رَأَوْتُنِّي يُوسُفُ عَنْ نَفْسِهِ ۖ قُلْنَ حَاشَ لِلَّهِ مَا عَلِمْنَا عَلَيْهِ مِنْ سُوءٍ قَالَتِ امْرَأَتُ الْعَزِيزِ لَنْ حَصَحَّصَ لِحَقِّي أَنَا رَأَوْتُهُ عَنْ نَفْسِهِ وَإِنَّهُ لَمِنَ الصِّدِّيقِينَ ﴿٥١﴾ ذَلِكَ لَعَلَّكَ إِنِّي إِلَٰحْنُهُ بِالْغَيْبِ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي كَيْدَ الْخَالِقِينَ ﴿٥٢﴾

دانایە سەرئیک، هەمیئ دئ خوئ، ئەو کئم نەبیئ یئ هەو بۆ توئی ٲاکری. ﴿۴۹﴾ ٲاشى پشئى ئان سالان، سالەك دئ ئیت، باران دئ ب خەلكیرا گەهن [دئ بیتە بەرفرەهئ]، و دئ بۆ خوئیدا دوشافئ و شەرەبتئ و ٲوینی قەگرن. ﴿۵۰﴾ و خوندکاری گوت: كا يوسف بۆ من بینن، فئيجا وەختئ ئیلاجیئ خوندکاری هاتىيە دەف، [يوسف] گوتئ: بزڤر دەف خوندکاری خو، و بیژئ [ٲسیاری ژئ بكة] وان ژنان چ بوو ئەوئ دەستئت خو ٲرین؟ ب ٲاستئ خودایئ من ئاگەهژ فندوفیلیئ وان هەیە. ﴿۵۱﴾ [خوندکاری گازی وان ژنان كر] و گوتئ: هەو ٲ بوو وەختئ هەو يوسف داخواز کریه دەف خو [ئەرى هەو خرابیەك ژئ دیتبوو] گوتن: حاشایی خودئ [ئەو خرابیەكئ بکەت] مە چو خرابی ژئ نەدیتیە [وئ گافئ] ژنا سەرورەى گوت: ئەها فئ گافئ ٲاستئ دیاربوو، من ئەو یئ داخواز کری و ئەو یئ بەریه، و ئەو ب ٲاستئ ژ ٲاستگۆیانە. ﴿۵۲﴾ يوسف گوت: من ئەف داخوازە كر [كو خوندکار ٲسیارا وان ژنان بکەت، كا وان چ بوو، بەرى ئەز ژ زيندانئ دەركەفم] دا سەرورە [عەزیزئ مسرئ] بزانیئ من د ٲشٲرا خیانەت لئ نەکریه، ب ٲاستئ خودئ فندوفیلیئ خائنان ب سەر ناٲئخت.

﴿٥٣﴾ وَمَا أَتَى نَفْسِي إِلَّا النَّفْسَ لَأَمَّارَةً بِالْسُوءِ إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّي إِنَّ رَبِّي غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٥٤﴾ وَقَالَ الْمَلِكُ أَتُؤْتِي بِهِ؟ أَسْتَفْضِلُهُ لِنَفْسِي فَلَمَّا كَتَمَهُ قَالَ إِنَّكَ الْيَوْمَ لَدَيْنَا مَكِينٌ أَمِينٌ ﴿٥٥﴾ قَالَ اجْعَلْنِي عَلَى خَزَائِنِ الْأَرْضِ إِنِّي حَفِيظٌ عَلَيْهَا وَكَذَلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي الْأَرْضِ يَتَّبِعُوا مِنْهَا حَيْثُ شَاءَ يُصِيبُ بِرَحْمَتِنَا مَنْ شَاءَ وَلَا نَضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٦﴾ وَلَا نُجْزِ الْأَخِيرَةَ خَيْرٌ لِلَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴿٥٧﴾ وَجَاءَ إِخْوَةُ يُوسُفَ فَخَلَوْا عَلَيْهِ فَعَرَفُوهُ وَهَمَلُوهُ، مُنْكَرُونَ ﴿٥٨﴾ وَلَمَّا جَهَّزَهُمْ بِجَهَّازِهِمْ قَالَ أَتُؤْتِي بِأَخٍ لَكُمْ مِنْ بُيُوتٍ لَا تَرَوْنَ أَنِّي أُوفِي الْكَيْلَ وَأَنَا خَيْرُ الْمُنْزِلِينَ ﴿٥٩﴾ فَإِنْ لَمْ تَأْتُونِي بِهِ فَلَا كَيْلَ لَكُمْ عِنْدِي وَلَا تَقْرَبُونَنِي ﴿٦٠﴾ قَالُوا سَوِّدْ عَنَّا بَابَهُ وَانَّا لَفَاعِلُونَ ﴿٦١﴾ وَقَالَ لِفَتْنِهِ أَجْعَلُوا بِضْعَتَهُمْ فِي رِحَالِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَعْرِفُونَهَا إِذَا انْقَلَبُوا إِلَى أَهْلِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٦٢﴾ فَلَمَّا رَجَعُوا إِلَى أَبِيهِمْ قَالُوا يَا أَبَانَا مُنِعَ مِنَّا الْكَيْلَ فَأَرْسِلْ مَعَنَا خَازِنًا نَكْتَلُ لَهُ، وَانَّا لَهُ لَحَفِيظُونَ ﴿٦٣﴾

﴿٥٣﴾ و ئەز ب راستی خو بەری ناکەم کو چو خە لە تیایان ناکەم [یووسفی ئەف ئاخشتە ژ جوامیرییا خو گۆت]، ب راستی ئەفس زیدە خرایخووازە، ئەو [نەفس] تێ نەبیت یا خودی دلوفانی پی بری و پارستی، ب راستی خودایی من گونەه زبەر و دلوفانە. ﴿٥٤﴾ و خوندکاری گۆت: وی [یووسفی] بو من بینن، ئەز دی وی بو خو ب تێ گرم [فئجیا وەختی یووسف هاتییه دەف خوندکاری] د گەل ئاخشت و گۆتی: تو ئەفرۆل دەف مە خودان جە و خودان دەستەهلات و ئەمبنداری ل سەر هەمی تەشتان. ﴿٥٥﴾ یووسفی گۆت: تو من دانە سەر گەنجخانە ییت مسری [گەنجخانە ییت بارە و خواری تیدا، دا ب عەدالەت بە لاف بکەت و بکەتە ریکەک پی بگەیتە خەلکی مسری، دا پەرستنا بوتان بپیلن و باوەری پی ب خودی بینن]، ب راستی ئەز پی ئەمین و پارزەرم، و زانامە ب ریکیت بە لافکرنا وان. ﴿٥٦﴾ و هوسا [مە ئەو ژ زیندانی دەرئێخست و ئێخستە دلی خوندکاری، دا بدانیته سەر گەنجخانە ییت

مسری] مە یووسف د مسریدا ب جە کر کو خودان شیان و ئەم بیت، هەر جە پی بقیت ل مسری بو خو بکەتە جە و خانێ، و ئەم ب دلوفانییا خو قەنجی و کەرەمان دگەهینیە وی پی مە بقیت، و ئەم خەلاتی قەنجیکاران بەرزە ناکەین. ﴿٥٧﴾ و خەلاتی ئاخەرەتی بو وان، ئەو ییت باوەری ئینایی و ژ خودی دترسیان، چیتەر. ﴿٥٨﴾ و براییت یووسف هاتن و چۆنە دەف، وی ئەو نیاسین، و وان ئەو نەدنیا سی. ﴿٥٩﴾ فئجیا وەختی یووسف بارێ وان داگرتی، گۆت: ئەگەر هوین جارەکا دی هاتن برایی خو پی بابی بو من بینن، ما هوین نابینن ئەز ب دورستی دپشم، و ئەز چیتەر قەدرگرم بو میقانان. ﴿٦٠﴾ فئجیا ئەگەر هوین وی برایی خو بو مە نەینن، هەوە چو بار ل دەف من نینن، و نیزیکی من زی نەبن. ﴿٦١﴾ گۆتن: ب راستی ئەم دی داخواری ژ بابی وی کەین و د بەررا کەین، و ئەم دی کەین و پی تەقسیری. ﴿٦٢﴾ و یووسفی گۆتە خەم تەکاریت خو: متایی وان بیتخە دناف باریت واندا، بەلکی وەختی دزفرنە ناف مرفویت خو پی بحەسن [وان خواری پی بەرانبەر یا مسری ئینایی]، و بەلکی جارەکا دی بزفرنە فە. ﴿٦٣﴾ فئجیا وەختی زفرنە دەف بابی خو، گۆتن: بابو ژ بیقانی [ژ ئیرە و پیقە] ئەم هاتییه پی بارکن [ئەگەر تو برایی مە د گەل مە نەهتیری]، فئجیا برایی مە د گەل مە هەنرە دا تەتی مە بقیت بو مە بیتە پیشان، هەبیت، و ب راستی ئەم دی چافی خو باش دەنی.

قَالَ هَلْ آمَنُوكُمْ عَلَيْهِ إِلَّا كَمَا آمَنُوكُمْ عَلَىٰ أَخِيهِ مِنْ
 قَبْلُ فَأَلَّهَ خَيْرَ حَفِظًا وَهُوَ أَحَمُّ الرَّحِيمِينَ ﴿٦٥﴾ وَلَمَّا فَتَحُوا
 مَتَاعَهُمْ وَجَدُوا بِضْعَتَهُمْ رُدَّتْ إِلَيْهِمْ قَالُوا يَا بَنَاتَنَا
 مَا نَبَغِي هَٰذِهِ بَضْعَتُنَا رُدَّتْ إِلَيْنَا وَنَمِيرُ أَهْلَنَا وَنَحْفَظُ
 أَخَانَا وَتَزَادُ كَيْدَ بَعِيرٍ ذَٰلِكَ كَيْدٌ يَسِيرٌ ﴿٦٦﴾ قَالَ
 لَنْ أَرْسِلَهُ مَعَكُمْ حَتَّىٰ تُؤْتُوا مَوْثِقًا مِنَ اللَّهِ لَتَأْتُنَّنِي
 بِهِ ءِذَا لَأَنْ يُحَاطَ بِكُمْ فَلَمَّا آتَوْهُ مَوْثِقَهُمْ قَالَ اللَّهُ عَلَىٰ مَا
 نَقُولُ وَكِيلٌ ﴿٦٧﴾ وَقَالَ يَبْنَیٰ لَدَخْلُوا مِنْ بَابٍ وَحِدٍ
 وَأَدْخُلُوا مِنْ أَبْوَابٍ مُّتَفَرِّقَةٍ وَمَا أَغْنَىٰ عَنْكُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ
 شَيْءٍ إِنَّ الْحُكْمَ إِلَّا لِلَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَعَلَيْهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
 الْمُتَوَكِّلُونَ ﴿٦٨﴾ وَلَمَّا دَخَلُوا مِنْ حَيْثُ أَمَرَهُمْ أَبُوهُمَا كَانَا
 يُغْنِي عَنْهُم مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا حَاجَةً فِي نَفْسِ يَعْقُوبَ
 قَضَاهَا وَإِنَّهُ لَدُوٌّ عَلِيمٌ عَلِمْتَ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ
 لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦٩﴾ وَلَمَّا دَخَلُوا عَلَىٰ يُوسُفَ ءَاوَىٰ إِلَيْهِ أَخَاهُ
 قَالَ إِنِّي أَنَا خُوكَ فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٧٠﴾

﴿٦٥﴾ گوت: نه ری نه ز هه وه یتیم بسم ل سهر، ههروه کی بهری نوکه نه ز هه وه یتیم بوویم ل سهر برایی وی یوسف [و هوین دزانن کاچ ب سهری وی هات]، و خودی چترین باریزفانه، و دلوفانترین دلوفانه [نانکو من نه و هیلا ب هیفیا خودی نه و باریزیی بؤ من لی بکهت، و ل من بزفرینتهفه، نه گهر بهیلمه ب هیفیا هه وهفه، نه و زی دی د ریکا یوسفیدا چیت]. ﴿٦٥﴾ فیتجا وهختی باریت خوفه کرین، متایی خوف دیتن یی ل وان هاتیسه زفراندن، گوتن: بابؤ ما مه چ یی دی دقت، نهفه متایی مه یی ل مه هاتیسه زفراندن [فیتجا برایی مه د گهل مه بهنیره]، نه م دی خوارنی بؤ مروفیت خوفینین، و برایی خوف باریزین و بارئ حیشره کی دی ل خوف زیده کهن، و نهف باره ل سهر خونداکاری نه گله کهه. ﴿٦٦﴾ [یه عقوبی] گوت: هه تا هوین بؤ من نه هد نه کهن ب خودی، کو هوین دی بؤ من یتنهفه، ژ بلی هندی دؤر ماندؤریت هه وه یتنه گرتن و هوین نه چار بین [نه گهر نه، نه ز د گهل هه وه ناهنیرم]، فیتجا وهختی وان نه هد (په یان)

دایییی، گوت: خودی ل سهر نه و هوین دیتن ناگه هدار و زیره فانه. ﴿٦٧﴾ و [یه عقوبی] گوت: کوریت من د ده رگه هه کی ب تنیرا نه چنه ژور، و د گله که ده رگه هانرا هه رنه ژور، و نه ز نه سیم نه و تشتی خودی بؤ هه وه نفیسی ژ هه وه بده مه پاش، و حوکم و فرمان بهس ییت خودینه، من پشتا خوفی گریدا، و ییت بشین پشتا خوف قاهیم بکهن، بلا پشتا خوف خودی قاهیم بکهن. [نه ویت خوف دهیلنه ب هیفیه کتفه بلا خوف بهیلنه ب هیفیا خودی نهفه]. ﴿٦٨﴾ فیتجا وهختی نه و ب ژور کفین وه کی بابی وان گوتیه وان، و وی [یه عقوبی] نه دشیا تشتی خودی بؤ وان فیایی (نفیسی) فه گریت یان ژئ بده ته پاش، به لی تته که دلی ویدا بوو وی ژ دلی خوف دهر تیخست [دفا کوریت وی پیکفه نه یتنه دیتن و کهس چافان ل وان نه دعت، له واکوته وان: پیکفه دتیک ده رگه هیرا نه چنه ژور]، و ب راستی نه و [یه عقوب] یی خودان زانینه [دزانیت قه ده را خودی دی هه رییت و کهس نه شیت خوف بده ته بهر و فه گریت] ژ وی زانینا مه نیشا دایی، به لی پا باراپر ژ مروفان فی نوزانن. ﴿٦٩﴾ فیتجا وهختی چؤینه دهف یوسف، [یوسف] برایی خوف یتنا دهف خوف، گوتی: نه ز برایی ته مه [یی ده یابی]، فیتجا تو ژ بهر نه و وان دکر ب خهم نه کهفه.

﴿۷۰﴾ قُتِبَا وَهَتْنِ بَارِئِ وَان دَاگَرْتِن، تَرَارِی نَافَقَه خَوَارِنِی کَرِه د بَارِی بَرایِی خَوِی دِه باییدا [بشتی کاروان ب رِی کِه فُتِی]، پاشی بانگهلدیره کی گازیگر گهل کاروانیان [راوهستن] هوین دزیکهرن [ههوه دزی یا کری]. ﴿۷۱﴾ [براییت یووسفی] ل وان زفرین و گوتن: چ یی ههوه بهرزه بووییه. ﴿۷۲﴾ گوتن: تَرَارِی نَافَقَه خَوَارِنَا خوندکاری یی بهرزه بووی، و ههر که سی بینیت [بهری ثم سه حکهینه ههوه]، دِی باره کی حیشتری دهینی و نهز که فیل. ﴿۷۳﴾ [براییت یووسفی] گوتن: ب خودی هوین ب خَو دزانن، ثم نه هاتینه دا خراییی نه دزیدیدا بکهین، و مه چوجا دزی نه کریه [و ثم ترار دزی چیه، نه گهر هوین دره وین دهر که فتن؟] ﴿۷۴﴾ گوتن: پا جزای یی وی یی ترار دزی چیه، نه گهر هوین دره وین دهر که فتن؟ ﴿۷۵﴾ [براییت یوسف] گوتن: ههر که سی ترار دزیدیدا هاته دیتن، و هوب خَو شوینا تراریه، ثم هوسا دزیکهران جزا دکهین. ﴿۷۶﴾ ئینا ژ باری وان دهست پی کر، بهری یی برایی خَو [دا شکِی نه بن

کو نه فیه پیلانه که هاتیه دانان]، پاشی [ترار] ژ باری برایی خَوِی دِه بایی ئینا دهر، و هوسا مه و کار نیشادا [دا بگه هیه و تشتی وی دقیا]، و ههوه دشیای برایی خَو ل دویف پریارا [حوکمی] خوندکاری بگه هینیه خَو [نه گهر نه کربایه] ژ بلی حهز کرنا خودی، ههر که سی مه بقیث دِی پایه بلند کهین، و د سهر ههر زانایه کیرای یی ژئی زانتر و شاره زاتره هیه. ﴿۷۷﴾ [براییت یوسف] گوتن: نه گهر وی دزی کربیت، ب راستی برایه کی وی زی بهری وی دزی کربو، و یوسف ناخفتنا وان داعویرا و خَو ب سهرقه نه بر، یاد دلی خَو دا بَو وان دیار نه کر، گوت: که س ژ ههوه خرابتر نینه [هوین هون ییت ههوه برایی خَو ژ بابی خَو دزی]، و ههوا هوین دبیزن، خودی چتر دزانت. ﴿۷۸﴾ گوتن: نه زبهنی، ب راستی وی [مه خسه د برایی دِه بایی یی یوسف] بابه کی پیر و دانعه مری هه [بینا وی بیی وی نائیت]، قُتِبَا تَوِئِکی ژ مه شوینا وی بگره، ب راستی ثم ته ژ قهنجیکاران دینین [قُتِبَا قِی قهنجیی د گهل مه بکه].

فَلَمَّا جَهَّزَهُمْ بِجَهَازِهِمْ جَعَلَ السَّقَاةَ فِي رَحْلِ أَخِيهِ ثُمَّ أَذْنٌ مُّؤَدِّئُ أَتِيهَا الْعِيرُ إِنَّكُمْ لَسِرْقُونَ ۖ قَالُوا وَاقْبَلُوا عَلَيْهِمْ مَاذَا تَفْقِدُونَ ۖ قَالُوا نَفَقْدُ صَوَاعَ الْمَلِكِ وَلَمَن جَاءَ بِهِ جِمْلُ بَعِيرٍ وَأَنَا بِهِ زَعِيمٌ ۖ قَالُوا نَأْتِيهِ لَقَدْ عَلِمْتُمْ مَا جِئْتُمُ بِالنَّفَسِ فِي الْأَرْضِ وَمَا كُنَّا سَرِقِينَ ۖ قَالُوا فَمَا جَزَاؤُهُ إِنْ كُنْتُمْ كَاذِبِينَ ۖ قَالُوا أَجْزَاؤُهُ مَنْ وَجَدَ فِي رَحْلِهِ ۚ فَهُوَ جَزَاؤُهُ ۚ كَذَلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ ۖ قَبَدَا بَأْوَعْتُهُمْ قَبْلَ وِعَاءِ أَخِيهِ ثُمَّ اسْتَخْرِجَهَا مِنْ وِعَاءِ أَخِيهِ كَذَلِكَ كُنَّا لِيُوسُفَ مَا كَانَ لِيَأْخُذَ أَخَاهُ فِي دِينِ الْمَلِكِ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ تَرْفَعُ رَجَبَتُ مَنْ نَشَاءُ ۚ وَفَوْقَ كُلِّ ذِي عِلْمٍ عَلِيمٌ ۖ قَالُوا إِنْ يَسْرِقْ فَقَدْ سَرَقَ أَخٌ لَّهُ مِنْ قَبْلُ فَأَسْرَهَا يُوسُفُ فِي نَفْسِهِ وَلَمْ يُبْدِهَا لَهُمْ قَالَ أَنْتُمْ سَرَّ مَكَانًا وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تَصِفُونَ ۖ قَالُوا يَا أَبَا الْعَرْضِ إِنَّ لَكَ أَبَاسِيْحًا كَثِيرًا فَخُذْ أَحَدًا مَكَانَهُ ۚ إِنَّا نَرَاكَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ۖ

الجزء

قَالَ مَعَاذَ اللَّهِ أَنْ تَأْخُذَ إِلَّا مَن وَجَدْنَا مَتَاعَنَا عِنْدَهُ إِذَا أُنْظِرَ لِمَوْتٍ ﴿٧٩﴾ فَلَمَّا أَسْتَيْسُوا مِنْهُ خَلَصُوا نَجِيًّا
 قَالَ كَبِيرُهُمْ أَلَمْ تَعْلَمُوا أَنَّ آبَاكُمْ قَدْ أَخَذَ عَلَيْكُمْ
 مَوْثِقًا مِنَ اللَّهِ وَمِن قَبْلُ مَا قَرِطُمْ فِي يَوْسُفَ فَلَنْ أَبْرَحَ
 الْأَرْضَ حَتَّى يَأْذَنَ لِي ابْنُ أَوْثَمَ اللَّهِ لِي وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ﴿٨٠﴾
 أَنْزِعُوا إِلَيْنَا آيَاتَكُمْ فَقُولُوا لَنَا بَنَاتُ ابْنِكَ سَرَقَ
 وَمَا شَهِدْنَا إِلَّا بِمَا عَلَّمْنَا وَمَا كُنَّا لِلْغَيْبِ حَافِظِينَ ﴿٨١﴾
 وَسَبَّ الْقَرْيَةَ الَّتِي كُنَّا فِيهَا وَالْعِيرَ الَّتِي أَقْبَلْنَا فِيهَا
 وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿٨٢﴾ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنْفُسُكُمْ أَمْرًا
 فَصَبْرٌ جَمِيلٌ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَأْتِيَنِي بِهِمْ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ
 الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿٨٣﴾ وَتَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ يَا سَفْهُ عَلَى
 يَوْسُفَ وَأَبْصَتْ عَيْنَاهُ مِنَ الْحُزْنِ فَهُوَ كَظِيمٌ ﴿٨٤﴾
 قَالُوا لَئِنْ لَمْ تَنْتَفِئْ عَنْهُ كُنْ يَوْسُفَ حَتَّى تَكُونَ حَرَضًا
 أَوْ تَكُونَ مِنَ الْهَالِكِينَ ﴿٨٥﴾ قَالَ إِنَّمَا أَشْكُو بَثِّي
 وَحُزْنِي إِلَى اللَّهِ وَأَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨٦﴾

﴿۷۹﴾ [یوسف] گوت: خودی نه کت، هم ٲٲکی ژ وی ٲٲقه تر بگرین، یی مه متای خول دهف گرتی [خودی مه ژ فی ٲاریزیت]، ب راستی [نه گهر هم وه بکین]، وی وهختی هم دی ژ سته مکاران بین. ﴿۸۰﴾ فیجا وهختی نه و ژ بی هیفی بووین، خو فهدر کرن و بوو ٲست ٲستا وان د گهل ٲٲک، برایی وان یی ژ هه میان مه نتر گوت: نه ری ما هوین نوزان بابی هه وه ٲه یانا ژ هه وه وهر گرتی [کو هوین کورٲی وی ٲاریزن، و بو بزفر ٲینه شه]، و ما هوین نوزان هه وه به ری نوکه چ سستی یا د دهره هقی یوسفدا کری. فیجا نه ز نه ردی مسری ناهیلیم هه تا بابی من ده ستوریا من نه ده ت، یان خودی ٲر یارا خو د دهره هقی مندا بدت [کو ژی دهر که قم یان بمرم، یان شیانئ بدته من نه ز برایی خو ژ وان بستیم]، و نه و ٲٲترین حا کمه. ﴿۸۱﴾ بزفر نه شه دهف بابی خو و ٲٲزی: بابو.. کورٲی ته دزی کر، و مه شاده بی ل سهر نه داییه ب وی نه بیت یی مه [ژ شه رعه تی ته] زانی [کو بی دزیی بکته، دی ٲٲشفه ٲٲته گرتن]، و مه

چو ژ غه یی نه دزانی [وهختی مه ٲه یان داییه ته، مه نه دزانی دی دزیی کته و ٲٲته گرتن]. ﴿۸۲﴾ [و نه گهر تو باوهر نه که ی] ٲسیرا خه لکی وی گوندی بکه نه وی هم چو یینی [مه خسه د ٲٲکی ٲنره مسری و ٲسیرا خه لکی وی بکه]، دیسا ٲسیرا وی کاروانی بکه نه وی هم د گهل هاتین، و ب راستی هم ٲاست دیٲرین. ﴿۸۳﴾ [ٲشتی نه و بزفر ٲینه دهف بابی خو و ئاخذتنا برایی مه زن بو گوتی]، ئینا [یه عقوبی] گوت: به لی دلی هه وه کاره ل بهر هه وه جوان کر و هه وه کر، فیجا ٲنفره هیسا من ٲنفره هیسه کا جوانه و یا بی گازنده یه، هیفی دکه م خودی هه میان ل من بزفر ٲنیت [یوسف و برایی وی و نه فی دی نه وی مایسه ل مسری]، ب راستی خودی یی زانیه [ب ٲه وشا من]، و کاربنه جهه [د فی جه ٲاندنیدا بو من]. ﴿۸۴﴾ و یه عقوبی به ری خو ژ وان وهر گٲرا، و گوت: ئاخ بو کول و کو فانیت یوسف، و هه ردو چافیت وی ژ خه میت یوسفیدا سپی بوون [هندی ٲوندک باراندن]، و یی تی و تری بوو ژ که ری، و که ربا خو دادعویرا. ﴿۸۵﴾ گوتن: ب خودی تو هه ردی مینی هزار یوسفی که ی، هه تا تو بهر ب هیلا ٲقه دچی یان ژی دمری. ﴿۸۶﴾ گوت: ب راستی نه ز کول و کو فانیت خو به س حه والی خودی دکه م، و یا نه ز خودی دزانم، هوین نوزان [خه ونا یوسف خه و نه کا ٲاسته و دی هه ر چی بیت].

﴿۸۷﴾ کوریت من، هه ږن ل یوسف و برایی وی بگه ږن و ژ ره‌ما خودی بی هیشی نه‌بن، و ب راستی ژ بل گاوران که‌سی دی ژ ره‌ما خودی بی هیشی نایت. ﴿۸۸﴾ قیجا وه‌ختی ته و چوینه ده‌ف یوسفی، گوتن: هه ی وه‌زیر، ب راستی ته‌م و مروفت خوییت بی چاره بووین [ژ برساندا]، و مه متایه‌کی بی سه‌روبه‌ر و بی هایی ینیای، قیجا [ب فی متایی مه یی بی سه‌روبه‌ر] یان تمام یو مه بیقه و خیرا خو دگه‌ل مه بکه [ل مه نه‌گره ژ به‌ر بی سه‌روبه‌ریا متایی مه، یان زیده‌ی متایی مه بده مه، یان برایی مه ژ که‌ره‌ما خو به‌رده]، ب راستی خودی دی خه‌لاتی خیرکه‌ران ده‌تی. ﴿۸۹﴾ [یوسفی] گوت: ته‌ری هوین دزان هه‌وه چ ب سه‌ری یوسف و برایی وی ینیاییه، ده‌می هوین ییت نه‌زان؟! ﴿۹۰﴾ گوتن: ته‌ری تو یوسف ب خویی، گوت: ته‌ری ته‌ز یوسف و ته‌فه زی برایی منه [یی ده‌یابی]، ب راستی خودی که‌ره‌م دگه‌ل مه‌کر، ب راستی هه‌ر که‌سی پاریزکاریا خودی بکه‌ت، و بی‌نا

خو فره‌ه بکه‌ت، خودی خیرا [جو] قه‌نجیکاران به‌رزه‌ناکه‌ت. ﴿۹۱﴾ گوتن: ب خودی، خودی تو ب سه‌ر مه‌تیخستی، و ب قه‌درتر و بلندتر لی کری، و ب راستی ته‌م ب خو د خه‌له‌ت بووین. ﴿۹۲﴾ [یوسفی] گوت: ته‌قرو ته‌ز ل هه‌وه ناگرم، و گازنده‌ل سه‌ر هه‌وه‌نینه [ما ده‌م هه‌وه‌هه‌له‌تی ل سه‌ر خو‌ناشکه‌را کر، ته‌ز ل هه‌وه‌ه ناگرم]، خودی ل هه‌وه‌ه ناگریت یان خودی ل هه‌وه‌ه نه‌گریت [و گونه‌هیت هه‌وه‌ه به‌فرینیت]، و ته‌و ژ هه‌می دل‌وفانان دل‌وفانتره. ﴿۹۳﴾ ته‌فی قه‌میسسی من بیه‌ن، بداننه سه‌ر سه‌رو چاقیت بابی من، چاقیت وی دی ږون بن، و هوین هه‌می مالیت خو بیینه ده‌ف من. ﴿۹۴﴾ قیجا وه‌ختی کاروان ژ مسری ده‌رکه‌فتی، بابی وان گوت [بو حازریت ل ده‌ف جهی خو ل ته‌ردی که‌نعان]: بی‌نا یوسفی یا دیتنه من، و ته‌گه‌ر هه‌وه ته‌ز بی هوش و بیر خه‌رفتی نه‌دانابم، دا ژ من باوه‌رکه‌ن. ﴿۹۵﴾ گوتن: ب خودی هیژ تو یی ل سه‌ر تیک و دویا خو یا که‌فن [زیده‌هه‌ژیکرنا یوسفی].

يٰۤيٰٓسَيِّ اٰذْهَبُوْا فْتَحَسُّوْا مِنْ يُّوسُفَ وَ اَخِيْهِ وَلَا تَقْسُوْا مِنْ رَّوْحِ اللّٰهِ اِنَّهٗ لَا يَأْتِيْكُمْ مِنْ رَّوْحِ اللّٰهِ اِلَّا الْقَوْمُ الْكَافِرُوْنَ ۝۸۷ فَلَمَّا دَخَلُوْا عَلَيْهِ قَالُوْا يٰٓاَيُّهَا الْعَزِيْزُ مَسْنَا وَاَهْلُنَا الضُّرَّ وَجِئْنَا بِبِضْعَةٍ مُّزِيْنَةٍ قَاوُفٍ لَّنَا الْكَمِيْلُ وَتَصَدَّقْ عَلَيْنَا اِنَّ اللّٰهَ يَجْزِي الْمُتَصَدِّقِيْنَ ۝۸۸ قَالْ هَلْ عَلِمْتُمْ مَّا فَعَلْتُمْ يُّوسُفَ وَ اَخِيْهِ اِذْ اَنْتُمْ جَاهِلُوْنَ ۝۸۹ قَالُوْا اِنَّكَ لَاَنْتَ يُّوسُفَ قَالَ اَنَا يُّوسُفُ وَ هٰذَا اَخِيْ قَدْ مَرَّ ۝۹۰ اللّٰهُ عَلِيْمًا اِنَّهٗ مِنْ يَّتَقٍ وَصِيْرًا ۝۹۱ اللّٰهُ لَا يُضِيْعُ اَجْرَ الْمُحْسِنِيْنَ ۝۹۲ قَالُوْا تَاللّٰهِ لَقَدْ اٰثَرَك اللّٰهُ عَلَيْنَا وَاِنْ كُنَّا لَخٰطِيْنَ ۝۹۳ قَالْ لَا تَزِيْبْ عَلَيْنَكُمْ اَلْيَوْمَ يَغْفِرُ اللّٰهُ لَكُمْ وَهُوَ اَرْحَمُ الرَّحِيْمِيْنَ ۝۹۴ اَذْهَبُوْا بِقِمِيصِيْ هٰذَا فَاَلْقُوْهُ عَلٰى وَجْهِ اَبِيْ يٰٓاَتٍ بِصِيْرًا وَاَنْوَفٍ بِاَهْلِكُمْ اَجْمَعِيْنَ ۝۹۵ وَ لَمَّا فَصَلَت الْعِيْرُ قَالْ اَبُوْهُمْ اِنِّيْ لَاجْدِرِيْح يُّوسُفَ لَوْلَا اَنْ تَقْنَدُوْنَ ۝۹۶ قَالُوْا تَاللّٰهِ اِنَّكَ لَفِيْ ضَلٰلٰتٍ اَلَدٰى ۝۹۷

﴿۹۶﴾ فَيَجَا وَهَتْخَىٰ مَزْكِتَيْنِ هَاتِي، قَه ميسى يوسفى
 ثافيتيه سهر سهروچافيت وى، چافيت وى رُون
 بونهفه، گۆت: من نه دگۆته ههوه [بين يوسفى
 يا ديتيه من، يان من نه دگۆته ههوه هه رن لى
 بگه رن ژ په هه خودى بى هيشى نه بن]، و يانه ز
 خودى دزانم، هوين نوزانم. ﴿۹۷﴾ گۆتن: بابؤ..
 داخوازا لينه گرتن و گونه هژيرنى بؤ مه [ژ خودى]
 بکه، ب راستى ئهم ييت گونه هکار بووين.
 ﴿۹۸﴾ [يه عقوبى] گۆت: پاشى ئه ز دى بؤ ههوه
 داخوازا گونه هژيرنى ژ خودايى خو کهم، ب
 راستى ههر ئه وه بى گونه هژير و دلوفان.
 ﴿۹۹﴾ فَيَجَا وَهَتْخَىٰ چۆينه دهف يوسفى، دهيبايت
 خو برنه دهف خو، و گۆت: خودى هه زکته، ب
 پشت راستى و ئيمنى وه رنه مسرى. ﴿۱۰۰﴾ و يوسفى،
 دهيبايت خو بلند کردن و دانانه سهر ته ختى، و ههمى
 [دهيباب و برايت وى پيکفه] بؤ چۆنه سوجه يى
 [و ئهف سوجه يه ل دهف وان يا دورست بوو، و ل
 جهى سلافي و قه درگرتنى بوو، و هكى د پيشقه بابوونى

فَلَمَّا آن جَاءَ الْبَشِيرُ الْفَنَّهُ عَلَىٰ وَجْهِهِ ۖ فَاَرْتَدَّ بِصَبْرٍ ۖ قَالَ
 اَلَمْ اَقُلْ لَكُمْ اِنِّىْ اَعْلَمُ مِمَّنْ اَللّٰهُ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ۚ قَالُوْا
 يٰٓاَبَانَا اَسْتَغْفِرُ لَنَا ذُنُوْبَنَا اِنَّا كُنَّا خٰطِئِيْنَ ۝۷۰ قَالَ سَوْفَ
 اَسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّىْ اِنَّهٗ هُوَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ ۝۷۱ فَلَمَّا
 دَخَلُوْا عَلَىٰ يُوْسُفَ اٰوٰى اِلَيْهٖ اَبُوْهٖ وَقَالَ اَدْخُلُوْا مَعِىَ
 اِنْ شَاءَ اللّٰهُ ؕ اٰمِيْنَ ۝۷۲ وَرَفَعَ اَبُوْهٖ عَلَى الْعَرْشِ وَخَرُّوْا
 لَهُ سَجْدًا ۖ وَقَالَ يٰٓاَبَتِ هٰذَا تَاوِيْلُ رُّءُوسِىْ مِنْ قَبْلُ ۖ فَجَعَلَهَا
 رَبِّىْ حَقًّا ۖ وَقَدْ اَخْسَرْتَنِىْ اِذَا خَرَجْتَنِىْ مِنَ السِّجْنِ وَجَاءَ بِكُمْ
 مِنَ الْبَدْوِ مِنْۢ بَعْدِ اَنْ نَّرٰى السَّيْطٰنَ يَتَّبِعِىْ اِخْوَتِىْ اِنَّ
 رَبِّىْ لَطِيْفٌ لِّمَآ يَشَآءُ ۚ اِنَّهٗ هُوَ الْعَلِيْمُ الْحَكِيْمُ ۝۷۳ رَبِّ
 قَدْ اٰتَيْتَنِىْ مِنَ الْمُلْكِ وَعَلَّمْتَنِىْ مِنْ تَاوِيْلِ الْاَحَادِيْثِ
 فَاطِرَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ اَنْتَ وَلِىُّ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ
 تُوَفِّىْ مُسْلِمًا ۖ وَالْحَقِّىْ بِالصَّدِّیْقِ ۝۷۴ ذٰلِكَ مِنْ اَنْبَآءِ
 الْغَيْبِ نُوْحِیْهِ اِلَيْكَ ۚ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ اِذْ اَجْمَعُوْا اَمْرَهُمْ
 وَهُمْ يَمْكُرُوْنَ ۝۷۵ وَمَا اَكْثَرُ النَّاسِ وَلَوْ رَحَصْتَ لَمْ تُؤْمِنُوْا

الْحَزْبِ

و ماچکرنا دهستى]، و [يوسفى] گۆت: بابؤ..
 ئهفه راهه کرنا خه ونا منه يا من بهرى نوکه ديتى، خودايى
 من ئه و کره راستى، و قهنجى و که رهم د گهل من کر، و هختى ئه ز ژ زندانى رزگار کریم و هوين ژ دهشتى
 و کۆچهراتى ئينايينه فیرى، پشتى شهيتانى ناهه را من و برايت من نه خوش [خراب] کرى، ب راستى
 خودايى من چ بقت، هويرك دکته، ب راستى ئه و بى زانا و کارينه جهه. ﴿۱۰۱﴾ خودیوؤ..
 ته ژ ملک و
 مالداريى دا من، و ته راهه کرنا خه ونا نيشا من دا، توى هه چيکه رى ئه رد و ئهسانان، توى پشته فان و
 هاريکارى من دنيايى و ئاخره تيدا، من موسلمان بمرينه، و من بگه مينه راستکاران. ﴿۱۰۲﴾ [هه مى موحه مه د]
 ئهفه [چيرۆکا يوسفى پيغه مبه و برايت وى] ژ به حس و سالوخت نهديان، ب وهى ئهم بؤ ته ديترين،
 و تول دهف وان [برايت يوسفى] نه بووى و هختى خو کرينه ئيك [دا يوسفى باقتينه د بريدان]، و وان
 پيلان بؤ دگپرا. ﴿۱۰۳﴾ باراپتر مروشان باوه ريسى نائين، خو تول سهر يى پڑدى رى.

وَمَا تَسْأَلُهُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ﴿١٠٤﴾
وَكَيْتٌ مِنْ آيَاتِهِ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَمُرُّونَ عَلَيْهَا
وَهُمْ عَنْهَا مُعْرِضُونَ ﴿١٠٥﴾ وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُمْ بِاللهِ إِلَّا
وَهُمْ مُشْرِكُونَ ﴿١٠٦﴾ أَفَأَمْسُوا أَنْ تَأْتِيَهُمْ عَذَابُهُمْ مِنْ عَذَابِ
اللهِ أَوْ تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٠٧﴾ قُلْ
هَذِهِ سَبِيلِي أَدْعُو إِلَى اللهِ عَلَى بَصِيرَةٍ أَنَا وَمَنِ اتَّبَعَنِي
وَسُبْحَنَ اللهُ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٠٨﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ
قَبْلِكَ إِلَّا رَجُلًا نُوحِيَ إِلَيْهِمْ مِنْ أَهْلِ الْقُرَى أَفَلَا يَسِيرُونَ
فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَتْ عِقَبَةُ الَّذِينَ مِنْ
قَبْلِهِمْ وَلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٠٩﴾
حَتَّى إِذَا اسْتَجِيسَ الرَّسُلُ وَظَنُّوا أَنَّهُمْ قَدْ كُذِّبُوا
جَاءَهُمْ نَصْرٌ مِّنَّا فَخَرَّجْنَاهُمْ مِنْ دُونِ مَا كَانُوا فِيهِ
يُخْرَجُونَ ﴿١١٠﴾ لَقَدْ كَانَ فِي قَصَصِهِمْ عِبْرَةٌ لِأُولِي الْأَلْبَابِ
مَا كَانَ حَدِيثًا يُفْتَرَى وَلَكِنْ تَصْدِيقَ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ
وَتَفْصِيلَ كُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿١١١﴾

﴿۱۰۴﴾ و تو ژى [هه‌ی موحه‌مه‌د] چو حه‌ق و کرىيان ژ وان ناخو‌ا‌زى [به‌رانبهر قورئاننى و ئە‌فا تو بو وان دىيژى، وه‌کى زاناييئت جو‌ه‌ييان دکهن]، و ئە‌ف قورئانه ب تنى دهرس و بىريئانه بو هه‌مى خه‌لکى [نه به‌س بو قوره‌يشييان ب تنى]. ﴿۱۰۵﴾ و چه‌ند گه‌له‌کن ئايه‌تييت خودى د ئە‌رد و ئە‌سماناندا ئە‌ويئت ئە‌و د به‌را دبۆرن، و پوييى خو ژى وهر دگيرن. ﴿۱۰۶﴾ و باراپتر ژ وان باوهر ييى ب خودى نائين، ئە‌گه‌ر ئە‌و هه‌ر دوى وه‌ختيدا هه‌فېشکان بو خودى چى نه‌که‌ن. ﴿۱۰۷﴾ فينجا ئە‌رى ئە‌و پشت راست بوون، ئيزايه‌کا دژوار ژ ده‌ف خودى بو وان نايئت، يان پوژا قيامه‌تى ژ نشکه‌کيفه ب سه‌ر واندا نايئت، و وان هاى ژ خو نه‌؟! ﴿۱۰۸﴾ [هه‌ی موحه‌مه‌د] بيژه: ئە‌فه ريکا منه [کو ده‌عوه و بانگهلديرييه بو قى دىنى]، و ئە‌ز ب زانين و ب به‌لگه‌ييت ئاشکه‌را بانگى بو ريکا خودى هلدديرم، ئە‌ز و هندى ب دويق من که‌فتين، و باقزى بو خودى بيت ژ هه‌مى کيناسييان، و ئە‌ز نه ژ وانم ييئت هه‌فېشکان بو خودى چى دکهن. ﴿۱۰۹﴾ و مه‌

به‌رى ته‌ چو پيغه‌مبه‌ر نه‌شاندينه ژ خه‌لکى گوندان، مه‌ وه‌حى بو هنارتبيت، ئە‌گه‌ر زه‌لام نه‌بن [ئانکو مروف بوون نه‌ ملياکه‌ت..]، فينجا ما ئە‌و د ئە‌رديدا ناگه‌رن [و بزائن]، کا دوياهيکا ييئت به‌رى وان بووچ؟ و ب راستى ئاخه‌رت بو پاريزکاران چيتره، فينجا ما هوين فى نوزائن. ﴿۱۱۰﴾ گا‌فا پيغه‌مبه‌ر [ژ باوهرى ئينانا مله‌تييت خو] بى هيفى بووين، و هزر کرين کو ئە‌و دره‌وين هاته‌ن دانان ژ به‌رى مله‌تييت خو‌فه، و سه‌رکه‌فتنا ئە‌و ل هيفيى نه‌هات، وى دهمى سه‌رکه‌فتن و هاريکارييا مه‌ گه‌هسته‌ وان، فينجا ئە‌و هاته‌ر زگارکرن يى مه‌ فيايى [پيغه‌مبه‌ر و ييئت باوهرى د گه‌ل ئينايين]، و ئيزايا مه‌ ژ مله‌تى گونه‌هکار ناييته‌ فه‌گرتن و ژى ناده‌ينه پاش. ﴿۱۱۱﴾ ب راستى دسه‌ره‌اتيبيت واندا دهرس و چامه‌هه‌بوون بو ئاقلداران، ئە‌ف قورئانه نه‌ ئاخفتنه‌کا چيکرييه [هه‌روه‌کى گا‌ور ديژن]، به‌لى راسته‌ره‌تيختييت به‌رى خو‌يه، و ديارکه‌ر و پونکه‌ره‌ ب دريژى بو هه‌مى کاروباريت دىنى، و راسته‌رپيى و دلوفانييه بو وان ئە‌ويئت باوهر ييى دينن.

سوره تا پرهعه

ل مه دینه بی هاتیسه خوارئ (۴۳) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ب فی رهنگی دئیته خواندن ئه لف لام، میم، راء، و ئه ف تیبه ئیشارهن ل سهر ئیعجازا قورئانی، و ئه ف ئایه تیت فی سوره تی ئایه تیت قورئانینه، قورئانا ژ ده ف خودایی ته بو ته هاتیسه خوارئ، کو قورئانه کا هه ق و دورسته، به لی باراپتر ژ مرؤشان باوه ریی ب فی هه قیسی نائین، ئه فه [سوره ته] ئایه تیت کتیا (قورئانا) پونکهرن. ﴿۲﴾ ئه و خودایی ئه سمان وه کی هوین دینن بی ستوین بلندکرین، پاشی بلندبوو سهر عهرشی [بلندبوونه کا بی چاواپی و لاقی وی] و پوژ و هه یث بن ئه مرئ خو کرن [ئیکه سته د به رژه و هندیا به نیساندا]، و هه می دئین و دچن هه تا پوژه کا دیارکری ل ده ف خودئ [کو پوژا قیامه تییه] و کاروباریت ئافراندنی ب ریقه دبه ت و ئایه ت و نیسانان بو هه وه

پوژ دکه ت [دا هوین بی بگه هه تا و ته نیاسیا خودئ و ده سته لاتداریا وی بی نیاسن]، به لکی هوین بی گویمان باوه ریی ب ژفانی خودایی خو بینن کو پوژا قیامه تییه. ﴿۳﴾ ئه و خودایی ئه رد ژ به ریک کیشایی و ده سترکی [کو ب کیر ژانی هیت]، و چیا ییت بنه جه [کو بو ئه ردی بنه سنگ و نه هیلن ژ به ریک بچیت]، و پو یار ئیکه سته تیدا، و ژ هه می رهنگی فقی جوت جوت ته دان [نیر و می، بچویک و مه زن، ترش و ته حل، تیژ و شرین... هتدا] شه فی ب سهر پوژئ دادده ت، و ب راستی ئه فه [ئه قیت بۆرین ژ به ریک کیشانا ئه ردی، هه تا دان و چیکرنا فیکه یی رهنگ رهنگ] نیشان و به لگه نه بو وان ئه ویت هه رئا خو تیدا دکهن. ﴿۴﴾ و د ئه ردیدا هنده پارچه ییت ب رهنگی که و نیزیکی ئیک [به لی نه وه کی ئیکن، ئه فه بی قه له وه و ئه فه نه] و جنیکیت تری و چاندنی و دارقه سپت وه کی ئیک [دو تا ژ ئیک بنی ده رکه فتی] بیته هه بین نه وه کی ئیک [هه ر ئیک ل سهر بنی خو]، بیته هه بین هه می ب ئیک ئاف دئیته ئافدان، و ئه م خوارنا هنده کان ب سهر هنده کان دئخین، ب راستی ئه فه هه می [کو ئه رد ب سهریکه فه و نه وه کی ئیکه، و ئیک ئه رد چهند رهنگی شینکاتی ژئ ده رکه فن، و گه له رهنگی فقی ل سهر ئاخه کی شین دین، و ب ئافه کی دئیته ئافدان به لی تام و رهنگی و ان ئیک جودانه]، نیشان و به لگه نه بو وان ئه ویت تی دگه هن و ئه قلی خو دده نه شوئی. ﴿۵﴾ و ئه گه ر تو بو تشته کی عه جیگر تی بی، ئاخفتنا وان جهی عه جیگر تنییه و عه جیه، ده می دپوژ ئه ری پشتی ئه م دینه ئاخ، جاره کا دی ساخ بینه فه؟! ئه فه ئه ون ییت باوه ری ب هیز و شیانا خودئ نه یی، و ئه فه ئه ون ییت زنجیر و قهید د ستویاندا، و ئه فه دۆژهینه و هه ره هه ر دی د دۆژهیدا مین.

سوره الزمر

بسم الله الرحمن الرحيم

المر تلك ايتك اكتب والذي اوتل اليك من ربك الحق ولكن اكثر الناس لا يؤمنون الله الذي رفع السموات بغير عمد تردها ثم استوى على العرش وسخر الشمس والقمر كل يجري لأجل مسمى يدبر الأمر يفصل الأيت لعلكم يلقاء ربكم توفون وهو الذي مد الأرض وجعل فيها روي وأنهر ومن كل الثمرات جعل فيها زوجان اثنين يغشي الليل النهار إن في ذلك لآيت لقوم يعقلون وفي الأرض قطع متجورات وجنت من أعناب وزرع ونخيل صنوان وعرضوان يسقى بماء واحد وفصل بعضها على بعض في الأكمل إن في ذلك لآيت لقوم يعقلون وإن تعجب فعجب قولهم أءأنا كنا رباً ءأنا لفي خلق جديد أولئك الذين كفروا بربهم وأولئك الأغفل في أعناقهم وأولئك أصحاب النار هم فيها خالدون

الزمر

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْجَنَّةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ وَقَدْ خَلَتْ مِنْ
 قَبْلِهِمُ الْمَثَلُ وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرٍ لِلنَّاسِ عَلَى ظُلْمِهِمْ
 وَإِنَّ رَبَّكَ لَشَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٦٠﴾ وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا
 أَنْزَلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ إِنَّمَا أَنْتَ مُنذِرٌ وَلِكُلِّ قَوْمٍ
 هَادٍ ﴿٦١﴾ اللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَحْمِلُ كُلُّ أُنْثَى وَمَا تَغِيصُ الْأَرْحَامُ
 وَمَا تَزْدَادُ وَكُلُّ شَيْءٍ عِنْدَهُ بِمِقْدَارٍ ﴿٦٢﴾ عَلِيمُ الْغَيْبِ
 وَالشَّهَادَةِ الْكَبِيرُ الْمُتَعَالِ ﴿٦٣﴾ سَوَاءٌ مَعَكُمْ مَنْ
 أَسْرَ الْقَوْلِ وَمَنْ جَهَرَ بِهِ وَمَنْ هُوَ مُسْتَخْفٍ بِاللَّيْلِ وَسَارِبٌ
 بِالنَّهَارِ ﴿٦٤﴾ لَهُ مَعْصِيَتٌ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ
 يُحَفَظُونَهُ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّى يُعَيِّرُوا
 مَا بِأَنْفُسِهِمْ وَإِذَا أَرَادَ اللَّهُ يَقُومُ سُوءًا فَلَا مَرَدَ لَهُ وَمَا
 لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ آلٍ ﴿٦٥﴾ هُوَ الَّذِي يُرِيكُمْ أَلْبَاقَ حَوْفًا
 وَطَمَعًا وَيُثَبِّتُ السَّحَابَ الثِّقَالَ ﴿٦٦﴾ وَيَسْتَبِخُ الرِّعْدُ جَمْدَهُ
 وَالْمَلَكُ كَمَنْ خِيفَتِهِ وَيُرْسِلُ الصَّوَاعِقَ فَيُصِيبُ بِهَا
 مَنْ يَشَاءُ وَهُمْ يُجَادِلُونَ فِي اللَّهِ وَهُوَ شَدِيدُ الْحَالِ ﴿٦٧﴾

﴿۶۰﴾ و ئەو لەوازا جزا کړنئ ل تە د کەن بەری باشیی
 [ژ لە کەشە د گوتن کا ئیزایا تو مە پی د تر سینی، بۆ چی
 بۆ مە نایئ؟]، و ب راستی بەری وان جزایئ بۆرین،
 ئەو جزا یئ ب سەرئ یئ وەکی وان هاتین، ئەو یئ
 نایەت و پیغە مەریئ خو درەوین دانایین، ب راستی
 خودایئ تە بۆ موفان د سەر ستهما وانرا لئنه گر و
 گونە هژیەرە، و ب راستی خودایئ تە یئ ئیزا گرە.
 ﴿۶۱﴾ و ئەو یئ گاوریو وین د یئرن: بلا موعیزە یەک
 ژ دەف خودایئ وی بۆ هاتبا خواری [بئی کو چو بۆ
 فی قورئانی و موعیزە یئ د یئ د یئ وەکی
 کەربوونا هەشی و زانا ئافی د ناف تاندا... هتە،
 بدانن] ب راستی بەس تو ئاگە هدار کەری [ئانکو تو
 یئ هاتیە هنارتن، دا وان هشیار بکە و بتر سینی]
 و هەر ملە تەکی پیغە مەریئ خو یئ هەی [ئانکو هەر
 پیغە مەریئ دئ رەنگە کئ موعیزە یان دەینی].
 ﴿۶۲﴾ و ب راستی خودئ دزانیئ کا هەر مئیەک ب چ
 ئافس و ئافا دبیت و کا مالبچوبک ب چ کیم دبیت
 [ب بوونا بچوبکی] و کا ب چ زیدە دبیت [ب چیبوونا

بچوبکی]، و هەر تەتە کئ هەبیت ل دەف وی [ل دەف خودئ]، وەختئ خو یئ دەستیشان کەری یئ هەی،
 نەدچیتە پاش و نەدئتە پش. ﴿۶۳﴾ زانایئ تەشتئ فەشارتی [غەیی] و تەشتئ بەر چافە، یئ مەزە هەمی تەشت د
 بن ویدانە، و یئ بلندە د سەر هەمی تەشتانرا یە ب خو یاتی و سالتوخ و کرباریئ خو فە. ﴿۶۴﴾ ل دەف وی ئیکە،
 چ ئیک ژ هەوە د لئ خودا ئاخفتنا خو بیئیت یان ئاشکەرە... و چ ئیک ژ هەوە خو ب شەفی فە شیریت، و
 چ رۆژئ ب ریکە خو بچیت، هەر دزانیئ. ﴿۶۵﴾ بۆ فان [مەخسەد یئ ئاخفتنا خو د لئ خودا دبیزیت یان
 ئاشکەرە دکەت، و یئ خو ب شەفی فە شیریت و رۆژئ ب ریکە خو دبیت] ملیاکەتت هەین ل دویف
 ئیک و د دۆر وەر دئین، و وان ب ئەمرئ خودئ ژ سینگ و پشیتفە دپاریزن، ب راستی خودئ سەر و بەری
 چو ملەتان ناگو هۆریت و خیر و کەرەمیت خو ژ وان نابریئ، هەتائەو ژ دەف خو نەگو هۆرین، و ئەگەر
 خودئ بە لایەک و ئاتافەک بۆ ملە تەکی فیا، چو فە گرتن بۆ نینە، و وان ژ بلی خودئ چو پشەتە فان نینن [هەوارا
 خو بگە هیننئ]. ﴿۶۶﴾ و ئەوە برویسیان بۆ تر سئ و تەماییی [تەماییا هاتنا بارانی] نیشا هەوە د دەت، و
 هەر ئەوە عەوریئ گرائیت بارانی چئ دکەت. ﴿۶۷﴾ و هەر ئەوە برویسی تەسییح و پەسنای د کەن، و
 ژ کئماسییان پاقر د کەن، و ملیاکەت ژئ ژ تر سائیزایا وی تەسیحای وی د کەن، و برویسیان دهنیزیت هەر
 کەسئ بقیئ دئ پی هنگیفیت [دگەل فی ژئ هیژ] ئەو ب خو چرە برئ د دەرەقی خودیدا د کەن، و ل شیانا
 خودئ ب شکن، و ب راستی خودئ یئ تەکبیر موکومە بۆ نە یاریئ خو.

﴿۱۶﴾ كه ليما ته وحيدي (لا إله إلا الله) يا ويه و داخوازا دوعايا راست ژ ويه، و نهويت گازييا غهيري خودي دكهن گازييا وان ب تشته كي نائيه وهرگرتن، و نهفه وكي ويه يي ههر دو مستيت خو دريژ كرينه ثافي دا ثاف بگه هيته دهئي وي، و ثاف ب خو ناگه هيتي، و دوعا و عياده تي گاوران بو بوتان، ژ گومرايي و بهرزه بونوي بيته ترينه. ﴿۱۷﴾ و كا چ د هرد و نه سناندا هيه، و سيبه را وان زي سپيده و ثيفاران بئين نهئين سوجه يي بو خودي دبه [نانكو د بن بريار و فرمانا خودي نه]. ﴿۱۸﴾ [هه موحه مه د] بيژه: كي خوداني هرد و نه سنانا؟ بيژه: خوديه، [پاشي] بيژه: نه ري چاوا هه وه ژ بلي خودي پشته فان و په رستي گرتنه، نه شين مفايه كي يان زيانه كي بگه هينه خو ب خو؟ [پاشي] بيژه: نه ري مرفي كوره [گاوار] و ب چاف [موسلمان] وكي ئيكن، يان زي تارياتي و پونا هي وكي ئيكن [گاوري و باوهری]، يان زي وان هنده هه فېشك بو خودي دانايينه، چي كرى وكي چي كريني وي

لَهُ دَعْوَةُ الْحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَسْمَعُونَ لَهُمْ يَتَى إِلَى كَيْسَطٍ كَفَرَهُ إِلَى الْمَاءِ لِيَبْلُغَهُ وَأَمَّا دَعَا الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ ۖ وَلَهُ يَسْجُدْنَ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلْ اللَّهُ قُلْ أَفَاتُخَذْتُمْ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ لَا يَمْلِكُونَ أَنْفُسَهُمْ فَعَلَا ضَرًّا قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَى وَالْبَصِيرُ أَمْ هَلْ تَسْتَوِي الظُّلُمَاتُ وَالنُّورُ أَمْ جَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ خَلَقُوا كَلْفَةً فَشَبَّهَ الْخَلْقَ عَلَيْهِمْ قُلْ اللَّهُ خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ۖ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَالَتْ أَوْدِيَةٌ بِقَدَرِهَا فَاحْتَمَلَ السَّيْلُ زَبَدًا رَابِعًا وَمِمَّا يُوقِدُونَ عَلَيْهِ فِي النَّارِ ابْتِغَاءَ حِلْيَةٍ أَوْ مَتَاعٍ زَبَدٌ مِثْلُ ۚ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ الْحَقَّ وَالْبَاطِلَ فَأَمَّا الزَّبَدُ فَيَذْهَبُ جُفَاءً وَأَمَّا مَا يَبْتَغِي النَّاسُ فَيَمْكُثُ فِي الْأَرْضِ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ ۖ الَّذِينَ آمَنُوا بِالْآيَاتِ الْخُسِيِّ وَالَّذِينَ لَمْ يَسْمَعُوا لَكُمْ لَوْ أَنَّ لَهُمْ مَتَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَافْتَدَوْا بِهِ ۚ أُولَٰئِكَ لَهُمْ سُوءُ الْحِسَابِ وَأَمَّا لَهُمْ جَهَنَّمُ يَبْسُ الْيَهَادُ ۚ

نسخه

ثاfrاندينه! فيجا چي كرى ل دهف وان وكي ئيك لي ها تينه، ژيك ناياسن؟! بيژه: خودي چي كره ري هه مي تشتيه، و نه وي تاك و نه نيا و سه رده و ده سته لا تداره ل سه ر هه مي تشتان. ﴿۱۷﴾ [مه ته لا هه قبيي و پويچيي و په رستا خودي و په رستا پويچ و بوتان وكي قبيي] خودي باران ژ نه سنانان داريت، فيجا هه ر شيف و نهاله كي ته مه تي وي ثاف تي را چو [نهالا بچويك كيم ثاف تي را چو، و يا مه زن گه له ك]، فيجا له يي و لي مشت چو و كه فه كا بلند د گهل خو راكر [نهفه نه و مه ته له يا خودي گوتي، د ده ره قبيي هه قبيي و پويچييدا، مه ته لا هه قبيي د به نه جهيا خودا، و پويچيي د نه مانا خودا، وكي بارانيه ژ نه سنانان بيته سه ر نه ردي و بيته له يي و لي مشت و كه ف د گهل خو راكه ت، هندي هه قبيي نه و ثا سپيه نه و د نه رديدا دمينا، و هندي پويچيه نه و كه فه نه و اب كي چو نه ئيت و كه س مفايي ژي نه كه ت]، و [مه ته لا دي] وكي وي تشتيه نه وي هوين ناگري ل سه ر هه لدكهن، دا بو خو بگه هنه چه كه كي ژنان وكي زي ري و زيفي، يان دا بگه هنه متايه كي دي وكي رساسي و سفري، نهفه زي وكي وي ثافي كه فه ك ب سه ر دكه فيت، و ب في رهنكي خودي بو ديار كرنا هه قبيي و پويچيي مه ته لان دثيت، فيجا نه و كه فاب سه ر دكه فيت [چ ب سه ر ثافي و چ ب سه ر حه لاندا مه عدنه نان وكي زي ري و زيفي و رساسي] بي مفا دچيت و نامينا، به لي نه و مفايي دگه هينته خه لك و ب كي ر دثيت [وكي ثافي و مه عدنه ي پاقر] د نه رديدا دمينا [نانكو هه قبيي هه سادئ مينا و پويچي دي چيت و ب كي ر نائيت]، هه سا خودي مه ته لان دثيت. ﴿۱۸﴾ ييت به رسقا خودايي خو داين به حه شت بو وانه، و نه وي ت به رسقا خودايي خو نه داين [پوژا قيامه تي] نه گه ر هندي د نه رديدا هه يي وان بايه، و هندي دي زي دگهل، دا د پيش خو فه دن [به لي ژ وان نائيه وهرگرتن، و ژ نيزايي رزگار نابن]، نه ها فان حسابه كا پش يا هه ي، و جهي وان دوژه هه و پيسه جهه.

الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ طُوبَىٰ لَهُمْ وَحُسْنُ مَتَابٍ ﴿٢٩﴾
كَذَٰلِكَ أَرْسَلْنَاكَ فِي أُمَّةٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهَا أُمَمٌ لِّتَتْلُوَ
عَلَيْهِمُ الَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَهُمْ يَكْفُرُونَ بِالرَّحْمَنِ قُلْ هُورَبِّ
لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ مَتَابٌ ﴿٣٠﴾ وَلَوْ أَنَّ قُرْآنًا
سُيِّرَتْ بِهِ الْجِبَالُ أَوْ قُطِعَتْ بِهِ الْأَرْضُ أَوْ كُفِّرَتْ بِهِ السَّمَوَاتُ
بَلِ لِلَّهِ الْأَمْرُ جَمِيعًا أَفَلَمْ يَأْتِ الْبَشَرَ أَمَنُورًا أَنْ يُرْسِلَ
اللَّهُ لَهْدَى النَّاسَ جَمِيعًا وَلَا يَزَالِ الَّذِينَ كَفَرُوا نُصِيبُهُمْ
بِمَاصِبَعٍ قَارِعَةٍ أَتَىٰ عَلَىٰ قَرِيْبٍ مِّنْ دَارِهِمْ حَتَّىٰ يَأْتِيَ وَعْدُ
اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَخْلِفُ الْأَعْوَِدَ ﴿٣١﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحِيًّا
بِقَبْلِكَ قَامِلِيًّا لِلَّذِينَ كَفَرُوا ثُمَّ أَخَذْنَاهُمْ فَيَكْفُوكَ
عِقَابٍ ﴿٣٢﴾ أَفَمَنْ هُوَ قَابِلٌ عَلَىٰ كُلِّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَجَعَلُوا
لِلَّهِ شُرَكَاءَ قُلْ سَمُّوهُمْ أَمْ تُنَبِّئُونَهُ بِمَا لَا يَخْفَىٰ فِي الْأَرْضِ أَمْ
بِظُهُورِنَا أَلْقُولْ بَلِ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مَكْرَهُمْ وَضُدُّوْا عَنِ
السَّبِيلِ وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ﴿٣٣﴾ لَهُمْ عَذَابٌ فِي الْحَبْوَةِ
الْأُخْرَىٰ وَعَذَابٌ أُخْرَىٰ أَشَقُّ وَمَا لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَاقٍ ﴿٣٤﴾

نه کو سهر شه قیّت وان ب سهر واندا بیته خوار یان وان بهنگیفتی [هتا ژفانی خودی دتیت [بژ وان،
بمرن یان قیامت ل وان راییت]، خودی ژ به یانا خو لئشه نایت. ﴿۳۲﴾ ب راستی ترانه ب پیغمبریت
بهری ته زی ییت هاتینه کرن، فیتجا مه دهلیفه و مؤلهت دا وان ییت باهوی نهئینانین [و مه ل دویف وان
بهردا]، پاشی مه شو ب ئیزایا خو هنگافتن، فیتجا بهری خو بدی کا جزا و ئیزایا من بژ وان یا چاوا بوو.
﴿۳۳﴾ تهری شوئی زیره فان و شاهد ل سهر ههمی کهسان و ئاگه هدار ب ههمی کار و کریاریت وان، چ قهنج
چ خراب، و ههر ئیککی جزایی وی ل دویف کارئی وی بده تی، وهکی و یسه یی تهفه ههمی نهیی، کو بوت
و سه نه میت هه وهنه [ئانکو شو خودایی ب ئاگه هژ ههمی تشتان و ریتفه بهری جیهانی، نه وهکی وان بوتانه
تهویت موشرکان بژ کرینه هه فیشک] و [گاواران] هه فیشک بژ خودی چیکرینه، [ههی موحه مه د] بیژه: کا
ناف و سالوخی وان هه فیشکی هه وه بژ خودی چیکرین بیژن [وان چ سالوخی هه نه پی هیژی پهرستنی
ببن]، یان ژ هیوین خودی ئاگه هدار ی وی دکه یا شو دئه ردیدا ژ بی ئاگه ه؟! [کو شو وه ب دیتنا هه وه
هه فیشک هه نه پی نوزایت]، یان ژ هیوین ئاخفتنه کا بی بنیات و نه راست دکه.. [نه خیر و هیننه یا شو
دبیژن و دکه، خودی چو هه فیشک نینن]، بهلکی فند و فیلیت وان [شهیتانی و گاوری و دژمنیا وان بژ
ئیسلا می و چیکرنا هه فیشکان بژ خودی] بژ وان هاتینه خه ملانن، و ژ ریکا خودی ییت هاتینه پاشقه برن،
و ههر که سی خودی گومرا و بهرزه بکهت، راسته ریکه بژ نینه. ﴿۳۴﴾ د دنیایدا دی فان گاواران هه فتووشی
ئیزایه کی کهین [ب کوشتنی و تیخسیر کرنی و ههمی پهنگیت ئاتافان]، و ب راستی ئیزایا ئاخره تی ل سهر
وان گرانترو و مه زتره، و وان چو پاریز فان نینن وان ژ ئیزایا خودی بهاریزن.

﴿۲۹﴾ تهویت باهوی ئینانین و کار و کریاریت قهنج
کرین، خوشتین ژیان و باشتین دویا هیک بژ وان
ههیه. ﴿۳۰﴾ و هوسا [کا چاوا مه پیغمبر بهری ته
هنارتینه] مه توژی هنارتیه ناف ئومعه تهکی، بهری
وان گه لهک ئومعهت ییت هاتین و چوبین، دا ئه واه
بژ ته ب وهی هنارتی بژ وان بخوینی، و شو ب خو
بی باهون ژ خودی، بیژه: شو خودایی منه، ژ وی
پیقه تر چو خودا نینن، من خو هه لهپه سارتی و پشتا
خو بی موکوم کر، و ژرفنا من ههر ب بال و یقهیه.
﴿۳۱﴾ و نه گهر ب [خواندنا] کتیه کی چیا ژ جهی خو
چوبانه و ئهرد بی بهق بهق بووبایه، و مر ی پی هاتبانه
ئاخافتن [دا ئه ف قورئانه بیت]، بهلی ههمی کاروبار
ب خودینه، تهری تهویت باهوی ئینانین ژ باهوی
ئینانا گاواران بی هیقی نه بووینه، و بزنان نی ته گهر
خودی قیابایه، دا ههمی مروشان راسته ری کهت، و
تهویت گاوروبووبین ژ بهریا وان کری بهرده وام ئاتاف
و نه خووشی دی ب سهری وان ئین، یان ژ شو به لا
و ئاتاف دی ئیزیکی مالیت وان بن [فیتجا بلا بترسن

الْحَزْبِ

مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَّقُونَ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
أُكُلُهَا دَائِمٌ وَظُلُمَاتُهَا نَارٌ لَمْ تَكُ مَظْلُومًا وَكَانَ الْعَذَابُ
الْكَافِرِينَ أَلْتَارُ ۝ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمُ الْكِتَابَ بِغَرَضٍ
يَمُوتُوا أَوْ يَكُونُوا مُرْغَمًا أُولَئِكَ لَا هُمْ وَلَا يُنْصَرُونَ ۝ قُلْ إِنَّمَا
أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ وَلَا أُشْرِكَ بِهِ إِلَيْهِ أَدْعُو وَإِلَيْهِ مَتَابُ ۝
وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ حُكْمًا وَعَرَبِيًّا وَلَنْ تُبَغْضَ أَهْوَاءُ هُمْ يَعْبُدُونَ
مَاجَاءَكُمْ مِنَ الْعَالَمِ مَالٌ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا وَاقٍ ۝ وَلَقَدْ
أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِنْ قَبْلِكَ وَجَعَلْنَا لَهُمْ أَزْوَاجًا وَذُرِّيَّةً وَمَا كَانَ
لِرُسُلٍ أَنْ يَأْتِيَ بِبَيِّنَاتٍ إِلَّا يَأْذِنُ اللَّهُ لِكُلِّ أَجَلٍ كِتَابٍ ۝
يَسْأَلُونَكَ مَا نُنَزِّلُ مِنْ سَمَاءٍ وَمِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ أُنَزِّلُ السَّمْعَ ۝ وَإِنْ مَا
رُئِيَكَ بَعْضُ الَّذِي نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَاغُ
وَعَلَيْنَا الْحِسَابُ ۝ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا نَأْتِي الْأَرْضَ نَنْقُصُهَا
مِنْ أَطْرَافِهَا وَأَنَّهُ يُحْكَمُ لَكُمْ لَا مَعْصِيَةَ لِحُكْمِهِ وَهُوَ سَرِيعُ
الْحِسَابِ ۝ وَقَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلَلَهُ الْمَكْرُ جَمِيعًا
يَعْلَمُ مَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ وَسِعَعِلَهُ الْكُفْرُ لِمَنْ عَقِبَ الدَّارِ ۝

﴿۳۵﴾ رهوشا وئ به حشستی شهوا ژفان بۆ پاریزکاران
پئی هاتیسه دان، رویار د بپرا دچن و فیقی و سیهرا وئ
به رده وامن [نه فیقی خلاص دیت و هکی یئی دنیا یی،
و نه سیهر کیم دیت و دجیت]، و نه فیه دویماهیکا
وان شهویت پاریزکاری کرین، و دویماهیکا گاوران
ژی ناگره. ﴿۳۶﴾ و شهویت کتیب بۆ هاتین [جوهی و
فله ییت موسلمان بووین و هکی عه بدولایی کورپی
سهلامی و نه جاشی ... هند] که یفا وان ب وئ دیت
یا بۆ ته هاتی [کوئ هف قورئانه، چونکی د کتیب
واندا شاهد و مزگینی یی هه نه]، و هنده ک دهستک و
کوم ییت هه یین [ژ جوهی و فله یان شهویت باوه ری
ب موحه مدهی نه ئیناین] باوه ری یی ب هنده ک قورئانی
نائین، بیژه: ب راستی فهرمانا من یا ب هندئ هاتیسه
کرن، نهز خودئ ب تنی بهر تسم و چو هه فیشکان بۆ
چی نه که م، و نهز خه لکی بهس بۆ ریک و بهرستنا
وی تنی فه خوینم، و زفرینا من هه رب بال و یقه یه.
﴿۳۷﴾ [کا چاوا مه کتیب بهری ته ب زمانئ وان
مله تان هنار تینه ییت پیغه مبه ر بۆ چوین] و هسا مه

شهف قورئانه بۆ ته ب زمانئ عهره بی ئیناییه خوارئ، و نه گهر تو ب دویف دلخوازییا وان بکه فی پشتی وئ
زانینا بۆ ته هاتی [نه گهر پشتی فئ تو گوئی خو بدیه دلخوازییا وان]، فینجا ته ژ بلی خودئ چو هاریکار
و پاریزفان نینن [ته ژ ئیزایا خودئ بپاریزن]. ﴿۳۸﴾ و ب راستی مه بهری ته پیغه مبه ر ییت هنارتین [نهو
ژی و هکی ته مروف بوون] و مه ب ژن و دینده هه ئیخستبوون، و بۆ چو پیغه مبه ران بهری ته چی نه دبوو
مو عجزیه کی بنیت، نه گهر ب دهستویرا خودئ نه بایه، هه ر تشته کی هه بیت و هختی خو یی دیار کری
و کتیب خویا تیدا نفیسی هه یه [نه دتیه پنش و نه دجیه پاش]. ﴿۳۹﴾ [و دفی کتیبیدا] هه چییا خودئ
بقیت ژئ دبهت، و هه چییا بقیت دهیلت، و کتیب سهره کی و نه سلی [کو ده بی پارستییه] ل دهف و یه.
﴿۴۰﴾ و ب راستی نه گهر نه هنده ک ژ وئ ئیزایا مه ژفان و به بیان پی داییه وان، ب سهری وان بینن [هئژ تو
یی ساخ] و نیشا ته بدین، یان ژئ [هئژ مه نیشا ته نه دایی] نه م ته بمرینن، فینجا ب راستی بهس گه هاندنا
فی په یامی ل سهر ته یه، و حساب و جزای وئ ل سهر مه یه [نه ل سهر ته یه]. ﴿۴۱﴾ نه ری ما نهو ناینن
نه م نه ردی ل دۆرماندۆریت وان کیم ده کین، [و نه ردی وان بهر بهر کیم ده کین، و موسلمانان ل سهر وان
سهر دهست ده کین، و ب دهست موسلمانان فیه به رده یین]، و خودئ حوکمی ده کت و کهس نینه حوکمی وی
فه گریت، و نهو ب خو یی حسیب سقکه. ﴿۴۲﴾ و ب راستی گاوریت بهری وان [بهری خه لکی مه که یی]
پیلان و ئوین ب خرابی بۆ پیغه مبه ریت خو گیران، و خودئ ب هه می پیلان و ئوینان یی ناگه هداره
[نانکو نه خشه کیشانا که سی بهر انبه ری نه خشه کیشانا خودئ نینه]، دزانت کا هه ر که سه ک چ ده کت، و گاور
دئ زانن کا دویماهیکا کی [یا وان یان یا موسلمانان] دئ یا باش بیت.

وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَسْتَ مُرْسَلًا قُلْ كُنْتُ بِاللَّهِ شَهِيدًا
يَبْنِي وَيَنْسِكُمْ وَمَنْ عِنْدَهُ عِلْمُ الْكِتَابِ ۝۱۳

سورة إبراهيم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّكَعَ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ
إِلَى النُّورِ بِإِذْنِ رَبِّهِمْ إِلَى صِرَاطٍ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ۝
اللَّهُ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَوَيْلٌ
لِّلْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابٍ شَدِيدٍ ۝ الَّذِينَ يَسْتَحِبُّونَ
الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ
اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا أُولَئِكَ فِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ ۝ وَمَا
أَرْسَلْنَا مِنْ رَّسُولٍ إِلَّا بِلِسَانٍ قَوْمِهِ يُبَيِّنُ لَهُمْ
فَيُضِلُّ اللَّهُ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْعَزِيزُ
الْحَكِيمُ ۝ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَى بِآيَاتِنَا أَنْ أَخْرِجْ
قَوْمَكَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَذَكِّرْهُمْ بِآيَاتِنَا
اللَّهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ۝

﴿۱۳﴾ و ئەو ئیت گاوربووین دبیژن: تو نه پیغه مبهری، [هه ی موحه مه د] بیژه: به سی منه خودی د نا قهرا من و هه و هدا، و ئو ئیت زانیان کتییان ل ده ف هه ی [ژ وان ئو ئیت موسلمان بووین و هکی عه بدول لای ئی کو ری س ه لای و نه جاشی]، شاهد بن ل سه ر پیغه مبه رینییا من.

سورة تائبراهيم

ل مه که هئ هاتییه خوارئ (۵۲) ئایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ب فئ رهنگی د ئیته خواندن، ئەلف، لام، را، ئەف قورئانه کتیبه که مه بۆ ته ئیناییه خوارئ دا مرو فئان ژ تارستانئ [تارستانا شرک و گاوریی] ب ده ستویرییا خودئ ده ریخییه رۆنایییا باوه رییی، ریکا خودایی سهردهست و هیژایی شوکور و سوپاسیی. ﴿۲﴾ ئەو خودایی هندی د ئه رد و ئەساناندا هه ی یی و ی، و هیلاک و نه خوشی

بۆ گاوران بیت ژ ئیزیه کا دژوار و گران. ﴿۳﴾ ئو ئیت ژ یانا دنیایی ب سه ر یا ئاخه رتئ د ئیخن، و ریکا خودئ ل بهر خه لکی دگرن، و خوار و فیچ دخوازان، دا خه لکی ژئ بدنه نه باش، ئەفه یئ د گومرایییه کا دویر و ئاشکه رادا. ﴿۴﴾ و مه چو پیغه مبه ر نه هئارتینه ئەگه ر ب زمانئ و ی مله تی نه بیت یی مه بۆ هئارتئ [دا فه رمان و بهرنامه یی خودئ] بۆ وان دیار بکه ت، [پشتی پیغه مبه ر بۆ وان دیار دکه ت، ئەو نه شیت که سی راسته ری بکه ت]، فیجا یی خودئ بقیث دئ گومر او بهرزه که ت، و یی بقیث ژئ دئ راسته رپئ که ت، و ئەوه یی سهردهست و کاربه جهه. ﴿۵﴾ و ب سویند مه موسا ب مو عجزیه یئ خو [کو نه هه مو عجزیه بوون] هئارت، [و مه گۆتئ] مله تی خو ئسرائیلیان [ئو ئیت که فئینه د بن عه بدینییا فیره و نیدا] ژ تارستانا گاوریی ده ریخه رۆنایییا باوه رییی، و رویدان و قه و مینیت خودئ [ئو ئیت ب سه ری مله تان هاتن و بی ده یلاک چۆیین] بینه بیرا وان، ب راستی د ئینانه بیرا فان رویداناندا نیشان و به لگه یئ [مه زن] یئ هه یین [ل سه ر شیان و دهسته ه لاتدارییا خودئ] بۆ هه ر ئیکئ گه له ک سه برکیش و زیده سوپاسدار بیت.

وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ أَذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ
إِذْ أَخْرَجَكُمْ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَ كُرْسُوءَ الْعَذَابِ
وَيَذَّبُحُونَ أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ وَفِي
ذَلِكَ لَكُمْ بَلَاءٌ مِّنْ رَبِّكُمْ عَظِيمٌ ٦ وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكُمْ
لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ وَلَئِنْ كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي
لَشَدِيدٌ ٧ وَقَالَ مُوسَىٰ إِنَّ تَكْفُرُوا أَنْتُمْ وَمَن فِي
الْأَرْضِ جَمِيعًا قَاتَ اللَّهُ لَعَنَىٰ حَمِيدٌ ٨ أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبُؤُا
الَّذِينَ مَن قَبْلَكُمْ قَوْمَ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ وَالَّذِينَ
مِن بَعْدِهِمْ لَا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا اللَّهُ جَاءَهُمْ رُسُلُهُمْ
بِالْبَيِّنَاتِ فَذُكِّرُوا أَزِيدُهُمْ وَقَالُوا إِنَّا كَفَرْنَا
بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ وَإِنَّا لَفِي شَكٍّ مِّمَّا تَدْعُونَا إِلَيْهِ مُرِيبٍ ٩
قَالَ رَبُّهُمْ أَفَى اللَّهِ شَكٌّ فَاطِرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
يَدْعُوكُمْ لِيَغْفِرَ لَكُمْ مِّن ذُنُوبِكُمْ وَيُخْرِجَكُم إِلَىٰ أَجَلٍ
مُّسَمًّى قَالُوا إِنَّ أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا تُرِيدُونَ أَن تَصُدُّونَا
عَمَّا كَانَ بَعْدُ آبَاؤُنَا فَاتُّوْنَا بِسُلْطَانٍ مُّبِينٍ ١٠

الجزء

﴿٦﴾ و بینہ بیا خؤ وختی موسایی گوتیہ ملہتی
خؤ: نیعمہ و کہرہ میت خودی بینہ بیا خؤ، وختی
ہوین ژ فیرعہ و نییان رزگار کرین، کو وان نیز ایہ کا
خراب و دژوار ددا بہر ہہوہ، کوریت ہہوہ دکوشتن
و ژن و کچیت ہہوہ [بؤ خدامینیا خؤ] دھیلان، ب
راستی ٹہفہ تہ زموون و جہرباندنہ کا مہزن بوو بؤ
ہہوہ. ﴿٧﴾ و بینہ بیا خؤ وختی خودایی ہہوہ
راگہ ہاندی [و ہوین ناگہ ہدار کرین] ٹہ گہر ہوین
شوکور و سوپاسیا خودی بکہن، ٹہز دی نیعمہ تیت
خؤ ل ہہوہ زیدہ کہم، و ٹہ گہر ہوین چافکورہ یسی
بکہن، و نیعمہ تیت من نہیننہ بہر چاقیت خؤ [ٹانکو
سوپاسیا نیعمہ تیت من نہ کہن] ہنگی بزائن نیزایا
مہ یا گران و دژوارہ. ﴿٨﴾ موسایی گوت: ٹہ گہر
ہوین و ہندی ٹہویت دہریددا ہین گاور بین [یان
سوپاسیا نیعمہ تیت خودی نہ کہن]، ب راستی خودی
یی بی مٹہ و چوپاکی ب ہہوہ نینہ [و سوپاسی و
شوکورا ہہوہ چو لی زیدہ ناکہت، و نہ سوپاسیا
ہہوہ چو لی کیم ناکہت]، و ہتیرایی سوپاسیسیہ

[چونکی نیعمہ تیت وی گہلہ کن، و فایدہ یی سوپاسداریسیا وی ہہر ل ہہوہ دزفیت]. ﴿٩﴾ ٹہری بہ حس و
خہ بہریت ٹہویت بہری ہہوہ بؤ ہہوہ نہ ہاتسیہ، ملہتی نوح و عاد و (سہموود) و ییت پشتی وان ہاتین،
ژ بلی خودی کہس نوزانیت کا چہند بوون، پیغہ مہریت وان ب موعجزہ و نشانیت ٹاشکہراکہر بؤ ہاتین،
فیجا ہہردو دہستیت خؤ ژ کہرباندا کیشانہ دہفیت خؤدا و گہزتن، و گوتن: ب راستی ٹہم باوہرییی ب
وی تشتی نائین یی ہوین بی ہاتین، و ب راستی ٹہم بہرانبہری وی تشتی ہوین داخوازا مہ بؤ دکہن ب
گومانین [ژی بی باوہرین]. ﴿١٠﴾ پیغہ مہریت وان گوتن: ٹہری [ہہوہ] شک و گومانہک د خودیدا ہہیہ،
چیکہری ٹہرد و ٹہسانان داخوازا ہہوہ دکہت، داگونہ ہیت ہہوہ ژ بیہت [ییت وی ہتین]، و ہہوہ ہہتا
وہختہ کی دیار کری بہتلیت و گیرو بکہت، گوتن: ہوین ژی مروفن وہ کی مہ، ہہوہ دفتیت ہوین بہری مہ
ژ وان پہرستییان وەرگپرن، ٹہویت باب و باپیریت مہ دپہرستن، فیجا [ٹہ گہر ہوین راست پیغہ مہرین] کا
بہلگہ و نشانہ کارؤن و دیار بؤ مہ بینن.

﴿۱۱﴾ پیغمبریت وان گوته وان: [راسته] ثم رى مروفين، وهكى ههوه، بهلى خودى كه ره ما خوب پیغمبر اتيبي د گهل وى بهنده يى دكهت يى وى بقتت [و وى وه سا فيا فى كه ره مى د گهل مه بكهت]، و بؤ مه نه دورسته ثم نيشان و بهلگه يه كى بؤ ههوه بينين نه گهر ب ده ستوريا خودى نه بيت، و بلا خودان باوهر پشتا خوب خودى گهرم بكهن. ﴿۱۲﴾ و ما مه چ ده ستوريا دان هه يه ثم خوب هيشيا خوديشه نه هيلين، و پشتا خوبى گهرم نه كه ين، ب راستى وى به رى مه يى دايبيه وان ريكان ييت ثم وى پى بنياسين، و ب سويند ثم دى بينا خو فره كه ين ل سهر وى نه زيه تا ههوه گه هاندييه مه، و بلا پشتنگه رميخواز پشتا خوب به س ب خودى [ب تنى] گهرم بكهن. ﴿۱۳﴾ و نه ويث گاوريووين گوته پیغمبريت خوب: ب سويند ثم دى ههوه ژ نه ردى خو دريخين، يان هوين دى جاره كا دى زفر نه فه سهر دينى مه، فيجا هنگى خودى وه حى بؤ وان هنارت، بى گومان دى سته مكاران د هيلاك به ين. ﴿۱۴﴾ و بى گومان ثم دى ههوه پشتى

قَالَ لَهُمْ رَسُولُهُمْ إِن نَحْنُ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَمُنُّ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَمَا كَانَ لَنَا أَنْ نَأْتِيَكُمْ بِسُلْطَانٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَعَلَىٰ اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿۱۱﴾ وَمَا لَنَا أَلَّا نَتَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ وَقَدْ هَدَانَا سُبُلًا وَلْنَصِيرَنَ عَلَىٰ مَاءٍ أَدْبَسْهُمْنَا وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ ﴿۱۲﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِرُسُلِهِمْ لَنُخْرِجَنَّكُمْ مِنْ أَرْضِنَا أَوْ لَتَعُوذُنَّ فِي مِلَّتِنَا فَأَوَّحَىٰ إِلَيْهِمْ رَبُّهُمْ لَنُهْلِكَنَّ الظَّالِمِينَ ﴿۱۳﴾ وَلَنُسَكِّنَنَّكُمْ الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِهِمْ ذَلِكَ لِمَنْ خَافَ مَقَامِي وَخَافَ وَعِيدِ ﴿۱۴﴾ وَأَسْتَفْتَحُوا وَخَابَ كُلُّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ ﴿۱۵﴾ مِنْ وَرَائِهِ جَهَنَّمُ وَسُقِيَ مِنْ مَاءٍ صَدِيدٍ ﴿۱۶﴾ يَتَجَرَّعُهُ وَلَا يَكَاذِبُغُهُ وَيَأْتِيهِ الْمَوْتُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ وَمَا هُوَ بِمَيِّتٍ وَمِنْ وَرَائِهِ عَذَابٌ غَلِيظٌ ﴿۱۷﴾ مِثْلُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ أَعْمِلْهُمْ كَرَامَاتٍ أَسْتَدَّتْ بِهِ الرِّيحُ فِي يَوْمٍ عَاصِفٍ لَا يَقْدِرُونَ مِمَّا كَسَبُوا عَلَىٰ شَيْءٍ ذَلِكَ هُوَ الصَّلَٰلُ الْبَعِيدُ ﴿۱۸﴾

وان ل سهر نه ردى وان ناكنجى كه ين [نهو نه ردى نه وان گهل ههوه دكرن كو ههوه ژى ده ريخن]، نه ف په يانه [قركرن و نه هيلانا وان، و ناكنجيكرنا ههوه ل جهى وان] بؤ وييه نه وي ژ راوه ستيانا به ره مه به رى من و پؤژا قيامه تى بترسيت. ﴿۱۵﴾ و پیغمبران داخوازا سهر كه فتنى ژ خودايى خو كر [ل سهر نه ياران]، فيجا خودى بؤ ئينا]، و هه مى خو مه ز نكه ريت زنده سهر ره ق خوسارهت و بى هيشى بوون. ﴿۱۶﴾ و [وى رؤژى] جه هنه م و دؤژه ه ب دويث وانفه يه، و دى ب ئافا كي م و زو حى ئينه ئافدانى [دى ئافا كي م و زو حى دهنه وان]. ﴿۱۷﴾ دى ب زه مهت داقورچينيت و نه شيت خوش داعويريت، و مرن ژ هه مى ره خانقه دئيتى، بهلى نامريت [كو تهنا بيت] و ئيزايه كا گران يال دويث وى. ﴿۱۸﴾ مه ته لا وان نه ويث باوهرى ب خودايى خو نه ئينايين، كار و كرياريث وان وه كى خو لييه كينه هو په بايه ل پؤژه كا ب هو روبا لى بدهت، نهو نه شين ختر و كرياريث خوب ده ست خو فه بين [چونكى ب گاوريى ييت بويچ كرين، وهكى خو لييا هو ره باى برى نائيه زفران دن] نه هه فه يه گومر اييا كوير و دوير.

﴿۲۵﴾ ھەمى ۋەختان ب دەستویر بیا خودایى خۆ بەر و ڤیقىيى خۆ ددەت، و خودى مەتەلان بۆ مەرفان دئیت بەلکى [ھەزرا خۆ تیدا بکەن] بۆ خۆ پەشە بچن. ﴿۲۶﴾ ۋە مەتەلا پەشە پەس [پەشە گاوری و بەرزەبوونى] ۋەكى دارەکا پەسە ب ڤە و ڤوشالغە ژ ئەردى ھاتینە ھەلکیشان، چو ڤاوەستیان و خۆجەى بۆ نینە [ھەر ۋەسا پەشە گاوریى خۆراگرتن و بەرەکەت نینە]. ﴿۲۷﴾ خودى ئەوئ باوەرى ئینایین ب ئاخۇشتا بنەجە ڤادگریت [کو پەشە (لا إله إلا الله)] د ژيانا دنیایدا [ئانکو ۋەختى د گۆریدا پسیار ژى دئیتە کرن] و د قیامەتئ ژیدا و ل بەر سەتەمکاران بەرزە دکەت [نەشەن بەرسقا خۆ د گۆریدا بدەن، و بى بەرسقن ژى ڤۆزا حسیب د گەل دئیتە کرن]، و خودى چ بقیث وئ دکەت. ﴿۲۸﴾ ئەرئ ما تە نەدیت، ئەوئ نەعمەت و کەرەما خودى ژ چافکۆرەیی گۆھارتى، و ملەتئ خۆ [ب سەر ڤەشە خۆ] کیشاینە خانىيى بنېرى و ھىلاکئ. ﴿۲۹﴾ ئەو خانى دۆژەھە دئ چنە تیدا، و دئ تامکەنە گەرما وئ، و چ پەسە بنەجەھ. ﴿۳۰﴾ و وان ھەفال

الجزء الثالث عشر

تُؤَقُّ كُلَّ حِينٍ بِأَذْنِ رَبِّهَا وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٢٥﴾ وَمَثَلُ كَلِمَةٍ خَبِيثَةٍ كَشَجَرَةٍ خَبِيثَةٍ اجْتُثَّتْ مِنْ فَوْقِ الْأَرْضِ مَا لَهَا مِنْ قَرَارٍ ﴿٢٦﴾ يَتَّبِعُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ وَيُضِلُّ اللَّهُ الظَّالِمِينَ وَيَفْعَلُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ ﴿٢٧﴾ أَلَمْ تَر إِلَى الَّذِينَ بَدَّلُوا نِعْمَتَ اللَّهِ كُفْرًا وَأَحَلُّوا قَوْمَهُمْ دَارَ الْبَوَارِ ﴿٢٨﴾ جَهَنَّمَ يَصْلَوْنَهَا وَبِئْسَ الْقَرَارُ ﴿٢٩﴾ وَجَعَلُوا لِلَّهِ أَنْدَادًا لِيُضِلُّوا عَنْ سَبِيلِهِ قُلْ تَمَعُوا فَإِنْ مَصِيرَكُمْ إِلَى النَّارِ ﴿٣٠﴾ قُلْ لِعِبَادِيَ الَّذِينَ آمَنُوا يُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً مِّن قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا بَيْعَ فِيهِ وَلَا خِلَالٍ ﴿٣١﴾ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَّكُمْ وَسَخَّرَ لَكُمُ الْفَلَكَ لِتَجْرِيَ فِي الْبَحْرِ بِأَمْرِهِ وَسَخَّرَ لَكُمُ الْأَنْهَارَ ﴿٣٢﴾ وَسَخَّرَ لَكُمُ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ دَآئِبَيْنِ وَسَخَّرَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ ﴿٣٣﴾

ۋە ھەڤشەك بۆ خودى چێكرىنە، دا خەلكى ژ ڤىكا خودى دەر بێخەن [ھەى موحەمەد] بێژە [وان]: ل سەر خۆش بێت خۆ بن، دوياھىكا ھەو ھەر ئاگرە. ﴿۳۱﴾ [ھەى موحەمەد] بێژە بەندە بێت مە ئەوئ باوەرى ئینایین: [کا چاوا مە ڤەرمانا وان كرىيە] بلا نڤژان بکەن و ژ ڤزقئ مە دا بىيە وان، بلا ژ نەبەنى و ئاشكەرا، خەيران ژى بدەن، بەرى ھاتنا وئ ڤۆژئ، ئەوانە كرىن و نە ڤرۆتن و نە دۆستىنى و نە ھەڤالىنى، تیدا ھەى. ﴿۳۲﴾ خودى ئەو ھەى ئەرد و ئەسەان چێكرىن و باران ژ ئەسەانى ئینا بىيە خوارئ، ڤیجا [ب وئ بارانى] ڤیقىيىت ڤەنگ ڤەنگ يىت بۆ ھەو ھەو دەر ئیخستىن و كرىنە ڤزقئ ھەو ھەو، و گەمى بۆ ھەو ھەو يىت سەر نەرم كرىن و ب ساناھى ئیخستىن، دا ب ئەمرئ خودئ د دەریا بیدا بچن، [و ھەو ھەو و تەشیت ھەو ھەو ژ جەھكى بەنە جەھكى دى]. و ڤویار بۆ ھەو ھەو ساناھى و بەردەست كرن [دا ھوین ژى ڤەخۆن و تۆڤچىنیا خۆ بى بکەن]. ﴿۳۳﴾ و ڤۆژ و ھەیف ژى يىت ب بەر خزمەتا ھەو ھەو ئیخستىن، و بەردەوامن د راستكر نیدا (اصلاح) یان بەردەوامن د چۆنیدا بى ڤاوەستیان، و شەف و ڤۆژ ژى يىت بۆ ھەو ھەو ساناھى كرىن [دا ھوین د شەڤیدا ڤەھەسن و د ڤۆژیدا بۆ خۆ شۆل بکەن].

﴿٣٤﴾ و هه ر تَشَتَّى هه وه ژئ خواستی یی داییه هه وه، و ته گهر هوین نیعمهت و که ره میّت خودئی به ژمیرن هوین نه شین به ژمیرن [چونکی هندی گه له کن ب دویا هیك نائین]، ب راستی مروّف زیده سته مکار و زیده چافنقه. ﴿٣٥﴾ و بیننه بیرا خو و هختی ئیبراهیم پیغه مبه ر گوتی: خودیوؤ توفی بازیری [مه که هی] ئیمن بکه و بکه جهی ئیمنیی، و من و زاروکیّت من ژ په رستنا بوتان دوبریخه. ﴿٣٦﴾ خودیوؤ ب راستی وان بوتان گه له ک مروّف بیّت د سه ردابرین، ئیجا هه چیی ل دویف من هات و ریکا من گرت ئه و ژ منه، و یی گوهی خو نه دا من، ب راستی تویی گونه ره ژ بهر و دلوفانی. ﴿٣٧﴾ خودایی مه ب راستی من هنده ک ژ دوينده ها خو [ئیساعیل و بچوبکیّت وی]، بیّت ل نهاله کا بی شینکاتی ل دهف مالاته یا موحه پهم [که به یی] ئاکنجی کرین، خودایی مه، دا نفیژان [تیدا] بکه ن، ئیجا دلی هنده ک مروّفان ب نک وانشه بیه [بچنه دهف وان، و ئه و ب تنی نه مینن]، و فنیقییّت رهنگ رهنگ ب رزقی وان بکه، دا سوپاسییا

ته بکه ن. ﴿٣٨﴾ خودایی مه ب راستی ئه وائهم فه دشیرین و نه فه شیرین تو دزانی، و چو تشت دئه رد و ئه سه انیدال بهر خودئی به رزه نابن. ﴿٣٩﴾ هه می شوکور و سوپاسی بو وی خودایی ئه وئی ب پیراتی ئیساعیل و ئیسحاق دایینه من، ب راستی خودایی من یی گوهدیر و دوعا قه بویلکه ره. ﴿٤٠﴾ خودیوؤ تو من و هنده کان ژ دوينده ها من ژ نفیژکه ران [ب رهنگی پیدی] دانه، خودایی مه، و دوعایا مه قه بویل بکه. ﴿٤١﴾ خودایی مه گونه هیت من و دهیابیّت من و خودان باوهران، پوژا حه ق و حساب دئیته کرن، ژئ بیه [دوعا بو دهیابیّت خو کرن بهری بزایت ئه و دژمنیّت خودینه]. ﴿٤٢﴾ و هزر نه که خودئی یی بی ئاگه هه ژوئی یا سته مکار دکهن، نی [ب تنی] حسیب و جزایی وان بو روره کئی ب پاش دئیخیت، چاف تیدا به ق دبن و ژ ترساندا نانقن.

وَاَتَذَكَّرُ مِنْ كُلِّ مَسْأَلٍ لَّهُمْ وَإِنْ تَعُدُّوا نِعْمَتَ اللَّهِ لَا تَحْصُوهَا إِنَّ الْإِنْسَانَ لَظَلُومٌ كَفَّارٌ ﴿٣٤﴾ وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَذَا الْبَلَدَ آمِنًا وَاجْنُبْنِي وَبَنِيَّ أَنْ نَعْبُدَ الْأَصْنَامَ ﴿٣٥﴾ رَبِّ إِنَّهُمْ أَضَلُّنَ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ هُنَّ تَتَّبِعُنَّ فَاتَهُمُ مِّنِّي وَمَنْ عَصَانِي فَإِنَّكَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣٦﴾ رَبَّنَا إِنِّي أَسْكَنْتُ مِنْ ذُرِّيَّتِي بِوَادٍ غَيْرِ ذِي زَرْعٍ عِنْدَ بَيْتِكَ الْمُحَرَّمِ رَبَّنَا لِيُقِيمُوا الصَّلَاةَ فَاجْعَلْ أَفْئِدَةً مِّنَ النَّاسِ تَهْوِي إِلَيْهِمْ وَارْزُقْهُمْ مِّنَ الْأَمْثَرِ لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ ﴿٣٧﴾ رَبَّنَا إِنَّكَ تَعْلَمُ مَا نُخْفِي وَمَا نُعْلِنُ وَمَا يَخْفَى عَلَى اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ ﴿٣٨﴾ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي وَهَبَ لِي عَلَى الْكِبَرِ إِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ إِنَّ رَبِّي لَسَمِيعٌ الدَّعَاءِ ﴿٣٩﴾ رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ ﴿٤٠﴾ رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ ﴿٤١﴾ وَلَا تَحْسَبَنَّ اللَّهُ غَفْلًا عَمَّا يَعْمَلُ الظَّالِمُونَ إِنَّمَا يُؤَخِّرُهُمْ لِیَوْمٍ تَشْخَصُ فِيهِ الْأَبْصَارُ ﴿٤٢﴾

مُهْطِعِينَ مُقْبِعِي رُءُوسِهِمْ لَا يَرْتَدُّ إِلَيْهِمْ طَرْفُهُمْ
وَأَفِئْدَتُهُمْ هَوَاءٌ ۝ وَأَنذَرْنَا النَّاسَ يَوْمَ يَأْتِيهِمُ الْعَذَابُ
فَيَقُولُ الَّذِينَ ظَلَمُوا رَبَّنَا أَخْرِنَا إِلَىٰ أَجَلٍ قَرِيبٍ يَجِبُ
دَعْوَتَكَ وَتَتَّبِعِ الرَّسُولَ ۖ أُولَٰئِكَ تَكُونُوا آفَئِسْتُمْ مِّن قَبْلُ
مَا لَكُمْ مِّن زَوَالٍ ۝ وَسَكَتُمْ فِي مَسْكِ الَّذِينَ ظَلَمُوا
أَنفُسَهُمْ وَتَبَيَّنَ لَكُمُ كَيْفَ فَعَلْنَا بِهِمْ وَضَرَبْنَا لَكُمُ
الْأَمْثَالَ ۝ وَقَدْ مَكَرُوا مَكْرَهُهُ وَعِنْدَ اللَّهِ مَكْرُهُمْ
وَإِن كَانَ مَكْرُهُمْ لِتَزُولَ مِنْهُ الْجِبَالُ ۝ فَلَا
تُخْسِرَنَّ اللَّهُ مَخْلَفَ وَعْدِهِ ۖ رُسُلُهُ ۖ إِيَّاكَ اللَّهُ عَزِيزٌ
ذُو الْقِيَامِ ۝ يَوْمَ يُبْدِلُ الْأَرْضَ غَيْرَ الْأَرْضِ وَالسَّمَوَاتِ
وَيَرْوِي اللَّهُ الْوَحِيدَ الْقَهَّارُ ۝ وَتَرَى الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ
مُقَرَّرِينَ فِي الْأَصْفَادِ ۝ سَرَابِلُهُمْ مِّن فَظْرَانٍ وَقَعَشَى
وُجُوهَهُمُ النَّارُ ۝ لِيَجْزِيَ اللَّهُ كُلَّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ
إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ۝ هَذَا بَلَّغَ لِلنَّاسِ وَلِيُنذِرُوا بِهِ
وَلِيَعْلَمُوا أَنَّمَا هُوَ إِلَهٌ وَحْدٌ وَلِيَذْكَرُوا ۖ وَالْأَلْبَابُ

﴿۴۳﴾ وی رُوژئی تهو ب له زن [ول که سی نازین]، و سهریت وان سهرته فرازن [ژ ترساندا که س بهرئی خو ناده ته که سی]، و چاقیت هه مییان سهرته فرازن کا دی حسیبا وی چاوا بیت]، و چاقیت وان زیق دمین و ناکه فنه سهریک، و دلیت وان فالادین ژ تیگه هشتی [ژ ترس و گوهشینی]. ﴿۴۴﴾ [هه ی موحه مه د] مروشان ژ وی رُوژا نیزا بو وان دیت [کو رُوژا قیامه تییه] برسینه، فینجا تهویت سته مکاری کرین دی بیژن: خودایی مه، هه تا وه خه کی نیریک مه بهیله، دا ئهم بهر سفا بانگ و گازیا ته بدهین، و ریکا پیغه مهران بگرین و ل دویف وان بچین [و ملیاکه ت دی بیژنی]، ما هه وه بهری نوکه سویند نه خواریو هوین دی د ئه ردیدا مین و چو قیامه ت نین. ﴿۴۵﴾ و ما هوین نه تهو بوون، تهویت هوین ل جهی وان ئاکنجی بووین تهویت سته م ل خو کرین؟ و بو هه وه دیاربوو کا مه چ ل وان کر، و مه بو هه وه مه تل دیار کرن و ئینان [به لی هه وه بو خو چو ژئی نه گرت]. ﴿۴۶﴾ ب راستی وان [موشرکیت مه که هی]

پیلان و ئوین [بو پیچکرنا ئیسلامی و بهر سینگرگنا هه قیسی و کوشتنا پیغه مبهری] گپران، و جزایی پیلانگیران یی ل دهف خودی، و خودی پی ئاگه هه، و هه رچهنده تهو پیلانیت تهو ان گپراین، دا چایان ژ جه بدن [و پیلانیت وان تهو نه بوون ییت بشین چایان (کو ئیسلام و بانگ و گازیا ئیسلامیه) ژ بن بکه ن و ژ جه بیه ن]. ﴿۴۷﴾ هزر نه که تهو په یانا خودی داییه پیغه مبهری خو لیقه بییت و ب جه نه ئینیت، ب راستی خودی یی سهرده ست و تولقه که ره. ﴿۴۸﴾ رُوژا تهف ئه رده ب ئه رده کی دی، و ته سمان ب هنده ک ته سمائیت دی دتیه گوهرین، و هه می ژ گوپان بو خودایی ب تنی و ستوچه مین دهر ده کفن. ﴿۴۹﴾ و دوی رُوژیدا [رُوژا قیامه تی] دی بینی گاور و موشرک پیکه ییت هاتینه قهید و زنجیر کرن [یان ده ست و پیییت وان د قهید و زنجیر اندا ییت گه هاندینه تیک]. ﴿۵۰﴾ جلکیت وان ژ قه ترانینه [قه تران دونه که ژ داره کی دتیه وهر گرتن دیژنی] (ته بهل) و دتیه که لاندن، حیسترا گوری پی دتیه دۆنکر، و تهو ب خو یا نویسه ک و بیهن پیس و تیژ و ئاگر گره، جه هه می رُوژا قیامه تی دی پی ئینه هونین، هه تا وه کی جلکان لی دتیت ل بهر وان، دا تیژی و گه نیاتی و گه ترن و زوی ئاگر گرتن ل سهر وان کۆم بین]. و ئاگر ل سهر سهر و چاقیت وان بلند دیت و هه میی قه دگریت. ﴿۵۱﴾ دا خودی جزایی هه مروقه کی کاج کار و کریار کرینه [ژ باشی و خرابییان] بده تی، و ب راستی خودی د حه ق و حسابیدا یی ده ست سفکه. ﴿۵۲﴾ تهف قورئانه راگه هاندنه که بو هه می مروشان، و دا پی بیته شیره تکر و ترساندن و ئاگه هدار کرن، و دا بزائن [ب وان به لگه و نیشانیت رۆن و ئاشکه را تیدا] ب راستی تهو [یی هیژایی په رستی] خودایه کی تاک و نه نیسه، و دا خودان ئافل و ئاقلدار بو خو چام و عبره تان ژئی وهر گرن.

سُورَةُ الْحَجَرِ

ل مه كه هي هاتيه خوارى (۹۹) ثايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ [ب فی رهنگی دئیه خواندن، ئەلف، لام، پ، ئیشارەتن بۆ ئیجازا قورئانی] ئەفە ئایەتت کتیب و قورئانا رۆنکەرەن. ﴿۲﴾ ئەوێت گاوروبووبین [وەختی سەرکەشتا موسلمانان دبین یان وەختی بۆ وان دیار دبیت ئەو د خەلەت بوون، و دین ل دەف خودی بەس موسلمانەتیە، تى هەیه خۆزیان بخوازن کۆ د موسلمانانە. ﴿۳﴾ بێلە بخۆن و فەخۆن و خۆشیان بیهن، و هیفی و ئومید، وان ژ بیرفە بکەن، دئ زانن [کا دویماهیکا کار و کرایت وان دئ بیتە چ؟! ﴿۴﴾ و مە خەلکی چو گوندان د هیلک نەبریه ئەگەر [هیلاکبونا وان] وەختەکی دیارکری نەبیت. ﴿۵﴾ و چو ملەت د بەری وەختی خۆرا [وەختی مرنی و تیچۆنی] ناکەن، و ژ وەختی خۆزی نائینە

گیرۆکرن. ﴿۶﴾ و [گاواران] گۆتن، هە ی ئەو کەسی قورئان بۆ هاتیه خوارى، ب راستی تویی دینی. ﴿۷﴾ کابلا تە ملیاکەت بۆ مە ئینابانە [کۆ مە دیتبان و شادەیی بۆ تە دابانە، یان ئەم جزاکراینە ل سەر درەوین دانانا مە بۆ تە، ئەگەر تو راست دیتری [و تو پیغەمبەری]. ﴿۸﴾ و ئەم ملیاکەتە نائینە خوارى ئەگەر بۆ حیکمەتەکی نەبیت، ئینانا وان بخوازیت، و ئەگەر مە ملیاکەت ئینابانە خوارى [وەکی ئەو پیشیار دکەن]، دەرەفەت بۆ وان نەدەاتە دان. ﴿۹﴾ ب راستی مە قورئان یا ئیناییە خوارى و ب راستی ئەم ب خۆزی بۆ پارێزقانی و دئ پارێزین. ﴿۱۰﴾ ب سویند مە پیغەمبەر بۆ ملەتت بەری تە ژ ییت ەنارتین. ﴿۱۱﴾ و چو پیغەمبەر بۆ وان نەدچۆن، ئەگەر وان [ئەوێت بۆ هاتین] ترانە پی نەکرانە. ﴿۱۲﴾ و وەسائەم بەرزەبوونی دئخینە د دلێت گونەهکاراندا. ﴿۱۳﴾ باوەرییی ب قورئانی نائین، و ریکاکا خودی د ملەتت بۆریدا هۆسا یا چۆی [هەر ملەتەکی پیغەمبەر درەوین دانایی، خودی ییت د هیلک برین]. ﴿۱۴﴾ و ئەگەر مە دەر گەهەک بۆ وان ئەسمانی فەکرایە و تیرا سەرکەفتبانە. ﴿۱۵﴾ [دیساکا دا بیژن: چاقیت مە ییت هاتینە گریدان و گرتن، بەلکی سیرە (سحر) یال مە هاتیه کړن.

الجزء ۱۹

الجزء ۱۹

الجزء ۱۹

الجزء ۱۹

الجزء ۱۹

الجزء ۱۹

الجزء ۱۹

الجزء ۱۹

الجزء ۱۹

الجزء ۱۹

الجزء ۱۹

الجزء ۱۹

الجزء ۱۹

الجزء ۱۹

الجزء ۱۹

الجزء ۱۹

الجزء ۱۹

الجزء ۱۹

الجزء ۱۹

الجزء ۱۹

الجزء ۱۹

الجزء ۱۹

الجزء ۱۹

الجزء ۱۹

الجزء ۱۹

الجزء ۱۹

الجزء ۱۹

الجزء ۱۹

الجزء ۱۹

الجزء ۱۹

الجزء ۱۹

الجزء ۱۹

الجزء ۱۹

الجزء ۱۹

الجزء ۱۹

الجزء ۱۹

الجزء ۱۹

الجزء ۱۹

الجزء ۱۹

الجزء ۱۹

الجزء ۱۹

﴿۱۶﴾ و مه رېك يټ ټيخستينه د ته سمانيدا
[ستريت گهړوك تيدا دټين و دچن]، و مه [ته سمانى
دنيايى] بؤ ته ماشه كه ران يى خه ملاندى. ﴿۱۷﴾ و مه
ته سمان ژ هه شه يثانه كى ره بهاندى يى پارستى.
﴿۱۸﴾ ژ بلى وى يى ب دزيقه گوهدار يى بكهت، فټجا
دئ بزوته كى ديار [پارچه په كه ژ هه ساري] (كه وكه بان) [ب
دويف كه فټ. ﴿۱۹﴾ و مه ئه رد يى دهشت كرى،
و مه چيايټ بنه جه يټ ټيخستينه تيدا [دا بؤ بنه
سنگ و نه لفلټيت]، و مه هه مى تشت ب پيشان و
كيشان [ل دويف هه وجه ييى] تيدا يټ شينكرين.
﴿۲۰﴾ و مه ژيارا بؤ هه وه و بؤ وان زى، يټ هوين
نه راز قيت وان، ټيخستيه تيدا [وهكى عه يال و
خز مه تكار و جانه وهران، دا هوين هزر نه كهن هوين
رزق يى وان ددهن]. ﴿۲۱﴾ و چو تشت نينه [بهنده مفايى
ژئ بكهن] ته گهر ژيدهر و سهروكانيا وان ل دهف
مه نه بيت، و ته گهر ب نه نندازه يه كا ديار كرى نه بيت
ثم نادهين و ناهنټرين. ﴿۲۲﴾ و مه با دارثا فزكه ر
[و عه وره له گهر] يى هنارتى، فټجا مه باران ژ
ته سمانى دارټ و مه هوين پى ئاقدان [هوين و ئه رد و جانه وهرټ هه وه]، و هه وه ب خو نه دشيا هوين
فه گرن [ته گهر مه بؤ هه وه فه نه گرتابه]. ﴿۲۳﴾ و ب راستى ثم ب تنى ژيانى ددهين و دمريين، و ميراتگر
[يى دنيايى هه ميبى] ته مين. ﴿۲۴﴾ و ب راستى ثم دزانين پيشيټ هه وه [ژ دوينده ئا ددهمى] كى بووييه
و كى مرييه، و كى ماييه و كى دئ بيت هه تا رؤزا قيامه تى. ﴿۲۵﴾ و ب راستى خودايى ته دئ وان هه ميسان
[رؤزا قيامه تى] كوم كهت، ب راستى خودى يى كار بنه جه و زانايه. ﴿۲۶﴾ و ب راستى مه مروف ژ ته فنه كا
ره شا گه نيا كزرا وټنه كرى يى چيكرى. ﴿۲۷﴾ و بهرى وان مه ته جنه يټ ژ ئاگره كى سنجري چيكرين.
﴿۲۸﴾ و هختى خودايى ته گوټيه مليا كه تان: ب راستى ته ز دئ مروفه كى ژ ته فنه كا ره شا گه نيا كزرا
وټنه كرى چى كه م. ﴿۲۹﴾ و ته گهر من دورست كر و من روح دايى، فټجا هوين هه مى بؤ هه رنه سوجه يى.
﴿۳۰﴾ و مليا كهت هه مى بؤ چونه سوجه يى. ﴿۳۱﴾ ئبليس (شه يتان) تى نه بيت، نه فيا د گهل وان بيت ته وټت
چؤينه سوجه يى.

وَلَقَدْ جَعَلْنَا فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَرَافَتْهَا الْاَنْظُرُ ﴿١٦﴾
وَحَفِظْنَاهَا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ ﴿١٧﴾ اِلَّا مَنْ اَسْتَرَقَ السَّمْعَ
فَاتَّبَعَهُ وَرِشَابٌ مُبِينٌ ﴿١٨﴾ وَالْاَرْضَ مَدَدْنَاهَا وَالْقَيْنَا فِيهَا
رَوَاسِيَ وَالْبَشَاتِ فِيهَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ مَوْزُونٍ ﴿١٩﴾ وَجَعَلْنَا الْكُمَ
فِيهَا مَعَالِشَ وَمَنْ لَسْتُمْ لَهُ بِرِزْقَيْنَ ﴿٢٠﴾ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا
عِنْدَنَا خَزَائِنُهُ وَمَا نُنَزِّلُهُ اِلَّا بِقَدَرٍ مَعْلُومٍ ﴿٢١﴾ وَاَرْسَلْنَا
الرِّيْحَ لَوَفِّحَ قَانُزَنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَاسْقَيْنَكُمْوَهُ وَمَا اَنْتُمْ
لَهُ بِخَبْرَيْنِ ﴿٢٢﴾ وَاِنَّا لَنَحْنُ نُحْيِي وَنُمِيتُ وَنَحْنُ الْوَارِثُونَ ﴿٢٣﴾
وَلَقَدْ عَلَّمْنَا الْمُسْتَقْدِمِينَ مِنْكُمْ وَلَقَدْ عَلَّمْنَا الْمُسْتَخْرِجِينَ ﴿٢٤﴾
وَإِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَحْشُرُهُمْ اِنَّهٗ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿٢٥﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنَا
الْاِنْسَانَ مِنْ صَلْصَلٍ مِنْ حَمَءٍ مَسْنُونٍ ﴿٢٦﴾ وَالْجَانَ خَلَقْنَاهُ مِنْ
قَبْلُ مِنْ نَارِ السَّمُومِ ﴿٢٧﴾ وَاِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلٰٓئِكَةِ اِنِّىْ خَلَقْتُ بَشَرًا
مِّنْ صَلْصَلٍ مِّنْ حَمَءٍ مَّسْنُونٍ ﴿٢٨﴾ فَاِذَا اسْوَيْنٰهُ وَنَفَخْتُ فِيْهِ
مِنْ رُّوْحِىْ فَقْعُوْا لَهُ سَجْدًا ﴿٢٩﴾ فَسَجَدَ الْمَلٰٓئِكَةُ كُلُّهُمْ
اٰجْمَعُوْنَ ﴿٣٠﴾ اِلَّا اِبْلٰسَ اٰتٰى اَنْ يَّكُوْنَ مَعَ السَّٰجِدِيْنَ ﴿٣١﴾

﴿٣٣﴾ [خودى] گوت: هه ی ئیلس ته چیه، بۆجی تو د گهل سوجهبران نه بووی. ﴿٣٣﴾ گوت: ئەز نه ئەوم [نه لا ئیقى منه] یی بۆ مروڤه کی کو ته ژ ته قنه کا ره شا گه نیا کزرا وینه کرى چىکرى، بجمه سوجه یی. ﴿٣٤﴾ [خودى] گوت: ئیجا تو ژى [ژ ناف ملیاکه تان، یان ژ به حه شتى، یان ژ ئەسمانى، یان ژ ناف کهره میت من] دهر کفه، ب راستى تو یی زربارى ژ دلفانییا من. ﴿٣٥﴾ و له عنه ل ته بن هه تا رۆژا قیامه تی. ﴿٣٦﴾ [شه ی تانی] گوت: خودایى من هه تا رۆژا قیامه تی و رابوونى، خۆل من بگره [و من نه مینه]. ﴿٣٧﴾ [خودى] گوت: تو ژ خۆلنگر تى سانی. ﴿٣٨﴾ هه تا وه ختى ديار کرى [وه ختى بفکرنا بۆقا ئیکى، کو هه مى دمرن و کهس نامینت]. ﴿٣٩﴾ [شه ی تانی] گوت: خودیو و چونکی ته ئەز [بۆ خاترا وان] گومرا و به رزه کرم، ب سويند ئەز دى گونه هان بۆ وان د دنیايدا خه ملینم [و وان د بهر خرایيپرا کهم]، و هه مییان دى د سهردا بهم [د بهر گومرایى و به رزه بوونپرا کهم]. ﴿٤٠﴾ ژ بلی وان

به نده یی ته، ئەو ییت بزاره و سه رپشک. ﴿٤١﴾ [خودى] گوت: [ئەف ئاخفتنا تو دیبژى کو تو نه شى به نده ییته من ییت بزاره و سه رپشک د سهردا به ی] ئەفه ریکه که ل سه ر منه ئەز رابگرم و بپاریزم. ﴿٤٢﴾ ب راستى ته ده سته لاته ل سه ر به نده ییته من نینه، و ژ بلی وان ئەو ییت ب دیف ته دکه فن ژ سهردا چۆ ییان. ﴿٤٣﴾ و ب راستى دۆزه رڤان و جهی وان هه مییان [سهردا چۆ ییان]. ﴿٤٤﴾ [دۆزه ی] حه فته دهر گه ه ییته هه ین، و هه ر دهر گه هه کی پشکه کا ديار کرى یا بۆ هه ی. ﴿٤٥﴾ ب راستى پارێزکار د ناف باغ و کانیا ندانه. ﴿٤٦﴾ [ملیا که ته دى بیژنى] ب سلامه تی و ئیمنى هه رنه د ناف و باغ و کانیا ندانه. ﴿٤٧﴾ و مه ئەو که رب و کینا د لیت و اندا هه ی ئینا دهر، ئیجا ئەو برا [وه کی برا ییت ئیک] ل سه ر ته ختان به رانه رى ئیکن. ﴿٤٨﴾ تیدا [د به حه شتیدا] ناوه ستن، و ئەو ژى نا ئینه دهر ئیخستن. ﴿٤٩﴾ [هه ی موحه مه د] به نده ییته من ئاگه دار بکه، کو ب راستى ئەزم گونه ه ر ژ بهر و دلفان. ﴿٥٠﴾ و ب راستى ئیزایا منه ئیزایا دژواره. ﴿٥١﴾ و به حسى میثانیت ئیبرا هیمی بۆ وان بکه.

قَالَ يٰإِبْلِيسُ مَا لَكَ أَلَّا تَكُونَ مَعَ السَّاجِدِينَ ﴿٣٣﴾ قَالَ لَمْ أَكُن لِّأَسْجُدَ لِبَشَرٍ خَلَقْتَهُ مِنْ صَلَاسِلٍ مِنْ حَمَإٍ مَسْنُونٍ ﴿٣٤﴾ قَالَ فَأَخْرِجْ مِنْهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٌ ﴿٣٥﴾ وَإِنَّ عَلَيْكَ اللَّعْنَةَ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ ﴿٣٦﴾ قَالَ رَبِّ فَأَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿٣٧﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي مِنَ الْمُنْظَرِينَ ﴿٣٨﴾ إِلَى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ ﴿٣٩﴾ قَالَ رَبِّ بِمَا أَغْوَيْتَنِي لَأُزَيِّنَنَّ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَلَأُغْوِيَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤٠﴾ إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ الْمُخْلَصِينَ ﴿٤١﴾ قَالَ هَذَا صِرَاطٌ عَلَيَّ مُسْتَقِيمٌ ﴿٤٢﴾ إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ إِلَّا مَنْ اتَّبَعَكَ مِنَ الْغَاوِينَ ﴿٤٣﴾ وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمَوْعِدُهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤٤﴾ لَهَا سَبْعَةُ أَبْوَابٍ لِكُلِّ بَابٍ مِنْهُمْ جُزْءٌ مَقْسُومٌ ﴿٤٥﴾ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿٤٦﴾ أَذْخُلُوها بِسَلَامٍ آمِينَ ﴿٤٧﴾ وَزَعْنَامَا فِي صُدُورِهِمْ مِنْ عَلٍ إِخْوَانًا عَلَى سُرُرٍ مُتَقَابِلِينَ ﴿٤٨﴾ لَا يَمَسُّهُمْ فِيهَا نَصَبٌ وَمَا هُمْ مِنْهَا بِمُخْرَجِينَ ﴿٤٩﴾ *يَتَنَبَّأُ أَتَى أَنَا الْعَفْوَورُ الرَّحِيمُ ﴿٥٠﴾ وَأَنَّ عَذَابِي هُوَ الْعَذَابُ الْأَلِيمُ ﴿٥١﴾ وَنَبِّئُهُمْ عَنْ صَبِيفِ إِتْرَاهِيمَ ﴿٥٢﴾

﴿۵۲﴾ وَهَٰذَا نَحْنُ بِمُتَوَسِّلِينَ، وَكَوْنُ: سَلَاةٌ لَّهٗ بَنَ،
 [نبراهیمی] گوت: ب راستی ئەم ژ هه وه دترسین.
 ﴿۵۳﴾ گوتن: نه ترسه ب راستی ئەم مز گینیا کوره کی
 زانا ددهینه ته. ﴿۵۴﴾ گوت: ئەری پستی ئەز پیریویم
 هوین مز گینییی ددهنه من؟ فیجا ب چ مز گینییی ددهنه
 من؟! ﴿۵۵﴾ وان گوت: مه مز گینیا راست و درست
 دا ته، فیجا ژ بی هیقیان نه به. ﴿۵۶﴾ نبراهیمی
 گوت: ما کی ژ دلوفانییا خودی بی هیفی دیت، ژ
 بلی ژ ریده رکه فیسیان. ﴿۵۷﴾ [پستی نبراهیمی زانی
 ملیاکه تن] گوت: گهلی هنارتیان هه وه خیره [هوین
 بۆچ هاتینه هنارتن]؟ ﴿۵۸﴾ گوتن: ئەم ب ئیزیه کا
 دژوارفه، بۆ مله ته کی گونه کار ییت هاتینه هنارتن
 [کو مله تی (لووط) ییه]. ﴿۵۹﴾ ژ بلی مالا (لووطی)، ب
 راستی ئەم وان هه مییان دی رزگار کهین. ﴿۶۰﴾ ژنا وی
 تی نه ییت، ب راستی مه ئەو یا دانایی، ژ وان ئەویت
 دنا ف ئیزاییدا دمین. ﴿۶۱﴾ فیجا وهختی ئەو هنارتی،
 هاتینه دهف بنه مالا (لووطی). ﴿۶۲﴾ (لووطی) گوت:
 هوین مله ته کی بیانی و نه نیاسن. ﴿۶۳﴾ گوتن: [ئەم ب

إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَامًا قَالَ إِنَّا مِنْكُمْ وَجَلُونَ ﴿۵۲﴾
 لَا تَزُولُ إِنَّا نَبْشُرُكَ بِغُلَامٍ عَلِيمٍ ﴿۵۳﴾ قَالَ أَشَرُّ مُؤْمِنٍ عَلَىٰ أَنْ
 مَسَّنِيَ الْكَرْبُ فَمِمَّنْ نَبْشُرُونَ ﴿۵۴﴾ قَالُوا بَشْرُكَ بِالْحَقِّ
 فَلَا تَكُن مِّنَ الْفَلِيطِينَ ﴿۵۵﴾ قَالَ وَمَنْ يَقْطَعُ مِن رَّحْمَةِ
 رَبِّهِ إِلَّا الضَّالُّونَ ﴿۵۶﴾ قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ ﴿۵۷﴾
 قَالُوا إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَىٰ قَوْمٍ مُّجْرِمِينَ ﴿۵۸﴾ إِلَّا أَلَّا لُوطٍ
 إِنَّا لَمَنَجُّوهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿۵۹﴾ إِلَّا أَمْرًا تَهْ قَدَرْنَا إِنَّا هَالِمَنَ
 الْعَنِيَّتِ ﴿۶۰﴾ فَلَمَّا جَاءَ آلَ لُوطٍ الْمُرْسَلُونَ ﴿۶۱﴾ قَالَ
 إِنَّكُمْ قَوْمٌ مُّكَرُّونَ ﴿۶۲﴾ قَالُوا بَلْ جِئْنَاكَ بِمَا كُنَّا فِيهِ
 يَمْتَرُونَ ﴿۶۳﴾ وَأَتَيْنَكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿۶۴﴾ فَأَنسِرْ
 بِأَهْلِكَ يَقْطَعُ مِنَ اللَّيْلِ وَاتَّبِعْ أَدْبَارَهُمْ وَلَا يَلْقَافُ مِنْكَ رَاحَةً
 وَأَمْضُوا حَيْثُ تُؤْمَرُونَ ﴿۶۵﴾ وَقَضَيْنَا إِلَيْهِ ذَٰلِكَ الْأَمْرَ أَنَّ
 دَابِرَهُمْ هَٰؤُلَاءِ مَقْطُوعٌ مُّصْحِحَاتٍ ﴿۶۶﴾ وَجَاءَ أَهْلَ الْمَدِينَةِ
 يَسْتَبْشِرُونَ ﴿۶۷﴾ قَالَ إِنَّ هَٰؤُلَاءِ صِبْيَانٌ فَلَا تَقْضُحُونَ ﴿۶۸﴾
 وَأَتَقُوا اللَّهَ وَلَا تُخْزُونِ ﴿۶۹﴾ قَالُوا أَوَلَمْ نَنْهَكَ عَنِ الْعَالَمِينَ ﴿۷۰﴾

چو تشتی و هسانه هاتینه کو تو مه نه نیاسی، ئەم قاسدیت خودیینه [ئەم ب وی ئیزاییفه بۆ ته ییت هاتین،
 یا مله تی ته د هاتنا ویدا ب شک. ﴿۶۴﴾ و مه راستیا بۆ ته ئینایی [کو ئیزادانا وانه]، و ب راستی ئەم
 راستیییزین. ﴿۶۵﴾ فیجا دوهخته کی شه قیدا، موقییت خو دهرییخه و تول دویف وان هه ره [نه کو ئیک
 ژ وان بمینیت یان ب پاش خو ف بز فزیت، و د ئیزایا و اندا بکه لیت]، و بلا که س ژ هه وه ب پاش خو ف
 نه ز فزیت [و بهری خو نه ده تی کاچ ب سه ری وان د ئیت]، و هه رنه وی جهی یی فەرمانا هه وه پی هاتیه
 کرن. ﴿۶۶﴾ و مه وه حی بۆ (لووطی) هنارت، کو ئەفان هه مییان وهختی سپینه ب سه ر و اندا د ئیت، دی
 ئینه قوت پر کرن. ﴿۶۷﴾ و خه لکی با زیری هاتن ب که یفخو شی مز گینی ددانه ئیک و دو [بۆ کرنا خرابییی].
 ﴿۶۸﴾ (لووطی) گوت: ئەفه میقانییت من، من شه ر مزار نه کهن. ﴿۶۹﴾ و ژ خودی بترسن [د دهره قایمقانییت
 مند]، و هه تکا من نه بنه. ﴿۷۰﴾ [خه لکی با زیری] گوتن: ما مه تو ژ میقان کرنا بیانیان نه دابو وییه پاش.

قَالَ هَؤُلَاءِ بَنَاتِي إِن كُنتُمْ فَاعِلِينَ ﴿٧١﴾ لَعَنَكَ اللَّهُ يَا سَكِرْتَهُمْ
يَعْمَهُونَ ﴿٧٢﴾ فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ مُشْرِقِينَ ﴿٧٣﴾ فَجَعَلْنَا عَلَيْهِمُ
سَافِلَهَا وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ حِجَابًا مِّن سِجَالٍ ﴿٧٤﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ
لَآيَاتٍ لِّمُتَوَسِّمِينَ ﴿٧٥﴾ وَأَنَّهُ لَيْسَ بِلِمْقَامٍ ﴿٧٦﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ
لَآيَةً لِّمُؤْمِنِينَ ﴿٧٧﴾ وَإِنْ كَانَ أَصْحَابُ الْأَيْكَةِ لَظَالِمِينَ ﴿٧٨﴾
فَاتَّقِمُوا فَنُحُورَهُمَا إِنَّهُمَا بِالْمَاءِ مُتَمِّينَ ﴿٧٩﴾ وَلَقَدْ كَذَّبَ أَصْحَابُ
الْحِجْرِ الْمُرْسَلِينَ ﴿٨٠﴾ وَآتَيْنَهُمُ آيَاتِنَا فَكَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ ﴿٨١﴾
وَكَانُوا يُنْجُونَ مِّنَ الْجِبَالِ يَوْتَاءُ أَمِينٍ ﴿٨٢﴾ فَأَخَذَتْهُمُ
الصَّيْحَةُ مُضْجِعِينَ ﴿٨٣﴾ فَمَا أَغْنَىٰ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٨٤﴾
وَمَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَإِنَّ
السَّاعَةَ لَآتِيَةٌ فَاصْفَحِ الصَّفْحَ الْجَمِيلَ ﴿٨٥﴾ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ
الْمُنَلِّقُ الْعَلِيمُ ﴿٨٦﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَاكَ سَبْعًا مِّنَ الْمَنَافِي
وَالْقُرْآنَ الْعَظِيمَ ﴿٨٧﴾ لَا تَدْنُ عَيْنُكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَاهُ أَزْوَاجًا
مِّنْهُمْ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَخَفَضْ حَنَاحَكَ لِمُؤْمِنِينَ ﴿٨٨﴾ وَقُلْ
إِنِّي أَنَا النَّذِيرُ الْمُبِينُ ﴿٨٩﴾ كَمَا أَنزَلْنَا عَلَى الْمُقْتَسِمِينَ ﴿٩٠﴾

﴿٧١﴾ گوت: ئەفە ژنیت ھەوہ کچیت منن، ئەگەر ھەوہ دقیت ھەرن ئشینا وان و گری خۆ داریژن. ﴿٧٢﴾ سویند ب ژیی تە [سویندە ژ خودی ب ژیی پیغەمبەری]، ئەو دپەرشان و گێژن، دگری خۆدا. ﴿٧٣﴾ دگەل پۆژھەلاتی قێریەکا ب ھیز ئەو ھنگافتن. ﴿٧٤﴾ فینجا مە باژیری وان سەرورن کر [و ئەو ھیلانە د ناڤدا]، و مە ھندەک خڕەبەریت ئاخا سۆتی ب سەر واند باراندن. ﴿٧٥﴾ و ب راستی ئەف رویدانیت ھەنئ ئایەت و نشانن بۆ کەسیت ھشیار و شارەزا. ﴿٧٦﴾ و ب راستی [کافلیت وان] ل سەر ریکان [ری و پیریان وان]، ھیز وەکی خۆ ییت مایین. ﴿٧٧﴾ و ب راستی ئەفە [سەرھاتیسا وان، و کاج ب سەری وان ھات وەختی د ریکا خودیدا راوەستیاین و مایینە ل سەر سەررەفی و خرابیسا خۆ] دەرس و نیشانەکە بۆ خودان باوەران. ﴿٧٨﴾ خەلکی واری تیر داروبار و تیکرا [ملەتی شوەیی] د ستەمکار بوون. ﴿٧٩﴾ فینجا مە تۆل ل وان فەکر، و ب راستی ئەف ھەردوو کە [مەدیەن

باژیژی شوەیب پیغەمبەر، و سەدووم گوندی [لووط] پیغەمبەر] کافلیت وان ل سەر ریکەکا دیارن. ﴿٨٠﴾ و خەلکی حیجری [گوندی صالح پیغەمبەر و مالیت (سەموود)، کو دکەفتە د ناڤەرا (مەدیەن) یی و تەبوو کیدا] پیغەمبەر درەوین دانان. ﴿٨١﴾ و مە موعجیزەیی خۆ بۆ وان ئینان [ژ وان موعجیزەیا حیشتی]، فینجا پشتا خۆ دانی و رویی خۆ ژ وەرگێران [ژ بەر ھندی ژێ ئەو حیشت کوشتن، و بی ئەمریسا پیغەمبەری خۆ کرن]. ﴿٨٢﴾ و وان خانیشیت ئیمن بۆ خۆ دچایاندا دکۆلان [دنا ھەرفن و دویری دزیکەر و دژمنان بن، یان ل دویف ھزرکنا وان د ژ ئیزایا خودی د ئیمن بن]. ﴿٨٣﴾ فینجا دگەل ھەلاتنا سپیدەیی، قێریەکا ب ھیز ئەو ھنگافتن [و قوتبکرن]. ﴿٨٤﴾ و ئەوا وان ب دەست خۆ فە ئینایی [ژ کۆلانا خانیشیت ئاسی دچایاندا]، ئەو ژ ئیزایا خودی رزگار نەکرن [و مفا نەگەھاندە وان]. ﴿٨٥﴾ و مە ئەرد و ئەسمان و ھندی د ناڤەرا واند، چئ نەکرینە ئەگەر ب ھەقیی نەبیت [ئانکو مە ییت ب دادپەرورە چیکرین، دا ھەر ئیک ب کریارا خۆ بیتە جزاکرن]، و ب راستی رۆژا قیامەتی ھەر دی ئیت، فینجا تۆل وان ببۆرە، لیبۆرینەکا نەرم و ھەلیم. ﴿٨٦﴾ و ب راستی خودایی تەبە زیدەچیکەر و زیدەزان. ﴿٨٧﴾ و مە ھەفت ئایەتیت ھەر دینە دوبارە کرن [کو فاتحەیا]، و قورئانا مەزن ییت دایینە تە. ﴿٨٨﴾ فینجا [ھەی موحەمەد] چافئ خۆ نەبە وئ خوشی و نیعمەتا مە دایینە ھندەک ژ وان [نەموسلمانان]، و خەمی ژ وان نەخۆ [کو باوەریی ب تە نائین]، و خۆ بۆ خودان باوەران بشکینە [خۆ بۆ وان ب ساناهی بیخە]. ﴿٨٩﴾ و بیژە: ب راستی ئەز ئاگە ھدارکەرەکی رۆنکەرم [ب ئاشکەرای ئەز دبیژمە ھەو، ژ ھەو نەفە شیرم، دی ئیزا ب سەر ھەو دا ئیت]. ﴿٩٠﴾ ھەر وەکی مە ب سەر جوھی و فەلەپاندا ئیناییە خواری.

﴿۹۱﴾ ته ویت قورئان پارچه پارچه کرین [باوهریبی ب هنده کی دینن، و ژ هنده کی بی باوهرن]. ﴿۹۲﴾ فیجا ب خودایی ته کهم، هم دی پسیاری ژ وان هه مییان کهین [ئیک ئیک]. ﴿۹۳﴾ ژ کار و کریاریت وان دکرن. ﴿۹۴﴾ فیجا هه واهرمانا ته پی دئیتته کرن ناشکرا بکه، و رویی خو ژ موشرکان وهرگیره، و پویته ی ب وان نه که. ﴿۹۵﴾ ب راستی مه به لا ترانه کهران ژ ته کهر [کو پیچ کهس بوون: وهلیدی کوپی موعیره ی و (عاسی) کوپی وائیل و نه سوهدی کوپی (موتته لبی) و نه سوهدی کوپی (عبد یغوسی) و (حارسن) کوپی قه یسی، خودی ب ئاتافه کی برن و به لا وان ژ پیغه مبهری فه کر]. ﴿۹۶﴾ ته ویت په رستییه کی دی د گهل خودی په رستی ددانن، فیجا هه و دی زانن [کا دویاهیا وان ل تاخره تی دی یا چاوا بیت]. ﴿۹۷﴾ و ب راستی هم دزانین کولدی ته، ب هه و هه دبیزن، ته نگ دیت. ﴿۹۸﴾ فیجا تو ب په سه ندرنا خودایی خو، خودایی خو ژ کیم و کاسیان پاقر بکه، و ژ سوجه بهران به [ئانکو هه نه خوشییه کا بگه هیته ته، ته سییحات و زکری خودی و نفیژ، دی ل سه ر ته سفک کهن]. ﴿۹۹﴾ و هه تا دمری [ئانکو هندی بیی ساخی] خودایی خو بهر یسه.

سوره ناهحل

ل مه که هی هاتییه خوارئ (۱۴۸) ئایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ته مرئ خودی هات [ئانکو قیامهت نیزی بوا]، فیجا له زی لی نه کهن، ب راستی خودی ژ وی شرکا نه و دکهن بی پاقر و بلند. ﴿۲﴾ [خودی] ملیاکه تان [جبریل و ته ویت د گهلدا ژ پارێز قانیت و هیمی] ب و هیمی و ب ته مرئ خو ل سه ر وی بنده یی خو یی وی بئیت دئیتته خوارئ [دا مروشان هشیار بکهن و]، دانیسا مروشان بدنه: کو ب راستی چو خودی نین ژ بلی من، فیجا ژ من برسن و پارێزکاریا من بکهن. ﴿۳﴾ هه رد و نه سان ب هه قییب و بو حکیمه ته کی [نه گو تره] چیکرینه، فیجا خودی د سه ر وی شرکریا به یا نه و دکهن [حاشای خودی ژ وی شرکا نه و دکهن]. ﴿۴﴾ مروف یی ژ چپکه کی چیکری، فیجا [پشتی ئافراندنا وی تمام بووی] ته و هکی هه فرکه کی ناشکرا به [بو خودایی خو ته و ژ ئافه کا کیم چیکری]. ﴿۵﴾ ته هرش [حیشر و چیل و په ز و بز] زی ییت چیکرین، بو هه و هه گرماتی یا تیدا [ئانکو هه و جلکیت هوین خو پی گرم دکهن ژ هری و مویی وان چی دکهن]، و هنده ک فایده ییت دی ژ یی بو هه و هه ییت تیدا ههین، و هوین دخون زی. ﴿۶﴾ و بو هه و هه جوانی یا د هاتنا و اندا هه ی [وهختی ئیقاری ژ چه ری فه دگه رن]، و د بهر دانا و اندا زی [وهختی سپیده یی بهر دده نه چه ری].

وَنَحْمِلُ أَثْقَالَكُمْ إِلَىٰ بَلَدٍ لَّمْ تَكُونُوا بِلِفْهِهِ إِلَّا يَشِقُ
الْأَنْفُسُ إِنَّ رَبَّكُمْ لَرءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿٧﴾ وَالْحَلِيلُ وَالْبِقَالُ
وَالْحَمِيرُ لَتَرْكَبُوهَا وَزِينَةً وَمَخْلُقًا مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨﴾
وَعَلَى اللَّهِ قَصْدُ السَّبِيلِ وَمِنْهَا جَائِدٌ وَلَوْ شَاءَ لَهَدَاكُمْ
أَجْمَعِينَ ﴿٩﴾ هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً لَكُمْ
مِنْهُ شَرَابٌ وَمِنْهُ شَجَرٌ فِيهِ تُسِيمُونَ ﴿١٠﴾ أُبَيِّتُ لَكُمْ
بِهِ الزَّعْعُ وَالزَّيْتُونَ وَالنَّخِيلُ وَالْأَعْنَابُ وَمِنْ كُلِّ
الشَّجَرِ أَنْ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿١١﴾
وَسَخَّرَ لَكُمْ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ
وَالنَّجْمُ مُسَخَّرَاتٌ بِأَمْرِهِ أَنْ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ
يَعْقِلُونَ ﴿١٢﴾ وَمَا ذَرَأَ لَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُخْتَلِفًا
أَلْوَنُهُ أَنْ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَذَكَّرُونَ ﴿١٣﴾
وَهُوَ الَّذِي سَخَّرَ الْبَحْرَ لَكُمْ كَلُومًا مِنْهُ لَحْمًا طَرِيًّا
وَتَسْتَخْرِجُوهَا مِنْهُ حَبًّا تَلْكُسُونَهَا وَتَرَى الْفُلَ يَمُوجُ
فِيهِ وَلَيْسَ يُغَوِّمُ مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٤﴾

﴿٧﴾ و باریت هه وه ییت گران بؤ باژیره کی هه لدگرن،
کو هوین نه دگه هشتنی ب زه همه ته کا زه همه ت نه بایه،
ب راستی خوداییی هه وه یی میهره بان و دلؤ فانه.
﴿٨﴾ و هه سب و حیشر و که رییت بؤ هه وه چیکرین
دا هوین لی سویار بین [و باریت خو پیی فه گو هیژن]،
و جوانیسه زی بؤ هه وه [وه ختی هوین لی سوار دهن
و ب سوار ییا خو شاهی دهن]، و ژ تشتی هه وه زانین
پی نه یی زی دی چیی که ت [وه کی ئالا قییت هاتن و
چوئی]. ﴿٩﴾ و ل سهر خودییه ریکا راست [نیشا
بهنده ییت خو بدته و بؤ روژ بکه ت] و هنده ک ری
هه نه ییت خوار و فیچن [ئه و ری ریکی ت بهرزه بوون
و گاوریی و ریکی ت خه لکی ت سهر دا چوبینه، ئه و ییت
ب دویف دلخو زیبان که قین]، و ئه گهر خودی
قیابایه دا هه وه هه مییان راسته ریی که ت. ﴿١٠﴾ ئه و
ئه وه یی ئاف بؤ هه وه ژ عه و ران ئیناییه خوار،
هوین ریی فه دخون، و ژ وی ئافی شینکاتی و دارو بار
شین دبیت، و هوین ته رشیت خو لی دجه رینن.
﴿١١﴾ و خودی بؤ هه وه پیی [ب وی ئافی] چاندن و
زه یوین و دارقه سب و تری و هه می په نگیت فیقی شین دکه ت، ب راستی دفی چهن دیدا به لگه و نیشان
بؤ وان ییت هه یین ئه و ییت هزارا خو دکه ن. ﴿١٢﴾ و خودی شه ف و روژ، و هه یف و روژ ییت ئیخستینه د
بهر ژه وه ندییا هه وه دا، و ستیر زی ب ئه مری وی سهر نه رم و موسه خهرن. ب راستی ئه فه نیشان و به لگه نه
بؤ وان ئه و ییت عه قلی خو دده نه شو لی. ﴿١٣﴾ و هه ر تشته کی په نگ په نگی دئه ر دیدا بؤ هه وه چیکری
[ژ جانه وهر و شینکاتی و مه عدنه نان]، ب راستی ئه فه نیشان و به لگه نه بؤ وان ئه و ییت بؤ خو چام و عبیره تان
وه ردگرن. ﴿١٤﴾ و هه ر ئه وه ده ریایخستیه د بن خزه مه تا هه وه دا، دا هوین گوشتی نوی و ته رژی بخون و
دا هوین لؤلؤ و مهر جانان ریی ده ریخن و بکه نه بهر خو، و تو گه میییت مه زن تیدا دینی ئافی شه ق دکه ن و
دجن، و دا هوین ب ریکا ده ریایی بازار گانییی بکه ن و دا هوین سوپاسییا وی بکه ن.

وَالْقَىٰ فِي الْأَرْضِ رَوًى أَن يَمْدَيْكُمْ وَأَتَّخِذَ لَكُمْ سُبُلًا
لَّعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٥﴾ وَعَلَّمَتِ الْبُحْرَ أَنْ تَجْزِيَهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿١٦﴾
أَفَمَن يَخْلُقُ كَمَن لَا يَخْلُقُ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿١٧﴾ وَإِن
تَعُدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ لَا تُحْصُوهَا إِنَّ اللَّهَ لَعَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٨﴾
وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُسِرُّونَ وَمَا تُعْلِنُونَ ﴿١٩﴾ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ
مِن دُونِ اللَّهِ لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ ﴿٢٠﴾ أَمْ هُمْ
غَيْرُ آخِرِينَ ﴿٢١﴾ وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ يُبْعَثُونَ ﴿٢٢﴾ إِيَّاكُمْ إِلَهُ
وَاحِدٌ فَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ قُلُوبُهُم مُّنْكَرَةٌ وَهُمْ
مُسْتَكْبِرُونَ ﴿٢٣﴾ لَّاجِرْمَ أَرَأَيْتَ اللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُسِرُّونَ وَمَا
تُعْلِنُونَ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْتَكْبِرِينَ ﴿٢٤﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ
مَاذَا أُنزِلَ رِيضُكُمْ قَالُوا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٢٥﴾ لِيُخْلِفُوا
أَوْزَارَهُمْ كِمَلَةٍ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَمَن أَوْزَارَ الَّذِينَ يُضِلُّونَهُمْ
بِغَيْرِ عِلْمٍ أَلِيسَ أَمِيرُونَ ﴿٢٦﴾ قَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ
فَاتَىٰ اللَّهُ بَنِيَّاهُمْ مِّمَّن الْقَوَاعِدُ فَخَرَّ عَلَيْهِمُ السَّقْفُ
مِن فَوْقِهِمْ وَأَتَتْهُمُ الْعَذَابُ مِن حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٧﴾

﴿١٥﴾ و چایبیت مهزن و بنهجه بیت تیخستینه د
تهردیدا دا تهرد ههوه راگریت، و رویبار و ریک
ژی بو ههوه بیت کرینه تیدا، دا هوین ب وان
رویبار و ریکان راسته پئی بین بو ئارمانجیت خو.
﴿١٦﴾ و گهلهک نیشان و علامهت بیت تیخستینه
دتهردیدا کوریکان بو خو پئی بزائن، و ب ستران
ژی ریکا خو دزائن. ﴿١٧﴾ فیجا تهری تهوی
ئافرانندی دکهت وهکی و ییه بی ئافرانندی نه کهت
[نه شیت بکهت]. فیجا ما هوین هزرا خو ناکه.
﴿١٨﴾ و ته گهر هوین نیعمه تیت خودی [ل سهر خو]
به ژمیرن هوین نه شین به ژمیرن [نائینه هه ژمارتن]،
و ب راستی خودی یی گونه ه ژبه و دلوفانه.
﴿١٩﴾ و خودی تهوا هوین فه دشرن و تهوا هوین
ئاشکه را دکهن دزائیت. ﴿٢٠﴾ و تهویت تهو ژ بلی
خودی دپهریسن و ههوارا خو دگه هینتی، چو چی
ناکه و چو نادهن و تهو ب خو چیکری و دایینه.
﴿٢١﴾ تهو بیت مرینه و نه بیت ساخن، و تهو ب
خو نوزائن کهنگی دی ئینه را کرن بو قیامه تی.

﴿٢٢﴾ و خودایی ههوه خودایه کی ب تنیه، فیجا تهویت باوه ریسی ب ئاخهره تی نه ئین، دلیت وان باوه ری
تیدانینه و چو نایاسن، و چو تیدا ناچیت، و تهو خو د سهر هه قیپرا دینن. ﴿٢٣﴾ راسته و بی گو مانه
خودی تهوا تهو فه دشرن و تهوا تهو ئاشکه را دکهن دزائیت، ب راستی خودی حه ژ خو مه زکهران ناکهت.
﴿٢٤﴾ و ته گهر بو وان بیته گو تن: خودایی ههوه چ ئیناییه خواری، دی بیژن: تهفسانه بیت پششیان بیت
ئیناییه خواری. ﴿٢٥﴾ [و وان تهف بی بهختیه کر] دا تهو هه می گونه هیئت خو، و هندهک گونه هیئت وان
ژی، تهویت تهو وان ژ نه زائین د سهر دابرین، رۆژا قیامه تی هه لبرگن، بزائن تهو باره کی پس هه لدرگن و پیسه
گونه هه تهو دکهن. ﴿٢٦﴾ ب راستی بیت بهری وان پیلان و ئوین گیران [دا خه لکی ژ پیغه مبه ران فه ره قینن،
و تهو تشتی تهو پئی هاتین کو و هحیا خودیه دره و بدانن]. فیجا خودی ئافاهیسی وان ژ بن کر و بان ب سهر
واندا هاته خواری، و ئیزا ژ وی ره خیفه هاته وان یا هزرا وان بو نه دچو.

﴿۲۷﴾ باشی پوڙا قیامتیی خودیی دئی وان پسوا و رهزیل کت، و دئی بیژیتیه وان: کا ټو هه فېشکیت من ټو ویت هه ول سهر خاترا وان هه فېرکی و دژمنی [با پیغه مېهر و موسلمانان] دکر، [د وی وهختیدا] ټو ویت خودیی زانین دایییی [ژ زانا و بانگهلدیران] دئی بیژن: ب راستی ټه فېر [کو پوڙا قیامتیه] شهر مزاری و پسوایی و ئیزا بو گاورانه. ﴿۲۸﴾ ټو ویت ستم ل خو کریں، وهختی ملیاکت روحیت وان دکیشن دهست ژ هه فېرکی و دژمنییی بهردان و ته سلیمی ټه مرئی خودیی بوون، دئی بیژن: مه چو خرابی نه دکر. بهلی [کاری هه وه خرابی بو] ب راستی خودیی دزانیست کا هه وه چ دکر. ﴿۲۹﴾ فیتجا د دهرگه هیت جه هه مېرا هه پنه ژور، هه وه هر تیدا (د جه هه میدا) بمینن، فیتجا جهی خو مهنه زکهران چهن دئی پیسه. ﴿۳۰﴾ و گوته باریز کاران: خودایی هه وه چ ئیناییه خورایی؟ گوئن: قهنجی. ییت قهنجی دئی دنیا ییدا کریں دئی قهنجی بو وان هه بیت و خیر و خه لاتی ئاخره تی [بو وان ژ قهنجیا د دنیا ییدا گه هشتیه وان]

چیر و پتره، و ب راستی باشرین ئافاهییی باریز کاران ئافاهییی ئاخره تییه. ﴿۳۱﴾ ټو ئافاهی [به حه شیت خوجیه تییه دئی چنه تیدا، رویار د بنرا دچن و وان چ بقییت یی تیدا هه ی، و هوسا خودیی باریز کاران خه لات دکت. ﴿۳۲﴾ ټو ویت ملیاکت روحیت وان دکیشن، و ټو ویت پاک و پاقر ژ شرک و گونه هان، ملیاکت سلاف دکنه وان و دبیزنی (السلام علیکم) سلاف ل سهر هه وه بن [د خوشییدا بمینن] و ژ بهر کار و کریاریت هه وه کریں هه پنه د به حه شتیدا. ﴿۳۳﴾ ټه ری ټو ول هیقییا چنه، ټو ول هیقیییته ملیاکت [ییت روحکینانی] بو وان بین [روحا وان بستین]، یان ژ لی هیقیییته ټه مرئی خودایی ته [ب ئیزادانان] بهیت، هوسا ټو ویت بهری وان ژ چو یین وهکی وان دکر [و ژ بهر کار و کریاریت وان، خودیی دهیلاک برن]، و خودیی ستم ل وان نه کریه بهلی وان ب خو ستم ل خو کر. ﴿۳۴﴾ فیتجا جزایی کریاریت وان ټو هنگافتن، و ټو وان ترانه بو خو بی دکر [کو ئیزایا خودییه] ب سهر واندا هات و دؤر ماندوړیت وان گرتن.

الجزء

ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يُخْزِيهِمْ وَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَائِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ تُشْفِقُونَ فِيهِمْ قَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ إِنَّ الْخِزْيَ الْيَوْمَ وَالْأُسْوَى عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٢٧﴾ الَّذِينَ تَوَفَّيْنَاهُمُ الْمَلَائِكَةُ طَائِلِينَ أَنْفُسِهِمْ قَالُوا لَسْنَا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ مِنْ سُوءٍ بَلْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٨﴾ فَاذْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فَبَلِيسٌ مَثْوًى الْمُكَرِّهَاتِ ﴿٢٩﴾ وَقِيلَ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا مَاذَا أَنْزَلَ رَبُّكُمْ قَالُوا خَيْرٌ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ وَلَنِعْمَ دَارُ الْمُتَّقِينَ ﴿٣٠﴾ جَنَّاتٌ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا يُجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ لَهُمْ فِيهَا مَا يَشَاءُونَ وَكَذَلِكَ نُجْزِي اللَّهُ الْمُتَّقِينَ ﴿٣١﴾ الَّذِينَ تَوَفَّيْنَاهُمُ الْمَلَائِكَةُ طَائِلِينَ يَقُولُونَ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ أَذْخَلُوا الْجَنَّةَ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٣٢﴾ هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمُ الْمَلَائِكَةُ أَوْ يَأْتِيَ أَمْرٌ رَبِّكَ كَذَلِكَ فَعَلَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَمَا ظَلَمَهُمُ اللَّهُ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٣٣﴾ فَأَصَابَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٣٤﴾

وَقَالَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا عَبَدْنَا مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ نَحْنُ وَلَا آبَاؤُنَا وَلَا حَرَمْنَا مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ كَذَلِكَ فَعَلَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَبَلَغُوا الرُّسُلَ إِلَّا الْبَلَّغُ الْمُبِينُ ﴿٣٥﴾ وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الصَّلَاحَ فَمِنْهُمْ مَنْ هَدَى اللَّهُ وَمِنْهُمْ مَنْ حَقَّتْ عَلَيْهِ الضَّلَالَةُ فَمِنْهُمْ أَفِي الْأَرْضِ فَأَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ ﴿٣٦﴾ إِن تَحْصُرُوا عَلَى هُدَاهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ يُضِلُّ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ﴿٣٧﴾ وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَا يَبْعَثُ اللَّهُ مَنْ يَمُوتُ بَلَى وَعْدًا عَلَيْهِ حَقًّا وَلَكِنْ أَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٨﴾ لِيَبَيِّنَ لَهُمُ الَّذِي يُخْتَلِفُونَ فِيهِ وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّهُمْ كَانُوا كَذِبِينَ ﴿٣٩﴾ إِنَّمَا قَوْلُنَا لِشَيْءٍ إِذَا أَرَدْنَاهُ أَنْ نَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٤٠﴾ وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا ظَاهَرُوا لِنَبِيِّنَاهُمْ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَلَاخِرَ الْأَخِرَةِ أَكْثَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾ الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٤٢﴾

﴿۳۵﴾ و ئەوئیت هه فال و هه فیشک بۆ خودی چیکرین گۆتن: ئەگەر خودی فیابایه نه مه و نه باب و باپیریت مه، کهسی دی ژ بلی خودی نه دهرهست، و مه چو تشت [ل دهف خو] بئی وی حهرام نه دکر، و هۆسا ئەوئیت بهری وان ژی خودانیت خو و فی بوون [عهینی درهوی دکرن]، فینجا ما تشتک ل سهر پیغه مبه ران ههیه ژ بلی راگه هاندنا ناشکه را. ﴿۳۶﴾ ب سویند مه بۆ ههر مله ته کی پیغه مبه رهک ههارییه [دا بیژنه وان] خودی ب تنی بهریسن، و بهرستنا غهیری خودی نه کهن [وه کی سهره گاوران و شهیتانی و بوتان و خیفز انکان]، فینجا هندهک ژ وان خودی ییت راسته پری کرین، و هنده کان ژی گومرایی و بهرزه بوون بۆ کهفت. فینجا دهردیدا بگه پرن و بهری خو بدهنی کا دویماهیا دره وینان [وه کی مله تی عاد و (سه موود) و مله تی نووح و شوعهیب] بووچ؟! ﴿۳۷﴾ هندی تو خو بیئیشینی و هندی تو یی هشیار بی ل سهر راسته پیکرنا وان [تو نه شی وان راسته پری بکهی]، و ب راستی خودی وی راسته پری ناکهت، ئەوی وی گومرا و بهرزه کری [ئانکو یی خودی گومرایی بۆ فیایی و پیکا گومراییی گرتی، کهس نه شیست راسته پری بکهت]، و وان چو پشته فان و هاریکار نینن [دهستی وان بگرن و راسته پری بکهن، یان ئیزایا خودی ژ وان بدنه پاش]. ﴿۳۸﴾ و وان سویندیت مه زن ب خودی سویند خوارن کوی یی مر خودی ساخ ناکه تهفه، به لی.. [خودی دی هه می مرییان ساخ که تهفه] و ئەفه سۆز و په یانه ژ دهف خودی، به لی باراپتر ژ مرو فان نوزانن. ﴿۳۹﴾ [وان پشتی مرنی دی ساخکه تهفه] دا بۆ وان ئەوا ئەو تیدا ژیک جودا دیار بکهت، و دا ئەوئیت گاوروبوویین [باوهری نه ئینایین کو خودی دی وان ساخکه تهفه] بزنان کو وان دره و دکر. ﴿۴۰﴾ ب راستی ئاخشتنا مه ئەفهیه گاغا مه بقیئت تشتک هه بیت، ئەم بیژین هه به دی هه بیت. ﴿۴۱﴾ و ئەوئیت بۆ خودی مشهخت بوویین پشتی سته م لی هاتییه کرن، ئەم دی وان ل جهه کی دی یی باش دفی ژیانیدا ئاکنجی کهین، و خه لاتئ ئاخره تی هیژ مه زتره ئەگه ژ بزانن. ﴿۴۲﴾ ئەو ئەون [ئەوئیت سته م ل وان هاتییه کرن و هاتینه ئیزادان و ژ وه لاتئ خو هاتینه دهر ئیخستن] ئەوئیت بیهنا خو فره کرین و سهر کیشاییین [ل سهر نه خو شییان]، و پشتا خو ب خودی گهرم دکهن.

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ إِلَّا رَجُلًا نُوحِيَ إِلَيْهِمْ فَسَلُوا أَهْلَ
الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٤٣﴾ بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ
الذِّكْرَ الْبَيِّنَاتِ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٤٤﴾
أَفَأَمِنَ الَّذِينَ مَكَرُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ يَخْسِفَ اللَّهُ بِهِمُ الْأَرْضَ
أَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٤٥﴾ أَوْ يَأْخُذَهُمْ
فِي تَفْلِهِمْ فَمَا لَهُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿٤٦﴾ أَوْ يَأْخُذَهُمْ عَلَى تَخَوُّفٍ فَإِنَّ
رَبَّكُمْ لَرَءُوفٌ رَحِيمٌ ﴿٤٧﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى مَا خَلَقَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ
يَتَفَتَّحُونَ ظِلَالَهُ عَنِ الْأَمِينِ وَالشَّمَالِ سِجْدًا لِلَّهِ وَهُمْ لَا يَخْشَوْنَ
وَلِلَّهِ يَسْجُدُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مِنْ دَابَّةٍ
وَالْمَلَائِكَةِ وَهُمْ لَا يُشْكَرُونَ ﴿٤٨﴾ يَخَافُونَ رَبَّهُمْ مِنْ فَوْقِهِمْ
وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ ﴿٤٩﴾ وَقَالَ اللَّهُ لَا تَتَّخِذُوا إِلَهِينَ
إِثْنَيْنِ إِنَّمَا هُوَ إِلَهٌ وَاحِدٌ فَإِنِّي فَارَهُونَ ﴿٥٠﴾ وَلَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَلَهُ الَّذِينَ أَقْبَعُوا اللَّهَ تَتَفَوَّتُونَ ﴿٥١﴾ وَمَا يَكُ مِنْ
يَعْمَةٍ فَمِنَ اللَّهِ ثُمَّ إِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فَإِلَيْهِ تَجْأَرُونَ ﴿٥٢﴾ ثُمَّ إِذَا
كُشِفَ الضُّرُّ عَنْكُمْ إِذَا فَرِيقٌ مِّنْكُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ ﴿٥٣﴾

سجدة
الجزء
٢٨

﴿٤٣﴾ و مه بهری ته کهس نه شانیدییه، ثم وه حیسی بۆ بهترین، نه گهر زه لام نه بن [ئانکو هه پیغه مبه ره کئی هاتییه هنارتن زه لامه و مروقه و نه ملیاکه ته]، فیجا نه گهر هوین [فی] نه زانن ژ زانا و خودان زانینان پیرسن [ئانکو گهلی قوره یشییان نه گهر هوین فی نه زانن پسارا خودان کتیبان (جوهی و فهلیان) بکهن، دا بۆ هه وه بیژن کو هه می پیغه مبه ره مروف بوون، نه ملیاکه ت...]. ﴿٤٤﴾ مه [تهو پیغه مبه ره] ب نیشان و بهلگه ییت ئاشکه را کهر [کو بنه نیشایت پۆن ل سه ر راستیا وان] و ب کتیبان هنارتن، و مه قورئان بۆ ته ئینا خوار، دا تو بۆ مروفان تهوا بۆ وان هاتی، ئاشکه را بکهی، و بهلکی هه زرا خو بکهن و ل خو بزفرن. ﴿٤٥﴾ نه ری ما ته ویت پیلان و ئویینیت خراییی گتیرایین [دا خه لکی د سه ردا بهن یان دا ته ب دربی زه لامه کی بکوژن]، پشت راست بووینه کو خودی وان د نه ریددا نابه ته خواری، یان ئیزا ژ وی ره خیفه بۆ وان نایت یی وان هزر ژئ نه دکر؟! ﴿٤٦﴾ یان ژئ ئیزا د وه غه ره کار و چۆن و هاتن و

بازر گانییا واندا وانه گیشیت، فیجا نه بشین ژئ پرهن و نه بشین ژ خو بدنه پاش. ﴿٤٧﴾ یان ژئ ده می تهو ب ترس [کو ژ بن بچن و یا ب سه ری ییت بهری وان هاتی یته سه ری وان ژئ] وان هه گیشیت و ئیزایی بدنه وان، ب راستی خودایی هه وه میهره بان و دلوفانه. ﴿٤٨﴾ نه ری ما تهو بهری خو ناده نه وان تشیت خودی چیکرین، کا چاوا سییه را وان راست و چه پ دئیه ته گوهاستن و خواری دبیت، و خو شکاندی سوجه یی بۆ خودی دبهن. ﴿٤٩﴾ و هندی دئه رد و ته سماناندا هه ی، ژ جانه وه ران و ملیاکه ت ژئ هه می سوجه یی بۆ خودی دبهن و خو مه زن ناکه ن. ﴿٥٠﴾ تهو ژ خودایی خو یی د سه ر خو را دترسن، و نه مرئی وان ب چ هاتییه کرن وئ دکه ن. ﴿٥١﴾ و خودی نه مر کر: دو په رستییان نه گرن [په رستنا دو خودایان نه کهن]، ب راستی خودایی هه وه ب تنی ئیکه، و ژ من ب تنی ترسن. ﴿٥٢﴾ و چ دئه رد و ته سماناندا هه یه بۆ وییه، و تاعه ت و گوهداری و په رستن و دلبشییا به ردهوام بۆ وییه، نه ری فیجا هوین خو ب ئیککی دی ژ بلی خودی دپارین و دترسن. ﴿٥٣﴾ و هه ر نیعمه ت و که ره مه کا هوین تیدان ژ خودییه، پاشی هه ره وخته کئی نه خو شیه که گه هشته هه وه، فیجا دی هوین لافلافا خو ب هه وار و دهنگی بلند گه هینه وی. ﴿٥٤﴾ پاشی هه ره وخته کئی تهو نه خو شلی ل سه ره وه را کهر، دهسته که ک ژ هه وه هه فیشکان بۆ خودایی خو چی دکه ن.

لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ فَتَمَعُوا فَيَسُوفَ نَعَامُونَ ﴿٥٥﴾ وَيَجْعَلُونَ
لِمَا لَا يَمُوتُونَ ضَيْبًا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ قَالَهُ لَنَسْتَأْذِنَ عَمَّا كُنْتُمْ
تَفْعَلُونَ ﴿٥٦﴾ وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ الْبَنَاتِ سُبْحَنَهُ وَلَهُمْ مَا يَشْتَهُونَ ﴿٥٧﴾
وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُم بِالْأُنثَىٰ ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ ﴿٥٨﴾
يَتَوَارَىٰ مِنَ الْقَوْمِ مِن سُوءِ مَا بُشِّرَبِهِ أَيُمْسِكُهُ عَلَىٰ هُونٍ
أَمْ يَدُسُّهُ فِي التُّرَابِ أَلَا سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٥٩﴾ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
بِالْآخِرَةِ مِثْلُ النُّعْمَةِ وَلِلَّهِ الْمَثَلُ الْأَعْلَىٰ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٦٠﴾
وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِظُلْمِهِم مَّا تَرَكَ عَلَيْهَا مِن دَابَّةٍ
وَلَكِن يُّؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى فَإِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ لَا يَسْتَجِرُّونَ
سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ ﴿٦١﴾ وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ مَا يَكْرَهُونَ وَتَصِفُ
أَلْسِنَتُهُمُ الْكَذِبَ أَنَّ لَهُمُ الْحُسْنَىٰ لَا جَرَمَ أَنَّ لَهُمُ النَّارَ
وَأَنَّهُمْ مُّفْرَطُونَ ﴿٦٢﴾ قَالَهُ لَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَىٰ أُمَمٍ مِّمَّنْ قَبْلِكَ
فَزَيْنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ فَهُمْ وَليَهُمُ الْيَوْمَ وَلَهُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦٣﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ إِلَّا لِلَّذِينَ لَهُمْ
الَّذِي اخْتَلَفُوا فِيهِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٦٤﴾

﴿٥٥﴾ [ئەو فەقەری کەری دکهەن] دا چاڤئیت خو ژ وان
کەرەم و نیعمەتان بگرن ئەوئیت مە دگەل وان کرین،
فێجا هوبین د خو شیییدا بمینن بەلێ هوبین دێ زانن
[کا دوپاھیییا هەوێ دێ بیتە چ؟] ﴿٥٦﴾ ئەو پشکەکی ژ
وی رزقی مە دایبێه وان، بۆ وان [بوتان] ددانن ئەوئیت
چو تشتی نەزانن، ب خودی [رۆژا قیامەتی] پسار
هەوێ ل سەر وان درەوان ئیتە کرن ئەوئیت هەوێ
دکرن. ﴿٥٧﴾ وان [ملیاکەت] کچ بۆ خودی دانان،
[حاشای خودی] خودی ژ فەقە گۆتە وان بێ پاک و
باقزە، و کا وان چ دفتیا ئەو بۆ خو ددانان. ﴿٥٨﴾ و هەر
وەختی مزگینی ب کچی بۆ ئیکی بیتە دان [کو خودی
کچەکا دایبێی]، دێ نافچاڤئیت وی تیکچن و رەش
بن، و دێ کەرگری بیت و دێ کەربێ داویریت.
﴿٥٩﴾ ژ بەر مزگینییا خراب و ل سەر گران، خو ژ
خەلکی فەدشیریت [و نوزانیت] ئەری وئ کچی
شکەستی و رەزێل بێتیت، یان ژ ب ساخی بن ناخ
بکەت، هشیار بن پیسە حوکمە ئەو دکهەن [وەختی
ئەو کچییت ئەو پێ نەخۆش ب بال خودیڤه لی ددەن،

و کوران ب بال خوڤه لی ددەن]. ﴿٦٠﴾ ئەوئیت باوەریی ب ئاخەرتی نەئینن سالفوختی پیس و خراب بۆ
وانە، و سالفوختی پاک و بلند بۆ خودی و ئەوێ سەردەست و کاربنەجە. ﴿٦١﴾ و ئەگەر خودی مرفان
ب سەتەما وان ئیزا بەدت [ئانکو ژ بەر سەتەما وان ئیزا بۆ وان ئینابایە]، تشتی ل سەر رویی ئەردی بلقلشیت
نەهێلا، بەلێ وان بۆ وەختەکی دیارگری گیرۆ دکەت [کو رۆژا قیامەتی]، فێجا ئەگەر وەختی وان هات،
نە بیستەکی ل پاش و نە بیستەکی پیش دکهفن. ﴿٦٢﴾ و وئ بۆ خودی ددانن یا وان بۆ خو نەئیت [ئانکو
کچان بۆ خودی ددانن، و وان بۆ کچ نەئین] و ژ درەو دبێژن: ب راستی بەحەشت بۆ مەیه [ئەگەر
قیامەت ژ هەبیت]، ب راستی ناگر بۆ وانە و ئەو دێ ل پشیشی بن، و دێ تیدا ئیتە هیلان و ئیتە ژ بیرکرن.
﴿٦٣﴾ ب خودی بەری تە مە بۆ گەلەک ملەتان پیغەمبەر هەنارتینە، فێجا شەیتانی کرباریت وان ییت خراب
بۆ وان خەملاندن، فێجا ئەفرۆ [کو رۆژا قیامەتی] شەیتان سەرکار و تەکی وانە [فێجا بلا ل هیشی بن کا
شەیتان دێ چ هاریکاریا وان کەت]، و ئیزایەکا دژوار بۆ وان هەیه. ﴿٦٤﴾ و مە ئەف قورئانە بۆ تە ئینابییه
خواری، دا تو بۆ وان دیار بکە ی ئەو ئەو تیدا ب گۆمان و دودل و [مە ئەف قورئانە بۆ تە ئینابییه خواری]،
دا بیتە ریکا راستەپیی و دلفانیی بۆ وان ئەوئیت باوەریی دئینن.

﴿٦٥﴾ و خودی ثاڤ [باران] ژ ئه سمانی ئینا خوارئ،
 فئجا ئه رد پشتی مری [هشک بووی] ساخر و
 شینکر، ب راستی ئه شه به لگه و نیشانه کا ئاشکه رایه بؤ
 وان ئه ویت ژ دل گوئی خو ددهئی. ﴿٦٦﴾ و ب راستی
 بؤ هه وه د ترشاندا [د بهز و چیل و حیشراندا، د
 چیکرن و سه رنه رمکرنا واندا بؤ هه وه] دهرس و
 چامه هه نه، و دزکی واندا د ناڤه را ریخی و خوینیدا
 شیره کی زه لال و پارزنی ددهینه هه وه کو ب ساناهی
 د گه وریسا واندا بهیث ییث فهدخون. ﴿٦٧﴾ و هوین
 ژ فئقیبی دارقه سپی و میویتی تری میی [ئاره قی] و
 رزقی پاک و چاک [وه کی ترشی و ریچولی و قه سپ
 و میویران و دوشافی و شه ربه تی... هتد] ژی دگران و
 چئی دکهن، ب راستی ئه شه به لگه و نیشانه که بؤ وان
 ئه ویت ئه قلی خو ددهنه شولی. ﴿٦٨﴾ و خودایئ ته
 ئیلهام دامیسا هنگینی، کو جهی خو ل چیا و داران
 و د وان ئافاهییت دئینه ئافاکرندا بکه. ﴿٦٩﴾ پاشی
 ژ هه می فئقییان به خو، فئجا ئه و ریکیث خودایئ ته
 ئیلهاما ته پی کری ب ساناهی بگره و تپرا هه ره. و

د ناڤ هنافیث ویدا فهدخواره کا رهنک رهنک دهر دکه فیث، دهرمانه بؤ مروقان، ب راستی ئه شه نیشانه کا
 ئاشکه رایه بؤ وان ئه ویت هزارا خو دکهن. ﴿٧٠﴾ و خودی هوین ییث چیکرین پاشی دئ هه وه مرینیت
 و هنده ک ژ هه وه دئ ئینه هیلان هه تا زیی نه هشیی، دایئ هاتییه هیلان پشتی زانینی چونه زانیت، ب
 راستی خودی خودان شیان و زانایه. ﴿٧١﴾ و خودی هنده ک ژ هه وه ب سه ر هنده کان ئیخستینه د رزقیدا،
 فئجا ئه ویت خودی رزق داییی و ب سه ر ییث دی هاتییه ئیخستن، به ره هف نین رزقی خو بدنه کوله ییث
 خو دا هه می وه ک ئیک لی بین [پا چاوا ئه و دورست دکهن بهنده ییث خودی د ملکی خودیدا پشکدار بکه ن
 و بیننه ریزه کی]. ئه ری ئه و نیعمه تیث خودی نائینه بهر چافیت خو؟! ﴿٧٢﴾ و خودی بؤ هه وه ژ نفسی هه وه
 هه قسه ر و هه فگیان چیکرینه، و کور و نه فی ژ وان هه قسه ران دایینه هه وه، و تشی پاک و پاقر کرییه رزقی
 هه وه، ئه ری فئجا ئه و باوهریی ب پویچیی و باتلی دئین [کو بوتیت وان زانیان مفاپی دگه هینه وان]،
 و چافیت خو ژ که ره م و نیعمه تیث خودی دگران.

وَاللّٰهُ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَّسْمَعُونَ ﴿٦٥﴾ وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً لِّتُنْقِضُوا بِمَا فِى بُطُونِهِ مِنْ بَيْنِ قَرْنٍ وَدَّمَائِنًا خَالِصًا سَابِغًا لِلَّذِينَ يُنَاقِشُونَ فِي الْعِلْمِ وَنَجَاتٍ لِّلْخَيْلِ وَالْأَنْعَامُ تَنْجُدُوكُمْ مِنْكُمْ سَكْرًا وَلَرِزْقًا حَسَنًا إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٦٦﴾ وَأَوْحَىٰ رَبُّكَ إِلَى النَّحْلِ أَنِ اتَّخِذِي مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا وَمِنَ الشَّجَرِ وَمِمَّا يَعْرِشُونَ ﴿٦٧﴾ ثُمَّ كُلِي مِنْ كُلِ الثَّمَرِ فَاسْمُكِي سُبُلَ رَبِّكِ ذُلُلًا يَخْرُجُ مِنْ بُطُونِهَا شَرَابٌ مُّخْتَلِفٌ أَلْوَنُهُ فِيهِ شِفَاءٌ لِّلنَّاسِ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٦٨﴾ وَاللّٰهُ خَلَقَكُمْ ثُمَّ يَتَوَفَّاكُمْ وَمَنَّكُمْ مِنْ بَرْدٍ إِلَىٰ أَرْذَلِ الْعُمُرِ لِكَيْ لَا يَغْمَرَ بَعْدَ عِلْمٍ شَيْءٌ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ قَدِيرٌ ﴿٦٩﴾ وَاللّٰهُ فَضَّلَ بَعْضَكُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ فِي الرِّزْقِ فَمَا الْآيَاتُ الْفُضَّلُوا بَرَأْدِي رِزْقَهُمْ عَلَىٰ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَهُمْ فِيهِ سَوَاءٌ أَفَبِنِعْمَةِ اللَّهِ يَجْحَدُونَ ﴿٧٠﴾ وَاللّٰهُ جَعَلَ لَكُم مِّنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا وَجَعَلَ لَكُم مِّنْ أَوْجَادِكُمْ بُنِينَ وَجَعَدَ وَرَثَتَكُمْ مِنْ الطَّيِّبَاتِ أَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ وَنِعْمَتِ اللَّهِ هُمْ يَكْفُرُونَ ﴿٧١﴾

وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَهُمْ رِزْقًا مِّنَ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ شَيْئًا وَلَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٧٦﴾ فَلَا تَضُرُّهُمُ إِلَى الْأَمْثَالِ
إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٧٧﴾ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا عَبْدًا
مَّمْلُوكًا لَا يَقْدِرُ عَلَى شَيْءٍ وَمَن رَزَقْنَاهُ مِثْرًا زَقًّا حَسَنًا
فَهُوَ يَنْفِقُ مِنْهُ سِرًّا وَجَهْرًا هَلْ يَسْتَورِي الْحَمْدُ لِلَّهِ
بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٧٨﴾ وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا رَجُلَيْنِ
أَحَدُهُمَا أَتَمُّ مِنَ الْآخَرِ لَا يَقْدِرُ عَلَى شَيْءٍ وَهُوَ كَلٌّ عَلَى مَوْلَاهُ
أَيْنَمَا يُوَجِّههُ لَا يَأْتِ بِخَيْرٍ هَلْ يَسْتَوِي هُوَ وَمَن يَأْمُرُ
بِالْعَدْلِ وَهُوَ عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٧٩﴾ وَلِلَّهِ غَيْبُ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا أَمْرُ السَّاعَةِ إِلَّا كَلَمْحِ
الْبَصَرِ أَوْ هُوَ أَقْرَبُ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٨٠﴾
وَاللَّهُ أَخْرَجَكُمْ مِّنْ بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ لَا تَعْلَمُونَ شَيْئًا
وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَرَ وَالْأَفْئِدَةَ لَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُونَ ﴿٨١﴾ أَلَمْ يَرْوُا إِلَى الظِّلِّ مُسْحَرَاتٍ فِي جَوِّ السَّمَاءِ
مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا اللَّهُ إِن فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٨٢﴾

﴿۷۳﴾ و وان ژ بلی خودی دهر یسن نه ویت نه شیان
هه ی رزقه کی ژ نه سمانان بو وان بهنیرن [وه کی بارانی]
و نه دشین رزقه کی بو وان ژ نه ردی دهر بیخن [وه کی
داروبار و شینکاتی]، و خو نه گهر بزافئ ژ ی بکه نه
ههر نه شین. ﴿۷۴﴾ فیجا چو نمونه یان بو خودی
نه نینن [چونکی خودی ئیکه و کس وه کی وی نینه، و
وان دگوت خودی خودانی هه می گهر دوونیسه، نه و ژ
هندی مه زنتره هم ئیکسه و ی بهر یسن، فیجا دفت
هنده ک دنا بهرامه و ویدا بن]، ب راستی خودی
[خرابییا نمونه یا هوین دنینن] دزانیست و هوین
ب خو نوزانن [کا نهف نمونه یه چهنده یا دجهی
خودیه]. ﴿۷۵﴾ خودی نمونه یه ک ئینا، کوله یه کی بی
هیز و نه چار کو نه شیت چوب دهست خو نه بینیت،
و ئیکه دی مه که ره د گهل کریبت و رزقه کی باش
ژ دهف خو مه دایتی، فیجا نه بهنی و ناشکهر ژ
دمه ز یخیت [دریکت خیریدا]، نه ری ما نه فقه و هکی
ئیکن [نه ری بهنده یی نازاد و یی د بن کوله تیقفه و ب
خودان و هکی ئیکن، نه هها هوسا خودایی رزقدار و

چیکهر، و بهریت نه و دهر یسن نه وه کی ئیکن]، و همد و سه نا هه می بو خودیه به لی بارپر ژ وان نوزانن.
﴿۷۶﴾ و خودی نمونه یه ک ئینا و دیار کر، دوزه لامان، ئیک ژ وان یی کهر بیت و نه شیت چوبکهت [چونکی
یی بی فامه و نه شیت باخفت]، و نه و خو ب خو باره ل سهر خودانی خو و سهر کاری خو [چونکی
نه شیت ب کاری خو رایت]، ههر جهی به ری وی بده تی سهر فراز نابیت و خیر ژ چی نابیت. فیجا نه ری
نه فقه و [یی دورست و زیر و زبانی] نه وی فهرمانی ب داد بهر وهر یسی دکهت و نه و خو ب خو ژ ی ل سهر ریکا
راست و دورست بیت و هکی ئیکن [مه خسه د ژ ئینا فی نمونه یی نه وه کو نه بو تیت هشک و بی نه زمان
نه ویت نه و بو خو دکه نه هه فیشک و هکی خودی نابن]. ﴿۷۷﴾ و زانینا غه یبا نه رد و نه سمانان یا خودیه
[و کهس د گهل پشکدار نینه]، و کاری رور ا قیامه تی ل دهف خودی [دهاتن و له زوبه ز و ساناهیونا خودا]
وه کی گرتن و فهرنا چاقیه یان هیژ نیریکتره، و ب راستی خودی ل سهر هه می تستان یی دهسته لاتداره.
﴿۷۸﴾ و خودی هوین ژ زکیت ده یکت هه وه دهر ئیخستن [بچویک و لاواز] هه وه چو نه دزانی، و گوهر و
چاف و دل دانه هه وه، دا هوین سوپاسی و شوکورا خودی بکهن [دا هوین ههر نه ندانه کی ژ شان دجهی وی
یی دورستد اب کاریبنن]. ﴿۷۹﴾ نه ری ما نه و به ری خو ناده نه بالنده یان، و هسا ییت هاتینه چیکرن کوب
ساناهی ل نه سمانی بفرن، و کهس وان پانا گریت و نا پاریزیت خودی نه بیت، ب راستی نه فقه به لگه و نیشان
[ل سهر دهسته لاتدار یا خودی] بو وان نه ویت باوهر یسی دنینن.

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُم مِّنْ بُيُوتِكُمْ سَكَنًا وَجَعَلَ لَكُم مِّنْ جُلُودِ
الْأَنْعَامِ بُيُوتًا تَسْتَخِفُّونَهَا يَوْمَ ظَعْنِكُمْ وَيَوْمَ إِقَامَتِكُمْ
وَمِنْ أَصْوَافِهَا وَأَوْبَارِهَا وَأَشْعَارِهَا أَثْنَاوُمَتَّعًا إِلَىٰ حِينٍ ﴿٨٠﴾
وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُم مِّمَّا خَلَقَ ظِلَالًا وَجَعَلَ لَكُم مِّنَ
الْجِبَالِ أَكْنَانًا وَجَعَلَ لَكُم سَرَاجًا لِّتَنبِئَكُمْ
بِالْأَسْرَىٰ وَسَرَّاجًا لِّتَسْكُنُوا فِيهَا لَكُمْ مِمَّا خَلَقَ
عَلَيْكُمْ لَعْنَةُ الْكُفْرَانِ ﴿٨١﴾ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْكُمُ
الْبَلَاءُ الْمُبِينُ ﴿٨٢﴾ يَعْرِضُونَ نِعْمَتَ اللَّهِ ثُمَّ يَمُكِّرُونَ
وَأَكْثَرُهُمُ الْكَافِرُونَ ﴿٨٣﴾ وَيَوْمَ نَبْعَثُ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ
شَهِيدًا ثُمَّ لَا يُؤْذَنُ لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٨٤﴾
وَإِذَا رَأَوْا أَلَّذِينَ ظَلَمُوا الْعَذَابَ فَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ وَلَا هُمْ
يُنْظَرُونَ ﴿٨٥﴾ وَإِذَا رَأَوْا أَلَّذِينَ أَشْرَكُوا شُرَكَاءَهُمْ قَالُوا
رَبَّنَا هَؤُلَاءِ شُرَكَائُنَا الَّذِينَ كُنَّا نَدْعُوا مِنْ دُونِكَ
فَأَلْقُوا إِلَيْهِمُ الْقَوْلَ إِنَّكُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٨٦﴾ وَالْقَوْلُ إِلَىٰ
اللَّهِ يَوْمَ يَخْلُفُ السَّامِعُونَ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٨٧﴾

﴿۸۰﴾ و خودی خانیتی هه وه بۆ هه وه کرینه جهی
ئاکنجیوونی، و ژ پستیته تهرشان بۆ هه وه خانی
چیکرینه [وه کی کوین و رهشالان] کو رۆژا هوین
ئاکنجی دبن و کویتیته خو فهددهن، و رۆژا هوین
وه غهری دکهن د سقکن بۆ هه وه و ژ هریا په زی و
لفایا حیشران و مویسی بزنان نافالی بۆ هه وه چی
کرییه، مفایی بۆ خو ژی وهر گرن هه تا دهمه کی [هه تا
وهختی مرنی]. ﴿۸۱﴾ و خودی بۆ هه وه ژ وی تشتی
وی چیکری سیهر و سه داییی [دار گهرما رۆژی بیته
پارستن] و بۆ هه وه شکفت ئیخستینه د چیا اندا، و
جلك [ژ هریی] بۆ هه وه چیکرین، هه وه ژ گهرما
رۆژی پاریزن و دیسا هنده جلك یت دایینه هه وه
[وه کی زری کومزریان] هه وه ژ دژواریا شهری
پاریزن، و هوسا کهره و قهنجییت خو ل سهر هه وه
تمام دکهت، دا هوین ب دورستی خو بسپرنه خودی
[ل بهر ئهری وی راوهستن]. ﴿۸۲﴾ فینجا ئه گهر وان
پویسی خو وهر گتیرا [و موسلمان نه بوون پشتی فان
نیشان و بهلگه یان ژی، چول سهر ته نینه و تو چو

خوسارهت نابی] یال سهر ته، ب راستی بهس راگه هاندنا ئاشکه رایه. ﴿۸۳﴾ ئه و نيعمهت و کهره میت
خودی [ب دهفی] دزانن، پاشی [ب کریاریت خو] ئینکار دکهن [وهختی ئه و ئیککی دی ژ بلی خودانی فان
نيعمهتانه دپهریسن] و بارپتر ژ وان چاققن، و نيعمهتیت خودی ئینکار دکهن. ﴿۸۴﴾ و رۆژا ئهم ژ ههر
مله ته کی شاهده کی [کو پیغه مبه ری وانه] بۆ دینین، پاشی ده ستویری بۆ گاوران نائیه دان کو عوزرا خو
بخوازن و ژ وان نائیه خواستن ئه و ژ خرابیا خو بزقن، و ژ نوی خودایی خو ب گۆته کی یان ب کریاره کی
رازی بکهن [چونکی رۆژا قیامه تی نه رۆژا کارییه، به لی رۆژا جزا کرن و خه لاتانه ل سهر کار و کریاریت
دنیا یی]. ﴿۸۵﴾ و وهختی سته مکار ئیزا و عه زابی دینین، فینجا ئیزایا وان نه ل سهر وان سقک دبیت، و نه
ژی مؤلهت و ده رفهت بۆ وان دئیه دان [سهر ژ نوی توبه بکهن]. ﴿۸۶﴾ وهختی موشرک ئه ویت بۆ خودی
کرینه هه فیشک [کو په رستییت وانن] دینین، دی بیژن: خودیو ئه فه ئه و هه فیشکیته مه نه ئه ویت مه بۆ
ته چیکرین و مه شوینا ته دپهرستن [فینجا هه قی مه ژ وان چیکه، وان ئهم د سهر دابیرین]، فینجا په رستییان
ئاخشتا وان ل وان زفراند، ب راستی هوین دره وینن [مه چوجا نه گۆتیه هه وه مه په ریسن]. ﴿۸۷﴾ د وی
رۆژیدا ئه ویت سته مکار و گاور ته سلیمی حو کمی خودی دبن، و ئه و هه زرا وان دکر [کو بوت و په رستییت
وان دی مه هدر و به ره فانیی بۆ کهن] ل وان بهرزه بوو.

الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ زُتُّوا عَذَابًا
فَوْقَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا يُفْسِدُونَ ﴿٨٨﴾ وَيَوْمَ نَبْعَثُ فِي
كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا عَلَيْهِمْ مِنْ أَنْفُسِهِمْ وَجِئْنَا بِكَ
شَهِيدًا عَلَى هَؤُلَاءِ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ بَيِّنَاتٍ لِكُلِّ
شَيْءٍ وَهَدَىٰ وَرَحْمَةً وَبُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ ﴿٨٩﴾ إِنَّ اللَّهَ
يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَايَ ذِي الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَىٰ عَنِ
الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٩٠﴾
وَأَوْفُوا بِعَهْدِ اللَّهِ إِذَا عَاهَدْتُمْ وَلَا تَنْقُضُوا الْأَيْمَانَ
بَعْدَ تَوْكِيدِهَا وَقَدْ جَعَلْتُمُ اللَّهَ عَلَيْكُمْ كَفِيلًا إِنَّ
اللَّهَ يَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ ﴿٩١﴾ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِي نَقَضَتْ
عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مُوَادَّتِهِ أَنْ كُنَّا تَخَذُوا مِنْكُمْ كَفِيلًا
بَيْنَكُمْ أَنْ تَكُونَ أُمَّةٌ مِنْ أُمَّةٍ إِمَّا يَنْتَابِلُوكُمُ اللَّهُ
بِهِ وَلِيًّا يَتْلُو لَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٩٢﴾
وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَٰكِنْ يَضِلُّ مَنْ
يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَلَتَسْلُنَّ عِمَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٩٣﴾

﴿٨٨﴾ ئەوێت گاور بووین و خەلک ژێ ژ ریکا خودی دایینه پاش [چ ب خورتی، چ ژێ ب خەملاندنا گاوریی ل بەر وان]، دئی ئیزایی ل سەر ئیزایی ل سەر وان زیدە کەین [جارەکی چونکی هیزایی وئ ئیزاییته، یا دویی ژ بەر سەر دابرا خەلکی] ژ بەر وئ خرابیا وان دکر. ﴿٨٩﴾ و بینە بیرا وان رۆژا ئەم بۆ هەر ملەتەکی ژ وان ب خو، شاهدهکی ل سەر وان دئین [پیغمبەریت وانن، داشادهیی ل سەر وان بدەن]، و ئەم تە ژێ ل سەر ئان [موسلمانان] شاهد دئین. و مە ئەف قورئانە بۆ تە ئینا خوارێ، کورۆنکەرا هەمی تستانە و ریکا هیدایەتییە، و دلۆفانی و مزگینیە بۆ موسلمانان. ﴿٩٠﴾ ب راستی خودی فەرمانی ب دادپەر وەرییی و قەنجیی و هاریکاریا کەس و کاران ب دانێ، دکەت، و نەهییی ژ هەمی گونەهیت کریت و کریاریت نە دگەل سروشتی مرقشان و کریاریت تەریف [ئەوێت شریعتی دورست نەکرین] و سەتەم و خو مەزن کرنی دکەت، خودی ئان شیرەتان ل هەو دکەت دا هوین بۆ خو پیغمە بچن. ﴿٩١﴾ و هوین سۆز

و پەیمانیت خو ب جەه بینن گاها هەو سۆز و پەیمان دا، و سویندیت خو بشتی هەو، خودی ل سەر خو کرییە شاهد و زیرە ئان و موکومکرین نەشکینن، ب راستی تشتی هوین دکەن خودی دزانیت و یی بی ئاگە هە. ﴿٩٢﴾ فێجا هوین ژێ وەکی وئ [ژنی] نەبن ئەوا هریا خو بشتی موکوم ریسانی کرییە هریقە [ئانکو سۆز و پەیمان نەدەن و موکوم کەن پاشی بشکینن، وەکی وئ ژنی ئەوا ریسی خو کرییە هریقە]، و سویند خوارنا خو بکەنە حیلە و حوالە و ریکا خاپاندنی دناقەرەرا خو ب خودا، چونکی هوین دبینن هەندەک [کو قورەیشینە] ب مال و مرقشان پەرن ژ هەندە کیت دی [موسلمانان]، ب راستی خودی هەو ب ئان سۆز و پەیمانان دجەربینیت [کا سۆز و پەیمانان هەو دایییە پیغمبەری هوین دی ب جەه ئین یان دئی شکینن چونکی قورەیشی پەر و ب هیز ترن ژ موسلمانان] و [خودی] دئی رۆژا قیامەتی ئەو تشتی هوین تیدا ژێک جودا، بۆ هەو ئەشکەر اکەت [و هەر ئیکی دئی جزایی وی دەتی]. ﴿٩٣﴾ و ئەگەر خودی حەز کربایە دا هەو هەمیان پیکشە کەتە ئیک ملەت و ئیک دین، بەلێ یی خودی بقیت دئی ژ ریکا راست بەرزە کەت و یی بقیت دئی راستەری کەت، و ب راستی پسار ژ هەو دئی ئیتە کرن ل سەر وان کریاران ییت هەو دکرن.

وَلَا تَتَّخِذُوا أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ فَتَرَلَّ قَدَمٌ بَعْدَ
ثُبُوتِهَا وَتَذُوقُوا أَلْسِنَةً يَمَاصِدٌ دُثِرَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَلَكُمْ
عَذَابٌ عَظِيمٌ ۝ وَلَا تَشْتَرُوا بِعَهْدِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا إِنَّمَا
عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۝ مَا عِنْدَكُمْ
يَنْفَدُ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ بَاقٍ وَلَنَجْزِيَنَ الَّذِينَ صَبَرُوا أَجْرَهُمْ
بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا
مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أَنَّىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهُ حَيٰوةً طَيِّبَةً
وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝
فَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْءَانَ فَأَسْتَعِذْ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ۝
إِنَّهُ رَلَّ سُلْطٰنٌ عَلَى الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ
يَتَوَكَّلُونَ ۝ إِنَّمَا سُلْطٰنُهُ عَلَى الَّذِينَ يَتَوَلَّوْنَهُ وَالَّذِينَ
هُم بِهِ مُشْرِكُونَ ۝ وَإِذَا بَدَلْنَا ءَايَةً مَّكَانَ ءَايَةٍ
وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُزِيلُ قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مُفْتَرٍ بَدَّلْ كُتُبَهُمْ
لَا يَعْلَمُونَ ۝ قُلْ تَزَلَّهُ رُوحُ الْقُدُسِ مِن رَّبِّكَ بِالْحَقِّ
لِيُنَبِّتَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَهُدًى وَبُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ ۝

﴿۹۴﴾ و هوین [گهلی موسلمانان] سویندیت خو
نهکهنه ریکا حیل و حواله و غه در و خیانه تی د
ناقهرا خوډا، قیجا ژ بهر هندئی بی ل سهر ریکا
راست بته حسن و ژ هه قیئی دهر که فن پشتی بنه جه
بووین، و ئیزا و عه زاب [ل دنیا بی] هه وه بهنگیثیت
ژ بهر دانه پاشا خه لکی ژ دینی خودی [ب سویند و
په یانیت ژ دره و] [و پوژا قیامه تی] بو هه وه ئیزا به کا
مه زن هیه. ﴿۹۵﴾ و په یانا هه وه د گه ل خودی دای
[کو هوین پشته فانی و هاریکاریا پیغه مبهری بکه
و ریکا وی بگرن و بهرنه ده ن]، ب بهایه کی کیم
نه گوهر و ن و نفروشن، ب راستی ئه وال ده ف خودی
بو هه وه چیره نه گهر هوین بزانش. ﴿۹۶﴾ [چونکی]
ئه وال ده ف هه وه [ژ سامان و زیر و زینه تان] نامینیت
[چند گه له ک زی بیت]، به لی ئه وال ده ف خودی
دی مینیت، و ب راستی ئه ویت [ژ بهر مه هاتینه
ئیزادان و نه خوشی گه هشتی سی] و سه بر کیشایین،
ب راستی ئه م دی ژ کار و کریاریت وان چیر وان
خه لات که یین. ﴿۹۷﴾ ههر که سی کاری قه نچ بکه ت

و خودان باوهر زی بیت ژ زن و میران، دی ژ یانه کا سه رفراز و پاقر دی دنیا یتدا دینی [و پوژا قیامه تی]
ئه م دی ژ کار و کریاریت وان چیر وان خه لات که یین. ﴿۹۸﴾ قیجا نه گهر ته فیا قورثانی بخوینی، ژ خودی
بخوازه ته ژ وه سواس و ئاوازیته شه یتانی له عه تی و ژ ره ما خودی دهر ئیختی بپاریزیته [ئانکو بیژه
(أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ) دا شه یتان ته ژ تیگه هشتا قورثانی و کاریکرنای و دیور نه ئیختی].
﴿۹۹﴾ ب راستی وی چو ده سته لات ل سهر وان نینه ئه ویت باوهری ئینایین، و پشتا خو ب خودایی
خو گهرم دکه ن. ﴿۱۰۰﴾ ب راستی ده سته لات داریا وی به س ل سهر وانه ئه ویت ب دویف وی که فتن،
و وی دکه نه دؤستی خو و بو خو دکه نه سه رکار و ریبه ر، و ئه ویت بو خودی هه فیشکان چی دکه ن.
﴿۱۰۱﴾ و نه گهر ئه م ئایه ته کی ل جهی ئایه ته کا دی بین [ئانکو فه رمانا ئایه ته کی ب فه رمانا ئایه ته کا دی راکه یین
و نه سخ که یین]، و خودی چیر دزانیته کا ئه وچ دئینته خواری [ئانکو خودی چیر دزانیته کا چ ب کیر
مرو فان دئیت و چ پتر د خیرا و اندایه] دی بیژن: تو [هه ی موحه مه د] دره وان ب ناخی خودی دکه ی، به لکی
باراپتر ژ وان [چو ژ حیکمه ت و نه نیسیا نه سخ کرنی] نوزانش. ﴿۱۰۲﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه وان: ب راستی
جبریل ئه ف قورثانه ژ ده ف خودایی ته ب هه قییه ه [بی خه له تی و گریدایی ب حیکمه تیقه] ئیناییه خواری،
دا ئه ویت باوهری ئینایین موکوم بکه ت، و دا بیته مز گینی و راسته پیی بو موسلمانان.

﴿۱۰۳﴾ و ب سویند ئەم دزانین کو ئەو دبیژن: [ئەفیی قورئانی] مرۆفەك [بەنی ئادەمەك نە ملیاکەتەك وەكی ئەو دبیژیت] نیشا وی ددەت. [ئەفە دئی چاوا کەفتە بەرێك] و ئەوی هزراوان بۆ دجیت [کووی موحمەدی فیری قورئانی کری]، زمانی وی بیانی و نە عەرەبیە [چوژ رەوانیژییا عەرەبی نوزانیت]، و ئەف قورئانە زمانەکی عەرەبی یی خودان بەیان و فەساحەتە. ﴿۱۰۴﴾ ب راستی ئەوێت باوەریی ب ئایەتیت خودی [قورئانی] نەئینن، خودی وان [هندی ل سەر گاوریی بن] راستەڕی ناکەت، و [رۆزا قیامەتی] بۆ وان ئیزایەکا دژوار و ب ژان هەیه. ﴿۱۰۵﴾ ئەو درەوان دكەن ئەوێت باوەریی ب ئایەتیت خودی [قورئانی] نەئینن، [قیجا چاوا درەو دئی کەفتە رەنگی پیغەمبەری و ئەو کەسی ئیکییە باوەری ب قورئانی ئینایی] و ئەفیت هۆ دبیژن ئەون درەو کەر. ﴿۱۰۶﴾ هەر کەسی پشستی باوەری ئینانی باوەریی ب خودی نەئینیت [و گاوری بیت]، ژ بلی وی یی خورتی لی هاتییە کرن و دلی وی یی تژی باوەری، بەلی ئەوی

وَلَقَدْ عَلِمُوا أَنَّهُمْ يَقُولُونَ إِنَّمَا يُعَلِّمُهُ بَشَرٌ لِّسَانُ الَّذِي يُلْحِدُونَ إِلَيْهِ أَعْجَمٌ وَهَذَا لِسَانٌ عَرَبِيٌّ مُبِينٌ ﴿١٠٣﴾ إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ لَا يَهْدِيهِمُ اللَّهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٠٤﴾ إِنَّمَا يَتَرَى الْكَذِبَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْكَذِبُونَ ﴿١٠٥﴾ مَنْ كَفَرَ بِاللَّهِ مِنْ بَعْدِ إِيمَانِهِ إِلَّا مَنْ أَكْرَهَ وَقُلُوبُهُ مَظْمُونٌ بِالْإِيمَانِ وَلَكِنْ مَنْ شَرَحَ بِالْكُفْرِ صَدْرًا فَعَلَيْهِمْ عَذَابٌ مِنَ اللَّهِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٠٦﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ اسْتَحَبُّوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿١٠٧﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَسَمِعَتْهُمْ لَمْ يَأْبَرْهُمْ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ ﴿١٠٨﴾ لَآ جَزَمَ أَنَّهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿١٠٩﴾ ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ هَاجَرُوا مِنْ بَعْدِ مَا فُتِنُوا أَنَّهُمْ جَاهِدُوا وَصَبَرُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَعَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١١٠﴾

دلی وی بۆ گاوریی فەبیت و پێ خۆش بیت، غەزەب و کەریا خودی ل سەر وان بیت، و ئیزایەکا مەزن بۆ وان هەیه. ﴿۱۰۷﴾ ئەفە [ئیزایا ژینگۆتی] چونکی وان ژيانا دنیا یی هەلبژارت و ب سەر ئاخەرەتی ئیختست و پتر فیا، و ب راستی خودی ئەوێت گاوریوین راستەڕی ناکەت. ﴿۱۰۸﴾ ئەفە ئەون ئەوێت خودی مۆر ل سەر دل و گوھ و چافیت وان دانایی، و ئەفەنە ییت بی ئاگەهن. ﴿۱۰۹﴾ ب راستی و بی شک ئەفەنە ییت خوسارەت رۆزا قیامەتی. ﴿۱۱۰﴾ پاشی ب راستی خودایی تە بۆ ئەوێت مشەخت بووین [ژ مەکەهی] پشستی هاتینە ئیزادان، پاشی [پشستی مشەختبوونی] جیهاد کرین، و سەبر [ل سەر جیهادی] کیشایین، ب راستی خودایی تە پشستی فێ [مشەختبوون و جیهاد و سەبر کیشانی] یی گونەه ژییەر و لێنەگر و دلۆفانە.

الجزء الرابع عشر

يَوْمَ تَأْتِي كُلُّ نَفْسٍ مُجْدِلٌ عَنْ نَفْسِهَا وَتُوْفَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا عَمِلَتْ وَهُمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿١١٠﴾ وَصَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا قَوِيَّةً كَانَتْ أَمْسَةً مَّظْمُومَةً يَأْتِيهَا رِزْقُهَا رَغَدًا مِنْ كُلِّ مَكَانٍ فَكَفَرَتْ بِأَنْعُمِ اللَّهِ فَأَذَاقَهَا اللَّهُ لِيَاسَ الْجُوعِ وَالْخَوْفِ بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ ﴿١١١﴾ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِنْهُمْ فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمُ الْعَذَابُ وَهُمْ ظَالِمُونَ ﴿١١٢﴾ فَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمْ اللَّهُ حَلَلًا طَيِّبًا وَاشْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ ﴿١١٣﴾ إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالْدَّمَ وَلَحْمَ الْخِنْزِيرِ وَمِمَّا هَلَكَ لغيرِ اللَّهِ بِهِ ۖ فَمَنْ اضْطُرَّ غَيْرَ بَإٍ وَلَا عَادٍ فَلْيَأْكُلِ اللَّهُ عَفْوَ رَحِيمٌ ﴿١١٤﴾ وَلَا تَقُولُوا لِمَا تَصِفُ أَلْسِنَتُكُمُ الْكَذِبَ هَذَا حَلَلٌ وَهَذَا حَرَامٌ لِيَتَفَرَّوْا عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ إِنْ الَّذِينَ يَقْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ لَا يَفْلِحُونَ ﴿١١٥﴾ مَتَّعَ قَلِيلٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١١٦﴾ وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَرَمًا مَاقَصَصْنَا عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿١١٧﴾

﴿١١٠﴾ [بينه بيرا خو] پوڙا هر كهسهك ديت [كو پوڙا قيامه تيه] و د بهر خو ب تيدا جرهبړي دكته، و جزيي كاري هر كهسهكي دي تيه دان و سته ل وان نائيتي كرن [نه خيري ت وان كي م دبن، نه زي خرابي ل سهر وان زيده دبن]. ﴿١١٢﴾ و خودي [خه لكی] گونده كي دكته نه نمونه، زين و ژيارا خو ته نا و ته سل دپورانندن، و ژ همي ره خانقه رزقه كي بهر فراه بو وان دهات، بهلي شوي نا شوکور و سواسيا خودي بكن، نيعمهت و كه رميت وي [ييت خودي] نه نينانه بهر چاقيت خو و نه شوکوراندن. خودي زي كراسي برسي و ترسي كره بهر وان و ژار و ژير كرن، ژ بهر وان كار و كاري ت نه وان دكرن. ﴿١١٣﴾ ب سويند پيغه مبه رهك هه ژ وان ب خو بو وان هات، باوهر ي پي نه نينان و دره وين دانان، فينجا نيزايي نه و هنگافتن و نه وييت سته مكار. ﴿١١٤﴾ فينجا هوين [گهلي مرغان] زي رزي خودي داييه هه وه ب دورستي [ب حه لالي] و پاڅزي بخون، و سواسيا نيعمهت خودي بكن نه گهر هوين راست

وي ب تني دپريسن. ﴿١١٥﴾ ب تني [گوشتي] مرار و خوين [يارون] و گوشتي به رازي، و يي نه بو خودي هاتيه سه ر ژيكرن، ل سهر هه وه هاتيه هه رامكرن، بهلي يي نه چار و مه جبوور بيت [نه قيت بوري بخوت]، ب وي شهرتي دل ل سهر نه بيت و ژ هه وجه ييي نه بوزينيت [خودي لي ناگريت چونكي]، ب راستي خودي گونه هه ژي بهر و دلوفانه. ﴿١١٦﴾ نه كو هوين ژ دره و [بي بهلگه و نشان] في حه لالكنه و في هه رامكنه و بيژن: نه شه دورسته [حه لاله] و نه شه نه دورسته [هه رامه]، دا هوين بي دره وان ژ كيس خودي بكنه. ب راستي نه وييت دره وان ب نافي خودي دكنه سهر فراه نابن. ﴿١١٧﴾ دفي دنياييدا دي خوشيه كا كي م بهن، و پوڙا قيامه تي دي كه فنه د نيزايه كا زيده ب ژاندا. ﴿١١٨﴾ و ل سهر جو هييان زي، نه و تشتي بهري نوكه مه بو ته گو تي [كو هه رامه] مه هه رام كرييه. و مه ب في [هه رامكرني] سته م ل وان نه كرييه، بهلي وان ب خو سته م ل خو دكر.

﴿۱۱۹﴾ پاشی ب راستی خودایی ته بۆ ئەوێت ژ نه زاین گونه ه کرین، و پستی هنگی په شیان بووین و توبه کرین و کار و کرباریت قهنج کرین، ب راستی خودایی ته پستی فی [په شیان و توبه کرنی] گونه ه ژبهر و دلوفانه. ﴿۱۲۰﴾ ب راستی ئیبراهیم، ب تنی، مله ته ک بوو [ئانکو قهنجیا مله ته کی ل دهف وی ب تنی هه بوو، یان زانایی خیری بوو، و هه چیی دویقر اهاتی بۆ خو (خیر) ژێ وەرگریه، یان د وی شه ریعه تیدایی زانا بوو ئەوی خودی بۆ هه می مله تان هنارتی، یان وهخته کی ئەو ب تنی خودان باوهر بوو، و مروفتی وی هه می د گاوربوون] ل بهر ئەمری خودی یی راوه ستایی بوو، و ژ خواری و خراییی یی قهدهر بوو، و ئەو ب خوژی نه ژ موشرکان بوو. ﴿۱۲۱﴾ شوکوردارێ نیعمه تیت خودی بوو، خودی ئەو هه لزارات بوو، و راسته پێ کر بوو بۆ دینی راست و دورست. ﴿۱۲۲﴾ و مه د دنیا ییدا که ره م د گهل کر [که پیغه مبه ر، یان کورپت باش دانی، یان نافدیرکر د نا ف هه می دیناندا، یان ئەو که ره م گوتنا

ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ عَمِلُوا السُّوءَ بِجَهَالَةٍ ثُمَّ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَعَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿۱۱۹﴾ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ كَانَ أُمَّةً قَانِتًا لِلَّهِ حَنِيفًا وَلَمْ يَكُ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿۱۲۰﴾ شَاكِرًا لِلْأَنْعَمِ اجْتَنِبَهُ وَهَدَانَهُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿۱۲۱﴾ وَآتَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَآتَيْنَاهُ فِي الْآخِرَةِ لِمَنِ الصَّالِحِينَ ﴿۱۲۲﴾ ثُمَّ أَوحَيْنَا إِلَيْكَ أَنْ اتَّبِعْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿۱۲۳﴾ إِنَّمَا جُعِلَ السَّبْتُ عَلَى الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِيهِ وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿۱۲۴﴾ أَنْعَمْ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَجَدَلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿۱۲۵﴾ وَإِنْ عَاقَبْتُمْ فَعَاقِبُوا بِمِثْلِ مَا عُوقِبْتُمْ بِهِ وَلَئِنْ صَبَرْتُمْ لَهُوَ خَيْرٌ لِلصَّابِرِينَ ﴿۱۲۶﴾ وَأَصْبِرْ وَمَا صَبْرُكَ إِلَّا بِاللَّهِ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُ فِي ضَلَقٍ مِمَّا يَمْكُرُونَ ﴿۱۲۷﴾ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ ﴿۱۲۸﴾

مهیه ده می ئەم دیژین: [کما صلیت علی ابراهیم] و ب راستی ئەو د ناخه تیدا ژ به حه شتیانه. ﴿۱۲۳﴾ پاشی [هه می موحه مه د] مه وه حی بۆ ته هنارت [و مه گوته ته] دینی ئیبراهیمی بگه ر، دینه کی قهدهره ژ خواری و پویچییی، و ئەو ب خوژی نه ژ موشرکان بوو. ﴿۱۲۴﴾ ب راستی شه نبی ل سه ر وان ب تنی هاته دانان [کورپتی لی بگرن و شۆل تیدا نه که ن] ئەوێت تیدا ژیک جودا بووین، و ب راستی پوژا قیامه تی خودایی ته دی حوکمی و بریاری د نا فبه را واندا که ت ل سه ر وی تشتی ئەو تیدا ژیک جودا. ﴿۱۲۵﴾ و ب حکمه ت [ئانکو ب ئاخفتنا بنه جه و موکوم و ب دهلیل و نیشان و ب نه رمی و ب ئاوایه کی کارلیکه ر] و شیره تا قهنج [کو بی بزائن ته ب وان شیره تان خیرا وان دفتی، و ته چو مه ره میت دی نین یان ژ ی ب قورئانی ئەوا کو ئەو ب خو حکمه ت و شیره تکاره کا قهنج]، بانگهلدیره بۆ ریکا خودایی خو [کو ئیسلامه]، و ب وئ ریکی دان و ستاندنی د گهل وان بکه یا ژ هه مییان چیت. ب راستی خودایی ته چتر دزانی ت کا کینه ریکا وی به رزه کرین، و کا کینه راسته پێ بووین [ئانکو خودی چتر وان دنیا سیت، یی خیر تیدا بیت دی راسته پێ که ت، و یی گومرا بیت راسته پیسیا وی نه ب ته یه]. ﴿۱۲۶﴾ و ئەگه ره وه تو لفه کرن فیا فیجا هندی (ته مه تی) ئەوا ب سه ری هه وه هاتی تو لی بستین، و ئەگه ره وین سه بری بکشن [و یی به رانه ری خو ئازا بکه ن و تو لی ژیفه نه که ن، پستی هوین سه رده ستی وی دبن]، نی ئەفه بۆ بیفهره هان باشت و چیت. ﴿۱۲۷﴾ و سه برا خو بکیشه [ل سه ر وئ ئەزیه تا بۆ ته چی دیت] و ئەگه ره سه برا ته ژ خودی نه بیت، بی هاریکارییا وی سه برا ته سه رناگری ت، و خه ما وان نه خو [گا فا باوه ری نه نینان] و دلته نگ نه به ژ به ر پیلان و ئویسییت ئەو ددانن. ﴿۱۲۸﴾ ب راستی خودی یی د گهل وان ئەوێت پارێزکار و قهنجیکار و قهنجخواز [ب پشته فانی و هاریکارییا خو].

سُورَةُ اِسْرَاءِ

ل مه که هی هاتیسه خوارئ (۱۱۱) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ژ ه می کیناسیان پاک و باقره، نه وی بهنده یی خو د شهفه کیدا ژ مزگه فتا مه سجد و لحرام بو مزگه فتا نه قسا [کو قودسه] ب شف بری، نه و مه دورماندوری وئ ب خیر و بهر هکت ئیخستی [ب رویار و فیک ئیخستی و کریه جهی چهند پیغمبه ران]، دا هم نیشان و ثایه تیت خو [ل سهر دهسته لاتاریا خو] نیشا [پیغمبه ری] بدهن، ب راستی نه و ب خو یی گوهدیر و بینره. ﴿۲﴾ و مه تهورات دا موسای، و مه بؤ سرائیلیان کره ریکا هیدایه تی، [و مه گوته وان] ژ بلی خودی چو پرستیان نه گرن کو کاروباریت خو ب هیقیقه بهیلن. ﴿۳﴾ دوینده ها نه ویت مه د گهل نووخی هه لگرتین [ورزگار کین، مه بایت هه وه ژ توفانی

رزگار کرن، قیجا سوپاسیا نیعمه تا خودی بکن] ب راستی نووچ بهنده یه کی زیده شوکوردار بو. ﴿۴﴾ و مه سرائیلی ده وراتیدا، ناگه هدار کرن کو ب راستی هوین دی دوجا خرابییی دهر دیدا کهن، و ب راستی [ب خرابی و سته ما خو] هوین دی ب سهر خه لکی که فن سهر که فتنه کا گه له ک مه زن. ﴿۵﴾ قیجا گا فا وهختی جزادانا جارا ئیکی هات، هم دی هنده که بهنده ییت خو ییت خودان هیژ و شیان د شه راندا ب سهر هه وه دا هنیزین، کو د ناف و هلانی هه وه دا بین و بچن و کوشتنی بیخنه ناف هه وه، و نه شه ژفانه کی راست و دورسته و هه ر دی تیت. ﴿۶﴾ پاشی [پشتی هه وه تویه کری و هوین په شیان بووین] مه هیژا هه وه جاره کا دی زفرانده فه، دا هوین ل سهر وان زال بین و سهر بکه فن، و مه هوین ب مال و کوران ب هیژ ئیخستن، و مه له شکه ری هه وه ژ یی نه یاریت هه وه پتر لی کر. ﴿۷﴾ و نه گهر هوین قه نجییی [چ گوتن چ کریار] بکن، هوین دی ل خو کهن، و نه گهر هوین خرابییی [چ گوتن چ کریار] بکن، هوین دی [زیانی] ل خو کهن. قیجا گا فا ژفانی جزادانا دووی هات [و هه وه دهست ب خرابییان کر، دیسا هم دی وان بهنده ییت خورت و ب هیژ ب سهر هه وه دا هنیزین و هکی جارا ئیکی]، دا [وئ ئیزا و نه زیه تی یی بدنه بهر هه وه] سهر و چا فیت هه وه ب کول و کوفان بیخن و دا بچنه د مزگه فتیقه [مزگه فتا قودسی]، هه وه کی جارا ئیکی چو یینه تیقه [و که فتنه د ناف و هلانی هه وه دا و کوشتن ئیخستییه ناف هه وه و ب خورتی هوین دهر ئیخستین]، و دا هه ر تشتی نه و ل سهر زال بین کافل و ویران بکن و ژ بن بهن.

سُورَةُ الْاِسْرَاءِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سُبْحَنَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَا الَّذِي بَرَكْنَا حَوْلَهُ لِنُرِيَهُ مِنَ آيَاتِنَا إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴿١﴾ وَآتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَجَعَلْنَاهُ هُدًى لِّبَنِي إِسْرَءِيلَ أَلَّا يَتَّخِذُوا مِن دُونِي وَكِيلًا ﴿٢﴾ ذُرِّيَّةً مِّن حَمَلَتِ نَوْحٌ إِنَّهُ كَانَ عَبْدًا شَكُورًا ﴿٣﴾ وَقَضَيْنَا إِلَى بَنِي إِسْرَءِيلَ فِي الْكِتَابِ لَتُفْسِدُنَّ فِي الْأَرْضِ مَرَّتَيْنِ وَلَتَعْلُنَّ عُلُوًّا كَبِيرًا ﴿٤﴾ فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ أُولَاهُمَا بَعَثْنَا عَلَيْكُمْ عِبَادًا لَّنَا أُولِي بَأْسٍ شَدِيدٍ فَجَاسُوا خِلَالَ الدِّيَارِ وَكَانَ وَعْدًا مَّفْعُولًا ﴿٥﴾ ثُمَّ رَدَدْنَا لَكُمُ الْكُرَّةَ عَلَيْهِمْ وَأَمْدَدْنَاكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَيْنَ وَجَعَلْنَاكُمْ أَكْثَرَ نَفِيرًا ﴿٦﴾ إِنَّ أَحْسَنَهُمْ أَحْسَنُكُمْ لَافْتِسِخُمْ وَإِن أَسَأْتُمْ فَلَهَا فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ الْآخِرَةِ لِيَسْتَوْفُوا وَجُوهَكُمْ وَلِيَدْخُلُوا الْمَسْجِدَ كَمَا دَخَلُوا أَوَّلَ مَرَّةٍ وَلِيُمَاتُوا مَاعِلُوا تَنْبِيًا ﴿٧﴾

﴿۸﴾ [پشتی جارا دووی ژى ته گهر هوین په شیمان بښ و جاره کا دی توبه بکهن و گونه هان بهیلن] دبیت خودایى هه وه په حى ب هه وه بیه و هه وه نازا بکهن، و ته گهر هوین زفرینه فه [سهر کار و کریاریت خو ییت خراب] ته م ژى دى زفرینه فه [سهر ئیزادانا هه وه] و دۆزه مه بو گاوران یا کرییه زیندان. ﴿۹﴾ ب راستى ته ف قورئانه بهرئى مروقى دده ته وئ ریکى یا ژ هه مییان راستر، و مزگینیى دده ته خودان باوهران، ته ویت کار و کریاریت راست و دورست دکهن کو وان خه لاته کى مهن یى هه ی. ﴿۱۰﴾ و ب راستى ته ویت باوهریى ب ئاخره تی نه ئینن، مه ئیزا و عه زابه کا دژوار و ب ژان بو وان یا بهر هه فکری. ﴿۱۱﴾ و مروف کا چاوا دوعایا خیرئ بو خو دکهن، وه سا نفرینان ژى ل خو دکهن [فئجا ته گهر نه و نفرینا مروقى ل خو کرى خودئ قه بویل کربایه د جهدا مروف دا تی چیت، به لئ خودئ ژ که رهم و په حها خو وان نفرینان قه بویل ناکهن]. و مروف هه ریى ب لهزه [وژ بهر وئ له زئ کا چاوا داخوازا

عسى زکمران یرحمکم وان عذرتنا وجعلنا جهنم للکفرین حصیرا ﴿۸﴾ ان هذا القرءان یهدى للئى هی اقوم و یبشیر المؤمنین الذین یعملون الصلح ان لهم اجر اکیرا ﴿۹﴾ وان الذین لا یؤمنون بالآخرة أعذنا لهم عذابا الیما ﴿۱۰﴾ ویدع الإنسان الشتر دعاه بالخر وکان الإنسان عجولا ﴿۱۱﴾ وجعلنا الیل والنهار یتین فتحونا آیه الیل وجعلنا آیه النهار مبصرة لتبتغوا فضلا من ربکم ولتعلموا عدد السنین والحساب وکل شیء فصلناه تفصیلا ﴿۱۲﴾ وکل إنسان أکرمه ظنره فی عنقه وخرج له یوم القیمه کتبا یلقنه منشورا ﴿۱۳﴾ اقرا کبک کفی بتفسک الیوم علیک حسیبا ﴿۱۴﴾ من أهدى فإتما یهدى لنفسه ومن ضل فإتما یضل علیها ولا ترز واره ووزر آخری وما کنا معذبت حتی نبعث رسولا ﴿۱۵﴾ واذ آردنا ان نهلک قریه امرنا مفر فیها ففسقوا فیها فحق علیها القول فدمرناها تدمیرا ﴿۱۶﴾ وکما أهلکنامن القرین من بعد نوح وکفی یریک بذنوب عباده خیرا بصیرا ﴿۱۷﴾

خیرئ دکهن، وه سا داخوازا خرایى ژى بو خو دکهن]. ﴿۱۲﴾ و شه و پوژ [دويف ئیک هاتنا وان و د نافیكداجونا وان، کورتی و دريژیا وان] مه کر نه دو ده لیل و نشان [ل سهر دهسته لاتناریا خودئ]، فئجا مه نیشانا شه قى کره تارى و مه نیشانا پوژئ کره پوناهاى، دا هوین [ب پوناهاى پوژئ و ب کارئ تیدا دکهن] ژ که ره ما خودایى خو بخوازن، و دا هوین هه ژمارا سالان [وهه یغان] و حسیبى بزنان، و هه مى تشت [ژ دینی و دنیاى] مه یى ب بهر فره ی ئاشکه را کرى [مه دویر و دريژ یى دیار کرى]. ﴿۱۳﴾ و هه مروقه کى مه کارئ وى یى ئیخستیه ستویى وى، و پوژا قیامه تی دهفته را کار و کریاریت وى دئ بو دره ئیخین، دئ قه کرى بینیت. ﴿۱۴﴾ [ته قه دهفته را کار و کریاریت ته یه] دهفته را خو بخوینه، فئجا توب بو خو ته فرو به سی خو یى حسیبى دگه ل خو بکهن. ﴿۱۵﴾ هه که سئ راسته ری بووی، ب راستى بو خو یى راسته ری بووی، و هه که سئ گومرا و بهرزه بووی زیانئ به س ل خو دکهن، و که س گونه ها که سئ راناکهن، و هه تا ته م پیغه مبه ران نه ئیزان ئیزادان و عه زایى ناده یین. ﴿۱۶﴾ و ته گهر مه قیا ته م [خه لکئ] گونده کى دهیلاک بهین، ته م دئ فهرانئ ب گوهدارى و تاعه تی دهینه دهوله مند و سه رکار و سه ره ریت وان، فئجا ژ ریکا راست ده رکه فتن و فهرانا مه ب جه نه ئینان، فئجا هیژایى ژفان و گه فئ بوون و مه گوند کافل و ویران کر و مه ژ بن کر. ﴿۱۷﴾ و مه چهنه [ئانکو گه له ک] مله ت ژ چهر خیت بو ری ییت پشتی نووحى دهیلاک برینه [وه کى (سه موود) و عاد]، و به سه کو خودایى ته ئاگه هدار و بینه ری گونه هیت بهنده ییت خو بیت.

مَنْ كَانَتْ يَرْيُدُ الْعَاجِلَةَ عَجَلًا لَمْ يَفِيهَا مَا نَشَاءُ لِمَنْ يُرِيدُ ثُمَّ
 جَعَلْنَا لَهُ جَهَنَّمَ يَصْلَحُهَا مَذْمُومًا مَذْخُورًا ۝ وَمَنْ أَرَادَ
 الْآخِرَةَ وَسَعَىٰ لَهَا سَعْيَهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ كَانَتْ
 سَعْيُهُمْ مَشْكُورًا ۝ كَلَّا تُمِدُّ هَؤُلَاءَ وَهَؤُلَاءَ مِنْ
 عَطَاءِ رَبِّكَ وَمَا كَانَ عَطَاءُ رَبِّكَ مَحْظُورًا ۝ أَنْظِرْ كَيْفَ
 فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ وَلَآخِرَةُ أَكْبَرُ دَرَجَاتٍ وَأَكْبَرُ
 تَقْضِيًّا ۝ لَا تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَتَقْعُدَ مَذْمُومًا
 مَكِيدًا ۝ وَفَضَّلْنَا رَبَّكَ أَلا تَعْبُدُوا إِلَّا آيَاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا
 إِنَّمَا يُبَلِّغُنَّ عَنْدَكَ الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَا
 أَيْ وَلَا تُتَهَرَّهْهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا ۝ وَأَخْفِضْ لَهُمَا
 جَنَاحَ الذَّلِيلِ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُلْ رَبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي
 صَغِيرًا ۝ رَبُّكَ أَعْلَمُ بِمَا فِي نُفُوسِكُمْ إِن تَكُونُوا صَادِقِينَ
 فَإِنَّهُمْ كَانُوا لَآ أُولِي بَرٍّ عَفُورًا ۝ وَآتَاكَ الْقُرْآنُ حَقَّهُ
 وَالْمُسْكِينُ وَابْنُ السَّبِيلِ وَلَا تُبْدِرُوا ثُبُورًا ۝ إِنَّ الْمُبْدِرِينَ
 كَانُوا ابْخِرَانَ الشَّيْطَانِ وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِرَبِّهِ كَفُورًا ۝

الجزء

﴿۱۸﴾ و هەر که سئى [ب کريارت خو] دنيا بښت،
 ئه م د دنيا بيدا بو وى تشى مه بښت [نه يى وى
 بښت و دخوازيت] ب له ز دى دهنى، پاشى [پوژا
 قيامه تى] دوز هه مه يا بو ټيخستى و ناماده كرى، دى
 ره زيل و دوير ټيخستى ژ دلفانيسيا خودى چينه تيدا.
 ﴿۱۹﴾ و هەر که سئى [ب کار و کريارت خو] ناخره ت
 بښت و کارى ناخره تى بکه ت و يى خودان ئيمان زى
 بيت، نه فان کارى وان دى زى ټيته وهرگرتن و قه بويل
 کرن. ﴿۲۰﴾ ئه م ژ دانا خودايى ته ددهينه هه ميبان و
 که سئى زى بى بار ناکه ين، چ يى ت ژيانا دنيايى قياين
 و چ نه وي ت ژيانا ناخره تى قياين، و چ نه وي ت هه ردو
 قياين و چ کافر و چ خودان باوهر، و دانا خودايى ته
 ژ که سئى يا قه گرتى نينه. ﴿۲۱﴾ [هه ي موحه مه د] به رى
 خو بده يى کامه چاوا هنده ک ژ وان ب سهر هنده کيت
 دى ټيخستينه [ب مالى و قه درى و ساخله ميبى و...
 هتد]، و دهره جه يى ت ناخره تى مه زرتن و فهر قرتن.
 ﴿۲۲﴾ و چو هه ښکسان بو خودى چى نه که، و ژ بلى
 وى که سئى دى نه په رښه ته گهر دى يى رسوا و لومه دار

و بى هاريکار بى. ﴿۲۳﴾ و خودايى ته فه رمانا دايى هوين په رستنا وى ب تنى بکه ن، و د گهل دهبابان د
 قه نج بن، و نه گهر ټيک ژ وان يان هه ردو ل ده ف ته پريوون، تو [د خزمه تکرنا و اندا] نه بښه وان [تو ف] زى
 [کو تو و هسيتان و بيزاريسا خو ژ وان ديار بکه ي]، و ل وان نه خوړه و وان پاشقه نه به و [شوپنا [تو ف تو ف]]
 ناخفته کا نه رم و جوان د گهل وان بکه. ﴿۲۴﴾ و خو زېده بو وان بشکينه و زېده دلفانيسى د راستا و اندا بکه
 [زېده خو بو وان نه رم بکه و خو بشکينه، و وان بينه ده ف خو و خودان بکه، هه وره کى وان ب بچويکاتى
 تو ب بهر خو ف ټينايى و خودانکرى] و بښه: خوديو و دلفانيسى ب وان ببه هه وره کى وان ب بچويکاتى
 دلفانى ب من برى، و نه ز مه زن کريم. ﴿۲۵﴾ خودايى هه وه نه واد دليت هه وه داهه ي چتر درانيت، و
 نه گهر هوين د باش بن و توبه بکه ن [دى ل هه وه بوزيت چونكى]، خودى بو وان نه وي ت زېده ل خو
 دزقرن گونه هه رښه ره. ﴿۲۶﴾ و ماف و هه قى که س و کاران [ژ سهره دان و حه ژيکرن و هاريکاريسى... هتد]،
 و به لنگاز و ريښنگان بده يى، و ده سترديايى ده سترديانى [د مالى خو دا] نه که [ده سترديان هه وه مرو ف مالى
 خو د نه گوهداريسا خوديدا به زى خيت يان بيخيته نه د جهى هه ژيدا]. ﴿۲۷﴾ ب راستى يى ت ده سترديايى
 برايى ت شه ټينانه، و شه ټيان د نيعمه تبت خودايى خو دا يى چافق بو و [و برايى نيسيا وان د فيرديا شه ټيانى
 شوکور و سوپاسيسيا نيعمه تا خودى نه کر، نه فه زى و هختى مالى خو د گوهداريسا خوديدا نه مه زى خن، نه فه
 وان سوپاسيسيا خودى نه کر، و نه و شه ټيان بوونه برايى ت ټيک].

وَمَا نَعُرَضُ عَنْهُمْ أَرَبَعًا رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ تَرْجُوهُمْ أَفَلَا لَهُمْ قَوْلًا
مِيسُورًا ﴿٢٨﴾ وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً إِلَىٰ عُنُقِكَ وَلَا تَبْسُطْهَا
كُلَّ الْبَسْطِ فَتَقْعُدَ مَلُومًا مَحْسُورًا ﴿٢٩﴾ إِنَّ رَبَّكَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ
لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا ﴿٣٠﴾ وَلَا تَقْتُلُوا
أُولَئِكَ حُشِيَةً إِمَّا يَنْتَحِنُ عَنْ رُزُقِهِمْ وَإِنَّا قَتَلَهُمْ كَاتِبًا
خَطًّا كَبِيرًا ﴿٣١﴾ وَلَا تَقْرَبُوا الزَّوْجَ إِنَّهُ كَانَ فَحِشَةً وَسَاءَ
سَبِيلًا ﴿٣٢﴾ وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ
وَمَنْ قُتِلَ مَظْلُومًا فَقَدْ جَعَلْنَا لَوْلِيٍّ سُلْطَانًا فَلَا يَسْرِفُ فِي
الْقَتْلِ إِنَّهُ كَانَ مَنْصُورًا ﴿٣٣﴾ وَلَا تَقْرَبُوا أَمْوَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي
هِيَ أَحْسَنُ حَتَّىٰ يَبْلُغَ أَشُدَّهُ وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ
مَسْئُولًا ﴿٣٤﴾ وَأَوْفُوا الْكَيْلَ إِذَا كُنْتُمْ وَزَنُوا بِالْقِسْطِ أَسْفِيرَ
ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ﴿٣٥﴾ وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ
السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولَئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا ﴿٣٦﴾
وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّكَ لَنْ تَخْرِقَ الْأَرْضَ وَلَنْ تَبْلُغَ
الْجِبَالَ طُولًا ﴿٣٧﴾ كُلُّ ذَلِكَ كَانَ سَيِّئُهُمْ عِنْدَ رَبِّكَ مَكْرُوهًا ﴿٣٨﴾

﴿۲۸﴾ و نه گهر تو پوښی خو ژ شهرماندا و ژ بهر نه بوونا رزقي خودايی خو ژ وان و هر گيري [چونكي چو ددهستی ته داینه بدهیه وان]، فيجا تو ناخفته کا خو ش و نه رم د گهل وان بکه. ﴿۲۹﴾ و دهستی خو ژ قهلسی نه ئافئزه حه فکا خو [کو چو ژ دهستی ته دهر نه که فیت]، و دهستیت خو ئیکجار زی فنه که [کو تو دهر ئیسی بکه ی. ریکه کا نافجی دنا به را چرویکی و دهر ئیسیدا بگره]، و [نه گهر و نه که ی] دی بیسه ژ لومه دار و دهستالا و پویتان. ﴿۳۰﴾ ب راستی خودايی ته یی بفت رزقي وی بو زیده و کیم دکت، ب راستی نه و ئاگه هدار و بینه ری بنده ییت خو به. ﴿۳۱﴾ و بجوکیکیت خو ژ ترسا هه ژاریسی نه کوژن، هه رهم رزقي وان وی هه وه زی ددهین، ب راستی کوشتنا وان گونه هه کا مه زنه. ﴿۳۲﴾ و نیزیکی زنا یی و ده همن پیسیی نه بن، ب راستی نه و کاره کی زیده کریته و ریکا وی پسه ریکه. ﴿۳۳﴾ و نه و نه فسا خودی کوشتنا وی حه رامکری ژ بلی هندئ ب بهر تولی بیته ئیخستن، نه کوژن، و هه ره که سی بی غال و غه ره ز بیته کوشتن، فيجا ب راستی مه دهسته هلا تا داییه خو به ره گری وی، فيجا بلا ژ خو بیان نه بوری [کو ئیکی دی بکوژیت یان پستی کوشتی کاره کی دی لی بکه ت]، و خودی نه و دهسته هلا ت داییی و هاریکاری بو کری. ﴿۳۴﴾ و نیزیکی مالی سیوی نه بن، نه گهر ب باشتین ریک نه بیت [کو پی مالی وی بهاریزی و شول پی بکه ی] هه تا بالغ و ثاقل نه بن، و به یانا خو ب جه بین، ب راستی پسار په یانی دی ژ هه وه بیته کرن. ﴿۳۵﴾ و بیقانی ب دورستی [بی کیماسی] بیقن نه گهر هه وه بیقن کر، و ب ترازیا راست و دورست بکشن، نه فیه بو هه وه چیتره و دو به ایه که کا باشتره. ﴿۳۶﴾ و تشتی تو چو ژنی نه زانی ل دویف نه چه، ب راستی مرو ژ ژ گو ه و چاف و دلی خو به برسه. ﴿۳۷﴾ ب شاه ی و مه زانی ل سه ره ئه ردی ب ریشه نه چه، ب راستی تو ب چونا خو نه شتی ئه ردی کون بکه ی و بکه لیشی، و تو ب دهر ئیسی زی ناگه هییه چیا بان. ﴿۳۸﴾ نه فیه هه می [کریاریت بوری ییت خودی فهر مانا مه ب نه کرنا وان کری]، کرنا وان هه میسیان ل ده ف خودايی ته گونه هه.

الجزء

﴿٥٠﴾ هَي مَوْحَمَهْد] بِيْزَه: هَوِيْن بِيْنَه بَه رِيَان
 نَاسِن. ﴿٥١﴾ يَان زِي هَهَر تَشْتَه كِي دِي يِي كُو هَوِيْن
 دَلِي خُوْدَا مَه زَنَر (ب زَه مَه تَر) دَبِيْن [هَوِيْن بِيْنَه
 چ، بِيْنَه ئَهو، هَهَر پَشْتِي مَرْنِي دِي سَاخ بَنَه فِه]، فَيَجَا
 ئَهو دِي بِيْزَن: كِي دِي مَه زَفَرِيْنِيْتَه فِه [پَشْتِي ئَه م پَوِيْچ
 دَبِيْن] بِيْزَه: ئَهو دِي هَهوَه زَفَرِيْنِيْتَه فِه ئَهوِي هَوِيْن جَارَا
 ئِيَكِي چِيَكِرِيْن، ئَهو دِي سَه رِي خُو [بُو تَرَانَه پِيَكِرْنِي]
 ل تَه هَه رِيْن و دِي بِيْزَن: ئَه فِه كَه نَغِيَه، بِيْزَه: دَبِيْت
 يَا نِيْزِيَك يِيْت. ﴿٥٢﴾ پُوْزَا گَازِي هَهوَه دَكَه [دَاژ
 گُوْرَان رَابِيْن]، وَ فَيَجَا هَوِيْن دِي ب سُو پَاسِيَا وَيْشَه
 بَه رَسَقِي دَه [وژ گُوْرَان دِي رَابِيْن و دِي بَه ر ب مَه دَانَا
 حَه شَرِيْقَه چِن]، وَ هَوِيْن دِي هَزَر كَه ن ژ دَه مَه كِي
 كِيْم بِيْشَه تَر هَوِيْن د گُوْرِيْدَا نَه مَآيِيْنَه. ﴿٥٣﴾ هَي
 مَوْحَمَهْد] بِيْزَه بَه نَدَه يِيْت مَن [خُوْدَا ن بَاوَه رَان]
 وَ هَخْتِي [دَگَهْل هَه فُشَك چِيَكَه رَان] دَنَآخَشَن، بَلَا
 بَاشَتَرِيْن نَآخَشَتْنِي بَكَه ن، ب رَاسَتِي شَه يِيْتَان [ب رِيْكََا
 نَآخَشَتْنِيْت رَه ق وَ زَفَر] خَرَايِيْ دِي دِيْخِيْتَه دَنَآقَه رَا وَانْدَا،
 ب رَاسَتِي شَه يِيْتَان بُو مَرُوْفِي دژ مَنَه كِي نَآشَكَه رَايَه.

﴿٥٤﴾ خُوْدَا يِي هَهوَه، هَهوَه چِيْئَر دَنِيَاسِيْت، ئَه گَه ر بَقِيْت دِي دَلُو قَانِيْ يِي ب هَهوَه بَه ت، وَ ئَه گَه ر بَقِيْت دِي
 هَهوَه ئِيْزَادَه ت، وَ مَه تُو نَه نَارَتِي دَا تُو ل سَه ر وَان بِيْيَه زِيْرَه فَا ن وَ بَه ر پَر س [كُو ب كَوْتَه كِي وَان بِيْنِيَه سَه ر
 ئِيْمَانِي]. ﴿٥٥﴾ وَ خُوْدَا يِي تَه ب وَان يِيْت دَه ر د وَ ئَه سَمَانَا نْدَا هَه يِن زَانَا تَرَه [كَآ كِيْنَه وَ كَا چَاوَان وَ هَه ر ئِيْكَ
 هِيْزَا يِي چِيَه؟] وَ ب رَاسَتِي مَه هَنْدَه ك پِيْغَه مَبَه ر يِيْت ب قَه دَر تَر ئِيْخَسْتِيْن ژ هَنْدَه كِيْت دِي، وَ زَه بُووَر مَه يَا
 دَايِيْيَه دَاوَوْدِي. ﴿٥٦﴾ هَي مَوْحَمَهْد] بِيْزَه [مُوْشَر كَان] كَا گَازِي وَان بَكَه ن ئَهوِيْت هَهوَه هَزَر دَكِر كُو ئَهو
 خُوْدِيْنَه ژ بَلِي خُوْدِي [بَلَا هَارِيْكَارِيَا هَهوَه بَكَه ن]، نِي ئَهو نَه شِيْن چُو زِيَانِي ل سَه ر هَهوَه رَا كَه ن يَان ژ هَهوَه
 فِه گُوْهِيْزَن بُو هَنْدَه كِيْت دِي. ﴿٥٧﴾ ئَهوِيْت ئَهو [مُوْشَر ك] دَبَه رِيْسن [و بُو خُو خُوْدَا حَسِيْب كِرِيْن وَ هَكِي
 مَلِيَا كَه ت وَ مَرُوْف وَ ئَه جَنَه يَان]، كَا كِي ژ وَان پَتَر نِيْزِيَكِي خُوْدِيْيَه، ئَه هَا ئَهو دَا بَكَه هَنَه رَا زِيْيُوْنَا خُوْدَا يِي خُو
 بُو خُو ل رِيْكََا ن دَگَه رَن، وَ ب پَه ر سَتْنَا خُوْدِي دَلُو قَانِيْ يَا وَي دَخْوَا ن وَ ژ ئِيْزَا وَي دَتَر سن، ب رَاسَتِي ئِيْزَا يَا
 خُوْدَا يِي تَه گَه لَه كَا گَرَانَه، هَه مِي زِي دَتَر سن وَ خُوْژِي دَبَارِيْزَن. ﴿٥٨﴾ نِيْنَه گُوْنَدَه ك [ژ گُوْنَدِيْت گَاوَرَان يَان
 گُوْنَه كَارَان] ئَه گَه ر ئَه م بَه رِي پُوْزَا قِيَا مَه تِي دَه يِلَاك نَه بِيْن يَان زِي بَه ر هَنْگَارِي ئِيْزَا يَه كَا دژ وَار نَه كَه يِن، ئَه فِه
 د كَتِيْبِيْدَا [د دَه يِي پَار سَتِيْدَا (لَهو حِي مَه حَفُوْز)] يَا نَقِيْسيْيَه.

وَمَا مَعَنَا أَنْ نُرْسِلَ بِالْآيَاتِ إِلَّا أَنْ كَذَّبَ بِهَا الْأَوَّلُونَ
وَاتَيْنَا ثَمُودَ النَّاقَةَ مُبْصِرَةً فَظَلَمُوا بِهَا وَمَا نُرْسِلُ بِالْآيَاتِ
إِلَّا تَخْوِيفًا ۝۱۰ وَإِذْ قُلْنَا لَكَ إِنَّ رَبَّكَ أَحَاطَ بِالنَّاسِ وَمَا جَعَلْنَا
الرُّءْيَا الَّتِي أَرَيْنَاكَ إِلَّا فِتْنَةً لِلنَّاسِ وَالشَّجَرَةَ الْمَلْعُونَةَ
فِي الْقُرْآنِ وَنُحِفُّهُمْ فَمَا يَزِيدُهُمْ إِلَّا طُغْيَانًا كَبِيرًا ۝۱۱
وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ
قَالَ أَأَسْجُدُ لِمَنْ خَلَقْتُ طِينًا ۝۱۲ قَالَ أَرَأَيْتَ هَذَا الَّذِي
كَرَّمْتَ عَلَىٰ لَيْنٍ أَخْرَجْنِي إِلَىٰ يَوْمِ الْفِتْنَةِ لَأَحْتَبِكَنَّ
ذُرِّيَّتَهُ إِلَّا قَلِيلًا ۝۱۳ قَالَ أَذْهَبَ فَمَنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ فَإِنَّ
جَهَنَّمَ جَزَاءُ مَنْ جَاءَهُ مَوْفُورًا ۝۱۴ وَأَسْتَغْفِرُ مِنْ أَسْطَغَعْتُ
مِنْهُمْ يَصُوتُكَ وَأَجْلَبَ عَلَيْهِمْ بَحْثُكَ وَزَجَلُكَ وَشَارَكُهُمْ
فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ وَعَذَهُمْ وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ إِلَّا
غُرُورًا ۝۱۵ إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ وَكَفَىٰ
بِرَبِّكَ وَكِيلًا ۝۱۶ رَبُّكُمْ الَّذِي يُزَيِّجُ لَكُمْ الْفَلَاحَ فِي
الْبَحْرِ لِيَتَّبِعُوا مِنْ فَضْلِهِ إِنَّهَ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا ۝۱۷

﴿۵۹﴾ چو تشت نه‌بوو ریگر ئەم موعجیزەیان [هەر وەکی خەلکی مە‌که‌هی ژ تە دخوازان کو تو سه‌فایی بۆ بکه‌یه زیر و چایی‌ت مە‌که‌هی ژ وان دوبریخی] به‌ئیرین، ئەو نه‌بیت، ییت به‌ری وان موعجیزه مه بۆ هه‌رتن و باوه‌ری پی نه‌ئینان و دره‌و دانان [فێجا مه به‌ر ئاتاف کرن، نه‌کو ئەفه‌ ژێ وه‌کی وان بکه‌ن و وه‌کی وان هێژایی ئاتافه‌کی بین] و مه‌ حیشتەر دا [سه‌موود] [مله‌تێ صالح پیغه‌مبه‌ر وه‌ک موعجیزه‌یه‌ک] نیشانه‌کا رۆنکه‌ر، فێجا وان سته‌م ل خو‌ کر [و خو‌ به‌ر هه‌نگاری ئیژایی کر چونکی وان گو‌هی خو‌ نه‌دا صالحی و حیشتەر کوشت] و ئەم موعجیزه‌یان ناهێترین ئە‌گه‌ر بۆ ترساندنێ نه‌بن. ﴿۶۰﴾ و بینه‌ بیرا خو‌ و هختی مه‌ گو‌تییه‌ ته‌، ب پاستی خودایی ته‌ ب دورستی ده‌سته‌هلات ل سه‌ر هه‌می مرو‌شان هه‌یه‌ [و هه‌می ییت د بن ده‌ستی ویشه‌، و ئەو دیتنا مه‌ ب ته‌ [شه‌فا معراجی] [چۆنا ته‌ بۆ ئەسمانان]] داییه‌ دیتنی، مه‌ ب ته‌ نه‌ددا دیتنی ئە‌گه‌ر بۆ جه‌رباندنا خه‌لکی نه‌بایه‌ [کا دێ چاوا سه‌ره‌ده‌ریی

د گه‌ل فی رويدانا عنتیکه‌ که‌ن]. و دارا له‌عنه‌ت لی کری د قورئانیدا هاتی [کو دارا زه‌قوومییه‌] مه‌ نه‌ئیناییه‌ ئە‌گه‌ر ژ به‌ر جه‌رباندنا مرو‌شان نه‌بیت. و ئەم وان [ب به‌لگه‌ و نیشان و موعجیزه‌یه‌ت ئاشکه‌را کو وان راوه‌ستین و پاشه‌ به‌ن] دترسین، به‌لی ئە‌ف ترسانده‌ن چول وان زیده‌ناکه‌ت ژ بلی زیده‌ سه‌رداچۆنی. ﴿۶۱﴾ و وه‌ختی مه‌ گو‌تییه‌ ملیا که‌تان بۆ ئاده‌می هه‌ره‌ نه‌ سوجه‌دی [سوجه‌دیا ریزگرتنی نه‌یا په‌رستنێ] هه‌مییان سوجه‌ به‌ر [ئبلیس] تی نه‌بیت، گو‌ت: ئەز چاوا سوجه‌دی بۆ وی به‌م، ئەو ئی ته‌ هه‌ریی چیکری؟! ﴿۶۲﴾ [شه‌تانێ] گو‌ت: کا بۆ من بیژه، ئە‌ف ته‌ قه‌دری وی ب سه‌ری من ئیخستی، و ئەز ب خو‌ ژ وی ب قه‌درتر، ب پاستی ئە‌گه‌ر تو من هه‌تا رۆزا قیامه‌تی به‌ی لی دێ ب سه‌ر دوینده‌ها ویدا گرم، و د سه‌ردا به‌م و دێ ڤه‌ و رویشالیت باشیی ژ ناف وان هه‌لکیشم، کیمه‌ک ژ وان تی نه‌بن [ئهو ژێ ئەون ییت خودی پاستین ب گو‌تنا خو‌] [إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ]، ئانکو ب پاستی به‌نده‌یه‌ت من ته‌ چو ده‌سته‌هلات ل سه‌ر وان نینه‌. ﴿۶۳﴾ [خودی] گو‌ت: هه‌ره‌ [ئەفه‌ مه‌ تو هیلائی و یا ته‌ پی چی ببیت بکه‌]، فێجا هه‌ر که‌سی گو‌هی خو‌ به‌ته‌ ته‌ و ب دویف ته‌ بکه‌فیت، دۆژه‌ جه‌زایی هه‌وه‌ هه‌میانه‌ کو جه‌زایه‌کی تامة‌. ﴿۶۴﴾ هه‌چی ته‌ شایی ژ وان، ب گازییا خو‌ بئارینه‌ و د سه‌ردا به‌، و ب سویار و په‌یاییت خو‌فه‌ گازی وان بکه‌، و د مال و زارو‌کیت واندا پشکه‌دار به‌، و سو‌ز و په‌یانان به‌ وان، و شه‌یتان ژ خاپاندنی پیقه‌تر چو ناده‌ته‌ وان. ﴿۶۵﴾ ب پاستی به‌نده‌یه‌ت من [ییت پارێز کار و راستکار] ته‌ چو ده‌سته‌هلات ل سه‌ر وان نینه‌، به‌سی وانه‌ خودایی ته‌ بۆ وان زیره‌فان و پشته‌فان بیت. ﴿۶۶﴾ [گه‌لی مرو‌شان] خودایی هه‌وه‌ ئەو یی ب ساناهی و هیدی گه‌مییان ده‌ربایاندا دیه‌ت، دا هوی ل دویف خیر و که‌ره‌ما وی بکه‌رن [ئانکو دا هوین داخوازا قازانجی بازار گانیی بکه‌ن]، ب پاستی خودی بۆ هه‌وه‌ یی دل‌فانه‌.

﴿٦٧﴾ و نه گهر نه خوښيېك د دهر ياييدا بگه هيته هه وه،
 فيجا نه ويټ هوين ژ بلي خودي دهر رسن و هه واري
 بو دهن، ژ بيرا هه وه دجن و خودي ب تني دمينه
 ل بيرا هه وه [ژ خودي پيښه تر هوين كه سي نابنن
 د هانا هه وه بهيټ، و هه وه رزگار بكهت]، فيجا
 وه ختي هوين رزگار كرن و بر نه ديمي هه وه رويي
 خو ژ باوهر يي وهر گيرا [و دز فر نه سهر ټيک و دوا
 خو كو پهر ستنا بوتانه]، و ب راستي مروف يي نه
 شو كورداره، بو نيعمه تيت خودي نائينته بهر چاغيټ
 خو. ﴿٦٨﴾ نه ري هوين پشت راست بوون كو خودي
 هه ول په خي ديمي د نه رديدا نابه ته خواري، يان ري
 هور بايه كي ب بهر شيشك ب سهر هه وه د نائينت،
 باشي هوين كه سي نه بينن خو ل هه وه بكه ته خودان،
 و ب كارو باريت هه وه رابيت و هه وه ژ نيز ايا خودي
 بپاريزيت. ﴿٦٩﴾ يان ري هوين ټيمن بوون كو جاره كا
 دي خودي هه وه ناز فرينته هه وه دري ايي و بايه كي ب هيز
 كوهر تشتي بكه فيته بهر بهت و باقيريت ب سهر
 هه وه د نائينت، ژ بهر گاوريا هه وه [يان چافقييا

الغريب

وَإِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فِي الْبَحْرِ ضَلَّ مَن تَدْعُو إِلَّا إِلَهُ قَلَمًا
 نَجِدُكُمُ إِلَى الْبَرِّ أَعْرَضْتُمْ وَكَانَ الْإِنسَنُ كُفْرًا ﴿٦٧﴾ أَفَأَمِنْتُمْ
 أَن يُخَسِّفَ بِكُمْ جَانِبَ الْبَرِّ أَوْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا ثُمَّ
 لَا يَجِدُوا لَكُمْ وَكِيلًا ﴿٦٨﴾ أَمْ أَمِنْتُمْ أَن يُعِيدَ كُفْرِيهِ تَارَةً
 أُخْرَى فَيُرْسِلَ عَلَيْكُمْ قَاصِفًا مِّنَ الرِّيحِ فَيَغْرِكَرِمَا كَفَرْتُمْ
 ثُمَّ لَا تَجِدُوا لَكُمْ عَلَيْنَا يَه تَبِعًا ﴿٦٩﴾ وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي
 آدَمَ وَجَعَلْنَاهُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ رَوَاقَهُمْ فَمَن أَلْطَمَتْ يَدَا
 وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى كَثِيرٍ مِّمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيلًا ﴿٧٠﴾ يَوْمَ نَدْعُوا
 كُلَّ أُنَاسٍ بِإِمْئِنِّهِمْ فَمَن أَوْفَىٰ كِتَابُهُ يَمِيزُهُ فَاُولَٰئِكَ
 يَبْقَرُونَ وَكَتِبُهُمْ وَلَا يَظْلَمُونَ ﴿٧١﴾ وَفِيهَا قِيلَ إِنَّ
 فِي هَذِهِ أَعْمَىٰ فَهَوَىٰ فِي الْآخِرَةِ أَعْمَىٰ وَأَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٧٢﴾ وَإِن
 كَادُوا لَيَفْتِنُونَكَ عَنِ الَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ لِتَفْتَرِيَ
 عَلَيْنَا غَيْرَةً وَإِذَا لَتَتَخَذَنَّ وَلَدًا حَلِيلًا ﴿٧٣﴾ وَلَوْلَا أَن تَبْتَكَ
 لَقَدْ كِدْتَ تَرْكَنُ إِلَيْهِمْ شَتًّا قَلِيلًا ﴿٧٤﴾ إِذَا لَأَذَقْنَاكَ ضَعْفَ
 الْحَيَاةِ وَضَعْفَ الْمَمَاتِ لَأَلْتَمِذَ لَكَ عَلَيْنَا نَصِيرًا ﴿٧٥﴾

هه وه] هه وه بخه ندقنينت، باشي هوين كه سي نه بينن تو لا هه وه ژ مه بخوازيټ. ﴿٧٠﴾ و ب راستي مه
 دوينده ها ناده مي يټ ب ريز و رويمه ت ټيخستن، و مه نه و ديمي و نافيديا يټ هه لگرتين و گيراندين
 [ټانكو مه شيانا دايبه هه وه، هوين ب پيان و ده واران و گه ميان و ناله تيت دي قويناخيت دريژ برن]،
 و رزقي پاك و پاقر مه داوان، و مه نه و ب سهر گه لهك چيكر يټ خو ټيخستن و ب قه در تر لي كرن.
 ﴿٧١﴾ [بو مله تي خو يټره: پوژانه م گاري هه مي مروفان دكهين هه ر ټيک ب پيشي خوښه [خودانيت
 ته وراتي ب ته وراتي، و يټ ټنجيلي ب ټنجيلي، و يټ قورثاني ب قورثاني، يان ري ب پيغه مبه ريت
 خوښه يان ري ب كتيبا كارو باريت خوښه]، فيجا هه ره كه سي كتيبا وي ب دهستي راستي بو بينه دان، نه هه
 دي كتيبا خو خونين و ته مه تي ده زيي پشنا بهر كي قه سپي سته م ل وان نائينه كرن [كو خير هكا وان كيم بيت
 يان گونه هه ك ل سهر وان زيده بيت]. ﴿٧٢﴾ نه وي دفي دنيا ييدا يي كوره بيت [دلثاري بيت و هه قبيي
 نه بينيت]، نه و دئاخره تيدا زي يي كوره يه و گومر اتره زي [و نائينه راسته ريكرن بو ريكار زگار بووني].
 ﴿٧٣﴾ و چو نه مابوو هه فېشك چيكر (موشرك) دا ته د سهر دابه، و ته خاپين ژ وي و هحييا مه بو ته
 هنار تي، دا تو ژ بلي وي و هحييا مه بو ته هنار تي ب سهر مه فنه، نه ها هنگي، دا ته بو خو كه نه دوسټ
 و هه قال. ﴿٧٤﴾ و نه گهر مه تو رانه گرتايي و نه پارس تباي، نيزيک بوو تو دا پيچه كي ب په خي وانه چي.
 ﴿٧٥﴾ فيجا نه گهر ته وهر بايه [و ته گوهي خو دابيه وان]، نه م دا ته دوقات دنيايي وئاخره تيدا ب بهر نيزا
 ټيخين، باشي ته بو خو كه س نه دديت پشته فانييا ته بكهت، و دهستان بو ته ل سهر مه بهلينيټ.

وَإِنْ كَادُوا لَيَسْتَفِزُّوكَ مِنَ الْأَرْضِ لِيُخْرِجُوكَ مِنْهَا
وَإِذَا لَا يَلْبِثُونَ خَلْقَكَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٧٦﴾ سُنَّةَ مَنْ قَدْ أَرْسَلْنَا
قَبْلَكَ مِنْ رُسُلِنَا وَلَا تَجِدُ لِسُنَّتِنَا تَحْوِيلًا ﴿٧٧﴾ أَفَمِنَ
الْصَّلَاةِ لِلَّذِينَ اتَّخَذُوا آلَ الْفَجْرِ إِلَى عَسَىٰ آلِيلٍ وَفَرَّانَ الْفَجْرِ
إِنْ فَرَّاتِ الْفَجْرَكَاتِ مَشْهُودًا ﴿٧٨﴾ وَمِنَ آلِيلٍ فَتَهْجِدُ
بِهِ نَافِلَةً لَّكَ عَسَىٰ أَنْ يَبْعَثَ رَبُّكَ مَقَامًا مَخْمُودًا ﴿٧٩﴾
وَقُلْ رَبِّ أَدْخِلْنِي مُدْخَلَ صِدْقٍ وَأَخْرِجْنِي مُخْرَجَ صِدْقٍ
وَأَجْعَلْ لِي مِنْ أَلَدُنْكَ سُلْطَانًا نَصِيرًا ﴿٨٠﴾ وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ
الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا ﴿٨١﴾ وَنُزِّلَ مِنَ الْقُرْآنِ إِنْ هُوَ
شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ وَلَا يَزِيدُ الظَّالِمِينَ إِلَّا خَسَارًا ﴿٨٢﴾
وَإِذَا أَنْعَمْنَا عَلَى الْإِنْسَانِ أَعْرَضَ وَنَسَىٰ بِنِعْمَتِنَا وَهُدَاهُ
إِلَّا لَّشْرَكَانِ يَتَّبِعَانِ سَبِيلًا ﴿٨٣﴾ وَنَسُوا نِعْمَتَ اللَّهِ الَّتِي
بِهِمْ هُوَ أَهْدَىٰ سَبِيلًا ﴿٨٤﴾ وَيَسْتَأْذِنُكَ عَنِ الرُّوحِ قُلِ الرُّوحُ مِنْ
أَمْرِ رَبِّي وَمَا أُوتِيتُمْ مِنَ الْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٨٥﴾ وَلَئِنْ شِئْنَا لَنَذْهَبَنَّ
بِالَّذِي أُوحِيَآ إِلَيْكَ ثُمَّ لَجِدْكَ بِهِ عَلَيْنَا وَكَلِيلًا ﴿٨٦﴾

﴿۷۶﴾ و چو نه مابو داب دژ منایسیا خو ته عیجز و ته نگاف کهن، دا ته ژ مه که هی دهر بیخن [و نه گهر وان نه شه کربایه و وان تو دهر تیختسبایی]، هنگی پستی ته، نهو ژ دهمه کی کیم پیقه تر نه دمان. ﴿۷۷﴾ نه شه ریکا مهیه د گهل پیغمبه ریت مه، نهو ییت مه بهری ته هنارتین [کو هم وی مله تی بهرئاتاف کهین نهو پی پیغمبه ری خو ژ ناف خو دهر دئیخت]، و تو چو گوهر رینی بو ریکا مه [فی] نایینی. ﴿۷۸﴾ وهختی روژ ل نیفا نه سانی وهر دگه ریت هه تا شه فتارییی تو نفیژان بکه، و نفیژا سپیدی ژ بیر نه که [نفیژا سپیدی ب قورئانی هاته ب ناقرن چونکی قورئان ب دریزی ل سهر دئیته خواندن]، چونکی ب راستی نفیژا سپیده بیان ملیاکهت ل سهر شاهدن [ب شهف و روژ تیدا حازر دبن، و خو تیدا پیک دگوهورن، فینجا ههردو جوین ل سهر دبنه شاهد]. ﴿۷۹﴾ وهختکی ژ شهفی، رابه نفیژان ب قورئانی بکه [نانکو قورئانی تیدا بخوینه] کو فرهزه کا زیدهیه [ل سهر هه پینج نفیژان] بو ته ب تنی، دا خودایی ته ب وان

نفیژان ته بکه هینته جهی به سنکری [نهو جهی سوپاسییا ته تیدا دئیته کرن روژا مه هده را مه زن دهی]. ﴿۸۰﴾ بیژه: خودیو هه کاروباره کی هه بیت ب پهنگه کی تو پی رازی، ب من بده کرن و من بکه دنافا، و هه کاروباره کی هه بیت ب پهنگه کی تو پی رازی من ژی دهر بیخه، و تو ژ دهف خو من ب هیژ بیخه و هاریکارییا من بکه. ﴿۸۱﴾ و بیژه: ههقی و ئیسلام و نهو ژفانی خودی ب سهر که فتنا وان دایی هات، و بویچی و شیرک چو نه ما، ب راستی بویچی و شیرک هه یا چویسیه. ﴿۸۲﴾ و نهو هندهک ثایهت و سوره تان ژ قورئانی دئینه خوارئ، دهرمان و دلوفانینه بو خودان باوهران، و ژ زیانی پیقه تر ل سته مکاران زیده ناکهن. ﴿۸۳﴾ و هه وهختکی مه که ره و نیعمهت د گهل مروقی کر، رویی خو وهر گیرا [ژ بیرئنان و سوپاسییا خودی]، و ژ مه زانای خو [ژ مه] دوبر تیختست، و هه وهختی نه خوشبیه کی هنگافت گهلهک بی هیفی دبیت. ﴿۸۴﴾ [هه موحه مه د] بیژه: هه ژیک وهکی خو [کایی چاوایه و هسا] کار دکهت، فینجا خودایی هه وه چیر دزانیست کاکي راسته پتره. ﴿۸۵﴾ و نهو پسارارو حی ژ ته دکهن [کا چیه؟] بیژه: روح ژ کارئ خودایی منه [نانکو نهو ب تنی و ب دورستاهی دزانیست کا چیه]، و ژ کیمه کا زانیی پیقه تر بو هه وه نه هاتیه دان. ﴿۸۶﴾ و ب سویند نه گهر مه فیابایه، نهو قورئانا مه بو ته هنارتی داژ سهر دلی ته بهین، و پاشی ته بو خو کهس نه ددیت پشته فانیسیا ته بکهت.

﴿۸۷﴾ به لای مه نه شه، ژ دلوفانیسا خودایی ته، بو ته نه فیاییه [کوئهم ژ سهر دلی ته راکه یں و ژ بیرا ته به یں]، ب راستی کهره ما خودی ل سهر ته گه له که. ﴿۸۸﴾ بیژه: ب سویند نه گهر مروؤف و نه جنه هه می پیکشه کویم بین کوئه و قورئانه کا وه کی فی قورئانی بین، نه شین وه کی وئ بین خو نه گهر هه می بو ئیکدو پشته فان و هاریکار زی بن. ﴿۸۹﴾ و ب راستی مه بو مروؤفان هه می نمونه، و گه له که جاران و ب ریکیت جودا جودا، د فی قورئانیدا ییت ئینابین، به لای باراپتر ژ مروؤفان ریکا رازی نه بوون و ئینکاری گرتن. ﴿۹۰﴾ و گوئن: قه ده هم باوهریی ب ته نائین هه تا تو کانیه کی بو مه ژ نه ردی دهر نه تیخی. ﴿۹۱﴾ یان زی جنیکه کا دارقه سپان و میویت تری ته هه بیت، فیجا تو رویاران دنافرادهر تیخی و دینرا به ی. ﴿۹۲﴾ یان زی نه سمانی پرت پرت ب سهر مه دا بینی هه وه کی تو دیژی، یان زی تو خودی و ملیاکه تان بین و هم بین. ﴿۹۳﴾ یان زی ته خانیه که ژ زیری هه بیت، یان زی بچییه نه سمانان، خو تو بچییه نه سمانان زی

إِلَّا رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ إِنَّ فَضْلَهُ كَانَ عَلَيْكَ كَبِيرًا ۝ قُلْ لَّيْنِ اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَى أَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذِهِ الْقُرْآنِ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ ۚ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا ۝ وَلَقَدْ صَرَّفْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ فَأَبَى أَكْثَرُ النَّاسِ إِلَّا الْكُفُورًا ۝ وَقَالُوا لَنْ نُؤْمِنَ لَكَ حَتَّى تَنْجِرَ لَنَا مِنَ الْأَرْضِ يَنْبُوعًا ۝ أَوْ تَكُونَ لَكَ جَنَّةٌ مِنْ نَخِيلٍ وَعِنَبٍ فَتُفَجِّرَ الْأَنْهَارَ خِلَالَهَا تَفْجِيرًا ۝ أَوْ تُنْقِطَ السَّمَاءُ كَمَا زُيِّنَتْ عَلَيْنَا مِنْ مَتَّعَاتِنَا ۝ أَوْ تَأْتِيَ بَالَهُ وَالْمَلَائِكَةُ قَبِيلًا ۝ أَوْ يَكُونَ لَكَ بَيْتٌ مِنْ زُخْرٍ ۖ أَوْ تَنْزِيلٌ فِي السَّمَاءِ وَلَنْ نُؤْمِنَ بِرُفْقِكَ حَتَّى تُنْزِلَ عَلَيْنَا كِتَابًا نَقْرُؤُهُ ۚ قُلْ سُبْحَانَ رَبِّيَ هَلْ كُنْتُ إِلَّا بَشَرًا رَسُولًا ۝ وَمَا مَنَعَ النَّاسَ أَنْ يُؤْمِنُوا إِذْ جَاءَهُمُ الْهُدَىٰ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَبَعَثَ اللَّهُ بَشَرًا رَسُولًا ۝ قُلْ لَوْ كَانَ فِي الْأَرْضِ مَلَائِكَةٌ يُمْشُونَ مُظْمِئِينَ لَلَّزْنَا عَلَيْهِمْ مِنَ السَّمَاءِ مَلَكَاتُ رَسُولًا ۝ أَقُلْ كَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا لِّبَنِي وَبَنَاتِكُمْ إِنَّهُ كَانَ يُعَادِي خَيْرًا بَصِيرًا ۝

دیساهم باوهریی ب ته نائین، هه تا تو کتیه کی بو مه نه ئینی کوئهم بخوینن [و بیته شاهد و به لکه ل سهر پیغه مبه راتییا ته]، بیژه: پاک و پاقری بو خودایی من بیت، ما نه ز چمه ژ مروؤفه کی پیغه مبه ر پیغه تر. ﴿۹۴﴾ و چو تشتان مروؤف [مه خسه ده لکی مه که هی] پستی هاتنا راسته ریسیی ژ باوهریی نه دا پاش، نه و نه بیت [ژ نه زانین] دگوئن: نه ری خودی مروؤفه که، پیغه مبه ر هه راتییه؟! ﴿۹۵﴾ بیژه: نه گهر خه لکی نه ردی ملیاکه تان، و وه کی هه وه ب ساناهی ل سهر نه ردی هاتن و چو کرانه، دا ئهم زی ملیاکه ته کی پیغه مبه ر ژ نه سمانان بو وان هنترین. ﴿۹۶﴾ بیژه: به سی منه خودی دناقه را من و هه وه دا شاده ییی ل سهر پیغه مبه ر نیسیا من بدهت، ب راستی نه و شارها و بینهری بنده ییت خویه.

وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَعَلًا لَمْ يَكُنْ لِيُضِلَّ فَلَنْ يَجِدَ لَهُمْ أُولِيَاءَ
 مِنْ دُونِهِ وَنَحْشُرُهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ عُمَةً يُرَكَّبُ
 وَصْمًا ۖ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِسُونَ ﴿٩٧﴾
 ذَلِكَ جَزَاءُ الْوَهْمِ ۖ بَأْنَهُمْ كُفْرًا وَتَأْيِينًا وَقَالُوا أَإِذَا كُنَّا عِظْمًا
 وَرُفَّتْ أَعْيُنُنَا وَمَنْ لَنَا لِمُبْعُوثُونَ خَلْقًا جَدِيدًا ﴿٩٨﴾ أُولَٰئِكَ يَرْوُونَ أَنَّ اللَّهَ
 الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ قَادِرٌ عَلَىٰ أَنْ يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ
 وَجَعَلَ لَهُمْ أَجَلًا لَا رَيْبَ فِيهِ فَإِلَّا الظَّالِمُونَ إِلَّا كُفُورًا ﴿٩٩﴾
 قُلْ لَوْ أَنَّكُمْ تَعْلَمُونَ خَزَائِنَ رَحْمَةِ رَبِّي إِذًا لَأَمْسَكْتُمْ خَشْيَةَ
 الْإِنْفَاقِ وَكَانَ الْإِنْسَانُ قَنُورًا ﴿١٠٠﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ تِسْعَ
 آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ فَمَنْ لَبَّىٰ إِسْرَءِيلَ إِذْ جَاءَهُ فَقَالَ لَهُ فِرْعَوْنُ
 إِنِّي لَا أَظُنُّكَ بِنِعْمَتِي مَسْحُورًا ﴿١٠١﴾ قَالَ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا أَنْزَلَ
 هَٰؤُلَاءِ إِلَّا رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ بَصَائِرَ وَإِنِّي لَأَظُنُّكَ
 يَكْفُرُونَ مَشْهُورًا ﴿١٠٢﴾ فَأَرَادَ أَنْ يَنْتَفِرَ مِنْهُم مِّنَ الْأَرْضِ
 فَأَغْرَقْنَاهُ وَمَنْ مَّعَهُ جَمِيعًا ﴿١٠٣﴾ وَقُلْنَا مِنْ بَعْدِهِ لَبَّىٰ إِسْرَءِيلَ
 أَسْكُنُوا الْأَرْضَ فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ الْآخِرَةِ جِئْنَا بِكُمْ لَفِيفًا ﴿١٠٤﴾

الجزء

﴿٩٧﴾ و ئەوئى خودئى راسته پرى بکەت، ئەوە يئى راسته پرىکرى، و هەر کەسى خودئى [ژ بهر کار و کريارىت وى] وى گومرا و بهرزه بکەت، ئىنجا ژ بلى خودئى تو چو هاريکاران بو نايىنى، و ئەم پروژا قيامه تئى دئى وان ل سەر سەر و چافان کۆره و کەرپ و لال کۆمکەين، و جهئى وان دۆژهه و هەر وهختئى گورپيا وئى داهات، ئەم گورپى و سۆتنئى لئى زىده دکەين. ﴿٩٨﴾ ئەفە جزايئى وانه چونكى وان باوهرى ب نيشان و بهلگه پيئت مه نه دينان [و باوهر نه دکرن دئى رابنه فە] و دکۆتن: ئهرئى ئەگەر ئەم بووينه ههستى و ئاخ، جاره کا دى دئى زيندى بينه فە کو بينه چيکريه کئى نوئى. ﴿٩٩﴾ ئهرئى مائه و نايىن ب راستى ئەو خودايئى ئهرد و ئەسلمان چيکرين [ئەفئى بشيئت فان ئهرد و ئەسلمان چيکەت]، دشيت وەكى وان [ژ مرو فان] چيکەت، و وهختەك بو وان [مرنا وان و رابوونا وان ژ گۆران] يئى دانايى شک تيدا نينه، بهلئى سته مکاران ژ ريکا گاورپيئى پيئە تر نه گرت. ﴿١٠٠﴾ [ههئى موحه مه د] بيژه: ئەگەر هوين خودانيئت

گه نجيئه و گه نجخانه ييئت کهره ما خودايئى من بانه، هوين دا قەلسيئى کەن [و هه وه نه ددا کەسى] ژ ترسا خلاسبوونا وئى، نئى مروف گەلە کئى چرويك و چاقترسيابيه. ﴿١٠١﴾ و ب راستى مه نهه موعجيزه ييئت ئاشکەرا دانه مووسايى، ئىنجا پسيارا ئسرائيلىيان بکه وهختئى ئەف موعجيزه بو هاتين [دا بو هه مى جوھييان راستيا فئى تشئى پيئە مبه رى گۆتى ديار بييت، و ل سەر خو ببنه شاهد]، ئىنجا فيرعه ونى گۆتى: ههئى مووسائەز و هه سا هزر دکەم تو يئى ستره ليکرى و ئەقچۆيى. ﴿١٠٢﴾ [مووسايى] گۆت: ب راستى تو درانى ئەف موعجيزه ييئت بو من هاتين کو نيشان و بهلگه ييئت ئاشکەرا نه، ژ خودايئى ئهرد و ئەسلمان پيئە تر کەسى دئى نه ئينايينه خواري، و ب راستى ههئى فيرعه ون ئەز ته هيلاکچۆيى دينم. ﴿١٠٣﴾ و فيرعه ونى فيا [ئسرائيلىيان] ژ مسرى دهر بيخيت و وان تەنگاف بکەت، ئىنجا مه ئەو و هندى دگەل، هه مى [د دهر ياييدا] خه ندقاندن. ﴿١٠٤﴾ و پشئى فئى مه گۆته ئسرائيلىيان ل وى ئهردى ئاکنجى بين [ئەوئى فيرعه ونى دقيا هه وه ژئى دهر بيخيت]، ئىنجا ئەگەر وهختئى پروژا قيامه تئى هات، هه وه هه ميبان پيکفه دئى ئينين [ژ گۆران پراکەين، دا حوکوم د نابقه را هه وه دا بيئه کرن].

﴿١٠٥﴾ و مه قورئان ب هه قییڤه ئیناییه خوارئ، [دا هه قییئ و راستیی ئاشکهر ا بکته] و ب هه قییڤه یا هاتییه خوارئ، و مه تو نه هئارتی بۆ هندی نهیت بیییه مزگینین و ئاگه هدار کهر. ﴿١٠٦﴾ و مه قورئان جودا جودا بۆ ته ئینا خوار دا تو هیڤدی هیڤدی بۆ خه لکی بخوینی، و مه پیچ پیچه [ل دویڤ بهر ژوهه ندییان] ئینا خوارئ. ﴿١٠٧﴾ بیژه: چ هوین باوهریسی پی بینان پی نه ئینن، ب راستی ئه ویت زانین [ب قورئانی و ب هاتنا پیڤه مبهری] بهری نوکه بۆ هاتی، گاڤا قورئان بۆ وان هاته خواندن، ب لهز دکه فته سهر سهرو چاڤیت خو، بۆ سوجه برنی. ﴿١٠٨﴾ و دیبژن: پاک و پاقرئی [ژ هه می کیماسییان] بۆ خودایی مه بیت، ب راستی بهیمانا خودایی مه دایی، هات. ﴿١٠٩﴾ و دکه فته سهر سهرو چاڤیت خو و سوجه هی دیهن، و دکه نه گری و [خواندنا قورئانی] ترسا وان پتر لی دکته. ﴿١١٠﴾ بیژه: هه زکه ی ب ناڤی خودی گازی بکه، هه زکه ی ب ناڤی دلوفان گازی بکه، ب کیژ ناڤی گازی دکهن، گازی بکه، نی خودی باشناڤ ییت

وَالْحَقُّ أَنزَلْنَاهُ بِالْحَقِّ نَزْلًا وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ۝
وَقُرْءَانَ فَرَقْنَاهُ لِتَقْرَأَهُ عَلَى النَّاسِ عَلَى مُكْتٍ وَنَزَّلْنَاهُ تَنْزِيلًا ۝
قُلْ ءَامِنُوا بِهِ ءَوْ لَا تُؤْمِنُوا إِنَّ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ مِنْ قَبْلِهِ إِذَا يُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ يَخِرُّونَ لِلْأَذْقَانِ سُجَّدًا ۝
وَيَقُولُونَ سُبْحَنَ رَبِّنَا إِن كَانَ وَعْدُ رَبِّنَا لَمَفْعُولًا ۝
وَيَخِرُّونَ لِلْأَذْقَانِ يَبْكُونَ وَيَزِيدُهُمْ خُشُوعًا ۝
قُلْ أَدْعُوا اللَّهَ أَوْ ادْعُوا الرَّحْمَنَ أَيًّا مَا تَدْعُوا فَلَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ وَلَا تَجْهَرُوا بِصَلَاتِكُمْ وَلَا تَخَافُوهَا وَاتَّبِعْ بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا ۝
وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَخْذَلْهُ أَهْلٌ وَلَا نَكْرٌ ۝
لَهُ شَرِّكَ فِي الْمُلْكِ وَلَهُ يَكُنْ لَهُ رُؤْيٌ مِنَ الْغَيْبِ وَكَرِيمٌ تَكْوِيلًا ۝

سُورَةُ الْكَافِرَاتِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَى عَبْدِهِ الْكِتَابَ وَلَمْ يَجْعَلْ لَهُ عِوَجًا ۝
فَإِمَّا يَنْذِرُ بَأْسًا شَدِيدًا مِّن لَّدُنْهُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ
الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا حَسَنًا ۝
مَّن كُنَّ فِيهِ أَبَدًا ۝ وَيُبَدِّلُ اللَّيْلَ نَارًا قَالُوا أَلَمْ تَخْذَلْنَا وَلَدْنَا ۝

ههین، و تو نفیژا خو ب دهنگی بلند نه که و دلی خودا زی نه که [کو که سی گول دهنگی ته نهیت]، و ریکه کی بگره د نافه راهه ردو کانداییت. ﴿١١١﴾ و بیژه: په سن و سوپاسی هه می بۆ وی خودایی ئه وی چو زاروکه بۆ خو نه گرتین، و چو هه ڤشک د مالدار ییتدا بۆ نه یی، و یی چو هاریکار و پشته فان ژ هه وجهی بۆ نه یی، و وی ژ هه می کیم و کاسییان مه زتر لی بکه [کو زاروکه یان هه ڤشک یان پشته فان و هاریکار هه بن].

سُورَةُ كَهْفٍ

ل مه که هی هاتییه خوارئ (١١٠) ثابته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ سوپاس و په سن هه می بۆ وی خودایی، ئه وی قورئان بۆ بهنده یی، خو ئیناییه خوارئ، و چو خوارئ و کیماسی نه کرییه تیدا. ﴿٢﴾ کتیه کا راست و بی جوداییه و پاریزقانا کتیییت بهری خو، دا گاور و گونه کاران ژ ئیزیه کا دژوار ترسینیت و مزگینیی بدهته خودان باوهران، ئه ویت کار و کریاریت قهنج دکهن، کو ب راستی خه لاته کی باش بۆ وان هه یه کو به حه شته. ﴿٣﴾ و ههروهر دئ د نافدا [د ناف به حه شتیدا] مینن. ﴿٤﴾ و [دیسا] دا ئه وان، ئه ویت گوتین خودی زاروکه کی بۆ خو گرتی [ژ ئیزایی] بترسینیت.

مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ وَلَا لِآبَائِهِمْ كَبُرَتْ كَلِمَةً تَخْرُجُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ إِنَّ يَقُولُونَ إِلَّا كَذِبًا ۖ فَلَعَلَّكَ بَلِّغْتَ تَنفُسَكَ عَلَىٰ أَثَرِهِمْ إِنْ لَمْ يُؤْمِنُوا بِهِدَا الْحَدِيثَ آسَفًا ۚ إِنَّا جَعَلْنَا مَا عَلَى الْأَرْضِ زِينَةً لِّهَا لِنَبْلُوَهُمْ إِنَّهُمْ أَخْسَنَ عَمَلًا ۖ وَإِنَّا لَجَاعِلُونَ مَا عَلَيْهَا صَعِيدًا جُرُزًا ۚ أَمْ حَسِبْتَ أَنَّ أَصْحَابَ الْكَهْفِ وَالرَّقِيمِ كَانُوا مِنْ آيَاتِنَا عَجَبًا ۚ إِذْ أَوَى الْفِتْيَةُ إِلَى الْكَهْفِ فَقَالُوا رَبَّنَا آتِنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً وَهَيِّئْ لَنَا مِنْ أَمْرِنَا رَشَدًا ۚ فَضَرَبْنَا عَلَىٰ آذَانِهِمْ فِي الْكَهْفِ سِنِينَ عَدَدًا ۚ ثُمَّ بَعَثْنَاهُمْ لِنَعْلَمَ أَى الْحِزْبَيْنِ أَحْصَىٰ لِمَا لَبِئُوا أَمَدًا ۚ لَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ بَنَاهُم بِالْحَقِّ إِنَّهُمْ فِتْيَةٌ آمَنُوا بِرَبِّهِمْ وَزِدْنَاهُمْ هُدًى ۚ وَرَبَطْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ إِذْ قَامُوا فَقَالُوا رَبُّنَا رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَنْ نَدْعُو مِنْ دُونِهِ إِلَهًا لَقَدْ قُلْنَا إِذْ أَشْطَطَا ۚ هَؤُلَاءِ قَوْمُنَا اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ آلِهَةً لَّوْلَا يَأْتُونَ عَلَيْهِم بِسُلْطَانٍ بَيِّنٍ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا ۚ

۵. نه ئهو و نه باب و باپريټ وان چو ژ هندي نوزانن، نهغه ناخفتهنه كامهز نه ژ دهقي وان دهر دكهقيت، و نهو ژ درهوي پيغه تر نايژن. ۶. فيجا تي ههيه توژ خهم و كو فانان خو بكوژي، نهگه ر نهو باوهر يسي ب قتي قورئاني نهئين. ۷. و ب راستي تشتي ل سهر نهردى هه، مه يي بو كريس ههمل و جواني، دا وان (مرو فان) بجه رييني كا كي ژ وان يي كار باشته. ۸. ب راستي هندي ل سهر نهردى (ژ خهمل و جواني يي و هه تشتي تي داروژا دويماهيكا دنيا يي)، دي كهينه ناخهكا رويت و رهوال و بي شينكاتي. ۹. نهري ته هزر كر (هه ي موحه مه د) كو خهلكي شكهفتي و رهقيمي (ره قيم يان نافي وي چيايه يي شكهفت لي، يان نهو نهاله نهقا شكهفت تي دا، يان نافي گوندي وانه، يان نافي وي ته حته بهري بوو يي نافي وان ل سهر نقيسي، و بارپرت ژ ته فسير زانان ل سهر نهقا دويماهي يي نه) ژ نيشان و موعجيزه ييت مه ييت عه جيبييه [نانكو هزر نهكه نهغه ژ هه مي نيشان و موعجيزه ييت مه عه جيسته]. ۱۰. بيژه وان، ده مي

وان گه نچ و لاوان خو گه هاندييه شكهفتي، و وان گوت: خوديو، تو دلوفانيه كي ژ دهف خو ب مه به [ل ناخه رتي ل مه بسوره، و مه ئيمن بكه ژ نه ياران، و رزقي ل قتي دنيا يي بده مه]، و قتي كاري مه راست بكه و ب ساناهي بيخه. ۱۱. و د شكهفتي دا چه دهر سال و زه مانان، مه پهر دا خهوي ب سهر گو هيت وان دادا [كو وان گول چو نه بيت و هه ر نفستي بمين]. ۱۲. پاشي مه نهو ژ خهوي هشيار كرن، دا بزايين كا كي ژ هه ردو جويان دزانيت، كا نهو چه ند ما يينه [نهغه نيشاره ته كو نهو ل سهر و هختي مانا خهلكي شكهفتي د شكهفتي دا، د ژيك جودا بوون]. ۱۳. نهم سهر هاتيا وان ب دورستي بو نهغه دگيرين، ب راستي نهو هندهك خورت و لاو بوون باوهر يي ب خودايي خو ئينابوون، و مه ژي پتر راسته ريكرن [و مه راگرتن و دلي وان مو كومتري لي كر، كو خو ل بهر هه ر نه خو شيه كا هه بيت بگرن]. ۱۴. و مه دلي ت وان [ب سهر و راستي و راگرتني] قاهيم كرن، و هختي [به رانه ري خوندي كاري] رابوويين، و گوتين: خودايي مه، خودايي نهرد و نه سنانه، ژ بلي وي نهم چو خودايي دي ناهه ريسين [و نهگه ر مه ژ بلي وي ئيكي دي په رست] هنگي ب راستي نهم ناخفتهنه كا دوير ژ هه قيسي ديترين. ۱۵. نهقيت هه، مله تي مه [خهلكي بازي ري مه] شوي نا خودي، چه ند په رستيه كيت دي دهر يسن. كا بلا نيشانه كا ناشكه رال سهر خوداييني يا وان بينن، ما كي ژ وي سته مكار تره يي دره وان ب نافي خودي بكه ت؟

﴿۱۶﴾ و گاها هه وه خو ژ وان و ییت تهو شوینا خودی دپهر یسن [ژ بوتان]، دویر ئیخست و خو ژئی دا باش، قیجا خو بگه هیینه [هه رنه] شکه فتی، خودایی هه وه دئی بهر و بیافی دلوقانییا خو ل سهر هه وه فره ه کت، و کاروباری هوین تیدا و تشتی هوین مفایی ژئی وهر دگرن، ژ خوارن و فه خوارنی، دئی بو هه وه ب ساناهی ئیخیت. ﴿۱۷﴾ و تو دئی یینی و هختی رۆژ ده لیت تیرۆز کیت وئی ریکا خو ل سهر رهخی راستی یی شکه فتی دگو هیزیت، و وهختی ئاغا دبیت ژ ملی چه پیقه ل وان نادهت، و ژ وان دپوریت و تهو د نیفا شکه فتیه بوون [ئانکو نه هه لانتی و نه ئاغبوونی، رۆژئی ل وان نه ددا ههر چهنده ده ری شکه فتی یی فه کری زی بوو، و تهو د نیفا ویدا بوون]، ته فه ژ نیشانیت [دهسته لاتارییا] خودینه، و ههر که سی خودی راسته ری بکهت، نی تهو راسته ریکری، و ههر که سی گو مړا و بهرزه بکهت، نی تو چو هاریکار و ریه ر و ریناسان بو نابینی. ﴿۱۸﴾ و یا ژ ته فه دهشیان و تهو ب خو د نفستینه [چونکی چاقیت وان د فه کری

وَإِذْ أَعْرَضْنَا عَنْهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ فَأَوْرَأْنَا إِلَى الْكُفِّ يَنْشُرُ لَكُمْ رَبُّكُمْ مِنْ رَحْمَتِهِ وَيَهْتِيْ لَكُمْ مِنْ أَمْرِكُمْ قَفًّا ۝ وَتَرَى السَّمْسَ إِذَا طَلَعَتْ تَزْوُرُ عَنْ كَهْفِهِمْ ذَاتَ الْيَمِينِ وَإِذَا غَرَبَتْ تَقَرِّضُهُمْ ذَاتَ الشِّمَالِ وَالْهُمْ فِيْ جَحْوَةٍ مِنْهُ ذَلِكَ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ مَنْ يَّهْدِ اللَّهُ فَبِهْدِ اللَّهُ فَهِيَ الْفَتْهَةُ وَمَنْ يُضِلِلِ فَلَنْ يَّجِدَ لَهُ وَلِيًّا مُّرْسِدًا ۝ وَنَحْسَبُهُمْ آيَاتًا وَهُمْ رُفُودٌ وَنُقِرُّ لَهُمْ ذَاتَ الْيَمِينِ وَذَاتَ الشِّمَالِ وَكَلَّمَهُمْ بَسِطٌ ذَرَاعَتِهِ بِالْوَصِيدِ لَوِ اطَّلَعْتَ عَلَيْهِمْ لَوَلَّيْتَ مِنْهُمْ فِرَارًا وَلَمَلِئْتَ مِنْهُمْ رُعْبًا ۝ وَكَذَلِكَ بَعَثْنَاهُمْ لَيِّسَاءً لِّوَلِيَّتِهِمْ قَالَ قَائِلٌ مِنْهُمْ كَمْ لَبِئْتُمْ قَالُوا لَبِئْنَا يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ قَالُوا رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا لَبِئْتُمْ فَابْعَثُوا أَحَدَكُمْ بِوَرِقِكُمْ هَذِهِ إِلَى الْمَدِينَةِ فَلْيَنْظُرْ أَيُّهَا أَزْكَى طَعَامًا فَلْيَأْتِكُمْ بِرِزْقٍ مِنْهُ وَلْيَسْأَلْكُمْ وَلَا تَسْأَلُوْهُ بَعْضُكُمْ مِنْ بَعْضٍ فَإِنْ يَّظْهَرُوا عَلَيْكُمْ يَرْجُمُوْكُمْ أَوْ يُعَذِّبُوْكُمْ فِيْ مَلَبَتِهِمْ وَلَنْ تَلْبِسُوْهُ إِذَا ابْعَدْنَا

بوون و تهو ب خو د نفستی بوون]، و مه تهو ل سهر ته نشتا راستی و چه پی دقو لباندن و دزقاندن، و سه یی وان ژئی هه ردو ده ستیت وی ل بهر ده رازینکا شکه فتی د ریژ کری بوون، و ته گهر ته تهو دیتانه [ل سهر وی حالی] دا [دلی ته] تژی ترس بیت و دا ژئی ره فی. ﴿۱۹﴾ [و مه چاوا ئه و نغاند بوون] و هسا مه تهو هشیار ژئی کرن، دا د ناهه را خو دا پسپار بکهن [کا تهو چه ند مایینه د شکه فتیه]، ئیکی ژ وان گوت: نه ری هوین چه ند مایینه؟ گوتن: رۆزه کی یان دانه کی رۆژی [و تهو ییت بو وان نه دیار کا چه ند مایینه نفستی] گوتن: خودی دزانیات کا هوین چه ند مایینه، قیجا کا ئیکی ژ خو ب قان پاره ییت خو هه نیرنه باژیری، بلا بهری خو بده تی کا چ خوارن ژ هه مییان هه لالتر و پاقرتره بلا بو هه وه بینیت، به لی بلا یی هشیار بیت [هویر بهری خو بده تی، دا نه ئیته نیاسین و دا که س د سهر دا نه بهت و نه خاپنیت]، که سی ب هه وه نه هه سینیت. ﴿۲۰﴾ ب راستی ته گهر تهو ب سهر هه وه هه لسن دئی هه وه ب که قران کوژن، یان دئی هه وه زه فرینه سهر دینی خو [و ته گهر هوین زه فرینه سهر دینی وان]، هوین وی و هختی چوجا سهر فزان نابن.

﴿٢١﴾ و هؤسا مه خه لك ب وان حه ساندن و ب سهر وان هه لكرن ده مئ خه لكئ د نابقه را خو دا جر ه بر و گه نكه شه ل سهر رابوونا پشتئ مرئى دكرن، دا [ئه و خه لك] بزائن په يانا خودئ [ب رابوونا پشتئ مرئى] راسته و ههر دئ ئيت، و شك و گو مان د قيامه تيدا نينه [مه ئه و چاوا د خه و برن وه سا مه هشير كرن]، دوى وه خندا [وه خئى وان ئه و هؤسا ديتن، و ئه و ل پيش چافان مراندين] د ناف خو دا جر ه بر دكرن، ئيجا هنده كان دگوت: گونبه ته كئى ل سهر وان ئا فا بكه ن، خودايئى وان چئتر دزانيت [ژ وان ئه و ئيت ب سهر وان هه لبوويين و جر ه برئى ل سهر وان دكه ن، كا ئه و كئى بوون و كا كارئى وان چ بوو]، و ئه و ئيت ب سهر وان هه لبوويين گوتن: ئهم دئ مزگفته كئى [ل بهر دهرئى شكه فئى] ل سهر وان ئا فا كه ين. ﴿٢٢﴾ ئه و ئيت به حسئى وان كرين ژ جوهييان ل سهر وه خئى پيغه مبه رى] دئ بيژن: ئه و سئى بوون، يئى چارئى سه يئى وان بوو [و هنده كئيت دئ ژ وان] ديژن: پئنج بوون، يئى شه شئى سه يئى وان بوو، هه ما ژ نك

خو و بئى به لگه هو ديژن، [و هنده كئيت دئ ژ وان] ديژن: ئه و حه فت بوون و يئى هه شئى سه يئى وان بوو، بيژه: خودايئى من هه ژمارا وان چئتر دزانيت [كا ئه و چهند بوون]، كه س [هه ژمارا وان] نوزانيت كي مه ك تئى نه بن، ئيدئى تو دراستا وان خو رت و لاواندا ژ گه نكه شه يه كا بهر چاف و ئاشكه را [وه كئى ئه فا مه بو ته وه حئى پئى هنارتئى، بئى كي م و زيده يئى] پئقه تر نه كه، و پسيارا وان ژ كه سئى نه كه [ئه ف وه حئيا مه بو ته هنارتئى دهره ه قئى واندا به سئى تيه]. ﴿٢٣﴾ و [هه ي موحه مه د] تو بو كرنا چو تشئى نه بيژه، ئه ز سو به هئى دئ فى [تشئى] كه م. ﴿٢٤﴾ ئه گهر نه بيژئى: هه كه خودئى حه ز بكه ت [ئانكو بيژه: ئه گهر خودئى حه ز بكه ت ئه ز دئ فى تشئى كه م]، و ئه گهر ته ژ بير كر [تو بيژئى (ئه گهر خودئى حه ز بكه ت)] خودايئى خو بينه بير ا خو [داخوازا لي بو رينئى ژئى بكه، و بيژه: (ئه گهر خودئى حه ز بكه ت - ان شاء الله)]، و بيژه: ئه ز هي قئى دكه م خودايئى من به رئى من بده ته ريكا ژ فئى چئتر [ئانكو هي قئى دكه م شوينا فئى ژ بير كرنئى خودئى به رئى من بده ته خير ه كئى ژ فئى ژ بير كرنئى يا چئتر بيت]. ﴿٢٥﴾ و ئه و سئى سه د سالان [نفسئى] د شكه فنا خو دا مان [ل دويف حسئيا رورئى] و نه ه سالي ت دئ لئى زيده كرن [ل دويف حسئيا هه يقئى]. ﴿٢٦﴾ بيژه: خودئى چئتر دزانيت كا ئه و چهند مايينه [نفسئى د شكه فئيدا]، و غه يبا ئه رد و ئه سمانان يا وييه، چه ندى ب چافه و چه ندى ب گو هه. و وان [خه لكئى ئه رد و ئه سمانان] ژ بلى خودئى چو هاريكار نينن و خودئى كه سئى د حوكمئى خو دا پشكه دار ناكه ت. ﴿٢٧﴾ [وه هئى موحه مه د] ژ كئتيا خودايئى خو ئه و اب وه حئى بو ته هاتئى بخوينه، و چو گو هو رين بو په يقئيت وئى نينه [ئانكو كه س نه شئيت بگو هو ريت]، و ته ژ بلى وئى ژئى، كه س نينه ته فه حه وينيت.

وَكَذَلِكَ أَتَيْنَا عَلَيْهِمْ لَعْنًا لَّعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ۝٢١ وَالسَّاعَةَ لَا رَيْبَ فِيهَا إِذْ يَتَنَزَّعُونَ مِنْهُمْ أَمْرُهُمْ قَالُوا اتَّبِعُوا عَلَيْهِمْ نَبِيًّا رَبُّهُمْ أَعْلَمُ بِهِمْ قَالَ الَّذِينَ عَلِمُوا عَلَىٰ أَمْرِهِمْ لَئِن لَّا تَخِذْنَ عَلَيْهِمْ مَسْجِدًا ۝٢٢ سَيَقُولُونَ ثَلَاثَةٌ رَّابِعُهُمْ كَذِبٌ يَقُولُ خَمْسَةٌ سَادِسُهُمْ كَذِبٌ رَّحْمًا بِالْغَيْبِ وَيَقُولُونَ سَبْعَةٌ وَنَاهُمْ كَذِبُهُمْ قُل رَّبِّي أَعْلَمُ بِعَدَّتِهِمْ مَا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا قَلِيلٌ فَلَا تُمَارِ فِيهِمْ إِلَّا مِرَاءً ظَاهِرًا وَلَا تَسْتَنَفِثْ فِيهِمْ مِنْهُمْ أَحَدًا ۝٢٣ وَلَا تَقُولَنَّ لِشَايٍ إِنِّي فَاعِلٌ ذَٰلِكَ عَبْدًا ۝٢٤ إِلَّا أَن يَشَاءَ اللَّهُ وَذِكْرُ رَبِّكَ إِذَا نَسِيتَ وَقُلْ عَسَىٰ أَن يَهْدِيَنَّ رَبِّي لِأَقْرَبٍ مِنْ هَٰذَا ارْجِعْ ۝٢٥ وَإِسْمُوا فِي كَهْفِهِمْ ثَلَاثَ مِائَةٍ سِنِينَ وَازْدَادُوا تِسْعًا ۝٢٦ قُلِ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا لِيَسْأَلُوهُمْ غَيْبُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ أَبْصِرْ بِهِ وَأَسْمِعْ مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا ۝٢٧ أَنْزَلْنَا مَا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ مِنْ كِتَابٍ رَبِّكَ لَا مُبْدِلَ لِكَلِمَاتِهِ وَلَنْ يَجْعَلَ مِنْ دُونِهِ مَلْجَأًا ۝٢٨

﴿۲۸﴾ [هه ی موحه مه د] تو سه بری خو ل سهر وان بکیشه، و وان نه هیله نه ویت سپیده و ئیشاران گازی خودایی خو دکهن [و خودایی خو دهر یسن، و ب پهرستن و گازیا خو]، قایلبوون و پازیبوونا خودایی خو دقین، و بهری خو ژ وان ورنه گپره [چهند د هه ژار و دهست تهنگ بن بو هنده که نکه نه و گره گران]، و ته دقیت زهنگین و خه لکی دنیا یی ل دیوانا ته بن و گو هی خو نه ده وی یی مه دلی وی ژ بیرئینا خو بی ناگه کری، و ب دویف دلخوازیا خو که تی، و کاری وی زیده خرابیه. ﴿۲۹﴾ و بیژه: هه ق [ههر] نه وه نه وی ژ دهف خودایی هه وه هاتی [کو ئیسلام و قورئانه]، فیجا ههر که سی بقیث بلا باوهریسی بینیت، و ههر که سی بقیث ری بلا گاور بییت، ب راستی مه بو سته مکاران ناگره کی و هسای بی به ره فکری، کو گوریا وی یال وان هاتییه ئیک، و نه گهر هه وار کرن [نافه ک خواستن] دی بهر سقا وان ب نافه کا وه کی سفری حلیایی ئیته دان [وهسا یا شارایه] سهرو چافان دهریژیت، چ پیسه فه خوارنه و چ پیسه

الجزء

وَأَصْبَرَ نَفْسَكَ مَعَ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدْوَةِ وَالْعَفْوِ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ وَلَا تَعْدُ عَيْنَاكَ عَنْهُمْ تُرِيدَ زِينَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلَا تُطْعَمْ مَنْ أَغْلَقْنَا قُلُوبَهُ عَنْ ذِكْرِنَا وَنَبَحَ هَوْنَهُ وَكَانَ أَمْرُهُ فُرْطًا ﴿٢٩﴾ وَقُلِ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ مَنْ مَنَّ اللَّهُ عَلَى مَنْ شَاءَ فَلَيْسَ كَفْرًا إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ نَارًا أَحَاطَ بِهِمْ سُرَادِقُهَا وَإِنْ يَسْتَغِيثُوا يُغَاثُوا بِمَاءٍ كَالْمُهْلِ يَشْوِي الْوُجُوهَ بِئْسَ الشَّرَابُ وَسَاءَتْ مُرْتَفَقًا ﴿٣٠﴾ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجْرَ مَنْ أَحْسَنَ عَمَلًا ﴿٣١﴾ أُولَئِكَ لَهُمْ جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَيَلْبَسُونَ ثِيَابًا خُضْرًا مِنْ سُندُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُتَّكِفِينَ فِيهَا عَلَى الْأَرَائِكِ نَعَمَ الثَّوَابُ وَحَسُنَتْ مُرْتَفَقًا ﴿٣٢﴾ وَأَصْرَبَ لَهُمْ مَثَلًا رَجُلَيْنِ جَعَلْنَا لِحَدِيثِهِمَا جَنَّتَيْنِ مِنْ أَغْنَبٍ وَحَفَفَهُمَا بَنَخْلٍ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمَا زَبْعًا ﴿٣٣﴾ كَلَّا الْجَنَّتَيْنِ ءَاتَتْ أَكْهُمَا وَلَمْ يُنظَر لَهُمَا مِنْهَا شَيْءٌ وَفَجَزَا لِحَدِيثِهِمَا نُهْرًا ﴿٣٤﴾ وَكَانَ لَهُمَا تَصَدُّقًا لَصَحْبِهِ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ أَنَا أَكْثَرُ مِنْكَ مَالًا وَأَعَزُّ نَفَرًا ﴿٣٥﴾

جهه لی خو جه دبن. ﴿۳۰﴾ ب راستی نه ویت باوهری ئیناین و کار و کریاریت راست و قهنج کرین، ب راستی نه م خه لاتی وی یی کاری راست و قهنج کری بهرزه ناکه یسن. ﴿۳۱﴾ نه فان به حه شتیت ناکنجیبوونی بو وانن، کو پروبار د بپرا دجن، نه و دی به حه شتیدا ب بازیت زیری دئینه خه ملاندنی، و جلکیت که سکیث نارمیشی ته نک و ستویر دی که نه بهر خو، و د پالدا یینه ل سهر ته ختیت چارچه فکری، چ خه لاته کی باشه و چ خو ش جهه لی خو جه و ناکنجی. ﴿۳۲﴾ و نمونه یا دوزه لمان بو وان بیژه، مه ئیک ژ وان دو جنیکیت هه می جوییت تری تیدا دابووی، و مه دوز ماندوریته هه ردو جنیکان ب دارقه سپان گرتبوو، و نافه را هه ردو جنیکان ری کربوو چاندن. ﴿۳۳﴾ هه ردو جنیک که فتنونه بهری، و چو [چو سالان] ری کیم نه دبوو [هه ردهم بهری وان یی تمام بوو]، و مه پروبار ئیخستبوو د نافه را هه ردو وکاندا. ﴿۳۴﴾ و [خودانی هه ردو جنیکان] هنده ک مالی دی ری هه بوو، فیجا دان و ستاندن د گهل هه فالی خو کر، و گوئی: نه ز ته ب مالترم، و نه ز ته ب هیزتر و ب پشته فانتترم.

وَدَخَلَ جَنَّتَهُ وَهُوَ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ قَالَ مَا أَظُنُّ أَن تَبِيدَ هَذِهِ أَبَدًا ۖ وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً وَلَئِن رُّدِدْتُ إِلَى رَبِّي لَأَجِدَنَّ خَيْرًا مِّنْهَا مُنْقَلَبًا ۖ قَالَ لَهُ صَاحِبُهُ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ أَكَفَرْتَ بِالَّذِي خَلَقَكَ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ تُظْفِقُهُ ۖ ثُمَّ سَوَّاهُ رَجُلًا ۖ لَّكَ بِكَرَمِ اللَّهِ رَبِّكَ وَلَا تُشْرِكُ بِهِ أَحَدًا ۖ وَلَوْلَا إِذْ دَخَلْتَ جَنَّتَكَ قُلْتَ مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ إِن تَرَىٰ أَنَا أَقْلُ مِنْكَ مَالًا وَوَلَدًا ۖ فَعَسَىٰ رَبِّي أَن يُؤْتِيَنَّ خَيْرًا مِّنْ جَنَّتِكَ وَيُرْسِلَ عَلَيْهَا حُسْبَانًا مِّنَ السَّمَاءِ فَتُصْبِحُ صَِيعَةً أَرْتَقًا ۖ أَوْ تُصْبِحُ مَأْوَاهَا غُورًا فَلَنْ تَسْتَطِيعَ لَهُ طَلَبًا ۖ وَأُحْصِطَ بِشِمْرِهِ ۖ فَاصْبِرْ يَقْلِبْ كَقَلْبِهِ عَلَىٰ مَا أَنْفَقَ فِيهَا وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا وَيَقُولُ بَلَغْتُ إِلَىٰ رَبِّي أَحَدًا ۖ وَلَمْ تُكِنْ لَهُ ۖ فَنَّهُ يَنْصُرُونَهُ مِن دُونِ اللَّهِ وَمَا كَانَ مُنْصِرًا ۖ هَٰذَا لَكِ الْوَلِيُّ ۖ لِلَّهِ الْحَقُّ هُوَ خَيْرٌ ثَوَابًا وَخَيْرٌ عُقْبًا ۖ ۖ وَأَضْرِبْ لَهُم مَّثَلِ الْخَوَافَةِ الدُّنْيَا كَمَا أَتْرَكْنَهُ مِنَ السَّمَاءِ فَأَخْتَلَطَ بِهِ بَنَاتُ الْأَرْضِ فَأَصْبَحَ هَشِيمًا تَذْرُوهُ الرِّيحُ ۖ وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ مُّقْتَدِرًا ۖ

﴿٣٥﴾ و چو د نافع جنیکا خودا، د گهل وئ سته مئ نهوا وی ل خو کری، گوت: نهز باوهر ناکهم پرورهک هه بیت نهف جنیکه نه مینیت، و دویماهیکهک بو هه بیت. ﴿٣٦﴾ و نهز باوهر ناکهم قیامهت زی هه بیت، و نه گهر [هه بیت زی و نهز خودانی فی ریز و باغ و مالییه تی و] نهز بییمه زفراندن ب بال خودایی خو فیه، ب راستی نهز دی جنیکه کار فی چیت و جهه کی چیت بو خو بینم. ﴿٣٧﴾ هه فالی وی لی زفراند و گوتی: نه ری ته خو بی باوهر کر زی وی خودایی، نه وی تو جارا ئیکی ژ ئاخی، پاشی ژ چکه کا ئافی چیکری، پاشی تو کریه زهلامه کی دورست و بی کیم و کاسی. ﴿٣٨﴾ به لی نهز مروفه کم باوهری بی دینم کو خودی خودانی منه، و نهز چو هه پیشکان بو خودایی خو چیناکهم. ﴿٣٩﴾ بلا و هختی تو دچیه د نافع جنیکا خودا، ته گوتایه: نهفه نهوه یا خودی هه زکری، بی خودی چو هیز و شیان نین، و نه گهر تو من بینی مال و زارو کیت من ژ ییت ته کیم ترن. ﴿٤٠﴾ نهز هیفی دکهم خودایی من جنیکه کار یا ته چیتر بدهته

من، و ئاتافه کی ژ نهسمانی [وه کی برویسیان] ب سهر جنیکا ته دا بینیت، و بکه ته نه رده کی رویت و ره وال و حولی. ﴿٤١﴾ یان زی ئا فای دهر دیدا به ته خواری، کو تو نه شینی ل دویف بچی و بزفرینه فیه. ﴿٤٢﴾ و فیقیبی وی هه می پویچ بوو، نه ما، فینجا ده ستیت خو [لینکدان]، به رو پشت کرن [ژ په شیمانیی] ل سهر وی مالی لی مه زاختی، و جنیک هه می ب سهر یکدا هاتبو و خواری، ئینا گوت: خو زی من چو شریک بو خودایی خو چی نه کر بانه. ﴿٤٣﴾ وی چو دهسته که نه بوون ژ بلی خودی، دهه واری بی و هاریکاریا وی بکه ن، و وی ب خو زی پی چی نه دبوو به ره فانیی ژ خو بکه ت. ﴿٤٤﴾ نه ها دفی کراسیدا هاریکاری بهس ژ خودییه [که سی دی نه شیت هاریکاری بی بکه ت]، چیترین خه لات نهوه یی نهوه ددهت، و چیترین دویماهی که نهوه یا نهوه ددهت. ﴿٤٥﴾ بیژه وان هندی دنیا به وه کی ئافه کینه مه ژ نهسمانان ئینا بیته خواری، و ب فی ئافی گل و گیایی نه ردی هه می تیکراشین بوو، و پاشی بوو پویش و په له خ و پای به لافه کرو ته رابه را کر، و خودی ل سهر هه می تستان خودان دهسته لاته.

﴿٤٦﴾ مال و زاروځ په وشا ژيانا دنيايښته، و کار و کرياريت قهنج و گوهداريا خودي، بۆ ههوه ل دهف خودايي ته ب خيتر و ب هيقيترن. ﴿٤٧﴾ و بيژه وان روژا هم چيايان ژ بن دکهين، و توئهردی ناشکرا [بئي گر و چيا و کهند و کور] ديني، و هم وان ههميسان کوم دکهين، کهسي ژ وان ناهيلن. ﴿٤٨﴾ و ههمي پيڅه بهرانبهري خودايي ته ب ريز هاتنه راوهستاندن، ب راستي کا جارا ټيکي مه هوين چاوا دابون [رويس و پيخواس و سه رکول و بئي مال و زاروځ]، هوين و هسا جاره کا دی هاتنه بهر دهستي مه، ههوه هزر دکر هم چو ژفانان بۆ ههوه نادانين [ههوه هزر دکر قيامت نينه]. ﴿٤٩﴾ و کتيب [ييت کار و کرياريت وان] هاتنه دانان [نانکو همر ټيک ب سهر کار و کرياريت خو هلبوو]، فيجا وي روژي دي گونه هکاران بيني، وهختي هه کرياريت خو د کتيبدا دينن ژي دترسن، و ديژن: وهی خو ب سهری مه، ههوه چ کتيب؟ چو هویر و گر نينن هيلابن و تي بوري بيت و نه نشيښين، و ههر گونه هه کا وان دنياييدا کری

الْمَالِ وَالْبَنُونَ زِينَةُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَالْبَاقِيَةُ الصَّالِحَاتِ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ أَمْلًا ﴿٤٦﴾ وَتَوْمَ تُسْأَلُ الْجِبَالُ وَتَرَى الْأَرْضَ بَارِزَةً وَحَشَرْتَهُمْ فَلَمْ نُغَادِرْ مِنْهُمْ أَحَدًا ﴿٤٧﴾ وَعَرَضُوا عَلَىٰ رَبِّكَ صَفًّا لَقَدْ جِئْتُمُونَا كَمَا خَلَقْنَاكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ بَلْ زَعَمْتُمْ أَلَّنْ نَجْعَلَ لَكُمْ مَوْعِدًا ﴿٤٨﴾ وَوَضَعَ الْكِتَابَ فَتَرَى الْمُجْرِمِينَ مُشْفِقِينَ فَمَقَايِهِ يَقُولُونَ يَقُولْنَا أَمَّا هَذَا الْكِتَابُ لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً إِلَّا أَحْصَيْنَاهَا وَوَجَدُوا مَا عَمِلُوا حَاضِرًا وَلَا يَظُنُّ رَبُّكَ أَحَدًا ﴿٤٩﴾ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ كَانَ مِنَ الْجِنِّ فَفَسَقَ عَنْ أَمْرِ رَبِّهِ أَفَتَتَّخِذُونَهُ وَذُرِّيَّتَهُ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِي وَهُمْ لَكُمْ عَدُوٌّ بِئْسَ لِلظَّالِمِينَ بَدَلًا ﴿٥٠﴾ مَّا أَشْهَدُكُمْ خَلْقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَا خَلْقِ أَنْفُسِهِمْ وَمَا كُنْتُ مُتَّخِذَ الْمُضِلِّينَ عَضُدًا ﴿٥١﴾ وَيَوْمَ يَقُولُ نَادُوا شُرَكَائِيَ الَّذِينَ زَعَمْتُمْ فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُمْ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُم مَّوْبِقًا ﴿٥٢﴾ وَرَأَى الْمُجْرِمُونَ النَّارَ فَظَنُّوا أَنَّهُمْ مُوَافِعُوهَا وَلَمْ يَجِدُوا عَنْهَا مَصْرِفًا ﴿٥٣﴾

الْمُرْسَلِينَ

ديتن يا نفيسييه، و خودايي ته سته مي ل کهسي ناکهت. ﴿٥٠﴾ و بيژه وان، ده مي مه گو تسيه ملياکه تان بۆ ئاده مي هه رنه سوجده يي [سوجده يا ريز گرتني نه يا بهر ستن]، فيجا هه مي چونه سوجده يي [ئبلېس] تي نه بيت، هه و ژ هه جنه يان بوو، و ژ هه ري خودايي خو دهر کهفت، هه ري هوين وي و دوينده ها وي شويانا من بۆ خو دکه نه پشته فان، و هه دژميت هه وه، چ پيسه گو هورينه سته مکار دکه [وهختي خودي دهيلن و شهيتاني بۆ خو دکه نه پشته فان]. ﴿٥١﴾ من هه [ئبلېس و دوينده ها وي] ل سهر چيکرنا هه رد و هه سمانان نه حازر کربوون، و نه ل سهر چيکرنا وان ب خو ژي، و هه نه هوم يي هه ويت خه لکي د سهر دا ديهن، بۆ خو بکه مه هاريکار. ﴿٥٢﴾ و روژا [خودي] ديژيت: کا گازی وان هه فېشکان بکه نه هه ويت هه وه دکر نه هه فېشک بۆ من [کا دي فايده ي هه وه کهن و دي شين مه هه دي بۆ هه وه بکه ن!]، ئينا هه وار کر نه وان، به لي بهر سفا وان نه دان، و مه جهي هيلاکي [کو دوژه هه] پيخسته د نا فېهرا واندا. ﴿٥٣﴾ و گونه هکاران ناگر ديت و ل دهف وان بوو ټيقين و گومان نه ما، هه دي که فته تيدا و چو چاره بۆ خو نه ديتن کو وان ژي [ژ ناگري] بدهته پاش.

﴿٥٤﴾ و ب پراستی مه بۆ مروشان دئی قورئانیدا ژ ههمی رهنگان نموونه ئینایینه، بهلی مروف ژ ههمی تشتان پتریی مه ده پک و قاویش کی شه. ﴿٥٥﴾ و چو تشتی مروف ژ هندئی نه دانه پاش کو باوه ریسی بینن، و داخووا لیئورینی ژ خودایی خو بکه ن، پشتی راسته ریسی پیغه مبه ر و قورئان] بۆ وان هاتی، شه و نه بیت دویمه ایسا شه ویت به ری ب سه ری وان بهی ت، یان ژ ی ههمی رهنگیت ئیزایی ب ئاشکه رای بۆ وان بهین. ﴿٥٦﴾ و شه پیغه مبه ران ناهنرین شه گه ر بۆ هندئی نه بیت دا بیننه مزگینن و ئاگه دار که ر، و شه ویت گاوریو بین ب پویچیسی جره پری دکهن، دا هه قیسی پی بی هیز بکه ن و نه هیلن و بههن، و بهلگه و نیشانیت من [کو قورئانه] و ئیزایا پی هاتینه ترساندن ب ترانه وه درگرن. ﴿٥٧﴾ و ماک ی ژ وی سته مکار تره یی ب نشان و ئایه تیت خودی بیت شه شیره تکرن، پاشی پشتا خو بده تی [هزرا خو تیدا نه که ت و خو تی نه گه هینت]، و کریاریت ب دهستی خو کرین [ژ خرابی و گونه هان] ژ بیر بکه ت [هزرا خو د

دویمه ایسا و اندا نه که ت]. و دا د قورئانی نه گه هن، مه به رده ییت ئیخستینه سه ر دلیت وان، و مه که راتی و گرانی یا ئیخستیه د گو هیت و اندا، و شه گه ر داخووا وان بکه ی بۆ راسته ریسی ژ ی [باوه ریسی و قورئانی] شه و چو جا راسته ری نابن [چونکی نه هه قیسی دبینن، و نه گولی دبن، و نه تی دگه هن]. ﴿٥٨﴾ و خودایی ته گونه هژی به ر و خودان دلؤفانی شه، شه گه ر خودی ل وان گرتبایه ژ به ر شه و وان کری، دا له زلی ل ئیزادانا وان که ت، بهلی وان ژفانه کی یی هه ی [گاڤا هات]، وان چو جه نینن وان فهحه وینیت. ﴿٥٩﴾ شه شه شه و گوندن شه ویت مه د هیلاک برین ده می و ان سته م کری، و مه بۆ د هیلاک برنا وان ژفانه کی ئاشکه را دانا بوو [کهلی قوره شییان دویر نه دانن شه و اب سه ری وان هاتی، ب سه ری هه وه ژ ی بیت]. ﴿٦٠﴾ و بیژه وان وه ختی موو سایی گوئی شه خزه تکار ی خو شه دئ هنگی را وه سته مه تا دگه همه جهی تیکه لبوونا هه ردو ده ربایان، یان ژ ی وه خته کی در یژ، ب سالان شه دئ چم [هه تا بگه همه وی جهی]. ﴿٦١﴾ فیجا وه ختی گه هشتیه جهی تیکه لبوونا هه ردو ده ربایان، ماسیی خو ژ بیر کرن، فیجا [ماسیی وان] ریکا خو د ناف ده رباییدا گرت و چۆ .

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَذَا الْقُرْآنِ لِلنَّاسِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ وَكَانَ الْإِنْسَانُ أَكْثَرَ شِقْوَةٍ ۖ وَكَانَ النَّاسُ أَنْ يُؤْمِنُوا إِذْ جَاءَهُمْ الْهُدَىٰ وَيَسْتَغْفِرُوا رَبَّهُمْ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمْ سُنَّةٌ الْأَوَّلِينَ أَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ قُبُلًا ۖ وَمَنْ يُرْسِلِ الْمُرْسِلِينَ إِلَّا مُبْتَلِينَ ۖ وَمُنْذِرِينَ وَمُجَدِّلِينَ ۖ فَكْفَرُوا بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ وَاتَّخَذُوا آلِهَتِي وَمَا آتٰنَا مِنْهُنَّ إِلَّا لِيُذَكِّرُوا ۖ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذَكَرَ بَيِّنَاتٍ مِنْ رَبِّهِ فَأَعْرَضَ عَنْهَا وَلْيَسَىٰ مَا قَدَّمَتْ يَدَايَ إِنَّا جَعَلْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا ۖ وَإِنْ تَدْعُهُمْ إِلَى الْهُدَىٰ فَلَنْ يَهْتَدُوا إِلَّا أَيْدِيَّ ۖ وَرَبُّكَ الْغَفُورُ ذُو الرَّحْمَةِ لَوْ يُؤْخِذُكُم بِمَا كَسَبْتُمْ لَعَجَلَ لَهُمُ الْعَذَابَ ۖ بَلْ لَهُمْ مَوْعِدٌ لَنْ يَجْدُوا مِنْ دُونِهِ مَوْبِلًا ۖ وَتِلْكَ الْقُرَىٰ أَهْلَكْنَاهُمْ لَمَّا ظَلَمُوا وَجَعَلْنَا لِمَهْلِكِهِمْ مَوْعِدًا ۖ وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ لَا آتِيَكُمُ الْحَقُّ إِلَّا بِمَجْمَعٍ الْبَحْرَيْنِ أَوْ أَمْضَىٰ حَقًّا ۖ فَلَمَّا بَلَغَا مَجْمَعَ بَيْنَهُمَا نَسِيَا حَوْثَهُمَا فَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ سَرَبًا ۖ

﴿٦٢﴾ فَيَجَا وَهتئى ژ ویرى [جهى گه هشتا هردو دهريان] بۆرين، مووسايى گۆته خزمه تكارى خۆ، كا زادتى مه بينه، ب راستى مه زهحه ت دئى وهغهر خۆدا ديت. ﴿٦٣﴾ گۆت: دئته بيرا ته وهتئى ئەم ل بهر كه فرى پويشتين؟! من ماسى ل ویرى هئلا وژ بركر، وژ شهيتانى پئغه تر ژ بيرا من نه بر ئەز بئومه ته، وى ماسى [ئهوى مرى] رىكا خۆ ب ئاوايه كى عه جيب د ناف دهرياييدا گرت و چۆ. ﴿٦٤﴾ [مووسايى] گۆت: ئەها تشتى مه دئيا ئەفه بوو، فئيجا هردو ل دهوسا (شوپا) خۆ زفرينه فه. ﴿٦٥﴾ وهردو و كان بهنده بهك ژ بهنده يئى مه [خدر پئغه مبه ر] ديت، مه دلؤفانى ژ نك خۆ پى بر بوو [و تئگه هشتن و ئەقل ژ نك خۆ دابووى]، و مه ژ دهف خۆ فئىرى زانينه كى كرىبوو. ﴿٦٦﴾ [مووسايى] گۆت ئەرى دئ هئيل ئەز دگه ل ته بئم، بهلى تو وى زانينى نيشا من بدهيى يا نيشا ته هاتيه دان، كو بۆ من ببته ربه ر؟ ﴿٦٧﴾ گۆت: ب راستى تو نه شئى بئهنا خۆ د گه ل من فره ه بكه ي. ﴿٦٨﴾ و دئى چاوا بئهنا خۆ ل

فَلَمَّا جَاوَزَا قَالَ لِفَتْنَهُ إِنَّا عَادَيْنَا لَقَدْ لَقِينَا مِنْ سَفَرِنَا هَذَا نَصَبًا ﴿٦٢﴾ قَالَ أَرَأَيْتَ إِذْ أَوَيْنَا إِلَى الصَّخْرَةِ فَإِنِّي نَسِيتُ الْخُوتَ وَمَا أَتَسْمِينِيهِ إِلَّا الشَّيْطَانُ أَنْ أَذْكُرَهُ وَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ عَجَبًا ﴿٦٣﴾ قَالَ ذَلِكَ مَا كُنَّا نَبْغِ فَازْدَا عَلَىٰ عَاقِبَةِ إِهْمَا قَصَصًا ﴿٦٤﴾ فَوَجَدَا عَبْدًا مِنْ عِبَادِنَا آتَيْنَاهُ رَحْمَةً مِنْ عِنْدِنَا وَعَلَّمْنَاهُ مِنْ لَدُنَّا عِلْمًا ﴿٦٥﴾ قَالَ لَهُ مُوسَىٰ هَلْ أَتَيْتُكَ عَلَىٰ أَنْ تُعَلِّمَنِي مِمَّا عَلَّمْتَ رُسَدًا ﴿٦٦﴾ قَالَ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ﴿٦٧﴾ وَكَيْفَ تَصْبِرُ عَلَىٰ مَا لَمْ تُحِطْ بِهِ خُبْرًا ﴿٦٨﴾ قَالَ فَإِنِ سَجِدْتَ إِنَّ شَاءَ اللَّهُ صَابِرًا وَلَا أَعْصِي لَكَ أَمْرًا ﴿٦٩﴾ قَالَ فَإِنِ اتَّبَعْتَنِي فَلَا تَسْأَلْنِي عَنْ شَيْءٍ حَتَّىٰ أُحْدِثَ لَكَ مِنْهُ ذِكْرًا ﴿٧٠﴾ فَأُظْلَمَ لَقَا حَتَّىٰ إِذَا رَكِبَا فِي السَّفِينَةِ خَرَقَهَا قَالَ أَخَرَقْتَهَا لِتُغْرِقَ أَهْلَهَا لَقَدْ جِئْتَ شَيْئًا إِمْرًا ﴿٧١﴾ قَالَ أَلَمْ أَقُلْ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ﴿٧٢﴾ قَالَ لَا تُؤَاخِذْنِي بِمَا نَسِيتُ وَلَا تُرْهِقْنِي مِنْ أَمْرِي عُسْرًا ﴿٧٣﴾ فَأُظْلَمَ لَقَا حَتَّىٰ إِذَا لَقِيَا غُلَامًا فَاقْتَلَهُ قَالَ أَقْتَلْتُمْ نَفْسًا رَكِيَةً يَغَيِّرُ نَفْسَ لَقَدْ جِئْتَ شَيْئًا ثَكْرًا ﴿٧٤﴾

سهر تشته كى فرههكه ي، تو تئنه گهه ي و چو بۆ ته ل سهر نه هاتبته گۆتن؟ ﴿٦٩﴾ [مووسايى] گۆت: خودى چه زكه ت دئى من بينى بئفهره ه، و ئەز [د چو تشتاند] بئى ئەمرييا ته ناكم. ﴿٧٠﴾ گۆت: ئەگه ر ته خۆ دا د گه ل من، پسيارا چو تشتان ژ من نه كه، هه تا ئەز ب خۆ وى تشتى بۆ ته نه بئزم. ﴿٧١﴾ فئيجا هردو ب رى كه فتن، ده مئى ل گه ميبى سويار بووين، يى مووسا دگه ل، گه مى كونكر، [مووسايى] گۆتى: ته كونكر دا خه لكى تيدا بخه ندقيني؟! ب راستى ئەفه تشته كى مه زن بوو ته كرى. ﴿٧٢﴾ گۆت: ما من نه گۆتبوو ته ب راستى تو نه شئى بئهنا خۆ د گه ل من فره ه بكه ي؟ ﴿٧٣﴾ [مووسايى] گۆت: ل من نه گره تشتى من ژ بركرى، و بارى من هند گران نه كه كو ئەز نه شئيم د گه ل ته بهيم. ﴿٧٤﴾ فئيجا هردو چۆن هه تا بچويكه ك ديتين، ئينا [يى مووسا د گه ل] ئەو بچويك كوشت [مووسايى] گۆت: ئەرى ته چاوا مروؤه كى باقر و بئى گونه ه و نه د بهر كه سئيدا كوشت؟! ب راستى ئەفه تشته كى زيده خراب بوو ته كرى.

﴿۷۵﴾ قَالَ أَرَأَيْتَ لَكَ إِنْ لَمْ تُسْطِيعْ مَعِيَ صَبْرًا ۖ قَالَ إِنْ سَأَلْتُكَ عَنْ شَيْءٍ بَعْدَهَا فَلَا تُصَدِّقْنِي ۖ قَدْ بَلَغْتَ مِنْ لَدُنِّي عُذْرًا ۖ ﴿۷۶﴾ فَأَنْطَلَقَا حَتَّىٰ إِذَا أَتَىٰ أَهْلَ قَرْيَةٍ اسْتَطْعَمَا أَهْلُهَا فَأَبَوْا أَنْ يُصَيِّفُوهُمَا فَوَجَدَا فِيهَا جِدَارًا يُرِيدَانِ أَنْ يَقْضُوا قُلُوبَهُمَا ۖ قَالَا لَوْ شِئْنَا لَنَخَذَتْ عَلَيْهِ جَنَاحًا ۖ ﴿۷۷﴾ قَالَ هَذَا فِرَاقُ بَيْنِي وَبَيْنِكَ ۚ سَأُنَبِّئُكَ بِتَأْوِيلِ مَا لَمْ تَسْطِيعْ عَلَيْهِ صَبْرًا ۖ ﴿۷۸﴾ أَمَّا السَّفِينَةُ فَكَانَتْ لِمَسْكِينٍ يَعْمَلُونَ فِي الْبَحْرِ فَأَرَدْتُ أَنْ أَعِيبَهَا وَكَانَ وَرَاءَ هِمِّكَ بِأَحَدٍ كُلِّ سَفِينَةٍ غَصْبًا ۖ ﴿۷۹﴾ وَأَمَّا الْكُلْبُ فَكَانَ أَبُوهُمَا مُؤْمِنًا فَأَخَذَهُمَا مَالِكٌ طَعْنًا ۖ ﴿۸۰﴾ وَأَمَّا الْجِدَارُ فَكَانَ لِغُلَامَيْنِ يَتِيمَيْنِ فِي الْمَدِينَةِ وَكَانَ تَحْتَهُ كَنْزٌ لَهُمَا وَكَانَ أَبُوهُمَا صَالِحًا فَأَرَادَ رَبُّكَ أَنْ يَبْلُغَا أَشُدَّهُمَا وَيَسْتَخْرِجَا كَنْزَهُمَا رَحْمَةً مِن رَّبِّكَ ۖ وَمَا فَعَلْتُهُ ۖ عَنْ أَمْرِ ذَاكَ ۖ نَأْوِلُ مَا لَمْ تُسْطِيعْ عَلَيْهِ صَبْرًا ۖ ﴿۸۱﴾ وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْقَرْيَتَيْنِ ۖ قُلْ سَأَتْلُو عَلَيْكُمْ مِنْهُ ذِكْرًا ۖ ﴿۸۲﴾

﴿۷۵﴾ [یئ مووسا د گهل] گوت: ما من نه گوته ته تو نه شی بیهنا خو د گهل من فرهه بکه ی؟ ﴿۷۶﴾ [مووسایی] گوت: نه گهر من پشتی فی، پسیرا تشته کی دی ژ ته کر، هه فالینیا من نه که، و ب راستی تو ژ په خی منفه یی ده ستویردایی. ﴿۷۷﴾ ئینا جاره کا دی هه ردوکان، دارئ هه تا گه هشتینه گونده کی، خوارن ژ خه لکی گوندی خواستن، به لی خه لکی گوندی خوارن نه دا وان و میقان نه کرن. دیواره ک لی گوندی دیتن نیزیك بوو بهر پیت و ب سه ریکدا بهیت، ئینا [یئ مووسا د گهل] نهو دیوار راکر و دورستکر، [مووسایی] گوت: ته دشیا تو پاله تسیا خو وهر گری [ئانکو بلا ته تشته که بهر انبهری دورستکرنا دیواری وهر گرتایه، دا مه زی خوارنه ک بو خو پی کربایه، ژ خه لکی فی گوندی نان نه داییه مه و ئهم میقان نه کرین]. ﴿۷۸﴾ [خدری] گوت: نه ها نه شه و هختی ژیکفه بوونا من و تیه، [ژ نوی] نه ز دی بو ته رافه کرنا وان تشتان بیژم، نه ویت ته نه شیایی بیهنا خو ل سه ر فرهه بکه ی. ﴿۷۹﴾ هندی گه می بوو

یا هنده که بهلنگازان بوو د ده ریاییدا بو خو شول دکرن، من فیا نه ز ب عیب بیخم چونکی خوندکاره ک دریکا واندا بوو، هه ر گه مییه کا دورست و بی عیب هه بایه ب خورتی ژ خودانان دستاند [فیجا من فیا نه ز کون بکه م، دا بینیت یا کونه و ب کیرنا هیت]. ﴿۸۰﴾ و هندی بچویک بوو، ده بیاییت وی د خودان باوهر بوون، نه م ترسیاین [وهختی مه زن دبیت] ده بیاییت خو ب خرابیا خو بهر ب گاوری و سه رداچو نیقه بهت [هندي هند چه ژئ دکرن]. ﴿۸۱﴾ فیجا مه فیا، خودایی وان، شوینا وی بچویکی، بچویکه کی چیر و باقرتر و دلوفانتر بده ته وان. ﴿۸۲﴾ و هندی دیوار بوو، یئ دو بچویکیت سیوی بوو ژ خه لکی باژیری، و گه نجخانه یه کا وان هه ردو سیویان دبن وی دیوار یقه بوو، و بابی وان زی یئ راستکار و قه نج بوو، فیجا خودایی ته فیا [نه ز دیواری وان دورست بکه م] هه ردو بچویک بگه هه تمامیا عه قلی خو، و گه نجخانه یا خو ده ریخن، نه شه دلوفانییه که ژ خودایی ته ب وان بری، و من نه ف تشته ژ ده ف خو نه کرینه، و نه قه یه رافه کرنا تشتی من کری و ته نه شیایی بیهنا خو ل سه ر فرهه بکه ی. ﴿۸۳﴾ [هه ی موحه مه د] نهو پسیرا خودانی پوژ هه لات و پوژ نا فیایی [زیلقه رنه نیی] ژ ته دکن [کا کی بوو، و چیرو کا وی چاوا بوو؟]، بیژه: نه ز دی بو هه وه د راستا ویدا قورئانی خوینم.

﴿٨٤﴾ و ب راستی مه تهو د ئه ردیدا ب هیز و شیان ئیخستبوو [چاوا بقیئت وئ د ئه ردیدا بکەت]، و [دا بگه هیتە ئارمانجا خو] مه ههمی ریکت زانین و شبانی دابوونئ. ﴿٨٥﴾ فئيجا [دا بگه هیتە روژ ئافایی] ریکهک گرت [و چۆ]. ﴿٨٦﴾ هەتا گه هشتیه جهی ئافابوونا روژئی، دیت روژ د کانیه کا ته قنهره شیدا ئافا دبیت، و مله تهک ل ویرئ دیت، مه گۆت: نهی زلیقهر نهین یان وان ب ئیزا بکوژه، یان ژى چاک و نهرم به د گهل وان [و هیدی هیدی و ب خویشی وان بینه سهر ریکا راست]. ﴿٨٧﴾ [زلیقهر نهینى] گۆت: هندى تهو ه یى ستهم کرى [هه ئیشک بو خودئ چیکرىن] تهم دئ وى ب ئیزا کوژین، پاشى تهو دئ ب بال خودایى خو فقه ئیتنه زفراندن، و [خودایى وى] ئیزایه کا زیده و دژوار و نه دیتی [که سى نه دیتی] دئ ده ته بهر وان. ﴿٨٨﴾ و بهلى ههر که سى باوهریى بینیت و کار و کریارىت قهنج و راست بکەت، خه لاتى وى به حه شته و تهم ژ رهخى خو فقه دئ فهرمانیت ساناھى لئ کهین [ئانکو تهم بارئ وى گران ناکهین و ل سهر ب زه همت نائىخین].

إِنَّا مَكِّنَّا لَهُ فِي الْأَرْضِ وَآيَاتِنَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ وَسَبَّحْتَ سَبَّحًا ۖ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَغْرِبَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَغْرُبُ فِي عَيْنٍ حَمِئَةٍ ۖ وَوَجَدَهَا عِنْدَ قَوْمٍ فَلَتَأْيِدَ الْقُرْنَيْنِ ۖ إِنَّمَا أَنْ تُعَذِّبَ وَإِنَّمَا أَنْ تَتَّخِذَ فِيهِمْ حُسْنًا ۖ قَالَ إِنَّمَا مِنْ ظِلٍّ فَسَوْفَ نُعَذِّبُهُ ۖ ثُمَّ يُرَدُّ إِلَىٰ رَبِّهِ ۖ فَيُعَذِّبُهُ عَذَابًا نَكِرًا ۖ وَإِنَّمَا مِنْ آتٍ مِنْ عَمَلٍ صَالِحٍ فَلَهُ جَزَاءٌ الْحُسْنَىٰ ۖ وَسَنَقُولُ لَهُ مِنْ أَمْرٍ يُنْصَرُّ ۖ ثُمَّ اتَّخَذَ سَبَّحًا ۖ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَطْلِعَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَطْلُعُ عَلَىٰ قَوْمٍ لَمْ يَجْعَلْ لَهُمْ مِنْ دُونِهَا سَبِيلًا ۖ كَذَلِكَ وَقَدْ أَحَطْنَا بِمَا لَدَيْهِ خُبْرًا ۖ ثُمَّ اتَّخَذَ سَبَّحًا ۖ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ بَيْنَ السَّدَّيْنِ وَجَدَ مِنْ دُونِهِمَا قَوْمًا لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ قَوْلًا ۖ قَالُوا إِنَّا الْقُرْنَيْنِ ۖ إِنَّا يَا جُوجُ وَمَاجُوجُ مُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ ۖ فَهَلْ نَجْعَلُ لَكَ خَرْجًا عَلَىٰ أَنْ تَجْعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ سَدًّا ۖ قَالَ مَا مَكِّنِّي فِيهِ رَبِّي خَيْرٌ فَأَعِينُونِي بِقُوَّةٍ أَجْعَلْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ رَدْمًا ۖ إِنِّي وَبَرُّ الْوَدَّاعِ ۖ حَتَّىٰ إِذَا سَاقَوْا بَيْنَ الصَّدَفَيْنِ قَالَ لَأَنْفُخُ نَافِثًا ۖ إِذَا جَعَلَهُ نَارًا ۖ قَالَ ءَأَتُونِي أُفْرِغَ عَلَيْهِ قِطْرًا ۖ فَمَا أَصْطَعُوا أَنْ يُظْهِرُوهُ وَمَا أَصْطَعُوا لَهُ ۖ نَقْبًا ۖ

﴿٨٩﴾ و [دا بگه هیتە روژه لاتى] ریکهک گرت [و چۆ]. ﴿٩٠﴾ هەتا گه هشتیه جهی ده ستيكى [تهولى] روژ لئ ددهت، ل ویرئ روژ دیت، ل سهر مله تهکی ده لیت مه چو بو وان چئ نه کربوو کو روژ ل وان نه دت [بئ جلک و بئ ئافاهی بوون]. ﴿٩١﴾ وهسا [کاچ ب سهرئ خه لکئ روژ ئافایی ئینا، تهو ب سهرئ خه لکئ روژه لاتى ژى ئینا، یى باوهرى ئینای هینا، و یى گاورد بووى و ل سهر گاورییا خو مای کوشت] و ب راستی مه ئاگه هژ هه میى هه بووچ تهوئ هه ی وچ تهوئ دهاته کرن. ﴿٩٢﴾ پاشى ریکهک گرت [و چۆ]. ﴿٩٣﴾ هەتا گه هشتیه د نأقه را دو چیاپاندا، ل ویرئ مله تهک دیت چو زمان نه دزانین [یى وان ب خو نه بایه]. ﴿٩٤﴾ وان گۆت: هه ی زلیقهر نهین یه ئجووچ و مه ئجووچ خرابیى د ئه ردئ مه دا دکهن، ته گهر تهم پشکه کئ ژ مالى خو بو ته بدانین، تو دئ د نأقه را مه و واندا نأقه ره کئ چیکه ی؟ ﴿٩٥﴾ [زلیقهر نهینى] گۆت: تهو مال و ملک و شیانا خودایى من داییه من، ژ وئ پشکا هوین ژ مالى خو بو من دئىخن چیتره، فئيجا ب هیزئ [ب زه لمان و ئالافان] هاری من بکهن، داد نأقه را هه وه و واندا نأقه و سکره کئ موکوم چیکه م. ﴿٩٦﴾ قه د و پرتیت ئاسنى بو من بینن [فئيجا تهو قه د و پرت د ئیقه کا هه ردو ره خاندا دانانه سهر ئک]، هه تا هه ردو ره خه گه هاندینه ئیک [پاشى زلیقهر نهینى] گۆته [وان]: ب کویره هان پفکه نئ و ئاگرى خو ش بکهن [وان ژى ئاگر خو ش کر هه تا ئاسن سوژ بووی] و بووییه ئاگر [زلیقهر نهینى] گۆت: سفرئ حه لیایى بو من بینن دا دارئزه مه سهر. ﴿٩٧﴾ [فئيجا نأقه و سکره کئ زیده موکوم و قايم د نأقه را واندا چیکر] وان نه شیا د سهر را بهیئ [هندى یى بلند بوو]، و نه شیان کون بکهن ژى [هندى یى قايم بوو].

الجزء

قَالَ هَذَا رَحْمَةٌ مِنْ رَبِّي فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ رَبِّي جَاءَهُ دَكَّاءٌ وَكَانَ وَعْدُ رَبِّي حَقًّا ۝ وَتَرَكَآهُمْ يَوْمَئِذٍ مَوَّجٌ فِي بَعْضٍ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ ۝ فَجَمَعْنَاهُمْ جَمْعًا ۝ وَعَرَضْنَا جَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ لِلْكَافِرِينَ عَرْضًا ۝ الَّذِينَ كَانَتْ أَعْيُنُهُمْ فِي غِطَاءٍ عَنْ ذِكْرِي وَكَانُوا لَا يَسْتَطِيعُونَ سَمْعًا ۝ أَفَحَسِبَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ يَتَّخِذُوا عِبَادِي مِنْ دُونِي أَوْلِيَاءَ إِنَّا أَعْتَدْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ نُزُلًا ۝ قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالًا ۝ الَّذِينَ ضَلَّ سَعْيُهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ يُحْسِنُونَ ۝ أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا ۝ أُولَئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَلِقَائِهِ فَحَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فَلَا نُقِيمُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَزَنًا ۝ ذَلِكَ جَزَاءُ الْوَهَّابِ ۝ يَمَّا كَفَرُوا وَاتَّخَذُوا آلَ بَنِي رَسُولِهِمْ هُزُلًا ۝ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَانَتْ لَهُمْ جَنَّاتُ الْفِرْدَوْسِ نُزُلًا ۝ خَالِدِينَ فِيهَا لَا يَبْتَغُونَ عَنْهَا حَوْلًا ۝ قُلْ لَوْ كَانَ الْبَحْرُ مَدَادًا لَكُمَّتْ رَبِّي لَنَفِدَ الْبَحْرُ قَبْلَ أَنْ يَنْفَدَ كَلِمَتُ رَبِّي وَلَوْ جِئْنَا بِمِثْلِهِ مَدَدًا ۝ قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُوحَى إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُ الْبَشَرِ أَحَدٌ فَقَدْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا ۝

﴿٩٨﴾ [زېلقره نه پښی] گوت: تهغه [مه خسه د نهف نافېره] دلوقاڼیسه که ژ خودایي من، گاغا وه ختی ژفانی خودایي من [ب هه پفتا وی] هات، خودایي من دی د گهل نه ردی دهشت کهت، ب راستی ژفانی خودایي من [ب هه پفتا فی نافېرئ و دهر کهفتنا یه ئجوج و مه ئجوجان] راسته و هه ردی ئیت. ﴿٩٩﴾ و د وی پوژیدا [پوژا دهر کهفتنا یه ئجوج و مه ئجوجان یان پوژا قیامه تی] ثم دی هیلین مروف وهکی پیلیت دهریایي ب ناف تیک بکهفن، و بوقا دووی هاته لیدان [مه همی ساخکرن] و مه همی پیکفه کو مکرن. ﴿١٠٠﴾ و د وی پوژیدا [پوژا ثم وان هه میان کو م دکهین، کو پوژا قیامه تییه] دی دوزه هی بو گاوران بهر چافکهین و نیشا وان دهین. ﴿١٠١﴾ نه ویت چاقیت وان، ژ برئیان و تیگه هشتا بهلگه و نیشانیت من، گرتی و په رده ل سهر، و نه دشیان گوهداریا قورناتی بکهن. ﴿١٠٢﴾ نه ری نه ویت گاوروبوین هزرکرن کو نه و دی شین بهنده بییت من [ملیا کهت و عیسا پیغه مبه ری و شهیتانان] شوینا من که نه پشته فان بو

خو، ب راستی مه دوزه ه بو گاوران یا کریسه وار گهه. ﴿١٠٣﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه: نه ری بیژه مه هه وه [گهی مرو فان] کا کی ژ هه میان پتر د کریاریت خودا د خوساره تن؟ ﴿١٠٤﴾ [نه و نه و] نه ویت کار و کریاریت وان د ژیانا دنیاییدا [ب گاوریی] پویچ بووین، و نه و ل وی هزری بوون کو قهنجی بو و وان دکر. ﴿١٠٥﴾ تهغه نه و نه ویت باوهری ب نیشان و بهر هه مبه ربوونا خودی نه ئینایین، قینجا [ژ بهر هندئ] کار و کریاریت وان پویچ بوون، [دیسار بهر فی چهنندی] پوژا قیامه تی ثم چو قه در و قیامه تی بو وان نادانین. ﴿١٠٦﴾ تهغه جزایي وان دوزه هه ژ بهر باوهری نه ئینانا وان، و یاریپیکرنا وان ب نیشان و بهلگه و پیغه مبه ری من. ﴿١٠٧﴾ ب راستی نه ویت باوهری ئینایین و کار و کریاریت قهنج کریین، به حهشتا فیردوس بو وان وار گه هه. ﴿١٠٨﴾ ههروهه ردی تیدا بن، و نه فین ژئ دهر کهفنه جهه کی دی. ﴿١٠٩﴾ بیژه: نه گهر دهریا بینه حوبر بو به یقیت خودایي من [و بی بینه نفیسین]، دی ئاغا دهریا یان ب دویماهی ئیت بهری به یقیت خودایي من ب دویماهی بین، و نه گهر هندی وان ژئ بینه سهر هه ردی ب دویماهی ئین، و په یقیت خودایي من ب دویماهی نائین. ﴿١١٠﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه: نه ز ری مروقه کم وهکی هه وه، و هجی بو من دتیت، کو ب راستی خودایي هه وه خودایه کی ب تنییه، قینجا هه که سی خه لاتئ خودی یقیت و ژئزایا وی برتسیت و ل هیقییا بهر هه مبه ربوونا خودی بیت، بلا کار و کریاریت قهنج بکهت، و که سی نه که ته هه فیکد د پهرستنا خودایي خودا.

﴿١٢﴾ هه ی یه حیا قی کتیی [کو ته وراته] ب هیز و رژد وهر بگره و حوکی پی بکه، و ههر ژ بچویکاتی مه عقل و تیگه هشتا ته وراتی دابوویی. ﴿١٣﴾ و مه ژ دهف خو دلوقانی پی بریوو، و دابوویی [کویی دلوقان بیت بو دهیابیئت خو و خه لکی]، و مه ئه و پاقر و پرور کر، و ئه و ب خو ژ ی یی پاریزکار بوو. ﴿١٤﴾ و یی باش بوو بو دهیابیئت خو، و خو مه زن نه دکر و یی نه گوهدار نه بوو. ﴿١٥﴾ و سلاف ل سهر بن پوژا بووی، و پوژا دمریت، و پوژا پشتی مرنی زیندی دبیته فه. ﴿١٦﴾ [هه ی موحه مه د] تو د قی قورئانیدا به حسی مریه می بکه، ده می خو ژ مروفتی خو فه ده رکری، و پوژه لاتا مزگه قتی [قودسی] بو خو کریه جه [دا عبادتی تیدا بکه ت]. ﴿١٧﴾ قیجا وی پهرده یه ک ئیخسته د نافیهره خو و واندا، مه جبریل هنارته دهف، و خو بو ئینا سهر رهنگی مروفه کی دورست. ﴿١٨﴾ [ئینا مریه می گوت] نه ز خو ب خودی ژ ته دپاریزم، نه گهر تو ئه و بی یی ژ خودی برسی [نیزیکی من نه به].

﴿١٩﴾ [جبریلی] گوت: ب راستی نه ز بهس هنار تیپی خودایی تمه [نه ز یی هنار تیم] دا کو ره کی پاک و پاقر بده مه ته. ﴿٢٠﴾ [مریه می] گوت: چا وادی من کو ره کی بیت، و هه تا نوکه که سی دهستی خو نه کریه من [که س نیزیکی من نه بوویه]، و نه ز ب خو ژ ی نه یا ده همن پیس؟! ﴿٢١﴾ گوت: هوسا خودایی ته چه ز کریه [ته بچویک هه بیت بیی شوی بکه ی و بیی که س دهستی خو بکه ته ته]، و گوت: نه فه ل بهر خودایی ته تشته کی ب سانا هیه [ئه م هوسا دی وی دین]، دا بکه ی نه نیسانه ک [ل سهر شیان و دهسته لاتنارییا خو] بو مروژان، و دا بکه ی نه دلوقانییه ک ژ مه [ههر بو مروژان]، و نه ف تشته خودی چه ز کریوو، و دا ههر ئیت. ﴿٢٢﴾ قیجا [مریه م] ب حال که فت، قیجا ژ بهر هندی چو جهه کی دویر. ﴿٢٣﴾ قیجا ژانیت بچویکبونی، به ری وی دا قورمی دارقه سپی [ههر وه کی دفا خو ب تشته کیفه بگریت] و گوت: خوژی نه ز به ری قی مریه م، و تشته کی بی قیمه ت و هافیتی بامه و هاتبامه ژ بیر کرن [نه کو نه فه ب سهری من هاتبایه]. ﴿٢٤﴾ قیجا [وه ختی نه ف ئاخفتنه گوتی و هوسا ب خه م که قتی] [جبریلی یان عیسای] د بنقه گازی کری، خه می نه خو، خودایی ته جو که کا ئافی یا ئیخستییه بن ته. ﴿٢٥﴾ و قورمی دارقه سپی ب نک خو فه به ئینه، (رطه ب) یت ته ر و گه هشتی دی ب سهر ته دا وهر یین [و دا بزانت خودی که ره ما د گهل کری و خه میت وی سفک بین کانیا ئافی ل دهف ده ریخست و جو ک ژی دجو، و قورمی دارا هشک شینکر و ئینا به ری، و ب هه ژانانا وی و ئه و ب خو لا اواز، (رطه ب) ژئی وهراندن].

﴿٣٦﴾ فَيَجِئَا [و ان رۆتە بان] بخۆ و [وئى ئافى] فەخۆ،
 و چافىت تە بلا [ب وى بچويكى كو عيسايە] رۆن
 و گەش بىن، و بلا دلى تە پى خوۆش بىت، و ئەگەر
 تە مروفەك دىت، بىژە: ب راستى من بو خودايى
 دلۆفان نەزرا دايى، ئەز ژ خەلكى يا ب رۆزى بىم
 و نە ئاخىقم، فَيَجِئَا ئەفرو ئەز چو مروفان نا ئاخىقم.
 ﴿٣٧﴾ فَيَجِئَا پاشى [مەريەمى] بچويكى خوۆ هەلگرت،
 و ئىنا دەف مروفىت خوۆ [ملەتى وئ بەر سىنگى وئ
 گرت] و گۆتن: هەى مەريەم ب سويند تە تشەكى
 زىدە خراب و نەبووى، يى كرى. ﴿٣٨﴾ هەى
 خویشكا هاروونى نە بابى تە پى خراب بوو، و نە
 دەيكا تە يا دەهەن پىس بوو. ﴿٣٩﴾ فَيَجِئَا [مەريەمى]
 ئىشارەت كره عيسايى، گۆتن: ئەم چاوا د گەل
 بچويكه كى سافا د لاندكىدا باخفين. ﴿٤٠﴾ [عيسايى]
 گۆت: ئەز بەندەيى خودىمە، ئنجىلا دايىيە من،
 و ئەز يى كرىمە پىغەمبەر [ئانكو خودى يا بو من
 نقيسى، ئنجىلى بدەتە من و من بكە تە پىغەمبەر].
 ﴿٤١﴾ و ئەز يى پىروژ كرىم ئەز ل كىفە بىم، و ئەمرى

فَكُنِي وَأَشْرَبِي وَقَرِي عَيْنًا فِيمَا تَرَيْنِ مِنَ الْبَشَرِ أَحَدًا فَقُولِي
 إِنِّي نَذَرْتُ لِلرَّحْمَنِ صَوْمًا فَلَنْ أَكَلِمَ الْيَوْمَ إِنْسِيًّا ۖ فَأَتَتْ
 بِهِ قَوْمَهَا تَحْمِلَةً قَالُوا بِمَرْمَرٍ لَقَدْ جِئْتِ شَيْئًا فَرِيًّا ۖ
 يَأْتُكَ هَهُنَا مَا كَانَ لُوكَ أَمْرًا سَوًّا وَمَا كَانَتْ
 أُمُّكَ بَغِيًّا ۖ فَأَشَارَتْ إِلَيْهِ قَالُوا كَيْفَ نَكَلُمُ مَنْ كَانَ فِي
 الْأَمْنِ صَيِّبًا ۖ قَالَ إِنِّي عَبْدُ اللَّهِ آتَنِي الْكِتَابَ وَجَعَلَنِي
 نَبِيًّا ۖ وَجَعَلَنِي مُبَارَكًا أَيْنَ مَا كُنْتُ وَأَوْصَانِي بِالصَّلَاةِ
 وَالزَّكَاةِ مَا ذُمْتُ حَيًّا ۖ وَبَرًّا بِوَالِدِي وَلَمْ يَجْعَلْنِي
 جَبَّارًا سَفِيًّا ۖ وَالسَّلَامُ عَلَيَّ يَوْمَ وُلِدْتُ وَيَوْمَ أَمُوتُ
 وَيَوْمَ أُبْعَثُ حَيًّا ۖ ذَلِكَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ قَوْلَ الْحَقِّ
 الَّذِي فِيهِ يَمْتَرُونَ ۖ مَا كَانَ لِلَّهِ أَنْ يَتَّخِذَ مِنْ وَلَدٍ سُبْحَنَهُ
 إِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ۖ وَإِنَّ اللَّهَ رَبُّكُمْ
 فَأَعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ۖ فَاخْتَلَفَ الْأَحْزَابُ مِنْ
 بَيْنِهِمْ قَوْلَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ مَّشْهَدٍ يَوْمَ عَظِيمٍ ۖ أَسْمِعْ بِهِمْ
 وَأَبْصِرْ يَوْمَ يَأْتُونَنَا لَكِنِ الظَّالِمُونَ الْيَوْمَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ۖ

من يى ب نقيژ و زەكاتى كرى، هندی ئەز يى ساخ بىم. ﴿٣٢﴾ [ديسا ئەمرى من يى كرى] ئەز بو دەيكا
 خوۆ يى باش بىم [وقەدرى وئ بگرم]، و ئەز نەكرىمە خوۆمەز نكەر و نە گوهدار، و ئەز ژ پەها خوۆ بى
 هيقى نەكرىمە. ﴿٣٣﴾ سلافل سەر من بىن، پۆزا ئەز بوویم و پۆزا ئەز دىرم، و پۆزا پىشتى مرنى زىندى
 دىمەفە. ﴿٣٤﴾ ئەفەيە راستىيا عيسايى كورپى مەريەمى [نە ئەوا فەلە دىيژن]، و ئەوا ئەو تىدا ب گۆمان.
 ﴿٣٥﴾ نە شايى (لائقى) خودىيە كورپەك هەبىت [وى باكى ب كەسى نىنە]، ئەو [ژ شان گۆتنان] يى پاقۆه،
 ئەگەر كار و فەرمانەك فیا، دى بىژىتى هەبە دى بىت. ﴿٣٦﴾ ب راستى خودى خودانى من و هەو يە، فَيَجِئَا
 وى پەريسن، ئەفەيە پىكا راست. ﴿٣٧﴾ بەلى پىشتى عيسايى، دەستەك و كۆمىت [ئىسرائىليان] د راستا ویدا،
 ژىك جودا بوون [هەرىكى تشەك دگۆت، هەندەكان كره خودى ب خوۆ، و هەندەكان كره كورپى خودى،
 و هەندەكان كره ئىك ژ سى خودىيان، هەندەكان دەيكا وى ب دەهەن پىسىي گونەهكار كر]، فَيَجِئَا ئىزا و
 نەخۆشى بووان بىت ئەو پىت بى باوهر ژ دىتار پۆزەكان مەزن [كو پۆزا قىامەتییە]. ﴿٣٨﴾ پۆزا دىتە دەف
 مە [كو پۆزا قىامەتییە] چەندە باش گولئ دىن و چەندە باش دىنن، بەلى سەمكار ئەفرو [دفى دنيايیدا] د
 بەرزەبوونەكا ئاشكەرەدادنە.

﴿٣٩﴾ [هه ی موحه مه د] تو وان ژ پوژا که سه ری و زیده به شیانایی بترسینه [پوژا خراب ل سهر خرابیسیا خو به شیان دبیت، و باش ل سهر کیمیا باشییا خو به شیان دبیت]، پوژا حسیب ب دویا هیك دبیت [پوژا به حه شتی دچنه به حه شتی و دوزه هی دچنه دوزه هی]، و به لی شه و [ژ فی پوژئی] دبئی ئاگه هن، و باوهریسی پئی ناینن. ﴿٤٠﴾ ب راستی شه م دئی یینه ویرسیته شه ردی و هندی ل سهر شه ردی، [و ژ بلی مه که س نامینیت] و هه می دئی ب بال مه شه زقپن. ﴿٤١﴾ [هه ی موحه مه د] تو د فی قورئانیدا به حسیی سهر هاتیسیا ئیبراهیمی بکه، ب راستی شه و پیغه مبه ره کی زیده راستیژ بوو [یان زیده باوهری ب ئایه تیت خودی هه بوو]. ﴿٤٢﴾ ده می گوتیسه بابی خو، بابو تو بوجی وی دیهریسی، یی نه گولی دبیت و نه دبیتیت و نه نشیت ته ژ چو تشتی بی منهت بکهت [ئانکو نه نشیت چو ژ ته بده ته پاش]؟! ﴿٤٣﴾ بابو، ب راستی شه و زانین یا بو من هاتی [کو وه حییه] بو ته نه هاتیسه، فئججا گو هی خو بده من و ل دویف من و هره، شه دئی

به ری ته ده مه ری که کا راست یا بی کیماسی. ﴿٤٤﴾ بابو گو هی خو نه ده شه یتانی، و بوتان نه په ریسه، ب راستی شه یتان شه وه یی نه گوهداریسیا خودایی دلوفان کری. ﴿٤٥﴾ بابو ب راستی شه دترسم ئیزایه ک ژ نک خودایی دلوفان، ته به نگیشت، فئججا ژ بهر هندی بیسه هه فال و تاگری شه یتانی. ﴿٤٦﴾ [بابی وی گوتی]: هه ی ئیبراهیم شه ری تو به ری خو ژ په رستییت من و هردگری؟! نه گهر شه فا تو دبئی تو نه هیلی، شه دئی ته ب بهران کوژم، و وه خته کی دریژ ری من بهیله. ﴿٤٧﴾ [ئیبراهیمی] گوت: سلا ل سهر ته بن [ب خاترا ته]، شه دئی داخوازا لینه گرتنی بو ته ژ خودایی خو که م، خودایی من زیده خیر و که ره م، یت دگه ل من کرین، و زیده چا فدیریسیا من یا کری. ﴿٤٨﴾ و شه دئی خو ژ هه وه و یت هوین ژ بلی خودی دیهریسن، دویرئخیم و ده مه پاش، و شه دئی دوعایی ژ خودایی خو ب تنی که م [و وی ب تنی په رتسم]، هیقی دکه م شه زب گازیکرنا خودایی خو بی هیقی نه بم. ﴿٤٩﴾ فئججا ده می ئیبراهیم، شه و شه ویت وان ژ بلی خودی دیهرستن هیلایین، مه ئیسحاق [کو ری وی] و یه عقوب [نه فیسی وی] دانئ، و مه هه می ژری کر نه پیغه مبه ر. ﴿٥٠﴾ و مه ژ دلوفانیسیا خو خیرت دنیا یی و ئاخره تی دانه وان، و مه نائی وان ب قه نجی و سهر فهازی دناف خه لکیدا هیلا [کو هه می ئایین ب باشی به حسیی وان دکه ن]. ﴿٥١﴾ و د فی قورئانیدا به حسیی موسایی بکه، ب راستی شه و یی بزاره بوو، و شه و پیغه مبه ریت مه زن بوو.

وَأَنذَرَهُمْ يَوْمَ الْحَسْرَةِ إِذْ قُضِيَ الْأَمْرُ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ وَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۚ إِنَّا كُنَّا نُرِثُ الْأَرْضَ وَمَنْ عَلَيْهَا وَإِنَّا يُرْجَعُونَ ۖ
وَأَذْكُرُ فِي الْكِتَابِ إِبْرَاهِيمَ إِذْ كَانَ صَاحِبَ نَبِيًّا ۖ إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ
يَتَّبِعْ لِمَ يُعْبَدُ مَا لَا يَسْمَعُ وَلَا يُبْصِرُ وَلَا يُغْنِي عَنْكَ شَيْئًا ۚ
يَتَّبِعْ إِنِّي خَدَّاءٌ مِنْ الْعَالَمِينَ مَا يُؤْتِيكَ فَاتَّبِعْنِي أَهْدِكَ صِرَاطًا
سَوِيًّا ۖ يَتَّبِعْ لَا تَعْبُدِ الشَّيْطَانَ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلرَّحْمَنِ
عَصِيًّا ۖ يَتَّبِعْ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يُبَدِّلَ عَذَابِي مِنَ الرَّحْمَنِ
فَتَكُونَ لِلشَّيْطَانِ وَلِيًّا ۖ قَالَ أَأَرَاغِبُ أَنْتَ عَنْ ءَالِهَتِي
يَا إِبْرَاهِيمُ لِمَ تَزِدُ بُحْبُوحَتَهُمْ فَاصْبِرْ إِنَّكَ بِبَصَرِ الْمُنَظِّرِينَ ۖ قَالَ
سَلَّمَ عَلَيْكَ مَا يَتَّبِعُ لَكَ رَبِّي ۖ إِنَّهُ كَانَ بِي حَفِيًّا ۖ
وَأَعِزُّ لَكُمْ وَآلَكُمْ وَمَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَأَدْعُوا رَبِّي عَسَىٰ أَلَّا
أَكُونُ بِدَعَاؤِكُمْ شَقِيًّا ۖ فَلَمَّا أَغْوَيْنَاهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِنْ
دُونِ اللَّهِ وَهَبْنَا لَهُمُ الْإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَكُلًّا جَعَلْنَا نَبِيًّا ۖ
وَوَهَبْنَا لَهُمُ مِنْ رَحْمَتِنَا وَجَعَلْنَا لَهُمْ لِسَانَ صِدْقٍ عَلِيًّا ۖ
وَأَذْكُرُ فِي الْكِتَابِ مُوسَىٰ إِذْ كَانَ مُخْلَصًا وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا ۖ

﴿۵۲﴾ و مه ژ ره خئی راستی بی چیا بی (طور) گازی کری، و مه نیزیکی خو کر [نیزیکیا پیک و پایه یی، نه نیزیکیا جهی] هتا مه ناخفتی، و وی گول ناخفتنا مه بووی. ﴿۵۳﴾ و مه ژ دلوفانی و کهره ما خو برایی وی هاروون د گهل کره پیغه مبه ر. ﴿۵۴﴾ و د فی قورئانیدا به حسنی ئیسما عیل پیغه مبه ر بکه، ب راستی ته ویی په بیان راست بوو و پیغه مبه ر بوو. ﴿۵۵﴾ وی ته مرئی مالا خو ب نفیژ کرن و زه کاندانی دکر، و تهو ب خو ژ ی ل دهف خودایی خو جهی رازیوونی بوو. ﴿۵۶﴾ و تو د فی قورئانیدا به حسنی ئدریس پیغه مبه ر بکه، ب راستی تهو پیغه مبه ر کئی زیده راستگو بوو. ﴿۵۷﴾ و مه تهو هلدا جهه کئی بلند. ﴿۵۸﴾ ته فه [پیغه مبه ریت بۆرین] تهو پیغه مبه رن تهو یت خودی کهره ما خو د گهل کری، تهو یت ژ دوینده ها ئاده می و ژ وان تهو یت د گهل نوح پیغه مبه ر پارکین [د گه میدا]، و تهو یت ژ دوینده ها ئبراهیمی و ژ دوینده ها یه عقووی و ژ وان تهو یت مه راسته ریکرین و هه لبرارتین، هه ر وه ختی ئایه یتت خودایی دلوفان ل

شجده
طه
الجزء
السادس
عشر

وَدَّيْنَهُ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ الْأَيْمَنِ وَقَرَّبَهُ نَجِيًّا. ﴿۵۲﴾ وَوَهَبْنَا لَهُ مِنْ دُونِ ذَلِكَ نَجِيًّا. ﴿۵۳﴾ وَأَذْكُرُ فِي الْكِتَابِ إِبْرَاهِيمَ إِذْ كَانَ صَادِقَ الْوَعْدِ وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا. ﴿۵۴﴾ وَكَانَ يَأْمُرُ أَهْلَهُ بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ وَكَانَ عِنْدَ رَبِّهِ مَرْضِيًّا. ﴿۵۵﴾ وَأَذْكُرُ فِي الْكِتَابِ إِدْرِيسَ إِذْ قَالَ كَانَ صِدِّيقًا نَبِيًّا. ﴿۵۶﴾ وَرَفَعْنَاهُ مَكَانًا عَلِيًّا. ﴿۵۷﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ مِنْ دُونِ آدَمَ وَمِنْ حَمَلَتَا مَع نُوحٍ وَمِنْ ذُرِّيَةِ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَمِنْ هَاجِلَاتِ إِبْرَاهِيمَ إِذْ أَنْتَلَى عَلَيْهِمْ ءَالِيكَ الرَّحْمَنُ خَرُّوا سُجَّدًا بُكِيًّا. ﴿۵۸﴾ فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهْوَةَ فَسُوفَ يَلْقَوْنَ عَذَابًا. ﴿۵۹﴾ إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَأُولَئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ شَيْئًا. ﴿۶۰﴾ جَنَّاتٍ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدَ الرَّحْمَنُ عِبَادَهُ بِالْغَيْبِ إِنَّهُمْ كَانُوا وَعَدَةً مَأْمُومَةً. ﴿۶۱﴾ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا إِلَّا سَلَامًا وَلَهُمْ فِيهَا زُرْقَةٌ فِيهَا بُكْرَةٌ وَعِشْيَةٌ. ﴿۶۲﴾ تِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي نُورِثُ مِنْ عِبَادِنَا مَنْ كَانَ تَقِيًّا. ﴿۶۳﴾ وَمَا نَسْتُرُ إِلَّا بِأَمْرِ رَبِّكَ لَهُ مَا يَنْزِلُ أَيْدِينَا وَمَا خَلَقْنَا وَمَا يَنْزِلُ ذَلِكَ وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّا. ﴿۶۴﴾

سه ر وان دئینه خواندن [ژ تر سا خودی] دکه فن و ب گریفه دچنه سوجه یی. ﴿۵۹﴾ فیجا پستی وان [باشان] دوینده هه کا خراب هات، نفیژ هیلان و ب دویف دلخو ازیان که فتن، فیجا تهو دئی نه خوشی و ئیازی بینن. ﴿۶۰﴾ ژ بلی وان تهو یت توبه کرین [ژ کریار یت خو په شیمان بووین]، و باوهری ئینابین و کار و کریار یت باش کرین، فیجا تهو دئی چنه به حه شتی و چو سته م ل وان نائیته کرن [چو ژ خه لاتی وان نائیته کیمرن]. ﴿۶۱﴾ تهو به حه شت به حه شتیت ئاکنجیو و ئینه تهو یت خودایی دلوفان ژ فان پی دایبیه به نده ییت خو، و وان باوهری پی ئینابی بیی بینن، و ژفانی خودی هه ر دئی ب جه یت. ﴿۶۲﴾ د به حه شتیدا وان گول ناخفتنا پویج و په لاج ناییت، ژ سلاقی پیغه تر، و سپیده و ئیفاران [به رده وام و بی فیه برین] رزقی وان دئینه به ر وان. ﴿۶۳﴾ تهو تهو به حه شته تهو اتم دکهینه رزقی وان به نده ییت خو، تهو یت پاریز کار. ﴿۶۴﴾ [وه ختی جبریل ل پیغه مبه ری گیر و بووی و پیغه مبه ر ژ به ر هندئ نه خوش بووی، خودی تهو مر دا جبریل بیثیت]: و تهو ملیاکه ت نائینه خواری ته گهر ب ته مرئی خودایی ته و ب ده ستورییا وی نه بیت، هندی به ری مه و هندی پستی مه و هندی د ناقبه را هه ر دوویاندا، هه می بی خودییه و ب ته مرئی وییه، و خودایی ته [چو ژ کارواریت به نده یان] ژ بیر ناکه ت [فیجا تو ژ بیر نه کرییه].

﴿۷۷﴾ [هەي موحەمەد] ئەرى تە دیت و بۆ تە بێزم سەرھاتییا وی ئەوی باوەری ب ئایەتت مە ئەینای و ئینکار کرین [و باوەرنە کری جارەکا دی پشتی مرئی دئی ساخکەینەفە]، و گۆت: [پۆزا ئەز ژ گۆری رادبم و زیندی دبەمەفە] دئی مال و عەیلەکی زیدەتر بۆ من ئیتە دان [ئەف ئایەتە دەرهەقی (وائیلی کورئی عاسی) یدا هاتیە خوارئ (خەبایی کورئی ئەرتی) دەینەک ل سەر بوو، دەینئ خۆژئ خواست، گۆتئ: هەتا تو خۆ بی باوەر نەکە ژ موحەمەدی، ئەز دەینئ تە نادەمە تە، ئینا گۆت: ب خودئ ئەز ژئ بی باوەر نابم هەتا تو نەمری و ساخ بییەفە، ئینا گۆت: دەمئ رادبەمەفە وەرە دەف من، دئی دەینئ تە دەمە تە]. ﴿۷۸﴾ ئەری ئەو ب سەر غەیبئ ھلبوو بییە، یان زی سۆز و پەیمانەک [ب ئی چەندئ] ژ خودئ وەرگرتیە. ﴿۷۹﴾ نەخیر وەسا نینە [بلا پاشقە بچیت ئی ئاخفتئ نەکەت] ئەو ئاخفتنا ئەو دکەت ئەم دئی نفیسین، و ئەم دئی ئیزایی ل سەر زیدە درێژ کەین. ﴿۸۰﴾ ئەوانەو دەبێت [ژ مال و عەیل] ئەم دئی بینە وێرس [پشتی ئەم وی دەھلاک دەبین]، و ئەو ب تنئ تەک زەلام دئی ئیتە دەف مە. ﴿۸۱﴾

أَفَرَأَيْتَ الَّذِي كَفَرَ بِآيَاتِنَا وَقَالَ لَأُوتِيَنَّ مَالًا وَوَلَدًا ۚ
أَطَّلَعَ الْغَيْبَ أَمِ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمَنِ عَهْدًا ۖ كَلَّا
سَيَكُونُ مَأْيُوتًا ۖ وَنَمُدُّ لَهُ مِنْ الْعَذَابِ مِدًّا ۖ وَنَزَّلْنَا
مَائِقُولَ وَيَأْتِينَا فَرْدًا ۖ وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ آلِهَةً
لِيَكُونُوا لَهُمْ عِزًّا ۖ كَلَّا سَيَكْفُرُونَ بِعِبَادَتِهِمْ وَيَكُونُونَ
عَلَيْهِمْ ضِدًّا ۖ أَلَمْ تَرَأْنَا أَرْسَلْنَا الشَّاطِطِينَ عَلَى الْكَافِرِينَ
تُوزُّهُمُ أَرَا ۖ فَلَا تَجْعَلْ عَلَيْهِمْ إِنَّمَا تَعُدُّ لَهُمْ عَذَابًا ۖ
يَوْمَ تَخْرُجُ الْمُتَّقِينَ إِلَى الرَّحْمَنِ وَقَالُوا ۖ وَسُوفَ الْمُجْرِمِينَ
إِلَى جَهَنَّمَ وَرِثًا ۖ لَا يَمْلِكُونَ الشَّفَاعَةَ إِلَّا مَنِ اتَّخَذَ عِنْدَ
الرَّحْمَنِ عَهْدًا ۖ وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا ۚ لَقَدْ جِئْتُمْ شَيْئًا إِذَا ۖ تَكَادَ السَّمَوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْهُ
وَتَشَقَّى الْأَرْضُ وَخَرُّوا لِلْجِبَالِ هَدًّا ۖ أَنْ دَعَوْا لِلرَّحْمَنِ وَلَدًا ۚ
وَمَا يَنْبَغِي لِلرَّحْمَنِ أَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا ۖ إِنْ كُلُّ مَنْ فِي
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِلَّا إِلَى الرَّحْمَنِ عَبْدًا ۖ لَقَدْ أَحْصَيْنَاهُمُ
وَعَدَهُمْ عَذَابًا ۖ وَكُلُّهُمْ أَتِيهِ يَوْمَ الْقِيَمَةِ قَدًّا ۖ

﴿۸۲﴾ نەخیر وەسا نینە [بلا وی هزری نەکەن]، پەرسیتیت وان پۆزا قیامەتی دئی ئینکارا پەرستنا وان کەن، و دئی بۆ وان بنە دژ. ﴿۸۳﴾ ئەری ما تو نابینی، مە شەیتانیت سەر دەستی گاوران کرین، داوان بزخین و ب ئارین و دبەر گونەھانرا بکەن. ﴿۸۴﴾ قیجا تو [ل هیلکا وان] یی ب لەز نەبە، ئەم پۆزیت وان [یان کریاریت وان] بۆ وان دەهژمیزین [پۆز و کریاریت وان ل سەر وان ب حسین]. ﴿۸۵﴾ پۆزا [قیامەتی] ئەم پارێزکاران دەستەک دەستەک ل دەف خودایی دلوفان [ب ریز و پویمەت] کۆم دکەین. ﴿۸۶﴾ و پۆزا ئەم گونەھکاران زی ب تنئ [وەکی حیشترا تینئ ئەوا قەستنا ئافئ دکەت] دهاژوینە دۆژەیی. ﴿۸۷﴾ [وی پۆزئ] نە کەس مەهەدرئ دکەت و نە مەهەدر بۆ کەسی دیتەکر، بۆ وی نەبیت یی خودایی دلوفان پەیمان ب [لا إله إلا الله] داویتئ. ﴿۸۸﴾ [و گاوران] گۆتن: خودایی دلوفان زارۆکەکی بۆ خۆ دایی [و ئەفە گۆتنا جوھی و فەلە و وان عەرەبانە ئەوێت دگۆتن: ملیاکەت کچیت خودیتە]. ﴿۸۹﴾ ب سویند [گەلی موشرکان] هەو ئەخفتنەکا زیدە کریت و زیدە مەزن کریە. ﴿۹۰﴾ [ئاخفتنا هەو هەند یا مەزنە] وەختە ئەسمان ژ بەر تیک تیک بب، و ئەرد بکەلشیت و کەرکەر ببیت، و چیا ب سەریکدا بەرفن. ﴿۹۱﴾ چونکی هەوە زارۆک بۆ خودایی دلوفان دانان. ﴿۹۲﴾ و نە شایی (لاقئ) خودایی دلوفانە زارۆکان بۆ خۆ بدانیت. ﴿۹۳﴾ تشتەک نینە د ئەرد و ئەسماندا ب بەندەیی نەبیتە دەف خودایی دلوفان [قیجا خودئ چ پاکئ ب زارۆکان هەییە؟]. ﴿۹۴﴾ ب سویند [خودئ ئەو هەمی] ب حسیب ییت زەبت کرین، و هویر هویر ییت هەژمارتین [کەس بەرزە نابیت و کەس گیرۆ نابیت، هەمی دئی ل بەر دەستیت وی بەرهەف بن]. ﴿۹۵﴾ و پۆزا قیامەتی هەمی کتکە و ب تنئ، دئی ئیتە بەر دەستی خودئ.

﴿۹۶﴾ ب راستی تهویت باوهری ئینایین و کار و کریاریت قهنج کریین، خودایی دلوفان دئی وان خوشتقی کهت [تاکو حه ئیکرنا وان دئی تیختیه د دلی مروفاندا]. ﴿۹۷﴾ فیجا ب راستی مه قورئان ب زمانی ته ب ساناهی هنارت، دا تو بی مزگینی بی بدهیه پاریز کاران، و دا تو مله ته کی جر بهر زفر و رهق پی بر سینی. ﴿۹۸﴾ و مه چند ملت بهری وان ییت د هیلاک برین و فه بران دین، ته ری ما پیژنه کا ئیک ژ وان دئیته ته، یان زی تو کیپنا ئیک ژ وان گولی دبی؟! [همی بی سهروشوین چۆن و نه مان، کا چاوا مه تهو بنپر کرن، هم دشین فان زی وه سا بنپر بکه یین].

سوره تاها

ل مه که هی هاتییه خواری (۱۳۵) نایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ [هؤسا دئیته خواندن (طاها)، تهقه و همی تییت دهستیپکا سوره تان ئیشاره تن ل سهر ئیعازا قورئانی]. ﴿۲﴾ [همی موحه مه د] مه قورئان ل سهر ته نه ئیناییه خواری، دا تو بو هستی و زه همتی بهی [ر بهر زیده خه غورنا ته ل سهر گاوری و نه باوهری ئینانا وان، و راهوستیانا ته یا زیده دریژ ل سهر نفیژی]. ﴿۳﴾ [مه تهف قورئانه نه ئیناییه خوار] ژ بهر هندی ناییت دا بیته برئینان بو وان تهویت ژ خودی دترسن. ﴿۴﴾ [تهف قورئانه] ژ نک وی یا هاتییه خواری، تهویتی تهرد و تهسانیت بلند چیکرین. ﴿۵﴾ خودایی دلوفان ل سهر عهرشی خو بلندبوو [بلندبوونه کا لاقتی وی و یا بی چاوی]. ﴿۶﴾ و هندی د تهرد و تهساناندا و هندی دناقههرا و اندا، و هندی دبن تهردی ژیفه ههر بی ویه. ﴿۷﴾ و تهگهر تو دهنگی خو [بو دوعایی و زکری] بلند بکهی [یان زی دلی خو دا بیژی، ل دهف خودی ههر ئیکه]، ب راستی خودی نهینی، و تشتی ژئ فهارتیر و نه په نیر ژ دزانی. ﴿۸﴾ خودی ئیکه و ژ وی پیقه تر چو خودایی دنی نین، و باشناف و نافیت گه له پیروز ههر ییت وینه. ﴿۹﴾ ما سهر هاتییا موسایی بو ته نه هاتییه؟! ﴿۱۰﴾ ده می ناگه ره [ژ دویرفه] دیتی، ئینا گوته مالا خو: ل قیری بن، ب راستی ناگه ره ب بهر چاقی من کهفت [تهز دئی چم بهری خو ده می] بهلکی تهز بو هوه بزوتکه کی ژئ بینم، یان تهز ریناسه کی ل دهف ناگری بینم [ریکی نیشا مه بدهت]. ﴿۱۱﴾ فیجا و مختی هاتییه دهف [ناگری]، گازیه که هاتی: همی موسا. ﴿۱۲﴾ ب راستی تهز خودایی ته مه، فیجا تو پیلاقت خو بیخه، تو یی ل نهالا پیروز، (طووا یی).

الجزء
۳۳

إِنَّا لَذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ
الرَّحْمَنُ وُدًّا ۖ فَإِنَّمَا يَسْتَبْشِرُ بِلِسَانِكَ لِنُبَشِّرَ بِهِ
الْمُتَّقِينَ وَنُذِرُ بِهِ قَوْمًا لَّدَا ۖ وَكَرَّهْلَكَ مَا قِيلَهُم
مِّن قَوْلٍ هَلْ نَحْنُ مِنْهُمْ مِّنْ أَحَدٍ ۚ وَتَسْمَعُ لَهُمْ رِكْزًا ۖ

سُورَةُ طه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

طه ۱ مَا أَنزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْقَى ۖ ۲ إِلَّا تَذَكُّرَةً
لِّمَن يَخْشَى ۖ ۳ تَنزِيلًا مِّنْ خَلْقِ الْأَرْضِ ۖ وَالسَّمَوَاتِ الْعُلَى ۖ ۴
الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ أَسْتَوَى ۖ ۵ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي
الْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرَى ۖ ۶ وَإِن تَجَهَّرْ بِالْقَوْلِ
إِنَّا نَعْلَمُ الْغِيْرَ وَآخِْفَى ۖ ۷ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَهُ الْأَسْمَاءُ
الْحُسْنَى ۖ ۸ وَهَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ مُوسَى ۖ ۹ إِذْ رَأَىٰ نَارًا
قَالَ لِأَهْلِهِ امْكُثُوا إِنِّي آنَسْتُ نَارًا لَّعَلِّي آتِيكُم مِّنْهَا بِقَسٍ
أَوْ أَجْدَلٍ ۖ ۱۰ إِنِّي أَنَا رَبُّكَ فَانْقَلَبْ عَاثِلًا ۖ ۱۱ إِنَّكَ بِالْأَوْدِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ۖ ۱۲

وَأَنَّا اخْتَرْنَاكَ فَاسْتَمِعْ لِمَا يُوحَىٰ ﴿١٣﴾ إِنَّا أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدْنِي وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي ﴿١٤﴾ إِنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ أَكَادُ أُخْفِيهَا لِتُخْزِيَ كُلَّ نَفْسٍ بِمَا تَسْعَى ﴿١٥﴾ فَلَا يَصُدُّكَ عَنْهَا مَنْ لَا يُؤْمِنُ بِهَا وَاتَّبَعَ هَوَاهُ فَتَذَرُكَ ﴿١٦﴾ وَمَا تَلَكَّ بِمِيمِنِكَ يَمُوتُ ﴿١٧﴾ قَالَ هِيَ عَصَايَ أَتَوَكَّؤُا عَلَيْهَا وَأَهْشَأُ بِهَا عَلَىٰ عَنَتِي وَلِي فِيهَا مَنَازِلُ أُخْرَىٰ ﴿١٨﴾ قَالَ أَلْقَهَا يَمُوسَىٰ ﴿١٩﴾ فَأَلْقَاهَا فَإِذَا هِيَ حَيَّةٌ تَسْعَى ﴿٢٠﴾ قَالَ خُذْهَا وَلَا تَخَفْ سَنُعِيدُهَا سِيرَتَهَا الْأُولَىٰ ﴿٢١﴾ وَاضْمُمْ يَدَكَ إِلَىٰ جَنَاحِكَ تَخْجُجْ بَصَاطًا مِّنْ غَيْرِ سَوْءٍ آيَةٌ أُخْرَىٰ ﴿٢٢﴾ لِّلرَّيِّكِ مِن آيَاتِنَا الْكُبْرَىٰ ﴿٢٣﴾ أَذْهَبَ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ ﴿٢٤﴾ قَالَ رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي ﴿٢٥﴾ وَبَيِّرْ لِي أَمْرِي ﴿٢٦﴾ وَأَحْلِلْ عُقْدَةً مِن لِّسَانِي ﴿٢٧﴾ يَفْقَهُوا قَوْلِي ﴿٢٨﴾ وَاجْعَل لِّي وَزِيرًا مِّنْ أَهْلِي ﴿٢٩﴾ هَرُونَ أَخِي ﴿٣٠﴾ أَشَدُّ دِينًا مِنِّي ﴿٣١﴾ وَأَشْرُكُهُ فِي أَمْرِي ﴿٣٢﴾ كُن سَيِّدَكَ كَيْفَ أَرَىٰ ﴿٣٣﴾ وَتَذَكَّرْكَ كَيْفًا ﴿٣٤﴾ إِنَّكَ كُنتَ بِنَا بَصِيرًا ﴿٣٥﴾ قَالَ قَدْ أُوتِيتَ سُؤْلَكَ يَمُوسَىٰ ﴿٣٦﴾ وَلَقَدْ مَنَّا عَلَيْكَ مَرَّةً أُخْرَىٰ ﴿٣٧﴾

﴿۱۳﴾ و من تو [بۆ پیغمبره راتیی] یی هه لزار تی،
 فئيجا تو گو هداریا وئ بکه یا ب وهی بۆ ته دئیت.
 ﴿۱۴﴾ ب راستی ئەزم خودی [ئانکو ئەفی گازی ته
 دکەت، ئەوه خودی]، و چو پەرستی ژ بلی من هێزایی
 پەرستنی نین، فئيجا من ب تنی بهریتسه و نفیژی
 بکه، دائه زل بیرا ته بم [یان زی ل وهختی بیرئینا
 من (کو نفیژه) نفیژی بکه]. ﴿۱۵﴾ ب راستی قیامەت
 دئ هەر ئیت، ئەز کەسی پی ناحە سینم [کا کەنگی
 دئ ئیت، فئيجا کەس نوزانیت کا کەنگی دئ ئیت].
 دا هەر کەس ب کار و کریاریت دکەت، بیتە جزا کرن.
 ﴿۱۶﴾ فئيجا بلا ئەو ئیت باوەری پی [ب هاتنا
 رۆژا قیامەتی] ئەینن، و ب دو یف دلخوازییا خو
 کەفتن، بهرئ ته زئی وەر نه گیرن [و ته ژ باوەریئینان
 و خو کار کرنی بۆ وئ رۆژی سارنە کەن]، ئەگەر
 تو زی دئ دیلاک چی. ﴿۱۷﴾ هە ی مووسا ئەو
 چیه د دەستی ته پی راستیدا؟ [دا مووسا بزانی
 دارئ و ییه، نه تشتەکی دییه د دەستی ویدا].
 ﴿۱۸﴾ [مووسایی] گۆت: ئەو دارئ منه، ئەز ددەمه بهر

خو، و ئەز به لگیت داران بۆ پەزئی خو پی دوەرینم، و هندەک هەو جەیییت دی زی من ییت پی هەین.
 ﴿۱۹﴾ [خودی] گۆت: هە ی مووسا وی داری [ژ دەستی خو] باقیژه. ﴿۲۰﴾ فئيجا مووسایی [دار] هافیت،
 هند دیت [ب قودەتا خودی] بوو مارەک، ب لەز و سقک دچۆ. ﴿۲۱﴾ [خودی] گۆت: ڕاکە و نه ترسه،
 جاره کا دی ئەم دی وهکی بهرئ زفرینه فیه. ﴿۲۲﴾ و دەستی خو بیه بن کە فشی خو، دئ بی نه ساخی
 و بی ئیش، سپی و برسقی دەر کە فیت [هەر چەندە دەستیت وی د رەش ئەسمەر بوون]، ئەفە زی
 موعجیزه یه کا دییه [ژ بلی یا داری]. ﴿۲۳﴾ [فی موعجیزه یی زی د گەل یا دی وەر گره] دا ئەم هندەک
 نیشان و موعجیزه ییت خو ییت مەزن نیشا ته بدەین [ل سەر دەستەه لاتدارییا خو ل سەر هەمی تستان].
 ﴿۲۴﴾ هەر دەف فیرعەونی، ب راستی ئەو زیدە یی د سەردا چۆی. ﴿۲۵﴾ گۆت: خودیو بێنا من فرە هە بکه
 [دا بشیم خو ل بهر بارئ پیغمبره راتیی بگرم، و سەبرئ ل سەر ئەزیەت و ئاخفتیت فیرعەونی و دەستەکا
 وی بکیشم]. ﴿۲۶﴾ و کاروباری من، بۆ من ب ساناھی بیخه. ﴿۲۷﴾ و [خودیو] گرێکە کا ئەزمانی من فەکە.
 ﴿۲۸﴾ دا ئاخشتنا من تی بگهەن. ﴿۲۹﴾ و ئیکی ژ مالا من، بۆ من بکه پشته فان و هاریکار. ﴿۳۰﴾ و بلا ئەو
 زی هاروونی برایی من ییت. ﴿۳۱﴾ پشته من پی قاییم بکه، و پی ب هێز بیخه. ﴿۳۲﴾ و تو وی بکه هە قال
 و هە فیشکی من د پیغمبره راتیییدا. ﴿۳۳﴾ دا ئەم پیکفە و گەلەک، ته ژ کیم و کاسییان پاقر بکهین. ﴿۳۴﴾ و دا
 پیکفە و گەلەک زکری ته بکهین، و ته ب دو عایی و پەرستنی بیننه بیا خو. ﴿۳۵﴾ ب راستی ته ئاگە هژ مه
 هەیه. ﴿۳۶﴾ [خودی] گۆت: هە ی مووسا یا ته دفیا و ته دخواست، بۆ ته هات. ﴿۳۷﴾ ب سویند جاره کا
 دی زی مه کەرەم و نیعمەت د گەل ته کر بوو [رۆژا مه تو ژ دەستیت فیرعەونی رزگار کری، دەمی کور د ناف
 ئسرائیلییاندا بووبانه دکوشتن].

إِذَا وَجَبْنَا إِلَىٰ أَمِكَ مَا يُوحَىٰ ۖ أَن أَقْدِفِيهِ فِي التَّائِبِ فَأَقْدِفِيهِ
فِي الْيَمِّ فَلْيُلْقِهِ الْيَمُّ بِالسَّاحِلِ يَأْخُذْهُ عَدُوٌّ لِّي وَعَدُوٌّ لَّهُ ۖ وَالْقَبْتُ
عَلَيْكَ مَحَبَّةً مِنِّي وَلِتُصْنَعَ عَلَىٰ عَيْنِي ۚ إِذْ قَتَلْتُمَا نَفْسًا فَكُنْتُمَا
هَلَّا أَدْلُكُمَا عَلَىٰ مَن يَكْفُلُهُ ۖ فَرَجَعْنَاكَ إِلَىٰ أُمِّكَ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا
وَلَا تَحْزَنَ ۚ وَفَعَلْتَ نَفْسًا فَجَنَّتْكَ مِنَ الْعَمَىٰ ۖ وَفَعَلْتَكَ فَعُولًا
فَلَيْسَتْ سِنِينَ فِي أَهْلِ مَدْيَنَ فَرَجَعْتَ عَلَىٰ قَدَرٍ يَمُوسَىٰ ۖ
وَأَصْطَفَعْتُكَ لِنَفْسِي ۖ أَذْهَبَ أَنتَ وَأَخُوكَ بِعَاقِبَتِي وَلَا
تَبْنِيَانِي ذِكْرِي ۖ أَذْهَبَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ ۖ فَقُولَا لَهُ قَوْلًا
لَّيِّنًا لَّعَلَّهُ يَتَذَكَّرُ أَوْ يَخْشَىٰ ۖ قَالَا رَبَّنَا إِنَّا إِنَّمَا كُنَّا مِنْ قَبْلُ طُرْطُ
عَلَيْنَا وَأَنْ نَّظَلَّيَ ۖ قَالَ لَا تَخَافَا إِنِّي مَعَكُمَا أَسْمَعُ وَأَرَىٰ ۖ
فَأَنبَأَهُمَا قَوْلًا إِنَّا رَسُولَا رَبِّكَ فَأَرْسِلْ مَعَنَا بَنِي إِسْرَءِيلَ
وَلَا نُعَذِّبُهُمْ وَقَدْ جِئْنَاكَ بِبَيِّنَاتٍ مِنْ رَبِّكَ ۖ وَالسَّلَامُ عَلَيَّ مَنْ أَتَبَعَ
الْهُدَىٰ ۖ إِنَّا قَدْ أُوحِيَ إِلَيْنَا أَنَّ الْعَذَابَ عَلَىٰ مَن كَذَبَ
وَقَوْلِي ۖ قَالَ مَن رَّبُّكُمَا يَمُوسَىٰ ۖ قَالَ رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَى
كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ ۖ فَرَّ هَدَىٰ ۖ قَالَ فَمَا بَالُ الْقُرُونِ الْأُولَىٰ ۖ

﴿۳۸﴾ وختی [تو بوی] مه‌ئو ئیلهام دا دهیکا ته، یا مه‌ داییی. ﴿۳۹﴾ [ئهو ئیلهام زی ئه‌فه بوو] کو ئه‌وی [کورکی خو، موسایی] بکه د سندوقه کیدا، و بائیزه درو بباری نیلیدا، داناف وی بده ته ره‌خه‌کی، ئیک دئی وی بهت درمنی منه زی و درمنی ویسه زی، و من ژ دهف خو تو خوشتشی کربووی، دا د بن چاقدیریا منفه بییه خودانکرن. ﴿۴۰﴾ وختی خویشکا ته ل دویف ته دهات، و دگوته مالا فیرعه‌ونی [وختی بو ته ل دایینه‌کی دگه‌ریان، پشتی ته شیرئ که‌سی نه‌خواری] ئهرئ ئه‌ز وی مالی نیشا هه‌وه بدهم یا خودانی و سه‌ره‌گو هیی ژئ بکهت [ئه‌وان گوته خویشکا ته: به‌لی، خویشکا ته زی دهیکا ته نیشا وان دا]، ئیجا جاره‌کا دی مه‌ تو زفراندیه دهف دهیکا ته، دا چاقیت وی ب ته رۆن بین، و دا ب خهم نه‌که‌فیت [و پشتی تو مه‌زن بووی] وختی ته ئیک [ب خه‌له‌تیه] کوشتی، ئیجا مه‌ تو ژ خه‌ما وی کوشتنی رزگار کری، و مه‌ تو ب بهر گه‌له‌ک به‌لا و ئاتافان ییختی، به‌لی هه‌رگاف مه‌ تو قورتال دکری. و چهند ساله‌کان تو ماییه داناف

خهلکی مه‌دیه‌نیدا [باژیری شوعه‌یی]، باشی ل دویف وختی مه‌ دانایی [کو ئه‌ز دئی تیدا د گه‌ل ته ئاخهم و دئی ته که‌مه پیغه‌مبه‌ر] تو هاتی هه‌ی موسا. ﴿۴۱﴾ و من تو ژیگرتی و هه‌لزارتی بو وه‌حی و پیغه‌مبه‌رانییا خو. ﴿۴۲﴾ هه‌ره‌ تو و برایی خو، ب موعجیزه‌یت منفه، و سستی د بیرئنانا مندا نه‌که‌ن [دا بو هه‌وه بیته هاریکار د جهئنانا ئه‌رکی هه‌وه‌دا]. ﴿۴۳﴾ هه‌ردو هه‌رنه دهف فیرعه‌ونی، ب راستی ئه‌و زیده یی سه‌رداچویی. ﴿۴۴﴾ ئیجا ب ئاخفتنه‌کانه‌رم د گه‌ل باخفن، به‌لکی ل خو بزفریت، و گوئی خو بده ته هه‌قیی یان زی [ژ هاتنا ئیزایا هوین ژئ دبیزن] بترسیت. ﴿۴۵﴾ [موسا و هاروونی] گۆتن: خودیو ژهم دترسین [ده‌ره‌ف‌تئ نه‌ده‌ته مه‌ ئهم د گه‌ل باخفن] له‌زی ل ئیزادانا مه‌ بکهت، یان زیده‌تر د سه‌ردا بچیت [ده‌ره‌ف‌تئ ته‌دا وی بیژیت یا نه‌لائیق و یا نه‌ئیته‌ گۆتن، یان زی مه‌ هند بییشینیت ژ هه‌میی بیته‌ ده‌ری]. ﴿۴۶﴾ [خودی] گۆت: نه‌ترسن ئه‌زی یی د گه‌ل هه‌وه [هه‌می تستان]، گولی دیم و دبیم [کاچ د نا‌قه‌ره‌ه‌وه‌دا دقه‌ومیت]. ﴿۴۷﴾ ئیجا هوین هه‌ردو هه‌رنه دهف و بیژنی: ب راستی ئهم هنارتیییت خودایی ته‌ینه، ئسرائیلیان د گه‌ل مه‌ به‌نی‌ره [ژ وان فبه، و ژ بن ئیخسیری و کۆله‌تیی ده‌ریخه] ئیدی وان ئیزا نه‌ده، و ب سویند مه‌ نیشان و موعجیزه‌یت ئاشکه‌را ژ دهف خودایی ته‌ بو ته‌ ئینایینه [کو بو مه‌ بنه‌ نیشان و شاهد کو ئهم راست پیغه‌مبه‌ریت خودیینه]، و سلامتی ژ ئیزایا خودی، بو ویسه یی ریکاراست گرتی و باوهری ب خودی ئینایی. ﴿۴۸﴾ ب راستی وه‌حی بو مه‌ هاتییه، کو ئیزا و هیلاک [د دنیایی و ئاخ‌ره‌تیدا] بو ویسه یی ئایه‌ت و پیغه‌مبه‌ران دره‌و بدانن، و پشتا خو بدنه‌ی و باوهریی پی نه‌ئینن. ﴿۴۹﴾ [فیرعه‌ونی] گۆت: خودایی هه‌وه‌کیه، هه‌ی موسا؟ ﴿۵۰﴾ [موسایی] گۆت: خودایی مه‌ ئه‌وه یی هه‌ر تشه‌کی چیکری، ئه‌و داییی [ژ ر‌ه‌نگ و وینه‌یان] یی ب کیر وی به‌یت، باشی هه‌می راسته‌ر پکرن [بو وی ئارمانجی یا ئه‌و بو هاتییه چیکرن]. ﴿۵۱﴾ [فیرعه‌ونی] گۆت: باشه‌ با حالی‌ مله‌تیت به‌ری دئی چ بیت؟ [بۆچ نایینه‌ ساخکرن و حساب د گه‌ل نایته‌کرن؟ ئه‌گه‌ر ئه‌فا هوین دبیزن یا راست بیت].

﴿۵۲﴾ [موسایی] گوت: زانینا کار و کریار و حالئ وان ل دهف خودایی من د دهپی پارسیتدا نفیسییه، خودایی من د چو تشتاندا خه له ت ناییت، و چو ژ بیر ناکهت. ﴿۵۳﴾ نهوئی ئه رد بؤ هه وه خوشکری و دهشتکری [و به ره فکری بؤ ژینا هه وه]، و ړیک بؤ هه وه ئیخستینه تیدا، و باران ژ ئه سانی (ژ ئه وران) بؤ هه وه باران دین، قیجا مه هه می ره نگ و جوییت گل و گیایی و شینکاتی، نهویت نه وه کی ئیک و ژیک جودا [د فایده یی خوډا و د ره نگی خوډا و د تاما خوډا و د بیئا خوډا] پی دهر ئیخستن. ﴿۵۴﴾ ژئی بخوون و تهرش و که والی خو لی بچه رینن، و ب راستی ئه فه نیشان و ئایه تیت روئن بؤ ناقلداران. ﴿۵۵﴾ مه هوین بیت ژ ناخی چیکرین و دی هه وه زفرینه فه تیدا [بشتی هوین دمرن]، و جاره کا دی دی هه وه ژئی دهر ئیخینه فه. ﴿۵۶﴾ ب سویند مه هه می موعجیزه ییت خو [هه ره نه هـ] نیشا فیرعه ونی دان [ئیخستنه بهر چافان]، به لی هه می دره و دانان، و رازی نه بو و باوهریمی بینیت و ړیکا هه قیپی بگریت. ﴿۵۷﴾ [فیرعه ونی] گوت: هه ی

المیزاب

قَالَ عَلَّمَهَا عِنْدَ رَبِّي فِي كِتَابٍ لَا يَصِلُ رَبِّي وَلَا يَنْسِي ۖ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ مَهْدًا وَاسَّاكُمْ فِيهَا سُبُلًا وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْ نَبَاتٍ شَتَّى ۚ كُلُوا وَارْزُقُوا ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ أَلْبَسُوا ۖ مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَى ۚ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَيْنَا كَذِبًا وَأَبَى ۚ قَالَ أَجئتنا لِنُخْرِجَكَ مِنْ أَرْضِنَا بِسِحْرِكَ يَمُوسَى ۖ فَلَمَّا تَدَيَّنَكَ بِسِحْرِهِ مَلَأَهُ فَأَجْعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَكَ مَوْعِدًا لَا نُخْلِفُهُ نَحْنُ وَلَا أَنْتَ مَكَانًا سُوًى ۚ قَالَ مَوْعِدُكُمْ يَوْمَ الزَّيْنَةِ وَأَنْ يُخْرِجَنَا النَّاسُ ضُحًى ۚ فَتَوَلَّى فِرْعَوْنُ فَجَمَعَ كَيْدَهُ ثُمَّ أَتَى ۚ قَالَ لَهُمُ مُوسَى وَذِكْرُكُمْ لَا تَقْفَرُوا عَلَى اللَّهِ كَذِبًا فَيُسْحِتَكُمْ بِعَذَابٍ وَقَدْ خَابَ مَنْ أَفْتَرَى ۚ فَتَنَزَّلُوا لَهُمْ بَيْنَهُمْ وَأَسْرُوا ۚ أَلَمْ تَجِئُوا قَالُوا إِنَّ هَٰذَا لَسِحْرَانِ يُرِيدَانِ أَنْ يُخْرِجَاكُمْ مِنْ أَرْضِكُمْ بِسِحْرِهِمَا وَيَذْهَبَا بِطَرَفَيْكُمْ الْمَثَلِ ۚ فَأَجْمِعُوا كَيْدَكُمْ أَتُؤَاصِقُوا وَفَدَّ أَفْلَحَ الْيَوْمَ مَنْ أَسْتَعْلَى ۚ

موسا ئه ری تو بؤ مه هاتی، دامه ب سیره بنديا خو ژ ئه ردی مه دهر بیخی. ﴿۵۸﴾ قیجا [ژ بهر هندئ] ئه م ژئی دی ب سیره بنديیه کا وه کی یاته ئینه ته، قیجا ژفانه کی بؤ مه و خو بدانه ل جهه کی دهشت، که س ژ مه پشتا خو نه ده ته فی ژفانی، نه ئه م، نه تو. ﴿۵۹﴾ [موسایی] گوت: ژفانی هه وه [کو ئه م و هوین تیدا بگه هینه ئیک] بلا روژا جه ژئی [روژا خو خه ملاندنی] بیت [دا هه می ئاماده بین]، و خه لک تیشه گه هی کوم بین. ﴿۶۰﴾ قیجا فیرعه ونی پشتا خو دا موسایی و چو، و هه می فندوفیل و سیره بنديت خو کوم مکرن، پاشی [روژا جه ژئی] هات. ﴿۶۱﴾ موسایی گوت ته وان، وه یز او نه خوشی بؤ هه وه بیت، دره وان ب نافئ خودی نه که ن [نه بیژن موعجیزه ییت وی سحران]، ئه گهر دی هه وه ب یزایه کی بنر که ت، و ب راستی نه و خوساره ت بوو، نهوئی دره وان ب نافئ خودی بکه ت. ﴿۶۲﴾ [سیره بند، پشتی موسا بؤ وان ناخفتی] ژیک جودا بوون [هنده کان گوت: ئه و ژئی وه کی مه سیره بنده، و هنده کان گوت: ئه فه نه ناخفتنا سیره بنده]، و خو خلوه کرن و بوو پسته پستا وان. ﴿۶۳﴾ گوتن: ئه فه هه ردو سیره بندن، دقین هه وه ب سیره بنديا خو ژ ئه ردی هه وه دهر بیخن، و دقین دینی هه وه یی ژ هه مییان چیر نه هیلن. ﴿۶۴﴾ قیجا هیز و نه خشه ییت خو کومکه نه سه ریگ و کاری خو باش بکه ن، پاشی ئیک ریز [بؤ ژفانی] وهرن، و ب سویند ئه فر و نهوئی سه ره فراهه نهوئی سه ر بکه قییت.

قَالُوا بُرُوسَىٰ إِمَّا أَنْ تُلْقَىٰ وَإِمَّا أَنْ نَكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَلْقَىٰ. قَالَ بَلْ
 أَلْقُوا فَإِذَا حِبالُهُمْ وَعَصِيُّهُمْ يُخَيَّلُ إِلَيْهِ مِنْ سِحْرِهِمْ أَنَّهَا
 تَسْعَىٰ. فَأَوْجَسَ فِي نَفْسِهِ خِيفَةُ مُوسَىٰ. فَلَمَّا لَا تَخَفْ إِنَّكَ
 أَنْتَ الْأَعْلَىٰ. وَالْقَوْمَ الْيَمِينُ تَلَفُّوا مَصْنَعُوا إِنَّمَا صَاعُوا
 كَيْدُ سِحْرٍ وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُ حَيْثُ أَقَىٰ. فَأَلْقَى السَّحَرَةُ سُحُودًا
 قَالُوا آمَنَّا بِرَبِّ هَارُونَ وَمُوسَىٰ. قَالَ آمَنْتُمْ لَكُمْ قِيلَآءٌ أَأَذَنُ
 لَكُمْ إِنَّهُ لَكِبْرُكُ الَّذِي عَلَّمَكَ السِّحْرَ فَلَا قِطْعَنَ لِيَدَيْكُمْ
 وَأَرْجُلَكُمْ مِنْ خِلْفٍ وَلَا ضَلِيلَتُكُمْ فِي جُدُوعِ النَّخْلِ وَلَتَعْلَمُنَّ
 أَنبَاءَ أَشَدَّ عَذَابًا وَأَلْقَى. قَالُوا لَنْ نُؤْتِيَكَ عَلَىٰ مَا جَاءَنَا مِنْ
 الْبَيِّنَاتِ وَالَّذِي فَطَرَنَا فَاقْضِ مَا أَنْتَ قَاضٍ إِنَّمَا تَقْضِي هَذِهِ
 الْحَيَوةَ الدُّنْيَا. إِنَّمَا آمَنَ بِرَبِّهِ تِلْكَ الْخَطْبَاءُ وَمَا أَكْرَهْتَنَا
 عَلَيْهِ مِنَ السِّحْرِ وَاللَّهُ خَبِيرٌ وَبَاقٍ. إِنَّهُ مِنْ بَيْنِ رَبِّهِمْ غُورًا
 فَإِنَّ لَهُ جَهَنَّمَ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَىٰ. وَمَنْ يَأْتِهِ مُؤْتًا قَدْ
 عَمِلَ الصَّالِحَاتِ فَأُولَئِكَ لَهُمُ الدَّرَجَاتُ الْأَعْلَىٰ. جَنَّاتُ عَدْنٍ
 تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَلِكَ جَزَاءُ مَنْ تَزَكَّى.

﴿۶۵﴾ [سیره‌بندگان] گوتن: هه‌ی موسا یان تو باقی‌زه یان ئهم به‌راهی‌کی دئی هافیزین، [ته دفتیت ده‌سپییکی تو دارئی خو باقی‌زه، ته دفتیت ئهم دئی وهریستیت خو هافیزین؟]. ﴿۶۶﴾ [موسایی] گوت: نه هوبن باقی‌زن، فیجا وه‌ختی وان وهریس و داریت خو هافیتین، ژ سیره‌بندییا وان وه‌سا هاته به‌ر چافیت موسایی کو یست دلفشن و دجن. ﴿۶۷﴾ فیجا [وه‌ختی موسایی هوسا دیتی] دلی خو‌دا ترسیا. ﴿۶۸﴾ مه‌گوتی: نه‌ترسه، سه‌رکه‌فتن هه‌ر یا ته‌یه. ﴿۶۹﴾ و ئه‌و تشتی ده‌ستی ته‌یی راستیدا باقی‌زه [کو دارئی ته‌یه]، دئی وهریس و داریت وان داعوبریت، و سیره‌بندییا وان دئی پویچ که‌ت، ب راستی ئه‌فا وان کری فندوفیلا سیره‌بندانه [و نه‌راستییه]، و سیره‌بند سهر‌فهر‌از نابن ل هه‌ر جهه‌کی هه‌بن. ﴿۷۰﴾ فیجا سیره‌بند داچه‌میان و چونه‌ سوجدیه‌ی [پشتی هه‌قی ئاشکه‌را بووی و کارئی وان پویچ بووی]، و گوتن: مه‌باوهری ب خودایی هاروونی و موسایی ئینا. ﴿۷۱﴾ [فیرعه‌ونی] گوت: ئه‌ری هه‌وه‌ باوهری پی ئینا

به‌ری ئه‌ز ده‌ستوریا هه‌وه‌ بده‌م؟ ب راستی ئه‌و مه‌زنی (ماموستایی) هه‌وه‌یه‌یی سیره‌بندی نیشا هه‌وه‌ دایی [فیرعه‌ونی ب فی ئاخفتنی فیال به‌ر خه‌لکی به‌رزه‌که‌ت، و وه‌سا دیارکه‌ت کو ئه‌فا موسایی ژی کری هه‌ر سحره، و وی دزانی وان چو تشت ل ده‌ف موسایی وهره‌گر‌تیه، و موسا ب خو ژی نه‌مه‌زن و سه‌یدایی وانه]، فیجا ب سویند ئه‌ز دئی ده‌ست و پیست هه‌وه‌ چه‌پ و راست ژیفه‌که‌م، پاشی ئه‌ز دئی هه‌وه‌ هه‌مییا ب قورمیت دارقه‌سپانفه‌هه‌لاویم [هه‌تا دمرن]، و هنگی هوبن دئی زانن کا ئیزایا کی ژ مه‌یا من یان یا خودایی موسایی [دژوارتر و ب دؤمتره]. ﴿۷۲﴾ گوتن: قه‌ده‌م ته‌ب سه‌ر وان نیشان و به‌لگه‌یست ئاشکه‌را ئه‌ویست بو مه‌هاتین، و وی خودایی ئهم چیکربن نایخین و هه‌لنابزیرین، فیجا توچ دکه‌ی بکه [و بزانه] به‌س تو دشیی دئی دنیایدا شته‌کی بکه‌ی [تشتی ته‌دفتیت تو بکه‌ی به‌س یی فی دنیا‌یییه، و پشتی فی ئهم دئی چینه‌ ده‌ف خودایی خو، و ته‌چو ده‌سته‌لات ل سه‌ر مه‌نابیت]. ﴿۷۳﴾ ب راستی مه‌باوهری ب خودایی خو ئینا، دال گونه‌هیت مه‌ [خه‌له‌تییست مه‌]، و گونه‌ها سیره‌بندییه‌ ئه‌واته‌ب خورتی ب مه‌داییه‌ کرن ببوریت و ژی به‌ت، و خه‌لاتی خودی چیتره، و جزایی وی دژوارتر و ب دؤمتره. ﴿۷۴﴾ ب راستی هه‌ر که‌سی، گونه‌هکار ل سه‌ر گاورییی، به‌جیته به‌ر ده‌ستی خودایی خو دۆزه‌ه‌بۆ و یسه، نه‌تیدا دمریت [دا ته‌نابیت]، و نه‌زیندی دبیت [دا وه‌کی مرو‌قان بژیت]. ﴿۷۵﴾ و هه‌ر که‌سی خودان باوهر و ب کار و کریاریت قه‌نجفه‌ب بال [خودایی خو] قه‌ب‌زفیریت، ئه‌ها ئه‌فان پڭ و پایه‌یست بلند بو وان. ﴿۷۶﴾ [ئهو پڭ و پایه] به‌حه‌شتیت ئاکنجیوونینه، پویبار دبنرا دئین و دجن، و ئهو [خودایت پڭ و پایه‌یان] هه‌روه‌ر دئی تیدا بن، و ئه‌فه‌خه‌لاتی و یسه‌ئهوئی خو ژ گونه‌هان باقر دکه‌ت و خو ژی دویر دئیخت.

﴿۷۷﴾ ب سویند مه وه حی بؤ مووسایی هنارت: ب شەف بەندەییّت مه [ئسرائیلیان] ژ [مسرئ] دەریخه، و ریکه کا زوها ژ دەریایی بؤ وان بگره [ئانکو دارئ خو ل دەریایی بده، دا ریکه کا زوها بؤ وان قەبیت و تپرا بچن]، نه هوین بترسن [فیرعهون و قولپا وی] بگه هه ههوه، و نه هوین ژ خه ندقاندنی بترسن. ﴿۷۸﴾ فئيجا فیرعهون ب لهشکه ری خو قه ب دویف وان که فتن، و دەریایی دئهوب سهرئ وان هات یا ب سهرئ وان هاتی [دەریال وان هاته تیک و هه می خه ندقاندن]. ﴿۷۹﴾ [ب فی کارئ خو] فیرعهونی مله تی خو گو مرپا و بهرزه کر، و بهرئ وان نه دا ریکا راست. ﴿۸۰﴾ گه لی ئسرائیلیان، ب راستی مه هوین ژ دژمنی هه وه رزگار کرن، و مه ژفان له پهنی راستی یی چپایی (طوور)، دا هه وه [کو خودئ ته وراتئ بده ته هه وه پشتی مووسا حه فتئ ژ ئسرائیلیان بؤ وی ژفانی هه لدبژیرت]، و مه گه ژ و سویسک [باله فره که] بؤ هه وه ئینانه خواری. ﴿۸۱﴾ فئيجا ژ حه لالی پاک و پاقرئ مه ب رزقی هه وه کری بخوئن، و پی د سهردا نه چن، دا که ربا من هه وه

وَلَقَدْ أَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى أَنْ أَسْرِ بِعِبَادِي فَاصْرَبْ لَهُمْ طَرِيقًا فِي الْبَحْرِ يَبَسًا لَا تَخَفْ دَرَكًا وَلَا تَحْشَى ۚ فَأَتْبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ بِجُنُودِهِ فَغَشِيَهُمْ مِنَ الْيَمِّ مَا غَشِيَهُمْ ۚ وَأَصْلَ فِرْعَوْنُ قَوْمَهُ وَمَآ هَدَىٰ ۚ يَتَّبِعْ إِسْرَءِيلَ قَدْ أُنْجِيتَ مِنْ عَذَابِ وَعْدِ نَاكِرٍ ۚ جَانِبَ الطُّورِ الْأَيْمَنِ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكُومَ وَالسَّلَوى ۚ كَلِّمْ مِنْ طَائِفَةٍ مَّا رَزَقْنَاهُمْ وَلَا تُطَعَّفُوا فِيهِ فَيَجِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبِي ۚ وَمَنْ يَجِلَّ عَلَيْهِ غَضَبِي فَقَدْ هَوَىٰ ۚ وَإِنِّي لَغَفَّارٌ لِّمَنْ تَابَ ۚ وَءَامِنٌ وَعَمِلَ صَالِحًا ۚ أَهْدَىٰ ۚ وَمَا أَعْجَبَكَ عَنْ قَوْمِكَ بِمُوسَى ۚ قَالَ هُمْ أَوْلَاءُ عَلَيَّ أَتْرَىٰ وَعَجِلْتُ إِلَيْكَ رَبِّ لِتَرْضَىٰ ۚ قَالَ فَإِنَّا قَدْ فَتَنَّا قَوْمَكَ مِنْ بَعْدِكَ وَأَضَلَّهُمُ السَّامِرِيُّ ۚ فَرَجَعَ مُوسَىٰ إِلَىٰ قَوْمِهِ غَضْبَنَ ۚ أَسْقَىٰ قَالَ يَاقَوْمِ أَلَمْ يَعِدْكُمْ رَبُّكُمْ وَعَدًّا حَسَنًا أَتَقَالُ عَلَيْهِمْ أَلْعَهْدُ أَمَرَدْتُمْ أَنْ يَجِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبٌ مِّنْ رَبِّكُمْ فَأَخْلَفْتُم مَّوعِدِي ۚ قَالُوا مَا أَخْلَفْنَا مَوْعِدَكَ بِمَلِكِنَا وَلَكِنَّا حُمِلْنَا ۚ أَوُرَارًا مِّنْ زِينَةِ الْقَوْمِ فَقَذَفْنَاهَا فَكَذَلِكَ أَلْقَى السَّامِرِيُّ ۚ

الجزء

نه گریت، و ههر که سئ که ربا من ژئ گرت، [ئهو] که فته دنا گریدا. ﴿۸۲﴾ ب راستی ئه ز، بؤ ههر که سئ تۆبه بکهت و باوه رییی بینیت و کار و کریاریت قه نچ بکهت، پاشی خو ل سهر فئ چهن دئ رابگریت هه تا دمريت، گونه هژبهرم. ﴿۸۳﴾ [پشتی ئسرائیل دهشتا سینایی ئانکنجیوویین، مووسایی هاروون هیلا د ناف و اندا، و چؤ چپایی (طوور) د گه ل حه فتئ زه لامیت ژیگریتی، ل دویف ژفانا خودئ دایی یی کو ته وراتئ بده تی، و مووسا هندی ب له ز بوو ههر حه فتئ هیلانه ل پشت خو، و د بهری وانرا کر، و گوته وان: د دویف منرا وهرن]، هه ی مووسا [ئهو] چ بوو تول مله تی ب له ز ئیخستی [کو تو وان بهیلی و د بهری وانرا بکه ی]. ﴿۸۴﴾ [مووسایی] گو ت: ئه و یی د دویف منرا دئین، و من له ز کر، دا تو ژ من رازی ببی. ﴿۸۵﴾ [خودئ] گو ت: ب راستی پشتی تو هاتی، مه مله تی ته یی جه رپاندی، و سامری ئه و یی د سهردا برین. ﴿۸۶﴾ ئینا مووسا زیده که رگریتی و خه مگین زفیری ناف مله تی خو، و گو ت: مله تی من، ما خودایی هه وه په یانه کا قه نچ نه دا بوو هه وه [کو ته وراتئ بده ته هه وه] ئه ری ما وه ختی وئ [په یانی] هندل هه وه دریز بوو بوو؟ [هوین ب فی کاری رابین] یان زی هه وه دقیا ب فی کریاری که ره ک ژ خودایی هه وه [ئیزایه ک] هه وه بگریت، فئيجا هه وه ئه و په یانا داییه من [کول سهر فی دینی بمین و چو خه له تسیان نه که ن، هه تا ئه ز دژفرمه] شکاند و ب جه نه ئینا. ﴿۸۷﴾ گو تن: ب راستی مه نه ب که یفا خو په یانا ته شکاندیه، به لی هنده ک زیر و زینه تیت فیرعهونی ل ده ف مه بوون، مه هافیتن [مه هافیتنه د ناف ئاگریدا دا ژ گونه یی رزگار بین]، و هه ره و سا سامری زی کا چ د گه ل بوو هافیت [و قالبی گۆلکه کی د ناخیدا چیکر، و ئاگر تیدا هه لکر، و ئه و زیر هافیتنه تیدا، هؤ سا گۆلکه ک ژ زیری چیکر].

فَأَخْرَجَ لَهُمْ عِجْلًا جَسَدًا لَهُ خُورٌ فَأَقْبَلُوا هَذَا إِلَهُكُمْ
وَالَهُ مُوسَى فَقَسَى ۝۸۸ أَلَا يَرَوْنَ أَلَّا يَرْجِعَ إِلَيْهِمْ قَوْلًا
وَلَا يَمْلِكُ لَهُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا ۝۸۹ وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هَارُونُ
مِنْ قَبْلُ يَقَوْمُ إِنَّمَا فُتِنْتُمْ بِهِ وَإِنَّ رَبَّكُمُ الرَّحْمَنُ فَاتَّبِعُونِي
وَأَطِيعُوا أَمْرِيَ ۝۹۰ قَالُوا لَنْ نَبْرَحَ عَلَيْهِ عَاكِفِينَ حَتَّى يَرْجِعَ
إِلَيْنَا مُوسَى ۝۹۱ قَالَ يَهْدِكُمْ رَبُّنَا مِمَّا نَمْنَعُكُمْ إِذْ رَأَيْتُمْهُمْ صُلُوعًا ۝۹۲
أَلَا تَتَّبِعُنَّ أَفْصَيْتُ أَمْرِيَ ۝۹۳ قَالَ يَبْنَؤُورًا تَأْخُذُ بِإِخْيَافِي
وَلَا يَرَأْسِي ۝۹۴ إِنِّي خَشِيتُ أَنْ تَقُولَ فَرَّقْتَ بَيْنَ بَنِي إِسْرَءِيلَ
وَلَمْ تَفْتَحْ قَوْلِي ۝۹۵ قَالَ فَمَا خَطْبُكَ يَسْمُرِي ۝۹۶ قَالَ
بَصُرْتُ بِمَا لَمْ يَبْصُرُوا بِهِ فَقَبَضْتُ قَبْضَةً مِّنْ أَثَرِ
الرَّسُولِ فَنَبَذْتُهَا وَكَذَلِكَ سَوَّلَتْ لِي نَفْسِي ۝۹۷ قَالَ
فَإَذْهَبْ فَإِنَّ لَكَ فِي الْحَيَوةِ أَنْ تَقُولَ لَا مِسَاسَ وَإِنَّ لَكَ
مَوْعِدًا لَّنْ تُلْقَاهُ وَنَظَرَ لَّنْ إِلَهُكَ الَّذِي ظَلْتَ عَلَيْهِ
عَاكِفًا لَّنْ نَحْنُ قَوْمٌ نَّاتَّخِذُهُ فِي آلِهَتِنَا سِقَا ۝۹۸ إِنَّمَا
إِلَهُكُمْ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَسِعَ كُلُّ شَيْءٍ عِلْمًا ۝۹۹

﴿۸۸﴾ فینجا [سامری] بۆ وان [بهیکرهکی] لهشی گۆلکهکی بی گیان چیکر، دهنگی چیلنی ههبوو، ئینا گۆتن: نهفهیه خودایسی ههوه و خودایسی مووسایی، وی (مووسایی) یی ژ بیرکری [کو خودایسی وی نهفهیه ل فیری، وی یی چۆیه چایی (طوور) لی دگهریت]. ﴿۸۹﴾ فینجا ما ئه و ناینن [ئهو گۆلک] چو ئاخفتنان ل وان نازفرینیت و چو زیان و مفایی ل وان ناکهت؟ ﴿۹۰﴾ و ب سویند بهری مووسا بزفریتهفه، هاروونی ب خو ژ ی گۆته وان: ملهتی من، ب راستی هوبن ب فی گۆلکی ییت هاتینه جهرباندن وی یی بۆ ههوه بوویه فتنه، و ب راستی خودایسی ههوه، خودایسی دلوفانه، فینجا ل دویف من وهرن و گوهی خو بدنه من. ﴿۹۱﴾ ئهوان گۆت: ئهم دئ ههر میننه ل سهر پهرستنا گۆلکی، ههتا مووسا دزفریتهفه دهف مه. ﴿۹۲-۹۳﴾ [پشتی مووسا ژ ژاننا خودی دایسی زفریتهفه، و هوسا ملهتی خو دیتی، گۆت: هه ی هاروون چ وهل ته کر، تو وهکی من نهکی [وهکی من کهریت ته فهنهبن]، و بهری

وان ژ سهر داچۆنی وهر نهگپری وهختی ته دیتین د سهر داچۆن، ئهری ته فهرمانا من ب پشت گوهی خو فه هافیت؟! ﴿۹۴﴾ [هاروونی] گۆت: هه ی کوپی دهیکا من، سهر و رهیت من نهکیشه، ئه ز دترسیام [ئه گهر من خورتیهک ل وان کربایه، و ژ کریارا وان کری دابانه پاش، نه یارهتی دنا بهرا و انداچی ببايه، و ب ناف ئیک کهفبانه و]، تو بیژی ته ئسرائیلی ژیکفه کرن، و ته خو ل هیفیا من نه گرت [ژ بهر هندئ من هیلان ههتا تو بزفری]. ﴿۹۵﴾ [مووسا ل سامری زفری و] گۆتی: هه ی سامری ته بۆچی ئه فه کر و ژ بهر چ؟ ﴿۹۶﴾ [سامری] گۆت: من ئه و دیت یا وان نه دیتی [من دیت وهختی جبرائیل هاتیه دهف ته و چۆی]، فینجا من مسته کا ناخی ژ شوین پی هه سپی جبرائیلی راکر، و هافیته دناف ئاگریدا [دگهل وی زیرو زینه تی]، و هوسا نه فسا من ئه ف کاره بۆ من خه ملاند و جوان کر. ﴿۹۷﴾ [مووسایی] گۆت: هه ره ژ ناف مه دهرکه فه، و جزایی ته دفی دنیا ییدا [هندی تو تیدا بزی] ئه وه، نه تو دهستی خو بکه یه کهسی، و نه کهس دهستی خو بکه ته [ئانکو نه تو بشی تیکه لیا کهسی بکه ی، و نه کهس بشیت تیکه لیا ته بکه ت]، و ته ژفانه کی هه ی رۆزا قیامه تی تو ژ نا هییه فه گرتن. و بهری خو بدنه پهرستی یی خو ئه وئ تو ماییه ل سهر پهرستنا وی، ب سویند ئهم دئ سوژین، پاشی خو لیا وی دی به لافکهین، و هافیزینه دهریا ییدا. ﴿۹۸﴾ ب راستی پهرستی یی هه وه، یی راست و دورست، بهس خودیه و ژ بلی وی چو پهرستی یی راست و دورست نینن، و زانینا وی هند یا بهر فره هه هه می تشنان فه دگریت.

كَذَلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ مَا قَدْ سَبَقَ وَقَدْ آتَيْنَاكَ مِنْ لَدُنَّا
ذِكْرًا ۖ مَنْ أَعْرَضَ عَنْهُ فَإِنَّهُ يَحْمِلُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وِزْرًا ۖ
خَالِدِينَ فِيهِ ۖ وَسَاءَ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ حِمْلًا ۖ يَوْمَ يُنْفَخُ
فِي الصُّورِ وَتُخْسَرُ الْمَجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ زُرْقًا ۖ يَتَخَفَتُونَ
بَيْنَهُمْ إِنْ لَيْسَ لَكُمْ إِلَّا عَشْرٌ ۖ تَمَنَّوْنَ أَنْ لَيْسَ لَكُم بِشَيْءٍ ۖ
أَمَّا لَهُمْ طَرِيقٌ إِنْ لَيْسَ لَكُم بِشَيْءٍ إِلَّا يَوْمًا ۖ وَتَمَنَّوْنَ أَنْ لَيْسَ لَكُم
بِشَيْءٍ ۖ فَمَنْ يَنْصِفُهُمْ رَبِّي نَصْفًا ۖ فَيَذَرُهَا قَاعًا صَفْصَفًا ۖ
لَا تَرَى فِيهَا عِصْيَانًا ۖ وَأَمَّا يُومِذُ يَتَّبِعُونَ الدَّاعِيَ لَا عِوَجَ
لَهُ ۖ وَخَسَعَتِ الْأَصْوَاتُ لِلرَّحْمَنِ فَلَا تَسْمَعُ إِلَّا هَمْسًا ۖ
يَوْمَئِذٍ لَا تَنفَعُ الشَّفَعَةُ إِلَّا الَّذِينَ أِذْنُ لَهُ إِلَهُ رَضِيَ لَهُمْ
قَوْلًا ۖ يَعْلَمُ مَا يَكُنْ أَلَدِيهِمْ وَمَا خَلَعَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ
عِلْمًا ۖ وَتَعَدَّتِ الْجُودُ لِلْحَيِّ الْقِيُومِ ۖ وَقَدْ خَابَ مَنْ حَمَلَ
ظُلْمًا ۖ وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا يَخَافُ
ظُلْمًا وَلَا هَضْمًا ۖ وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا وَصَرَّفْنَا
فِيهِ مِنَ الْوَعِيدِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ أَوْ يُحْدِثُ لَهُمْ ذِكْرًا ۖ

الفرقان

﴿۹۹﴾ و هوسا ئەم سالۇخ و سەرھاتىيىت بۆرى بۆ
تە ھەدگىزىن، و مەژ دەف خوقورئان يادابىيە تە.
﴿۱۰۰﴾ ڧىججا ھەر كەسى بەرى خۆ ژى وەرگىزىت
[و باوەرىيى بى نەئىيتىت]، ب راستى ئەو پۆزا قىامەتى
دى بارەكى گران [ژىزايى و گونەھى] ھەلگىزىت.
﴿۱۰۱﴾ ھەر و ھەر دى بن فى بارىفە مینن، و چ پىسە
بارە پۆزا قىامەتى وان ھەى. ﴿۱۰۲﴾ پۆزا پفل بوقى
دئىتەكرن، و ئەم سەمكار و گونەھكاران وى پۆزى
دى چافشىن و كۆرە كۆمكەين. ﴿۱۰۳﴾ وى پۆزى دى
پستەپستى دناڧەرا خۆدا كەن [و دى پسيارى ژىككو
كەن، ئەرى ئەم چەند دىنايىتدا مايىنە]، ڧىججا دناڧ
خۆدا دىيژن: ژ دەھ پۆرەكان پىڧەتر ئەم نەمايىنە.
﴿۱۰۴﴾ و ئەم ب ئەوا ئەو [دناڧەرا خۆدا پستەپستى
ل سەر دكەن] دىيژن، ئاگەھدارتر و زاناترىن، دەمى
يى ژ ھەمىيان ھشيارتر دىيژىت: ھوين ژ پۆرەكى
پىڧەتر نەمايىنە. ﴿۱۰۵﴾ و ئەو پسيارا چىيان ژ تە
دكەن [كا پۆزا قىامەتى دى چ لى ئىن] بىژە: خودايى
من دى ژ بن كەت، پاشى دى وەكى تۆزى لى كەت

و بەرەبا كەت [و دى وەكى ھرىيا ژەنى لى كەت]. ﴿۱۰۶﴾ ڧىججا دى رويت و پەوال كەت، و كەتە دەشت.
﴿۱۰۷﴾ [و ھسا دى كەتە دەشت] تو خوقەند و كۆر و گرەكى تىدا نابىنى. ﴿۱۰۸﴾ وى پۆزى [كو پۆزا
قىامەتيە] ھەمى دى ل دويڧ گازىيا خودى چن [بۆ مەيدانا ھەشرى]، و ب پشت گوھفە ھاڧىتن بۆ
[گازىيى] نىنە [كول دويڧ گازىيى نەچن و چەپان ل خوقەندەن]، و ھەمى دەنگ بۆ خودايى دلۇڧان
كەپبون، وى پۆزى ژ پستەپستى پىڧەتر تو ناھىسى. ﴿۱۰۹﴾ وى پۆزى مەھدەرا كەسى ڧايدە ناكەت، ئەو
نەبىت يى خودايى دلۇڧان دەستور دايىيى، و ژ گۆتتا وى رازى [ب تنى مەھدەرا وى ڧايدە دكەت].
﴿۱۱۰﴾ خودى يى ئاگەھدارە ژ وان كرىاران ئەويت وان كرىن، و ئەويت ئەو دى كەن، و ئەو چوجاب سەر
زانىنا وى ھەلنابىن. ﴿۱۱۱﴾ [و وى پۆزى] ھەمى سەر و چاف بۆ خودايى ھەر و ھەر مايى و پىبەر، [دەمى
كار و كرىارىت ھەبوئىدا] شكەستن و سەرچەمىايى بوون، و ب راستى ئەو خوسارەت بوو، ئەوى شرك
و گاورى دگەل، و كرى. ﴿۱۱۲﴾ و ھەر كەسى كار و كرىارىت چاك بكەت، و ئەو ب خۆزى يى خودان
باوەر بىت، ڧىججا ئەو، نە ژ سەمەكى دترسيت نە ژى ژ كىمكرنەكى [ئانكو نە دترسيت گونەھىت وى بىتە
زىدەكرن، و نە ژى دترسيت خىزىت وى بىتە كىمكرن]. ﴿۱۱۳﴾ [كامە چاوا كىتب بەرى تە ب زمانى وان
ملەتان ھنارتىنە، ئەويت پىڧەمبەر مە بۆ ھنارتىن]، و ھوسا ئەف قورئانە ژى مە بۆ تە ب زمانى ھەربى
ھنارتىيە، و مە دڧى قورئاندا ب گەلە رەنگان نىشان و گەف [ب ئىزادانى] بۆ وان ئىنايىنە، داخو [ژ گونەھى
و گاورىيى] بپارىزن، يان ژى دا پىڧەچۆنەكى بۆ وان چىكەت.

فَعَلَى اللَّهِ الْمَلِكُ الْحَقُّ وَلَا تَعْجَلْ بِالْقُرْآنِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يُقْضَىٰ إِلَيْكَ وَحْيُهُ وَقُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا ﴿١٠١﴾ وَلَقَدْ عَاهَدْنَا إِلَىٰ آدَمَ مِنْ قَبْلِ فَنَسَىٰ وَلَمْ يُجِدْ لَهُ عَزْمًا ﴿١٠٢﴾ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَى ﴿١٠٣﴾ فَقُلْنَا يَا آدَمُ إِنَّ هَذَا عَدُوٌّ لَكَ وَلِرَبِّكَ فَلَا تَخْرُجَنَّ كَمَا مِنْ الْجَنَّةِ فَتَشْقَى ﴿١٠٤﴾ إِنَّ لَكَ الْأَلْحُوجَ فِيهَا وَلَا تَعْرِى ﴿١٠٥﴾ وَأَنَّكَ لَا تَظْمَأُ فِيهَا وَلَا تَصْحَى ﴿١٠٦﴾ فَوَسْوَسَ إِلَيْهِ الشَّيْطَانُ قَالَ يَتَّخِذُكُمْ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَى شَجَرَةٍ الْخُلْدِ وَمَلِكٍ لَا يَبُلَى ﴿١٠٧﴾ فَأَكَلَا مِنْهَا فَبَدَتْ لَهُمَا سَوْآتُهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا مِنْ رُوقِ الْجَنَّةِ وَعَصَى آدَمُ رَبَّهُ فَغَوَى ﴿١٠٨﴾ ثُمَّ أَجْنَبَهُ رَبُّهُ فَقَابَ عَلَيْهِ وَهَدَى ﴿١٠٩﴾ قَالَ أَهْطَأَمْنَاهَا جَمِيعًا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ فَلَمَّا يَأْتِيَ بُنَيَّكُمْ مَنِ هَدَىٰ فَمَنِ اتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشْقَى ﴿١١٠﴾ وَمَنْ أَعْرَضَ عَن ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ لَعَنَةً مِّنْكَ وَحَشَرٌ يَوْمَ الْقِيَمَةِ أَعْمَى ﴿١١١﴾ قَالَ رَبِّ ارْحَنِي عَمِّي وَقَدْ كُنْتُ بَصِيرًا ﴿١١٢﴾

﴿۱۱۲﴾ قیجا خودایی راست و خوندکار [بی] همه می خوندکار هه وجهی وی، یی [ژ وی] شرک و سالوخته می موشرک ددهنی [بلند و پاقره، و له زئی ل [خواندنا] قورثانی نه که، هه تا و هحیا خودی بۆ ته ب دویماهیك نه ئیت، و بیژره: خودیو زانینا من زیده بکه. ﴿۱۱۵﴾ و ب سویند بهری نوکه مه فهرمان ل ئاده می کربو و [کوژ] داره کی نه خوت، قیجا وی [قهویاتی و فهرمانا مه] ژ بیرکر، و مه سهبر و خوژاگرتن [ژ نه خوارنا وی داری] ل دهف نه دیت. ﴿۱۱۶﴾ و بیژره وان: وهختی مه گوتیه ملیاکه تان سوجهه یی بۆ ئاده می بیهن [سوجهه یا سلافا و ریژگرتنی، نه سوجهه یا بهرستنی، ئبلیس تی نه بیت، ییت دی همه می [بۆ ئاده می] چۆنه سوجهه یی. ﴿۱۱۷﴾ قیجا مه گوت: هه ی ئاده م، ب راستی نه فه دژمنی ته و ژنا ته یه، قیجا [هشیار بن] هه وه ژ به حه شتی دهر نه ئیخت، نه گهر دی زه مهت و وهستیانی بینی [ب ژیا نا خو یا دنیا یقه]. ﴿۱۱۸﴾ ته نه و بیت، نه تو تیدا [د به حه شتیدا] برسی بیی، و نه ژی تیدا رو یس بیی. ﴿۱۱۹﴾ و نه تیدا تینی دبی، و نه ژی گهر ما هه تایی ل ته ددهت. ﴿۱۲۰﴾ قیجا شه یثانی وه سواس و گومان ئیخسته دلی وی [و د بهر خه له تیپرا کر]، گوت: هه ی ئاده م نه ز دارا هه رمانی و ملک ی بی قه برین، نیشا ته بده م؟ ﴿۱۲۱﴾ قیجا ب فندو فیلی خاپاندن و د بهر خه له تیپرا کرن [وان ژ وی داری خوار [نه و دارا خودی نه هییا وان ژی کری، قیجا وهختی خوارین] شهرمگه ها وان [عه و ره تا وان] بۆ وان دیار بوو، و ده ست هافیتی به لگیت به حه شتی ژ یقه کرن و دانانه سهر، و ئاده می نه گوهداری یا خودایی خو کر، قیجا نه گه هشته ئارمانجا خو [یان ژی ژیا نا وی نه خوش بوو، ب هاته نه خوارا وی بۆ دنیا یی]. ﴿۱۲۲﴾ پاشی [ئاده م ژ کریارا خو په شیان بوو، و توبه کر و] خودایی وی نه و بۆ پیغه مبه راتیسی هه لبژارت، و توبه ژی قه بویل کر و ل سهر قایم کر. ﴿۱۲۳﴾ [خودی] گوت: هوین هه ردو ژ به حه شتی داکه فن [بۆ سهر نه ردی] هنده ک ژ هه وه ل هنده کان نه یار و دژمن، و هه ر گافا راسته ریژر نه ک ژ به ری منقه بۆ هه وه هات [کو کتیا خودیه یان هنار تننا پیغه مبه ره کییه]، قیجا هه ر که سی ریژا راسته ریژر نا من بگریت، نه به رزه دیب و نه به رهنکاری نه خو شیی دیب. ﴿۱۲۴﴾ و هه ر که سی رو یی خو ژ من و کتیا من [کو قورثانه] و هر گپرت [و با وه ریسی پی نه ئینیت]، ب راستی دفی دنیا ییدا بارا وی ژیا نه کا ته نگ و تارییه، و پوژا قیامه تی نه م دی وی کو ره کو مکه یه. ﴿۱۲۵﴾ دی بیژیت: خودیو بۆچی ته نه ز کو ره ئیناییمه مه دانا حه شری؟ و نه ز ب خو [د دنیا ییدا] یی ب چاف بووم.

قَالَ كَذَلِكَ أَتَتْكَ آيَاتُنَا فَنَسِيَتْهَا كَذَلِكَ الْيَوْمِ تَنْسَى ۝۱۲۶
 وَكَذَلِكَ نَجْزِي مَنْ أَشْرَفَ وَلَمْ يُؤْمِنْ بِآيَاتِ رَبِّهِ وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ
 أَشَدُّ وَأَلَمُّ ۝۱۲۷ أَفَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كُرْهُهُمُ الَّذِي قَتَلُوا مِنَ الْقُرُونِ
 يَمْشُونَ فِي مَسْجِدِهِمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّأُولِي الْأَلْبَابِ ۝۱۲۸
 وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَكَانَ لِزِمَا وَجَلَ مُسَمًّى ۝۱۲۹
 فَاصْبِرْ عَلَى مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ
 وَقَبْلَ غُرُوبِهَا وَمِنْ آنَاءِ اللَّيْلِ فَسَبِّحْ وَأَطْرَافَ النَّهَارِ لَعَلَّكَ
 تَرْضَى ۝۱۳۰ وَلَا تَمْدَنْ عَيْنَاكَ إِلَى مَا مَتَّعْنَاهُ أَزْوَاجًا ثُمَّ هُرْهُ
 الْحَيَاةَ الدُّنْيَا لِنُفِثَنَّهُ بِهِنَّ وَرِزْقٍ رَبِّكَ خَيْرٌ وَأَقْوَى ۝۱۳۱ وَأَمَّا أَهْلُكَ
 بِالْأَصْلُوَّةِ وَأَصْطَبِرْ عَلَيْهَا لَا تَسْأَلْكَ رِزْقًا نَحْنُ نَرْزُقُكَ وَالْعَاقِبَةُ
 لِلتَّقْوَى ۝۱۳۲ وَقَالُوا لَوْلَا يَأْتِيَانَا بَيِّنَاتٍ مِنْ رَبِّهِ ؕ أَوَلَمْ تَأْتِهِمْ
 بَيِّنَاتٌ مَّا فِي الصُّحُفِ الْأُولَى ۝۱۳۳ وَلَوْ أَنَّا أَهْلَكْنَاهُمْ بِعَذَابٍ
 مِنْ قَبْلِهِ لَقَالُوا رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنُتَّبِعَ
 آيَاتِكَ مِنْ قَبْلِ أَنْ نَذِلَّ وَنَجْزَى ۝۱۳۴ قُلْ كُلُّ مُرْصَقٍ مُرْصُومٌ
 فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ أَصْحَبُ الصَّرَاطِ السَّوِيِّ وَمَنِ اهْتَدَى ۝۱۳۵

﴿۱۲۶﴾ [خودى] گوت: هؤسا نیشان و ثایه تیت مه بۆ ته هاتن، و ته خو لى كۆره دكر، و ته ددانه پشت خو، و ئه فرۆ تو زى و هسا دى [دئاگریدا] ئییه هیلان و ژ بیركرن. ﴿۱۲۷﴾ و هؤسا ئهم ئه ویت زیده د ناف گونه هیدا چۆین، و باوهرى ب نیشان و ثایه تیت خودایى خو نه ئینایین، جزا دكهین، و ئیزایا ئاخهرتى دژوارتر و بهرده و امتره. ﴿۱۲۸﴾ ئه رى ما ئه و دبى ئاگه ببون، و خودى بۆ وان ديارنه كربوو كا مه چهند [ملهت] بهرى وان دهیلاك بربون؟ و ئه و د ناف كافله خانیه تى و انرا دچن [و ب چافى خو وان كافله خانیه تى دبینن]، ب راستى ئه قه [شونواریت مله تیت دهیلا كچوى] ثایه ت و نیشان، بۆ مرقوتیت خودان ئه قل. ﴿۱۲۹﴾ و ئه گهر به بیانا پاشتیخستنا ئیزادانا وان [بۆ رۆزا قیامه تى] ژ خودایى ته نه هاتبايه دان، و ئه گهر وهخته كى ديار كرى [كو رۆزا قیامه تیه] وان نه بايه، دا ئیزادانا وان یا پیدقى بیت. ﴿۱۳۰﴾ فیجا سه برآ خو ل سهر ئه و ئه و دیژن بكیشه، و بهرى رۆژه لاتنى [نقیژا سپیدى] و بهرى رۆژ ئاقابونى [نقیژا ئیشارى]، و هنده ك ژ وهختیت شه قى [نقیژا عیشا]، و سه ربیت رۆژى [نقیژا مه غره ب و نیقرو]، خودى پاك و پاقر بكه، و حه مداوى بكه، دا بگه هییه وى یا پى رازى ببى. ﴿۱۳۱﴾ و تو چافیت خو نه به وان خو شییان، ژ خه مل و جوانیا دنیاىى، ئه قیت مه دایینه هنده ك گاوران، دا وان پى بجه ربینین، و رزقى خودایى ته [كا چهند ژ دنیاىى داییه ته، و ئه و خه لاتنى ئاخهرتى ئه وى دى ده ته ته كو به حه شته] چتر و دؤمدریژتره. ﴿۱۳۲﴾ و فهرانا مالا خو [مله تى خو] ب نقیژى بكه، و تو زى ل سهر یى بهرده و ام به، ئهم چو رزقى ژ ته ناخوازین [كو تو رزقى خو یان یى مالا خو بدهى]، ئهم یى رزقى ته ددهین، و دویا هیكا ب خیر یا پاریزكارانه. ﴿۱۳۳﴾ و گوتن: بلاوى موعجزه یه ك ژ دهف خودایى خو بۆ مه ئینابايه [دا مه باوهر ژى كربايه]، ئه رى ما مزگینیا هاتنا پیغه مبهرى دكیتیت بهرى نوكه دا بۆ وان نه هاتبوو؟! ﴿۱۳۴﴾ و ئه گهر مه ئه و، بهرى هاتنا پیغه مبهرى و ئینانه خوارا قورئانى، ب ئیزا یه كى دهیلا ك برانه، دا بیژن خودیو بلا ته پیغه مبهرك بۆ مه هتار تبايه، دا ئهم ل دویف ثایه ت و نیشانیت ته چۆ باینه، بهرى ئهم [ب ئیزا دنیاىى] بیینه رسوا كرن، و [ب ئیزا ئاخهرتى] بیینه شهر مزار كرن. ﴿۱۳۵﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه: ئهم هه مى [ئهم و هوین] دچا قهر بیینه [كا دویا هییا مه و هه وه دى بیته چ؟] فیجا هوین خو بگرن و بهرى خو بدهنى، دى زانن كانى كینه خودانیت رپكا پاست و ییت راسته پى. [كا ئه مین یان هوین].

سورة ناهيا

ل مه كه هئ هاتيه خوارئ (١١٢) ناهيه

بسم الله الرحمن الرحيم

١ ﴿وَهَتَّىٰ حَسْبًا خه لکی﴾ [ل سهر کار و کریاریت وان کرین کو پوژا قیامه تییه] تیزیک بوو، و ئه و ب خو ییت دبئ ناگه هیه کا غامدا و [ب دنیا یی و دلخواییت دنیا ییته] د مژویلن. ٢ ﴿و نینه چو یی نوی ژ قورئانی، ژ دهف خودایئ ته، بو وان نه ئیت، و ئه و ب ترانه فه گوهداری یی بو نه کهن. ٣ ﴿دلیت وان د مژویل و بی ناگه هن، و نه ویت سته مکار پسته پستی د ناهیه را خو دا دکهن، و دییژن: ئه ری ما موحه مه د ژئ نه مروقه وه کی هه وه؟ قیجا هوین چاوال دویف سحرئ دچن و هوین ب خو دینن [کو سحره]. ٤ ﴿پیغه مبه ری] گوت: ب راستی خودایئ من هه ر گوتنه کا د ئه رد و ئه سنا نندا دئته کرن، ژئ ب ناگه هه [قیجا چاوال پسته پسته هه وه دئ ل بهر بهرزه بیت]، و

ئه و ب خو گوهدیر و زیده زانابه [ناگه هژ هه می گوتن و پسته پستان هه یه، و چول بهر بهرزه ناییت]. ٥ ﴿و گوتن [ئه فا موحه مه د دییژت نه وه حییه]: تیکه له خه ون و خه ون پوژکن، و دبیت هه ما ژ دهف خو [ئه ف قورئانه] چیکریت، و ژ دره و ب بال خودیقه لیدابیت، و دبیت هه لبه ستقان بیت [و ئه گهر و هسانینه] پا بلا وه کی وان پیغه مبه ریته به ری وی هاتینه هنارتن، موعجیزه کی بو مه بینیت. ٦ ﴿خه لکی چو ژ وان گوندان، نه ویت به ری قوره شییان مه د هیلاک برین، باوهری ب وان موعجیزه یان نه ئینا یییه، نه ویت وان ژ پیغه مبه ریته خو خواستین، قیجا ئه و دئ باوهری یی پی ئینن؟ [ئه گهر بینن، نه... ئه و بینن ژئ باوهری یی پی نائینن]. ٧ ﴿و مه به ری ته چو پیغه مبه ر نه هنارتینه، و وهی بو هنارتیت ته گهر زه لام نه بن [ئانکو مروقه بوون، نه ملیاکه ت بوون]، قیجا ته گهر هوین فئ نه زانن پسپارا زانا و خودان کتیبان بکه ن [کا پیغه مبه ر هاتیه، ته گهر مروقه نه بیت و زه لام نه بیت؟]. ٨ ﴿و مه ئه و پیغه مبه ر نه کر بوونه له شه کی و هسا، کو خوارئ نه خو ن و مرن بو وان نه بیت [ئه و ژئ وه کی هه ر مروقه کی هه بیت دمرن]. ٩ ﴿پاشی ئه و په یانا مه داییه وان [کو ئه م وان بزگار بکه ین، و نه یاریت وان بهر ئاتاف بکه ین]، مه ب جه کر و راست دهر ئیخست، قیجا ئه و و نه ویت مه بفین، مه رزگار کرن، و نه ویت زیده د گاوری و بهرزه بو ئیدا چو یین، مه بهر ئاتاف کرن. ١٠ ﴿ب سویند [گه لی مروشان] مه کتیه ک بو هه وه ئینا یییه خوارئ، سهر بلندییا هه وه یا تیدا، ئه ری ما هوین تی ناگه هن؟

الجزء السابع عشر

سورة الأنبياء

بسم الله الرحمن الرحيم

أَقْرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ مُّعْرِضُونَ ﴿١﴾ مَا يَأْتِيهِمْ مِنْ ذِكْرٍ مِنْ رَبِّهِمْ مُخَدَّبٍ إِلَّا اسْتَمَعُوهُ وَهُمْ يَلْعَبُونَ ﴿٢﴾ لَاهِيَةً قُلُوبُهُمْ وَأَسْرَأَ التَّجْوَى الَّذِينَ ظَلَمُوا هَلْ هَذَا إِلَّا بَشْرٌ مِثْلُكُمْ أَفَتَأْتُونَ السَّحَرَاءَ وَأَنْتُمْ تُبْصِرُونَ ﴿٣﴾ قَالَ رَبِّي يَعْلَمُ الْقَوْلَ فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٤﴾ بَلْ قَالُوا أَضْغَاثٌ أَحْلَمَ بَلْ أَفْتَرْنَاهُ بَلْ هُوَ شَاعِرٌ فَلْيَأْتِنَا بِآيَةٍ كَمَا أُرْسِلَ الْأُولُونَ ﴿٥﴾ مَا آمَنَتْ قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْنٍ أَهْلَكَ نَهَا أَفَهُمْ يُؤْمِنُونَ ﴿٦﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ إِلَّا رِجَالًا نُوْحِي إِلَيْهِمْ فَسَتَلَوْا أَهْلَ الدِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٧﴾ وَمَا جَعَلْنَاهُمْ جَسَدًا لَا يَأْكُلُونَ الطَّعَامَ وَمَا كَانُوا خَالِدِينَ ﴿٨﴾ ثُمَّ صَدَقْنَاهُمُ الْوَعْدَ فَأَنْجَيْنَاهُمْ وَمَنْ نَشَاءُ وَأَهْلَكْنَا الْمُسْرِفِينَ ﴿٩﴾ لَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ كِتَابًا فِيهِ ذِكْرُكُمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٠﴾

وَكَمْ قَصَمْنَا مِنْ قَرْيَةٍ كَانَتْ ظَالِمَةً وَأَنشَأْنَا بَعْدَهَا قَوْمًا
آخَرِينَ ﴿١٠﴾ فَلَمَّا أَحْسَسُوا أَنَسْنَا إِذَا هُمْ بِهَا رُكُوعًا ﴿١١﴾
لَا تَرْكُوعُوا وَأَنْجِعُوا إِلَى مَا أُتِفِقَ فِيهِ وَمَسْكِكُمْ لَعَلَّكُمْ
تَسْتَعْلُونَ ﴿١٢﴾ قَالُوا إِنَّا لَنَاطِقُهَا لَكِنَّا عَالَمِينَ ﴿١٣﴾ فَأَمَّا رَأَتْ يَلَاكَ
دَعْوَاهُمْ حَتَّى جَعَلْنَاهُمْ حَصِيدًا خَامِدِينَ ﴿١٤﴾ وَمَا خَلَقْنَا
السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَإِعْيَابٍ ﴿١٥﴾ لَوِ ارْجِعْ نَآنِ تَنَخَّذْ
لَهُوَ لَآتُخَذَ مِنْ لَدُنَّا أَنْ كُنَّا فَعَالِينَ ﴿١٦﴾ بَلْ نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى
الْبَاطِلِ قِطْعًا مَعَهُ، وَإِذَا هُوَ رَاقٍ ﴿١٧﴾ وَلَكُمْ أَوَّلُ مَنَاصِبُونَ ﴿١٨﴾
وَأُولَئِكَ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ عِنْدَهُ لَا يَسْتَكْبِرُونَ
عَنْ عِبَادَتِهِ، وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ ﴿١٩﴾ يُسَبِّحُونَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ
لَا يَفْتُرُونَ ﴿٢٠﴾ أَمْ اتَّخَذُوا إِلَهًا مِّنَ الْأَرْضِ هُمْ يُبْشِرُونَ ﴿٢١﴾
لَوْ كَانُوا فِيهِمَاءَ إِلَهًا إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا فَسُبْحَنَ اللَّهُ رَبِّ الْعَرْشِ
عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٢٢﴾ لَاسْتَأْذِنَا بَعْلًا وَهُمْ يُسْتَلُونَ ﴿٢٣﴾ أَمْ اتَّخَذُوا
مِنْ دُونِهِ آلِهَةً قُلْ هَانُوا أَيُّهَا تَكُ هَذَا ذِكْرُ مَنْ قَعَى وَذِكْرُ
مَنْ قَبِلَ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ الْحَقَّ فَهُمْ مُعْرِضُونَ ﴿٢٤﴾

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِيَ إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ ﴿٢٥﴾ وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا سُبْحَانَهُ بَلْ عِبَادٌ مُكْرَمُونَ ﴿٢٦﴾ لَا يَسْبِقُونَهُ بِالْقَوْلِ وَهُمْ بِأَمْرِهِ يَعْمَلُونَ ﴿٢٧﴾ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنْ أَرَادَ أَنْ يَنْصُرَ وَهُمُ مِنَ حَشِيِّتِهِ مُشْفِقُونَ ﴿٢٨﴾ * وَمَنْ يَقُلْ مِنْهُمْ إِنِّي إِلَهٌ مِنْ دُونِهِ فَقَدْ لَكَ نَجْرِيهِ جَهَنَّمَ كَذَلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ ﴿٢٩﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ أَسْمَوْتَ وَالْأَرْضَ كَنَارًا تَتَأَفَّفُ فَتَنْهَمَا وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ أَفَلَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٠﴾ وَجَعَلْنَا فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَنْ تَمِيدَ بِهِمْ وَجَعَلْنَا فِيهَا فِجَاجًا سُبُلًا لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿٣١﴾ وَجَعَلْنَا السَّمَاءَ سَفْكًَا مَحْفُوظًا وَهُمْ عَنْ آيَاتِهَا مُعْرِضُونَ ﴿٣٢﴾ وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ ﴿٣٣﴾ وَمَا جَعَلْنَا الْبَشَرَ مِنْ قَبْلِكَ أَكْثُلًا أَقَابَيْنِ مَتَّ فَعُهُمُ الْخَالِدُونَ ﴿٣٤﴾ كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَنَبْلُوكُم بِالشَّرِّ وَالْخَيْرِ فِتْنَةً وَإِلَيْنَا تُرْجَعُونَ ﴿٣٥﴾

الْحَيَّ

﴿۲۵﴾ و مه چو پیغمبر بهری ته نه هئارتینه، ته گهر مه وه حی بو نه هئارتیت، و مه نه گوتیتیی چو په رستییت راست و دورست ژ من پیقه تر نین، فیجا من ب تنی به رتسن. ﴿۲۶﴾ و گوتن: خودای دلوفان زار و کیت بو خو چیکرین، و ئه و ب خو یی پاک و باقره ژ فی چندی، و [ئه ویت ئه و دکهنه زار و ک بو خودی کو ملیاکه تن] بهنده ییت وی ییت ب ریز و رومه تن. ﴿۲۷﴾ و ئه و [ملیاکته] چو ئاخفتنان ناکه ن بهری ئاخفتنا خودی [هه تا خودی نه ییژیت و فرمانی نه ده ت، نا ئاخفتن]، و ئه و ب خو ل بهر ئه مرئ وی د راو هستیاینه و بی ئه مریا وی ناکه ن. ﴿۲۸﴾ و خودی دزانیته کا وان چ کریسه و کا دی چ کهن [ئو چو کار و گوتنان بیی خودی ناکه ن]، و مه هدرئ بو که سی ناکه ن، بو وی نه بیت یی خودی بی خو ش و بو بقیته [ئو زی خودانیت خو و فی گوتنینه (لا اله الا الله)]، و ئه و [ملیاکته] بهرده وام د ترسا خودیدانه. ﴿۲۹﴾ و هه ر ئیکئی [ژ ملیاکه تان] بیژیت: ئه ز په رستیمه شوینا خودی، ئه م دی دۆره هی

کهینه جزایی وی، و هوسا ئه م سته مکاران جزا دکهن. ﴿۳۰﴾ ئه ری ما ئه ویت گا و ربو یین، نه ددیتن و هزرا خو ناکه ن کو ب راستی ئه رد و ئه سمان پیگه بوون، فیجا مه ژیکه کرن، و هه ر تشته کی خودان روح مه یی ژ ئافی چیکری، ئه ری دگهل فی ژ هیژ ئه و باوهریسی نائین؟! ﴿۳۱﴾ و مه چیا ییت بنه جه ییت ئیخستینه د ئه ر دیدا، دا نه ئیت و نه چیت [ژ جه نه چیت]، و مه ریکیت فره ییت ئیخستینه تیدا، دا ئه و ب سه ر کار و بار ییت خو هه لیبن. ﴿۳۲﴾ و مه ئه سمان یی کریسه بانه کی پارستی [ژ کهفتنی]، و ئه و ژ نیشان و به لگه ییت مه کرینه تیدا [وه کی رۆژی و هه یفی و ستیران] بی ئاگه هن. ﴿۳۳﴾ و خودی ئه وه، بی شه ف و رۆژ، و رۆژ و هه یف دایین، و هه ر ئیک دچه ر خا خو دا دچیت و دگه ریت. ﴿۳۴﴾ و مه بو که سی بهری ته، نه مرئ [هه ر وه ر ساخی] نه دایییه، ئه ری ئه گه ر تو مرئ ئه و نامرن؟ [ئه ف ئایه ته د ده ره قی و اندا هاته خواری ئه ویت دگوتن: ئه م دی خو لی گرین هه تا دمريت، و وان هزر نه دکر ئه و زی دی مرن]. ﴿۳۵﴾ ب راستی هه ر نه فه که هه بیت دی مریت، و ئه م هه وه ب قه نجی و خرابییان دجه ربینین، و هه ر هوین دی ب بال مه فه زقرن.

وَإِذْ أَرْسَلْنَاكَ الْكَافِرُونَ كَفَرُوا وَإِنْ يَخْذُلُونَكَ إِلَّا هُزُؤًا أَهْذًا
الَّذِي يَذْكُرُهُ الْهَتَكُ وَهُمْ بِذِكْرِ الرَّحْمَنِ هُمْ
كَافِرُونَ ﴿٣٦﴾ خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَجَلٍ سَأُورِيكُمْ
آيَاتِي فَلَا تَسْتَعْجِلُونِ ﴿٣٧﴾ وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ
إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣٨﴾ لَوْ عَلِمَ الَّذِينَ كَفَرُوا حِجْرَ
لَا يَكْفُرُونَ عَنْ وَجْهِهِمُ النَّارُ وَلَا عَنْ ظُهُورِهِمْ وَلَا
هُمْ يُبْصِرُونَ ﴿٣٩﴾ بَلْ كَذَّبَتْهُمْ بَعْدَ فَتْنَتِهِمْ فَلَا
يَسْتَطِيعُونَ رَدَّهَا وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ ﴿٤٠﴾ وَلَقَدْ أَسْتَهْزِئُ
بِرُسُلٍ مِنْ قَبْلِكَ فَحَاقَ بِالَّذِينَ سَخِرُوا مِنْهُمْ مَا كَانُوا
بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٤١﴾ قُلْ مَنْ يَكْذُوبُكُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ
مِنَ الرَّحْمَنِ بَلْ هُمْ عَنْ ذِكْرِ رَبِّهِمْ مُعْرِضُونَ ﴿٤٢﴾
أَمْلَأْنَاهُمُ الْهَمَّ تَمْنَعُهُمْ مِنْ دُونِهَا لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَ
أَنْفُسِهِمْ وَلَا هُمْ مَتَّابُونَ ﴿٤٣﴾ بَلْ مَتَّعْنَا هَؤُلَاءِ
وَأَبَاءَهُمْ حَتَّى طَالَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ أَفَلَا يَرَوْنَ أَنَا نَأْتِي
الْأَرْضَ نَنْقُصُهَا مِنْ أَطْرَافِهَا أَفَهُمُ الْغَالِبُونَ ﴿٤٤﴾

﴿٣٦﴾ و وهختی تهویت گاوربووین ته دینن ترانه یان ب ته دکهن، و دبیزنه ټیکدو: تهفه یه ب خرابی بهحسی بوتیت هه وه دکهت؟ [و تهو پیغه مبهری عه بیدار دینن، کو بهحسی بوتیت وان ب خرابی بکهت] و تهو ب خو باوهریسی نائینن کو خودایسی دلوفان یسی بی هه فال و هه فیشکه، فیتجا هه و هخته کی بهحسی تاک و تنایسیا خودایسی دلوفان هاته کرن، په سهند ناکه و باوهریسی پی نائینن. ﴿٣٧﴾ مروف یسی ل سهر له زی هاتیسه خو رستکرن و چیکرن [بهری وهختی له زی ل تشتی دکهت]. [تهف ثایه ته دده رهقی قوره شیاندای هاتیسه خواری، وهختی وان له زل وئی ئیزیسی ذکر تهوا پیغه مبهری زی دگوت] نیزیك ته ز دئی نیشان و ثایه تیت خو نیشا هه وه دم، فیتجا له زی ل من نه کن [کو ته ز بهری وهختی دیارکری بو هه وه بینم]. ﴿٣٨﴾ و دبیزن: کا کهنگیه تهو ژفان [هاتنا ئیزیسی]، ته گهر هوین راست دبیزن. ﴿٣٩﴾ ته گهر تهویت گاوربووین زانیانه وهختی ټاگر دوامندوریت وان دگرت، ل وان دټیته ټیک، و نه شین ټاگری ژ

سهر وچاف و پشیت خو بدنه پاش، و هاریکاری و پشته فانی زی بو وان نایتته کرن، وان له زل ئیزیسی نه ذکر. ﴿٤٠﴾ بهلی تهو ئیزا دئی ژ نشکه کټفه بو وان ټیت، و دئی وان شه پرزه و مهنده هوش کهت [و نوزانن کاچ بکهن]، و نه شین پاشقه بهن و دهره فته زی بو وان نایتته دان کو تهو بو خو توبه بکهن، و ل خو بزقرن. ﴿٤١﴾ و ب سویند ترانه ب پیغه مبهریته بهری ته زی ییت هاتینه کرن، فیتجا تشتی وان ترانه پی ذکر، ب سهری وان هات و تهو هنگافتن. ﴿٤٢﴾ [هه ی موحه مده] بیژه: کیه هه وه ب شهف و وژ ژ ئیزایا خودایسی دلوفان دپاریزیت؟ بهلی تهو نه تهون بیننه بیرا خو کو خودییه وان دپاریزیت. ﴿٤٣﴾ یان زی وان ژ بلی مه هنده ک په رستییت دی هه نه، وان ژ ئیزایا مه دده نه پاش؟! تهو [په رستییت وان گرتین] نه شین هاریکاریا خو بکهن [هه تا هاریکاریا وان بکهن]، و بهر ه فانیسی ژ وئی ئیزیسی ناکه یان هم دئیننه سهری وان [یان هاریکاری ژ مه بو وان نایتته دان]. ﴿٤٤﴾ و مه نیعمهت دگهل وان و باب و بابیریت وان کرن، ژیه کی دریز د خوشیاندای بوزاندین [فیتجا وان هر ز ذکر تهف نیعمه ته هه دئی مین، و تهو هه دئی دناییدا ساخ مین و نامرن، فیتجا د سهر داجون]، تهری ما تهو نابینن [و تینا گه هن] تهو نه ردیت وان ژ هه می په خانه کیم دکهین [ب ده ستیت موسلمانانقه دیهین، و ژ ده ستیت وان دهر دټیخین]، یان زی ما تهو نابینن تهو نه ردی دیم بهر بهر کیم دکهین و بهر ټافی دټیخین، فیتجا تهون ییت سهر که فنی [یان هه مین]؟!

﴿٤٥﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه: نه ز به س ب وه حی ی هه وه هشیار دکهم و پی دترسینم، به لی یی کهر (نه بیس) گول گازی یی نایب دهمی دتیته ناگه هدار کرن [نانکو گلی موشرکان هوین وه کی مرقیبت کهرن، هوین چو فایده یی ژ فی هشیار کرنی نابینن]. ﴿٤٦﴾ و نه گهر پیچه کا ئیزا خودایی ته وان بگریت، دی بیژن: وهی بو ئیزا و نه خو شیا مه، ب راستی ئهم ییت سته مکار بووین. ﴿٤٧﴾ و ئهم ترازو بییت راست و دورست بو ژو قیامه تی دی دانین، قیجا که سی کیتم ترین سته م زی لی نایته کرن [نه خیرت وی کیم دبن، و نه زی گونه هیته وی زیده دبن]، خو نه گهر [خرابی یان باشیا وی] ته مه تی دندکه کا توفی خنده لکی زی بیت، ئهم دی ئینین [و بو کیشین]، ژ خو بو حسیب و هه ژمارتنی، ئهم به سی خوینه. ﴿٤٨﴾ و ب سویند مه کتیا جودا کهر [د ناقه را هه فی و نه هه قیید] و راسته پریکه ر، و یا ب بیرین بو پاریزکاران، دا مووسایی و هاروونی. ﴿٤٩﴾ [پاریزکار نه ون] نه ویت دهمی ب تنی [کو کهس

وان نه بیبت زی] ژ خودایی خو دترسن، و نه و خو ژ بوژا قیامه تی زی دترسن. ﴿٥٠﴾ و نه قورثانه شیرت و بیرئینانه کا پیروژه، مه ئیناییه خوارئ، قیجا چاوا هوین باوهر ناکه ن یا ژ ده ف خودی هاتی [ههر چنده هوین دهه قینن، کو ته ورات یا ژ ده ف خودی هاتی]. ﴿٥١﴾ ب سویند مه تیگه هشتن و راسته پریکرن ههر ژ بجویکاتی دابو و ئیبراهیمی، و ب راستی مه دزانی نه و هیژایی دانا مه یه. ﴿٥٢﴾ و هختی گوتیه بابی خو و مله تی خو، نه شه چ بوت و په یکه رن هوین پیته رسیابین و دپه ریسن. ﴿٥٣﴾ گوتن: ب راستی مه ددیت باب و باپیریت مه نه و دپه رستن [ئهم زی ژ بهر فی چهن دی وان دپه ریسین]. ﴿٥٤﴾ گوت: ب راستی هوین ب باب و باپیریت خو شه ییت د بهر زه بو نه کا ناشکه رادا. ﴿٥٥﴾ گوتن: نه ری ته راستی بو مه ئیناییه [نانکو تو یی مجدی]، یان زی تو ترانه یان بو خو ب مه دکهی. ﴿٥٦﴾ گوت: [نه خیر نه و نه خوداییته هه وه نه] به لی خودایی هه وه خودانی نه رد و نه سنانانه، نه وئ نه رد و نه سنان چیکرین، و نه زل سه ر فی چهن دی [کو خودا خودایی هه وه مه، و چیکه ری نه رد و نه سنانانه] ژ شاه دامه. ﴿٥٧﴾ و سویند ب خودی نه ز دی بوتیت هه وه شکینم، پشتی هوین ژ ده ف دچن.

قُلْ إِنَّمَا أُنذِرُكُمْ بِالْوَحْيِ وَلَا يَسْمَعُ الصُّمُّ الدُّعَاءَ إِذَا مَا يُنذَرُونَ ﴿٤٥﴾ وَلَئِنْ مَسَّتْهُمْ نَفْحَةٌ مِنْ عَذَابِ رَبِّكَ لَيَقُولُنَّ يُوَيْسِنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٤٦﴾ وَنَضَعُ الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيَمَةِ فَلَا تَظْلِمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَإِنْ كَانَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا بِهَا وَكَفَى بِنَا حَاسِبِينَ ﴿٤٧﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى وَهَارُونَ الْفُرْقَانَ وَضِيَاءً وَذِكْرًا لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٤٨﴾ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ وَهُمْ مِنَ السَّاعَةِ مُشْفِقُونَ ﴿٤٩﴾ وَهَذَا ذِكْرٌ مُبَارَكٌ أَنْزَلْنَاهُ أَفَأَنْتُمْ لَهُ مُكِرُونَ ﴿٥٠﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا إِبْرَاهِيمَ رُشْدَهُ مِنْ قَبْلُ وَكُنَّا بِهِ عَالِمِينَ ﴿٥١﴾ إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا هَذِهِ التَّمَاثِيلُ الَّتِي أَنْتُمْ لَهَا عَاكِفُونَ ﴿٥٢﴾ قَالُوا وَجَدْنَا آبَاءَنَا لَهَا عَابِدِينَ ﴿٥٣﴾ قَالَ لَقَدْ كُنْتُمْ أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٥٤﴾ قَالُوا أَجِئْتَنَا بِالْحَقِّ أَمْ أَنْتَ مِنْ اللَّعِينِينَ ﴿٥٥﴾ قَالَ بَلْ رَبُّكُمْ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ الَّذِي فَطَرَهُنَّ وَأَنَا عَلَى ذَلِكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿٥٦﴾ وَتَاللَّهِ لَأَكِيدَنَّ أَصْنَامَكُمْ بَعْدَ أَنْ تُولُوا مُدْبِرِينَ ﴿٥٧﴾

الجزء

فَجَعَلَهُمْ جُودًا إِلَّا كِبْرَ لَهُمْ لَعَلَّهُمْ إِلَيْهِ يَرْجِعُونَ ﴿٥٨﴾
 قَالُوا مَنْ فَعَلَ هَذَا بِآلِهَتِنَا إِنَّهُ لَمِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٥٩﴾
 قَالُوا سَمِعْنَا فَتًى يَذْكُرُهُمْ يُقَالُ لَهُ إِبْرَاهِيمُ ﴿٦٠﴾ قَالُوا فَأْتُوا
 بِهِ عَلَى آعِينَ النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَشْهَدُونَ ﴿٦١﴾ قَالُوا أَنْتَ
 فَعَلْتَ هَذَا بِآلِهَتِنَا يَا ابْنِ هَاشِمٍ ﴿٦٢﴾ قَالَ بَلْ فَعَلَهُ كَبْرُهُمْ
 هَذَا أَفَنُتَلَوُّهُمْ إِنْ كُنَّا نَبْطُقُونَ ﴿٦٣﴾ قَرِجُوا إِلَى
 أَنْفُسِهِمْ فَقَالُوا إِنَّكُمْ أَنْتُمْ الظَّالِمُونَ ﴿٦٤﴾ ثُمَّ نَكْسُو
 عَلَى رُءُوسِهِمْ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا هَؤُلَاءِ يَبْطُقُونَ ﴿٦٥﴾ قَالَ
 أَتَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكُمْ شَيْئًا وَلَا
 يَضُرُّكُمْ ﴿٦٦﴾ أَلَمْ يَكُنْ لَكُمْ وَالِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ
 أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٦٧﴾ قَالُوا حَرِّقُوهُ وَانصُرُوا آلِهَتَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ
 فَاعِلِينَ ﴿٦٨﴾ فَلَمَّا يَنْتَرَكُونِ بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَى إِبْرَاهِيمَ ﴿٦٩﴾
 وَأَرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَخْسَرِينَ ﴿٧٠﴾ وَنَجَّيْنَاهُ
 وَلُوطًا إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا لِلْعَالَمِينَ ﴿٧١﴾ وَهَبْنَا
 لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ نَافِلَةً وَكَلَّ جَعَلْنَا صَالِحِينَ ﴿٧٢﴾

﴿٥٨﴾ فَيَجَا [پشتی چوبین] ئیبراهیمی هه می
 بوتیت وان پرت پرت کرن، یی مه زن تی نه بیت،
 دا بو پسیاری لی بزفرن [پسیار ژئ بکهه کا کی
 شکاندینه، و بزائن وان چوپئ چئ ناییت، یان ژئ
 دا بزفرنه ئیبراهیمی، دا وی سه نه می بو وان بکه ته
 نیشان کوئو ییت خه له تن]. ﴿٥٩﴾ [وهختی زفرین
 و هوسا بوتیت خو شکاندی و پرت پرت کری
 دیتین] گۆتن: کی ئەفه ب سه ری پهرستییت مه
 ئیناییه؟ کی وه کریت، ب راستی ئەو ژسته مکارانه
 [و دقت بیته جزا کرن]. ﴿٦٠﴾ گۆتن: مه یا بهیستی،
 لاوه کی ب خرابی به حسئ وان دکر، دبیزئی
 ئیبراهیم. ﴿٦١﴾ گۆتن: کا وی بیننه پیش چافیت
 خه لکی، دا ئەو بیت دنیا سن شاده بیی ل سه ر بدن.
 ﴿٦٢﴾ [وهختی ئیبراهیم ئیناین] گۆتن: هه ی ئیبراهیم
 ئەری ته ئەفه ب سه ری پهرستییت مه ئیناییه.
 ﴿٦٣﴾ [ئیبراهیمی] گۆت: [نه من وهه کرییه] به لکی
 یی ژه میان مه زتر یا وه کری، فئجا پسیارا وان
 [بوتیت شکهستی] بکهه ئەگه ره و بن ییت باخفن
 [یان تی بگههن]. ﴿٦٤﴾ فئجا [ئهو بوتپه رست] ل خو زفرین [وان ب خو گۆته تیکدو پشتی بو وان
 دیار بووی، ئەو بوتیت وان دپه رستن هنده ک له شیت هسکن، و وان سته مال خو کری وهختی ئەو پهرستین
 ییت نه شین باخفن]. و گۆتن: ب راستی هوین ییت سته مکارن [ئانکو ئەم ییت سته مکارین وهختی ئەم
 فان دپه رستین، نه ئەوئ ئەو شکاندین]. ﴿٦٥﴾ پاشی زفرینه سه ر نه زانین و رکنا نا خو، و گۆتن: نی تو
 ژئ دزانی ئەف بوته نااخفن. ﴿٦٦﴾ [ئیبراهیمی] گۆت: فئجا پا چاوا هوین وان شوینا خودئ دپه رستن،
 ئەو بیت نه چو مفای دگه هیننه هه وه و نه چو زیانئ. ﴿٦٧﴾ توف بو هه وه و بو وان ییت هوین شوینا خودئ
 دپه رستن، ما هوین ناقله کی بو خو ناگرن [بزائن هوین ییت خه له تن، وهختی هوین وان دپه رستن].
 ﴿٦٨﴾ [فئجا وهختی چو نیشان و دهلیل دهست واندا نه ماین] گۆتن: ئیبراهیمی بسوژن و پهرستییت
 خو ب سه ربیخن، ئەگه ره وهه ل به ره هوین تشته کی ل ئیبراهیمی بکهه [هوسا هوین دئ تولا بوتیت خو
 فهکهن]. ﴿٦٩﴾ [پشتی وان ئیبراهیم هافیتییه ناف ئاگری] مه گۆته [ئاگری] ئاگرو بو ئیبراهیمی سار به،
 و بو وی بهه سلامه تی. ﴿٧٠﴾ و وان دثیا ئیبراهیمی ب ئاگری بسوژن، به لی مه ئەو خوساره تر و زیانکارتر
 لی کرن. ﴿٧١﴾ و مه ئەو [ئیبراهیم] و [لووط] پیغه مه ره ژ وان قورتالکرن، و مه برنه ئەردئ مه بو خه لکی
 پیرۆز کری، و تژی خیر و به ره کهت کری. ﴿٧٢﴾ [پشتی مه قورتالکری] مه ئیسحاق دایئ، و به عقوب
 ژئ د سه ره را زیده یی دو عایا وی، مه دایئ، و مه ئەو هه می [ئیبراهیم، لووط، ئیسحاق، به عقوب] کر نه
 خودانیت خیرئ و باشیی.

﴿۷۳﴾ و مه‌ئەو كرنه پيشى، ب فه‌رمانا مه راسته‌ريكرنى دكه‌ن، و مه وه‌حى بۆ وان هنارت كو كاريت چاك بكه‌ن، و نقيژان بكه‌ن، و زه‌كاتى بدن، و هه‌ميان ئەم دهرستين. ﴿۷۴﴾ و (لووط) زى مه كربو و پيشى، و مه پيغه‌مبه‌راتى و تيگه‌هشتن و زانين دابوويى، و مه‌ئەو زى گوندى پويچاتى دكرن [كو زه‌لام تالوقى زه‌لامى دبوو] رزگار كر، ب راستى ئەو مله‌ته‌كى خراب و ژ رى دهر كه‌فتى بوون. ﴿۷۵﴾ و مه‌ئەو (لووط) پيغه‌مبه‌ر [تيخسته‌د ناه دلوفانيا خودا، ب راستى ئەو ژ قه‌نجان بوو. ﴿۷۶﴾ و به‌رى شان پيغه‌مبه‌ران، نووحي زى گازی خودايى خو كر [كو ئەم وى رزگار بكه‌ين و مله‌تى وى ده‌يلاك بيه‌ين، پشتى بى هيقى بووى ئەو باوهر بىي بينن]، فيجا مه‌ دوعايا وى قه‌بويل كر، و مه‌ئەو و مالا وى ژ توفانى، و كوفانه‌كا مه‌زن رزگار كرن. ﴿۷۷﴾ و مه‌ئەو زى مله‌تى نيشان و ثايه‌تيت مه‌ دره‌و ددانان، باراست و به‌ره‌فانى زى كر [كو نه‌شين چو نه‌زيه‌تى بگه‌هينى]، ب راستى ئەو مله‌ته‌كى خراب بوون،

فيجا ژ به‌ر هندى مه‌ئەو هه‌مى [بچويك و مه‌زن] د ئاڤيدا خه‌ندقاندن [چونكى ييت به‌رده‌وام بوون ل سهر گونه‌هى]. ﴿۷۸﴾ و به‌حسى داوود و سوله‌ياني بكه‌ وه‌ختى هه‌ردووكان حوكم د دهره‌ه‌قى زه‌فيا چانديدا كرى، وه‌ختى به‌زى هنده‌كان ب شه‌ف كه‌فتيه‌د ناڤدا [و پويچ كرى] [و هه‌ردووكان شريعت د ناڤه‌را هه‌ردو جويناندا دكر، خودانيت به‌زى و ييت زه‌فيي]، و ئەم ل سهر حوكمى هه‌ردوكان شاهد بوويين، و مه‌ ئاگه‌ه‌زى هه‌بوو [و داوودى گۆت: دڤيت خودانى به‌زى، به‌زى خو شوينا زيانا (زه‌ره‌را) گه‌ه‌شتيه‌ زه‌فيا چاندى، بده‌ته‌ خودانى زه‌فيي]. ﴿۷۹﴾ و مه‌ سوله‌يان ب قى حوكمى تيگه‌هاند [و گۆت: دڤيت به‌زى بده‌ينه‌ف خودانى زه‌فيي، مفايى بۆ خو ژى وهر گريت و زه‌فيي بده‌ينه‌ف خودانى به‌زى، و چافى خو بده‌ته‌ زه‌فيي هه‌تا وه‌كى وى شه‌فى لى دكه‌ت، ئەو شه‌فا به‌زى وى كه‌فتيى، پاشى ئەو [خودانى به‌زى] زه‌فيي بۆ به‌يليت و يى دى زى به‌زى وى بۆ به‌يليت، ئينا داوودى گۆت دى حوكم ئەو بيت يى ته‌ گۆتى]، و مه‌ پيغه‌مبه‌راتى و زانين و تيگه‌هشتن دابوونه‌ هه‌ردوكان، و مه‌ چيا و ته‌ير و ته‌وال بۆ داوودى سهرنهرم كربوون، د گهل وى هه‌مد و ته‌سبيحا خودى دكرن، و ئەم فان تشتان دشين بكه‌ين، و ئەم دكه‌ين زى. ﴿۸۰﴾ و مه‌ چيكرنا زرى و كومزريان نيشا داوودى دابوو، دا هه‌وه‌ ژ چه‌كى دژمنى هه‌وه‌ بياريزيت، ئەرى هوين سوپاسيا فان نيعمه‌تان دكه‌ن؟ [ئانكو سوپاسيا فان نيعمه‌تان بكه‌ن]. ﴿۸۱﴾ و مه‌ هوپه‌با بۆ سوله‌ياني سهرنهرم كربوو، ب ئەمرى وى به‌چيته‌ وى جه‌ى مه‌ پيرۆز كرى، و تژى خي‌ر و به‌ره‌كه‌ت كرى [كو ئەردى شاميى]، و ب راستى مه‌ ئاگه‌ه‌ز هه‌مى تشتى هه‌بوو [ئانكو هه‌مى تشت ب زانين و ب ئەمرى مه‌ چى دبوو].

وَجَعَلْنَاهُمْ أَيْمَةً يَهْدُونَ يَا مَرْيَمُ اقْنُتِي لِرَبِّكِ فَقَالَ لَاقِيَتُكَ وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِمْ فِعْلَ الْخَيْرَاتِ وَإِقَامَ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءَ الزَّكَاةِ وَكَانُوا لَنَا عَابِدِينَ ﴿٧٣﴾ وَلَوْ طَافَ لَبِئْتَهُ خُصْمًا وَعِلْمًا وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْغَرِيْبَةِ الَّتِي كَانَتْ تَعْمَلُ الْخَبِيْثَ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ سَوَاءٍ فَاسْقٍ ﴿٧٤﴾ وَأَدَخَلْنَاهُ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٧٥﴾ وَنُوحًا إِذْ نَادَى مِنْ قَبْلُ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ فَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ﴿٧٦﴾ وَنَصَرْنَاهُ مِنَ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَبُوا بِآيَاتِنَا إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ سَوَاءٍ فَأَعْرِضْنَاهُمْ أجمعين ﴿٧٧﴾ وَدَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ إِذْ يَخْتَصِمَانِ فِي الْحَرْثِ إِذْ نَفَسَتْ فِيهِ غَنَمُ الْقَوْمِ وَكُنَّا لِحُكْمِهِمْ شَاهِدِينَ ﴿٧٨﴾ فَفَهَّمْنَاهَا سُلَيْمَانَ وَكُلَّاءَ آتَيْنَاهُمَا حُكْمًا وَعِلْمًا وَسَخَرْنَا مَعَ دَاوُدَ الْجِبَالَ يُسَبِّحْنَ وَالطَّيْرَ وَكُنَّا فَاعِلِينَ ﴿٧٩﴾ وَعَلَّمْنَاهُ صَنْعَةَ لَبُوسٍ لَكُمْ لِيُخْصِتَّكُمْ مِنْ بَأْسِكُمْ فَهَلْ أَنْتُمْ شَاكِرُونَ ﴿٨٠﴾ وَاسْلُبْكَ الْيَمَّ عَاصِفَةً تَجْرِي بِأَمْرِهِ إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَرَكَاتُهَا وَكُنَّا بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمِينَ ﴿٨١﴾

الجزب

وَمِنَ الشَّيْطَانِ مَنْ يَغْوِيكَ لَهُ وَيَعْمَلُونَ عَمَلًا دُونَ
 ذَلِكَ وَكُنَّا لَهُمْ حَفَظِينَ ﴿٨٢﴾ وَأَيُّوبَ إِذْ نَادَىٰ
 رَبَّهُ أَنِّي مَسَّنِيَ الضُّرُّ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴿٨٣﴾
 فَأَسْتَجَبْنَا لَهُ فَكَشَفْنَا مَا بِهِ مِنْ ضُرٍّ وَآتَيْنَاهُ أَهْلَهُ
 وَمِثْلَهُمْ مَعَهُمْ رَحْمَةً مِنَّا عِندَنا وَذَكَرَنا لِلْعَالَمِينَ ﴿٨٤﴾
 وَاسْمَاعِيلَ إِذْ رَاسَ وَذَا الْكُفْلِ كُلٌّ مِّنَ الصَّادِقِينَ ﴿٨٥﴾
 وَأَدْخَلْنَاهُمْ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُمْ مِّنَ الصَّالِحِينَ ﴿٨٦﴾
 وَذَا النُّونِ إِذْ ذَهَبَ مُخَضَّبًا فَلَمْ يَكُنْ أَن تَقْدِرْ عَلَيْهِ
 فَنَادَىٰ فِي الظُّلُمَاتِ أَن لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي
 كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٨٧﴾ فَأَسْتَجَبْنَا لَهُ وَجَعَلْنَاهُ
 مِّنَ الْغَمِّ وَكَذَلِكَ نُنْجِي الْمُؤْمِنِينَ ﴿٨٨﴾ وَذَكَرَنا
 إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُ رَبِّ لَا تَذَرْنِي فَرْدًا وَأَنْتَ خَيْرُ الْوَارِثِينَ ﴿٨٩﴾
 فَأَسْتَجَبْنَا لَهُ وَوَعَدْنَا لَهُ الْيَحْيَىٰ وَأَصْلَحْنَا
 لَهُ زَوْجَهُ إِنَّهُمْ كَانُوا يُسْرِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ
 وَيَدْعُونَنَا رَغَبًا وَرَهَبًا وَكَانُوا لَنَا خاشِعِينَ ﴿٩٠﴾

﴿٨٢﴾ و ژ شهيتانان، مه هندهك بۆ سه رنهرم كربون،
 خو بۆ نفوم دكرنه بنى دهرييان، دا بۆ لولو و
 مهرجانان دهرييخن، و ژ بلى فى ژى، شولهكى دى
 ژى بۆ دكر [وهكى ئافاكرا باژيران، و ئافاهييت
 بلند، ييت كو مروف نه شين پى رابين]، و هم بۆ وان
 پاريزقان بووين [دا ئه و خرابيى نه كه، و ژ ئه مرى
 سوله ييانى دهر نه كه فن]. ﴿٨٣﴾ و ئه ييويوب وهختى
 نه ساخ بووى گازى خودايى خو كر، خوديو ب
 راستى دهر دهكهى گران نه زىي گرتيم، و تو ره مى
 دلوفانان دلوفانترى. ﴿٨٤﴾ ئينا مه دوعايا وى قه بويل
 كر، و ئه و دهر دى گرتى، مه ژى دا پاش، و مه كور
 و كچيت وى، و جاره كا دى ته مه تى وان ژ دلوفانيا
 خو دانى، دا عياده تكه ر بير خوين، و بينا خو
 فره بكه، هه وهكى ئه يويوبى بينا خو فره هكرى.
 ﴿٨٥﴾ و به حسى ئيسماعيل و ئدريس و (ذا الكفل)
 بكه، كو هه مى ژ دهسته كا سه بر كيشان بوون.
 ﴿٨٦﴾ مه ژى ئه و ئيخستنه د ناه دلوفانيا خودا
 [د ناه پيغه مبر اتىيى يان به حه شتيدا]، ب راستى ئه و

ژ باشان بوون. ﴿٨٧﴾ و به حسى خودانى نهنگى بكه، وهختى كه ر بگرتى دهر كه قتى، و هزر كر هم ب چو
 جزايان وى ته نگاف ناكه ين [فيجا ئه و ژ گه ميبى هاته هافتين، و نه هنگى داعويرا]، ئينا د تاريستاناندا [تاريسا
 شهقى، تاريسا دهريايى و تاريسا زكى نهنگى] هه وار كر.. خوديو ب راستى ژ بلى ته چو به رستى نين، پاكي
 و پاقرى [ژ هه مى كيناسيان] هه بۆ تهيه، ب راستى [ئه ز هيزايى فى جزاييمه و]، من سته م ل خو كر.
 ﴿٨٨﴾ فيجا مه دوعايا وى قه بويل كر، و مه ئه و ژ كوفان و ته نگا قيبى رزگار كر، و هؤسا هم خودان باوهران
 [ژ ته نگا قيان] رزگار دكه ين [ئه گه ر هه وارا خو بگه هيننه مه]. ﴿٨٩﴾ و به حسى [پيغه مبرى مه] زه كه ريساي
 بكه، وهختى گازى خودايى خو كرى، خوديو ب، من نه هيله ب تنى [بى كور.. كو ئه و كور بيته و برسى
 من و جهى من بگريت، و ئه گه ر تو نه دهيه من ژى، ئه ز ب خه م ناكه قم]، ب راستى تو باشترين و برسى.
 ﴿٩٠﴾ مه دوعايا وى قه بويل كر و مه به حيا دايى، و مه ژنا وى ب بچويك ئيخست [كو به رى هنگى بچويك
 نه دبوون]، [مه دوعاييت وان پيغه مبران قه بويلكرن] چونكى ب راستى وان له زل خيران دكرن، و ژ ترسا
 ئيزايا مه، و ته مايى بۆ نيعمه تيت مه دوعا ژ مه دكرن، و وان به س بۆ مه خو دشكاندن، و ل به ر فره مانا مه
 دپاوه ستيايى بوون.

وَالَّذِي أَحْضَنْتَ فَزَجَّهَا فَفَخَّخْنَا فِيهَا مِنْ رُوحِنَا
وَجَعَلْنَاهَا وَابْنَهَا آيَةً لِّلْعَالَمِينَ ﴿٩٥﴾ إِنَّ هَذِهِ
أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاعْبُدُونِ ﴿٩٦﴾
وَتَقَطَّعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ كُلٌّ إِلَيْنَا رَاجِعُونَ ﴿٩٧﴾
فَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا كُفْرَانَ
لِسَعْيِهِ وَإِنَّا لَهُ كَابُورٌ ﴿٩٨﴾ وَحَرَّمْنَا عَلَى قَرِينَةٍ
أَهْلَكْنَاهَا أَنَّهُمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿٩٩﴾ حَقٌّ إِذَا فُتِحَتْ
يَأْجُوجُ وَمَأْجُوجُ وَهُمْ مِنْ كُلِّ حَدَبٍ يَنْسِلُونَ ﴿١٠٠﴾
وَاقْتَرَبَ الْوَعْدُ الْحَقُّ فَإِذَا هِيَ شَاخِصَةٌ أَبْصُرُ الَّذِينَ
كَفَرُوا وَيَوَلَّوْنَا قُدْرَتَنَا فِي عَقْلِ مَنْ هَذَا بَلْ كُنَّا
ظَالِمِينَ ﴿١٠١﴾ إِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ
خَصَبٌ جَهَنَّمَ أَنْتُمْ لَهَا وَرَدُونَ ﴿١٠٢﴾ لَوْ كَانَ
هَؤُلَاءَ إِلَهًا مَّا وَرَدُوهَا وَكُلٌّ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١٠٣﴾
لَهُمْ فِيهَا زُفُوفٌ وَهُمْ فِيهَا لَا يَسْمَعُونَ ﴿١٠٤﴾ إِنَّ الَّذِينَ
سَبَقَتْ لَهُمْ مِنَّا الْحُسْنَىٰ أُولَٰئِكَ عَنْهَا مُبْعَدُونَ ﴿١٠٥﴾

﴿٩٥﴾ و به حسنی مریه می بکه، نهوا خو دههمن پاقر
راگرتی و پارستی، و مه فرمانا جبریلی کر پفکه ته
سینگی وی [و مه عیسا تیخسته زکی وی]، و مه نهو
و کوری وی، کر نه نیشانه ک [ل سهر دهسته ل تداریا
خودی] بۆ هه می خه لکی. ﴿٩٦﴾ ب راستی نهف
دینه، دینی ئیسلامی [دینی ته وحیدییه، و دینی هه می
پیغه مبه رانه] دینه کی ب تنیه، [ئانکو ئیک دینه و
نهو یی هه می پیغه مبه ر پی هاتین] و نهز خودایی
هه وه مه، فیجا [گهی موسلمانان] په رستنا من ب
تنی بکه. ﴿٩٧﴾ [نهف پیغه مبه ره وه کی خه له کی
زنجیران ل دویف ئیک هاتینه، و هه می ئیک دین
بوون، دینی وان دینی ته وحیدی بوو] و دویکه فیتی
وان ل سهر دینی خو ژیک فه قه تیان، و بوونه دهسته ک
دهسته ک و ژیک جودا بوون، و هه می دی هه ر ب بال
مه شه زفرن. ﴿٩٨﴾ فیجا هه ر که سی کار و کریاریت
باش بکه و باوهری زی هه بیت، بزافا وی به رزه
نایب، و هم هه می کار و کریاریت وی بۆ دنفیسن.
﴿٩٩﴾ و ل خه لکی وی گوندی نه وی مه [ژ بهر خرابیا

وان] دهیلاک بری، هه رام بیت نهو جاره کا دی بزفر نه دنیا یی. ﴿٩٦﴾ هه تا وهختی سکر یی په ئجوج و
مه ئجوجان فه دبیت، و نهو ژ هه می جهیت بلند ب لهز دادکه فن [ئانکو هندی هند گه له کن، ژ هه می ریکان
دئین، دا خرابیی بکه]. ﴿٩٧﴾ و وهختی رابوونا پشتی مرئی نیزیک بوو [چونکی دهر که فتنایه ئجوج
و مه ئجوجان ژ نیشانیت قیامه تنیه]، فیجا وی وهختی چاقیت نهو ییت گا و ربوویین، فه کری و بهق دمین
[و ژ ترساندا ناکه فنه سه ریگ و دبیزن]: وهی ئیزا و نه خو شی بۆ مه بیت، ب راستی نهم ژ قی ییت بی
ئاگه ده بووین [و مه کاری خو بۆ قی نه کر بوو]، به لکی نهم ییت سته مکار بووین. ﴿٩٨﴾ ب راستی هوین
و نهو ییت هوین شوینا خودی دهر یسن، ئار دووک و دارو دوییی جه هه مینه، هوین [دگهل وان] دی چنه
تیدا. ﴿٩٩﴾ و نه گه ره فه (بویت هوین دهر یسن) په رستییت دورست بانه، نه دچونه د جه هه میدا، و نهو
هه می زی تیکدا [بوت و بوتهر یس] دی هه ره و هه ر تیدا مینن. ﴿١٠٠﴾ دبیته ناله نال و خر خرا سینگی وان د
دوژه هیدا و [ژ بهر دژواریا ئیزا دۆزه یی]، نهو چو یی دی ناهیسن. ﴿١٠١﴾ نهو ییت بهری نوکه سوز و
په یانا پرگار بوونی، مه ب پرقتی وان کری [وهکی عوزهیری و عیسا یی و ملیاکه تان]، نهو ژ (ژ دۆزه یی)
د دویرن.

لَا يَسْمَعُونَ حَسِيسَتَهَا وَهُمْ فِي مَا اشْتَكَتْ أَنْفُسُهُمْ
خَالِدُونَ ﴿١٠٦﴾ لَا يَخَزْنُهُمُ الْفَرْغُ الْأَكْبَرُ وَتَتَلَقَّاهُمُ
الْمَلَائِكَةُ هَذَا يَوْمُكُمُ الَّذِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ﴿١٠٧﴾
يَوْمَ تَطْوِي السَّمَاءَ كَطَيِّ السِّجِلِ لِلْكِتَابِ كَمَا
بَدَأْنَا أَوَّلَ خَلْقٍ يُعِيدُهُ وَعْدًا عَلَيْنَا إِنَّا كُنَّا
فَاعِلِينَ ﴿١٠٨﴾ وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ
الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ ﴿١٠٩﴾
إِنَّ فِي هَذَا لَبَلَاءً لِقَوْمٍ عَابِدِينَ ﴿١١٠﴾ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ
إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ ﴿١١١﴾ قُلْ إِنَّمَا يُوحِي إِلَيَّ أَنَّكُمْ
إِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ فَهَلْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿١١٢﴾
فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ آذَنْتُكُمْ عَلَىٰ سَوَاءٍ وَإِنْ آذَرْتُ أَقْرَبَ
أَمِ بَعِيدٍ مَا تُوَعَّدُونَ ﴿١١٣﴾ إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ مِنَ
الْقَوْلِ وَيَعْلَمُ مَا تَكْتُمُونَ ﴿١١٤﴾ وَإِنْ آذَرْتُ لَعَلَّهُ
يُفْتِنَهُ لَكُمْ وَمَنْعَ إِلَٰك حِينَ ﴿١١٥﴾ قُلْ رَبِّ احْكُمْ
بِالْحَقِّ وَرَبُّنَا الرَّحْمَنُ الْمُسْتَعَانُ عَلَىٰ مَا تَصِفُونَ ﴿١١٦﴾

بنه ویرسیٔ ئه ردی. ﴿١٠٦﴾ و ب راسٔی ئه ئه [ئهف سورته یان ئهف قورئانه] بهسی وانه، یٔت ب دورستی خودی دهریس [ئانکو ئهف قورئانه بهسی مرؤفیه، مرؤفی بگه هینته خویشیا دنیاوی و تاخره تی]. ﴿١٠٧﴾ و [هه ی موحه مه د] مه تو نه هنارتی، ئه گهر بؤ هندی نه بیت، بؤ خه لکی هه می جیهانان ببیه دلؤفانی. ﴿١٠٨﴾ بیژه: ب راسٔی بهس ئه و هه حیا بؤ من هاتی ئه فیه، کو خودای ی هه وه، خودایه کی ب تنیه، فیجا موسلمان ببن. ﴿١٠٩﴾ فیجا ئه گهر و ان بهری خو ژ ئیسلامی وهر گیرا [و موسلمان نه بون]، بیژه: من هوین هه می وه کی ئیک ب ئه مرئی خودی ئاگه هدار کرن، و ئه ز نوزانم ئه و ژفانی بؤ هه وه هاتیه دان [کو رؤژا قیامه تی و ئیزایا ویه]، یی نیزیکه یان یی دویره [به لی هه ر دی ئیت]. ﴿١١٠﴾ و ب راسٔی خودی ئاخفتنا ئاشکه را دزانیٔ، و یا هوین فهدشیرن ژی دزانیٔ [ئانکو ئه و دژمناتیا هوین ئاشکه را دکه ن بؤ ئیسلامی و موسلمانان، و ئه و نه فیان و کهر ب و کینا هوین بؤ ئیسلامی و موسلمانان د سینگی خو دا فهدشیرن، خودی پی ئاگه هداره، و دی هه وه ل سهر جزاکه ت]. ﴿١١١﴾ و ئه ز نوزانم، دبیت [گیر بؤ و نا جزا کرنا هه وه] جهر باندن بیت بؤ هه وه [کا هوین دی چ که ن]، یان ژی دبیت خو شیه ک بیت، هه تا وه خته کی ئاشکه را ل دهف خودی هوین تیدا بمینن. ﴿١١٢﴾ [پیغه بهری] گؤ: خودیو تو حوکی ب هه قیسی د نافه را مه و فاند ا بکه، و خودای ی مه یی دلؤفان هاریکاری مه بیت، ل سهر و ان دره ویت هوین د راسٔا خودیدا دکه ن.

سُورَةُ حَجَّ

ل مەدینەیی ھاتییە خواری (۷۸) ئایەتە

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ گەلی مەروغان پارێزکارییە خودایی خۆ بکەن،
ب پاستی بیفەلەرزا پۆزا قیامەتی تەشتەکی مەزنە.
﴿۲﴾ پۆزا ھوین [وێ بیفەلەرزی] دینن، ھەمی
دایین و ماک، سافاشیری خۆ، ژ بیر دکن و دەیلن،
و ھەمی ئافس و گرانی، بەردھاقێژن، و دێ مەروغان
بینی سەرخۆشن، و ئەو ب خۆنە د سەرخۆشن، بەلی
ئیزایا خودایی تە یا گرانی. ﴿۳﴾ و ھندەک مەروغ ھەنە
[وەکی (نەضرێ) ئی کورێ (حارثی) و موشکان]
گەنگەشیی د دەرھەقی خودیدا دکن، بێی کو
زانینەک ھەیت [و ھزر دکن خودی نەشیت جارەکا
دی، پستی مرنی وان ساخکەتەفە]، و ب دویف ھەر
شەیتانەکی خرابایی و خرابیخواز دکن. ﴿۴﴾ ل سەر
وی شەیتانی یی ھاتییە نفیسین، کو ب پاستی ئەوی

ب دویف وی بکەفیت و پیکای بگری، ئەو دێ وی بەرزە و گومرا کەت، و بەری وی دێ دەتە ئیزایا
ئاگری. ﴿۵﴾ گەلی مەروغان ئەگەر ھوین ژ رابوونا پستی مرنی ب گۆمان و دودلن [ھوین بەری خۆ بدەنە
چیکرنا خۆ یا جارا ئیکێ]، ب پاستی مە ھوین [ئانکو بابێ ھەو ئەدەم] جارا ئیکێ ییت ژ ئاخێ چیکرین،
باشی ژ چیکەکی، باشی ژ خوینبارە، باشی ژ گۆشتپارەیکایی کێاسی و تەکووز، و ژ ئیکا نەتەکووز، دا
بۆ ھەو دیار بکەین [ئەم خودان شیائین ل سەر ھەمی تستان]، و ئەم وئ د مالچوکیاندا خۆجە دکن و
رادگری، ھەتا وەختەکی دیارکری، یی مە بقی، باشی دێ ھەو بەچوێ دەین [بیچ پیچە دێ ھەو مەزن
کەین] دا ب دورستی تێ بگەھن و بالغ بین، و ھندەک ژ ھەو [بەری بالغ بین] دمرن، و ھندەک ژ ھەو
دمین ھەتا زیدە پیر و بێ چارە دین، دا چو تستان پستی دزانی نەزانیت، و توەردی دینی ھشک و بێ
شینکاتی، گاگا مە باران ب سەردا ئینا، ئەو ئەردی ھشک ب شینکاتی دەھژیی و دەرەمیت، و ژ ھەمی
رەنگیت جوان ییت شینکاتی، شین دکت.

الحج

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ ﴿١﴾
يَوْمَ تَرَوُنَّهَا نَخَعًا وَتَدْهَلُ كُلُّ مُرْضِعَةٍ عَمَّا أَرْضَعَتْ وَتَضَعُ كُلُّ
ذَاتِ حَمْلٍ حَمْلَهَا وَتَرَى النَّاسَ سُكَرَىٰ وَمَا هُمْ بِسُكَرَىٰ
وَلَكِنَّ عَذَابَ اللَّهِ شَدِيدٌ ﴿٢﴾ وَمِنَ النَّاسِ مَن يُجَادِلُ فِي اللَّهِ
بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّبِعُ كُلَّ شَيْطَانٍ مَّرِيدٍ ﴿٣﴾ كَتَبَ عَلَيْهِ أَنَّهُ
مَنْ تَوَلَّاهُ فَانَّهُ يَضِلُّهُ وَيَهْدِيهِ إِلَىٰ عَذَابِ الْعَسِيرِ ﴿٤﴾
يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِن كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّنَ الْبَيْعِ فَإِنَّا خَلَقْنَاهُ
مِن نُّرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْقَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ مِنْ مُّضْغَةٍ
مُّخَلَّقَةٍ وَغَيْرِ مُخَلَّقَةٍ لِّبَيِّنٍ لَّكُمْ وَنُقَرِّفُ الْأَحْوَامَ نَشَاءً
إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ نُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوا أَشَدَّكُمْ
وَمِنْكُمْ مَّنْ يَمُوتُ وَمِنْكُمْ مَّنْ يُرَدُّ إِلَىٰ أَرْدَلِ الْعُمُرِ لِكَيْلَا
يَعْلَمَ مِن بَعْدِ عِلْمٍ شَيْنًا وَتَرَى الْأَرْضَ هَامِدَةً فَإِذَا أَنزَلْنَا عَلَيْهَا
الْمَاءَ أَهْلَتْزَّتْ وَرَبَّتْ وَأَنْبَتَتْ مِن كُلِّ رَوْحٍ يَهْبِجُ ﴿٥﴾

ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّهُ يُخَيِّمُ الْمَوْتَىٰ وَأَنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۖ وَأَنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَأَنَّ اللَّهَ يَبْعَثُ مَنْ فِي الْقُبُورِ ۖ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا كِتَابٍ مُّنِيرٍ ۚ ثَلَاثِي عَظْفِهِ يُضِلُّ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ لَهُ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَنَذِيرُهُ ۖ يَوْمَ الْقِيَمَةِ عَذَابُ الْحَرِيقِ ۚ ذَٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ يَدَاكَ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَمٍ لِلْعَبِيدِ ۖ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُعْبَدُ اللَّهَ عَلَىٰ حَرْفٍ فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَأَنَّ بِهِ ۖ وَإِنْ أَصَابَتْهُ فَتْنَةٌ اِنْفَلَبَ عَلَىٰ وَجْهِهِ خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ ذَٰلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ ۖ يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُ وَمَا لَا نَفْعَ لَهُ ۚ ذَٰلِكَ هُوَ الضَّلَالُ الْبَعِيدُ ۖ يَدْعُوا لَمَنْ ضَرُّهُ أَقْرَبُ مِنْ نَفْعِهِ لَيْسَ الْمَوْتَىٰ وَلَيْسَ الْعَشِيرُ ۚ إِنَّ اللَّهَ يَدْخُلُ الدِّيرَ ءَامِنُونَ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرَىٰ مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ۚ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ۚ مَنْ كَانَ يَظُنُّ أَن لَّنْ يَمُوتَ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ فَلْيَمْدُدْ بِسَبَبٍ إِلَى السَّمَاءِ ثُمَّ لْيَقْطَعْ فَلْيَنْظُرْ هَلْ يُذْهِبَنَّ كَيْدُهُ مَا يَغِيظُ ۝

﴿۶﴾ ئەفە [دانا مروغان، و شينكرنا ئەردى هسك و رويت و رەوال، ب هەمى رەنگىت شينكاتىيى] دا بزانن، ب راستى هەبوونا خودى يا بنهجهه [ئانكو چو گوومان تيدا نينه]، و ئەوه مرييان ساخ دكەت، و بى گوومان ئەول سەر هەمى تستان يى دەستەه لاتدارە. ﴿۷﴾ [و دا بزانن] بى گوومان رۆزا قيامەتى هەردى ئىت، و چو گوومان و دودلى دەتتا ويدانينه، و بى گوومان هندى د گۆراند، خودى دى وان هەمىيان ساخكەت و پاكتەفە. ﴿۸﴾ و ژ مروغان هندەك يىت هەين بى زانين و بى رينيشاندەر، و بى وەحى و بى كتيه كا رۆنكەر [هەبيت]، مەدەر كىيى د دەرەهەقى خوديدا دكەن. ﴿۹﴾ ئەو ستۆيى خۆ ژ مەزناتى و ژ روى وەر گىران ژ هەقيى باددەن، دا مروغان ژ ريكا خودى دويريخن، رسوايى و شەرمزاري د دنيايدا بو وانە، و رۆزا قيامەتى ژى دى وان كەينه د نيزايا دۆرەهەي يا مروفسۆزدا. ﴿۱۰﴾ ئەف نيزايە ژ بەر ويە يا تە ب دەستيت خۆ بەرى نوكة كرى، و خودى ب راستى د راستا بەندەيت خۆدا نەيى ستمكارە.

﴿۱۱﴾ و ژ مروغان هندەك يىت هەين ل هەجەتن [نە د بنهجهن، و ب گوومانن] د پەرستنا خوديدا، فيجا ئەگەر قەنجيهك گەهشتى، دى ل سەر دينى خۆ مينيت، و ئەگەر نەخوشيهك [هەر نەخوشيهك هەبيت بۆ جەرباندنا وى] گەهشتى، دى جارەكا دى زفريتهفە سەر گاورييى، [و هۆسا] دنيا و ئاخەرت ژ دەست خۆ كرن، نى خوسارەتيا بەرچاف و ئاشكەر ئەها ئەفەيه. ﴿۱۲﴾ [ئەففى هۆسا زفرييه سەر گاورييى] وى شوينا خودى دپەريستى، يى كو نە فايدهيى دگەهينيى نە ژى زيانى، ئەها ئەفەيه بەرزەبوون و گومرايىيا كوير و دوير. ﴿۱۳﴾ ئەفە وى دپەريست يى كو زيانا وى [د دنيايى و ئاخەرتيدا] ژ مفايى وى [يى ئەو بو ددانن] نيزيكر، ئەو چ پيسە پشتەفانە، و چ پيسە هەفاله [بۆ خۆ گرتى]. ﴿۱۴﴾ ب راستى خودى دى وان ئەويت باوهرى ئينايين و كار و كريات راست و قەنج كرين، بەتە وان بەحشتان ئەويت رويبار د نافدا دئين و دچن، ب راستى خودى وى دكەت يا وى بقت. ﴿۱۵﴾ هەر كەسى هزر بكەت، خودى هاريكارييا پيغەمبەرى خۆ د دنيايى و ئاخەرتيدا ناكەت و وى ب سەر نائيخت، بلا [ژ كەريبت خۆدا] وەريسهكى بيختە بانى و ستۆيى خۆ تى دانيت و خۆ بخەندقينيى، و بلا بەرى خۆ بدەتى كا ئەفا وى كرى، سەر كەفتنا خودى بۆ پيغەمبەرى، ئەوا [گاوار] بۆ كەريگرتى بوويى، دى بەت.

وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ آيَاتٍ يَسِّرْتُ وَآلَ اللَّهِ يَهْدِي مَنْ يُرِيدُ ۝
 إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّابِقِينَ وَالنَّصَارَى
 وَالْمَجُوسَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا إِنَّ اللَّهَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ
 الْقِيَمَةِ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ۝ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ
 يَسْجُدُ لَهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ وَالشَّمْسُ
 وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ وَالْجِبَالُ وَالشَّجَرُ وَالْدَّوَابُّ وَكَثِيرٌ مِّنَ
 النَّاسِ وَكَثِيرٌ حَقَّ عَلَيْهِ الْعَذَابُ وَمَنْ يُهِنِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِن
 مُّكْرِمٍ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ ۝ هَذَا نَحْنُ خَصَمَانِ
 أَخَصَّمُوا فِي رَيْبِهِمُ الْقَوْلَ إِنَّا كَفَرُوا فُطِعَتْ لَهُمْ شِيَابُ
 مِن نَّارٍ يُصَبُّ مِن فَوْقِ رُءُوسِهِمُ الْحَمِيمُ ۝ يُصْهَرُ بِهِ
 مَا فِي بُطُونِهِمْ وَالْجُلُودُ ۝ وَلَهُمْ مَقَمٌ مِّنْ حَدِيدٍ ۝ كُلَّمَا
 أَرَادُوا أَنْ يَخْرُجُوا مِنْهَا مِنْ غَمٍّ أُعِيدُوا فِيهَا وَذُوقُوا عَذَابَ
 الْحَرِيقِ ۝ إِنَّ اللَّهَ يَدْخُلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
 جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِن
 أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ ۝

سجدة
الحج

﴿۱۶﴾ و هؤسا مه قورئان ئينا خوار، و قورئان هه می
 نیشان و ئایه تیت تاشکه راکهر، و ب راستی خودی
 وی راسته پئی دکهت، یی وی بقیث. ﴿۱۷﴾ ب راستی
 ئهویت موسلمان بووین [و باوهری ب موحه مه دی
 ئیناین]، و ئهویت بووینه جو هی [دویکه قتیبت
 موسایی] و سابین [جوینه که ژ جو هی و فه لیان
 قه بووینه، ستران دپهر یسن، و هنده ک دیترن
 ملیا که تان دپهر یسن] و فه ل و ئاگر پهر یسن، و ئهویت
 هه فیشک بو خودی دانابین [کو عه ره بیت بوتپه یسن
 بوون]، خودی رورژا قیامه تی دی حوکمی د نا قبه را
 واندا کهت و وان ژیکفه کهت، ب راستی خودی
 ل سه ره می تستان یی شیانداره. ﴿۱۸﴾ ئه ری ما
 تو نابینی، هندی د ئه رد و ئه سلاناندا هه ی، و رورژ
 و هه یف و ستر و چیا و دار و جانه وهر، و گه له ک ژ
 مروقان زی بو خودی دچنه سوجه یی و بن ئه مر ی
 وینه، و گه له ک ژ وان زی هیژی ای ئیزای دی [ئهویت
 خو مه زن دینن و گوهدارییا خودی نه کهن]، و هه ر
 که سی خودی وی [ب گاوریی و نه خوشیی] رسوا

و په زیل بکهت، قیجا وی که س نینه وی ب قه در بیخیت [و که یفخو ش بکهت، و ئیزایا خودی ل سه ر
 راکهت]، ب راستی خودی چ بقیث وئ دکهت. ﴿۱۹﴾ ئه فه دو جوینت هه فکرن [جوینا موسلمانان و جوینا
 گاوران] د راستا خودای خودا ب هه فک چۆینه، قیجا ئهویت گاوروبووین [جوینا گاوران]، دی جلیک ژ
 ئاگری بو وان ئینه که رکن، و ئافا زیده که لیای دی ب سه ره سه ری واندا ئینه رتن. ﴿۲۰﴾ تشتی دزکی واندا
 هه ی [ژ رو یفیک و به زی] و پیستی وان، دی حه لینیت. ﴿۲۱﴾ و گورزیت ئاسنی ل وان دئینه دان [ملیا که تیت
 زی ره فان د دۆزه هیدال سه ری و وان ددهن، ئه گه ر فیان ژ دۆزه هی دهر که فن]. ﴿۲۲﴾ و هه ر و هختی وان فیا
 ژ ئاگری دهر که فن، ژ بهر وی هنافسوتنا ژ ئاگری دگه هیته وان، جاره کا دی دی بو نافع ئینه فه گیران، و
 تامکه نه ئیزایا دۆزه هی [و ملیا کهت دی بیترنه وان: دی تامکه نه ئیزایا دۆزه هی یا مروقسوژ]. ﴿۲۳﴾ ب راستی
 خودی، ئهویت باوهری ئیناین [جوینا موسلمانان] و کار و کریاریت راست و قه نچ کرین، دی وان به ته
 وان به حه شتان، ئهویت رویار د بنرا دتین و دچن، و تیدا دئینه خه ملانندن، ب باز نیت زیری، و ب لؤل و
 مرارییان، و جلیکی وان تیدا ئار مویشه.

﴿٢٤﴾ ۞ هُف جوبنه [جوبنا موسلمانان د ژيانا دنياييدا] بؤ ئاخفتنا باقر و بړوين [كو هوزى په يقا ئيكتا يسيه (لا اله الا الله)] هاتنه راسته پكرن، و بؤ رپكا خودى [كو ئيسلامه] راسته پى بوون. ﴿٢٥﴾ ۞ ب راستى ته وىت گاوربوويين، و رپكا خودى و مزگه فتا كه عبي ل خه لكى دگرن، و خه لكى ژى دده نه پاش، تهو مزگه فتا مه بؤ هه مى خه لكى وهكى ئيك دانايى [بى فهورق و جودايى]، چ يى ويزى بيت [ئانكو ئاكنجيسى مه كه هى بيت]، يان ژى ژ دهر شه هاتيت [هه قى هه ميان وهكى ئيكه، تيدا نفيزان بكهن، و ته وافا وى بكهن]، و هه كه سى بقت و بكه ته دلى خودا، د مزگه فتا كه عبييدا گونه هه كى بكهت، و ژ رپكا راست دهر كه قيت، ته دى ئيزايه كا دژوار دهينى. ﴿٢٦﴾ ۞ و بيزه وان: ده مى مه جهى كه عبي يى بؤ ئيراهيمى ديار كرى، و كريبه جهى ليز فرينى و پهرستن، و مه گوتى چو تشتان بؤ من نه كه هه فال و هه فېشك، و مالا من [كو كه عبيه] بؤ ته وافكه ر و ئاكنجى و داجه ميايى و سوجه كه ران [نفيز كه ران] باقر بكه. ﴿٢٧﴾ ۞ و گازى مرو فان بكه

وَهُدُوْا إِلَى الطَّيِّبِ مِنَ الْقَوْلِ وَهُدُوْا إِلَى صِرَاطِ الْحَمِيدِ ﴿٢٤﴾ ۞ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَيَصُدُّوْنَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ الَّذِى جَعَلْنَاهُ لِلنَّاسِ سَوَاءً الْعَذَابُ فِيْهِ وَالْآبَادُ وَمَنْ يُّرِدْ فِيْهِ بِإِلْحَادٍ بِطُلْمٍ نُذِقْهُ مِنْ عَذَابِ الْعِمْ ﴿٢٥﴾ ۞ وَإِذْ بَوَّأْنَا لِإِبْرَاهِيْمَ مَكَانَ الْبَيْتِ أَنْ لَا تُشْرِكْ بِي شَيْئًا وَطَهِّرْ بَيْتِيَ لِلطَّائِفِيْنَ وَالْقَائِمِيْنَ وَالرُّكَّعِ السُّجُوْدِ ﴿٢٦﴾ ۞ وَأَذِّنْ لِلنَّاسِ بِالْحُجِّ يَأْتُوكَ رِجَالًا وَعَلَى كُلِّ ضَامِرٍ يَأْتِيْنَ مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ ﴿٢٧﴾ ۞ لِيَشْهَدُوا مَنَافِعَ لَهُمْ وَيَذْكُرُوا أَسْمَ اللَّهِ فِيْ أَيَّامٍ مَّعْلُوْمَاتٍ عَلَى مَا رَزَقْنَاهُمْ مِنْ بَهِيْمَةٍ الْأَنْعَامِ فَكُلُوْا مِنْهَا وَأَطْعُمُوْا الْبَائِسَ الْفَقِيْرَ ﴿٢٨﴾ ۞ ثُمَّ لِيَقْضُوا تَفْتَهُمْ وَلِيُؤْفُوا نَذْرَهُمْ وَلِيَطُوفُوا بِالْبَيْتِ الْعَتِيقِ ﴿٢٩﴾ ۞ ذَٰلِكَ وَمَنْ يُعْظَمْ حُرْمَتِ اللَّهِ فَهُوَ حَبِيْرٌ لَهُ عِنْدَ رَبِّهِ ۖ وَأَجَلْتُ لَكُمْ الْأَنْعَامَ إِلَّا مَا يُنْتَلَى عَلَيْكُمْ فَاجْتَنِبُوا الرِّجْسَ مِنَ الْأَوْثَانِ وَاجْتَنِبُوا قَوْلَ الزُّوْرِ ﴿٣٠﴾ ۞

بؤ حه جى، فيجا په ياده و سويارى حيشرتيت لواز و وهستيائى، ژ هه مى رهخ و پوى و كناريت دنيايى، دى قهست كه نى. ﴿٢٨﴾ ۞ دا بؤ خو مفايان [ييت دينى و دنيايى] بينن، و زكرى خودى ل سهر فه كوشتنا قوربانان، ژ په زى و چيلان و حيشرتان، بكهن [ئانكو نافي خودى بينن]، دهندهك پوژيت ئاشكه رادا [كو پوژا قوربانيسه و هه رسى پوژيت د دويقر] ل سهر وى رزقى خودى دايسه وان ژ گيانداريت راگرتنى ييت گياخوړ [وهكى كه والى و حيشرتان و چيلان]، فيجا هوين ژى [ژ قوربانان] بخون، و ژى بدنه ژارى دهست تهنك. ﴿٢٩﴾ ۞ پاشى [پشتى فه كوشتنا قوربانى، و ره هه ئيكى] بلا قريژا خوړا كه و باقيرن [ته فا ژ بهر ئيحرمان نه د شيان ژ خو فه كه و، فيجا بلا سهرى خو كورت بكهن يان بتراشن، و موبيت دى ژيقه كه و، و نينوكان بتراشن]، و بلا قوربانيت ئيخستينه سهر خو، بدنه، و بلا ته وافا مالا پيروز بكهن [ئانكو بلا ته وافا (افاضه) يى بكهن]. ﴿٣٠﴾ ۞ كاروباريت حه جى ته فه نه ته وىت مه ته مر پى كرين، و هه كه سى تهو تشتى خودى ته مر پى كرى بكهت، و تهوئى هه رامكرى نه دهنه سهر و مه زن بدانيت، و ريزى لى بگريت، نى ته فه ل دهف خودايى وى بؤ چيتره، [گهلى مرو فان] هه مى تهرش [ژ په زى و حيشرتان و چيلان] بؤ هه وه هاته هه لالكرن و دورستكرن، ژ بلى وان، ته وىت هه راميسا وان، بؤ هه وه د ثايه تا هه رامكر تيدا هاتنه خواندن [بزقرنه ثايه تا (٣) ژ سوره تا مائده]، فيجا خو ژ پيسيسى [ئانكو بوتان] پاريژن، و خو ژ گوتنا پويچ و دره وى و شه هده زوريسى پاريژن، و خو ژى دوير بينخن.

حُفَاءَ لِلَّهِ غَيْرَ مُشْرِكِينَ بِهِ. وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَكَأَنَّمَا خَرَّ مِنَ السَّمَاءِ فَتَخْطَفُهُ الطَّيْرُ أَوتَهْوِي بِهِ إِلَى مَكَانٍ سَحِيقٍ ۝٣١ ذَٰلِكَ وَمَنْ يُعْظَمْ شَعِيرَ اللَّهِ فَإِنَّهَا مِنْ تَقْوَى الْقُلُوبِ ۝٣٢ لَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ إِلَى أَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ يَحْمِلُهَا إِلَى الْبَيْتِ الْعَتِيقِ ۝٣٣ وَلِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا لِّيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَى مَا رَزَقَهُمْ مِنْ بَهِيمَةٍ الْأَنْعَامِ فَالْهَكَ إِلَهُ وَحْدَ قَلْبِهِ ۝٣٤ اسْمِعُوا وَبَشِّرِ الْمُخْبِتِينَ ۝٣٥ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَالصَّادِقِينَ عَلَى مَا أَصَابَهُمْ وَالْمُقِيمِي الصَّلَاةِ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ۝٣٦ وَأَيَّدَ جَعَلْنَاهَا لَكُمْ مِنْ شَعِيرِ اللَّهِ لَكُمْ فِيهَا خَيْرٌ فَادْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهَا صَوَافٍ فَإِذَا وَجَبَتْ جُنُوبُهَا فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطِيعُوا الْقَائِعَ وَالْمُعْتَرَّ كَذَٰلِكَ سَخَّرْنَاهَا لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ۝٣٧ لَنْ يَنَالَ اللَّهُ لُحُومُهَا وَلَا دِمَاؤُهَا وَلَكِنْ يَنَالُهُ التَّقْوَىٰ مِنْكُمْ كَذَٰلِكَ سَخَّرَهَا لَكُمْ لِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَاكُمْ وَبَشِّرِ الْمُحْسِنِينَ ۝٣٨ إِنَّ اللَّهَ يُدْفِعُ عَنِ الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ خَوَّانٍ كَفُورٍ ۝٣٩

الجزء

﴿۳۱﴾ بهرئى خو ژ هه مى دينيت پويج وهرگيرن، و بهرئى خو بدهنه دينى راست و دورست، و هه فېشكان بۆ خودئ چى نهكهن، ب راستى ههر كه سى هه فېشكان بۆ خودئ چى كهت، ههروهكى ژ بلندايى ژوردا كه تى [ئانكو ژ بلندايى ثمانى ژوردا كه تيه نزماتيا گاوريسى]، فيجا بالنده يهك هيژ ل ههوا خو لى بدت، يان زى باوى باقير يته جهه كى دوير و كوير. ﴿۳۲﴾ ئەف ئەمره خودئ بۆ ههوه ناشكه راكر و ههر كه سى ئەمرىت خودئ [رى و نيشانيت دينى وى ژوان، قوربان و رى و نيشانيت حه جى] مهن بدنيت، وهكى ئەمر پى هاتى، ب جهه بكهت، ب راستى ئەفه [ئانكو مهن وهرگرتا ئەمرىت خودئ يان قوربانى] نيشانا ترسيانا دلانه ژ خودئ. ﴿۳۳﴾ و فايده و مفا بۆ ههوه، دوان قورباناندا، ييت ههين [سواربونا وان و شير و موى و هربيا وان] ههتا وهخته كى دياركرى [ئانكو ههتا پوژا قوربانى ب خو]، پاشى جهى فهكوشتا وان مالا پيروزه. ﴿۳۴﴾ و بۆ ههر مله تهكى، مه قوربانگه ههك [جهى سه رزىكرنا قوربانان] يا

دانايى، دانافى خودئ ل سه ر وان قوربانان، ژ تهرشيت مه ب رزقى وان كرين، بينن، فيجا خودايى ههوه [ههوى هه مى دينيت ئەسهانى ئينايينه خوارى] ئيك خودايه، فيجا خو ههله سه رنه وى ب تنى، و مزگينىي بده وان ئەويت خو بۆ خودئ دشكىتن، و بهردهوام بهرئهمرى وى بن. ﴿۳۵﴾ ئەويت گاڤا نافى خودئ دئته ئينان، دلى وان ژ ترساندا دلهرزيت، و گاڤا نهخوشيهك گههسته وان، سه برئى خو ل سه ر دكىشن، و بهردهوام نفىژان ب رهنكى پيدفى دكهن، و ژ تشتى مه ب رزقى وان كرى، دكهنه خير. ﴿۳۶﴾ و مه چيل و حيشتر ييت داين و دورستكرين، بۆ ههوه بيه قوربان، و بۆ ههوه هندهك مفاييت دى زى ييت تيدا ههين [وهكى سواربون و شيرى و... هتدا]، فيجا گاڤا ههوه دهست و پييت وان ب ريز گريدان [ئانكو ههوه فهكوشتن]، نافى خودئ ل سه ر بينن، و وهختى دكهڤنه سه ر تهنشتا خو [پشتى دئنه فهكوشتن] ژئ بخون، و ژئ بدهنه هه ژارئ رازى ب رزقى خو [ل مالا خو]، و يى خو نيشا ههوه ددهت، داهوين ژئ بدهنى بى ژ ههوه بخوازيت، و هؤسا ئەفه [جانه وهرىت مهن] مه بۆ ههوه ييت سه رنهرم كرين، داهوين سوپاسى و شوکورا خودئ بكهن. ﴿۳۷﴾ د بئرا نه گوشتى وان [قوربانان] و نه خوينا وان ناگه هيته خودئ، بهلى ترسيان و گوهداريا ههوه بۆ خودئ، دئ گههيتى، و هؤسا مه بۆ ههوه ييت سه رنهرم كرين، داهوين خودئ مهن بنياسن [ئانكو ييژن (الله اكبر)]، چونكى وى هوين ييت راسته پىكرينه ئەحكاييت دينى خو، و مزگينىي بده شول بنه جهان. ﴿۳۸﴾ ب راستى خودئ زيده زيده بهر فانيي ژ وان دكهت، ئەويت باهورى ئينايين، ب راستى خودئ حه ژ هه مى خائين [ئەويت خيانه تى دئمانه تى خوديدا دكهن] و نيعمهت ژ بيركه ران ناكهت.

أُولَئِكَ الَّذِينَ يَقُولُونَ بِأَنَّهُمْ ظَالِمُونَ وَإِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ نَصْرِهِمْ
لَقَدِيرٌ ﴿٣٩﴾ الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِينِهِمْ بِغَيْرِ حَقٍّ إِلَّا أَنْ يَقُولُوا
رَبُّنَا اللَّهُ وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُم بِبَعْضٍ لَهَدَيْتُم
صَوْمِعَ وَيَسَّعَ وَصَلَاتٍ وَمَسَّجِدَ يُذَكِّرُ فِيهَا أَسْمَ اللَّهِ
كَثِيرًا وَلَيُنْصِرَنَّ اللَّهُ مَن يَنْصُرُهُ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ
عَزِيزٌ ﴿٤٠﴾ الَّذِينَ إِنْ مَكَّنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ
وَأَتَوْا الزَّكَاةَ وَأَمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ
وَلِلَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ ﴿٤١﴾ وَإِنْ يَكْذِبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ
قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَثَمُودٌ ﴿٤٢﴾ وَقَوْمُ إِبْرَاهِيمَ وَقَوْمُ
لُوطٍ ﴿٤٣﴾ وَأَصْحَابُ مَدْيَنَ وَكَذَّبَ مُوسَىٰ فَأَمَلَيْتُ لِلْكَافِرِينَ
ثُمَّ أَخَذْتُهُمْ فَكَيْفَ كَانَتْ تَكْرِيرٌ ﴿٤٤﴾ فَكَأَيِّنْ مِنْ قَرْيَةٍ
أَهْلَكْنَاهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ فِيهَا وَلَاحِقَةُ عَلَىٰ عُرُوشِهَا وَإِنِّي
مُعَذِّبٌ وَقَصِرَ مَشِيدِي ﴿٤٥﴾ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَتَكُونُوا
لَهُمْ قُلُوبٌ يَعْقِلُونَ بِهَا أَوْ آذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا فَإِنِّي لَأَتَعَمَّى
الْأَبْصَارَ وَلَكِن تَعَمَّى الْقُلُوبَ الَّتِي فِي الصُّدُورِ ﴿٤٦﴾

﴿۳۹﴾ ده ستوریا شهر ی بؤ وان هاته دان تهویت
شهر ی وان دئیته کرن، ژ بهر وی سته مال وان هاتیبه
کرن، ب راستی خودی ل سهر هاریکرن و پشته فانیسا
وان، خودان شیانه. ﴿۴۰﴾ تهویت ژ نه هقی ژ مالیت
وان هاتیبه ده ریختن [گونه ها وان بهس تهو بو]
دگوتن: خودانی مه خودیبه، و ته گهر خودی هندهک
مرؤف ب هندهکان نه دابانه پاش، گهلهک سهومهعه و
دیر و کنیشته و مزگهفت، تهویت گهلهک نافی خودی
تیدا دئیته گوتن، دایینه ههراقتن (کاثلکرن)، و ب
راستی خودی دی وی ب سهر ریخت و هاریکاریا
وی دی کهت، تهوی دینی خودی ب سهر ریخت و
هاری دینی وی بکهت، ب راستی خودی یی ب هیز
و دهسته لانداره. ﴿۴۱﴾ تهویت ژ مالیت خو هاتیبه
ده ریختن و مشهخت بووین، یان زی تهویت دینی
خودی ب سهر دئیخن [تهون تهویت گاغا مه جهی
وان دئه دیداکر و ب هیز ریختن، دی نفیژان کهن،
و زهکاتی دن و تهمری ب قهنجی کهن و نهییا
خراییی کهن، و ب راستی دویهاهییا ههمی تشنان

ب دهستی خودیبه [نانکو دینی خو ههر دی ب سهر ریخت]. ﴿۴۲﴾ و [ههی موحهمد] نه گهر [قورهشی]
ته درهوین بدانن [ئهفه نهتشتهکی نوییه]، ب راستی بهری وان، ملهتی نوح و عاد و (سهمود) زی،
پیغه مبهریت خو درهوین ییت دانایین. ﴿۴۳﴾ ههروهسا ملهتی ئیراهیم پیغه مبهر و ملهتی (لووط) پیغه مبهر
زی... ﴿۴۴﴾ و ههروهسا خه لکی مه دینهی زی [ملهتی شوعهیب پیغه مبهری زی، پیغه مبهری خو شوعهیب
درهوین دانان]، و موسا زی [ژ بهری فیرعهونیانقه] درهوین هاته دانان، قیجا مه دهرهفت و مؤلهت دا
گاوران [و مه توله کرن ل وان گیرؤکر]، پاشی مه تهو ب ئیزایی هنگافتن، قیجا بهری خو بدهی، کا
نهرازیبونا من و گوهر پنا من ل سهر وان، یا چاوا بوو. ﴿۴۵﴾ قیجا گهلهک گوند، مه ییت د هیلاک برین،
و تهو ییت سته مکار بوون، قیجا خانیییت وان کاقلن و دیوار ب سهر یکدا هاتیبه، و بیر بی خودان، و
قهسریت ب گیتی ئافکاری، فالایینه. ﴿۴۶﴾ تهری ما تهو دئه دیدانه گه ریانه [بینن] کا مه چهند ملهت
بهری وان بهرئاتاف کرینه، و کافلیت وان پیش چافن]، دابو خو پیغه بچن، و دل ههبن نافلهکی بو خو پی
بگرن، و گو ههبن شیر هتان گولی بن، نی نه چافیت وان د کوره نه [کو هه قیسی نه بینن]، بهلی دلایت وان
تهویت د سینگ و اندا د کوره نه.

﴿٤٧﴾ [هه ی موحه مه د] نه و له زاهاتنا ئیزایی ژ ته دکه ن [و دبیزنه ته: نه گهر تو راست دبیز ی، بلا فنی گافنی نه و ئیزایا تو مه پی دترسینی، ب سه ری مه بیت]، و خودی ب راستی په یمانا دایی و لیقه ناییت، [هنگی ئیزا دی ئیت، ده می وی ده ستیشانگری، و له زوان چو کار لیکرنا خو د حوکمی خودیدا نینه]، و ب راستی هزار سالیته هه وه، روزه که ل ده ف خودی [تانکو خودایی ته زیده یی حه لیمه، له زی ل جزادانی ناکه ت]. ﴿٤٨﴾ و مه درفته و مؤله ت دا چهنده گوندان، و نه و بیت سته مکار بوون [وه کی هه وه]، پاشی مه نه و ب ئیزایی ده یلاک برن، و هه می هه ر ب بال مه فه دی زقرنه فه. ﴿٤٩﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه: گه لی مرقان نه ز به س ناگه هدار که ره کی ناشکه رame بۆ هه وه [و من ده ست د ئینانا ئیزاییدا نینه]. ﴿٥٠﴾ فیجا نه ویت باوهری ئیناین، و کار و کربارت راست و قه نچ کرین، بۆ وان لینه گرتن [گونه هه ژبیرن]، و روزه کی باش یی هه ی. ﴿٥١﴾ و نه ویت بهر گه ریان د راستا قورئانا مه دا کرین، دا به تال بکه ن،

و خه لکی ژ باوهری پی ئینانی گران دکه ن نه و دۆزهینه. ﴿٥٢﴾ و مه چو پیغه مبه ر به ری ته نه هنار تینه، نه گه ر وه ختی نه و [وه حییا بۆ هاتی] دخوینیت، شه یثانی هنده ک وه سواس نه هافیتیته د نافدا، به لی خودی نه و شه یثانی هافیتیته د نافدا [ژ وه سواسی] رادکه ت و بویچ دکه ت، پاشی ثایه تیت خو د دلی پیغه مبه راندا موکوم و بنه جه دکه ت، و خودی زیده زانا و کار بنه جه ه. ﴿٥٣﴾ خودی فی ری دده ته شه یثانی، دا نه و وه سواسا شه یثان چی دکه ت، بۆ نه ویت شک و دورویایی د دلی واندا هه ی، و نه ویت دلیت وان ره ق [کو ئیمان نه چیه تیدا، ژ بهر شرکا وان] بیته به لا و جه ربانندن، و ب راستی سته مکار [موشرک و دوروی] بیت د رکو ییبه کا دویری هه قییدا. ﴿٥٤﴾ و دا نه ویت زانین بۆ هاتیبه دان [نه ویت باوهری ب خودی و پیغه مبه ری هه ی، و جودایی د نافه را هه قی و نه هه قییدا دکه ن] بزائن، ب راستی نه ف قورئانه وه حییا دورسته ژ خودایی ته، دا باوهری پی بینن، و دلی وان بهر انبه ر ته نا بیت و بۆ مه فه بیت، ب راستی خودی به ری وان نه ویت باوهری ئیناین، دده ته ریکا راست. ﴿٥٥﴾ و نه ویت گاوروبووین، بهر ده وام دی مینه د دودلییدا، د راستا قورئانیدا، هه تا ژ نشکه کیفه قیامه ت ل وان رادیت، یان زی ئیزایا رۆزا قیامه تی ب خو، بۆ وان بیت.

وَيَسْتَغْفِرُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَنْ يُخْلِفَ اللَّهُ وَعْدَهُ وَإِنَّ يَوْمًا عِنْدَ رَبِّكَ كَأَلْفِ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّونَ ﴿٤٧﴾ وَكَأَيِّنْ مِنْ قَرْنٍ أَتَمَلَّيْتُ لَهُمْ ظُلْمًا ثُمَّ أَخَذْتُهَا وَإِلَى الْمَصِيرِ ﴿٤٨﴾ قُلْ يَتَذَكَّرُ النَّاسُ إِنَّمَّا أَنَا لَكُمُ نَذِيرٌ مُبِينٌ ﴿٤٩﴾ قَالَتِ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٥٠﴾ وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي ءَايَاتِنَا مُعْجِزِينَ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿٥١﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَّسُولٍ وَلَا نَحْيُ إِلَّا إِذَا أَمَرْنَا أَلْفَى الشَّيْطَانُ فِي أَمْنِيَّتِهِ فَيَنْسَخُ اللَّهُ مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ ثُمَّ يُحْكُمُ اللَّهُ ءَايَتُهُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٢﴾ لِيَجْعَلَ مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ فِتْنَةً لِلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُمْ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَفِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ ﴿٥٣﴾ وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَيُؤْمِنُوا بِهِ فَتُخْبِتَ لَهُ قُلُوبُهُمْ وَإِنَّ اللَّهَ لَهَادِ الَّذِينَ ءَامَنُوا إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٥٤﴾ وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي مِرْيَةٍ مِنْهُ حَتَّى تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْةً أَوْ يُاتِيَهُمْ عَذَابٌ يَوْمَ عَقِيبٍ ﴿٥٥﴾

﴿۵۶﴾ وِی پوژئی [کو پوژا قیامه تییه] ملک و دهسته لات بهس بو خودییه، خودی دئی حوکمی د ناهبه را واندا کهت، قیجا نه ویت باوهری ئینابین و کار و کریاریت قهنج کرین، دئی د بهحه شیت خوشدا بن. ﴿۵۷﴾ و نه ویت گاوربووین و نشان و ثایه تیت مه دره و دانابین، نه هاته فان، دئی ئیزایه کا رسواکه ر و شهر مزار کهر بو هه بیت. ﴿۵۸﴾ و نه ویت د ریکا خودیدا مشهخت بووین [مه خسه د پی نه ویت ژ مه که هئی مشهخت بووینه مه دینه یی]، پاشی هاتینه کوشتن [شهید بووین]، یان زی د مشهختبونا خودا مرین، بی گو مان خودی دئی رزقه کی باش دهته وان، ب راستی خودی چترین رزقداره. ﴿۵۹﴾ خودی دئی وان بهته جهه کی [کو بهحه شته]، نه و پی رازی بین، و ب راستی خودی یی زیده زانا و حه لیمه [نانکو له زی ل ئیزادانی ناکهت]. ﴿۶۰﴾ [پرپارا مه دابی، نه فه یه] ههر که سی سته م لی هاتیهته کرن، و نه و ته مه تی سته مالی هاتیهته کرن، تولا خو فیه کهت، پاشی [جاره کا دی] سته م لی بیته کرن، ب راستی خودی دئی هاریکاریا وی کهت، و ب راستی خودی لیئور و لیئنه گره [گونه هه ژیه ره]. ﴿۶۱﴾ نه فه [نانکو شه هاریکاریه] ژ بهر هندیه خودی [یی خودان شیان] شه فی دکه ته د پوژیدا [قینجا پوژئی دریز دکهت]، و پوژئی دکه ته د شه فیدا [قینجا شه فی دریز دکهت]، و ب راستی خودی گوهدیر و بینره. ﴿۶۲﴾ چیکرنا شهف و پوژان هوسا، دا بزنان خودی یی هه فه، و چو په رستییت راست و دورست، ژ بلی وی نینن، و دا بزنان نه ویت نه و شوینا خودی دپه رینس ییت بوپچن، و ب راستی خودی یی بلند و مه زنه. ﴿۶۳﴾ نه ری ماتو نابینی، کو ب راستی خودی ثافی ژ ته سانی دثینته خواری، قینجا نه رد پی که سک دبیت، ب راستی خودی زیده هویر بین و شاره زایه. ﴿۶۴﴾ هندی د نه رد و نه سماناندا هه ی یی ویه، و ب راستی خودیه یی زهنگین، و هیژایی سوپاسیی.

الجزء الثامن

الْمَلَأْتُ يَوْمَئِذٍ بَلَدَهُم بَنِينَ ذَلِيلِينَ ؕ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي حَيَاتِهِمُ النُّعْمِ وَأَذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَأُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ؕ وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ قِيلُوا: أَؤْمِنُوا لِمَنْ زَفَرْتَهُمُ اللَّهُ رِزْقًا حَسَنًا ۖ إِنَّ اللَّهَ لَهُوَ خَبِيرُ الرِّزْقِ ؕ أَلَيْدُ خَلَّتْ لَهُمْ مُدْخَلًا يَرَوْنَهُ ۚ وَإِنَّ اللَّهَ لَعَلِيمٌ حَلِيمٌ ؕ ذَٰلِكَ وَمَنْ عَاقَبَ بِمِثْلِ مَا عُوِّقَ بِهِ ؕ ثُمَّ يُعَىٰ عَلَيْهِ لَيْصُرَ بِهِ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ لَعَفُوفٌ غَفُورٌ ؕ ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ يُؤَلِّجُ الْبَلَّ فِي النَّهَارِ وَيُؤَلِّجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَأَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ؕ ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ هُوَ الْبَاطِلُ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ؕ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَخُصِّصَ الْأَرْضُ مُخْصَرَةً ۖ إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ؕ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۖ إِنَّ اللَّهَ لَهُوَ الْغَفُورُ الْحَكِيمُ ؕ

الْقُرْآنَ إِنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَا فِي الْأَرْضِ وَالْفُلْكَ تَجْرِي
فِي الْبَحْرِ بِأَمْرِهِ وَيُمْسِكُ السَّمَاءَ أَنْ تَقَعَ عَلَى الْأَرْضِ إِلَّا
إِذْ بَيْنَهُ أَنْ اللَّهَ يَأْتِ النَّاسَ لِرُءُوفٍ وَرَحِيمٍ ﴿٦٥﴾ وَهُوَ الَّذِي
أَخْبَاكُمْ ثُمَّ يُنْصِتُ لَهُمْ تُحْيِيكُمُ اللَّهُ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَكَفُورٌ ﴿٦٦﴾
لِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا هُمْ نَاسِكُوهُ فَلَا يُبْزَغُ عَنْكَ
فِي الْأَمْرِ وَأَدْعَى إِلَى رَبِّكَ إِنَّكَ لَعَلَى هُدًى مُسْتَقِيمٍ ﴿٦٧﴾
وَأَنْ جَدَّ لَوْ فَضَّلَ اللَّهُ أَغْلَمَ مَا تَعْمَلُونَ ﴿٦٨﴾ اللَّهُ يُخَيِّمُ
بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٦٩﴾
أَلَمْ تَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّ
ذَلِكَ فِي كِتَابٍ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٧٠﴾ وَيَعْبُدُونَ
مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَمْ يُنْزَلْ بِهِ سُلْطَانًا وَمَا لَيْسَ لَهُمْ بِهِ
عِلْمٌ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ نَصِيرٍ ﴿٧١﴾ وَإِذْ تَأْتَى عَلَيْهِمُ الْيَتِيمَةُ
يَبْتَغِي تَعْرِفٍ فِي وُجُوهِ الَّذِينَ كَفَرُوا فَالْمُنْكَرُ يَكَادُونَ
يَسْطُونَ بِالَّذِينَ يَتَّبِعُونَ عَلَيْهِمُ الْيَتِيمَةَ قُلْ أَقَاتِبْكُمْ بِشَرِّ مَنْ
ذَلِكُمْ النَّارُ وَعَدَهَا اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ ﴿٧٢﴾

﴿۷۳﴾ گهلی مروّقان نمونه بهك هاته ديار كرن،
 فئيجا گو هئى خو بدنهئى، ب راستى ئه وئيت هوين
 شوينا خودئى دپه ريسن، نه شئن ميشه كئى چئى بكنه
 (بدنه)، خو ئه گهر هه مى پئكه [بو چئكرنا ميشئى]
 كؤم بين زئى، و ئه گهر ميش تشته كئى ژ وان پاكهت،
 ئه و نه شئن زئى بستين، داخواز كهر [كو بوته، ئه وئى
 دخوازيت تشئى ميشئى ل سهر پاكىرئى بيته زفراندين]
 و داخواز كرى [كو ميشه، داخواز كرى به رئى بوئقه
 كو تشئى وئى برى بزفر نيته هه]، هه ردو زئى [ئانكو
 ميش و بوت] لاوازن و بئى هيژن. ﴿۷۴﴾ [ب راستى
 وهختئى ئه و فان بوئيت لاواز و بئى هيژن دپه ريسن]
 وان ب رهنگه كئى پئدقئى قه درئى خودئى نه گرتيه
 [و ب دورستى نه نياسيه]، ب راستى خودئى هيژدار
 و سه رده سته. ﴿۷۵﴾ ب راستى خودئى ژ مليكه تان و
 ژ مروّقان زئى، هنار تيان هه لديرئيت، و بئى گؤمان
 خودئى گوهدئر و بينه ره. ﴿۷۶﴾ خودئى ژ كار و
 كرىارئيت وان كرىن و يئت دئى كهن، ب ئاگه هه، و
 هه مى كاروبار دئى ب بال خودئقه زفرن. ﴿۷۷﴾ هه

سخنه

يَتَّخِذُ النَّاسُ صُورًا مِّثْلَ قَائِمِهِمْ ۚ إِنَّ الَّذِينَ
 تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَيَخْلُقْنَ ذُبَابًا وَلَوْ اجْتَمَعُوا لَهُ
 وَإِنْ يَسْأَلُهمُ الذُّبَابُ سَمِيًا لَا يَسْتَنقِذُوهُ مِنْهُ
 ضَعُفَ الظَّالِمُ وَالْمُظْلُومُ ﴿٧٣﴾ مَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ
 إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٧٤﴾ اللَّهُ يَصْطَلِي مِنَ الْمَلَائِكَةِ
 رُسُلًا وَمِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿٧٥﴾ يَعْلَمُ
 مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ ۚ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿٧٦﴾
 يَتَّخِذُ الَّذِينَ ءَامَنُوا الرُّكُوعَ ۖ وَأَسْجُدُوا ۖ وَاعْبُدُوا
 رَبَّكُمُ ۖ وَأَفْعَلُوا الْخَيْرَ ۚ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٧٧﴾
 وَجَاهِدُوا فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ ۚ هُوَ اجْتَبَاكُمْ
 وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ ۚ مَلَأَ آبَاءَكُمْ
 إِبْرَاهِيمَ ۖ هُوَ سَمَّىٰكُمْ الْمُسْلِمِينَ مِنْ قَبْلُ وَفِي
 هَذَا لَيَكُونُ الرَّسُولُ شَهِيدًا عَلَيْكُمْ وَتَكُونُوا
 شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ ۖ وَآتُوا الزَّكَاةَ
 وَاعْتَصِمُوا بِاللَّهِ هُوَ مَوْلَاكُمْ فَنِعْمَ الْمَوْلَىٰ وَنِعْمَ النَّصِيرُ ﴿٧٨﴾

ئه و كه سئت هه وه باوه رى ئينايين، داچه ميئن و هه رنه سوجه يئى [ئانكو نفئزان ب پهنگئى پئدقئى بكنه]،
 و خودايئى خو به ريسن، و باشيئى بكنه، دا هوين سه رفه راز بين. ﴿۷۸﴾ و جيهادئى د ريكا خوديدا بكنه،
 جيهاده كا دورست بو خودئى كو هوين ژ لومه يا كه سئى نه تر سن، و شيائيت خو هه ميان تيدا بهم زىخن.
 وى هوين [گهلى موسلمانان، بو دينئى خو] يئت هه لئزارتين، و چو بهر تهنگى و گراني [يا زندهى شيانا
 هه وه] نه كرى به دينيدا، دينئى هه وه يئى بهر فره هكرى، بهر فره هيسا دينئى بابئى هه وه ئيراهيمى، و خودئى
 بهرى قورئانئى بينيه خوارئى دكتيئيت به ريدا، هوين ب نافئى موسلمان ب ناف كرينه، و دقئى قورئانيدا زئى،
 مه هوين ب عهينى نافئى ب ناف كرينه، دا پئغه بهر ل سهر هه وه بيته شاهد [كو په ياما خودئى گه هانده
 هه وه]، و دا هوين زئى ل سهر خه لكئى [روژا قيامه تئى] بينه شاهد، فئيجا نفئز يئت خو ب رهنگئى پئدقئى و
 بهر دهوام بكنه، و زهكاتا مالئى خو بدنه، و خو ب ريكا خودئى يا راسته بگرن، ئه و (خودئى) پشته فان و
 هارىكارئى هه وه يه، و ئه و چهند پشته فان و هارىكاره كئى باشه.

سُورَةُ الْمُؤْمِنُونَ

ل مه كههئ هاتيه خوارئ (۱۱۸) ثايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ب راستی خودان باوهر سهر فره راز بوون.
 ﴿۲﴾ نهو [خودان باوهر] ایت خو شکیان، و ب ترس د
 نثیریت خودا. ﴿۳﴾ و نهو یت [هه می ده مان] پشتا وان
 ل گوتن و کریاریت پویج [و خو ژئ دهنه پاش].
 ﴿۴﴾ و نهو یت دلی خو ژ شرک و گونه هان باقر دکن
 [زه کات ل فیرئ برابتر باقریسا دهروونیسه، چونکی
 نهف ثایه ته ل مه كههئ هاتیه خوار، و زه کات ل
 مه دینه یئ هاتیه فره زکرن، و هنده ک زانا دیرئن
 مه خسه دهر زه کاتا مالییه]. ﴿۵﴾ و نهو یت ده همن
 باقر و نامویس باریز. ﴿۶﴾ بؤ هه قسه ریت خو
 نه بن، یان جاریت خو، و د قیدال وان نایته گرتن.
 ﴿۷﴾ و هه ره که سی د سهر فانرا ده رباز بیت [نانکو
 ژ هه قسه ره و جاریسا خو زیده تر بجیت، نهو زوردار و

سته مکاره]، ب راستی نهفه نهون بیت ژ تخویب خودئ ده ره که فتن. ﴿۸﴾ و نهو یت نه مانه تی و سوز و په یانا
 خو دپاریزن. ﴿۹﴾ و نهو یت ل نثیریت خو هشیار [ب رهنگی یدقی و ل وهخت و ب ترس و بهرده وام
 دکنه]. ﴿۱۰﴾ نهفه نه [خودانیت فان سالوخته تان] ویرس. ﴿۱۱﴾ نهو یت ب ویرسی به حهشت دگه هیتی و
 نهو دئ هه ر تیدا مینن. ﴿۱۲﴾ و ب سویند مه مروف ژ هیئینی هه ریسی چیکریسه. ﴿۱۳﴾ پاشی مه نهو کره
 چیکه ک، و خو جه کرد مالبعو یکیدا. ﴿۱۴﴾ پاشی مه نهو چیکه کره خوینپاره [خوینه کا قهرسی و پیکیفه]،
 پاشی مه نهو خوینپاره کره گوشتپاره، پاشی مه ژ گوشتپاره ی ههستی دا، و مه ههستی ب گوشتی کراسکر
 و نخافت، پاشی [پشتی فان قوینا خان، مه روح دایی]، و کره چیکریسه کی دی، و پاکی و بلندی بؤ باشرین
 و جیرین چیکه ر. ﴿۱۵﴾ پاشی [پشتی فئ چیکرنئ] ب راستی هوین دئ مرن. ﴿۱۶﴾ پاشی [پشتی مرنا هه وه
 ژئ] ب راستی روزا قیامه تی، هوین دئ ساخ بنهفه. ﴿۱۷﴾ ب سویند مه حهفت نه سان یت د سهر هه و هرا
 چیکرین، و نهو ژ چیکرنا وان نه دبی ناگه هین [پشتی چیکرنئ نه چاقدیریسی ژئ لی دکنه].

الجزء الثامن عشر

سُورَةُ الْمُؤْمِنُونَ

الجزء الثامن عشر

سُورَةُ الْمُؤْمِنُونَ

الجزء الثامن عشر

سُورَةُ الْمُؤْمِنُونَ

الجزء الثامن عشر

سُورَةُ الْمُؤْمِنُونَ

الجزء الثامن عشر

سُورَةُ الْمُؤْمِنُونَ

الجزء الثامن عشر

سُورَةُ الْمُؤْمِنُونَ

الجزء الثامن عشر

سُورَةُ الْمُؤْمِنُونَ

الجزء الثامن عشر

سُورَةُ الْمُؤْمِنُونَ

الجزء الثامن عشر

سُورَةُ الْمُؤْمِنُونَ

﴿۱۸﴾ و مه ئافهك ب پيخان ژ عه وران ئيناييه خوارى
[ئانكول دويڤ هه و جه ييى، نه هند گه لهك بيت
ئهردى هه ييى بن ئاف بكهت و بغه رينيت، و نه هند
كيم بيت ييت ل سهر ئهردى تينى بيمين، و داروبار
نه ميين].، فيجا مه ئه و باران [بۆ هه وه] د ئه رديدا هيللا
و راگرت [د كانى و رويباراندا ... هند]، و [كامه
چاوا شيا وى ئافى بينين] ئهم وه سا دشين وى ئافى
بهين زى. ﴿۱۹﴾ فيجا مه بۆ هه وه جنيكيت دارقه سپان
و ره زيت ترى پى چيكرن، و بۆ هه وه دوان جنيكاندا
ژ بلى قه سپان و ترى، گه لهك رهنگيت دى بيت فيقى
بيت ههين و ژ وى فيقى هوين [هه مى سالو هختان]
دخون. ﴿۲۰﴾ و مه [ب وى ئافى] دارهك دا، ل چيايى
(طورى سيناء) شين دبیت [كوزميتوونه]، و فيقيى
وى دبته روين و پيخوارن بوى بغيث بخوت.
﴿۲۱﴾ و ب راستى چام و عيبرت بۆ هه وه بيت د
چيلان و حيشتران و په زيدا [كو هوين پى بگه هه
مه زنايسا خودى، نه گهر هوين هزا خوتيدا بكن].،
ئهم شيرى وان ددهينه هه وه و گه لهك مفايت دى زى

وَأَنزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ فَأَسْكَنَتْهُ فِي الْأَرْضِ وَنَازَلًا عَلَيَّ
ذَهَابَ بِهِ لَقَدْ رُؤُونُ ﴿۱۸﴾ فَأَنشَأْنَا لَكُمْ بِهِ جَنَّاتٍ مِّنْ خَبِيلٍ
وَأَعْتَبْ لَكُمْ فِيهَا فَاوَكَّةً كَثِيرَةً وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿۱۹﴾ وَشَجَرَةً
تَخْرُجُ مِنْ طُورِ سَيْنَاءَ تَنبُتُ بِالذَّهْنِ وَصَبِغٍ لِّلَّذَلِيلِ ﴿۲۰﴾
وَأَنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً نُّقِصْكُمْ مِمَّا فِي بُطُونِهَا وَلَكُمْ فِيهَا
مَنْتَفَعٌ كَثِيرٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿۲۱﴾ وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفَالِكِ لَحْمَلُونَ ﴿۲۲﴾
وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَى قَوْمِهِ فَقَالَ يَلْقَوْمُ أَعْبُدُوا اللَّهَ
مَا لَكُمْ مِّنْ إِلَهِ غَيْرُهُ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿۲۳﴾ فَقَالَ الْمَلَأُو الَّذِينَ
كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ مَا هَذَا إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُرِيدُ أَنْ يَفْضَلَ عَلَيْكُمْ
وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَأَنزَلَ مَلَائِكَةً مَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي آبَائِنَا
الْأَوَّلِينَ ﴿۲۴﴾ إِنَّ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ بِهِ جِنَّةٌ فَرَضُوا بِهِ حَتَّى حِينٍ ﴿۲۵﴾
قَالَ رَبِّ انصُرْنِي بِمَا كَذَّبُونِ ﴿۲۶﴾ فَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ أَنْ اصْنَعِ
الْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا وَاوْحَيْنَا إِذَا جَاءَ أَمْرُنَا أَنْ تَنْشُرَ الْفُلْكَ
فِيهَا مِنْ كُلِّ ذَوْئَيْنٍ أَتَيْنَ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَن سَبَقَ عَلَيْهِ
الْقَوْلُ مِنْهُمْ وَلَا تُخَاطِبُنِي الَّذِينَ ظَلَمُوا إِنَّهُمْ مُغْرَقُونَ ﴿۲۷﴾

بۆ هه وه بيت تيدا ههين، و هوين گوستى وان زى دخون. ﴿۲۲﴾ و هوين سواری وان و گه ميبان دبن و ل
سهر دئيه لهگرتن [و دئاف و دئيميدا دئينه فه گوهازن]. ﴿۲۳﴾ و ب سويند مه نوح [ب پيغه مبه راتى] بۆ
مله تى وى هنارت، گوت: مله تى من.. خودى ب تى به ريسن، هه وه چوپه رستىيت راست و دورست
ژ بلى وى نين، ئه رى ما هوين ژ ئيزايا وى ناترسن، ئه و خودايى هه وه، و هوين غه رى وى دپه ريسن.
﴿۲۴﴾ كه نكه نه بيت مله تى وى ئه و بيت گاوروبوين گوتن: ئه فه ژ مروفه كى و هكى هه وه پيغه تر نينه، و
نه پيغه مبه ره، دقيت خو ل سهر هه وه مه زن بكهت [ئان دقيت ب قى گوتنى خو ل سهر هه وه ب قه در
بيختى]، و نه گهر خودى فيابايه پيغه مبه ره كى به نريت دامليكه ته كى هنريت، مه ئه فه ژ باب و باپريت خو
ييت به رى گولى نه بوويه كو پيغه مبه ره مروف بن. ﴿۲۵﴾ ئه و مروفه كى دينه، فيجا ژ بهر هندى هه تا دمه كى
خو لى بگرن [به لكى چى بيت يان زى بمریت]. ﴿۲۶﴾ [نوحى] گوت: خوديو چونكى وان ئه ز دره وين
دانام، تو هاريكاريما من بكه، و من ب سهر وان بيخه [ئانكو وان دهلاك ببه و بهر ئاتاف بكه]. ﴿۲۷﴾ فيجا
مه وه حى بۆ نوحى هنارت، و مه گوتى گه ميبى ل بهر چافيت مه و ب چافديريما مه و ل دويڤ وه حيا
مه چيكه، فيجا گاڤا فه رمانا مه هات [كو ئيزا ب سهر واندا بيت]، و ئاف د نه نو رى زا و هلافت، و تو ژ
هه ر نير و ميه كى [ژ وان جان وه ريت د ئه رديدا]، و مالا خو و كهس و كاريت خو، ژ بلى وان بيت فه رمانا
مه ب هيلاك برنا وان هاتى و بۆرى، بكه د گه ميبدا، و پسپارا وان ژ من نه كه ئه و بيت ستمم كرين [كو ئه ز وان
رزگار بكه م]، ب راستى ئه و د خه ندقينه [دئى دئافيدا خه ندقن].

﴿٢٨﴾ ڦڻجا گافا تو وٽو یت د گهل ته، ل گه میسی
سوار بوون، بیژه: هه می سوپاسی و شوکور و حه مد
بو وی خودایی، ثم ژ مله تی سته مکار رزگار کربن.
﴿٢٩﴾ و بیژه: خودیو و من ټینانه خواره کا پیروژ بینه
خواری [کو ثم پی ژ هه می نه خوشییان د پارستی
بین]، و تو ژ هه می خودان کهره مان کهره مدارتری.
﴿٣٠﴾ و ب راستی ټفه [سه رها تیا نو وحی] به لگه
و نشانن [ل سه رشیان و ده سته لاتداریا خودی]،
هه رچه نده مه ټه و پی دجه رباندن [دادیار بیت کا کی
گوهداره، و کی نه گوهداره]. ﴿٣١﴾ پاشی مه د دویف
وانرا، مله ته کی دی ټینا. ﴿٣٢﴾ و مه پیغه مبه ره ک بو
وان هه ر ژ وان هنارت [و گو ته وان] خودی به ریسن،
هه وه ژ بلی وی چو به رستییت راست و دورست
نینن، ڦڻجا ما هوین ژ خودی ناترسن، غیری وی
د به ریسن. ﴿٣٣﴾ و که نکه نه ییت مله تی وی ټو یت
گاوربو وین، و پروژا قیامه تی دره و دانابین، و ټو یت
مه خوشی و به رفره هی د ژیا نا دنیا ییدا دایینی
[گو تن]: ټه ف پیغه مبه ره ژ مرو ټه کی وه کی هه وه

فَإِذَا اسْتَوَيْتَ أَنْتَ وَمَعَكَ عَلَى الْفَلَاحِ فَقُلْ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي
تَجْعَلُنَا مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٥٨﴾ وَقُلْ رَبِّ انزِلْنِي مُنْزَلًا مُبَارَكًا وَأَنْتَ
خَيْرُ الْمُنْزِلِينَ ﴿٥٩﴾ إِنْ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ وَإِنْ كُنَّا لَمُبْتَلِينَ ﴿٦٠﴾ ثُمَّ أَنْشَأْنَا
مِنْ بَعْدِهِمْ قَوْمًا آخَرِينَ ﴿٦١﴾ فَأَرْسَلْنَا فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ أَنْ اعْبُدُوا
اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٦٢﴾ وَقَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِهِ
الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا الْآخِرَةَ وَأَتْرَفْنَاهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
مَا هَذَا إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ لَا كُلُّ مَمَّأَنَّا كَلُومٌ مِنْهُ وَيَنْتَرِبُ
مِمَّا أَنْتُمْ فِيهِ ﴿٦٣﴾ وَلَئِنْ أَطَعْتُمْ بَشَرًا مِثْلِي إِنْ كُنْتُمْ إِذَا الْخَبِيرُونَ ﴿٦٤﴾
أَعْبُدُوا أَكْثَرُ إِذَا شِئْتُمْ وَكُنْتُمْ رَبًّا وَعَظَمْنَا أَكْثَرُ مَخْرُجُونَ ﴿٦٥﴾
هَهِيَاتَ هَهِيَاتَ لِمَا تُوعَدُونَ ﴿٦٦﴾ إِنْ هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا
الَّذِي نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ ﴿٦٧﴾ إِنْ هُوَ إِلَّا
رَجُلٌ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كِبًا وَمَا نَحْنُ لَهُ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٦٨﴾ قَالَ رَبِّ
أَنْصُرْنِي بِمَا كُنْتُ بَرًّا ﴿٦٩﴾ قَالَ عَصَا قَلِيلٍ لِيُصِيعَنَ نَذِيرٍ ﴿٧٠﴾
فَأَخَذَهُمُ الصَّبْحُ بِالْحَقِّ فَجَعَلْنَاهُمْ غُثَاءً فَبَعْدَ اللَّغْوِ
الظَّالِمِينَ ﴿٧١﴾ ثُمَّ أَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قَوْمًا آخَرِينَ ﴿٧٢﴾

مَا تَسْقِي مِنْ أَمَةٍ أَجَالَهَا وَمَا يَسْتَحْزُونَ ﴿٤٣﴾ ثُمَّ أَرْسَلْنَا رَسُولَنَا
تَمَرًا كُلَّ مَا جَاءَ أَمَةٌ رَسُولُهَا كَذَبُوهُ فَأَتَيْنَا بَعْضَهُمْ بَعْضًا
وَجَعَلْنَاهُمْ أَحَادِيثَ فَبَعْدَ الْقَوْلِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٤٤﴾ ثُمَّ أَرْسَلْنَا مُوسَى
وَأَخَاهُ هَارُونَ بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُبِينٍ ﴿٤٥﴾ إِلَى فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ
فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا عَالِينَ ﴿٤٦﴾ فَقَالُوا أَنُؤْمِنُ لِبَشَرَيْنِ مِثْلِنَا
وَقَوْمُهُمَا لَتَا عِيدُونَ ﴿٤٧﴾ فَكَذَّبُوهُمَا فَكَانُوا مِنَ الْمُهْلَكِينَ ﴿٤٨﴾
وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿٤٩﴾ وَجَعَلْنَا
ابْنَ مَرْيَمَ وَآلَهُ آيَةً وَآوَيْنَاهُمَا إِلَى رَبْوَةٍ ذَاتِ قَرَارٍ وَمَعِينٍ ﴿٥٠﴾
يَأْتِيهَا الرُّسُلُ كُلُّوْا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا إِنِّي بِمَا
تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٥١﴾ وَإِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ
فَاتَّقُونِ ﴿٥٢﴾ فَتَقَطَّعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ زُبُرًا كُلٌّ حِزْبٌ بِمَا لَدَيْهِمْ
فِرْحُونٌ ﴿٥٣﴾ فَذَرَهُمْ فِي عَمَرِهِمْ حَتَّى حِينٍ ﴿٥٤﴾ اتَّخَذُوا أُمَمًا مِمَّنْ
بَيْنَهُ مِنْ مَالٍ وَبَيْنِهِمْ سُبُوحٌ لَّهُمْ فِي الْخَيْرَاتِ بَلْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٥٥﴾
إِنَّ الَّذِينَ هُمْ مِنْ خَشْيَةِ رَبِّهِمْ مُشْفِقُونَ ﴿٥٦﴾ وَالَّذِينَ هُمْ
بِآيَاتِنَا رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٧﴾ وَالَّذِينَ هُمْ بِرَبِّهِمْ لَا يُشْرِكُونَ ﴿٥٨﴾

﴿٤٣﴾ و ب راستی چو ملت د ئیزادان و نه مانا خۇدا،
ب پيش و پاش وى وهختى بؤ وان هاتيه دانان،
ناكهشن. ﴿٤٤﴾ پاشى مه پيغه مبهريت خو تيك ل
دويف تيكى هنارت، و ههر ملتى پيغه مبهري وان
بؤ دهات پيغه مبهري خو درهوين ددانان، فيجا مه زى
تيك ل دويف تيكى بهرئاتاف کرن و د هيلاك برن، و
مه كرنه سهرهاتى و پي ئاخفتنا خه لكى، فيجا هيلاك
و دويرى ژ دلؤفانيا خودى بؤ وى ملتى بيت نه وى
باوهريسى نه ثينيت. ﴿٤٥﴾ پاشى مه مووسا و براى
وى هاروون، ب موعجزه ييت خو فقه و ب بهلگه و
نیشانيت ئاشكرافه هنارتن. ﴿٤٦﴾ بؤ دهف فيرعه ونى
و ملتى وى، بهلى خو مهن کرن [وباوهرى
بى نه ثينان]، و نه و ملت ته كى دفن بلند بوون.
﴿٤٧﴾ و گوتن: نه م چاوا باوهريسى ب دو مرقوفان
بينين، كو نه وى وهكى مه مرقوفن و ملتى وان
سه بان و خز مه تكاريت مهنه. ﴿٤٨﴾ فيجا [فيرعه ونى
و قولپا وى] مووسا و هاروون درهوين دانان، فيجا
دويهايسيا وان د هيلاك چؤن. ﴿٤٩﴾ و ب سويند

مه تهورات دا مووساىي، دا ئسرائيلى پي راستهري بين. ﴿٥٠﴾ و مه عيسايى كورئ ميره مى و دهيكاي وى
مهره م كرنه موعجزه و نيشانه كا ئاشكه را [ل سهر هيژ و شيانداريا خودئ، وهختى عيسايى باب دايى]،
و مه ل جهه كى بلند و دهشت و ب داروبار و ب كانى ئاكنجى كرن. ﴿٥١﴾ گهلى پيغه مبهران ژ پاك و پاقرئ
حه لال بخؤن، و كار و كرياريت باش بكهن، ب راستى تشئ هوين دكه ن نه ز پي ئاگه هدارم. ﴿٥٢﴾ و بزنان
[گهلى پيغه مبهران] نه فقه دينى هه وهيه، تيك دينه [كو دينى ته وحيديه]، و نه ز خودايى هه وهيه [بى هه قال و
هه فېشكم]، فيجا پاريز كاريسا من بكهن و ژ من بترسن. ﴿٥٣﴾ فيجا [دويكه فتيبيت پيغه مبهران] د كارئ دينى
خؤدا [ههر چه نده تيك دينه و دنيا تا خؤدا تيكه، دينى ته وحيديه] ژي كفه بوون و ژي ك فقه تيان، و بوونه
دهسته ك دهسته ك و كوم كوم، ههر كومك [نه وئ ژي كفه بووين، و ل سهر دينى خو ژي ك جودا بووين]،
ب وئ يا وان هه، دلخؤش و شادن. ﴿٥٤﴾ فيجا [هه موحه مه د] وان د ناف نه زانين و بى ئاگه هيسيا واندا
بهيله [و نه نگاف نه به ژ بهر گيرو بوونا ئيزادانا وان]، هه تا دمرن [پاشى خودئ دئ وان ب ئاگرئ دؤژه هئ
ئيزا دهت]. ﴿٥٥﴾ نه رئ [گاور] هزر دكه ن، نه و مال و عيالى نه م [د دنيا ييدا] ددهينه وان. ﴿٥٦﴾ له زه نه م
بؤ وان ل خير و خو شيان دكه ين؟ نه خير [وهسانينه وهكى نه و هزر دكه ن] نوزانن نه فقه سهر دابرنه، دا پتر
گونه هان بكهن و پتر هيژايى جزايى بين، نه و ب خو ناحه سن زى. ﴿٥٧﴾ و نه وئ ژ ترسا جزايى خودايى
خؤ، به رده وام ب ترس و فقه جنقى و هشيار. ﴿٥٨﴾ و نه وئ باوهريسى ب ثايه تيت خودايى خو [ئانكو
كتيبيت خودايى خو، هه ميسان بى فهرق و جوداهى] دينن. ﴿٥٩﴾ و نه وئ چو هه قال و هه فېشكان بؤ
خودايى خو چئ ناكهن.

﴿٦٠﴾ وَتَوَيْتْ سَهْدَهُ قِيَانُ رُوى مالى ددهن، يى خودى داييه وان [يان رى وى خير و باشيا نه دكهن، دكهن،] و دلى وان يى ب ترسه [ترسن خودى ژوان قهبويل نه كهت] چونكى دى هه رب بال خوديغه زفرن. ﴿٦١﴾ خودانيت فان سالوخه تانن له زى ل خيران دكهن، و بهرى خهلكى، خو دهافيز نه خيرى. ﴿٦٢﴾ و نه م كه سى ژ شيانا وى زيده تر رى ناخوازين [فيتجا چاوا بشيت، بلا و هسا باشى و خيران بكهت، نه گهر نه شيا ژ بيغه نفيتزى بكهت، بلا پوينشتى بكهت...،] و كتبه كال دهف مه هى [كو كتبا كار و كريارنه] هه قى پى ناشكه را ديت و راستيى ديت، و چو ستم ل وان نائيت كرن [نه گونه هيت وان ل سهر زيده دبن، و نه خيريت وان كيم دبن]. ﴿٦٣﴾ بهلى دليت گاوران ژ قى قورنائى [يان ژ كتبا كار و كرياران] دى ناگه هن، و وان ژ بلى وى نه وادكهن [كو شرك و گاوريه]، هندهك كارت خرايت دى ييت هين، بژ كاردكهن. ﴿٦٤﴾ فيتجا گاغا مه زهنگين و مه زيت وان نه ويت دخير و خوشياندا رابووين، بهر هنگارى نيزا و

عه زابى كرن، ديت به هوار هه وارا وان. ﴿٦٥﴾ چو زارزار و هه واره وارى نه فر و نه كهن، چو هاريكارى ژ دهف مه بژ هه و نينه [هوين پى بينه رزگار كرن ژ وى نيزا هوين تيدا]. ﴿٦٦﴾ ب سويند قورثانا من دنيا ييدا بژ هه و دهاته خواندن [و هه و گولى دبوو]، و هوين ل سهر پاشپانييت خو دزفرين، و هه و پشتا خو ددايى، و گوهداريى وى نه دكر. ﴿٦٧﴾ و هه و خو ب كه عبيى [ل سهر موسلمانان] مه زن دكر [و هه و دگوت: نه خودانيت كه عبيي، و كهس ب سهر مه ناكه قيت]، و هه و دشه فريت خو دا ته عن ددانانه قورثانى، و دهره قى ويدا هوين كريت دئاخفتن. ﴿٦٨﴾ [نه وى دكهن يا دكهن، و گاور دبن و باوهرىي نائين، چونكى نه و قورثانى ناگه هن و هزرا خو تيدا ناكهن، دا بزائن موعجيزه و نيشانا راستيا پيغه مبريه، و دا باوهرىي پى بينن] نه رى نه و قورثانى ناگه هن؟ يان نه و بژ وان يا هاتى، يا بژ باب و بايريت وان نه هاتى [ژ بهر هندى دوير ددانن، و باوهرىي پى نائين]. ﴿٦٩﴾ يان رى وان پيغه مبرى خو [بهرى نوكه ب راستيى و دليشى و همينى] نه ناسيه، له و باوهرىي پى نائين. ﴿٧٠﴾ يان رى ديژن: [موحه مه د] يى دينه [و نه و دزان نه و ژوان هميان ب ثاقلتره]؟ و هسا نينه وهكى نه و ديژن، باوهرى نه تينانا وان نه ژ بهر فان هه جه تانه بهلى [موحه مه دى] راستى [كو ئيسلامه و دينى دورسته] يا بژ وان ثينايى، و باراپتر ژوان جه راستيى ناكهن. ﴿٧١﴾ و نه گهره قى و راستى ل دويغ دلخوازى و هزكرنا وان هاتبايه، دا نه رد و نه سمان و هندى تيدا پويج بن، بهلى مه قورثان دا وان، كو سهر بلنديا وان يا تيدا، بهلى نه و رويى خو ژ قى قورثانى و سهر بلنديا خو وهر دگيرن. ﴿٧٢﴾ يان رى تو خويك و خه راجه كى ل سهر پيغه مبراتيا خو ژوان دخوازى؟ [ژ بهر هندى باوهر ژ ته ناكهن]، و ب راستى رزقى خودايى ته و دانا وى بژ ته چتره، و نه و باشتين رزق داره. ﴿٧٣﴾ و ب راستى تو به رى وان ددهيه ريكاراست [كو ئيسلامه]. ﴿٧٤﴾ و نه ويت باوهرى ب رور اقيامه تى نهى، نه و ژ ريكاراست دقه دهرن.

وَالَّذِينَ يُؤْتُونَ مَاءً تَوْأَمًا وَقُلُوبُهُمْ رِجْلُهُمْ إِلَى رَبِّهِمْ رَجْعُونَ ﴿٦٠﴾
أُولَٰئِكَ يَسْعَوْنَ فِي الْحَيَاتِ وَيُسْرِعُونَ ﴿٦١﴾ وَلَا تَكِلُفْ
نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا وَلَدَيْنَا كِتَابٌ يَبْقَىٰ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٦٢﴾
بَلْ قُلُوبُهُمْ فِي غَمَرَةٍ مِّنْ هَذَا وَلَهُمْ أَعْمَلٌ مِّنْ دُونِ ذَٰلِكَ
هُمْ لَهَا عَمَلُونَ ﴿٦٣﴾ حَتَّىٰ إِذَا أَخَذْنَا مُتْرَفِيهِمْ بِالْعَذَابِ إِذَا هُمْ
يَجْتَرُونَ ﴿٦٤﴾ لَا تَجْعَلُوا أَلْبُومًا لِّكُفْرِنَا لَا تَصْرُخُوا ﴿٦٥﴾ قَدْ كَانَتْ
ءَابَاؤُنِي تَنَادَىٰ عَلَيْكُمْ فَكُنْتُمْ عَلَىٰ غَفْلَةٍ كُنْتُمْ كَصُوتِ
مُسْكَرِينَ بَعْدَ سَمَرِ النَّجْوَىٰ ﴿٦٦﴾ أَفَلَمْ يَذَرُوا أَلْقُولَٰمَ
جَاءَهُمْ مَا لَمْ يَأْتِ آبَاءَهُمْ الْأَوَّلِينَ ﴿٦٧﴾ أَمْ لَمْ يَعْرِفُوا رَسُولَهُمْ
فَهُمْ لَمْ يُمْنِكُوا ﴿٦٨﴾ أَمْ يَقُولُونَ بِهِ جِنَّةٌ بَلْ جَاءَهُم بِالْحَقِّ
وَأَكْثَرُهُم لِلْحَقِّ كَارِهُونَ ﴿٦٩﴾ وَلَوِ اتَّبَعَ الْحَقُّ أَهْوَاءَهُمْ لَفَسَدَتِ
السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ وَمَن فِيهِنَّ بَلْ أَتَيْنَهُمْ بِذِكْرِهِمْ فَهُمْ
عَن ذِكْرِهِمْ مُعْرِضُونَ ﴿٧٠﴾ أَمْ تَسْأَلُهُمْ خَرْجًا فَقَرْجُوعًا رَّبُّكَ خَيْرٌ
وَهُوَ خَيْرُ الرَّزْقِينَ ﴿٧١﴾ وَأَنَّكَ لَتَدْعُوهُمْ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٧٢﴾
وَأَنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ عَنِ الصِّرَاطِ لَنُكَفِّرُنَّ

الحزب

وَلَوْ رَحِمْنَاهُمْ وَكَشَفْنَا مَا بِهِمْ مِنْ ضُرٍّ لَلَجُوا فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿٧٥﴾ وَلَقَدْ أَخَذْنَاهُمْ بِالْعَذَابِ فَمَا اسْتَكَانُوا لِرَبِّهِمْ وَمَا يَضُرُّهُمْ ۖ وَحَتَّىٰ إِذَا فَتَحْنَا عَلَيْهِم بَابًا ذَا عَذَابٍ شَدِيدٍ إِذْ هُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ ﴿٧٦﴾ وَهُوَ الَّذِي أَنشَأَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَرَ ۖ وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ﴿٧٧﴾ وَهُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٧٨﴾ وَهُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ وَلَهُ اخْتِلَافُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٧٩﴾ بَلْ قَالُوا مِثْلَ مَا قَالَ الْأَوَّلُونَ ﴿٨٠﴾ قَالُوا أَإِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظْمًا ۖ إِنَّا لَنَبْعَثُكُمْ ۖ لَقَدْ وُعِدْنَا نَحْنُ وَآبَاؤُنَا هَٰذَا مِنْ قَبْلُ ۖ إِن هَٰذَا إِلَّا أَسْطُورٌ الْأَوَّلِينَ ﴿٨١﴾ قُلْ لِمَنِ الْأَرْضُ وَمَنْ فِيهَا إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨٢﴾ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَعْلَمُونَ ﴿٨٣﴾ قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَوَاتِ السَّبْعِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ﴿٨٤﴾ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٨٥﴾ قُلْ مَنْ يَدْعُو مِنْ دُونِ اللَّهِ مِثْلَ مَا يَدْعُونَ ۖ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ فَأَنِّي تُسْحَرُونَ ﴿٨٦﴾

﴿٧٥﴾ و ئەگەر ئەم دلفانیی ب وان بیهین، و ئەو نەخۆشی و تەنگاڤییا گەهشتییە وان ل سەر وان ڕاکهین، بئی گۆمان ئەو دئی پتر ڕژدیی د زیدە خرابییا خۆدا کەن، و هەر دئی تیدا زفرن. ﴿٧٦﴾ و ب سویند مه ئەو بەر هەنگاری ئیزایی کرن، [دگەل هندی زئی] ئەو خۆ بۆ خودایی خۆ ناشکینن، و خۆشکانندی دوعایان ناکەن. ﴿٧٧﴾ [و مانە د قی سەر و بەریدا] هەتا مه دەر گەهه کئی ئیزا و عەزابەکا دژوار ل سەر وان فەکری [نانکو هەتا ئەمری خودی ب قیامەتی هاتی، فێجا ب بەر وئی ئیزایی کەفتن یا وان هزر بۆ نەدکر]، فێجا ژ نوی رەق ڕاوەستیان و بئی هیشی بوون. ﴿٧٨﴾ و خودی ئەو یی گوهر و چاف و دل دا بنه هه وه، و کیمه ک ژ هه وه سوپاسییا خودی دکەن. ﴿٧٩﴾ و خودییه یی هوین داینه سەر ئەردی، و ب بال ویشە دئی زفرن و کۆم بن. ﴿٨٠﴾ و ئەو یی ساخیی و مرنی ددەت، و گوهر ڕینا شەف و رۆژان [کیمکرن و زیدە کرنا وان] کارئ و ییە، ئەری ما هوین هزرا خۆ ناکەن، داتی بگەهن. ﴿٨١﴾ نه [وان ئەقل

نینه، و تی ناگەهن] ئەوان زئی ئەو گۆت ئەوا ئەو یت کەفن، بەری وان گۆتی. ﴿٨٢﴾ گۆتن: ئەری ئەگەر ئەم مرین و بووینە ئاخ و هەستی، ئەری جارەکا دی پشی مرنی ئەم دئی ساخیینە فە؟! ﴿٨٣﴾ ب سویند ئەف پەیانە [کو جارەکا دی پشی مرنی ئەم دئی گۆران ڕابین] دگەل مه و باب و باپیری مه هاتوو دان، بەری هاتنا موحمەدی [بەلئ پا کا، مه چو باب و باپیری خۆ نەدیتن ژ گۆران ڕابووین]، و ئەفە ژ ئەفسانە و چێفانوکان بێفە تر نینه. ﴿٨٤﴾ [هەی موحمەد بێژە وان]: باشە ئەرد و هندی تیدا، یی کیه؟ ئەگەر هوین راست تشتەکی دزانن. ﴿٨٥﴾ دئی بێژن یی خودییه، بێژە [وان]: فێجا ما هوین بۆ خۆ چامە کئی ناگرن [پئی بزائن، یی ئەرد و ئەسمان دایین هوین زئی ییت دایین، دئی هه وه بهت و ساخکه ته فە]. ﴿٨٦﴾ [هەی موحمەد بێژە وان]: کیه خودانی هەر حەف ئەسمانان، و خودانی عەرش مەزن؟ ﴿٨٧﴾ دئی بێژن ییت خودیینه، بێژە: فێجا ما هوین ژ ئیزایا وی ناترسن، هوین غەیری وی دپەریسن؟ ﴿٨٨﴾ بێژە: ملکئ مەزن و گەنجخانە ییت هەمی تستان د دەستی کئی دانە؟ و ئەو کیه، یی بقیث بەرە فانیی زئی دکەت، و دەهوارا وی دتیت، و کەس نەشیت کەسی ژ ئیزایا وی بدەتە پاش و بەرە فانیی زئی بکەت، ئەگەر هوین راست تشتەکی دزانن [کا بۆ من بێژن ئەو کیه؟] ﴿٨٩﴾ دئی بێژن: ئەو هەمی ییت خودیینه، بێژە: فێجا پا چاوا هوین دتینه خاپاندن، و بەری هه وه ژ پەرستنا خودی دتیتە وەر گیران.

بَلْ أَتَيْنَهُم بِالْحَقِّ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٩٠﴾ مَا اتَّخَذَ اللَّهُ مِنْ وَلَدٍ وَمَا كَانَ مَعَهُ مِنْ إِلَهٍ إِذَا أَذْهَبَ كُلُّ إِلَهٍ بِمَا خَلَقَ وَلَعَلَّ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ سُبْحَنَ اللَّهِ عَمَّا يُصِفُونَ ﴿٩١﴾ عَلَيْهِمُ الْعَذَابُ وَالشَّهَادَةُ فَعَلَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٩٢﴾ قُلْ رَبِّ إِمَّا تُبْرِئُنِي مَآ يُوعَدُونَ ﴿٩٣﴾ رَبِّ فَلَا تَجْعَلْنِي فِي الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٩٤﴾ وَإِنَّا عَلَىٰ أَنْ نُرِيكَ مَا نَعِدُهُمْ لَقَادِرُونَ ﴿٩٥﴾ أَذْفَعُ بِالنِّبِيِّ هِيَ أَحْسَنُ النَّبِيِّتِ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يُصِفُونَ ﴿٩٦﴾ وَقُلْ رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ ﴿٩٧﴾ وَأَعُوذُ بِكَ رَبِّ أَنْ يَحْضُرُونِ ﴿٩٨﴾ حَقِّقْ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ ﴿٩٩﴾ لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ كَلَّا إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَائِلُهَا وَمِنْ وَرَائِهِم بَرْزَخٌ إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿١٠٠﴾ فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ فَلَا أَنْسَابَ بَيْنَهُمْ يَوْمَئِذٍ وَلَا يَتَسَاءَلُونَ ﴿١٠١﴾ قَمَنَ تَقَالُتْ مَوَازِينُهُمْ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٠٢﴾ وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ فِي جَهَنَّمَ خَالِدُونَ ﴿١٠٣﴾ تَلْفَحُ وُجُوهُهُمُ النَّارُ وَهُمْ فِيهَا كَالِحُونَ ﴿١٠٤﴾

﴿٩٠﴾ بهلئى وهسا نينه وهكى ئهو دبئژن، مه راستى و ههقى يابژوان ئينايى [كو پيدڤيشه ل دويڤ بچن]، و ب راستى ئهو درهوان دكهن [د گوتنا خوډا كو خودى زاروكهكى بۆ خو گرتى يان ههڤشكهكى ههى]. ﴿٩١﴾ خودى چو زاروك بۆ خو نه گرتينه، و چو بهرستى ژى د گهل وى نينن [و نه گهر وهسا بايه وهكى ئهو دبئژن، كو بهرستيهكى دى د گهل ههبايه]، دا ههر بهرستيهكه كا چ چيكرىيه پيشه مينيت، و دا هندكه خوډ ب سهر هندهكان ئيخن، خودى يى پاك و پاقره ژ وان سالوخهتيت ب باقه لى ددهن [ئانكو ژ عهبالى و ههڤهبرى]. ﴿٩٢﴾ خودى زانايى نهينى و ئاشكهرايانه، و خودى د سهر وى شريكپايه يائهو دكهن، و ژى بلندتره. ﴿٩٣﴾ [ههى موحهمهده] بيژه: خوديوډ نه گهر ئهو پهپاناب ئيزايى و عهزابى ته داييهه وان [د دنيايى و ئاخرهتيدا]، ههر دى نيشا من دهى. ﴿٩٤﴾ خوديوډ هنگى تو من نهئىخه د گهل ستهمكاران. ﴿٩٥﴾ و ب راستى ئهم دشئين، ئهو پهپاناب ئيزايى مه داييهه وان، نيشا ته

بدهين [و وان ههميسان ب بهر ئيزايى بيخين، بهلى خودى گيرو دكهت، چونكى دزانيت هندكه ژ وان دى باوهرييى ئينن]. ﴿٩٦﴾ [ههى موحهمهده] خرابيا ئهو د راستا ته دا دكهن، ب باشيى بده پاش [ئانكو ب سالوخهتيت چيتر و باشت بده پاش، ئهو ژى ليئورين و بهروه گيرانه ژ كار و كريارت گاوران]، و ئهم چيتر دزانين كا ئهو چ د راستا ته دا دبئژن. ﴿٩٧﴾ و بيژه: خوديوډ نهز خوډ ب ته دپاريزم، ژ پالدان و زخاندن و وهسواسا شهيتانان. ﴿٩٨﴾ و خوديوډ نهز خوډ ب ته دپاريزم، ژ بهرهڤبوون و حازربوونا وان [كو ئهو بشئين ب وهسواس و ئاوازيت خو، خرابيهكى ب من بدهنه كرن]. ﴿٩٩﴾ [بهردهوام ئهو دى د شركى و گونهيدا بن، يان ب خرابى دى بهحسى ته كهن] ههتا وهختى مرنا ئيك ژ وان دئيت، دى بيژيت: خوديوډ، من بزڤرينهڤه [دنيايى، دا نهز ته بهر يسم]. ﴿١٠٠﴾ دا نهز كريارا قهنج [د دنياييدا] ئهوا من هيلايى، بكهم، نه خير زڤرين بۆ دنيايى نينه، نه خير قيجا بلا وى داخوازى نه كهن، ئهوا چى نهيت، ئهو ئاخفتنه كه ئهو بۆ خوډ دكهن، و ناڤهكه ههتا رۆژا قيامهتنى يال بهر سينگى وان [ناهيتليت ئهو بزڤر نه دنيايى]. ﴿١٠١﴾ و نه گهر پل بۆقى هاته دان، هنگى مروفانى [مروفانيسا خوينى] د ناڤهرا واندا نامينيت [كهسى ئاگه ههز كهسى نامينيت خوډ پى مهز نكهت يان مقايى بگههينيتى]، و كهس پسيارا كهسى ناكهت [ههر تيك ب خوڤه يى مژويله]. ﴿١٠٢﴾ قيجا ئهو كهسى تهرازوينا وى ب كار و كريارت قهنج گران بوو، ئهڤه دى د سهر فەراز بن. ﴿١٠٣﴾ و ئهو كهسى تهرازوينا وى ب كار و كريارت قهنج سڤك بيت، ئهڤه ئهون ئهويت خوډ خوسارهت كرين، و ههروهر دى د دۆژهيدا مينن. ﴿١٠٤﴾ ئاگر سهرو چافيت وان دسوژيت، و ليقيت وان دقورمچن، و ددانيت وان قيچ دبن، و گهلهك كريت دبن.

﴿۱۰۵﴾ [وہختی ئەو زارزارێ دكەن، خودی دبیژیتە وان]: ئەری ما نیشانییت من (ئایەتێت قورئانا من) بۆ هەوێ دنیاییدا نەدھاتە خواندن، و هەوێ درەو ددانان. ﴿۱۰۶﴾ دێ بیژن: خودیو خرابی و دلخوازیایا مە، سەر ژ مە ستاند، و ئەم ملەتەکی گومرا و سەرکۆرە بووین. ﴿۱۰۷﴾ خودیو، مە ژ ئاگری دۆزەھی دەریخە [و مە بزفرینەفە دنیایی]، فیجا ئەگەر ئەم [پشتی تو مە ژ ئاگری دەردیخی، و دزفرینیەفە دنیایی] جارەکا دی ل گاوریی و خرابیی و گونەھی زفرین، هنگی ئەم ییت سەمکارین. ﴿۱۰۸﴾ [خودی] دێ بیژیت: رەزیل و رسوا تیدا بمین [توبن وەکی سەیان] و بی دەنگ بن، و دگەل من نەئاخشن. ﴿۱۰۹﴾ [ژ بیرا هەوێ چۆ، کا هەوێ چاوا ترانە بۆ خووب موسلمانان دکرن؟] ب راستی دەستەکە ژ بەندەیی ت من هەبوون دگۆتن: خودیو مە باوهری ئینا، فیجال مە نەگرە، و گونەھیت مە ژ بی و دلۆفانیی ب مە بیە، و تو چیتین دلۆفانی. ﴿۱۱۰﴾ [چونکی وان بۆ خو ئەف دوغایە ژ من دکر] فیجا هەوێ کرنە پیاریکەر و

أَلَمْ تَكُنْ أَتَيْتُنِي عَلَىٰ سُرْقَتِكُمْ فَكُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ ﴿۱۰۵﴾ قَالُوا رَبَّنَا غَلَبَتْ عَلَيْنَا شِقْوَتُنَا وَكُنَّا قَوْمًا ضَالِّينَ ﴿۱۰۶﴾ رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْهَا فَإِنَّا عِذْنَا بِهَا إِنَّا ظَالِمُونَ ﴿۱۰۷﴾ قَالَ أَتَسْتَأْذِنُونَهَا وَلَا يَأْكُلُونَ ﴿۱۰۸﴾ إِنَّهُمْ كَانَ قَرِيبٌ مِّنْ عِبَادِي يَقُولُونَ رَبَّنَا آمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ ﴿۱۰۹﴾ فَاتَّخَذُوا لَهُمْ سَخِرَاءَ حَتَّىٰ اتَّسَوْا وَكَفَىٰ وَكُنْتُمْ لَهُمْ لَصَحَّاحُونَ ﴿۱۱۰﴾ إِنِّي جَزَيْتُهُمُ الْيَوْمَ بِمَا صَبَرُوا أَنَّهُمْ هُمُ الْفَائِزُونَ ﴿۱۱۱﴾ قُلْ كَلِمَاتٍ فِي الْأَرْضِ عِدَّةٌ سِنِينَ ﴿۱۱۲﴾ قَالُوا لَيْسَ بِيَوْمٍ فَتَلَّ الْعَادِينَ ﴿۱۱۳﴾ قُلْ إِنْ لَيْسَ إِلَّا قَلِيلٌ لَّوْ أَنَا نَكُفِّرُ كَثَرًا عَمَلُونَ ﴿۱۱۴﴾ أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ ﴿۱۱۵﴾ فَتَعَلَّىٰ اللَّهُ الْمَلِئِكُ الْحَقَّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ ﴿۱۱۶﴾ وَمَنْ يَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهِ فَإِنَّمَا حِسَابُهُ عِندَ رَبِّهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ ﴿۱۱۷﴾ وَقُلْ رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ ﴿۱۱۸﴾

پیتراکییت خو [هوین هند مانە ب ترانە پیکرنا وانفە]، هەتا [ترانە پیکرنا] وان ئەو ژ بیرا هەوێ بریم، و هەوێ [دنیاییدا] ب وان دکرە کەنی. ﴿۱۱۱﴾ ب راستی من ئەفرۆ ژ بەر سەبرا وان [ل سەر ئەزیەت و ترانە پیکرنا هەوێ] کیشایی، ئەو خەلاتکرن، ب راستی هەر ئەون ییت سەرفەراز. ﴿۱۱۲﴾ خودی دێ بیژیتە وان: هوین چەند سالان دنیاییدا مایینە؟ ﴿۱۱۳﴾ دێ بیژن: ئەم پۆزەکی یان زی دانەکی پۆزی ییت مایین، کا پسپارا حسابداران بکە. ﴿۱۱۴﴾ گۆت: [راستە] هوین ژ وەختەکی کیم پیقەتر نەمایینە، ئەگەر هەوێ زانیایە [هوین نەدمانە ب فی ژیی کیمقە، و هەوێ پشتا خو نەددا ژیانا هەر وەر و خو شیییت بەردەوام]. ﴿۱۱۵﴾ [گەلی مروشان] ئەری هوین هزر دكەن، مە هوین ژ قەستی ییت دایین [جزا و خەلات نینە]، و هوین جارەکا دی ب بال مەفە نائینە زفراندن. ﴿۱۱۶﴾ فیجا خودی ژ هندی [کو ژ قەستا هەوێ چێ کەت و بدەت] بلندتر و باقترە، ئەوێ خوندکاری راست و دورست، چو پەرستی ییت راست و دورست ژ بلی وی نین، ئەوێ خودانی عەرشی پیرۆز. ﴿۱۱۷﴾ و هەر کەسێ پەرستی ییت دی دگەل خودی پەرستی، وی چو بەلگە و نیشان نەبن، حسیبا وی بەس ل دەف خودایی وییە [ئەو دێ جزایی وی دەتی]، ب راستی گاور سەرفەراز نابن. ﴿۱۱۸﴾ [هەوی موحەمەد] بیژە: خودیو گونەهان ژ بی و دلۆفانیی ب من بیە، و تو چیتین دلۆفانی.

سوره تا نور

ل مه دینه یی هاتییه خوار یی (۶۴) ئایه ته

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿۱﴾ ۛفہ سورہ تہ کہ مہ ۛیناییہ خواری؁ و ۛہ حکامیت
تیدا؁ مہ ییت فہ زکرین؁ و مہ نیشائیت ۛاشکہ را ییت
تیدا ۛیناییہ خواری؁ دا هوین پیٹھ بچن [و کار ب وان
پرپاران بکن]. ﴿۲﴾ زناکہ را شوینہ کری و زناکہ ری
ژن نہ ۛینایی؁ ہر ۛیکی سہد قامچیان لی بدہن؁ و
بلا دلی ہوہ ل سہر حسیتا دینی خودی؁ نہ مینتہ
ب وانفہ [کو هوین ۛہ مرئی خودی ب جہ نہ ۛین]؁
ۛہ گہر هوین ۛہ و بن ۛہ ویت ہوہ باوہری ب خودی
و پورزا قیامہ تی ہہی؁ و بلا کومہ کڑ موسلمانان
جزادانا وان بینن [دا پتر پیٹھ بچن و جزای وان
پتری گران بیت؁ و دانیزی فی گونہ ہی نہ بن].
﴿۳﴾ زہا ۛی زناکہر نہ ۛیزایہ دہمہن پاقرہ کی مارہ
کہت؁ با زناکہر بان با موشر ک ۛیزای و بیہ؁ و ژنا

زناڪەر نه هيڙايه شوى ب دههمن پاڦڙهه ڪي بڪهت، زه لامي زناڪهريان موشرڪ هيڙايي وييه، و نهف ڪاره (زنا) ل سهر خودان باوهران يي هاتييه ههرامڪرن. ﴿٦٤﴾ و تهويت ب زنايي، يي بهختيي ل ژنيٽ دههمن پاڦڙ دڪهن، پاشي چار شاهدان ل سهر نهئين، فينجاهه شتي قامچيان ل وان بدن، و چو جاران شادهييا وان قه بويل نه ڪن، و پ راستي تهه [تهويت ژ بي بهختي ژنيٽ دههمن پاڦڙ گونههڪار دڪهن] ژ ريڪا راست دهر كهفتينه. ﴿٥٥﴾ تهو نهبن ييت پشتي هنگي توبه ڪرين، و ڪريارا خو دورستڪرين [يي بهختيا خو ههقاندين، و ديار ڪرين ڪوئو د شادهييا خو دارهوين و بي بهخت بوون، و توبهيا خو ناشڪهراڪرين] ب راستي خودي يي گونهه ژنيهر و دلوفانه. ﴿٦٦﴾ تهويت ههفسهر يٽ خو ب زنايي گونههڪار دڪهن، و ژ بلي خو چو شاهد ل سهر نهبن، شادهييا ٽيڪ ژ وان [ڪو جزايي ل سهر وان ڀاڪهت] چار جاران بيژيٽ و شادهييي بدعت [ب سويند تهز د شادهييا خودا ژ راستگويانم]. ﴿٧٧﴾ و جارا پينجي بيژيٽ لهعنه تيٽ خودي ل سهر من بن، تهگهر تهز [د شادهييا خودا] ژ درهوينان بم. ﴿٨٨﴾ و ئيزايا دنيايي دي لهسهر ژني رايٽ، تهو چار جاران شادهييي بدعت [و بيژيٽ: تهز سويند دخوم] تهو [ب في شادهييا خو] ژ درهوينانه. ﴿٩٩﴾ و د شادهييا پينجيديا بيژيٽ: غهزهبا خودي ل سهر من بيت، تهگهر تهو [د شادهييا خودا] ژ راستگويان بيت. ﴿١٠٠﴾ و تهگهر ڪهرهم و دلوفانيسا خودي ل سهر ههوه نهبايه [داهوين د هيلاك چن و شهر مزار بن، و دا خودي لهزي ل ئيزادانا ههوه ڪهت]، و خودي ب راستي توبه وهر گر و ڪاربنه جهه.

إِنَّ الَّذِينَ جَاءُوا بِالْإِفْكِ عُصْبَةٌ مِّنْكَ لَا تَحْسَبُوهُ شَرًّا لَّكُم بَلْ
هُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ لِكُلِّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ مَا اكْتَسَبَ مِنَ الْإِثْمِ وَالَّذِي تَوَلَّى
كِبْرَهُ مِنْهُمْ لَهُ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٠﴾ وَلَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ ظَنَّ الْمُؤْمِنُونَ
وَالْمُؤْمِنَاتُ بَأْنِفُسِهِنَّ خَيْرًا وَقَالُوا هَذَا إِفْكٌ مُّبِينٌ ﴿١١﴾ وَلَوْلَا
جَاءَ وَعَلَيْهِ بِأَرْبَعَةٍ شُهَدَاءَ فَإِذْ لَمْ يَأْتُوا بِالشَّهَدَاءِ قَالُوا لَنَبْكَ
عِنْدَ اللَّهِ هُمْ الْكَاذِبُونَ ﴿١٢﴾ وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ
فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ لَمَسَّكُمْ فِي مَا أَفَضْتُمْ فِيهِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٣﴾
إِذْ تَلَقَّوهُ بِالسَّلَامِ يُصَلِّونَ وَيُقِيمُونَ بِأُفُقِهِمْ مَا لَيْسَ لَكُم بِهِ عِلْمٌ
وَتَحْسَبُونَهُ هَيِّئًا وَهُوَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمٌ ﴿١٤﴾ وَلَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ
قُلْتُمْ مَا يَكُونُ لَنَا أَنْ نَتَكَلَّمَ بِهَذَا سُبْحَانَكَ هَذَا بُهْتَنٌ
عَظِيمٌ ﴿١٥﴾ يَعِظُكُمُ اللَّهُ أَنْ تَعُودُوا لِمِثْلِهِ أَبَدًا إِنْ كُنْتُمْ
مُؤْمِنِينَ ﴿١٦﴾ وَيَسِّرُ اللَّهُ لَكُمْ أَلْيَسَ الْأَيَاتِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٧﴾
الَّذِينَ يُحِبُّونَ أَنْ تَشِيعَ الْفِتْنَةُ فِي الَّذِينَ آمَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ
أَلِيمٌ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿١٨﴾ وَلَوْلَا
فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ وَأَنَّ اللَّهَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿١٩﴾

﴿۱۱﴾ ب راستی تهویت تهو بی بهختی [د راستا
عائیشایی دهیکا موسلماناندا] کرین دهسته که که
[چهنده کن] ژ هه وه، حسیب نه که ن [گهلی مالا ته بو
به کیری] ئەف دروهه بو هه وه یا خرابه، بهلی [ئەف
دروهه] بو هه وه قهنجی و خیره [چونکی خودی
بو هه وه دئی ب خیر نفیسیت، دئی بهرائه ته هه وه ب
وه حییی دیار که ت، و پاک و پاقرییا وی دئی که ته
قورئان و دئی مینیت، و پیقه چونه بو موسلمانان، کو
بو خو پیقه بچن و زوی گوهی خو نه دهنه هه می
ئاخفتن، و هه ر خیر بو هه وه یه] و هه ر ئیک ژ وان
ته مه تی گونه ها خو یی گونه هکاره [گونه ها هه
ئیکی ل دویف پی ئاخفتن و تیکفه دانا ویسه]، و ته وی
ژ وان بارپتر بوویه سه به باقی بی بهختی، ئیزا
و عه زابه کا مه زن یا بو وی هه ی. ﴿۱۲﴾ بلا وهختی
هه وه [تهو دروهه د راستا عائیشاییدا] بهیستی، زه لام
و ژنیت خودان باوهر، هه زرا باشییی ژ خو کر بایه
پیدقی بوو وان خو ل جهی عائیشایی و سه فوانی
دانا بانه، ته ری تهو ب خو دئی کاره کی هه سا که ن، دا

زانیا نه [عائیشا و سه فوان] هه ردو ژ فی کاری دویتر و پاقرتر ن]، و بلا گو تبا نه: ئەفه دروهه کا ئاشکه رایه.
﴿۱۳﴾ بلا وان [تهویت ب فی بی بهختی و دره وی ئاخفتن] چار شاهد ل سه ر بی بهختی و دره وا خو ئینا بانه
[و نه شین بینن چونکی بی بهختیه]، قیجا ته گه ر تهو شاهدان نه ئین، ئەفه تهو ل دهف خودی دره وین.
﴿۱۴﴾ و ته گه ر که رهم و دلوقانییا خودی ل دنیا یی و ئاخره تی ل سه ر هه وه نه بایه، دا ژ بهر وی بی بهختیا
هه وه د دره هه قی عائیشاییدا کری، ئیزا یه کا مه زن هه وه هنگیفت. ﴿۱۵﴾ وهختی هه وه ئەف ئاخفتن ژ ئیکدو
فه دگوه است و هوین پی دئاخفتن، و هه وه ب دهقی خو تهو دگوت یا چو راستی بو نه ی، و هه وه ئاگه هه ه
ژئی نه ی، و هوین هه زر دکه ن ئەفه چو نینه و تشته کی کیمه، و تهو ب خو ل دهف خودی زیده یی مه زنه.
﴿۱۶﴾ و بلا وهختی [هه وه تهو بی بهختی و دره و، د راستا عائیشاییدا] بهیستی، هه وه گو تبا نه: بو مه نه دورسته
و نابیت ته م ب فی بی بهختی باخفتن، پاکی و پاقری بو خودی بیت، ئەفه چهنه زره بی بهختیه کا مه زنه.
﴿۱۷﴾ خودی شیره تان ل هه وه دکه ت، دا هوین جاره کا دی نه زفر نه بی بهختیه کا وه کی فی، هندی هوین
بی ت ساخ بن، ته گه ر هوین تهو بن بی ت راست هه وه باوهری ئینایی. ﴿۱۸﴾ و خودی به لگه و نیشانان
[ل سه ر ته حکام و بریاریت موکوم] بو هه وه رو و ئاشکه را دکه ت [دا پیقه بچن، و ب سنج و ره وشت
بکه فن]، و خودی زیده زانا و کار به جهه. ﴿۱۹﴾ ب راستی تهویت حه ز دکه ن [و پی خوش]، کریاریت زیده
کری ت و خراب [وه کی زنا یی] دناف و اندا به لاف بین، تهویت باوهری ئینایی ئیزا یه کا دژوار و ب ژان بو
وان د دنیا یی و ئاخره تیدا یا هه ی، و خودی [تهو اد دلاندا] دزانی ت [کا کی دثیت، و حه ز دکه ت خرابی و
پویچی به لاف بییت]، و هوین نوزانن. ﴿۲۰﴾ و ته گه ر که رهم و دلوقانییا خودی ل سه ر هه وه نه بایه [هوین دا
به رهنکاری ئیزا یه کا مه زن بن]، و ب راستی خودی زیده یی ب ره حم و دلوقانه.

الْحُزْنَةُ

يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَاتَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ وَمَنْ يَتَّبِعْ
خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ فَإِنَّهُ يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاءِ وَالْمُنكَرِ وَلَوْلَا
فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ مَا زَكَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ أَبَدًا وَلَكِنَّ
اللَّهَ يُزَكِّي مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ٢١ وَلَا يَأْتِلُ أُولُو الْفَضْلِ
مِنْكُمْ وَالسَّعَةِ أَنْ يُؤْتُوا أُولَى الْقُرْبَى وَالْمَسْكِينِ وَالْمُهَاجِرِينَ
فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلْيَعْفُوا وَلْيَصْفَحُوا أَلَا يَعْلَمُونَ أَنَّ يَغْفِرَ اللَّهُ
لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ٢٢ إِنَّ الَّذِينَ يَزْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ
الْغَافِلَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ لَعُنُوا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَلَهُمْ عَذَابٌ
عَظِيمٌ ٢٣ يَوْمَ تُنْشَدُ عَلَيْهِمْ أَلْسِنَتُهُمْ وَآيَاتِهِمْ وَرُجُلُهُمْ بِمَا
كَانُوا يَعْمَلُونَ ٢٤ يَوْمَذِيقُفِهِمْ اللَّهُ ذِيهِمْ أَحَقُّ وَيَعْمَلُونَ أَنَّ
اللَّهَ هُوَ أَحَقُّ الْمُنِينَ ٢٥ الْحَيْثُكَ لِلْحَيْثِينَ وَالْحَيْثُونَ
لِلْحَيْثَاتِ وَالطَّيْبَاتِ لِلطَّيْبَاتِ وَالطَّيْبُونَ لِلطَّيْبَاتِ
أُولَئِكَ مُبَرَّءُونَ مِمَّا يَقُولُونَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ٢٦ يَتَأْتِيهَا
الَّذِينَ ءَامَنُوا لَاتَتَّخِذُوا بَنَاتِكُمْ غَرَبًا بِمَا هُمْ فِي شَكٍّ لَكُمْ
وَسُئِلُمُوا عَلَىٰ أَهْلِهَا ذَلِكُمْ خَبَرٌ لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ٢٧

﴿۲۱﴾ گهلی که سیت هه وه باوه ری ئینایی، ب دویف
پینگافیت شهیتانی نه که فن، و ههر که سی ل دویف
پینگافیت شهیتانی بچیت [بلا بزایت]، ب راستی
شهیتان فهرانی ب کریاریت زیده کریت و خرایبی
دکته، و نه گهر ژ که رهم و دلوفانییا خودی نه بایه
[کو دهر گه هی توبه یی ل هه وه فه کری]، که س ژ هه وه
ژگونه ها وی بی به ختییا د راستا عائیشاییدا هاتییه
کرن [باقز نه دبوو، به لی یی خودی بقیت] و هه ژ
بیت [دی باقز که ت، و خودی ب خو گوهدیر و
زیده زانایه. ﴿۲۲﴾ و بلا خودانیت خیر و سه ده قه و
که رهم و به رفره هییی [نه ویت ده ست به ری هه مییان
د دینی خودیدا هه ی، کو نه بو به کره] سویند نه خون،
کو قه نجی و خیری د گهل که س و کاریت خو بییت
هه ژار و به لنگاز و مشه ختی بیت ریکا خودی ناکه ن،
و بلا ل وان بپورن و چائی خو ژ وان بگرن و نازا
بکه ن، ما هه وه نه قیت خودی ل هه وه نه گریت و
گونه هییت هه وه ژ بیته، و خودی ب خو گونه هه
ژی به ر و دلوفانه. ﴿۲۳﴾ ب راستی نه ویت ژنیت ده هه ن

باقز و دلساخ و بی غال و غه رز و ناگه هژ چو نه یی و خودان یسان [نه ویت نه چو خرابی دکر، و نه
خرابی دلدیدا، مه خسه د عائیشایه و ژنیت دی بیت پیغمه به ری، و هه ژنه کا دی یا خودانا فان سالوختان]
ب زینایی گونه هکار دکه ن، دنیایی و ناخره تیدا، له عنه ت بیت لی هاتینه کرن [نانکو هاتینه دهر ئیخستن و
دویر ئیخستن ژ دلوفانییا خودی]، و ئیزایه کا مه زن بو وان یا هه ی. ﴿۲۴﴾ [و نه و ئیزایا مه زن دی دوی رورژا
ب سه هم و تر سدا بیت، کو رورژا قیامه تیه] رورژا نه زمان و ده ست و پییت وان، شاده ییی ل سه ر وان دده ن،
ل سه ر وی نه و وان دکر. ﴿۲۵﴾ وی رورژی خودی جزایی وان یی فه بری [بی یی کیم و زیده هی] دی دته
وان، و [وی رورژی] دی زانن خودی یی عادل، و سه تمی ل که سی ناکه ت. ﴿۲۶﴾ و ژنیت ده هه ن پیس بو
زه لامیت ده هه ن پیسن، و زه لامیت ده هه ن پیس بو ژنیت ده هه ن پیسن، و ژنیت پاک و ده هه ن باقز بو
زه لامیت پاک و ده هه ن باقز، و زه لامیت پاک و ده هه ن باقز بو ژنیت پاک و ده هه ن باقز [عائیشا یا
پاک و باقز بو، له و خودی کره هه فسه را پیغمه به ری خو]، نه فه [نه ویت ده هه ن باقز، پیغمه به ر و عائیشا
و سه فوان] ژ وی ناخفتنا نه و دکه ن، ییت پاک و به رینه، بو وان گونه هژ بپرن و رزقه کی پیروز یی هه ی.
﴿۲۷﴾ گه لی نه ویت هه وه باوه ری ئینابین، نه چنه د چو خانیه انقه ژ بلی خانیه ییت خو، هه ها هوین ده ستوریی
وه رنه گرن، و سلاف نه که نه خودانیت وان [کو بیژن (السلام علیکم) بیمه ژور؟ جاره کی یان سی جارن]،
نه فه بو هه وه چیره [کو هوین بی ده ستوری و ژ نشکه کتفه بچنه ژور]، دا هوین کار ب فان ره وشتان بکه ن
[د دهره قی ده ستویر وهر گرتیدا به ری بچنه د خانیه کتفه].

﴿۲۸﴾ و ته گهر هه وه کهس تیتفه (د وان خانیا نه، ته ویت هه وه دقین بچنی) نه دیت، دیسا نه چنه ژور هه تا ده ستویری بۆ هه وه دتیه دان، و ته گهر [خودانی مالی] گۆته هه وه بزقرن، قیجا [بی دلمان] بزقرن، و زقرین بۆ هه وه باشتر و باقتره، و خودی ناگه هداری ویه نهوا هوین دکهن. ﴿۲۹﴾ گونه هل سهر هه وه نینه کو هوین [بی ده ستویری] بچنه د وان خانیا نه، ته ویت بۆ مالان نه هاتینه ئافاکرن [وه کی ئوتیلان و ده ز که هیت گشتی] ته ویت هه وه هه و جه بی پی هه ی، و تشتی هوین ئاشکهره دکهن یان نه پهنی.. خودی پی ناگه هه [و ته فه گه فه بۆ وی یی ل دویف ره وشتیت ده ستویر و هر گرتی نه چیت، بۆ چۆنه ژورا خانسیی خه لکی]. ﴿۳۰﴾ و بیژره خودان باوهران، بلا چافی خوژ بهر یخودانا نه دورست و حهرام و هر گپرن، و بلا ده مه ن و نامویسا خو پباریزن، ته فه بۆ وان چپتر و باقتره [بکه فنه د پساتیا گونه هیدا]، ب راستی خودی ناگه هداری ویه، نهوا ته و دکهن. ﴿۳۱﴾ و بیژره ژنیت خودان باوهران بلا چافیت خوژ بهر یخودانا نه دورست و حهرام و هر گپرن، و بلا ده مه ن و نامویسا خو پباریزن، و بلا جهی خه مل و چه کیت خو [کو جهی بازن و حنجول (خلخال) و گوهار و رستکیت حه فکی و رستکیت دکه فنه سهر سینگ و توقا سهری] ده رنه ئیخن، و دیار نه کهن [بۆ بیانان]، ژ بلی جهی دیار بوونا، وئ بشی نه فی، و بیی ئیه تا خراب [وه کی هه ردو ده ست و سهر و چافان و گوستیرک و کلی چافان]، و بلا ده رسوکا خو ب سهر سینگ خو دا به رده ن [بلا ده رسوکا وان، پرچ و ستو و سینگ وان، ژ بیانان فه شیریت]، و بلا جهی خه ملا خو [ژ بلی هه ردو ده ست و سهر و چافان] و جوانیا خو [یا سینگ و پرچی و لنگان]، [بۆ که سی] دیار نه کهن، ژ بلی بۆ زه لامیت خو یان بابیت خو یان خه زویریت خو یان زاروکیت خو [یان نه فییت خو] یان زاروکیت زه لامیت خو [ئانکو نه فییت خو] یان براییت خو یان برازاییت خو یان خوارزاییت خو یان ژنیت دگهل خو [بۆ خه مه تی یان هه قالینی] یان جارییت خو، یان ته و زه لامیت تیکه لیا وان دکهن ته ویت هه و جه بی ب ژنان نه مایی [وه کی خولام و پاله و ساو لیکه یان]، یان بچوکیت چو ژ شه هوه تی نه زانن، و ب سهر شه ر مگه ها ژنان هه ل نه بووین و بلا پیییت خو ل ئه ردی نه دن، دا چه کی خو یی فه شار تی [حنجولیت پیان] ئاشکهره بکه ن، و هوین هه می گه لی خودان باوهران ببال خدیقه توبه بکه ن، دا سهر فه راز بین.

فَإِنْ لَّمْ يَجِدُوا فِيهَا أَحَدًا فَلَا تَدْخُلُوهَا حَتَّى يُؤْذَنَ لَكُمْ
وَإِنْ قِيلَ لَكُمْ أَنْ جِعُوا فَأَنْجِعُوا هَؤُلَاءِ لَكُمْ وَاللَّهُ بِمَا
تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ۝ أَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَدْخُلُوا بُيُوتًا
غَيْرَ مَسْكُونَةٍ فِيهَا مَتَعٌ لَكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا
تَكْمُمُونَ ۝ قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ بَعْضُوا مِنْ آبَائِهِمْ وَبَعْضُوا
فُرُوجَهُمْ ذَلِكَ أَزْكَى لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ ۝
قُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ بَعْضُضُنَّ مِنْ آبَائِهِنَّ وَيَحْفَظُنَّ
فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ
بِحُمْرِهِنَّ عَصًا جَوْهَرًا وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ
أَوْ آبَائِهِنَّ أَوْ آبَاءِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ أَبْنَاءِهنَّ أَوْ أَبْنَاءِ بُعُولَتِهِنَّ
أَوْ إِخْوَانَهُنَّ أَوْ إِخْوَانِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ نِسَاءَهُنَّ أَوْ نِسَاءِ
أَوْ مَمْلُوكَاتٍ أَيْمَنَهُنَّ أَوِ التَّابِعِينَ غَيْرَ أُولِي الْإِرْبَةِ مِنَ
الرِّجَالِ أَوِ الطُّفُلِ الَّذِينَ لَمْ يَنْظُرُوا عَلَى عَوْرَاتِ النِّسَاءِ
وَلَا يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِنْ زِينَتِهِنَّ وَتُوبُوا
إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا إِنَّهُ يَسْمَعُ سُرُوسَاتِ لَعَلَّكُمْ تَقْلِحُونَ ۝

﴿۳۳﴾ و هوبن [گهلی خودان باوهران] بۆ ئەوئیت ژن نه ئینایی، ژنان بینن، و ییئت نه شوپیکری بدهنه شوی، دیسا کۆله ییئت خو ژ ییئت خودان باوهر، ژنان بۆ بینن، و بدهنه شوی [و بلا خو نه فه گرن ژ ژنئینایی یان ژ شوپیکرنی، ژ بهر دهسته نگی و خیزانیی]. و ئەگەر ئەو ییئت فه قیر ژ ی بن، خودی ژ کهره ما خو دی وان زهنگین کهت [زهنگینیا دلی، یان یا مالی، یان ههردووکان پیکشه]، و خودی یی زانایه، و کهره ما وی یا بهر فره هه. ﴿۳۴﴾ و ئەوئیت نه شین ژنی بینن، بلا پاک و پاقرییا خو بهاریزن [و بلا زههمه تی بۆ خو چیکه نه بۆ قی چهندی]، ههتا خودی ژ کهره ما خو وان بی منهت دکهت [و بشین ژنی بینن]، و کۆله ییئت هه وه ئەوئیت دشتین پیکهاته کی [تفاقه کی] د گهل هه وه بنشپسن، دا ئازاد بین، فیتجا هوبن تفاقی و نشپسکارییی ل سهر هندهک مالی د گهل وان بکه و بنشپسن، ئەگەر هوبن بینن د ئەمین و دشتین قی پیکهاتنی ب جه بینن، و ژ مالی خودی ئەوئیت خودی داییه هه وه بدهنه وان، و زانایی ب خورتی [و نه خورتی] ب جارییئت

خو نه دهنه کرن، دا هندهک مالی دنیا یی ب دهست خو فه بینن، ئەگەر وان پاقری بقیئت، و ههر که سی ب خورتی زانایی ب وان بدهته کرن، و خودی پشتی خورتیلێکرنا هه وه [بۆ وان]، گونەه ژیهه و دلۆفانه. ﴿۳۵﴾ ب سوپند [گهلی خودان باوهران] مه ئایهت و ئە حکامیئت ئاشکه راکهر، و سه رهاتیسیئت وان ئەوئیت بهری هه وه بۆرین بۆ هه وه ئینان، کو چامه و شیرهن بۆ پاریز کاران. ﴿۳۶﴾ خودی پۆناهیا ئەرد و ئەسهانانه [ئانکو ئەو یی ئەرد و ئەسهانان پۆن دکهت]، مه ته لا پۆناهیا خودی [ددلی بهنده یی خودان باوهردا] وهکی کۆله که کیه [ددیواریرا و یا نه فه کری] و چرایهک تیدا بیت، ئەو چرایه د شویشه یه کا زه لال و گه شدا بیت، ئەو شویشه هند یا زه لال بیت، ههر وهکی ستیرهک ژ پۆژی، و ئەو چراب زهیتا داره کا پیرۆز ههلبیئت [کو دارا زهیتو و نییه]، و ئەو داره نه هه ردهم بهر پۆزه و نه هه ردهم نزار [ئانکو نه پۆژ لی ددهت هه می وهختان، و نه ل بهر سیبه رییه هه می وهختان]، نژیکه زهیتا وئ پۆناهیا یی بدهت، خو ئەگەر ئاگر ژ ی قی نه که فیتیئت [ئانکو دلی خودان باوهر یی پۆنه، ب وئ پۆناهیا خودی کرییه تیدا، ب راسته پیکرنا خودی کارئ خو دکهت، بهری زانین بۆ بیئت، و گا فا زانین بۆ هات پۆناهیا وی زیده تر لی دیت، فیتجا پۆناهیا دکه فته سه ر پۆناهیا یی] پۆناهیا ل سه ر پۆناهیا ییه، یی خودی بقیئت راسته پۆی دکهت و بهری وی ددهته پۆناهیا و هیدایه تا خو، و خودی نمو و نه یان بۆ مرو فشان دینیت و دیار دکهت، و خودی ئاگه هژ هه می تستان هه یه. ﴿۳۷﴾ [ئهو پۆناهیا] د مزگه فناندا ئەو مزگه فیتیئت خودی ئەم مکرری بلند بیته ئافاکرن، و قه در و پیز بۆ بیته گرتن، و ئایه تیئت خودی تیدا بیته خواندن، و زکری وی تیدا بیته کرن، و سپنده و ئیقاران [ئانکو پینج وهختان] نفیژ بۆ تیدا بیته کرن.

وَأَذْكُرُوا لِلَّهِ الْآيَاتِ مِنْكُمْ وَالصَّالِحِينَ مِنْ عِبَادِكُمْ وَمَا يَكُنْ مِنْكُمْ يَكُونُوا قُفَرَاءَ يُغْنِيهِمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ ۚ وَاللَّهُ وَسِيعٌ عَلِيمٌ ۚ
وَلَيْسَ الضَّعِيفُ الَّذِينَ لَا يُجِدُونَ كِتَابًا حَتَّىٰ يُغْنِيَهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ ۚ
وَالَّذِينَ يَبْتَغُونَ الْكِتَابَ مِمَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ فَكُنْ بِأَيْمَانِهِمْ إِنَّ
عِلْمَهُمْ فِيهِمْ خَيْرٌ ۚ وَأَوْ أَوْهَرُمْ مِنْ مَالِ اللَّهِ الَّذِي ءَاتَاكُمْ وَلَا تُكْهُرُوا
فَتَيَبَّسُوا عَلَى الْبَغَاءِ ۚ إِنَّ أَرْدَنَ حَقَّصْنَا لَاتَبْتَغُوا عَرَضَ الْحَيَاةِ
الدُّنْيَا وَمَنْ يُكْرِهْنْ ۚ فَإِنَّ اللَّهَ مِنْ بَعْدِ أَرْكَهِنَّ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۚ
وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ ءَايَاتٍ مُبِينَاتٍ وَمَلَائِكًا مِنَ الَّذِينَ خَلَقُوا
مِنْ قَبْلِكُمْ وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ۚ ۝ وَاللَّهُ نُورُ السَّمَوَاتِ وَٱلْأَرْضِ
مِثْلُ نُورِهِ ۚ كُشْكُورٌ فِيهَا ضِيَاحٌ ۚ الْمِصْبَاحُ فِي رُجَاةِ
الرُّجَاةِ ۚ كَأَنَّهُا كَوْكَبٌ دُرٌّ ۚ يُوقَدُ مِنْ شَجَرٍ مُّبَرَكَ ۚ زَيْتُونَةٍ
لَّا شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِيءُ ۚ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ
نُورٌ عَلَىٰ نُورٍ يَهْدِي اللَّهُ لِنُورِهِ ۚ مَنْ يَشَاءُ ۚ وَضُرِبَ ٱللَّهُ ٱلْأَمْثَلَ
لِلنَّاسِ ۚ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۚ ۝ فِي بُيُوتِ ذَرِّ ٱللَّهِ أَنْ تُرْفَعَ
وَيُذَكَّرَ فِيهَا ٱسْمُهُ ۚ يُسَبِّحُ لَهُ فِيهَا بِالْغُدُوِّ وَٱلْآصَالِ ۚ

رَجَالٌ لَا تُلْهِهُمُ تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَإِقَامِ الصَّلَاةِ
وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ يَخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ الْقُلُوبُ وَالْأَبْصَارُ ﴿٣٧﴾
لِيَجْزِيََهُمُ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَيَزِيدَهُم مِّن فَضْلِهِ ۗ وَاللَّهُ
يَرْزُقُ مَن يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٨﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَعْمَلُكُمْ كُفْرًا
بِقَبِيحَةٍ بِحَسْبِهِ الْظُلْمَانُ مَا هَئِلَ إِذْ جَاءَهُمْ نَجْدُهُمْ أَن يَجْعَلُ
وَجَدَ اللَّهُ عِنْدَهُ رُفُودَهُمْ حِسَابًا ۖ وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٣٩﴾
أَوَكُلَّمَا نَزَّلْنَا فِي بَحْرِ لُجْجٍ بَقَعَتْهُم مَّوْجٌ مِّن فَوْقِهِمْ مَّوْجٌ مِّن فَوْقِهِمْ
سَحَابٌ طُلُمْتُ مِنْهُمُ فَوْقَ بَعْضِ أَفْجَاءٍ إِذَا أُخْرِجُوا يَدَهُ لَمْ يَكُنْ
يَرْجِعُهَا وَمَنْ لَمْ يَجْعَلِ اللَّهُ لَهُ نَصْرًا لَّهُمْ لَنْ تُبَدِّلَهُمُ الْقَوْلَ ۚ وَكَانَ
اللَّهُ يَسْمَعُ لَهْمُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالطَّيْرِ صَوْتٌ كُلٌّ
عِنْدَ اللَّهِ صَلَاتٌ ۚ وَتَسْمِعُهُمُ اللَّهُ عِلْمًا يَلْمِزُكَ ۖ وَاللَّهُ مُلْكُ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ وَلِلَّهِ اللَّهُ الْمَصِيرُ ﴿٤٠﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُزْجِي
سَحَابًا ثُمَّ يُؤَلِّفُ بَيْنَهُ ثُمَّ يَجْعَلُهُ رُكَامًا تَفْرَى ۚ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُزْجِي
حُلُلًا ثُمَّ يُؤَلِّفُ بَيْنَهُمْ ثُمَّ يَجْعَلُهُ رُكَامًا تَفْرَى ۚ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُزْجِي
وَيَضْرِبُهُ رَعْنَ مِّن يَشَاءُ يَكُونُ رُكَامًا تَفْرَى ۚ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُزْجِي
وَيَضْرِبُهُ رَعْنَ مِّن يَشَاءُ يَكُونُ رُكَامًا تَفْرَى ۚ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُزْجِي

﴿۳۷﴾ [فان خانسيان نانكو مزگهفتان] هندهك زهلام
ييت تيدا، بازرگانی و کرین و فروتن، وان ژ زکر
و بیرئنانا خودی و کرنا نفیژان و دانا زه کاتی [بی
ناگهه و مژویل] ناکه، ژ روزه کی دترسن [کو رژا
قیامه تیه] دل و چاف تیدا دزقن و پاناوهستن [دل خو
دقوتن، و دنافه را هیفی و بی هیثییدا دئین و دجن،
و چاف ژ فی ملی بؤ ملی دی دزقن، کا دی که فیه
دگه ل کیژ ملی، ملی دژه هی یان به حه شتی یان].
﴿۳۸﴾ دا خودی ژ کار و کریاریت وان کرین، چیت وان
خه لات بکهت، و که ره ما خو بؤ وان پتر لی بکهت،
و بی خودی بقیث بی حسیب و بی هه ژمار، رزقی
دده تی. ﴿۳۹﴾ و نه ویت گاور بووین، کار و کریاریت
وان وه کی له یلانه کییه، ل نه رده کی دهشت و بی
شینکاتی، یی تینی [ژ دویرفه] هزر دکهت نافه، ده می
دگه هیته دهف دبینیت چو نینه [نانکو نه نافه فه خو،
فیتجا بی هیفی دبیت، هزر دکهت کار و کریاریت باش
ییت کرین، و دی مفای گه هیثی، هه وه کی یی تینی
هزرا نافی ژ له یلانی کری، فیتجا ده می گه هشتیه

دهف، دیت چو نینه و تهسته یسوه، هؤ سایی گاور زی ل دویف هزرا خو، رژا قیامه تی دی تیت، کو
کار و کریاریت هین، به لی دی بینیت چو کار و کریار نین، چونکی ب گاوریا خو، ییت پویچ کرین]،
و دی بینیت خودی یی ل بهر پاره و مستیایه، فیتجا جزایی کار و کریاریت وی ب دورستی دی ده تی، و خودی
د حسابیدا یی دهست سفکه. ﴿۴۰﴾ یان زی [کار و کریاریت وان] وه کی تاریستانه کینه، د ده ریایه کا پر ثاف
و کویردا بیت، پیل ل سهر بلند بن و ل سهر وان پیلان پیلیت دی هه بن و بلند بین، و ل سهر وان پیلان
عه و ره کی ره شی تاری هه بیت، نه فیه تاریستنان [تاریستانا عه واران، تاریستانا پیلان، تاریستانا ده ریایی ب
خو] تاریستنان ل سهر تاریستانییه [تاریستانه کا و سایه] نه گهر مروف دهستی خو ده ریخت، نه شیت دهستی
خو بینیت [فیتجا فان گاوران زی ریکا خو یا تزی تاری کری، چو سیناهییی نابینن کوژی ده رکه فن]، و
ههر که سی خودی پاسته پری نه کهت، که س نینه وی پاسته پری بکهت. ﴿۴۱﴾ ما ته نه زانییه هندی د نه رد و
نه سماناندا هه ی، و بالنده ییت چهنگ فه کری ل نه سمانان، هه می تیکدا، خودی ژ تشتی نه هیژا باقر دکه، و
ب راستی ههر تیککی [ملیاکه تان، مروفان، جنا وهران و گیانه وهران] نفیژ و ته سبیحا خو یا زانی، و خودی
زیده زانا و ب ناگهه ژ وی یاهو دکه. ﴿۴۲﴾ و خودانییا نه رد و نه سمانان یا خودییه [نهو ب تنی نه رد و
نه سمانان دگپیت، و دهستکارییی تیدا دکهت]، و زفرین و دویا هیگ ههر ب بال خودییه. ﴿۴۳﴾ ما تو
نابینی خودی، هندی عه واران [بؤ جهی بقیث] دبهت و ده ژوت، پاشی دده ته تیک و کوم دکه ته سهریک،
و پاشی دتیخته سهریک، فیتجا دی بینی باران دی ژ باریت، و ژ عه وریت وه کی چیاان ته رگی دبارینیت،
فیتجا یی بقیث [ژ بهنده ییت خو] پی دهنکیفیت، و بی بقیث ژ دده ته پاش، نیزیکه شهوق و رونا هییا
بروسی، چافان کوره بکهت.

﴿٤٤﴾ خودییه شهف و پوژان وهر دگپریت [ل دویف
ئیک دئینیت، ئیک کورت دکهت، ئیک درپژ دکهت،
و ئیک سار دکهت، ئیک گهرم دکهت]، ب راستی
ئهفه [ئیان و برنا عهوران، و ئینانه خوارا بارانی و
تهرگی، و وهرگیرانا شهف و پوژان] چامه و عیبه ته که
بو ئاقلداران. ﴿٤٥﴾ و خودی ههمی جاندار (خودان
روح) ژ ئافئ ییت داین، هندهک ژ وان ل سهر زکی
دچن [وهکی مار و کرمان]، و هندهک ل سهر دو بیان
دچن [وهکی مروشان و بالندهیان]، و هندهک زی ل
سهر چار بیان دچن [وهکی تهرش و دهواران]، و
خودی چ بقیث و چاوا بقیث، و هسا چی دکهت، ب
راستی خودی ل سهر ههمی تستان خودان شیان.
﴿٤٦﴾ و ب سویند مه نیشان و بهلگه ییت ئاشکهراکهر
ییت هنارتین، و یی خودی بقیث دی بهری وی دهته
رپکا راست. ﴿٤٧﴾ و [دوروی] دبیزن: مه باوهری
ب خودی و پیغه مبهری ئیان، و مه گوهداریا وان
کر، پاشی پستی فی، دهسته کهک ژ وان پویسی خو
وهر دگپر، و ئهفه، نه ئهون تهویت باوهری ئیناین.

﴿٤٨﴾ و ئه گهر داخوازا وان هاته کرن بو حوکی خودی و پیغه مبهری، دا [پیغه مبهری] حوکی دناقهرا واندا
بکهت، دهسته کهک ژ وان پشنا خو ددهنی، و رویی خو وهر دگپر. ﴿٤٩﴾ و ئه گهر ئهوییت ههق بن، ب
لهز دی قهستا پیغه مبهری کهن، و دی گوهداریا وی کهن. ﴿٥٠﴾ ئه ری [خودانه پاشا وان و قهویلنه کرنا
حوکی ته، ژ بهر هندیه چونکی] نه ساخیه کهک دلئ واندایه، یان زی ل ته ب شکن [هیژ باوهر ناکه تو
پیغه مبهری]، یان زی دترسن خودی و پیغه مبهری وی سته می ل وان بکهن؟! [نه خیر ئهفه ههمی و هسا نینه]،
به لی ئه و ب خو د سته مکار بوون [لهوا نه چونه دهف پیغه مبهری، دا حوکی دناقهرا واندا بکهت].
﴿٥١﴾ و هختی خودان باوهر بو حوکی خودی و پیغه مبهری دئینه داخواز کرن، دا [پیغه مبهری] حوکی د
ناقهرا واندا بکهت، ئاخفتنا وان بهس ئهفهیه، دبیزن: مه گولی بوو، و مه ب جه ئینانا، و ئهفه نه ییت
سهر فهاز. ﴿٥٢﴾ و ههر کهسی گوهداریا خودی و پیغه مبهری وی بکهت [ئه مرئ وان ب جه بینیت]، و
ژ خودی برسیست و پاریزکاریا وی بکهت، ئها ئهفه نه ییت سهر کهفتی و سهر فهاز. ﴿٥٣﴾ و [دورویان]
ژ کهل سویند خوار، ئه گهر تو ئه مرئ وان بکهی [ژ وهلاتی خو دهر کهفن، یان بو خه زایی دهر کهفن] دی
دهر کهفن، بیژ: [ژ دره] سویند نه خون، تاعهت و گوهداریا ههوه یا ئاشکهرایه [ئه زمانه و کریار د گهل
نینه، و سویندا ههوه دره وه]، ب راستی خودی شارهای کاری ههوهیه.

يَقُلُّ اللَّهُ الْبَلَّ وَالْهَارَ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعِبْرَةً لِّأُولِي الْأَبْصَارِ ۝
وَاللَّهُ خَلَقَ كُلَّ دَابَّةٍ مِّن مَّا فِي بُطْنِهِ مَن يَمْشِي عَلَىٰ بَطْنِهِ وَمَن يَمْشِي عَلَىٰ رِجْلَيْنِ وَمَن يَمْشِي عَلَىٰ أَرْبَعٍ يَخْلُقُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝ لَقَدْ أَنْزَلْنَا آيَاتٍ مُّبَيِّنَاتٍ
وَاللَّهُ يَهْدِي مَن يَشَاءُ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ۝ وَيَقُولُونَ
ءَامَنَّا بِاللَّهِ وَبِالرَّسُولِ وَأَطَعْنَا ثُمَّ يَتَوَلَّىٰ فِرْقٌ مِّنْهُمْ مِّن بَعْدِ
ذَلِكَ وَمَا أُولَٰئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ ۝ وَإِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ
لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ إِذَا فِرْقٌ مِّنْهُمْ مُّعْرِضُونَ ۝ وَلَٰئِنْ يَكُنْ لَهُمُ الْحَقُّ
يَأْتُوا إِلَيْنَا مُذْعِنِينَ ۝ أَفَبُلُوْهُم مَّرْصًا أَمْ أَرَبًا لَّوْلَا أَمْ يُخَافُونَ
أَن يَحِيفَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَرَسُولُهُ بَلْ أُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ۝ إِنَّمَا
كَانَ قَوْلَ الْمُؤْمِنِينَ إِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ أَن
يَقُولُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا ۚ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۝ وَمَن
يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَخْشَ اللَّهَ وَيَتَّقْهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ ۝
* وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَئِنْ أَمَرْتَهُمْ لَيَخْرُجُنَّ قُلْ
لَا تَقْسِمُوا طَاعَةً مَّعْرُوفَةً إِنَّ اللَّهَ يَخْبِرُ بِمَا تَعْمَلُونَ ۝

الجزء الثامن عشر

قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْهِ مَا حُمِّلَ وَعَلَيْكُمْ مَا حُمِّلْتُمْ وَإِنْ تُطِيعُوهُ تَهْتَدُوا وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ۝ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا وَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ۝ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ۝ لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَمَا لَهُمْ مِنَ النَّارِ وَلَيْسَ الْمَصِيرُ ۝ يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَسْتَنْدِزْكُمْ الَّذِينَ آمَنُوا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمُ وَالَّذِينَ لَمْ يَلْعَنُوا الْحِلْمُ مِنْكُمْ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ مِنْ قَبْلِ صَلَاةِ الْفَجْرِ وَحِينَ تَضَعُونَ ثِيَابَكُمْ مِنَ الظَّهِيرَةِ وَمِنْ بَعْدِ صَلَاةِ الْعِشَاءِ ثَلَاثُ عَوْرَاتٍ لَكُمْ لَيْسَ عَلَيْكُمْ وَلَا عَلَيْهِمْ جُنَاحٌ بَعْدَ هُنَّ طَوْفُونٌ عَلَيْكُمْ بِعُصَاكُمْ عَلَى بَعْضٍ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ۝

﴿۵۴﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه [وان]: گوهداریا خودی و پیغه مبهری بکهن، و نه گهر وان [گوهداری نه کرو] و یسبی خو و هر گتیرا، فیتجا بزائن پیغه مبهری یا ل سهر خو [کوړا گه هاندنه] را کر، و یا هه وه ل سهر هه وه یه [کو هوین گوهداریا وی بکهن، و بهر نه مرئی وی بن]، و نه گهر هوین گوهداریا وی [پیغه مبهری] بکهن، دی راسته ری بن، و ژ بلی گه هاندنا رو نکهر و ناشکهر، چو یی دی ل سهر پیغه مبهری نینه. ﴿۵۵﴾ ژ هه وه نه ویت باوهری ئیناین و کار و کریاریت قه نچ کرین، خودی په یانا دابییه وان، ل جهی هنده کیت دیر تاکنجی بکهت، ههروه کی ییت بهری وان [ئسراییل] ل جهی هنده کیت دیر تاکنجی کرین، و دینی وان نه وی خودی بو وان هه لبرارتی دی سهر فراز و بنه جه کهت، و ترسا وان دی گوهریت و که ته ته ناهی و ئیمناهی، [چونکی] په رستنا من دکهن و چو هه فیشکان بو من چی ناکهن، و ههر که سی پشئی فی گاور بیت، نه و ژ ریکا راست شه دهر و دهر که فتنه. ﴿۵۶﴾ [گهلی خودان باوهران] نفیژان

به رده وام و ب په نگی پیډفی بکهن، و زه کاتی بدهن و گوهداریا پیغه مبهری بکهن، دا دلوفانی ب هه وه بیته برن. ﴿۵۷﴾ و هزر نه که نه ویت گاوربووین، دشین خودی نه چار بکهن، کو وان دهر دیدا ئیزا نه دعت [یان نه و ژ ئیزا خودی بره فتن، و ژ وان نه گریت] و جهی وان ناگره، و ناگرچ پیسه جه و پیسه دویمایکه. ﴿۵۸﴾ گهلی خودان باوهران، بلا کوله ییت هه وه و دیسا بچو یکیت هه وه زی [کچ و کوړ]، نه ویت هیژ بالق نه بووین، سی و هختان ده ستوری سی ژ هه وه بخوازن [بهری بیته وئ مه زه لا هوین تیغه] بهری نفیژا سپیدی، و وهختی هوین پشئی نفیژا نفیرو خو دشه لین [جلکیت خو دئخن]، و پشئی نفیژا عیشا، نه فقه سی و هختن، جلکی هه وه ب دورستی ل سهر هه وه نامینیت، ژ بلی فان ههر سی و هختان، نه گونه هل سهر هه وه یه و نه ل سهر وانه [بی ده ستوری بیته ده ف هه وه] نه و دئینه ده ف هه وه و دچن، هنده ژ هه وه زی دئین و دچنه ده ف ئیکدو، و هوسا خودی نه حکام و ئایه تان بو هه وه دیار دکت، و خودی ب خو یی زانا و کار به جهه.

وَإِذَا بَلَغَ الْأَطْفَالُ مِنْكُمُ الْحُلُمَ فَلْيَسْتَذِنُوا كَمَا
 اسْتَذَنَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ
 آيَاتِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ٥٩ وَالْقَوَاعِدُ مِنَ النِّسَاءِ
 الَّتِي لَا يَرْجُونَ نِكَاحًا فَلَيْسَ عَلَيْهِنَّ جُنَاحٌ أَنْ يَضَعْنَ
 يَسَابِهَهُنَّ عِدَّةً مَّتَّجِبَةً بَرِيَّةً وَأَنْ يَسْتَغْفِرْنَ خَيْرٌ
 لَّهُنَّ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ٦٠ لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَى حَرَجٌ وَلَا
 عَلَى الْأَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْأَنْفُسِ
 أَنْ تَأْكُلُوا مِنْ بُيُوتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ آبَائِكُمْ أَوْ بُيُوتِ
 أُمَّهَاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ إِخْوَانِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَخَوَاتِكُمْ
 أَوْ بُيُوتِ أَعْمَامِكُمْ أَوْ بُيُوتِ عَمَّاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ
 أَخَوَالَاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ خَالَاتِكُمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ
 يَمَانُكُمُ وَأَوْ صَدِيقِكُمْ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ
 تَأْكُلُوا جَمِيعًا أَوْ أَشْتَاتًا فَإِذَا دَخَلْتُمْ بُيُوتًا فَسَلِّمُوا
 عَلَى أَنْفُسِكُمْ تَحِيَّةً مِنْ عِنْدِ اللَّهِ مُبَرَكََةً طَيِّبَةً كَذَلِكَ
 يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ٦١

﴿۵۹﴾ و گافا بچوبیکیت ههوه بالق بوون، بلا ئه و
 ژى دهستویریى بخوازن [بهى بیته دهف ههوه]
 ههروهکی ئهویت بهی وان [ژ ئهویت بهی وان مهزن
 بووین و بالق بووین، ههمی وهختان نه بهس فان
 سى وهختان] دهستویریى دخوازن، هؤسا خودی
 بریار و نه حکامیت خو بؤ ههوه دیار دکهت، و خودی
 زیده زانا و کارینه جهه. ﴿۶۰﴾ و ژیت ژ بچوبیکان و ژ
 عوزران بووین، و دل [ژ بهر پراتیی] ل سهر
 شوپکرنی نه مایی، گونه هل سهر وان نینه ئه وهندهک
 جلکیت خو نه کهنه بهر خو [وهکی دهر سوکی]،
 نه گهر ئیه تا وان ئه وه نیهت له شی خو نیشا که سى
 بدهن، و نه گهر ئه و جلکیت خو ههمی بیان بکهنه بهر
 خو، بؤ وان چیره، و خودی گوهدیر و زیده زانایه.
 ﴿۶۱﴾ چو گونه هل سهر کۆره و سهقهت و نه خو شان
 نینه [دگهل ههوه خواریى بخۆن، یان ژ جیهادی
 فهمینن]، و ل سهر ههوه ژى گونه هه نینه هوین ل
 مالیت خو [ل مالا کور و کچیت خو، یان مالا
 هه فسه را خو بیى دهستویره کا تایهت] بخۆن، و دیسا
 گونه هل سهر ههوه نینه، هوین ل مالیت بابیت خو، یان ل مالیت دهیکیت خو، یان ل مالیت برابیت خو
 یان ل مالیت خویشکیت خو، یان ل مالیت مامیت خو، یان ل مالیت مهتیت خو، یان ل مالیت خالیت خو،
 یان ل مالیت خاله تیت خو، یان ل وان مالیت کللیت وان دهست هه وهدا [ئهویت ههوه ههقی دهستکاریى
 تیدا هه ی]، یان ل مالیت هه فالیت خو، بی دهستویری بخۆن، و چو گونه هل سهر ههوه نینه، هوین پیکشه
 بخۆن یان جودا جودا.. قیجا نه گهر هوین چۆنه دهندهک مالانقه، سلافکه نه ئیکدوب سلافا خودی یا
 دلقه کهر، و هؤسا خودی بریار و نه حکامان بؤ ههوه دیار دکهت، دا هوین تی بگههن.

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ ءَامَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِذَا كَانُوا مَعَهُ عَلَى أَمْرٍ جَامِعٍ لَمْ يَذْهَبُوا حَتَّى يَسْتَأْذِنُوا إِنْ الَّذِينَ يَسْتَأْذِنُونَكَ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَإِذَا أَسْتَأْذَنُوكَ لِبَعْضِ شَأْنِهِمْ فَأَنْزَلْ لِمَنْ شِئْتَ مِنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۝ لَا تَجْعَلُوا دُعَاءَ الرَّسُولِ بَيْنَكُمْ كَدُعَاءِ بَعْضِكُمْ بَعْضًا قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الَّذِينَ يَسْتَلُونُ مِنْكُمْ لَوْ أَدَّاهُمْ فَيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَنْ تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝ أَلَا إِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ قَدْ يَعْلَمُ مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ وَيَوْمَ يُرْجَعُونَ إِلَيْهِ فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوا وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۝

سُورَةُ الْفُرْقَانِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَى عَبْدِهِ لِيَكُونَ لِلْعَالَمِينَ نَذِيرًا ۝ الَّذِي لَهُ مَلِكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَهُ يَتَّخِذُ وَلَدًا وَلَمْ يَكُن لَّهُ شَرِيكٌ فِي الْمَلِكِ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقَدْ رُءُوهُ تَقْدِيرًا ۝

پیغمبره‌ری خودی]، ب سویند خودی ناگه‌ژ وان هیه، نه‌ویت ژ هوه خو فقه‌دزن و خو دده‌نه به‌ریک، و ئیک ئیکه دهر دکفن، فیجا بلا نه‌ویت ب گوتنا پیغمبره‌ری نه‌کن هشیار بن، و ژ خو برسن ئانافه‌ک [چ کوشتن و ههر تشته‌کی دی دنیا‌ییدا] ب سه‌ری وان بیت، یان ژ یزایه‌کا ب ژان و دژوار [ل ناخره‌تی] وان هنگیشیت و بگریت. ﴿۶۴﴾ بزنان [و هشیار بن، ب گوتنا وی بکه‌ن] ب راستی هندی دهر د و نه‌سلماندا هه‌ی، یی خودی‌یه، ب سویند هوین ل سه‌ر چ بن [چ ئارمانج و ئینه‌تا هه‌ول به‌ر بیت]، خودی پی ناگه‌هه و دزائیت، و رۆژا‌هه‌و ب بالفه‌ دزقرن، هندی وان کری دئی وان پی ناگه‌هدار که‌ت، و خودی زیده‌ زانایه‌ ب ههر تشته‌کی هه‌ی.

سُورَةُ فَورْقَان

ل مه‌که‌هی هاتیه‌ خوار ی (۷۷) ئایه‌ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ پا‌ک و بلند بوو، و پر خیر و به‌ره‌که‌ت بوو، نه‌و خودایی، فورقان [ئانکو فورقان، نه‌وا قافی‌ری دئیخیه راستیی و پویچییی، و حه‌لالیی و حه‌رامیی] بۆ به‌نده‌یی خو هنارتی، دا بۆ خه‌لکی بیته‌ پیغمبر و ناگه‌هدار که‌ر. ﴿۲﴾ نه‌وی خودانییا نه‌رد و نه‌سلمانان یا وی، و چو کوپ و کچ بۆ خو نه‌داناییین و نه‌گرتین، و چو هه‌قال و هه‌فیشک د خودانییی و ملکیدا بۆ نه‌یی، و یی هه‌می تشت داییین و چیکرین، فیجا کا چ ب کیر وان دئیت، بی کتیا‌سی بۆ وان په‌یدا کرن.

﴿۳﴾ و ان هندهك په رستی شوینا خودی پهرستن، چو نادهن و چو چی ناکهن، و ټهوب خو [ژ لایى مروفانځه] ییت هاتینه چی کړن، و نه شین زیانه کی یان مفایه کی بگه هینه خو ب خو [قیجا چاوا دى گه هینه هه وه]، و نه ژیان وان پى چی دیت، و نه مرن، و نه ساخکړنا پستی مرنى. ﴿۴﴾ و ټهویت گاور بویین، گوتن: ټهف [قورئانه] دره وه ژ دهف خو یا چی کړی و ټینایى، و هنده کان [ژ جو هی و فه له یان] هاریکاریا وی ل سهر چی کړنا فى دره وى یا کړی، و ب سویند وان گاوران [ب فى گوتنا خو، کو پیغه مبه ری عهره ب، ټهف قورئانا موعجیزه، ژ هنده کیست نه عهره ب، یا وهر گرتى] سته م و بى به ختیه کا مه زن کربیه. ﴿۵﴾ و گوتن: [ټهف قورئانه] ټهفسانه و چیرؤک و چیفانو کیست پیشیانه، ټهوی [موحه مه دی] ییت داینه نفیسین، قیجا ټه و [ییت بؤ نفیسی] سپیده و ټیشاران بؤ دخوینن [دا ژ بهر بکه ت]. ﴿۶﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه: ټه وى ټهینى و فه شار تییت ټهرد و ټهسانان دزانیت، ټهف قورئانه یا ټیناییه خوارى، ب

راستی خودی گونه هر ژبه ر و دلؤفانه [له و له زى ل ټیزا دانا هه وه ناکه ت، ل سهر دره و بى به ختیا، هوین دکهن]. ﴿۷﴾ و گوتن: ټهف چه پیغه مبه ره؟ [ټانکو چاوا ټهفه دى بیته پیغه مبه ر، و ټه و ه کی مه] خوارنى دخوت، و ل سویکان دگه رییت [بؤ خزمه تان، هه وه کی ټهم دچین]، بلا ملیاکه ته ک دگه ل هاتبایه خوارى، و بؤ بایه شاهد [دا مه باوهرى پى ټینابایه]. ﴿۸﴾ یان ژى گهنجخانه یه ک [ژ ټهسانان] بؤ وى هاتبایه [دا پاکى ب که سى نه مابایه، و هه وجه ی بازار پى نه بایه]، یان ژى جنیکه ک هه بایه ژى خواربایه [دیسا هه وجه ی که سى نه بایه]، و ټه ویت سته مکار گوتن: هوین ل دویف مروفه کی سحر لی کړی پیغه تر ناچن [ټه فى هوین ل دویف دچن ژ مروفه کی سحر لی کړی پیغه تر نینه]. ﴿۹﴾ بهرئى خو بده یى کا چاوا نمو ونه یان بؤ ته دټینن، قیجا گومرا و بهرزه بوون، و ب سهر چوړیکان هه لنابن [فه گه رنه فه هه قیسی وړیکا راست]. ﴿۱۰﴾ پاک و بلند بو و پر خیر و بهر هکته بو [ټه و خودایى] ټه گه ر فیا دى ژ گهنجخانه و جنیکان چیتر ده ته ته، جنیکیت پرویار دنا فرا دټین و دچن، و دى قه سران ژى [دگه ل وان جنیکان] ده ته ته. ﴿۱۱﴾ [باوهرى نه ټینانا وان ب ته، نه ژ بهر زادخوارن، و چؤنا ته بؤ سویکانه، و هکی ټه و دټیژن] به لى وان پؤ ژا قیامه تى ب خو، دره و دانا و باوهرى پى نه ټینا، و مه بؤ وان ټه ویت قیامه تى دره و ددانن، ټاگره کی دژوار یى بهر هه فکړی.

وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ آلِهَةً لَا يُخْلِقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يَخْلَقُونَ
وَلَا يَمْلِكُونَ أَنْفُسَهُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَلَا يَمْلِكُونَ مَوْتًا
وَلَا حَيَاةً وَلَا شُورًا ۚ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّ هَذَا إِلَّا
إِفْكُ أَفْرَنَةٍ وَأَعَانَهُ عَلَيْهِ قَوْمٌ آخَرُونَ فَقَدْ جَاءُوا ظُلْمًا
وَزُورًا ۚ وَقَالُوا اسْطِطُوا الْأَوَّلَ أَكْتَبْتُمَهَا قَهَىٰ تُنَمَّلُ
عَلَيْهِ بُعْزَةٌ وَأَصْبِلًا ۚ قُلْ أَنْزَلَهُ الَّذِي يَعْلَمُ الْغَيْبَ
فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ كَانَ عَلَفُورًا رَحِيمًا ۚ
وَقَالُوا مَالِ هَذَا الرَّسُولِ يَأْكُلُ الظَّالِمَةَ وَيَمْشِي فِي
الْأَسْوَاقِ لَوْلَا أَنْزَلَ إِلَهُكَ الْمَلِكَ فَيَكُونُ مَعَهُ زُبَيْرًا
أَوْ يُلْقَىٰ إِلَيْهِ كَنزٌ أَوْ تَكُونُ لَهُ رُجُتٌ يَأْكُلُ مِنْهَا وَقَالَ
الظَّالِمُونَ إِنَّ تَنْبُوءَ الْأَرْجَلَاءِ مُسْحَرًا ۚ أَنْظِرْ
كَفَيْفَ ضَرَبُوا لَكَ الْأَمْثَل فَضَلُّوا فَلَا يَسْتَطِيعُونَ
سَبِيلًا ۚ تَبَارَكَ الَّذِي إِنْ شَاءَ جَعَلَ لَكَ خَيْرًا مِنْ ذَلِكَ
جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَيَجْعَلُ لَكَ فُصُورًا ۚ بَلْ
كَذَّبُوا بِالسَّاعَةِ وَأَعْتَدْنَا لِمَنْ كَذَّبَ بِالسَّاعَةِ سَعِيرًا ۚ

إِذَا رَأَوْهُم مِّن مَّكَانٍ يَبِيدٍ سَعَوْا لَهَا تَعْظِيمًا وَرَفِيرًا ﴿١٢﴾
وَأَذًا لِّقَوْلِهِمْ مَّا كَانَ نَصِيحًا مُّقْرَنِينَ دَعَا هَٰذَا لِكُتُبُورًا ﴿١٣﴾
لَّا تَدْعُوا الْيَوْمَ بُورًا وَجَدَا وَادْعُوا بُورًا كَثِيرًا ﴿١٤﴾
قُلْ أَذَلَّكَ خَبِيرٌ أَمْ جَنَّةُ الْخُلْدِ الَّتِي وَعَدَ الْمُتَّقُونَ كَانَتْ
لَهُمْ جَزَاءً وَمَصِيرًا ﴿١٥﴾ لَهُمْ فِيهَا مَا يَشَاءُونَ خَالِدِينَ
كَانَ عَلَى رَبِّكَ وَعْدًا مَسْنُورًا ﴿١٦﴾ وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ رَبُّهُمَا
يَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ قِيلُوا أَئِنَّمَا أَصْلَحْتُم عِبَادِي
هَٰؤُلَاءِ أَمْ هُم مَّضِلُّو السَّبِيلِ ﴿١٧﴾ قَالُوا أَشَبَّحْنَاكَ مَا كَانَ
يَتَّبِعِي لَنَّا إِنَّا تَخَذْنَا مِن دُونِكَ مِنْ أَوْلِيَاءَ وَلَكِن مَّتَّعْتَهُمْ
وَأَبَاءَهُمْ حَتَّى سَوَّاهُم بَيْنَهُ وَكَانُوا قَوْمًا بُورًا ﴿١٨﴾
فَقَدْ كَذَّبْتُمْ بِمَا تَقُولُونَ فَمَا تَسْتَطِيعُونَ صَرْفًا
وَلَا نَصْرًا وَمَن يظْلِم مِّنكُمْ نَذِقْهُ عَذَابًا كَبِيرًا ﴿١٩﴾
وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا أَنَّهُمْ لِيَآكُلُونَ
الْطَّعَامَ وَيَمْسُحُونَ فِي الْأَسْوَاقِ وَجَعَلْنَا بَعْضَكُمْ
لِبَعْضٍ فِتْنَةً أَتَضْحَكُونَ ﴿٢٠﴾ وَكَانَ رَبُّكَ بَصِيرًا ﴿٢١﴾

﴿۱۲﴾ وەختى ئەو ئاگر ژ جەهەكى دوير وان ديبين،
گورگور و گورپەگورپا وى، ژ دوير دهبين
[و دگەهيتە وان]. ﴿۱۳﴾ وەختى ئەو گرپدايى، و د
جەهەكى تەنگرا بۆ ناف دۆرەهەى دئبنە ئافيتن، هنگى
دئ نغرينان ل خو کەن، و داخووا نەمانا خو کەن.
﴿۱۴﴾ ئەفرۆ جارەكى ب تنى داخووا نەمانا خو نەکەن،
بەلى گەلەك جارن داخووا نەمانى بکەن [ئەفرۆ ئيزايا
ل سەر هەو هەلەكە، و يا بى فەبەرە، و ژ هندی پترە
هوين جارەكى ب تنى داخووا نەمانى بکەن، و ل
گەل هندی ژى بى هيشى بن ژ نەمانى]. ﴿۱۵﴾ [هەى
موحەمەد] بئزە [وان]: ئەرى ئەفە [ئاگرى هۆساىى
دژوار] بۆ هەو هەو چيترە، يان ژى بەحەشتا هەر وەر
هەى، ئەوا پەيمان بۆ پاريزکاران پى ھايتيە دان، کو
دئ ييتە خەلاتى وان و دويماهيا وان. ﴿۱۶﴾ وان چ
بقيت يى تيدا هەى، و هەر وەر دئ تيدا مينن، و
ئەفە پەيانەكە ژ خودايى تە، هيژايە ژى ييتە خواستن.
﴿۱۷﴾ و رۆژا خودى وان و ئەويى وان شويىنا خودى
دپەرستن کۆم دکەت، و دئ بيژيتە وان [پەرستييان]:

ئەرى هەو بەندەيىت من ئەفە، دسەردابرينە و بەرزەکرينە، يان وان ب خو پى بەرزەکر و دسەرداچۆن؟
﴿۱۸﴾ ئەو دئ بيژن: ئەم تە ژ هەمى کيياسيان پاقر دکەين، بۆ مە دورست نەبوو، ئەم چو پشته فانان ژ
بلى تە، بۆ خو بگرين [هەتا کو ئەم بيژينە وان مە پەرپسن]، بەلى تە خو شى دانە وان و باب و باپريت
وان، هەتا بيرئنانا تە ژ بيرکرين، و سوپاسيا نيعمەتيت تە نەکرين، و ئەو ب خو ملەتەكى چۆيى بوون.
﴿۱۹﴾ [خودى دئ بيژيتە وان] فيجا [ئەفە ئەون ييتە هەو دپەرستن] وان هوين ب وى ئاخفتنا هەو دکر،
هوين درەوين دەرئخستن، فيجا هوين [وى وەختى، گەلى گاوان] نەشين ئيزا و عەزايى ژ خو بدەنە پاش،
و نەشين هاريکاريا خو [يان يا ئیکدو] ژى بکەن، و کى ژ هەو ستمى بکەت [ئانکو هەفشکان بۆ خودى
چى بکەت]، ب راستى ئەم دئ ئيزايە کامەزن دەينى. ﴿۲۰﴾ و مە چو پيغەمبەر بەرى تە نەنارتينە، ئەگەر وان
ب راستى زاد نەخواربيت و ل سويکان نەگەريابن، و مە هەندەك ژ هەو بۆ هەندەکيت دى ييتە کرينە جەي
جەرباندنى [هەژاران ب زەنگينان دجەربينىن کا دى سەبرى کيشن، و زەنگينان ب هەژاران دجەربينىن کا دى
سوپاسيا خودى کەن، و هەندەك ژ هەژاران دى بەرى زەنگينان موسلمان بن، کا گرگەر دئ چ کەن] کا دى
سەبرى [بەرانبەر ئیکدو] کيشن؟ و خودايى تە ئاگەه ژ وان هەيە [کا کى دى سەبرا خو کيشيت، و کى خو
ل بەر ناگريت].

الجزء
الثلثون

وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْنَا الْمَلَائِكَةُ
أَوْ تَرَىٰ رَبَّنَا لَقَدْ اسْتَكْبَرُوا فِي أَنْفُسِهِمْ وَعَتَوْا عُتُوًّا كَبِيرًا ﴿١٩﴾
يَوْمَ يَرَوْنَ الْمَلَأِكَةَ لَا بُشْرَىٰ يَوْمَئِذٍ لِلْمُجْرِمِينَ وَيَقُولُونَ
حِجْرًا مَحْجُورًا ﴿٢٠﴾ وَقَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَىٰ مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَاهُ
هَبَاءً مَنْثُورًا ﴿٢١﴾ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ يَوْمَئِذٍ خَيْرٌ مُّسْتَقَرًّا
وَأَحْسَنُ مَقِيلًا ﴿٢٢﴾ وَيَوْمَ تَشْقَى السَّمَاءُ بِالسَّيْمِ وَأَنْزَلَ الْمَلَأِكَةُ
تَزْيِيلًا ﴿٢٣﴾ أَلَمْ تَكُنْ يَوْمَئِذٍ لِّالْحَقِّ لِرَحْمَنٍ وَكَانَتْ يَوْمًا عَلَى
الْكَافِرِينَ عَسِيرًا ﴿٢٤﴾ وَيَوْمَ يَعْصِي الْأَطْلَاطُ عَلَىٰ يَدَيْهِ يَقُولُ
يَا لَيْتَنِي أَتَّخَذْتُ مَعَ الرَّسُولِ سَبِيلًا ﴿٢٥﴾ يَوْلِيٰنِي لَيْتَنِي لَمْ
أَتَّخِذْ فَلَانًا خَلِيلًا ﴿٢٦﴾ لَقَدْ أَضَلَّنِي عَنِ الذِّكْرِ بَعْدَ إِذْ جَاءَنِي
وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِلْإِنْسَانِ خَذُولًا ﴿٢٧﴾ وَقَالَ الرَّسُولُ يَذَرُ
إِنْ قَوْمِي اتَّخَذُوا هَذَا الْقُرْآنَ مَهْجُورًا ﴿٢٨﴾ وَكَذَلِكَ
جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ هَادِيًا
وَنَصِيرًا ﴿٢٩﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ الْقُرْآنُ جُمْلَةً
وَحِدَةً كَذَلِكَ لِنُثَبِّتَ بِهِ فُؤَادَكَ وَرَتَّلْنَاهُ تَرْتِيلًا ﴿٣٠﴾

﴿۲۱﴾ و ئەوئەت باوەری ب پۆژا قیامەتی نە ی
[و نە ل وئ هیفیی، ل بەر دەستی خودی راوەستن]
گۆتن: بـلا ملیاکەت ب سەر مەدا ھاتبانە خوارئ،
یان مە خودایی خۆ دیتبایە [دامە باوەری ئینابایە]،
ب سویند خۆ مەزن دیتن و خۆ مەزن کرن، و
مەزناتی یا ژ قامی دەرتیخستین. ﴿۲۲﴾ پۆژا ئەو
ملیاکەتان دینن، وئ پۆژی نەخۆزییا گونەھکاران، و
ملیاکەت دی بیژنە وان: مزگینی ل ھەو ھەوام و
حەرامکرییە. ﴿۲۳﴾ و دی کار و کریاریت وان کرین
[ئەوئەت وان ھزر دکر کو باشینە، و دی فایدە ی
گەھیننە وان] ئینن، و دی وەکی تۆزا بەربا لی کەین.
﴿۲۴﴾ و بەھەشتیان وئ پۆژی، جھئ وان خۆشتر
و چیتەرە، و وان چیتیرن جە بۆ بیتفەدانا نیشرۆ یئ
ھە ی. ﴿۲۵﴾ پۆژا ئەسسان ب ھەورئ سپی پرت پرت
دییە، و ملیاکەت ل دیوئ ملیاکەتی دیتیە خوارئ.
﴿۲۶﴾ وئ پۆژی خودانی و ملک، ب دورستی یئ
خودایی دلۆفانە، و ئەو پۆژ ل سەر گاوران پۆژەکا
زیدە گران و ب زەھمەتە. ﴿۲۷﴾ و پۆژا ستەمکار ھەردو

دەستیت خۆ دکرینیت و دگەزیت و لەق دەت، و دیژیت: خۆزی من ریکا سەرفەرازیی د گەل پیغەمبەری
گرتبایە. ﴿۲۸﴾ وە ی ھەوار، خۆزی من فلان [ئەفئ ئەز ژ ریکا راست دەرتیخستیم، و ئەز د سەردا بریم،
من بۆ خۆ] نە کربا یە ھەقال، و من ھەقالینیسیا وی نە کربا یە. ﴿۲۹﴾ ب سویند وی بەرئ من ژ ریکا راست
و ھەر گتیرا، پشتی ئەز راستەری بویسیم و من باوەری ئینایی، نئ شەیتان زیدە یئ ھقال ھیلە [پشتی مرقان
سەردا دەت، و ژ ریکا راست دەرتیخیت، وان ب تنی دەتیت]. ﴿۳۰﴾ و پیغەمبەری گۆت: خودیو، ب
راستی ملەتی من ژ فئ قورئانی یئت دویر کەفتین، و دەست یئت بەردایین. ﴿۳۱﴾ و [کا چاوا ملەتی تە
دژمنیا تە دگەت] و ھەسا مە بۆ ھەر پیغەمبەرەکی، دژمن ژ گونەھکاران یئت دانین، و بەسی تە یە خودایی
تە راستەریکەر و ھاریکاری تە بیت. ﴿۳۲﴾ و ئەوئەت گاوربووین گۆتن: بـلا قورئان ب جارەکی و پیکفە بۆ
ھاتبایە خوارئ [و ھەکی ھەمی کتییئ دی یئت ئەسانی]. پیچ پیچە و جودا جودا ئەم قورئانی بۆ تە دینینە
خوارئ، دادلی تە پی موکوم بکەین و ب ھیز بیخین [و تو دلئت موسلمانان پی ب ھیز بیخی، داب ساناهی
ژ بەر بکەن و تی بگەھن، و دابەردەوام بەرسقا گاوران بەدی، ل سەر وان تشتیت وان دفتن تە تیدا ئاسی
بکەن]، و مە قورئان ئایەت ئایەت [ئانکو پیچ پیچە] ب تە [ب ریکا جبریلی] دا خواندنئ.

وَلَا يَأْتُونَكَ بِمَثَلٍ إِلَّا جِئْنَاكَ بِالْحَقِّ وَأَحْسَنَ تَفْسِيرًا ﴿٣٣﴾
 الَّذِينَ يُخَشِّرُونَ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ إِلَىٰ جَهَنَّمَ أُولَٰئِكَ
 شَرُّ مَكَانًا وَأَصْلُ سَبِيلًا ﴿٣٤﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ الْكِتَابَ
 وَجَعَلْنَا مَعَهُ أَخَاهُ هَارُونَ وَزِيرًا ﴿٣٥﴾ فَقُلْنَا أَذْهَبَا
 إِلَى الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَبُوا بِعَاثِلَتِنَا قَدْ مَرَّزْنَهُمْ تَذْمِيرًا ﴿٣٦﴾
 وَقَوْمٌ نُوْحٌ لِّمَا كَذَبُوا الرُّسُلَ أَغْرَقْنَاهُمْ وَجَعَلْنَاهُمْ لِلنَّاسِ
 آيَةً وَأَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٣٧﴾ وَعَادَ وَثمودَا
 وَأَصْحَبَ الرَّيِّ وَقُرُونَا بَيْنَ ذَلِكَ كَذِبًا ﴿٣٨﴾ وَكَلَّا
 صَرَبْنَا لَهُ الْأُمُتِلَّ وَكَلَّا تَبَرَّأْتَ تَبَرُّيًّا ﴿٣٩﴾ وَلَقَدْ أَتَوْا عَلَى
 الْقَرْيَةِ الَّتِي أَمْطَرْنَا مَطَرًا سَوًّا أَفَلَمْ يَكُونُوا يَرَوْنها
 بَلْ كَانُوا لَا يَتَّخِذُونَ شُورًا ﴿٤٠﴾ وَإِذَا رَأَوْكَ إِن يَتَخَذُواكَ
 إِلَّا هُزُوًّا أَهَذَا الَّذِي بَعَثَ اللَّهُ رَسُولًا ﴿٤١﴾ إِنْ كَادَ
 لِيَفْضِلْنَا عَنْ آلِ الْهَيْثَمِ لَوْلَا أَن صَرَبْنَا عَلَيْهِمْ وَسُوفَ
 يَعْمُونَ حِينَ يَرَوْنَ الْعَذَابَ مَنْ أَصْلُ سَبِيلًا ﴿٤٢﴾ أَرَأَيْتَ
 مَنْ أَخَذَ إِلَهُهُ هَوْنَهُ أَفَأَنْتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكِيلًا ﴿٤٣﴾

﴿۳۳﴾ [هه ی موحه مه د] و نهو [مه خسه د پی موشرك]
 چو پسیار و پیشنیاریت عتیکه ییت وهسا [ژ بو
 شکاندنا ته] بو ته نائین، نه گهر نه م بو ته بهر سقا
 وان دورست، و هیژ ژ پسیارا وان پونتر و ب پامانتر
 نه نین. ﴿۳۴﴾ نه ویت ل سهر سه روچاقان بهر ب
 دوز هه ی دتیه کومکرن و راکیشان، نه فان جهی وان
 هیژ خرابتر، و ریژه رترن زی. ﴿۳۵﴾ ب سویند مه
 تهورات دا موسایی، و مه برای وی هاروون زی
 دا دگهل، و بو کره هاریکار و پشته فان. ﴿۳۶﴾ فیجا
 مه گوته وان [مه خسه د پی موسا و هاروون]:
 هوین ههر دو هه رنه دهف وی مله تی، نه وی نشان
 و موعجیزه ییت مه دهرو دانایین [به لی مله تی
 ژ یگو تی گو هی خو نه دا وان، و ب گو تنان وان نه کر]،
 فیجا مه زی ژ بهر هندئ ب دژواری دهیلاک برن.
 ﴿۳۷﴾ و مله تی نوو حی زی [مه فهراندن] وهختی وان
 پیغه مبهر دهروین دانایین [وی پی پیغه مبهر کی دهروین
 دانیت و باوهریی پی نه نینیت، نهو هه می پیغه مبهران
 دهروین ددانیت و باوهریی پی نائینیت]، مه نهو

[دانافیدا] خه ندقاندن، و بو خه لکی کر نه چامه، و مه ئیزایه کا ب ژان و دژوار بو سته مکاران بهر هه فکریه.
 ﴿۳۸﴾ و مه عاد و (سه موود) [مله تی هوود پیغه مبهر و مله تی (صالح) پیغه مبهر] و خودانیت بیرئ [مله تی
 شو عیب پیغه مبهر، و هاتییه گو تن خه لکی بیرئ: ژ گوندیت سه مووده و هاتییه گو تن: خه لکی گوندئ
 انتاکیانه نه ویت چیروکا وان دسوره تا یاسیندا هاتی و هاتییه گو تن: مله ته که ل دور بیرئ کوم بوو بوون
 و ژ بهر نه باوهری پی ئینانا وان خودئ تیخستنه دبیریدا و هه می هیلاک برن، و هاتییه گو تن: مله ته کی
 گونه کاره پیغه مبهری خو کر نه دبیریدا و ل سهر سه رده رکر]، و گه له که مله تیت دی زی، د نافه را واندا
 مه فهراندن. ﴿۳۹﴾ و مه بو هه مییان بهلگه و نشان [و سه ر هاتی و سه ربوریت مله تیت بوری] ئینان، فیجا
 وهختی وان نهف بهلگه و نشانه ب پشت گو هی خفه هافیتین [و چو بو خو ژئ و هره گرتین]، مه هه می
 فهراندن و قکرن. ﴿۴۰﴾ و ب سویند [قوره یشی] ییت هاتینه وی گوندی و ییت تیرا چوبین، نه وی مه
 بارانا بهران ب سه ردا باراندی [گوندئ سه دووم کو ژ مه زترین گوندیت (لووط) ییه]، نه ری ما وان بهری
 خو نه ددایی کاچ ب سه ری وان هاتییه؟ به لی نهو باوهری ب رابوونا پشتی مرئی نائین [لهو بو خو چو
 چامه و غیره تان ژئ ناگرن]. ﴿۴۱﴾ و هه ر وهختی نهو ته بینن، ترانه یان بو خو ب ته دکه ن، و دبیزن: نه فیه،
 یی خودئ کریه پیغه مبهر؟! ﴿۴۲﴾ و [دی بیژن] نه گهر ژ بهر وی سه ربی نه بایه نهوا مه ل سهر په رستییت
 خو کیشایی، تیزیک بو نهو [مه خسه د موحه مه د] بهر می ژ وان وهر گپیت، و نه م په رستنا وان بهیلین، و
 وهختی نهو ئیزا و عه زابی [یا خودئ] دبینن، هنگی دی زانن، کاکی یی گومرا و ری بهرزه یه [نهو یان
 موسلمان]. ﴿۴۳﴾ کا بیژه من: نه وی دلخوازییا خو کریه په رستییی خو [و ب دلخوازییا خو کری، و گو هی
 خو داییه دلی خو]، فیجا ما تو دی وی پاریزی [کو نهو ب دویف دلخوازییا خو نه که فیت]؟.

أَمْ تَحْسَبُ أَنَّ أَكْثَرَهُمْ يَسْمَعُونَ أَوْ يَعْقِلُونَ إِنْ هُمْ إِلَّا كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ سَبِيلًا ۝ أَلَمْ تَرَ إِلَى رَبِّكَ كَيْفَ مَدَّ الظِّلَّ وَلَوْ شَاءَ لَجَعَلَهُ رَسَاكًا ثُمَّ جَعَلْنَا الشَّمْسُ عَلَيْهِ دَلِيلًا ۝ ثُمَّ قَبَضْنَاهُ إِلَيْنَا فَبِضَائِيسٍ ۝ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ لِيَأْسَوا وَلِالنَّوْمِ سُبَاتًا وَجَعَلَ النَّهَارَ نُشُورًا ۝ وَهُوَ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً طَهُورًا ۝ لِنُخْشِيَ بِهِءَ بَلَدَةٍ مَمْنُونَةٍ ۝ وَمَا خَلَقْنَا الْعُلَمَاءَ وَأَنْبِيَاءَ كَثِيرًا ۝ وَلَقَدْ صَرَّفْنَاهُ بَيْنَهُمْ لِيَذَّكَّرُوا فَأَبَى أَكْثَرُ النَّاسِ إِلَّا كُفُورًا ۝ وَلَوْ شِئْنَا لَآتَيْنَا كُلَّ قَرْيَةٍ نَذِيرًا ۝ فَلَا تُطِعِ الْكَافِرِينَ وَجَاهِدْهُمْ بِهِ جِهَادًا كَبِيرًا ۝ * وَهُوَ الَّذِي مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ وَهَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا وَحِجْرًا مَحْجُورًا ۝ وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ مِنَ الْمَاءِ بَشَرًا فَجَعَلَهُ نَسَبًا وَصِهْرًا وَكَانَ رَبُّكَ قَدِيرًا ۝ وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُهُمْ وَلَا يَضُرُّهُمْ وَكَانَ الْكَافِرُ عَلَى رَبِّهِ ظَهِيرًا ۝

﴿۴۴﴾ یان ژى تول وئى هزرىيى كو باراپتر ژ وان [شيره تان] گولئى دبن يان تئى دگه هن، ب راستى تهو [د گولي سوون و تتيگه هشتنا خوډا] وهكى جان وه و رانه، بهلكى خرابتر و پيره زه ترن ژى. ﴿۴۵﴾ ما تو بهرئى خو نادهيه [هيز و شيان و دورستكرنا] خودايئى خو، كا خودايئى ته چاوا سيبهر دريژ كريبه [ژ دهر كه فتنا روژئى هه تا ئا فابوونا وئى]، و نه گهر فيابايه دا راوه سستينيت [ژ جهه كى نه دچو جهه كى]، پاشى مه روژ بو كره سه بهب و نيشان. ﴿۴۶﴾ پاشى هئيدى هئيدى، پيچ بيچه مه تهو سيبهر هه لچنى (مه نه هئيلنا). ﴿۴۷﴾ و تهو [خودا] تهو، يئى شهف بو هه وه كريبه پهرده و كراس [چونكى شهف ب تاريا خو، له شان ژ دبتنى فه دشيرت، هه وه كى جلك له شئى مروقى فه دشيرن]، و مه نشستن بو هه وه يا كريبه فه هه سيان [بو نه هئيلنا وئى وه سستيانا هوين د بزافا خو يا روژانه دا دينن، و جاره كا دى دزفر نه فه سه ر بزا فو، و مه روژ يا كريبه وه ختئى رابوون و به لافوونا هه وه. ﴿۴۸﴾ و هه ره تهو باي بهرى دلوفانيسا خو (بارانى) ب مزگينى ده نيزيت، و مه ئافه كا باقر ژ عه و ران داريت. ﴿۴۹﴾ دا هم بئى (ب وئى ئافى) نه رده كئى مرى و هشك و بئى شينكاتى ساخكه ين و شين بكه ين، و دا گه له ك ژ ته و يت مه [ژ ئافى] دا بين و چيكرين، ژ جان وه و ران و ته رش و ته والان يان خه لكئى ده شتئى و گه له ك مرو فان [خه لكئى بازي ران]، ئاف بده ين. ﴿۵۰﴾ و ب سويند مه تهو باران ب گه له ك رهنگان ب سه ر و اندا باراندييه [ل هنده ك جهان دبارينين و ل هنده كان نه، ل هنده كان گه له كئى دبارينين و ل هنده كان كيتم دبارينين، و ل هنده جهيت ب ره خي كفه ل ره خه كى دبارينين، و ل ره خئى دى نه]، دا مرو ف هزرا خو بكن و بزنان [ته وئى نه رد ساخكرى، دشيت مريان ژى ژ گوران راكه ته فه و ساخ بكه ت]، به لئى باراپتر ژ مرو فان به ران به رى نيعمه تا باران هاتئى نه د سوپاسدارن. ﴿۵۱﴾ و نه گهر مه فيابايه، دا بو هه ر گونده كئى پيغه مبه ره كئى هنيرين [وان ژ ئيزايا روژا قيامه تئى بتر سستينيت]، [به لئى ژ بو قه در و ريز گر تئا ته، مه تو كريبه پيغه مبه رئى هه ميبان]. ﴿۵۲﴾ قئيچا [هه ي موحه مه د] گو هئى خو نه ده گاوران، و جهاده كا مه زن ب قور ئانئى د گه ل وان بكه. ﴿۵۳﴾ و تهو يئى هئيلايى هه ردو ده ربا بگه هنه ئيك و بكه فنه ره خي ك، ته فه يا شرين و خو شه، و ته فه زنده يا سويره (شوره) [نا ئيته فه خوارن] و نافر هك يا ئيخستيسيه د نافر هه را و اندا [دا تيكه ل نه بن]، و ئيكا ل ئيكيى هه رامكرى تيكه ل ئي ك بن [نبا شرين سوير (شور) دببت، و نبا سوير شرين دببت، و هه ر ئيك وه كى خو دميينيت]. ﴿۵۴﴾ و تهو يئى مرو ف ژ ئافى چيكرى، و كريبه مير [كو مرو فانيسا خو يئى پئى چئى دببت] و ژن [كو خزمانى پئى چئى دببت]، و خودايئى ته يئى پيغه هاتيسيه. ﴿۵۵﴾ [د گه ل فئى ژى تهو] وان شوينا خودئى دهر پسن ته و يت نه فايديه دگه هيننه وان، نه ژى زيانئى.. و گا ور هاريكار و پشته فائيت ئيكدونه ل سه ر نه گوهدارى و نه ياره تيسيا خودايئى خو.

﴿۵۶﴾ [هه ی موحه مه د] مه تو نه هنارتیه، بۆ هندی ب تنی نه بیت بییه مزگینین و ئاگه هدار کهر. ﴿۵۷﴾ [هه ی موحه مه د] بیژ: ئەز چو کریان به رانه ری که هاندنا قی په یامی ژ هه وه ناخو ازم، به لی یی بقی ت ریه کی بۆ خودای ی خۆ بگری ت، بلا بگری ت [ئانکو ئەز چو مالی ژ هه وه ناخو ازم، تشی ئەز دخو ازم ئەوه، کو هوین ریکا خودی بگری ن، و کریا من خودی دی ده ته من]. ﴿۵۸﴾ و پشتا خۆ ب خودای ی هر ساخ، ئەو ی مر ن بۆ نه یی، که ره م بکه، و ته سیح و په سنا وی بکه، و ژ کیم و کاسیان پاقر بکه، و به سی ویه ئەو ب گو نه هی ت به نده یی ت خۆ یی ئاگه هدار و شار ه زایت. ﴿۵۹﴾ ئەو ی ئەرد و ئەسە ن و هندی د نا فیه را واندا هه ی، د شه ش رۆژاندا دایین، پاشی بلند بو ویه سه ر عهرشی [بلند بو و نه کا هیژای ی وی، و بی چاوی ی]، ئەو خودای ی دلۆ فانه، قیجا ژ وی بخو ازه، ئەو یی شار ه زایه [یان پسیرا خو د راستا خودیدا، ژ شار ه زایان بکه]. ﴿۶۰﴾ و وه ختی پیغه مبه ر دبیز ته [وان مو شرکان]: بۆ خودای ی دلۆ فان هه ر نه سو جده یی، دی بیژن:

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ۚ قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ ۖ إِنْ شَاءَ اللَّهُ يَتَّخِذَ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا ۚ وَتَوَكَّلْ عَلَىٰ الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ وَسَبِّحْ بِحَمْدِهِ ۚ وَكَفَىٰ بِهِ بِذُنُوبِ عِبَادِهِ خَبِيرًا ۚ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ الرَّحْمَنُ ۚ فَسَلِّ بِهِ خَيْرًا ۚ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اسْجُدُوا لِلرَّحْمَنِ قَالُوا وَمَا الرَّحْمَنُ أَنَسْجُدُ لِمَا تَأْمُرُنَا وَزَادَهُمْ نُفُورًا ۚ تَبَارَكَ الَّذِي جَعَلَ فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَجَعَلَ فِيهَا سِرَاجًا وَقَمَرًا مُنِيرًا ۚ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ خِلْفَةً لِّمَن أَرَادَ أَن يَذَّكَّرَ أَوْ أَرَادَ شُكُورًا ۚ وَعِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا وَإِذَا خَاطَبَهُمُ الْجَاهِلُونَ قَالُوا سَلَامًا ۚ وَالَّذِينَ يَبِيتُونَ لِرَبِّهِمْ سُجَّدًا وَقِيَامًا ۚ وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا اصْرِفْ عَنَّا عَذَابَ جَهَنَّمَ إِنَّ عَذَابَهَا كَانَ غَرَامًا ۚ إِنَّهَا سَاءَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا ۚ وَالَّذِينَ إِذَا أَنْفَقُوا لَمْ يُسْرِفُوا وَلَمْ يَقْتُرُوا وَكَانَ بَيْنَ ذَلِكَ قَوَامًا ۚ

سخنة

[خودای ی] دلۆ فان کییه؟ ئەری ئەم سو جده یی بۆ وی به یین یی تو دبیزیه مه [وی ی ئەم نه نیاسین]؟! و قی گو تنی ئەو پتر ژ دینی دویر ئیخستن. ﴿۶۱﴾ پاک و بلند بوو، و پر خیر و به ره که ت بوو ئەو خودای ی ئەسە ن بۆ ستیران کرییه جه و قویناخ، و رۆژا گهش و هه یفا رۆنکه ر کریه تیدا. ﴿۶۲﴾ و ئەو خودای ی شه ف و رۆژ ئیخستینه دو یف ئیک، کو ئیک جه ی ئیکی بگری ت، بۆ یی بقی ت [که ره م و نیعه تیت] خودی بینته بیرا خو یان سو پاسییا وی بکه ت. ﴿۶۳﴾ و به نده یی ت خودای ی دلۆ فان [یی ت دور ست] ئەون، ئەو ی ت ب ئەده ب و بی مه زنا یی، ل سه ر ئەردی ب ریشه دچن، و ئەگه ر نه زانان [ب ره قی] ئاخافتن، ئاخفتنه کا و هسا دبیزن ژ گو نه یی ب سلامت بن، و وه کی وان ب ره قی وان ناخیتن. ﴿۶۴﴾ و ئەون ئەو ی ت بۆ خودای ی خو، شه فان ب سو جده و رابو و نانه دبۆرینن [ئانکو شه فقیژان دکە ن]. ﴿۶۵﴾ و ئەون ئەو ی ت دبیزن: خودیو، عه زابا دۆژه یی ژ مه بده پاش، ب راستی عه زابا وی یا به رده وامه [ئەگه ر مرو قی گاور گرت، ژ یقه ناییت]. ﴿۶۶﴾ ب راستی دۆژه پیسه به جه و پیسه وار که هه. ﴿۶۷﴾ و ئەون ئەو ی ت و هختی مالی دمه زخن، نه ده ریزی دکە ن و نه چرو یکیی دکە ن، و ئەو د نا فیه را فان هه ردو سالۆ خه تاندا نا فنجینه.

وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ
النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ وَمَنْ
يَفْعَلْ ذَلِكَ يَلْقَ أَثَامًا ۝٣٨ يَضْعَفُ لَهُ الْعَذَابُ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَيَخْلُدُ فِيهِ مُهَانًا ۝٣٩ إِلَّا مَنْ تَابَ
وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا فَأُولَٰئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ
سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ۝٤٠
وَمَنْ تَابَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَإِنَّهُ يَتُوبُ إِلَى اللَّهِ مَتَابًا ۝٤١
وَالَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ الزُّورَ وَإِذَا مَرُّوا بِاللَّغْوِ مَرُّوا كِرَامًا ۝٤٢
وَالَّذِينَ إِذَا دُكِّرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَمْ يَخِرُّوا عَلَيْهَا
صُمًّا وَعُمُيَانًا ۝٤٣ وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا هَبْ لَنَا
مِنْ أَرْوَاجِنَا وَزُرِّيَّتِنَا قُرَّةَ أَعْيُنٍ وَاجْعَلْ لَنَا لِمَتَّقِينَ
إِمَامًا ۝٤٤ أُولَٰئِكَ يُجْزَوْنَ الْغُرْفَةَ بِمَا صَبَرُوا
وَيُلَقَّوْنَ فِيهَا مِنْ حَسَنَاتٍ ۝٤٥ وَسَلِّمُوا فِيهَا
حَسَنَاتٍ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا ۝٤٦ قُلْ مَا يَعْبُؤُكُمْ رَبِّي
لَوْلَا دُعَاؤُكُمْ فَقَدْ كَذَّبْتُمْ فَسَوْفَ يَكُونُ لِزَامًا ۝٤٧

﴿۶۸﴾ و ئەون ئەوێت ژ بلی خودی، دوایان ژ
کەسی دی نەکن [ژ بلی خودی کەسی نەپەرێسن]
و ئەو، ئەو مەوێی خودی کوشتنای دورست
نەکری، و ب هەقی نەیت [کو بەرانبەر ئێکی دی بێتە
کوشتن] ناکۆژن، و زناویی و دەهەمن پەسیی ناکەن، و
هەر کەسی فەن بکەت، دێ گونەهل سەر ستویر بن،
و دێ پێ ئێتە جزاکرن. ﴿۶۹﴾ پۆژا قیامەتی ئیزا دی ل
سەر بێتە دوکان، و هەر و هەر دێ پەزێل و شەرمزار
تێدا مینیت [چونکی گونەهاری داد گەل گاوریی].
﴿۷۰﴾ ژ بلی وی یی تۆبە کری و باوهری ئینای و کار و
کریاریت راست و قەنج کرین، ئەقیت هۆسا، خودی
دێ گونەهیت وان کەتە خێر [ئانکو دێ گونەهیت وان
ژبەت، و خێران دێ ل جهی وان دانیت]، و خودی
ب خو گونەه ژبەر و دلۆفانە. ﴿۷۱﴾ و ئەوێ تۆبە
بکەت و [پاشی] کارەکی راست و باش بکەت، ب
پاستی ئەو زفرینەکا دورست ب بال خودی ئە زفری.
﴿۷۲﴾ و ئەون ئەوێت بەرهەف نەبن خرابیی و
پوچیی بکەن [چ شەڕ چ درەوچ شەهەزوری چ زی

هەر تەشتەکی پوچیی دی]، و ئەوێت گافا د بەر تەشتی بی فایدەپا [چ گۆتن چ کریار] دپۆرن، پوچیی خو ژێ
وەر دگێرن، بی خو شکاندن [نە پشکداریا وان دکن، نە ژێ ژ وان رازی دین]. ﴿۷۳﴾ و ئەون ئەوێت گافا ب
ئایەت قورئانی هاتنە شیرە تکران یان بۆ هاتنە خواندن، خو لێ کەر و کۆرە ناکەن [گوهر و چافیت خو بۆ
فەدکەن]. ﴿۷۴﴾ و ئەون ئەوێت دپۆرن: خودیو، تو وان هەفسەر و وی دۆیندەهی بدە مە، ئەوێت چاف پێ
رۆن و خو ش دین [و دل پێ فەهەسن]، و تومە بۆ پارێز کاران، بکە پێشی و جهی چافلێکرنی دباشیییدا.
﴿۷۵﴾ ئەو [خودانیت فەن سالتو خەتان] دێ ب بلندترین جهیت بەهەستی ئێنە خەلاتکر، ژ بەر وی سەبرا
وان ل سەر پەرستن و گوهدارییا خودی کیشایی، و ب خێر هاتن و ب سلافا، ملیاکەت دێ ب بەرهە ئین.
﴿۷۶﴾ هەر و هەر دێ تێدا بن، چ خو ش جە و چ خو ش وارگەهە. ﴿۷۷﴾ ما خودی دێ چ ل هەو هەو کەت، و چ ژ
هەو دێ گەهیتی [ئانکو دەولە مەندە، و چو پاکێ ب هەو نین، و هوین نەداینە دا هوین مفایه کی بگەهینتی]
ژ بلی پەرستنا هەو بۆ وی [ئانکو هوین بەس بۆ پەرستنا خو، ییت داین]، ب سویند [گەل گاوریت خەلکی
مەکەهی] هەو پێغەمبەر و قورئان درەو دانان، قیجا هوین دێ ب بەر ئیزایی کەفن و ئیزا ژ هەو هەنابیت.

سوره تا شوعهراء

ل مه كه هي هاتيه خوارى (۲۴۷) ثايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ [هوسا دئيه خواندن (طا، سین، ميم) و نهفه و ههمی تپیّت دهسپیکا سوره تان، نشانن ل سهر ثیعجازا قورثانی]. ﴿۲﴾ نهفه ثایه تیت کتیار و نکهرن. ﴿۳﴾ نیزیکه تور خه مان خو بکوژی و دیلاک بهی، چونکی نهو باوهریی نائین. ﴿۴﴾ و نه گهر مه هز کربایه، نه م دا موعجیز هیه کی ژ نهسانی بو وان هنیرین، دا ستویت وان ههر چه میایی بو مین [قیابانه نه قیابانه دا باوهریی نین، بهلی مه نهف باوهریه ژ وان نه قیت و نه م و ناکه بن، مه دقیت نهو، ب دلی خو و بی کوه کی، باوهریی بین]. ﴿۵﴾ و چو ثایه تیت نوی ژ قورثانی، ژ دهف خودایی دلوفان [بو گاور و موشرکان] نه دهاتن، نه گهر وان رویی خو ژئ وهر نه گیرایه [و ب دره و نه دانایه]. ﴿۶﴾ ب سویند وان [نهو هه قیبا بو وان هاتی] دره و دانا [و باوهری پی

نه ثینا، قیجا نیزیک دی زانن کا دی چ ب سهری وان تیت [و جزایی وی، نهو وان ترانه پی دکرن، دی هه تیت]. ﴿۷﴾ ما وان بهری خو نه ددا نهردی، کا چاوا مه ب ههمی رهنگیت پر مفا، شینکریه [نه ویت که سی شیانا وان نهی، ژ بلی خودی]. ﴿۸﴾ ب راستی نهفه بهلگه و نیشانه که [رو و ناشکرایه ل سهر ئیکتاییا خودی، و ل سهر شیانا وی کوجاره کا دی مریان پشتی مرئی ساخکه تهفه]، بهلی بارابر ژ وان باوهریی نائین. ﴿۹﴾ و ب راستی خودایی ته یی سهردهست و زال [زاله ل سهر وان کو وان تیزا بدهت، و دشیت تولی ل وان فه که ت] و دلوفانه [وهختی مؤله ت داییه بنده ییت خو، و لهز ل ئیزادانا وان نه کری]. ﴿۱۰﴾ و بیژه وان وهختی خودایی ته گازی مووسایی کری و گوئی، هه ره دهف مله تی سته مکار. ﴿۱۱﴾ مله تی فیرعونی، ما نهو ژ ئیزادانا خودی ناتر سن. ﴿۱۲﴾ [مووسایی] گوت: خودیو، ب راستی نهز دتر سم نهو من دره وین دانن، و باور ژ من نه کهن. ﴿۱۳﴾ و سینگ من [ژ بهر دره و دانانا وان بو من] تهنگ بیت، و نه زمانی من نه گهریت، قیجا [جرائلی ب و هحیی] بهنره بو هاروونی [داد گهل من بیته پیغه مبهر، و بو من بیته هاریکار]. ﴿۱۴﴾ و وان توله کال سهر من، قیجا نهز دتر سم [بهری په یاما ته بگه هینمه وان، و تولا خو ل من فه کهن و] من بکوژن. ﴿۱۵﴾ [خودی] گوت، نه خبر [نهو نه شین ته بکوژن]، قیجا تو و هاروون ب نیشان و موعجیز هییت مهفه هه رن، ب راستی نهزی د گهل هه وه [ب پارستن و چاقدیریا خوفه]، و من های ژئ هه به [کا دی چ بیژن، و دی چ بیژنه هه وه]. ﴿۱۶﴾ هوین هه ردو هه رنه دهف فیرعونی، و بیژنی، ب راستی نه م هه ردو هنار تییت خودانی ههمی جیهانانین. ﴿۱۷﴾ قیجا ئسرائیلیان د گهل مه بهنره [و بهس وان نه زیته بده]. ﴿۱۸﴾ [قیجا وهختی فیرعونی مووسا دیتی، و ناخفتیت وی بهیستین] گوت: ما مه تو ب بجویکاتی دناف خودا خودان نه کربووی؟ و تو ب سالان دناف مه دا نه مابووی؟ [قیجا کهنگی و د کیر پرا تو بوویه پیغه مبهر]. ﴿۱۹﴾ [و بهرانبه ری قهنجیت مه د گهل ته کرین] ته نهو کربار ژئ کریا ته کری [نانکو ته ئیک ژ مه کوشت]، و دیاره تور چافنق و بی نان و خوئیانی [وهختی ته قهنجیت مه ژ برکرین، و ئیک ژ مه کوشتی].

سوره الشعراء

بسم الله الرحمن الرحيم

طس ﴿۱﴾ تلك آيات الكتاب المبين ﴿۲﴾ لعلك تبخس نفسك ألا يكرهوا مؤمنين ﴿۳﴾ إن نشأ ننزل عليهم من السماء آية فظلت أعقبر لها خضعين ﴿۴﴾ وما يأتيهم من ذكر من الرحمن مُحدث إلا كانوا عنه معرضين ﴿۵﴾ فقد كذبوا فسبوا نبيهم ما كانوا به يستهزئون ﴿۶﴾ أو تروا إلى الأرض كذبنا فيها من كل زوج كريم ﴿۷﴾ إن في ذلك لآية وما كان أكثرهم مؤمنين ﴿۸﴾ وإن ربك لهو العزير الرحيم ﴿۹﴾ وإذا نادى ربك موسى أن آتني لقوم الظالمين ﴿۱۰﴾ قوم فرعون ألا يتقون ﴿۱۱﴾ قال رب أني أخاف أن يُكذّبوني ﴿۱۲﴾ ويضيق صدري ولا ينطق لساني فأرسل إلى هرون ﴿۱۳﴾ ولهم على ذنوب فاحفأ أن يقتلون ﴿۱۴﴾ قال كلاً فاذعبايأتنا إنا معكم مُستمعون ﴿۱۵﴾ فأتيا فرعون فقولا إنا رسول رب العالمين ﴿۱۶﴾ أن أرسل معنا بني إسرائيل ﴿۱۷﴾ قال ألم تر أني أأمر بآل هرون وليت فينا من عَمَلِك سنين ﴿۱۸﴾ وفعلت فعلك ألي ففعلت وأنت من الكافرين ﴿۱۹﴾

﴿۲۰﴾ [مووسایی] گوت: من ئەو کریاره کر، و من نه زانی دی ئیتته کوشتن [مهخسه دا من کوشتنا وی نه بوو، ده می من کری]. ﴿۲۱﴾ قیجا وهختی ئەز ژ هه وه ترسیایم، ئەز ژ هه وه ره فیم ژ ترسا هندئی هوین من بکوژن، قیجا خودایی من پیغه مبه راتی و زانین دا من، و ئەز کر مه ژ پیغه مبه ران. ﴿۲۲﴾ و توفی ل سهر من دکه یه منه ت کو ته ئەز خودان کریمه، و ته ئسرائیلی بو خو کرینه کوله و سه پان [ته کوپیت وان دکوشتن، و کچیت وان بو خو دکرنه خدام، ههر ژ بهر هندئی دهیکا من ژ ترساندا، ئەز ب ئافیدا بهردام، و ته ئەز ژ ئافی ئینامه دهر و خودانکرم، و ل بهر چافیت ته ئەز مه زن بووم]. ﴿۲۳﴾ فیرهونی گوت: خودانی هه می جیهانان کیسه؟ ﴿۲۴﴾ [مووسایی] گوت: [خودانی هه می جیهانان] خودانی ئهرد و نهسانان و هندی دناقهرا واندا یه، ئەگهر هه وه ئیقین ب تشته کی هه بیت، ئەفه ژ هه می تشتان هیژا تره هه وه ئیقین پی هه بیت، چونکی یی ئاشکه رایه. ﴿۲۵﴾ [فیرهونی] گوت: ییت دهوروبه ریت خو، هه وه گولی هه یه

قَالَ فَعَلْتُهَا إِذْ أَوَّانًا مِنَ صَلَّائِينَ ۖ فَفَرَرْتُ مِنْكُمْ لَمَّا خِفْتُكُمْ ۖ فَوَهَبَ لِي رَبِّي حُكْمًا وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُرْسَلِينَ ۖ وَتِلْكَ نِعْمَةٌ تَمُنُّهَا عَلَيَّ أَنْ عَبَّدْتُ بَنِي إِسْرَءِيلَ ۖ قَالَ فِرْعَوْنُ وَمَا رَبُّ الْعَالَمِينَ ۖ قَالَ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۖ إِنَّكُمْ لَمُتَوَقِّعُونَ ۖ قَالَ لِمَنْ حَوْلَهُ أَلَا تَسْتَمِعُونَ ۖ قَالَ رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ ۖ قَالَ إِنَّ رَسُولَكُمْ الَّذِي أُرْسِلَ إِلَيْكُمْ لَمَجْنُونٌ ۖ قَالَ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۖ إِنَّكُمْ لَتَقْقُلُونَ ۖ قَالَ لَيْنَ اتَّخَذَتِ الْهَآءُ عِزِّي لِأَجْعَلَكَ مِنَ السَّجَّوِينَ ۖ قَالَ أَوْلَوْجِئْتُكَ بَنِي مُيَمِينَ ۖ قَالَ قَاتِلْ بِهِ ۖ إِنْ كُنْتُ مِنَ الصَّادِقِينَ ۖ فَأَلْقَى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُيَمِينَ ۖ وَنَزَعَ يَدَهُ فَادَاهَا بَيْضًا لِلنَّظَرِ ۖ قَالَ لِمَا لَاحِظُهُ ۖ إِنَّ هَذَا السَّحَرُ عَلِيمٌ ۖ يُرِيدُ أَنْ يُخْرِجَكُمْ مِنْ أَرْضِكُمْ بِسِحْرِهِ فَمَاذَا تَأْمُرُونَ ۖ قَالُوا أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَأُلْعِتْ فِي الْمَدَائِنِ ۖ خَشِرُوا ۖ يَا لَوْلَا كُلُّ سَحَارٍ عَلِيمٍ ۖ فَجَمَعَ السَّحَرَةُ لِمِيقَاتِ يَوْمٍ مَعْلُومٍ ۖ وَقِيلَ لِلثَّالِثِ هَلْ أَنتُمْ مُجْتَمِعُونَ ۖ

[کا مووساچ دیژیت] ۱؟ ﴿۲۶﴾ [مووسایی] گوت: [به لی] ئەو خودایی هه وه یه، و خودایی باب و باپیریت هه وه بیت که فنه ژ ی. ﴿۲۷﴾ [فیرهونی] گوت: ب راستی ئەف پیغه مبه ری هه وه، ئەفی بو هه وه هاتیه هنارتن، یی دینه. ﴿۲۸﴾ [مووسایی] گوت: ئەو خودایی رۆژ هه لاتن و رۆژ ئافاییه و هندی دناقهرا واندا، ئەگهر هه وه عه قل هه بیت [چونکی ههر ئەوه یی هه رۆ، رۆژ ژ ملی رۆژ هه لاتن دهر دئیخت، و ل ملی رۆژ ئافای ی ئافا دکه ت، و هوین فی چهن دی ب چافی سه ری خو دینن، ما ئەفه عه قله کی ناده ته هه وه]. ﴿۲۹﴾ [فیرهونی] گوت: ئەگهر ته خودایه کی دی ژ بلی من گرت، ب سویند ئەز دی ته که مه د زیندانیدا [و ئەفه ریکه که که فنه نویسه، ههر گافه که دژمنیت په یاما خودی پی هیشی بوون، ریکه په یاما خودی ب دان و ستاندن بگرن، ده ست ب گه ف و ئیشانندن و زیندان کرنی دکهن]. ﴿۳۰﴾ [مووسایی] گوت: خو ئەگهر ئەز به لگه و نیشانه کا ئاشکه را ژ ی بو ته بینم [تو دی ههر من که یه د زیندانیدا؟]. ﴿۳۱﴾ [فیرهونی] گوت: کا وئ به لگه و نیشانی یینه، ئەگهر تو ژ راستگۆیان بی [داسه حکه ینی، کا وه سایه وه کی تو دبیز ی]. ﴿۳۲﴾ قیجا [مووسایی] دارئ خو هاڤیت، و بوو ماره کی دورست و ئاشکه را. ﴿۳۳﴾ و دهستی خو ژ پاخلا خو [دهر ئیخست، سه پی بو ئامشکه هه ران دهر که فت. ﴿۳۴﴾ [فیرهونی] گوت: سه رۆک و گره گریت دۆرماندۆری خو: ب راستی ئەفه سیره بهنده کی زیده زانایه. ﴿۳۵﴾ دڤیت هه وه ب سیره بهندیسا خو ژ ئهردی هه وه [کو مسره] دهر ئیخت، قیجا کا هوین چ دیژن [ئهم چ لی بکه ین]، و چ فهرمانی دهن [دراستا ویدا]. ﴿۳۶﴾ گوتن: وی و برایی وی گیرۆکه، و کۆمکه ران بهنیره باژیران. ﴿۳۷﴾ بلا هه می سیره بهندیت زیده زانا بو ته بینن. ﴿۳۸﴾ قیجا سیره بهنده می ل وهختی دیار کری، هاتنه کۆمکرن. ﴿۳۹﴾ [وی رۆژی فیرهونی] گوت: خه لکی: له زنی بکه ن کۆم بین.

قَلَمًا تَرَى الْجَمْعَانَ قَالَ أَصْحَبُ مُوسَى إِنَّا لَمُدُّوكُنْ
قَالَ كَلَّا إِنَّ مَعِيَ رَبِّي سَيَهْدِينِ ۞ فَأَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى أَنْ
أَضْرِبْ بِعَصَاكَ الْبَحْرَ فَانْفَلَقَ فَكَانَ كُلُّ فِرْقٍ كَالطَّوْدِ الْعَظِيمِ ۞
وَأَرْزَلْنَا أَمْوَاجَ الْوَحْشِ ۞ وَأَنْجَيْنَا مُوسَى وَمَنْ مَعَهُ أَجْمَعِينَ ۞
ثُمَّ أَغْرَقْنَا الْآخَرِينَ ۞ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ
أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ۞ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهْوَ الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ۞
وَأَنْتَلِّ عَلَيْهِمْ نَبَأَ إِبْرَاهِيمَ ۞ إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا تَعْبُدُونَ ۞
قَالُوا نَعْبُدُ أَصْنَامًا فَنَنْتَظِلُ لَهَا عَصْفِينَ ۞ قَالَ هَلْ
يَسْمَعُونَكُمْ إِذْ تَدْعُونَ ۞ أَوْ يَبْصُرُونَكُمْ أَوْ يُضَرُّونَ ۞ قَالُوا
بَلْ وَجَدْنَا آبَاءَنَا كَذَلِكَ يَفْعَلُونَ ۞ قَالَ أَفَرَأَيْتُمْ مَا كُنْتُمْ
تَعْبُدُونَ ۞ أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ الْأَقْدَمُونَ ۞ فَاتَّخَذُوا لِي
إِلَازِبَ الْعَالَمِينَ ۞ الَّذِي خَلَقَنِي فَهُوَ يَهْدِينِ ۞ وَالَّذِي هُوَ
يُطْعِمُنِي وَيَسْقِينِ ۞ وَإِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ ۞ وَالَّذِي
يُؤَيِّتُنِي نَوْمًا وَيَجْعَلُنِي أَمَامَ عَظَمٍ لِي خَبِيرَتِي ۞
يَوْمَ الَّذِينَ رَبَّ هَبْ لِي حُكْمًا وَأَلْجِنِّي بِالصَّالِحِينَ ۞

﴿۶۱﴾ فَيَجَا وَهَخْتَى ههردو کۆم بۆ لَيْك ئاشكەرا
بووین، و ئیکدو دیتین، ههفالیئت موسایی گۆتن:
بئی گۆمان ئەفە گەهشتنه مه. ﴿۶۲﴾ [موسایی] گۆت:
نەخێر.. ئەو ناگەهه مه [نەترسن]، ب راستی خودایی
من یی دگەل من [ب راسته پرسیی و هاریکارییا
خۆفە]، دئی ریکەکی بۆ مه فەکەت و نیشا مه دەت.
﴿۶۳﴾ فَيَجَا مه وحی بۆ موسایی هنارت، مه گۆتی:
دارئ خۆل دهریایی بده [دارئ خۆ لیدا]، فَيَجَا دهریا
ژیکهه بوو، بوو دو فلق و ههر فلقه کائافی وهکی
چیا به کی مهزن بوو [ئبن عهباس دبیژیت: دوازه
ریکت هسک ل دویف هه ژمارا ئویجاییت ئسرائیلیان
لی فیه بوون]. ﴿۶۴﴾ و هنگی (وی ده می) مه ئەو ییت
دی [فیرعهون و لهشکهرئ وی] نژیکی وان کرن
[ههتا هه می گههشتینه دهریایی، و داینه دویف وان].
﴿۶۵﴾ و مه موسا و ئەو ییت دگەل، هه می رزگار کرن.
﴿۶۶﴾ پاشی ئەو ییت دی [ئانکو فیرعهون و ئەو ییت د
گەل وی، ئەو ییت داینه دویف وان، و دیان موسایی و
ئسرائیلیان فیه گێرن] هه می مه خه ندقاندن [و مه دهریا

لی ئینا ئیک]. ﴿۶۷﴾ ب راستی ئەفە [دچیرۆکا موسایدا، هه ژ ده سپیکێ ههتا فیرعهون و لهشکهرئ وی
د ئافیدا خه ندقین] نیشان و به لگه یه ک ئاشکەرا و گۆمانیه [ل سهر دهسته لا تداریا خودئ، و ل سهر هندئ
کو خودئ دئی خودان باوهران هه سهر ئیخت و رزگار کەت، و دئی دژمنیت وان بهر ئاتاف کەت، چەند ب
هیز بن]، و پتریا وان [مله تی موسایی] نه ژ خودان باوهران بوون. ﴿۶۸﴾ و ب راستی خودایی ته، تۆلی ژ
دژمنیت خۆ فەدکەت، و دلۆفانیی ب وه لیست خۆ دبهت. ﴿۶۹﴾ و به حسی ئیبراهیمی بۆ وان بکه. ﴿۷۰﴾ ده می
گۆتیه بابی خۆ و مله تی خۆ، ئه ری هوین چ دهر یسن؟ ﴿۷۱﴾ گۆتن: ئەم هنده ک بوتان دهر یسن، و ئەم
بهردهوامین ل سهر په رستنا وان. ﴿۷۲﴾ [ئبراهیمی] گۆت: [ئه ری ئەفیت هوین دهر یسن] وان های ژ هه وه
هه یه، وهختی هوین گازی وان دکەن؟ ﴿۷۳﴾ یان ژئ ئەو مفا و زیانه کی دگه هینه هه وه؟ ﴿۷۴﴾ [چو به رسف
بۆ نه دیتن ئینا] گۆتن: نه [نه های ژ مه هه نه، و نه چو مفا یی دگه هینه مه، و نه ژئ چو زیانی..] به لی مه دیت
باب و بایریته مه ژئ، هه ره ئەفە دکرن [بوت دهرستن، فئجا ئەم ژئ چاف ل وان دکەین]. ﴿۷۵﴾ [ئبراهیمی]
گۆت: ئه ری هه وه ههزا خۆ کرییه، کا هوین چ دهر یسن؟ ﴿۷۶﴾ هوین و باب و بایریته خۆ ییت کهفن
[دزانن هوین چ دهر یسن؟]. ﴿۷۷﴾ ب راستی ئەو هه می دژمنیت منن، ژ بلی خودانی هه می جیهانان کو
خودییه. ﴿۷۸﴾ ئەو ی ئەز داییم [ئەو خودانی هه می جیهانان]، و ئەو دئی به ری من ده ته ریکا راست
[نه بوتیت هوین دهر یسن]. ﴿۷۹﴾ و ئەو ی خوارن و فەخوارنی دده ته من [ئانکو من ب خوارن و فەخوارنا
خۆ ساخ ده یلت]. ﴿۸۰﴾ و ئەو ی گاغا ئەز نه ساخ بووم، ئەو ساخی و سلامه تی دده ته من، و من ساخ
دکەت. ﴿۸۱﴾ و ئەو ی من دمرینیت، و پاشی پشتی مرئی من ساخ دکەته فە. ﴿۸۲﴾ و ئەو ی ئەز ژئ ب هیشی،
کو گونه هیت من پۆزا قیامه تی و جزادانی ژئ بهت. ﴿۸۳﴾ خودیو تو زاین و تیگه هشتن و پیغه مبه راتیی بده
من، و تو من [د دنیا یی و ئاخره تیدا] بگه هینه مۆفیت باش و راستکار.

وَأَجْعَلِ لِي لِسَانَ صِدِّيقٍ فِي الْآخِرِينَ ۝ وَأَجْعَلْنِي مِنْ وَرَثَةِ جَنَّةِ
الْعَبِيدِ ۝ وَأَعِزَّنِي لِأَنَّهُ كَانَ مِنْ الصَّالِينَ ۝ وَلَا تُخْزِنِي يَوْمَ
يُبْعَثُونَ ۝ يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ ۝ إِلَّا مَنْ أَتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ
سَلِيمٍ ۝ وَأَرْزُقْنِي الْجَنَّةَ الْمُنْفِقِينَ ۝ وَبُرِّزْتَ الْحَجِيمِ
لِلْعَاوِينَ ۝ وَقِيلَ لَهُمْ إِنَّمَا كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ ۝ مِنْ دُونِ اللَّهِ هَلْ
يَصْرُوفُكُمْ إِنْ لَا يَنْصُرُكُمْ ۝ فَكَبَّكُمُوهَا هَرُوفًا ۝ وَجُودُ
إِبْلِيسَ أَجْمَعُونَ ۝ قَالُوا وَهُمْ فِيهَا يَخْتَصِمُونَ ۝ قَالَهُ إِنَّ كُنَّا فِي
ضَلَالٍ مُبِينٍ ۝ إِذْ نَسُواكُمْ رَبَّ الْعَالَمِينَ ۝ وَمَا أَصْلَنَا إِلَّا
الْمُجْرِمُونَ ۝ قَالْنَا لَنْ نَسْفَعَكَ ۝ وَلَا صَدِيقٌ حَمِيمٌ ۝ قَالُوا
أَنْ لَنَا كَرَّةٌ فَنَكُونُ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ۝ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ
أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ۝ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهْوَ الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ۝ كَذَّبَتْ
قَوْمُ نُوحٍ الْمُرْسَلِينَ ۝ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ نُوحٌ أَلَا تَتَّقُونَ ۝
إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ۝ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ۝ وَمَا أَسْأَلُكُمْ
عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝ فَاتَّقُوا اللَّهَ
وَأَطِيعُوا ۝ قَالُوا أَوَلَوْ نَحْنُ لَكَ وَاتَّبَعَكَ الْأَرْذَلُونَ ۝

الجزء
۳۸

﴿۸۶﴾ و توناقی من ب قهنجی و باشی بهیله د نافع و اندا،
ییت د دویف منرا دئین [کوب باشی به حسی من بکه
ههتا رۆژا قیامه تی، ئەفە د دنیایدا]. ﴿۸۵﴾ و تو من [رۆژا
قیامه تی] بکه ژ ویرسیت به حهشتا پر خیر و بهر هکەت.
﴿۸۶﴾ و گونه هیئت بابی من ژئ ببه، ب راستی ئەو ژ
رێبه رزه و گۆمراپانه. [ههلبهت ئەف دوعایه ژ ژفانه کی
بوو و بهری بزایت بابی وی باوهریی نائینیت و دئی ل
سهر گاوریی چیت]. ﴿۸۷﴾ و تو من رسوا و شه رمار
نه که، وئ رۆژا هه می خودان روح تیدا زیندی دبن، و
کۆم دبن. ﴿۸۸﴾ رۆژا کۆر و کچ و چو تشتی دی فایده ی
نه گه هینیهت مرۆفی. ﴿۸۹﴾ ژ بلی کو مرۆف ب ده کی
ساخه لم و دورست و ب باوهر به چیه دهف خودی.
﴿۹۰﴾ و به حهشت بۆ خودیناس و پاریزکاران به رهه ف
بوو، و هاته نیزیک کرن. ﴿۹۱﴾ و دۆزه ه بۆ سه رداچۆیی
و گونه هکاران پیشچاف بوو. ﴿۹۲﴾ و دئی بیژنه وان:
کانی ئەویت هه وه پهرستین؟ ﴿۹۳﴾ ته ری ئەویت هه وه
شوینا خودی پهرستین هاری هه وه ده کن [نانکو هه وه
ژ ئیزایا خودی رزگار ده کن]، یان ژئ دشین هاری

خۆ بکه ن [و ئیزایی ژ خۆ بدنه پاش]. ﴿۹۴﴾ قیجا ئەو و پهرستییت وان، ئیک ل دویف ئیکی سه روسه ر
هاقینیه تیدا [د جه نه میدا]. ﴿۹۵﴾ و هه می له شکه ری شه یانی ژئ سه روسه ر هاقینیه د جه نه میدا. ﴿۹۶﴾ گۆته
پهرستییت خۆ، و جره برا وان بوو د دۆزه هیدا. ﴿۹۷﴾ سویند ب خودی ئەم د خه له تی و گومراپییه کا ناشکه رادا
بووین. ﴿۹۸﴾ و هختی مه هوین ئینانییه ریزا خودی [و مه هوین پهرستین]. ﴿۹۹﴾ ژ گونه هکاران [سه رگا ور
و که نه نه یان، ژ شه یانیت جناوهر و مرۆفان] پیقه تر، که سی ئەم د سه ردا نه برین. ﴿۱۰۰﴾ قیجا ئەفرو مه جو
مه هدرچی نینن [وه کی خودان باوهران هه یین، ژ پیغه مبه ر و ملیاکه تان]. ﴿۱۰۱﴾ و چو هه فالیت نیزیک و خۆشتفی
ژئ نینن [کو هاریکاریا مه بکه ن، و مه ژ ئیزایا خودی رزگار بکه ن، یان هه فالینییا وان بکه یین، چونکی قیامه تی
به س موسلمان هه فالینییا ئیکدو ده کن، و ییت دی چهند خۆشتفییت ئیک بوون د دنیایدا، رۆژا قیامه تی هند دبه
نه یاریت ئیک]. ﴿۱۰۲﴾ و ئەگه ر زفرینه کا دی، مه هه بایه بۆ دنیا یی، ئەم دا بیته خودان باوهر. ﴿۱۰۳﴾ ب راستی ئەفە
[به حسکرنا پیغه مبه ران و دویا هیکا گاوران رۆژا قیامه تی] نشان و به لگه یه، به لی باراپتر ژ وان [ژ قوره یشیان]
باوهری نه ئینان. ﴿۱۰۴﴾ و ب راستی خودایی ته سه رده ستی دژمیت خۆیه، و دلۆفانه بۆ خودیناسان. ﴿۱۰۵﴾ مله تی
نوو حی ژئ، پیغه مبه ر دره وین دانان. ﴿۱۰۶﴾ و هختی برایی وان نوو حی، گۆتییه وان: ما هوین ژ خودی ناترسن؟
[هوین غه یری وی دهریسن]. ﴿۱۰۷﴾ ب راستی ئەز بۆ هه وه پیغه مبه ر که ی ئەمینم. ﴿۱۰۸﴾ قیجا ته قویا خودی
بکه ن [ب گوهدارییا وی خۆ ژ ئیزایی بدنه پاش]، و گوهی خۆ بدنه من [پهرستنا غه یری خودی به یلن].
﴿۱۰۹﴾ [ول سه ر گه هاندنا فی نامه یی، و فان شیره تان] ئەز چو کرئیان ژ هه وه ناخوام [ئەز چو ژ هه وه ناخوام،
هوین ژ بهر، گوهی خۆ نه دهنه من]، کرئیا من ل سه ر خودانی جیهانانه. ﴿۱۱۰﴾ قیجا ژ خودی ترسن، و گوهی
خۆ بدنه من. ﴿۱۱۱﴾ گۆتن: ئەم دئی چاوا باوهریی ب ته ئینن [و ب دویف ته که فین]، و ئەویت باوهری ب ته
ئینانیین و ل دویف ته هاتین، ئەون ییت بی ریز و رویمهت.

قَالَ وَمَا عَلِمَ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١١٣﴾ إِنَّ جِسَابَهُمْ إِلَىٰ رَبِّي لَأَوْشَعُونَ ﴿١١٤﴾ وَمَا أَنَا بِظَارِدِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٥﴾ إِنْ أَنَا إِلَّا أَنْزِيلُ مُمِينٌ ﴿١١٦﴾ قَالُوا لَيْنَ لَدُنْهُ يَبْدُخُ أَتَكُونُ مِنَ الْمَرْجُومِينَ ﴿١١٧﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي قَوْمِي كَذَّبُونِ ﴿١١٨﴾ فَأَفْتَحْ بَنِي وَيَسْخُورُوا فَتَعَوَّا وَنَحْيِي وَمَنْ مَعِيَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٩﴾ فَأَجْبِئْهُمْ وَمَنْ مَعَهُ فِي الْفَلَكَ الْمَسْحُورِينَ ﴿١٢٠﴾ ثُمَّ أَعْرِفْنَا بَعْدَ الْبَاقِينَ ﴿١٢١﴾ إِنْ فِي ذَلِكَ لَآيَةٌ لِّأُولِي الْأَبْصَارِ ﴿١٢٢﴾ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنُونَ ﴿١٢٣﴾ وَإِنْ رَبِّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٢٤﴾ كَذَّبَتْ عَادُ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٢٥﴾ إِذْ قَالَ لَهُمُ أَخُوهُمْ هُودٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٢٦﴾ إِنْ لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٢٧﴾ فَاقْبَلُوا إِلَهَ اللَّهِ وَأَطِيعُوا أَمْرَهُ ﴿١٢٨﴾ وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٢٩﴾ أَتَنْتَوُنَّ كُلَّ بِرْجٍ وَآيَةٍ تَعْبَثُونَ ﴿١٣٠﴾ وَتَتَّخِذُونَ مَصَانِعَ لَعَلَّكُمْ تَخْلَدُونَ ﴿١٣١﴾ وَإِذَا بَطِشْتُمْ بَطِشْتُمْ جَبَّارِينَ ﴿١٣٢﴾ فَاقْبَلُوا اللَّهَ وَاطِيعُونَ ﴿١٣٣﴾ وَأَتَقُوا اللَّهَ الَّذِي أَمَدَّكُمْ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٣٤﴾ أَمَدَّكُمْ بِأَنْعَامٍ وَبَنِينَ ﴿١٣٥﴾ وَجَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿١٣٦﴾ إِنْ إِيَّاهُ اتَّخَذْتُمْ عِزًّا ﴿١٣٧﴾ عَذَابُ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٣٨﴾ قَالُوا سَوَاءٌ عَلَيْنَا أَوَعَظْتَ أَمْ لَمْ تَكُنْ مِنَ الْوَاعِظِينَ ﴿١٣٩﴾

﴿۱۱۳﴾ [نوحی] گوئ: ما ئەز ج دزانم وان چ دکر؟ [ئانکویا فەرل دەف من نه شۆلئ وانە، کاج دکن؟ یا فەر ئەوه باوەریی بینن]. ﴿۱۱۳﴾ حسییا وان بەس یا ل دەف خودئ، ئەگەر هوین بزائن. ﴿۱۱۴﴾ و ئەز نه ئەوم یئ خودان باوەران دەریبخم [ل سەر خاترا هەو]. ﴿۱۱۵﴾ و ئەز بەس پیغەمبەر و ئاگە هدار کەرەکی پۆنکەرم. ﴿۱۱۶﴾ گۆتن ئەگەر تو [عەیدار کرنا دینی مە، و وان ئاخفتیت تو د راستا بوتیت مەدا دکە ی] بەس نه کە ی، هە ی نوح، ب راستی دئ ژ وان بی، ئەوئیت ب بەران دئینه کوشتن. ﴿۱۱۷﴾ [نوحی] گوئ: خودیوۆ ملەتئ من، ئەز درەوین دانام [و گوئی خوۆ نه دانە من، و عیناد درەودانانا مندا کرن]. ﴿۱۱۸﴾ قئجیا [خودیوۆ] تو حوکمی د نافەر امن و واندا بکە، و تو من و خودان باوەرئیت د گەل من، رزگار بکە. ﴿۱۱۹﴾ قئجیا مە ئەو و هندی دگەل، د گەمییا بارکریدا، رزگار کرن. ﴿۱۲۰﴾ باشی ئەوئیت مایی، مە د ئاقیدا خەنداقاندن. ﴿۱۲۱﴾ ب راستی ئەفە [رزگار کرنا نوحی و هندی د گەل هۆسا، و خەنداقاندنا ئەوئیت مایی] چامە و نیشانە کە، د گەل هندی ژ ی، باراپەر ژ وان باوەری نهئینان. ﴿۱۲۲﴾ ب راستی خودایی تە سەر دەستی دژ منئیت خوئیە، و دلۆفانە بوۆ خودنسان. ﴿۱۲۳﴾ [و ملەتئ] عاد ژ ی، پیغەمبەر درەوین دانان [و باوەری ب وان نهئینا، و یئ باوەریی ب پیغەمبەرەکی نهئینیت، هەر وەکی وی باوەری ب چویان نهئینایی]. ﴿۱۲۴﴾ وەختئ برایی وان هود، گۆتیە وان: ما هوین [ژ ئیزا و تۆلا] خودئ ناترسن، هوین غەیری وی دبەرئسن. ﴿۱۲۵﴾ ب راستی ئەز بوۆ هەو، پیغەمبەرەکی ئەمینم. ﴿۱۲۶﴾ قئجیا ژ [ئیزایا] خودئ بترسن، و گوئی خوۆ بدەنە من، و ب گۆتتا من بکەن. ﴿۱۲۷﴾ [و ل سەر گەهاندا قئ نامە یئ، و ئان شیرەتان] ئەز چو کرئیان ژ هەو ناخوازم [و ئەز چو ژ هەو ناخوازم، هوین گوئی خوۆ نه دەنە من]، کرئیا من بەس ل سەر خودانی هەمی جیهانانە. ﴿۱۲۸﴾ ئەفە چیه بوۆ پویچیئ و خۆمەز نکرئ، هوین ل سەر هەر جەهە کئ بلند، و ل سەرئ هەر ریکە کئ ئافاهییه کئ بلند [وەکی چیا یەکی]، ئافا دکەن؟! ﴿۱۲۹﴾ و هوین ئافاهییت زیدە موکوم و ئاسئ بوۆ خوۆ ئافا دکەن، ب ئیەتا هندی، هوین هەر وەرە دئ مینن و نامرن. ﴿۱۳۰﴾ و گافا هەو ئەیک گرت و کەفە لەپئ هەو [بوۆ تۆلقە کرن و جزادانی]، هەو ب دورندەمی و دژواری ئیشاند و ئیزادا. ﴿۱۳۱﴾ قئجیا ژ خودئ بترسن، و گوئی خوۆ بدەنە من. ﴿۱۳۲﴾ و ژ وی بترسن و پارێزکاریا وی بکەن، ئەوئ ئەف کەرەمە د گەل هەو کری، یا هوین دزانن. ﴿۱۳۳﴾ ئەوئ تەر ش و کەوال و زارۆک دایینە هەو. ﴿۱۳۴﴾ و ئەوئ جنیک و کانئ ژ دایینە هەو. ﴿۱۳۵﴾ ب راستی ترسان ل سەر هەو، ترسان ئیزایا رۆژەکا گرانە [ئەگەر هوین د قئ گاوری و نه گۆ هداریا خۆدا بمینن]. ﴿۱۳۶﴾ ئەوان [هۆسا بەرسفا هود دا]، گۆتن: تو شیرەتان ل مە بکە یان نه کە ی، ل دەف مە ئیکە [ئەم پویتە ب ئاخفتن و شیرەتئ تە ناکە ی، و دبەر ئەف ئەم ل سەر ئەم ناهیلین، و ب دویف تە ناکە فین].

إِنَّ هَذَا إِلَّا خُلُقُ الْأَوَّلِينَ ۝ وَمَا نَحْنُ بِمُعَذِّبِينَ ۝ فَكَذَّبُوهُ
 فَأَهْلَكْنَاهُمْ ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ۝
 وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۝ كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِطُرُفَيْ
 قَال لَّهُمْ أَخُوهُمْ صَلِّحْ ۝ لَا تَتَّقُونَ ۝ إِلَىٰ لَكُم رُسُلٌ آمِينَ ۝
 فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ۝ وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ
 إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝ أَتُتْرَكُونَ ۝ مَا هُمْ إِلَّا أَعْيُنٌ
 فِي جَنَّتٍ وَعَيْنُونَ ۝ وَزُرُوعٌ وَنَحْلٌ طَلَعَهَا هَظِيمٌ ۝
 وَتَنْجُونَ مِنَ الْجِبَالِ الَّتِي هِيَ ۝ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ۝
 وَلَا تُطِيعُوا أَمْرَ الْمُسْرِفِينَ ۝ الَّذِينَ يَفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ
 وَلَا يُصْلِحُونَ ۝ قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مِنَ الْمُسَحَّرِينَ ۝ مَا أَنْتَ
 إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا فَأْتِ بِآيَةٍ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ۝ قَالَ
 هَذِهِ نَاقَةُ اللَّهِ لَا يَمَسُّهَا فِئْجَاءٌ مِّنْكُمْ وَلَا يَمْسُوهَا
 بِسُوءٍ ۚ فَاخْذُوا عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ۝ فَعَقَرُوهَا فَاصْبَحُوا
 تَذِمِينَ ۝ فَآخَذَهُمُ الْعَذَابُ ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ
 أَكْثَرَهُمْ مُّؤْمِنِينَ ۝ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۝

﴿۱۳۷﴾ و ئەفا ئەم ل سەر، دینی باب و باپیری
 مەیه. ﴿۱۳۸﴾ و ئەم نائینە ئیزادان [ئانکو قیامەت
 نینە]. ﴿۱۳۹﴾ و وان [هوءو] درهوین دانا [و باوهری
 پی نەئینا]، ئینا مە زی ئەو فەبراندن، ب راستی
 ئەفە [فەبراندن و هیلاکەرنا وان] چامە و نیشانەکە،
 د گەل هندی زی، باراپتر ژ وان باوهری نەئینان.
 ﴿۱۴۰﴾ ب راستی خودایی تە، سەر دەستی دژمیت
 خۆیە، و دلۆفانە بۆ خودیناسان. ﴿۱۴۱﴾ ملەتی
 (سەموود) زی، پیغەمبەر درهوین دانان. ﴿۱۴۲﴾ وەختی
 برایی وان (صالح) پیغەمبەر، گۆتیە وان: ما هوین
 ژ خودی ناترسن [هوین غیری وی دپەریسن]؟
 ﴿۱۴۳﴾ ب راستی ئەز بۆ هەو پیغەمبەرکی ئەمینم.
 ﴿۱۴۴﴾ فێجا ژ خودی بترسن، و گوھی خۆ بدەنە من.
 ﴿۱۴۵﴾ و ئەز [ل سەر گەهاندا فەرمائیت خودی و فان
 شیرەتان] چو کرییان ژ هەو ناخوازم [گوهداریا من
 ل هەو یا گران بیت، و ژ بەر هندی، هوین گوھی
 خۆ نەدەنە من]، کرییا من بەس یال سەر خودانی
 هەمی جیهانان. ﴿۱۴۶﴾ ئەری هوین ل وی هزرینە،

هوسا ئیمن بئینە دقان خیر و خۆشیاندا [و خودی هەو ئیزانەدەت، ل سەر گاوریا هوین دکەن]؟!
 ﴿۱۴۷﴾ [بئینە] د نائف فان جنیک و کانیاندا؟. ﴿۱۴۸﴾ و [بئینە] د نائف چاندنی و دارقەسپیت فئقی
 گەشتیدا؟. ﴿۱۴۹﴾ و هوین [ب هۆستایی] خانییت بەرفرەد چیایاندا دکۆلن. ﴿۱۵۰﴾ فێجا ژ خودی
 بترسن، و گوھی خۆ بدەنە من. ﴿۱۵۱﴾ و گوھی خۆ نەدەنە زیدە خراب و موشرک و کەنکەنەیان.
 ﴿۱۵۲﴾ ئەو پیت خراییی د ئەردیدا دکەن، و باشیی ناکەن [مەخسەد پی ئەو نەه کەسە بوون ییت خۆ کرینە
 قولپەک، و ب کوشتنا حیشری رابوویین]. ﴿۱۵۳﴾ گۆتن: ب راستی تو ژ وانی بیت زیدە سحر لی هاتیە
 کرن [و سحری چو ئەقل بۆ نەهیلایی، فێجا تو هزر دکە، بویچی هەقیە، و هەقیای ئەم ل سەر بویچیە].
 ﴿۱۵۴﴾ و تو زی مروقەکی وەکی مە.. و ئەگەر راستە تو پیغەمبەری کا بەلگە و نیشانەکی بۆ مە بینە.
 ﴿۱۵۵﴾ [صالح پیغەمبەر] گۆتە [وان]: ئەفە حیشرەکە [بەلگە و نیشانە بۆ هەو، هەروەکی هەو خواستی]،
 رۆژەکی ئاف بۆ هەو یە، و رۆژەکی زی بۆ حیشریە. ﴿۱۵۶﴾ و [هشیار بن] دەستی خۆب خرابی نەکەنی،
 ئەگەر دی ئیزایە کامەزن هەو گریت. ﴿۱۵۷﴾ فێجا وان حیشر کوشت و [وەختی نیشان و دەستپیکت ئیزایا
 خودی دیتن] پەشپان بوون. ﴿۱۵۸﴾ فێجا ئیزایی ئەو هنگافتن [بزفرە ئایەتیت] (٦٤-٦٨) ژ سۆرەتا هوءو،
 و ب راستی ئەفە [حیشرتا صالح پیغەمبەر و ئیزادانا ملەتی وی] چامە و نیشانەکە، د گەل هندی زی باراپتر
 ژ وان باوهری نەئینان. ﴿۱۵۹﴾ و ب راستی خودایی تە، سەر دەستی دژمیت خۆیە، و دلۆفانە بۆ خودیناسان.

كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ الْمُرْسَلِينَ ۖ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ لُوطُ أَلَا تَتَّقُونَ ۚ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ۖ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا أَمْرًا ۚ وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ ۚ أَتَأْتُونَ الذَّكَرَانَ مِنَ الْعَالَمِينَ ۚ وَتَذَرُونَ مَآخِلَ لَكُمْ رُبُّكُمْ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ عَادُونَ ۚ قَالُوا لَنْ نَمْنَعَكَ لُوطُ لَتَكُونَ مِنَ الْمُخْرَجِينَ ۚ قَالَ إِنِّي لَمَعْمِكُمْ مِنَ الْقَالِينَ ۚ رَبِّ بَحْنِي وَأَهْلِي مِمَّا يَمْعَلُونَ ۚ فَتَجَنَّبْنَاهُ وَأَهْلَهُ أَجْمَعِينَ ۚ إِلَّا جُورًا فِي الْآخِرِينَ ۚ ثُمَّ دَمَرْنَا الْآخِرِينَ ۚ وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا قِسَاءً مَطَرُ الْمُنْذَرِينَ ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ۚ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۚ كَذَّبَ أَصْحَابُ لَيْكَةِ الْمُرْسَلِينَ ۚ إِذْ قَالَ لَهُمْ شُعَيْبٌ أَلَا تَتَّقُونَ ۚ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ۖ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا أَمْرًا ۚ وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ ۚ وَأَوْفُوا بِعَهْدِكُمْ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُخْسِرِينَ ۚ وَزُورُوا بِالْقِسْطِ أَيْدِي الْمُسْتَقِيمِ ۚ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَعْتُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ۚ

الجزء الثامن

﴿۱۶۰﴾ مله تی (لووط) پیغمبر ری، پیغمبر دره وین دانان [و نه وی پیغمبره کی دره وین دانیت، یی وهیه هه چکو هه می دره وین دانایین]. ﴿۱۶۱﴾ وهختی برایی وان (لووط) پیغمبر، گوتیه وان: ما هوین ژ [ئیرا] خودی نارسن؟ ﴿۱۶۲﴾ ب راستی نهز بۆ هه وه پیغمبره کی نه مینم. ﴿۱۶۳﴾ قیجا ژ خودی بترسن، و گوهی خو بدنه من، و ب گوتنا من بکن. ﴿۱۶۴﴾ و نهز چو کریان [به رانه ر گه هاندنا نه مریت خودی و باوه ری ئینا هه وه] ژ هه وه ناخو ازم [دا هوین باوه ریی نه ئین و ل هه وه یا گران بیت]، کریا من بهس یال سهر خودانی هه می جهانان. ﴿۱۶۵﴾ نه ری چاوا ژ خه لکی هه می، هوین تالوقی زه لمان دب؟! ﴿۱۶۶﴾ و هه فسه ریت خودی بۆ هه وه دورستکرین، و ژ بهر هه وه دایین دهیلن، ب راستی هوین مله ته کی زیده سه ردا چویینه. ﴿۱۶۷﴾ گوتن: هه ی (لووط)، نه گهر تو فی نه هیل و ژیفه نه بی، نه م دئ ته ژ ناف خو ده رتخین. ﴿۱۶۸﴾ [(لووط) پیغمبر] گوت: ب راستی که رییت من گه له ک ژ

کاری هه وه یی کریت فه دب. ﴿۱۶۹﴾ خودیوق، تو من و مالا من، ژ کاری نهو دکهن، رزگار بکه [مه د ئاگری و اندا نه سوژه]. ﴿۱۷۰﴾ قیجا [وهختی هاتا ئیزایا مه هاتی] مه نهو و مالا وی، هه می رزگار کرن. ﴿۱۷۱﴾ پیره نه ک تی نه بیت [کوژنا (لووط) پیغمبر ب خو بوو] ژ وان بوو، نه ویت مایینه د ناف ئیز اییدا. ﴿۱۷۲﴾ و بشکا مایی ری، مه د هیلاک برن. ﴿۱۷۳﴾ و مه بارانه ک ب سهر و اندا ئینا [بارانه کا ئتیکه، به ریت سوئی و هشلک ب سهر و اندا باراندن]، قیجا پیسه باران بوو، بارانا وی مله تی ژ لایی پیغمبره ری و انقه، هاتیه ترساندن و هشیار کرن [به لی د گهل هندی ری، ل خو نه زفرین]. ﴿۱۷۴﴾ ب راستی نه فه [چیرۆکا (لووط) پیغمبر، و رزگار کرنا وی و ئیزادانا مله تی وی] چامه و نیشانه که، د گهل هندی ری باراپتر ژ وان باوه ری نه ئینان. ﴿۱۷۵﴾ و ب راستی خودایی ته سه ردهستی دژمنیت خویه، و دلۆفانه بۆ بنده بییت خو. ﴿۱۷۶﴾ ب راستی خه لکی جهی تیر دار، و دار لی تیکرا [مه خسه د پی خه لکی مه دیه ئیه، مله تی شوعه یب پیغمبره]، پیغمبر دره وین دانان. ﴿۱۷۷﴾ وهختی شوعه یی گوتیه وان: ما هوین ژ [ئیزا] خودی نارسن؟. ﴿۱۷۸﴾ ب راستی نهز بۆ هه وه پیغمبره کی نه مینم. ﴿۱۷۹﴾ قیجا ژ خودی بترسن، و گوهی خو بدنه من، و ب گوتنا من بکن. ﴿۱۸۰﴾ و نهز چو کریان [به رانه ر گه هاندنا فه رمایت خودی، و موسلمانو نا هه وه] ژ هه وه ناخو ازم [دا گوهداریا من ل هه وه یا گران بیت، و هوین گوهی خو نه ده نه من]، کریا من بهس یال سهر خودانی هه می جهانان. ﴿۱۸۱﴾ ب دورستی پیقانی بکن، و نه نه ژ وان بییت پیقانی کیم دکهن [دزیی پیقانیدا نه کهن]. ﴿۱۸۲﴾ و ب ته رازویا راست و دورست بکیشن. ﴿۱۸۳﴾ و تشتیت خه لکی [دکیشان و پیقانیدا] کیم نه کهن، و خرابییی د نه ریددا نه کهن و به ردوام و ل سهر ییت به رده وام بن.

وَأَنفَعُوا الَّذِي خَلَقَهُمُ وَالْجِبَالَةَ الْأَوَّلِينَ ﴿١٨٤﴾ قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مِنَ الْمُسَحَّرِينَ ﴿١٨٥﴾ وَمَا أَنْتَ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا وَإِنْ نَظُنُّكَ لَكِنَ الْكَذَّابِينَ ﴿١٨٦﴾ فَأَسْقِطْ عَلَيْنَا كِسْفًا مِّنَ السَّمَاءِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿١٨٧﴾ قَالَ رَبِّيَ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٨٨﴾ فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمْ عَذَابُ يَوْمِ الظَّلَّةِ إِنَّهُ كَانَ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٨٩﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿١٩٠﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٩١﴾ وَإِنَّهُ لَنَزَّلُ رِيبَ الْعَالَمِينَ ﴿١٩٢﴾ نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ ﴿١٩٣﴾ عَلَى قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنذِرِينَ ﴿١٩٤﴾ بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُّبِينٍ ﴿١٩٥﴾ وَإِنَّهُ لَنُزِّلُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٩٦﴾ أَوَّلَ بَكْرَةٍ لَهُمْ آيَةٌ أَنْ يَعْلَمَهُ عُلَمَاءُ بَنِي إِسْرَءِيلَ ﴿١٩٧﴾ وَلَوْ نَزَّلْنَاهُ عَلَى بَعْضِ الْأَعْجَمِينَ ﴿١٩٨﴾ فَقَرَأَهُ عَلَيْهِمْ مَا كَانُوا بِهِ مُّؤْمِنِينَ ﴿١٩٩﴾ كَذَلِكَ سَلَكْنَاهُ فِي قُلُوبِ الْمُجْرِمِينَ ﴿٢٠٠﴾ لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ حَتَّى يَرَوُا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿٢٠١﴾ فَيَأْتِيَهُمْ بَغْةٌ وَهُمْ لَا يُنتَعِرُونَ ﴿٢٠٢﴾ قَسُوا قُلُوبَهُمْ هَلْ تَحْسَبُ مِنْظُرُونَ ﴿٢٠٣﴾ أَفَعَدَّابْنَاءُ نَّاسٍ قُلُوبًا أَفَرَّتْ مِنْ قَبْلِهِمْ سَمِعْنَا لَمْ نَجْعَلْ لَّهُمْ مَقَاكِلَ يُؤْخَذُونَ ﴿٢٠٤﴾

﴿١٨٤﴾ و هوين [گهل مله تی من] ژ وی بترسن،
 نه وی هوين و مله تیت به ری، دایین. ﴿١٨٥﴾ گوتن:
 ب راستی تو ژ وانی یی زیده سحر لی هاتیه کرن
 [و چو نازل دهف نه مایی]. ﴿١٨٦﴾ تو زی ههر
 مرو فیه کی وه کی مهیی [و تو نه پیغه مبه ری، چونکی
 تو مرو فی]، [ب هزرا وان مرو ف نابه پیغه مبه ر، و
 پیغه مبه ر دقت ژ ملیکا ه تان بن]، و ژ هزرا دره وینان
 پیغه تر، هم ژ ته ناکه یین. ﴿١٨٧﴾ فیجا کا چهند کهر
 و پرته کان ژ تهسانی ب سهر مه دا بینه، نه گهر تو
 راست دبیژی [کو تو پیغه مبه ری]. ﴿١٨٨﴾ [شوعه یب
 پیغه مبه ر] گوت: خودایی من چیر ناگه ه داری کار
 و کریاریت هه وهیه [نه گهر هوين هیژی وی وئ یزیایی
 بن یا هه وه خواستی، دئ هه وه پی یزاده ت، و
 نه گهر هوين هیژیایی یزایه کا دی بن، نه ویال دهف
 خودی، وی چاوا بقیت دئ و هسا هه وه یزاده ت].
 ﴿١٨٩﴾ فیجا وان شوعه یب دره وین دانا، ئینا یزایا رؤژا
 عه وری نه و هنگافتن [چهند رؤژه کان خودی گهرم ب
 سهر واندانئا، ژ مالیت خو دهر کفتن و به ری خو دانه

دهشتی، خودی عه وره ک ب سهر واندانئا، سیهر ل وان کر، فیجا هه مییان خو دابن، ئینا خودی ناگر
 ب سهر واندانئا باراند، و هه می سوتن]، ب راستی نه وی یزایه، یزایا رؤژه کا گران بوو. ﴿١٩٠﴾ ب راستی نه فیه
 یزادانا مله تی شوعه یب پیغه مبه ر ب فی ناوایی [چامه و نیشانه که، د گهل هندئ ری بارپر ژ وان باوهری
 نه ئینان. ﴿١٩١﴾ و ب راستی خودایی ته سهر دهستی دژ منیت خو یه، و دلوفانه بو خودیناسان. ﴿١٩٢﴾ ب راستی
 نه ف قورئانه، خودانی هه می جهانان، یا ئیناییه خواری. ﴿١٩٣﴾ جبریلی یا ئیناییه خواری. ﴿١٩٤﴾ ئینا سهر
 دلی ته، دا بییه پیغه مبه ر [وه کی پیغه مبه ریت به ری خو]، و ژ ناگه ه دارکهران بی. ﴿١٩٥﴾ ب زمانی عه ره بی،
 یی رؤن و ناشکهر [مه ئینا خواری]. ﴿١٩٦﴾ و ب راستی مزگینی و سالو خه تیت فی قورئانی، بیت د کتیبیت
 دی بیت ته ساندانئا هاتین [کو یا راسته، و ژ دهف خودییه، و بو موحه مه دی دئ ئیته خواری]. ﴿١٩٧﴾ نه ری
 ما نه فیه نه نیشان و به لگه یه، بو وان [بو خه لکی مه که هی] زاناییت ئسرائیلیان [بیت جو هییان، وه کی
 عه بدولایی کورئ سله می]، شاده ییی بو قورئانی بدن [کو یا ژ دهف خودی هاتی]. ﴿١٩٨﴾ و نه گهر
 نه ف قورئانه مه ل سهر هنده ک بیانیان [نه عه ره بان] ئینابایه خواری. ﴿١٩٩﴾ و [ب دورستی و ره وانبیژییا
 قورئانیته] فان بیانیان نه ف قورئانه بو وان خواندبایه، وان ههر باوهری پی نه دئینا. ﴿٢٠٠﴾ هوسا مه [باوهری
 نه ئینان ب قورئانی، یان شیرک و گاوری] یا کرییه د دلئت گونه هکاراندا. ﴿٢٠١﴾ نهو [گاور] هه تا یزایا
 ب ژان و دژوار نه بینن، باوهری پی (ب قورئانی) نائین [به لی وئ رؤژی باوهری فایده ی وان ناکه ت].
 ﴿٢٠٢﴾ و نهو یز ژ نشکه کتیه، دئ بو وان تیت، و وان های ژ خو نه. ﴿٢٠٣﴾ [فیجا وه ختی یزایی ب چاقیت
 خو دینن] دئ بیژن: نه ری هم نائینه گیر و کرن، و دهر فته بو مه نائیته دان [دا هم باوهری بی بینن]؟!
 ﴿٢٠٤﴾ نه ری نهو چاوا له زلی هانتا یزایا مه دکهن؟! ﴿٢٠٥﴾ کا بیژه من نه گهر مه نهو - ب سالان - ب
 خوشی ئیخستن. ﴿٢٠٦﴾ پاشی نهو یزایا په یان پی هاتیه دان، ب سهری وان هات.

مَا أَغْنَىٰ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يُمَتَّعُونَ ﴿٢٠٧﴾ وَمَا أَهْلَكَنَا مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا لَهَا مُنْذِرُونَ ﴿٢٠٨﴾ ذِكْرَىٰ وَمَا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٢٠٩﴾ وَمَا تَزَلَّكَ بِهِ الشَّيَاطِينُ ﴿٢١٠﴾ وَمَا يَنْبَغِي لَهُمْ وَمَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٢١١﴾ إِنَّهُمْ عَنِ السَّمْعِ لَمَعُزُونَ ﴿٢١٢﴾ فَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَتَكُونَ مِنَ الْمُعَذِّبِينَ ﴿٢١٣﴾ وَأَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ ﴿٢١٤﴾ وَخَفِضْ جَنَاحَكَ لِمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢١٥﴾ فَإِنْ عَصَوْكَ فَقُلْ إِنَّي بِرَبِّي لَمُتَّعِمُونَ ﴿٢١٦﴾ وَتَوَكَّلْ عَلَى الْعَرْشِ الرَّحِيمِ ﴿٢١٧﴾ الَّذِي يَرِنُكَ مِنْ تَحْتِهَا نَفُوءٌ ﴿٢١٨﴾ وَقَلْبُكَ فِي السَّجْدِينَ ﴿٢١٩﴾ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٢٢٠﴾ هَلْ أُنَبِّئُكُمْ عَلَىٰ مَن تَنَزَّلُ الشَّيَاطِينُ ﴿٢٢١﴾ تَنَزَّلُ عَلَىٰ كُلِّ أَفَّاكٍ أَثِيمٍ ﴿٢٢٢﴾ يَقُولُ السَّمْعُ وَأَكْتَرُ بِهِ كِدَبُونَ ﴿٢٢٣﴾ وَالشُّعْرَاءُ يَتَّبِعُهُمُ الْغَاوُونَ ﴿٢٢٤﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّهُمْ فِي كُلِّ وَادٍ يَهِيمُونَ ﴿٢٢٥﴾ وَأَنَّهُمْ يَقُولُونَ مَا لَا يَفْعَلُونَ ﴿٢٢٦﴾ إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَذَكَرُوا اللَّهَ كَثِيرًا وَانْتَصَرُوا مِنْ بَعْدِ مَا ظَلَمُوا وَسِعَعُوا الَّذِينَ ظَلَمُوا أَيَّ مُنْقَلَبٍ يَنْقَلِبُونَ ﴿٢٢٧﴾

﴿۲۰۷﴾ هنگی دئی چ فابدهی وان کهن، ئەو خو شییئت وان [ب سالان] برین؟ ﴿۲۰۸﴾ و مه چو گوند د هیلاک نه برینه، ئە گهر [بهری هنگی] مه ئەو ناگه هدار نه کرین [و پیغه مبهه بۆ وان نه هتار تبن، و ژ فئی پوژئی نه ترساندن]. ﴿۲۰۹﴾ دا [هیلاک برنا وان] بیته چامه و دهرس [دا که سئی دی چاف ل وان نه کهت]، و ئەم [د ئیزادانا واندا] نه یئت سته مکار بووین. ﴿۲۱۰﴾ شهیتانان ئەف قورئانه نه ئیناییه خوارئی [وه کی گاور دیتژن، ئەف قورئانه وه کی وان ئاخفتنانه ئەو یئت شهیتان بۆ خیفزانکان دئینن]. ﴿۲۱۱﴾ و بۆ وان ناییت و نه دورسته، و نه شین زئی [فئی قورئانی بینن]. ﴿۲۱۲﴾ ب راستی ئەو [شهیتان] ژ بهیستئی [یا قورئانی یان یا ملیاکه تان] د دویر ئیخستینه [ب ریکا ملیاکهت و ستیران]. ﴿۲۱۳﴾ چو په رستیان د گهل خودئی نه په رتسه [و بۆ نه که هه فیشک]، ئە گهر دئی بییه ژ وان ییئت ب بهر ئیازیی دکهفن [ئانکو هه ی موحه مه د، توژ خوشفیتترین بهنده ییئت منی، به لئی د گهل هندئی زئی، ئە گهر تو په رستییه کی دئی ژ بلی من به رتسی، دئی ته ئیزادهم]. ﴿۲۱۴﴾ و [ل پیتسیی و ب ئاشکه رای] مرووف و لیزمیئت خو ییئت نیزیك، ناگه هدار بکه. ﴿۲۱۵﴾ یی نهرم و قه درگر به، بۆ وان خودان باوه ریت ب دویف ته هاتین. ﴿۲۱۶﴾ و ئە گهر وان گوهی خو نه دا ته، بیژه: ب راستی ئەز یی به ریمه ژ وئی یا هوین دکهن. ﴿۲۱۷﴾ و پشتا خو، ب خودایئی خودان هیز و دلوفان، گهرم بکه و گری بده. ﴿۲۱۸﴾ ئەوئی ته دبینیت، ده می تو ب تنی رادییه نفیژئی. ﴿۲۱۹﴾ و ته دبینیت، وه ختی تو د گهل نفیژکه ران رادیی و دروینی. ﴿۲۲۰﴾ ب راستی هه ره ئەوه یی گوهدیر و زیده زانا. ﴿۲۲۱﴾ ئەرئی ئەز بیژمه هه وه، کا شهیتان ب سه رکندا دئینه خوار. ﴿۲۲۲﴾ ئەو ب سه ره هه زیده دره وینه کی زیده گونه هکاردا [وه کی خیفزانکان] دئینه خوار. ﴿۲۲۳﴾ ئەو [مه خسه د شهیتان] گو هه چنییی دکهن [گوهی خو دده نه بانئ بلند، دا تشئی گولی دبن بدزن، و بۆ هه فالیت خو ییئت خیفزانک بیتژن، و ئەو سه د دره وان تیکه لی وئی دکهن، یا شهیتان بۆ وان دبیتژیت] و باراپتر ژ وان دره وین و دره وکهن. ﴿۲۲۴﴾ و هوزانقان [ییئت نه موسلمان، و ییئت گاور] مروفتت سه ردا چوئی، ب دویف وان دکهفن [و گوهی خو دده نه وان]. ﴿۲۲۵﴾ ما تو نابینی ئەو ده می ریک و هونه ریت دره ویدا، ل دویف سه ری خو دچن [جار دهافیزنه فی، و جار یی دی، جار فئی بی به ختی، جار یا دی، دکهن]. ﴿۲۲۶﴾ و ب راستی ئەو وئی دبیتژن، یا ناکهن. ﴿۲۲۷﴾ ژ بلی وان ئەو یئت باوه ری ئینایین و کار و کریاریت راست و باش کرین، و گه له ک زکری خودئی کرین و خو ب سه ر ئیخستین، پشتی سته م ل وان هاتییه کرن [ئانکو هافیتییه وان گاوران ئەو یئت هافیتییه موسلمانان، و ئەو یئت سته م کرین، دئی زانن کا ئەو دئی بۆ چ دویمه هیك زفپن].

سُورَةُ نَهْلٍ

ل مەكەهێ هاتییە خواری (۹۳) ئایەتە

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ هۆسا دێتتە خواندن: (طا، سین)، و ئەف رەنگە تییە نیشانن ل سەر ئیعجازا قورئانی. ئەفە ئایەتیت قورئانی و کتێبا رۆنکەرن. ﴿۲﴾ راستەربیتی و مزگینیە بۆ خودان باوەران. ﴿۳﴾ ئەوێت بەر دەوام و ب رەنگی پێدشی نغیژان دکەن، و زە کاتی دەن، و باوەریە کابی گۆمان، باوەریی ب ئاخەرتی دینن. ﴿۴﴾ ب راستی ئەفیت باوەریی ب ئاخەرتی نەینن، مە کار و کاریاریت وان ییت ل بەر وان شرینکری، و د چافیت واندا ییت جوانکری، و هەر دێ د خرابیی خۆدا زفیرن [ئانکو چوجا ژێ دەرناکەفن]. ﴿۵﴾ ئەفە ئەون ئەوێت بۆ وان [د دنیاوی و ئاخەرتیدا]، دژوارترین ئیزا هەیی، و ئەو د ئاخەرتیدا ژ هەمیان خوسارە ترن. ﴿۶﴾ و ب سویند تو قورئانی، ژ دەف خودایی

کاربەجە و زیدە زانا، وەر دگری. ﴿۷﴾ [بیژە وان] وەختی موسایی گۆتییە هەفسەرا خو، ئەزی ژ دویرە ئاگرەکی دینن، [خۆ ل فیری بگرن] ئەز دێ بۆ هەوێ ناخشتەکی [ل سەر ریکی ئینن، کو ئەم ب ریکا خو بکەفین]، یان ژ دێ بۆ هەوێ بزوێکی ژ ئینن، دا [ئاگرەکی بۆ خو هەلکەین] هوین خو پێ گەرم بکەن. ﴿۸﴾ فینجا وەختی موسا گەهشتییە دەف ئاگری، هاتە گازیکرن: ئەف ل دەف ئاگری [کو موسایە] و ییت ل دۆر ئاگری [کو ملیاکەتن] پیرۆزبون [پر خیز و بەرە کەت بوون]، و پاک و پاقری ژ هەمی کێمسیان، بۆ خودانی هەمی جیهانان بیت. ﴿۹﴾ هەی موسا ب راستی [ئەوێ گازی تە دکەت، و د گەل تە دئاخفت] ئەزم، خودایی سەر دەست و کاربەجە. ﴿۱۰﴾ و داری خو باقیژە، فینجا وەختی موسایی داری خو دیتی، ب لەز وەکی تیرەمارەکی خو دهاقیژیت و دچیت [ژ ترساندا]، رەفی و ل پشت خو نەزفیری، [مە گۆتی] هەی موسا، نە ترسە، ب راستی پیغەمبەر ل دەف من ناترسن. ﴿۱۱﴾ بەلی ئەوێ سەتم کری [ژ مروفان، ئەوێت نە پیغەمبەر] ئەو [ژ بەر گونە هیت خو دترسیت] پاشی توبە بکەت، شوینا خرابیی قەنجیی بکەت، ب راستی ئەز گونە هژبەر و دلۆفانم [ئەفە مزگینیە بۆ مروفان، هەر کەسی پشتی گونە هێ توبە بکەت، خودی دێ توبەیا وی وەر گریت]. ﴿۱۲﴾ و دەستی خو بکە د پاخلا خودا، دەستی تە بی تیش و برسقی دێ دەرکەفیت، و ب فان نەه موعجیزەیان هەرە دەف فیرعەونی و ملەتی وی، ب راستی ئەو ملەتەکی ژ ریکا راست دەرکەفتینە. ﴿۱۳﴾ فینجا پشتی موسا ب موعجیزە ییت مە، ییت رۆن و ئاشکەرافە، هاتییە دەف وان، گۆتن: ئەفە سیرە بەندیە کا ئاشکەرافە.

سُورَةُ النَّمْلِ

بسم الله الرحمن الرحيم

طَسَّ تِلْكَ آيَاتُ الْقُرْآنِ وَكِتَابٍ مُبِينٍ ﴿١﴾ هَذِي وَبُشْرَى الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢﴾ الَّذِينَ يَقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ﴿٣﴾ إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ زَيَّنَّا لَهُمْ أَعْمَالَهُمْ فَهُمْ يَعْمَهُونَ ﴿٤﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ لَهُمْ سُوءُ الْعَذَابِ وَهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمْ الْأَخْسَرُونَ ﴿٥﴾ وَإِنَّكَ لَتَلْقَى الْقُرْآنَ مِنْ لَدُنْ حَكِيمٍ عَلِيمٍ ﴿٦﴾ إِذْ قَالَ مُوسَى لِأَهْلِي عِثْرِي إِنَّا نَسْتَأْذِنُكَ نَارَاسْتَأْذِنُكَ وَمِنْهَا خَبِرَ آدَمُ أَنْتَ كَرِشِهَابٍ قَبِيلٍ لَعَلَّكُمْ تُصْلَوْنَ ﴿٧﴾ فَلَمَّا جَاءَهُ لَوْلَى أَنْ يُؤْرَكَ مِنْ فِي النَّارِ وَمِنْ حَوْلَهَا وَسَخَّرَ اللَّهُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٨﴾ يَمْوَسِي إِنَّهُ أَنَا اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٩﴾ وَأَلْيَ عَصَاكَ فَلَمَّا رَآهَا تَهْتَزُّ كَأَنَّهَا جَانٌّ وَلَّى مُدْبِرًا وَلَّى وَعْقَبٌ ﴿١٠﴾ يَمْوَسِي لَا تَخَفْ إِنِّي لَا يَخَافُ لَدُنِيَ الْمُرْسَلُونَ ﴿١١﴾ إِلَّا مَنْ ظَلَمَ ثُمَّ بَدَّلْ حِسًّا بَعْدَ سُوءٍ فَإِنِّي غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٢﴾ وَأَدْخِلْ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ تَخْرُجْ بَيْضًا مِمَّنْ غَيْرِ سُوءٍ فَيَسْمَعْ آيَاتِي إِلَى رُجُوعٍ وَقَوْمِيَّةً إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ ﴿١٣﴾ فَلَمَّا جَاءَهُمْ آيَاتُنَا مُبْصِرَةً قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُبِينٌ ﴿١٤﴾

وَجَدُوا بِهَا وَاسْتَفْتَيْنَاهَا أَنْفُسُهُمْ ظُلْمًا وَعُلُوًّا فَانْظُرْ كَيْفَ
كَانَ عَقِبُهُ الْمُفْسِدِينَ ﴿١١﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ عِلْمًا
وَقَالَ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي فَضَّلَنَا عَلَى كَثِيرٍ مِّنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٢﴾
وَوَرِثَ سُلَيْمَانُ دَاوُدَ وَقَالَ يَأَيُّهَا النَّاسُ عُلِمْنَا مَقَاطِعَ
الطَّيْرِ وَأَوْفَيْنَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْفَضْلُ الْمُبِينُ ﴿١٣﴾
وَخَيْرَ لِّسُلَيْمَانَ جُنُودُهُ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ وَالطَّيْرِ فَهُمْ
يُؤْتُونَ ﴿١٤﴾ حَتَّى إِذَا أَوَّلَوْا عَلَىٰ وَادِ النَّمْلِ قَالَتْ نَمْلَةٌ يَأَيُّهَا
النَّمْلُ ادْخُلُوا مَسْكِنَكُمْ لَا يَحْطِمَنَّكُمْ سُلَيْمَانُ وَجُنُودُهُ وَهُمْ
لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٥﴾ فَبَسَمَ صَاحِبُكُمْ قَوْلَهَا وَقَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي
أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ
صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَذِّنْ لِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ ﴿١٦﴾
وَتَقَفَّ الطَّيْرُ فَقَالَ مَا لِيَ لَا أَرَىٰ الْهَيْدَةَ أَمْ كَانَ
مِنَ الْغَائِبِينَ ﴿١٧﴾ أَلَعَدِيتَهُ عَدَايَا شَدِيدًا أَوْ لَأَذْبَحَنَّهُ
أَوْ لِيَأْتِيَنِي بِسُلْطَانٍ مُّبِينٍ ﴿١٨﴾ فَمَكَتْ عِزُّ بَعِيدٍ فَقَالَ
أَحْطُتُ بِمَا لَمْ تُحِطْ بِهِ وَجِئْتُكَ مِنْ سَبَإٍ بِنَبَإٍ يَقِينٍ ﴿١٩﴾

﴿١٤﴾ و هر چه نده ژ دل دزاین [ئهفه موعجیزه نه ژ دهف خودی، و نه سحره]، بهلی ژ ستم و مه زانی دره و دانان و باوهری پی نه نینان، قیجا بریتی، کا دویا هیسا خرابکاران یا چاوایه. ﴿١٥﴾ ب سویند مه زاینه ک دابوو داوود و سوله یانی [ئهو ژ زانینا زمانئ باله فر و تهوالان بوو]، و ههردووکان گوت: هه می په سن و سوپاسی بو خودی بن، ئهوی قه درئ مه ههردوویان ب سهر قه درئ گهلهک ژ بهنده بیئت خو بیئت خودان باوهر تیخستی. ﴿١٦﴾ و سوله یان بو ویرسی داوودی [د پیغه مه راتیسیدا]، و گوت: گهلی مرو فان، ب راستی خودی زمانئ باله فرمان یی نیشا مه دایی، و هه می تشت بیئت دایینه مه [نانکو که ره میئت مه زن، د گهله مه بیئت هاتینه کرن]، ب راستی ئهفه که ره مه کا ناشکهرایه. ﴿١٧﴾ و بو سوله یانی، لهشکه ری وی ژ ئهجنه و مرو ف و تهیران هاتنه کو مکر، [هندی هند گهلهک بوون، و داژیک فه نه قه تن] ریزیت پیشی دهاتنه راوه ستانندن، دا بیئت دویا هیکی بگه هنی. ﴿١٨﴾ هه تا لهشکه ری وی گه هشتیه نهالا میریان

[نهاله که ل شامی، گهلهک یا ب میریه]، میریه کی گوت: گهلی میریان هه پنه دجهیت خو فه، سوله یان و لهشکه ری خو هه وه نه هه رشین، بیی کو هه ست پی بکه ن و پی به سن. ﴿١٩﴾ قیجا سوله یان ب ناخفتنا وی، گرنژی و که نی، و گوت: خودیو، دهستی من بگره ئه ز سوپاسیا ته بکه م، ل سهر وان که ره میئت ته د گهله من و دهبا بیئت من کرین، و ئه ز وان کار و کریاریت قهنج بکه م ئه ویئت تو ژئی رازی، و ب دلژفانییا خو من ژ بهنده بیئت خو بیئت باش، حسیب بکه [یان من بیخه د گهله وان، و نافئ من د گهله نافئ وان دانه، و من د گهله وان د بهحه شتا خودا کو م بکه]. ﴿٢٠﴾ و سوله یانی چافئ خو ل باله فرمان گیرا، و گوت: بوچی ئه ز هو دهودی نابینم، یان ژئی ئه و نه یی حازره. ﴿٢١﴾ یان ئه ز دی ئیزایه کا مه زن دمه بهر وی، یان دی فه کو ژم، یان ژئی ئه و [ژ بهر نه هاتنا خو] دی نیشانه کا رو و ب هیز بو من ئینیت. ﴿٢٢﴾ و گهلهک پیقه نه چو [هو دهود هات] گوت: ئه ز ب سهر وی ههلووم یا تو ب سهر هه لنه بووی، و من سالو خه کی راست و بی گومان ژ سه به ئی، یی بو ته ئینایی.

﴿۳۳﴾ ب پ راستی [ل ویرئ] من دیت ژنه کی سهرۆکاتی ل وان دکر، و چو نینه خودی ژی نه داییتی، وی ته خه کی مه زن [یسی سهرۆکاتی و میراتی] یسی هه ی. ﴿۳۴﴾ من دیت وی و مله تی وی، شوینا بو خودی سوجه یی بیهن، بو رۆژی سوجه دهرن، و شه یسانی شه ف کاری وان، بو وان یسی خه ملاندی، قیجا [شه یسانی ب فی کاری خو] شه و ژ ریکا راست ییت داینه پاش، و شه و راسته ری نابن. ﴿۳۵﴾ [و شه یسانی کاری وان بو جوانکر] دا سوجه یی بو خودی نه بهن، شه و خودایی تشتی فه شارتی [وه کی بارانی و شینکاتی و نه نیی گهر وونی] د شه رد و شه سماناندا ئاشکهره دکهت، و تشتی هوین ب فه شارتن و ئاشکهرایی دکهن، دزانی. ﴿۳۶﴾ خودی شه وه یی چو بهرستی ییت راست و دورست ژ وی پیقه تر نه ی، شه و خودانی عهرشی مه زنه. ﴿۳۷﴾ [سوله یانی] گۆت: دئی به ری خو دهینی کا تو راست دیژی، یان ژی تو دره وان دکه ی. ﴿۳۸﴾ تو شه فی نامه یا من بیه، باقیژه بهر وان، پاشی خو ژ وان بده پاش، و برینی کا دئی چ بهر سقی ده ن؟

إِنِّي وَجَدْتُ أُمَّرَأَةً تَمْلِكُهُمْ وَأُوتِيَتْ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ وَلَهَا عَرْشٌ عَظِيمٌ. وَجَدْتُهَا وَقَوْمَهَا يَسْجُدُونَ لِلشَّامِسِ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَزَيْنُ لَهُمْ الشَّيْطَانُ أَعْمَلَهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ النَّبِيلِ فَهُمْ لَا يَهْتَدُونَ. أَلَا يَسْجُدُونَ لِلَّهِ الَّذِي يَخْرِجُ الْحَبَّ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُخْفُونَ. وَمَا تَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ. قَالَ سَتَنْظُرُونَ أَصَدَقْتُ أَمْ كُنْتُ مِنَ الْكَاذِبِينَ. أَذْهَبَ يَكْفِي هَذَا قَالِقَةَ إِلَهِهِمْ تُرَوِّلُ عَنْهُمْ فَأَنْظُرْ مَاذَا يَرْجِعُونَ. قَالَتْ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُوْءَ إِنِّي الْغَىٰ إِلَيَّ كَتَبْتُ كَرِيمٌ. إِنَّهُ مِنْ سُلَيْمَانَ وَإِنَّهُ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ. أَلَا تَعْلَمُونَ أَنِّي مُسْلِمٌ. قَالَتْ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُوْءَ أَفَتُونِي فِي أَمْرِي مَا كُنْتُ قَاطِعَةً أَمْرًا حَقًّا تَشْهَدُونَ. قَالُوا لَنْ نَقُولَ أَفْوَةً وَوَلَوْ بِآيِسٍ شَدِيدٍ وَالْأَمْرُ إِلَيْكِ فَانْظُرِي مَاذَا تَأْمُرِينَ. قَالَتْ إِنَّ الْمُلُوكَ إِذَا دَخَلُوا قَرْيَةً أَفْسَدُوهَا وَجَعَلُوا أَعْرَءَ أَهْلِهَا آذَنًا وَكَذَلِكَ يَفْعَلُونَ. وَإِنِّي مُرْسِلَةٌ إِلَيْهِمْ بِهَدِيَّةٍ فَنَظِرَةٌ بِمَنْ يَرْجِعُ الْمُرْسَلُونَ.

نسخه
مخطوط
۳۸

﴿۳۹﴾ [قیجا وه حتی هودودی، نامه هافیتییه بهر وان و خوندکارا وان] گۆت: گه لی رو یسیان، نامه یه کا ب قه در یابو من هاتی. ﴿۴۰﴾ شه و ژی ژ ده ف سوله یانییه، و یا تیدا هاتی: (بسم الله الرحمن الرحيم). ب نافیی خودایی دلۆشان و پر دلۆشین. ﴿۴۱﴾ و خو ل سهر سه ری من مه زن نه کهن، و موسلمان وه رنه ده ف من [ئانکو موسلمان بین]. ﴿۴۲﴾ گۆت: گه لی رو یسیان د راستافی کاریدا بیژن، کا شه ز چ بکه م و شه ز بی هه وه چو بریاران ناده م، هوین تیدا پشکدار و حازر نه بن. ﴿۴۳﴾ گۆتن: شه م خودان هیز و ده سته لاتین، و د شه راندا میترخاسین، و فه رمان فه رمانا ته یه، برینی کا دئی چ فه رمان ده ی [شه م دئی فه رمانا ته ب جه نین]. ﴿۴۴﴾ گۆت: ب راستی گا فا خوندکار [ب خورتی] چۆنه د گونده کیدا، گوندی کا فل و ویران دکهن، و رو یسه ی و ما قویلیت وان دشکیتن و په زیل دکهن، و کاری وان هه ر شه فه یه. ﴿۴۵﴾ و شه ز دئی دیار یه کی بو وان هنیرم، و دئی به ری خو ده می، کا شه ویت من هنارتین دئی ب چ سهر، زفرن [ژ نوی شه م دئی پریاری دین، کا شه م دئی چ که ین]؟.

﴿۳۶﴾ فَيُجَا وَهَخْتَى [هنارتی] هاتینه دهف سوله یانی، [سوله یان پیغه مبه ر] گۆت: هوین مالی ددهنه من [هوین ب مالی، من رازی دکهن، دا هه وه هیلیم، و دهینه که مه هه وه چو نه بیژمه هه وه]، و تشتی خودی داییه من [ژ پیغه مبه راتی و خوندکاری و که ره مان]، چیتره ژ وی تشتی یی داییه هه وه، ئەز نه ئه وم یی که یف ب دیاریان دتیت، به لی هوینن که یفا هه وه ب دیاریان دتیت. ﴿۳۷﴾ بزقره دهف وان، و بیژره وان: ئەم دی له شکه ره کی و هسا بهینه سهر وان، نه شین بهر سینگی وان بگرن، و ئەم دی وان ره زیل و شکهستی ژ ویری [ژ سه به ئی] ده رتخین. ﴿۳۸﴾ [سوله یانی] گۆت: گهل رویسییان، کی ژ هه وه دی ته ختی خوندکاری سا سه به ئی، بۆ من نیت، بهری ئەو موسلمان بینه دهف من. ﴿۳۹﴾ غفرتیه کی ژ ئەجنه یان گۆت: ئەز دی بۆ ته ئیم، هیژ تو ژ دیوانا خو نه رابووی، و ب راستی ئەز بۆ ئینانا ته ختی خوندکارییی، خودان شیان و ئەمینم. ﴿۴۰﴾ و ئەوی زانینه ک ژ کتیی هه ی [کو نافی خودی، یی مه زن دزانی] گۆت: ئەز دی بۆ ته ئیم، بهری چافیت ته ژ بهر یخو دانا دویر بینه وەر گتیران، فیتجا وه ختی ل دهف خو دیتی یی داناییه، گۆت: ئەفه ژ که ره ما خودایی منه، دا من بجه ربینیت، کا ئەز دی سوپاسییا وی که م، یان زی دی چافقییی که م [و که ره میت وی نائیمه بهر چافیت خو]، و ئەوی سوپاسییی دکه ت نی بۆ خو دکه ت [نانکو مفای سوپاسییی هه ر بۆ ویه]، و ئەوی چافقییی دکه ت و سوپاسییی نه که ت [بلا بزانی]، ب راستی خودی پاکی ب سوپاسییا وی نینه، و یی بی منه ت و خودان که ره مه. ﴿۴۱﴾ [سوله یانی] گۆت: ته ختی وئ، یی خوندکارییی، بگو هوړن [گو هوړینه کا و هسا بیخنه تیدا، کو نه نیاسیت]، دا بزانی کا دی پی چه سیت، و ته ختی خو نیاست یان نه. ﴿۴۲﴾ فیتجا وه ختی [به لقیس] هاتی، گۆتی: ئەری ته ختی ته یی هو سایه؟ گۆت: هه ره وه کی ئەفه ئەوه و [سوله یانی گۆت]: بهری به لقیسی خودی زانی دابوو مه، و ئەم بهری وئ [به لقیس] بۆ خودی موسلمان بووین. ﴿۴۳﴾ و ئەو په رستی وئ شوینا خودی دهرست، ئەو [ژ موسلمان بوئی و ریکا راست] دا پاش، ب راستی ئەو ژ وان بوو ییت گاور. ﴿۴۴﴾ [سوله یانی] گۆته وئ (گۆته به لقیسی): که ره مکه هه ره د قه سرتفه، فیتجا وه ختی [وی ریکا قه سرتی] دیتی، هزر کر ئافه کا کویره، ده لنگیت خو هه لدان [دا ده ته ناف وئ ئافی]، [سوله یانی] گۆت: [ده لنگیت خو هه لئه ده] ب راستی ئەفه قه سه ره کا حولیکرییه و ژ شوبه سییه، [فیتجا وه ختی به لقیسی ئەفه زانی] گۆت: خودیو، ب راستی من سته م یال خو کری [وه ختی من پوژ به رستی]، و ئەز د گهل سوله یانی بۆ خودی، خودانی هه می جیهانان، موسلمان بووم.

فَلَمَّا جَاءَ سُلَيْمَنُ قَالَ امْدُودُنِي يَمَالِي فَمَا آتَنِيَ اللَّهُ خَيْرَ مِمَّا
آتَاكُمْ بَلْ أَنْتُمْ بِهَدْيِكُمْ تَفْرَحُونَ ﴿٣٦﴾ أَرْجِعْ إِلَيْهِمْ فَلَنَأْتِيَنَّهُمْ
بِجُنُودٍ لَا يَمْلِكُ لَهُمْ بِهَا وَلَنُخْرِجَنَّهُمْ مِنْهَا أَذِلَّةً وَهُمْ صَاغِرُونَ ﴿٣٧﴾
قَالَ بَنَاتُهَا أَلَمَلُوا أَنْكِ يَا بَنِي بَعْرِثْهَا قَبْلَ أَنْ يَأْتُوَنِي مُسَابِرِينَ ﴿٣٨﴾
قَالَ عَفَرْتُ مِنْ آلِي أَنْاءَ إِلَيْكَ بِهِ قَبْلَ أَنْ تَقُومَ مِنْ مَقَامِكَ
وَإِنِّي عَلَيْهِ لَقَوِي أَمِئْتُ ﴿٣٩﴾ قَالَ الَّذِي عِنْدَهُ عِلْمٌ مِنَ الْكِتَابِ أَنَا
إِلَيْكَ بِهِ قَبْلَ أَنْ يَرْتَدَّ إِلَيْكَ طَرْفُكَ فَلَمَّا رَآهُ مُسْتَقِرًّا عِنْدَهُ
قَالَ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي لِيَبْلُوَنِي أَأَشْكُرُ أَمْ أَكْفُرُ وَمَنْ شَكَرَ فَإِنَّمَا
يُشْكُرُ لِنَفْسِهِ وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ رَبِّي عَنِّي كَرِهُمُ ﴿٤٠﴾ قَالَ نَسْكُوا لَهَا
عَرْشَهَا نَنْظُرْ أَتَهْتَدِي أَمْ تَكُونِ مِنَ الَّذِينَ لَا يَهْتَدُونَ ﴿٤١﴾ فَلَمَّا
جَاءَتْ قِيلَ أَهَكَذَا عَرْشُكَ قَالَتْ كَأَنَّهُ هُوَ وَأُوتِيَتْ الْغَلَمُ مِنْ قِبَلِهَا
وَكُنَّ مُسْلِمِينَ ﴿٤٢﴾ وَصَدَّهَا مَا كَانَتِ تَعْبُدُ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنَّهَا كَانَتْ مِنْ
قَوْمٍ كَافِرِينَ ﴿٤٣﴾ قِيلَ لَهَا ادْخُلِي الصَّرْحَ فَلَمَّا رَأَتْهُ حَسِبَتْهُ لُجَّةً
وَكَشَفْتُ عَنْ سَاقَيْهَا قَالَ إِنَّهُ صَرْحٌ مُّمَرَّدٌ مِنْ قَوَارِرَ قَالَتْ رَبِّ
إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي وَأَسْلَمْتُ مَعَ سُلَيْمَانَ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٤﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَى ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ
فَإِذَا هُمْ فَرِيقَانِ يَخْتَصِمُونَ ﴿٤٨﴾ قَالَ يَقَوْمِ لِمَ تَسْتَعْجِلُونَ
بِالْحَيَاةِ قَبْلَ الْحَيَاةِ لَوْلَا تَسْتَغْفِرُونَ اللَّهَ لَعَدَّكُمْ
عَذَابًا ۖ قَالُوا أَطِيعُوا بَنِيكُمْ وَبِمَنْ مَعَكُمْ قَالَ طَائِفَةٌ
عِنْدَ اللَّهِ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ تُفْتَنُونَ ﴿٤٩﴾ وَكَانَ فِي الْمَدِينَةِ
بَنَاتٌ رَهْطٌ يُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ وَلَا يُصَلِّينَ ﴿٥٠﴾
قَالُوا نَحْنُ أَكْثَرُ سَمَاءً بِاللَّهِ لَنُبَيِّتَنَّهُ وَأَهْلَهُ ثُمَّ لَنَقُولَنَّ لِوَلِيِّهِ
مَا شَهِدْنَا مَهْلِكَ أَهْلِهِ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿٥١﴾ وَمَكَرُوا
مَكْرًا وَمَكَرْنَا مَكْرًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٥٢﴾ فَانْظُرْ
كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ مُكْرِهِمْ أَنَّا دَمَرْنَاهُمْ وَقَوْمَهُمْ
أَجْمَعِينَ ﴿٥٣﴾ فَبَكَوْا يَوْمَ خَاوِيَةٍ بِمَا ظَلَمُوا إِرَاتٍ
فِي ذَلِكَ لَأَيُّهُ لَقَوْمٌ يَعْلَمُونَ ﴿٥٤﴾ وَأَخْبَيْنَا الَّذِينَ آمَنُوا
وَكُنَّا نُوَيِّتُكَوْنُ ﴿٥٥﴾ وَلَوْ طَافَ الْأَرْضَ لَقَوْمِهِ أَتَانَا فَوَيْتُ
الْفَجَسَةَ وَأَنْتُمْ تُبْصِرُونَ ﴿٥٦﴾ إِبْنُكُمْ لَأَأْتِئْتُمُ الْإِنجَالَ
شَهُوةً مِّنْ دُونِ النَّسَاءِ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُّجْهَلُونَ ﴿٥٧﴾

﴿٤٨﴾ و ب سویند بؤ (سه موود)، مه برایی وان (صالح) هنارت، گوته وان: خودی پهریسن، قیجا نهو بوونه دو جوین، و هه فرکیا تیک و دو کرن، و مانه پیکشه [جوینا موسلمانان، و جوینا گاوران].
﴿٤٩﴾ [(صالح) ی] گوت: مله تی من، هوین بؤچی له زئی ل ئیزایی دکه ن بهری دلؤ فانییی [ئانکو بؤچی هوین باوهری ئینانی گیرؤ دکه ن، نهو باوهری ئینانا دلؤ فانییی بؤ هوه دئینیت، و هوین گاورییی ب پیش دئیخن، نهو گاوریا ئیزایی بؤ هوه دئینیت]. بلا هوه داخووا لئیرینی ژ خودی کرابه، دا دلؤ فانی ب هوه هاتبیه برن [و هوین نه هاتبانه ئیزادان].
﴿٥٠﴾ و گوتن [ههی (صالح)] تهم بی وه غهریا خو ژ ته و ییت دگهل ته دینین [چونکی پستی تو هاتی، نه خوشی ل دویف تیک ییت ب سه ری مه دئین] [(صالح) پیغمبر] گوت: [بزان] ب راستی ههر خوشی و نه خوشیه کا بگه هیته هوه ژ خودیه [به لی باراپتر ژ وان نوزانن کو ههر نه خوشیه کا ب سه ری وان بهی یان هاتییت، ژ گونه هیته وانه و نه

ژ (صالح) ییه، به لی هوین مله ته کن، ب فی چهن دی [ب هاتنا خوشی و نه خوشییان] دئینه جهرباندن.
﴿٤٨﴾ و د باژیریدا [د باژیری حیجر دا] نه هه کس [ژ کوریت کهنکه نه یان] هه بوون، خرابی دئه ریدیدا دکرن و باشی نه دکرن. ﴿٤٩﴾ بؤ تیکدو سویند خووان، و گوتن: ب شهف تهم دی ب سه ر (صالح) ی و مالا ویدا گرین [و دی کوژین، و که سی های ژ نه]، پاشی دی بیژینه سه میانی وی [بی خوینا وی دخوازیت]، مه کوشتنا مروئی ته نه دیتییه، و مه ئاگه ه ژ نه، و تهم راست دیبژین [و دره وان ناکه یین]. ﴿٥٠﴾ و وان [بؤ کوشتنا (صالح) ی، و ییت دگهل] نه خشه و پیلان گئیران و خودی بهر سینگگی وان گرت، بیی وان های ژ حق هه بیت. ﴿٥١﴾ قیجا برینی، کا دویا هیکا نه خشه یی وان بوو چ؟! مه نهو و مله تی وان، هه می پیکشه فه براندن. ﴿٥٢﴾ و نهفه خانیییت وان، کافل و فالانه ژ بهر سته ما وان کری، ب راستی نهفه بهلگه و نیشانه کا ئاشکه رایه، بؤ وان نهو ییت دزانن. ﴿٥٣﴾ و نهو ییت باوهری ئینایین و پاریزکارییا خودی دکرن، مه رزگار کرن. ﴿٥٤﴾ و بیژه وان: و مختی (لوو) پیغمبر زی گوتیه مله تی خو، نه ری هوین فی کارئ پویچ و زیده کریت ل بهر چاقان دکه ن، و هوین دزانن یی پویچ و کریته؟. ﴿٥٥﴾ نه ری چاوا هوین ژ حیزا تیا خؤ تالؤقه تی زه لامان دبن، شوینا ژنان؟! به لی هوین مله ته کی ساویلکه و نه فامان [لهو هوین هؤ دکه ن].

فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَخْرِجُوهُمْ آلَ
لُوطٍ مِّنْ قَرْيَتِكُمْ إِنَّهُمْ أَنَاسٌ يَّطَهَّرُونَ ﴿٥٦﴾ فَأَنْجَيْنَاهُ
وَأَهْلَهُ إِلَّا امْرَأَتَهُ قَدَّرْنَاهَا مِمَّنَّ الْقَارِعِينَ ﴿٥٧﴾ وَأَمْطَرْنَا
عَلَيْهِمْ مَّطَرًا قَسِيبًا مَّا تَأْمِنُوا بِهِ ﴿٥٨﴾ فَلَمَّا حَضَرَهُ
وَسَلَّمَ عَلَىٰ عِبَادِهِ الَّذِينَ أَصْطَفَىٰ اللَّهُ خَيْرًا مَّا يُشْرِكُونَ ﴿٥٩﴾
أَمَّنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَأَنْزَلَ لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ
مَاءً فَأَنْبَتْنَا بِهِ حَدَائِقَ ذَاتَ بَهْجَةٍ مَّا كَانَ لَكُمْ أَنْ
تُسَبِّحُوا شَجَرَهُمْ أَأَلَهُمُ اللَّهُ بَلْ هُمْ قَوْمٌ يَعِدُونَ ﴿٦٠﴾
أَمَّنْ جَعَلَ الْأَرْضَ قَرَارًا وَجَعَلَ خَلْقَهَا أَنْهَارًا وَجَعَلَ
لَهَا رَوَاسِي وَجَعَلَ بَيْنَ الْبَحْرَيْنِ حَاجِزًا أَأَلَهُمُ اللَّهُ
بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦١﴾ أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا
دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ وَيَجْعَلُ لَكُمُ خُلُقَاءَ الْأَرْضِ
أَأَلَهُمُ اللَّهُ قَلِيلًا مَّا تَدْكُرُونَ ﴿٦٢﴾ أَمَّنْ يَهْدِيكُمْ فِي
ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمِنْ يُرْسِلِ الرِّيحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ
رَحْمَتِهِ أَأَلَهُمُ اللَّهُ تَعَالَى اللَّهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٦٣﴾

﴿٥٦﴾ فَيُجَا مَلَهْتِي وَي جُو بهر سَف نه بوو، ژ وئی پټه تر نه بیت، گو تن: بنه مالا (لووط) ی ژ گوندی خو دهر بیخن، ب راستی نهو خو پاقر ددان. ﴿٥٧﴾ فَيُجَا مه نهو و مَرُوفِيَت وی [نهو ی ت باوهری ئیناین] رزگار کرن، ژ بلی ژنا وی، مه نهو دا د گهل وان نهو ی ت د ناف ئیز اییدا مایین. ﴿٥٨﴾ و مه بارانه ک ب سهر و اندا باراند [بارانا، بهر ی ت سوتی]، فَيُجَا بارانا وان، نهو ی ت هاتینه ناگه هدار کرن [و فایده بو خو ژ ی نه کرن] پیسه باران بوو. ﴿٥٩﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه: حه مد و سواسی بو خودی [ل سهر که ره میت وی، و نه هیلانا مله تیت گاور ژ بهر ی و یقه]، و سلاف ل سهر به نده ی ت وی، نهو ی ت وی هلبژارتین [کو پیغه مبهرن]. ئه ر ی خودی و په رستنا وی چیتره، یان ژ ی هه فیشکیت هوین چی دکهن و په رستنا وان. ﴿٦٠﴾ ئه ر ی نهو ی ت هه وه بو خودی کرینه هه فیشک چیترن، یان نهو ی ت هرد و نه سمان چیکرین و باران بو هه وه ژ عه وران باراندی.؟! فَيُجَا مه باخچه ی ت دلفه کهر و جواو پی شینکرن، هه وه نه دشیا دارو بار ی

وان شین بکه ن [نه گهر مه بو هه وه شین نه کر بایه]، ئه ر ی په رستییه کی دی د گهل خودی به [هتا هوین بهر یسن یان ژ ی چیکرن و دان ی ب بالفه لی بده ن] نه خیر و هسا نینه، به لی نهو مله ته کن، هه فبه ران بو خودی چی دکهن، و بهر ی خو ژ هه قی ی و هرد گپرن. ﴿٦١﴾ ئه ر ی نهو ی ت هه وه بو خودی کرینه هه فیشک چیترن، یان ژ ی نهو ی ت هرد بو هه وه ل سهر ناوای ی هیکی راستکری و بو ژین ی خو شکری، و رو یبار ی ت ئاف ی ئیخستینه تیدا، و چیا بو کرینه سنگ، دا نه ه ژ ی ت، و نا فیر دانا یینه د نا فبه را هردو دهر یایاندا [دا ئافا شرین و سویر (شور) تیکه لی ئیک نه بن]؟ ئه ر ی په رستییه کی دی د گهل خودی هه یه [هتا نهو، وی بهر یسن، یان ژ ی خودی ب تنی نه فه دایینه]؟ [نه خیر.. نهو بی هه فیشکه، و چو په رستی د گهل نینن]، به لی بارا پتر ژ وان نوزانن. ﴿٦٢﴾ ئه ر ی نهو ی ت هه وه بو خودی کرینه هه فیشک چیترن، یان ژ ی نهو ی ت بهر سفا تنگاف ی دده ت، گا فا هه وارا خو دگه هینیتی، یان ژ ی نهو شیی [ل سهر وان] رادکته و دده ته ئاله کی، و هه وه دکته و ورسیت هردی [ب نه هیلانا هنده ک مله تیت بهر ی هه وه].؟! ئه ر ی په رستییه کی دی د گهل خودی هه یه [کو هوین بهر یسن، یان ژ ی خودی ب تنیه، نه ف ی دکته]؟ و هوین کی م کهرم و نیعمه تیت خودی، دئینه بیرا خو. ﴿٦٣﴾ ئه ر ی نهو ی ت هه وه بو خودی کرینه هه فیشک چیترن، یان ژ ی نهو ی ت هه وه د تار یستانا دیمی و دهر یاییدا راسته پری دکته، و بهر ی په هه تا خو [ئانکو بارانی] مزگینی دهنی ریت.؟! ئه ر ی په رستییه کی دی د گهل خودی هه یه [کو هوین بهر یسن، یان ژ ی خودی ب تنیه فی کاری دکته]؟ خودی بلندتر و پاقر تره ژ وی شرکا، نهو دکهن.

وَأَنَّهُ لَهْدَى وَرَحْمَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٧٧﴾ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ
بِحُكْمِهِ ۖ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ﴿٧٨﴾ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّكَ عَلَى
الْحَقِّ الْمُبِينِ ﴿٧٩﴾ إِنَّكَ لَا تَسْمَعُ الْمَوْتِ وَلَا تَسْمَعُ الضُّعْفَ الدَّعَاءَ
إِذَا أُولُوا مَذِيرِينَ ﴿٨٠﴾ وَمَا أَنْتَ بِهَدَى الْعَنَى عَنْ صَلَاتِهِمْ إِنْ
تَسْمَعُ إِلَّا مَنْ يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ مُسْلِمُونَ ﴿٨١﴾ وَإِذَا وَقَعَ
الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ أَخْرَجْنَا لَهُمْ دَابَّةً مِّنَ الْأَرْضِ تُكَلِّمُهُمْ أَنَّ
النَّاسَ كَانُوا بِآيَاتِنَا لَا يُوقِنُونَ ﴿٨٢﴾ وَيَوْمَ نَخْشِرُ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ
فَوْجًا مِّمَّنْ يُكَذِّبُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ يُوزَعُونَ ﴿٨٣﴾ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهُ وَقَالَ
أَكْذَبْتُمْ بِآيَاتِي وَلَمْ تُحِطُوا بِهَا عُلَمَاءُ بَنِي إِسْرَءِيلَ كُفُّوا عَمَلَكُمْ
وَرَفَعُوا الْقَوْلَ عَلَيْهِمْ بِمَا ظَلَمُوا فَهُمْ لَا يَظْفِقُونَ ﴿٨٤﴾ أَلَمْ
يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا آلَآلَ لَيْسَ كُنُوفِهِ وَالنَّهَارُ مُبِصْرًا ۖ إِنَّ فِي
ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٨٥﴾ وَيَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ فَتَقَعُ مِنَ
فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَنْ شَاءَ اللَّهُ وَكُلٌّ أَتَوْهُ
دَٰخِرِينَ ﴿٨٦﴾ وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَهِيَ تَمُرُّ مَرَّ السَّحَابِ
صُنِعَ اللَّهُ لِّذِي الْأَفْقَانِ كُلِّ شَيْءٍ إِنَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَفْعَلُونَ ﴿٨٧﴾

﴿٧٧﴾ و ب راستی ئەف قورئانە، راستەپرسی و
دلوفانییه بۆ خودان باوەران. ﴿٧٨﴾ ب راستی
خودایێ ته، دئی ب بپاریت خو حوکمی دناقبهرا
واندا کهت [ل سەر تشتی ئەو تیدا ژیک جودا]، و
هەر ئەو یی سەر دەست و زی دەزانا، ﴿٧٩﴾ فێجا تو
پشتا خو ب خودی گهرم بکه، ب راستی تو یی ل
سەر هه قیبا ئاشکەرا، ﴿٨٠﴾ ب راستی تو مرییان
[گاوریت دلی وان ژ هه قیسی تاری بووی]، و کهران
[تهویت گو هیت وان ژ ههستنا هه قیسی گرتی]، نهشی
وهلی بکهی، گول گازیی بین، ئە گهر وان پشتا خو دا
هه قیسی. ﴿٨١﴾ و تو نهشی ئەویت کۆره، ژ بهرزهبون
و گو مریابونا تیدا، فه گیری و راسته پری بکهی، ب تنی
ئەو نه بن ئەویت باوهری ب قورئانا مه ئیناین، تو
دشی وهلی بکهی گولی بین، نی هەر ئەون ئەویت
خو سپارتنه خودی. ﴿٨٢﴾ و ئە گهر قیامهت [و ئەفا
ئایهتان ژئی دگوت، ژ هاتنا قیامهتی و ترس و سههما
وی] نیزیکی وان بوو، ئەم دئی بۆ وان گیانهوهرهکی ژ
ئهردی دهر ئیخین، دگهل وان باخقیت [و بیژیت]: ب

راستی مەرۆشان باوهریه کا موکوم نه بوو کو ئەم دئی دهر کهفین [وهک نیشانهک ژ نیشانیت مه زاتییا خودی].
﴿٨٣﴾ و پۆژا ئەم ژ هەر مله تهکی کۆمهک، ژ وان ئەویت ئایهت و نیشانیت مه دره و دانایین [و باوهری پی
نه ئیناین] کۆم دکهین [کو پۆژا قیامهتییه]، فێجا ئەویت بهراهیکی دئینه پراوهستاندن، داییت دوبهاهیکی
بگههنی، و بنه ئیک ریز. ﴿٨٤﴾ گافا دئینه مهیدانا ههشری [و جهی حسابی]، خودی دئی بیژته وان: ههوه
نیشان و ئایهتیت من دره و دانان، بیی هوین تشتهکی ژئی بزائن، و ئەوچ بوو ههوه دکر [ئەوچ بوو هوین
ژفی پۆژی دایینه پاش، و وهل ههوه کری، هوین دره و بدانن]. ﴿٨٥﴾ و ئیزال سەر وان پیدفی بوو، ژ بهر
ستهما وان کری، فێجا ئاخستن ژ وان ناییت [چونکی وان چو ههجهت نین، بۆ خو بگرن]. ﴿٨٦﴾ ما نایین
مه شهف یا داییه وان، داتیدا بقه ههسن، و مه پۆژ یا پۆنکری [دا کاروباریت خو تیدا ب ریشه بهن]، ب
راستی ئەفه [شهف کر نه جهی فه هسینی، و پۆنکرنا پۆژی] چامه و نیشانن، بۆ وان ئەویت باوهری دئین.
﴿٨٧﴾ و پۆژا پهل بوقی دئینه دان، هنگی ئەویت دهر د و ئەسناندا ههین، ههمی دئی ترسن، ژ بلی وان
ئەویت خودی نه قیایی بترسن [ئەو ژی شههید و پیغه مهران]، و ههمی مهلول و رهزیل دئی تینه دهف خودی.
﴿٨٨﴾ [وی پۆژی کو پۆژا قیامهتییه] دئی چایان بینی، یا ژ تهفه دپراوهستانه، و ئەو ب خو کا چاواعهور
دچن، و هسا دچن، ئەفه چیکرنا خودییه، ئەوئ ههمی تشت موکوم و بنهجه چیکری، و خودی ئاگه هژ وی
ههیه یا هوین دکهن.

مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِنْهَا وَهُمْ مِنْ فَحْرِ يَوْمٍ ذَا أَمْنٍ ۝
وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَكَيْتٌ وَجُوهُهُمْ فِي النَّارِ هَلْ يُجْزَوْنَ إِلَّا
مَا كُفِّرُوا تَعْمَلُونَ ۝ إِنَّمَا أَمْرُهُ أَنْ أَتَى بِهَذَا الْبَلَدِ الَّذِي
حَرَّمَهَا وَأَهُلُّ كُلِّ شَيْءٍ وَأَمْرُهُ أَنْ أَتَى بِهَذَا الْبَلَدِ الَّذِي
وَأَنْ أَتَى الْفُرْءَ أَنْ قَمْنُ أَهْلِهِ فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ ۝
وَمَنْ صَلَّى فَقُلْ إِنَّمَا أَنَا مِنَ الْمُنْذِرِينَ ۝ وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ
سَيَرُّكُمْ أَيْتَهُ فَتَعْرِفُونَهَا وَمَا رَبُّكَ بِغَفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ۝

سُورَةُ الْقَصَصِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

طَسَمَ ۝ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ۝ تَشَاءُ عَلَيْنَا
مِنْ نَبَأِ مُوسَى وَفِرْعَوْنَ بِالْحَقِّ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ۝ إِنَّ
فِرْعَوْنَ عَلَا فِي الْأَرْضِ وَجَعَلَ أَهْلَهَا شِيَعًا يَسْتَضِعُّ
طَائِفَةً مِنْهُمْ يُدِيعُ أَبْنَاءَهُمْ وَيَسْتَحْيِي نِسَاءَهُمْ إِنَّهُمْ
كَانُوا مِنَ الْمُفْسِدِينَ ۝ وَرِيدُكَ أَنْ تَمُنَ عَلَى الَّذِينَ اسْتَضَعُّوا
فِي الْأَرْضِ وَتَجْعَلَهُمْ أَيْمَةً وَتَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ ۝

ئەز بەس ژ ناگەھدار کەرانم [یال سەر خو من گەھاندە ھەو، و چو بێ دی ژ بلی فی، ل سەر من نینە].
[۹۳] و بێژە: ھەمد و سوپاسی ھەمی بۆ خودی، نێزیک دی ئایەت و نیشانی [ل سەر دەستە لاتداریا]
خو نیشا ھەو دەت، فیجا ھوین دی نیاسن و زانن، و خودایی تە ژ تشتی ھوین دکەن، نەبی بێ ناگەھ.

سُورَةُ قَصَصِ

ل مه كه هي هاتيه خوارى (۸۸) ثايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

[۱] ھۆسا دئیتە خواندن (طا، سین، میم)، [بۆ رافە کرنا ئان رەنگە تێپان بزفەر سەری سۆرەتا بەقەرە].
[۲] ئەفە ئایەت کتیب (قورئانا) پۆنکەر. [۳] ئەم بۆ وان ئەو ویت باوهری ب قورئانی ھە، سالوخی
مووسایی و فیرعونی وەکی چیووی، ب وەحی بۆ تە دەنیزین. [۴] ب راستی فیرعونی، ل سەر
ئەردی مسری، زیدە خو مەزکەر، و زۆرداری ژ قامی دەرتیخت، و خەلکی وێ کر نە دەستە دەستە ک
ژیکفە کر، و کۆمەک ژ وان [کۆسرا ئیلینە] تەپە سەر کر، کوریت وان دکۆشتن، و کچیت وان [بۆ خدامینییا
خو] دەیان، ب راستی ئەو ژ خرابان بوو. [۵] و مە دئیت کەرەمی دگەل وان بکەین ئەو ویت د مسریدا
ھاتینە تەپە سەر کر، کۆسرا ئیلینە [و وان ژ زۆردارییا فیرعونی رزگار بکەین]، و وان بکەینە پیشی و جەئ
چاقلێکرنی، و وان بکەینە ویرس [ل مسری].

﴿۶﴾ و ئەوان د ئەر دیدا بنه جهه بکهین [و تیدا دهسته لانداری بکهین]، و تشتی فیرعه ون و هامان و لهشکهری وان ژئی دترسیان [مه خسه ده نه مانا ملک و دهسته لانداریا وان]، نیشا فیرعه ون و هامان و لهشکهری وان ههردوویان، ژ ئیسرا ئیلیان، بدهین. ﴿۷﴾ و [وهختی موسای بووی] مه ئیلهام بو دهیکا موسای ههنا رت کو شیر ی بده موسای، و ئه گهر تو ژئی ترسیای [بیته کوشتن ههروهکی هه می کوریت ئیسرا ئیلیان دئینه کوشتن]، فینجا وی [بکه ده سندوقه کیدا و] باقیژه درو باریدا [د نیلیدا] و نه ترسه [ناخن دقیت] و ب خه م نه که شه، ب راستی دئی ئه وی بو ته زفرینینه شه، و دئی وی کهینه پیغه مبه ر. ﴿۸﴾ فینجا مالا فیرعه ونی ئه و ژ ئافئ ئینادر، دا [بو وان وهکی کوره کی لی بیت، و بیته رونا هیسا چافیت وان، به لی دویمه هیسی] بو وان بیته نه یار و کوفان، ب راستی فیرعه ون و هامان و لهشکهری وان، هه می ییت گونه هکار بوون. ﴿۹﴾ و ژنا فیرعه ونی [وهختی موسای دیتی، که ته دلی وی] گوت: [ئه ف بجویکه

وَمَكَّنْ لَهُمُ فِي الْأَرْضِ وَنَرَىٰ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ جُنُودَهُمَا مِنْهُمْ مَّاعًا يُؤْتَاجِدُونَ ۖ وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أُنْضِيعَ إِذَا خِفَتْ عَلَيْهِ فَإِلَاقِيهِ فِي الْيَمِّ وَلَا تَخَافْ ۖ إِنَّا رَادُّوهُ إِلَيْكَ وَجَاعِلُوهُ مِنَ الْمُرْسَلِينَ ۖ فَالْتَقَطَهُ آتِ الْفِرْعَوْنَ لِيَكُونَ لَهُمْ عَدُوًّا وَحَرَّابًا ۖ فِرْعَوْنَ وَهَمْدًا ۖ وَجُنُودَهُمَا كَأُنَاطِطٍ ۖ وَقَالَتْ أُمُّ آدَمُ فِرْعَوْنَ قُرْتُ عَيْنِي وَلَيْتَ لَا تَقْتُلُوهُ عَسَىٰ أَنْ يَنْفَعَنَا أَوْ نَتَّخِذَهُ وَلَدًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ۖ وَأَصْبَحَ فُؤَادُ أُمِّ مُوسَىٰ فَارِغًا ۖ كَادَتْ لَتُبْدِي بِهِ لَوْلَا أَنْ رَظُنَّا إِلَىٰ قَلْبِهَا لَمَّا كَانَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ۖ وَقَالَتْ لِأُخْتِهِ قُصِّيهِ قُصِرَتْ بِهِ عَنْ جُنُبٍ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ۖ وَحَرَّامًا عَلَيْهِ الْمُرَاضِعُ مِنْ قَبْلُ فَقَالَتْ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ أَهْلِ بَيْتٍ يَكْفُلُونَهُ لَكُمْ وَهُمْ لَهُ نَصْحُونَ ۖ فَرَدَدْنَاهُ إِلَيْهِ ۖ كَمْ تَقَرَّرْنَا بِهَا وَلَا تَخَافْ ۖ وَتَلْعَلَهُمْ أَنْ وَعَدَ اللَّهُ حَقًّا وَلَكِنْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

الجزء

دئی بو من و ته بیته جهی که یف و دلخو شی، نه کوژن، به لکی ب کیر مه بیت، یان ژئی بکهینه کورپی خو، و ئه و نوزانن [هیلاکا وان دئی ل سهر دهستی وی بیت، و دئی بو وان بیته نه یار و کوفان]. ﴿۱۰﴾ و چو هزر ل سهر دلی دهیکا موسای نه ما [ژ موسای پیغه تر، کاج ب سهری هات] نیریک بوو دا ئاشکه راکهت [کو موسای کورپی و ییه]، ئه گهر مه دلی وی موکوم نه کربایه و ب هیز نه ئیخستبایه [ب وی ئیلهاما مه داییی، کو فیرعه ون کورپی وی ناکوریت، و جاره کا دی دئی کورپی وی بو زفرینینه شه]، دا بیته ژ وان ئه ویت خودان باوهر [و باوهری ب ژفانا خودی هه ی]. ﴿۱۱﴾ و گوته خویشکا وی: ل دویف هه ره [کا دئی چ لی ئیت]، [خویشکا وی ئه و] ژ دویرفه دیت، و وان نه دزانی ئه و خویشکا ویسه [ل دویف دئیت]. ﴿۱۲﴾ و مه نه هیلا ئه و شیر ی چو دایینان بخوت، به ری ئه م وی بزفرینینه دهف دهیکا وی، [ئینا خویشکا وی] گوت: [بشتی زانی ئه و یی ل دایینه کی دگهر ن] ئه ری ئه ز ماله کی نیشا هه وه بدهم، وی بو هه وه خودان بکهت و سهره گو هیسی لی بکهت، و وان خیرا وی بقییت و بو دلبیش بن. ﴿۱۳﴾ فینجا مه ئه و زفرانده شه دهف دهیکا وی، دا چافیت وی پی رۆن بین، و دا ب خه م نه که فیت، و دا بزانی کوب راستی فیرمانا خودی یا راسته و یا ب جهی خویه، به لی باراپتر ژ مروفان فی نوزانن.

وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَاسْتَوَىٰ ءَاتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي
 الْمُحْسِنِينَ ﴿١٤﴾ وَدَخَلَ الْمَدِينَةَ عَلَىٰ حِينٍ غَفْلَةٍ مِّنْ أَهْلِهَا
 فَوَجَدَ فِيهَا رَجُلَيْنِ يَقْتَتِلَانِ هَٰذَا مِن شِيعَةِ ۖ وَهَٰذَا مِن عَدُوِّهِ
 فَاسْتَعَاذَ الَّذِي مِّن شِيعَتِهِ ۖ عَلَى الَّذِي مِّنْ عَدُوِّهِ ۖ فَوَكَّدَهُ
 مُوسَىٰ فَقَضَىٰ عَلَيْهِ ۖ قَالَ هَٰذَا مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ ۖ إِنَّهُ عَدُوٌّ مُّضِلٌ
 مُّبِينٌ ﴿١٥﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي فَغَفَرَهُ ۖ إِنَّهُ
 هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿١٦﴾ قَالَ رَبِّ إِنَّمَا أَكُونُ
 ظَاهِرًا لِّلْمُجْرِمِينَ ﴿١٧﴾ فَأَصْبَحَ فِي الْمَدِينَةِ خَائِفًا يَتَرَقَّبُ ۖ فَإِذَا
 الَّذِي اسْتَنْصَرْتُهُ بِالْأَمْسِ يَسْتَصْرِخُهُ ۖ قَالَ لَهُ مُوسَىٰ إِنَّكَ لَعَوِيٌّ
 مُّبِينٌ ﴿١٨﴾ فَلَمَّا أَنِ ارَادَ أَنْ يَنْطَلِسَ ۖ بِالَّذِي هُوَ عَدُوٌّ لَهُمَا قَالَ
 يَمُوسَىٰ أَتُرِيدُ أَنْ نَقْتُلَكَ إِنَّمَا يَفْتَكِرُ الْفَاسِقُ إِتِمَامًا بِأَعْمَارِهِ لِمَا يُرِيدُ
 ۖ إِلَّا أَنْ تَكُونَ جَبَّارًا فِي الْأَرْضِ وَمَا تُرِيدُ أَنْ تَكُونَ مِنَ
 الصَّالِحِينَ ﴿١٩﴾ وَجَاءَ رَجُلٌ مِّنْ أَقْصَا الْمَدِينَةِ يَسْعَىٰ ۖ قَالَ يَمُوسَىٰ
 إِنَّ الْأَمْلَاقَ بَاطِلَةٌ ۖ إِنَّكَ إِتَقَنُوكَ فَاتَّخَذُوا مِنَّا هُكْلًا ۖ وَأَنَّا
 حَفِيزٌ مِّنْهَا خَائِفًا يَتَرَقَّبُ ۖ قَالَ رَبِّ نَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٢٠﴾

﴿١٤﴾ و وهختی [موسا] گه هشتییه کاملانا خو
 [ژئه قلی و هیژی]، مه پیغه مبهراتی و زانین دایى، و
 موسا ئهه قه نجیکاران خه لات دکهین. ﴿١٥﴾ و بیى
 کو خه لکى باژیرى [مسرئ] پى بحه سیت، چو
 ناف باژیرى، فیجا دیت دو زه لام تیدا ب شهرن،
 ئهفه ژمله تی ویه وئه فی دی ژ دژمنی ویه، فیجا
 ئهفی ژمله تی وی هه وارا خو گه هاندئ، و داخواز
 ژئ کر هاریکاریا وی بکعت ل سهر دژمنی وی،
 ئینا موسایی کوله ک دانایی کوشت، گوت: ئهفه ژ
 کارئ شهیتانییه [شهیتانی ب من دا کرن]، ب راستی
 ئهه دژمنه کئ گومرپا کهرئ ناشکهرایه. ﴿١٦﴾ گوت:
 خودیو، ب راستی من ستهم ل خو کر [ب کوشتنا فی
 مروفی، و ب فی کریرا شهیتانی ب من داییه کرن]،
 فیجا ل من نه گره و گونه هیت من ژئ بیه، فیجا
 خودئ گونه هیت وی ژئ برن، و ئهوه گونه هژیهر
 و دلوفان. ﴿١٧﴾ و گوت: خودیو، ژ بهر وی کهره ما
 ته دگهل من کری [کو ته ئه زی ب هیژ ئیخستیم]،
 ئهز چوجا نابمه پشته فان و هاریکار بو گونه هکاران.

﴿١٨﴾ فیجا ب ترس ما دناف باژیریدا، و زیره فانی ل خو دکر [دترسیا نه خو شیهه ک ب سهری بیت ژ بهر
 کوشتنا وی مروفی فیرعه ونی]، دیت ئه وئ دوهی هاریکاری ژئ خواستی، [جاره کا دی] یى هه وارا خو
 دگه هینیتی، موسایی گوتی: ب راستی تو گومرپا کئ ناشکهرایی. ﴿١٩﴾ فیجا وهختی موسایی فیایی ئه وئ
 دژمنی هه ردووکان (ئه وئ قوبی) ب هیژ بگریت، ئه وئ ئسرائیلی [هزرکر موسا دی وی گریت و کوژیت،
 ژ بهر هندئ ترسیا و] گوت: ته دقیت تو من زی بکوژی، ههروهکی دوهی ته ئیک کوشتی، ته دقیت
 [ب فی کارئ خو] بییه ژ بهر دهه سیت خوینرژ دهر دیدا، و ته نه قیت تو ژ وان بی بیت قهنجیی دکهن.
 ﴿٢٠﴾ زه لامه ک [ژ فیرعه و نیان ژ حه ز ژیکه ریت وی] ژ دویا هییا باژیرى ب لهز هاته دهف موسایی، و
 گوت: هه ی موسا، ب راستی مه ز نیت باژیرى بیت کو م بووین، و یى ته کیرئ دکهن دا ته بکوژن،
 فیجا [ژ باژیرى] دهر ک شه، ب راستی من خیرا ته دقیت. ﴿٢١﴾ فیجا موسا ب ترس ژ باژیرى دهر ک شه،
 و زیره فانی ل خو دکر [نه کو تشته ک ب سهری بیت] گوت: خودیو، من ژمله تی سته مکار رزگار بکه.

وَلَمَّا تَوَجَّهَ تِلْقَاءَ مَدْيَنَ قَالَ عَسَى رَبِّي أَن يَهْدِيَنِي سَوَاءَ
السَّبِيلِ ۝ وَلَمَّا وَرَدَ مَاءَ مَدْيَنَ وَجَدَ عَلَيْهِ أَمَةً مِّنَ
النَّاسِ يَشْفُوتُ وَوَجَدَ مِنْ دُونِهِمُ امْرَأَتَيْنِ تَذُودَانِ قَالَ
مَا خَطْبُكُمَا قَالَتَا لَا نَسْقِي خَوْفَ بُصْدِرِ الرَّعَاءِ وَأُنُوتَا
سَيْحٌ كَبِيرٌ ۝ فَسَقَى لَهُمَا ثُمَّ تَوَلَّى إِلَى الظِّلِّ فَقَالَ
رَبِّ إِنِّي لِمَا أَنزَلْتَ إِلَيَّ مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ ۝ فَجَاءَهُ إِحْدَاهُمَا
تَمْشِي عَلَى اسْتِخْيَاءٍ قَالَتْ إِنَّ ابْنِي يَذْغُوكَ لِيَجْزِيَكَ
أَجْرَ مَا سَقَيْتَ لَنَا فَلَمَّا جَاءَهُ وَقَصَّ عَلَيْهِ الْقَصَصَ قَالَ
لَا تَحْزَنْ حَوَّتَ مِنَّ الْقَوْمُ الظَّالِمِينَ ۝ قَالَتْ إِحْدَاهُمَا
يَبْنَوبُ أَسْتَفْجِرُ إِنَّ خَيْرَ مَنِ اسْتَجَارَ الْقَوَى الْأَمِينُ ۝
قَالَ إِنِّي أُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ بِكَ وَنَتَّبِعَ هَتَمِينَ عَلَى أَنْ
تَأْجُرَنِي تَمَنَّى حِجَجٍ فَإِنْ أَتَمَمْتَ عَشْرَ أَفْهَمِنْ عِنْدَكَ
وَمَا أُرِيدُ أَنْ أَسْقِيَّ عَلَيْكَ سَتَجِدُنِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ مِن
الصَّدِيقِينَ ۝ قَالَ ذَلِكَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ أَيَّمَا الْأَجَلِينَ
قَضَيْتُ فَلَا عُدْرَتَ عَلَيَّ وَاللَّهُ عَلَى مَا نَقُولُ وَكِيلٌ ۝

﴿٢٢﴾ فئجنا وهختى [مووساى] بهرى خو داييه
ملى [باژرى] مهديهئى، گوت: من هيئيه خودايى
من بهرى من بدهته ريكا راست [ورى ل بهر من
بهززه نهيت]. ﴿٢٣﴾ فئجنا وهختى هاتيه سهر ئافا
مهديهئى، كومهكا مروشان ل سهر ئافى ديتن، بهزى
خو ئاف ددان، وژ وان پيدا [يان د بن واندا] دوژن
ديتن بهزى خو ددانه پاش و فه دگيران [دا نه چيته
ناف يى خه لكى، ئينا دلى مووساى ماب وانقه]،
گوت: هه وه خيره، بوچى هوين بهزى خو ددانه
پاش؟! وان [ههردووان] گوت: بابى مه پره ميره كى
ب ناف سالفه چوييه [ومه ژ وى يئقه تر كهس نينه
به.. و ئهم بهزى خو ئاف نادهين، هه تا شقان
هممى بهرى مه بهزى خو ئاف نه دهن و نه بهن.
﴿٢٤﴾ ئينا [مووساى] بهزى وان بو وان ئافدا، باشى
پشتا خو دا وان، و چو بن سيبهري، فئجنا [بو خو]
گوت: خوديوو، ب راستى هه ره ما تو د گهل
من بكهئى، ئه ز يى هه وجهمه [و ئه ز يى برسيمه].

﴿٢٥﴾ [باشى] ئيك ژ وان ههردو ژنان ب شهر مئه هاته دهف [مووساى] و گوتى: بابى من داخوازا ته
دكهت، دا هه قى ئافدانا ته بو مه كرى، بدهته ته، فئجنا وهختى مووسا هاتيه دهف، و چيروكا خو بو فه گيرايى
[بابى وان كچان]، گوتى: نه ترسه، تو ژ مله تى سته مكار قورتال بووى. ﴿٢٦﴾ ئيكى ژ وان ههردو كچان،
گوت: باب ب شقانى بگه، ب راستى يى ژ هه ميبان چيتر تو ب شقانى بگري، ئه وه يى ب هيژ و ئهمين.
﴿٢٧﴾ [بابى كچان گوت هه مووساى]: من دقيت ئيك ژ ههردو كچيت خو ل ته مار بكه م، ب شهرت تو
هه شت سالان شقانيا من بكهئى، ژ خو ئه گهر تو تمامكهئى و بكهيه دهه، ئه فه قهنجيه كه ژ دهف ته، من
نه قيت ئه ز هه مته تى بو ته چيكه م [كو تو بكهيه دهه سال]، و ئه گهر خودى جهزكهت، دى من ژ مرو قيت
باش بينى. ﴿٢٨﴾ [مووساى] گوت: ئه فه په يانه (قهوله) دناقه را من و ته دا، و كيشك ژ ههردو وهختان من
ب جه ئينا، [هه شت سال يان دهه سال] زيده ژ من نايته خواستن و چول سهر من نينه، و خودى شاهده
ل سهر ئه فا ئهم دبيزين.

الْقُرْآنِ

﴿٢٩﴾ فَيُجَاكَاها مَوْسَىٰ وَهَتَّىٰ خَوْبَ دُوبَاهِى
ثِيَابِى وَمَالًا خَوْبِى، [بِشَهْفٍ] ثَاغِرَهُكَ لِرَهْخِ
[رَاسَتِى يِىَ حِيَابِى] (طُورٍ) دِيت، [ثِيَابًا] كُوتَه
مَالًا خَوْ: لِفَيْرِى رَاوَهَسْتَن، هَزِى ثَاغِرَهُكى رُ دُوبِ
دِينِم [هَزِ دِى جَم بِهْرِى خَوْ دَهْمِى]، بِهَلَكِى هَزِ
بُو هَهْوَه ثَاخْتَنَه كِى [كُو رِيَكِى فِى بِكَهْفِىن] يَان
بَزُوْتَكَه كِى ثَاغِرِى يِينِم، دَا هَوِين خَوْ پِى گَهْرَم بِكَهْن.
﴿٣٠﴾ وَوَهْتِى هَاتِيَه دَهْف [ثَاغِرِى]، رُ رَهْخِ رَاسَتِى
يِى نِهَالِى، رُ وِى جَهْى پِيرُوز رُ دَارِى، هَاتَه گَازِيَكِرَن:
هَهْى مَوْسَا، ب رَاسَتِى هَزِ خَوْ دِئِمَه، خَوْ دَانِى هَهْمِى
جِيَهَانَان. ﴿٣١﴾ وَدَارِى خَوْ بَاثِيرَه، فَيُجَا وَهْتِى دِيتِى
وَهْكِ تِيرَه مَارِى ب لَهْز وَ سَفْكَ دِچِيت، رُ تَرَسَان رَهْفِى
وَلِ خَوْ نَهْزَفْرِى، [خَوْ دِى] كُوت: هَهْى مَوْسَا، بَزَفْرَه
وَنَه تَرَسَه، تُوژ وَانِ يِيتِ ثِيَمِن. ﴿٣٢﴾ وَدَهْسَتِى خَوْ
بِكَه دِپَاخِلَا خَوْ دَا، دَهْسَتِى تَه بِى نَه سَاخِى وَ بِى ثِيَش،
دِى سِپِى وَ سِيس (بِرَسْقِى) دَهْرَكَه فِيت [هَهْرَجَه نَدَه
دَهْسَتِى وِى يِى رَهْش هَسْمَهْر بُو] هَهْشَه دُو نِشَان وَ
مَوْعِيزَه نَه رُ دَهْفِ خَوْ دَا يِى تَه بُو فِيرَه وَ نِى وَ مِلَه تِى

وِى [رُ كَه نَكَه نَه وَ مَهْزَن وَ دُوفِچُو يِيتِ وِى]، ب رَاسَتِى هُو مِلَه تَه كِى رُ رِى دَهْرَكَه ثِيَمِنَه. ﴿٣٣﴾ [مَوْسَا يِى]
كُوت: خَوْ دِپُوژ، ب رَاسَتِى مَن ثِيَكِى رُ وَان كُوشَتِى، فَيُجَا هَزِ دَتَرَسَم مَن بِكُورَن [و تُوْلَا خَوْ قَه كَهْن].
﴿٣٤﴾ وَ هَارُوونِى بَرَا يِى مَن رُ مَن ب هَزِمَانْتَرَه، فَيُجَا دَگَهْل مَن فَرِيَكَه هَارِيَكَار وَ پِشْتَه ثَان، كُو مَن رَاسْتِ
دَهْرِيخِيَت، هَزِ دَتَرَسَم هُو مَن دَرَهوِين دَانَن. ﴿٣٥﴾ خَوْ دِى كُوت: هُم دِى پِشْتَا تَه ب رَا يِى تَه قَا يِم كَه يِن،
وَ هَارِيَكَارِيَا تَه كَه يِن، وَ هُم دِى ب نِشَان وَ مَوْعِيزَه يِيتِ خَوْ دَهْسَتَه لَا تِى دِهِنَه هَهْوَه، فَيُجَا هُو نَه شِئِن
نِزِيَكِى هَهْوَه بِنَن رُ بِهَر وَان ثَابِهَت وَ مَوْعِيزَه يِيتِ مَه دَا يِنَه هَهْوَه، هَوِين وَ يِيتِ ب دُوفِىف هَهْوَه دَكَه فَن،
دِى سَهْرَكَه فَن [نَه هُو].

فَلَمَّا جَاءَهُمْ مُوسَى بِآيَاتِنَا يَتَذَكَّرُ أَلَا هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ تُكَفِّرُونَ ﴿٣٦﴾
 وَمَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي آبَائِنَا الْأَوَّلِينَ ﴿٣٧﴾
 وَقَالَ مُوسَى رَبِّیْ أَتَعْلَمُ یَمُنْ جَاءَ بِالْهُدَى مِنْ عِنْدِیْهِ وَمَنْ تَكُونُ لَهُ عَقِیْبَةُ الدَّارِ إِنَّهُ لَا یُقْلِحُ الظَّالِمُونَ ﴿٣٨﴾
 وَقَالَ فِرْعَوْنُ یَبْنَؤُهَا أَلَمَلًا مَا عَلِمْتُ لَكُمْ مِنْ إِلَهِ غَیْرِی فَأَوْقِدْ لِی یَهْنَمُنْ عَلَى الظِّلِّینِ فَاجْعَلْ لِی صَرَجًا أَعْلَىٰ
 الظِّلِّینِ إِلَیَّ اللَّهُمَّ سَمِعْتُ لِی لَظْمَةً مِنَ الْكَذِبِینَ ﴿٣٩﴾
 وَأَسْتَسْكِرُ هُوَ وَجُنُودُهُ فِی الْأَرْضِ بِغَیْرِ الْحَقِّ وَطَلُوتُ
 أَنَّهُمْ إِلَیْنَا لَا یُرْجَعُونَ ﴿٤٠﴾ فَأَخَذَتْهُ وَجُنُودُهُ فَنَذَرْتَهُمْ
 فِی الْبَرِّ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَتْ عَقِیْبَةُ الظَّالِمِینَ ﴿٤١﴾
 وَجَعَلْنَاهُمْ أَیْمَةً یَذْعُرُونَ إِلَى النَّارِ وَیَوْمَ الْقِیَمَةِ
 لَا یُنصَرُونَ ﴿٤٢﴾ وَأَتَّبَعْنَاهُمْ فِی هَذِهِ الدُّنْیَا لَعْنَةً
 وَیَوْمَ الْقِیَمَةِ هُمْ مِنَ الْمَقْبُوحِینَ ﴿٤٣﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا
 مُوسَى الْكِتَابَ مِنْ بَعْدِ مَا أَهْلَكْنَا الْقُرُونَ الْأُولَىٰ
 بَصَائِرَ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّعَالَمٍ یَتَذَكَّرُونَ ﴿٤٤﴾

﴿۳۶﴾ فَيَجِئُهَا وَهَتْتِ مُوسَى بِ نِشَان و ثَابِت و
 موعجزه یبیت مه یبیت ئاشکهره ابؤ وان [فیرعه ونی و
 کوما وی و مله تی وی] هاتی، گوتن: ئەقە [ئەقە تو
 دکە ی، داری دکە یه مار، و دەستی خۆ سپی ژ پاخلا
 خۆ دەر دێخی] ژ سحره کا چیکری پێقە تر نینه، و مه
 ئەقە ژ باب و باپیری ی خۆ یبیت به ری، نه بهیستییه.
 ﴿۳۷﴾ موسایی گوت: ب راستی خودایی من
 چیر دزانیت کا کی ب راسته پرسیی ژ دەف خودی
 هاتییه، و کا دویا هییا خیری و سه ره که فتنی یا کییه،
 ب راستی خودی سته مکاران سه ره فەراز ناکەت.
 ﴿۳۸﴾ فیرعه ونی گوت: گەلی مه زن و ما قویلان، ژ
 بلی خۆ، ئەز چو خودایان بۆ هه وه ناینم [ئانکو ژ
 بلی من، هه وه چو به رستی نینن]، فئجا هامانو، تو بۆ
 من ئاگری بده بن هه پرسی [ئانکو تابو و کان چیکه]،
 و قه سه ره کا بلند بۆ من ئافاکه، ئەز به جمه سه ربانی
 وئ، به لکی خودایی موسایی بینم، و ب راستی
 ل دەف من ئەو ژ دره وینانه. ﴿۳۹﴾ و ب نه هه قی وی
 [فیرعه ونی] و له شکهری وی د ئەردی مسریدا خۆ

مه زن کرن، و هزر کرن ئەو ب بال مه شه ناز قرن. ﴿۴۰﴾ فئجا مه ئەو و له شکهری وی گرتن، و هاقیتته د
 ده رباییدا [و مه هه می خه ندقاندن، و کهس ژ ئی نه ما]، فئجا به ری خۆ بدی کا دویا هییا سته مکاران، یا چاوا
 بوو؟ ﴿۴۱﴾ و مه ئەو [د دنیا ییدا] کر نه سه ری ی گاو ریسی [چا فل وان بیتته کرن]، و [خه لکی] بۆ ئاگری
 گازی دکەن، و رۆژا قیامه تی هاریکارییا وان نایته کرن. ﴿۴۲﴾ و دفی دنیا ییدا مه له عنه ت [و دویر که فتن ژ
 دلوفانییا خودی] ب دویف وان ئیخست [ژ خودی و ملیاکه ت و باوه ریداران]، و رۆژا قیامه تی ژ ی، ئەو ژ
 وانن ئەو یبیت ژ دلوفانییا خودی دویر ئیخستی. ﴿۴۳﴾ ب سویند مه کتیب [ته ورات] دا موسایی، پشتی مه
 مله تیبت چه رخیب بۆری د هیلاک برین [وه کی مله تی نوح و عاد و سه موود] و فیرعه ون و مله تی وی]، دا
 [ئەو کتیب] بۆ مرو فان بیتته رونا هییا دلان [کو هه قیسی پی بینن] و ریکا راسته پرسی و دلوفانیی، دا بۆ خۆ
 شیر هتان ژ ی و هر گرن.

وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الْعَرْشِ إِذْ قَضَيْنَا إِلَى مُوسَى الْأَمْرَ وَمَا كُنْتَ مِنَ الشَّاهِدِينَ ۖ وَلَا كُنَّا أَنْشَأْنَا قُرُونًا فَتَطَاوَلَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ وَمَا كُنْتَ ثَاوِيًا فِي أَهْلِ مَدْيَنَ تَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا وَلَكِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ ۝٤٥ وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الطُّورِ إِذْ نَادَيْنَا وَلَكِنْ رَحِمْنَا مَن زَيْدَكَ لِنُنْذِرَ قَوْمًا مَّا أَتَتْهُمْ مِنْ نَذِيرٍ مِنْ قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ۝٤٦ وَلَوْلَا أَنْ نَصِيبَهُمْ مُصِيبَةً بِمَا قَدَّمْتَ أَيْدِيهِمْ فَيَقُولُوا رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ آيَاتِكَ وَنَكُونُ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ۝٤٧ فَلَمَّا جَاءَهُمْ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا لَوْلَا أُنْزِلَ إِلَيْنَا آيَاتٌ مِنْ مُوسَى أَوْ لِمَا أَوْفَتْ مُوسَى أَوَّلَ مَا يَكْفُرُوا بِمَا أَوْفَى مُوسَى مِنْ قَبْلُ قَالُوا سِحْرَانِ تَظَاهَرَا وَقَالُوا إِنَّا بِكُلِّ كَفْرٍ لَوْنًا ۝٤٨ قُلْ فَأَنُودِيكُمْ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ هُوَ أَهْدَى مِنْهُمَا أَتَّبِعُهُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۝٤٩ فَإِنْ لَوِيسَتْ جِبِثُوكَ فَقَالَ لَئِنَّمَا يَتَّبِعُونَ أَهْوَاءَهُمْ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنْ اتَّبَعَ هَوَاهُ بَعْدَ هُدًى مِنَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ۝٥٠

﴿٤٤﴾ و [هه ی موحه مه د] وهختی ئەم دگهل مووسایی ئاخفتین [و مه پیغه مبه راتی دایییی، و هنارتیه دهف فیرعه وونی و مله تی وی] تول رهختی رۆژ ئافایی چیاپی (طوور) نه بووی، و تونه بی حازر بووی [وهختی مه وهحی بۆ مووسایی ئینایییه خواری]. ﴿٤٥﴾ به لی مه چهند ملهت و چهند دهست، پشتی مووسایی [ههتا گه هشتیه ته] دان و ئینان، فیتجا وهخت ب سهر وانقه چۆ [و دهرفهت ل سهر وان درێژ بوو، شه ریعت و ئەحکام گوهارتن، و کاروباریت دینی ژ بیرکرن، و ئەمری خودی هاته هیلان و په یانای وی دانه پشت خو، فیتجا مه تو هنارتی، دا کاروباریت دینی نوی بکه ی]. و تو بی ئاکنجی زی نه بووی دناف خه لکی مه دیه ئیدا [دا سهراتییا مووسایی و شوعه ییی و ههردو کچیت شوعه ییی بزانی]، دا ئایه تیت مه [د راستا واندا] بۆ خه لکی مه که هه ی بخوینی، به لی مه تو هنارتی پیغه مبه ر [و مه ئەف سهراتییه بۆ ته دیارکرن، و ئەگەر ژ بهر هندی نه بایه کو تو پیغه مبه ری، ته سالوخت وان نه دزانین]. ﴿٤٦﴾ و تو ب رهخ چیاپی (طوور) ژیشه

نه بووی، وهختی مه گازی کرییه مووسایی [و مه ئاخفتی] به لی خودایی ته ژ دلۆفانییا خو [وهحی بۆ ته هنارت، و بۆ ته گۆت]: [دا مله ته کی هشیار و ئاگه هدار بکه ی] ئانکو دا بۆ وان بییه پیغه مبه ر، کو به ری ته چو پیغه مبه ر بۆ وان نه اتبوون، وان ئاگه هدار بکه ن و دال خو بزچرن. ﴿٤٧﴾ و ئەگەر ژ بهر هندی نه بایه، وهختی به لایه ک ژ بهر کار و کریاریت وان دهاته سه ری وان، بیژن: خودیو، دی بلا ته پیغه مبه ره ک بۆ مه هنارتایه، دا ئەم زی ل دویف نیشان و ئایه تیت ته هاتبایه [و ئەفه نه هاتبایه سه ری مه]، و ئەم بووبایینه ژ خودان باوه ران [مه تو پیغه مبه ر نه دهنارتی، چونکی ئەگەر مه ئەو به ری هنارتا ته ئیز ادابانه، دا بیژن ئەفه ژ کهنگی و هه پیغه مبه ر بۆ مه نه هاتینه، بلا خودی پیغه مبه ره ک بۆ مه هنارتایه، دا مه زی گوهی خو دابایی و باوه ری پی ئینابایه، فیتجا دا وان ئەف هه جه ته نه مینیت، مه تو هنارتی پیغه مبه ر]. ﴿٤٨﴾ فیتجا وهختی هه قی ژ دهف مه، بۆ [خه لکی مه که هه ی] هاتی [کو هاتنا پیغه مبه رییه ب فی قورئانی]، گۆتن: بلا تشتی بۆ مووسایی هاتی [ژ موعجیزه یان] بۆ وی زی هاتبایه، ئەری ما وان [ئەویست وهکی وان] به ری نوکه، ئەوا پی مووسا پی هاتی دره و نه دانا، و گۆتن: [ته ورات و قورئان] دو سحرن، پشته فانییا ئیکدو دکهن [ل سهر دره وی بۆ ئیکدو دهنه شاهد]، و گۆتن: مه باوه ری ب هه ردو وکان نینه. ﴿٤٩﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه [وان]: ئەگەر هوین راست دیژن [کو ئەف هه ردو کتییه و هسانن وهکی هوین دیژن]، کا هوین کتییه کی ژ دهف خودی بینن، ژ ئان هه ردو کتیان [ته ورات و قورئانی] یا راسته رپتر بیت، دا ئەز بگرم و ل دویف بچم. ﴿٥٠﴾ و ئەگەر وان به رسفا ته نه دا [و نه شیان کتییه کا ژ قورئانی و ته وراتی راسته رپتر، ژ دهف خودی بینن، یان زی ل دویف ته نه اتن و باوه ری ب ته و قورئانا بۆ ته هاتی نه ئینان]، فیتجا بزانه ئەو بهس ییت ل دویف هه وادخوازییا خو دچن [و وان چو به لگه و نیشان نین]، و ما کی ژ وی ریه رزه تر و گۆمرا ته یی ب دویف دلخوازییا خو بکه فیت، بیی کو وی راسته رپتر نه ک ژ دهف خودی هه بیت، ب راستی خودی مله تی سته مکار [ئەوی ب دویف هه وایی سه ری خو دکه فیت] راسته رپتر ناکهت.

الجزء

وَلَقَدْ وَصَّلْنَا لَهُمُ الْقَوْلَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٥١﴾ الَّذِينَ
 آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِهِ هُمْ بِهِ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٢﴾ وَإِذَا يُتْلَى
 عَلَيْهِمْ قَالُوا آمَنَّا بِهِ إِنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّنَا إِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلِهِ
 مُسْلِمِينَ ﴿٥٣﴾ أُولَئِكَ يُؤْتُونَ أَجْرَهُمْ مَرَّتَيْنِ بِمَا صَبَرُوا وَبَدَرُوا
 بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ﴿٥٤﴾ وَإِذَا سَمِعُوا
 اللَّغْوَ أَعْرَضُوا عَنْهُ وَقَالُوا لَنَا أَعْمَلُنَا وَلَكُمْ أَعْمَلُكُمْ سَلَمٌ
 عَلَيْكُمْ لَا نَبْتَغِي الْجَاهِلِينَ ﴿٥٥﴾ إِنَّكَ لَا تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ
 وَلَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿٥٦﴾
 وَقَالُوا إِن تَتَّبِعِ الْهْدَى مَعَكَ تَخْطِفُ مِنْ أَضْطٍ أَوْ لَمْ
 تُمْكِنْ لَهُمْ حَرَمًا أَمَّا يُجِيبُ إِلَيْهِ تَمَرُّ كُلِّ شَيْءٍ رِزْقًا
 مِنْ لَدُنَّا وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٧﴾ وَكَرَاهَلْنَا مِنْ
 قَرْنٍ بَطِرَ مَعَشَتَهُمْ فَلَكَ مَسَلُكُهُمْ لَمْ تَمْسِكْ مِنْ
 بَعْدِهِمْ إِلَّا قَلِيلًا وَكُنَّا نَحْنُ الْوَارِثِينَ ﴿٥٨﴾ وَمَا كَانَتْ رُبُكَ
 مُهْلِكًا الْقُرَى حَتَّى يَبْعَثَ فِي أُمَمٍ رَسُولًا يَتْلُوا عَلَيْهِمْ
 ءَاتَيْنَا وَمَا كُنَّا مُهْلِكِي الْقُرَى إِلَّا وَأَهْلُهَا ظَالِمُونَ ﴿٥٩﴾

﴿٥١﴾ و ب سویند مه ثایه تیت قورنائی نافیبهین نافیبهین
 و ل دویف تیک، بۆ وان هنارتن [ئانکو مه ئەحکامیت
 قورنائی بۆ قورهیشییان ل دویف تیک هنارتن]،
 دا بۆ خۆ شیرەتان ژێ وەر بگرن، و ل خۆ بزقن.
 ﴿٥٢﴾ ئەوێت بەری قورنائی مه کتیب دایینی
 [مهخسەد پی جوهی و فەله، ئەوێت موسلمان
 بووین]، ئەو باوەری پی ب قورنائی دینن.
 ﴿٥٣﴾ و وهختی [ئەف قورئانه] بۆ وان دتتیه خواندن،
 دبێژن مه باوەری پی ئینا، ب راستی ئەف هەقییه
 ژ نك خودایی مه، ب راستی بەری وێ ژێ [بەری
 قورئان بیتە خواری] ئەم د موسلمان بووین [و مه
 باوەری هەبوو دێ پیغەمبەرەك ئیت، و قورئان دێ
 بۆ ئیتە خواری]. ﴿٥٤﴾ ئەف دوجا دێ خەلاتی خۆ
 وەر گرن [ئانکو خیرا وان دوقات دێ ئیتە نفیسین]
 ژ بەر سەبرا وان کیشایی، و ژ بەر باشییا ئەو شوینا
 خرابیی دکەن، و خرابییا ئەو ب باشی ددەنه پاش،
 و ژ بەر وان خیر و سەدەقییت ژ وی تشتی ددەن،
 ئەوێت مه دایییە وان. ﴿٥٥﴾ و دەمی وان گول قەسە و

گۆتیت سەقەت و شکەستی دییت [ژ گاوران]، پشتا خۆ ددەنی و دبێژن: ئەم ل سەر ریکا خۆ و هوبن ل
 سەر ریکا خۆ، پشت راست بن ئەم بەر سفا هەو نادهین و ل هەو نازقنن، و مه نهفیت تیکەلییا نهزانان
 بکەین. ﴿٥٦﴾ و تو نهشی ئەوێت ته بقیست راستەپێ بکە، بەلی خودییه یی بقیست راستەپێ دکەت، و ئەو
 چیتە دزانیت کا کی دێ باوەری پی ئینیت، و کا بەری کێ ل ریکا راستە. ﴿٥٧﴾ و [موشرکیت مه که هی] گۆتن:
 ئە گەر ئەم بینە سەر دینی ته [هەی موحەمەد]، ئەم دێ ژ ئەردێ خۆ ئینە دەرتخستن [ئانکو عەرەب هەمی
 دێ نه یارەتیا مه کەن، و ل سەر مه کۆم بن، و مه هیزا بەر سینگرتنا وان نینە]، ما مه ئەو د حەرەمه کا ئیمندا
 بنهجه نه کریون [ئەو د گاور، کەسی زیدە گاکی ل سەر وان نه دکر، فیتجا چاوا ئە گەر موسلمان بوون ژ خۆ
 دترسن، زیدە گاکی ل سەر وان بیتە کرن]، و ژ کەرەما مه، فیتییه هەمی جهان و هەمی تشتان دتتی، بەلی
 باراپتر ژ وان قی نوزانن [کو ئیمنکرن و پەیدا بوونا فیتییه هەمی جهان ل ویری، وی جهی هشک و پی دار
 و دەر امەت، کەرەمه که ژ دەف خودی]. ﴿٥٨﴾ و گەلەك گوند، مه قیرکن ل سەر پی خۆ چۆ بوون و بهتران
 ببوون، و سوپاسییا خودی نه دکرن ل سەر کەرەمییت وی، فیتجا ئەف مالیت وانن [کاقلن]، پشتی وان ئافا
 نه بووینه و کەس لی خۆ جه نه بووینییه، ب ریباری نه بیت [ئە گەر جاره کی ریتنگ و ریبار تیرا چۆ بن، و بیتا
 خۆ لی فەدابن]، و ئەم بووینه ویرسیت وان [کەس ژ وان و دیندەها وان نه مابوون]. ﴿٥٩﴾ و خودایی ته
 چو گوندان د هیلاک نابهت، بەری پیغەمبەرەکی بهتیرته ناف، نشان و ثایه تیت مه ب سەر واندا بخوینیت
 [وان هشیار بکەت، و ریکا راست بۆ وان دیار بکەت]، و مه چو گوند د هیلاک نه برینه، ئە گەر خەلکی وان
 ب خۆ پی ستەمکار نه بیت.

﴿٦٠﴾ و هه ر تشته کی خودی داییه هه وه، خه مل و متایی دنیا ییه، و یی ل دهف خودی چیره و پتر دمنیت، ما هوین تینا گه هن [یی مایی چیره، ژیی پویج دبیت]؟ ﴿٦١﴾ ئه ری ئه وئی مه ژ دهف خو، په بیان ب به حه شتی داییی کو هه ر دی گه هیئی، وه کی و ییه یی مه ب متایی ژیا نا دنیا یی که یفخوش کری [ئه وئی ب کول و کوفان و زوی دجیت، و نه مینیت]، پاشی رۆژا قیامه تی ئه و دی ژ و ان بیت، ئه ویت د دۆژه هیدا دئینه به ره فکرن؟ ﴿٦٢﴾ و رۆژا خودی گازی وان دکه ت، و دبیزیت: کا هه فیشکیت هه وه ژ دره و بو من چی دکرن ل کیه نه [هاریکاریا هه وه بکه ن]؟ ﴿٦٣﴾ و ئه ویت هیژیایی گه ف و ئیژایا مه بووین، گۆتن: خودیو ئه ویت مه د سه ردا برین ئه فنه، کا ئه م چاوا د سه ردا چۆبووین، مه ئه و ژ و ه سا د سه ردا برن [ب دلی وان، نه ب کۆته کی]، فئجائهم ژ وان ییت به رینه، وان ئه م نه دپه رستین [ئه و ب دویف دلخوازییا خو که فنبوون]. ﴿٦٤﴾ و رۆژا [خودی] دبیزیت: کا گازی وان هه فیشکان بکه ن، ییت هه وه بو خودی چیکرین [کا دی فایده ی هه وه کهن، و به رفانییه کی ژ هه وه کهن]، فئجیا گازی وان دکهن به لی به رسفا وان ناده ن، فئجیا وه ختی هه می ئیژایی و دۆژه ی دبین [هنگی ژ دل، په شیان دین و دبیزن]: خۆزی ئه م د دنیا ییدا ژ پاسته ری و خودان باوه ران باینه. ﴿٦٥﴾ و رۆژا [خودی] گازی وان دکه ت، و دبیزیت: هه وه چاوا به رسفا پیغه مبه ران دا؟. ﴿٦٦﴾ وئی رۆژی هه جه ت و به رسف ل به ر وان به رزه دین [و نوزانن دی چ بیژن]، و پسیا ر ئیکدو ری نا که ن [ئیک تشته کی ژ ئیکی بگریت، یان تشته کی بو بیژیت، چونکی که سی چو هه جه ت نینن]. ﴿٦٧﴾ به لی هه چیی تۆبه بکه ت و باوه رییی بینیت، و کار و کریاریت باش بکه ت، ئه فه دی د سه رفه راز بن. ﴿٦٨﴾ و خودایی ته، چ بقیت وی چی دکه ت، و وی دهه لبژیریت، هه لبژارتن شۆلی و ییه، نه یی وانه [ئه ف ئایه ته د راستا وئی چه ندیدا هاته خوار، و مختی قوره شییان گۆتی: بلا ئه ف قورئانه بو ئیک ژ هه ردو ماقولیت مه که هی و تائیفی هاتبایه خوار، یان وه ختی جو هییان گۆتی: به س ئه گه ر جبرائیل نه بایه یی وه حییی بو موحه مده دی دئینیت، ئه م دا باوه رییی پی ئینن]، و ب راستی خودی یی پاک و پاقره ژ وئی شرکا ئه و دکهن. ﴿٦٩﴾ و کا ئه و چ دلی خودا فه دشیرن، یان زی ناشکه را دکهن، خودایی ته پی دزانی ت. ﴿٧٠﴾ و ئه وه خودایی تا ک و ته نیا، چو به رستییت راست و دورست ژ وی پیقه تر نینن، و حه مد و سوپاسی د دنیا یی و ئاخره تیدا هه ر بو و ییه، و حوکم د نا فبه را بنده یاندا هه ر یی و ییه، و زفرینا هه وه هه ر ب بال و یقه یه .

وَمَا أُوْتِيتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَمَنْعَ الْحَيَوةِ الدُّنْيَا وَزِينَتِهَا وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَى أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٦٠﴾ أَفَمَنْ وَعَدْنَاهُ وَعْدًا حَسَنًا فَهُوَ لَاقِيهِ كَمَنْ مَنَعْنَاهُ مِنَ الْحَيَوةِ الدُّنْيَا ثُمَّ هُوَ يَوْمُ الْقِيَمَةِ مِنَ الْمُحْضَرِينَ ﴿٦١﴾ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَاءِي الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٦٢﴾ قَالَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ رَبَّنَا هَؤُلَاءِ الَّذِينَ أَغْوَيْنَا أَغْوَيْنَاهُمْ كَمَا غَوَيْنَا تَبَرَّأْنَا إِلَيْكَ مَا كَانُوا آيَاتِنَا يَعْبُدُونَ ﴿٦٣﴾ وَقِيلَ ادْعُوا شُرَكَاءَكُمْ فَدَعَوْهُمُ فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُمْ وَرَأَوُا الْعَذَابَ لَوْ أَنَّهُمْ كَانُوا يَهْتَدُونَ ﴿٦٤﴾ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ مَاذَا أَجَبْتُمُ الْمُرْسَلِينَ ﴿٦٥﴾ فَعَمِيَتْ عَلَيْهِمُ الْأَنْبَاءُ يَوْمَئِذٍ فَهُمْ لَا يَتَسَاءَلُونَ ﴿٦٦﴾ فَأَمَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَحَسْبَىٰ أَنْ يَكُونَ مِنَ الْمُفْلِحِينَ ﴿٦٧﴾ وَرَبُّكَ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَيَخْتَارُ مَا كَانَ لَهُمُ الْحَيَوةُ سُبْحَانَ اللَّهِ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٦٨﴾ وَرَبُّكَ يَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمْ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٦٩﴾ وَهُوَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَهُ الْحُكْمُ فِي الْأُولَىٰ وَالْآخِرَةِ وَلَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٧٠﴾

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ الَّتِيلَ سَرْمَدًا إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ مِنْ إِلَهٍ غَيْرِ اللَّهِ يَأْتِيَكُمْ بِضِيَاءٍ أَمْ لَا تَسْمَعُونَ ﴿٧١﴾
 قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ النَّهَارَ سَرْمَدًا إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ مِنْ إِلَهٍ غَيْرِ اللَّهِ يَأْتِيَكُمْ بِلَيْلٍ تَسْكُنُونَ فِيهِ أَمْ لَا تُبْصِرُونَ ﴿٧٢﴾ وَمِنْ رَحْمَتِهِ جَعَلَ لَكُمُ الَّتِيلَ وَالنَّهَارَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٧٣﴾ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَاءِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٧٤﴾ وَتَرَعْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا فَقُلْنَا هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ فَعَلِمُوا أَنَّ الْحَقَّ لِلَّهِ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٧٥﴾ إِنْ قَرُّونَ كَلْتَ مِنْ قَوْمٍ مَوْسَىٰ فَبَقِيَ عَلَيْهِمْ وَاثِمَةٌ مِنَ الْكُفْرِ مَا إِنِ مَفَاحِمُهُ وَلِتَوَّأَ بِالْعُصْبَةِ أُولَى الْقُوَّةِ إِذْ قَالَ لَهُ قَوْمُهُ لَا تَفْرَحْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْفَرِحِينَ ﴿٧٦﴾ وَاتَّبَعَ فِيمَاءَ اتَّكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ وَلَا تَنْسَ نَصِيكَ مِنَ الدُّنْيَا وَأَحْسِنْ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ وَلَا تَتَّبِعِ الْفَسَادَ فِي الْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ ﴿٧٧﴾

﴿۷۱﴾ [هه ی موحه مه د] بیژنه [وان]: کا بیژنه من نه گهر خودی هه تا پوژا قیامه تی، بهرده وامل هه وه بکته شهف [و بی قه برین دریز بکته] کیژ بهرستی [ژئو ویت هوین دهر یسن] هه یه ژ بلی خودی بشیت، بو هه وه پونا هیسه کی بینیت؟! فیجا ما هوین گو هیئت خو قه ناکه ن، تی بگه هن. ﴿۷۲﴾ بیژنه: کا بیژنه من نه گهر خودی هه تا پوژا قیامه تی، بهرده وامل هه وه بکته شهف، کیژ بهرستی ژ بلی خودی هه یه، بشیت بو هه وه شهفه کی بینیت، هوین تیدا قه هه سن؟! فیجا ما هوین د بی چافن، نابینن. ﴿۷۳﴾ و ژ دلوفانیسیا خو شهف و پوژ ییت بو هه وه دایین، داد شهفیدا قه هه سن، و داد پوژیدا ژ رزقی وی بخوازن [تیدا شول بکه ن]، و دا هوین سوپاسیسیا خودایی خو بکه ن. ﴿۷۴﴾ و پوژا [خودی] گازی وان دکته، و دبیزیت: کا هه فشکیت هه وه ژ دره و بو من چی دکرن، ل کیه نه [بلا هاریکاریسیا هه وه بکه ن]. ﴿۷۵﴾ و پوژا هم ژ ناف هه رمله ته کی شاهد کی دهر دتیخین [دا شاده ییسی ل سهر کریاریت وان بده ت،

نه و ژ ی پیغه مبه ری وان ب خو یه] و دبیزنه وان [موشرکان]: کا بهلگه و نیشانیئت خو بینن [کو هه فشک من ییت هه ین]، هنگی دی زانن خودی ئیکه، و یی بی هه فال و هه فشکه، و نه و هزر و ته خمینا وان دکر [ئانکو مه هدر و بهر قانیسیا بوتان]، ل وان بهر زه بوو [و نه ما]. ﴿۷۶﴾ ب راستی قاروون ژ مله تی مووسایی بوو، فیجا خو مه زن کر ل سهر سهری مله تی خو، و سته م ل وان کر، و مه هند گه نجخانه دابوونی، هه تا پارکنا کلیلیت وان زی، بو دهسته که کا ب هیژازه لامان یا گران بوو، و هختی مله تی وی [ئو ویت باوهری ئینایین] گو تیسی: د سهر دا نه چه و به تران نه به، ب راستی خودی حه ژ به ترانان ناکه ت. ﴿۷۷﴾ و ب وی تشتی خودی دابییه ته، ئاخره تی بخوازه، و بارا خو ژ دنیایی زی ژیر نه که، و کا چاو خودی قه نجی دگه ل ته کرییه، تو زی و هسا قه نجیی [دگه ل بنده ییت وی] بکه، و دهر دیدا ل دویف خرایییی نه گهره، ب راستی خودی حه ژ خراییکه ران ناکه ت.

قَالَ إِنَّمَا أُوتِيتُهُ عَلَىٰ عِلْمٍ عِنْدِي ۖ وَأَوَّلَ يُعَلِّمُونَ اللَّهَ فَقَدْ أَهْلَكَ
 مِنْ قَبْلِهِ ۖ مِنْ الْقُرُونِ مَنْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُ قُوَّةً وَأَكْثَرُ جَمْعًا
 وَلَا يُسْأَلُ عَنْ ذُنُوبِهِمُ الْمُجْرِمُونَ ﴿٧٨﴾ فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوْمِهِ
 فِي زِينَتِهِ ۖ قَالَ الَّذِينَ يُرِيدُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا يَبِيتُ لَنَا
 مِثْلَ مَا أُوتِيَ قُتْرُونَ ۖ إِنَّهُ لَدُوٌّ حَظٌّ عَظِيمٌ ﴿٧٩﴾ وَقَالَ الَّذِينَ
 أُوتُوا الْعِلْمَ وَلَئِنْ كُنْتُمْ تُؤَابِقُونَ اللَّهَ خَيْرٌ لِمَنْ ءَامَنَ ۖ وَعَجَلْ
 صَلَاحًا وَلَا يُثَلِّقْهَا إِلَّا الصَّابِرُونَ ﴿٨٠﴾ فَخَسَفْنَا بِهِ
 وَبِدَارِهِ الْأَرْضَ فَمَا كَانَ لَهُ مِنْ فِئَةٍ يَنْصُرُهُ مِنْ دُونِ
 اللَّهِ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُنتَصِرِينَ ﴿٨١﴾ وَأَصْبَحَ الَّذِينَ تَمَتَّوْا
 مَكَانَهُمْ يَئْسَاءُ لَا أَمْسَ يَقُولُونَ ۖ وَيَكَذَّبُ اللَّهُ الرَّزْقَ لِمَنْ
 يَسْأَلُ مِنْ عِبَادِهِ ۖ وَيَقْدِرُ لَوْلَا أَنْ مَنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا لَخَسَفَ بِنَا
 وَيَكَاذِبُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ ﴿٨٢﴾ تِلْكَ الدَّارُ الْآخِرَةُ نَجْعَلُهَا لِلَّذِينَ
 لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِي الْأَرْضِ وَلَا فَسَادًا ۖ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٨٣﴾
 مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِنْهَا ۖ وَمَنْ جَاءَ بِالْسَيِّئَةِ فَلَا
 يُجْزَى الَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٨٤﴾

﴿٧٨﴾ قاروونی گوت: ب راستی [ئهف زهنگینییه، و ئهف ماله] من ب زانیما خوئی پهیدا کری، ما وی نه دزانی کوب راستی خودی بهری وی، گه له ک مله تیت ژ وی ب هیزتر و تیرمالتر، ییت د هیلاک برین؟! و پسیارا گونه هکاران ژ گونه هیئت وان نائیته کرن [هه جه ته کی بو خو بگرن، بو هه جه تی پسیار ژ وان نائیته کرن، هه که وکی دی پسیار ب خو هه ریا هه ی، خودی دیبیزیت: ﴿قُورَبَکَ لَنَسَلْنَهُمْ أَجْمَعِينَ﴾].
 ﴿٧٩﴾ قیجا [جاره کی] قاروون ب خه مل و که شخه یییا خو شه، دهر که شه ناف مله تی خو، ئه ویت گه له ک هه ژ ژيانا دنیایی دکهن، گوتن: خوژی ئه و تشتی خودی داییه قاروونی، دابایه مه ژ ی [ئانکو خوژی ئه م ژ ی و هکی وی زهنگین بباینه]، ب راستی ئه خودان شه نسه کی مه زنه. ﴿٨٠﴾ و ئه ویت تیگه هشتی گوتن: وهی بو هه وه، خه لاتی خودی بو وان ئه ویت باوهری ئیناین و کار و کرباریت باش کرین چیتره [ژ دنیایی هه میی، نه بهس ژ ئه فا خودی داییه قاروونی]، و کهس ناگه هیته فی خه لاتی [یان

بو که سی هه لئا که فیت بگه هیتی]، ئه و نه بن ییت سه بر کیش [ل سه ر عیباده تان، و هیلانا دلخوازیان].
 ﴿٨١﴾ قیجا مه ئه و [مه خسه د قاروون] ب مال و خانیه، د ئه ردیدا بره خوار، و وی چو دهسته که نه بوون، غهیری خودی، هاریکارییا وی بکه، و ئه و ب خوژی نه دشیا هاریکارییا خو بکهت. ﴿٨٢﴾ و ئه ویت دو هوی خوژی دخواست، شوینا قاروونی بانه [ئه فرؤ] یی دیبیزن: ئاخ! [ئه وچ خوژی بوو، مه خواستی] هو سانه خودی بو هه ر بنده یی بقیث ژ بنده یی خو، رزقی وی به رفه هه و کیم دکهن [ئانکو دان و نه دانا رزقی، ب قه دریقه نه یا گریدا ییه]، و ئه گهر خودی که ره م د گهل مه نه کربایه، دامه ژ ی د ئه ردیدا بهت، [قیجا په شیما بوون، و گوتن: هه چکو گاور سه رفه راز نابن. ﴿٨٣﴾ ئه فا ته بهیسی، و سالو خا وی بو ته هاتی ژيانا ئاخره تیه، ئه م دی دهینه وان ئه ویت نه مه زاتی و نه سته م د ئه ردیدا دقیت، نه ژ ی خرابی، و دو یه ایکا باش هه ری پاریز کارانه. ﴿٨٤﴾ هه ر که سی ییت و خیره ک هه بیث، ژ وی خیری چیتره دی بو هه بیث، و هه ر که سی ییت و گونه هه ک هه بیث، ئه ویت گونه هه کرین ب وان گونه هیئت وان کرین پیقه تر نائیته جزا کرن.

﴿۸۵﴾ ئەوئى قورئان بۇ تەئىنايىيە خوار، و ل سەر تە واجب كرى [بخوئى و كار بى بكهى، و بگهينى] جارهكا دى دئى تە زفريئتهفه مهكهئى [يان پشئى مرنئى جارهكا دى دئى تە ساخكتە بۇ قيامهئى، دا پسپارا تە ل سەر قورئانئى بيئتهكرن] بيئزه: خودايئى من [ژمن وهوه] جيتراسته پىكرىان دنياست [و دزانيت كى پتر هيژايى خه لاتىيە]، و كا كى د گومر ايبه كا ئاشكهرادايە [ئەزيان هوين]؟ ﴿۸۶﴾ و تونە ل هيشيى بووى، ئەف قورئانە ب وهى بۇ تە بيئته خوار، بهلى دلؤفانيهك بوو ژ خودايئى تە، فئيجا بۇ گاواران نەبه پشتهفان [ئانكو دهفتهرمىيى بۇ وان نهكه]. ﴿۸۷﴾ بلائە [گاوار و موشرک] تە ژ جهئنيان و كار پىكرنا قورئانئى نەدنه پاش، پشئى بۇ تە هاتىيە خوارئى، و بۇ پىكا خودايئى خو گازی خهلكى بكه، و نەبه ژ وان يئت ههفال و ههفشكان بۇ چئى دكەن. ﴿۸۸﴾ و چو په رستميان د گەل خودئى نەبه ريسه، چو په رستميئى پاست و دورست نينن، ئەو نەبيت، و هه مى تشت دئى چن و نامينن، ئەو نەبيت، ژيگهكرن و حوكم د نافيهر ا بهندهيئى ويدا يئ وييه، و هوين هەر دئى ب بال ويغه زفړن.

سُورَةُ الْقَصَصِ

ل مهكهئى هاتىيە خوارئى (۶۹) ئايه تە

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ هۇسا دئيتە خواندن (ئەلف، لام، ميم) ل دور ٲاڤه كرنا فان تىپان، بزڤره دهسپىنكا سُورەتا به قهره. ﴿۲﴾ ئەرى ما مروف ل وئى هزرىنه، گاڤا گوتن: مه باوهرى [ب خودئى] ئينا [دئى ئيتنه هيلان، و ئەزيهت ناگههتته وان]، و نائيتنه جهرباندن و ئمتيحانكرن [ب گەلەك رهنگيت جهرباندن و ئمتيحانان]. ﴿۳﴾ و ب سويند ئەويئ بهرى وان [ژ تاگريت پىغه مبهيران]، مه [ب هه مى رهنگيت نهخوشيان] جهرباندن [و فان زى، مادهم ئەو ديبژن مه باوهرى ئينا، و خو ژ خودان باوهران ددانن، دئى وان ب نهخوشيان جهربينين]، دا خودئى ئەويئ پاست [د گوتنا خو يا بوريدا: (مه باوهرى ئينا)] ژ ئەويئ درهوين، ئاشكهر ا بكهت [و ديار بكهت كا كى يئ پاسته، وهختئى ديبژيت مه باوهرى ئينا، و كا كى درهوان دكهت؟]. ﴿۴﴾ يان زى ئەويئ كيرايئت خراب كرين [ئەويئ چو بويتته نەدنه گونەهئى، و گونەهل دهف وان چونه]، وئى هزرى دكەن ئەم نهشئين وان ئيزا بدهين، و ئەو دئى ژ ئيزايا مه رهن، پيسه هزره ئەو دكەن [وهختئى ئەو وئى هزرى دكەن، كو ئەو دئى ژ ئيزايا خودئى قورتال بن]. ﴿۵﴾ و هەر كەسى هيشيا خه لاتئى خودئى هەى [يان زى ژ حسابا وى بترسيت، يان زى ژ ديتنا وى بترسيت]، [بلا كارەكئى باش بكهت و چو ههفشكان بۇ خودئى چئى نهكهت]، ب راستى وهختئى خودئى بۇ قيامهئى و حسابئى دهسپيشانكرى، هەر دئى ئيت [فئيجا بلا بۇ وئى روژئى بكنه]، و خودئى ب خو گوهديره [بۇ هەر تشتهكئى بهندهيئى وى ديبژن]، و زيده زانايه [بۇ هەر تشتهكى]. ﴿۶﴾ و هەر كەسى جيهادئى [دگەل خو، يان د گەل شەيتانى، يان د گەل گاواران] بكهت، ب راستى ئەو بۇ خو جيهادئى دكهت [چونكى مفا و فتيقيى وئى جيهادئى، هەر ل وى دزفريت، و خودئى پاكى ب جيهادا كەسى نينه، چ د گەل خو و نفسا خو، چ زى د گەل ئيكي دى]، ب راستى خودئى پاكى ب كەسى نينه [نه ههوجبهى ب په رستنا وان ههيه، نه زى گونەه و نه گوهداريا و ان زيانئى دگههينئي].

سُورَةُ الْقَصَصِ

بسم الله الرحمن الرحيم

الجزء

المرحوم أحسب الناس أن يتركوا أن يقولوا آمنا وهم لا يفتنون. ولقد فتنا الذين من قبلهم فليعلمن الله الذين صدقوا وليعلمن الكاذبين. أم حسب الذين يعملون السيئات أن يسبقونا سوء ما نجعلهمون. من كان يرجو لقاء الله فإن أجل الله لآب وهو السميع العليم. ومن جهد فلنما يجهد لنفسه إن الله لغني عن العالمين.

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ
وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَحْسَنَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٧﴾ وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ
بِرَبِّهِ خَيْرًا وَإِنْ جَاهَدَاكَ لِتُشْرِكَ بِيْءَ مَا لَكَ بِهِ عِلْمٌ
فَلَا تُطِعْهُمَا إِلَىٰ مَرْجِعِكَ فَآتِ بَاكَ مَا كُنْتَ تَعْمَلُ ﴿٨﴾
وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُدْخِلَنَّهُ فِي الصَّالِحِينَ ﴿٩﴾
وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ ءَامَنَّا بِاللَّهِ فَإِذَا أُوذِيَ فِي اللَّهِ جَعَلَ
فِتْنَةَ النَّاسِ كَعَذَابِ اللَّهِ وَلَئِنْ جَاءَ نَصْرٌ مِّنَ رَبِّكَ لَيَقُولُنَّ
إِنَّا كُنَّا مَعَكُمْ أَوَلَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِمَا فِي صُدُورِ الْعَالَمِينَ ﴿١٠﴾
وَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْمُنْفِقِينَ ﴿١١﴾
وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّبِعُوا سَبِيلَنَا
وَلْنَحْمِلَ خَطِيئَتَكُمْ وَمَا هُمْ بِحَامِلِينَ ﴿١٢﴾ مِنْ خَطِيئَتِهِمْ
شَيْءٌ إِنَّهُمْ لَكَذِبُونَ ﴿١٣﴾ وَلَيَحْمِلُنَّ أَثْقَالَهُمْ وَأَثْقَالًا مَّعَ
أَثْقَالِهِمْ وَلَيَسْئَلُنَّ يَوْمَ الْقِيَمَةِ عَمَّا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿١٤﴾
وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَلَبِثَ فِيهِمْ أَلْفَ سَنَةٍ
إِلَّا خَمْسِينَ عَامًا فَأَخَذَهُمُ الطُّوفَانُ وَهُمْ ظَالِمُونَ ﴿١٥﴾

﴿۷﴾ و ٲه ویت باوهری ٲینا ین و کار و کریاریت باش کریں، ب راستی ٲم دئی گونه ٲیت وان را که ین و ژبیه ین، [و رٲژا قیامه تی] و ٲم دئی ب ٲیترین کریاریت وان، وان خه لاتکه ین. ﴿۸﴾ و مه ٲه مرئی مروفان یی کری، قه نجی و باشییی دگهل دهیبا یت خو بکه ن، و ٲه گهر ٲه و ژ ته بخوازن و خو ب ٲه ٲه بوهستین، دا تو وی تشتی ته زانین ٲی نهی، بو مه بکه یه هه فال و هه ٲیشک، ٲیجا تو گو ٲی خو نه ده وان [بو گونه هی، چ شرک چ ههر گونه هه کا دی] و زٲرینا هه وه ب بال من ٲه یه، ٲیجا ههر ٲیکی ل دویٲ کاری ٲه و دکه ت دئی جزا که ین [ٲه ٲه مزگنییه کا خو شه، بو وی یی باش دگهل دهیبا یت خو و ٲیکا راست گرتی، و گه ٲه بو وی یی دگهل دهیبا یت خو خراب و ٲیکا خراب گرتی]. ﴿۹﴾ و ٲه ویت باوهری ٲینا ین و کار و کریاریت باش کریں، ب راستی ٲم [د بهحه شتیدا] دئی وان ده ینه دگهل خو ش مروفان. ﴿۱۰﴾ و ژ مروفان یی هه ی دیٲزیت من باوهری ب خودی ٲینا، و گاٲا ٲه [ژ بهر باوهری ٲینا نا خو و] بو خودی [و دریکا خودیدا]

هاته ٲه زیه تدان [و نه خو شی و زیان گه هشتی]، ٲه زیه ت و زیانا مروفان و هکی ٲیزایا خودی ددانیت [دا بو خو بکه ته هه جه ت، باوهری یی به ٲلیت و سه بری نه کی شیت، و گوهداریا وان مروفان بکه ت ل سه ر تشتی ٲه و ژتی دخوازن، هه لبت ژ تر سا ٲیزایا وان، کا چاوا مروفی موسلمان ژ تر سا ٲیزایا خودی گاوریی ده ٲلیت، و گوهداریا خودی دکه ت و تشتی ٲه مرئی وی ٲی هاتییه کرن ب جه دٲینیت]، و ٲه گهر سه ر که ٲتنه ک ژ خودایی ته بیت، دئی بیژن: نی ٲم ژی دگهل هه وه بووین [مه ژی دهسته که ٲتینا ندا ٲشکدار بکه ن]، ٲه ری ما خودی ٲه وادلی خه لکیدا، ٲیتر نوزانیت [ٲانکو ٲه و ژ وان ٲیتر دزانیت، کا چ دلیت وان ب خو دا هه یه]. ﴿۱۱﴾ ب راستی خودی ٲه ویت باوهری ٲینا ین [و دلسوژر د باوهرییا خو دا] و دو ٲویان، دئی ژیک ٲاشکه راکه ت. ﴿۱۲﴾ و ٲه ویت گاور بووین [ٲانکو گاوران] گو ته ٲه ویت باوهری ٲینا ین [ٲانکو موسلمانان]: ل دویٲ مه وهرن و وهرن سه ر ٲیکا مه، ٲم دئی گونه هی ٲ هه وه ب ستوی خٲه گرین، و ٲه و ٲو ژ گونه هی ت وان هه لئا گرن [ٲه ویت وان ب ستوی خٲه گرتین]، ب راستی ٲه و دره وان دکهن. ﴿۱۳﴾ [به لی] ب راستی ٲه و [گاور و خودانیت ٲاخفتنا: (ٲه گهر گونه هی ٲ، ٲم دئی گونه هی ٲ هه وه هه لگرین)] دئی گونه هی ٲ خو، و هنده ک گونه هی ٲ دی ژی دگهل گونه هی ٲ خو هه لگرین [گونه هی ٲ خو و گونه هی ٲ وان ٲه ویت وان د سه ردا برین و ژ ٲیکا راست ده ریخستین]، و بی شک رٲژا قیامه تی، دئی ٲسیارا وی دره و وان دکر [کو دئی گونه ها غیری خو هه لگرین] ژ وان ٲیته کرن. ﴿۱۴﴾ و ب سویند مه نوح، ٲیغه مبه ر هنار ته ده ٲ مله تی وی، ٲیجا هزار کیم ٲیچی سالان، ما د ناٲ واندا [به رده وام گازی وان دکر، دگهل هندئ ژی ژ بلی کیمه کی، که سی دی باوهری ٲی نه ٲینا و به رده وام ٲه زیه تا وی دهاته کرن و وی سه بر دکیشا، ٲیجا دٲیت، هه ی موحه مه د، تو ٲر ٲینا خو ٲره هه بکه ی، ٲونکی ٲه ٲه ٲه نده کا کیمه تو د ناٲ مله تی خو دا، دگهل هندئ ژی هه ژ مارا ٲه ویت باوهری ب ته ٲینا ی، گه له کن]، ٲیجا ٲه و ب بهر ٲوٲانی [ٲاٲا بو ش و گه له ک] که ٲتن، و ٲه ویت سته مکار بوون.

فَأَجْبَنُهُ وَأَصْحَبَ السَّفِينَةَ وَجَعَلْنَاهَا آيَةً لِلْعَالَمِينَ ﴿١٥﴾
وَابْرَاهِيمَ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ ذَلِكُمْ
خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٦﴾ إِنَّمَا تَعْبُدُونَ مِن
دُونِ اللَّهِ أَوتُنَا وَتَخْلُقُونَ إِفْكًا إِنَّ الَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِن
دُونِ اللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ لَكُمْ رِزْقًا فَاتَّبِعُوا عِندَ اللَّهِ الزَّرْءَ
وَاعْبُدُوهُ وَأَشْكُرُوا لَهُ ۖ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿١٧﴾ وَإِنْ تَكْذِبُوا
فَعَدْبٌ كَذَبٌ أُمَمٌ مِّن قَبْلِكُمْ وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلْغُ
الْمُبِينُ ﴿١٨﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا كَيْفَ يُبْدِئُ اللَّهُ الْخَلْقَ ثُمَّ
يُعِيدُهُ ۖ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿١٩﴾ قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ
فَأَنْظُرُوا كَيْفَ بَدَأَ الْخَلْقَ ثُمَّ اللَّهُ يُنشِئُ النَّشْأَةَ الْآخِرَةَ
إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٠﴾ يُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ وَيَرْحَمُ
مَن يَشَاءُ وَإِلَيْهِ تُقْلَبُونَ ﴿٢١﴾ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ فِي
الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ اللَّهِ مِن
وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٢٢﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَلِقَائِهِ
أُولَٰئِكَ يَكْسِبُونَ لِرَحْمَتِي وَأُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢٣﴾

﴿۱۵﴾ ڦيڄا مه ٺه و هندی دگهل دگه میسیندا رزگار
کرن، و مه ٺه [گهمی، یان ٺه و رویدان، یان
رزگار یون، یان جزا کرنا گاوران ب خه ندقاندنی]
کره چامه و نیشان بؤ خه لکی. ﴿۱۶﴾ و ٺیر اهیم ژی،
مه پیغه مبه راتی دایی، و مه بؤ مله تی وی هنارت،
وهختی گو تیه مله تی خو خودی ب تنی بهر یسن و ژ
وی ب تنی بر سن، ٺه ڦه [به رستنا وی ب تنی، و ترس
ژ وی ب تنی] بؤ هه وه [ژ شرکی و به رستنا بوتان]
چیتره، ٺه گهر هوین بزائن [کا چ بؤ هه وه باشه، و
چ بؤ هه وه خرابه]. ﴿۱۷﴾ ب راستی ٺه ویت هوین
شوینا خودی دهر یسن، به س بوت و په یکه رن، و
هوین دره وان دکهن [وهختی هوین وان به رستی یان
دهر یسن، و دکهن هه ڦیشکی تی خودی، و دبیزن دی بؤ
مه بنه مه هدر چی ل ده ڦ خودی]، ب راستی ٺه ویت
هوین شوینا خودی دهر یسن، چو رزقی ناده نه هه وه،
ڦیجا رزقی بؤ خو ژ خودی ب تنی بخوازن، و وی
ب تنی بهر یسن، و شوکور و سوپاسیا وی ب تنی
بکهن، و هوین دی هه ر بال وی ب تنی ڦه زڦرن.

﴿۱۸﴾ و ٺه گهر هوین [پیغه مبه ری خو] دره وین دانن، ب سویند هنده ک مله تیت دی ژی، به ری هه وه پیغه مبه ری تی
خو دره وین دانان [ڦیجا بؤ هه وه دیار بوو، کا چ ب سه ری وان هات ژ بهر دره وین دانانا وان بؤ پیغه مبه ری تی
خو، ڦیجا ژ خو بر سن و ڦی دویا هیکی]، و ژ راگه هاندنا ٺاشکه را پیغه تر، چو یا دی ل سه ر پیغه مبه ری نینه.
﴿۱۹﴾ ما ٺه و [ٺه ویت باوهری ب روژا قیامه تی نه ی] نابینن، و نوزانن کا چاوا خودی جارا ٺیکتی ٺه و دایینه و
چیکرینه [ٺه و ژ نه یی یی تی دایین، و وان ژ چیکه کا ٺافی پشی دچهند قوناخه کانرا دبه ت، دهر دئیخه ته سه ر
دنیا یی، بلا بزائن ٺه ویت ٺه و هؤ سا دایین، دی وان ساخکه ته ڦه ژی]، پاشی دی وان پشی مرنی ساخکه ته ڦه
ژی، ب راستی ٺه ڦه [دان و مراندن و زڦراندن] ل بهر خودی یا ب ساناهییه. ﴿۲۰﴾ بیژه [وان ٺه ویت باوهری
ب روژا قیامه تی نه ی]: دٺه ردیدا هه رن و به ری خو بده نی، کا چاوا بؤ جارا ٺیکتی خودی چیکریان [دگهل
گه له کییا وان، و جودا ییسا سروشت و زمان و په نگی وان] چئ دکه ت [دا هوین عه جیسیا چیکریی تی خودی
ب چاف بینن، و بزائن یی جارا ٺیکتی دده ت، جارا دویی ب ساناهیر دشی تی ساخکه ته ڦه]، پاشی خودی
[پشی مرنی] دی وان بؤ قیامه تی ږا که ته ڦه، ب راستی خودی ل سه ر هه می تستان یی خودان شیان.
﴿۲۱﴾ هه ر که سی بقیت [وهیژایی هندی بیت] دی ٺیزا ده ت، و هه ر که سی بقیت دی دلؤ ڦانیی پی به ت، و
هوین دی ب بال ویشه زڦرن [ٺانکو جزادان و خه لاتکرن د دهستی وی ب تنی دایه]. ﴿۲۲﴾ [گهل مرو ڦان]
هوین نه شین خودی نه چار بکهن کو هوین ژ ٺیزایی قورتال بین، نه ل ٺه ردی و نه ل ٺه سانی، و ژ خودی
پیغه تر هه وه چو هاریکار و پشته ڦان نین. ﴿۲۳﴾ و ٺه ویت باوهری ب قور ٺانی و روژا قیامه تی نه ٺینا یین، ٺه و
ییت ژ دلؤ ڦانییا من یی هی ڦی بو یین، و بؤ ڦان ٺیزایه کا ب ژان و دژوار یا هه ی.

﴿٢٤﴾ فَيَجَا بهرسفا مله تي ئيراهيمي ژ قى پيغه تر نه بوو، گوئن: [هوين ئيراهيمي] بكوژن يان بسوژن، و [پشتي وان نه خشيبي سوتى بو كيشايى، و هافيتييه د ناف ئاگريدا] خودى ئه و ژ ئاگرى رزگاركر، ب راستى ئه قه [رزگار كرنا ئيراهيمي ژ ئاگرى شاريايى] چامه و نيشانن، بو وان ئه و يت باوهرىي دئينن. ﴿٢٥﴾ [و ئيراهيمي] گوئ: ب راستى هوين ژ بلى خودى پيگهر و بوتان دپهرتسن، داقيان و چه ژيكرن د ژيانا دنيايدا د نافيهره هه ودا هه بيت [ول سهر كوم بين]، پاشى روژا قيامه تي [ئه و چه ژيكرنا ل سهر پويچيى هاتى، نامينيت]، هوين دى بهرائه تا خوژ ئيكدو كهن، و دى له عنه تان ل ئيكدو كهن، و جهى هه وه ئاگره، و چو هاريكار زى بو هه وه نابن. ﴿٢٦﴾ فَيَجَا (لووط) ي باوهرى پى ئينا [برازايى] وى بوو، و كه سى ئيكي بوو باوهرى پى ئينايى]، و ئيراهيمي گوئ: ب راستى ئه ز دى ژ بو خودايى خو مشهخت بم [ئانكو ئه ز دى ژ ناف مله تي خو دهركه قمه وى جهى خودى بو من هزكرى]، ب

فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا اقْتُلُوهُ أَوْ حَرِّقُوهُ فَأَنجَاهُ اللَّهُ مِنَ النَّارِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٢٧﴾ وَقَالَ إِنَّمَا اتَّخَذْتُم مِّن دُونِ اللَّهِ أَوْثَانًا مَّوَدَّةَ بَيْنِكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكْفُرُ بَعْضُكُم بِبَعْضٍ مِّن بَعْضٍ وَيَلْعَنُ بَعْضُكُم بَعْضًا وَمَأْوَاكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُم مِّن تَصْرِيرٍ ﴿٢٨﴾ فَأَمَرَ لَهُ لُوطُ وَقَالَ إِنِّي مُهَاجِرٌ إِلَى رَيْثٍ إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٩﴾ وَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِ النُّبُوَّةَ وَالْكِتَابَ وَآتَيْنَاهُ أَجْرَهُ فِي الدُّنْيَا وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٣٠﴾ وَلُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ إِنَّكُم لَأَعْلَامِيَّةٌ الْفَجِشَةُ مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِّنَ الْعَالَمِينَ ﴿٣١﴾ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الْمُنْذِرِينَ ﴿٣٢﴾ قَالَ رَبِّ انصُرْنِي عَلَى الْقَوْمِ الْمُفْسِدِينَ ﴿٣٣﴾

الجزء
العشر
الجزء
العشر

راستى خودى بى دهسته لاتدار و کاربنه جهه. ﴿٢٧﴾ و مه ئيسحاق و [كوپى ئيسحاق] به عقوب دانى، و مه پيغه مبهراتى و دانا كتيان ئيخسته د ناف دوينده ها ويدا، و هيژ د دنيايدا مه خه لاني وى دايى [ژ نه كا باش و عياله كى قهنج، كو پيغه مبهراتى هه د ناف واندا يا بهرده وام بيت]، و ئه و د ئاخره تيدا زى ژ كي رهاتى و سهر راستانه. ﴿٢٨﴾ بيژه وان وهختى مه (لووط)، پيغه مبه زى بو مله تي وى هنارتى، و گو تسيه مله تي خو: ب راستى هوينى پويچا تسيه كى دكهن كه سى ژ خه لكى بهرى هه وه نه كرييه. ﴿٢٩﴾ ئه رى چاوا [هوين ژنان دهيلن و] دچنه دهف زه لامان، و ريكان دگرن [كوشتنى دكهن، و مالى تالان دكهن، يان زى ريكي ل ريفنگان دگرن، دا پويچيى د گهل وان بكهن]، و هوين كارى كريت [ويى خودى پى نه خوش، ب ئاشكه رايى] ديوانيت خوژا دكهن؟ فَيَجَا بهرسفا مله تي وى ژ هندی پيغه تر نه بوو، گوئن: ئه گهر تو راست ديژى، ئيزايا خودى [ئه و تو مه پى دترسينى] بو مه بينه. ﴿٣٠﴾ گوئ: خوديو، هاريكاريا من ل سهر مله تي خرابكار بكه.

وَلَمَّا جَاءَتْ رُسُلُنَا إِبْرَاهِيمَ بِالْبَشَرَىٰ قَالُوا إِنَّا مُهْلِكُوا
 أَهْلَ هَذِهِ الْقَرْيَةِ إِنَّ أَهْلَهَا كَانُوا ظَالِمِينَ ﴿٣١﴾
 قَالَ إِنَّ فِيهَا لُوطًا قَالُوا نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَن فِيهَا لَنَنْجِيَنَّهُ
 وَأَهْلَهُ إِلَّا امْرَأَتَهُ كَانَتْ مِنَ الْغَايِبِينَ ﴿٣٢﴾ وَلَمَّا
 أَن جَاءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا سِيقَ بِهِمْ وَصَافَ بِهِمْ ذُرِّيَّتَهُ
 وَقَالُوا لَا تَخَفْ وَلَا تَحْزَنْ إِنَّا مُنْجِيُكَ وَأَهْلَكَ إِلَّا
 امْرَأَتَكَ كَانَتْ مِنَ الْغَايِبِينَ ﴿٣٣﴾ إِنَّا مُنْزِلُونَ عَلَىٰ أَهْلِ
 هَذِهِ الْقَرْيَةِ رِجْزًا مِّنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿٣٤﴾
 وَلَقَدْ تَرَكْنَا مِثْقَالَ ذَرَّةٍ بَيْنَهُ وَلِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٣٥﴾
 وَإِلَىٰ مَدِينَتِكَ أَنَا هُمْ شُعَبًا فَقَالَ يَقُولُوا عِبُدُوا اللَّهَ
 وَأَرْجُوا الْيَوْمَ الْآخِرَ وَلَا تَتَّبِعُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٣٦﴾
 فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ
 جِثِيمًا ﴿٣٧﴾ وَعَادَا وَنِمُودَا وَقَدْ بَيَّنَّ لَكُم
 مِّن مَّسْكِينِهِمْ وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ
 فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيلِ وَكَانُوا مُصْتَبِرِينَ ﴿٣٨﴾

﴿٣١﴾ و وهختی هنارتییّت مه [کو ملیاکه تن] ب مزگنیڤه هاتینه دهف ئیبراهیمی، گوتن: ب راستی ئەم بیّت هاتین، دا خه لکی فی گوندی [گوندی (لووط) ی سه دووم] د هیلاک بیهین، ب راستی خه لکی وی گوندی بیّت سته مکار بوون. ﴿٣٢﴾ ئیبراهیمی گوت: نئی (لووط) یسی تیدا [هوین دی چاوا د هیلاک بهن] گوتن: ئەم حیتر دزانین کا کی تیدایه، ب راستی ئەم دی وی و مرقویت وی [ئهو بیّت باوهری بی ئیناین رزگارکین]، ژنا وی تی نه بیّت، دی ژ وان بیّت ئهو بیّت د ناف ئیزاییدا دمین. ﴿٣٣﴾ فینجا وهختی هنارتییّت مه [ل سهر رهنگی میقانان] هاتینه دهف (لووط) ی، هاتنا وان بی نه خوش بوو، و ب هاتنا وان تهنگاف بوو [ترسیا ده ستردیژی ل سهر وان بیته کرن]، و گوتن: نه ترسه [ل سهر مه ژ مله تی خو] و ب خه مه نه کهفه، ئەم دی ته و مالا ته [ئهو بیّت باوهری ب ته ئیناین] رزگارکین، ژنا ته تی نه بیّت، ئهو دی ژ وان بیّت ئهو بیّت د ناف ئیزاییدا دمین. ﴿٣٤﴾ ب راستی ژ بهر ده رکه فتننا

وان ژ گوهداریسا خودی و پیغه مبهری، ئەم دی ئیزایه کی ژ ئەسانی ب سهر خه لکی فی گوندیدا ئینین. ﴿٣٥﴾ ب سویند مه نیشانه کا ناشکه را ژ گوندی هیلا [ئهو ژی کافلن]، بو وان بیّت ئه قلی خو دده نه شو لی و تی دگه هن. ﴿٣٦﴾ و مه بو مه دیهن، برایی وان شوعه یب هنارت، گوت: مله تی من، خودی به ریسن و ژ رۆژا قیامه تی بترسن، و خرابیی دئه ردیدا نه کهن. ﴿٣٧﴾ فینجا وان شوعه یب درهوین دانا، و ژ بهر هندی بیقه له رزا ب هیژ ئه و هنگافتن، و ئه و ل سهر چۆکان د خانیییّت خو فیه مرن و بی بزاف مان. ﴿٣٨﴾ و مه عاد و (سه موود) زی د هیلاک برن، و ب سویند [گه لی خه لکی مه که هی] هیلاکا وان ژ کافلیت وان بو هه وه یا ناشکه رایه، و شه یسانی کار و کریاریت وان بو وان جوانکرن [فینجا هزرکرن ئه و گاوری و نه گوهداریسا ئه و دکهن، یا دورسته و ژ وی چیتره یا پیغه مبه ر دبژن]، و ریکا باوهری ئینانی ب خودی و پیغه مبه ری ل وان گرت، و ئه و ب خو بیّت تیگه هشتی بوون [ئه گهر هزرا خو کرانه، دشیان هه قی و نه هه قیی ژیک فاقیرن، به لی ئاقلی خو نه دانه شو لی و هزرا خو نه کرن].

المعروف
القرآن

وَلَا تُجِدُوا أَهْلَ الْكِتَابِ إِلَّا بِآلَاتِهِ أَحْسَنَ إِلَّا الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ وَقُولُوا آمَنَّا بِالَّذِي أُنزِلَ إِلَيْنَا وَأَنْزَلَ إِلَهُكُمُ وَالْهِنَاءُ وَالْهَمُّ وَحْدَهُ وَتَحَنُّنٌ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿٤٨﴾ وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ فَالَّذِينَ ءَاتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَمِنْ هَؤُلَاءِ مَنْ يُؤْمِنُ بِهِ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا الْكَافِرُونَ ﴿٤٩﴾ وَمَا كُنْتَ تَتْلُو مِنْ قَبْلِهِ مِنْ كِتَابٍ وَلَا تَخُطُّهُ بِيَمِينِكَ إِذْ أَلَّا زَنَابَ الْمُمْطَلُونَ ﴿٥٠﴾ بَلْ هُوَ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ فِي صُدُورِ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا الظَّالِمُونَ ﴿٥١﴾ وَقَالُوا لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْهِ آيَاتٌ مِّن رَّبِّهِ قُلْ إِنَّمَا الْآيَاتُ عِندَ اللَّهِ وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٥٢﴾ أَوَلَمْ يَكْفِ لَهُمُ أَنَّا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ يُتْلَى عَلَيْهِمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَرَحْمَةً وَذِكْرَى لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٣﴾ قُلْ كَفَى بِاللَّهِ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ شَهِيدًا يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا بِالْبَاطِلِ وَكَفَرُوا بِاللَّهِ أُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٥٤﴾

﴿٤٦﴾ د گهل خودانیت کتیبان [جوهی و فلهیان] مهدهرکانی نه‌کهن، ب باشترین ږیک نه‌ییت [ب نهرمی و جوان وان باخفتن، و نه‌گهر وان خو نه‌زانکر و ږهق د گهل هه‌وه ناخفتن، وه‌کی وان نه‌کهن]، نه‌فه ژ بلی وان نه‌ویت زیده سته‌م کرین و زیده دژمن ژوان [ییت ږیکا نهرم نه‌هر گرین و به‌رده‌وام دژمنکارییی دکهن و ده‌ست ژ نه‌یارییی و به‌رگه‌ریانا نه‌یارییی به‌رنه‌دن]. و [گه‌لی موسلمانان] بیژن: مه‌باوهری ب وئ ټینا یا بو مه‌هاتیسه‌ خوارئ [کو قورئانه]، و یا بو هه‌وه‌ ژی هاتیسه‌ خوارئ [کو ته‌ورات و ټنجیلن، ټانکو مه‌ باوهری ټینا کو هه‌ردو ییت ژ ده‌ف خودئ هاتین، و هه‌ردو شه‌ریعه‌تیت خودئ بوون، هه‌تا قورئان و پیغه‌مبه‌ر هاتی]، و خوداییی مه‌ و خوداییی هه‌وه‌ ټیکه، و ټهم [به‌س] ل به‌ر فەرمانا وی ب تنی د ږاوه‌ستیاینه. ﴿٤٧﴾ و کا چاوا مه‌ بو ییت به‌ری ته‌ کتیب هنارتن، و هسا مه‌ بو ته‌ ژی نه‌ف قورئانه ټینا خوارئ [و هنارت]، فیجا نه‌ویت کتیب بو هاتین [مه‌خسه‌د پئ خودان باوهریت وانن، وه‌کی عه‌بدو لاییی کورئ سه‌لامی] باوهرییی پئ دینن، و ژ شان ژی [ټانکو نه‌ویت موسلمان بووین ژ خه‌لکئ مه‌که‌هی] ییت هه‌ین باوهرییی پئ دینن، و ژ بلی گاوران [نه‌ویت سه‌ره‌ږه‌ل سه‌ر گاورییی]، که‌س نینه‌ باوهرییی ب قورئانئ نه‌ئینیت. ﴿٤٨﴾ و به‌ری قورئان بو ته‌ بیته‌ خوارئ، ته‌ خواندن نه‌دزانی، و ته‌ چو کتیب نه‌خواندینه، و ته‌ نفیسین نه‌دزانی و چو کتیب ب ده‌ست نه‌نفیسینه، و نه‌گهر ته‌ به‌ری نوکه‌ خواندن و نفیسین زانیایه، هنگی دا گاور [ل قورئانئ] ب شک که‌فن. ﴿٤٩﴾ نه‌خیر و هسا نینه‌ وه‌کی نه‌و هزر دکهن، نه‌ف قورئانه‌ نیشان و به‌لکه‌ ییت ټاشکه‌راییت ږارستینه د سینگی زانیاندا، و به‌س نه‌و باوهرییی ب قورئانئ نائینن، ییت زیده سته‌مکار. ﴿٥٠﴾ و دیژن: دئ بلا موعجیزه‌ و نیشان ژ خوداییی وی بو هاتبانه‌ [دا مه‌ ژی باوهری پئ ټینابایه]، بیژه: ب راستی موعجیزه‌ ییت ل ده‌ف خودئ [که‌نگی نه‌و موعجیزه‌ بقین و بو کئ بقین دئ ټینیت، و نه‌د ده‌ست مندانه]، و هندئ نه‌زم، نه‌ز به‌س ټاگه‌هدار که‌ره‌کئ ټاشکه‌را که‌رم. ﴿٥١﴾ نه‌رئ ما نه‌ به‌سی وانه، نه‌ف کتیبه‌ [کو قورئانه] مه‌ بو ته‌ هنارتی، و بو وان دئته‌ خواندن، ب راستی نه‌ف قورئانه‌ دلوقانی و شیره‌ت و بیر ټینانه، بو وان نه‌ویت باوهرییی دینن. ﴿٥٢﴾ هه‌ی موحه‌مه‌د، بیژه‌ وان: د ناغه‌رامن و هه‌وه‌دا خودئ شاده‌یییی بده‌ت به‌سه، هندئ د نه‌رد و نه‌ساناندا هه‌ی نه‌و ژئ ب ټاگه‌هه، و نه‌ویت باوهری ب بوتان ټینایین و باوهری ب خودئ نه‌ټینایین نه‌و د خوساره‌تن.

﴿٥٣﴾ وَتَهُو لَهَازِئِزَيَّيْ ل تَه دَكهن، وَ تَه گهر وه ختَي ئِزِيا و ان نه هاتبايه دانان [كو رَوژا قيامه تيبه]، دا ئِزِيا بَو وان تِيَت، و ب سويند ژ نشكه كَيْفَه ئِزِيا دِي بَو وان تِيَت، و وان هاى ژ خَو نه. ﴿٥٤﴾ وَ تَهُو لَهَازِ هاتنا ئِزِيايى ل تَه دَكهن، و وى رَوژى دَوژَه دِي دَوَماندَوَريت گاوران گريت. ﴿٥٥﴾ رَوژا ئِزِيا، د سهر وانپرا و د بن وانپرا، وان د گريت، و خودى دِي بِيژِيته وان: تامكه نه وى يا هه وه دكر. ﴿٥٦﴾ گه لى بهنده يِيَت من، تَه وِيَت هه وه باوهرى ب من ئِنيابين [تَه گهر هوين نه شين د جهى خَو دا، ب دورستى من بپهريسن]، فَيَجَا ب راستى تَهردى من يى فَره هه، فَيَجَا من ب تنى بپهريسن. ﴿٥٧﴾ هه مى كه س دِي تامكه ته مرنى [كه س زى قورتال نايِت]، باشى هوين دى ب بال مه فَه زَفَرَن. ﴿٥٨﴾ وَ تَه وِيَت باوهرى ئِنيابين و كار و كِريارِيَت راست و دورست كرين، تَه م دى وان دَوَريت بلندِيَت به چه شتيدا، به چه شتا رويار دبنپرا دچن ئاكنجى كه ين، و ههر دى تيدا مينن، و چ خَو ش خه لاتَه خه لاتى وان تَه وِيَت كار و كِريارِيَت راست و دورست دكهن. ﴿٥٩﴾ تَه وِيَت بِيْنَا خَو فَرهه كرين [ل سهر په رستنا خودى و تَه زيه تا گاوران، و نه خَو شِيِيَت رِيَكى]، و پشتا خَو ب خودى گهرم كرين. ﴿٦٠﴾ وَ چهن د جانِه وه ر يِيَت هه ين [ژ لاوازييا خَو] نه شين ل دويِف رَزَقى خَو بگهرن و به ره هف بكهن، خودى رَزَقى وان و يى هه وه ددهت، وَ تَهُو (خودى) گوهدِر و زِيده زانايه [به لى تَهف جانِه وه رِيَت لاواز ههر چهنده ب خَو نه شين رَزَقى خَو به ره هف بكهن، د گهل هندى زى ژ رَزَقى خَو ناترسن، فَيَجَا بَوَجى هوين وه كى وان نينن، و نه دلاوازن زى]. ﴿٦١﴾ وَ تَه گهر تو پسيارا وان بكهى، كى تَهرد و تَه سان چى كرينه، و كى رَوژ و هه يِف سه رنه رم كرينه؟ [كول دويِف به رَوژه وه نديِيَت بهنده يان، و ب ئاوايه كى مو كوم و بنه جه بِن و بچن] دى بِيژَن: خودى.. فَيَجَا پا چاوا به رى وان ژ هه قى و راستيى دِيِيَتَه وه ر گيران؟ ﴿٦٢﴾ وَ خودى بَو ههر كه سى بَقِيَت ژ بهنده يِيَت خَو، رَزَقى به رفره وه و به رته نگ دكهت، ب راستى خودى ئاگه هژ هه مى تشتان هه يه. ﴿٦٣﴾ وَ تَه گهر تو پسيارا وان بكهى، كى باران ژ عه واران ئِنيابيه خوارى، و پشتى مرنا تَهردى و هسكبو ناوى، تَهرد شينكريه؟ دى بِيژَن: خودى.. بِيژه هه مى په سن و سوپاسى بَو خودى، به لى باراپتر ژ وان تى ناگه هن، و تَه قلى خَو نادنه شولى.

وَيَسْتَعِجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَوْلَا أَجَلٌ مُّسَمًّى لَّجَاءَهُمُ الْعَذَابُ وَلَيَأْتِيَنَّهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٥٣﴾ يَسْتَعِجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ ﴿٥٤﴾ يَوْمَ يَغْشَاهُمْ الْعَذَابُ مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ وَيَقُولُ دُوْعُهُمْ أَمَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٥٥﴾ يَعْبُدُونَ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ أَرْضِي وَاسِعَةٌ فَإِنِّي فَاعِلُ دُونِ كُلِّ نَفْسٍ ذَا نِقَمَةٍ أَلَمْ تَوْفِّعْنَاهُمْ لِنَبِيِّنَهُمْ أَفَلَمْ تَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ جَبَّارٌ ﴿٥٦﴾ أَلَمْ تَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَرْزُقُهُمْ وَإِيَّاكُمْ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٥٧﴾ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ فَأَنَّى يُؤْفَكُونَ ﴿٥٨﴾ اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَهُ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٥٩﴾ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْبَاهُ بِالْأَرْضِ مِنْ بَعْدِ مَوْتِهَا لَيَقُولُنَّ اللَّهُ قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٦٠﴾

﴿٦٤﴾ ئەف ژيانا دنيايى ژ مژويل و ترانه يان بئقە تر نينه، و ژيانا راست ژيانا ئاخره تيبه [چونكى نه مرن تيدايبه، و نه نه ساخى و نه خەم و نه وه ستيان...].
 ئەگەر بزائن. ﴿٦٥﴾ و وهختى ئەول گەمبىي سوبار دبن [وبى هيشى دبن كو ئيك وان رزگار بكت، و پيل ژ هەمى رهخائف ب سەر و اندا دئين، ژ ترسان]، بهس دى گازى خودى ب تنى كەن [و بوتيت وان دى ژ بيرا وان چن]، فئجا گاڤا خودى ئەو رزگار كرنه ديمى، ديسا دزقنه قە سەر شركى. ﴿٦٦﴾ بلا شوکور و سوباسيا كەرەميت مه د گەل وان كرين نه كەن، و بلا خوښيان پى بيهن، دى [ئەو] دويماهيكا خو زانن [كا دى چ ب سەرى وان ئيت ؟]. ﴿٦٧﴾ ما ئەو [مه خسه د خەلكى مه كه هى] نابنن، كا چاوا مه جهى وان [مه كه هـ] كريبه جهه كى ب ريز و رويمهت و پيرۆز و پارستى و ئيمن، و خەلك دۆرماندورى وان دئيه قەپه چه كرن [دئيه كوشتن، يان دكه نه كۆله بۆ خو]، فئجا چاوا ئەو باوهرىيى ب پويچيى و بوتان دئينن، و كهرەم و نيعمه تيت خودى نائينه بهر چاڤيت خو. ﴿٦٨﴾ ئەرى ما كى ژ وى سته مكارتره، ئەوى ژ دره و ژ كيسى خودى باخفيت، يان زى كئيبا خودى و پئغه مبهرى وى پشتى بۆ هاتى، دره و بدانيت، ئەرى ما بۆ گاوار و خودى نه ناسان جه د دۆره هيدا نينه؟. ﴿٦٩﴾ و ئەويت ژ دل جهاد [دگەل نه فسا خو، و شهيتانى و نه ياريت دينى] ژ بۆ مه كرى، ئەم دى بهرى وان دهينه ريكتيت خو ييت خيرى، ئەو ريكتيت وان دگه هيننه رازيبوونا مه، و ب راستى خودى [ب پشتە فانى و سەر كه فتن و هاريكاريا خو] يى د گەل قەنجيكاران.

سُورَةُ رُووم

ل مه كه هى هاتيبه خوارى (٦٠) ئايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ هؤسا دئيه خواندن: (ئه لڤ، لام، ميم) و ئەف رهنگه تيبه نيشانن ل سەر ئيعجازا قورتانى.
 ﴿٢﴾ رۆم هاته شانندن [ب دهستى فورسى]. ﴿٣﴾ د تيزيكرين ئەرددا [ژ مه كه هى يان ژ فورسى]، و ئەو پشتى شكه ستنا خو دى ب سەر كه فتن. ﴿٤﴾ د چەند سالييت بيندا [ژ ستيان هه تا ده هان] و ئەمر و فەرمان هەر بى خوديبه، بهرى سەر كه فتنى و پشتى سەر كه فتنى ژى [چو تشت بى خودى چى ناييت]. ﴿٥﴾ وى رۆژى [رۆژا سەر كه فتن رۆمى ل سەر فورسى] دى كه يفا خودان باوهران ئيت ب سەر كه فتن و هاريكاريا خودى [چونكى سەر كه فتن خودان كئيبان ل سەر ئاگر بهر تسان و سەر كه فتن موسلمانان ل سەر قوره يشيان د به دريدا كه فتنه د رۆژه كيدا]، بى خودى بڤيت دى هاريكاريا وى كهت و ب سەر ئيخت، و هەر ئەوه بى سەر دهست و دلوفان.

وَمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهُوٌّ وَلَعِبٌ وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِىَ الْحَيَوَانِ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿١﴾ فَإِذَا رُكِبُوا فِي الْفُلِكِ دَعَا اللَّهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الَّذِينَ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ ﴿٢﴾ لِيُكْفَرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ وَلِيَتَمَتَّعُوا فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٣﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا حَرَمًا آمِنًا وَيَتَخَفَتِ النَّاسُ مِنْ حَوْلِهِمْ أَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَةِ اللَّهِ يَكْفُرُونَ ﴿٤﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَافِرِينَ ﴿٥﴾ وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٦﴾

سُورَةُ الرُّومِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّ ١ غُلِبَتِ الرُّومُ ﴿١﴾ فِي أَذْنِ الْأَرْضِ وَهُمْ مِنْ بَعْدِ غَلِبِهِمْ سَاعٍ يَمُوتُونَ ﴿٢﴾ فِي بَضْعِ سِنِينَ لِلَّهِ الْأَمْرُ مِنْ قَبْلِ وَمِنْ بَعْدِ وَيَوْمَ يُدْخِلُ الْمُؤْمِنُونَ يَنْصُرُ اللَّهُ يَنْصُرُ مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٣﴾

الْحُزَّةُ

وَعَدَ اللَّهُ لَا يُخْلِفُ اللَّهُ وَعْدَهُ وَلَكِنْ أَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦٠﴾
يَعْلَمُونَ ظَاهِرًا مِّنَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ عَنِ الْآخِرَةِ هُمْ غَافِلُونَ ﴿٦١﴾
أُولَئِكَ يَتَكَبَّرُونَ فِي أَنْفُسِهِمْ مَا خَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ بِلِقَائِ رَبِّهِمْ لَكُفْرُونَ ﴿٦٢﴾
أُولَئِكَ يَسِرُّوْنَ فِي الْأَرْضِ فَتَنْظُرُونَ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ كَانُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَأَثَارُوا الْأَرْضَ وَعَمَرُوهَا أَكْثَرَ مِمَّا عَمَرُوهَا وَجَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانُوا لِيُظِلِّمَهُمْ وَلَكِن كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٦٣﴾
ثُمَّ كَانَتْ عَاقِبَةُ الَّذِينَ اسْتَفْهَأُوا السُّورَى أَن كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَكَانُوا بِهَا يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٦٤﴾
اللَّهُ يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٦٥﴾
وَيَوْمَ نَقُومُ السَّاعَةَ يُبْلِسُ الْمُجْرِمُونَ ﴿٦٦﴾
وَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ فِي شُرَكَائِهِمْ سُلْطَانٌ وَكَانُوا بِشُرَكَائِهِمْ كَافِرِينَ ﴿٦٧﴾
وَيَوْمَ نَقُومُ السَّاعَةَ يُؤْمِدُ بَنَفَرُوتُ ﴿٦٨﴾
فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَهُمْ فِي رَوْضَةٍ يُحْبَرُونَ ﴿٦٩﴾

﴿٦٠﴾ [سهر كه ٲٲنا رومى ل سهر فورسى ٲشتى شكه ستن ل سهر ده ستنى فورسى ديتى] سوز و په يانا خودييه، و خودى ژ سوز و په يانا خو ليقه نابيت، بهلى براپتر ژ مروٲان فى نوزانن. ﴿٧٠﴾ ٲهو تشتى سهر ٲه سهر ٲه و ٲٲشچاف ژ ٲيانا دنيايى دزانن [ب تنى ٲيرا هه وجه ييا خو ژ دنيايى دزانن]، و ٲهو ژ ٲيانا ٲاخره تنى [و خو شيسيت وى] د بى ٲاگه نن [ژ بهر هندى كارى خو ٲو ٲاخره تنى ناكه نن]. ﴿٨٠﴾ ٲهرى ما وان هزرا خو د خو ٲا نه كريبه، بزنانن خودى ٲهر د و ٲه سمان و هندى د ناقبه را واندا، نه داينه نه گهر ٲو حيكمه ته كى و وه خته كى ديار كرى [كو رٲوژا قيامه ٲييه] نه بيت، و گه له كى مروٲ باوهرى ٲ رٲوژا قيامه تنى ٲائينن. ﴿٩٠﴾ ٲهرى ما ٲهو د ٲهر ديدا نه گه ٲياننه، بهرى خو بدنهى كا دويها ييا ٲه ٲيت بهرى وان يا چاوا بوو؟ ٲهو ژ وان ب هيژ تربوون و وان ٲهر د ٲتر ٲه كو لا بوو و ٲتر ٲافا كربوو، و ٲيغه مبه ريت وان ب نيشان و موعجزه ٲه ٲو وان هاتن [د گهل هندى رى باوهرى ٲى نه ٲينان، ٲينا خودى ٲه برانندن]، و خودى نه ٲهو بووى نه هه قى و

سته مى ل وان بكهت، بهلى وان ب خو نه هه قى و سته مى ل خو دكر. ﴿١٠٠﴾ ٲاشى دويها ييكا وان ٲه ٲيت خرابى كرين ٲيسترين دويها ييك بوو، چونكى وان نيشان و ٲايه ٲيت خودى [ٲه ٲيت ٲو ٲيغه مبه ران هاتن] دره و دانان و ٲرانه ٲو خو ٲى دكرن. ﴿١١٠﴾ خوديه جارا ٲيكي مروٲ چيكرى، ٲاشى جاره كا دى ٲشتى مرنى دى ساخ كه ته ٲه، ٲاشى دى ههر ب بال ويٲه زٲرن. ﴿١٢٠﴾ و رٲوژا قيامهت راديت، گونه هكار بى دهنگ و بى هيقي دبن. ﴿١٣٠﴾ و وان [وى رٲوژى] چو مه هدر و بهر ٲانى ژ وان ٲه ٲيت وان ٲو خودى كرينه هه ٲشك نينه، و ٲهو [ٲشتى زانين، چو مفا ناگه هيه و وان] حاشاييى ل وان هه ٲشكان دكهن. ﴿١٤٠﴾ و رٲوژا قيامهت راديت، وى رٲوژى [خودان باوهر و گاور] ژ ٲيك جودا دبن [خودان باوهر دچنه به حه شتى، و گاور دچنه جه هه مى]. ﴿١٥٠﴾ و هندى ٲهون ٲه ٲيت باوهرى ٲينايين و كار و كريات ٲراست و دورست كرين، ٲهو د ميرگا به حه شتىدا كه يف خو ش دبن.

وَأَقَالِ الَّذِينَ كَفَرُوا مَكَدَهُمْ بَآيَاتِنَا وَلِقَاءِ الْآخِرَةِ
فَأُولَئِكَ فِي الْعَذَابِ مُحْضَرُونَ ﴿١٦﴾ فَسُبْحَنَ اللَّهِ حِينَ تُمْسُونَ
وَحِينَ تُصْبِحُونَ ﴿١٧﴾ وَلَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَعَشِيًّا وَحِينَ تُظْهِرُونَ ﴿١٨﴾ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ
الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَيُمِيتُ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَكَذَلِكَ يُخْرِجُونَ ﴿١٩﴾
وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ إِذَا أَنْتُمْ بَشَرٌ
تَنْتَشِرُونَ ﴿٢٠﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ
أَزْوَاجًا لَتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً
إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٢١﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ
خَلْقُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَأَخْتِلَافُ أَلْسِنَتِكُمْ وَالْوُكُوفُ
إِنْ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِلْعَالَمِينَ ﴿٢٢﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ مَا مُمْكِنُ
بِالْأَيْلِ وَالنَّهَارِ وَاتِّبَاعُكُم مِّنْ قُضْبَلَةٍ إِنَّ فِي ذَلِكَ
لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢٣﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ يُرِيكُمُ الْبَرْقَ
خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَيُخْرِجُ بِهِ الْأَرْضَ
بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٢٤﴾

﴿١٦﴾ و هندی ئەون ئەوئیت گاور بووین، و نیشان و ئایەتیت مە [ئانکو قورئان] و پۆزا قیامەتی درەو دانایین، ئەو ئە د ئیزاییدا دی ئینە کۆمکر [و ژئی دەرناکەفن]. ﴿١٧﴾ و هەر دەمی ل هەوە دیتە سپێدە و ئیشار، خودی [ژ هەمی کیماسیان] پاقر بکەن. ﴿١٨﴾ د ئەرد و ئەسماناندا و هەمی ئیشاران، و هەر دەمەکی ل هەوە دیتە نیفرۆ، پەسن و شوکور هەر ییئت خودینە. ﴿١٩﴾ خودیە زیندی ژ مری ددەت و مری ژ زیندی ددەت، و ئەردی پستی هسکبونا وی ساخ دکەت، و هوین ژئی هۆسا دی [ژ گۆریت خو] رابنەفە. ﴿٢٠﴾ و ژ نیشانیت مەزناتی و دەستەلاتداریا وی، ئەوە وی هوین ژ ئاخى چیکرن [ئانکو بابى هەوە ئادەم ژ ئاخى چیکر]، باشى هوین بوونە گەلەك مروف [ول سەر ئەردی] بەلافیوون. ﴿٢١﴾ و ژ نیشانیت مەزناتی و دەستەلاتداریا وی، ئەوە وی هەر ژ هەو [ژ گیانی هەو] بۆ هەوە هەفسەر چیکرن، دا سەبر و هەدارا هەوە پى بیت، و ل دەف ئەهەسن و ئیان و دلوفانی ئیخستە د ئاقرەرا هەوەدا، ب راستی ئەفە [دان و چیکرنا

هەفسەران هۆسا] نیشانیت ئاشکەرە [ل سەر مەزناتی و دەستەلاتداریا خودی] بۆ وان ئەوئیت هزرا خو [تیدا] دکەن. ﴿٢٢﴾ و ژ نیشانیت مەزناتی و دەستەلاتداریا وی، چیکرنا ئەرد و ئەسمانان و جودایی و نەوە کەهە فییا زمان و پەنگیت هەوەیه، ب راستی ئەفە نیشانیت ئاشکەرە [ل سەر مەزناتی و دەستەلاتداریا خودی] بۆ مروفیت زانا و تیگەهشتی. ﴿٢٣﴾ و ژ نیشانیت مەزناتی و دەستەلاتداریا وی، نفسنا هەوەیه د شەف و پۆزاندا و بەر گەریان و داخواز کرنا هەوەیه بۆ رزقی خودی ب شەف و پۆز، ب راستی ئەفە نیشان و بەلگە ییئت ئاشکەرە [ل سەر مەزناتی و دەستەلاتداریا خودی] بۆ وان ئەوئیت گۆهداریی دکەن، داتى بگەهن. ﴿٢٤﴾ و ژ نیشانیت مەزناتی و دەستەلاتداریا وی، ئەوە بروسیان بۆ ترسی و تەماییا بارانی نیشا هەوە ددەت و بارانی ژ ئەوران دبارینیت، قیجا ئەردی پستی هسکبونا وی پى ساخ دکەت و [شین دکەت] ب راستی ئەفە نیشانیت ئاشکەرە [ل سەر مەزناتی و دەستەلاتداریا خودی] بۆ وان ئەوئیت ئەقلی خو ددەنە شۆلی و تی دگەهن.

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ تَقُومَ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ بِأَمْرِهِ ثُمَّ إِذَا دَعَاكُمْ دَعْوَةً مِّنَ الْأَرْضِ إِذَا أَنتُمْ خُرْجُونَ ﴿٢٥﴾ وَلَهُ مَن فِي السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ كُلٌّ لَهُ قَنُونَ ﴿٢٦﴾ وَهُوَ الَّذِي يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ وَهُوَ أَهْوَنُ عَلَيْهِ وَلَهُ الْمَثَلُ الْأَعْلَىٰ فِي السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٧﴾ صَرَبَ لَكُمْ مَثَلًا مِّنْ أَنفُسِكُمْ هَلْ لَّكُمْ مِّن مَّالِكُمْ آيْمُنُكُمْ مِّنْ شُرَكَاءَ فِي مَا رَزَقْتَكُمْ فَأَنْتُمْ فِيهِ سَوَاءٌ تَخَافُونَهُمْ كَخِيفَتِكُمْ أَنفُسَكُمْ كَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٢٨﴾ بَلِ اتَّبَعَ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَهْوَاءَ هُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ فَمَنْ يَهْدِي مَنْ أَضَلَّ اللَّهُ وَمَا لَهُمْ مِّنْ نَّصِيرِينَ ﴿٢٩﴾ فَآفَرَجَهُكَ لِلَّذِينَ حَنِقُوا فَطَرْتَ اللَّهُ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ اللَّهِ ذَلِكَ الَّذِينَ الْفَاسِقُونَ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٠﴾ مُنِيبِينَ إِلَيْهِ وَاتَّقُوهُ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٣١﴾ مِنَ الَّذِينَ قَرَعُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شَمِيعًا كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ ﴿٣٢﴾

الجزء الحادى والعشرون

﴿٢٥﴾ و ژ نیشانیت مه ز ناتی و دهسته لاتداریسا وی،
 نهوه ئهرد و ئهسمان [بی ستوین] ب ئه مرئی وی
 راوه ستاینه، پاشی ئه گهر [رژا قیامه تی] جاره کی ب
 تنی گازی هه وه بکهت [کوژ گۆران رابین]، ئیکسه ر
 هوین هه می دی ژ گۆران رابین. ﴿٢٦﴾ و هندى د
 ئهرد و ئهسماناندا ههین [ژ ملیکهت و مروّف و
 ئهجهیان] ییت خودینه، و هه می ل بهر فرمانا وینه.
 ﴿٢٧﴾ و خودی ئه وه یی جارائیکى مروّف چیکری
 و دایى، پاشی دی وان [پشتی مرنا وان] ساخکه تهقه،
 و ئهقه [زفراندن و ساخکرنا وی پشتی مرئی] یاب
 ساناهیت ره [ژ چیکرنا جارائیکى] و پهسن و سالوخه تا
 ژ هه مییان بلندتر د ئهرد و ئهسماناندا یا ویه، و نهوه
 سه رده ست و کاربنه جهه. ﴿٢٨﴾ هه ر ژ هه وه ب خو،
 خودی نمو و نه یه که بۆ هه وه دیار کر، ئه ری کی ژ هه وه
 هه یه رازی بیت کۆله یی وی [کو ئه و ژى وه کی هه وه
 مروّفه، و هه وه ئه و نه داییه] بیته هه فیشکی وی د
 وی رزقیدا یی من داییه هه وه، فیتجا هوین ههردو
 [د وی رزقیدا] وه کی ئیک بن، و ئهقه بیته ئه گه را

هندی هوین و هه سا ژ وان بترسن کا چاوا هوین ژ هه فیشکی خۆ ییت ئازاد دترسن [فیتجا ئه گه ر هوین
 قه بویل نه که ن کۆله ییت هه وه ئه ویت وه کی هه وه مروّف و هه وه نه دایین بینه هه فیشکی هه وه، پا چاوا
 هوین چیکری و بهنده ییت خودی بۆ خودی دکه نه هه فیشک]، و هۆ سائهم نیشان و ئایه تیت خۆ پۆن و
 ناشکه را دکهین، بۆ وان ئه ویت ئه قلی خۆ دده نه شۆلی و تی دکه هن. ﴿٢٩﴾ [نه خیر... وان چو هه جهت و
 نیشان نین، هه فیشکان بۆ خودی چۆ بکه ن] به لی ئه ویت سته م کرین، ژ نه زانین ب دویف دلخوازیا خۆ
 که قتن، فیتجا کی دی وی راسته ری کهت ئه ویت خودی گو م را کری [و ری ل بهر بهرزه کری]، و چو هاریکار
 ژى وان نابن [وان ژ ئیزا یا خودی بپارین]. ﴿٣٠﴾ [هه ی موحه مه د] فیتجا تو ب دورستی به ری خۆ بده دینی
 راست و دورست، و رویی خۆ ژ هه می هزرو بریت نه دورست و هر گپره، و به ری خۆ بده ئیسلامی، دینی
 خودیه، ئه ویت خودی مروّف ل سه ر دایین. دایى و چیکریی خودی گو هۆرین بۆ نینه، ئهقه یه دینی راست
 و دورست، به لی بارا پتر ژ مروّفان فی [راستی] نوزانن. ﴿٣١﴾ و هوین هه می به ری خۆ بده نه دینی راست
 و دورست کو ئیسلامه، و ل خودی بزقن و ژوی بترسن، و نفیژان ب پهنگی پیدایى بکه ن، و ژ وان نه بن
 ئه ویت هه فال و هه فیشکان بۆ خودی چۆ دکه ن. ﴿٣٢﴾ ژ وان [نه بن] ئه ویت دینی خۆ پارچه پارچه کرین و
 ژیکهه کرین و بوینه جوین جوین، و هه ر جوینه ک ب وئ شاییه ئه و وان هه ی.

﴿٤٢﴾ [ههى موحه مه د] بئزه [گهلى خه لكى مه كه هئ]:
 د ئه رديدا هه رن [و بگه رن] بريننى كا دويا هيا
 ئه وئ به رى هه وه هاتين يا چاوا بوو، بارا پتر ژ وان
 هه قيشك چي كه ره بوون. ﴿٤٣﴾ فيجا به رى خو بده
 دينى راست و دورست [كو ئيسلامه] به رى روزه
 بيت، دانه پاش بو نينه، وئ روزه هه مى مرؤف دئ
 زيكفه بن [هندهك دئ چنه به حه شتى، و هندهك دئ
 چنه دوزه هئ]. ﴿٤٤﴾ هه ره كه سئ باوه ريئ نه ئينيت
 ئه و زيانى ل خو دكه ت، و هه ره كه سئ كاره كى باش
 بكه ت ريكي بو خو خوش دكه ت. ﴿٤٥﴾ وئ روزه
 خودئ مرؤفان زيكفه دكه ت] دا ئه وئ باوه رى
 ئينايين و كار و كاريارت قه نچ كرين ژ كه ره ما خو
 وان خه لات بكه ت، و ب راستى خودئ حه ژ گاوران
 ناكه ت. ﴿٤٦﴾ و ز نيشانيت مه زنا تى و ده سته لاتداریا
 وئ، ئه وه بايى ب مزگينى دهنريت، دا ژ دلؤفانيسيا خو
 بارانى بده ته هه وه، و دا گه مى ب قودره ت و فهرمانا
 وئ ل سه ر ئافئ بئن و بچن، و دا هوين بازگانيسى
 ب ريكا ئافئ بكه ن، و دا هوين شوكور و سوپاسيا

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلُ
 كَانُوا أَكْثَرُ هُمْ مُشْرِكِينَ ﴿٤٢﴾ فَأَقْرَعُوا وَجْهَكَ لِلدِّينِ الْقَيِّمِ مِنْ
 قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا مَرَدَ لَهُ مِنَ اللَّهِ يَوْمَئِذٍ يُصْذَعُونَ ﴿٤٣﴾ مَنْ
 كَفَرَ فَلَعْنَةُ كُفْرِهِ، وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلَا نَفْسٍ فِيهِ يَمْتَدُونَ ﴿٤٤﴾
 لِيَجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْ فَضْلِهِ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ
 الْكَافِرِينَ ﴿٤٥﴾ وَمَنْ أَلْبَسَهُ أَنْ يُرْسِلَ الرِّيحَ مُبَشِّرَاتٍ وَلِيَذِيقَكُمْ
 مِنْ رَحْمَتِهِ وَلِتَجْزِيَ الْفُلُكُ بِأَمْرِهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ
 تَشْكُرُونَ ﴿٤٦﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ رُسُلًا إِلَى قَوْمِهِمْ فَجَاءَهُمْ
 بِالْبَيِّنَاتِ فَأَتَقَمْنَا مِنَ الَّذِينَ أَجْرُمُوا وَكَانَ حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرُ
 الْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٧﴾ اللَّهُ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيحَ فَتُبْرِسُ سَحَابًا فَيَبْسُطُهُ
 فِي السَّمَاءِ كَيْفَ يَشَاءُ وَيَجْعَلُ السَّحَابَ مُغْتَمَرًا لِيُخْرِجَ مِنْ
 خِلَالِهِ قِطْرًا فَإِذَا أَصَابَ بِهِ مِنْ يَسَاءٍ مِنْ عِبَادِهِ إِذَا هُمْ يَسْتَبِشِرُونَ ﴿٤٨﴾
 وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلِ أَنْ يُزَلَّ عَلَيْهِمْ مِنْ قَبْلِهِ لَمُبْسِتِينَ ﴿٤٩﴾
 فَانْظُرْ إِلَى آثَرِ رَحْمَتِ اللَّهِ كَيْفَ يُخْرِجُ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا
 إِنَّ ذَلِكَ لَمُعْجَى الْمُؤْتَى وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٥٠﴾

خودئ بكه ن. ﴿٤٧﴾ ب سوئند [ههى موحه مه د] مه به رى ته پيغه مبه ر يئ ب مله تئ وان هنارتين، فيجا
 ئه و ب موعجيزه و نيشانيت ئاشكه رافه [ل سه ر راست پيغه مبه راتيسا خو] بو وان هاتن، [به لئ وان باوه رى
 ب پيغه مبه ريت خو نه ئينان و نه ياره تيسا وان كرن]، فيجا مه تؤول ل گونه هكاران فه كر، و ب سه ريخستن
 و هاريكارييا خودان باوه ران هه قه ل سه ر مه. ﴿٤٨﴾ خودييه ئه وئ باي دهنريت [فيجا ئه و با] ئه و ران
 رادكه ت و دبه ت، چاوا بئيت و سه ل ئه سنان به لاف دكه ت و دكه ته پرتى پرتى، فيجا تودئ بينى باران
 ژ وان ئه و ران دهر دكه قيت، و گاڤا خودئ ئه و باران ب سه ر هندهك به ندييت خو يئ وئ بئين باراند،
 بئى كه يف خوش دين و دبشكورن. ﴿٤٩﴾ هه ره چهنده ئه و [به نده] به رى هاتنا وئ بارانى، ژ هاتنا وئ دبئ
 هيشى بوون. ﴿٥٠﴾ فيجا [ههى موحه مه د] به رى خو بده نيشانيت دلؤفانيسيا خودئ [ئه وئ ب هاتنا بارانته
 گريدايى، و هكى شينبونان گل و گيايى و داروبارى و هه مى ره نكي ت فيقى، و ساخكرنا ئه ردى هشك و
 مري] كا چاوا خودئ ئه ردى پشتى هشك بوويى ساخ دكه ت، ب راستى ئه وئ ئه ردى پشتى هشك بوون و
 مرنا وئ ساخ دكه ت، ئه و دئ مرييان ساخكه ته فه، و ئه و ل سه ر هه مى تستان خودان شيانه.

وَلَنْ أَرْسَلَنَّا رَحْمَةً وَفُتُوهُ مُضْمَرًا لَقَالُوا مِنْ بَعْدِهِ يَكْفُرُونَ ﴿٥١﴾
 فَإِنَّكَ لَا تَسْمَعُ الْكُفْرَ وَلَا تَسْمَعُ الضَّرَّةَ الدُّعَاءَ إِذَا وَلُوا
 مُدْبِرِينَ ﴿٥٢﴾ وَمَا أَنْتَ بِهَادٍ الْعُمَى عَنْ ضَلَالَتِهِمْ إِنْ تَسْمَعُ إِلَّا
 مَنْ يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ مُسْلِمُونَ ﴿٥٣﴾ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ
 مِنْ ضَعْفٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ ضَعْفٍ قُوَّةً ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ
 قُوَّةٍ ضَعْفًا وَشَيْبَةً يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَهُوَ الْعَلِيمُ الْقَدِيرُ ﴿٥٤﴾
 وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُنْفِخُ الْمُنْجِرُ مَا لَيْسَ أَعْيَرُ
 سَاعَةٍ كَذَلِكَ كَانُوا يُؤْفَكُونَ ﴿٥٥﴾ وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا
 الْعِلْمَ وَالْإِيمَانَ لَقَدْ لَبِثْنَا فِي كِتَابِ اللَّهِ إِلَى يَوْمِ الْبَعْثِ
 فَهَذَا يَوْمُ الْبَعْثِ وَلَكِنَّكُمْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٥٦﴾ فَيَوْمَئِذٍ
 لَا يُنْفَعُ الَّذِينَ ظَلَمُوا مُعَذِّبَتُهُمْ وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٥٧﴾
 وَلَقَدْ صَرَّفْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ
 وَلَئِنْ جِئْتَهُمْ بِآيَةٍ لَيَقُولَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا
 مُبْطِلُونَ ﴿٥٨﴾ كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٩﴾
 فَأَصْرَفْنَا وَعْدَ اللَّهِ حَقًّا وَلَا يَسْتَحْفِظَنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٦٠﴾

﴿٥١﴾ ب سویند ته گهر ثم بايه کى [ب سهر چاندنا
 واندا] بهترين، فيجا [تهو با تيشه کى بهر هنگارى
 چاندنا وان بکت پشتى که سک بوونى، و زهر بکت]
 و تهو چاندنا خو زهر بينن، دى بينى پشتى فى
 [زهر بوونا چاندنا وان] دهف ب گازنده نه و شوکور و
 سوپاسيا نيعمه تا خودى ناکه و دى که ره ميت خودى
 ژ بيرکهن، ههروه کى خودى چوجا که ره م و نيعمه د
 گهل وان نه کرين]. ﴿٥٢﴾ فيجا ب راستى تو نه شى وه
 ل مريان بکهى گول ته بين [تهف گاواره زى ل پرتزا
 مريانه، چونکى چوفام ناکه ن]، و تو نه شى گازيسا
 خو زى بگه هينيه که ران، ته گهر چون و پشتا خو دانه
 ته. ﴿٥٣﴾ يى خودى کوره و گو مراکرى تو نه شى
 راسته پرت بکهى، تو نه شى گازيسا خو ب گو هى
 که سى بيخى کو تى بگه هن، تهو نه بن ييت باوهر يى
 ب نيشان و ثايه تيت مه دئينن، و تهف نه خو سپار تينه
 خودى و ل بهر فرمانا وى راوه ستياى. ﴿٥٤﴾ خودى
 تهو يى هوين ژ لاوازيى [نانکو ژ چپکه کا نافي]
 چى کرين، و پشتى وى لاوازيى هوين ب هينز
 تيخستن [مه خسه د هينزا تو لا زينيى]، و پشتى ب هينز تيخستنا هه وه هوين لاواز و بيرکرن، تهوى چ بقت
 چى دکته و تهو يى زانا و خودان شيانه. ﴿٥٥﴾ و پوژا قيامهت راديت گونه هکار دى سویند خون، تهو
 [د دنيايدن] ژ بيسته کى پيغه تر نه مایه، [د دنيايدن] و هسا بهرى خو ژ هه قيسى وهر دگيران [و دگوتن: ههما
 ههر ژيانا دنياييه، و چو ژيان پشتى مرنى نين]. ﴿٥٦﴾ و تهويت خودى زانين و باوهرى ب رزقى وان کرى،
 گوتن: ب سویند هوين هند ييت مايين هندى خودى بو هه وه نفيسى هه تا پوژا قيامهت، تهها تهف هه پوژا
 قيامهت ب لهى هه وه نه دزاني [تهو پوژ هه دى تيت]. ﴿٥٧﴾ فيجا وى پوژى هه جه تگرنا سته مکاران فايدهى
 وان ناکته، و نائينه ده ستويردان ژى هه جه تان بگرن، و داخواز ژى ژ وان نائينه کرن خودايى خو ژ نوى ب
 گوتنه کى يان کرياره کى رازى بکه ن. ﴿٥٨﴾ ب سویند دفى قورنائيدا مه ژ هه مى نمو ونه يان [تهويت دبنه
 نيشان ل سهر تيکتايسيا خودى، و راست پيغه مبه راتيسيا پيغه مبه رى وى] بو مرو فان ييت ديار کرين و ثينايين،
 و ته گهر تو موعجيزه کى بو وان بينى [ههروه کى تهو ژ ته دخوازن]، تهويت بى باوهر دى بيژن: تهفا هوين
 ديژن ژ دره وى پيغه تر نينه. ﴿٥٩﴾ هوسا خودى دلى چونه زانان تارى دکته. ﴿٦٠﴾ فيجا سه برا خو [ل سهر
 تهزيت و نه خو شيسا وان] بکيشه، ب راستى په يانا خودى يا راسته [دى ته ب سهر تيخت، و دى دينى ته ب
 سهر هه مى دينان تيخت]، و بلا تهويت باوهرى نهى ته سار نه کهن، ژ خوراگرتن و سه برکيشانى.

سوره تا لوقمان

ل مه که هئی هاتیه خوارئ (٣٤) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ هؤسا دئیته خواندن (ئهلف، لام، میم) و ل دؤر رافه کرنا ثان تیپان بزقره دهسپیکا سوره تا به قهره. ﴿٢﴾ ئه فه ثایه تیت کتیه کا ریک و پیک و موکومه. ﴿٣﴾ ریکا راسته ریتی و دلوفانیینه بؤ قهنجیکاران [ئهویت خودئ دهرتسن ههروهکی دینن، و ل وئ هزرتنه ئه گهر ئه و خودئ نه بینن خودئ وان هه دینیت]. ﴿٤﴾ [قهنجیکار] ئه و ئه ویت بهرده وام و ب رهنگی پیدئی نفیزان دکهن، و زه کاتی ددهن و ژ ئاخهره تی بی گؤمانن. ﴿٥﴾ ئه فه نه ل سه ر راسته ریتییا خودای بی خو، و هه ر ئه فه نه ییت سه رفه راز. ﴿٦﴾ و هنده ک مرؤف ییت هه یین [مه خسه د بی (نضری کورئ حارثی) به] ئاخشتیت پویج و بی تام دکپین، دا ژ نه زانین ریکا خودئ ل بهر خه لکی بهرزه کهن [و وان

ژ ئیسلامی بده نه پاش]، و دا بؤ خو ترانه یان ب ئایه تیت خودئ بکهن، و بؤ ئه قیث هه ئیزایه کا هه تکبه ر یا هه ی. ﴿٧﴾ و ئه قی ژ فان مرؤشان، گا ئا ئایه تیت مه بؤ دهاتنه خواندن ژ مه زاتی پشتا خو ددایی و دچؤ هه چکو نه بهیستین، ههروهکی ژ هه ردو گو هیث خو یی کهر و گران، قیجا مزگینییا ئیزایه کا ب ژان و دژوار بده وی. ﴿٨﴾ ب راستی ئه ویت باوه ری ئینایین و کار و کریاریت راست و دورست کرین، به حه شیت تیر خیر و بیر بؤ وانه. ﴿٩﴾ و ههروه ره دئ تیدا مینن، و ئه فه په یانه کا هه قه ژ دهف خودئ، و ئه وه یی سه رده ست و کار به جهه. ﴿١٠﴾ و هکی هوین دینن ئه سنان بی ستوین ییت چی کرین، و چیا ییت مه زن و بنه جه ییت ئیخستینه د ئه ر دیدا دا ئه ر ده وه نه هه ژینیت، و ژ هه می په نگان جانه وه ر تیدا به لافکرن، و مه ئافه ک (بارانه ک) ژ ئه سانی (ژ ئه و ران) داریت، مه بی ژ هه می په نگیت جوان و پرر مفا شینکاتی د ئه ر دیدا دا و شینکر. ﴿١١﴾ ئه فه یه دان و چیکرنا خودئ، قیجا کا بیژنه نه ئه قیث هوین شوینا خودئ دهرتسن، چ داییه و چ چی کرییه؟ [نه خیر وان چو نه داییه و چو چی نه کرییه] به لی سته مکار ییت د گو مپراییه کا ئاشکه رادا.

سورة لقمان

بسم الله الرحمن الرحيم

الْقَمْرَ ۚ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ ۝ هُدًى وَرَحْمَةً لِّلْمُحْسِنِينَ ۝ الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ۝ أُولَٰئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۝ وَمِنَ النَّاسِ مَن يُشَارِعُ فِي هَوَايَا هُمُ لِضُلِّعَن سَبِيلِ اللَّهِ بَعْدَ عَلِيمٍ وَيَخَذُهَا هَوَا ۚ أُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ۝ وَإِذْ تَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ آيَاتُنَا وَكُنَّا مُسْتَكْبِرِينَ ۚ كَانُوا لَمْ يَسْمَعُوا كَأَنَّ فِي آذَانِهِمْ وَقْرًا ۚ فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ۝ إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ جَنَّاتُ النَّعِيمِ ۝ خَالِدِينَ فِيهَا وَعَدَ اللَّهُ حَقًّا ۚ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝ خَلَقَ السَّمَوَاتِ بَعْدَ عَمْدٍ تَرَوْنَهَا ۚ وَآلْفَىٰ فِي الْأَرْضِ رَوًى ۚ أَن يَمِيدَ بِكُمْ وَيَتَّخِذَ فِيهَا مِن كُلِّ دَانٍ ۚ وَآزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَنبَتْنَا فِيهَا مِن كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ ۝ هَذَا خَلْقُ اللَّهِ فَأَرُونِي مَاذَا خَلَقَ الَّذِينَ مِن دُونِهِ ۚ بَلِ الظَّالِمُونَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ۝

وَلَقَدْ آتَيْنَا لُقْمَانَ الْحِكْمَةَ أَنْ اشْكُرْ لِلَّهِ وَمَنْ يَشْكُرْ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ ﴿١﴾ وَإِذْ قَالَ لُقْمَانُ لِابْنِهِ وَهُوَ يَعِظُهُ يَبْنَىٰ لَكَ شَرِكٌ بِاللَّهِ إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ ﴿٢﴾ وَوَصَّيْنَا الْإِسْمَاعِيلَ بِوَلَدِهِ حَمَلَتُهُ أُمُّهُ وَهَنًا عَلَىٰ وَهْنٍ وَفَضَّلَهُ فِي عَامَيْنِ أَنْ اشْكُرْ لِي وَلِوَلَدِكَ إِلَٰكِ الْمَصِيرِ ﴿٣﴾ وَإِنْ جَهَدَكَ عَلَىٰ أَنْ تُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا وَصَاحِبْهُمَا فِي الدُّنْيَا مَعْرُوفًا وَاتَّبِعْ سَبِيلَ مَنْ أَنَابَ إِلَيَّ ثُمَّ إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَأُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٤﴾ يَبْنَىٰ إِلَهُانِ تَكَ وَتُقَالُ حَتَّىٰ مِنْ خَرَدَلٍ فَتَكُنْ فِي صَخْرَةٍ أَوْ فِي السَّمَوَاتِ أَوْ فِي الْأَرْضِ يَأْتِيهَا اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ﴿٥﴾ يَبْنَىٰ أَعْمَرَ الصَّلَاةَ وَأَمُرَ بِالْمَعْرُوفِ وَأَنَّهُ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأَصْبِرْ عَلَىٰ مَا أَصَابَكَ إِنَّ ذَلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ ﴿٦﴾ وَلَا تُصْعِقْ ذَلِكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَقِشْ فِي الْأَرْضِ مَرْحًا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ﴿٧﴾ وَأَقْصِدْ فِي مَسْجِدِكَ وَاغْضُضْ مِنْ صَوْتِكَ إِنَّ أَنْكَرَ الْأَصْوَاتِ لَصَوْتُ الْحَمِيرِ ﴿٨﴾

﴿١٢﴾ و ب سویند مه ئەقل و تیگههشتن و زانین و حیکمەت دابوو لوقمانی [و مه گۆتی] شوکور و سوپاسییا خودی بکه، و هەر کهسی سوپاسییا خودی بکهت، ب راستی ئەو بهس یی بو خو [شوکور خودی] دکەت، و هەر کهسی سوپاسییا نیعمەتیت وی نهکەت [خودی منەت ب سوپاسییا وی نینه]، و خودی یی دەوله مەندە و هیژایی بهسن و سوپاسیییە. ﴿١٣﴾ و چیرۆکا لوقمانی بو وان بیژە: وەختی کورێ خو شیرەت کری و گۆتی: کورێ من چو هە قەشکان بو خودی چی نهکە، ب راستی هە قەشک پەریسی [شرک] ستمەکا مەزنە. ﴿١٤﴾ و مه ئەمرێ مروفاں کرد گەل دەبیاییت خو دباش بن نهخاسمه [دگەل] دەیکێ، نهخوشی و بی تاقەتی ل دویف نهخوشی و بی تاقەتیی پی برن دەمی دزکید، و دوسالان ل سەرێک شیر دایی ژ نوی ژ شیر قەکر، و مه گۆتی: سوپاسییا من بکه من تو دایی، و شوکور و سوپاسییا دەبیاییت خو بکه تو خودانکری، و هوبن هەر دێ ب بال منقە زفړن. ﴿١٥﴾ و ئەگەر

دەبیاییت ته مانە ب تەقە، ته د بهر هندپرا بکهن تو تشتهکی بو من بکهیه هە قەشک تو چو ژێ نه زانی، گوئی خو نه دە وان، و د دنیا ییدا ب قەنجی و باشی دگەل وان ببۆرینه [خو ژ وان دویر نه ئیخه، و یی باش به د گەل وان، بهس گوهدارییا وان د شریکیدا نهکە]، و [و دینی خودا هەکه نه ییت موسلمان بن، د دنیا ییدا دگەل یی باشبه بلێ ریکا وان و دینی وان نه گره و] ریکا وی (دینی وی) بگهه یی بهرێ خو داییه من [بو توبه کرن و دلپیشی]، باشی دێ هەر ب بال منقە زفړن، [تو و دەبیاییت ته و ئەو] قیجا [هنگی] یا ههوه کری دێ بو ههوه بیژم [و ههوه پی ئاگه هدار کهم]. ﴿١٦﴾ کورێ من گونەه و خرابی ئەگەر [چەندا بجویک بیت] ته ته تی دندکا توفی خەندەلکی بیت، و د ناف کەفرە کیدا بیت، یان ژ ی ل هەر جهه کێ بیت ژ ئەرد و ئەسانان، خودی دێ هەر ئینیت، ب راستی خودی یی هویرین و شارەزایه. ﴿١٧﴾ کورێ من نفێژان ب رەنگی پیدقی بکه، و داخووازا کرنا باشیی بکه و داخووازا دانه پاشا خرابیی و گونەهی بکه، و سهبری ل سەر نهخوشییا دگههیت ته بکیشه، ب راستی ئەقە [پارستنا نفێژێ، و داخووازا کرنا باشیی، و دانه پاشا خرابیی، و سهبر کیشان ل سەر نهخوشییان] ژ وان کارانه ئەو ییت دقیت مروفل سەر یی هشیار و پرژد بیت. ﴿١٨﴾ [کورێ من] ژ مەزناتی پرویی خو ژ خەلکی وەر نه گێره، و قەبه و دفن بلند ب ریشه نهچه، ب راستی خودی حەژ وان ناکەت ئەو ییت قەبه و دفن بلند و زیده ب خو شاهی. ﴿١٩﴾ [کورێ من] د ریشه چو نا خودا یی نافنجی به [نه هیدی هیدی و نه حیل، و نه ب مەزناتی و نه مریچوک] و دهنگی خو نزم بکه و زپ نهکە، ب راستی دهنگی ژ هەمییان نهخو شتر زپنا کەرانه [ئەگەر دهنگ بلندی جوانی بایه چو دهنگ ژ یی کهری د بلندتر نین].

الجزء
الحادى والعشرون

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَّا فِى السَّمَوَاتِ وَمَا فِى الْأَرْضِ وَأَسْبَغَ عَلَيْكُمْ نِعَمَهُ ظَهَّرَهُ وَبَاطِنَهُ وَمِنَ النَّاسِ مَن يُجِدِلُ فِى اللَّهِ يَغِيرُ عِلْمَهُ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابَ مُبِينٍ ﴿١﴾ وَإِذْ قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا أَوَّلُوكَانَ الشَّيْطَانُ يَذْعُوبُهُمْ إِلَىٰ عَذَابِ السَّعِيرِ ﴿٢﴾ وَمَن يُسَازِرْ وَجْهَهُ إِلَى اللَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدْ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ وَإِلَى اللَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ ﴿٣﴾ وَمَن كَفَرَ فَلَا يَحْزَنكَ كُفْرُہٗ إِنَّا مَرْجِعُهُمْ فَنُنَبِّئُہُمْ بِمَا عَمِلُوا إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٤﴾ ثُمَّ عَزَّاهُمْ قَلِيلًا ثُمَّ تَضَافُ لَهُمْ إِلَىٰ عَذَابِ عَظِيمٍ ﴿٥﴾ وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّن خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦﴾ لِلَّهِ مَا فِى السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَفُورُ الْحَمِيدُ ﴿٧﴾ وَلَوْ أَنَّمَا فِى الْأَرْضِ مِن شَجَرَةٍ أَقْلَمٌ وَالْبَحْرُ يَمُدُّهُ مِن بَعْدِهِ سَبْعَةُ أَبْحُرٍ مَّا نَفِذْتُ كَلِمَتَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٨﴾ مَا خَلَقَكُمْ وَلَا يَعْزُبُ عَنْكُمُ الْإِكْتِفَافُ وَجِدَّةٌ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿٩﴾

﴿۴۰﴾ ما هوین نابین خودی ہندی دئرد و نسااناندا یی بۆ ہوہ سہر نہرم و بہرہست کرى، و کہرہمیت خو ییت ناشکرا [وہکى ئیسلامہ تیى... ہند] و نہ ناشکرا [وہکى ئەقل و زانین و تیگہہشتنى... و ہند] ل سہر ہوہ ییت بہرفرہہ کرین، و د گہل ہندى ژى ہندہک مروف ییت ہین بى زانین و بى راستہ پئیسیہک و بى کتیبہکا رۆنکەر، جرہہ پری دەرہہ قى خودیدا دکەن. ﴿۴۱﴾ و گاڤا موسلمانان دگۆتہ وان: ل دویف وئ بکەڤن یا خودی ئینا ییہ خواری دگۆتن: نہخیر ئەم دئ ب دویف وئ کەڤن ئەوامہ باب و باپریت خو ل سہر دیتی. [نہرى ئەو ہەر دئ ل دویف وان چن خو ئەگەر د خەلەت ژى بن] و شەیتان بہرى وان بدەتہ ئاگرى دۆرژہى ژى؟! ﴿۴۲﴾ و ہەر کەسى خو بسپړیتہ خودى و ل بہر فەرمانا وی یی راوہستای بیت [سۆل بنہجہ بیت]، و ئەو ب خو ژى یی قەنجیکار بیت، ئەفہ وی خو ب چنبلى [قولپا] ژ ہەمیان موکومت رفہ گرت [ئانکوریکا سہر فازیی، و ترس ب دویفہ نین]، و

دویا ہیکامہ می کاروباران ہەر ب بال خودی قہیہ. ﴿۴۳﴾ و ہەر کەسى گاور بیت قیجا بلا گاوریسا وی تہ ب خەم نہ ئیخت [چونکی تہ ئەوال سہر خو راکر، تہ گازیبا خو گہانندہ وان]، زفرینا وان ہەمیان ب بال مەقہیہ، قیجا تشتی وان کرى ئەم دئ بۆ وان بیژین [پى جزا و خەلات کەین]، ب راستى خودی دزانیت کاج د دلاندا یہ و پى ئاگہہ. ﴿۴۴﴾ [د دنیا ییدا] ئەم دئ وان ہیلین پیچہ کى خو شیسى بہن، باشى [رۆژا قیامەتى] دئ وان نہ چار کەین بکەڤنہ د ئیزایہ کا دژوار و گراندا. ﴿۴۵﴾ و ئەگەر تو پسار و وان بکەى کى ئەرد و ئەسمان دا یینہ؟ دئ بیژن: خودی.. بیژہ ہەمى پەسن و شوکور بۆ خودی [ل سہر قى ہەقاندنا ہوہ د راستا خودیدا، و پەسەند کرنا ہوہ خودایى ئەرد و عەسمانان خودیہ و ل سہر ناشکر اکرنا ہوہ ئەو ہیزایى پەرستنیہ و یا ہوین ل سہر یا خەلەتہ و نہ یا دورستہ پا چاوا ہوین ئیکى دى ژ بلى وی دپەر یسن و دکەنہ شریک]، بەلى باراپتر ژ وان نوزان [کامەخسەدا قى ہەقاندنى چیہ؟]. ﴿۴۶﴾ ہندی دئرد و ئەسماناندا ہەى یى خودیہ، ب راستى خودى یى دہولەمەندہ و ہیزایى شوکوراندنیہ. ﴿۴۷﴾ و ئەگەر ہەر دارەکا د ئەردیدا ہەى قەلەم و خامە بن، و دەریاییت ہەین حەفت دەریاییت دى ژى بیئہ سەر و ہەمى حوبر بن [و ب وان قەلەم و خامەیان و ب وی حوبرى ئاخفتن و پەیقیت خودی بیئہ نفیسین] ہەر زانین و ئاخفتن و پەیقیت خودی ب دویمای نائین، ب راستى خودى یى سەرہست و کاربنہجہ. ﴿۴۸﴾ چیکرنا ہوہ [ل دەستپیکى] و ساخکرنا ہوہ ژ گۆران [پشتى مرنى] وەکى [دان و چیکرنا] مروفہ کى ب تنیہ، ب راستى خودى یى گوہدیڕ و بینەرہ.

الْمُتَرَاتِ اللَّهُ يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى وَأَنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٢٩﴾
 ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِن دُونِهِ الْبُطْلُ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ﴿٣٠﴾
 أَلَمْ تَرَ أَنَّ الْفُلْكَ يَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِنِعْمَتِ اللَّهِ لِيُرِيَكُمْ قُرْءَانَهُ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿٣١﴾
 وَإِذَا غَشِيَهم مَّوْجٌ كَأَنَّهم مُّغْرَقُونَ فَلَمَّا دُمِيتُمْ إِلَيَّ اللَّيْلَ قَنَيتُهم مَّقْصِدٌ وَمَا يَحْدِثُ بَيْنِي وَبَيْنَهم أَلاَّ كُلُّ خَتَّارٍ كَفُورٌ ﴿٣٢﴾
 يَتَأَيَّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ وَأَخْشَوْا يَوْمًا لَا تَجْزِي وَالِدٌ عَنْ وَلَدِهِ وَلَا مَوْلَاٌ هُوَ جَارٌ عَنِ الْوَالِدِ وَشَيْءٌ إِن رَّعَى اللَّهَ فَلاَ تَعْرَبْكُمْ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَلَا يَغْنَبْكُمْ بِاللَّهِ الْغُرُورُ ﴿٣٣﴾
 إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَيُنَزِّلُ الْغَيْثَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْأَرْحَامِ وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ مَّاذَا تَكْسِبُ غَدًا وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ بِأَيِّ أَرْضٍ تَمُوتُ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿٣٤﴾

﴿٢٩﴾ ما تو نایینی خودی شهقی دکته دناف روریدا، و رورزی دکته دناف شهقیدا [ههردوکان ب قی چهندی کورت و دریز دکته]، و رور و ههقی ییت بو ههوه خزمهت خوش کریں [ییت ییخستینه د خزمهتا ههوه] هه رتیک ههتا و هخته کی دیار کری دئی تیت و چیت، و تشتی هوین دکهن خودی رزی ب ناگه هه. ﴿٣٠﴾ خودی قی دکته دا هوین بزنان خودی یی ههقه و تهویت شوینا وی دتیته پهرستن د پویج و بهتالن، و خودیته یی بلند و مهزن. ﴿٣١﴾ ما تو نایینی گهمی ژ که رهم و دلوقانییا خودی د ده ریاییدا دتیت و دچیت، دا خودی نیشانتیت دهسته لاتارییا خو نیشا ههوه بدهت، ب راستی تهقه چامه و نیشانن بو وان تهویت زیده بیتفرهه و زیده شوکوردار. ﴿٣٢﴾ گاغا پیلله کا ئاغا ده ریاییی و هکی تهوران یان و هکی چیا یان ب سه ر و اندا گرت، ژ دل بهس دئی دوعاییی ژ خودی ب تنی کهن، قیجا گاغا خودی قور تالکرن و گه هاندنه تهردی دیم، دئی بینیی هندهک ژ وان نیف نیقنه [هندهک ب دورستی سوپاسییا خودی

ناکهن، و هندهک د بنرا سوپاسییا خودی ناکهن و نیعمه تیت خودی نائینه بهر چاقیت خو] کهس نیشانتیت مه دره و نادانیت و ئینکار ناکهت زیده به بیان شکین و زیده گاور نه بن. ﴿٣٣﴾ گه لی مرؤفان پاریز گارییا خودی بکهن، و ژ رورزه کی بترسن [کو رورزا قیامه تیه] نه باب شوینا عیالی و نه عیال شوینا بابی دتیته جزا کرن [باب و زاروک چو مفایي ناگه هیننه ئیک]، ب راستی په یانا خودی دایی یا راسته [ودی هه ر و هسائیت]، قیجا بلا زیانا دنیایی ههوه نه خاپینیت، و ههوه د سه ردا نه بهت، و بلا شهیتان زی ههوه ب که ره ما خودی نه خاپینیت [کو هوین گونه هان بکهن و بیژن که ره ما خودی یا مه زنه و توبه نه کهن]. ﴿٣٤﴾ ب راستی خودی دزانیت کا قیامهت که نگی دئی تیت، و تهوه بارانی دبارینیت، و دزانیت کاچ د مال بچو یکاندایه [بهری بیته مرؤف]، و کهس نوزانیت کا سوبه هی چ دئی تیه سه ری، و کهس نوزانیت کال کیری و ل کیشه دئی مریت، ب راستی خودی زانا و شماره زایه.

سوره تا سه جده

ل مه که هی هاتییه خوارى (۳۰) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ هؤسا دئیتته خواندن (ئهلف، لام، میم)، ل دۆر رافه کرنا ثان رهنکه تپان بزفره دهستیکا سوره تا به قهره. ﴿۲﴾ هنارتن و ئینانه خوارا قی قورئانی گومان تیدا نینه ژ دهف خودانی ههمی جیهانانه. ﴿۳﴾ یان ژى دبئرن [موحه مه ده]: ئەف قورئانه ژ نك خو چى کریسه [وی یا دانایی، و ب بال خودیقه لی ددهت]، نه خیر و هسانینه وه کی ئەو دبئرن، به لی ئەو راستییه ژ نك خودایی ته، دا تو مله ته کی پی هشیار بکه ی و بترسینی، کو به ری ته چو پیغه مبه ر بۆ نه هاتینه دا راسته پى بب. ﴿۴﴾ خودییه، ئەوی ئەرد و ئەسمان و هندى د ناقه را و اندا د شهش رۆژاندا ییت چى کرین، پاشی بلندبوو سهر عهرشی [بلندبوونه کابی چاواپی و هیژایی وی]، و هه وه ژ غهیری خودی چو

هاریکار و به رەشان و مه ده رچی نین، قیجا ما هوین پیغه ناچن و چامان وه رناگرن. ﴿۵﴾ ئەو (خودی) ژ ئەسمانی کاروباری ئەردی [هه تا رۆژا قیامه تی] ب پیغه دبهت. پاشی ئەف کاروباره د رۆژه کیدا [کو رۆژا قیامه تییه] دئ بلندبنه دهف وی، درێژا هییا وی رۆژی ب هه ژ مارا هه وه هزار سالیته هه وه نه. ﴿۶﴾ ئەفه [ئەوی ئەرد و ئەسمان و هندى د ناقه را و اندا دایین، و ئەوی کاروباریت دنیاپی بهس د دهست ویدا] زانایی نهیته و ناشکه رایانه، سه ردهست و دلۆفانه. ﴿۷﴾ ئەوه یی دان و چیکرنا ههمی تستان موکوم و بنه جهو باش چیکری، و ژ ته قتی [جارا ئیکى] دهست ب چیکرنا مرو فان [مه خسه ده پی ئاده مه، بابی مرو فان] کر. ﴿۸﴾ پاشی دوينده ها وی ژ چیکا ئافه کا کیم بها چى کر. ﴿۹﴾ پاشی دورستکر و روح دایی، و گوهو چاف و ئەقل دانه هه وه، و کیم ژ هه وه هه نه سوپاسی و شوکورا خودی بکه، یان ژى هوین کیم شوکور و سوپاسیا خودی دکه. ﴿۱۰﴾ و [ئەویته باوه ری ب رۆژا قیامه تی نه یی] گۆتن: ئەری ئەهه ر ئەم د ئەردیدا به رزه بووین [و بووینه ناخ]، ئەری جاره کا دی سه ر ژ نوی ئەم دئ ئینه چیکرن و ساخکرن؟! به لی ئەو باوه ری ب رۆژا قیامه تی نائین [له و قی دبئرن]. ﴿۱۱﴾ [هه ی موحه مه ده] بیژه به لی ئەو ملیاکه تی بۆ ستاندا روحا هه وه هاتییه دانان دئ روحا هه وه ستینیت، پاشی هوین دئ ب بال خودایی خو ژه زقرن.

سورة السجدة

بسم الله الرحمن الرحيم

الْمَ تَنْزِيلَ الْكِتَابِ لَا رَيْبَ فِيهِ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝
أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ بَلْ هُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ لِتُنذِرَ قَوْمًا مَّا أَتَتْهُمْ
مِنْ نَذِيرٍ مِّن قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ۝ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى
الْعَرْشِ مَا لَكُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا شَفِيعٍ أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ ۝
يُذِيرُ الْأَمْرَ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ ثُمَّ يَرْجِعُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ
مُقَدَّرًا ۝ أَفَلَا سَمِعْتُمْ لَعْنَةَ اللَّهِ عَلَى الْغَافِقِينَ ۝ وَاللَّهُ
الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۝ الَّذِي أَحْسَنَ كُلَّ شَيْءٍ خَلَقَهُ وَبَدَأَ خَلْقَ الْإِنسَانِ
مِنْ طِينٍ ۝ ثُمَّ جَعَلَ نَسْلَهُ مِنْ سُلَالَةٍ مِّن مَّاءٍ مَّهِينٍ ۝
ثُمَّ سَوَّاهُ وَنَفَخَ فِيهِ مِنْ رُّوحِهِ ۝ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ
وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ۝ وَقَالُوا أَإِذَا ضَلَلْنَا فِي الْأَرْضِ
أَوَلَا لَنَا خَلْقٌ جَدِيدٌ لَّنْ هُمْ يُلَاقُوا رَبَّهُمْ كَافِرُونَ ۝ قُلْ يَتَوَفَّكُمُ
مَلَكُ الْمَوْتِ الَّذِي وُكِّلَ بِكُمْ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ ۝

وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الْمُرْعُومَاتُ نَاسُوا أَرْءَهُنَّ سَهْمًا عِنْدَ رَبِّهِنَّ
رَبَّنَا أَبْصَرْنَا وَسَمِعْنَا فَارْجِعْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا إِنَّا مُوقِنُونَ
وَلَوْ شِئْنَا لَآتَيْنَا كُلَّ نَفْسٍ هُدًى وَلَٰكِن حَقَّ
الْقَوْلُ مِنِّي لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ
فَذُوقُوا يَمَّا تَسِدُونَ لِقَاءَ رَبِّكُمْ هَٰذَا إِنَّا نَسَبْنَاكُمْ
وَذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ يَمَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ إِذَا دُكِّرُوا بِهَا خَرُوا سُجَّدًا وَسَبَّحُوا بِحَمْدِ
رَبِّهِمْ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ
عَنِ الْمَصَاحِبِ يُدْعُونَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَطَمَعًا وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ
يُسْفِكُونَ
فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَّا أُخْفِيَ لَهُم مِّن قُرَّةِ أَعْيُنٍ
جَزَاءً يَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ
لَا يَسْتَوُونَ
جَنَّتِ الْمَأْوَىٰ نَزْلًا يَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ
فَمَا وَهَدُوا لَهَا أَنَّا لَنَرَأَىٰ أَن تَزُولَ فِئْتَانِ مِن سِجِّينَ
فَمَا تَزُولَ فِئْتَانِ مِن سِجِّينَ فَمَا تَزُولَ فِئْتَانِ مِن سِجِّينَ
وَقِيلَ لَهُمْ دُوقُوا عَذَابَ النَّارِ الَّتِي كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ

سجدة

﴿١٢﴾ [هه ی موحه مه د] ته گهر ته گونه هکار وه ختی
سه ری وان یی سزور و چه میایی، ل دهف خودایی
وان دیتبانه [دا عه جیبیان بینی]، [دبیژن]: خودیو و
مه دیت و مه گولی بوو [ژفانی ته دایی مه دیت
و راستیا پیغه مبه ری ته مه گولیو و]، فیجا تو مه
بزفرینه فه [دنیا یی] ثم دی کار و کریاریت باش
کهین [هه وه کی ته ثم ری مه بی کری]، ب راستی
ثم پشتراست بووین و گو مان ل دهف مه نه ما
[کو موحه مه د راست پیغه مبه ره، و قیامت ری یا راسته].

﴿١٣﴾ و ته گهر مه فیابیه، دا [ب خورتی] هه می
مرفوفان راسته ری کهین [به لی مه دقیت ثم ب که یفا
خو ریکا راست بگرن]، به لی سوز و په یبانا من دایی
ب جهی خو به، دی جه هه می ژ نه جه و مرفوفان تری
که م. ﴿١٤﴾ دی تامکه نه [ئیزیا جه هه می] ژ بهر ژ
بیرکرنا هه وه بو دیتنا فی پوژی، ثم زی ب راستی
دی هه وه هیلینه دفی ئیزاییدا، دی فیجا تامکه نه ئیزایا
به رده وام ژ بهر وان کار و کریاریت هه وه [د دنیا ییدا]
دکرن. ﴿١٥﴾ ب راستی، ثم و باوهریی ب ثایه تیت مه

دئینن و بو خو مفایی ری وهر دگرن، ته ویت ته گهر بی دئینه شیره تکرن دکهن [دادچه میین]، و ب گریقه
دچنه سوجه هی، و خودی ژ هه می کنباسییان پاک و پاقر دکهن و همد و سوپاسییا وی دکهن، و خو
[ل سهر په رستنا وی] مه زن ناکهن. ﴿١٦﴾ قهوی ته نشیت وان ناکه فته سهر نفینان [نانکو کیم دنقن]، و پادبن
شه فشتیزان دکهن]، و ب ترس و هیقیفه دو عایان ژ خودی دکهن، و رزقی مه دایییه وان خیر و سه ده قه یان
ژی ددهن. ﴿١٧﴾ که س نوزانیت چ خه لات یی بو وان هاتییه فه شارتن، چاقیت وان بی پون بین و ب دیتنا
وی شاد بین، ژ بهر وان کار و کریاریت وان دکرن. ﴿١٨﴾ فیجا ته ری ته ووی خودان باوهر بیت، وه کی ویه
ته ووی ژ ریکا راست دهر که فتی... نه خیر، نه وه کی تیکن. ﴿١٩﴾ هندی تهون ته ویت باوهری ئینایین و کار و
کریاریت راست و دورست کرین، جهی وان به حه شتیت خو جهیینه، ته فه قه درگرتنه بو وان ژ بهر وان کار و
کریاریت ته وان [د دنیا ییدا] دکرن. ﴿٢٠﴾ و هندی تهون ته ویت ژ ریکا راست دهر که فتین جهی وان ناگره،
ههر گاغا فیان ژ ناگری دهر که فن [وه ختی گوپییا ناگری وان بلند دکهت و ب سهر دتیخت، جاره کا دی
ناگر ب خو وان ب بن خو دتیخته فه]، جاره کا دی بو ناف ناگری دی تینه زفراندن [فیجا دهر که هفایت
جه هه می] دی بیژنی: دی تامکه نه ئیزایا ناگری هه وه دهره دانا.

﴿٢١﴾ بئى گومان هم ئيزايا دنيايى بهرى ئيزايا مهزنتر
[يا قيامه تى] دى ديهنه بهر وان، دائه ول خو بزقرن.
﴿٢٢﴾ و ما كى ژ وى ستمكار تره شه وى ب ثايه تيت
خودايى خو بيته شيره تكرن، پاشى پشتا خو بده تى،
بئى گومان هم دى تولى ژ گونه هكاران فه كه ين.
﴿٢٣﴾ ب سويند مه تهورات دا موسايى، فيجا تو
[هه ي موحه مه د] د راستا ويذا دودل نه به كومه يا
داييى، و مه يا كريبه راسته پيى بو سرائيلييان.
﴿٢٤﴾ و مه هنده ك ژ وان كرنه پيشى و جهى
چاقلېكرنى، ب ئه مريى مه راسته پيكرن ذكر، وهختى
وان سه بر كي شايى [ل سه بر په رستى و ل سه
ئه زيه تيت دريكا خوديدا گه هشتينى]، و ژ دل باوه رى
ب ثايه تيت مه ئينايى. ﴿٢٥﴾ ب راستى خودايى
ته روژا قيامه تى، دى حوكمى د نافه را واندا كه ت
[ئانكو د نافه را موسلمان و گاوراندا، يان پيغمبه ران
و مله تيت واندا] ل سه ر وى تىتى، يى شه و تيدا نه
ئيك و ژيك جودا. ﴿٢٦﴾ ئه رى ما قركرن و فه براندا
خه لكى چه رخت به رى وان [وهكى عاد و (سه موود)

وَلَذِيقْنَهُمْ مِنَ الْعَذَابِ أَلَّا يَذُنُوا عَذَابِ الْأَكْبَرِ
لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٢١﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِآيَاتِ
رَبِّهِ ثُمَّ أَعْرَضَ عَنْهَا إِنَّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ مُنتَقِمُونَ ﴿٢٢﴾
وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَلَا تَكُنْ فِي مِرَّةٍ
مِنْ لِقَائِهِ وَجَعَلْنَاهُ هُدًى لِّبَنِي إِسْرَءِيلَ ﴿٢٣﴾
وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ آيَةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا لِمَا صَبَرُوا
وَكَانُوا يَتْلُونَ ﴿٢٤﴾ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمُ
يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٢٥﴾ أَوَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ
كَمْ آهَلًا كُنَّا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْقُرُونِ يَمْشُونَ
فِي مَسَاجِدِهِمْ إِنَّا فِي ذَلِكَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَسْمَعُونَ ﴿٢٦﴾
أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا نَسُوقُ الْمَاءَ إِلَى الْأَرْضِ الْجُرُزِ فَنُخْرِجُ بِهِ
زَرْعًا تَأْكُلُ مِنْهُ أَنْعَامُهُمْ وَأَنْفُسُهُمْ أَفَلَا يُبْصِرُونَ ﴿٢٧﴾
وَيَقُولُوا مَتَى هَذَا الْفَتْحُ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٨﴾
قُلْ يَوْمَ الْفَتْحِ لَا يَنْفَعُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِيْمَانُهُمْ وَلَا هُمْ
يُنْظَرُونَ ﴿٢٩﴾ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَانْتَظِرِ إِنَّهُمْ مُنْتَظَرُونَ ﴿٣٠﴾

و.. هتدا] شه و يت د ماليت خوډا [ب كه يف و شاهى] دهاتن و دچون، بو وان راستى ديار نه كر؟ شه [قركرن
و فه براندا وان همميان] نيشانن ل سه ر سه رده ستى و دهسته لاتدارييا مه، فيجا ما گو هيت خو فه ناكه ن؟!.
﴿٢٧﴾ ئه رى ما شه و نابينن هم به رى بارانى ددهينه ئه ردى ه شك و بئى شينكاتى، و چاندنى پى دهر دنيخين،
ته رشيت وان و شه و ب خو ژى ژى دخون، فيجا ما نابينن [و بزنان شه وى ئه ردى ه شك ساخكرى، د شيت
وان ژى پشتى مرنى ساخكه ته فه]. ﴿٢٨﴾ و دييزن كا كه نكي شه و حوكوم د نافه را مه و هوه دا دى ئيته كرن
[ئانكو كه نكي دى روژا قيامه تى ئيت]، ئه گه ر هوين راست دييزن. ﴿٢٩﴾ بيژه: روژا قيامه تى فايده ي گاوران
ناكه ت ژ نوى باوه رسيى بينن و دهر فته ژى بو وان نائيته دان، ژ نوى توبه بكه ن و ل خو بزقرن. ﴿٣٠﴾ فيجا
ژ وان بگه ر و خو بگه ر [كا دى چ ئيزا ئيته سه رى وان]، و ب راستى شه و ژى يى خو دگرن [كا دى چ ب
سه رى هوه و ئيت].

سُورَةُ هَا ثَه حَزَاب

ل مهدينه يى ها تيه خوارى (٧٣) نايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

١ هه ي پيغه مبه ر ل سهر پاريز گاريسا خودى بمينه و زنده تر لى بكه، و بهرده وامبه ل سهر نه گوهدانا گاور و دورويسان [گوهى خو چو جانه ده وان]، ب راستى خودى يى زانا و كاربنه جهه. ٢ و ههر وهحيه كا ژ خودايى ته بو ته دتيت ل دويف هه ره، ب راستى خودى يى ناگه هداره ب وئ شهوا هوين دكه ن. ٣ و پشتا خو ب خودى گهرم بكه، و بهسى ته به خودى پشته فاني ته بيت. ٤ خودى دو دل نه كرينه د سينگى چوزه لاماندا [دله كى گاورى تيدا بيت، و تيكى ئيسلام]، و ژنيت هه وه شهويت هوين ديتر نى هوين وهكى دهيكامنه [نانكو هوين وهكى دهيكامنه ل مه حهرام بن]، خودى نه كرينه دهيكيت هه وه، و زركوريت هه وه [شهويت هوين ب كورپنى خودان

دكه ن، و نه كورپت هه وه]، خودى نه كرينه كورپت هه وه. ٥ هه [گوته هه وه بو ژنيت هه وه: هوين وهكى دهيكيت منه ل مه، و دانانا زركوران ل جهى كوران] ناخفته كه هوين بو خو ديترن [چو بريار و حوكم ل سهر ناينه دانان، نه ژنيت هه وه پى دبنه دهيكيت هه وه، و نه زركورپت هه وه پى دبنه كورپت هه وه]، و خودى راستى ديتر نيت: [نه ژن دهيكيت هه وه نه و نه زركورپت هه وه پى دبنه دورستن]، و ههر شه وه ريكا راست ديار دكه ت. ٦ هوين ب نافى بايت وان گازى وان بكه ن، هه [گازيكرنا وان ب نافى بايت وان] ل دهف خودى دورستره، قيجا ته گهر هوين نه زانن بايت وان كينه شه برايت هه وه پى دينينه وه قاليت هه وه نه، و گونه هل سهر هه وه نينه ته گهر هوين ب خه له تيفه [ب نافى كورپنى] گازى وان بكه ن، به لى بو هه وه گونه هه ته گهر هوين ب مه خسه د و ژ دل بيژن، و خودى يى گونه هه ژيهر و دلوفانه. ٧ پيغه مبه ر ژ خودان باوهران هيژا تر و فهرتره بو وان، شه گوهى خو بدنه [دهمى كاروباريت ژيانا خودا، و نه گهر پيغه مبه ر فهرمانه كى ل وان بكه ت و دلى وان تشته كى دى بيژيت، دقيت گوهى خو بدنه پيغه مبه رى، نه دهنه دلى خو چونكى پيغه مبه ر ژ وان ب خو دلوفانتره بو وان]، و ژنيت پيغه مبه رى دهيكيت وانن، و ليزم و تيريكيت مروفى هنده ك ژ وان هيژا تر و هه قترن د ميراتخوريبيدا ژ هنده كيت دى ژ خودان باوهر و مشه ختيان، ژ بلى هندى هوين قه نجيه كى د گهل برايت خو پى خودان باوهر و مشه خت د ژيانا خودا بكه ن، يان ب وهسيه ت بو وان فه برن هه وه دورسته، و هه حوكمه [ميراتخورييا مروقيت تيك بو تيكدو] د كتيبا خوديدا [نانكو ده پى پارسيتدا] يا نفيسى بوو.

بسم
الجزء
الحادى
العشرون

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَلَا تُطِيعُوا الْكُفْرَينَ وَالْمُنَافِقِينَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ۝ وَأَتَّبِعْ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ يَمَاقِلُ حَبِيرًا ۝ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَكِيلًا ۝ مَا جَعَلَ اللَّهُ لِرَجُلٍ مِنْ قَلْبَيْنِ فِيْ حُفُوَّةٍ ۝ وَمَا جَعَلَ أَزْوَاجَكُمُ الَّتِي تَظَاهَرُونَ مِنْهُنَّ أُمَّهَاتِكُمْ وَمَا جَعَلَ أَدْعِيَاءَكُمْ أَبْنَاءَكُمْ ذَٰلِكُمْ قَوْلُكُمْ بِأَفْوَاهِكُمْ وَاللَّهُ يَقُولُ الْحَقَّ وَهُوَ يَهْدِي السَّبِيلَ ۝ ادْعُوهُمْ لِأَبَائِهِمْ هُوَ أَقْسَطُ عِنْدَ اللَّهِ فَإِنْ لَمْ تَعْلَمُوا آبَاءَهُمْ فَاخْرُجُوا فِي الدِّينِ وَمَوْلَاكُمْ وَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ فِيمَا أَخْطَأْتُمْ بِهِ وَلَكِنْ مَا تَعَمَّدَتْ قُلُوبُكُمْ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ۝ الَّذِينَ أُولُوا بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنْفُسِهِمْ وَأَزْوَاجُهُمْ أُمَّهَاتُهُمْ وَأُولُوا الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُهَاجِرِينَ إِلَّا أَنْ تَفْعَلُوا إِلَىٰ أَوْلِيَائِكُمْ مَعْرُوفًا كَانَ ذَٰلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا ۝

﴿۷﴾ بؤ وان بئره وهختى مه په يمان ژ پيغه مبه ران
 وهر گرتى [من ب تنى پهر يسن و داخو ازا پهر سنا
 من ب تنى بكنه، و باوهر يى ب ټك دو بينن و
 ب دليشى شيره تان مله تيت خو بكنه و په يمانا
 خودى بگه هينن] و مه په يمان ژ ته زى وهر گرت و ژ
 نوو حى زى و ژ ئيراهيمى زى و ژ مووساى زى و ژ
 عيساى كورپى ميره مى زى.. و مه په يمانه كا مو كوم
 ژ وان وهر گرت [كوئو په يمانا خو ب جه بينن].
 ﴿۸﴾ [مه ئه ف په يمانه ژ وان وهر گرت] دا خودى
 پسيارا راستگو يان ژ راستگو تنان وان بكه ت [دا روژا
 قيامه تنى پسيارا پيغه مبه ران ل سهر راستيا وان، و ئو
 په يامان ئو پى هاتينه هنار تن بكه ت كا دور ست ب
 جه ئينان]، و مه بؤ گاوران ئيز ايه كا ب ژان و دژوار
 يا بهر هه فكرى. ﴿۹﴾ گهل خودان باوهران نيعمه تيت
 خودى بيننه بيرا خو، دهمى له شكه ره كى [مه زن] ب
 سهر هه وه دا گرتى [ئو زى قوره شى بوون، و بهنى
 ئه سه د و بهنى (غه طفان) و بهنى عامر و بهنى سوله يم
 و بهنى (قوره يظه) و بهنى (نه ضرير) بوون، نيزيكى

وَاذْأَخَذْنَا مِنْ آلِ ثَيْيَسَ مِيثَقَهُ وَمِنْكَ وَمِنْ نُوحٍ وَإِبْرَاهِيمَ
 وَمُوسَى وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَأَخَذْنَا مِنْهُمْ مِيثَقًا غَلِيظًا
 لَيْسَ لَاصِدِّقِينَ عَنْ صِدْقِهِمْ وَأَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا أَلِيمًا
 يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَاءَكُمْ
 جُودٌ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا وَجُودًا لَمْ تَرَوْهَا وَكَانَ اللَّهُ
 بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا ﴿١﴾ إِذْ جَاءَكُمْ مِنْ قَوْمِكُمْ وَمِنْ أَصْفَلِ
 مِنْكُمْ وَإِذْ زَاغَتِ الْأَبْصَارُ وَبَلَغَتِ الْقُلُوبُ الْحَنَاجِرَ
 وَتَظُنُّونَ بِاللَّهِ الظَّنُونَا ﴿٢﴾ هُنَالِكَ ابْتُلِيَ الْمُؤْمِنُونَ وَزُلْزِلُوا
 زِلْزَالًا شَدِيدًا ﴿٣﴾ وَإِذْ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ
 مَرَضٌ مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ إِلَّا غُرُورًا ﴿٤﴾ وَإِذْ قَالَت طَّائِفَةٌ
 مِنْهُمْ يَا أَهْلَ يَثْرِبَ لَا مُقَامَ لَكُمْ فَارْجِعُوا وَيَسْتَأْذِنُ فَرِيقٌ
 مِنْهُمُ النَّبِيَّ يَقُولُونَ إِنَّ بُيُوتَنَا عَوْرَةٌ وَمَا هِيَ بِعَوْرَةٍ إِنْ يُرِيدُونَ
 إِلَّا فِرَارًا ﴿٥﴾ وَلَوْ دَخَلَتْ عَلَيْهِمْ مِنْ آفَاتِهِمْ سَابِلُوا لَفَتَنَّهُ
 لَآ تَوَّاهَا وَمَا تَلَبَّوْا بِهَا إِلَّا صِيْرًا ﴿٦﴾ وَلَقَدْ كَانُوا عَاهِدُوا
 اللَّهَ مِنْ قَبْلُ لَا يُؤَلُّونَ لَآذِنَةً وَأَلْزَمَهُ الْكَيْدُ الْمُسُوْلَا ﴿٧﴾

دوازه هزاران]، ئيجا مه هو په بايه ك و له شكه ره ك [مه خسه د مليا كه تن] هنار تنه سهر وان، هه وه نه د ديتن و
 ئه وا هو ين دكه ن خودى دينيت. ﴿۱۰﴾ وهختى ئو وژ [په خى] سلال و خواريقه هاتينه هه وه، و وهختى چاف،
 زيق مايينه ل دژمنان، و وهختى دلان ژ ترساندا خو ل گه وريان داى [قوتينه كا زيده كه تيسى ژ ترساندا]، و
 وهختى هه ر ئيك ژ هه وه هزه رك ژ خودى دكر. ﴿۱۱﴾ ل و يريى خودان باوهر [ب ترسى و سه بر كيشانى] هاتنه
 جه ربانندن، و زيده شه پر زه بوون. ﴿۱۲﴾ و وهختى دوروييان و ئو وى نه ساخى د دلى و اندا هى [ئو زى
 هه ر دوروينه، و نه ساخى سالو خه ته بؤ وان] گو تين: ئو په يمانا خودى و پيغه مبه رى وى دايسيه مه [كوئو
 دى ب سهر كه فين]، ژ خاپاندنى پيغه تر نه بوو. ﴿۱۳﴾ و وهختى دهسته كه كى ژ وان [دوروييان] گو تى: گهل
 خه لكى (يه ثريبي) ئى (خه لكى مه دينه يى) جهى هه وه ل فريى نه ما [هه ر ميينه ل سهر فى دينى]، ئيجا
 بزفر نه ماليت خو [و دينى خو يى به رى] و دهسته كه ك ژ وان ده ستور يسيى ژ پيغه مبه رى دخوا زن [دا بزفر نه
 ماليت خو]، ديژن: ماليت مه د بهر داينه، و ئو ب خو ماليت وان نه د بهر داينه، و وان ژ ره قينى پيغه تر
 چويى دى نه ئيت. ﴿۱۴﴾ و ئه گهر ئو دژمن ژ هه مى په خانه يينه وان و ب سهر و اندا بگرن، پاشى ژ وان
 بخوا زن گاور ببن و شه رى موسلمانان بكنه، دى گو هى خو دهنه وان و هنده ك خو بؤ وان گيرو ناكه ن
 ده مه كى كيتم نه بيت. ﴿۱۵﴾ و ب سويند وان به رى نو كه په يمان دابو و خودى كوئو نه په رهن، و پشتا خو
 نه دهنه دژمنى، و په يمانا وان دايسيه خودى دئيت ب جه بينن.

قُلْ لَنْ يَنْفَعَكُمْ الْفِرَارُ إِنْ فَرَرْتُمْ مِنَ الْمَوْتِ أَوِ الْقَتْلِ وَإِذَا لَا تُمْتِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٤٠﴾ قُلْ مَنْ ذَا الَّذِي يَعْصِمُكُمْ مِنَ اللَّهِ إِنْ أَرَادَ بِكُمْ سُوءًا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ رَحْمَةً وَلَا يَجِدُونَ لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿٤١﴾ قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الْمُعَوِّقِينَ مِنْكُمْ وَالْقَائِلِينَ لِإِخْرَاجِهِمْ هَلَمْ إِلَيْنَا وَلَا يَأْتُونَ الْبَأْسَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٤٢﴾ أَشِحَّةً عَلَيْكُمْ فَإِذَا جَاءَ الْخَوْفُ رَأَيْتَهُمْ يُنْظَرُونَ إِلَيْكَ تَتَدَوَّرُ أَعْيُنُهُمْ كَالَّذِي يُغْتَنَبُ عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ فَإِذَا ذَهَبَ الْخَوْفُ سَلَقُوا بِالْأَسِنَّةِ جِداً أَشِحَّةً عَلَى الْخَيْرِ أُولَئِكَ لَمْ يُؤْمُوا فَأَحْظَ اللَّهُ أَعْمَالَهُمْ وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ﴿٤٣﴾ يَحْسَبُونَ الْأَحْزَابَ لَمْ يَذْهَبُوا وَإِنْ يَأْتِ الْأَحْزَابُ يَوَدُّوا أَنْ يُنْهَمُوا فِي الْأَحْزَابِ يَسْتَلُونُ عَنْ أَنْبَاءِكُمْ وَلَوْ كَانُوا فِيكُمْ مَا قَاتَلُوا إِلَّا قَلِيلًا ﴿٤٤﴾ لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَنْ كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا ﴿٤٥﴾ وَلَمَّا رَأَى الْمُؤْمِنُونَ الْأَحْزَابَ قَالُوا هَذَا مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَصَدَقَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَمَا زَادَهُمْ إِلَّا إِيمَانًا وَتَسْلِيمًا ﴿٤٦﴾

﴿١٦﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه: رهقین فایده ی هه وه ناکه ت نه گهر هوین ژ مرنئی یان ژ کوشتنی برهفن، و نه گهر هوین برهفن زی ژ دهمه کئی کیتم پیقه تر هوین خوشیسی نابهن [چونکی ئه وی ب شیر ی نه مریت دی ب تشته کئی دی مریت، و ژ مرنئی قورتال نابیت].

﴿١٧﴾ بیژه: ئه و کیسه هه وه ژ خودی پباریزیت، نه گهر نه خوشیسه ک بۆ هه وه فیا یان زی دلوقانیسه ک بۆ هه وه فیاه؟ و چو هاریکار و پشته فانان ژ بلی خودی بۆ خو نابینن. ﴿١٨﴾ ب سویند خودی ئاگه هژ وان

ههیه، و وان [ژ هه وه] دنیا سیت ئه ویت هه فالیت خو سست دکر ن و ئاسته نگ دتتخستنه د پتشیسا واندا، و ئه ویت دگوتنه هه فالیت خو، خو بدنه د گهل مه [نهم دتر سین هوین بیتنه کوشتن]، ژ کیتمه کئی پیقه تر ژ وان نائینه شه ری [ئهو زی هه ژ نه چاری یان زی بۆ رومیه تی]. ﴿١٩﴾ دلپه شن د گهل هه وه [و ژ دلپه شی هاریکاریا هه وه ناکه ن و د گهل هه وه خه نده کئی ناکۆلن و وان باشی بۆ هه وه نه قییت]، قیجا نه گهر بوو شه ر، و ترس بۆ وان چی بوو، دی بین ی به ری خو

دده نه ته و چاقیت وان وه کی وی دزقرن ئه وی ل بهر مرنئی، قیجا نه گهر شه ر و ترس نه ما ب نه زمانیت تیژ و دژوار تانان د هه وه دقوتن [و نه زی تا هه وه دکهن و پشک و باران ژ ده سته قتیسیان دخوازان]، ئه و ب خو ل سه ر ده سته قتیسیان دهشیان، ئه فان باوه ری نه ئینابه، قیجا خودی کار و کریاریت وان بو یچ کرن، و ئه قه ل دهف خودی یا ب سانا هییه. ﴿٢٠﴾ وی هزری دکهن [له شکه ری] کۆمیت هه فالبه ند ژ دۆر مه دینه یی نه چۆینه، و نه گهر جاره کا دی ئه و کۆمیت هه فالبه ند [قوره یشی و قولپا وان] بیتنه قه، ئه و دوروی دی خو زیسیا خوازان ئه و ل ده ستنی بانه ل ناف کۆچه ران [نه کو ئه قرو ل مه دینه یی بانه]، ل و یرئ پسپارا حالئ هه وه کریانه، و نه گهر ئه و د ناف هه وه ژیدا بانه [وه ختنی شه ری] ژ شه ره کئی کیتم (بیخیر) پیقه تر نه دکر ن [وی کتیا شه ری زی بۆ رومیه تییی دکهن]. ﴿٢١﴾ ب سویند پیغمبه ری خودی بۆ هه وه باشرین نمونه بوو چاف لی بیتنه کرن [دباوه موکو میییدا و دخو راگرتن و سه بر کتیشانیدا، وه ختنی ته نگافی و نه خوشیسیان] بۆ وی یی ژ خودی و رۆژا قیامه تی بترسیت و گهل هک زکری خودی بکه ت [و خودی هه ر ل بری بیت]. ﴿٢٢﴾ و وه ختنی موسلمانان (خودان باوه ران) کۆمیت هه فالبه ند دیتین [قوره یشی و قولپا وان] گۆتن: ئه قه ئه و په یانه ئه و خودی و پیغمبه ری وی دایسیه مه، و خودی و پیغمبه ری وی راست دیژن و وان کۆمیت هه فالبه ند ژ باوه ری و راوه ستیانال بهر ئه مرئ خودی پیقه تر ل خودان باوه ران زیده نه کر.

مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ مَّنْ قَضَىٰ نَحْبَهُ وَمِنْهُمْ مَّنْ يَنْتَظِرُ وَمَا بَدَّلُوا تَبْدِيلًا ﴿٢٤﴾ لَيَحْزَنَ
 اللَّهُ الصَّادِقِينَ بِصِدْقِهِمْ وَيُعَذِّبُ الْمُنَافِقِينَ إِن شَاءَ أَوْ
 يَتُوبَ عَلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٢٥﴾ وَرَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ
 كَفَرُوا بِعَهْدِهِمْ لَمَّا بَلَغُوا حَبْرًا وَكَفَىٰ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ
 الْقِتَالَ وَكَانَ اللَّهُ قَوِيًّا عَزِيمًا ﴿٢٦﴾ وَأَنْزَلَ الَّذِينَ ظَاهَرُوا مِنْهُمْ
 أَهْلَ الْكُتُبِ مِنْ صِياصِيهِمْ وَقَدَفَ فِي فُلُوهِمُ الرُّعْبَ
 فَرِيقًا تَقْتُلُونَ وَتَأْسِرُونَ فَرِيقًا ﴿٢٧﴾ وَأَوْرَثَكُمْ أَرْضَهُمْ
 وَدِيَارَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ وَأَرْضًا لَّيْسَ تَطْفُوها وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ
 شَيْءٍ قَدِيرًا ﴿٢٨﴾ يٰ أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِّأَزْوَاجِكَ إِن كُنْتُمْ تُرِيدُونَ
 الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا فَتَعَالَىٰ أَمْتُكُمْ وَأَسْرَحَكُمْ
 سَرَاحًا جَمِيلًا ﴿٢٩﴾ وَإِن كُنْتُمْ تُرِيدُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالنَّارَ
 الْآخِرَةَ فَإِنَّ اللَّهَ أَعَدَّ لِلْمُحْسِنِينَ مَكْنَ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٣٠﴾
 يٰ نِسَاءَ النَّبِيِّ مَن يَأْتِ مِنْكُم بِفَحْشَةٍ مُّبِينَةٍ يُضْلَعْ
 لَهَا الْعَذَابُ ضِعْفَيْنِ وَكَانَ ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ﴿٣١﴾

﴿٢٤﴾ د نارف خودان باوهراندا هندهك زهلام ييت ههين شهو په يمانا وان د گهل خودي دايي، ب جه نينا، فينجا هندهك ژ وان شهيد بوون و مرن و هندهك ژ وان يي ل هيشي شهيد ببن، و په يمانا خو د بنيرانه گوهورينه [و ليقه نه بووينه]. ﴿٢٥﴾ دا خودي راستگو بيان ب راستيا وان خهلات بكهت [ژ بهر مانا وان ل سهر په يمانا دايين]، و دوروييان زي ا بدهت ته گهر بقت، يان زي ري ل بهر وان خووش بكهت توبه بكن، ب راستي خودي يي گونه هژبهر و دلوفانه. ﴿٢٥﴾ و خودي تهويت گاور بووين [قوره شي و هه قالبه نديت وان] ب كه رب و كينا وانفه زفراندهفه، يي كو سهر كه فتنه كي ب دهست خو فقه بينن و بگه هه ناشيه كي [به لي شكهستي و خوسارهت و وهستي يي زفرين]، و خودي [ب مليا كه تان و ب وي هوهر بايي هنارتي] به لا شهري ژ موسلمانان فه كر، و خودي يي ب هيز و دهسته لاتداره. ﴿٢٦﴾ خودي تهويت هاريكارييا كومييت هه قالبه نديت كرين ژ جو هيمان [مه خسه د جو هييت (قوره يطينه) تهويت هاريكارييا

قوره ييشيان كرين ل سهر موسلمانان، و شهو په يمانا د ناهبهر اخو و پيغه مبهريدا شكاندين]، ژ كه له ييت وان نينانه خواري، و ترس و له رز تيخسته دل و هناقيت وان، دهسته كه هه وه كوشتن و دهسته كه هه وه تيخسير كرن. ﴿٢٧﴾ و خودي تهردى وان و خان ييت وان و مالي وان بو هه وه هيلان، و نه رده كي دى زي هيشتا هوين نه چوييني [مه خسه د پي تهردى خه يه رييه، خودي مزگيني پي داموسولمانان، هيز نه هاتيه فه كرن]، و ب راستي خودي ل سهر هه مي تشتان خودان شيانه. ﴿٢٨﴾ هه ي پيغه مبهريي ژ نيت خو: ته گهر هوين خه ژيانا دنيايي و جوانيا وي دكه ن [پتر ژيانا خودي و پيغه مبهري]، فينجا وهرن دا هه قني هه وه بدهمه هه وه، و نه ز هه وه ب دلخوشي بهردهم. ﴿٢٩﴾ و ته گهر هه وه خودي و پيغه مبهري وى و خو شيا ناخره تي و قيامه تي بقتن، ب راستي خودي بو ييت قهنجيكار ژ هه وه، خه لاته كي مه زن يي بهر هه فكري. ﴿٣٠﴾ گه لي ژ نيت پيغه مبهري هه چيا ژ هه وه گونه هه كا كريتاشكه را بكهت، دوقات دي نيت جهز اكرن، و ته فه ل دهف خودي يا ب سانا هيه.

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا لِمُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَنْ يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا مُبِينًا ٣٦. وَإِذْ تَقُولُ لِلَّذِي أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَأَنْعَمْتَ عَلَيْهِ أَمْسِكْ عَلَيْكَ زَوْجَكَ وَاتَّقِ اللَّهَ وَتُخْفِي فِي نَفْسِكَ مَا اللَّهُ مُبْدِيهِ وَتَخْشَى النَّاسَ وَاللَّهُ أَحَقُّ أَنْ تَخْشَاهُ فَلَمَّا قَضَى زَيْدٌ مِنْهَا وَطَرًا زَوَّجْتَهُمَا لِيَكُنِيَ الْإِيمَانُ عَلَى الْإِيمَانِ حَرْجٌ فِي أَرْوَاهُ أَذْعِيَابُهُمْ إِذَا قُضِيَ مِنْهُمْ وَطَرًا وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ مَفْعُولًا ٣٧. مَا كَانَ عَلَى النَّبِيِّ مِنْ حَرْجٍ فِيمَا فَرَضَ اللَّهُ لَهُ سِنَّةَ اللَّهِ فِي الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلُ وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ قَدَرًا مَقْدُورًا ٣٨. الَّذِينَ يُبَلِّغُونَ رِسَالَاتِ اللَّهِ وَيَخْشَوْنَهُ وَلَا يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا اللَّهَ وَكُنْ بِاللَّهِ حَسِيبًا ٣٩. مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِنْ رِجَالِكُمْ وَلَكِنْ رَسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ٤٠. يٰ أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَدْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا ٤١. وَسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ٤٢. هُوَ الَّذِي يُصَلِّيْ عَلَيْكُمْ وَمَلَائِكَتُهُ لِيُخْرِجَكُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا ٤٣.

﴿٣٦﴾ بۆ چو زه لاميٲ خودان باوهر و باوهر و بۆ چو ژنيٲ خودان باوهر دورست نينه، نه گهر خودي و پيغه مبهري خو فهرمانه ك دان، نه و ب كه يفا خو بن ب جهـ بينن يان نه ئينن، و ههر كه سي بي نه مرييا خودي و پيغه مبهري وي بكهٲ ب راسٲي نه و گومرا بوو، گومرا بوونه كا ئاشكه را. ﴿٣٧﴾ بينه بيرا خو وه خٲي ته دگوته نه وي خودي ب راسٲه پيكرنا خو كه ره م د گهل كري، و ته زي ب ئازا دكرنا وي كه ره م د گهل كري: زنا خو به رنه ده و ژ خودي بترسه (له زي د بهردانا ويدا نه كه)، و تو وي د دلي خو دا فهدشيري [ماركرنا وي پشٲي نه و بهردت] با كو خودي دفتيٲ ئاشكه را بكهٲ، و تو ژ لومه يسييا خه لكى دترسي و خودي هيژا تره تو ژي بترسي و شه رمي ژي بكهي، فيجا وه خٲي زه يدي هه و جه يي پي [ب زه ينه با كچا جه حشي] نه ماي و بهرداي، مه ل ته ماركر، دا چو ته نگافي ل سهر خودان باوهر ان نه مينيٲ د ماركرنا ژنيٲ زركورپيٲ خو دا نه گهر زركوران بهردان، و ب راسٲي نه مريي خودي هاته دان [بيي ليٲفه بوون].

﴿٣٨﴾ چو ليگرتن و په خنه و عه يداري ل سهر پيغه مبهري نينه، دوي تشٲيدا يي خودي بۆ ئيخسٲي و بۆ دورستكري [وه كي ماركرنا زه ينه بي يان ماركرنا گه له ك ژنان]، ريكا خودي بۆ پيغه مبهريٲ بۆرين زي ههر نه فه بوو [تشتي خودي نه مري بي ترس بكهٲ]، و نه مري خودي يي فه برييه. ﴿٣٩﴾ و پيغه مبهريٲ بهري نوكه بۆرين نه و نه ويٲ په ياما خودي دگه يينن و ژ خودي دترسن، و ژ بلي خودي ژ كه سي دي ناترسن، و به سه خودي [بۆ هه وه] زي ره شان و حسابدار بيت. ﴿٤٠﴾ موحه مه د نه بابي كه س زه لاميٲ هه وه يه، به لي پيغه مبهري خودييه و پيغه مبهري دويها يييه، و ب راسٲي خودي هه مي تشٲان دزانيٲ و پي ئاگه هه. ﴿٤١﴾ گه لي خودان باوهر ان، خودي گه له بيننه بيرا خو و گه له زكري وي بكهٲ. ﴿٤٢﴾ و سپنده و ئيفاران خودي ژ كيياسيان پاقر بكهٲ. ﴿٤٣﴾ نه وه دلوفانيي ب هه وه دبهٲ، و مليا كهٲ دوعايا گونه هه ژيريٲ بۆ هه وه دكهٲ، دا خودي هه وه ژ تاريستانا گونه هان ده ريخيٲ و به ته رونا هيا باوهر يي، و ب راسٲي خودي بۆ خودان باوهر ان يي دلوفانه.

فَيَجْتَنِبُهُمْ يَوْمَ يَقُولُهُمْ رَسُولٌ وَعَدَ لَهُمْ أَجْرًا كَرِيمًا ﴿٤٤﴾ يَأْتِيهَا
الَّتِي إِنَّا أَنزَلْنَاهَا فِي هَذَا وَمَبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٤٥﴾ وَدَاعِبًا
إِلَى اللَّهِ بِإِذْنِهِ وَيَسْرَاحًا مِّنِيرًا ﴿٤٦﴾ وَبَشِيرًا لِّلْمُؤْمِنِينَ وَإِن لَّهُمْ
مِّنَ اللَّهِ فَضْلًا كَبِيرًا ﴿٤٧﴾ وَلَا تَطْعَمُ الْكُفْرِينَ وَالْمُتَّقِينَ
وَدَعِ أَذْنَهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿٤٨﴾
يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا تَكَخَّمُوا الْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ طَلَقْنَهُنَّ
مِن قَبْلِ أَنْ تَمْسُوهُنَّ فَمَا لَكُمُ عَلَيْهِنَّ مِنْ عَذَابٍ عَنَدُنَا
فَتَعْمَهُنَّ وَسَرَحُهُنَّ سَرَاحًا جَمِيلًا ﴿٤٩﴾ يَأْتِيهَا النَّبِيُّ
إِنَّا أَهْلَلْنَا لَكَ أَزْوَاجَكَ الَّتِي ءَاتَيْتَ أَجُورَهُنَّ وَمَا مَلَكَتْ
يَمِينُكَ مِمَّا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَيْكَ وَبَنَاتِ عَمِكَ وَبَنَاتِ
وَبَنَاتِ خَالِكَ وَبَنَاتِ خَالَتِكَ الَّتِي هَاجَرْنَ مَعَكَ وَأَمْرًا
مُّؤْمِنَةً إِن وَهَبْتَ نَفْسَهَا لِلنَّبِيِّ إِنْ أَرَادَ النَّبِيُّ أَنْ يَسْتَكِحَّهَا
خَالِصَةً لَّكَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ قَدْ عَلِمْنَا مَا فَرَضْنَا
عَلَيْهِمْ فَتَرَوْنَهُمْ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ لَعَلَّكُمْ
يَكُونُ عَلَيْكُمْ حَرَجٌ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٥٠﴾

﴿٤٤﴾ و سلافا وان [نه وال خودان باوهران دئته کرن]
رؤزا دگههنه خودی [وهختی مرنی یان وهختی ژ
گوران رادبن، یان وهختی دچنه د بهحهشتیدا] تهناپی
و ئیمنیسه، و خودی خه لاته کی باش و بهر فیه یی
بؤ وان بهر هه فکری. ﴿٤٥﴾ هه ی پیغه مبه ر مه توی
هنارتی، دا بییه شاهد و مزگینین و ناگه هدار کهر.
﴿٤٦﴾ و دا ب دستورییا خودی داخوازا ریکا
خودی بکه ی، و دا بییه چرایه کی رۆنکهر و گهش.
﴿٤٧﴾ و مزگینی بده خودان باوهران، کو ب راستی وان
ل دهف خودی کهر مه کا مه زن یا هه ی. ﴿٤٨﴾ گو هی
خو نه ده گاور و دورویان و پویته ب نه زیه تا وان
نه که، و پشتا خو ب خودی گهر م بکه، و به سی ته یه
خودی پشته فانی ته بیت. ﴿٤٩﴾ گه لی خودان باوهران
نه گهر هه وه ژنیت خودان باوهر مار کرن، پاشی هه وه
به ردان بهری هوین بچنه نفینا وان، هه وه چو مؤله ت
(ژشان) ل سهر وان نینن وان بهیلنه تیدا [شوی نه که ن
هه تا نه و مؤله تا ده ستیشان کری ب دوبها هی دئیت]،
فینجا هه قی وان [خه لاته کی قهنج و هاریکاریه کی]

بده نه وان، و ب تازی یی و بی نه زیهت ده ست ژ وان به رده ن. ﴿٥٠﴾ هه ی پیغه مبه ر ب راستی هه شه ری ت ته
نه ویت ته مه هری ت وان داین، مه بؤ ته ییت حه لالکرین، هه روه سا جاریت ته و دو تمانیت ته و کچ مه تیت
ته و کچ خالیت ته و کچ خاله تیت ته نه ویت د گه ل ته مشه خت بووین، و هه ر نه کا خودان باوهر - ب
شه رته کی خو پیشکیشی پیغه مبه ری بکه ت و پیغه مبه ری بقی ت مار بکه ت - نه فه ژ ی بؤ ته ب تنی دورسته ژ
بلی خودان باوهر و موسلمانان [نه فه هه می خودی بؤ ته ییت دورست کرین تو مار بکه ی]، ب سویند نه م
دزاینن مه چ ل سهر موسلمانان د راستا هه قسه ری ت وان و جاریت و اندا فه رز کریه [ژ خودان کرنی و دانا
مه هری و گر تنه شاهدان و هه ژ مارا هه شه ران کو ژ چاران ده رباز نه بن]، مه نه فه بؤ ته تایه ت کر دا ته نگافی
ل ته نه بیت، و خودی یی گونه هه ژ بهر و دلوفانه.

الحجاب

﴿٥١﴾ يَا تَه بَقِيَّت [ژ هه فسه ريت خو] شه فا وي
 گير و كه ي گير و كه، و يا تَه بَقِيَّت شه فا وي بينيه
 پيش بينه پيش، و يا تَه بَقِيَّت ونه شه فا وي، چول
 سهر ته نينه تو بچيه دهف، شهف حوكمه [كو تو يي
 ب كه يفا خو يي، شه فا خو بدهيه كي دي دهيه وي،
 حوكمي خود نيه] باشتر و چتر دي وان رازي كهت،
 كو چو نه چيته د دليت واندا و ب خهم نه كهفن، و
 خود دي دزانيت كاچ د دليت هه وه دايه، و خود دي يي
 زانا و بيغره هه ل سهر جزا كرنى. ﴿٥٢﴾ بشتي فان
 هه فسه ريت ته هه ين، چو ژن بو ته دورست نينن
 [تول خو مار بكه ي]، و بو ته نه دورسته هنده كي
 دي شوينا وان بيني [ئيكي به رده ي ئيكا دي شويني
 بيني، يان ئيك بمر يت ئيكا دي شويني بيني]، خو
 نه گهر جوانيا وان بكه فته دلي ته ژي ژ بلي جارييت
 ته، ب راستي خود دي ل سهر هه مي تستان زيره فانه.
 ﴿٥٣﴾ گه لي خودان باوهران نه چنه د خانييت
 پيغه مبريقه، ژ بلي هندى نه وه دستور بيا هه وه بدهت
 بو خوار نه كي، به لي وه خته كي وه سا نه بيت خوارن
 نه يا حازر بيت و هوين خو ل هيقيي بگرن [هه تا چيديت]، به لي نه گهر هوين هاته داخواز كرن بو خوارن
 هه رن، و نه گهر هه وه خوارن خوار فهره فن (به لاف بين) و نه مينه روينشتي، بمينه باخفتنيقه، ب راستي
 كاري هه وه نه فه [چونا مالا پيغه مبري بي ده ستوري يان زي مانه ل هيشيا خوارن ل ويرئ هه تا چيديت
 يان زي مانا باخفتنيقه] نه زيه تي بو پيغه مبري چي دكهت، فيجا نه وه شهرم ژ هه وه دكهت [قي بو هه وه
 بيژيت]، به لي خود دي شهرم ژ ديار كرنا هه قيسي ناكهت، و هه ر وختي هه وه هه وجه يسيه ك ژ نيت پيغه مبري
 خواست يان هه وه فيا وان باخفتن، فيجال پشت پهرده يي زي بخوازن يان باخفتن، نه فه بو دلي هه وه
 دلي وان زي چتره، و د بنير بو هه وه نه دورسته هوين نه زيه تي بو پيغه مبري خود دي چيكنه، و بو هه وه
 نه دورسته زي هوين پشتي وي نيت وي مار بكه، ب راستي نه فه [مار كرنا نيت پيغه مبري پشتي وي]
 ل دهف خود دي گونه هه كا مه نه. ﴿٥٤﴾ نه گهر هوين تشتي ناشكرا بكه يان زي [د دليت خودا] فه شيرن
 [دهف خود دي ئيكه]، و خود دي ژ هه مي تستان ب ناگه هه.

لَا جُنَاحَ عَلَيْهِمْ فِي آبَائِهِمْ وَلَا أَبْنَاءِهِمْ وَلَا إِخْوَانِهِمْ وَلَا
 أَبْنَاءَ إِخْوَانِهِمْ وَلَا أَبْنَاءَ أَخْرَاهُمْ وَلَا نِسَاءَهُمْ وَلَا مَمْلُوكَاتٍ
 أَيْمَنَهُنَّ وَتَقِيْنَ اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدًا ٥٥
 إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ
 آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا ٥٦ إِنَّ الَّذِينَ يُؤْذُونَ
 اللَّهَ وَرَسُولَهُ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا
 مُّهِينًا ٥٧ وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بَغْيٍ
 مَا أَكْتَسَبُوا قَدْ أَحْتَسَبُوا لِنَفْسِهِمْ إِنَّهُمْ مِمَّنْ أَعَدَّ اللَّهُ
 يَأْتِيهَا النَّبِيُّ قُلُوبًا لَّا تَزُولُ فَرَأَى أَنَّ اللَّهَ تَرْفَعُ أَعْيُنُكَ
 يُذِيرُ عَلَيْهِمْ مِنْ حَلِيمٍ ذَلِكَ أَذَقْنَا أَنْ يُعْرِفَ فَلَا
 يُؤْذِينَ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ٥٨ لَنْ لَّوْنَتَهُ الْمُتَّقُونَ
 وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْمُرْجُفُونَ فِي الْمَدِينَةِ
 لَنُغْرِيَنَّكَ بِهِمْ ثُمَّ لَا يُحَاوِرُونَكَ فِيهَا إِلَّا قَلِيلًا ٥٩ مَلْعُونِينَ
 أَيْنَمَا تُقِفُوا أَخْذُوا وَقِفَيْلُوا تَقْتِيلًا ٦٠ سُنَّةَ اللَّهِ فِي
 الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلُ وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللَّهِ تَبْدِيلًا ٦١

الْحُزْنَةُ
 الثَّانِي

﴿٥٥﴾ چو گوننه هـ ل سهر وان نينه [مه خسه د ژنیت پیغه مبهری]، نهو ل دهف بابیت خو و کوریت خو و برابیت خو و برازاییت خو و خوارزاییت خو و ژنیت موسلمان و کوله ییت خو نه د پهرده پوښ بن، و ژ خودی بترسن ب راستی خودی ل سهر ه می تستان یی حازره و دینیت. ﴿٥٦﴾ ب راستی خودی و ملیاکه تیت وی سه له واتان ددنه سهر پیغه مبهری [و سه له وات ژ خودی، دلوفانییه، و ژ ملیاکه تان، دوعانه]. گه لی خودان باوهران هوین ژی سه له وات و سلافان بدنه سهر [و بیژن: (السلام عليك أيها النبي)] و ب دورستی ل بهر نه مرئی پیغه مبهری راوهستن. ﴿٥٧﴾ ب راستی نهو ییت وان کاران دکهن ییت خودی پی نه خوښ، و نه زیه تا پیغه مبهری وی دکهن، خودی د دنیا یی و ناخه تیدا له عنهت یا ل وان کری و ئیزیه کا هه تکبر بو وان یا بهر هه فکری. ﴿٥٨﴾ و ب راستی نهو ییت ژ نه هه قی نه زیه تا زه لامیت خودان باوهر و ژنیت خودان باوهر دکهن [ب هر رهنگه کئی هه بییت ب نه زمانی خو یان ب دهستی

خو] و بیی وان تشته کربیت، ب سویند وان سته م و بی به ختیسه کا مه زن و گونه هه کا زیده ناشکهر اکر. ﴿٥٩﴾ هه ی پیغه مبهر بیژه هه فسه ریت خو و کچیت خو و ژنیت موسلمانان بلا جلبابیت (کراسی ئیک پارچه یی هه می له شی دگریت) خو ب سهر خو دا بهر دهنه خواری، نهفه باشته پی بیته نیاسین [کو ژنیت نازادنه، نه جیزینه] و نه زیهت بو وان چی نه بییت، و خودی یی گونه هه ژیه ر و دلوفانه [ل وان ناگریت نه گهر هه تا نوکه جلبابیت خو ب سهر خو دا نه بهر دابنه خواری]. ﴿٦٠﴾ ب سویند نه گهر دوروی و نهو ییت نه ساخی د دلی واندا هه ی [هر دوروی نه] و نهو ییت به له له یی ب دره وان و گو تگو تکان د مه دینه ییدا به لاف دکهن، نهوا نهو ل سهر [ژ دوروی یاتیسی و خرابیسی و به له له یی] نه هیلن، نه م دی ته سهر دهستی وان که یین [دی نه مرئی ته که یین تو وان ئیزا بده ی] پاشی [تو وهل وان بکه ی] ژ جیرانه تییا ته د مه دینه ییدا و هخته کئی کیم نه بییت یان جیرانییه کا کیم نه بییت بچن. [و نیرکی هه وه نه مینن]. ﴿٦١﴾ [دوی ده می کیم] له عنهت لی بن، هر جهی لی بن و لی بیته دیتن حکمی وان [نه گهر ل سهر دوروی یاتیسی خو بمینن] لی بیته گرتن و لی بیته کوشتن. ﴿٦٢﴾ نهفه ریکا خودییه د وان دوروی یاندا نهو ییت بهری هه وه بوزین [نه م له عنه تان ل وان دکهن، و وان چو نه مانهت نینه نهو ییت ناشکهر دوروی یاتیسی د گهل پیغه مبهران دکهن]، و تو چو گو هو ری پی بو ریکا خودی نابینی.

﴿٦٣﴾ خهلك بسيارا قيامه تي ژ ته دكهن [بسيارا وهختي وي ژ ته دكهن، كا كهنگي دي ئيت] بيژه: ب راستي بهس خودي دزانيت، و ما توج دزاني، تي هيه قيامه تي يا نزيك بيت؟. ﴿٦٤﴾ ب راستي خودي له عنه تال گاوران كړي، و ژ دلوفانيسا خو بيت دوير ئيخستين، و ئاگره كي سنجري و شاريبي يي بو وان بهر هه فكرى. ﴿٦٥﴾ ههروهر دي تيدا بن، و چو هاريكار و پشته فانان بو خو نابين. ﴿٦٦﴾ و روژا سهرو چافيت وان د ئاگرى جهه مه ميده دئينه و هر گيران، دي بيژن: خوژى مه گوهي خو دابايه خودي و مه گوهي خو دابايه پيغه مبهري [نانكو خوژى مه باوهرى ب خودي و پيغه مبهري ئينابايه، دائه مه ئه فرو نه كه فتباينه د قى حاليده]. ﴿٦٧﴾ و گوتن: خوديوو، ب راستي مه گوهي خو دا سهروك و مه زيت خو، و وان ريكا راست ل بهر مه بهرزه كر. ﴿٦٨﴾ خوديوو وان دوقات ئيزا بده [ئيزا گاوريا وان، و ئيزا ژ ري دهر ئيخستنا مه]، و له عنه تا هه ميان مه نتر (يان گهلهك و زيده له عنه تان) ل وان بكه. ﴿٦٩﴾ گهلى

يَسْأَلُكَ النَّاسُ عَنِ السَّاعَةِ قُلْ إِنَّمَا عَمَلُهُا عِنْدَ اللَّهِ وَمَا يَدْرِيكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ تَكُونُ قَرِيبًا ۝ إِنَّا اللَّهُ لَعَنَ الْكُفْرَيْنَ وَأَعَدَّ لَهُمْ سَعِيرًا ۝ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا لَا يَجِدُونَ فِيهَا وَلِيًّا وَلَا يُضِلُّونَ ۝ يَوْمَ تَقُوبُ أُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ يَقُولُونَ يَا نَبِيَّتَنَا اطْعِنَا اللَّهَ وَأَطْعِنَا الرَّسُولَ ۝ وَقَالُوا رَبَّنَا إِنَّا أَطَعْنَا سَادَتَنَا وَكِبَرَاءَنَا فَأَصَلَّوْنَا لِلسَّبِيلِ ۝ رَبَّنَا إِنَّا أَطَعْنَا سَادَتَنَا وَكِبَرَاءَنَا وَأَلْعَنَهُمَا لَعْنًا كَبِيرًا ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ ءَادُوا مُوسَى قَبْرَهُ اللَّهُ مِمَّا قَالُوا وَكَانَ عِنْدَ اللَّهِ وَجْهًا ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا ۝ يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا ۝ إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالْجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَنْ يَحْمِلَهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا الْإِنْسَانُ إِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا ۝ لَعَنَ اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتُ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتُ وَيَتُوبُ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ۝

خودان باوهران [پيغه مبهري خو نه ئيشين] وهكي وان نه بن ئه وي ت مووسا ته زيه ت داين [و تبت ب دويغه ناين]، ئيجا خودي ديار كر ئه وي پاژه ژ گوتيت وان، و ئه و ب خو ل دهف خودي يي ب ريز و رويمه ت بوو. ﴿٧٠﴾ گهلى خودان باوهران ژ خودي ترسن [دهمى كاروباريت خودا]، و ئاخفتنا راست بيژن [ديسا دهمى كاروباريت خودا]. ﴿٧١﴾ دي پرستنا هه وه قه بويلكه ت، و بهري هه وه ده ته كار و كرياريت راست و دورست، و دي گونه هيت هه وه ژيه ت، و هر كه سي گوهي خو بده ته خودي و پيغه مبهري وي، ب راستي ئه فه ئه و ب سهرفه رازيه كا مه زن سهرفه راز بوو. ﴿٧٢﴾ [گهلى مرو فان] ب راستي مه ئه مانه ت [ئه ف دينه و فهرمانيت تيدا] دانا بهر ئه رد و ئه سمان و چيان [ب كهيفا خو بو خو هلبزيرن، ئه گهر بئين پاكهن و ئه گهر نه فئين نه] نه فيان پاكهن و ژي ترسيان، و مروفي هه لگرت، ب راستي ئه و [بو خو] يي سته مكار بوو و يي نه زان بوو [دويهايسيا خو نه دزاني]. ﴿٧٣﴾ [و خودي ئه ف ئه مانه ته دا مرو فان] دا زه لام و ژنيت دوروي و زه لام و ژنيت موشرك ئيزا بده ت، و دا خودي توبه يي بده ته سه زه لام و ژنيت خودان باوهر، و خودي يي گونه هه ژيه ر و دلوفانه.

سُورَةُ سَبِّهَاء

ل مه که هی هاتیه خوارئ (۵۴) ثایه ت

بسم الله الرحمن الرحيم

۱- هه می شوکور و سوپاسی بوی خودایی،
 ئه وی هندی دئورد و ئه سماناندا هه یی وی، و
 همد و شوکور د ئاخره تیدا ژ ی بویینه [بهنده ییت
 وی ئه وییت دچنه به حه شتی دبئژن: (سوپاسی بوی
 وی خودایی ئه وی سوژ و په مانا خو بوی مه به
 کری)]، و ئه وه یی کاربنه جه و شاره زا. ۲- دزانیته
 کاج د ئه ریدادا دجیت [کاج د ناخدا دجیت، ژ ئافئ و
 خزینه یان و هه ر تشته کی دی]، و کاج ژئ دهر دکه فیت
 [ژ شینکاتی و کانی و بیران و مه عدنهان... هتد]، و
 کاج ژ ئه سمانی دئیه خوارئ [ژ بارانی و گژلؤکی و
 به فری و برویسیان و ملیاکه تان و کتیان... هتد]، و
 کاج بلند دبته ئه سمانی [ژ کریاریت باش و دوعایی
 و روحان و ملیاکه تان و تهیر و ته والان و هملی و...]

هتد.، و ئه و دلوفان و گونه هژیه ره. ۳- و ئه وییت گاوربویین گۆتن: قیامهت ل مه نارابیت و نائیت،
 بیژه: [نه خیره و نه به و هکی هویین دبئژن] به لی ب خودی زانایی نهینان، دئ ل هه وه رابیت، و ته مه تی دندکا
 تۆزکی نه د ئه سماناندا نه زی د ئه ریدال بهر به رزه ناییت، و نه به چو بکتر و نه مه زنتر ژئ نینه ئه گهر ئاگه ه
 ژئ نه بییت، و د ده بی پارسیتدا نه یی نفیسی بیت. ۴- [قیامهت هه ر دئ ئیت و هه می کار و کریاریت وان
 ل سه ر وان دئ ئینه نفیسین] دا خودی ئه وییت باوهری ئینایین و کار و کریاریت راست و دورست کریین
 خه لات بکهت، ئه فان گونه هژیه رن و رزه که کی باش [کو به حه شته و خوشییته به حه شتینه] بوی وان یی هه ی.
 ۵- و ئه وییت بزافئ دکه ن گۆمانی بیخنه د قورئانا مه دا، و باوهری پی نه ئیه ئینان، و هزر دکه ن پیغه مبه ری
 ئاسی دکه ن ب هلیخستنا گۆمانیت خو، ئه فان ئیزایه کاب ژان و دژوار بوی وان یا هه ی. ۶- و ئه وییت خودی
 زانین ب رزقی وان کری، دزانن ئه فا بۆ ته ژنک خودایی ته هاتیه خوارئ [کو قورئانه] راسته، و به ری
 مروفی دده ته خودایی سه رده ست و هیژایی سوپاسی و شوکوری. ۷- و ئه وییت گاوربویین گۆتن: ئه ری
 هه وه دقیت ئه م زه لاهه کی نیشا هه وه بده یین بۆ هه وه تشته کی [ئتیکه] بیژیت: ئه گهر هویین ژیک په رتین و
 بوونه ئاخ، جاره کا دی سه ر ژئوی دئ ساخ بنه شه.

سُبِّهَاءُ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَلَهُ الْحَمْدُ
 فِي الْآخِرَةِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ ﴿١﴾ يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي الْأَرْضِ وَمَا
 يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا وَهُوَ
 الرَّحِيمُ الْعَفُوفُ ﴿٢﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَأْتِينَا السَّاعَةُ
 قُلْ بَلَى وَرَبِّي لَتَأْتِيَنَّكُمْ عِلْمُ الْغَيْبِ لَا يُعْرَبُ عَنْهُ مُقَالَ
 دَرَقٍ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَلَا أَصْغَرُ مِنْ ذَلِكَ
 وَلَا أَكْبَرُ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ﴿٣﴾ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ
 ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أَجْلَتِكُمْ لَكُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ
 كَرِيمٌ ﴿٤﴾ وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي آيَاتِنَا مُعْجِزِينَ أُولَٰئِكَ
 لَهُمْ عَذَابٌ مِنْ رَجْرَجٍ أَلِيمٌ ﴿٥﴾ وَيَرَى الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ
 الَّذِي أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ هُوَ الْحَقُّ وَيَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ
 الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ﴿٦﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا هَلْ نَذْكُرُ عَلَى رَجُلٍ
 نُبَيِّنُكُمْ إِذَا مَرَفْتُمْ كُلَّ مُمْرٍ إِنَّكُمْ لَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿٧﴾

﴿۸﴾ ئەرئى ئەو درەوان ژ کيسى خودى دکەت يان ژى يى دینه [فى ئاخفتنى دکەت]؟ [و وان دزانی یى راستگۆیه و ئەو ژ ھەمییان یى ب ئاقلترە]، نەخیر وەسا نینە وەکی ئەو دیتژن، بەلى ئەویت باوەریسی ب قیامەتئ نەئین، ییت د ئیزایی و بەرزەبوونەکا کویردا. ﴿۹﴾ ئەرئى مائەو تشتئ ل پشیشیا خو و ل پشت [دۆرماندۆرى] خو ژ ئەردى و ئەسمانی نایین؟ [و ھەر جھى بچنى و ھەر پەخى بەرى خو بدەنى دئ ئەرد و ئەسمانان بین، ما ئەفە بەسى وان نینە پئ بزائن خودى ئیکە، و پئ بزائن ئەوئ ئەف ئەرد و ئەسمانە دایین دشت و ان پشتى مرنئ ساخکەتەف] ئەگەر مە بقت دئ و ان د ئەردیدا بەینە خوارئ [ھەر وەکی مە ب سەرئ قاروونى ئینایى] یان ئەسمانی پارچە پارچە ب سەر و اندا بینینە خوارئ [ھەر وەکی مە ب سەرئ ملەتئ شووعیى ئینایى]، ئەفە چامە و نیشانن بۆ ھەر بەندەبەکی ل خودى بزفريت و تۆبە بکەت. ﴿۱۰﴾ ب سویند مە ژ دەف خو کەرەم [پئغەمبەراتى، زەبوور، نەرمکرنا چپایى، نەرمکرنا ئاسنى و نیشادانا

الجزء
الثاني
العشرون

أَفَتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَمْ بِهِ جِنَّةٌ بَلِ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ فِي الْعَذَابِ وَالضَّلَالِ الْبَعِيدِ ﴿۸﴾ أَفَلَمْ يَرَوْا إِلَى مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّ شَأْنَهُمْ لَشَدِيدٌ ﴿۹﴾ أَوْ تُسْقِطُ عَلَيْهِمْ كِسْفًا مِنَ السَّمَاءِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّكُلِّ عَبْدٍ مُنِيبٍ ﴿۱۰﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُدَ مِنَّا فَضْلًا يَجِبَالٍ أَتُونِي مَعَهُ وَالظُّلُمَ وَاللَّيْلَ الْحَدِيدَ ﴿۱۱﴾ أَنْ أَعْمَلَ سَلَاطَتٍ وَقَدَّرَ فِي السَّيِّدِ وَأَعْمَلُوا صَالِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿۱۲﴾ وَلَسُلَاطِمُنَ الرِّيحِ غُدُوهاً شَهْرٌ وَرَوْحُها شَهْرٌ وَأَسَلْنَا لَهُ عَيْنَ الْقِطْرِ وَمَنْ آجِنٌ مِّنْ يَعْمَلْ بَيْنَ يَدَيْهِ بِإِذِنِ رَبِّهِ وَمَنْ يَنْزِعْ مِنْهُمْ عَن أَمْرٍ نَّذِقْهُ مِنْ عَذَابِ السَّعِيرِ ﴿۱۳﴾ يَعْمَلُونَ لَهُ مَا يَشَاءُ مِنْ مَّحْرَبٍ وَتَمْثِيلٍ وَجَقَانٍ كَالْجَوَابِ وَقُدُورٍ رَّاسِمَتٍ أَعْمَلُوا أَلْ دَاوُدَ شُكْرًا وَقَلِيلٌ مِّنْ عِبَادِيَ الشَّاكِرِينَ ﴿۱۴﴾ فَلَمَّا قَضَيْنَا عَلَيْهِ الْمَوْتَ مَا دَلَّهُمْ عَلَى مَوْتِهِ إِلَّا دَابَّةُ الْأَرْضِ تَأْكُلُ مِنسَأَتَهُ فَلَمَّا خَرَّ تَبَيَّنَتِ الْجِنُّ أَنْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ الْغَيْبَ مَا لَبِثُوا فِي الْعَذَابِ الْمُهِينِ ﴿۱۵﴾

چیکرنا زری و کومزریان... هتد] د گەل داوودی کربوو، [و مە گۆت:] گەل چیایان و گەلی بالەف و تەوالان تەسبیحئ لی فەگپرن، و مە ئاسن ژى بۆ نەرم و بەردەست کربوو [چاوا بقت وەلى بکەت]. ﴿۱۱﴾ و مە گۆتئ: زری و کومزریست شوپ چیکە، و موکوم و ل قایدە [ب کیرھاتی، نە مەزن و نە بچویل] چیکە، و کار و کیریاریت راست و دورست بکەن، ب راستی ھەر تشتەکی ھوین دکەن ئەز دینم. ﴿۱۲﴾ و مە با (ھەوا) بۆ سولەییانی سەرنەرم بن دەست کربوو [ب ئەمرئ وی دچۆ و دەھات]، سپێدەیان قویناھا ھەیفەکی دچۆ و ئیشاران قویناھا ھەیفەکی دچۆ، و مە سفر بۆ حەلاند وەکی کانییی دچۆ، و ژ ئەجنەیان دەستەکەک ب دەستویرییا خودئ ل بەر دەستت وی شۆل دکرن، و ھەچیئ ژ وان ژ ئەمرئ مە دەر کەفت، ئەم دئ ئیزایا ئاگرئ دژوار دەینە بەر وان. ﴿۱۳﴾ تشتئ سولەییانی بقت [ئەجنە] بۆ چئ دکەن، ژ ئافامی و مزگەفت و پەیکەرەن، و لەگەنت مەزن ییت وەکی جایییان (برکت مەزن)، و قازائیت ل سەر کوچکان راوەستیایی [ھندی ھند د مەزن بوون نەدھاتنە راکرن]، [و مە گۆتە وان:] مالا داوودی سوپاسی و شوکورا خودئ بکەن، و کیمەک ژ بەندەییست من سوپاسدارن. ﴿۱۴﴾ قیجا وەختئ مە بریارا مرنا وی دایئ [سەرئ خو دانا سەر دارئ خو و مر ئەجنە ب مرنا وی نەدحەسیان، ژ ترساندا بەردەوام شۆل دکرن]، چو تشتئ ئەجنە ب مرنا وی ئاگەھدار نەکرن، خوێرک نەبیت، دارئ وی دخوار، قیجا وەختئ کەتی [پشتی دارئ وی، خو ل سەر گرتی، شکەستی و کەفتی] بۆ ئەجنەیان ئاشکەرا بوو و زانی، ئەگەر وان نەینی و غەیب زانیایە، ئەو ھند نەدمانە ب کاریت گرانفە.

﴿١٥﴾ ب سویند بۆ خه لکێ سه به ئێ د جهی و اندا [مه ئربێ] نیشانه ک [ل سه ره ده سته له لانداریا خودی و قه نجییت وی و پیدفیا سوپاسیا وی] هه بوو، دو جنیکیت مه زن هه بوون، ئیک ل ره خێ راستی و ئیک ل ره خێ چه بی [و مه گۆته وان:] ژ رزقی خودایی خۆ [ئانکو فیقی ئان جنیکان] بخۆن و سوپاسی و شوکورا وی بکه، باژیره کێ ب خیر و بێر و پاقره [باژیرێ هه وه]، و خودایی هه وه یی گونه هه ژیه ره. ﴿١٦﴾ فیجا وان رویی خۆ وهرگیرا [سوپاسیا خودی نه کرن و گاوریوون]، مه زی لیمشته کا چو خۆ ل بهر نه گریب، ب سه ره و اندا هنارت، و مه هه ردو جنیکیت وان [ییت ب خیر و به ره که ت] کر نه دوو جنیکیت فیقی، یی زیده ته حل و ب گه ز، و کیمه کا کنیران د نافدا. ﴿١٧﴾ ژ بهر گاوری و نه شوکورداریا وان، مه ئه وه سائیزادان، و مائهم ژ زیده نه شوکورداران پێقه تر، ئیزا دده یین؟! ﴿١٨﴾ و مه د نافه را وان [خه لکێ سه به ئێ] و وان گونداندا ئه ویت مه ب به ره که ت ئیخستین [کو گوندیت شامی بوون] ریزه

گوندیت بهر چاف دانا بوون [ژیه مه ئی بۆ شامی گوند ب گوند ده اتن، و هه وه جه نه دبوون خوارنی د گهل خۆ بینن]، و مه ته مه تی ئیک ژ ئیکدو دوبر ئیخستبوون [و مه گۆته وان] ب شه ف و وژ و ئیمن [و بی ترس] هه رن و وهرن. ﴿١٩﴾ فیجا شوینا ئه وه سوپاسیا خودی بکه ک وه ساء خودی گوندیت وان پیز کرین، بی زه مه ت و بی ترس ژ فی گوندی بچه یی دی، د سه ر پی خۆدا چۆن و گۆتن: خودیو گوندیت مه ژ ئیک دوبر بیه، و وان [ب فی داخوای] سته م ل خۆ کر، فیجا مه ئه وه کر نه چیرۆک و ئیخستنه سه ره ئه زمانێ خه لکێ و مه ئه وه ته رابه راکرن، ب راستی ئه فه نیشان و دهر سن بۆ هه ر زیده بێنفره هه کێ زیده سوپاسدار. ﴿٢٠﴾ ب سویند شه یانی هه زرا خۆ د راستا و اندا [کو ئه گه ره وه وان د سه ردا بیه ت، دی د سه ردا چن] دور ست دهر ئیخست، فیجا ده سته که ک ژ خودان باوه ران تی نه بیت، ئه قیت دی هه می ب دویف وی که قتن. ﴿٢١﴾ و شه یانی چو هیژ و ده سته له لات ل سه ره وان نه بوو [ب خورتی وان د بهر گاورییپرا بکه ت]، به لی [مه ریک دا شه یانی ب وه سوا خۆ، مروقان د سه ردا بیه ت] دا ئهم ئه ویت باوه ری ب ئاخره تی هه ی ژ وان ئه ویت باوه ری ب ئاخره تی نه ی و ژ ب گۆمان، ژ ئیک بنیاسین و ژ ئیک جودا بکه یین، و خودایی ته زی ره فانه ل سه ره هه می تشان. ﴿٢٢﴾ بیژه: [گه لی مو شرکان] کا گا زی وان بکه ن ئه ویت هه وه هه ز درکن، کو ئه وه په رستییت راست و دور ستن شوینا خودی [بلا هاریکاریا هه وه بکه ن]، هن دی دندکا تو زکی [ژ خرابی و باشیی] د ده ست و اندا نینه، نه ل ئه ردی و نه ل ته سمانان، و وان چو هه فیشکی د [چیکرن و خودانی و پێقه برنا] ئه رد و ته سماناندا نینه، و چو پشته فانی و هاریکاری [بۆ پێقه برنا ئه رد و ته سمانان] ژ وان ناگه هیته خودی.

لَقَدْ كَانَ لِسَبَإٍ فِي مَسْكِهُمْ آيَةٌ جَاءَتْهُنَّ مِنَ الْيَمِينِ وَبَشَّرَ كُلُّؤَامِنْ رِزْقٍ رَجْرَجٍ وَاشْكُرُوا لَهُ بُدَّةً طَيِّبَةً وَرَبُّ غَفُورٌ ۝ فَأَعْرَضُوا فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ سَيْلَ الْعَرِمِ وَبَدَّلْنَاهُمْ بِجَنَّتَيْهِمْ جَنَّتَيْنِ ذَوَاتِ أُكُلٍ خَطَفٍ وَأُتْلٍ وَشَىٰ مِنْ سِدْرٍ قَلِيلٍ ۝ ذَٰلِكَ جَزَاءُكُمْ بِمَا كَفَرْتُمْ وَهَلْ تَجْزِي إِلَّا الْكَفُورُ ۝ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُم وَبَيْنَ الْفُرَىٰ الْآبِيَّ بَرْكَتًا فَتَاجِرَاتُهَا قَرْنَ ظَهْرَهُ وَفَدَرْنَا فِيهَا السَّرَّسِيرُ وَأُفِيهَا لِيَالِي وَأَيَّامًا آمِنَةً ۝ فَقَالُوا رَبَّنَا بَعْدَ بَيْنِ أَسْفَارِنَا وَظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ فَجَعَلْنَاهُمْ أَحَادِيثَ وَمَرَّقْنَاهُمْ كُلَّ مُمَرِّقٍ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ۝ وَلَقَدْ صَدَقَ عَلَيْهِمْ أَنبِيُّ ظَنَّهُ قَاتِلُ بَعُوهُ إِلَّا فَرِيقًا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ۝ وَمَا كَانَ لَهُ عَلَيْهِمْ مِنْ سُلْطَانٍ إِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ يُّؤْمِنُ بِالْآخِرَةِ مِمَّنْ هُوَ مِنْهَا فِي شَكٍّ وَرَبُّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ حَفِظٌ ۝ قُلْ أَدْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَمَا لَهُمْ فِيهِمَا مِنْ شِرْكَ وَمَا لَهُمْ مِنْهُمْ مِنْ ظَهِيرٍ ۝

وَلَا تَنْفَعُ الشَّفَعَةُ عِنْدَهُ إِلَّا لِمَنْ أَذِنَ لَهُ رَحْمَةً إِذَا فُزِعَ عَنْ قُلُوبِهِمْ قَالُوا مَاذَا قَالَ رَبُّكُمْ قَالُوا الْحَقُّ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ﴿٢٨﴾ قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنْ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلْ اللَّهُ وَإِنَّا أَوْ أَتَيْنَاكُمْ لَعَلَىٰ هُدًى أَوْ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٢٩﴾ قُلْ لَا تَسْأَلُونِي عَمَّا أَجْرَمْنَا وَلَا تَسْأَلُونِي عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٣٠﴾ قُلْ يَجْمَعُ بَيْنَنَا رَبُّنَا ثُمَّ يَفْتَحُ بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَهُوَ الْفَتَّاحُ الْعَلِيمُ ﴿٣١﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمُ الَّذِينَ اتَّخَفُوا بِعَهْدِ اللَّهِ كَلَّا بَلْ هُوَ اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٣٢﴾ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا قَفَّةً لِّلنَّاسِ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٣﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَذَا الْوَعْدُ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣٤﴾ قُلْ لَّكُمْ مَعَادُ يَوْمٍ لَا تَسْتَعِجِرُونَ عَنْهُ سَاعَةً وَلَا تَسْتَقْدِمُونَ ﴿٣٥﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَن نُّؤْمِرَ بِهَٰذَا الْقُرْآنِ وَلَا بِالَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَلَا نُوْتِرُ إِلَّا أَطْلُمُونَ مَوْفُوقُونَ عِندَ رَبِّهِمْ يَرْجِعُ بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ الْقَوْلَ يَقُولُ الَّذِينَ أَتَتْهُمْ أَسْطُفَعُوا لِّلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لَوْلَا أَسْرَلْنَا لَكُمْنَا مُؤْمِنِينَ ﴿٣٦﴾

﴿۲۳﴾ و مه هدره که سی ل دهف خودی فایده ناکهت، یا وی نهیت یی خودی دستویریا وی بدت [ژ ملیاکهت و پیغمبه ران، ویی خودی وی رورزی کهره می دگهل بکهت]، گاغا ترس ل سهر دلی وان [مه خسه دیی مه هدره چیان] نه ما، دی بیژنه تیکدو: خودای یی هه وه چ گوت [د دهره قی مه هدره ید]، دی بیژن: هه قی گوت [ئه وری دستویردانه ب مه هدری بو وی یی بثیت] و ئه وه یی بلند و مه زن. ﴿۲۴﴾ بیژنه: کیهه رزقی هه وه ژ ئه رد و ئه سمانان ددهت؟ بیژنه: خودیه، و [بیژنه] ب راستی ئه م یان هوین، [ئیک ژ مه فان هه ردو جوینان] یان بیٹ ل سهر ریکا راست یان ییت د بهرزه بونه کا تاشکه رادا. ﴿۲۵﴾ تو [هه ی موحه مه د] بیژنه [وان]: پسیرا هه وه نایته کرن ژ وی یا مه کری، و پسیرا مه زی نایته کرن ژ وی یا هوین دکهن. ﴿۲۶﴾ بیژنه: خودای یی مه، دی مه و هه وه پیکفه کومکته، پاشی ب دورستی دی حوکی د نافه را مه و هه وه داکته، و ئه وه حاکی زانا. ﴿۲۷﴾ بیژنه [گه لی موشرکان]: کا وان ئه ویت هه وه هه فیشک بو خودی

دانایین نیشا من بدنه [دا بینم و بزائم کا وان چ پی چی دیبت]، نه بلا هه فیشکان بو خودی چی نه کهن، ب راستی خودی یی سهردهست و کارینه جهه. ﴿۲۸﴾ [هه ی موحه مه د] مه تو نه هه رتیهه بو هندی نه بیت، تو بو هه می مروفان بییه مزگینکار و هشیارکهر، به لی بارایتر ژ مروفان قی نوزانن. ﴿۲۹﴾ و دیژن: کهنکی ئه و ژ فان و په یان [ئه و هوین مه ب ئیزایا وی دترسینن] دی ئیت، ئه گهر هوین راست دیژن. ﴿۳۰﴾ [هه ی موحه مه د] بیژنه: بو هه وه رورزه کا هه ی، هوین نه بیسته کی ژ پاش دکهن، و نه بیسته کی ژ پیش دکهن. ﴿۳۱﴾ و ئه ویت گاوروبوین گوتن: ئه م د بنیرا نه باوه ریی ب قی قورئانی، و نه ب کتیبیت بهری وی [هاتین] دینین، و ئه گهر تو بیننی و هختی سته مکار راوه ستیایی بهرانه ر خودای یی خو، هنده ژ وان ناخفتنی [ب جرهب و گازنده] ل هنده کان دزفرینن [داتشته کی ب سه هم بیننی]، ئه ویت هاتینه ته په سه رکر دبیژنه ئه ویت خو ل سهر سهری وان مه زن کرین، ئه گهر هوین نه بانه ئه م دا ژ خودان باوه ران بین.

قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لِلَّذِينَ اسْتَضَعِفُوا انْهَضُوا عَنْكُمْ صَدِّدْنَاكُمْ
عَنِ الْهُدَىٰ بَعْدَ اِذْ جَاءَكُمْ بِلَ كُفْرِهِمْ مُّجْرِمِينَ ﴿٣٢﴾ وَقَالَ الَّذِينَ
اسْتَضَعِفُوا لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا بَلْ مَكْرُ الْاَيْلِ وَالنَّهَارِ اِذَا
تَأْمُرُونَا اَنْ نَّكْفُرَ بِاللّٰهِ وَنَجْعَلَ لَهُ اَنْدَادًا وَاَسْرُوا اَلْاَدَمَةَ
لَمَّا رَاَوْا الْعَذَابَ وَجَعَلْنَا الْاَغْلَلَ فِيْ اَعْمَاقِ الَّذِينَ كَفَرُوا
هَلْ يُخْزَوْنَ اِلَّا مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿٣٣﴾ وَمَا اَرْسَلْنَا فِيْ قَرْيَةٍ
مِّنْ نَّذِيْرٍ اِلَّا قَالْ مُّتْرُفُوْهَا اِنَّا بِمَا اُرْسِلْنَا بِهِ كَافِرُوْنَ ﴿٣٤﴾
وَقَالُوْا لَنْ نَّكْفُرَ اَمْوَالًا وَاَوْلَادًا وَاَمَّا نَحْنُ بِمُعَذِّبِيْنَ ﴿٣٥﴾
قُلْ اِنْ رَّبِّيْ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَّشَاءُ وَيَقْدِرُ وَلٰكِنْ اَكْثَرُ
النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٣٦﴾ وَمَا اَمْوَالُكُمْ وَاَلْوَلَدُكُمْ يَالْتِي تَقْرَبُكُمْ
عِنْدَنَا زُلْفٰى اِلَّا مَنْ ءَامَنَ وَعَمِلَ صٰلِحًا قَاوَلَتْ لَكَ لَمَّا جَزَا
الضَّعِيفَ يَمَّا عَمِلُوا وُهْمٌ فِي الْغُرُفِ ؕ اٰمَنُوْتَ ﴿٣٧﴾ وَالَّذِيْنَ
يَسْعَوْنَ فِيْ اٰيَاتِنَا مُعْجِزِيْنَ اُولٰٓئِكَ فِي الْعَذَابِ مُحْضَرُوْنَ ﴿٣٨﴾
قُلْ اِنْ رَّبِّيْ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَّشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَهُ
وَمَا اَنْفَقْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَهُوَ يُخْلِفُهُ وَهُوَ خَيْرُ الرَّزٰقِيْنَ ﴿٣٩﴾

﴿٣٢﴾ و ئەوێت خو مەزن کرین [کو گرەگرە و سەرۆکن] گۆتنە تەپەسەرکریان [کو دویقەلانی و دویقچۆیینە]: ئەرئ ما مە هوین ژ رێکار پاست و باوەریی دانەپاش پشتی بو هەو هاتی؟! نەخێر وەسا نینە، بەلێ هوین ب خو د گونەهکار بوون. ﴿٣٣﴾ و ئەوێت هاتینە تەپەسەرکرن گۆتنە وان ئەوێت خو ل سەر سەرئ وان مەزن کرین: نەخێر وەسا نینە وەکی هوین دیژن، بەلێ پیلان و تۆیینت هەو ب شەف و پۆژ، وەل مە کر ئەم نە ژ خودان باوەران بین دەمی هەو ئەمرئ مە دکر ئەم باوەریی ب خودی نەئین، و هەقەرەن بو چیکەین و هەردو جویان [سەرۆکان و دویقەقییەت وان] پەشیانیسیا خو قەشارتن [کو باوەری نەئینیە] دەمی ئیزا دیتین، و قەید و زنجیر مە کر نە ستییت وان ئەوێت گاوربویین، و ئەو ل سەر کار و کریاریت وان دکر، پێقەتر نائینە جزا کرن. ﴿٣٤﴾ و مە بو خەلکی چو گوندان پێغەمبەر نەهارتینە، دەوله مەند و گرەگرە و سەرکرەییەت وان نە گۆتب: ب راستی تشتی هوین

بئ هاتین مە باوەری بئ نینە. ﴿٣٥﴾ و گۆتن: ئەم ژ هەو د تیر مال و عەیاڵترین [و ئەقە نیشانا هندیە خودی ژ مە رازیە، لەوا ئەف بەرفرەهیە مال و عەیاڵیدا یا داییە مە]، و ئەم [رۆژا قیامەتی ژی] نائینە ئیزادان. ﴿٣٦﴾ بێژ: ب راستی خودایی من بۆیی بقیەت رزقی بەرفرەه و بەرتەنگ دکەت، بەلێ باراپتر ژ مروغان فی نوزانن. ﴿٣٧﴾ و نە مالی هەو و نە عیالی هەو، ئەو یی هەو نیزیکی مە بکەت، نابێژم خودانیت وان باوەریی بینن و کارەکی پاست و دورست بکەن، ئەقان دوقات خەلات یی بۆ هەی، ژ بەر وان کار و کریاریت وان کرین، و ئەو ب خو د بلندەجھیت بەحەشتیدا دئیمنن. ﴿٣٨﴾ و ئەوێت بزاقی دکەن گۆمانی بیخەنە د قورئانا مەدا و باوەری بئ نەیتە ئینان، و هزر دکەن پێغەمبەری ئاسی دکەن ب هلیخستنا گۆمانیت خو، ئەقە دئی کەقە د ئیزا ییدا. ﴿٣٩﴾ بێژ: ب راستی خودایی من بۆ بەندەیی خو یی بقیەت، رزقی بەرفرەه و بەرتەنگ دکەت، و هەر تشەکی هوین د خێریدا بەزیخن [بکەنە خێر]، ئەو خەلاتەکی ل شوینی دانیت [چ ل دنیا یی و چ ل ئاخەرەتی]، و ئەو ب خو ژێ چێترین رازقە (رزقەهە).

﴿٤٠﴾ و پوژا خودی وان هه مییان کوم دکهت [مه زن و دویکه قتیبت وان]، پاشی دئی بیژنه ملیکه تان: نه ری ئه شان هوین دهرستن؟ ﴿٤١﴾ [ملیکه تان] گوتن: ئه مه ته ژ هه می کیاسیان باقر دکهین [کو هه قشکه ته هه بیت] تویی سه میان و هاریکاری مه، نه ئه و، به لی وان ئه جنه دهرستن [ئانکو شه پتان و له شکه ری وی] باراپتر ژ وان باوهری یا ب وان هه ی. ﴿٤٢﴾ فیجا ئه فرۆ که س ژ هه وه نه فایده ی نه زی زبانی نا گه هینته که سی [ئانکو نه په رستییان و نه زی په رستکاران تشته ک ژ مفا و زبانی د ده ستیدانه و دئی بیژنه ئه ویت سته م کرین: تامکه نه ئیزیا وی ئاگری ئه وئی هه وه دره و ددانا و باوهری پی نه دئینا. ﴿٤٣﴾ و وه ختی ئایه تیت مه ییت ئاشکه راکه ربو وان دئینه خواندن، دبیزن: ئه شه [ئانکو موحه مه د] نه پیغه مبه ره، تنی زه لامه که دقیت هه وه ژ وان په رستییان بده ته پاش ئه ویت باب و باپیریت هه وه دهرستن. و گوتن: ئه قورئانه ژ دره وئی پیغه تر نینه، [موحه مه دی یا ژ ده ف خو ئینای] و

الجزء

وَيَوْمَ يُحْشَرُ جَمِيعًا ثُمَّ يَقُولُ لِلْمَلَائِكَةِ أَهْلُوا لِي أَتِيكُمْ كَانُوا يَعْبُدُونَ ﴿٤٠﴾ قَالُوا سُبْحَانَكَ أَنْتَ وَلِيِّنا مِنْ دُونِهِمْ بَلْ كَانُوا يَعْبُدُونَ آيَاتِكَ ثُمَّ يَوْمَ يَعْبُدُونَ ﴿٤١﴾ قَالُوا لَوْ لَا يَمْلِكُ بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا وَقُولُوا لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ النَّارِ الَّتِي كُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ ﴿٤٢﴾ وَإِذْ أَنْشَأَ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَنَاتٍ قَالُوا مَا هَذَا إِلَّا رَجُلٌ يُرِيدُ أَنْ يَصُدَّكُمْ عَنْ آلِهَتِكُمْ إِيَّاهُ تَوَكَّلُوا قَالُوا مَا هَذَا إِلَّا إِيَّاكَ فُتِنَّا وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ إِنَّ هَذَا إِلَّا أَسْحَرُكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَمَا أَتَيْتَهُمْ مِنْ كِتَابٍ يَذْرُؤُهُمْ إِلَّا تَشْوِيلُ الْفِتْنَةِ قَبْلَكَ مِنْ تَذْوِيلِهِ ﴿٤٣﴾ وَكَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَمَا بَلَّغُوا مَعَشَارَ مَا آتَيْنَاهُمْ فَكَذَّبُوا رَسُولِي كَيْفَ كَانَ تَكْبِيرُ ﴿٤٤﴾ قُلْ إِنَّمَا أُعْطِيَكُمْ بِوَاحِدَةٍ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مَشْئِي وَفَرْدِي ثُمَّ تَنْفَكُوا مَا بِصَاحِبِكُمْ مِنْ حِجَّةٍ أَنْ هُوَ إِلَّا تَذْوِيلُ لَكُمْ يَنْ يَدِي عَذَابٍ شَدِيدٍ ﴿٤٥﴾ قُلْ مَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَجْرٍ فَهُوَ لَكُمْ إِنْ أَجْرِي إِلَّا عَلَى اللَّهِ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿٤٦﴾ قُلْ إِنْ رَأَيْتُمْ بِرَأْسِي يَدِي يَأْخُذُ عِلْمَ الْعُيُوبِ

ئه ویت گاوربووین د ده ره قی قورئانیدا پشتی بو وان هاتی گوتن: ئه شه ژ سحره کا ئاشکه را پیغه تر نینه. ﴿٤٤﴾ و مه به ری قی قورئانی چو کتیب بو [خه لکی مه که هی] نه هنار تبوون ته و بخوین [و بو وان بیته به لکه ل سهر شرکا وان]، و مه به ری ته زی چو پیغه مبه ربو وان نه هنار تبوون [کو داخوازا وان بو شرکی بکه ن، یان وان ژئی بترسین، فیجا ئه و چاوا ته دره وین ددان]. ﴿٤٥﴾ و ئه ویت به ری وان زی پیغه مبه ریت خو دره وین دنان، و ئه شه [ئانکو قوره یشی] ناگه هنه ده هیکا وی یا مه داییه وان [ژ مال و هیژی]، د گهل هندئ زی پیغه مبه ریت من دره وین دنان، فیجا به ری خو بده یی کا نه رازیبونا من و گوهورینا من ل سهر وان یا چاوا بو [و ئه ز چاوال وان قولیم]. ﴿٤٦﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه [وان]: ئه ز به س ئیک شیره تی ل هه وه دکه م، ئه و زی ئه شه یه: هوین ئیک ئیکه و دو دویه بو خودی رابن [ئانکو بو دیار کرنا رستی ب تنی]، پاشی هزارا خو [د موحه مه دی و په یاما ویدا] بکه ن، [هنگی دئی بو هه وه ئاشکه را بیت] چو دینانی ل ده ف هه فالئ هه وه نینه [و ئه و پیغه مبه ره و نه یی دینه، و نه ساحره وه کی هوین دبیزن]، و ئه و تنی پیغه مبه ر و ئاگه هدار که ره، هه وه ژ ئیزیا پوژه کا ب ترس و دژوار دترسینیت. ﴿٤٧﴾ بیژه: ئه گهر من [به رانه رب گه هاندنا په یاما خودی] ماله ک ژ هه وه خواستییت، بلا بو هه وه بیت [ئانکو من چو مال به رانه ربی قی په یامی ژ هه وه نه خواستییه و ناخوازم زی]، خه لاتئ من ل سهر خودییه، و ئه و زی ره فان و شاهده ل سهر هه می تشتان. ﴿٤٨﴾ بیژه: ب راستی خودایی من و هه حیی بو پیغه مبه ریت خو دهنریت [یان زی خودایی من هه قیی دئینیت، پوچیپی پی ناهیلیت]، و ئه و زانایی نه پینانه.

قُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَمَا يُبْدِئُ الْبَاطِلُ وَمَا يُعِيدُ ۚ اَقُلْ اِنْ صَلَّكَ
فَلَمَّا أَضِلْ عَلَى نَفْسِي وَإِنْ أَهْتَدَيْتَ فِيمَا يُؤْتِي إِلَى رَبِّي إِنَّهُ
سَمِيعٌ قَرِيبٌ ۝ وَلَوْ تَرَى اِذْ فَرَعُوْا فَلَا قُوَّةَ وَاُخِذُوا مِنْ
مَكَانٍ قَرِيبٍ ۝ وَقَالُوا اءَمْنَا بِهِ ؕ وَآتَى لَهُمُ التَّنَادُ مِنْ
مَكَانٍ بَعِيدٍ ۝ وَقَدْ كَفَرُوا بِهِ مِنْ قَبْلُ وَيَقْذُفُونَ
بِالْغَيْبِ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ ۝ وَجِيلَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ مَا يَشْتَهُونَ
كَمَا فَعَلَ بِأَشْيَاءِهِمْ مِنْ قَبْلُ إِنَّهُمْ كَانُوا فِي شَكٍّ مُرِيبٍ ۝

سُورَةُ فَاطِمَةَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ فَاطِمَةَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ جَاعِلِ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا أُولِي
أَجْنِحَةٍ مَّثْنَى وَثُلَاثَ وَرُبْعٍ يَرِئِدُ فِي السَّمَاوَاتِ مَا يَشَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَلَى
كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝ مَا يَفْتَحُ اللَّهُ لِلنَّاسِ مِنْ رَحْمَةٍ فَلَا مُمْسِكَ لَهَا
وَمَا يُمْسِكُ فَلَا يُرْسِلُ لَهُ مِنْ بَعْدِهِ ۝ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝
يَا أَيُّهَا النَّاسُ اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ هَلْ مِنْ خَلْقٍ غَيْرِ اللَّهِ
يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَآتَى تَوْفِيقُونَ ۝

﴿۴۹﴾ بیژ: راستی هات [کو ئیکینیا خودیبه و
نیسلام و قورئانه]، و پویچی نهما، ژ نوی پیښه
نازفریتنه شه. ﴿۵۰﴾ بیژ: نه گهر نه ز هاتبمه خاپاندن و
به رزه بویم، ب راستی نه ز بو خوی به رزه بویم
[تانکو زیانا من بهس بو منه]، و نه گهر نه ز راسته پری
بوویم، نه شه ژ بهر وی وه حیینه تهوا خودایمی من بو
من هنارتی، ب راستی خودایمی من یی گوهدری و
نیزیکه. ﴿۵۱﴾ و نه گهر تو وان بینی دهمی فه دجنقن
[دهمی دمرن یان ژ گوران پادبن یان نیزایا دوزه هی
دینن]، [دی تشته کی حیینه تی و عجبیب بینی] نی
رهین و قورتالبون [ژ نیزایا خودی] نینه، و نه
ژ جهه کی نیزیک [مهیدانا حه شری] هاتنه گرتن.
﴿۵۲﴾ و گوتن: مه باوهری ب موحه مه دی ئینا، و نه
چاوا ژ جهه کی دوبر دی گه هنه ئیمان و باوهری [وان
دشیان نیزیک دنیا ییدا باوهری بی بینن، و جهی
باوهری دنیا بو نه تاخرهت، نه فر ژ فی دوبراتی
کو تاخرهت نه و ناگه هنه باوهری]. ﴿۵۳﴾ ب سویند
[تهوا وان نوکه باوهری پی ئینای] وان بهری نوکه

[د دنیا ییدا] باوهری پی نه بو، و نه دوبر ژ راستی دده ره هقی غه یییدا دناخستن [د گوتن: قیامت و
جه هنه م و به حه شت نینن]. ﴿۵۴﴾ و نافه را وان و یا وان دفا و دلی وان دچوی [ژ توبه و باوهری ئینانی و
قورتالبونی و زفرینا دنیا یی] هاته نافر کرن، ههروه کی ب سه ری هه فالیت وان بیت بهری وان هاتی، ب
راستی نه [دده ره قی دینی و پیغه مبهری و قیامت ییدا] د گومانگه هه کا (جهی) گومان ییدا بوون.

سُورَةُ فَاطِمَةَ

ل مه که هی هاتیه خوار ی (۴۵) نایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ هه می شوکور و بهسن بو خودی، چیکه ری ئهرد و نه سمانان، نه وی ملباکه تیت خودان چهنگ، دوو
چهنگ و سی چهنگ و چار چهنگ کرینه قاسد، و نشتی خودی بقیث ل چیکریان زنده دکهت، ب راستی
خودی ل سه ره همی تستان یی دهسته لا تداره. ﴿۲﴾ هه تشتی خودی ژ دلوفانیا خو بدته مرو فان
[ژ خزینه ییت که ره ما خو و ژ نیعمه تا بارانان و ژ تناییی و ژ زانین و تیگه هشتی... هتد]، کهس نینه فه گریت،
و چیی وی فه گرت ژ کهس نینه بشتی فه گرنا وی بینیت، و نهو ب خو یی سه رده ست و کارینه جهه.
﴿۳﴾ گه لی مرو فان قهنجیا خودی د گهل هه وه کری بیننه برا خو، نه ری چیکه ره کی دی غیری خودی د
نهرد و نه سمانیدا هه یه رزقی هه وه بدته؟ [نه خیر نینن، یی رزقی ددهت بهس خودیبه]، چو بهرستییت
راست و دورست ژ بلی وی نینن، قیجا چاوا هوین ژ هه قیی و ئیکینیا خودی و هرد گپرن.

﴿۴۳﴾ و [هه ی موحه مه د] نه گهر [مله تی ته، قوره یشی] ته دره وین دانن [ئه فه نه شته کی نویسه]، ب راستی پیغه مبه ریت بهری ته زی دره وین ییت هاتینه دانان، و هه می کاروبار دئی ب بال خودیقه زفرن. ﴿۴۴﴾ گه لی مرو فان ب راستی په یانا خودی [د راستا قیامه تی و حیسابی و به حه شتی و دۆزه هیدا] یا راسته، قیجا بلا ژيانا دنیا یی هه وه د سهر دا نه بهت و هه وه نه خاپینیت، و بلا [شهیتان] هه وه ب [به رفره هییا دلوفانی] یا خودی نه خپینیت. ﴿۴۵﴾ ب راستی شهیتان دژمنی هه وه یه، قیجا هوین زی وی ب دژمن بنیاسن، ب راستی نه وه دسه ته کا خو بو هندئ گازی دکهت دا د گهل بچنه دۆزه هی [و دا د جه هه مه میدا ب هه فال بکه فیت]. ﴿۴۶﴾ نه ویت گاوربو وین بو وان ئیزایه کا دژوار و گران یا هه ی، و نه ویت باوهری ئینایین و کار و کریاریت راست و دورست کرین، گونه هژیرن و خه لاته کی مه زن بو وان یی هه ی. ﴿۴۷﴾ قیجا نه ری ئه وئ کارئ وی یی خراب بو هاتیسه خه ملاندن، قیجا ببینیت یی باشه [وه کی ویه یی کارئ باش و خراب

وَأَن يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ رُسُلٌ مِن قَبْلِكَ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿۴۳﴾ يَتَأَيَّهَا النَّاسُ إِن وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَلَا يَغُرَّكُمُ اللَّهُ الْغُرُورُ ﴿۴۴﴾ إِن الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا إِنَّمَا يَدْعُو حِزْبَهُ لِيَكُونُوا مِنْ أَصْحَابِ السَّعِيرِ ﴿۴۵﴾ الَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿۴۶﴾ أَفَمَن لَّهُ رُسُودٌ عَمَلُهُ قَرَّةٌ فَهُوَ حَسَنٌ فَإِنَّ اللَّهَ يُضِلُّ مَن يَشَاءُ وَيَهْدِي مَن يَشَاءُ فَلَا تَذْهَبُ نَفْسُكَ عَلَيْهِمْ حَسْرَتٌ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا تَصْنَعُونَ ﴿۴۷﴾ وَاللَّهُ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيحَ فَتُفِيرُ سَحَابًا فُسِّقَتْهُ إِلَى بَلَدٍ مَّيِّتٍ فَأَحْيَيْنَاهُ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا كَذَلِكَ الشُّعُورُ ﴿۴۸﴾ مَن كَانَ يُرِيدِ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا إِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكُلُّ الْقَلْبُ وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ وَالَّذِينَ يَمْكُرُونَ السَّيِّئَاتِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَمَكْرُؤُا لَّيْكُمُ هَوِيٌّ ﴿۴۹﴾ وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ مِّن تُرَابٍ ثُمَّ مِّن نَّفْثَةٍ ثُمَّ جَعَلَكُمْ أَزْوَاجًا وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنْثَى وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِ وَمَا يُعْمَرُ مِنْ مُّعَمَّرٍ وَلَا يُنْقَصُ مِنْ عُمرِهِ إِلَّا فِي كِتَابٍ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿۵۰﴾

ژیک دنیا سیت، و نه فسا وی و شهیتان نه شین وی د سهر دا بیه، و کارئ خراب د چائی ویدا باش بکه ن؟ نه خیر... نه وه کی ئیکن]، قیجا ب راستی یی خودی بقیته گومرا دکهت و یی بقیته راسته ری دکهت، قیجا ژ خه میت واندا خو د هیلاک نه به، ب راستی خودی ئاگه هژ وئ هه یه یا نه و دکه. ﴿۴۹﴾ و خودییه نه وئ بای ده نیریت و نه ورا ن پی ب بزاف دتیخت و به لاف دکهت، قیجا نه م به ری وی دده یه جهه کی مری (هشک و تیتی)، و نه م نه ردی پستی مرنا وی پی ساخ دکه یین، رابوونا مرییان زی [پشتی مرنا وان] یا هو سایه. ﴿۵۰﴾ هه ره که سئ هیز و پشته فانی بقیته، ب راستی هیز و پیغه هاتن هه می یا خودییه [یان زی هه ره که سئ ریز و پرویمهت و سهر فراهی بقیته بلا په رستن و گوهدارییا خودی ب تنی بکهت، خودی دئ وی سهر فراهی دکهت]، ئاخفتنا خیری [هه می چ زکر چ داخواز کرنا باشیی و دانه پاشا خرابیی، چ خواندنا قورئانی، چ زی هه ره شته کی دی یی پاقر و باش] بلند دبیته دهف خودی، و کارئ راست و دورست خودی قه بویل دکهت [یان کارئ راست و دورست ئاخفتنا خیری بلند دکهت، چونکی ته گهر ئاخفتن نه بوو کریار، خودی و نه ناگریت و بلند ناکهت، یان زی کارئ راست و دورست خودانی خو بلند دکهت]، و نه ویت فند و قیلان بو خرابیی دکه ن بو وان ئیزایه کا دژوار و گران یا هه ی، و فند و قیلت و ان دئ پویچ بن و نامین [ئه ف ئایه ته ئیشاره ته بو وئ پیلانا قوره یشییان دانایی ده می پیکهف که بو وین، و ته کبیر اکوشتنا پیغه مبه ری یان گرتنا وی یان زندان کرن و حه بسکرنا وی یان سه رگو مکرنا وی کرین]. ﴿۵۱﴾ و خودی هوین ژ ئاخخ چیکرن، پاشی ژ چپکه کا ئافئ، پاشی هوین کر نه ژن و مئر [ئانکو نیر و می]، و چو ناکه فته زکی چو مییان و چو می باری د زکی خو دا نادانن، ته گهر ب زانین و ته قدیرا وی نه بیت، و ژییی چو ژی دریزان زی دریز نابیت و ژییی که سئ کیم نابیت، ته گهر خودی ئاگه هژئ نه بیت و د ده بی پاراستیدا نه یی نفیسی بیت، و ب راستی ئه فه ل بهر خودی یا ب ساناهیه.

﴿١٢﴾ ١٢ هه هردو دهر يابه وهكى ئيك نابن، هه هه يا خوش و شرينه و هه هه يا زيده سويره (شوره) [و نايته هه خوارن]، و ژ هردو و كان زى هوين گؤشتهكى ته دځون و هوين لولو و مهر جانان زى دهر دئخن، و دكه نه خه ملا به ژنا خو و [تو] گه ميبيت مه زن تيدا دينى ئافى شهق دكه ن و دئين و دچن، دا هوين ژ كه ره ما خودى رزقى بو خو پهيدا بكه ن و بازگانيسى پى بكه ن، و دا هوين شوکور و سوپاسيسيا وى بكه ن. ﴿١٣﴾ ١٣ شهقى دئخيته د ناف پوژپرا، و پوژى دئخيته د ناف شهقپرا [هردو و كان هوسا كورت و دريژ دكه ت]، و پوژ و هه يث ييت بهر نه مري خو كرين، ههر ئيك هه تا دمه كى ده ستني شانكرى دگه ريت، نه وى فان كاران دكه ت خوديه، خودايى هه وه، ملك هه مى يى وييه، و نه وى هوين شوي نا خودى دهر يسن، و ان تىقى بهر كى قه سى زى نينه. ﴿١٤﴾ ١٤ نه گهر هوين گازى و ان [بوتان] بكه ن، گازيسا هه وه گولى نابن [چونكى بهر ن]، و نه گهر خو گولى بين زى بهر سقا هه وه ناده ن، و پوژا ناخه رته زى [پشتى

خودى و ان ب نه زمان دئخيت]، دى خو ژ شر كا هه وه بهر ي كهن، و كه س وهكى منى شاره ز، ته ئاگه هدار ناكه ت. [و چ شاره ز ته ئاگه هدار ناكه ن وهكى فى شاره زايى هه هه بو ته گؤتى كو خوديه]. ﴿١٥﴾ ١٥ گه لى مروفان هوين هه وجه يى خودينه، و خودى ب خو يى ده وله مه نده، و منه ت كه سى نينه و هيايى سوپاسيسيه. ﴿١٦﴾ ١٦ نه گهر بغي ت دى هه وه به ت [و ناهيليت] و خه لكه كى نوى دى [شوي نا هه وه] ئينيت. ﴿١٧﴾ ١٧ نه هه هه و نه هيلانا هه وه و ئينانا هنده ك مروفيت دى شوي نا هه وه ل ده ف خودى نيا ب زه حه ته. ﴿١٨﴾ ١٨ [و كه س گونه هى ناكه ت نه گهر ل سه ر نه ئيته جزا كرن] و كه س بارى گونه ها كه سى پاناكه ت، و نه گهر ئيكى بارگران [ژ گونه هان] ژ ئيكى دى بخوا زيت هنده ك ژ بارى وى پاكه ت، پاناكه ت، بلا خو مروفى وى زى ييت. و به س تو و ان دتر سيني [به س نه و بو خو فايده يى ژ ئاگه هدار كرنا ته دينن]، نه وى ته دمه ت نه وى ب تنى [و كه س و ان نه بينيت زى] ژ خودايى خو دتر سن، و بهر ده وام و ب پهنگى پيدفى نفيزان دكه ن، و ههر كه سى [ب توبه يى و كار و كريات باش و ب باوه رى] خو [ژ پيساتيسا گاوريى و گونه هان] باقر بكه ت، ب راستى نه و بو خو، خو باقر دكه ت [خير و خه لات ههر بو وى دزفن، و خودى چو پاكي پى نينه]، و دوي اهيك زى ههر ب بال خوديه هه.

وَمَا يَسْتَوِي الْبَحْرَانِ هَذَا عَابِدٌ فَرَاتٍ سَابِغٌ شَرَابُهُ وَهَذَا
مِلْحٌ أجاجٌ وَمِنْ كُلِّ تَأْكُلُونَ لَحْمًا طَرِيبًا وَتَسْتَخْرِجُونَ
حِلْيَةً تَلْبَسُونَهَا وَتَرَى الْفَلَكَ فِيهِ مَوَاجِرَ تَبْتَغُونَ مِنْ قُضْيَاهِ
وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٢﴾ يُولِجُ اللَّيْلُ فِي النَّهَارِ وَيُؤْلِجُ
النَّهَارُ فِي اللَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسُ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي
لِأَجَلٍ مُّسَمًّى ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ وَالَّذِينَ
تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ مَا يَمْلِكُونَ مِنْ قِطْمِيرٍ ﴿١٣﴾ إِنْ
تَدْعُوهُمْ لَا يَسْمَعُوا دَعَاءَكُمْ وَلَوْ سَمِعُوا مَا اسْتَجَابُوا لَكُمْ
وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ يَكْفُرُونَ بَشِرْكُمْ وَلَا يُبَيِّنُكُمْ مِثْلَ حَبِيرٍ ﴿١٤﴾
*يَأْتِيهَا النَّاسُ أَنْتُمْ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ
الْحَمِيدُ ﴿١٥﴾ إِنْ يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿١٦﴾
وَمَا ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ بِعَزِيزٍ ﴿١٧﴾ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَى وَإِنْ
تَدْعُ مُثْقَلَةٌ إِلَى جِهَيْهَا لَا يُحْمَلْ مِنْهُ شَيْءٌ وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَى
إِنَّمَا تُنذِرُ الَّذِينَ يُخْشَوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ
وَمِنْ تَزَكَّى فَإِنَّمَا يَتَزَكَّى لِنَفْسِهِ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ﴿١٨﴾

وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ ﴿١٩﴾ وَلَا الظُّلُمُتُ وَلَا النُّورُ
وَلَا الظُّلُّ وَلَا الْحَرُورُ ﴿٢٠﴾ وَمَا يَسْتَوِي الْأَخْيَافُ وَلَا
الْأَمْثُورُ ﴿٢١﴾ إِنَّ أَنْتَ الْغَنِيُّ ﴿٢٢﴾ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا
وَنَذِيرًا وَإِنْ مِنْ أُمَّةٍ إِلَّا خَلَا فِيهَا نَذِيرٌ ﴿٢٣﴾ وَإِنْ يَكْذِبُوكَ
فَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ
وَبِالزُّبُرِ ﴿٢٤﴾ وَبِالْكِتَابِ الْمُنِيرِ ﴿٢٥﴾ ثُمَّ أَخَذْتُ الَّذِينَ كَفَرُوا
فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿٢٦﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ
مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ نَخْلًا مَخْتَلِفًا أَلْوَانُهَا وَمِنْ الْجِبَالِ
جُدُدٌ بَيضٌ وَحُمْرٌ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهَا وَغَرَابِيبُ سُودٌ ﴿٢٧﴾
وَمِنْ النَّاسِ وَالْأَنْعَامِ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ كَذَلِكَ
إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ غَفُورٌ ﴿٢٨﴾
إِنَّ الَّذِينَ يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَنْفَقُوا مِمَّا
رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً يَرْجُونَ تِجَارَةً لَّنْ تَبُورَ ﴿٢٩﴾ لِيُؤْتِيَهُمُ
أُجُورَهُمْ وَيَزِيدَهُمُ مِنْ فَضْلِهِ إِنَّهُ غَفُورٌ شَكُورٌ ﴿٣٠﴾

﴿١٩﴾ و یسّی کوره و یسّی ب چاف و هکی ٲیک نینن
[ئانکو خودان باوهر و گاور و هکی ٲیک نینن].
﴿٢٠﴾ و تاریاتی و ٲرّناهی زی (ٲویچی و ههقی) و هکی
ٲیک نینن. ﴿٢١﴾ و سیهر و هه تاف زی (بههشت و
جهنهم) و هکی ٲیک نینن. ﴿٢٢﴾ ساخ و مری زی
و هکی ٲیک نینن [ئانکو یسّی ساخ ب ٲیانی، و یسّی مری
ب گاور یسّی]. ب راستی خودی یسّی بقیّت گازیا
راستی یسّی ب گوهی دٲیخت [و راسته ٲی دکهت]،
به لیّ تو نه شیّ مری یسّی د گور اندا و هلیّ بکهی گول
ته ببن. ﴿٢٣﴾ تو بهس ٲیغه مبه و ئاگه هدار کهری.
﴿٢٤﴾ ب راستی [ههی موحه مه د] مه تو ب هه قی یسّی
یسّی هنارتی، دا بیسیه مزگینکار و ئاگه هدار کهر، و چو
مله ت نه بو وینه ئه گهر ٲیغه مبه ره ک بو وان نه هات بیت.
﴿٢٥﴾ و ئه گهر ئه و ته دره وین دانن [و باوهر ژ ته
نه کهن، خه می نه خو]، ب راستی ئه ویت بهری وان
زی ٲیغه مبه ریت خو دره وین دانان، ٲیغه مبه ریت وان
ب نشانیت ئاشکه را و ب کتییّت ئه سمانی و ب کتیا
ٲرّنکه رقه [و هکی ته وراتی و ئنجیلی] بو وان هات بوون

[دگهل هندی زی ٲیغه مبه ریت خو دره وین دانان]. ﴿٢٦﴾ باشی مه ئه ویت گاور بو وین ئیزادان، قیجا بهری
خو بدهی یسّی کا نه رازیو ونا من و ئیزایا من ل سه ر وان یا چاوا بو و؟ ﴿٢٧﴾ ما تو نابینی کو ب راستی خودی
باران ژ ئه سمانی دار ٲیت، و مه گله قیقی یسّی ٲهنگ ٲهنگ ٲیّ دهر ٲیخست [ههر چه نده ٲیک ئافه، به لیّ قیقی
نه و هکی ٲیکه]، و مه چیا زی ب ٲیک و ٲیژیت سی و سو ر و زیده ره شیّت، ٲهنگ نه و هکی ٲیک یسّی
چی کرین [ئانکو ژ بلی قیقی مه جو دایی یا ٲیخستییه د چیا یان ژیدا]. ﴿٢٨﴾ و مه مرّو ف و جانه وهر و که و ال
و ٲیره زی هؤسا نه و هکه هف یسّی چی کرین، ب راستی ژ به نده یسّی و ی بهس زانا ب دورستی ژ خودی
دتر سن، ب راستی خودی یسّی سه رده ست و گونه ه ژ یبه ره. ﴿٢٩﴾ ب راستی ئه ویت به رده و ام کتیا خودی
[کو قور ئانه] دخوینن، و به رده و ام و ب رهنگی ٲیّدفی نفیژان دکهن، و ژ ٲزقی مه دایسیه وان ب ئاشکه را یی
و ب به رزه ییقه دهن، ئه فیه بازار گانییه کا بیّ زیان کو نه شکیت، دخوا زن. ﴿٣٠﴾ [ئه و فیّ دکهن] دا خودی
خه لاتتی وان ب دورستی بده ته وان، و ژ که ره ما خو ٲتر زی بده ته وان، ب راستی ئه و گونه ه ژ یبه ر و زیده
شو کور داره [ئانکو به رانه ری تشیّ کیم گله کیّ دده ت].

وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ هُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ إِنَّ اللَّهَ بِعِبَادِهِ لَخَبِيرٌ بَصِيرٌ ﴿٣١﴾ ثُمَّ أَوْرَثْنَا الْكِتَابَ الَّذِينَ اصْطَفَيْنَا مِنْ عِبَادِنَا فَمِنْهُمْ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ وَمِنْهُمْ مُقْتَصِدٌ وَمِنْهُمْ سَابِقٌ بِالْخَيْرَاتِ إِذْنُ اللَّهِ ذَلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ ﴿٣٢﴾ جَنَّتٌ عَدْنٌ يَدْخُلُونَهَا يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ ﴿٣٣﴾ وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَذْهَبَ عَنَّا الْحَزْنَ إِنَّ رَبَّنَا لَغَفُورٌ سَكُورٌ ﴿٣٤﴾ الَّذِي أَحَلَّنَا دَارَ الْمَقَامَةِ مِنْ فَضْلِهِ لَا تَمَسُّنَا فِيهَا نَصَبٌ وَلَا يَمَسُّنَا فِيهَا نُعُوبٌ ﴿٣٥﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ نَارُ جَهَنَّمَ لَا يُقْضَىٰ عَلَيْهِمْ فَيَمُوتُوا وَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ مِنْ عَذَابِهَا كَذَلِكَ نَجْزِي كُلَّ كَفُورٍ ﴿٣٦﴾ وَهُمْ يَصْطَرِّحُونَ فِيهَا رَبَّنَا أَخْرِجْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا غَيْرَ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ أَوَلَمْ نُعَمِّرْكُم مَّا يَتَذَكَّرُ فِيهِ مَنْ تَذَكَّرْ وَجَاءَكُمُ الْتَذَكُّرُ فَذَرْتُمْهُ قَالُوا فَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ نَصِيرٍ ﴿٣٧﴾ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ غَنِيبُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٣٨﴾

﴿٣١﴾ و ئەوامە ژ فێ کتیی [کو قورئانە] بۆ تە ب وەحی ھنارتی، ب راستی ھەر ئەو ھەقی [و گۆمان تێدا نینە] و راستدەر تێخا کتیی ت بەری خۆیە [کو ئنجیل و تەوراتن]، ب راستی خودی شارەزا و بینەرێ بەندەیی ت خۆیە. ﴿٣٢﴾ پاشی مە ئەف قورئانە دا ملەتی تە و مە دا وان ئەویتی مە ژ ناف بەندەیی ت خو ھەلبژارتین، فێجا ھندەک ژ وان سەمکارن بۆ خو [ئەون ئەویتی خودایت گونەھیت مەزن]، و ھندەک ژ وان نافنجینە [د کاروباریت دیندا]، و ھندەک ژ وان ب دەستویرییا خودی لەزی ل قەنجیان دکەن و بەردەوام دبن ل سەر، و ئەقەبە (دانا قورئانییە) کەرەما مەزن. ﴿٣٣﴾ [خەلاتی وان] بەحەشتیت ئاکنجیوونینە دی چنە تێدا، و خەملا وان دوتی بەحەشتیدا: بازی ت زیری و لؤلؤنە، و جلکی وان تێدا ئارموشە. ﴿٣٤﴾ ئەو دی بیژن: ھەمی شوکور و پەسن بۆ خودی، ئەوئی ھەمی خەمیت مە فەرەقاندین و نەھیلاین، ب راستی خودایی مە گونەھ ژبەر و خەلاتەخشە (خەلاتدەھە). ﴿٣٥﴾ [ئەو خودایی]

ژ کەرەما خو ئەم کرینە د بەحەشتا تێوینیدا، نە وەستیان تێدا دگەھیتە مە و نە کەرخین. ﴿٣٦﴾ و ئەویتی گاوربووین ئاگرێ دۆژەھی بۆ وانە، نە وان تمام دکەت دا بمرن [و پێ رەحەت بین]، و نە ئیزایا وی ل سەر وان سفک دبیت، هۆ سائەم ھەمی زیدە گاوران ئیزا ددەین. ﴿٣٧﴾ و تێدا دبیتە ھەوار ھەوارا وان [و دبێژن]: خودیو مە دەر بیخە، دا ئەم کاری راست و دورست بکەین، نە ئەوئی بەری نوکە مە دکر، [خودی دی بیژیتە وان] ما مە ھند دەر فەت و ژێ [د دنیایدا] نە دا ھەو، کو یی بقی ت تێدا ل خو بز فزیت، ل خو بز فزیت و پیغەمبەر ژێ بۆ ھەو ھەتابوون [کو ھەو ھە ژ فێ جەمی بتر سینن]، دی فێجا بخوون و تامکەنێ، ب راستی چو ھاریکار و پشتەقان بۆ سەمکاران نینن. ﴿٣٨﴾ ب راستی خودی زانایی غەبائەرد و ئەسمانانە، و ئاگە ھداری وییە یا د سینگاندا فەشارتی.

﴿٣٩﴾ و ئەو هە یی هوین د ئەردیدا کرینه و یرسیت مله تیت بۆری، قیجا ئەو ی گاور بیت زیانا گاوریا وی بۆ ویسه، و گاوریا گاوران ل دەف خودی ژ بلی کەرب و نه فیانی چول وان زیده ناکەت، و گاوریا گاوران ژ خوسارەتی و زیانی پیقه تر چو یی دی ل وان زیده ناکەت. ﴿٤٠﴾ [هە ی موخە مەد] بیژە: [گە ی موشرکان] بیژنە من هە قیشکیت هەو ئەو ی هوین شوینا خودی دەر یسن، کا وان چ ژ ئەردی دایبیه؟! یان ژ ی وان پشکدار ییه ک ئەسماناندا هە یه [د چیکرن و خودانییا واندا]، یان ژ ی مه کتیه ک بۆ وان ئیناییه، و ئەو پی [ل سەر شرکا خو] خودان به لگه و نیشانن؟! نه خیر [چو تشتی وەسا نینه دا ئەو وان بۆ خودی بکەنه هە قیشک] به لی سته مکار ژ په یاتیت دره و ییت خاپاندنی پیقه تر ناده نه ئیکدو. ﴿٤١﴾ ب پاستی خودیه ئەرد و ئەسمانان رادگریت کو نه کەفن، و ئەگەر بکەفن ژ ی کەس نینه ژ بلی وی وان [هەردووکان] رابگریت، ب پاستی خودی یی پیقه هە له ژ ی جزا کرنی ناکەت و یی گونه ه

الجزء

هُوَ الَّذِي جَعَلَكُمْ خَلَائِفَ فِي الْأَرْضِ فَمَنْ كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُ وَلَا يَزِيدُ الْكَافِرِينَ كُفْرُهُمْ إِلَّا عَذَابًا وَلَا يَزِيدُ الْكَافِرِينَ كُفْرُهُمْ إِلَّا خَسَارًا ﴿٣٩﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ شُرَكَاءَ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا مِنَ الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمَوَاتِ أَمْ آتَيْنَهُمُ كِتَابًا فَهُمْ عَلَى بَيِّنَةٍ مِّنْهُ بَلْ إِن يَعِدُ الظَّالِمُونَ بَعْضُهُم بَعْضًا إِلَّا غُرُورًا ﴿٤٠﴾ إِنَّ اللَّهَ يُمِصُّكَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ أَنْ تَزُولَا وَلَئِنْ زُلَّتَا إِنِ اسْمُكُمَا مِنْ أَحَدٍ مِّنْ عِندِي إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا ﴿٤١﴾ وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَئِنْ جَاءَهُمْ نَذِيرٌ لَّيَكُونُنَّ أَهْدَىٰ مِنْ إِحْدَى الْأُمُورِ فَلَمَّا جَاءَهُمْ نَذِيرٌ مَا زَادَهُمْ إِلَّا نُفُورًا ﴿٤٢﴾ اسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ وَمَكْرُ السَّيِّئِ لَا يَأْتِيهِمُ الْمَكْرُ السَّيِّئُ إِلَّا أَهْلًا بِهِ فَهَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا سُنَّتَ الْأَوَّلِينَ فَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّتِ اللَّهِ تَبْدِيلًا وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّتِ اللَّهِ تَحْوِيلًا ﴿٤٣﴾ أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَكُنُوا لَهُمْ قِسْرًا شَدِيدًا فَهُمْ قَوَّةٌ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعْجِزَهُ مِنْ شَيْءٍ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ إِنَّهُ كَانَ عَلِيمًا قَدِيرًا ﴿٤٤﴾

ژ بیه ره. ﴿٤٢﴾ و [قورە یشییان بهری هاتنا پیغه مبهری] ژ کەل سویند خوارن [پشتی زانین جو هی و فه له یان پیغه مبهریت خو دره وین ییت دانایین] کو ئەگەر پیغه مبهره ک بۆ وان هاتبایه، ئەو دا ژ جو هی و فه له یان راسته پریت بن [یان دا زوی راسته پرئ بن و باوهریی ب پیغه مبهری خو ئینن]، قیجا وەختی پیغه مبهر بۆ وان هاتی چول وان زیده نه کر ژ هندی پیقه تر، کو پتر ژ هە قیسی دوبر کەفتن. ﴿٤٣﴾ [دوبر کەفتنا وان ژ پیغه مبهری، و باوهری نه ئینا وان ب په یاما وی، نه ژ بهر هندی بوو کو وان پیغه مبهر حاشا دره وین ددانابوو، به لی] ژ بهر خو مه ز نکرنی د ئەردیدا و ژ بهر خرابی گێرانی [دەر هە قی پیغه مبهری و موسلماناندا] باوهری نه ئینان، و ژ هە قیسی دوبر کەفتن، و پیلانگێرانا خراب ژ خودانی خو پیقه تر کەسی ناهنگیفت، ئەری ئەو ل هیثیا هندی نه دویا هیکا ییت بۆرین ب سهری وان بهیت، قیجا توچ گوهرینی بۆ ریکا خودی نابینی [ئەو وی مله تی د هیلاک دبهت ئەو ی د ریکا پیغه مبهری خو دا رادوه ستیت] و تو نابینی ئیزایا خودی ژ هنده کان [کو هیژای ئیزایی بن] بۆ هنده کیت دی بیته فه گوهاستن. ﴿٤٤﴾ ئەری ما ئەو د ئەردیدا ناگه رن [نا ئین، ناچن]، دا ببینن کا دویا هییا ییت بهری وان یا چاوا بوو؟ و ئەو ژ وان ب هیتر بوون، و تشته ک نینه د ئەرد و ئەسماناندا بشیت خودی نه چار بکەت وان ئیزا نه دت، ب پاستی خودی یی زانا و پیقه هاتییه.

وَأُخْبِرَ لَهُمْ مَثَلًا أَحَبَّ إِلَيْهِمْ إِذْ جَاءَهَا الْمُرْسَلُونَ ﴿١٣﴾
 إِذْ أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمُ اثْنَيْنِ فَكَذَّبُوهُمَا فَعَزَّزْنَا ثَلَاثًا فَقَالُوا
 إِنَّا إِلَهُكُمُ مُّرْسَلُونَ ﴿١٤﴾ قَالُوا مَا أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا
 وَمَا أَنْزَلَ الرَّحْمَنُ مِنْ شَيْءٍ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا كَذِبُونَ ﴿١٥﴾ قَالُوا
 رَبُّنَا يَعْلَمُ إِنَّا إِلَهُكُمُ لَمُرْسَلُونَ ﴿١٦﴾ وَمَا عَلَيْنَا إِلَّا الْبَلَاغُ
 الْمُبِينُ ﴿١٧﴾ قَالُوا إِنَّا أَنْظَرُنَا يُكْرِهُ لِيْنَ لَمْ تَنْتَهُوا لَتَرْجُمُنَّهُمْ
 وَلَيَمَسَّنَّكُم مِّنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿١٨﴾ قَالُوا طَائِفُكُمْ مَّعَكُمْ أَيْنَ
 دُكِّرْتُمْ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُّسْرِفُونَ ﴿١٩﴾ وَجَاءَ مِنْ أَقْصَا الْمَدِينَةِ
 رَجُلٌ يَسْعَى قَالَ يَنْفِقُونَ أَنْفَعُوا لِمُزْجَلَاتٍ ﴿٢٠﴾ أَتَكْبَهُوا
 مَنْ لَا يَسْتَلْكُمْ أَجْرًا وَهُمْ يُهْتَدُونَ ﴿٢١﴾ وَمَالِي لَا أُغْنِي
 الَّذِي فُطِرَ نِي وَالْيَهُ تَرْجَعُونَ ﴿٢٢﴾ إِنَّا نَخْذُ مِنْ دُونِهِ الْعَهْلَ
 إِنْ يُرْدِنِ الرَّحْمَنُ بَصِيرًا لَّا تَغْنِي عَنِّي شَفَعَتُهُمْ شَيْئًا
 وَلَا يُنْقِدُونَ ﴿٢٣﴾ إِنِّي إِذًا لِّي ضَلُّلٌ مُّبِينٌ ﴿٢٤﴾ إِنِّي آمَنْتُ
 بِرَبِّكُمْ فَاسْمِعُونِ ﴿٢٥﴾ قِيلَ ادْخُلِ الْجَنَّةَ قَالَ يَلَيْتُ قَوْمِي
 يَعْلَمُونَ ﴿٢٦﴾ بِمَا عَفَرَ لِي رَبِّي وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُكْرَمِينَ ﴿٢٧﴾

﴿۱۳﴾ [هه ی موحه مه د] بۆ قوره یشییان سه رها تییا
 خه لکی وی گوندی [گوندی ئەتاکیا، ئەو ی نوکه
 دکه فیه تورکیا] فه گپه، وهختی پیغه مبه ر بۆ هاتین.
 ﴿۱۴﴾ وهختی مه دو [پیغه مبه ر] بۆ وان هنارتین، وان
 هه ردو دره وین دانایین، مه یی سیی بۆ پشته فانییا
 وان هنارت، و گۆتن: ب راستی ئەم بۆ هه وه بیته
 هاتینه هنارتن. ﴿۱۵﴾ [خه لکی ئەتاکیا] گۆتن: ب
 راستی هوین زی مرۆفن وه کی مه، و خودایی دلۆفان
 چو تشتی وهسانه هنارتیه [هوین بی ژ مه چیتربن]،
 و هوین ژ دره و ی پیغه تر نابیزن. ﴿۱۶﴾ گۆتن: خودایی
 مه دزایت ئەم بۆ هه وه بیته هاتینه هنارتن [ئەگەر
 ئەم دره وین باینه خودی بۆ مه نه دهیلا]. ﴿۱۷﴾ و ژ
 گه هاندنا فی به یاما ناشکهر اکهر پیغه تر، تشته کی دی ل
 سه ر مه نینه [و ئەفه مه گه هاند]. ﴿۱۸﴾ و گۆتن: [گه لی
 هنارتیان] ب راستی ئەم بی وه غریبا [بی تیغالییا]
 خو ژ هه وه دبیین، و ئەگەر هوین فی نه هیلن ئەفا
 هوین دبیزن هوین به س نه کهن، ب راستی دی هه وه
 به رباران کهن، و دی ئیزایه کا مه زن ژ مه گه هیته هه وه.

﴿۱۹﴾ پیغه مبه ران گۆت: بی وه غه ریبا هه وه یا د گهل هه وه [ئەو زی گاوریبا هه وه یه، و هوین ب خو نه]
 ئەری هه ر گاهه کا هوین هاتنه شیره تکران [و هوین ژ دو یه ییکا کریت هاتنه ترساندن] دی بی وه غه ریبا خو
 ژ مه بینن، و گه فان ل مه کهن، وهسانینه وه کی هوین دبیزن و هزر دکهن، به لی هوین ب خو مله ته کی زیده
 سه ردا چۆ یینه. ﴿۲۰﴾ زه لامه ک ژ دو یه ییا باژی ری ب له ز دهات، گۆت: گه لی مله تی من گو هی خو بده نه
 فان هنارتیان [پیغه مبه ران]. ﴿۲۱﴾ گو هی خو بده نه وان ئەو بیته چو کرییان [به رانه ری خیرا بۆ هه وه دفتن
 و دبیزن] ژ هه وه نه خوازن، و ل سه ر ریکا راستن. ﴿۲۲﴾ و ما بۆج ئەز وی ناپه ریسم بی ئەز چیکریم و
 داییم، و هوین هه می هه ر دی ب بال و یقه زفرن [بۆج هوین وی ناپه ریسن ئەو ی هوین دایین، و هه ر دی
 پشته مرنی ب بال و یقه زفرن]. ﴿۲۳﴾ ئەری ئەز هنده ک په رستییت دی شوینا وی به ریسم؟! [نه خیر ئەز
 وهناکه م] ئەگەر خودایی دلۆفان نه خو شیه ک بۆ من بقیته، په ر فانییا وان قهت فایده ی من ناکهت و چو ژ
 من ناده ته پاش، و ئەو نه شین من قورتال زی کهن. ﴿۲۴﴾ [ئەگەر ئەز غه ری وی به ریسم] ب راستی هنگی
 ئەز یی د گومراییه کا ناشکهر ادا. ﴿۲۵﴾ ب راستی من باوه ری ب خودایی هه وه ئینا، فیجا هه وه گول من
 هه بیت [دا هوین رۆزا قیامه تی بۆ من بینه شاهد]. ﴿۲۶﴾ [مله تی وی پشته ئەف ناخفته تی گولی بووی
 کوشت، فیجا پشته هاتیه کوشتن] خودی گۆتی هه ره د به حه شتیدا [فیجا وهختی چۆیه د به حه شتیدا]
 گۆت: خو زی مله تی من زانیایه. ﴿۲۷﴾ کا چاوا خودایی من گونه هیت من ژ بی برن، و کا چ قه در دا من
 [وهختی ئەف که ره مه د گهل من کری].

الْحُزْنَةُ
الْفَالِكُ

﴿٢٨﴾ وَمَا أَرْزَلْنَا عَلٰى قَوْمِهِ مِنْ بَعْدِهِ مِنْ جُنْدٍ مِّنَ السَّمَاءِ وَمَا كُنَّا مُنْزِلِينَ ﴿٢٩﴾ إِن كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ خَامِدُونَ ﴿٣٠﴾ يَحْزَنُونَ عَلَى الْعِبَادِ مَا يَأْتِيهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٣١﴾ أَلَمْ تَرَ وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنَ الْقُرُونِ أَنَّهُمْ إِلَيْهِمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿٣٢﴾ وَإِنْ كُلُّ لَمَمًا جَمِيعٌ لَّدَيْنَا مُحْضَرُونَ ﴿٣٣﴾ وَآيَةٌ لَهُمُ الْأَرْضُ الْمَيِّتَةُ أَحْيَيْنَاهَا وَأَخْرَجْنَا مِنْهَا حَبًّا فَمِنْهُ يَأْكُلُونَ ﴿٣٤﴾ وَجَعَلْنَا فِيهَا جَنَّتَيْنِ مِنْ نَّخِيلٍ وَأَعْنَبٍ وَفَجَّرْنَا فِيهَا مِنَ الْعُيُونِ ﴿٣٥﴾ لِيَأْكُلُوا مِنْ ثَمَرِهِ وَمَا عَمِلَتْهُ أَيْدِيهِمْ أَفَلَا يَشْكُرُونَ ﴿٣٦﴾ سُبْحَانَ الَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا مِمَّا تُثْبِتُ الْأَرْضُ وَمِنْ أَنْفُسِهِمْ وَمِمَّا لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٧﴾ وَآيَةٌ لَهُمُ اللَّيْلُ نَسْلَخُ مِنْهُ النَّهَارَ فَإِذَا هُمْ مُظْلِمُونَ ﴿٣٨﴾ وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ لَّهَا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿٣٩﴾ وَالْقَمَرَ قَدَرْنَاهُ مَنَازِلَ حَتَّىٰ عَادَ كَالْعُرْوُونِ الْقَدِيمِ ﴿٤٠﴾ لَا الشَّمْسُ يَنْبَغِي لَهَا أَنْ تُدْرِكَ الْقَمَرَ وَلَا اللَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ وَكُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ ﴿٤١﴾

﴿٢٨﴾ و پشتی کوشتنا وی مه چوله شکەر ژ ته سمانی [بۆ نه هیلانا وان] ب سهر مله تی ویدا نه ئینا خوار و مه نه دنیا خوار زی [چونکی ته و ژ هندی کیمرت].
 ﴿٢٩﴾ ههما هندبوو تنی هشکه قیرییه کی تهو هنگافتن، فیجا تیکسه ر ته مرین [نانکو مرن و بی دهنگ بوون، وه کی ناگری وهختی فه دمريت].
 ﴿٣٠﴾ مخابن بۆ وان بندهیان، چو پیغه مبه ر بۆ وان نه دها تن وان ترانه بۆ خو پی نه کر بان. ﴿٣١﴾ ما وان نه ددیت کا مه چه ند مله ت به ری وان دهیلاک بریوون، و تهو جاره کا دی نازقر نه دنیا ییغه. ﴿٣٢﴾ و ب راستی تهو هه می ل دهف مه دئی به ره هف بن. ﴿٣٣﴾ و نه ردی هشک و مر ی بۆ وان نشان و به لگه یه که [کو خودی دئی مریان ژ گوران پراکه ته فه]، ته م وی نه ردی [پشتی مرنا وی، ب بارانی] ساخ دکه یین و شین دکه یینه فه، فیجا مه دان و ده رامه ت بۆ وان ژ نه ردی ده ریختست، و تهو ژئی دخون و پی دژین. ﴿٣٤﴾ و مه جنیکیت دارقه سپان و بیته تری کر نه تیدا، و مه گه له کانی ژئی ده ریختستن. ﴿٣٥﴾ دا ژ فیتیپی وان جنیکان و تشتی

وان ژئی چیکیری [وه کی خو شافی و دوشافی] بخون، نه ری فیجا ما سوپاسیا خودی ناکه ن! ﴿٣٦﴾ پاک و پاقری [ژ هه می کیناسیان و ژ تشتی نه هیژا] بۆ وی خودای ته وی هه می تشت جوت [نیر و می] دایین، چ ژ وی یی نه رد شین دکه ت، و چ ژ وان ب خو [کو کرینه ژن و میژ]، و چ ژ وی یی تهو نه زانن. ﴿٣٧﴾ و شه ف زی بۆ وان به لگه و نیشانه کا دییه [ل سهر شیان و دهسته لاتداریا خودی]، ته م پوژژی ژئی ده ریختخین، فیجا تهو دمیین د تاریییدا. ﴿٣٨﴾ و نیشانه کا دی زی بۆ وان [پوژژی بهر ب بنه جهییا خو دجیت] تهو خودی بۆ دانایی و ژئی ده ر ناکه فیت، ته فه ژ داننا خودای سهر ده ست و زانایه. ﴿٣٩﴾ و هه یف زی مه چو نا وی یا کرییه قویناخ قویناخ [هه ر شه فه کی یال جهه کی، د شه فا دو یا هیییدا جاره کا دی وه کی ده سته یی کی لی دئیه فه]، و هؤا قویناخ قویناخ دجیت هه تا جاره کا دی وه کی بستیکا ئویشیی قه سپی یی که فن لی دئیت. ﴿٤٠﴾ نه بۆ پوژژی دبیت، بگه هیه ته هه یفی، و نه بۆ شه فی ژئی دبیت، به ری پوژژی بیت، و هه ر تیک د چه ر خا خو دا دزقریت.

وَاٰتِهٖ لَهْمًا اَنَّا حَمَلْنَا ذُرِّيَّتَهُمْ فِي الْفُلِّ الْمَشْحُوْنِ ۝۱۰ وَخَلَقْنَا
لَهُمْ مِنْ شِجْلِهٖ مَا يَرْكَبُوْنَ ۝۱۱ وَاِنْ نَّشَأْغُرْهُمْ فَلَا صَرِيْحَ لَهُمْ
وَلَا هُمْ يُقْدَرُوْنَ ۝۱۲ اِلَّا رَحْمَةً مِنَّا وَمَتَاعًا اِلَىٰ حِينٍ ۝۱۳ وَاِذَا
قِيْلَ لَهُمْ اَتَقُوْا مَا بَيْنَ اَيْدِيكُمْ وَمَا خَلْفَكُمْ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْنَ ۝۱۴
وَمَا تَأْتِيهِمْ مِنْ اٰيَةٍ مِنْ اٰيَاتِ رَبِّهِمْ اِلَّا كَانُوْا عَنْهَا
مُعْرِضِيْنَ ۝۱۵ وَاِذَا قِيْلَ لَهُمْ اَنْفِقُوْا مِمَّا رَزَقَكُمْ اللّٰهُ قَالَ الَّذِيْنَ
كَفَرُوْا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا اَلْطَّعْمُ مِنْ لَّوْشٍ اَللّٰهُ اَطْلَعَهُمْ اِنْ
اَنْتُمْ اِلَّا فِي ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ۝۱۶ وَيَقُوْلُوْنَ مَتٰى هٰذَا الْوَعْدُ اِنْ كُنْتُمْ
صٰدِقِيْنَ ۝۱۷ مَا يَنْظُرُوْنَ اِلَّا الصَّيْحَةَ وَجَدَتْ تَأْخُذُهُمْ وَهُمْ
يَخْضَمُوْنَ ۝۱۸ فَلَا يَسْتَطِيْعُوْنَ تَوَصِّيَةً وَّلَا اِلٰ اٰهْلِهِمْ
يَرْجِعُوْنَ ۝۱۹ وَتُنْفَخُ فِي الصُّوْرِ اِذَا هُمْ مِنَ الْاَجْدَاثِ اِلَىٰ رَبِّهِمْ
يَنْسِلُوْنَ ۝۲۰ قَالُوْا اَيُّوْبُلَمَّا مِّنْ بَعْثًا مِّنْ مَّرْقَدِنَا هٰذَا مَا وَعَدَ
الرَّحْمٰنُ وَصَدَقَ الْمُرْسَلُوْنَ ۝۲۱ اِنْ كُنْتُمْ اِلَّا صٰيْحَةٌ
وَاجِدَةٌ اِذَا هُمْ بِجَمِيْعٍ اِلَيْنَا مُّحْضَرُوْنَ ۝۲۲ قَالُوْمَ لَا نُظْلَمُ
نَفْسٌ شَيْئًا وَلَا نُفْجَرُوْنَ اِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ۝۲۳

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

﴿۴۱﴾ و نیشانە کا دی بۆ وان، مه دوینده ها وان د گه میا بار کریدا هه لگرتن [یان مه بابیت وان د گهل نوو حی د گه میا تزیدا قورتالکرن]. ﴿۴۲﴾ و مه بۆ وان تشتی وهکی گه مییی یی شهو لی سوار دهن دان و چیکرن. ﴿۴۳﴾ و نه گهر مه بقیث ثم دی وان [د ئاقیدا] خهندقینین، کو کهس نه بیت دهه وارا وان بیت، و نه شهو دئینه قورتالکرن. ﴿۴۴﴾ [ئانکو نائینه پژگار کرن] ژ بلی هندئی ثم دلوفانییه کی ژ دهف خو ب وان بهین، و دا خوشیسی ب ژ یانی بهین هه تا وهخته کی شهبری [کو وهختی مرنا وان]. ﴿۴۵﴾ و ههر وهخته کی پیغه مبهری دگوته وان: خو ژ ئیزایا دنیایی و یا ئاخره تی پیا ریزن [بترسن و وی تشتی نه کهن یی هوین پی هیژایی ئیک ژ ههردو ئیزایان بین]، دا دلوفانی ب ههوه بیته برن [بهلی ههوه گوهداری نه دکر و بهری خو وهر دگیرا]. ﴿۴۶﴾ و چو بهلگه و نشان ژ نیشانیت خودایی وان بۆ وان نه دهاتن، نه گهر وان رویی خو ژئی وهر نه گیرابایه. ﴿۴۷﴾ و نه گهر بیژنه وان: ژ رزقی خودی داییه ههوه د ریکا خیریدا بمه زیخن شهویت

گاوریوویین دی بیژنه شهویت باوهری ئینایین: ثم چاوا خواری بدهینه وی شهوئی نه گهر خودی بقیث دی ده تی [ئانکو مادهم خودی نه دایییی ثم ژی ناده نیی و خودی یی قیایی یی برسی بیت، فینجا چاوا ثم دی دژی ههز کرنا خودی پابین]، ب راستی هوین [گهل خودان باوهران ب قی داخوازا هوین ژ مه دخوازان] یی دخه له تی و گومراییه کا ئاشکه رادا. ﴿۴۸﴾ و دبیزن: کا کهنگی شهو ژشان و په بیان [ئانکو روژا قیامه تی] دی ئیت نه گهر هوین ژ راستگو یانن. ﴿۴۹﴾ شهو بهس یی ل هیقییا ههشکه قیرییه کی ب تنی [یفا ئیکیه ل بوقی] وان بگریت، و شهو ب جره پریقه [و شهو ژ ئاخره تی دی ئاگه هه]. ﴿۵۰﴾ فینجا [دهمی شهو روژ دهیت] شهو نهشین قهویاتییه کی بکهن [ئانکو وهسیه ته کی ل کهس و کاریت خو بکهن کاچ وان هیه و چ ل سهر وان هیه]، و نهشین بزقرنه مالا خو ژی [دهف کهس و کاریت خو هندی هاتنا روژا قیامه تی یا ب لهزه]. ﴿۵۱﴾ وهختی پف ل بوقی هاته دان [پفکرنا رابوونی ژ گوران]، وی گافی ههمی ب لهز دی ژ گوران دهر کهفن، و قهستا خودایی خو کهن. ﴿۵۲﴾ دی بیژن: وهی خو لی ب مه وهر بیت، کی ثم ژ گوریت مه راکرین؟ [دی بهر سفا وان هینه دان] نه شهو یا خودایی دلوفان په یمان پی دایی، و پیغه مبهران راست دگوت. ﴿۵۳﴾ [رابوونا ژ گوران] ژ په کی ب تنی پیقه تر نه بوو، و هنگی شهو ههمی ل دهف مه دی ئینه حازر کرن. ﴿۵۴﴾ و شهرو [ئانکو د روژا قیامه تیدا] چو سته م ل کهسی نائینه کرن، و هوین نائینه خه لا تکران و جزا کرن، ب وان کار و کریاران نه بیت ییت ههوه کرین.

إِنْ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ الْيَوْمَ فِي شُغْلٍ فَكَهْنُونَ ﴿٥٥﴾ هُمْ وَأَزْوَاجُهُمْ فِي ظِلِّلٍ عَلَى الْأَرَائِكِ مُتَّكِئُونَ ﴿٥٦﴾ لَهُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ وَلَهُمْ مَا يَدْعُونَ ﴿٥٧﴾ سَلَامٌ قَوْلًا مِنْ رَبِّ رَجِيمٍ ﴿٥٨﴾ وَأَمْتَرُوا الْيَوْمَ أَنبِيَا الْمَجْرُمُونَ ﴿٥٩﴾ أَلَمْ نَأْخُذْ بِالْكَافِرِ يَتِيءِ آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿٦٠﴾ وَإِنْ أَغْبَدْتُمْ فِي هَذَا أَصْرًا مُمْسِكًا ﴿٦١﴾ وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا مِنْكُمْ جِيلًا كَثِيرًا أَفَلَمْ تَكُونُوا تَعْقِلُونَ ﴿٦٢﴾ هَذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ﴿٦٣﴾ أَصْلَوْهَا الْيَوْمَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٦٤﴾ الْيَوْمَ نَخْتِمُ عَنْ أَفْوَاهِهِمْ وَنُكَلِّمُهُمْ وَيَشْهَدُ أَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٦٥﴾ وَلَوْ نَشَاءُ لَطَمَسْنَا عَلَى أَعْيُنِهِمْ فَاسْتَبَقُوا الصِّرَاطَ فَأَنَّى يُبْصِرُونَ ﴿٦٦﴾ وَلَوْ نَشَاءُ لَمَسَخْنَاهُمْ عَلَى مَكَانَتِهِمْ فَمَا اسْتَطَعُوا مُضِيًّا وَلَا يَرْجِعُونَ ﴿٦٧﴾ وَمَنْ نَعْمَرَهُ نَكُنَّ كِسْفٌ فِي الْخَلْقِ أَفَلَا يَعْقِلُونَ ﴿٦٨﴾ وَمَا عَلَّمْنَاهُ الشِّعْرَ وَمَا يَنْبَغِي لَهُ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ وَقُرْءَانٌ مُبِينٌ ﴿٦٩﴾ لِيُنذِرَ مَنْ كَانَ حَيًّا وَيَحِقَّ الْقَوْلُ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٧٠﴾

﴿٥٥﴾ و به حه شتی ته فرۆ ب خو شیانقه ییت مژویلن. ﴿٥٦﴾ تهو و هه فسه ریته خو ل بهر سییه ران و ل سه ر ته ختان ییت پالدایینه. ﴿٥٧﴾ وان د به حه شتییدا هه می ره نگیت فیتی ییت ههین، و هه ر تشتی تهو بخوازان. ﴿٥٨﴾ و سلا ف، ب گوتن ژ ده ف خوداییی دلؤشان، ل وان دئیه کرن. ﴿٥٩﴾ گهلی گونه هکاران ته فرۆ که خو بدنه ره خه کی [وژ خودان باه وران جودا بین]. ﴿٦٠﴾ گهلی دوینده ها ئاده می ما من فرمانا هه وه نه کربوو هوین شهیتانی نه به ریسن، و گو هی خو نه ده نی، بی گومان تهو بو هه وه دژمنه کی ئاشکه رایه. ﴿٦١﴾ و هوین من بیه ریسن، ته فیه رهیکا راست. ﴿٦٢﴾ ب سویند [شهیتانی] گه له ک مرو ف ژ هه وه ییت د سه ردابرین و گو مپا کرین، ما هه وه عه قل نه بوو بزاسن دژمنه ؟ ﴿٦٣﴾ ته فیه تهو جه هه مه تهوا [هوین د دنیا ییدا و ل سه ر ته زمانی پیغه مبه ران] سو ز و په یان بو هه وه پی دهاته دان. ﴿٦٤﴾ دئی ته فرۆ هه رنه تییدا و تامکه نه گه رما وئ، ژ بهر وئ گاورییی تهوا هه وه دکر. ﴿٦٥﴾ ته فرۆ ته م دئی ده فیت وان

مۆر کهین [کو ده فیت وان بینه گرتن و نه شبن باخفن]، فیتجا ده ستیت وان دئی د گه ل مه ئاخفن، و پییت وان دئی شاده یییی ده ن کا وان چ دکر. ﴿٦٦﴾ و ته گه ر مه فیابایه دا چا فیت وان [قوریشییان] کۆره کهین، ب وئ کۆره ییقه بکه فنه سه ر ریکی [دا وه کی هه ر جار به چن]، ما چاوا دئی [ریکی] بینن [و چا فیت وان ییت هاتینه کۆره کرن]، [ئانکو ته گه ر مه فیابایه دا وان کۆره کهین ژ راسته ریییی، کر بانه و نه کر بانه راسته ری نه بوو بانه]. ﴿٦٧﴾ و ته گه ر مه فیابایه دا وان د جهی کرنا گونه هییدا گو هو ریسن و کهینه تشته کی دی، کو وان نه شیابایه نه به چن، نه بزفر نه فیه. ﴿٦٨﴾ و هه ر که سی ته م ژی دریژ ژی بکهین، دئی سه ر و دیم و خولکی وی گو هو ریسن [کو هییدی هییدی بی هیز بییت، و بکه هیته ژییی ژ بهر خو ئاخفتنی و خه رفینی]، ما تهو تی ناگه هن. ﴿٦٩﴾ و مه موحه مه د فیری هوزانی نه کرییه و بو نه دور سه ژی فیر بییتی، و ته فیه [ئانکو کتیبه موحه مه د پی هاتی] بهس زکر و بیرنیان و قورئانه کا ئاشکه رایه. ﴿٧٠﴾ مه ته ف قورئانه بو موحه مه دی یا هنار تی، دا زیندیان ئاگه هدار بکهت [ئانکو دا ئاقلدار و خودان باه وران ئاگه هدار بکهت، چونکی تهو ب تنی مفایی بو خو ژ ئاگه هدار کرنی دینن]، و دا گه فا مه د راستا گاورا ندا [کو ته م دئی وان ئیزا دهین] راست ده ریخت.

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا خَلَقْنَا لَهُمْ مِن مَّاعِمِلَةٍ أَيْدِيًا نَّعْمًا
فَهُمْ لَهَا مَلِكُوتٌ ﴿٧١﴾ وَذَلَّلْنَاهَا لَهُمْ فَمِنْهَا رَكُوبُهُمْ
وَمِنْهَا يَأْكُلُونَ ﴿٧٢﴾ وَلَهُمْ فِيهَا مَنَافِعُ وَمَشَارِبُ
أَفَلَا يَشْكُرُونَ ﴿٧٣﴾ وَاتَّخَذُوا مِن دُونِ اللَّهِ آلِهَةً
لَّعَلَّهُمْ يُنصَرُونَ ﴿٧٤﴾ لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَهُمْ وَهُمْ
لَهُمْ جُنْدٌ مُّحْضَرُونَ ﴿٧٥﴾ فَلَا يَخْزِيكَ قَوْلُهُمْ إِنَّا نَعْلَمُ
مَا يُبْشِرُونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٦﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا خَلَقْنَاهُ
مِنْ نُّطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُّبِينٌ ﴿٧٧﴾ وَضَرَبَ لَنَا
مَثَلًا وَبَسَى خَلَقَهُ قَالَ مَنْ يُحْيِي الْعِظَمَ وَهِيَ رَمِيمٌ ﴿٧٨﴾
قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي أَنشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ ﴿٧٩﴾
الَّذِي جَعَلَ لَكُم مِّنَ الشَّجَرِ الْأَخْضَرِ نَارًا فَإِذَا أَنْتُمْ
مِنْهُ تُوقَدُونَ ﴿٨٠﴾ أَوَلَيْسَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
بِقَادِرٍ عَلَىٰ أَن يَخْلُقَ مِثْلَهُم بَلَىٰ وَهُوَ الْخَلَّاقُ الْعَلِيمُ ﴿٨١﴾
إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَن يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٨٢﴾
فَسُبْحَانَ الَّذِي يَبْدُؤُا مَلَكُوتَ كُلِّ شَيْءٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٣﴾

﴿٧١﴾ ما ئه و نابینن مه كه وال و پیره ژ چیکرنا خو
ییت بۆ وان چیکرین، و ئه و خودانیت وانه؟ [وب
كه یفا خو مالمکییی تیدا دکهن]. ﴿٧٢﴾ و مه ییت
بۆ وان سه رنهرم کرین و ئیخستینه د خزمه تا و اندا،
فئجا ئه و ل هنده کان سوار دبن و هنده کان دخون.
﴿٧٣﴾ گه له ک مفاییت دی و گه له ک فه خواریت
دی زی، بۆ وان ییت تیدا هه یین، فئجا ما شوکور و
سوپاسیا خودی ناکهن. ﴿٧٤﴾ و وان شوینا خودی
بوت په رستن، به لکی هاریکاریا وان بهیته کرن.
﴿٧٥﴾ و [ئه و بوت] نه شین هاریکاریا وان بکه ن، و
ئه و ب خو [د دنیا ییدا] بۆ وان بوتان له شکهر بوون،
و ل بهر خزمه تا وان ییت راوه ستیایی بوون [به لی
ئه و نه شین ئه قرو هاریکاریا وان بکه ن]. ﴿٧٦﴾ فئجا
بلا ناخفتنیت وان [د دهره قی ته دا و د دهره قی وان
بوتاندا ییت ئه و دهر یسن] ته ب کو فان نه تیخن، ب
راستی یا ئه و ناشکهر ا دکه ن و فه دشیرن، مه ناگه ه
ژی هه یه [و دی وان ل سه ر ئیزاده یین]. ﴿٧٧﴾ ئه ری
ما مرو ف نابینیت و نوزانیت مه ئه و یی ژ چپکه کی

چیکری، و ئه و قی گا قی قی زنده جره بری دکه ت و دژمنه کی ناشکهرایه [ئه ف ئایه ته د دهره قی (ئه بو
جه هل) دا هاتییه خواری]. ﴿٧٨﴾ [ئه ف مرو قی قی جره بری د دهره قی روژا قیامه تیدا دکه ت] خو و
چیکرنا خو ژ بیر کر و نموونه یه ک بۆ مه ئینا، و گو ت: کی دی فان هه ستییت پزی و پیتی ساخکه ته فه؟! .
﴿٧٩﴾ بیژه: ئه و یی جارا ئیککی دایین ئه و دی [وان هه ستیان] ساخکه ته فه، و ئه و ل سه ر چیکرنا هه ر
تشته کی زانا و خودان شیانه. ﴿٨٠﴾ ئه و یی بۆ هه وه ژ دارا شین ناگر دایی، فئجا هوین ناگری پی هه لدکه ن.
﴿٨١﴾ ئه ری ما ئه و یی ئه رد و ئه سمان دایین و چیکرین [دگه ل مه زاتییا پی چیکرین]، نه شیت ییت وه کی
وان چی بکه ت و بده ت؟ به لی ئه و دشیت و ئه وه چیکه ر و زیده زانا. ﴿٨٢﴾ ب راستی کار و فه رمانا وی
ئه وه: گا فا تشته ک فیا دی بیژتی هه به دی بیت. ﴿٨٣﴾ فئجا پاک و پا قزی ژ هه می کیاسیان بۆ وی خودایی،
ئه و یی ملکینی و خودانییا هه می تشتان د ده ستدا، و هوین هه ر دی ب بال ویشه زقرن.

سُورَةُ الصَّافَاتِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالصَّفَاتِ صَفًا ۚ فَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرًا ۚ قَالَتِلَيْتُ ذِكْرًا ۚ إِنَّ إِلَٰهَهُمْ
لَوْحٌ ۚ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَرُبُّ الْمَشْرِقِ ۚ إِنَّا زَيَّنَّا
السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِنُجُومٍ الْكَوَكِبِ ۚ وَحَفَظْنَا مِنْ كُلِّ سَاطِنٍ مَّارِدٍ ۚ
لَا يَسْمَعُونَ إِلَى الْمَلَأِ الْأَعْلَى وَيُعَذِّبُونَ مِنْ كُلِّ جَانِبٍ ۚ أَخُورُوا وَلَهُمْ
عَذَابٌ وَاصِبٌ ۚ إِلَّا مَنْ خَفِيَ الْخُفْيَةَ فَاتَّبَعَهُ شَهَابٌ ثَاقِبٌ ۚ
فَأَسْتَفْهِمُوا لَهُمْ أَشَدَّ خَلْقًا أَمْ مَنْ خَلَقْنَا إِنَّا خَلَقْنَاهُمْ مِنْ طِينٍ لَّازِبٍ ۚ
بَلْ عَجَبْتَ وَيَسْخَرُونَ ۚ وَإِذَا ذُكِّرُوا لَا يَذْكُرُونَ ۚ وَإِذَا أُرُوا آيَةً
يَسْتَسْخَرُونَ ۚ وَقَالُوا إِنَّا هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ ۚ إِذَا مَتَّئْنَا
وَكُنَّا ثَرَاوًا وَعَظْمًا إِنَّا نَمُوتُونَ ۚ أَوَءَا بَاؤُنَا الْأَوَّلُونَ ۚ قُلْ نَعَمْ
وَأَنشُرْ دَعْوَاهُمْ ۚ فَلَمَّا هِيَ رَجُوعُ وَحْدَهُ فَاذْهَبْهُمْ يَظْهَرُونَ ۚ وَقَالُوا
يَوْمَئِذٍ هَذَا يَوْمُ الْفَصْلِ الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ۚ
أَحْشَرُوا الَّذِينَ ظَلَمُوا وَأَوَّزَجَهُمْ وَمَا كَانُوا يَعْبُدُونَ ۚ مِنْ دُونِ
اللَّهِ فَأَهْدُوهُمْ إِلَى صِرَاطِ الْجَحِيمِ ۚ وَقَفُّوهُمْ إِنَّهُمْ مَسْئُورُونَ ۚ

الجزء
الاول

سُورَةُ صافات

ل مه که هئی هاتیسه خوارئ (۱۸۲) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

۱. سونید ب ملیاکه تیت ب ریز راوه ستیایین.
 ۲. سونید ب ملیاکه تیت ل عهوران دخورن و
 دهاژون. ۳. سونید ب ملیاکه تیت قورئان خوین.
 ۴. ب راستی خودایی هه وه ههر ئیکه.
 ۵. خودانی ئهرد و ئهسمانانه و هندى د ناههرا
 واند، و خودانی روزه لاتانه. ۶. ب راستی مه
 ئهسمانی دنیایی یی ب خه ملا ستیران جوانکری.
 ۷. و مه ئهسمان یی ژ هه می شه یثانیت خریایی و
 سهرداچویی پارستی. ۸. دا گول ئاخفتنا روینشییت
 جیهانا بلند نه بن [و ته گهر بیکوئی بکه ن گوهدارییی
 بکه ن، ژ هه می ره خانه ستر دجنی. ۹. دا دوبر
 بکه فن [و گو هفه چینی نی نه کن، و ئیزایه کا بهرده وام
 بی قه برین بؤ وانه. ۱۰. [و شه یثان ئاخفتنا ملیاکه تان

گولی نابن] ژ بلی وی یی ب دزیفه ئاخفتنه کی بره فینیت [ئه و ئاخفتن ژى وه حى نه بیت، چونکی وه حى
 یا ژ وان پارستیسه، به لی ههر ئه و ئاخفتنا ملیاکه ت دنا به را خودا دکهن، و ئه وی ژى گوریسه کا ناگری یا
 کونکهر ب دویف دکه فیت. ۱۱. [سیارا وان] گاور و موشرکان، ئه ویت باوهری ب پوژا قیامه تی نه ی] بکه،
 کا چیکرنا وان مه زتره یان یا ئه ویت مه چیکرین [ژ ئهرد و ئهسمان و ملیاکه تان، ب راستی مه مروف یی
 ژ ههر یسه کا نویسه ک چیکری [فیجا چاوا ئه و ساخکرنا پشتی مرنی دوبر ددانن. ۱۲. به لی تو [ژ چیکرنا
 خودی] حیبه تی دبی، و ئه و ترانه یان ب ته دکهن [ژ بهر حیبه تی ونا ته، و ته کیدکرنا ته ل سهر هاتنا پوژا
 قیامه تی. ۱۳. و ههر وهختی ئه و بینه شیره تکران، پیقه ناچن و ل خو نازفرن. ۱۴. و ههر وهختی ئه و
 مو عجزیه به کی [ژ مو عجزیه به یی پیغه مبه ری] بینن، زیده ترانه یان پی دکهن، و غه بری خو د بهر هندیرا
 دکهن ترانه یان پی بکه ن. ۱۵. و دبیزن: ئه فه ژ ستره به ندیه کا ئاشکهر پیقه تر نینه. ۱۶. ئه ری ئه گهر ئه م
 مرین و بووینه ئاخ و ههستی، ئه ری جاره کا دی ئه م دی ساخینه فه. ۱۷. و باب و باپریت مه ییث پیشی
 ژى [دی رانه فه]؟ ۱۸. [هه ی مو حه مه د] بیژه: به لی هوین و باب و باپریت خو دی ساخینه فه، و هوین
 در سووا و ره زیل. ۱۹. [دوبر نه بینن] ب پفا دووی هوین دی ساخ بن، فیجا هوین دی بینن [کا خودی
 دی چ ئیزایی دته بهر هه وه. ۲۰. [و پشتی ئه و پوژا قیامه تی دینن] دی بیژن: وه ی خو لی ب سهری مه،
 ئه فه یه پوژا جزادانی. ۲۱. ئه فه پوژا ژیکجودا کرنا فه نجی و خراییییه، پوژا کو مبوون و ژیکفافارتیه ئه و
 هه وه دره و ددانا. ۲۲. ئه ویت سته م کرین و هه فالیت وان [بیث وه کی وان] و ئه ویت وان شوینا خودی
 دپهرستن کو م بکه ن. ۲۳. و [سته مکاران و هه فالیت وان و پهرستی ییث وان] به ری وان بده نه ریکا دوزه ی.
 ۲۴. و وان [سته مکاران] راوه ستین، ب راستی ئه و ییث بهر پرسن، دقیت پسار ژ وان بیته کرن.

مَا لَكُمْ لَا تَنْصَرُونَ ﴿٢٥﴾ بَلْ هُمْ آيَوْمَ مُّسْتَسَامُونَ ﴿٢٦﴾ وَقِيلَ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴿٢٧﴾ قَالُوا إِنَّا كُنْهَ تَأْوِنُنَا عَنِ الْيَمِينِ ﴿٢٨﴾ قَالُوا بَلْ لَمْ تَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ﴿٢٩﴾ وَمَا كَانَ لَنَا عَلَيْكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ بَلْ كُنْهَ قَوْمًا ظَالِمِينَ ﴿٣٠﴾ فَحَقَّ عَلَيْنَا قَوْلُ رَبِّنَا إِذْ أَبَقْنَا ﴿٣١﴾ فَأَعْوَيْتُمْ كُمْ إِنَّا كُنَّا عَوِينَ ﴿٣٢﴾ فَإِنَّهُمْ يَوْمَئِذٍ فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ ﴿٣٣﴾ إِنَّا كُنَّا لَنَكْفُلُكَ بِأَلْمُجْرِمِينَ ﴿٣٤﴾ إِنَّهُمْ كَانُوا إِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٣٥﴾ وَيَقُولُونَ إِنَّا لَا تَارِكُوا آلِهَتِنَا لِشَاعِرٍ مَّجْنُونٍ ﴿٣٦﴾ بَلْ جَاءَ بِالْحَقِّ وَصْدَقَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٣٧﴾ إِنَّا كُنْهَ لَذَائِقُوا الْعَذَابِ الْأَلِيمِ ﴿٣٨﴾ وَمَا تَجَزَّوْنَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٣٩﴾ الْإِعْبَادَ لِلَّهِ الْخَالِصِينَ ﴿٤٠﴾ أُولَئِكَ لَهُمْ رِزْقٌ مَّعْلُومٌ ﴿٤١﴾ فَوَكَّهَ وَهُمْ مَكْرُمُونَ ﴿٤٢﴾ فِي جَنَّاتٍ النَّعِيمِ ﴿٤٣﴾ عَلَىٰ سُرُرٍ مَّتَّعَيْنِينَ ﴿٤٤﴾ يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِكَأْسٍ مِّنْ مَّعِينٍ ﴿٤٥﴾ بِيَضَاءٍ لَّذَّةٍ لِلشَّارِبِينَ ﴿٤٦﴾ لَا فِيهَا غَوْلٌ وَلَا هُمْ عَنْهَا يُنْزَفُونَ ﴿٤٧﴾ وَعِنْدَهُمْ قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ عِينٌ ﴿٤٨﴾ كَأَنَّهُنَّ بَيْضٌ مَّكْنُونٌ ﴿٤٩﴾ فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴿٥٠﴾ قَالَ قَائِلٌ مِّنْهُمْ إِنِّي كَانَ لِي قَرِينٌ ﴿٥١﴾

﴿۲۵﴾ هه وه چیه هوین هاریکاریا یتکدو ناکه. ﴿۲۶﴾ نهخیر [هاریکاریا یتکدو ناکه]، بهلی ئه فرۆ چو ژ کهسی نائیت. ﴿۲۷﴾ و ئه و [گره گر و خزمه تکار] ل یتک و دو زفرین، و گازنده ژ یتک کرن. ﴿۲۸﴾ [ئه ویت خزمه تکار گوته سهر و کیت خو] ب راستی هوین ژ بهرئ خیریشه دهاتنه مه کو دینه، و هه وه ل بهر مه سار دکر [ئانکو هه وه دینی مه ژ دهستی مه دکر]. ﴿۲۹﴾ ئینا که نکه نهیان گوته: وهسا نینه، نه ژ بهر هندئ هوین موسلمان نه بوون، بهلی هوین ب خو دبی باوهر بوون. ﴿۳۰﴾ و مه چو خورتی ل هه وه نه دکر، بهلی هوین ب خو مله ته کی زیده سهر داچویی بوون. ﴿۳۱﴾ فیتجا ئیزیا خودئ ل سهر مه و هه وه فهریو [مه خسه دا وان ئه فیه ﴿لَا تَلَّاَنَّ جَهَنَّمَ مَنكَ وَمَنْ يَّعَاكَ وَيَنْهَىٰ أَجْمَعِينَ﴾ ئانکو: دی جهه نه می ژ ته و دویکه فیتیته ته هه مییان تژی کهین]. ب راستی و ئه مه هه می ههر دی تامکهینه وئ ئیزایی. ﴿۳۲﴾ و مه هوین د سهر دابرن، و ئه ب خو ژ یته سهر داچویی بووین [نه ب خورتی مه هوین د

سهر دابرن، بهلی ئه مه یته سهر داچویی بووین، هوین ژ ل دویف مه هاتن]. ﴿۳۳﴾ فیتجا ب راستی ئه فرۆ ئه وه هه می [سهر وک و خزمه تکار] دئیزا یتدا ده فیشکن. ﴿۳۴﴾ ب راستی ئه مه فی ب سهرئ گونه هکاران دئینن. ﴿۳۵﴾ و ههر وهختی دگوته وان: ژ بلی خودئ چو بهرستی نینن هیژایی بهرستی بن، وان خو مه زن دکر [و باوهری نه دئینان]. ﴿۳۶﴾ و دگوتن: ئه ری ما ئه مه دی بهرستیته خو ژ بهر هه لبه ستخانه کی دین هیلن. ﴿۳۷﴾ نهخیر [وه نینه ئه وه نه یی دینه، و نه هه لبه ستخانه] و ههر تشته کی پی هاتی راسته، و راسته ر ئیخی هه می پیغه مه رانه. ﴿۳۸﴾ ب راستی هوین دی تامکه نه ئیزیا تیر ژان و دژوار. ﴿۳۹﴾ و هوین نائینه ئیزادان ب وان کار و کریاران نه بیت، ئه ویت هه وه دکر. ﴿۴۰﴾ بهلی بهنده یته خودئ یته ژ یگری. ﴿۴۱﴾ ئه فان رزقی خو یی تاشکه را و فهری یی هه ی. ﴿۴۲﴾ ژ هه می ره نگیت فیتی، و ده در گرتنه. ﴿۴۳﴾ و ده در گرتنه د وان به حه شتاند ئه ویت تیر خو شی. ﴿۴۴﴾ ل سهر تهختان بهرانبه ری یتکن. ﴿۴۵﴾ و مه ی ژ رویاریت به حه شتی ل سهر وان دئته گپران. ﴿۴۶﴾ ئه وه مه ی یا سپیه و گه له کا خو شه بو وان یته فهدخون. ﴿۴۷﴾ نه سهری وان پی دئیشیت و نه گپژ دبن، و نه پی سهر خوش دبن [ئانکو نه سهر گپژ یتدایه و نه سهر خوشی]. ﴿۴۸﴾ و وان بهر یته چاقیت وان بهس ل زه لامیت وان [وژ بیانان گرتی]، و چاف گر و چاف مه زن یته هه ی. ﴿۴۹﴾ دی بیژئ لؤلویا دهست یتفه نه داییه [هندی هند ئه وه پهری دجوان و زه لالن]. ﴿۵۰﴾ خه لکی به حه شتی د به حه شتیدا دی بهرئ خو دهنه یتک، و پسپاران ژ یتک و دو کهن [کاچ د دنیا یتدا ب سهرئ وان دهات]. ﴿۵۱﴾ یتک ژ وان دی بیژیت: من [د دنیا یتدا] هه فاله که هه بوو [باوهری ب قیامه تی نه بوو].

﴿٥٢﴾ دگوت: ئەررى تور وانى ئەوئىت باوەر دکەن
 کو قیامەت دى رابیت. ﴿٥٣﴾ ئەررى گاڤا ئەم مەرىن
 و بووینە ئاخ و هەستى، ئەم دى ئینە جزارکن و
 حساب د گەل مە دى ئیتە کرن؟! [ئەفە تشتە کى
 دویره، تو چاوا باوەر دکەى]. ﴿٥٤﴾ ئەوئى دناخت
 گۆتە بەحەشتیان: کا د گەل مەن چائیت خو ل
 دۆرەهئى بگىرن، کا حالئى وى هەقالئى مەن چیه د
 دۆرەهیدا؟! ﴿٥٥﴾ فێجا وى چافئى خو ل دۆرەهئى
 گتیرا، ئەو [هەقالئى خو] د نیشا دۆرەهیدا دیت.
 ﴿٥٦﴾ گازی کرئى و گۆت: ب خودئى کەم نىزىک بوو
 تو مەن زى تى بیهى. ﴿٥٧﴾ و ئەگەر دلۇفانیسا خودایى
 مەن نەبایە، ئەز زى دا د گەل تە د دۆرەهیدا بىم.
 ﴿٥٨﴾ [فێجا ئەو ل هەقالئىت خو یئىت بەحەشتى
 زفرى، و گۆت: ئەررى هەندە ئىدى ئەم نامرىن؟].
 ﴿٥٩﴾ هەما مەن بەس مەن ئیکى بوو، خەلاس ئەم
 نائینە ئیزادان. ﴿٦٠﴾ ئەها ئەفەیه سەرفەرازیسا مەزن.
 ﴿٦١﴾ بلا بۆ سەرفەرازیسا ژفى رەنگى، کارکەر
 کاربکەن. ﴿٦٢﴾ ئەفە سەرفەراز تر و ب قەدر ترە، یان

يَقُولُ إِنَّكَ لَمِنَ الْمَصْدِقِينَ ﴿٥٢﴾ إِذَا مَتَّوْكَنا تَراباً وَعِظْماً لَوْنا
 لَمَدِينُونَ ﴿٥٣﴾ قَالَ هَلْ أَنتُمْ قَاطِعُونَ ﴿٥٤﴾ فَأَطْلَعُوا فِي سَوَاءِ
 الْجَحِيمِ ﴿٥٥﴾ قَالَ تَأْتِيهِمْ كَذِبٌ لَّزْدِينَ ﴿٥٦﴾ وَلَوْ لَا نِعْمَةُ رَبِّ
 لَكُنْتُمْ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٥٧﴾ أَفَمَنْ يَخْتَرِكُ حِمِيمِينَ ﴿٥٨﴾ إِلَّا يَمُوتُنَا
 الْأُولَى وَمَنْ خَرُّ بِمَعْدِينِ ﴿٥٩﴾ إِنَّ هَذَا هُوَ الْقَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٦٠﴾
 لِيُثِلَ هَذَا فَتَعْمَلَ الْعِمْالُونَ ﴿٦١﴾ أَذَلِكَ خَيْرٌ لَّنا أَمْ شَجَرَةٌ
 الزَّوْمِ ﴿٦٢﴾ إِنَّا جَعَلْنا فِيها لَظُلُمِينَ ﴿٦٣﴾ إِنَّها شَجَرَةٌ تَخْرُجُ
 فِي أَصْلِ الْجَحِيمِ ﴿٦٤﴾ طَلَعْنا كَأَنَّهُ رُءُوسُ الشَّيَاطِينِ ﴿٦٥﴾
 فَإِنَّهُمْ لَأَكِلُونَ مِنْها فَمَالِئُونَ مِنْها الْبُطُونَ ﴿٦٦﴾ ثُمَّ إِنَّ لَها
 عَلَيْها أَشْواً مِنْ حَمِيمٍ ﴿٦٧﴾ ثُمَّ إِنَّ مَرْجِعَهُمْ لَإِلَى الْجَحِيمِ ﴿٦٨﴾
 إِنَّهُمْ لَقَوْا أَباَهُمْ صَالِينَ ﴿٦٩﴾ فَهُمْ عَلَى أَثَرِهِمْ يَنْعُونَ ﴿٧٠﴾
 وَلَقَدْ ضَلَّ قَبْلَهُمْ أَكْثَرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٧١﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنا فِيهِمْ
 مُنْذِرِينَ ﴿٧٢﴾ فَأَنْظَرْنا كَيْفَ كَانَتْ عَقِيبَةُ الْمُنْذِرِينَ ﴿٧٣﴾
 إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿٧٤﴾ وَلَقَدْ نَادَّنا نُوحٌ فَلْنِعْمَ
 الْمُجِيبُونَ ﴿٧٥﴾ وَنَجَّيْناهُ وَأَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ﴿٧٦﴾

دارا زە قوومئى. ﴿٦٣﴾ مە ئەو دار یا کرپیە بەلا و نەخۆشى بۆ گاوران. ﴿٦٤﴾ ب راستى ئەو دارەکە، ژ بنئى
 دۆرەهئى دەردکەفیت. ﴿٦٥﴾ فێقیبئى وئى، دئى بیژى سەرئى شەیتانانە. ﴿٦٦﴾ ب راستى ئەو [گاوار] دئى ژئى
 خۆن، و دئى زکئى خو پئى تژئى کەن. ﴿٦٧﴾ پاشى دئى فەخوارنە کا تیکەل [ژ کیم و زوق و ئادافئى] و زیدە کەل
 ب سەردا کەن. ﴿٦٨﴾ پاشى دئى چنە دۆرەهئى. ﴿٦٩﴾ ب راستى وان باب و باپیرئىت خو یئىت دیتین گو مەرا.
 ﴿٧٠﴾ فێجا ئەو ل دەوسا وان دبهزن. ﴿٧١﴾ ب سویند بەرى ملەتئى تە، باراپتر ژ ملەتئىت بۆرى د گو مەرا بوون.
 ﴿٧٢﴾ و ب سویند مە پیغەمبەر بۆ وان هەنا تەبوون، کو وان ئاگە هەدار بکەن. ﴿٧٣﴾ فێجا بپێنئى، کا دویمە هیکا
 وان ئەوئىت هاتینە ئاگە هەدار کرن، یا چاوا بوو؟ ﴿٧٤﴾ ژ بلى بەندە یئىت خودئى، یئىت ژیگرتئى ژ وان [ئەوئىت
 باوەرى ئینایین]. ﴿٧٥﴾ ب سویند نووح پیغەمبەر هەوارا خو گە هاندە مە، و ئەم چ خو ش بەرسقە دەهین
 [بەرسقا وئى، مە لا و دا]. ﴿٧٦﴾ و مە ئەو و مالا وئى [ئانکو ئەوئىت ل سەر دینئى وئى]، ژ تەنگا فیا مەزن
 [خەندقینئى] قور تالکرن.

الجزء

وَجَعَلْنَا دَرِيَّتَهُمَا وَى بَنِيَّ لَسَهَرْتَهُ دِي هِيَلَا
 [ثَانِكُو تَهَيْتِ شَتِي وَان هَاتِيْن هَهْمِي ژ دويندها وان
 وژ وان يِيْتِ هَاتِيْن]. ﴿٧٨﴾ و مه نَافِي وَى ب قهنجي د
 نَاف يِيْتِ شَتِي ويدا هِيَلَا. ﴿٧٩﴾ سهرانسهرى جيهانِي
 سَلَاف ل نوحى بن [ثَانِكُو سهرانسهرى جيهانِي
 ب قهنجي نَافِي وَى دِيْنِيْن، و سَلَافَان ددنه سهر].
 ﴿٨٠﴾ و هُوَسَا تَهَم قهنجيكَارَان خهلات دكهين.
 ﴿٨١﴾ و تَهو ژ وان بِنْدَه يِيْتِ مه بوو تَهو يْتِ خودَان
 باوهر. ﴿٨٢﴾ بِاشِي يِيْتِ دِي هَهْمِي، مه خه نْدَقَانْدِن.
 ﴿٨٣﴾ و ب رَاسْتِي تِيْرَاهِيْم ژ وان بوو، تَهو يْتِ رِيْكَ
 و رِيْبَازَا وَى گَرْتِيْن. ﴿٨٤﴾ و هَخْتِي ب دله كِي پَاك و
 پَاقَر [ژ شَرَك و گُومَانِي]، بهرِي خُو دَايِيْيه خودِي.
 ﴿٨٥﴾ و هَخْتِي گُوتِيْيه بابِي خُو و مَلَهْتِي خُو، هُوِيْن
 چ دِهَرِيْسِن؟ ﴿٨٦﴾ تَهَرِي هَهوَه دَقِيْت پهر سَتِيْيه كِي
 ژ دَرِه و شُوِيْنَا خودِي بِهَرِيْسِن. ﴿٨٧﴾ هُوِيْن چ هَزَر
 ژ خودَانِي هَهْمِي جِيْهَانَان دَكِه [دِي فَي بُو هَهوَه
 هِيْلِيْت، هُوِيْن وَى بِيْلِن و غه يِرِي وَى بِهَرِيْسِن].
 ﴿٨٨﴾ [ژ بهر وي تِيْيه تَا دَلِي خُو دَا فِه شَارَتِي، و دَا رُوژَا

جَهَرْنِي د گَهَل مَلَهْتِي خُو دَرِه نَه كَفِيْت] دِيْتِنَا سَتِيْرَان، پَشْتِي بهرِي خُو دَايِيْيِي، كَرِه هَه جَهْت بُو نَه سَاخِيْيِي.
 ﴿٨٩﴾ و گُوت: [تَهَز نَه شِيْم د گَهَل هَهوَه دَرِه كَه قَم] ب رَاسْتِي تَهَز يِي نَه سَاخِم. ﴿٩٠﴾ و وان رِي پَشْتَا خُو
 دَانِه تِيْرَاهِيْمِي و چُوْن. ﴿٩١﴾ بِاشِي ب بهر زَه يِيْقه چُو دَهْف بُو تِيْتِ وَان، و گُوت: مَاهُوِيْن نَاخُوْن [هِنْدِي
 خَوَارَن ل بهر وان بوو، هُو گُوتِه وان]. ﴿٩٢﴾ هَهوَه چِيَه هُوِيْن بُو چِي نَاخَقْن. ﴿٩٣﴾ بِاشِي بهر ب وان چُو،
 و ب دَه سَتِي رَاسْتِي و ب هِيْز دَانَا وَان [هَهْمِي هُوِيْر هُوِيْر كَرَن ژ بِلِي يِي ژ هَه مِيْيان مَه زَنَر، تَه فِه هِيْلَا دَالِي
 بَزَقَرَن، و د خُو و بُو تِيْتِ خُو بَكِه هِن]. ﴿٩٤﴾ فَيْجَا [و هَخْتِي تَهو زَقَرِيْن و بُو تِيْتِ خُو ب وَى رَه نَكِي دِيْتِيْن، و
 زَانِيْن تِيْرَاهِيْمِي تَه فِه يَا كَرِي] ب لَهز بهر ف وَى چُوْن. ﴿٩٥﴾ [تِيْنَا تِيْرَاهِيْمِي] گُوتِه [وان]: تَهَرِي هُوِيْن وَان
 دِهَرِيْسِن تَهو يْتِ هُوِيْن ب دَه سَتِيْتِ خُو دَا تَرَا شِن. ﴿٩٦﴾ و خودِي هُوِيْن و بُو تِيْتِ هُوِيْن چِي دَكِهْن، هَه رُو
 يِيْتِ دَايِيْن [فَيْجَا چَاوَا هُوِيْن وَى نَاپَهَرِيْسِن، و كَه س ژ وَى بِيْقه تَر هِيْزَايِي پهر سَتِي نِيْنِه]. ﴿٩٧﴾ گُوتِن:
 تِيْئُوْنِه كِي بُو چِيْكِهْن، و بَا فَيْز نَه د نَاف تَا گَرِي شَارِيَايِدَا. ﴿٩٨﴾ و وان فَيَا تِيْرَاهِيْمِي ب تَا گَرِي سَبُورْژَن، به لِي
 مه تَهو ب بِن تِيْخَسْتِن. ﴿٩٩﴾ [و تِيْرَاهِيْمِي] گُوت: تَهَز دِي بهر ب خودَايِي خُوْقه چِم [تَهَز دِي چِمِه وَى
 جَهِيْ خودِي گُوتِيْيه مَن هَه رِي]، دِي مَن سَهَر رَاسْتِ و رَاسْتَه رِي كَهْت. ﴿١٠٠﴾ تِيْرَاهِيْمِي گُوت: خودِيُو
 كُورِه كِي بِاش بَدِه مَن. ﴿١٠١﴾ تِيْنَا مَه مَز گِيْنِي ب كُورِه كِي نَهْر م و حَلِيْم دَايِي. ﴿١٠٢﴾ فَيْجَا و هَخْتِي كُورِي
 وَى گَه هَشْتِيْيه رِيْيِي سَبُورِيْيِي، كُود گَهَل بِيْتِ و بَجِيْتِ و شُول بَكِهْتِ تِيْرَاهِيْمِي گُوتِي: كُورِي مَن، مَن د
 خَهوْنِيْدَا دِيْتِ مَن تُو سَهَرِيْ دَكِرِي، فَيْجَا بهرِي خُو بَدِي كَا تُوْج دِيْئَرِي؟ [تَه فِه پَسِيَا رَه رِي كَر، دَا بَزَانِيْتِ
 كَا چَه نَد سَهَر هَه يَه] تِيْنَا گُوت: بَابُو وي بَكِه يَا تَه مَرِي تَه پِيْ هَاتِيْيه كَرَن، خودِي حَهز كَهْت دِي مَن ژ
 بِيْئَفَرِه هَا ن بِيْنِي.

فَلَمَّا أَسْلَمَ وَتَلَّهِ بِالْجَبِينِ ۚ وَتَدَبَّرَتْهُ أَنْ يَتَّيِبَ إِلَهُ هِيمٍ ۚ
 قَدْ صَدَّقَتْ الرُّؤْيَا إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ۚ إِنَّ
 هَذَا لَهُوَ الْبَلَاءُ الْمُبِينُ ۚ وَقَدْ يَنْبَغُ عَظِيمٍ ۚ وَتَرَكْنَا
 عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ۚ سَلَّمَ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ ۚ كَذَلِكَ نَجْزِي
 الْمُحْسِنِينَ ۚ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ۚ وَبَشَّرْنَاهُ
 بِإِسْحَاقَ نَبِيًّا مِنَ الصَّالِحِينَ ۚ وَبَارَكْنَا عَلَيْهِ وَعَلَىٰ إِسْحَاقَ
 وَمِنْ ذُرِّيَّتِهِمَا مُحْسِنٌ وَظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ مُبِينٌ ۚ وَلَقَدْ مَنَّا
 عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَارُونَ ۚ وَنَجَّيْنَاهُمَا وَقَوْمَهُمَا مِنَ الْكَرْبِ
 الْعَظِيمِ ۚ وَنَصَرْنَاهُمْ فَاكْلُوا هُمُ الْغَلِيلِ ۚ وَعَايَيْنَاهُمَا
 الْكَتَبَ الْمُسْتَبِينَ ۚ وَهَدَيْنَاهُمَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ۚ
 وَتَرَكْنَا عَلَيْهِمَا فِي الْآخِرِينَ ۚ سَلَّمَ عَلَىٰ مُوسَىٰ
 وَهَارُونَ ۚ إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ۚ إِنَّهُمْ
 مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ۚ وَإِنِّي لَأَنَاسٍ لِّمَنْ أَمْرُسَلِينَ ۚ
 إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ ۖ أَلَا تَتَّقُونَ ۚ أَتَدْعُونَ بَعْلًا وَتَذَرُونَ أَحْسَنَ
 الْخَالِقِينَ ۖ اللَّهُ رَبُّكُمْ وَرَبَّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ ۚ

﴿١٠٣﴾ قُبِحَا وَهَخَتْ هِرْدُو ل بهر ئه مرئى خودئى
 هاتين و گوهداريا وى كرين، و وهختئى ئيبراهيمى
 كورئى خو دَهْ و دهف ئيخستيه سهر ئاخئى [و كتر
 دانايه سهر ستويئى وى]. ﴿١٠٤﴾ مه غازى كرئى:
 ههئى ئيبراهيم. ﴿١٠٥﴾ ب سويند تشئى مه دخه و ئيدا
 ئه مرئى ته پئى كرى، ته ب جهئنا [رابوون و ل
 بهر هاتنا هه وه، مه ژ هه وه قه بويل كر]، و هؤسا ئهم
 قهنجيكاران خه لات دكهين [و ژ تهنگافيان قورتال
 دكهين]. ﴿١٠٦﴾ ب راستئى ئه قهيه جهرباندين و ئمئيحانا
 مه زن. ﴿١٠٧﴾ و مه قوربانه كئى مه زن، ژ پيش كورئى
 ويشه، هنارت. ﴿١٠٨﴾ و مه نافئى وى ب باشئى دناف
 يئت پشتئى ويدا هيلا. ﴿١٠٩﴾ سلافل ل ئيبراهيمى
 بن [هه مى كهس سلافلان ددنه سهر، ب باشئى نافئى
 وى دئينن]. ﴿١١٠﴾ هؤسا ئهم قهنجيكاران خه لات
 دكهين. ﴿١١١﴾ ب راستئى ئه و ژ بهنده يئت مه يئت
 خودان باوهر بوو. ﴿١١٢﴾ و مه مزگينئى [ب كوره كئى
 دئى] ب ئيسحاقئى دايئى، كو دئى بيته پئغه مبه ر و ژ
 باشان. ﴿١١٣﴾ و مه بهر كهت داوئى و دا ئيسحاقئى، و

ژ دوينده ها وان هندهك دباش بوون، و هندهك بؤ خو سته مكاريت ئاشكه را بوون. ﴿١١٤﴾ و ب سويند مه
 منهت و كه ره ما دگهل مووسايئى و هاروونئى ژئى كرى. ﴿١١٥﴾ و مه ئه وه هه ردو و مله تئى وان ژئى، ژ تهنگافئى
 و نه خو شيبيا مه زن، قورتال كرن. ﴿١١٦﴾ و مه هارى وان كر و مه ئه و ب سهر ئيخستن، و سهر كه قئى، بوونه
 ئه و. ﴿١١٧﴾ و مه ته وراتا رؤون و ئاشكه را دا وان. ﴿١١٨﴾ و مه هه ردو راسته رئى كرن. ﴿١١٩﴾ و مه نافئى وان
 ب باشئى دناف يئت ددويث واندا هيلا. ﴿١٢٠﴾ و سلافل ل سهر مووسايئى و هاروونئى بن. ﴿١٢١﴾ و ئهم
 هؤسا قهنجيكاران خه لات دكهين. ﴿١٢٢﴾ ب راستئى ئه وه هه ردو ژ بهنده يئت مه يئت خودان باوهر بوون.
 ﴿١٢٣﴾ و ب راستئى ئلياس ژ پئغه مبه رانه. ﴿١٢٤﴾ وهختئى گوئيه مله تئى خو: ما هوين ژ خودئى ناترسن.
 ﴿١٢٥﴾ هوين به على [نافئى بوته كئى وان] دپه ريسن، و هوين په رستنا باشتري چي كه رى دهئيلن؟. ﴿١٢٦﴾ كو
 خودئيه، خودانئى هه وه و يئى باب و باپيريت هه وه.

فَكَذَّبُوهُ فَأَنهَمُ لَمُحَضَّرُونَ ﴿١٢٧﴾ الْأَعْبَادَ لِلَّهِ الْمُخْلِصِينَ ﴿١٢٨﴾
وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ﴿١٢٩﴾ سَلَّمَ عَلَىٰ آلِ يَاسِينَ ﴿١٣٠﴾ إِنَّا
كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١٣١﴾ إِذْ جَنَّتْهُ وَأَهْلُهُ أَجْمَعِينَ ﴿١٣٢﴾
وَإِن لَّوُطًا لِّمَنِ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٣٣﴾ إِذْ جَنَّتْهُ وَأَهْلُهُ أَجْمَعِينَ ﴿١٣٤﴾
الْأَعْجُونَ فِي الْغَابِرِينَ ﴿١٣٥﴾ ثُمَّ دَمَرْنَا الْآخِرِينَ ﴿١٣٦﴾ وَإِنكُمْ
لَتَمُرُّونَ عَلَيْهِمْ مُّصْبِحِينَ ﴿١٣٧﴾ وَبِالْأَيْلِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٣٨﴾ وَإِن
يُؤْتَسَّرَ لِمَنِ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٣٩﴾ إِذْ أَقْبَقَ إِلَى الْفَلَكَ الْمُشْحُونَ ﴿١٤٠﴾
فَسَاهَوْا فَكَانَ مِنَ الْمُدْحَضِينَ ﴿١٤١﴾ فَالْتَفَمَهُ الْحَوْثُ وَهُوَ مَلِيعٌ ﴿١٤٢﴾
فَلَوْلَا أَنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُسَبِّحِينَ ﴿١٤٣﴾ لَلَبِثَ فِي بَطْنِهِ إِلَى يَوْمِ
يُخْرَجُونَ ﴿١٤٤﴾ فَنَبَذْنَاهُ بِالْعَرَاءِ وَهُوَ سَقِيمٌ ﴿١٤٥﴾ وَأَنْثَبْنَاهُ
عَلَيْهِ شَجَرَةً مِّنْ يَقُوطِينَ ﴿١٤٦﴾ وَأَرْسَلْنَاهُ إِلَىٰ مِائَةِ أَلْفٍ أَوْ
يَزِيدُونَ ﴿١٤٧﴾ فَاسْمُوا فَتَسَّعْنَاهُ لِمَنِ حَبِيبُ ﴿١٤٨﴾ فَاسْتَفْتَاهُم
أَلَرَّبُّكَ الْبَنَاتُ وَلَهُمُ الْبَنُونَ ﴿١٤٩﴾ أَمْ خَلَقْنَا الْمَلَائِكَةَ إِنثًا
وَهُمْ شَاهِدُونَ ﴿١٥٠﴾ أَلَا أَنهَمُ مِّنْ أَفْكَهَمُ لِقَوْلِهِمْ ﴿١٥١﴾ وَلَدَ
اللَّهُ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿١٥٢﴾ أَصْطَغَىٰ الْبَنَاتُ عَلَى الْبَنِينَ ﴿١٥٣﴾

الجزء
الثلث

﴿۱۲۷﴾ و ان [ثلیاس] درهوین دانا، ب راستی ئەو
[د دۆژەهیدا] دئی ئیسنه بهر هه فکرن. ﴿۱۲۸﴾ ژ بلی
بهندهییت مه ییئت ژ یگرتی [ژ وان]، بو باوهری و
گوهدارییی. ﴿۱۲۹﴾ و نافئ وی ب باشی، مه د ناف
ییئت دویف ویدا هیلا. ﴿۱۳۰﴾ سلاف ل سهر ثلیاسی
بن. ﴿۱۳۱﴾ ئەم هۆسا قهنجیکاران خهلات دکهین.
﴿۱۳۲﴾ ب راستی ئەو ژ بهندهییت مه ییئت خودان باوهر
بوو. ﴿۱۳۳﴾ و ب راستی (لووط) زی ژ پیغه مبهرا نه.
﴿۱۳۴﴾ وهختی مه ئەو و مالا وی ههمی قورتالکرین.
﴿۱۳۵﴾ پیره ژ نهک تی نهییت [ئەو زی ژنا وی بوو]،
ما د گهل وان ئەویئت د ناف ئیزایدنا مایین.
﴿۱۳۶﴾ پاشی ییئت مایی، مه د هیلاک برن.
﴿۱۳۷﴾ و هوین سپیدهیان د بهر [کافلیت] وانرا
دبۆرن. ﴿۱۳۸﴾ و ب شه فی ژ [د بهر را دبۆرن]، فئجا
ما هوین بو خو ئه قله کی ناگرن. ﴿۱۳۹﴾ ب راستی
یوونس زی ژ پیغه مبهرا نه. ﴿۱۴۰﴾ وهختی [ییی
دهستویرییا خودایی خو ژ مله تی خو] ره فی، و چۆیه
د گه مییا بار کردنا. ﴿۱۴۱﴾ [پشتی باری گه مییی گران

بووی و فیا بن سقک بکهن، و گه می ژ بار گرانی نه چۆیی [پشک د ناف بهرا ئەویئت د گه میییدا هاته ئافیتن،
فئجا ئەو، بوو ژ وان ئەویئت پشک لی که فتی. ﴿۱۴۲﴾ [خو ئافیتنه د ئافیدا] و نههنگه کی داعویرا، و ئەو
یی لۆمه دار بوو. ﴿۱۴۳﴾ و ئەگەر ئەو ژ وان نه بایه ئەویئت خودی ژ کئیا سییان باقر دکهن [ئانکو ئەگەر وی
گه لهک زکر نه کربایه، ژ دهر فه و دزکی نههنگی ژیدا]. ﴿۱۴۴﴾ دا هه تا رۆژا قیامه تی، مینبته دزکی نههنگیدا.
﴿۱۴۵﴾ و مه ئەمری نههنگی کر باقیزیته ئەرده کی پرویت و بی شینکاتی، و ئەو (یوونس) یی نه ساخ.
﴿۱۴۶﴾ و مه کوندکهک (کولند زهرهک) ل سهر شینکر [دا سیبه ری لی بکهت، و دهمه کی د بنقه بمینیت،
هه تاب سهر خو فقه دئیت]. ﴿۱۴۷﴾ و مه ئەو بو سه د هزاران یان پتر هه نارت. ﴿۱۴۸﴾ فئجا وان هه مییان
باوهری [بی] ئینا، فئجا مه زی هه تا دهمه کی ئاشکه را [ئەو زی دهمی مرتبیه] خو شی دانه وان.
﴿۱۴۹﴾ فئجا [هه ی موحه مه د] پسارا وان (قوره شییان) بکه: ئەری کچ ییئت خودایی ته نه و کور ییئت وان؟!
﴿۱۵۰﴾ یان زی مه ملیاکهت ل بهر چافیت وان می چی کرینه؟ ﴿۱۵۱﴾ هشیار بن و بزائن ژ بی بهختی ئەو فی دبۆرن.
﴿۱۵۲﴾ [دییژن] خودی زاوکی هه ی، و ب راستی ئەو دره وان دکهن. ﴿۱۵۳﴾ ئەری [خودی] کچ شوینا
کوران بو خو ژ ی گرتینه.

مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿١٥١﴾ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿١٥٢﴾ أَمْ لَكُمْ سُلْطَانٌ مُبِينٌ ﴿١٥٣﴾ فَأَنُؤْيِكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٥٤﴾ وَجَعَلُوا بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْجَنَّةِ نَسَبًا وَلَقَدْ عَلِمَتْ الْجَنَّةُ أَنَّهُمْ لَمَخْضَرُونَ ﴿١٥٥﴾ سُبْحَنَ اللَّهِ عَمَّا يُصِفُونَ ﴿١٥٦﴾ إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿١٥٧﴾ قَاتِلْهُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ ﴿١٥٨﴾ مَا أَنْشَأَ عَلَيْهِ بَقِيَّتِينَ ﴿١٥٩﴾ إِلَّا مَن هُوَ صَالٍ الْحَيِّمِ ﴿١٦٠﴾ وَمَا مِمَّا إِلَّا لَهُمْ مَقَالٌ مَّعْلُومٌ ﴿١٦١﴾ وَإِنَّا لَنَخْنُ الصَّافَّاتِ ﴿١٦٢﴾ وَإِنَّا لَنَخْنُ الْمُسِيخَاتِ ﴿١٦٣﴾ وَإِنْ كَانُوا يَقُولُونَ ﴿١٦٤﴾ لَوْ أَنَّ عِنْدَنَا ذِكْرًا مِّنَ الْأَوَّلِينَ ﴿١٦٥﴾ لَكُنَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿١٦٦﴾ فَكُفُّوا رُءُوسَهُمْ فَمَسُوقٌ بِعَاثُونَ ﴿١٦٧﴾ وَلَقَدْ سَبَقَتْ كَيْفَتُنَا لِعِبَادِنَا الْمُرْسَلِينَ ﴿١٦٨﴾ إِنَّهُمْ لَهُمُ الْمَنْصُورُونَ ﴿١٦٩﴾ وَإِنَّا جُنْدَنَا لَهُمُ الْغَالِبُونَ ﴿١٧٠﴾ فَقَوْلَ عَنْهُمْ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿١٧١﴾ وَأَنصَرَّهُمْ فَمَسُوقٌ يُبْصِرُونَ ﴿١٧٢﴾ أَفَعِدَّائِنَا يَسْتَعْجِلُونَ ﴿١٧٣﴾ فَإِنَّا نَزَّلْنَا سَاحِرِيهِمْ فَنَسَاءً صَبَاحُ الْمُنْذَرِينَ ﴿١٧٤﴾ وَقَوْلَ عَنْهُمْ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿١٧٥﴾ وَأَنصَرَّهُمْ فَمَسُوقٌ يُبْصِرُونَ ﴿١٧٦﴾ سُبْحَنَ رَبِّكَ رَبَّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿١٧٧﴾ وَسَلِّمْ عَلَى الْمُرْسَلِينَ ﴿١٧٨﴾ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٧٩﴾

﴿١٥٤﴾ هه وه خیره [هوين] چاوا حوكمی دکهن؟! [هوين کوران ژ کچان چیتړ ددانن، پاشی هوين کچان بو خودی ددانن، و کوران بو خو]. ﴿١٥٥﴾ فئيجا ما هوين هزارا خو ناکه؟! [بزائن هوين د خه له تن]. ﴿١٥٦﴾ يان زى هه وه بهلگه و نيشانه کا رۈن و ئاشکرا [ل سهر ئه فا هوين دييژن] ههيه؟! ﴿١٥٧﴾ فئيجا ته گهر هوين راست دييژن کتيا خو بينن [ئهوا في چهندي ديار دکهت و ل دهف خودی هاتبيت]. ﴿١٥٨﴾ و موشرکان د ناښهرا خودی و مليکه تاندا مرو فانی يا دانایى [دييژن: حاشا خودی تیکه ليسا د گهل ته جنه يان کرى، مليکهت ييت زى چى بووين]، و مليکهت ب خو دزائن ته ویت تهف گوتنه کرىن، دى د جههنه ميیدا ئينه بهر هه فکرن. ﴿١٥٩﴾ و پاڅ و پاقرى بو خودایى، زوى سالوخته تى نهو ب بالقه لى ددن. ﴿١٦٠﴾ بهلى بنده ييت مه ييت زيگر تى دهرينه، ز بالقه ليدانا فى سالوخته تى ب بال خوديغه. ﴿١٦١﴾ فئيجا ب راستى هوين، و د گهل وان ته ویت هوين دهر يسن. ﴿١٦٢﴾ هوين

نه شين که سى د سهر دا بيهن [وړ پکا خودی دهر يخن]. ﴿١٦٣﴾ نهو نه بيت، يى هيژايى دوژه يى. ﴿١٦٤﴾ [مليکهت دييژن]: ههر ئیک ژ مه جهه کى ديار کرى [د زانين و په رستنيدا] يى هه ي [نه شيت زى دهر که فیت، و بده ته سهر]. ﴿١٦٥﴾ و نه م بو ب جهکرنا ته مری خودی، ب ريز ييت راوه ستياينه. ﴿١٦٦﴾ و نه م خودی، ژ کيا سيبان و تشى نه هيژايى وى، پاقر دکه ين. ﴿١٦٧﴾ ههر چهنده [موشرکان بهرى هاتنا پيغه مبهرى و بهرى هاتنه خوارا قورئانى] دگوتن: ﴿١٦٨﴾ ته گهر مه کتبه ک ژ کتبيت پشيبان [وه کى تهوراتى و ثنجيلى]، هه بايه [ئانکو بو مه هاتبايه]. ﴿١٦٩﴾ نه م دا بينه بنده ييت خودی، ييت خورى و زيگر تى. ﴿١٧٠﴾ فئيجا [وه ختى کتيب بو وان هاتى] باوهرى پى نه ئينان، و دى زانن دوياهييا گاورييا وان دى بيهته چ. ﴿١٧١﴾ ب سويند په ييانا مه بو بنده ييت مه، ييت پيغه مبهر، بوړى بوو [هات بوو]. ﴿١٧٢﴾ کو ب راستى نهو دى سهر که فن، و هاريکاريا وان دى ئينه کرن. ﴿١٧٣﴾ له شکهرى مه و کو ما مه، ههر نهو دى سهر که فن. ﴿١٧٤﴾ فئيجا وان بهيله، و بهرى خو ژ وان وهر گيره هه تا دمه کى دى [هه تا نه م نه مری ته ب شه پرى دکه ين، د گهل وان]. ﴿١٧٥﴾ [وه ختى نهو دهم دتيت] بهرى خو بدى، کا دى چ ب سهرى وان ئيت [ژ کوشتن و ئيخسير کرنى، روژا به درى] نهو ب خو زى دى بينن. ﴿١٧٦﴾ نه رى نهو له زى ل هاتنا ئيزايا مه دکه ن؟ ﴿١٧٧﴾ فئيجا ته گهر ئيزايا مه [نهو نهو له زى لى دکه ن] نهو گرتن، فئيجا نه خو زيا سپيده هيسا وان، نه ویت هاتينه ئاگه هدار کرن و پيغه نه چويين. ﴿١٧٨﴾ فئيجا تو بهرى خو ژ وان وهر گيره و وان بهيله هه تا دمه کى دى. ﴿١٧٩﴾ و بهرى خو بدى [کا دى چ ب سهرى وان ئيت]، و نهو ب خو زى دى بينن. ﴿١٨٠﴾ پاڅ و پاقرى بو خودایى ته، خودانى هيز و شيان و دهسته لاتداريى، زوى سالوخته تى نهو ب بال خوديغه لى ددن. ﴿١٨١﴾ و سلا ف و ئيمنا يى ل پيغه مبهران بن. ﴿١٨٢﴾ و هه مى سوپاسى و په سن بو خودايى جيهانان.

سوره تا صاد

ل مه که هی هاتییه خوارئ (۸۸) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ هؤسا دئیته خواندن (صاد) [ل دور رافه کرنا فان رهنکه تیپان بزقره دهستیپکا سوره تا به قهره]، و سویند ب قورئانا خودان قدر و شیرت، و ئەوا هه می تشیت بهنده بۆ هه وجه ژ کاروباریت دینی، تیدا. ﴿۲﴾ [و گۆمان ب ئیکجاری تیدا نینه، و باوهری نهئینانا موشرکان ب قورئانی، نه ژ بهر هندییه کو ئەو تیدا ییت ب شکن] بهلی ئەوئت گاور بووین، ییت د خۆمه زنکر و ژیکفه بوونیدا. ﴿۳﴾ مه گه له که ملهت بهری وان ییت د هیلاک برین و ب بهرئیزا ئیخستین [قئيجا وهختی ئیزا ب سهر واندا هاتی] کر نه ههوار، بهلی وهختی پرگار بوونی نه مابوو. ﴿۴﴾ و حییه تی بوون ده می کو پیغه مبه ره که ژ وان ب خۆ بۆ وان هاتی، و گاواران گۆت: ئەفه سیر بهنده کی زیده دره و که ره. ﴿۵﴾ ئەری هه می په رستی کر نه ئیک په رستی؟

ب راستی ئەفه تشته کی زیده عه جییه. ﴿۶﴾ و گره گر و که نکه نه ییت وان دره که فتن، و گۆتن: ل سهر یا خۆ بن [و نه چنه دینی ویدا]، و خۆ ل سهر په رستنا په رستیپ خۆ را گرن، ئەفه [تشته کی مه زنه]، موحه مه دی ژ مه دقیت. ﴿۷﴾ مه ئەفه [ئانکو ته وحید] د دینی دوپا هیکیدا [کو مه سیحیه ته] نه بیستییه، ب راستی ئەفه تشته که وی ژ دهف خۆی ده ریخستی. ﴿۸﴾ ئەری ژ ناف مه هه میان، قورئان بۆ وی ب تنی هات؟ [ما ژ بلی وی کهس نه بوو، ژ مه فان گره گر و ماقویلان، قورئان بۆ بیت] نه خیر، نه ژ زانین، باوهریی ب قورئانی نائین بهلی لئ ب شکن (د دودلن)، ب راستی هیز وان تام نه کریه ئیزایا من [له وا وه دبیز، و باوهریی پئ نائین]. ﴿۹﴾ یان ژ ی گه نه جخانه ییت دلۆفانییا خودایی ته، یی سهر دهست و که ره م بهخش، ل دهف وانن [دا ئەو ب که یفا خۆ بدنه وی یی وان بقیته، و ژ وی فه گرن یی وان نه فیت، و گره گریت خۆ هه لیژیرن کو قورئان بۆ وان بیت، و موحه مه دی ب سهر فه نه بینن]. ﴿۱۰﴾ یان ژ ی خودانییا ئەرد و ئەسهانان و هندی د نا قهرا واندا، یا وانه؟ [قئيجا ئەگه ره و سها بیت] بلال وان ریکان سهر به که فن ئەوئت وان بگه هیینه ئەسهانان [و وه حیی بۆ وی بیننه خوارئ یی وان بقیته]. ﴿۱۱﴾ ئاخر [خودانیت فان گۆتنان] ئەو له شکره که بۆ دژ مناییا پیغه مبه ری یی فیکه که فتی، و ههر دئ شکیت [و ئەف رۆژا به درئ جههات قوره یشی ره فین و شه کستن]. ﴿۱۲﴾ بهری وان مله تی نوو حی و عاد و فیر عه ونی خودان له شکره [له شکره یی ب زنده و باسک و ب هیز]، پیغه مبه ریت خۆ دره وین دانان. ﴿۱۳﴾ و مله تی (سه موود) و مله تی (لووط) پیغه مبه ر، و خه لکی جهیت تیر داروبار و داروبار تیکرا [مله تی شو عه بی]، پیغه مبه ریت خۆ دره وین دانان، و ئەفه بوون ییت ب هیز [خودئ هه می د هیلاک برن]. ﴿۱۴﴾ کهس ژ وان نه بوو پیغه مبه ری خۆ دره وین نه دانایی، قئيجا ئیزایا من ل سهر وان فهر بوو [ئانکو ل سهر وان واجب بوو]. ﴿۱۵﴾ ئەفه [مه خسه د گاوریته مه که هی و ییت وه کی وان] ئەفه خۆ ل چو نه گرتیه ژ بفکر نه کی پیغه تر نه ییت، کو ته مه تی وهختی د نا قهرا دو چریت دۆتنا حیشری ژ ی، خۆ ناگریته. ﴿۱۶﴾ [ژ له که فه] دگۆتن: خودیو له زی بۆ مه ل بارا مه بکه [ژ وی ئیزایا کو دی دهیه مه]، بهری رۆژا قیامه تی.

سورة ص

بسم الله الرحمن الرحيم

ص وَالْقُرْآنَ ذِي الذِّكْرِ ﴿١﴾ بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي عَذَابٍ مُّشَقَّقٍ ﴿٢﴾ كُذِّبُوا مِنْ قَبْلِهِمْ مِّن قَبْلٍ قَدْ أُولَآئِ حِينَ مَنَاصٍ ﴿٣﴾ وَنَجَّيْنَا أَن جَاءَهُمْ مُّذِرُهُمْ وَقَالَ الْكَافِرُونَ هَذَا سِحْرٌ كَذَّابٌ ﴿٤﴾ أَجَعَلَ الْآلِهَةَ إِلَهًا وَاحِدًا إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ عُجَابٌ ﴿٥﴾ وَانطَلَقَ الْمَلَأُ مِنْهُمْ أَن آمْسُواْ وَاصْبِرُواْ عَلَى الْهَيْكَةِ إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ يُرَادُ ﴿٦﴾ مَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي الْمَلَأِ الْآخِرَةِ إِنَّ هَذَا إِلَّا اخْتِلَافٌ ﴿٧﴾ أَنزَلَ عَلَيْهِ الذِّكْرُ مِنْ بَيْنِنَا بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ مِّن ذِكْرِي بَلْ لَمَّا يَدْعُونَ وَنُوا عَذَابِ ﴿٨﴾ أَمْ عِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَحْمَةِ رَبِّكَ الْعَزِيزِ الْوَهَّابِ ﴿٩﴾ أَمْ لَهُمْ مُّلكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَلْيَرْتَقُواْ فِي الْأَسْبَابِ ﴿١٠﴾ خُذْ مَا هَآئِكَ مَهْزُومٌ مِّنَ الْأَخْرَابِ ﴿١١﴾ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ ذُو الْأَوْتَادِ ﴿١٢﴾ وَمُؤَدُّوهُمُ قَوْمُ لُوطٍ وَاجْتَبَىٰ لَنِكَ أَوْلِيَاءُ الْأَخْرَابِ ﴿١٣﴾ إِنَّ كُلًّا إِلَّا كَذَّبَ الْأُسْلُفَ عَقَابِ ﴿١٤﴾ وَمَا يَنْظُرُونَ إِلَّا الْأَصْبَاحَ وَاحِدَةً مَّا لَهُمْ مِنْ لِّقَاؤِ رَبِّنَا عَجَل لَّنَا قِطْعًا قَبْلَ يَوْمِ الْحِسَابِ ﴿١٥﴾

﴿١٧﴾ [هه ی موحه مه د] سه بری خو ل سهر گوتنا
 نه و دکن بکیشه، و بنده یی مه داوودی ب هیز بینه
 بیرا خو، ب راستی نه و [د هه می کارواریت خو د]
 زیده ل خودی دزفری. ﴿١٨﴾ مه چیا بوی سهرنرم
 کربون، د گهل داوودی تیغار و سپیده یان، خودی ژ
 کیناسیان پاقر بکن. ﴿١٩﴾ و باله فری مه بوی سهرنرم
 کربون، کو ژ هه می ره خانه کو م دبون، هه میان
 ته سیح لی فه دگیرا. ﴿٢٠﴾ و مه دهسته ل تداریا
 وی ب هیز و موکوم کربو، و مه پیغه مه راتی و
 تیگه هشتنا ژیکفه کرن و پیکناننا هه فرکان، دابو وی.
 ﴿٢١﴾ نه ری به حسی هه ردو هه فرک و شکیانکه ران،
 بو ته [هه ی موحه مه د] نه هاتیسه کرن، و هختی ب
 سهر دیواری میحرابی که فتن و هاتینه دهف داوودی.
 ﴿٢٢﴾ و هختی هه ردو چۆینه دهف داوود، ئینا ژ وان
 فه جنتی و ترسیا، گوتن: ژ مه نه ترسه، نه م دو هه فرکین
 ئیک ژ مه غه در و نه هه قیال یی دی کری، فینجا ب
 هه قیسی حوکی د ناچه را مه دا بکه، و ژ هه قیسی
 دهر نه که فه، و به ری مه بده ریکا راست و هه قیسی.

﴿٢٣﴾ [ئیک ژ وان گوت]: نه فی برایی من نوت و نه ه میه ییت هه یین، و من میهه ک ب تنی یا هه ی، و
 دبژیته من وی ژ ی بده من، و ب ناخفتنی ژ ی دشیتته من. ﴿٢٤﴾ [داوودی] گوت: ب سویند وی ب داخوازا
 خو فی، کو میها ته بکه ته د ناف میهیت خو د، غه درال ته کری، و ب راستی گه له ک هه فیشک [شریک]
 غه دری ل ئیکدو دکن، ژ بلی وان ییت باوهری ئینابین و کار و کریاریت قهنج کرین، و نه فه ژ ی دکنین،
 و داوودی زانی مه نه و [ب فی دوزی] جهرباند، ئینا داخوازا لیبوریی ژ خودایی خو کر، و که فت و چۆ
 سوجه دیسی و ل خو زفری و توبه کر. ﴿٢٥﴾ فینجا مه ژ ی نه و [گونه ها وی] بو ژیر و نه م لی بۆرین، و ب
 راستی وی جهی خو، و فه گه ریانه کا باش، ل دهف مه هه به [کو به حه شته]. ﴿٢٦﴾ هه ی داوود مه تو کریسه
 جهگر د نه ریددا، فینجا حوکی ب هه قیسی د ناچه را خه لکیدا بکه، و ب دویف دلخوازیی نه که فه، نه و دی
 ته ژ ریکا خودی دهر ئیخت، ب راستی نه ویت ژ ریکا خودی دهر دکه فن، ئیزیه کا ب ژان و دژوار بو وان یا
 هه ی، ژ بهر ژ بیر کرنا وان بو رۆزا قیامه تی و حسابی.

الحزب

نخبة

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا بَطْلًا ذَٰلِكَ ظَنُّ الَّذِينَ كَفَرُوا قَوْلُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ النَّارِ ﴿٢٧﴾ أَمْ يَجْعَلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَالْمُفْسِدِينَ فِي الْأَرْضِ أَمْ يَجْعَلُ الْمُتَّقِينَ كَالْفُجَّارِ ﴿٢٨﴾ كَتَبَ أَرْزُقُهُ إِلَيْكَ مَبْرُكًا لِيَذَرَّ أَوَّابِينَ ﴿٢٩﴾ وَلَيْسَ ذَكَرُوا أُولَ الْأَلْبَابِ ﴿٣٠﴾ وَهَبْنَا لِدَاوُدَ سُلَيْمَانَ نِعْمَ الْعَبْدُ إِنَّهُ أَوَّابٌ ﴿٣١﴾ إِذْ عَرَضَ عَلَيْهِ يَالِئْتِي الْأَصْفَنَاءُ لِمَ آتَيْتِ فَقَالَ إِنِّي أَحْبَبْتُ حُبَّ الْخَيْرِ عَن ذِكْرِ رَبِّي حَتَّى تَوَارَتْ بِالْحِجَابِ ﴿٣٢﴾ رُدُّوْهَا عَلَيَّ فَطَفِقَ مَسْحًا بِالسُّوقِ وَالْأَعْتَابِ ﴿٣٣﴾ وَلَقَدْ فَتَنَّا سُلَيْمَانَ وَأَلْقَيْنَا عَلَى كُرْسِيِّهِ جَسَدًا ثُمَّ أَنَابَ ﴿٣٤﴾ قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَهَبْ لِي مُلْكًا لَا يَنْبَغِي لِأَحَدٍ مِّنْ بَعْدِي إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ ﴿٣٥﴾ فَتَحْنَاهُ لِمَن يَرْجُ الْخَيْرَ يَجْرِي بِأَمْرِهِ رَحَاءَ حَيْثُ أَصَابَ ﴿٣٦﴾ وَالشَّيَاطِينُ كُلٌّ بَنَاءٌ وَعَوَاصٍ ﴿٣٧﴾ وَآخِرِينَ مُقَرَّبِينَ فِي الْأَصْفَادِ ﴿٣٨﴾ هَذَا عَطَاؤُنَا فَامْنُنْ أَوْ أَمْسِكْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٩﴾ وَإِن لَّهُ عِندَنَا زُفَى وَحُسْنُ مَتَابٍ ﴿٤٠﴾ وَادْكُرْ عَبْدًا أَوْبَ إِذْ نَادَى رَبَّهُ أَنِّي مَسَّنِيَ الشَّيْطَانُ بِنُصْبٍ وَعَذَابٍ ﴿٤١﴾ ارْجُزْ بِرِجْلِكَ هَذَا مُغْتَسَلٌ بَارِدٌ وَشَرَابٌ ﴿٤٢﴾

﴿٢٧﴾ و مه نهد و نه سمان و هندی د ناههرا واندا ژ قهستانه دايينه، يټ باوهري نه ټيناين في هزري دكهن [ل وي هزريه ژ قهستان يټ هاتينه چيكرن، و قيامهت و حساب نينن]، فيجا ئيزا و نه خوشيا ناگري بو وان بيت نه ويټ باوهري نه ټيناين. ﴿٢٨﴾ نهري ما هم دي نه ويټ باوهري ټيناين و كار و كړياريت راست و دورست كرين، و نه ويټ خرابي د نهريديدا دكهن، دي ټينيه ريزه كي، يان زي هم دي خوديترس و تقو اداران و گونه هكاران ټينيه ريزه كي [ټانكو نه گهر روژا قيامه تي و حساب نه يټ، نه فقه و هكي ټيك ليټهاتن، و نه فقه نيا بهر ئاقله]؟. ﴿٢٩﴾ نه فقه كټيټه كا پيروژه [مه خسه دي فورئانه]، مه بو ته ټينايبه خوار، دا هزريټ خو د نايه تيټ ويدا بكنه [و تي بگه من و كار پي بكنه]، و دا خودان عهقل بو خو پټه بچن، و شيره تان زي وهر گرن. ﴿٣٠﴾ و مه سوله بيان دا داوودي و نه وچ خوش بهنده بو، و نه و زده يټ توبه دار بو. ﴿٣١﴾ و هختي ټيقاري هه سپټ كه خيل نيشادايين. ﴿٣٢﴾ و سوله ياني گوت:

ب راستي من فيانا هه سپان باب سهر زكري خودي ټيخستي، [ژ بهر زنده فيانا وي بو جهادي] و نه و ماب هه سپانقه هه تا روژ ئافابووي، و نفټرا ټيقاري زي چوي. ﴿٣٣﴾ [پشتي ديتي نفټرا ټيقاري زي چوژ بهر هه سپان] گوت: كا وان هه سپان بو من بزفرينه فقه، و دهست ئافيتي ل پي و ستوبيټ وان دا و فقه كوشتن. ﴿٣٤﴾ و ب سويند مه سوله بيان جهر باند، و مه له شهك داناوو سهر ته ختي وي، پاشي توبه كړ و ل خودايي خو زفري. ﴿٣٥﴾ گوت: خوديوو گونه هيت من زي بيه و ل من نه گره، و ملك و مالدارييه كا و هه سا بده من بو كه سي پشتي من چي نه بيت، ب راستي تو زنده كهره مبه خشي. ﴿٣٦﴾ و مه با (هه وا) بن نه مري سوله ياني كړبو، هيدي و ل دويث فهر مانا وي، دچو وي جهي يټ وي دفا. ﴿٣٧﴾ و مه همي نه جهه يټ هوستا [وان ئافا هيان بو ئافا بكنه يټ وي بفين]، و خو نفور كه ريت ئافان زي [كو دور و مهر جانان بو ژ بني دهر بيان بينه دهري]، بن نه مري وي كړبوون. ﴿٣٨﴾ و هنده كيټ دي زي مه بن نه مري وي كړبوون، د قعيد و زنجيراندا د گرديدي بوون [نه وزي عفريتيت شه يتنان بوون]. ﴿٣٩﴾ نه فقه خه لات و دانا ميه، فيجا ته دقيټ زي بده يان فقه گره و نه ده، چول سهر ته نينه. ﴿٤٠﴾ و ب راستي وي جهه كي ب قه در د دنيا يدا يټ ل دهف مه هه، و زفرينه كا باش د ناخه تيډا يا ب بال مه فقه هه. ﴿٤١﴾ و به حسي بده يټ مه، نه ټيويوب پټه مبه، بكه، و هختي گازی خودايي خو كړي: خودايي من، ب راستي شه يتاني نه زي يټ بهر هنگاري زه جهه تي و ئيزايي كريم. ﴿٤٢﴾ [مه گوتي] پي خو ل نهردی بده [دا كاني بو ته ل نهردی بزین]، نه فقه ئافه كا ساره بو شويشتي و فقه خوار نيټه [خودي دو كاني بو هه لافټن، ټيكي خو پي شويشت له شي وي هه مي ساخلم بو، و يا دي زي فقه خوار هنافيت وي هه مي پي ساخ بوون].

﴿٤٣﴾ و مه ژ دلوفانييا خو مالا وى زفراند، و هندى دى ژى دگهل... دا خودان عهقل بو خو پيشه بچن [و بزاسن ئهوى سهبرى ل سهر نه خو شيبى بکيشيت، خودى دى خهلات كهت، چ ل دنيايى و چ ل ئاخره تى]. ﴿٤٤﴾ و [مه گوته ئه ييوب پيغه مبه ر] قهفته كا داركان ده سستى خو بگره، و ل ژنا خو بده، و سويندا خو ب جه بينه و نه شكينه [ژ بهر نه گهره كى سويند خوار بوو، نه گهر ب سهر خو فهاهات ئه و سه د قامچيان ل ژنا خو بدهت، ئينا خودى ب قى رهنكى سويندا وى بو ب جه ئينا]، ب راستى مه ديت ئه و [ل سهر وى به لايما مه داييى] يى سه بر كيش و بينفره هه، چ خوش به نديه، ب راستى ئه و ب ريكا توبه يى زنده ل خودى دز قى. ﴿٤٥﴾ و به حسى به نده يىت مه ئيراهيم و ئيسحاق و يه عقوبى بكه، ئه و يىت ب هيژ د بهر سستيدا، و شاره زاد دينيدا. ﴿٤٦﴾ ب راستى مه ئه و بو خو يىت ژيگرتين، ژ بهر سالو خه ته كى كو بهرده وام دهزرا ئاخره تيدا بوون. ﴿٤٧﴾ و ب راستى ئه و ل دهف مه ژ هلبزار تىت باشان.

﴿٤٨﴾ و به حسى ئيسماعيل و ئهليه سعه و (ژا الكفل) بكه، ئه و ههمى ژ باشان بوون. ﴿٤٩﴾ ئهفه [فه گير انا سوچه تا پيغه مبه ريت بوى] سهر بلنديه بو وان، و پاريزكاران دويماهيكه كا باش، يا هه ي. ﴿٥٠﴾ كو به حه شتيت ئاكنجييو و نينه، و دهر گهه بو وان ل تا قن [ئانكو باش دقه كرينه]. ﴿٥١﴾ ئه و يىت بالدايينه تيدا، گهله ك فيقى و گهله ك فه خوارنى تيدا دخوازن. ﴿٥٢﴾ و په رى يىت چا قيت وان به س ل زه لاميت وان ب تنى، و يىت تيك ده ست و تيك ژى (عه مر) يىت هه ين. ﴿٥٣﴾ ئهفه ئه و خه لاته يى بو روروا حسابى، په بيان بو هه وه پى هاتيه دان. ﴿٥٤﴾ ب راستى ئهفه ئه و رزقه، ئه و كه ره مه يا مه د گهل هه وه كرى، چو فه برين و دويماهيك بو نينه. ﴿٥٥﴾ خه لاتى پاريزكاران ئهفه يه، و ب راستى سهر داچوييان بيسترين دويماهيك يا هه ي. ﴿٥٦﴾ دوژه هه دى چنه تيدا و دى تامكه نه گهر ما وى، و ئه و چ پيسه جهه. ﴿٥٧﴾ ئهفه جزايى وانه، فيجا بلا تامكه نى، ئا فه كا زنده كهل و ب كيم و ئاداقه. ﴿٥٨﴾ و هنده ك ئيزايا دى ژى يا گهله ك رهنك و وه كى فى بو وان يا هه ي. ﴿٥٩﴾ ئهفه كۆمه كه [ژ خزه تكاريت هه وه ئه و يىت هه وه د دنيا ييدا د سهر دابرين] د گهل هه وه دى تينه د دوژه هيذا، [سه رو ك و گر ه گر دى بيژن]: ب خير نه ئين، ب راستى ئه و دى چنه د دوژه هيذا، و دى تامكه نه گهر ما وى. ﴿٦٠﴾ [دويفكه فتى] دى بيژن [دى بيژنه سه رو ك و گر ه گري ت خو]: هوين ب خير نه ئين [هوين نه هيت خو ب سهر ده هيت مه دتيخن]، هه وه ئهفه ب سهرى مه ئينا ئه م ئيخسته د دوژه هيذا [هوين د دنيا ييدا ل بهر مه دز قرين و دهاتن و دچون، و هه وه نه ده يلا ئه م ريكا راست بگري ن، و هه وه ل بهر مه بهرزه دكر]، فيجا ئهفه پيسه بنه جهه [بو مه و بو هه وه]. ﴿٦١﴾ و گو تن: خوديو و هه ره كه سى ئهفه ئينا ييه سهرى مه، فيجا تو ئيزايا وى يا ئاگرى دوقات بكه [ئيزايه ك ژ بهر گاوريا وى، و ئيزايا دى ژ بهر سهر دابرا وى بو مه].

وَقَالُوا مَا لَنَا لَا نَرَىٰ رَجُلًا كَمَا نَعُدُّهُمْ مِنَ الْأَشْرَارِ ﴿٦٢﴾ أَفَتَعَدُّهُمْ
سِحْرًا أَمْ زَاغَتْ عَنْهُمْ الْأَبْصَارُ ﴿٦٣﴾ إِنَّ ذَلِكَ لَحَقٌّ تَخَافُ أَهْلَ
النَّارِ ﴿٦٤﴾ قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ وَإِنِّي إِلَّا إِلَهُ الْوَاحِدِ الْقَهَّارُ ﴿٦٥﴾
رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الْعَزِيزُ الْغَفُورُ ﴿٦٦﴾ قُلْ هُوَ تَوَّابٌ
عَظِيمٌ ﴿٦٧﴾ أَتَدْعُونَهُ مَعْرُضُونَ ﴿٦٨﴾ مَا كَانَ لِي مِنْ عِلْمٍ بِمَا لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
إِذْ يَخْتَصِمُونَ ﴿٦٩﴾ إِنْ يُوْحَىٰ إِلَيَّ إِلَّا أَنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ ﴿٧٠﴾ إِذْ قَالَ
رَبُّكَ لِلْمَلَأِكَةِ إِنِّي خَلَقْتُ بَشَرًا مِنْ طِينٍ ﴿٧١﴾ فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ
فِيهِ مِنْ رُوحِي فَقَعُوا لَهُ سَاجِدِينَ ﴿٧٢﴾ فَسَجَدَ الْمَلَأِكَةُ كُلُّهُمْ
أَجْمَعُونَ ﴿٧٣﴾ إِلَّا إِبْلِيسَ اسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ ﴿٧٤﴾ قَالَ
يَا إِبْلِيسُ مَا مَنَعَكَ أَنْ تَسْجُدَ لِمَا خَلَقْتُ بِدَيِّ اسْتَكْبَرْتَ أَتُكَدِّرُ
مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿٧٥﴾ قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِمَّنْ خَلَقْتَنِي مِنْ نَارٍ وَخَلَقْتَهُ مِنْ
طِينٍ ﴿٧٦﴾ قَالَ فَأَخْرِجْهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٌ ﴿٧٧﴾ وَإِنْ عَلَيْكَ لَعْنَتِي إِلَى يَوْمِ
الْدِّينِ ﴿٧٨﴾ قَالَ رَبِّ فَأَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿٧٩﴾ قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ
الْمُنْظَرِينَ ﴿٨٠﴾ إِلَى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ ﴿٨١﴾ قَالَ فَبِعِزَّتِكَ
لَأُغْوِيَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٨٢﴾ إِلَّا الْإِصْبَاحَ مِنْهُمْ الْمُخْلِصِينَ ﴿٨٣﴾

﴿٦٢﴾ و [ئەو سەرۆك و كەنكەنە] دئی بیژنە ئیكیدو مە
خێرە، ئەم وان زەلامان نابینن ئەوێت مە [د دنیایدا]
ژ خرابان دەهژمارتن. ﴿٦٣﴾ ئەری ئەم د ترانە پیکرنا
خۆدا د خەلەت بووین [و ئەو د بەحەشتیدانە] یان
ژی [د دۆزەھیدانە] ب بەرچافیت مە ناکەفن؟
﴿٦٤﴾ بئی گۆمان ئەفە راستیە [ب فئی رەنگی مەزن
و دویکە فئی دئی میننە پیکفە]، و ئەفە جەبەرا
دۆزەھیان. ﴿٦٥﴾ [هەی موخەمەد] بیژە: ئەز بەس
ئاگەھدار کەرم [هەوێ ژ جزیی خودی، و ئیزایا وی
دترسینم]، و چو پەرستییت راست و دورست، ژ
بلی خودایی تاک و تەنیا و خودان دەستەھلات ل سەر
هەمی تستان، نین. ﴿٦٦﴾ خودانی ئەرد و ئەسمانان
و هندی د ناڤەرا و اندا، خودایی سەردەست و
گونەھژبەرە. ﴿٦٧﴾ بیژە ئەفە [ئەوا من بۆ هەو
گۆتی کو ئەز پیغەمبەرم، و ئەز هەوێ ژ ئیزایە کا مەزن
دترسینم، و چو خودی ژ بلی خودایی نین] سالۆخە کا
مەزنە [فێجا ب فەر وەر گرن، و ب سڤکی نە گرن].
﴿٦٨﴾ هوین بەری خو ژ وەر دگێرن؟! ﴿٦٩﴾ من

چو ژ ملیاکە تان نەدزانی [بەری وەحی بۆ من بێت] وەختی وان جەبەرا [د راستا حیکمەتا چیکرنا ئادەمیدا]
دکر. ﴿٧٠﴾ و وەحی بۆ من ناییت ئەگەر ژ بەر هندی نەبیت کو ئەز بەس ئاگەھدار کەرەکی ئاشکەرەمە [ژ
بەر ئاگەھدار کرنا هەوێ وەحی بۆ من دئیت]. ﴿٧١﴾ وەختی خودایی تە گۆتیە ملیاکە تان: ئەز دئی مروفەکی
ژ ھەریسی چئی کەم. ﴿٧٢﴾ فێجا ئەگەر من دورست کر و من روح و جان دا سەر، هوین هەمی بۆ ھەرنە
سوجدەیی. ﴿٧٣﴾ ئینا ملیاکەت هەمی بۆ چۆنە سوجدەیی. ﴿٧٤﴾ ئبلیس تی نەبیت خو مەزن دیت، و بوو
ژ گاوران. ﴿٧٥﴾ [خودایی] گۆت: هەی ئبلیس، ئەو چ بوو نەھیلای تو سوجدەیی بۆ وی بەی، بئی من
ب دەستی خۆ چئی کری، ئەری تە فئی گاڤی خو مەزن دیت یان ژ تو ژ وانی ییت ھەروەر خو مەزن
ددانن؟ ﴿٧٦﴾ گۆت: ئەز ژ وی چێترم، تە ئەز بئی ژ ئاگری چیکریم، و تە ئەو بئی ژ ھەریسی چیکری.
﴿٧٧﴾ [خودی] گۆت: دئی ژ ناف کو ما ملیاکە تان یان ژ بەحەشتی یان ژ ئەسمانی یان ژ ناف کەرەمیت من
دەرکەفە، و ب راستی تو بئی ژ بارێ د لۆفانییا خودی. ﴿٧٨﴾ و تو بئی ژ بارێ د لۆفانییا من، و لەعنەتیت
من ل سەر تە بن ھەتا رۆژا قیامەتی. ﴿٧٩﴾ [شەیتانی] گۆت: خودیو ھەتا رۆژا قیامەتی دەر فەتی بدە من
[و من نەمرینە]. ﴿٨٠﴾ [خودی] گۆت: ب راستی تو ژ دەستویر دایسانی. ﴿٨١﴾ ھەتا رۆژا وەختی دیار کری
[وەختی پکرننا بۆ قیاقی، و مرنا ھەمیان]. ﴿٨٢﴾ [شەیتانی] گۆت: خودیو ئەز ب مەزنا تیا تە کەم، وان
ھەمیان [مەخسەد دویندەھا ئادەمی] دئی د سەردا بەم. ﴿٨٣﴾ ژ بلی بەندەیی تە، ییت ھەلبێارتی و خو سەر.

قَالَ فَالْحَقُّ وَالْحَقُّ أَقُولُ ﴿٨٤﴾ لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنكَ وَمِمَّن تَبِعَكَ مِنْهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٨٥﴾ قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُتَكَلِّفِينَ ﴿٨٦﴾ إِنَّ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ﴿٨٧﴾ وَلَتَعْلَمُنَّ نَبَأَهُ بَعْدَ حِينٍ ﴿٨٨﴾

سُورَةُ الزُّمَرِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿١﴾ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ﴿٢﴾ أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَىٰ إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ ﴿٣﴾ لَوْ رَادَّ اللَّهُ أَنَّ يَتَّخِذَ وَلَدًا لَأَحْطَطْنَا بِمَا يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ سُبْحَانَهُ هُوَ اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ﴿٤﴾ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ يُكَوِّرُ اللَّيْلَ عَلَى النَّهَارِ وَيُكَوِّرُ النَّهَارَ عَلَى اللَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُسَمًّى أَلَا هُوَ الْعَزِيزُ الْغَفُورُ ﴿٥﴾

سُورَةُ زُومَر

ل م ه كه هي هاتيه خوارى (٧٥) ثايه ته

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿١﴾ ته فه، ئينا نه خوارا قورئاني ژ خودايي سهرده ست و کاربته جهه. ﴿٢﴾ ب راستي مه تهف قورئانه ب هه قبيي بو ته ئينا خوارى، فيجا خودى بهر يسه، و د بهر ستنا ويدا يى دليش به [ئانكو بلا بهس ته مهرهم ژ بهر ستني، تهو ب تنى بيت]. ﴿٣﴾ هشار بن بهر ستن بهس بو وييه [ئانكو چو کار نائيه قه بويلكرن، ته گهر ژ دل و خو سهر بو وي ب تنى نه بن]، و ته و يت غه يري خودى بو خو کرينه بهر ستى و پشته فان، [دبيژن] ته م وان ناپه ريسين ته گهر بو هندى نه بيت دا مه نيزيكي خودى بکهن، ب راستى خودى دى حوكمى د نابقه را واندا كهت، ل سهر وي تشتى تهو تيدا ژيك جودا بووين [ژ کاروباريت دينى]، ب راستى خودى، يى دره وين و زیده گاور، راسته رى ناکهت. ﴿٤﴾ و ته گهر خودى قبابايه بو خو ئيكي بکهت کور يان کچ، دا ژ ناف چيکريسييت خو هه چيى قبابايه بو خو هه لبزريت، پاك و پاقره [ژ زاروکان]، و ته وه خودايى تاك و سهرده ست و دهسته لاتدار. ﴿٥﴾ تهوى نه رد و ته سمان ب هه قبيى ييت چى کرين، شه فى ل رورژى دپيچيت و رورژى ل شه فى... و رورژ و هه يى ييت بن ته مري خو کرين [کو د خيرا به نيندا بن]، و هه مى دئين و دچن هه تا رورژه کا ده ستني شانکرى [کو رورژا قيامه تبييه]، بزائن ته وه يى سهرده ست و گونه نه ژ بهر.

خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ ثُمَّ جَعَلْ مِنْهَا زَوْجَهَا وَأَنْزَلَ لَكُمْ
مِنْ الْأَلْغَمِ لِمَتَبَعَةٍ أَنْزَلَ مِنْهَا لَكُمْ مِنْ أَنْزَلَتْ مِنْكُمْ
خَلْقًا مِمَّنْ بَعْدَ خَلْقِ الْإِنْسَانِ الْأَوَّلِ ذَلِكَ أَنْزَلَ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ
الْمُلْكُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ قَاتِي تُصْرَفُونَ ۚ إِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ
اللَّهَ عَنِّي وَعَنْكُمْ وَالَّذِينَ لَا يَرْغَبُونَ عِندَهُ لَا يَفْعَلُ شَيْئًا
لَكُمْ وَلَا تَتَرَوْا زُورًا وَرَأَيْتُمْ إِلَى رَبِّكُمْ مِنْ جَعَلَكُمْ
فِي بُيُوتِكُمْ يَمَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ۚ
* وَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَا رَبَّهُ مُنِيبًا إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا حَوَلَهُ نِعْمَةً
مِنْهُ نَسِيَ مَا كَانَ يَدْعُو إِلَيْهِ مِنْ قَبْلُ وَجَعَلَ لِلَّهِ أَنْدَادًا لِيُضِلَّ
عَنْ سَبِيلِهِ ۚ قُلْ تَتَّبِعُونَ كُفْرًا قَلِيلًا إِنَّكُمْ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ ۚ
أَنْ هُمْ هُوَقَيْنِ ۚ أَاءَاءَ الْإِلَهِ سَاجِدًا وَقَائِمًا يَتَخَذُ الْآخِرَةَ
وَيَتَجَوَّزُ رَحْمَةً رَبِّهِ ۚ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ
لَا يَعْلَمُونَ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُو الْأَلْبَابِ ۚ قُلْ يَعْبَادُوا اللَّهَ الَّذِينَ
آمَنُوا آمَنُوا أَنْتُمْ وَلَكُمْ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ
وَأَرْضُ اللَّهِ وَسِعَةُ الْعَرْشِ ۚ إِنَّمَا يُوَفَّى الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ۚ

الجزء الثالث والعشرون

﴿٦﴾ هوبین هه می ژ گیانه کی ب تنی ییت چئی کرین، پاشی هه فسه را وی ژئی چیکر، و هه شت جوت ژ تهرش و که والان ییت چئی کرین [ژ به زئی سبی نیر و می، و ژ به زئی رهش نیر و می، و ژ حیشران نیر و می، و ژ چیلان نیر و می]، و هه وه د زکیت ده یکیت هه وه دا، چیکرن ل دویف چیکرنی [چیکا ثاقبیه دبته خوینپاره، پاشی گوستپاره، پاشی ههستی و گوست]، د سئی تاریستاناندا [تاریستانا زکی و یا مالبحویکی و یا پزدانی] چئی دکهت، نه وی فئی دکهت، خودبیه، خودانی هه وهیه، سه ره وی بو وبیه، و چو په رستییت راست و دورست غیری وی نینن، فئجا هوبین چاوار ویی خور ئیکینیا خودی وهر دگرنه هه فیشک چیکرنی. ﴿٧﴾ نه گهر هوبین گاور ببن [گهلی مرفان]، ب راستی خودی یی بی منه ته ژ [په رستنا] هه وه، و نه وی گاور یی بو بنده ییت خو نه فیت، و نه مرئی که سئی ناکهت گاور بییت، و نه گهر هوبین سوپاسیا وی بکهن هه ژه فیه یا وی ژ هه وه دفت، و نینه که سه ک گونه یی بکهت و ل سه نه فیه

جزا کرن، و که س گونه ها که سئی هه لئا گرت، و پاشی زفرینا هه وه هه رب بال خودایی هه وه فیه [فئجا ویی روژئی کورژا قیامه تیه]، دئی هه وه ب وی تشئی هه وه دکر ئاگه هدار کهت، ب راستی هه ر تشته کی د دلاندا هه ی ژئی ب ئاگه هه. ﴿٨﴾ و مرفی گاغا نه خو شیه ک گه هشتی دئی دوعایان ژ خودایی خو کهت و لی زفریت، پاشی گاغا خودی که ره مه ک ژ دهف خو د گه ل کر، نه خو شیا بهری نو که دوعا بو دکر، ژ بیر کر، و هه فیه بو خودی چئی کرن، دا خه لکی د سه ردا بهت و ژ ریکا خودی دهر بیخیت، بیژ: پیچه کی خو شیه ب گاوریا خو بیه، ب راستی تو ژ دژ هه یانی. ﴿٩﴾ نه ری نه فیه [نه فئی بهری نو که ئاخفتن ل سه ر] و هکی وبیه یی د وه ختیت شه فیدا رادبیت و سوجه دیان دبهت، و ژ ئیزایا ئاخره تی دترسیت و ژ دلوفانییا خودایی خو یی ب هیفیه؟ بیژ: نه ری ما نه ویت [نه رکیت خو] دزانن [و کار پی دکهن] و نه ویت نه زانن و هکی ئیکن؟ ب راستی بهس خودان نه قل بو خو شیر هتان وهر دگرن. ﴿١٠﴾ [هه ی موحه مه د] بیژ بهنده ییت من نه ویت باوهری ئیناین ژ خودی ترسن [نه مرئی وی ب جه بین، و خو ژ نه هییا وی بدهنه پاش] نه ویت د فئی دنیایدا قه نجی کرین، بو وان قه نجی [دنیایی و ئاخره تیدا] ییت ههین، و نه ردی خودی یی بهر فره هه [نه وی نه شیت دجهی خودا خودی په ریستیت و چاکیی بکهت، بلا بچینه وی جهی نه وی تیدا بشیت خودی په ریستیت]، ب راستی ب تنی خوراگر و سه برکیشان [نه ویت سه برا خو، ل سه ر مشه ختبونوی و نه وه نه زیه تا د ریکا خودیدا دگه هته وان، دکیشن] خه لاتئی وان بی حسیب دئی ئیت هه دان.

قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ۚ وَأُمِرْتُ لِأَنْ أَكُونَ
أَوَّلَ الْمُسْلِمِينَ ۚ قُلْ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ
عَظِيمٍ ۚ قُلْ اللَّهُ أَعْبُدْ مُخْلِصًا لَهُ دِينِي ۚ فَأَعْبُدُوا مَا شِئْتُمْ مِنْ
دُونِهِ ۚ قُلْ إِنَّ الْخَاسِرِينَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَأَهْلِيَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ
أَلَا ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ ۚ ۞ لَهُمْ فِي النَّارِ
وَمِنْ تَحْتِهَا ظُلُمٌ ۚ ذَٰلِكَ يُخَوِّفُ اللَّهَ بِهِ عِبَادَهُ ۚ يَعْبُدُونَ قَاتِلِينَ
وَالَّذِينَ أَجْتَنَبُوا الظَّغُوتَ أَنْ يَعْبُدُوا مَا نَبَاهُوا إِلَى اللَّهِ لَهُمُ الْبُشْرَى
فَبَشِّرْ عِبَادَ ۚ ۞ الَّذِينَ يَسْمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ
أُولَٰئِكَ الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ وَأُولَٰئِكَ هُمْ أَوَّلُوا ۚ ۞ أَلَا لَيْبٌ
أَقَمْنَ حَقَّ عَلَيْهِ كَلِمَةُ الْعَذَابِ أَفَأَنْتَ تُنْقِذُ مَنْ فِي النَّارِ ۚ ۞
لَكِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ غُرٌّ مِنْ فَوْقِهَا غُرٌّ مَبْنِيَّةٌ تَجْرِي
مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَعَدَ اللَّهُ لَا يَخْلِفُ اللَّهُ الْأَمْعَادَ ۚ ۞ أَلَمْ تَرَ
أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَلَكَهُ يَشْبَعُ فِي الْأَرْضِ ثُمَّ
يُخْرِجُ بِهِ زَرْعًا مُخْتَلِفًا أَلْوَنُهُ ثُمَّ يَهِيجُ فَتَرَاهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ
يَجْعَلُهُ حُطْلًا ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَذِكْرًا لِأُولِي الْأَلْبَابِ ۚ ۞

﴿١١﴾ [هه ی موحه مد] بیژہ: ب راستی فہرمانا من یا
ہاتییہ کرن، ئەز خودی ب تنی و ب دلپیشی بہر یسم،
و بہرستنا من خوہر ہو وی بیت. ﴿١٢﴾ و ئەمری
من یی ہاتییہ کرن کو ئەز بیمہ موسلمانن تیکئی [ژ
فی ملہ تی]. ﴿١٣﴾ بیژہ: ب راستی ئەز ژ ئیزایا پوژا
مہزن [کو پوژا قیامہ تیہ] دترسم، ئەگہر ئەز گوہی
خو نہدہمہ خودایی خو [و بہرستنی ژ دل ہو وی
نہکم]. ﴿١٤﴾ بیژہ: ئەز خودی ب تنی دپہر یسم، و
بہرستنا من خوہر ہو ویہ [و ئەز بہرستنا خو ب
شرکی و رویمہ تیہ و چو تشتی دی تیکہل ناکہم].
﴿١٥﴾ قیجا چ یی ہوہہ بقیث شوینا خودی بہر یسن،
بہر یسن، بیژہ نی خوہارہت ئەون ئەویتی پوژا
قیامہ تی خو و مالی خو خوہارہت کرین، ہشیار بن،
ئەفہیہ خوہارہتییہ ناشکہرا. ﴿١٦﴾ ئەفان [د دۆژہ ہیدا]
ل ہندافی وان ناگر تہختہ تہختہ، و د بن واندا زی
ناگر تہختہ تہختہ [ئانکو ناگری دۆرماندوڑیت وان
ییت گرتین]. خودی بہندہ ییت خو ب فی ناگری
دترسینیت، گہلی بہندہ ییت من خو ژ [ئیزایا] من

پار یزن. ﴿١٧﴾ و ئەویتی خو ژ بہرستنا سہرگاوری [ئەوئی شوینا خودی دئیتہ بہرستن] داینہ ہاش و ل
خودی زفرین، مز گینی [ل سہر زمانن پیغہ مہر ان یان وەختی ل بہر مرنی یان وەختی ژ گۆران رادینہ فہ]
ل وان بیت، قیجا مز گینی بدہ بہندہ ییت من. ﴿١٨﴾ ئەویتی گول ناخفتنان دبن و ل دوئی یا چیت دجن،
ئەفہنہ ییت خودی راستہ ری کرین، و ہەر ئەفہنہ خودان ئەقل. ﴿١٩﴾ ئەری ئەوئی ئیزا ہو واجب ہووی،
و دناف ناگریدا، ماتو دشی وی راستہ ری بکە ی کو قورتال ببیت [پیغہ مہر ل سہر باوہر ئینانا ملہ تی
خو گہلہ کی رژد ہوو، و خەمیت مہزن ری دخوارن، ئینا خودی ناگہ ہدار کر کو ئەوئی خودی ناگر ہو
تیختستی، ئەو نہشیت ب خورتی باوہر یی بکە تہ د سہریدا، دا قورتال ببیت، قیجا ب بہر ناکہ فیت تو خو د
خەمیت واندا د بہر نہماننرا ببہ ی]. ﴿٢٠﴾ بەلی ئەویتی تہقویا خودایی خو کرین، وان جہیت بلند د سہردا
جہیت بلندیت ئافاکری ییت ہین رویار د بنرا دجن، ئەفہ بہیاننا خودییہ، و خودی بہیاننا خو ناشکییت.
﴿٢١﴾ ماتو نابینی نی خودییہ ئافی ژ ئەسمانی دئیتہ خواری، و وی ئافی دکە تہکانی دئەردیدا، پاشی
چاندنیت پەنگ پەنگ پی دەر دتیخت، پاشی ہشک دبن، قیجا دی بینی زہر ہون، پاشی دکە تہ پویشہ کی
پرت پرت، ب راستی ئەفہ [ئینانہ خواری ئافی بو شینکرنا گیای و چاندنن ب فی پەنگی] نیشان و چامہ یہ
بو خودان ئەقلان.

أَفَمَنْ شَرَحَ اللَّهُ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ فَهُوَ عَلَىٰ نُورٍ مِّن رَّبِّهِ قُوًى
لِّلْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُمْ مِّن ذِكْرِ اللَّهِ أُولَٰئِكَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٢٢﴾
اللَّهُ نَزَّلَ أَحْسَنَ الْحَدِيثِ كِتَابًا مُّتَشَابِهًا مَّثَانٍ تَفْشَعُ مِنْهُ
جُلُودُ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ ثُمَّ تَلَدُّ جُلُودُهُمْ وَقُلُوبُهُمْ
إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ ذَٰلِكَ هُدَىٰ اللَّهِ يَهْدِي بِهِ مَن يَشَاءُ وَمَن يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِن هَادٍ ﴿٢٣﴾ أَفَمَن يَتَّبِعِ بَٰرِعَهُ سَوَاءَ
الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَقِيلَ لِلظَّالِمِينَ دُفُّوْا مَا أَنتُم تَكْفُرُونَ ﴿٢٤﴾
كَذَّبَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَاتَّخَذَهُمُ الْعَذَابُ مَن حَيْثُ
لَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٥﴾ قَٰذَا أَقْبَهُمُ اللَّهُ الْحُزْنَ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَالْعَذَابِ
الْآخِرَةِ أَكْثَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٢٦﴾ وَلَقَدْ صَرَّفْنَا لِلنَّاسِ فِي
هَٰذَا الْقُرْآنِ مِن كُلِّ مَثَلٍ لَّعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٢٧﴾ فَوَيْلٌ لَّآعْرَبِيَّآ
عَرِذِي عِوَجَ أَعْمَاهُمُ يَتَفَتَحُونَ ﴿٢٨﴾ أَصْرَبَ اللَّهُ تَجَلَّاهُ فِيهِ
شُرَكَاءُ مُّتَشَابِهُونَ وَرَجُلًا سَلَمًا لِّرَجُلٍ هَلْ يَسْتَوِيَانِ مَثَلًا
الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٩﴾ إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُمْ
مَيِّتُونَ ﴿٣٠﴾ ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ عِندَ رَبِّكُمْ تَخْتَصِمُونَ ﴿٣١﴾

﴿٢٢﴾ نهري تهوي خودي سينگي وي بوي اسلامي
فهكربت [فيجا ئيسلام وهرگرتيت، و راستهري
بوييت]، فيجا نهو ژ بهر وي سينگفرههسي ل بهر
راستهريسي و روناهايا خودايي خو بيت [وهكي
وييه يي مؤرل سهر دلي وي هاتيه دانان و دلي وي
رهق بووي] فيجا ئيزا و نه خوشي بو وان بيت تهوي
دلتي وان ژ بيرئنان و زكري خودي بيت رهق، نهفه
ييت د رپهرزههونهكا ئاشكه رادا. ﴿٢٣﴾ خودي
چيرين كه لام [كو قورئانه] هنارت، كتيه كه [نايه تيت
وي د ليكدان و په وانبيوي و دارشتن و امان و نه حكام
و دورستي و راستي و هيدايت و حيكهت و ئيعجازا
خودا] وهكي ئيكه و يا دوباره به [د چيروك و به حس
و نه حكام و فهران و شيره تيت خودا]، فيجا نهوي ژ
خودي ترس [دهمي دخوين] له شي وان [ژ ترساندا]
دله رزيت، پاشي لهش و دلتي وان بو زكر و بيرئنانا
خودي نهرم دين، نهفه به [نهف قورئانه به] راستهريسي
خودي، يي بقت پي راستهري دكهت، و ههر كه سي
خودي گومرا بكهت كه س نينه وي راستهري بكهت.

﴿٢٤﴾ فيجا نهري تهوي خو ب سهر و چاقت خو ژ ئيزا دژوار و گرانا رورزا قيامه تي بپاريزيت [وهكي ويه
يي ژي ئيمن و پشتر است] و مليا كهت دي بيژنه سته مكاران دي بخون و تامكه نه وي يا هوهه كرى و هوهه
ب سهرى خو ئيناى. ﴿٢٥﴾ تهوي بهري وان ژي [مه خسه د بهري موشركيت قوره شيان] پيغه مبهريت خو
دروين دانان، فيجا و سائيزا بو وان هات، وان هاي ژي نه. ﴿٢٦﴾ و خودي دريانا دنياييدا رسوايي و
شهر مزارى داوان و ئيزا قيامه تي هيژ مه زنتره نه گهر [نهو] بزنان. ﴿٢٧﴾ و ب راستي مه ژ هه مي نمونه يان
[كه لهك جاران و ب ريكتيت جودا جودا] بو مرو فان، دفي قورئانيدا، بيت ئيناين، دال خو بزقرن و
شيره تان بو خو ژي وهر گرن. ﴿٢٨﴾ قورئانه كه ب زمانى عهرييه، و يا بي كيتم و كاسي و بي خوار و
فيچيه، دا نهو خو ژ گاوربي بپاريزن. ﴿٢٩﴾ خودي دو كوله يان دكه ته نمونه: ئيكي چهند مروفتيت دژي
ئيكت تيدا دپشكدار بن [و ههر ئيكت بو خو فه كيشيت، و نهو نه زانيت كي رازي بكهت و كي رازي نه كهت،
و گوهي خو بده ته كي و نه ده ته كي] و يي دي كوله يي زه لامه كي ب تني بيت [و نهفه نهو يي خودي ب
تني دپهريست و بنده يي خودي ب تني] نهري نهفه ههر دو كه وهكي ئيكن؟ هه مي سوپاسي و په سن بو
خودي بن [نهوي بهس نهو هيژايي په رستني]، به لي بارا پتر ژ وان في نوزان [و هه فشان بو خودي چي
دكهن]. ﴿٣٠﴾ بي گومان تو دي مري و نهو ژي دي مرن [كه س نينه نه مريت]. ﴿٣١﴾ پاشي، ب راستي هوين
رورزا قيامه تي ل دهف خودايي خو دي دگه ليكت ب جره چن [تو دي بهلگه و نيشانان ل سهر وان ئيني، كو
ته نه مري خودي ب دورستي گه هانده وان، و نهو دي ل بهر گهرن هندهك هه جه تيت لاواز و پويچ بو خو
بگرن].

۴۶۲
الجزء الرابع والعشرون
الزمر ٤٦٢
* فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَبَ عَلَى اللَّهِ وَكَذَبَ بِالْصِّدْقِ
إِذْ جَاءَهُ الْبَيِّنَاتُ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَافِرِينَ ۚ وَالَّذِي
جَاءَ بِالْصِّدْقِ وَصَدَّقَ بِهِ ۖ أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ ۝
لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ عِندَ رَبِّهِمْ ذَلِكَ جَزَاءُ الْمُحْسِنِينَ ۝
لِيُكَفِّرَ اللَّهُ عَنْهُمْ أَسْوَأَ الَّذِي عَمِلُوا وَيَجْزِيََهُمْ أَجْرَهُمْ
بِأَحْسَنِ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝ الْبَيِّنَاتُ لِيُكَفِّرَ
عَبْدَهُ وَيُخَوِّفَ نَفْسَ الْبَازِي ۖ مِنَ دُونِهِ ۖ وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ
فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ۖ وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ مُضِلٍّ ۖ
الْبَيِّنَاتُ لِيُكَفِّرَ عَنْ ذُنُوبِهِمْ وَلِيُنْصِفَ أَلْفَافُهَا ۖ وَالَّذِينَ
سَاءَ مَا تَدْعُونَ ۖ مِنَ دُونِ اللَّهِ ۖ إِنْ أَرَادَنِيَ اللَّهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كَاشِفَاتُ
ضُرَّتِهِ ۚ أَوْ أَرَادَنِي بِرَحْمَةٍ هَلْ هُنَّ مُمْسِكَتُ رَحْمَتِهِ ۚ
قُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ الْمُتَوَكِّلُونَ ۝ قُلْ يَقُولُوا
أَعْمَلُوا عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ إِنِّي عَمِلْتُ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ۝
مَنْ يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ۝

﴿٣٢﴾ ۖ فَيُجَا مَأ كى ژ وى سته مكارتره يى ب نافي
خودى دره وان بكهت، و پيغه مبهري دره وين بدانيت
پشتى بو هاتى، نه رى ما جهى گاوران د دوز هيدا
نينه؟. ﴿٣٣﴾ و نه وى هاتى، و راستى [كو قورثانه
و نه ف ئيسلاميه] ئينايى [كو پيغه مبهريه]، و نه وى ت
باوهر رى كرين [كو موسلمانن]، نى نه فه نه يى ت
ته قوادار [يى ت خو ژ شركى پاراستين]. ﴿٣٤﴾ نه و
وان بشيت بو وان ل ده ف خودايى وان هيه، و نه فه يه
خه لاتى قه نجيكاران. ﴿٣٥﴾ [خه لاتى وان نه فه يه]
دا خودى خرابترين كارى وان كرى بو رى ببهت و
بنخيت، و ب چترين كارى وان كرى، وان خه لات
بكهت. ﴿٣٦﴾ نه رى ما خودى نه به سى بنده يى خو يه
[مه خسه د پيغه مبهريه، كو خودى به سى ويه وى ژ
خرايبيا نه ياريت وى بپاريزيت]، و ته ب غيبرى
خودى [مه خسه د بوتيت وانن] دترسين [فيجا نه ترسه
هنده ك به ريت رهق و هسكن، نه زيانى دگه هينن و نه
مفايى]، و ههر كه سى خودى گومر ا بكهت، كه س
نينه وى راسته رى بكهت. ﴿٣٧﴾ و ههر كه سى خودى

راسته رى بكهت، كه س نينه وى دسه ردا ببهت و گومر ا بكهت، ما خودى يى سه رده ست و تولقه كهر نينه؟.
﴿٣٨﴾ و نه گهر تو پسيارى ژ وان بكهى: كى نه رد و نه سمان چى كرينه؟ دى بيژن: خودى، بيژه [وان]:
كا بو من بيژن نه رى نه وى شوينا خودى دپه ريسن، نه گهر خودى فيا نه خو شيه كى [چ نه خو شيا
هه بيت] بگه هينته من، نه و دشين وى نه خو شيا وى فيايى ل سه ر من وه گيرن؟ يان رى نه گهر خودى
فيا دلوفانيه كى [خيره كى] ب من ببهت [نه وى شوينا خودى دپه ريسن] نه رى نه و دشين ريكي
ل دلوفانيا وى بگرن؟ بيژه: خودى به سى منه، و نه وه يى پشت گهر ميخواز پشتا خو پى گهرم دكهن.
﴿٣٩﴾ بيژه: مله تى من، ل سه ر وى كارى بن يى هوين دكهن، نه زب خو ژى دى ل سه ر كارى خو بم.
﴿٤٠﴾ و هوين دى زانن كا ئيزادى بو كى تيت كو رسوا و شه ر مزار بكهت، و كا ئيزايا به رده وام دى كى
گريت .

إِنَّا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ لِلنَّاسِ بِالْحَقِّ فَمَنِ اهْتَدَىٰ
فَلَِنَفْسِهِ ۖ وَمَنْ ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهِ ۖ وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ
بِوَكِيلٍ ۝ اللَّهُ يَتَوَفَّى الْأَنفُسَ حِينَ مَوْتِهَا وَالَّتِي
لَمْ تَمُتْ فِي مَنَامِهَا فَيُمْسِكُ الَّتِي قَضَىٰ عَلَيْهَا الْمَوْتَ
وَيُرْسِلُ الْأُخْرَىٰ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ
يَتَفَكَّرُونَ ۝ أَمْ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ شُفَعَاءَ قُلْ
أَوَلَوْ كُنَّا أَوْ لَا إِلَهَ كُنُوتَ شَيْئًا وَلَا يَعْقِلُونَ ۝ قُلْ
لِلَّهِ الشَّفَعَةُ جَمِيعًا لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ثُمَّ
إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ۝ وَإِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَحْدَهُ اشْمَأَزَّتْ
قُلُوبُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ ۖ وَإِذَا ذُكِرَ الذِّبْتُ مِنْ
دُونِهِ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ۝ قُلْ اللَّهُمَّ فَاطِرَ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ عَلِيمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ أَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ
فِي مَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۖ وَلَوْ أَنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا مَا فِي
الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَافْتَدَوْا بِهِ مِنْ سُوءِ الْعَذَابِ
يَوْمَ الْقِيَمَةِ ۖ وَبَدَا لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مَا لَمْ يَكُونُوا يَحْتَسِبُونَ ۝

﴿٤١﴾ ب راستی مه کتیب [ئهف قورئانه] ب راستییقه
و ب ریکاته بۆ خه لکی هنارت، قیجا ههر کهسی
راسته پری بیت بۆ خو راسته پری دبیت، و ههر کهسی
گو مرابیت زیانی دئی ل خو کهت، و تو پاریزه ری
وان نینی [ههتا وان بهر ب باوه ری ئینانیقه بیهی،
یان ب کوته کی وه ل وان بکهی، باوه ری بینن].
﴿٤٢﴾ و خودی جان و پوحان وهختی مرئی [کو مرنا
مهزنه] و وهختی نفستی [کو مرنا بچویکه] دستینیت،
قیجا یا مرن بۆ تیخست دگریت و نابهردهت و یا
دی ههتا دهه کی دیارکری بهردهت، و ب راستی
ئهفه نیشان و بهلگه نه بۆ وان ئهویت هزرا خو دکهن.
﴿٤٣﴾ [نهخیر وان هزرا خو نهکر] بهلی وان غیری
خودی بۆ خو کر نه مهدهرچی، بیژه: نه گهر خو وان
چو نه بیت و چو نه زانن زی [ههر دئی وان بۆ خو که نه
مهدهرچی]. ﴿٤٤﴾ بیژه: مهدهری هه می یا خودیه
[و کهس نینه بی دهستوریا و ی مهدهری بکهت]،
و مالداریا ئهر د و ئهسمانان ههر یا ویه، پاشی
ههر دئی ب بال و یقه زفرن [ئهو دئی حوکی دنا بهرا

هه وهدا کهت]. ﴿٤٥﴾ و نه گهر نافی خودی ب تنی هاته ئینان، دبیت وان ئهویت باوه ری ب ئاخهرتی نهی
تیک دچن، و نه گهر بهحسی غیری خودی هاته کرن، وی گافی ب کهیف دکهن. ﴿٤٦﴾ بیژه: خودیو،
چیکه ری ئهر د و ئهسمانان، زانایی نهینی و ئاشکه رایان، تو حوکی دنا بهرا بهندهییت خو دا دکهی، دوی
تشتی ئه و تیدا ژیک جودا. ﴿٤٧﴾ و ب راستی [رۆژا قیامه تی] نه گهر هندی د ئهر دیدا هه یی سته مکاران
بایه، هندی دی زی دگهل یی وان بایه، دا [وی رۆژی] ژ پیش خو فه دن ژ بهر ئیزایا گران یا وی رۆژی، و
ئه و [ئیزا و نهخوشیا دۆژه هی] بۆ وان ژ نک خودی ئاشکه را بوو، یا هزرا وان بۆ نه دچۆ.

﴿٤٨﴾ [وئى پوژى كو پوژا قيامه تييه] خرايبيا كار و كرياتيت وان كرين بو وان دياربوو، وئو ئيزايا وان ترانه بى دكرن، دؤرماندؤرئيت وان گرتن. ﴿٤٩﴾ فيجا ههر وهختى نه خوشيشهك [چ نه ساخى چ خيزانى و ژارى و... هتد] گه هشته مروقى، دئى دوعايان ژ مه كهت [ئهم وئى نه خوشيشى ل سهر راكمين]، پاشى ئه گهر مه كه ره مهك ژ دهف خو دايى، دئى بيزيت ئه فه يا شاره زاييبا منه، نه خير وهسا نينه [نه يا شاره زاييبا تيه] بهلى ئه فه [كه ره ما مه دايى ته] جهر پابنده [كا دئى سوپاسيبا خودئى كهى يان دئى سهر داجى]، بهلى بارابر ژ مروشان ئه قئى نوزانن [كو دانا مالى جهر پابنده و ژ بهر هندئى زى د سهر بى خودا دچن]. ﴿٥٠﴾ ب سويند ئه وئيت بهرى وان زى ئه فه دگؤت [وهكى فاروونى و دهسته كاوى]، وئو مال و ملكى وان كؤمكرى، ئه و ژ ئيزايا خودئى قورتال نه كرن [و فايدهى وان نه كرن]. ﴿٥١﴾ و جزايبى كرياتيت وان ئه و هنگافتن، و ئه وئيت ستهم كرين ژ وان دئى جزايبى كرياتيت وان، وان هنگيقيت، و نه دشين ژئى برهفن،

و نه دشين ژ خو بدنه پاش. ﴿٥٢﴾ ما وان نه زانيه كو خوديه رزقى بو وى بى وى بقيت بهر فره و بهر تهنگ دكهت، و ب راستى ئه فه [بهر فره كرن و بهر تهنگ كرنا رزقى] نيشان و چامه نه بو وان ئه وئيت باوهر بىي دئينن. ﴿٥٣﴾ [ههى موحه مه د تو ب نافى خودايى خو] بيزه [وان]: ههى بهنده ييت من، ههى ئه وئيت هه وه زنده گونه ه كرين و هه وه د كرنا گونه هاندا، داييبه سهر هه مى تخويبان، ژ دلؤفانيه خودئى بى هيشى نه بن، ب راستى خودئى ل هه مى گونه هان دبؤريت، و هه مى گونه هان ژئى دبهت، ب راستى ئه وه گونه هه ژ بيه ر دلؤفان. ﴿٥٤﴾ و ل خودايى خو بزقرن و توبه بكهن و خو بسپرنه وى [ل بهر ئه مرئى وى ب تنئى دراوه ستاى بن]، بهرى ئيزا ب سهر هه وه دا بئيت، پاشى هنگى هاريكاريبا هه وه نا ئيته كرن. ﴿٥٥﴾ و هوين [گهلى بهنده ييت من] ل دويف قئى قورئانئى هه رن [ئه حكامت وئى ب جه بينن]، بهرى ژ نشكه كيئه ئيزا ب سهر هه وه دا بئيت و هه وه هاى ژ خو نه. ﴿٥٦﴾ [كار ب قورئانئى بكهن] داكهس [پوژا قيامه تئى] نه بيزيت: حه يف و مخابن بو وئى ته خسيرى و سستيا من د دگوهدانا خوديدا كرى، و حه يف و مخابن ئه ز ژ ترانه پيكه ران بووم.

وَيَذَٰلَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٤٨﴾ فَإِذَا مَسَّ الْإِسْنُ صُرْدَعَانَا ثُمَّ إِذَا حَوَّلْنَاهُ نِعْمَةً وَمِنَّا قَالَ إِنَّمَا أُوتِيتُهُ عَلَىٰ عِلْمٍ بِلِيٍّ فَتَنَهُ وَوَسَوَّىٰ أَسْخَرَهُمْ لَا يُعَاْمَتُونَ ﴿٤٩﴾ قَدْ قَالُوا الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ قَمَآ أَخْغَىٰ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٥٠﴾ فَأَصَابَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَالَّذِينَ ظَلَمُوا مِن هَٰؤُلَاءِ سَيَّصِبُوهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَمَا هُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿٥١﴾ أَوَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٢﴾ قُلْ يَعْبَادِ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٥٣﴾ وَأَنِيبُوا إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَأَسْلُمُوا لَهُ مِن قَبْلِ أَن يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ ثُمَّ لَا تُنصِرُونَ ﴿٥٤﴾ وَأَتَّبِعُوا أَحْسَنَ مَا أُنزِلَ إِلَيْكُمْ مِن رَّبِّكُمْ قَبْلَ أَن يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ بَغْتَةً وَتَأْتِيَا لَا تَشْعُرُونَ ﴿٥٥﴾ أَمْ تَقُولُ أَنفُسُكُمْ يَحْسَرُونَّ عَلَىٰ مَا فَرَطْتُمْ فِي جُنُبِ اللَّهِ وَإِنَّ كُنتُمْ لَمِنَ السَّخِرِينَ ﴿٥٦﴾

أَوْ تَقُولَ لَوْ أَنَّ اللَّهَ هَدَانِي لَكُنْتُ مِنَ الْمُتَّقِينَ ٥٧ أَوْ تَقُولَ
حِينَ تَرَى الْعَذَابَ لَوْ أَنَّ لِي كَرَّةً فَأَكُونَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ٥٨
بَلَى قَدْ جَاءَتْكَ آيَاتِي فَكَذَّبْتَ بِهَا وَاسْتَكْبَرْتَ وَكُنْتَ
مِنَ الْكَافِرِينَ ٥٩ وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ تَرَى الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَى
اللَّهِ وَجُوهُهُمْ مُسْوَدَّةٌ أَلْسِنًا فِي جَهَنَّمَ مَوْتَى لَلْمُسْكَرِينَ ٦٠
وَيَسْجَى اللَّهُ الَّذِينَ اتَّقَوْا بِمَفَازٍ مُبِينٍ لَا يَمَسُّهُمُ السُّوءُ
وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ٦١ اللَّهُ خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَى كُلِّ
شَيْءٍ وَكِيلٌ ٦٢ لَهُ مَقَالِيدُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالَّذِينَ
كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ أُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ٦٣ قُلْ
أَغْفِرَ اللَّهُ تَابَ مَرُوفٌ أَغْبَدُ أَيُّهَا الْجَاهِلُونَ ٦٤ وَلَقَدْ
أَوْحَى إِلَيْكَ وَالَّذِينَ مِنَ قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكْتَ
لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ٦٥ بَلَى
اللَّهُ فَاعْبُدْهُ وَكُنْ مِنَ الشَّاكِرِينَ ٦٦ وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ
قَدْرِهِ وَالْأَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَالسَّمَوَاتُ
مَطْوِيَّاتٌ بِيَمِينِهِ ٦٧ سُبْحَنَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ ٦٨

﴿٥٧﴾ یان بیژیت ته گهر خودی ته ز راسته پری کر بامه،
ته ز دا ژ پاریز کاران بم [ته فرؤ]. ﴿٥٨﴾ یان ژوی وهختی
نیزایی دینیت بیژیت: خوژی ته ز جاره کا دی ز فریبامه
[دنیایی]، و ته ز قهنجیکاران بامه. ﴿٥٩﴾ بهلی نشان
و ثایه تیت من [د دنیا ییدا] بو ته هاتبوون [و تو دشایی
راسته پری بی، ته گهر ته باوهری پی ئینابایه]، بهلی ته
درو دانان، و ته خو مه زن کرو و تو ژ گاوران بووی
[فتیجا ژ نوی تو دیژری ته گهر خودی ته ز راسته پری
کر بامه و جاره کا دی ز فریبامه دنیایی، و تو ب خو بهری
نوکه د دنیا ییدا بووی، و ههمی ریکنیت راسته ریکنی
ل بهر چاقیت ته ییت دیار بوون بهلی ته نه گرتن].
﴿٦٠﴾ و روژا قیامه تی ته ویت درو ب نافی خودی
کرین [هه فیشک بو چی کرین]، دی بینی روی ره شن،
ما جه بو ته ویت خو مه زن دکن د دوز هیدا نینه؟
﴿٦١﴾ و ته ویت ته قوا خودی کرین [و خو ژ شرکی
پارستین]، خودی دی وان قورتالکته ژ بهر چونا
وان ل سهر ریکا سهر فراهزی، نه ئیزا دگه هیته وان و
نه ژ ب خهم دکه فن. ﴿٦٢﴾ خودی چیکه ری ههمی

تشتانه، و ههر ته وه سه خیر کره و سهر کاری ههمی تشتان. ﴿٦٣﴾ کلیت ته رد و ته سمانان ییت وینه [کاری
ریقه برنا ته رد و ته سمانان بهس یی ویه]، و ته ویت باوهری ب نشان و موعجیزه ییت خودی ته ئینایین،
ته ون ییت خوساره ت. ﴿٦٤﴾ بیژه: گهلی نه زانان، ته ری هوین ته مرئ من دکن، ته ز ئیک دی شوینا خودی
بهریسم. ﴿٦٥﴾ ب سویند وه چی بو ته و بو پیغه مبه ریت بهری ته یا هاتی، ته گهر تو هه فیشکان بو خودی
چی که ی دی کار و کریاریت ته پویج بن، و دی بییه ژ وان ته ویت خوساره ت. ﴿٦٦﴾ [نه وی نه بهر یسه
یی ته و ته مرئ ته پی دکن] بهلی خودی بهر یسه و ژ شوکور داران به. ﴿٦٧﴾ وان [ته ویت هه فیشکان بو
خودی چی دکن] ب دورستی و ب پهنگی پیدقی، ریژ ل خودی نه گرتیه [و وهک پیدقی نه نیاسیه و مه زن
نه دانایه]، و ته رد ههمی روژا قیامه تی د دهستی ویدایه، و ته سمان ژوی د دهستی وی یی راستیدا د پیچایینه،
و خودی یی پاک و بلند ژ وی شرکا ته و دکن.

﴿٦٨﴾ وَبُوقٌ بَاقٍ تَبْكِي [هاته بڤكرن، فَيَجَا هِنْدِي دَهْرَد وَ تَهْمَانَانْدَا هِي دَكُهْن وَ دَمْرَن، ژ بِلِي وَي يِي خُودِي حَه ز نَكْرِي بَمِرِيَت [كُو سَرَا فِيل ب خُويِه، پاشِي پَشْتِي هِنْگِي تَه وَ زِي دَمِرِيَت]، پاشِي جَارَه كَا دِي پَف ل بُوقِي هَاتَه دَان، هِنْگِي تَه وَ دِي ژ بِيْغَه رَا وَ هَسْتَن وَ چَا فِهْرِي بِن [كَا دِي چ ب سَهْرِي وَ ان تِيَت]. ﴿٦٩﴾ وَ تَهْرَدِي مَهْشَهْرِي ب نُوْرَهَا خُودَا يِي خُوْرُون بُوُو، وَ كَتِيْبِيَت كَار وَ كَرِيَارَان هَاتَه دَانَان، وَ پِيْغَه مَبَهْر وَ شَاهِد [تَه وَ مِلْيَا كَه تِيَت كَرِيَارِيَت بَهْنَدَه يَان دَنْقِيْسَن] هَاتَه حَا زْرَكْرَن، وَ حُوكْم ب دُورَسْتِي دَا نَاقِبَه رَا وَ انْدَا [بَهْنَدَه يَانْدَا] هَاتَه كْرَن، وَ سَتَهْم ل كَه سِي ژ وَ ان نَايْتَه كْرَن [نَه خِيْرِيَت وَ ان كِيْم دَبَن، وَ نَه گُونَه يِيَت وَ ان زِيْدَه دَبَن]. ﴿٧٠﴾ وَ هَهْر تِيَك دَكُه يِيَتَه وَي يَا وَي كَرِي [جَزَا يِي خُو دَسْتِيْنِيَت]، وَ خُودِي ب وَي يَا تَه وَ دَكَه ن ژ وَ ان ب نَا كَه دَار تَهْرَه، [ژ خِيْر وَ گُونَه هَان وَ چ ژ كَار وَ كَرِيَارِيَارِيَت وَ ان ل بَهْر بَهْر زَه نَا يِيَت]. ﴿٧١﴾ وَ تَه وَيْت گَا وَ ر بُو وَيِيَن كُوم كُوم بُو جَه هِنَه مِي دِي تِيْنَه نَا ژ وَ تَن، گَا فَا گَه هَشْتَنَه دَهْف،

دَهْر گَه يِيَت [جَه هِنَه مِي] دِي [بُو وَ ان] فُه بِن، دَهْر گَه هَفَانِيَت دُوْرَه يِي دِي بِيْزَنَه وَ ان: تَهْرِي مَا پِيْغَه مَبَهْر ژ هَه وَ هَه وَ بُو هَه وَ نَه هَاتَبُوْن، نَا يَه تِيَت خُودِي بُو هَه وَ هَه وَ بَخُوِيْن، وَ هَه وَ هَه ژ دِيْتَنَا فَي رُوْژِي بَتْرَسِيْن؟ دِي بِيْژَن: بَهْلِي [پِيْغَه مَبَهْر بُو مَه هَاتَبُوْن، وَ تَهْم ژ فَي رُوْژِي تْرَسَانْدَبُوِيْن]، بَهْلِي تَهْمَرِي خُودِي ب تِيْزَادَانِي دِرَا سْتَا مَه گَا وَ رَانْدَا دَجْهِي خُودَا بُوُو [وَ تَهْم هِيْزَا يِي فَي بُو وَيِيَن تَهْفَا هَاتِيْيَه سَهْرِي مَه]. ﴿٧٢﴾ دِي بِيْژَتَه وَ ان، [مَا دَهْم وَ هَسَا يَه فَيْجَا] رِيْكََا دَهْر گَه يِيَت جَه هِنَه مِي بَكْرَن وَ هَهْر وَ هَهْر تِيْدَا بَمِيْنَن، وَ هِي چ پِيْسَه جَهَه جَهِي خُوْمَه ز نَكَهْرَان [تَه وَيْت خُو ژ پَهْر سَتَنَا خُودِي مَه زَنَر دِيْتِيْن]. ﴿٧٣﴾ وَ تَه وَيْت پَارِيْز كَارِيَا خُودِي كَرِيْن دَهْسْت دَهْسْت بُو بَه حَشْتِي دِي تِيْنَه رَه وَ انَه كْرَن، فَيْجَا گَا فَا گَه هَشْتَنَه دَهْف بَه حَشْتِي دَهْر گَه يِيَت وَي بُو وَ ان فُه دَبَن، وَ دَهْر گَه هَفَانِيَت وَي دِي بِيْژَنَه وَ ان: سَلَا ف ل هَه وَ هَه بِن، هُوِيْن ژ گُونَه هَان هَاتَه پَا قُور كْرَن، وَ هَهْر نَه د بَه حَشْتِيْدَا وَ هَهْر وَ هَهْر تِيْدَا بِن. ﴿٧٤﴾ [بَه حَشْتِي] دِي بِيْژَن: هَهْمِي پَه سَن وَ شُوكُور بُو وَي خُودَا يِي تَه وَي پَه يَانَا خُو تَه وَ ا دَا يِيْيَه مَه ب جَه كَرِي، وَ تَهْر دِي بَه حَشْتِي گَه هَانْدِيْيَه مَه هَهْر جَهِي مَه بَشِيْت لِي نَا كَنْجِي بَمِيْن، وَ چ خُوْش خَه لَاتَه، خَه لَاتِي وَ ان تَه وَيْت كَار وَ كَرِيَارِيَت قَهْنَج دَكَهْن.

وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَصَعِقَ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَنْ شَاءَ اللَّهُ ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ أُخْرَى فَإِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنْظُرُونَ ۝
وَأَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا وَوُضِعَ الْكِتَابُ وَجَاءَ
بِالنَّبِيِّينَ وَالشُّهَدَاءُ وَوُضِعَ بَيْنَهُمُ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ۝
وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَا يَفْعَلُونَ ۝
وَيَسِيقُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ زُمَرًا ۖ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهَا
فُتِحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِّنكُمْ
يَتْلُونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِ رَبِّكُمْ وَيُنذِرُونَكُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ
هَذَا قَالُوا بَلَىٰ وَلَكِنْ حَقَّتْ كَلِمَةُ الْعَذَابِ عَلَى الْكَافِرِينَ ۝
قِيلَ ادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فِيمَا ظَنَسْتُمْ
أَلْمَسْكُونِينَ ۝ وَيَسِيقُ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ إِلَى الْجَنَّةِ
زُمَرًا ۖ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهَا وَفُتِحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا
سَلَامٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلُوهَا خَالِدِينَ ۝ وَقَالُوا
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي صَدَقَنَا وَعْدَهُ وَأَوْرَثَنَا الْأَرْضَ
نَتَّبِعُهُمُ الْآلِهَةَ حَيْثُ نَشَاءُ فَنِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ ۝

وَتَرَى الْمَلَائِكَةَ حَافِينَ مِنْ حَوْلِ الْعَرْشِ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِالْحَقِّ وَقِيلَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٥٠﴾

سورة غافر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمْدٌ تَزِيلُ الْكَتِبَ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿١﴾ غَافِرُ الذَّنْبِ وَقَابِلُ التَّوْبِ شَدِيدُ الْعِقَابِ ذِي الْقَوْلِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ إِلَهُ الْمَصِيرِ ﴿٢﴾ مَا يُجَدُّ فِي عِلِّيَّتِهِ إِلَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَا يَغْرُرُكَ تَقْلُبُهُمْ فِي الْبِلَدِ ﴿٣﴾ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَالْأَحْزَابُ مِنْ بَعْدِهِمْ وَهَمَّتْ كُلُّ أُمَّةٍ بِرَسُولِهِمْ لِيَأْخُذُوهُ وَجَدُوا بِالنَّبِيِّ إِذْ يُضِيقُ إِلَهُمُ الْخَوْفَ فَآخَذَهُمْ فَكَيْفَ كَانْ عِقَابٌ ﴿٤﴾ وَكَذَلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتِي عَلَيْكَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّهُمْ أَصْحَابُ النَّارِ ﴿٥﴾ الَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَةً وَعِلْمًا فَاغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ ﴿٦﴾

الغفران ١٧

﴿۷۵﴾ و تو دئی ملیکا که تان بینی ل دور عهرشی وهرهاتین، و په سن و شوکور و ته سبیحا خودی دکهن، و خودی ژ هه می کتیا سییان پاقر دکهن، و ب دادوهری حوکم د نا بهرا و اندا [به حه شتی و دۆره هیاندا] هاته کرن، و به حه شتی دئی بیژن: هه می په سن و شوکور بو خودانی هه می جیهانان.

سورة غافر

ل مه که هئی هاتیه خوارئ (۸۵) ئایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ هوسا دئیه خواندن (حا، میم)، ل دور رافه کرنا فان رهنگه تیپان، بزفره سه ری سوره تا (به قهره). ﴿۲﴾ ئینانه خوارا فئی قورئانی ژ نک خودایی سهرده ست و زیده زانایه. ﴿۳﴾ گونه ه ژیهه و توبه وهرگر و ئیزا گران و خودان که ره مه، چو په رستی ییت راست و دورست ژ وی پیقه تر نین، و دو به هییا هه ر تشته کی ب بال و یقه یه. ﴿۴﴾ که س مه ده رکیسی د

ئایه تیت خودیدا ناکه ت گاور نه بن، فئيجا گه ریان و هاتن و چونا وان [ئانکو باز رگانی و سلامه تسیا وان، د گهل گاوریا وان] دوه لاتاندا بلا ته نه خاپینیت [کو تو وی هزری بکه ی ئەو نا ئینه ئیزا دان و ناهینه سزا کرن ل سهر کار و کرایت خو]. ﴿۵﴾ به ری وان، مله تی نوو حی و دهسته ک و کومیت پستی وان ژی هاتین، پیغه مبه ریت خو دره وین دانان، و هه ر مله ته کی کره دلی خو و ل بهر گه ریا پیغه مبه ریت خو بهنگیشن [نه خو شیه کی بیننه سه ری]، و ب نه هه قیسی جره بر کرن [ل دویف هزارا وان] هه قیسی بی هیژ بکه ن و نه هیژلن، فئيجا من ئەو ئیزا دان، به ری خو بدی کا ئیزا دانان یا چاوا بوو! ﴿۶﴾ ئەها ب فئی رهنگی فه رمانا [ئیزیا] خودایی ته بو گاوران واجب بوو، کو ئەو دۆره هینه. ﴿۷﴾ و ئەو ئیت عهرشی هه لدگرن، و ئەو ئیت دورماندور ته سبیح و حه مدا خودایی خو دکهن [ئانکو ب سوپاسیا خودایی خو، خودایی خو ژ هه می کتیا سییان پاقر دکهن]، و ب دورستی باوهریسی پی دئینن، و داخوازا گونه ه ژیه رنی بو ئەو ئیت باوهری ئینایین دکهن [و دیژن]: خودیو دلفانی و زانینا ته، هه می تشت ییت فه گرتین، فئيجا گونه هیت وان ئەو ئیت توبه کرین و ریکا ته گرتین ژی به، و وان ژ ناگری دۆره هئی پاریزه.

﴿٨﴾ خودیو تو وان [خودان باوهران] و ییت باش ژ باب و باپیر و ههفسهر و دویندوها وان، بکه د بهحهشتا عهدهن و ئاکنجیو نییدا، ئەوا ته سۆز و په بیان پئی داییه وان، نئی تویی یی سهردهست و کارینه جهه. ﴿٩﴾ و وان ژ ئیزایا خرابییان بپاریزه، و ههر کهسی وی پوژی تو ژ ئیزایا خرابییان بپاریزی، ئەفه [بئی گومان] ته دلوفانی پئی بر، و ئەفهیه سهرهه رازسیا مه زن. ﴿١٠﴾ و ئەویت گاوربووین دئ ئینه گازیکن [ژ بهرئ ملیاکه تانقه]، ب راستی کهربا [زینده نه فیانا] خودی ژ کهربا ههوه بۆ ههوه مه زتره، و هختی هوین بۆ باوهری ئینانی دهاته گازیکن، ههوه باوهری نه دئینا. ﴿١١﴾ دئ بیژن: خودیو ته دو جاران ئەم ییت مراندین، و دو جاران ری ته ئەم ییت ساخکین [زیندی کرین]، و مه گونه هیت خو ل سهر خو ئاشکهراکرن، ئەری ریکهک بۆ دهر کهفتنی [ژ جهه نه می] ههیه [ئەم ری دهر کهفین و بزفرینه سهر دنیا یی]. ﴿١٢﴾ ئەف ئیزایا هوین تیدا ب راستی یا هندیه، ههر و هختی خودی ب تنی دهاته په رستن ههوه خو نه رازی دکر، و هختی هه فیشک بۆ دهاته چی کرن ههوه باوهری دئینا، و فهران بهس یا خودایی بلند و مه زنه [وی ئەف حوکه مه ل سهر ههوه یی دانایی، کو هوین ههروهه د دۆزه هیدا بن]. ﴿١٣﴾ ئەوه نیشانی [شیانا] خو نیشا ههوه ددهت، و رزقی بۆ ههوه ژ ئەسمانی دئینه خواری، و ژ بلی وان ئەویت بهری خو دایینه خودی، کهسی دی بۆ خو چام و دهرسان ژ فان نیشانان ناگریت. ﴿١٤﴾ فئینجا خودی بهر یسن، و بلا په رستنا ههوه ژ دل بۆ وی ییت، بلا گاوران پئی نه خو ش ری ییت. ﴿١٥﴾ [خودی] پایه بلند و سالو خهت مه زنه، خودان عهرشه، و هحیی ب فهرانا خو بۆ ههر کهسی بقیت ژ بهنده ییت خو دهنریت، دا مرو فان ژ پوژا فیکه کهفتنی [کو پوژا قیامه تیه] بترسینیت و ئاگه دار بکهت. ﴿١٦﴾ پوژا [هه می ژ گوران دهر کهفین و] ئاشکه را دبن، چو کریاریت وان ل بهر خودی بهرزه نابن. [ههر خودی دئ بیژت: ئەری ئەفرۆ سهروه ری و ملکینی یا کییه؟] ههر خودی دئ بهر سفی ددهت و بیژت: [سهروه ری و ملکینی یا خودایی تاک و ته نیا و سهردهسته.

رَبَّنَا وَأَدْخِلْهُمْ جَنَّاتٍ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدْتَهُمْ وَمَنْ صَلَحَ مِنْ آبَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝٨ وَقِهِمُ السَّيِّئَاتِ وَمَنْ تَقِ السَّيِّئَاتِ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمْتَهُ وَذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ۝٩ إِنْ الَّذِينَ كَفَرُوا يَبْغُوا لَمْ يَدْرُوا لِمَقَاتِ اللَّهِ أَكْبَرُ مِنْ مَقَاتِ كُمْ أَنْفُسُكُمْ إِذْ تُدْعَوْنَ إِلَى الْإِيمَانِ فَتَكْفُرُونَ ۝١٠ قَالُوا رَبَّنَا أَمَتَنَا اثْنَتَيْنِ وَأَخْيَرْنَا اثْنَتَيْنِ فَاتَّخَفْنَا بِذُنُوبِنَا فَهَلْ إِلَى خُرُوجٍ مِنْ سَبِيلٍ ۝١١ ذَلِكُمْ بِأَنَّهُ إِذَا دُعِيَ اللَّهُ وَحْدَهُ كَفَرْتُمْ وَإِنْ يُشْرَكَ بِهِ نُؤْمِنُوا قَالُوا كُفِّرُوا بَعَدُ الْعَلِيِّ الْكَبِيرِ ۝١٢ هُوَ الَّذِي يُرِيكُمْ ءَايَاتِهِ وَيُزِيلُ لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ رِزْقًا وَمَا يَتَذَكَّرُ إِلَّا مَنْ يُنِيبُ ۝١٣ قَادِعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ۝١٤ رَفِيعُ الدَّرَجَاتِ ذُو الْعَرْشِ يُلْقِي الرُّوحَ مِنْ أَمْرِهِ عَلَى مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ لِيُنْذِرَ يَوْمَ التَّلَاقِ ۝١٥ يَوْمَ هُمْ بَبْرُونَ لَا يَخْفَى عَلَى اللَّهِ مِنْهُمْ شَيْءٌ لَمَنِ الْمُلْكُ الْيَوْمَ لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ۝١٦

وَقَالَ فِرْعَوْنُ دُرُوءِي افْتُلْ مُوسَى وَلْيَعْرِ رَبَّهُ: إِنِّي أَخَافُ
 أَنْ يُبَدِّلَ دِينَكُمْ أَوْ أَنْ يُظْهِرَ فِي الْأَرْضِ الْفَسَادَ ﴿٦٦﴾
 وَقَالَ مُوسَى إِنِّي عُذْتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ مِنْ كُلِّ مُتَكَبِّرٍ لَا يُؤْمِنُ
 بِيَوْمِ الْحِسَابِ ﴿٦٧﴾ وَقَالَ رَجُلٌ مُؤْمِنٌ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ
 يَكْتُمُ إِيمَانَهُ أَتَقْتُلُونَ رَجُلًا أَنْ يَقُولَ رَبِّيَ اللَّهُ وَقَدْ
 جَاءَكُمْ بِالْبَيِّنَاتِ مِنْ رَبِّكُمْ وَإِنْ يَكُ كَذِبًا فَعَلَيْهِ
 كَذِبُهُ وَإِنْ يَكُ صَادِقًا يُصِيبْكُمْ بَعْضُ الَّذِي يَعِدُكُمْ
 إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ كَذَابٌ ﴿٦٨﴾ يَقُولُ لَكُمْ
 أَلَمْ تَكُنْ أَلَيَّوْهُ ظَاهِرِينَ فِي الْأَرْضِ فَمَنْ يَضُرُّنَا مِنْ تَأْسِ اللَّهِ
 إِنْ جَاءَ نَأْفَالُ فِرْعَوْنَ مَا أُرِيكُمْ إِلَّا مَا أَرَى وَمَا أَهْدِيكُمْ
 إِلَّا سَبِيلَ الرَّشَادِ ﴿٦٩﴾ وَقَالَ الَّذِي آمَنَ يَأْتِي فِرْعَوْنَ
 عَلَيْكُمْ مِثْلُ الْآخَرِابِ ﴿٧٠﴾ مِثْلُ دَابِ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ
 وَثَمُودَ وَالَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ وَمَا اللَّهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِلْعِبَادِ ﴿٧١﴾
 وَيَقُولُ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ يَوْمَ التَّنَادِ ﴿٧٢﴾ يَوْمَ تُؤَلَّفُونَ
 مَلَأَكُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ عَاصِمٍ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ﴿٧٣﴾

﴿٦٦﴾ و فیرعونی گوت: ژ من بگهرن دا ئەز
 موسایی بکوژم، و بلا باشی گازی خودایی خو
 بکەت [بلا خودایی وی وی ژ من قورتال بکەت]،
 ئەز دترسم [ئەگەر ئەز وی نەکوژم] ئەو دینی هەو
 بگوهوریت، یان ژێ خرابیی د ئەردیدا بە لاف
 بکەت. ﴿٦٧﴾ و موسایی گوت: ئەز خو ب خودایی
 خو و خودایی هەو، ژ هەر خو مەز نەکرەکی بی باوهر
 ژ پوژا قیامەتی، دپارێزم. ﴿٦٨﴾ و زەلامەکی خودان
 باوهر ژ مالا فیرعونی بە لی باوهریسا خو ئەدشارت،
 گوت: ئەری هوین دی مروفەکی کوژن چونکی
 دبێژیت: خودانی من خودییە، و ب موعجیزە یی
 بو هەو ئە دەف خودایی هەو هاتی، و ئەگەر ئەو یی
 درهوین بیت درهوا وی دی ل وی زفپیت، و ئەگەر یی
 راستگو بیت هەندە ژ وئ ئیزایا هەو یی دترسینیت،
 دی ژ هەو گریت [ئەو هەندە بەسە، هەو د هیلاک
 ببەت]، ب راستی خودی وی راستەری ناکەت یی
 زیە خراب و درهوین. ﴿٦٩﴾ هەی ملەتی من، ئەفرۆ
 سەرورەری یا هەو هەی، و هوین د ئەردیدا [ل سەر

ئسرائیلیان] زال و سەر دەستن، فێجا ئەگەر ئیزایا خودی ب سەر مەدا هات، کیسە هاریکاری و پشەقانیسا
 مە بکەت و مە ژێ قورتال بکەت؟ فیرعونی گوت: ئەز ژ وئ پێقەتر بو هەو نابیژم یا بەری نوکە من
 گۆتی [ئەز ژ وئ چێتر نابینم یا ئەز دبینم، کو پێتە کوشتن دا دۆزا وی ب دویا هیلاک بیت]، و ئەز [ب وئ یا
 ئەز چێتر دبینم] ژ ریکا راست پێقەتر نیشا هەو نادم؟ ﴿٧٠﴾ و ئەوێ خودان باوهر [وژ بنە مالا فیرعونی]
 گوت: هەی ملەتی من [ئەگەر هوین باوهریی ب موسایی نەئین، و هەر بەرگەرپانا کوشتنا وی بکەن] ئەز
 دترسم پوژەکا [ب ئیزا] وەکی پوژا کووم و دەستەکان [کو میت ل سەر پێقەمبەریت خو بووینە دەستەکا] ب
 سەر هەو دا بیت. ﴿٧١﴾ و ئەز دترسم ئیزایەکا وەکی یا ملەتی نوح و عاد و (سەموود) و ئەوێت پشتی وان
 هاتین ب سەری هەو بیت، و ب راستی خودی سەم بو چو بەندەیان نەفیت [ئانکو کەسی بی گونە هیزا
 نادات]. ﴿٧٢﴾ و هەی ملەتی من، ترسا من ل سەر هەو ترسا پوژا گازی بکرنی (پوژا قیامەتی) [گازی کون
 تیدا مشە دبیت و خەلکی بەحەشتی و جەننەمی گازی تیک دکەن، و گاور ب خوژی د ناقبەرا خو دا گازی
 تیکدو دکەن، و دبیتە لافلافا وان و جەبەرا وان]. ﴿٧٣﴾ پوژا هوین پشەتا خو ددەنە ئاگری و درەشن، و هەو
 چو پارێزخان نینن کو هەو ئە ئیزایا خودی پباریزن، و هەر کەسی خودی گو مپا و بەرزە بکەت، کەس نینە
 وی راستەری بکەت.

وَلَقَدْ جَاءَكُمْ يُوسُفُ مِنْ قَبْلُ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا زِلْتُمْ فِي
شَكٍّ مِمَّا جَاءَكُمْ بِهِ حَتَّى إِذَا هَلَكَ قُلْتُمْ لَنْ يَبْعَثَ اللَّهُ
مِنْ بَعْدِهِ رَسُولًا كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ
مُزْتَابٌ ﴿٣٨﴾ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ بِغَيْرِ سُلْطَانٍ
أَتَاهُمْ كُفْرًا مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ وَعِنْدَ الَّذِينَ ءَامَنُوا كَذَلِكَ
يَطُغُّ اللَّهُ عَلَى كُلِّ قَلْبٍ مُتَكَبِّرٍ جَبَّارٍ ﴿٣٩﴾ وَقَالَ فِرْعَوْنُ
يَلَهْمَنِّي ابْنَ لِي صَرَحًا لَعَلِّي أَبْلُغُ الْأَسْبَابَ ﴿٤٠﴾ أَسْبَابَ
السَّمَوَاتِ فَأَطَّلِعُ إِلَى إِلَهِ مُوسَى وَإِنِّي لأَظُنُّهُ كَذِبًا
وَكَذَلِكَ يُرِي فِرْعَوْنُ سُوءَ عَمَلِهِ وَصَدَّ عَنْ السَّبِيلِ
وَمَا كُنْزُ فِرْعَوْنَ إِلَّا فِي تَبَابٍ ﴿٤١﴾ وَقَالَ الَّذِينَ ءَامَنَ
يَقُومُوا أَتَمِعُونَ أَهْلَكُمْ سَبِيلَ الرَّشَادِ ﴿٤٢﴾ يَقُومُوا
إِنَّمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا مَتَّعْ وَآتِ الْآخِرَةَ هِيَ
دَارُ الْقَرَارِ ﴿٤٣﴾ مَنْ عَمِلَ سَيِّئَةً فَلَا يُجْزَى إِلَّا مِثْلَهَا
وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِمَّنْ ذَكَرْنَا وَأَنَّى لَهُمُ ثَمَرٌ قُلْ لَكُمْ
يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ يُرْزَقُونَ فِيهَا بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٤٤﴾

﴿٣٨﴾ و ب سویند بهری [موسایی] یووسف [ژدهف
خودئی] ب نیشانیت ناشکرا و مو عجیزه یانقه بۆ هه وه
هاتبوو، و هوین هیژ ژ وان نیشانان دودلن تهویت
یووسف بۆ هه وه ئیناین، قیجا گاغا یووسف مری،
هه وه گۆت: خلاس، خودئی پستی یووسف چو
پیغه مبه ران ناهنریت، هؤسا خودئی وی گو مراد کهت
ئهوئی زیده خراب، و دئیکینیا خودیدا ب گو مان.
﴿٣٩﴾ [ییت زیده خراب و ب شک ئه فنه] تهویت
مه ده رکیی د نیشان و ئایه تیت خودیدا دکه ن بئ به لگه
و نیشانه ک وان هه بیت، مه ده رکییا وان که ربا خودئی و
یا خودان باوهران پتر و مه زنت لی کر، و هؤسا خودئی
دلی هه ر خۆمه ز نکه ر و زیده خراب و هه ق دژمه کی
مۆر دکه ت. ﴿٣٦﴾ و فیرعه ونی گۆت: هاما نو تو
بۆ من قه سه رکا بلند ئافاکه [بچمه سه ر] به لکی
بگه همه ده رگه ه و ریکان. ﴿٣٧﴾ ده رگه ه و ریکیت
ئه سمانان، دا به ری خۆ بده مه خودایی موسایی، و
ئه ز دینم ئه و ژ دره وینانه، و هؤسا کار و کریاریت وی
ییت خراب بۆ هاتنه جوانکرن و ژ ریکا راست هاته
فه ده ر کرن، و بیلانگه رانا فیرعه ونی ژ خوساره تیسی پیقه تر نه بوو. ﴿٣٨﴾ و ئه وئی باوهری ئینایی گۆت: هه ی
مله تی من، گو هئی خۆ بده نه من و ل دویف من وهرن، ئه ز دئی به ری هه وه دهمه ریکا راستی و سه ره رازیی.
﴿٣٩﴾ هه یمله تی من، ژیانافئی دنیایی ب تنی خۆشییه کا دۆمکوره، و ئاخه رته جهی ئاکنجیوون و
بنه جهیی. ﴿٤٠﴾ هه ر که سی [دفی دنیایدا] گونه هه کی بکه ت، ئه و ته مه تی گونه ها خۆ دئی ئیته جزا کرن،
و هه ر که سی باشی بکه ت، چ میتر بیت چ ژن، و ئه و یی خودان باوهر بیت، ئه فنه دئی چنه د به حه شتیدا و
رزقی وان بی حسیب و هه ژمار دئی ئیته به ر وان.

الجزء
١٨

وَيَقُولُ مَا لِيَ أَدْعُوكُمْ إِلَى النَّارِ ۖ وَتَدْعُونَنِي إِلَى النَّارِ ۚ تَدْعُونَنِي لِأَكْفُرَ بِاللَّهِ وَأُشْرِكَ بِهِ ۚ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ وَأَنَا أَدْعُوكُمْ إِلَى الْعَزِيزِ الْغَفَّارِ ۚ لَا جَرَمَ لَنَا تَدْعُونَنِي إِلَيْهِ لَيْسَ لَهُ دَعْوَةٌ فِي الدُّنْيَا وَلَا فِي الْآخِرَةِ ۚ وَأَنْ مَرَدَّنَا إِلَى اللَّهِ وَأَنَّ الْمُسْرِفِينَ هُمْ أَصْحَابُ النَّارِ ۚ فَسَتَذْكُرُونَ مَا أَقُولُ لَكُمْ ۚ وَأَوْقُضَ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْإِبْسَادِ ۚ قَوْلَهُ اللَّهُ سَيِّئَاتٍ مَا مَكُرُوا ۚ وَحَاقَ بِآلِ فِرْعَوْنَ سُوءُ الْعَذَابِ ۚ النَّارُ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا غُدُوًّا وَعَشِيًّا ۚ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ أَدْخِلُوا آلَ فِرْعَوْنَ أَشَدَّ الْعَذَابِ ۚ وَإِذْ يَتَحَفَّضُونَ فِي النَّارِ فَيَقُولُ الضُّعَفَاءُ لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا ۖ فَهَلْ أَنْتُمْ مُعْتَنُونَ عَلَيْنَا ۚ صِيبًا مِنَ النَّارِ ۚ قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُلٌّ فِيهَا ۚ إِنَّ اللَّهَ قَدْ حَكَمَ بَيْنَ الْعِبَادِ ۚ وَقَالَ الَّذِينَ فِي النَّارِ لِخَزَنَةِ جَهَنَّمَ ادْعُوا رَبَّكُمْ يُخَفِّفْ عَلَيْنَا يَوْمًا مِنَ الْعَذَابِ ۚ

٤٧٢

﴿٤١﴾ و هه ی مله تی من ته قه چیه، ته ز به ری هه وه دده مه به حه شتی و هوین به ری من دده نه هند ی ته ز باوه ری بی ﴿٤٢﴾ هوین به ری من دده نه هند ی ته ز باوه ری بی ب خودی نه ینیم، و وی بو بکه مه هه فیشک یی ته ز چوژی نه زانیم، و ته ز به ری هه وه دده مه خودای بی سهرده ست و زیده گونه هژ به ر. ﴿٤٣﴾ بی گو مان ته وی هوین به ری من دده نی نابیت بیته پهرستن، چونکی به رسقا که سی ناده ت نه ل دنیا یی و نه ل ئاخره تی، و زفرینا مه هه مییان ب بال خودیقه یه، و ب راستی ته ویت زیده گونه هکار ته ون دوزه هی. ﴿٤٤﴾ ته فا ته ز دبیز مه هه وه، نیزی که نه دویر، دی تته بیرا هه وه، و ته ز دی کاروباری خو هیلمه ب هیقیسیا خودیقه، ب راستی خودی ئاگه هژ هه می به نده یان هه یه و دبیت. ﴿٤٥﴾ فیجا خودی ته و [خودان باوه ری شیره تکه ر] ژ خرابیسیا وی پیلانا وان گیرایی پاراست، و ئیزیه کا خراب ب سهر بنه مالا فیرعه ونیدا هات. ﴿٤٦﴾ سپیده و ئیقاران [ئانکو به رده وام هه تا روژا قیامه تی] جانی وان ب ئاگری دتیته سوتن، و روژا قیامه ت رادیت خودی دی بیژ ته ملیاکه تان: فیرعه ونیان بیخنه دناف دژوارترین ئیزادا. ﴿٤٧﴾ و وه ختی ته و دئاگریدا دمنینه پیکشه و جر به ری دکه ن، و ته ویت ته په سهر دی بیژ نه وان ته ویت خو مه زن کرین: نی ته م دویکه فتیبت هه وه بووین، ما هوین پشکه کی ژ ئاگری ژ مه فه ناکه ن و هه لناگرن؟ ﴿٤٨﴾ و ته ویت خو مه زن کرین دی بیژن: ته م هه می وه کی ئیکین دناف ئاگریدا، خلاص، خودی حو کم دنافه را به نده یاندا کر [و جر به ریابی فایده یه]. ﴿٤٩﴾ و ته ویت دئاگریدا دی بیژ نه دهر که هفانیبت دوزه هی: بیژ نه خودای بی بلا روژه کی ب تنی ئیزایی ل سهر مه سفک بکه ت.

قَالُوا أَوَلَمْ تَكُ تَأْتِيكُمُ رُسُلُكُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا بَلَى قَالُوا فَأَدْعُوا وَمَا دُعَاؤُ الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ
إِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
وَيَوْمَ يَقُومُ الْأَشْهُدُ ٥١ يَوْمَ لَا يَنْفَعُ الظَّالِمِينَ مَعَذِرَتُهُمْ
وَلَهُمُ الْعَذَابُ وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ ٥٢ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى
الْهُدَى وَأَوْثَرْنَا بَنِي إِسْرَءِيلَ الْكِتَابَ ٥٣ هَذَى
وَذَكَرَى لِأُولِي الْأَلْبَابِ ٥٤ فَأَصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ
حَقٌّ وَأَسْتَغْفِرْ لِذَنبِكَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ بِالْعُشِيِّ
وَالْأَبْكَرِ ٥٥ إِنَّ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ
يَعْرِضُ سُلْطَانُ اتِّهَمِهِمْ فِي ضُدِّهِمْ إِلَّا كَثِيرٌ
مَّا هُمْ بِبَالِغِيهِ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ
الْبَصِيرُ ٥٦ لَخَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ أَكْبَرُ مِنْ
خَلْقِ النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ٥٧
وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَى وَالْبَصِيرُ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ وَلَا الْمُسِيءَ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ ٥٨

﴿٥٠﴾ [ملياکت د بهر سفا و اندا] دئی بیژن: نه ری ما پیغه مبه ریټ هه وه ب بهلگه و نیشان و موعجیزه فه بۆ هه وه نه هاتبون؟ دئی بیژن: به لئی [پیغه مبه ریټ مه ب بهلگه و نیشان و موعجیزه فه بۆ مه هاتبون، به لئی مه باوهری ب وان نه ئینا] ملیاکت دئی بیژن: دئی هوین ب خو داخو ازا سفک کرنا ئیزایی بۆ خو ژ خودی بکه، و داخو ازا گاوران [وئی رۆژی] ما دی ب چ چیت؟! ﴿٥١﴾ بئی شک ئه م هه ر دئی هاریکاریا پیغه مبه ریټ خو و ئه ویت باوهری ئینایین کهین، د فئی دنیا ییدا و دوی رۆژی ژیدا یا شاهد تیدا رادبن [کو رۆزا قیامه تیه]. ﴿٥٢﴾ رۆزا عوزر خواستن و هه جه تا سته مکاران ب چو نه چیت و مفای وان نه کهت، و له عنه ت ل وان بیت و پیسه جه بۆ وان بیت. ﴿٥٣﴾ و ب سویند مه راسته پیتی [هه ر تشته کی دیار دینیدا، چ موعجیزه و چ ته ورات و چ ته شریع] دا مووسایی، و مه ئسرائیلی کر نه ویر سیټ ته وراتی. ﴿٥٤﴾ کو رپکا هیدا یه تیه، و بیر ئینانه بۆ خودان ئه قلان. ﴿٥٥﴾ [هه ی موحه مه د] فئجا سه بری [ل سه ر

ئه زیه تا گاوران و هکی پیغه مبه ریټ به ری خو] بکی شه، بئی شک په یانا خودی یا راسته، و داخو ازا بیو رینی بۆ گونه هیټ خو بکه، و سپن ده و ئیقفاران (ئانکو هه می ده مان) ته سبیح و حمدا خودایی خو بکه. ﴿٥٦﴾ ب راستی ئه ویت مه ده ر کیی دئایه تیت خودیدا دکه، بئی بهلگه و نیشانه ک وان هه بیت، ژ خو مه ز نکر نی پیغه تر دلی و اندانینه، و ئه و [مه ز ناتی] وان ناگه هینیه وئی یا وان دقیت [کو ئه و رونا هییا دینی فه مرین]، فئجا خو ب خودی [ژ خرابیا وان] بهاریزه، و خو ب هیقییا خودیغه بهیله، ب راستی ئه وه یی گوهدیر و بینهر. ﴿٥٧﴾ ب سویند چیکر نا ئه رد و ئه سمانان ژ چیکر نا مرقفان مه ز نتره، به لئی باراپر ژ مرقفان فئی نوزانن. ﴿٥٨﴾ و مرقفی کوره [گاور] و یی ب چاف [خودان باوهر] و هکی ئیک نابن، و ئه ویت باوهری ئینایین و کار و کریاریټ باش کرین، و ئه ویت گونه هکار و هکی ئیک نابن، و کیمن ژ هه وه، هه زرا خو دقان نمونه یاندا دکه، و چامه یان ژئ وهر دگرن.

إِنَّ السَّاعَةَ لَآتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٥٩﴾ وَقَالَ رَبُّكُمُ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ ﴿٦٠﴾ اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ أَنْفُسَكُمْ آيَاتٍ لَتَسْكُنُوا فِيهَا وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٦١﴾ ذَلِكَُمُ اللَّهُ رَبُّكُمُ خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاقْنِ تَوْفُكُورَ ﴿٦٢﴾ كَذَلِكَ يُوقِظُ الَّذِينَ كَانُوا بِآيَاتِ اللَّهِ يَحْجِدُونَ ﴿٦٣﴾ اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ قَرَارًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُورَكُمْ وَرَزَقَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ أَمْطًا ذَلِكَُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ فَتَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٤﴾ هُوَ الْحَيُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٥﴾ قُلْ إِنْ يُهَيْبُ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَمَّا جَاءَنِي الْبَيِّنَاتُ مِنْ رَبِّي وَأُمِرْتُ أَنْ أُسْلِمَ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٦﴾

الجزء
١٨

﴿٥٩﴾ ب پاستی قیامت هه ر دئی تیت و چو شک تیدا نینه، بهلی باراپتر ژ خه لکی باوه ر ناکه ن.
﴿٦٠﴾ و خودایی هه وه گوت: دوعایی ژ من بکه ن نه ز دئی به رسفا هه وه ده م، ب پاستی نه ویت خو ل سه ر به رستنا من و دوعا کرنی ژ من مه زن دکه ن، دئی ره زیل و رسوا چنه د دوزه هیدا. ﴿٦١﴾ خودییه یی شه ف بو هه وه دایی دا هوین تیدا فه هه سن، و رور رورنکریه [دا هوین کاروباریت خو تیدا ب ریتیه بن]، ب پاستی خودی خودا ن کهرمه ل سه ر خه لکی، بهلی باراپتر ژ خه لکی سوپاسیا خودی ناکه ن. ﴿٦٢﴾ نه فهیه خودی، خودانی هه وه، چیکه ری هه می تشی، چو به رستییت راست و دورست ژ وی پیقه تر نین، قیجا هوین چاوا به ری خو ژ به رستنا وی و هردگیرن [بو به رستنا تیک دی]. ﴿٦٣﴾ هوسا نه ویت مه ده رکی د ئایه تیت خودیدا دکر، به ری وان ژ هه قیسی و ئیکینیا خودی دئیته و هردگیران. ﴿٦٤﴾ خودییه نه وی ئه رد بو هه وه کریه جهی خو جهی و ئاکنجیوونی و بو ژینی خو شکری، و نه سمان کریه بان، و وینه و شکل دا هه وه و وینه یی هه وه جوان کر و رزقی پاک و باقر دا هه وه، نه فهیه خودی خودانی هه وه، قیجا پاکی و بلندی بو خودی، خودانی هه می خه لکی. ﴿٦٥﴾ نه وه یی ساخ و هه روهه ر مایی، چو به رستییت راست و دورست نین ژ وی پیقه تر، قیجا هوین به رستنا وی ب تنی بکه ن و چو هه فیشکان بو چی نه کهن، و هه می په سن و شوکور بو خودانی جیهانان. ﴿٦٦﴾ [هه می موحه مه د] بیژه وان: ب پاستی پستی نیشانت ئاشکه راکه ر ژ خودایی من، بو من هاتین، ریک بو من نه هاتیه دان نه ز وان به رتسم نه ویت هوین شوینا خودی دهرتسن [پشت راست بن نه ز به رستنا وان ناکه م]، و نه مرئی من یی هاتیه کرن نه ز خو بسپرمه خودانی هه می جیهانان [و به ر نه مرئی وی ب تنی بیم].

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مَنَّنَ عَلَيْكُمْ ثُمَّ مَنَّنَ عَلَيْكُمْ ثُمَّ
يُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِيَبْلُوَكُمْ أَشَدَّ كُفْرًا ثُمَّ لِيَنْبَأَكُمْ يَوْمَهُمُ
وَمِنْكُمْ مَنْ يَتُوبُ مِنْ قَبْلٍ وَلِيَنْبَأَكُمْ أَجَلَ مُسَمًّى وَلَعَلَّكُمْ
تَعْقِلُونَ ﴿٦٧﴾ هُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ فَإِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا
يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٦٨﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ كَذَبُوا بِآلِهَتِهِمْ
وَبِمَا آتَيْنَاهُمْ مِنْ سُلْطَانٍ فَسُوفَ يَعْلَمُونَ ﴿٦٩﴾ إِذَا لَأَغْلَزَلْ
فِي أَعْيُنِهِمْ فَالسَّكِينُ يُسْحَبُونَ ﴿٧٠﴾ فِي الْحَمِيمِ
ثُمَّ فِي النَّارِ يُسْجَرُونَ ﴿٧١﴾ ثُمَّ قِيلَ لَهُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ
تُشْرِكُونَ ﴿٧٢﴾ مِنْ دُونِ اللَّهِ قَالُوا ضَلُّوا عَنَّا قِيلَ لَمْ تَكُنْ
تَدْعُونَا مِنْ قَبْلُ شَيْئًا كَذَلِكَ يَضِلُّ اللَّهُ الْكَافِرِينَ ﴿٧٣﴾
ذَلِكَ بِمَا كُنْتُمْ تَفْرَحُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَبِمَا كُنْتُمْ
تَمْرَحُونَ ﴿٧٤﴾ ادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فَبِئْسَ مَثْوًى
الْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٧٥﴾ فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَإِنَّمَا تِرْكُكُ
بَعْضُ الَّذِي نَعِدُهُمْ أَوْ تَوَفَّيْتَهُ فَإِنَّمَا يَرْجِعُونَ ﴿٧٦﴾

﴿٦٧﴾ ٦٧. ئەوە یی ھوین (ئانکو بابی ھەوہ ئادەم) ژ ناخی
چیکرین، پاشی ژ چپکەکی، پاشی ژ خوینپارەییەکی،
پاشی ھەوہ بجویک ددەت [و پیچ پیچە ھەوہ
مەزن دکەت] دا ب دورستی تی بگەھن و بالق
ببن، پاشی دا پیر و کال ببن، و ھندەک ژ ھەوہ بەری
بالق ببن و بەری پیر ببن دمرن، و دا بگەھنە روژەکا
دەستیشانکری، و دا ھوین بو خو عەقلەکی بگرن.
﴿٦٨﴾ ٦٨. و ئەوہ یی ژینی و مرئی ددەت [ئانکو ئەوہ
ساخ دکەت و دمرینت]، و ئەگەر کارەکی فیما، بەس
دی بیژتی ھەبە دی بیت. ﴿٦٩﴾ ٦٩. ئەری ما تو نابینی
ئەوێت مەدەرکی دی نیشانیت خودیدا دکەن، چاوا
رویی وان ژ ھەقیی بو نەھەقیی دئیتە وەرگیران.
﴿٧٠﴾ ٧٠. ئەوێت قورئان و ئەو تشتی مە پیغەمبەریت
خو پی ھنارتین درەو دانایین، فیجا نیزیک دی زان
[کا دویماییکا کاری وان دی بیتە چ]. ﴿٧١﴾ ٧١. وەختی
ستویی وان دکەفیتە قەید و زنجیران و دئیتە راکیشان.
﴿٧٢﴾ ٧٢. د ئافا شاریاییدا، پاشی د ئاگریدا، دئیتە سوۆتن.
﴿٧٣﴾ ٧٣. پاشی دی [ملیاکەت] بیژنە وان: کا ئەوێت ھەوہ

بو خودی دکر نەھەقیشک. ﴿٧٤﴾ ٧٤. ھەوہ شوینا خودی دپەرستن، گۆتن: ل مە بەرزەبوون، نی [د دنیا یی
ژیدا] ئەو چو نەبوون، مە دپەرستن، ئەھا ھۆسا خودی گاواران گومرا و ریبەر زە دکەت. ﴿٧٥﴾ ٧٥. ئەف ئیزایە
یا وی کەیفییە یا ھەوہ د دنیا ییدا ب گونەھان دبر، و یا وی بەترانی و خو مەز نکر نییە یا ھەوہ ژ نەھەقی
دکر. ﴿٧٦﴾ ٧٦. دی ھەرنە دۆژەھی، د [ھەر حەفت] دەرگەھانرا و ھەروەر تیدا بن، و چ پیسە جەھ جەھی خو
مەز نکران. ﴿٧٧﴾ ٧٧. فیجا [ھەی مو حەمەد ل سەر گۆتن و کریاریت وان] سەبرا خو بکیشە، ب راستی پەیمان
خودی یا راستە، فیجا یان ئەم د ژیا تەدا دی ھندەک ژ وی [ئیزا] یا مە پەیمان پی دایییە وان نیشا تە دەین
[دا چافیت تە پی پۆن ببن، ئەفە پۆژا بەدری چی بوو]، یان زی [ھیز تە نەدیتی، ئەو ئیزا ب سەری وان
ھاتی] دی تە مرینن، زفرینا وان ب بال مەفەیە [دی کیشە خلاس بن].

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِّن قَبْلِكَ مِنْهُمْ مَّن قَصَصْنَا عَلَيْكَ
وَمِنْهُمْ مَّن لَّمْ نَقْصُصْ عَلَيْكَ وَمَا كَانَ لِرُسُولٍ أَنْ يَأْتِيَ
بِآيَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ فَإِذَا جَاءَ أَمْرُ اللَّهِ فَفُتِحَ بِالْحَقِّ وَخَيْرِ
هَٰذَا لَكَ الْمُبْتَطَلُونَ ﴿٧٨﴾ اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَنْعَمَ
لِتَرْكَبُوا مِنْهَا وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٧٩﴾ وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ
وَلِتَبْلُغُوا عَلَيْهَا حَاجَةً فِي صُدُورِكُمْ وَعَلَيْهَا وَعَلَى
الْعُلُوكِ تُخَمَلُونَ ﴿٨٠﴾ وَبُرِيكُمْ ءَابِتُهُ فَأَيَّ آيَاتِ اللَّهِ
تُنْكِرُونَ ﴿٨١﴾ أَفَلَا تَرَى سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَتَنْظُرُوا كَيْفَ
كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ كَانُوا أَكْثَرَ مِنْهُمْ وَأَشَدَّ
قُوَّةً وَأَثَارًا فِي الْأَرْضِ كَمَا أَغْنَى عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٨٢﴾
فَلَمَّا جَاءَ نُهُمُ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَرِحُوا بِمَا عِندَهُمْ مِّنَ
الْعِلْمِ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٨٣﴾ فَلَمَّا رَأَوْا
بِأَسْنَانِ قَالُوا أَمْ آيَاتُ اللَّهِ وَحَدُّهُ وَسُوءُ مَا كُنَّا بِنَافِيهِ
مُشْرِكِينَ ﴿٨٤﴾ فَلَمْ يَكْ يَفْعَلْهُمْ إِلَّا مِنْهُمْ لَمَّا رَأَوْا بِأَسْنَانِ سَنَّتْ
اللَّهُ الَّتِي قَدْ خَلَتْ فِي عِبَادِهِ وَخَيْرَ هَٰذَا لَكَ الْكَافِرُونَ ﴿٨٥﴾

﴿٧٨﴾ و ب سویند مه بهری ته پیغه مبه ریت هنارتین،
مه سه رها تیا هنده ک ژ وان یا بو ته گوئی، و مه یا
هنده ک ژ وان بو ته نه گوئی، و چو پیغه مبه نه نشین
بی ده ستوریا خودی چو نیشان و موعجزه یان
بینن، و هر وه خته کی فرمانا خودی [ب ئیزادانا وان
دنیا یدان د قیامه تیدا] هات، کاری وان ب دویاهی
هات، و هنگی ئو یت ل سه ر پویچاتیسی و ب دویش
پویچیسی دکه فن خوسارهت بوون. ﴿٧٩﴾ و خودیه
تهرش و که وال [حیشر و پهز و چیل] بو هه وه
دایی، د سوار ی هنده کان بین، و ژ هنده کان بخون.
﴿٨٠﴾ و هنده ک فایده ییت دی ژ ی بو هه وه بییت تیدا
ههین [و مه بو هه وه ییت دابین]، د پی بگه هه وئی
هه و جه یسیا د دلی هه وه دا [کو باریت هه وه ژ جه کی
بیه نه جه کی دی]، و هوین ل سه ر وان و ل سه ر
گه مییان دینه هه لگرتن. ﴿٨١﴾ و خودی نیشایت
[دهسته لاتداریا] خو نیشا هه وه ددهت، قیجا هوین
کیژ نیشانا وی ئینکار دکن، و باوهریسی پی نائینن
[چو نیشایت وی نائینه ئینکار کرن]. ﴿٨٢﴾ ئه ری ما

ئهو د ئه ردیدا نه گه ریانه، دا بینن کا دویاهییا ئو یت بهری وان بوو چ؟ ئهو ژ وان پتر بوون و ژ وان ب
هیزتر بوون، و ژ وان پتر شوینوار د ئه ردیدا هه بوون، قیجا ئه و وان ب دهست خو فیه ئینایی [ژ هیز و ئافاهی،
یان مالداریی] ئهو ژ ئیزایا خودی رزگار نه کرن [و فایده ی وان نه کرن]. ﴿٨٣﴾ قیجا وه ختی پیغه مبه ریت
وان ب موعجزه و نیشایت ئاشکه رافه بو وان هاتین، ب وئی زانینی ئه و وان هه ی د سه ردا چون [و پویته
نه دانه وئی زانینی ئه و پیغه مبه ر پی هاتین، و خه لک لی ب گو مان ئیخستن]، و ئه و ئیزایا وان ترانه پی ذکر
دورماندوریت وان ب خو گرتن. ﴿٨٤﴾ قیجا وه ختی وان ئیزایا مه دیتی، گوئن: مه باوهری ب خودی ب
تنی ئینا، و مه باوهری ب وان تشتان نه ما ئو یت مه بو خودی ذکر نه هه فپشک. ﴿٨٥﴾ قیجا باوهری ئینانا
وان فایده ی وان نه کرن پستی ئیزایا مه دیتن، ئه فیه ریکا خودیه د راستا هه می بهنده ییت ویدا [پستی ئیزایی
د بینن ژ نوی باوهریسی بینن، فایده ی وان ناکهت]، و هنگی گاور دی خوسارهت بن.

سوره تا فو صیلته

ل مه که هئی هاتیبه خوارئ (۵۴) نایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ هؤسا دئیته خواندن (حا، میم)، ول دور رافه کرنا
 فان رهنکه تیپان، بزفره دهستیپکا سوره تا به قهره.
 ﴿۲﴾ نهف قورثانه ژ دهف خودایی دلوثان و خودان
 ره حم هاتیبه خوارئ. ﴿۳﴾ کئیته که نشان و نایه تیت
 وئی ب دیرئی هاتیبه ناشکه راکرن، قورثانه که ب
 زمانئ عهره بییه، نهوئیت دورست تی دگه هن قه درئ
 وئی دزان.. ﴿۴﴾ مزگینییه [بؤ مروفتیت خودئ] و
 ناگه هدارکهره [بؤ دژمنیت خودئ]، به لی باراپتر
 ژ [گاوران] بهرئ خو ژئی وهرگپران، و گوئی خو
 نادهئی. ﴿۵﴾ و گۆتن: پهرده ل سهر دلیت مهنه، و نهفا
 تو بؤ مه دپئزی ئهم تی ناگه هین، و گوئیته مه دکهرن
 مه های ژئی نینه توج دپئزی، و پهرده یه کا دناقه را
 مه و ته داده ی، قیجا تول سهر دینئ خو به، و ئهم

المیزان
۱۸

سوره فو صلت

بسم الله الرحمن الرحيم

حم ﴿۱﴾ تَنْزِيلٌ مِنَ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿۲﴾ كَذَّبَ فَصَلَّتْ ؕ اِلَيْتُهُ
 قُرْءَانًا غَرِيبًا لِّقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿۳﴾ بَشِيرًا وَنَذِيرًا ۚ غَرَضُ اَكْثَرُهُمْ
 فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ﴿۴﴾ وَقَالُوا قُلُوبُنَا فِيْ اَكْثَرِ مَا نَدْعُوْنَ اِلَيْهِ وَفِيْ
 ؕ اَذَانِنَا وَقَوْمِنَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكَ حِجَابٌ ۚ فَاَعْمَلْ اِنَّا عَمِلُوْنَ ﴿۵﴾
 قُلْ اِنَّمَا اَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ ۚ يُوحَىٰ اِلَىَّ اَنَّمَا الْاِلَٰهُ اِلَٰهٌ وَاحِدٌ
 فَاسْتَقِيمُوْا اِلَيْهِ وَاسْتَغْفِرُوْهُ ۚ وَوَيْلٌ لِّلْمُشْرِكِيْنَ ﴿۶﴾ الَّذِيْنَ
 لَا يُؤْتُوْنَ اَلزَّكٰوةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كٰفِرُوْنَ ﴿۷﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ
 ؕ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَهُمْ اَجْرٌ غَيْرُ مُمْتَوِّنٍ ﴿۸﴾ ۚ قُلْ اَيْنَكُم
 لَمَّا تَكْفُرُوْنَ بِالَّذِي خَلَقَ الْاَرْضَ فِيْ يَوْمَيْنِ وَتَجْعَلُوْنَ لَهُ اَنْدَادًا
 ذٰلِكَ رَبُّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿۹﴾ وَجَعَلَ فِيْهَا رَوَسًۭى مِّنْ فَوْقِهَا
 وَبَرَكَ فِيْهَا وَقَدَّرَ فِيْهَا اَنْوَارَهَا فَاَتَزٰوَجَ اِيَّاهُ سَوَءٌ
 لِّلسَّٰبِقِيْنَ ﴿۱۰﴾ ثُمَّ اَسَوَّى اِلَى السَّمَآءِ وَهِيَ دُخَانٌ فَقَالَ
 لَهَا وِلَا لْاَرْضِ اَنْتِي طٰوْعًا وَاَوْكَرَهَا قَالَا اَنْتِي طٰاِعِيْنَ ﴿۱۱﴾

یئت ل سهر دینئ خو. ﴿۶﴾ [ههی موحه مه د] بیژ: نه زئی مروفه کم وه کی هه وه، وه حی بؤ من دئیته
 کو ب راستی خودایی هه وه خودایه کی ب تنییه، قیجا راست ریپکا وی بگرن ول سهر بمینن، و داخوازا
 لیبورینی ژئی بکه ن، و ئیزا و نهخوشی بؤ موشرکان بیت. ﴿۷﴾ نهوئیت باوهری ب دانا زه کاتی نهیی و باوهری
 ب پوژا قیامه تی نهیی. ﴿۸﴾ ب راستی نهوئیت باوهری ئینایی و کار و کریاریت راست و دورست کرین،
 خه لاته کی بی فیه برین بؤ وان یئ ههی. ﴿۹﴾ [ههی موحه مه د] بیژ: نه ری هوبن باوهری بی ب وی [خودایی]
 نائینن نهوئ نهرد د دو پوژاندا چیکری، و هوبن هه فیه ران بؤ چئ دکهن؟ نهو چیکهر، خودانی جیهانانه.
 ﴿۱۰﴾ و چیا بیته بنه جه و بلند ییت ئیخستینه د نهردیدا [دانه هه ژ بیته]، و [ب ئاف و گل و گیایی و دار و
 دهرامهت و شینکاتی] یئ ب بهر هکته ئیخستی، و د چار پوژیت تمامدا، رزقی خه لکی نهردی نهوئیت
 هه وجه دیار کر. ﴿۱۱﴾ پاشی بهرئ خو دا ئه سمائی و نهو دویکیل بوو، و گوته نهردی و نه سمائی هه وه بقیته
 و نه قیته ل دویف نه مرئ من وهرن [کا من چ د ناف هه وه دا بؤ مرو فان چئ کرییه، دهر بیخن] گۆتن: ئهم ب
 دلخوشی و بهر نه مرئ ته هاتین.

﴿١٢﴾ و خودی د دو پوژاندا کر نه هفت ته سمان، هر نه سمانه کی کاروباری وی دورست کر، و مه نه سمانی دنیایی ب ستران خه ملاند و پاراست [ژ شهیتانان]، ب راستی نه شه ته کبر و ته قدیرا خودایی دهسته لاتدار و زانایه. ﴿١٣﴾ فیتجا نه گهر وان بهری خو [ژ باوه ریثیان و هزر کرنی د فان چیکریاندا] وهر گپرا، تو بیژ: نه شه من هوین ژ هشکه فیزیکی ترساندن، وکی وی هشکه فیزیکی نهوا عاد و (سه موود) هنگافتین. ﴿١٤﴾ وهختی پیغمبر ژ ههمی ره خانقه بو وان هاتین [گوتینه وان]: ژ خودی پیغمبر تر نه پریسن، گوتن: نه گهر خودایی مه فیابایه پیغمبران بهنریت، دا ملیاکه تان هنریت، و ب راستی نه فا هوین بی هاتینه هنارتن، نه م باوه ریسی پی نائینین. ﴿١٥﴾ هندی عاد بوون ژ نه هه قی خو د نه دیدا مه زن کرن، و گوتن: کی ژ مه ب هیز تره؟ ما وان نه ددیت، ب راستی نهو خودایی نهو چی کرین ژ وان ب هیز تره، و وان باوه ری ب ثابته و نیشان و موعجیزه ییت مه نه دئینا. ﴿١٦﴾ فیتجا مه هور به بایه کی

ب سر و سه قه م د چهنه د پوژه کیت کور و په شدا، ب سهر واندا هنارت، دا ئیزایا رسوا کرن و شهر مزاریی دزیانا دنیایدا بدهینه بهر وان، و ئیزایا تاخره تی رسواتر و شهر مزارت ره، و هاریکاری ژی بو وان نائیتنه کرن. ﴿١٧﴾ هندی (سه موود) بوون مه پاسته پیکرن، به لی وان گو مریی ب سهر پاسته ریسیی ئیخست [ئانکو گاوری گرتن، و پشتا خو دانه باوه ریسی]، و ژ بهر کار و کریاریت خراب نهویت وان دکرن، بروسیسیا ناگری و ئیزایا رسوا بوون و شهر مزاریی نهو گرتن. ﴿١٨﴾ و نهویت باوه ری ئینیین و ته قوا خودی دکرن [ئانکو ژ خودی دترسیان، و پاریز کارییا وی دکرن]، مه رزگار کرن. ﴿١٩﴾ و پوژا نه یاریت خودی بو دوزه هی دئینه کو مکرن، و نهویت بهر اهیکی [دا ژیک نه قه قه تن] دئینه پاوه ستاندن، دا پیکه بینه ئیک ریز و ییت دوباهیی بگه هنه وان. ﴿٢٠﴾ فیتجا گافال دهف ناگری کو مبوون [و فیان کار و کریاریت خو ئینکار بکه ن]، گو هیته وان و چافیت وان و چهرمی وان دی شاده یسی ل سهر وان کار و کریاران ده ن، ییت وان کرین.

فَقَضَّاهُمْ سَبْعَ سَمَوَاتٍ فِي يَوْمَيْنِ وَأَوْحَىٰ فِي كُلِّ سَمَاءٍ أَمْرَهَا
وَرَبَّنَا السَّمَاءُ أَلَدَّتْ يُصْلِحُ وَحِفْظًا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ
الْعَلِيمِ ۝ فَإِنْ أَعْرَضُوا فَقُلْ أَنْذَرْتُكُمْ صِيعَةً مِّثْلَ صِيعَةِ
عَادٍ وَثَمُودَ ۝ إِذْ جَاءَهُمْ الرُّسُلُ مِنْ بَنِي آدَمَ لَهُمْ مِنْ
خَلْفِهِمْ أَلَّا يَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ قَالُوا لَوْ شَاءَ رَبُّنَا لَأَنْزَلَ مَلَائِكَةً
فَإِنَّا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ كَاذِبُونَ ۝ فَأَمَّا عَادُ فَانْتَكَبُوا فِي
الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَقَالُوا مَنْ أَشَدُّ مِنْهُ قُوَّةً أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ
الَّذِي خَلَقَهُمْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ ۝
فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِي أَيَّامٍ نَحْسَابٍ لِيَذِيقَهُمْ
عَذَابَ الْخِزْيِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَخْزَىٰ وَهُمْ
لَا يُبْصِرُونَ ۝ وَأَمَّا ثَمُودُ فَهَدَيْنَاهُمْ فَاسْتَحَبُّوا الْعَمَىٰ عَلَى
الْهُدَىٰ فَأَخَذَتْهُمُ صِيعَةُ الْعَذَابِ الْهَوْنِ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ۝
وَنَجَّيْنَا الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ۝ وَيَوْمَ نُخَسِّرُ أَعْدَاءَ اللَّهِ
إِلَى النَّارِ فَهُمْ يُوزَعُونَ ۝ حَتَّىٰ إِذَا مَا جَاءَهُمْ هَاسِدٌ عَلَيْهِمْ
سَمْعُهُمْ وَأَبْصَرُهُمْ وَعُلُوْدُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝

وَقَالُوا لَوْلَا إِيَّاكَ لَمَّ شَهَدَتْنَاهُ عَلَيْنَا قَالُوا أَنْطَقَنَا اللَّهُ الَّذِي
 أَنْطَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ خَلَقَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَلَهُ تُرْجَعُونَ ﴿٢٥﴾
 وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَوُونَ أَنْ يَشْهَدَ عَلَيْكُمْ سَمْعُكُمْ وَلَا أَبْصَارُكُمْ
 وَلَا جُلُودُكُمْ وَلَكِنْ ظَنَنْتُمْ أَنَّ اللَّهَ لَا يَعْلَمُ كَيْفَ أَيْمَنَّا بِكُمْ لَئِنْ
 وَدَّ لَكُمْ ظَنُّكُمْ الَّذِي ظَنَنْتُمْ بِرَبِّكُمْ أَنْ ذُكِّرَكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ
 مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٢٦﴾ فَإِنْ يَصْبِرُوا فَالنَّارُ مَثْوًى لَهُمْ وَإِنْ يَسْتَعْتِبُوا
 فَمَا هُمْ مِنَ الْمُعْتَبِينَ ﴿٢٧﴾ وَقَفَّضْنَا لَهُمْ قُرْآنًا فَزَيَّنَّا لَهُمْ
 مَا يَشَاءُ أَعْيُنُهُمْ وَالْحَقُّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي أَمِّمْ قَدْ
 حَلَّتْ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْجِنَّ وَالْإِنْسِ إِنَّهُمْ كَانُوا خَاسِرِينَ ﴿٢٨﴾
 وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَسْمَعُوا لِهَذَا الْقُرْآنِ إِنَّا أَلْفَوْا فِيهِ
 لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٢٩﴾ فَلَنْدَبِقَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا عَذَابًا شَدِيدًا
 وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَشْرَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٣٠﴾ ذَلِكَ جَزَاءُ أَعْدَاءِ اللَّهِ
 أَلَّا تَرَى لَهُمْ فِيهَا دَارًا لِيُخْلَدَ جَزَاءُ يَمَا كَانُوا يَفْأَلِكُنَا يُجْحَدُونَ ﴿٣١﴾
 وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا رَبَّنَا أَرِنَا الَّذِينَ أُضْلَلْنَا مِنَ الْجِنِّ
 وَالْإِنْسِ لِنَجْعَلَهُمُ آخِذَةً أَقْدَامَنَا لِيَكُونُوا مِنَ الْأَسْقَلِينَ ﴿٣٢﴾

الجزء
١٨

نوی خودایی خو رازی بکن، زفرین بو وان نینه [چونکی رور قیامت رور جزا و خه لاتانه ل سهر کار
 و کریاریت دنیا یی]. ﴿٢٥﴾ و مه هه فالیت خراب [ژ مروف و نه جنه یان] بو [موشر کیت مه که هی] ییت
 دانایین، قیجا کار و کریاریت وان ییت نوکه و ییت باشه رور یی بو وان خه ملاندن، نیزا بو وان واجب بو،
 نه وری وه کی مله تیت بهری خو ژ نه جنه و مرو فان، هیژایی نیزایی بوون، و ب راستی نه و ییت خوساره ت
 بوون. ﴿٢٦﴾ و نه ویت گاور بووین [ژ خه لکی مه که هی] گوتن: گو هی خو نه دنه فی قورئانی و قهره بالغی
 دبه رپا بکن، دا هوین بشینه وان و وان بی دنگ بکن. ﴿٢٧﴾ و ب راستی نه و دئ نیزاه کا گران و دژوار
 دهینه وان نه ویت گاور بووین، و ب راستی نه و دئ نیزاه کا گران و دژوار
 وان نیزاده یین. ﴿٢٨﴾ نه فیه جزیی دژمنیت خودی کو ناگره، و هره وهر دئ تیدا بن، ب فی هاته جزا کرن
 چونکی وان باوهری ب قورئانی نه دینا. ﴿٢٩﴾ و نه ویت گاور بووین گوتن: خودیو، کا وان هره دو وکان،
 نه جنه و مرو فان نه ویت نه و دسره دابرین و گومر اکرین نیشا مه بده، دا نه و وان بکهینه د بن پییت خو فیه، و
 دا نه و ب بن بکه فن [و بکه فیه د بنی بنی ناگریدا].

إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَمُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ
 الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَكْفُرُوا وَلَا تُجْرِبُوا وَأَنْبَشُوا بِالْجَنَّةِ
 الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ﴿٣٥﴾ نَحْنُ أَوْلَىٰ بِكُم فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
 وَفِي الْآخِرَةِ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَشْتَهُ أَنْفُسُكُمْ وَلَكُمْ
 فِيهَا مَا تَدْعُونَ ﴿٣٦﴾ نَزَّلْنَا مِنْ غُفُورٍ رَحِيمٍ ﴿٣٧﴾ وَمَنْ أَحْسَنُ
 قَوْلًا مِمَّنْ دَعَا إِلَى اللَّهِ وَعَمِلَ صَالِحًا وَقَالَ إِنِّي مِنَ
 الْمُسْلِمِينَ ﴿٣٨﴾ وَلَا تَسْتَوِ الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ أَدْفَعُ
 بِالْأَيْمِ أَحْسَنُ فَإِذَا الَّذِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ كَأَنَّهُ
 وَدِّيٌّ حميمٌ ﴿٣٩﴾ وَمَا يُلْقِيهَا إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَمَا يُلْقِيهَا
 إِلَّا ذُو حَظٍّ عَظِيمٍ ﴿٤٠﴾ وَإِمَّا يَنْزِعَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْعٌ
 فَاتَّسِعْ يَا لِلَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٤١﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ
 اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ
 وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ إِنْ كُنْتُمْ
 إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿٤٢﴾ فَإِنْ اسْتَكْبَرُوا فَالَّذِينَ عِنْدَ
 رَبِّكَ يُسَبِّحُونَ لَهُ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَهُمْ لَا يَسْأَمُونَ ﴿٤٣﴾

سجدة

﴿٣٥﴾ ب راسِتي ئەو ئیت گوتین: خودانی مە خودیە،
 پاشی ل سەر فی مایین و خو راکرتین، ملیاکەت
 [وەختی مرنی] دئینە دەف وان [و دیژنە وان]:
 نەترسن [ژ تشتی هوین دئی ب بەرفەچن]، و ب
 خەم نەکەفن [ژ تشتی هەو دە دنیا ییدا ب پاش خو فە
 هیلایی]، و مز گینیا وئ بەحەشتی ل هەوە بیت ئەوا
 پەیمان بۆ هەوە پئی هاتی دان. ﴿٣٦﴾ ئەم دژینا دنیا یی
 و ئاخەرە تیدا هاریکار و سەمیائیت هەوەینە، و تشتی
 هەوە بقی یی بۆ هەوە تیدا هەیی، و چ بخوازن
 ژ ی بۆ هەوە یی تیدا هەیی. ﴿٣٧﴾ ئەفە قەدر گرتە کە
 ژ دەف خودایی گونە ه ژ یەر و دلۆشان. ﴿٣٨﴾ ما
 ئاخفتنا کی ژ یا وی چیتەر ئەو ئی بەر ئی خەلکی ددەتە
 ریکا خودی و بانگەهل دی ریا ریکا وی دکەت، و کار
 و کریاریت راست و دورست دکەت، و بیژیت: ب
 راستی ئەز ژ موسلمانانم؟ ﴿٣٩﴾ پاشی و خرابی وەکی
 ئیک نابن، خرابیی ب یا چیتەر لادە و نەهیلە، ئەگەر تە
 ئەفە کر، هنگی دئی یینی ئەو ئی دژمنایی دنا فەراتە و
 ویدا هەیی، دئی وەکی هەفاله کی نیزیکی و خوششتی لی

ئیت. ﴿٣٥﴾ و کەس ناگەهیتە فی پەلەیی [کو شوینا خرابییی باشییی بکەت]، ئەو نەبن ئەو ئیت سەبر کیش،
 و کەس وەناکەت، خودان خیرەکی مەزن نەبیت. ﴿٣٦﴾ و هەر وەختی ئاوازە ژ شەیتانی بگەهیتە تە، تو
 خو ب خودی پاریزە، ب راستی ئەو یی گوهدیر و زانیە. ﴿٣٧﴾ ژ نیشانییت مەزناتی و شیانا خودی شەف
 و رۆژ، و رۆژ و هەیفن، سوجدەیی نە بۆ رۆژی بێن و نە بۆ هەیفی، و سوجدەیی بۆ وی خودایی بێن یی
 ئەو دایین و ئەو چیکرین، ئەگەر هوین راست وی ب تئی دپەر یسن. ﴿٣٨﴾ و ئەگەر وان خو مەزن کر [و خو
 ب سەر بەرستنا خودی ئیخست]، ئەو ئیت ل دەف خودایی تە [کو ملیاکەتن] شەف و رۆژ تە سییحا خودی
 دکەن وژ کتیا سییان باقر دکەن و ناوەستن.

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ تَقْرَأَ الْأَرْضَ خَشَعَةً فَإِذَا أَنْزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ
 اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ إِنَّ الَّذِي أَحْيَاهَا لَمُحْيِي الْمَوْتِ إِنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
 قَدِيرٌ ٤٣ إِنَّ الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي آيَاتِنَا لَا يَخْفَوْنَ عَلَيْهَا أَفَنُفِ
 يُلْقَى فِي النَّارِ خَبِيرٌ أَمْ مَنْ يَأْتِي آمِنًا يَوْمَ الْقِيَمَةِ اعْمَلُوا مَا شِئْتُمْ
 إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ٤٤ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالذِّكْرِ لَمَّا جَاءَهُمْ
 وَإِنَّهُمْ لَكَاكِبٌ عَنِ الذِّكْرِ الْبَاطِلِ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا تَلْبِسْ
 حَقَّهُ وَبَاطِلَهُ قُلْ مَنْ حَكِيمٌ حَمِيدٌ ٤٥ مَا يَقُولُ لَكَ إِلَّا مَا قَدْ قِيلَ
 لِلرَّسُولِ مِنْ قَبْلِكَ إِنَّ رَبَّكَ لَدُوٌّ مَغْفِرٌ وَذُو عِقَابٍ أَلِيمٌ ٤٦
 وَلَوْ جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا أَعْجَمِيًّا لَقَالُوا لَوْلَا فُصِّلَتْ آيَاتُهُ
 أَأَعْجَمِيٌّ وَعَرَبِيٌّ قُلْ هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ هَذِهِ وَشَفَاءٌ وَإِلَّذِينَ
 لَا يُؤْمِنُونَ فِي أَذَانِهِمْ وَقْرٌ وَهُوَ عَلَيْهِمْ عَمًى أُولَئِكَ
 يُنَادَوْنَ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ ٤٧ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ
 فَأَخْتَلَفَ فِيهِ فَوَلَّوْا كَلِمَةً سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَقُوصٍ
 بَيْنَهُمْ وَإِنَّهُمْ لَفِي شَكٍّ مِمَّا مَرَّبُ ٤٨ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا
 فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا وَمَا رَبُّكَ بِظَلِيمٍ لَلْعَبِيدِ ٤٩

﴿٣٩﴾ و ژ نيشانیت [ژیهاتنا] خودی [ل سهر ساخرنا
 پشتی مرنی] نه وه دی تو نه ردی هسك بینی، گافا
 خودی باران ل سهر باراند گژ دبیت و دبزیت و پف
 و بلند دبیت، ب راستی نه وی نه ردی مری زیندی
 کری، هر نه وه دی مریبان زیندی که ته فه، ب راستی
 نه ول سهر کرنا همه می تستان یی دهسته لانداده.
 ﴿٤٠﴾ ب راستی نه ویت نه ویت نه ویت مه دگوهژن
 [و دهستکاری تیدا دکهن]، نه ول بهر مه بهرزه نابن،
 نه وی ما کیژ چیره نه وی ملیاکهت دهافترنه ناف
 ناگری، یان زی نه وی روژا قیامه تی ئیمن دتیت،
 هه وه چ دتیت بکهن، ب راستی تشتی هوین دکهن
 خودی پی ناگه هه. ﴿٤١﴾ ب راستی نه ویت باوهری ب
 قورثانی نه ئینایین ده می بژ وان هاتی [نه وه دی جزایی
 گاوری و باوهری نه ئینانا خو وهر گرن]، و ب راستی
 نه ف قورثانه کتیه کا ب ریز و بی وینه و پارستییه.
 ﴿٤٢﴾ گوهژین ب چو رهنگان ناگه هیتی، و چوجا
 بویچ نابیت [و یا پارستییه ژ کیمکرن و زیده کرنی،
 و پشتی وی ژی چو کتیب نائین، وی بویچ بکهن]،

چونکی نه و ژ دهف خودایی کار نه جهه، و شایی گه له په سنی، یا هاتیه خوار ی. ﴿٤٣﴾ نه و چو دراستا
 ته دانا بیژن، نه گهر دراستا پیغه مبه ریت بهری ته زی دانهاتیه گوتن [یان دی بیژن تو یی دینی، یان دی
 بیژن سیر بهندی، یان دی بیژن دره وینی]، ب راستی خودایی ته خودانی لیبوری تیه [بو خودان باوهران]، و
 خودانی ئیزا یا گران و دژواره [بو گاوران]، [فتیجا خو بهیل ب هیفیا و یفه]. ﴿٤٤﴾ نه و گهر مه نه ف قورثانه
 ب نه زمانه کی بیانی [نه عجه می] ئینابایه خوار ی، دا بیژن بلا نه ویت و یی ب نه زمانه کی هاتبانه دیار کرن، نه م
 تیگه هشتباینه [و دا بیژن] قورثانا بیانی و پیغه مبه ری عهر ب چاوا دکهنه بهریک! بیژه: نه ف قورثانه بو وان
 نه ویت باوهری ئینایین راسته پیتی و ده زمانه، و نه ویت باوهری بی نه ئینن گو هیت وان بو بهیستنا قورثانی
 دکهن، و قورثان ل سهر وان تاریاتی و کوره یییه، نه فه [نه ویت ژ قورثانی بی باوهر] د وه سانه ههروه کی
 ژ جهه کی دویر دتیه گازیکرن [نه گازیی گولی دبن، و نه تی دگه هن، ژ بهر هند یل دویف ناچن].
 ﴿٤٥﴾ و مه ته ورات بو موسایی ئینا، و نه ول سهر ژیک جودابوون [دنا فبهرا راست دانانا وی و دره دانانا
 ویدا، ههروه کی مله تی ته دراستا قورثانی تیدا کری] و نه گهر ژ بهر فرمانا خودی نه بایه کو وان پیکفه ئیزا
 نادهت، دا حوکی و دادوهری دنا فبهرا و اندا کهت [نانکو دا زوی ئیزایی بو وان ئینیت، نه ویت قورثانی
 دره و دانن]، و ب راستی نه ول قورثانی ب شک و گومانن. ﴿٤٦﴾ ب راستی هر که سی باشیی بکهت بو
 خو دکهن، و هر که سی خرابیی دکهن ل خو دکهن، و خودایی ته سته می ل بهنده یان ناکهت [که س بی
 گو نه نه نایته ئیزادان].

إِلَيْهِ يُرْجَعُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَمَا تَخْرُجُ مِنْ ثَمَرَاتٍ مِنْ أَكْثَامِهَا
وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنْثَى وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ إِنْ
شِرْكَاؤِي قَالُوا أَذُنَاكَ مَا مِنَّا مِنْ شَهِيدٍ ١٧ وَضَلَّ عَنْهُمْ
مَا كَانُوا يَدْعُونَ مِنْ قَبْلُ وَظَلُّوا مَا لَهُمْ مِنْ مَجِيصٍ ١٨
لَا يُنْفَعُ الْإِنْسَانُ مِنْ دُعَاءِ الْخَيْرِ وَإِنْ مَسَّهُ الشَّرُّ فَيَسْأَلْ
قَوْمًا ١٩ وَلَنْ أَذْفَنَهُ رَحْمَةً مِنَّا مِنْ بَعْدِ صَرَاةٍ مَسَّتْهُ
لَيَقُولَنَّ هَذَا لِي وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً وَلَئِنْ رُجِعْتُ إِلَى
رَبِّي لَأَنَالِي فِي عُنْدِهِ لِلْحَسَنِ فَلَنَبَيِّنَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِمَا عَمِلُوا
وَلَنُذَيِّقَنَّهُمْ مِنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ ٢٠ وَإِذَا أُنْعِمْنَا عَلَى الْإِنْسَانِ
أَعْرَضَ وَنَأَى بِجَانِبِهِ ٢١ وَإِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ فَذُو دُعَاءٍ
عَرِضٍ ٢٢ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كَانِ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ ثُمَّ كَفَرْتُمْ بِهِ
مَنْ أَضَلُّ مِمَّنْ هُوَ فِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ ٢٣ سَأَرْبِهُمُ آيَاتِنَا
فِي الْأَفَاقِ وَفِي أَنْفُسِهِمْ حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ
أَوَلَمْ يَكْفِ يَرْبُكَ أَنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ٢٤ أَلَا إِنَّهُمْ
فِي مِرْيَةٍ مِنْ لِقَاءِ رَبِّهِمْ أَلَا إِنَّهُمْ بِكُلِّ شَيْءٍ مُحِيطُونَ ٢٥

﴿٤٧﴾ زانينا وهختي هاتنا رږڙا قيامه تي [کا دى
کهنگى ټيټ] ل دهف خودى ب تنييه، و نينه فيقى ژ
پشکوژکان دهر کهښت، و نينه مې گرانه بيت و بارى
خو دانيت، نه گهر ب زانين و ټاگه هداريا خودى
نه بيت. و رږڙا [خودى] گازی وان دکهت: کانې ټهو
هه پشکيت هه وه، بو من ددانان؟ [بلا بهر هانيي
ژ هه وه بکه، يان ټيزايي ژ هه وه بدهنه پاش] دى
بيژن: ټهغه مه راستى گوت، ب راستى ټهفرو کهس
د ناف مه دا نينه، شاده بيي بدت کو ټهو بو ته
هه پشکين. ﴿٤٨﴾ و ټهويت وان د دنيايدا دپهرستن ل
وان بهرزه بون، و ټيټين و باوهریکا بې گو مان بو وان
چې بو ټهفرو وان رهين ژ ټاگرى نينه. ﴿٤٩﴾ مروف
ب دوعايا خير ټفه ناو هستيت [و ناهيليت، ههر دى
دوعايان ژ خودى کهت، بهر فرهه يي بدته تي و ريکيت
ژيانى ل بهر ب سانا هې بيخيت]، و نه گهر نه خوشى و
تهنگافى گه هشتي، دى ژ خبري بې هيڅي بيت، و دى
ژ دلوقانيا خودى بې ټوميد بيت. ﴿٥٠﴾ و نه گهر مه
ژ دهف خو کهرهم و نيعمه ته ک دايي، پشتي نه خوشى

و تهنگافى گه هشتي، دى بيژيت: ټهغه هه قى منه و ټهز هه ژيمه [و دى ژ بير کهت ټهغه ټهغه جه باندنه]، و ټهز
باوهر ناکه م قيامهت دى راييت [و ټه گهر راييت ژى] و ټهز ب بال خود ټفه زفر يم، ب راستى من خه لاته کى
باش يى ل دهف هې [کا چاوا خودى کهرهم د دنيايدا دگه ل من کرييه، ل ناخره تي ژى ټه گهر هه بيت
دى و هسا دگه ل من کهت]، ب سويند ټهم دى ټهويت گاوربو يين ب وان کار و کرياران ټاگه هدار کهين
ټهويت وان کرين، و ب سويند ټهم دى ټيزايه کا مه زن و گران دهنه بهر وان. ﴿٥١﴾ و نه گهر مه نيعمهت د
گه ل مروفى کرن، دى رويي خو [ژ سوپاسيى] وهر گيريت و دى خو مه زن کهت ل سهر ټه مري خودى، و
ټه گهر نه خوشى و تهنگافى گه هشتي، دى دهست ب دوعاييت دريژ کهت. ﴿٥٢﴾ [هې موحه مه د] بيژه: کا
بيژنه من [دى حالى هه وه چ بيت] ټه گهر ټهف قور ټانه ژ دهف خودى هاتبيت و هوين باوهر يي پى نه ټينن،
کى ژ وى گومراتر و رپه رزه تره ټه وي [هو سا] د درمنايى و رکمانه کا دوير دا ديت. ﴿٥٣﴾ نيژ يک، نه دوير ټهم
دى بهلگه و نيشانيت [ټيکني و شيانا] خو بو وان د ټهرد و ټهسماناندا و دان ب خودا ژى ټاشکه را کهين، دا
بو وان ټاشکه را بيت کو ب راستى ټهغه (ټهف قور ټانه و يى ټيناييه خوارى، و يى بو هاتي کو پيغه مبهره)
راسته، ټهري ما ټهغه نه بهسى وانه کو خودايي ته ل سهر هه مې تشتان حازر و شاهده [ټانکو ما شاده بيا
خودايي ته، ب راستيا ته و راستيا قور ټانا بو ته هاتي، نه بهسى وانه]. ﴿٥٤﴾ هشيار بن، ب راستى ټهول
رږڙا قيامه تي ب گو مانن، هشيار بن خودى هوير و گريټ هه مې تشتان دزانيت، و چول بهر بهرزه نابيت.

سوره شورا

ل مه كههئ هاتيه خوارئ (۵۳) نايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱-۲﴾ هؤسا دئته خواندن (حا، ميم)، (عين، سين، قاف) و ل دور پافه كرنا فان پهنگه تپان، ل دهسپيكا سوره تا به قهره بزفره. ﴿۳﴾ هؤسا وهكى فئ سوره تئ خودايئ سهردهست و كاربنهجه، وهحيئ بؤ ته و پيغه مبهريت بهرى ته دهنيريت. ﴿۴﴾ هندی دئرد و تهسماناندا هئ يئ وييه، و تهو يئ بلند و مهزنه. ﴿۵﴾ نيزيكه [ههر هفت] تهسمان [ژ بهر مهزنا تيسا خودئ، و ژ بهر كرئيتيا تاخفتنا تهو د دهره قئ خوديدا دكهن] ل سهرنك شق شق بهن، و ملياكت په سنا خودايئ خو دكهن و وئ ژ كئياسيان پاقر دكهن، و داخوازا گونه هژيبرئ بؤ تهويت د ئهريدا، دكهن، بزائن ب راستي خوديه گونه هژيبر و دلوفان. ﴿۶﴾ و تهويت شويئا خودئ هه فيشك و

بوت گرتين [و دهرئسن]، خودئ ل سهر كار و كرياريت وان زيره فانه، و كار و كرياريت وان نه د دهست ته دانه. ﴿۷﴾ و هؤسا مه قورئان ب ته زمانئ عهره بي بؤ ته ئينا خوارئ، دا تو خه لكئ مه كههئ و دور و بهريت وئ پئ ئاگه هدار بكهئ و بترسينئ، و دا وان ژ رورزا قيامه تئ و كومبونئ، كو چو گو مان تيدا نينه، بترسينئ [وئ رورزئ خه لك دئ بنه دو جوين]، جوينهك دئ چيته بهحه شتئ و جوينهك دئ چيته دوزه هئ. ﴿۸﴾ و ته گهر خودئ قيا بيه، دا وان كه ته ئيك دين، بهلئ يئ وئ بئيت دئ كه ته دناف دلوفانيسا خودا، و سته مكاران چو دوست و هاريكار نينن. ﴿۹﴾ تهو غه پري خودئ بؤ خو دكهنه سه ميان و پشته فان؟! و سه ميان و پشته فان بهس خوديه و ته وه مرييان زيندي دكهت، و تهو ل سهر هه مي تستان يئ دهسته لانداره. ﴿۱۰﴾ و ههر شته كئ هوين ل سهر ژيك جودا بين [ژ كار و باريت دينئ]، حوكمئ وئ يئ ل دهف خودئ، فيجا بؤ حوكمئ وئ ل خودئ بزفرن، تهف خوديه [تهفئ حوكمئ ههر شته كي ل دهف] خودايئ منه، من پشتا خو ب وئ گرئدا، و دهه مي كار و باريت خودا دئ ل وئ زفرم.

سورة الشورى

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمْدٌ ۖ عَسَىٰ ۚ أَنْ يَكُونَ إِلَيْكَ وَلِيُّ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ ۖ
 اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝ لَّهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
 وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ۝ نَكَدَ السَّمَوَاتِ يَتَّقَطْنَ مِنْ فَوْقِهِنَّ
 وَالْمَلَائِكَةُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِنَّ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِمَنْ فِي
 الْأَرْضِ ۖ أَلَا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ۝ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا
 مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ ۖ اللَّهُ حَفِيفٌ عَلَيْهِمْ وَمَأْنَتْ عَلَيْهِمْ يَوكِلُ ۖ
 وَكَذَلِكَ أَوحَيْنَا إِلَيْكَ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَتُنذِرَ أُمَّ الْقُرَىٰ وَمَنْ
 حَوْلَهَا وَتُنذِرَ يَوْمَ الْجُمُعِ ۖ لَا رَيْبَ فِيهِ ۖ فَرِيقٌ فِي الْجَنَّةِ وَفَرِيقٌ فِي
 السَّعِيرِ ۝ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَهُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَٰكِنْ يُدْخِلُ مَنْ
 يَشَاءُ فِي رَحْمَتِهِ وَالظَّالِمُونَ مَا لَهُمْ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ۝ أَمْ
 اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ فَأَلَّفَهُمُ الْوَلُوفُ ۖ وَهُوَ يُجْحِي الْمَوْتَ ۖ وَهُوَ
 عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝ وَمَا اخْتَلَفْتُمْ فِيهِ مِنْ شَيْءٍ فَحُكْمُهُ
 إِلَى اللَّهِ ۖ ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبِّي عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ ۝

وَالَّذِينَ يُخَاجِرُونَ فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا اسْتَجِيبَ لَهُمْ حُجَّتُهُمْ دَاحِضَةً عِنْدَ رَبِّهِمْ وَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ﴿١٧﴾
 اللَّهُ الَّذِي أَنْزَلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ وَالْمِيزَانَ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ قَرِيبٌ ﴿١٨﴾ يَسْتَعْجِلُ بِهَا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِهَا وَالَّذِينَ آمَنُوا مُشْفِقُونَ مِنْهَا وَيَعْلَمُونَ أَنَّهَا الْحَقُّ
 أَلَا إِنَّ الَّذِينَ يُمَارِؤْنَ فِي السَّاعَةِ لَفِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ ﴿١٩﴾
 اللَّهُ لَطِيفٌ بِعِبَادِهِ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ ﴿٢٠﴾
 مَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الْآخِرَةِ نَزِدْ لَهُ فِي حَرْثِهِ وَمَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ مِنْهَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ نَصِيبٍ ﴿٢١﴾ أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُمْ مِنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنْ بِهِ اللَّهُ وَلَوْلَا كَلِمَةُ الْفَضْلِ لَفُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢٢﴾ تَتَرَى الظَّالِمِينَ مُسْتَفِيقِينَ مِمَّا كَسَبُوا وَهُمْ وَقَعُ فِيهِمْ وَالَّذِينَ
 آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي رَوْضَاتٍ الْجَنَّاتِ لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ذَلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ ﴿٢٣﴾

﴿۱۷﴾ و نهویت جرهبړی د راستا دینى خودیدا دکهن پشنى خهلك ب بهرغه هاتى و گرتى، ههجهتا (بهلگه و نیشانا) وان ل دهف خودایى وان یا پویچ و چوپییه، و غهزه ب و کهربا خودی ل سهر وان بیت، و نیزایه کا دژوار بؤ وان یا هه ی. ﴿۱۷﴾ خودی کتیب ییت هنارتین دا هه قیسی بنهجه بکهن، و ترازى و داد ژى ییت هنارتین [دا مروف دهه مى کاروباریت خودا ب دادوهری رابن]، و ما توج دزانی، بهلکى رپوژا قیامه تی یا نیزی بک بیت. ﴿۱۸﴾ نهویت باوهرى ب قیامه تی نه ی له زى ل هاتنا وى دکهن [هه ر ترانه پیکرن و باوهرى پى نه نینان]، و نهویت باوهرى ب رپوژا قیامه تی ههین ژى دترسن، و دزانن راسته و بى شکه هه ر دى ئیت، بزائن ب راستى نهویت جرهبړی ل سهر هاتنا رپوژا قیامه تی دکهن و لى ب شک دکهن، نهویت د بهرزه بونه کا کویر و دویردا. ﴿۱۹﴾ خودی زیده یى ب رهحم و ب کهرمه د گهل بهنده ییت خو [هه ر چهنده گونه هکارن ژى]، و هه ر که سى بقیث رزقى وى بهر فیه دده تی، و نهو یى ب

هیز و سهردهست و خودان دهسته لات. ﴿۲۰﴾ هه ر که سى ب کار و کریاریت خو خیرا ناخره تی و خو شییث وى بقیث، نه م دى خیرا وى بؤ زیده کهین [هه ر خیره ک ب دهه خیران]، و هه ر که سى ب کار و کریاریت خو خو شییا دنیا یى بقیث، نه م دى [هند] دهینى [هندى مه بؤ نفیسی]، و وى ل ناخره تی چوبار و پشک ژ خیرا کار و کریاریت خو نابن. ﴿۲۱﴾ نه رى وان هه فیشک هه نه، بؤ وان، نهو دین دانایه، نهو وى خودی ناگه هژى نه ی و دهستویری پى نه دایى؟ و نه گهر ژ بهر هندى نه بایه کو خودی حو کمى پاشیئخستنا نیزایا وان بؤ رپوژا قیامه تی یى دایى، دانوکه حو کمى دناقبه را موشرک و موسلماناندا کهت، و داله زى ل نیزایا وان کهت، و داب دویهاهیک ئین، و ب راستى سته مکاران نیزایه کا دژوار یا هه ی. ﴿۲۲﴾ [رپوژا قیامه تی] دى سته مکاران بینى ژ بهر کار و کریاریت خو دترسن و دلهرزن، و نهو [رپوژ کو رپوژا قیامه تی] دى هه ر ب سهر و اندا ئیت [بترسن یان نه ترسن]، و نهویت باوهرى ئینایین و کار و کریاریت راست و دورست کرین ییت دناف میرگیت به حه شتیدا، و وان چ بقیث بؤ وان ل دهف خودایى وان یى هه ی، و نه فیه کهرمه ما مه زن.

ذَٰلِكَ الَّذِي يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكَ آيَاتِهِ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ وَمَن يَعْرِفْ
حَسَنَةً نَّذَلْهُ فِيهَا حَسَنَاتٍ إِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ سُكُونٌ ﴿٢١﴾ أَمْ يَقُولُونَ
أَفَتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا إِنَّ يَسَاءَ اللَّهُ يَخْتِمْ عَلَى قَلْبِكَ وَيَمْحُ اللَّهُ
الْبَاطِلَ وَيُخْلِقُ الْخَلْقَ بِكَامِنَةٍ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٢٢﴾
وَهُوَ الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَن عِبَادِهِ وَيَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ
وَيَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ ﴿٢٣﴾ وَيَسْتَجِيبُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ وَيَزِيدُهُم مِّن فَضْلِهِ ۗ وَالْكَافِرُونَ لَهُمْ عَذَابٌ
شَدِيدٌ ﴿٢٤﴾ ۖ وَلَوْ وَسَّطَ اللَّهُ الْأَرْضَ لِعَادَهُ لِنَعْوَا فِي الْأَرْضِ
وَلَٰكِن يُّنْزِلُ بِقَدَرِ مَا يُنْشِئُ إِنَّهُ بِعِبَادِهِ خَبِيرٌ بَصِيرٌ ﴿٢٥﴾ وَهُوَ الَّذِي
يُنْزِلُ الْغَيْثَ مِن بَعْدِ مَا قَطَرُوا وَيَنْشُرُ رَحْمَتَهُ ۖ وَهُوَ الْوَلِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٢٦﴾
وَمِن آيَاتِهِ خَلْقُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا مِن دَابَّةٍ
وَهُوَ عَلَىٰ جَمْعِهِمْ إِذَا يَشَاءُ قَدِيرٌ ﴿٢٧﴾ ۖ وَمَا أَصْبَحُ مِنْ مَّصِيبَةٍ فَمَا
كَسَبَتْ آيَاتُهُ وَيَعْفُو عَنِ كَثِيرٍ ﴿٢٨﴾ ۖ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ
فِي الْأَرْضِ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ اللَّهِ مِن وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٢٩﴾

الجزء
١٩

﴿٢٣﴾ ئەقە ئەوە یا خودی مزگینی پی ددەتە بەندەیی خۆ، ییت باوەری ئیناین و کار و کرباریت راست و دورست کرین، و [هەی موحەمەد] بیژە ئەز چو کریان بەرانبەری گەھاندنا فی پەیمای ژ هەوە ناخوایم، حەزیکرنا مەرفەئیی نەیی [تشتی ئەز ژ هەوە دخوایم ئەوە هوین ئەزەتە من نەکەن، ژ بەر وی مەرفەئیی د نایەرا من و هەوەدا]، و هەر کەسی باشیەکی بکەت ئەم دای باشیا وی بۆ زیدەکەین، ب راستی خودی زیدە گونە هەژبەر و شوکور وەرگرە. ﴿٢٤﴾ ئەری ئەو (قورەیشی) دبیزن: [موحەمەدی] ئەف قورائە ژ دەف خۆ ئینای ژ درەو ب بال خودی ئە لی ددەت، و ئەگەر تە ل بەر بایە تو تشتەکی ژ درەو ب بال خودی ئە لی بدە، خودی دا دلی تە مۆرکەت ئەگەر فیابایە، و چو تشت نەدما ل بیرا تە، و چو تشت ل سەر دلی تە نەدھیلا، و [خودی] پوچی پادکەت و ژێ دەت، و هەقیی کو ئیسلامە ب ناخفتنی خۆ ییت ب وەحی بۆ پیغەمبەری خۆ ھنارتین [کو قورائە] دیار و بنەجھ

دکەت. ب راستی خودی ژ تشتی د سینگ و دلاندا ئەشارتی ب ئاگەھە. ﴿٢٥﴾ و ئەو توبەیی ژ بەندەیی خۆ وەر دگریت، و ل گونە هەیت وان دپۆرت و یا هوین دکەن دزانیت. ﴿٢٦﴾ و دواییت وان ئەوێت باوەری ئیناین و کار و کرباریت راست و دورست کرین قەبویل دکەت، و ژ کەرەما خۆ ژ داخوایا وان زیدەتر ددەتە وان، و ئیزایە کا دژوار بۆ گاواران یا هەی. ﴿٢٧﴾ و ئەگەر خودی رزقی هەمی بەندەیی خۆ بەرفرەھ کربایە [و هەمی زەنگین و بێ منەت کربانە]، دا هەمی دئەردیدا دسەرداچن، و داخۆ مەزن کەن، بە لی قایدەیا [قەدارا] وی دقیت رزقی دئینتە خواری، ب راستی ئەو ل بەندەیی خۆ شارەزا و ب ئاگەھە. ﴿٢٨﴾ و ئەوە بارانی [وەختی هەو جەیی] دئینتە خواری، پستی بەندەیی وی ژ ھاتنا وی بێ هیفی بووین، و دلۆقانییا خۆ [خیر و بێرت بارانی] بە لاف دکەت، ب راستی ئەوە سەمیانی، شایی پەسن و سوپاسیی. ﴿٢٩﴾ و ژ نیشان و بەلگەیی [مەزانییا] وی چیکرنا ئەرد و ئەسمانان و ھندی خودان روحتی تیدا بە لاف کرین، و ئەو ل سەر کۆمکرنا وان ئەگەر بقتی یی پیغەھاتیە. ﴿٣٠﴾ ھەر نەخۆشیە کا بگەھیتە هەوە ژ بەر وان کار و کربارە ییت هەوە کرین، و ل گەلە گونەھان زی دپۆرت [جزایی بۆ نادانیت]. ﴿٣١﴾ [گەلی مەرفەئان] هوین نەشین خودی نەچار بکەن دئەردیدا، کو هەوە ئیزانەدەت، و ژ بلی خودی هەوە چو ھاریکار و پشەتەفان نین.

وَمِنْ آيَاتِهِ الْجَوَارِ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ ۝ إِن يَشَأْ يُسْكِنِ الرِّيحَ
فَيُظِلُّنَّ رَوَاكِدَ عَلَى ظَهْرِهِ ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ۝
أَوْ يُوقِفُهُنَّ يَمَاجِكِسْبًا وَيَعْفُ عَنْ كَثِيرٍ ۚ وَيَعْلَمَ الَّذِينَ
يُجَادِلُونَ ۚ فِي آيَاتِنَا مَا لَهُمْ مِنْ حِصَصٍ ۚ إِنَّمَا أُوْثِقُوا مِنْ رَبِّهِمْ
الْحَبْرُ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِمْ ۚ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَنفَىٰ لِلَّذِينَ آمَنُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ
يَتَوَكَّلُونَ ۝ وَالَّذِينَ يَخْتَفُونَ بَيْنَ الْأَيْدِي وَالْفَوَاحِشِ ۚ وَإِذَا مَا
عَضِبُوا لَهُمْ يَغْفِرُونَ ۚ وَالَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ
وَأَمْرُهُمْ شُورَىٰ بَيْنَهُمْ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُقْفُونَ ۚ وَالَّذِينَ إِذَا أَصَابَهُمُ
الْبَغْيُ هُمْ يَكْتُمُونَ ۚ وَجَزَاءُ سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِّثْلُهَا ۚ فَمَنْ عَفَا
وَأَصْلَحَ فَأَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ ۚ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ۚ وَلَمَنِ انْتَصَرَ
بَعْدَ ظُلْمِهِ فَأُولَٰئِكَ مَا عَلَيْهِمْ مِنْ سَبِيلٍ ۚ إِنَّمَا السَّبِيلُ عَلَى
الَّذِينَ يَظْلِمُونَ النَّاسَ وَيَبْغُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ ۚ أُولَٰئِكَ
لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۚ وَلَمَنِ صَبَرَ وَعَفَا ۚ إِنَّ ذَلِكَ لَمِنْ عَزَائِهِ
الْأُمُورِ ۚ وَمَنْ يُضِلِلْ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ وَادٍ ۚ وَمِنْ بَعْدِهِ ۚ وَتَرَى
الظَّالِمِينَ لَمَّا رَأَوْا الْعَذَابَ يَقُولُونَ هَلْ إِلَىٰ مَرَّةٍ مِنْ سَبِيلٍ ۚ

﴿۳۲﴾ و ژ نیشانیت [مهزنا تی و دهسته لاتاریا] وی،
چون و هاتنا گه مییت و هکی چیا بانه د ده ریایدا.
﴿۳۳﴾ نه گهر خودی بقیث دی بای راوه ستینیت،
فینجا گهمی دی د ده ریایدا میننه راوه ستیای،
ب راستی نهغه [تینان و برنا گه مییان] نیشان و
به لگنه [ل سهر شیان و دهسته لاتاریا خودی]
بو ههر ټیکی زیده سه برکیش و زیده شو کوردار.
﴿۳۴﴾ یان ژی [نه گهر بقیث دی هور بهایه کی د ژوار
ب سهر و اندا ټینیت] ژ بهر کار و کریاریت و ان کری
دی و ان د هیلاک بهت، و ل گه له ک گونه هیث و ان
د بوریث [و ب گونه هیث و ان ل و ان ناگریث، و و ان
ژ گه له ک نه خو شیان قورتال دکته]. ﴿۳۵﴾ دا نه ویت
گه گه شه و جر به پری د ثایه ټیت مه دا دکهن، بزائن
نه و ژ ټیزایا مه قورتال نابن. ﴿۳۶﴾ و ههر تشته کی
خودی دایبیه هه وه ژ بهر تال و خه ملا ژ یانا دنیا بییه،
و تشتی ل دهف خودی هه ی چیر و ب دو مته، بو
و ان نه ویت باوهری ټینابین و پشته خو ب خودایی
خو گهرم کرین. ﴿۳۷﴾ و [نه ویت باوهری ټینابین

نه ویت] نه ویت خو ژ گونه هیث مه زن و زیده کریث دویر دټیخن، و نه گهر که ریث و ان ژ ټیکی فه بوون
لی د برون. ﴿۳۸﴾ و نه ویت ل دویف نه مرئی خودایی خو هاتین، و نفیژ بهر ده و ام و ب رهنگی پی د فی
کرین، و کاروباری و ان [دنا فبه را هه قدا] مشپوره تکر نه، و ژ رزقی مه دایبیه و ان [درپکا خودیدا] ددهن.
﴿۳۹﴾ و نه ویت نه گهر ستهم لی هاته کرن [ژ نه هه قی]، تو لیت خو ل وی فه دکهن یی ستهم ل و ان کری، و
ته عدا بیی ناکهن [دقیت موسلمان یی شکهستی و بیچاره نه بیت بهر ام بهر زور داریی و نازا کرنا وی ژ هیز کاریی
بیت]. ﴿۴۰﴾ و جزایی خرابیی خرابیه کا و هکی و ییه، و ههر که سی ل وی بوریث [نه ویت خرابی د گهل کری]
و نا فبه را خو و وی خو ش بکته، دی خودی خه لاتی وی ده تی، ب راستی خودی حه ژ سته مکاران ناکته.
﴿۴۱﴾ و یی تو لا خو فه کته [بی زیده یی] پشته ستهم لی هاتییه کرن، فینجا نه فان چو ریکیث لیگرتن و
لومه یان ناچنی. ﴿۴۲﴾ نه ویت بهر لومه و لومه دار بن نه ویت زور داریی ل خه لکی دکهن، و ژ نه هه قی خو د
نه رییدا مه زن دکهن، و خرابی و ده ستر ټی ټی تبدال سهر جان و مالی خه لکی دکهن، نه فان ټیزایه کا ب ژان
و د ژوار بو وانه [پوژا قیامه تی]. ﴿۴۳﴾ و یی سه بری [ل سهر زولمی] بکیشیت، و [ل زور داری خو] ببوریث،
نهغه [سه برکیشان و لیبورین] ژ و ان کارانه ییت کو دقیت مرو ف ل سهر یی هشیار و رڈ بیت. ﴿۴۴﴾ و ههر
که سی خودی وی گومرا و پیه رزه بکته، نی وی پشته خودی که س نینه، خو لی بکته خودان و وی
راسته ری بکته، و دی بینی گا فا سته مکار [پوژا قیامه تی] ټیزایی دبینن، دی بیژن، نه ری رپکه کا زفر پینی
[بو دنیا یی] هه یه.

﴿٤٥﴾ و دى وان ينى بهر ب دۆژه هيقه دئيه ئاژۇتن،
 وب ترس ژرسوايى و شهرمزارى ب پرخه كى چاڭى
 و بنقه بنقه چاڭگيرى دكه، و ئوئ باوه رى ئىناين
 لىشتى چۆينه به حەشتى و ديتىن كاچ ب سهرى گاوران
 هات] ديتىن: ب راستى خوسارەت ئهون ئهويت
 رۇژا قىامەتى ژ خو و كەس و كارىت خو بووين،
 بزانب راستى ستمكار يىت دئىزايە كا بهرده واما
 [نه ب دويهايك دئيت و نه ژى دهر دكهئن].
 ﴿٤٦﴾ و وان ژ بلى خودى چو هاريكار نه بوون
 هاريكارىيا وان بكەن [و ئىزايە خودى ژ وان بدەنه
 پاش]، و هەر كەسى خودى وى گومرا و رپبه رزه
 بكەت، نى رىكارىزگار بوونى بۆنینه. ﴿٤٧﴾ [گەلى
 مروژان] بهرسقا خودايى خو بدەن [ئانكوب لەز
 گوهدارىيا خودايى خو بكەن، و ل بهر ئەمرى وى
 پراوهستن]، بهرى رۇژەك بىت كەس نەشيت ڤەگيرت،
 و وهلى بكەت كو خودى نەئىنيت، دوى رۇژندا [كو
 رۇژا قىامەتتیه] نه چو پارىزەر [ژ ئىزايە خودى] ههوه
 ههنه، و نه تىك هه به ئىنكارا وئ ئىزايى بكەت [ئەوا

وَتَرَاهُمْ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا خَشِيعَتٍ مِنَ الدَّلِيلِ يَنْظُرُونَ
مِنْ تَحْتِهِ خِيفَةٌ وَقَالَ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ الْخَبِيرِينَ الَّذِينَ
خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَأَهْلِيهِمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ أَلَا إِنَّ الظَّالِمِينَ
فِي عَذَابٍ مُقِيمٍ ﴿١٧﴾ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنْ أَوْلِيَاءَ يَنْصُرُهُمْ
مِنْ دُونِ اللَّهِ وَمَنْ يُضِلِلْ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ سَبِيلٍ ﴿١٨﴾ اسْتَجِيبُوا
لِرَبِّكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا مَرَدَّ لَهُ مِنَ اللَّهِ مَا لَكُمُ
مِنْ مَلَاجٍ يَوْمَئِذٍ وَمَا لَكُمُ مِنْ نَكِيرٍ ﴿١٩﴾ فَإِنْ أَعْرَضُوا
فَمَا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ حَفِظًا أَنْ عَلَيْهِمُ الْبَالُغُ وَإِنَّا إِذَا
أَذَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً فَجَحَّ بِهَا وَإِنْ نَضَاهُمْ سَيْئَةً
يَمَّا فَدَتْ يَدِيَهُمْ فَإِنَّ الْإِنْسَانَ كَفُورٌ ﴿٢٠﴾ لِلَّهِ مُلْكُ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ يَهَبُ لِمَنْ يَشَاءُ إِنثًا
وَيَهَبُ لِمَنْ يَشَاءُ الذَّكَورَ ﴿٢١﴾ أَوْ يَزْوِجُهُمْ ذَكَرًا وَانْثًا
وَيَجْعَلُ مِنْ يَشَاءٍ عَاقِبَةً إِنَّهُ عَلَيْهِ قَدِيرٌ ﴿٢٢﴾ وَمَا كَانَ
لِنَبِيِّ أَنْ يُكَلِّمَهُ اللَّهُ إِلَّا آخِذًا أَوْ مِنْ وَرَآيَ حِجَابٍ أَوْ يُرْسِلَ
رَسُولًا فَيُوحِي بآذنيه مَا يَشَاءُ إِنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ

وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ رُوحًا مِّنْ أَمْرِنَا مَا كُنتَ تَدْرِي مَا الْكِتَابُ
وَلَا الْإِيمَانُ وَلَكِن جَعَلْنَاهُ نُورًا نَّهْدِي بِهِ مَن نَّشَاءُ مِنْ عِبَادِنَا
وَإِنَّكَ لَتَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿١٠﴾ صِرَاطَ اللَّهِ الَّذِي لَهُ
مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۚ أَلَا إِلَى اللَّهِ تَصِيرُ الْأُمُورُ ﴿١١﴾

سُورَةُ الزُّخْرُفِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمْدٌ ﴿١﴾ وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ ﴿٢﴾ إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا
لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٣﴾ وَإِنَّهُ فِي أُمِّ الْكِتَابِ لَدِينَا
لَعَلَّ حُكْمٍ ﴿٤﴾ أَنْفَضَرِبْ عَنْكُمْ الذِّكْرَ صَفْحًا
أَن كُنْتُمْ قَوْمًا مُّسْرِفِينَ ﴿٥﴾ وَكَمْ أَرْسَلْنَا مِنْ نَّبِيِّ
الْأَوَّلِينَ ﴿٦﴾ وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ نَّبِيٍّ إِلَّا كَاوُوبَهُ يُسْتَخْرَعُونَ ﴿٧﴾
فَأَهْلَكْنَاهُمْ أَشَدَّ مِنْهُمْ بَطْشًا وَمَضَى مَثَلُ الْأَوَّلِينَ ﴿٨﴾
وَلَيْنَ سَاءَ لُتُومُ مَن خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ لِيَقُولَنَّ
خَلَقْنَاهُنَّ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ﴿٩﴾ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ
مَهْدًا وَجَعَلَ لَكُمُ فِيهَا سُبُلًا لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٠﴾

﴿٥٢﴾ و کا چاوا مه وه حی بؤ پیغه مبه ریت دی
هنارتیه، وهسا مه ب ئه مرئی خو قورئان بؤ ته ب
وه حی هنارت، و ته [هه ی موحه مه د بهری هاتنا
وه حی ی] نه دزانی قورئان چیه و باوهری چیه، به لی
مه قورئان یا کریهه پؤناهییه کا وهسا، هه چیی مه
بئیت ژ بهنده ییت خو ئه م ب وئ پؤناهییی راسته ری
دکه یین، و ب راستی تو [هه ی موحه مه د] خه لکی
بؤ ریکا راست [و دینی دورست] راسته ری دکه ی.
﴿٥٣﴾ ریکا خودایی هندی د ئه رد و ئه سماناندا
هه ی یی و، و بزائن هه می کاروبار ب بال خودیغه
دز چرن.

سوره تا زو خروف

ل مه که هئ هاتییه خواری (٨٩) نایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ هؤسا دئیه خواندن (جا، میم)، و ل دور پافه کرنا
قان رهنگه تیان، ل دهسپیکا سوره تا به قهره بز قهره.
﴿٢﴾ سویند ب قورئانا پؤنکه ر. ﴿٣﴾ ب راستی مه ئه ف قورئانه ب ئه زمانی عهره بی یا ئینایییه خواری، دا
هوین تی بگه هن. ﴿٤﴾ و ب راستی ئه و ده پی پاراستیدال ده ف مه، کتیه کا ب ریز و پرویمهت و حکیمه
[ئانکو نایه تیت وئ ب ریک و پیک و موکوم هاتینه دارپتن]. ﴿٥﴾ فئجا ما چونکی هوین مله ته کی زیده
خرابن، ئه م دهستا ژ هه وه بهرده یین و هه وه ب قورئانی شیرت نه که یین؟! ﴿٦﴾ و مه چهند پیغه مبه ر بؤ
مله تیت به ری هنارتینه؟ [ئانکو مه گه له ک پیغه مبه ر بؤ وان هنارتن]. ﴿٧﴾ و چو پیغه مبه ر بؤ وان نه دهاتن،
ئه گهر وان ترانه پی نه کرانه. ﴿٨﴾ فئجا ئه ویت ژ وان هه مییان ب هیز تر مه د هیلک برن، و سه ر هاتییا وان
گه له ک جاراند قورئانیدا یا هاتی [ئانکو هه وه دهنگ و باسیت وان ییت زانین، فئجا هشیاری دویا هیکا
وان بن ئه و ب سه ری هه وه نه تیت یا ب سه ری وان هاتی]. ﴿٩﴾ و ئه گهر تو پسار و وان بکه ی: کی ئه رد
و ئه سمان چی کرینه، دی بیژن: خودایی سه ر دهست و زانا ییت چی کرین. ﴿١٠﴾ ئه وئ ئه رد بؤ هه وه
خوشکری و راتپخستی، و بؤ ئیانا هه وه به ره فکری و ریک بؤ هه وه کرینه تیدا، دا هوین [د وه غریت
خودا] راسته ری بین [و بگه هه وئ یا هه وه دئیت].

وَالَّذِي نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ فَأَنْشَرْنَا بِهِ بَلْدَةً مَيْتًا
كَذَلِكَ نُخْرِجُكَ مِنَ الْأَرْحَامِ خَالِقَ الْأَزْوَاجِ كَيْفَ نَجْعَلُ
لَكَ مِنْ أُلْسَانِكَ وَلَا نَعْلَمُ مَا تَرَكُّونَ ۚ لَتَسْتَوُوا عَلَىٰ ظُهُورِهِ
ثُمَّ تَذْكُرُوا نِعْمَةَ رَبِّكُمْ إِذَا اسْتَوَيْتُمْ عَلَيْهِ وَتَقُولُوا سُبْحَنَ
الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ ۚ وَإِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا
لَمُنْقَلِبُونَ ۚ وَجَعَلُوا لَهُ مِنْ عِبَادِهِ جُزْءًا إِنَّا لَا نَسُنَّ
لَكَ فُورًا مُبِينًا ۚ أَمْ لَتَأْخُذَ مِمَّا يَخْلُقُ بَنَاتٍ وَأَصْفِدَكُمْ
بِالْبَيْنِ ۚ وَإِذَا بَشِيرٌ أَحَدُهُمْ بِمَا ضَرَبَ لِلرَّحْمَنِ مَثَلًا
ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ ۚ أَوْ مَنِ يُسْأَلُ فِي
الْجَلِيَّةِ وَهُوَ فِي الْخِصَامِ غَيْرُ مُبِينٍ ۚ وَجَعَلُوا الْمَلَائِكَةَ
الَّذِينَ هُمْ عِبَدُ الرَّحْمَنِ إِنثًا أَشْهَدُوا خَلْقَهُمْ سَوَّكِبٌ
شَهِدَتْهُمْ يُسْأَلُونَ ۚ وَقَالُوا لَوْ شَاءَ الرَّحْمَنُ مَا عَبَدْنَاهُمْ
مَا لَهُمْ بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ۚ أَمْ أَتَيْنَهُمْ
كِتَابًا مِنْ قَبْلِهِ فَهُمْ بِهِ مُسْتَمْسِكُونَ ۚ بَلْ قَالُوا إِنَّا
وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَىٰ أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلَىٰ آثَرِهِمْ مُعْتَدُونَ ۚ

﴿١١﴾ و ئەوئ ئاف ب پيشان ژ ئەوران باراندى [ئانكو
ل دويڤ هه ووجه ييى ددهت، نه هند گه لهك دبارينيت
ئەردى هه ميسى بن ئاف بكهت و بغه قينيت، و نه هند
كيم دبارينيت ئەويت ل سەر ئەردى تينى و بى ئاف
بمين، و داروبار نه مين]، فيجا مه ئەردە كى مرى پى
ساخكره فه و شينكر، هوين زى هوسا دى [ژ گوران]
دەر كهشن. ﴿١٢﴾ و ئەوئ هه مى جوت [نر و مى، سار
و گهرم، شرين و ته حل، باش و خراب] چى كرين،
و گه مى و تهرش دايينه هه وه، هوين لى سواربين.
﴿١٣﴾ دا هوين ل پشتا وان سواربين، پاشى دا هوين
هەر و هختى ل پشتا وان سواربون، نيعمه تيت خودى
بينه برا خو و بيزن: پاك و پاقرى ژ هه مى كنياسيان
بو وى خودايى، ئەوئ ئەفه بو مه سەر نەرم كرين، و
مه ب خو ئەف شيانه نه بوون. ﴿١٤﴾ و ئەم هەر دى ب
بال خودايى خو فه زفرين. ﴿١٥﴾ و وان [قوره يشيان]
هندهك ژ بهنده ييت وى كرنه پشكهك ژ وى [ژ خودى]
[ئانكو ملياكت كرنه كچيت خودى]، ب راستى
مروڤ چافتن و نه شو كورداره كى ئاشكه رايه.

﴿١٦﴾ ئەرى خودى ژ چيكر ييت خو، كچ بو خو هه لبارتن، و كور بو هه وه فه وه ژارتن [ب راستى ئەفه
ئاخفتنه كا گه لهك مه زن و زیده كرىته، چاوا هوين خو ژ خودى ب قەدر تر دبين، و كوران بو خو ددان، و
ئەويت هه وه نه فتين كو كچن ب بال ويقه لى ددهن]. ﴿١٧﴾ و هەر و هختى مزگينى بو ئيكى ب وئ هاته دان
يا وان بو خودى دانا [كو كچه]، نافچا قيت وى تيكچون و رهش و شين بوون، و پرى كه رب و كين و خەم
بوو و كه ربا خو داعو پرا. ﴿١٨﴾ ئەرى ئەو وى بو خودى ددان، يى دناڤ زپر و زينه تيدا مه زنبويى، و د
هه قريسيدا نه يى ب ئە زمان. ﴿١٩﴾ و وان ملياكت، ئەويت بهنده ييت خودى، مى دانان، ما وان چيكرنا
وان ديتيه؟ شاده ييا وان دى تيته نفيسين، و دى بسيارا وان ل سەر تيته كرن. ﴿٢٠﴾ و گوتن: ئەگەر خودايى
دلوفان فياييه مه ئەو نه دپهرستن، و ئەو فى ژ دهڤ خو دپيزن و وان چو بهلگه و نشان پى نين، و ئەو ژ
دروان پيغه تر ناييزن. ﴿٢١﴾ يان زى بهرى قورنائى مه كتيه كا دى داييه وان، ئەو خو پيغه دگرن [كو بو
خو دكه نه نشان و بهلگه ل سەر بو چونا خو، كو حاشا ملياكت كچيت خودينه، يان زى خودى فيايه ئەو
پهرستنا وان بكەن، لهوا زى نه دايه پاش]. ﴿٢٢﴾ نه خير و هسانيه به لى [بهلگه يى وان ئەفه يه] دپيزن: مه باب
و باپيرت خو ل سەر دين و پيگه كى ييت ديتين، و ئەم زى ل دويڤ شوپ و دهوسا وان دچين.

وَلْيُؤْمِنُوا بآيَاتِهِ وَسِرِّهَا يَكْفُرُونَ ﴿٣٤﴾ وَخَرُفًا وَإِنْ
كُنْ ذَلِكَ لَمَّا مَتَّعَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ عِنْدَ رَبِّكَ
لِلْمُتَّقِينَ ﴿٣٥﴾ وَمَنْ يَعِشْ عَنْ ذِكْرِ الرَّحْمَنِ نَقِضْ لَهُ مَا شِئْنَا
فَهُوَ لَهُ قَرِينٌ ﴿٣٦﴾ وَأَنْتُمْ لَصُدُوقُهُمْ وَعَنِ السَّبِيلِ وَيَحْسَبُونَ
أَنْهُمْ مُّهْتَدُونَ ﴿٣٧﴾ حَتَّى إِذَا جَاءَنَا قَالَ يَكَلِّتُ بَيْنِي وَبَيْنَكَ
بَعْدَ الْمَشْرِقَيْنِ فَيَنْسِفُ الْفَرَيْنِ ﴿٣٨﴾ وَلَنْ يَفْعَلَ عَمَلُ الْيَوْمِ
إِذْ ظَلَمْتُمْ أَنْتُمْ فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ ﴿٣٩﴾ أَفَأَنْتُمْ تُسْمِعُ
الْأَصْمَرَ أَوْ تَهْدِي الْعُمْى وَمَنْ كَانَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٤٠﴾ فَأَمَّا
نَذْرُكَ فَإِنَّا مِنْهُمْ مُنْتَقِمُونَ ﴿٤١﴾ أَوْ تُرِيكَ الَّذِي
وَعَدْتَهُمْ فَإِنَّا عَلَيْهِمْ مُقْتَدِرُونَ ﴿٤٢﴾ فَاسْتَمْسِكْ بِالَّذِي أُوحِيَ
إِلَيْكَ إِنَّكَ عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٤٣﴾ وَإِنَّهُ لَذِكْرٌ لَكَ وَلِقَوْمِكَ
وَسَوْفَ نُنْتَلُونَ ﴿٤٤﴾ وَسَلِّ مَنْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رُسُلِنَا
أَجْعَلْنَا مِنْ دُونِ الرَّحْمَنِ إِلَهَةً يُعْبَدُونَ ﴿٤٥﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا
مُوسَى بِآيَاتِنَا إِلَى فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ فَقَالَ إِنِّي رَسُولُ رَبِّ
الْعَالَمِينَ ﴿٤٦﴾ فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِآيَاتِنَا إِذَا هُمْ مِنْهَا يَصْحَكُونَ ﴿٤٧﴾

﴿٣٤﴾ و دا ده ر گه هیئت خانیبیت وان و ته ختیت ل سهر
پال ددهن کهینه زیف. ﴿٣٥﴾ و دا زیر و زینه تی دهینه
وان، و نه هه می پهرتالی ژیانا دنیا بییه، و ئاخرت
ل دهف خودایى ته، بو پاریزکار و ته قوادارانیه.
﴿٣٦﴾ و ههر که سى پشت دته بیرئنان و زکری
خودایى دلوفان و قورئانى، ثم دى شهیتانه کی بو
کهینه هه فال، کو ههروهه ر دگه ل بیت. ﴿٣٧﴾ و نه و
شهیتان، وان ژریکا خودی ددهنه پاش، و نه وهز
دکه ن نه و بییت ل سهر ریکا راست. ﴿٣٨﴾ [فیجا
نه و هوسا ریکا شهیتانی دگریت] هه تا دئیته دهف
مه، دى بیژیت: خوژی ناقهینا من و ته [مه خسه د
پی شهیتانه] دوبراتییا روزه لات و روزه ئافایى بایه،
چ بیسه هه فال و بیسه ته کی. ﴿٣٩﴾ و د بنیرا فابدهی
هه وه ناکهت، نه فورو هوین هه می دئیزاییدا هه فیشک
بن، چونکی هه وه پیکشه ستم یا کری [بهروفازی
دنیا یی، ده می به لا دبیته ته فایى، سفک دیت].
﴿٤٠﴾ نه ری ما تو دشى [هه ی موحه مه د] یی که ر،
وه لی بکه ی گولی بییت، یان نه وی کوره و نه وی د

به رزه بونه کا ئاشکه رادا راسته ری بکه ی [فیجا ب خه مه نه که شه ژ بهر باوه ری نه ئینانا وان، دکه رن چونکی
گولی نابن، کوره نه چونکی نابین]. ﴿٤١﴾ و نه گه ر مه تو مراندی، به ری ثم وان ئیزاده یین، [بزانه] ب
راستی ثم دى هه ر تولی ل وان که یین. ﴿٤٢﴾ یان ژى دى وئ ئیزایا مه په یمان پی دابییه ته نیشا وان
ده یین، ب راستى ثم ل سهر وان خودان ده سته لاتین. ﴿٤٣﴾ و نه و وه حیا بو ته هاتی کو قورئانه باش
بگه ر، ب راستى تو یی ل سهر ریکا راست. ﴿٤٤﴾ و ب راستى نه ف قورئانه بو ته و مله تی ته سهر بلندی
و سهر فره ازییه، و روزه قیامه تی دى پسار وئ ژ هه وه ئیته کرن. ﴿٤٥﴾ [هه ی موحه مه د] پسار و وان بکه،
نه ویت مه به ری ته هنار تین ژ پیغه مبه ران، کا مه په رستییه ک ژ بلی خودایى دلوفان دانایه، بیته په رستن [ئانکو
چو پیغه مبه ران داخوازا په رستن غه یری خودی نه کریه]. ﴿٤٦﴾ و ب سویند مه مووسا ب موعجیزه ییت
خو شه بو فیرعه ونی و گره گر و که نکه نه ییت وی هنارت، و گوژ: ب راستى نه ز پیغه مبه ری خودانی هه می
جیهانانم. ﴿٤٧﴾ فیجا وختی مووسا ب موعجیزه ییت مه فه بو وان هاتی، ب چو فه وهر نه گرتن و پی که نین.

وَمَا تُرِيدُ مِنَ آيَةِ الْآلِهَةِ أَكْبَرَ مِنْ أَخْتِفَافِهَا وَأَخْذِنِهَا
بِالْعَذَابِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٤٨﴾ وَقَالُوا إِنَّا نَتَّبِعُ السَّاحِرَ إِذْ غُلَا
رَبَّنَا بِمَا عَاهَدَ عَلَيْكَ إِنَّا لَمُهْتَدُونَ ﴿٤٩﴾ فَلَمَّا كَشَفْنَا
عَنْهُمْ الْعَذَابَ إِذَا هُمْ يَنْكُتُونَ ﴿٥٠﴾ وَنَادَىٰ فِرْعَوْنُ فِي قَوْمِهِ
قَالَ يَا قَوْمِ أَوَلَيْسَ لِي مُلْكُ مِصْرَ وَهَذِهِ الْأَنْهَارُ تَجْرِي مِن
تَحْتِي أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٥١﴾ أَمْ أَنَا خَيْرٌ مِنْ هَذَا الَّذِي هُوَ مَهِينٌ
وَلَا يَكَادُ يُبِينُ ﴿٥٢﴾ فَلَوْلَا أَلْقَىٰ عَلَيْهِ آيَاتُ رَبِّهِ مِنْ دُونِ
مَعَهُ أَلَمْ يَكُنْ لَكَ مَقْرَرٌ بِرَبِّكَ ﴿٥٣﴾ فَاسْتَخَفَّ قَوْمَهُ
فَاطَاعُوهُ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ ﴿٥٤﴾ فَلَمَّا أَسْفَوْا
انْتَفَقْنَا مِنْهُمْ غَوًى فَمِنْهُمْ أَعْصَمِيتُ ﴿٥٥﴾ فَجَعَلْنَاهُمْ
سَلَفًا وَمَثَلًا لِّلْآخِرِينَ ﴿٥٦﴾ وَلَمَّا ضُرِبَ ابْنُ مَرْيَمَ مَثَلًا
إِذَا قَوْمُكَ مِنْهُ يَصِدُّونَ ﴿٥٧﴾ وَقَالُوا لَئِنْ لَمْ يَنْزِلْ عَلَيْنَا
حُكْمٌ مِّنْ رَبِّنَا لَأَكْفِرَنَّ بِكَ إِنَّ هُوَ مِن دُونِ قَوْمِ خَصِصُوا ﴿٥٨﴾
إِن هُوَ إِلَّا عَذَابُنَا لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٥٩﴾ وَجَعَلْنَاهُ مَثَلًا لِّبَنِي إِسْرَءِيلَ
وَلَوْلَا إِذْ جَعَلْنَا مِنْكُمْ مِّلَّةَ إِبْرَاهِيمَ نَبِيًّا وَتَارَةً مِّنْ دُونِ
الَّذِينَ كَفَرُوا لَآتَيْنَاكَ آيَاتِنَا وَلَكِنْ كُنْتَ مِنْهُمْ لَمُتًا مَّعَهُمْ
إِن لَّمْ يَكْفُرْ بِلَآئِنَا لَأَكْذِبُنَّكَ بِالْآيَاتِ وَلَئِنْ كُنَّا إِلَّا عَذَابُ
نَارٍ لَّيْسَ لَكَ مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ سَأَلْنَاهُ فَمَنْ يَمْلِكُ إِلَّا اللَّهُ
يَوْمَ يُنْفَخُ السَّمَاءُ كَاسًا مِّنْ يَدَيْهِ فَتَجَارَىٰ السَّمَاءُ وَرِجَالُ
النَّاسِ يَكْفُرُونَ ﴿٦٠﴾

الحزب

﴿۴۸﴾ و مه چو موعجزه نيشا وان نه ددان، نه گهر نه و
ژيا بهري خو يا مه زتر نه بایه، و [پشتی موعجزه یان
فايدهی وان نه کری] مه نه و ئیزادان، دال خو بزقرن.
﴿۴۹﴾ [فئيجا وهختی بهر هنگاری ئیزایی بووین]
گوئن: سیر به ندوژ خودایی خو بخوازه، نه و په یانا
داییه ته [په یانا را کرنا ئیزایی ل سهر وی یی
باوهریسی بینیت] بو مه ب جه بکته، ب راستی هم
دی باوهریسی ب ته ئینین. ﴿۵۰﴾ فئيجا وهختی مه ئیزا
ل سهر وان را کری، وان په یانا خو شکاند [ول سهر
گاوریا خو مان]. ﴿۵۱﴾ و فیرعه ونی د ناف مله تی
خودا گازی کرو گوئ: گه لی مله تی من ما ملک
مسی ئی نه یی منه؟ و ما نه ف رو بباره دین [قه سرت]
منرا ناچن، ما هوین نابین؟ [و بزائن نه ز چندی ب
هیزم، و ملک ی من چندی مه زنه]. ﴿۵۲﴾ ما نه ز
فی، نه فی بیخیر وک و ب دورستی نوزانیت باخفت،
چیر نینم؟ ﴿۵۳﴾ فئيجا نه گهر راست پیغه مبه ره [پا
بلا [خودایی وی] باز نکیت زیری دابانی] و کرانه
زندکیت خو، و هکی مه ز نیت وی سهرده می، یان ژ

ده می هاتی ملیاکهت ژی د گهل هاتبانه. ﴿۵۴﴾ فئيجا فیرعه ونی مله تی خو ب چو حسیب نه کرن وسفک زانین
[قیمهت نه دا وان]، ئینا وان ژی گوهدارییا وی کرن، ب راستی نه و مله ته کی ژ ریدهر که فتی بوون. ﴿۵۵﴾ فئيجا
وهختی که ریبت مه فه کرین مه تؤل ل وان فه کر، و مه ه می دثا فیدا خه ندقاندن. ﴿۵۶﴾ و مه نه و [بو گاوران]
کر نه به راهیکیش، و مه نه و کر نه چامه بو غیری وان. ﴿۵۷﴾ و وهختی نموونه ل سهر کورئ مه ری می هاتی به
دانان [وهختی نه ف ئایه ته هاتی به خوارئ] ﴿۵۸﴾ وَ مَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ حَصْبُ جَهَنَّمَ أَنْتُمْ لَهَا وَارِدُونَ ﴿۵۹﴾
ئانکو: ب راستی هوین، و نه ویت هوین شوینا خودی دپهر یسن، داردو ویی دوژ هینه. قوره شییان گو ته
پیغه مبه ری، ما نه مه سیحی، عیسایی دپهر یسن، و تو دیژ ی عیسا پیغه مبه ره، فئيجا نه گهر نه و دئاگریدا بیت
هم ژی رازینه، هم و په رستییت خو د گهل وی بین، گاوریت قوره شییان کر نه که نی، و بوو تیقه لیفا وان،
مله تی ته ب وئ [نموونه یی دلخوش بوون] و دهنکیت وان ژ که یفاندا بلند بوون. ﴿۶۰﴾ و گوئن: ما بویتیت
مه چیر تر یان عیسا [نه گهر هر که سی شوینا خودی بیت په رستن دئاگریدا بیت، هم رازینه بویتیت مه د
گهل عیسایی بن]، و وان نه ف نموونه یی بو ته نه ئینا نه گهر بو جر بهر و گه نگه شه یی نه بیت، نی نه و مله ته کی
زیده چیر در یژن و جر کیشن. ﴿۶۱﴾ [عیسایی کورئ مه ری می نه خود دیه، و نه وی گوئی به وان من بهر یسن]
نه و بهس بنده یه که، مه نیعمه تا د گهل کری، و مه یی کری به نیشان و به لگیه ک بوئ سرائیلیان [ل سهر شیان
و ده سته لاتداریا خو]. ﴿۶۲﴾ و نه گهر مه فیابایه، دا شوینا هه وه ملیاکه تان کهینه د نه ریددا.

وَأَنَّهُ لَعَلُّهُ لِّلْسَاعَةِ فَلَا تَمُوتُنَّ بِهَا وَاتَّبِعُونِ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ﴿٦١﴾ وَلَا يَصُدُّكُمْ الشَّيْطَانُ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿٦٢﴾ وَلَمَّا جَاءَ عِيسَى بِالْبَيِّنَاتِ قَالَ قَدْ جِئْتُكُمْ بِالْحِكْمَةِ وَلَآئِبِينَ لَكُمْ بَعْضُ الَّذِي تَخْتَلَفُونَ فِيهِ فَأَتَقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ﴿٦٣﴾ إِنَّ اللَّهَ هُوَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَأَعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ﴿٦٤﴾ فَأَخْتَلَفَ الْأَخْرَابُ مِنْ بَيْنَهُمْ قَوْلَ لِّذِي ظَلَمُوا مِنْ عَذَابِ يَوْمِ أَلِيمٍ ﴿٦٥﴾ هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَن تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٦٦﴾ الْأَخْلَاءُ يَوْمَئِذٍ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ إِلَّا الْمُتَّقِينَ ﴿٦٧﴾ يَبْعَادُ لَاخَوْفَ عَلَيْكُمْ الْيَوْمَ وَلَا أَنتُمْ تَحْزَنُونَ ﴿٦٨﴾ الَّذِينَ ءَامَنُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا مُسْلِمِينَ ﴿٦٩﴾ ادْخُلُوا الْجَنَّةَ أَنتُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ تُخْبَرُونَ ﴿٧٠﴾ يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِصِحَافٍ مِّنْ ذَهَبٍ وَأَكْوَابٍ وَفِيهَا مَا تَشْتَهُيهِ الْأَنفُسُ وَلَذَّ الْأَعْيُنُ وَأَنتُمْ فِيهَا تَخْلَدُونَ ﴿٧١﴾ وَلَذَّ الْجَنَّةُ الَّتِي أَوْثَقْتُمُوهَا بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٧٢﴾ لَكُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ كَثِيرَةٌ مِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٧٣﴾

﴿٦١﴾ و ب راستی هاتنا وی [یا عیسیٰ کورپی مهربمی] نیشانه بوقیامهتی، فیجا هوین د هاتنا وی روریدا ب گومان نهبن، و ل دویف من ورن، ب راستی ئهفیه ریکا راست. ﴿٦٢﴾ و [هشیار بن] شهیتان ههوه ژ ریکا خودی ندهته باش، ب راستی ئهوه بو ههوه دژمنهکی ئاشکهرائاشکهرایه. ﴿٦٣﴾ فیجا وهختی عیسا ب بهلگه و نیشایت ئاشکهرافه هاتی، گوت: ئهز پیغه مبهه بو ههوه هاتم، داهندهک ژ تشتی هوین تیدا ژیک جودا [ژ نه حکامیت تهوراتی] بو ههوه ئاشکهراکهم، فیجا تهقوا خودی [د فهرمانیت ویدا] بکه، و گوئی خو بدنه من. ﴿٦٤﴾ ب راستی خودی خودانی منه و خودانی ههوهیه ژی، فیجا وی بهریسن، ریکا راست ههه ئهفیه. ﴿٦٥﴾ [بهلی پستی عیسا]، دهسته و کومیت [تسرایلیان] د دهرهقی ویدا ژیک جودا بوون [وههه ژیککی تشتهک د راستیدا دگوت، هندهکان کره خودی ب خو، و هندهکان کره کورپی خودی، و هندهکان کره ژیک سی خودیان، و هندهکان

دهیکا وی ب دههمن پیسی گونه هکار کر]، فیجا وهیل و ئیزا و نه خوشی بو وان بیت، ئهویت ستهم کرین [ب وان ئاخفتیت دهرهقی عیسایدا کرین]، ژ ئیزایا دژوار. ﴿٦٦﴾ ئهروی ئهوه خو ل هندی دگرن، رورزا قیامهتی ب خافله تیشه ب سهه واندا بیت، و وان های ژ خو نه. ﴿٦٧﴾ وی رورزی [قیامهتی] هه قال [ئهویت د دنیایدا خوشییت ئیک] دژمنیت ئیکن، ئهوه نهبن ئهویت ژ بو خودی گه هشتینه ئیک [هه فالینی و قیانا وان د ئاخرهتی ژیدا ههه دی مینیت]. ﴿٦٨﴾ هه بهنده بیست من [ئهویت ههوه باوهری ئینایین، و هوین بهرئهمری من]، ئهفر نه ترس بو ههوه ههیه، و نه هوین ب خهم دکهفن. ﴿٦٩﴾ [ئهونا ترسن و ب خهم ناکهفن] ئهویت باوهری ئینایین و خو سپارینه ئهمری خودی. ﴿٧٠﴾ هه رنه د بههشتیدا هوین و هه فسه ریته خو، دی خو شیان تیدا بینن [ب رهنگه کی وهسا کو ئهوه خوشی ل سههروچاقیت ههوه دیار ببیت]. ﴿٧١﴾ و ئامانیت زیری [بیست خوارنی] و پهرداغیت [فه خوارنا پاقر] ل بهه وان دئینه گیران، و دل چ بخوازیت و چاف بچنه چ بو وان د بههشتیدا یی هه، و هوین ههروههه دی تیدا مینن. ﴿٧٢﴾ و ئهف بهههشته [ئهوا ب شان سالو خهتان] ژ بهه کار و کراریت ههوه د دنیایدا کرین، گه هشتیه ههوه. ﴿٧٣﴾ بو ههوه تیدا [ژ بلی خوارن و فه خوارنی] گله فیتی و ژهمی پهنگان یی هه، و هوین ژی دخن.

إِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي عَذَابٍ مُّتَخِلِفُونَ ﴿٧٤﴾ لَا يَفْتَرُ عَنْهُمْ وَهُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ ﴿٧٥﴾ وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا هُمْ الظَّالِمِينَ ﴿٧٦﴾ وَقَادَرْنَا بِكَ لِيُقْضَىٰ عَلَيْكَ قَوْلُكَ قَالَ إِنَّكُمْ مَكِيدُونَ ﴿٧٧﴾ لَقَدْ جِئْتُمْ بِالْحَقِّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَكُمْ لِلْحَقِّ كِرْهُونَ ﴿٧٨﴾ أَمْ أُنذِرُكُمْ أَتَمًّا فَإِنَّا مُتَرَمِّضُونَ ﴿٧٩﴾ أَمْ تَحْسَبُونَ أَنَّا لَا نَسْمَعُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَاهُمْ بَلَىٰ وَرُسُلُنَا لَدَيْهِمْ يَكْفُتُونَ ﴿٨٠﴾ قُلْ إِن كَانَ لِلرَّحْمَنِ وَلَدٌ فَأَنَا أَوَّلُ الْعَالِدِينَ ﴿٨١﴾ سُبْحَنَ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٨٢﴾ قَدْ رَعَىٰ خُضُوعًا وَيَلْعَبُوا حَتَّىٰ يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي يُوعَدُونَ ﴿٨٣﴾ وَهُوَ الَّذِي فِي السَّمَاءِ إِلَهٌ وَفِي الْأَرْضِ إِلَهٌ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ ﴿٨٤﴾ وَتَبَارَكَ الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَعِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٥﴾ وَلَا يَمْلِكُ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِهِ الشَّفْعَةَ إِلَّا بِنِظَرِهِمْ وَلَا يُولَئِكَ الَّذِينَ يَدْعُونَ مَن دُونِهِ إِلَّا سَأَلْتَهُم مِّنْ خَلْقِهِمْ يَقُولُ اللَّهُ فَاَنىٰ يُوَفِّكُونَ ﴿٨٦﴾ وَقِيلَ لِّلَّذِينَ هَؤُلَاءِ قَوْمٌ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٨٧﴾ فَأَصْفَحْ عَنْهُمْ وَقُلْ سَلَامٌ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٨٨﴾

﴿٧٤﴾ ب پ راستی گاور دئی ههروهه ر د ئیزایا دؤژه هیذا مینن. ﴿٧٥﴾ ئیزال سهر وان سفک نایب [پیچه کئی بیتا خو بدنه]، وئو و تیدا بئی هیقینه [ئیزال سهر وان بینه کئی زئی سفک بیت]. ﴿٧٦﴾ و مه سته م ل وان نه کربوو، به لئی وان ب خو سته م ل خو کر. ﴿٧٧﴾ [دؤژه هییان] گازی کر: هه ی دهر گه هقانی دؤژه هئی، بلا خودایی ته مه بمربیت [دا بو خو رهحت بین]، گوت: ب راستی هوین دئی ههروهه تیدا مینن [نه دمرن، و نه دهر دکهن]. ﴿٧٨﴾ ب سویند مه ههقی بو هه وه ئینا [مه پیغه مبه ر بو هه وه هنارتن، و کتیب دانه هه وه، و وان هوین ناگه هدار کرن و داخو ازا گوهداریسی ژ هه وه کرن، به لئی هه وه گو هئی خو نه دا وان، و باوهری ب وان نه ئینا]، نئی بارا پتر ژ هه وه ههقی نه دفیا. ﴿٧٩﴾ یان زئی وان (قوره شییان) ته کبیرا خو کریسه [تشته کی ب سهرئی پیغه مبه ری بینن، و د ناف جهاندا بکوژن]، ب راستی مه زئی ته کبیرا خو یا کری [ته کبیرا وان ب سهرئی واندا بشکیتین، و گرهریت وان هه مییان رؤژا به درئی بدینه کوشتن].

﴿٨٠﴾ یان زئی ئه وه هزر دکهن مه گول نه بینن و پسته پستا وان نینه [ئه و ئه و د (دار الندوه) فه د دهر ههقی پیغه مبه ریدا دکهن]، به لئی مه گولئی هیه، و ملیاکه تیت مه ئه ویت ل دهف وان هه مییی دنقئسن. ﴿٨١﴾ [هه ی موحه مه د] بیژه: نه گهر خودایی دلؤقان کوپه ک یان کچه ک هه بایه، ئه ز دا به ری هه مییان په ریتسم [به لئی حاشای خودئی، ئه فه د راستا ویدا دورست نینه]. ﴿٨٢﴾ پاک و پاقری ژ هه می کتیا سییان بو خودانی ئه رد و ئه سمانان و خودانی عهرشی بیت، ژ وان سالؤ خه تیت ئه و ب بال خودیقه لی ددهن. ﴿٨٣﴾ ئیجنا [هه ی موحه مه د] ژ وان بگه ره، بلال سهر پویچی و نه زانینا خو بن، و ترانه یان بو خو بکه ن، هه تا دگه هه وئی رؤژا خو، ئه و سؤز و په یان بو وان پی دئینه دان. ﴿٨٤﴾ و په رستی پراست و دورست و هیژایی په رستنی د ئه سمانیدا ئه وه، و په رستی پراست و دورست و هیژایی په رستنی د ئه ردیدا زئی هه ر ئه وه، و ئه وه کاربه جه و زانا. ﴿٨٥﴾ و پاک و بلندی و خیر و به ره کت، هه می بو وی بن ئه وئی مالدار و خودانییا ئه رد و ئه سمانان و هند و نافه را واندا یا وی، و ئه و ب تنی و هختی رابوونا قیامه تی دزانیست، و هه ر هوین دئی ب بال و یقه زفرن. ﴿٨٦﴾ و ئه ویت شوینا خودئی دئینه په رستن، چو مه هده ر ده ست واندا نینه، ژ بلی وان ئه ویت شاده ییی ب دورستی ب په یفا ئیکینیا خودئی ددهن، و ئه و بزنان [خودییه خودانی وان و ئه و بنده ییت وینه]. ﴿٨٧﴾ و نه گهر تو پسایار وان بکه ی: کئی هوین چیکرینه؟ دئی بیژن: خودئی.. پا چاوا هوین ژ په رستنا وی دئینه دویر ئیخستن. ﴿٨٨﴾ [و زانینا رؤژا قیامه تی] و گوژنا پیغه مبه ری [ل دهف و یسه]، [وهختی گوژی: خودیوو، ب راستی ئه فه مله ته کن باوهریسی نائینن. ﴿٨٩﴾ ئیجنا [هه ی موحه مه د] ژ وان بگه ره و چاقیت خو ژ وان بگه ره، و بیژه وان: دئی هه رن، نئریک دئی هوین دویا هیا گاور و سهر ره قیا خو زانن.

سُورَةُ دُوحَانَ

ل مه که هی هاتیسه خوارئ (۵۹) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ هؤسا دئیته خواندن (حا، میم)، ل دور پافه کرنا
 شان رهنگه تپان، ل دهسپیکا سورته بهقه ره
 بزفره. ﴿۲﴾ سویند ب کتیباً رۆنکر [کو قورئانه].
 ﴿۳﴾ ب راستی مه ئەف کتیبه [کو قورئانه] د شهفه کا
 پیروزدا [کو (لیلة القدر) که، شهفاب ریژ و پرویمه ته]
 ئینا خوارئ، دا خه لکی پی هشیارکهین و بترسین.
 ﴿۴﴾ د وئ شهفیدا ههمی کاروبار ب حیکمه ت
 و شارهبازی، دئیته دیارکر و ژیک جودا کرن.
 ﴿۵﴾ ب ئەمر و فرمان و زانیما، ئەفه ههمی دئیته
 دیارکر، ب راستی ئەم، پیغمبه ران دهنیزین.
 ﴿۶﴾ [هنارتنا پیغمبه ران] دلؤفانیسه که ژ خودایئ
 ته، ب راستی خودایئ تیه یئ گوهدیر و زیده
 زانا. ﴿۷﴾ [ئه وئ قورئان ئیناییه خوارئ] خودایئ

ئهر د و ئەسمانانه و هندی د ناهبه را و اندا، ئە گهر هه وه ئیقین هه بیت [ئهفه ژ ههمی تستان هیژاتره، هوین
 ئیقینی پی بینن]. ﴿۸﴾ چو په رستییت راست و دورست ژ وی پیغه تر نینن، و ههر ئەه وه ژیانئ و مرئی
 دده ت، ئەفه خودایئ هه وهیه و خودایئ باب و باپیری ت هه وه ییت که شه. ﴿۹﴾ نه خیر وان ئیقین نینه کو
 خودییه چیکه ری ئهر د و ئەسمانان، به لی ییت د شک و گۆمانیدا [د راستا قیامه تیدا]، و ترانه یان پی دکهن.
 ﴿۱۰﴾ قیجا [ههی موحه مه د] خو بگره هه تا ئەسمان دویکیله کا ئاشکه را دئینیت. ﴿۱۱﴾ [ئه و دویکیل] ب سهر
 خه لکیدا دگرت، ئەفه ئیزابه کا ب ژان و دژواره. ﴿۱۲﴾ [هنگی گاور دئ بیژن:] خودیوژ، قئ ئیزایی ل سهر
 مه راکه، راست ئەم دئ باوهریسی ئینن. ﴿۱۳﴾ و چاوا ئەه و دئ پیغه چن و فایده ی ژ ئیزایی که ن [و ئاخفتنا
 خو ب جه ئینن]، ئە گهر ئیزال سهر وان رابوو ئەه و باوهریسی بینن، و به ری نوکه [پیغمبه ره کئ پیغمبه راتیسیا
 وی ئاشکه را بۆ وان چۆبوا. ﴿۱۴﴾ پاشی پشت دانئ، و گۆتن: ئەفه فیرکریسه کئ دینه [ئیک قئ بۆ دبیژیت،
 و ئەفه نه وه حییه بۆ دئییت]. ﴿۱۵﴾ ب راستی ئەم دئ پیچه کئ وئ ئیزایی ل سهر هه وه گیرۆکه یین، به لی
 هوین [دیسا] دئ ل گاوریا خو زفرن. ﴿۱۶﴾ رۆژا ب هیژ [کو رۆژا قیامه تییه] ئەم دئ وان گرین، و ئەم
 دئ وئ رۆژئ توئ ل وان فه کین. ﴿۱۷﴾ و ب سویند مه به ری وان مله تی فیرعه ونی [ب هنارتنا موسایی و
 هاروونی] جه رپاندن، و پیغمبه ره کئ پیروز بۆ وان هات. ﴿۱۸﴾ [گۆته وان] به نده ییت خودئ [سرائیلیان]
 بسپێر نه من [ئانکو رادهستی من بکه ن]، ب راستی ئەز بۆ هه وه پیغمبه ره کئ ئەمین و دهسپاکم.

وَأَن لَّا تَعْلُوا عَلَى اللَّهِ إِنِّي آتِيكُمْ بِسُلْطَانٍ مُّبِينٍ ﴿١٩﴾ وَإِنِّي عَذْتُ
 بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ أَن تَرْجُمُونِ ﴿٢٠﴾ وَإِن لَّمْ تَوْتُمْ لِي فَأَعْتَزِلُونِ ﴿٢١﴾
 فَدَعَا رَبَّهُ أَن هَؤُلَاءِ قَوْمٌ مُّجْرِمُونَ ﴿٢٢﴾ فَأَسْرَعَ بِعِادِي لَيْلًا أَنْتُمْ
 مُّتَبِعُونَ ﴿٢٣﴾ وَأَتْرَكَ الْبَحْرَ رَهْوًا إِنَّهُمْ جُنْدٌ مُّغْرَقُونَ ﴿٢٤﴾ كَمْ
 تَرَكُوا مِنْ جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿٢٥﴾ وَزُرُوعٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ ﴿٢٦﴾ وَنَعْمَةٍ
 كَانُوا فِيهَا فَلَکَهِينَ ﴿٢٧﴾ كَذَلِكَ وَأَوْرَثْنَاهَا قَوْمًا آخَرِينَ ﴿٢٨﴾ فَمَا
 بَكَتْ عَلَيْهِمُ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ وَمَا كَانُوا مُنْظَرِينَ ﴿٢٩﴾ وَلَقَدْ
 نَجَّيْنَا نَارِيَّ إِسْرَءِيلَ مِنَ الْعَذَابِ الْمُهِينِ ﴿٣٠﴾ مِن فِرْعَوْنَ إِنَّهُ
 كَانَ عَالِيًا مِّنَ الْمُسْرِفِينَ ﴿٣١﴾ وَلَقَدْ أَخَذْنَاهُمْ عَلَىٰ عِلْمٍ عَلَى
 الْعَالَمِينَ ﴿٣٢﴾ وَأَعْتَدْنَا لَهُمْ مِنَ اللَّيْلِ مَا فِئَ بَلَدٍ لَّيْلًا مُّهِينٍ ﴿٣٣﴾
 إِن هَؤُلَاءِ لَيَقُولُونَ ﴿٣٤﴾ إِن هِيَ إِلَّا أَمْوَاتُنَا الْأُولَىٰ وَمَا نَحْنُ
 بِمُتَحَرِّينَ ﴿٣٥﴾ فَأَنذَرْنَا يُحَارِبَ إِيَّانَا كُنُوزَ صَدِيقِينَ ﴿٣٦﴾ أَهْمُ
 حَيْرٌ أَمْ قَوْمُ تُبَّعٍ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ أَهْلَكْنَاهُمْ إِنَّهُمْ كَانُوا
 مُّجْرِمِينَ ﴿٣٧﴾ وَمَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَٰعِبِينَ ﴿٣٨﴾
 مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَٰكِن أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٩﴾

﴿۱۹﴾ و خۆل سهر خودی مه زن نه کهن [کو هوین
 نه مرئی وی ب جه نه ئینن]، ب راستی من بؤ هه وه
 به لگه و نیشانه کا ناشکهر اکره یا ئینایی، ﴿۲۰﴾ و من
 خو ب خودایی خو و خودایی هه وه پاراست، کو
 هوین من بکوژن، ﴿۲۱﴾ و نه گهر هوین باوهر ژ من
 نه کهن [و باوهریی ب خودی نه ئینن]، دئی ژ من فه بن
 [و نه زیه تا من نه کهن، هه تا خودی حو کمی د نا فیه را مه
 و هه وه دا دکهت]، ﴿۲۲﴾ فیتجا [و مختی مووسایی دیتی
 شه و باوهریی نائینن، و مو عجزیه ییت خودی دره و
 ددانن] دوعا ژ خودایی خو [ل وان] کر [و گوژت:]
 نه فه راست مله ته کی گونه کارن، ﴿۲۳﴾ [و مه وه حی
 بؤ مووسایی هنارت] ب شهف بهنده ییت من [ئه ویت
 باوهری ب ته ئیناین ژ ئسرائیلیان ژ مسری بؤ سهر
 ده ریایا سور] ده ربیخه، ب راستی شه دئی که فه
 دویف هه وه، ﴿۲۴﴾ [گا فاهه وه دا ده ریایی] بسته ژ
 ده ریایی ده ربازبه، و ته شو له ژئ نه ییت بلا [ده ریایا]
 وه کی خو بمینیت، ب راستی دویا هییا وی له شکهری
 خه ندقینه [چو پی نه فیت]، ﴿۲۵﴾ چهند جنیک و

باخچه و کانی وان هیلان، ﴿۲۶﴾ و چهند زه فییت چاندی و شوینواریت خو ش وان هیلان، ﴿۲۷﴾ و چهند
 نیعمهت وان هیلان، تیدا خو شوی دیرن، ﴿۲۸﴾ و هؤسا مه شه د هیلاک برن، و مه مله ته کی دی پشتی وان
 کره ویرسی ملک و مالداریا وان، ﴿۲۹﴾ و شهرد و نه سمان بؤ وان نه گرین [پشتی مه د هیلاک برین]، و
 ده رفهت ژئ بؤ وان نه هاته دان [ل خو بزفرن]، ﴿۳۰﴾ و ب سویند مه ئسرائیلی ژ ئیزایا رسوا کره قور تالکرن،
 ﴿۳۱﴾ ژ فیرعه ونی، ب راستی وی خو گه له ک مه زن کر، و زیده یی گونه هکار بوو، ﴿۳۲﴾ ب سویند مه شه
 [ئسرائیلی] ب زانینا خو ب سهر خه لکی وی ده می ئیخستن، ﴿۳۳﴾ و مه شه و نیشان و مو عجزیه دانه وان،
 شه ویت جهر باندن و ئمتیحانه کا ناشکهر ا تیدا، ﴿۳۴﴾ و ب راستی شهفه [قوره یشی] دیژن: ﴿۳۵﴾ ژ مرنا مه یا
 ئیکی پیقه تر نینه، و شه [پشتی مرئی] ساخ نابینه فه، ﴿۳۶﴾ [و گوژتن] پا کا باب و باپریت مه بؤ مه بزفرین
 [نه گهر راسته وه کی هوین دیژن، کو پشتی مرئی جاره کا دی شه دئی ساخ بینه فه]، ﴿۳۷﴾ شه ری ما شه و ب
 هیژ ترن یان ژئ مله تی توبه ع [یی حیمیه ری، کو ئیک ژ میریت مه یه منی بوو]، یان ژئ شه ویت به ری وان
 [وه کی عاد و (سه موود)] مه د هیلاک برن، ب راستی شه ویت گونه هکار بوون، ﴿۳۸﴾ و ب راستی مه شهرد
 و نه سمان و تشتی د نا فیه را و اندا ژ قه ستا چئ نه کرینه، ﴿۳۹﴾ و مه شهرد و نه سمان بؤ هه قیسی ییت دایین
 [دا هه قی بیته ناشکهر اکرن، و مرو فی خراب ب خرابیا خو بیته جزا کرن، و یی باش ب باشیا خو بیته
 خه لا تکرن]، به لی باراپتر ژ وان فی نوزانن.

إِن يَوْمَ الْقَبْلِ مِيقَاتُهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿١﴾ يَوْمَ لَا يُغْنِي
مَوْلَى عَنْ مَوْلَى شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٢﴾ إِلَّا مَنْ رَحِمَ اللَّهُ
إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٣﴾ إِن سَجَرَتِ الرَّقُومِ ﴿٤﴾
طَعَامٌ لِلْأَنْعَامِ ﴿٥﴾ كَالْمُهْلِ يَغْلِي فِي الْبُطُونِ ﴿٦﴾
كَغَلْيِ الْحَمِيمِ ﴿٧﴾ خُذُوهُ فَاعْتِلُوهُ إِلَى سَوَاءِ
الْجَحِيمِ ﴿٨﴾ ثُمَّ صُبُّوا فَوْقَ رَأْسِهِ مِنْ عَذَابِ
الْحَمِيمِ ﴿٩﴾ ذُقْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْكَرِيمُ ﴿١٠﴾
إِنْ هَذَا مَا كُنْتُمْ بِهِ تَمْتَرُونَ ﴿١١﴾ إِنَّ الْمُنَاقِبِينَ
فِي مَقَامٍ أَمِينٍ ﴿١٢﴾ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿١٣﴾ يَكْتَسُونَ
مِنْ سُندُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُتَقَابِلِينَ ﴿١٤﴾ كَذَلِكَ
وَرَزَجْنَهُمْ بِخُورٍ عَيْنٍ ﴿١٥﴾ يَدْعُونَ فِيهَا بِكُلِّ
فَلَاحَةٍ أُمْنِينٍ ﴿١٦﴾ لَا يَدْخُلُونَ فِيهَا الْمَوْتِ إِلَّا
الْمَوْتَةُ الْأُولَى وَوَقَّعَهُمْ عَذَابُ الْجَحِيمِ ﴿١٧﴾ فَضَلَّامِينَ
رَبِّكَ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٨﴾ فَإِنَّمَا يَسْتَرْكَبُ سَلْسَلَاتٍ
لَعَلَّهُمْ يَنْصَرُّونَ ﴿١٩﴾ فَأَرْقَبَتْ إِنْهُمْ مَرْقُبَاتٌ ﴿٢٠﴾

﴿٤٠﴾ [بئى گۆمان ئەو پوژا ئەو تیدا دودل] پوژا
جودا کرنا قەنجیی و خراییی، پوژا کۆمبوننا وان
هەمیایە. ﴿٤١﴾ پوژا چو دۆست و کەس و کار نەشتین
چو ئیزایی ژ دۆست و کەس و کاریت خۆ بدەنە
پاش، و هاریکارییا وان زی نائیتە کرن. ﴿٤٢﴾ ئەو
نەبیت یی خودی دلو فانییی پی بیهت [کو خودان
باوەرن، ب دەستویرییا خودی دی مەهدهری بۆ ئیک
و دو کەن]، ب راستی خودی سەر دەست و دلو فانه.
﴿٤٣﴾ ب راستی دارا زەقوومی. ﴿٤٤﴾ زاد و خوارنا
زیدە گونههکاریانە [ئانکو گاوران]. ﴿٤٥﴾ وهکی
سفری حەلیایی د زکی واندا دکەلیت. ﴿٤٦﴾ وهکی
کە لا ئافاشاریایی. ﴿٤٧﴾ [خودی دی بیژە ملیاکەتان]:
بگرن و پراکشە نیفا دۆژەهی. ﴿٤٨﴾ باشی ئافا زیدە
کەل دارپژنە سەر سەری وی. ﴿٤٩﴾ [ملیاکەت دی
بیژنی]: دی تامکی، تە خۆ دەستەهلاتدار و خودان
پژ و پرویمەت دداننا. ﴿٥٠﴾ ئەفە ئەو ئیزایە ئەوا
هەو جەپەر ل سەر دکر [و باوەری پی نەدینا].
﴿٥١﴾ ب راستی پارێزکار و مرقبیت خودی ییت د
جەهەکی ئیمندا. ﴿٥٢﴾ دنا ف باغ و کانیاندانە. ﴿٥٣﴾ و جلیکیت ئارمویشی تەنک و پی ستویر دکەنە بەر خۆ،
و بەرانبەری ئیک و دونه. ﴿٥٤﴾ ئەها بەهەشتی دەوسانە، و مە پەرییت چافگر ییت کرینە هەفسەریت
وان. ﴿٥٥﴾ بئ ترس [کو تەشەک ل وان بیت] ئەو هەمی پەنگیت فیقییان د بەهەشتیدا دخوازان [و دخۆن].
﴿٥٦﴾ ژ بلی مرنا خۆ یا ئیکی [کو مرنا دنیا بییه]، مرنی نابین و [خودی] ئەو ژ ئیزایا دۆژەهی پاراستن.
﴿٥٧﴾ ئەفە کەرەمە کە ژ خودایی تە [دایییە وان]، نی ئەفەیه سەرفەرازییا مەزن. ﴿٥٨﴾ بئ گۆمان مە ئەف
قورئانە ب ئەزمانی تە بۆ وان ب ساناهی کر، دا پێفە بچن و ل خۆ بزقن. ﴿٥٩﴾ فێجا [هەی مو حەمەد] خۆ
بگرە [و چافئ تە لی بیت، دی چ ئیتە سەری وان]، ب راستی ئەو زی یی ل هیفی [کا دی چ ئیتە سەری
تە].

سوره تا جاثیه

ل مه که هئی هاتیه خوارئ (۳۷) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ هؤسا دئیتته خواندن (حأ، میم)، ل دؤر رافه کرنا
 قان رهنگه تیپان، ل دهستیپکا سوره تا به قهره بزقره.
 ﴿۲﴾ ئینانه خوارا قورئانی ژ خودایی سهردهست و
 کاربنه جهه. ﴿۳﴾ ب راستی دئورد و ئه سماناندا
 [دان ب خودا، یان د چیکرنا واندا] گهلهک نشان
 و بهلگه ییت ههین [ل سهر دهسته لاتنداری و ئیکینیا
 خودئ]. بؤ خودان باوهران. ﴿۴﴾ و چیکرنا ههوه و
 هه می رهنگیت جانه وهریت دئوردیدا به لاف، نشان و
 بهلگه نه بؤ وان ئه ویت هه قیسی په سهند دکن و دگرن.
 ﴿۵﴾ وهاتن و چؤنا شف و رۆژان، و پیژی و بارانیت
 خودئ ژ ئه سمائی دادرپیژیت، و ئه ردی پشتی مرنا وی
 پی ساخ دکهت، و ئینان و برنا بای، نشان [ل سهر
 ههیین و دهسته لاتنداریا خودئ] بؤ وان ئه ویت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 حم ﴿۱﴾ نَزَّلَ الْكِتَابَ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿۲﴾ إِنْ فِي السَّمَوَاتِ
 وَالْأَرْضِ لَآيَاتٌ لِّقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿۳﴾ وَفِي خَلْقِكُمْ وَمَا يَبُذُّ مِنْ دَانٍ لَّآيَاتٌ لِّقَوْمٍ
 يُؤْتُونَ ﴿۴﴾ وَأَخْتَلَفَ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَمَا أَزَلَّ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ رِزْقٍ
 فَأَخْبَاهُ إِلَّا أَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَتَصْرِيفِ الرِّيحِ ؕ آيَاتٌ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿۵﴾
 تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ تَنْلُوهَا عَلَيْهِكَ بِالْحَقِّ فَيَأْتِي حَدِيثٌ مِنْ اللَّهِ وَعْدٌ إِلَيْتِهِ
 يُؤْتُونَ ﴿۶﴾ وَيُلْ كُلٌّ أَعْلَانِمْ ﴿۷﴾ يَسْمَعُ آيَاتُ اللَّهِ تَنْتَلِي عَلَيْهِ ثُمَّ
 يُصْرُ مُسْتَكْرِكًا كَأَن لَّمْ يَسْمَعْهَا فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿۸﴾ وَإِذَا عَلِمَ مِنْ آيَاتِنَا
 شَيْئًا اتَّخَذَ هَاهُنَا أَوْلِيكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ ﴿۹﴾ مَن وَرَّاهُمْ جَهَنَّمَ
 وَلَا يُغْنِي عَنْهُمْ مَأْكُسُوهَا شَيْئًا وَلَا مَا اتَّخَذُوا مِن دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ وَلَهُمْ
 عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿۱۰﴾ هَذَا هُدًى وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَهُمْ عَذَابٌ مِّن
 جَحِيمٍ أَلِيمٍ ﴿۱۱﴾ اللَّهُ الَّذِي سَخَّرَ لَكُمُ الْبَحْرَ لَتَجْرَىٰ الْفُلُكُ فِيهِ بِأَمْرِهِ
 وَلِتَبْتَغُوا مِن فَضْلِهِ ؕ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿۱۲﴾ وَسَخَّرَ لَكُم مَّا فِى السَّمَوَاتِ
 وَمَا فِى الْأَرْضِ جَمِيعًا مِّنْهُ ؕ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿۱۳﴾

الْقُرْآنُ

تئ دگههن. ﴿۶﴾ ئه شه نشان و بهلگه ییت خودینه ئه م بؤ ته ب ریکا وه حیسی دخوینن، قیجا ئه گهر ئه و
 (خهلکی مه که هئی) باوهر ژ که لامئ خودئ نه کهن، و باوهریی ب بهلگه و نیشانیت وی نه ئینن، ئه رئ پا ئه و
 دئ باوهریی ب کیش ئاخفتئ ئینن؟ ﴿۷﴾ ئیزا و نه خوشی بؤ ههر زیده دره وینه کی زیده گونه هکار بیت.
 ﴿۸﴾ [ئه وئ] گولئ دیت ئایه تیت خودئ (ئانکو قورئان) بؤ دئته خواندن، پاشی ههر ل سهر گاوربیا خو
 دمینیت و خو ژ باوهری ئینانی مه ز نتر دینیت، هه چکو نه بهستین، قیجا ئه قئ هؤسا مزگینیا ئیزیه کا دژوار
 بدهیی. ﴿۹﴾ و ئه گهر تشتهک ژ ئایه تیت مه [ئه ویت مه بؤ پیغمه بری ئینابینه خوارئ] زانی، بؤ خو دکه نه
 پیترانک، ئه قیت هؤسا ئیزیه کا رسواکهر بؤ وان یا هه ی. ﴿۱۰﴾ دؤژه هیال پیشیا وان، و نه ئه و وان ب
 دهست خو قه ئینایی [ژ مال و مالداریی] فایده ی وان دکهت، و نه ئه ویت وان شوینا خودئ بؤ خو کرینه
 سه میان و بشته فان [ژ بوتان] فایده ی وان دکهن، و ئیزیه کا گران بؤ وان یا هه ی. ﴿۱۱﴾ ئه قه (ئه ف قورئانه)
 راسته پشیه، و ئه ویت باوهری ب ئایه تیت خودایی خو نه ئینابین، ئیزیه کا ژ هه می ئیزیان دژوارتر بؤ وانه.
 ﴿۱۲﴾ خودییه ده ریا بؤ هه وه سهر نه رم کری، داگه می ب دهستوربیا وی تیدا بچن و بئن، و دا هوین ژ که ره ما
 وی بازرگانسیی تیدا بکهن، و دا هوین سوپاسیا وی بکهن. ﴿۱۳﴾ و هندئ دئورد و ئه سماناندا هه ی خودئ
 ژ نک خو بؤ خبرا هه وه ییت دابین، ب راستی ئه قه [چیکرنا ئه رد و ئه سمانان هؤسا] نشان و بهلگه نه بؤ
 وان ئه ویت هزرا خو تیدا دکهن.

﴿١٤﴾ بئره وان تهویت باوهری ئینایین: بلال وان نه گرن تهویت نه ل هیثیا وان رۆژیت خودی ب سهری مله تیبت بۆری ئینایین، دا خودی [رۆژا قیامه تی] خه لانی وان [تهویت ل گاوران نه گرتین، و بیتهنا خو ل سهر ته زیه تا وان فرهه کرین] بده ته وان، ژ بهر وان کار و کریاریت [باش تهویت] وان [دنیا ییدا] کرین. ﴿١٥﴾ ههر که سی باشیی بکه ت بو خو دکه ت، و ههر که سی خرابیی بکه ت ل خو دکه ت، باشی دی هوین هه می ب بال خودایی خو فه زقرن. ﴿١٦﴾ ب سویند مه تهورات و حوکم [تیگه هشتن و شاره زاییا دادوهریی] و پیغه مبه راتی دا سرائیلیان، و تشتی یاقتر مه ب رزقی وان کر، و مه ب سهر خه لکی [وی ده می] تیخستن، ﴿١٧﴾ و مه نیشان و به لگه ییت رۆن و ناشکه را دهره قی پیغه مبه راتییی و دینیدا دانه وان، و هنگی جو دایی و ژیکه بوون که قته دناقه را وندا، پستی زانین و نیشانیت ناشکه را ژ پیغه مبه ریت وان بو وان هاتین، ته فه زی ژ بهر زکړه شییا وان. ب راستی خودایی ته رۆژا قیامه تی دی حوکمی دناقه را

واندا که ت، ل سهر وی تشتی تهو ل سهر نه بو وینه ئیک و ژیک جودا. ﴿١٨﴾ باشی مه تول سهر ریک و بهرنامه یه کی ناشکه را دانایی [کو ته بگه هینته هه قیسی]، فیتجا وی ریکی بگره، و ب دویف دلخوازییا نه زانان نه که فه. ﴿١٩﴾ ب راستی تهو [نه زان] قه ت چو ئیزایا خودی ژ ته ناده نه پاش [ته گهر تول دویف وان بچی]، و ب راستی سته مکار دۆست و پشته فانیت ئیک و دونه و خودی هاریکار و سه میانی پاریزکارانه. ﴿٢٠﴾ تهف قورئانه بو مرفان رۆنهاییا دلانه [هه قیسی پی دینن]، و ریکا هیدا یه تییه و دلۆفانیسه بو وان تهویت خودان ئیقین [دراستا رۆژا قیامه تیدا ئانکو باوهریه کا موکم پی هه ی]. ﴿٢١﴾ ته ری تهویت گونه هه و خرابی کرین، هزر دکه نهم دی وان و تهویت باوهری ئینایین و کار و کریاریت راست و دورست کرین، وهکی ئیک لی که یین، مرن و ژینا وان دی وهکی ئیک بیت؟ چ پیسه حوکمه تهو دکه ن. ﴿٢٢﴾ و خودی تهرد و تهسمان بو هه قیسی ییت داین [ژ خو نه دایینه]، و دا ههر ئیک ل سهر کار و کریاریت خو بیته جزا کرن، و سته م ل که سی نه ئیته کرن.

قُلْ لِلَّذِينَ آمَنُوا يَغْفِرُوا لِلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ أَيَّامَ اللَّهِ لِيَجْزِيَ قَوْمًا بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٤﴾ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ ﴿١٥﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا بَنِي إِسْرَءِيلَ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ وَزَكَّيْنَاهُمْ مِنَ الظَّالِمِينَ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿١٦﴾ وَآتَيْنَاهُمْ بَيِّنَاتٍ مِنَ الْأَمْرِ فَمَا اخْتَلَفُوا إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَعِيًا بَيْنَهُمْ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٧﴾ ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِنَ الْأَمْرِ فَاتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨﴾ إِنَّهُمْ لَنْ يَغْنُؤُوا عَنْكَ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَإِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَبَعْضٌ أُولَٰئِكَ وَكُلُّ الْمُتَّقِينَ ﴿١٩﴾ هَذَا بَصْنِ الرَّاسِ وَهَذِي وَرَحْمَةُ الْقَوْمِ يَوْفَقُونَ ﴿٢٠﴾ أَمْرٌ حَسِبَ الَّذِينَ أَجْرَحُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ يَجْعَلَهُمُ اللَّهُ كَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَوَاءٌ مَحْيَاهُمْ وَمَمَاتُهُمْ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٢١﴾ وَخَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ وَلِيُخْرِجَ كُلَّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٢﴾

أَفَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ وَأَصْلَهُ اللَّهُ عَلَىٰ عِلْمٍ وَخَرَّ عَلَىٰ سَمْعِهِ
وَقَلْبِهِ وَجَعَلَ عَلَىٰ بَصَرِهِ غَشَاةً فَمِنْ يَدَيْهِ مِنْ بَعْدِ اللَّهِ أَفَلَا
تَذَكَّرُونَ ﴿٢٠﴾ وَقَالُوا مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا يُهْلِكُنَا
إِلَّا الْآخِرَةُ وَمَا لَهُمْ بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ ﴿٢١﴾ وَإِذَا تَنَادَلُوا
عَلَيْهِمْ أَإِنَّا لَمَبْعُوثُونَ لَمَّا كَانُوا فِي حُجَّتِهِمْ أَلَمْ نَقُلْ لَهُمْ إِنَّا
كُنْهُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٢﴾ قُلِ اللَّهُ يُخَيِّمُ كَمْ تَرْتُمِمْ كُمْ تَرْجِعْكُمْ إِلَى
يَوْمِ الْقِيَمَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَلَكِنْ أَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٣﴾ وَلِلَّهِ مُلْكُ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَوْمَ يَقُومُ السَّاعَةُ يُحْشَرُ الْمُعْطِلُونَ ﴿٢٤﴾ وَتَرَىٰ كُلَّ أُمَّةٍ جَائِيَةً كُلُّ أُمَّةٍ تُدْعَىٰ إِلَىٰ كَيْبِهَا الْيَوْمَ تُجْزَوْنَ مَا كُنتُمْ
تَعْمَلُونَ ﴿٢٥﴾ هَذَا كَيْبُنَا نَطْلُقُ عَلَيْكَ بِالْحَقِّ إِنَّا كُنَّا نَسْتَنْسِخُ
مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٦﴾ فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
فَيُدْخِلُهُمْ رَبُّهُمْ فِي رَحْمَتِهِ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْمُبِينُ ﴿٢٧﴾ وَأَمَّا
الَّذِينَ كَفَرُوا أَفَلَمْ تَكُنْ إِلَىٰ تَبَتُّلِهِمْ فَاسْتَكْبَرُوا وَكُنتُمْ قَوْمًا
مُجْرِمِينَ ﴿٢٨﴾ وَإِذَا قِيلَ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَالسَّاعَةُ لَا رَيْبَ فِيهَا
قُلْتُمْ مَا نَدْرِي مَا السَّاعَةُ إِنْ نَظُنُّ إِلَّا ظَنًّا وَمَا نَحْنُ بِمُحْسِنِينَ ﴿٢٩﴾

﴿۲۰﴾ ئەرئ تە ئەو دیت ئەوئ خوئى و دلخوازییا
خو کرئییه پەرستی بو خو، و خودئ ژ بهر هندی
گومرا و ریه رزه کری، هەر چهنده هه قئ رى دزانى
[بهلى ریکا هه قیئى نه دگرت، ژ بهر هندی هیژایى
گومرایى و بهرزه بوونئ بو، نه هیژایى راسته پیکرنئ
بو]، و خودئ دل و گو هیئت وى مۆرکرن، و په رده
ئیخسته بهر چافیت وى، ئەرئ [ئه گهر خودئ
وى راسته رئ نه کهت] کئ هه یه پشئى خودئ وى
راسته رئ بکهت؟ ئیجا ما هوین چامه یه کئ بو خو
ناگرن. ﴿۲۱﴾ و [موشرکان] گۆتن: ژ ژيانا مه یا
دنیا یئ پیغه تر چو ژیانیت دئ نینن، هنده ک ژ مه دئ
مرن و هنده ک دئ بن [و چو قیامهت نینن، ژین و مرن
ئه وه یا د دنیا یئدا]، و چو مه نامرینیت ژ بۆرینا زه مانى
پیغه تر، و وان چو بهلگه و نیشان ب فئ چه ندئ نینن،
هه ما ژ نک خو دبیزن. ﴿۲۲﴾ و وه خئئ ئایه تیت مه
یئت رۆن و ئاشکه را [ل سهر قیامه تئ و رابوونا پشئى
مرئ] بو وان دهاتنه خواندن، وان چو هه جهت و
ده لیل نه بوون [هه قیئى یئ بده نه پاش] ژ وئ چه ندئ

پیغه تر کو بیژن: ئه گهر هوین راست دبیزن باب و باپریت مه یئت مرئ بو مه ساخ بکهن، دا شاده ییئى
بو هه وه بدهن. ﴿۲۳﴾ بیژه: خودئ هه وه ددهت، پاشئ هه وه دم رینیت، پاشئ هه وه هه مییان رۆژا قیامه تئ
کو چو گۆمان تیدا نینه دئ کۆم کهت، بهلى باراپتر ژ خه لکئ فئ نوزانن. ﴿۲۴﴾ خودانى و سه ره ورییا
ئهر د و ئه سمانان یا خودییه، و رۆژا قیامهت رادبیت، وئ رۆژئ خرابکار و گاور دئ خوسارهت بن.
﴿۲۵﴾ و [وئ رۆژئ] دئ بینى ههر مله ته ک [ئانکو خه لکئ ههر دینه کئ ژ ترسا حسابئ] یئت که فئینه سهر
چۆکیت خو، و ههر مله ته ک بۆ وهر گرنا کتیبأ کار و کریاریت خو دئ ئیتته داخواز کرن، ئه فەرۆ هوین دئ ب
وان کار و کریاریت هه وه کرین، ئینه جزا کرن یان خه لا تکرن. ﴿۲۶﴾ ئه که کتیبأ مه یه [کتیبأ کار و کریاریت
هه وه یه] شاده ییئى ب راستئ ل سهر هه وه ددهت، ب راستئ هندی هه وه دکر مه دنقئسى. ﴿۲۷﴾ و هندی
ئهن ئه ویت باوه رى ئیناین و کار و کریاریت راست و دورست کرین خودایئ و وان دئ وان به ته د ناف
دلۆفانییا خودا [ئانکو د به حه شتئدا] نئ ههر ئه فقهیه سهر فه رازییا دیار و ئاشکرا. ﴿۲۸﴾ و هندی ئهن ئه ویت
گاور بووین [خودئ دئ بیژته وان]: ئەرئ ما ئایه تیت من [ب ریکا پیغه مبه ران] بۆ هه وه نه دهاتنه خواندن؟
بهلى هه وه خو مه زن کر [و هه وه باوه ر ئئ نه کر، و هه وه پشئا خو دایئ]، و هوین مله ته کئ گونه هکار بوون.
﴿۲۹﴾ و ههر وه خئئ هاتبا یه گۆتن، په یانا خودئ [د راستا ساخکرنا پشئى مرئ و حسابئدا] راسته، و رۆژا
قیامه تئ ههر دئ ئیت و شک تیدا نینه، هه وه دگۆت: ئهن نوزانین قیامهت چیه؟ بهلى ل ده ف مه خیال و
خولیانه، و ئهن ژئ د پشتر است نینن.

﴿۳۳﴾ [وئی پوژئی، پوژا قیامه تی] خرایبیا کار و کریاریت وان کریں بۆ وان دیاربوو، وئەو ئیزایا وان ترانه پی دکرن، دۆرماندۆریت وان گرتن. ﴿۳۴﴾ [وئی پوژئی] دئی بیژنه وان: ئەفرۆ ئەم دئی ههوه [برسی و تینی] هیلینه دئاگریدا، ههروهکی ههوه کار بۆ قی پوژئی نه کری و هیلایی، و دیتنا قی پوژئی ژ بیرا خو بیری، و جهی ههوه ئاگره و چو هاریکار و پشتەفان زی ههوه نابن. ﴿۳۵﴾ ئەفه جزایی و بیه، ههوه ئایه تیت خودی کرپونه پیتراک، و ژيانا دنیا یی هوین سهردابرن و خاپاندن، و ئەفرۆ نه ئەو ژئ دهر دکه فن و نه دهمستیری بۆ وان دئته دان عوزری بخوازن، و وان نائیته خواستن زی ئەو خرایبیا خو بهیلن، و ژ نوی خودایی خو ب گۆته کی یان ب کریاره کی رازی بکن [چونکی پوژا قیامه تی نه پوژا کارییه، به لی پوژا جزا کرن و خه لاتکرتیه]. ﴿۳۶﴾ فئجبا په سن و شوکور هه می بۆ خودایی [هه ره هفت] ئەسمانان و خودانی ئه ردی، خودانی هه می جیهانان. ﴿۳۷﴾ و مه زانی دئهر د و ئەسماناندا یا و بیه، و ئەوه سهرده ست و کار به جه.

وَيَذَّالَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٣٣﴾ وَقِيلَ الْيَوْمَ نَنسِفُكُمْ كَمَا نَسِفْنَا لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا وَمَا وَكَّلْنَا النَّارَ وَمَا لَكُم مِّنْ نَّصِيرِينَ ﴿٣٤﴾ ذَلِكُمْ بِأَنَّهُمْ أَخَذُوا إِلَهَ هَرَوَاعَزَ كُومَ الْحَيَوةِ الذِّنْبَاءِ الْيَوْمَ لَا يُخْرَجُونَ مِنْهَا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٣٥﴾ فَلِلَّهِ الْحَمْدُ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَرَبِّ الْأَرْضِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٦﴾ وَلَهُ الْكِبَرِيَاءُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٣٧﴾

سُورَةُ الْأَحْقَافِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمْدٌ ﴿١﴾ نَزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿٢﴾ مَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى وَالَّذِينَ كَفَرُوا عَمَّا أُنذِرُوا مُعْرِضُونَ ﴿٣﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا مِنَ الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمَوَاتِ أَتُنَوِّى كِتَابٍ مِنْ قَبْلِ هَذَا أَوْ أَثَرَةٍ مِنْ عِلْمٍ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٤﴾ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّن يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ لَآ يَسْتَجِيبُ لَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ وَهُمْ عَنِ دَعَائِهِمْ غَفْلُونَ ﴿٥﴾

سُورَةُ تَا هِ حَقَاف

ل مه كه هئ هاتيه خوارى (۳۵) ئايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ هۆسا دئته خواندن (ح، ميم)، و ل دۆر رافه کرنا فان رهنگه تپان، ل دهمستپیکا سۆره تا به قهره بزقره. ﴿۲﴾ ئینانه خوارا قی کتیبی ژ دهف خودایی سهرده ست و کار به جهه. ﴿۳﴾ و مه ئەرد و ئەسمان و هندى د ناههرا واندا بۆ هه قی، و هه تا دهمه کی دهستیشان کری، ییت دایین، و ئەو ییت گاوربوو یین رویی خو ژ وئ وهر دگپرن، ئەوا ژئ هاتینه ترساندن [کو پوژا قیامه تیه]. ﴿۴﴾ بیژه: کا بۆ من بیژن ئەو ییت هوین شوینا خودی دپهر یسن کاج ژ ئەردی دایینه؟ یان زی وان پشکداریه که دچیکرنا ئەسماناندا هه یه؟ کا کتیه کی کو بهری قورئانی هاتیت، یان پاشاییه کی ژ زانینا مله تیت که فن بۆ من بین [شاده بییی بۆ هه وه بدەن، هوین دپهر ستانان بوتاندا دورستن]، ئەگەر هوین راست دیژن. ﴿۵﴾ و ما کی ژ وی گومراتره، ئەو وی بهرستی شوینا خودی دپهر یسیت، ئەو هه تا پوژا قیامه تی گول وان نه بیت و بهر سقا وان نه دهت، و ئەو ب خو ژئ ژ پهرستن و دوعاییت وان دبئ ئاگه هن.

وَإِذَا أَخْبَرْتَ الْكَاسِ كَانُوا لَهُمْ أَعْدَاءً وَكَانُوا بِعِبَادَتِهِمْ كَافِرِينَ ۝ وَإِذَا نُنَادِيَهُمْ أَيْنَ مَا بَيْنَتْ قَالِ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ هَذَا سِحْرٌ مُّؤْمِنٍ ۝ أَمْ يَقُولُونَ أَفَرَبَّهُ قُلْ إِنْ أَفَرَبْتُهُ فَلَا تَمْلِكُونَ لِي مِنَ اللَّهِ شَيْئًا هُوَ أَعْلَمُ بِمَا تُفِيضُونَ فِيهِ كَلَىٰ بِهِ سَهِيدًا بُيِّنِي وَيُنَكِّرْ هُوَ أَتَعْتَمِدُونَ الرَّجِيمَ ۝ قُلْ مَا كُنْتُ بِدْعَاقِنِ الرَّسُلِ وَمَا أَزِي مَا يَفْعَلُ بِي وَلَا يَكُنْ إِنْ أَتَيْتُ إِلَّا مَأْمُورًا إِلَىٰ وَمَا أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ مُّؤْمِنٌ ۝ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَكَفَرْتُمْ بِهِ ۝ وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِنْ بَنِي إِسْرَءِيلَ عَلَىٰ مِثْلِهِ فَقَامَتْ وَأَسْتَكْبَرُوا ۝ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ۝ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا لَوْ كَانَ خَيْرًا مَّا سَبَقُونَا إِلَيْهِ وَإِذْ لَمْ يَهْتَدُوا بِهِ ۝ فَسَيَقُولُونَ هَذَا أَفْكٌ قَدِيمٌ ۝ وَمَنْ قَبْلَهُ ۝ كَتَبْتُ مُوسَىٰ إِمَامًا وَرَحْمَةً وَهَذَا كِتَابٌ مُّصَدِّقٌ لِّسَانًا عَرَبِيًّا لِّنُنَذِرَ الَّذِينَ ظَلَمُوا وَنُنَبِّئَ لِلْمُحْسِنِينَ ۝ إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَمُوا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۝ وَأُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝

﴿۶﴾ و وهختی مروؑف [رؑرؑا قیامه تی] دتینه کؑمکن، نهو (بویت وان) دی بنه دؑمیت وان، و دی حاشاتیؑ ژ بهرستنا وان کهن [و دی بهرانه تا خوؑ ژ وان کهن].
 ﴿۷﴾ و وهختی ثایه تیت مه ییت ئاشکهراکهر بو وان دهاته خواندن، نهویت گاوربووین، دؑر استا قورئانیدا پشتی بو وان هاتی، گؑتن: نهفه سحره کا ئاشکهرایه.
 ﴿۸﴾ یان زی دیژن [موحه مه دی نهف قورئانه] ژ نک خوؑ یا چیکری، بیژ: نه گهر من ژ نک خوؑی کریت، هه وه پی چینایت چو ئیزیؑ ژ ئیزایا خودی ژ من بدهنه پاش، و خودی نهفا هوین ددهرهقی قورئانیدا دیژن چیر ذزایت [بیژ: خودی بهسه د ناههرا من و هه ودها شاهد بیت [ل سهر پیغه مبه راتییا من]، و نه وه گونه هژ بهر و دلؑفان. ﴿۹﴾ بیژ: نه ز نه پیغه مبه ری ئیکمه هاتمه هنارتن [و بهری من چو پیغه مبه نه هاتنه هنارتن و کتیب بو وان نه هاتن، بهری من گله ک پیغه مبه ری هاتن، و خودی کتیب ییت بو وان هنارتن، قیجا چاوا کتیا نه ز پی هاتیم هوین دره و دانن ۱۹]، و نه ز دهف خوؑ نوزانم کا

خودی دی چ ل من و چ ل هه وه کت [نه گهر وه حی بو من نه تیت]، ژ وه حییا بو من دتیت پیغه تر نه ز ل دویف چو پی دی ناچم [ویا ل سهر من نه وه نه ز هه وه بتر سینم]، و نه ز ژ ئاگه دار کهر و پیغه مبه رکی ئاشکرا پیغه تر نینم. ﴿۱۰﴾ کا بیژنه من [حالی هه وه دی چ بیت] نه گهر نهف قورئانه [نهفا بو من هاتی] ژ دهف خودی بیت، و هوین باوهری پی نه ئین و شاهده ک [زانا] ژ ئسرائیلیان شاده بییؑ ل سهر راستییا وی بدهت و باوهری پی بینیت، و هوین خوؑ مه زن بکه ن و باوهری پی نه ئین، بؑر استی خودی مله تی سته مکار راسته ری ناکه ت. ﴿۱۱﴾ و نهویت گاوربووین گؑته نهویت باوهری ئیناین: نه گهر [نهف دینی هه وه و بهلنگازان، باوهری پی ئینای کو ئیسلامه] باشی بایه [فان بهلنگازان] بهری مه باوهری پی نه دتینا، و پشتی وان باوهری پی نه ئینای، گؑتن: نهفه دره وه کا که فنه [موحه مه دی ژ مله تیت که فن یا وهر گرتی و ب بال خودیغه لی ددهت]. ﴿۱۲﴾ و بهری قورئانی ته ورات پیشی و دلؑفانی بو، و نهف قورئانه راسته رتیا کتیب بهری خوؑیه و ب نه زمانی عهر مبییه، دا نهویت سته م کرین بتر سینیت و ئاگه دار بکه ت، و مز گنییه بو قه نجیکاران. ﴿۱۳﴾ بؑر استی نهویت گؑتین خودانی مه خودیه، باشی ل سهر ئیکنییا خودی و ئیسلامی ماین، قیجا [رؑرؑا قیامه تی] نه ترس بو وان هیه، و نه ب خم دکه فن. ﴿۱۴﴾ نهفه به حشه تینه هه وهر دی دبه حشه تیدا مین، نهفه خه لاته بو وان ژ بهر کاری وان دکر.

﴿١٥﴾ و مه ئه مرئى مروڤى يى كرى، قهنجى و باشيى د گهل دهيايىت خو بكهت، دهيكاي وئو ب نهخوشى و زهعت [د زكى خودا] يى هه لگرتى، و ب زهعت و نهخوشى يى بووى، و هه لگرتا وى هه تا شيرفه كرنا وى سيه هه يقن [فى وهختى هه ميبى دهيك زهعتى پڤه دهت و نهخوشيان ل سهر دينيت]، گاڤا دگه هيته كاملانا خو و ديتته چل سالى، ديتيت: خوديو و دهستى من بگره و هاريكارييا من بكه ئهز سوپاسيا ته بكه م ل سهر وان كره مەيت ته د گهل من و دهيايىت من كرين، و دهستى من بگره و هاريكارييا من بكه ئهز وئ باشيى بكه يا تو پئى پازى، و دوينده ها من بكه دوينده هه كا باش، و من بهرئ خودا ته و ئهز ل بهر ئه مرئى ته يى راوه ستايه.

﴿١٦﴾ ئهڤه نه، ئه م كار و كريات و ان يىت باش قه بويل دكەين و ل گونه يىت و ان دبوړين، و ئهڤه نه د گهل خه لكى به حه شتى د به حه شتيدا، ئهڤه ئه و وه عد و په يانا راسته ئه واد دنيايىدا سوژ بۆ و ان پئى دهاته دان. ﴿١٧﴾ و ئه و كورئ ديتيت به دهيايىت خو ئو ف بۆ

وَصَيَّنَا الْإِنْسَانَ بِوَلَدَيْهِ إِحْسَانًا حَمَلَتْهُ أُمُّهُ كُرْهًا وَوَضَعَتْهُ
كُرْهًا وَحَمَلُهُ وَفَصْلُهُ ثَلَاثُونَ شَهْرًا حَتَّى إِذَا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَبَلَغَ
يَعِينِ سَنَةً قَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ
عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَصْلِحْ لِي فِي ذُرِّيَّتِي
إِنِّي نَبْتُ لَكَ وَلِئِكَ مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿١٥﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ تَتَّقُلْ
عَنْهُمْ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَتَتَجَاوَزُ عَنْ سَيِّئَاتِهِمْ فِي أَصْحَابِ
الْبَيْتَةِ وَعَدَ الضُّدُّ الَّذِي كَانُوا يَعْبُدُونَ ﴿١٦﴾ وَالَّذِي قَالَ
لِوَلَدَيْهِ أَفِ لَكُمَا الْغَدَانِ إِنِ أَخْرَجَ أَخْرَجَ فَقَدَحًا مِّنَ الْقُرُونِ مِن
قَبْلِي وَهَٰمَا يَسْتَعْجِلَانِ اللَّهَ وَبَلَكَ آمِنًا إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ قَالُوا
مَا هَٰذَا إِلَّا أَطْطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٧﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ
فِي أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِهِم مِّنَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ إِنَّهُمْ كَانُوا
خَاسِرِينَ ﴿١٨﴾ وَلِكُلِّ دَرَجَةٍ مَّا عَمِلُوا وَلِيُوَفِّقَهُم أَعْمَالَهُمْ وَهُمْ لَا
يُظَالَمُونَ ﴿١٩﴾ وَتَوَفَّيْ عُرْصَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَعَلَى النَّارِ أَذْهَبَ طَيْبَتُهُمْ فِي
حَيَاتِهِمُ الدُّنْيَا وَاسْتَمْتَعَتْ بِهَا قُلُوبُهُمْ فَخَرُوزَ عَذَابِ الْهُونِ بِمَا
كُنتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَمَا كُنْتُمْ تَقْسِفُونَ ﴿٢٠﴾

الحزب

﴿۲۱﴾ [هه ی موحه مه د سهر هاتیا] پیغه مبه ری عاد [هوود پیغه مبه ر] بۆ [مله تی خو] بیژه وهختی مله تی خو ل نهردی نهحقاف ژ ئیزایا خودی ترساندین، و پیغه مبه ری ت بهری هوودی و پشتی وی زی [هه مییان دگوتن]: ژ غهیری خودی کهسی نه بهریسن، ب راستی [ئه گهر هوین غهیری وی بهریسن] نه ز دترسم ئیزایا رۆژه کا مه زن هه وه بهنگیفت. ﴿۲۲﴾ گوتن: نه ری تو بۆ مه هاتی دامه ب دره وان ژ [په رستنا] په رستییت مه بدهیه باش؟ کا وی ئیزایا تو مه پی دترسینی و گه فی پی ل مه دکهی، بۆ مه بینه نه گهر تو راست دبیزی. ﴿۲۳﴾ گوت: ب راستی بهس خودی درانیت [کا نه و ئیزا کهنگی دی ئیت]، و ئه فه من نه و گه هانده هه وه یا نه ز پی هاتیمه هنارتن، به لی نه ز دبینم هوین مله ته کی نه زانن. ﴿۲۴﴾ فئجبا وهختی عه وره ک دیتین یی بهر ب نهالیت وانفه دئیت [کهیفا وان هات]، و گوتن: ئه فه عه وره که دی بارانی بۆ مه ئینیت [و نه و ده مه ک بوو خودی باران ژ وان فه گرتبون، فئجبا وهختی وان نه و عه وره دیتی هزر کرن عه ورئ بارانییه

* وَأَذْكُرُ آخَاعًا إِذَا أَنْذَرُ قَوْمَهُ بِالْأَحْقَافِ وَقَدْ خَلَّتِ الْآذُرُ مِنْ يَتَنَ يَدَيْهِ وَمَنْ خَلْفَهُ إِلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٢١﴾ قَالُوا أَجِئْتَنَا لِنَعْبُدَكَ عَنْ إِلَهِنَا قَاتِنَا بِمَا تَعْبُدَانَا كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٢٢﴾ قَالَ إِنَّمَا أَلِمْ عِنْدَ اللَّهِ وَأُبْلِغُكُمْ مَا أَمْسِلَتْ بِهِ وَلَكِنِّي أَخَافُ أَنْ يُكَلِّمَهُمُ التَّجْوِثُ قَلَمَّا رَأَوْهُ عَارِضًا مُسْتَقْبِلَ أَوْدِيَّتِهِمْ قَالُوا هَذَا عَارِضٌ مُعْطِنٌ إِنَّهُ بَلْ هُوَ مَا اسْتَعْجَلْتُمْ بِهِ رَجِعْ فِيهَا عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢٣﴾ تَرْمِزُ كُلُّ شَيْءٍ بِأَمْرِ رَبِّهَا فَأَصْبَحُوا لَا يُرَى إِلَّا مَسَكُفُهُمْ كَذَلِكَ تَجْرِي الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ ﴿٢٤﴾ وَلَقَدْ مَكَنْتُمْ فِي مَاءٍ كَمَكْتُكُمْ فِيهِ وَجَعَلْنَا لَهُمْ سَمْعًا وَأَفْصَارًا وَفِئْدَةً مِمَّا آغَى عَنْهُمْ سَمْعَهُمْ وَلَا أَبْصَرُهُمْ وَلَا أَفِئْدَتُهُمْ مِنْ شَيْءٍ إِذْ كَانُوا يُخَيِّدُونَ بِأَيْدِيهِمْ أَلَّهُمْ حَقَّ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٢٥﴾ وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا مَا حَوَّلَكُمْ مِنَ الْفَرَى وَصَرَفْنَا الْآيَاتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٢٦﴾ فَلَوْلَا نَصْرُهُمُ الَّذِي آتَيْنَاهُمْ لَانْتَحَدُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ قُرْبَانًا آلِهَةٍ بَلْ ضَلُّوا عَنْهُمْ وَذَلِكَ إِفْكُهُمْ وَمَا كَانُوا يَفْقَهُونَ ﴿٢٧﴾

و کهیفا وان پی هات، و گوتنه هوودی نهف عه وره دی بارانی بۆ مه ئینیت]، [هوودی گوته وان]: نه خیر [ئه فه نه عه ورئ بارانییه، وه کی هوین هزر دکهن] به لی نه فه نه و ئیزایه یا هوین لی ب له ز، نه فه بایه که، ئیزایه کا ب ژان و دژوار یا تیدا. ﴿۲۵﴾ [نه و با] هه می تشتان ب نه مرئ خودی ویران دکهت، فئجبا [وهختی نه و با ب سهر واندا هاتی] وه لی هاتن ژ خانیییت خو پیغه تر نه ددیتن، هوسا هم مله تی گونه هکار جزا دکه ین. ﴿۲۶﴾ ب سویند مه نه و شیان و هیز دابوو وان یا مه نه داییه هه وه، و مه گوهر و چاف و دل [هه می ئالافیت تیگه هشتنی] دابوونه وان، به لی [وهختی ئیزایا خودی ب سهر واندا هاتی] گوهر و چاف و دلیت وان فایده ی وان نه کرن، و چو ئیزا ژ وان نه دانه باش، چونکی وان باوهری ب ئایه تییت خودی نه دئینان، و نه و ئیزایا وان ترانه پی دکرو لی ب له ز دۆرماندۆریت وان گرتن. ﴿۲۷﴾ و ب سویند مه گوندیت دۆرماندۆری هه وه دهیلاک برن، و مه نیشان و به لگه ژ هه می په نگان و گه له جاران بۆ وان ئینان، دال خو بزقنن. ﴿۲۸﴾ بلا نه ویت شوینا خودی، و ب ئیه تا ئیزیکیبونی ژ خودی، هاتینه په رستن هاریکارییا وان کرانه، نه خیر شوینا هاریکارییا وان بکه ن ل وان به رزه بون، نه فه [هاریکاری نه کرنا په رستییت وان، و به رزه بونا وان ژ وان] جزایی دره واهه وهختی نه و کرینه هه فیشک بۆ خودی.

وَأَذْصَرْنَا إِلَيْكَ نَفَرًا مِّنَ الْجِنِّ يَسْتَمْعُونَ الْكُفْرَانَ
 قَلَمًا حَضَرُوهُ قَالُوا أَنْصَبُوا قَلَمًا فَضْيَى وَلَوْ أَنَّ قَوْمَهُمْ
 مُّذْرِبِينَ ﴿٢٩﴾ قَالُوا يَقُومُنَا إِنَّا سَمِعْنَا كِتَابًا أُنزِلَ مِنْ
 بَعْدِ مُوسَى مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ
 وَإِلَى طَرِيقٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٣٠﴾ يَقُومُنَا أَجِيبُوا دَاعِيَ اللَّهِ وَآمِنُوا
 بِهِ يَغْفِرَ لَكُمْ مِّنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُخْرِجَكُمْ مِّنْ عَذَابِ الْعِلْمِ
 وَمَنْ لَا يُجِيبْ دَاعِيَ اللَّهِ فَلَيْسَ بِمُعْجِزٍ فِي الْأَرْضِ وَلَيْسَ لَهُ
 مِنْ دُونِهِ أَفْوِيَاءُ وَلَيْسَ فِي صَلَاتِهِمْ إِيَّاهُ تَرْوَا
 أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَمْ يَكُنْ يَخْلُقْهُنَّ
 يَقْدِرْ عَلَى أَنْ يَخْلُقَ الْمَوْتُ بَلَى إِنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣١﴾
 وَيَوْمَ نَعْرِضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ أَلَيْسَ هَذَا بِالْحَقِّ قَالُوا
 بَلَى وَرَبَّنَا قَالِ قَدْ وَفُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٣٢﴾
 فَأَصْبِرْ كَمَا صَبَرَ أُولُو الْعَزْمِ مِنَ الرُّسُلِ وَلَا تَسْتَعْجِلْ
 لَهُمْ كَأَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَ مَا يُوعَدُونَ لَوْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا سَاعَةً
 مِّنْ نَّهَارٍ بَلَّغَ فَعَلٌ يُهْلِكُ إِلَّا الْقَوْمَ الْفَاسِقُونَ ﴿٣٣﴾

﴿٢٩﴾ و بؤ مله تي خو بيژه وهختي مه بهري هندك
 نه جنه يان داييه ته دا گول قورثاني ببن، فيجا وهختي
 ل سهر خواندنا قورثاني حازر بويين، گوتن: خو
 بي دهنك بكن و گوهي خو بدني، و وهختي
 خواندن ب دويماهيك هاتي، فه گريان و مله تي خو
 ناگه هدار كرن. ﴿٣٠﴾ گوتن گهلي مله تي مه، مه گول
 كتيه كي بوو، پستي مووسايي يا هاتيه خوراي،
 راسته رتيخا كتييت بهري خويه، بهري خوداني خو
 دده ته ديني راست و ريكا راست. ﴿٣١﴾ گهلي مله تي
 مه، بهر سقا پيغه مبهري خودي بدن [كو موحه مده]
 و باوهر يسي پي بينن، [خودي] دي ل گونه هيت هه وه
 بوري، و دي هه وه ژيزايه كا ب ژان و دژوار قورتال
 كهت. ﴿٣٢﴾ و ههر كه سي بهر سقا پيغه مبهري خودي
 نه دهت [ئانكو ههر كه سي باوهر يسي پي نه نيت]
 نه شيت خودي نه چار بكهت، كو وي ل سهر نهدى
 ئيزا نه دهت، و وي ژ بلي خودي چو هاريكار و پشته فان
 نينن [وي ژيزايا خودي بپارزن]، فه فه [نه نيت بي
 باوهر ژ پيغه مبهري خودي] ييت د رپه رزه بونه كا

ناشكه رادا. ﴿٣٣﴾ نهرى ما نوزانن [هزرا خو ناكهن] نهو خودايي نهد و نه سمان چي كرين، و ب چيكرنا
 وانقه نهو هستيبي و بي هيز نه بووي، دشيت مرييان زي ساخ بكه ته فه، بهلي نهو دشيت مرييان ساخ بكه ته فه،
 ب راستي نهو ل سهر ههر تشته كي خودان دهسته لات و شيانه. ﴿٣٤﴾ و نهويت گاور بويين رورژا پيشبهري
 ناگري دتيه راوه ستانندن [ب چاقيت خو ناگري دينن، و بي هيقي دبن كو ژي قورتال ببن]، [ملياكهت دي
 بيژنه وان]: نهرى نه فه ئيزايه نه راسته [هه وه دگوت نه م ناتييه ئيزادان، و چو دژه ه نينن]، دي بيژن: بهلي
 ب خودي راسته [ملياكهت دي بيژنه وان]: دي فيجا ژ بهر گاور بيا خو تامكه نه ئيزاي. ﴿٣٥﴾ فيجا [هه
 موحه مده] بينا خو [ل سهر كرن و گوتن و نه زيه تا گاوران] فرهه بكه، هه وه كي پيغه مبهري نافتير و پرژد
 و مجدل سهر فهر مانييت خودي بينا خو فرهه كرى (پيغه مبهري ژيگوتي نه فه نه: (نوح، ئيبراهيم، مووسا،
 عيسا و موحه مده)، و ل ئيزادانا وان ب له ز نه به، وهختي نهو وي ئيزايي دينن يا پهيان بو وان پي هاتيه
 دان، دوه سانه هه چكو ژ بيسته كي پيغه تر ژ رورژي [د دنيايدا] نه مانيه، نه ف قورثانه راكه هاندنه كه [پيغه مبهري
 دگه هينته هه وه] نهرى ما كه س هه ده هيلاك بچيت، ژ بلي مله تي ژ رپدهر كه فتى و قاري؟! [بهس نهو دي
 ده هيلاك چن].

سُورَةُ مَوْحِدَةٍ

ل مەدینەیی ھاتیە خوارئ (۳۸) ئایەتە

دبێژنی سُورەتا قیتال ژێ

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ئەوێت گاوربووین و رێکا خودئ ل خەلکی گرتین، [خودئ] کارئ وان پویج و بەرزەکر [و ئەو کارئ وان فیاپی دەرەققێ پێخەمبەریدا بکەن، دسەرئ وانرا شکاند و پویج کر]. ﴿۲﴾ و ئەوێت باوەری ئینابین و کار و کریاریت راست و دورست کرین، و باوەری ب وئ کتیی ئینابین ئەوا بۆ موحەمەدی ھاتی [کو قورئانە] و ئەو راستییە ژ خودایی وان، باوەریەکا راست و دورست و بئ گۆمان، خودئ گونەھیت وان دئ ژبەت و کاروباریت وان دئ دورست کەت. ﴿۳﴾ ئەفە چونکی ئەوێت گاوربووین ب دویف پویجیی کەفتن، و ئەوێت باوەری ئینابین ب دویف وئ ھەقیقی کەفتن ئەوا بۆ وان ژ دەف خودایی وان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ أَصْلَ أَعْمَالِهِمْ ۖ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَءَامَنُوا بِمَا نُزِّلَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَهُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ كَفَّرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَأَصْلَحَ بَالَهُمْ ۖ ذَلِكَ بِأَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا اتَّبَعُوا الْبُطْلَ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّبَعُوا الْحَقَّ مِنْ رَبِّهِمْ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ لِلنَّاسِ أَمْثَالَهُمْ ۖ فَإِذَا لَقِيَهُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا ضَرِبُوا أَلْقَابَ حَتَّى إِذَا أَخَذْتُمُوهُمْ فَشُدُّوا أَلْوَابَكُمْ فَلَمَّا مَتَّاعُوا وَلَمَّا فُتِدَا حَتَّى تَصْغَ أَلْزَابُ أَوْ زَارَهُمْ ذَلِكَ وَلَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَانْتَصَرَ مِنْهُمْ وَلَكِنْ لِيَبْلُوَ بَعْضَكُمْ بِبَعْضٍ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَلَنْ يُضِلَّ أَعْمَالَهُمْ ۖ سَيَجْزِيهِمْ وَصْلِهِمْ بِأَلْفٍ ۖ وَيُدْخِلُهُمُ الْجَنَّةَ عَرَّفَهَا لَهُمْ ۖ يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنْ تَضَرَّوْا اللَّهُ تَضَرَّوْا وَيُثَبِّتُ أَقْدَامَهُمْ ۖ وَالَّذِينَ كَفَرُوا فَتَعَسَا لَهُمْ وَأَصْلَ أَعْمَالَهُمْ ۖ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا مَا أُنْزِلَ إِلَيْهِمْ فَأَخْطَأْ أَعْمَالَهُمْ ۖ أَفَلَا يَسِيرُونَ فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ دَمَرَهُ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَلَكِنَّهُمْ أَمْثَلُهُمْ ۖ ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ مَوْلَى الَّذِينَ ءَامَنُوا وَأَنَّ الْكَافِرِينَ لَا مَوْلَى لَهُمْ ۖ

الْجُزْءُ الْخَوَاصُّ

ھاتی، و خودئ ھۆسا نمونەیان ب ھەمی رەنگان بۆ خەلکی دینیت و دیار دکەت [دال خو بزقن]. ﴿۴﴾ [گەلی موسلمانان] فێجا ئەگەر ھوین [دشەریدا] بەرانبەری گاوران بوون، فێجال ستوئی وان بدەن [و بکوژن] ھەتا ھوین زیدە ژێ دکوژن، پاشی ئێخسیر بکەن و باش گرێدەن، و پاشی یان ل سەر وان بکەنە منەت و بەردەن [بئ بەرانبەر]، یان ژێ ب بەدەل و بەرانبەر بەردەن دا شەر نەمینیت، ئەفە حوکمی خودییە، و ئەگەر خودئ فیاپیە دا ئەو ب خو وان دیلاک بەت و تۆلی ل وان فە کەت، بەلئ [ئەمرئ ھەوہ کر ھوین جیھادی د گەل وان بکەن] دا ھەوہ ب ئێک و دو بجەرپینیت و ئەوێت د رێکا خودیدا ھاتینە کوشتن، خودئ کار و کریاریت وان بەرزە ناکەت. ﴿۵﴾ زوی دئ وان راستەری کەت، و دئ کاروباریت وان دورست کەت. ﴿۶﴾ و دئ وان بەتە د وئ بەحەشتیدا ئەوا بۆ وان [دنیاییدا] سالو خەتیت وئ گۆتین دا بنیاسن. ﴿۷﴾ گەلی خودان باوەران، ھەکە ھوین ھاریکاریا دینی خودئ بکەن و ب سەرپیخن، خودئ ژێ دئ ھاریکاریا ھەوہ کەت، و ھەوہ ب سەر گاوران ئێخیت، و دئ ھەوہ [دشەراند] موکوم کەت. ﴿۸﴾ و ئەوێت گاوربووین، بەرئانافبوون و شکەستن بۆ وان بیت، و خودئ دئ کارئ وان پویج کەت و راست نائینیت. ﴿۹﴾ ئەفە چونکی ئەوان تشئ خودئ ئینابیە خوارئ [کو قورئانە]، نەفیا، فێجا خودئ کار و کریاریت وان پویجکرن. ﴿۱۰﴾ ئەمرئ ما ئەو د ئەردیدا نە گەریاییە، دا بینن کا دویا ھیسا ئەوێت بەری وان چۆپین یا چاوا بوو؟ خودئ دیلاک برن، و گاوران ژێ ئێکا وەکی فئ یا ھەی. ﴿۱۱﴾ ئەفە [ھاریکرن و ب سەرئێخستنا خودان باوەران، و پیسە دویاھیکا گاوران] ژ بەر ھندیە چونکی خودئ پشەفان و ھاریکار و سەرکاری وانە ئەوێت باوەری ئینابین، و ب راستی گاوران چو ھاریکار و پشەفان نین.

إِنَّ اللَّهَ يَدْخُلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يَسْتَمَتُونَ وَيَكُونُ كَمَا تَأْكُلُ الْأَنْعَامُ وَالنَّارُ مَثْوًى لَهُمْ ﴿١٢﴾ وَكَانَ مِنْ قَرِينَةٍ هِيَ أَشَدُّ قُوَّةً مِنْ قُوَّتِكَ الَّتِي أَخْرَجَتْكَ أَهْلَكَ بِهَا فَلَا نَاصِرَ لَهُمْ ﴿١٣﴾ أَفَنْ كَانَ عَلَى بَيْنَةٍ مِنْ رَبِّهِمْ كُنْزٌ لَهُمْ سِوَى عَمَلِهِمْ وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ ﴿١٤﴾ مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وَعَدَ الْمُتَّقُونَ فِيهَا أَنْهَارٌ مِنْ مَاءٍ غَيْرِ آسِنٍ وَأَنْهَارٌ مِنْ لَبَنٍ لَمْ يَتَغَيَّرْ طَعْمُهُ وَأَنْهَارٌ مِنْ خَمْرٍ لَذَّةٍ لِلشَّارِبِينَ وَأَنْهَارٌ مِنْ عَسَلٍ مُصَفًّى وَلَهُمْ فِيهَا مِنْ كُلِ الثَّمَرَاتِ وَمَعْرِفَةٌ مِنْ رَبِّهِمْ كُنْزٌ هُوَ خَيْرٌ لِمَا فِي النَّارِ وَسُقُوا مَاءً حَمِيمًا فَقَطَّعَ أَمْعَاءُهُمْ ﴿١٥﴾ وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ حَتَّى إِذَا خَرَجُوا مِنْ عِنْدِكَ قَالُوا لِلَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ مَاذَا قَالَ أَفَبِمَا أَتَيْنَاكَ الَّذِينَ طَعِمَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ ﴿١٦﴾ وَالَّذِينَ اهْتَدَوْا زَادَهُمْ هُدًى وَآتَاهُمْ تَقْوَاهُمْ ﴿١٧﴾ فَهُمْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَنْ تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً فَقَدْ جَاءَ أَشْرَاطُهَا فَأَنْتَ أَهْلُهَا لَهُمْ ﴿١٨﴾ ذَكَرَهُمْ ﴿١٩﴾ فَأَعْلَمَ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَسْتَغْفِرُ لِدُنْيِكَ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مُتَقَلَّبَكُمْ وَمَثْوَاكُمْ ﴿٢٠﴾

﴿١٢﴾ ب پ راستی تهوئیت باوهری ئینایین و کار و کریاریت راست و درست کرین، خودی دئی وان کهته د وان بهحه شتاندان تهوئیت رویبار د بنرا دئین و دچن، و تهوئیت گاوریوویین [د دنیا پیدان] خوئشیی [ب پهرتالی دنیا یی] دبن [و دبئی ناگه هن، و هزرا خو د دویا هیکنیداناکه ن]، و کا چاوا تهرش دخون تهو زی و هسا دخون، و جهی وان [دویا هیسیا وان] ههر ناگره. ﴿١٣﴾ و گله که گوند هه بوون، ژ گوندی ته، تهوئ تو دهر تیخستی، ب هیتر تر بوون، مه د هیلاک برن و چو هاریکار و پشته فان زی وان نه بوون، بو وان بهره فان ییسی بکه ن. ﴿١٤﴾ ته ری تهوئ نیشان و بهلگه یه کا ناشکه را ژ نک خودایسی خو هه بیته، و هکی و ییه تهوئ کار و کریاریت وی بیته خراب بو هاتبنه خه ملاندن، و ب دویف دلخوازی بیته خو که قبن. ﴿١٥﴾ په سن و رهوشا وی بهحه شتی تهوا په یسان بو پاریز کاران پی هاتیه دان ب فی رهنگیسه، رویباریت رهنگ و تاما ناها وان نه گوهوری ییته تیدا، و رویباریت شیرئ تاما خو نه گوهوری زی.. و رویباریت مهیا خوش و

ب تام، بو وان بیته فه دخون زی، و رویباریت هنگفینی دبه زی، و ژ هه می رهنگیت فیتی زی بو وان بیته تیدا هه یین، و خودی دئی ل گونه هیته وان زی بوریته [ته ری تهوئ د ناف فان خوشیاندان بڑیته] و هکی و ییه تهوئ ههروهه د ناگریدا، و ژ ناغه کا زیده شاریایی فه دخوت، فینجا رویکیته وان پرت پرت بین. ﴿١٦﴾ و هنده که ژ وان [تهوئیت و هکی تهرشی دخون و فه دخون، کو دورینه] گوهدارییا ته دکه ن، گا فا ژ دهف ته دهر که قبن [ژ لکه که فه] دیبڑنه تهوئیت خودی زانین داییه وان [ژ هه فالیت ته]، ته فه فی فی گا فئ چ دگوت؟ ته فه تهو ن بیته خودی دلی وان موزکری و ب دویف دلخوازی بیته خو که قبن. ﴿١٧﴾ و تهوئیت راسته پی بوویین خودی پتر راسته پی کرن، و به ری وان دا پاریزکاری و ترسا خو. ﴿١٨﴾ ته ری تهو ل هیقیسیا هندینه قیامهت ژ نشکه کینه ب سهه واندا بیته ب سویند نیشانیت و ی قیامهتی بیته هاتین، فینجا چاوا دئی توبه که ن ته گهر قیامهت هات. ﴿١٩﴾ فینجا بزانه ژ خودی پیقه تر چو بهرستی بیته راست و درست نین، و داخوازا الیورینی بو گونه هیته خو و بو گونه هیته هه می خودان باوه ران، چ زه لام چ ژن بکه، و خودی ناگه ه ژ رابوون و روینشتن و بنه جها هه وه هیه [نانکو چو یی هه وه لی بهرزه نابیت].

﴿٢٠﴾ و ټه ویت باوهری ټینایین، [ژ ټینا جیهادی] دگوتن: بلا سوره ته که هاتبايه خوارى [ټه مرى جیهادی ټیدا بايه]، و ټه گهر سوره ته که ناشکهر اکر [ټه مرى جیهادی ټیدا ناشکهر] هاته خوار و جیهاد ټیدا هاته فهرز کرن، ټه ویت نه ساخى د دلیت و اندا هه ی، دى بینى [ژ ترساندا] و هسا بهر ی خو دده نه ته، و هکى بهر یخودانا وى یى ل بهر مرنى، و یا باشر ټه بو... ﴿٢١﴾ گوهدار یا پیغه مبهرى کر بانه و ټاخفتنا خیرى گوتبانه، ټیجا ټه گهر فهرمانا جیهادی هاته دان، بو وان چیر بو وان ټنیه تا خو د گهل خودى راست کر بانه. ﴿٢٢﴾ و دبیت ټه گهر هوین پشستا خو بدنه ټیسلامى، خرایبى د ټهر دیدا بکه ن و به نکى مروفاتى بپرن. ﴿٢٣﴾ ټه ټه [ټه ویت پشستا خو دده نه ټیسلامى و خرایبى د ټهر دیدا دکه ن] ټه ون ییت خودى له عنه ت لى کرین [و ژ دلفانیا خو دوبر ټیخستین] و که ر و کوره کرین [نه هه قیى گولى دهن، و نه دبینن]. ﴿٢٤﴾ ټیجا ما ټه و هزرا خو د قورئانیدا ناکه ن؟ نه خیر.. دلیت وان د گر ټینه [تى ناگه ن].

وَيَقُولُ الَّذِينَ آمَنُوا لَوْلَا نُزِّلَتْ سُورَةٌ فَإِذَا أُنزِلَتْ سُورَةٌ مُحْكَمَةٌ وَذُكِرَ فِيهَا الْقِتَالُ رَأَيْتَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ يُظُفُّونَ إِلَيْكَ نَظَرَ الْمَغْشِيِّ عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ فَأُولَئِكَ لَهُمْ طَاعَةٌ وَقَوْلٌ مَعْرُوفٌ فَإِذَا عَزَمَ الْأَمْرُ فَلَوْ صَدَقُوا اللَّهَ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ ﴿٢٠﴾ فَهَلْ عَسَيْتُمْ إِنْ تَوَلَّيْتُمْ أَنْ تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ وَتَقَطَّعُوا أَرْحَامَكُمْ ﴿٢١﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فَأَصَمَّهُمْ وَأَعَمَّى أَبْصَرَهُمْ ﴿٢٢﴾ أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ أَمْ عَلَى قُلُوبٍ أَقْفَالُهَا ﴿٢٣﴾ إِنَّ الَّذِينَ آتَزَدُوا عَلَىٰ أَدْبَارِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَىٰ الشَّيْطَانُ سَوَّلَ لَهُمْ وَأَمَلَّ لَهُمْ ﴿٢٤﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لِلَّذِينَ كَرَهُوا مَا نَزَّلَ اللَّهُ سَنُطِيعُكُمْ فِي بَعْضِ الْأَمْرِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِسْرَارَهُمْ ﴿٢٥﴾ فَكَيفَ إِذَا تَوَفَّتْهُمُ الْمَلَائِكَةُ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ وَأَدْبَارَهُمْ ﴿٢٦﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ آتَبَعُوا مَا أَسْخَطَ اللَّهَ وَكَرَهُوا رِضْوَانَهُ فَأَحْبَطَ أَعْمَالَهُمْ ﴿٢٧﴾ أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ أَنْ لَنْ يُخْرِجَ اللَّهُ أَصْغَرَهُمْ

﴿٢٥﴾ ب راستى ټه ویت پشستى رپکا راست بو وان ديار بووى، و ټه گهر پايه سهر گاوى و گومر ايبيا خو يا بهر ی، شه ټتانی ټه گهر پانا وان بو گاوى بى ل بهر وان شرین کر، و ب هیشى و ټومیدان د سهر دابر ن. ﴿٢٦﴾ ټه ټه چونکى وان دگوتنه ټه ویت قورئان نه ټیایین [کو جو هى و موشر کن]: ټه م دى گو هى خو د هنده کیدا دهینه هه وه [ټه م ژ دل باوهر بى پى نائینن، و دى ههر دژمنیسا وى که یین]، و خودى یا ټه و دلى خو د ټه دشیرن دزائیت. ﴿٢٧﴾ ټیجا دى چ که ن و حالى وان دى چ بیت، و هختى ملیاکه ت ل بهر و پشستیت وان دده ن و روحا وان دستینن. ﴿٢٨﴾ ټه ټه [لیدانا بهر و پشستیت وان د گهل روح ستاندى] ژ بهر هندیه، چونکى ټه و ییت ب دویف وى تشتى که ټتین یى خودى بى نه خو ش [کو هاریکرنا گاوانه]، و تشتى خودى بى خو ش و زى رازى وان نه ټیا، ټیجا خودى کار و کربارىت وان پویچکر ن. ﴿٢٩﴾ یان ژى ټه ویت دور و بیاتى د دلیت و اندا هه ی، هزر دکه ن خودى که رب و کینا وان دهر نائخیت و ناشکهر ا ناکه ت؟!

وَلَوْ نَشَاءُ لَأَرْبَتَكُمْ هُمْ فَلَعَرَفْتَهُمْ بِسِمَتِهِمْ وَلَعَرَفْتَهُمْ فِي
لَحْنِ الْقَوْلِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ أَعْمَالَكُمْ ﴿٣٠﴾ وَلَتَبْلُوَنَّهُمْ حَتَّى تَعْلَمَ
الْمُجَاهِدِينَ مِنْكُمْ وَالصَّابِرِينَ وَتَبْلُوَ أَخْبَارَكُمْ ﴿٣١﴾ إِنَّ الَّذِينَ
كَفَرُوا وَصَدَّوْا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَسَافَرُوا الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ
مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَىٰ لَنْ يَصُرُوا إِلَى اللَّهِ شَيْئًا وَسَيُحِطُ
أَعْمَالُهُمْ ﴿٣٢﴾ يَتَأَيَّاهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ
وَلَا تُبْطِلُوا أَعْمَالَكُمْ ﴿٣٣﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدَّوْا عَنْ سَبِيلِ
اللَّهِ ثُمَّ مَا تَوَّأَوْهُمْ كُفَّارًا فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ ﴿٣٤﴾ فَلَا يَهْتَوُوا
وَتَدْعُوا إِلَى السَّلَامِ وَأَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ وَاللَّهُ مَعَكُمْ وَلَنْ يَتَرَكَ
أَعْمَالَكُمْ ﴿٣٥﴾ إِنَّمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهُمْ وَاَن تَوَفَّوْا وَتَتَنَبَّأُوا
بُيُوتَكُمْ أَجُورَكُمْ وَلَا يَسْأَلُكُمْ أَفْوَالُكُمْ ﴿٣٦﴾ إِنَّ يَسْأَلُكُمْ هَا
فِي خِفَتِكُمْ تَبْخُلُوا وَتُخْرِجُ أَصْغَدَكُمْ ﴿٣٧﴾ هَآءَ نَسْأَلُكُمْ هَآءَ
تُدْعَوْنَ لِنُتَفَقِّهُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَمَنْ كُنْ مِنْ يَبْخُلْ وَمَنْ يَبْخُلْ
فَلَنَّمَا يَبْخُلْ عَنْ نَفْسِهِ وَاللَّهُ الْعَنُي وَأَنْتُمْ الْفُقَرَاءُ وَإِنْ
تَتَوَلَّوْا يَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُونُوا أَمْثَلَكُمْ ﴿٣٨﴾

الْحَزِينِ

﴿٣٠﴾ و نه گهر مه جهز کربايه دا وان نيشا ته دهن، و دا
وان ژ سهر و سيم و نيشانیت وان نياسی، و دئی وان ب
نه زمانی وان نياسی، و خودی ناگه هژ کار و کريارت
هه وه هيه. ﴿٣١﴾ و ب سويند هم دئی هه وه جهز بينين،
دا هم جهاد کهر و سهبر کيشان بؤ خه لکی ناشکهر
بکهن، و دا هم سالو خيت هه وه ناشکهر بکهن [دا
بؤ خه لکی ديار ببيت، کي گوهداريا خودی کرييه
و کي نه کرييه]. ﴿٣٢﴾ ب راستی تهويت گاور بووين
و ريکا خودی ل خه لکی گرتين، و نه ياره تی و
نه گوهداريا پيغه مبهري کرين، پشتی ريکا راست
بؤ وان ناشکهر باووی، نهفه چو زيانی ناگه هينه
خودی، و دئی ته کيرا وان پويچ و په لاج که ت [و دئی
د سهری وانرا شکينيت]. ﴿٣٣﴾ گهلی خودان باوهران
گوهداريا خودی بکهن و گوهداريا پيغه مبهري
بکهن، و کار و کريارت خو [ب گونه هان، يان ب
پويمه تیی، يان ب دور پوياتی، يان ب منه تی]. پويچ
نه کهن. ﴿٣٤﴾ ب راستی تهويت گاور بووين و خه لک
ژ ريکا خودی دايه پاش، پاشی مريں و نهو گاور

[و بؤ خو توبه نه کرين]، نه فان خودی گونه هيت وان تيکجار ژي نابهت. ﴿٣٥﴾ قيجا [گهلی خودان باوهران]
[به رانبره دژمنی] سست و خاف نهين، و داخوازا پيکھان و ناشيتی نه کهن و هوين د سهر که فتی، و خودی
[ب هاريکاريا خو] یی د گهل هه وه، و خيرا کريارت هه وه کيم ناکه ت [هه لبت نهفه نه گهر يا ناشکرا بت
ناشتی و پيکھان فايده ی ناکه ت]. ﴿٣٦﴾ ب راستی ژيانا دنيايی هه می ترانه و مژويلاهينه [و زوی دئی
چيت]، و نه گهر هوين باوهری یی بينن و خو بياريزن، دئی خه لاتي هه وه ب دورستی [ل سهر باوهری و
پاريزکاريا هه وه] ده ته هه وه، و چو ژ مالی هه وه ژي ژ هه وه ناخوازيت [پشکه کا کيم نهيت، نهو ژي ههر
بؤ ژار و ده ست ته نگيت هه وه يه]. ﴿٣٧﴾ و نه گهر خودی مالی هه وه هه ميسی ژ هه وه بخوازيت و ل سهر یی
رژد بيت [و بمينيه ب هه وه فه کو هوين هه ميسی د ريکا خودیدا بمه زيخن]، هوين دئی چرويکيی کهن و دئی
که رب و کينا هه وه ده ريتخيت و ناشکهر که ت. ﴿٣٨﴾ نه ها هوين نهفه نه، دئينه داخواز کرن دا هوين [مالی
خو] د ريکا خودیدا [د جهادی و ريکا خيریدا] بمه زيخن، قيجا هنده ک ژ هه وه چرويکيی دکن و ههر
که سی به خيليی [و چرويکيی] بکه ت، ب راستی نهو چرويکيی د گهل خو دکه ت (زيانی ل خو دکه ت)
و خودی ده وله مند و بی منه ته [هه و جهی ب هه وه نينه]، و هوين هه ژارن [و هه و جهی خودينه]، و نه گهر
هوين [گهلی مرو فان] پشتا خو بده نه گوهداريا خودی و گوهداريا پيغه مبهري وی، و نه گهر مالی د ريکا
خودیدا نه مه زيخن، خودی دئی هه وه ب مله ته کي دی گوهوريت، پاشی نهو وه کی هه وه نابن.

سُورَةُ فَاتِحِ

ل مه دینه یی هاتیسه خوار یی (۲۹) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ب راستی مه سهرکه فتنه کا ناشکهر ا و مه زن
[کو پیکه اتنا حوده بیبیه یه] دا ته. ﴿۲﴾ دا خود یی ل
گونه هیئت ته ییئت پییش و پاش بیوریت، و که ره م و
نیعمه تا خو [ب سهر تیخستنا دینی ته، و ب فه کرنا
مه که هی] ل سهر ته تمام بکه ت، و دا ته ل سهر
ریکا راست راگریت و موکوم بکه ت. ﴿۳﴾ و دا ته
ب سهرکه فتنه کا موکوم ب سهر بیخیت، شکه ستن
تیدا نه بیئت. ﴿۴﴾ خود ییه دل ره حه تی و نه نای
دار یییه دل یئت خودان باوهران، دا د سهر باوهریا
وانرا باوهریا وان پتر لی ییئت، و له شکهر یی ئهر د و
ئه سمانان یی خود ییه و خود یی یی زانا و کار بنه جهه.
﴿۵﴾ [و خود یی ئه و سهرکه فتن و دل ره حه تییه دا]
دا زه لام و ژنیئت خودان باوهر بیه ته دوان به حه شتاند ا

ئه و یئت رو بیار د بنرا دچن، ههروهه ر دی تیدا مینن، و گونه هیئت وان دی راکه ت و ناهیل یئت، و ئه فه ل ده ف
خود یی سهر فراه ییه کا مه زنه. ﴿۶﴾ و دا زه لام و ژنیئت دوروی و زه لام و ژنیئت موشرک ئه و یئت هز ریت
خه له ت ژ خود یی دکه ن [هز ر دکه ن خود یی هاریکارییا پیغه مبه ری خو و موسلمانان ناکه ت، و ئه و جاره کا
دی نازقر نه فه مه دینه یی]، ئیزا بده ت [و ئه و به لا و ئاتافیت ئه و ل هقیی ب سهر یی موسلمانان بین]، به لا و
ئاتاف ب سهر یی وان بین، و خود یی غه زه بی ل وان بکه ت و ژ دلوقانییا خو دوبر بیخیت، و دؤره دیا بو وان
به ره فکری، و ئه و چ پیسه دو بیاهیکه کا ره شه. ﴿۷﴾ و له شکهر یی ئهر د و ئه سمانان یی خود ییه، و خود یی
یی سهر ده ست و کار بنه جهه. ﴿۸﴾ ب راستی مه تو یی هنارتی، بیبیه شاهد و مزگینین و ئاگه هدار که ر.
﴿۹﴾ دا هوین [گه لی مرقان] باوهر یی ب خود یی و پیغه مبه ری وی بینن، و دا هوین هاریکارییا پیغه مبه ری
وی بکه ن و دا ب ریز و رویمه ت به ری خو بده نی، و دا سپیده و ئیشاران [ئانکو همی ده مان ب په رستنا خو]
خود یی ژ کیئاسییان پاقر بکه ن.

سُورَةُ الْفَاتِحِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُبِينًا ﴿١﴾ لِيَغْفِرَ لَكَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ
وَمَا تَأَخَّرَ وَيُنْصِرَ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ وَيَهْدِيَكَ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا
وَيَضْرِبَ اللَّهُ نَصْرًا عَزِيزًا ﴿٢﴾ هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ السَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ
الْمُؤْمِنِينَ لِيُزِيدُوا إِيمَانًا مَعَ إِيمَانِهِمْ وَاللَّهُ جُودٌ أَسْمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٣﴾ لِيَدْخُلَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ
جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَلا يُكْفَرُ عَنْهُمْ
شَيْعًا لَهُمْ وَكَانَ ذَلِكَ عِنْدَ اللَّهِ قُرْآنًا عَظِيمًا ﴿٤﴾ وَيُعَذِّبُ
الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ الظَّالِمِينَ
بِاللَّهِ ظَرْبًا سَوِيًّا عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوْءِ وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ
وَلَعَنَهُمْ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ﴿٥﴾ وَلِلَّهِ جُنُودُ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿٦﴾ إِنَّا
أَرْسَلْنَاكَ شَهِيدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٧﴾ لِيُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ
وَيُعَزِّرُوهُ وَيُوقِرُوهُ وَتُسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿٨﴾

إِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ يَدُ اللَّهِ فَوْقَ
أَيْدِيهِمْ فَمَنْ نَكَثَ فَإِنَّمَا يَنْكُثُ عَلَى نَفْسِهِ وَمَنْ أَوْفَى
بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهِ اللَّهُ فَمُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٠﴾ سَيَقُولُ
لَكَ الْمُخَلَّفُونَ مِنَ الْأَعْرَابِ شَغَلَتْنَا أَمْوَالُنَا وَأَهْلُونَا
فَأَسْتَغْفِرُ لَنَا يَقُولُونَ بِآلِئِهِمْ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ قُلْ
مَنْ يَمْلِكُ لَكُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا إِنْ أَرَادَ بِكُمْ ضَرًّا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ
نِعْمًا بَلْ كَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿١١﴾ بَلْ ظَنَنْتُمْ أَنْ لَنْ
يَنْفَعَكُمُ الرَّسُولُ وَالْمُؤْمِنُونَ إِلَى أَهْلِيهِمْ أَبَدًا وَزُيِّنَ ذَلِكَ فِي
قُلُوبِكُمْ وَظَنَّتُمْ أَنْ السَّعْيَ وَكُنْتُمْ قَوْمًا بُورًا ﴿١٢﴾ وَمَنْ أَرَادَ
بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَإِنَّا أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَعِيرًا ﴿١٣﴾ وَلِلَّهِ مُلْكُ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ
وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿١٤﴾ سَيَقُولُ الْمُخَلَّفُونَ إِذَا
أُظْلِفْتُمْ إِلَى مَعَانِرٍ لَتَأْخُذُواهَا دَرُونا نَتَّبِعْكُمْ يَرْيدُونَ
أَنْ يُبَدِّلُوا كَلِمَ اللَّهِ قُلْ لَنْ تَبَدِّلُوا كَلِمَ اللَّهِ قَالِ اللَّهُ مِنْ قَبْلُ
فَسَيَقُولُونَ بَلْ تَحْسُدُونَنَا بَلْ كَاوُوا لَا يَفْقَهُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٥﴾

﴿١٠﴾ ب راستی ئەو پێت بەیەتا تە دکن و پەییانی [ل
سەر مرنی]. ددەنە تە، ب راستی ئەو پەییانی ددەنە
خودێ، دەستی خودی د گەل دەستی وانە، ئیجا
هەر کەسێ پەییانا خۆ بشکێت، ب راستی ئەو ب
وێ شکاندنی بەس زیانی ل خۆ دکت، و هەر کەسێ
ئەو پەییانا دایبێ خودی ب جەبکەت، خودی زوی
دی خەلاتەکی مەزن دەتی. ﴿١١﴾ ئەو پێت فەمایین
ژ کۆچەر پێت عەرەبان [ئەو پێت ژ دەر فەشی باژێران
دژیان]. دی بیژن مال و عیالی مە ئەم مژویل کرین
[و مە نەشی د گەل تە بیئەنە خودەییی، و نە ب مە
بوو]. ئیجا داخووازا گونە هژێرنی بۆ مە ژ خودی
بکە، و ئەو وێ ب ئەزمانی خۆ دیژن ئەوانە دلی
واندا، بیژە: ئەری ئەگەر خودی زیانە یان مفایە
بۆ هەوە بقی، کی دشی ت راوەستینیت و خۆ بدەتە
بەر بپارێ خودی، نەخێر نەو هسایە [نە هاتنا هەوە نە
ژ بەر مال و کەس و کاریت هەوە بوو]. و ب راستی
تشتی هوین دکن خودی پێ ئاگە هە. ﴿١٢﴾ بەلی
هەوە [گەلی دور و بیان] هزر دکر پیغەمبەر و خودان

باوەر ئیدی نازێرنە ناف کەس و کاریت خۆ [و هەمی دی ئینە کوشتن، ژ بەر هندی هوین ترسیان و هەوە
فەمان هەلبژارت]. و ئەف کاری هەوە دلی هەوە دا هاتبوو جوانکرن [لەوا هوین ب فەمانا خۆ پیت شایی
بوون]. و هەوە هز پیت خراب دکر و هوین [ل دەف خودی] ملەتەکی دھیلاک چۆبی بوون. ﴿١٣﴾ و هەر
کەسێ [راست و دورست] باوەریی ب خودی و پیغەمبەری و نە ئینیت، ب راستی مە ئاگری دۆزەهی بۆ
گاوران یی بەر هەفکری. ﴿١٤﴾ مالداری و خودانیسا ئەرد و ئەسمانان یا خودی، یی بقی لێ ناگری و
گونە هییت و دی ژ پیت، و بی بقی دی ئیزادەت، و خودی گونە هژێر و دلۆفانە. ﴿١٥﴾ ئەو پیت فەمایین
[ژ دور و بیان ئەو پیت نە چۆینیە خودەییی]. دی بیژن: ئەگەر هوین دەر کەفتنە خەبەرێ دا دەستکە فتیان بین
بەیلن، ئەم ژ د گەل هەوە یین، دقێن پەییانا خودی [ئەوا دایبێ وان ئەو پیت چۆینیە خودەیییە کو دی
دەستکە فتییت خەبەرێ دەتە وان] بگووژن، بیژە وان: قەت هوین د گەل مە ناھین، خودی بەری نوکە
یا گۆتی [دەستکە فتییت خەبەرێ بەس بۆ وینە ئەو پیت چۆینیە خودەییی]. ئیجا دی بیژن نەخێر خودایی
هەوە نە گۆتی، بەلی هوین ژ زکەرەشی ناھیلن، نەخێر وەنینه، ئەو کیم تی دگەن [و هزرا وان بەس ل سەر
دەستکە فتیانە].

قُلْ لِّلْمُخَلَّفِينَ مِنَ الْأَعْرَابِ سُدُّوْنَ إِلَى قَوْمِ أُولَىٰ بِأَيْنٍ شَدِيدٍ
تُقَاتِلُوهُمْ أَوْ يُسَلِّمُوْنَ فَإِنْ طَبِيعُوا يَؤُوكُمْ اللَّهُ أَجْرًا حَسَنًا
وَأِنْ تَوَلَّوْا كَمَا تَوَلَّيْتُمْ مِنْ قَبْلُ يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ۝۱۶
عَلَى الْأَعْمَىٰ حَرْجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ حَرْجٌ وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ حَرْجٌ
وَمَنْ يَطْعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ يَدْخُلْهُ جَنَّتٌ تَجْرَىٰ مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ وَمِنْ يَمِينٍ يَدْعُوهُ عَذَابًا أَلِيمًا ۝۱۷ لَقَدْ رَضِيَ اللَّهُ
عَنِ الْمُؤْمِنِينَ إِذْ يَسِيعُونَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِي
قُلُوبِهِمْ فَلَنْزَلَ السَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ وَأَثَبَهُمْ فَتْحًا قَرِيبًا ۝۱۸ وَمَعَانِيهِ
كَثِيرَةً يَأْخُذُ بِهَا وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ۝۱۹ وَعَدَّ اللَّهُ
مَعَانِيهِ كَثِيرَةً تَأْخُذُ بِهَا فَعَجَلَ لَكُمْ هَذِهِ وَقَالَ أَيُّدِي
الْأَيْسَرِ عَنكُمْ وَلِتَكُونَ آيَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ وَيَهْدِيَكُمْ صِرَاطًا
مُسْتَقِيمًا ۝۲۰ وَالْخُرَىٰ لَمْ تَقْدِرُوا عَلَيْهَا قَدْ أَحَاطَ اللَّهُ بِهَا
وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا ۝۲۱ وَلَوْ قَاتَلَكُمُ الَّذِينَ
كَفَرُوا وَلَوْ لَا الْأَنْزِلَ لَمَا يَجِدُونَ لَبِئْسَ مَا لَكُمْ مِنَ اللَّهِ لَبِئْسَ
اللَّهُ الَّذِي قَدْ خَلَقَكُمْ مِنْ قَبْلُ وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللَّهِ تَبْدِيلًا ۝۲۲

ئەوا دلیت واندا هەی [ژ دلیشی و راستیی] زانی، ئینا دلرەحتی و تەناهی ب سەر واندا دارپت، و پەیان
ب سەرکەفتنەکان نزیك [کو فەرنا خەبەرئ بوو] داوان. ﴿۱۹﴾ و گەلەك دەستکەفتیپت دی ژی دئی گەهنه
وان، و خودی یی سەر دەست و کاربەجهه. ﴿۲۰﴾ خودی پەیان ب گەلەك دەستکەفتیان یا دایبیه هەوه،
هوین دئی گەهنی و دئی ب دەست خۆفە ئین، و بۆ هەوه لەز ل فئی کر [کو دەستکەفتیپت خەبەرئ بوون]،
و نه هیلا دەستی خەلکی [خەلکی خەبەرئ و هەقەبیانیت وان: ژ ئەسه دیان و غەتەفان] بگەهته هەوه، و دا
ئەقە بۆ خودان باوەران ببیتە نیشانەك [ل سەر راستیا پیغمبەری دەر تەشتەکید کۆ پەیان و ژفان پئی دایی،
و دا بزائن هەر کەسئ پیکا خودی بگریت، خودی دئی وی خەلات و سەرفەراز کەت]، و دا بەرئ هەوه
بدەتە پیکا راست [و هەوه ل سەر موکوم بکەت]. ﴿۲۱﴾ و هندەك غەنیمە و دەستکەفتیپت دی ژی [خودی
بۆ هەوه لەز ل کر کو غەنیمەیت (هەوهزان) بوون] هەوه نەدشیاب دەست خۆفە بینن، بەلئ خودی
ب دەست هەوه قە ئیان و بۆ هەوه ب ساناهی ئیخستن، و خودی ل سەر هەر تەشتەکی یی خودان شیانه.
﴿۲۲﴾ و ئەگەر ئەوئیت گاوربووین [خەلکی مەکەهی ل خودەبیی] شەرپئ هەوه کربانە [و سولح د گەل
هەوه نەکربانە] دا شکین و پەفن، پاشی وان چو دۆست و هاریکار و پشتهفان نەدیتن. ﴿۲۳﴾ ئەقە پیکا
خودیپە راستا واندا ئەوئیت بەری نوکە چۆین [ئەو دئی پیغمبەران هەر ب سەر ئیخت، و هۆسا پەیان یا
دایی ﴿کَتَبَ اللَّهُ لَأَعْلَمَنَّ أَنَّا وَرُسِي﴾ - خودی سۆزا دایی سەرکەفتن بۆ من و پیغمبەرئ منە]، و تو چو
گوهورپینی بۆ پیکا خودی نابینی.

وَهُوَ الَّذِي كَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ وَاتَّخَذَ مِنْكُمْ مِثْقَالَ نَعْتَةٍ
 بَعْدَ أَنْ أَظْفَرَكُمْ عَلَيْهِمْ وَكَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا ﴿٢٤﴾
 هُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ
 وَالْهَدْيِ مَعَكُمْ قُلْ أَنْ يَبْلُغَ مَجَلَّةَ وَتُولَاجِلْ مُؤْمِنُونَ وَنِسَاءُ
 مُؤْمِنَاتٍ لَمْ يَعْلَمُوا هَؤُلَاءَ تَطْوَءُهُمْ فُتُوبِكُمْ مِنْهُمْ مَعَرَّةٌ
 بِغَيْرِ عِلْمٍ لِيَدْخُلَ اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ لَوْ تَزَيَّلُوا لَعَذَّبْنَا
 الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٢٥﴾ إِذْ جَعَلَ الَّذِينَ كَفَرُوا
 فِي قُلُوبِهِمُ الْحَمِيَّةَ حَمِيَّةَ الْجَاهِلِيَّةِ فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ
 عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَأَلْزَمَهُمْ كَلِمَةَ التَّقْوَى
 وَكَانُوا أَحَقَّ بِهَا وَأَهْلَهَا وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ﴿٢٦﴾
 لَقَدْ صَدَّقَ اللَّهُ رَسُولَهُ الْرَّيًّا بِالْحَقِّ لَنَدْخُلَنَّ الْمَسْجِدَ
 الْحَرَامَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ آمِنِينَ مُحَلِّقِينَ رُءُوسَهُمْ وَمُقَصِّرِينَ
 لَا يَخَافُونَ فَعَلِمُوا مَا لَمْ يَعْلَمُوا فَجَعَلَ مِنْ ذَلِكَ
 فَتْحًا قَرِيبًا ﴿٢٧﴾ هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ
 الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا ﴿٢٨﴾

﴿٢٤﴾ و خودی نه هیلا ده ستیت وان بگه هه وه و ده ستیت هه وه بگه هه وان ل حوده ییی، پستی هوبن ب سهر وان تیخستین [و هه وه هه ماره ک ژ وان تیخسیر کری، ئەوێت ل بهر گه ریاین ب سهر هه وه دا بگرن]، و خودی ناگه هژ وئ ههیه یا هوبن دکهن. ﴿٢٥﴾ ئەون گاور بووین و ریکا که عبه یی ل هه وه گر تین، و نه هیلا بن قوربانیت بهر هه شکری [ئانکو تهر شیت هاتینه گر تین بۆ قوربانیی] بگه هه جهی خو یی فه کوشتی، و ئەگەر ژ بهر هنده ک زه لامیت خودان باوهر و ژنیت خودان باوهر [ئەوێت د ناف مه که هیدا، و باوهر ییا خو دیار نه کرین] نه بایه - کو هوبن وان ناناسن - دهمی هوبن ب سهر واندا بگرن بکه فنه بهر بیست هه وه، قیجا بیی کو هوبن بزائن هوبن عه بیدار بین و زیان بگه هیت هه وه، و خوین بکه فته سهر هه وه [خودی ده ستی هه وه ل سهر وان رانه دکر، و دا هه وه سهر ده ستی وان که ت، و خودی ئەفه کر و هۆسا هوبن ژیکفه کرن] دا ئەوئ خودی بقیت ب بهر دلۆفانییا خو بیخت، و ئەگەر ئەو [گاور و خودان

باوهریت د مه که هیدا] ژیکفه بیانه [و ژیک هاتبانه نیاسین]، ئەم دا ئەوێت گاور بووین ژ وان، ب ئیزادانه کا دژوار و ب ژان، ئیزا ده یین. ﴿٢٦﴾ وهختی ئەوێت گاور بووین رکا نه زانیی کرینه دلی خودا [ریکا سهره دانا که عبه یی ل هه وه گر تین]، ئینا خودی دلره که تییا خو ب سهر پیغه مبه ری و ب سهر خودان باوهراندا داریت، و په یفا پارێز کارییی (لا إله إلا الله محمد رسول الله) بۆ وان هه لبرارت، و ئەو بۆ قی په یفی هیزا تر بوون و خودانیت وئ بوون، و خودی ناگه هژ هه ر تشته کی ههیه. ﴿٢٧﴾ ب سویند خودی خه ونا پیغه مبه ری خو راست دهر تیخست، خودی هه ز که ت هوبن بی ترس و ب ئیمن و سهر تراشی و سهر کور تگری دئ چنه د مزگه فتا حه رامدا [کو که عبهیه]، قیجا خودی ئەو [ژ بیکهاتنی و فایده یی وئ] دزانی یا هه وه نه دزانی، قیجا بهری وئ سهر که فنه کا نزییک دا هه وه [ئەو ژی فه کر نا خه یبه ری بوو]. ﴿٢٨﴾ ئەوی [خودی] پیغه مبه ری خو ب راسته ریییی [کو قورئانه] و ب دینی راسته هنارت، دا دینی راست (کو ئیسلامه) بکه ته سهر پیشکا هه می دینان، و ب سهر هه می دینان بیخت، و به سه خودی شاهدی قی بیت.

﴿۲۹﴾ موحه مه د پیغه مبه ری خودییه، و نه ویت د گهل د راستا گاوراندا ییت دژوارن، و د ناهیه را خو ب خو دا دلوقانن، هندی تو دینی هه ری د پکوع و سوجه ییدا، که ره م و رازیبونا خودی دخوازن، نیشانا وان یال سه رو چاقیت وان ژ بهر سوجه برنی، د تهورات و ئنجیلیدا ری نه فه یه به سن و سالوخه تا وان، وه کی شینکاتییه کینه زیلک دایت و ب هیز که قبیبت و ستویر بوو بیت، قیجال سه ر بنی خو راست رابوو بیت، و جوتیار ری عه جیگری بمینیت [نه فه نمونه یه که خودی ل سه ر هه قالیبت پیغه مبه ری ددانیت، دهستیکی ییت کیمن، پاشی دی زیده بن و پتر لی ئین و ب هیز که فن، وه کی بنا شینکاتی دهستیکی یا لاوازه و پوژ بو پوژ ری ستویر دیت]، [وهو سا موسلمانان زیده دکه]، دا که ریبت گاوران بی نه فه که ت، و نه ویت ژوان باوه ری ئینابین و کار و کریاریت راست و دورست کرین، خودی په بیان ب لیبوری نی و خه لاته کی مه زن یا دایبیه وان.

مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ
تَرَاهُمْ رُكْعًا سَدًّا يَبْعُونَ فِضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا لِّسِمَائِهِمْ
فِي أَوْجُهِهِمْ زُكْرٌ لِّلْجَوَدِ ذَلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَمَثَلُهُمْ فِي
الْإِنْجِيلِ كَرْنَجٍ أَخْرَجَ شَطْرَهُ فَفَارَزَهُ فَاَسْتَغْلَظَ فَاَسْتَوَى
عَلَى سُقُوفِهِمْ لِيُعْجِبَ الزَّارِعَ لِيُعْظِيَ بِهِمُ الْكُفَّارَ وَعَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ
ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا

سورة الحجرات

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَقْدُمُوا بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ وَرَسُولِهِ ؕ وَاتَّقُوا
اللَّهَ ؕ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَرْفَعُوا
أَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ
لِبَعْضٍ أَن تَحْطَأَ أَعْمَالُكُمْ وَأَنتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ۝ إِنَّ الَّذِينَ
يَعْضُونَ أَصْوَابَهُمْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ امْتَحَنَ
اللَّهُ قُلُوبَهُمْ لِلتَّقْوَىٰ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ ۝ إِنَّ الَّذِينَ
يُبَادِلُونَكَ مِنَ الْوَعْدِ الْوَعْدِ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ۝

الحجرات

سوره‌ها حوجورات

ل مه دینه یی هاتییه خواری (۱۸) نایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ گهل نه ویت هه وه باوه ری ئینابین، ب پیشیا خودی و پیغه مبه ری وی نه که فن [ئانکو چو کار و باران نه که ن، نه که ره هوین حوکی خودی و پیغه مبه ری وی ل دوور نه زانن]، و ته قوا خودی [ده می کار و باریت خو دا] بکه ن، ب راستی خودی بی گوهدیر و زیده زانایه. ﴿۲﴾ گهل نه ویت هه وه باوه ری ئینابی، دهنکی خو ب سه ر دهنکی پیغه مبه ری نه ئیخن، و ب دهنکی بلند پیغه مبه ری نه ئاخیشن و ه کی هوین ئیک و دو دئاخیشن، نه کو کار و کریاریت هه وه پویج بین بی هوین پی به سن. ﴿۳﴾ ب راستی نه ویت دهنکی خو ل دهف پیغه مبه ری خودی نزم دکه ن، نه فه نه ون نه ویت خودی دلیت وان بو ته قوایی ته رخانکرین، گونه ه ژبیرن و خه لاته کی مه زن بو وانه. ﴿۴﴾ ب راستی نه ویت ژ پشتا خانیشان گازی ته دکه ن، باراپتر ژوان نه زانن.

﴿۱۲﴾ گهلی خودان باوهران خو ژ گه له ك گومانئ (هزرا خه له ت) بپاريزن، ب راستی هنده ك گومان گونه هن [ته گه ر لئ هاته خه به ردان يان كار شه دان ل سه ر هاته كرن] و جاسو و سبب ل سه ر تيك و دونه كهن، و نه كاميا تيك و دونه كهن، ئه رى ما تيك ژ هه وه هه يه بثيت گؤشتى براىيى خو يى مرى بخوت؟ و هه وه ئه قه نه قيت [كا چاوا هه وه ئه قه نه قيت، دقيت و هسا هه وه نه كاميا وى زى د پشت ويرا نه قيت]، و ته قوا خودئ بكن [ب هيلانا تشتى ئه مرى هه وه پى هاتيه كرن]، ب راستى خودئ توبه وه رگر و دلوفانه. ﴿۱۳﴾ گهلى مرفوفان، ب راستى مه هوين ژ نير و ميه كى [ئانكو زه لام و ژنه كى كو ئادم و هه وانه] بيت داي، و مه هوين بيت كرينه مله ت مله ت و عه شير عه شير دا تيك و دو بنياسن، ب راستى يى ژ هه وه هه ميان پتر ب ريز و رويمه ت ل ده ف خودئ، ئه وه يى ژ هه وه هه ميان ته قواتر [ئانكو يى ژ هه وه هه ميان پتر ژ خودئ دترسيت]، و خودئ زنده زانا و شار مزايه. ﴿۱۴﴾ عه ره بيت ژ ده رقه ي بازي ران گؤتن: مه باوهرى

الجزء
السادس

يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَبَ بَعْضُكُم بَعْضًا أَتُحِبُّونَ أَنْ يَتَكَلَّمَ لَكُمْ لَحْمٌ بِخَبَرٍ مِّمَّا فَكَرْتُمُوهُ وَأَتَقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَّحِيمٌ ﴿١٢﴾ يَأَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتَقَى اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿١٣﴾ قَالَتِ الْأَعْرَابُ ءَأَمَّا قُلٌّ لَّهُ تَوْمُونًا وَلَكِنْ قَوْلُوا أَسْلَمْنَا لَمَّا يَدْخُلُ الْإِسْلَمُ فِي قُلُوبِكُمْ وَإِنْ تُطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ لَا يَلِتْكُمْ مِنْ أَعْمَالِكُمْ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٤﴾ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ ءَامَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَٰئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ ﴿١٥﴾ قُلْ أَتَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ يَدِينُكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَأَنَّ كُلَّ شَيْءٍ عَلَيْهِمْ ﴿١٦﴾ يُمْنُونَ عَلَيْكَ أَنْ أَسْلَمُوا قُلْ لَا تَمْنُوا عَلَيَّ إِسْلَمَكُمْ بَلِ اللَّهُ يَمُنُّ عَلَيْكُمْ أَنْ هَدَىٰكُمْ لِلْإِيمَانِ إِنَّ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٧﴾ غَيْبَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ بِصِيرٍ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾

ئينا [خيران د گه له مه بكه] بيژه: هه وه باوهرى نه ئينا، به لئ بيژن ئه م [ژ تر سا كوشتن و ئيخسار كرن]. بيت ته سليم بووين [يان زى سه رقه سه رقه بيت موسلمان بووين]، و باوهرى هيژ نه چويه د ليت هه ودا، و ته گه ر هوين گوهداريا خودئ و پيغه مبه رى وى بكن، خودئ چو ژ خيرا كار و كبراييت هه وه كيم ناكه ت، و خودئ گونه هژ بيه ر و دلوفانه. ﴿۱۵﴾ خودان باوهريت دورست ئه ون، ئه وبت باوهرى ب خودئ و پيغه مبه رى وى ئيناين، و باشى ب گومان و شك نه كه فتين، و جيهاد ب مالى خو و نه فسا خو د رپكا خوديدا كرين، ئه قه نه بيت راست [د باوهريا خودا]. ﴿۱۶﴾ ئه رى هوين دئ ئه و د لئ هه ودا خودئ پى ئاگه هدار كهن؟ [هوين دئ خودئ ئاگه هدارى دينئ خو كهن، هوين ديژن مه باوهرى يا ئيناينى] و خودئ ب خو دزانيت كاچ د ئه رد و ئه سماناندا هه يه، و ژ هه ر تشته كى ب ئاگه هه. ﴿۱۷﴾ [كوچه ريت عه ره ب] ل سه ر ته دكه نه منه ت كو ئه و موسلمان بوون، بيژه: [گهلى كوچه ريت عه ره ب] موسلمان بوونا خو ل سه ر من نه كهنه منه ت، به لئ خودئ منه تال هه وه كرى ده مئ به رى هه وه دايبه به باوهرىيى، ته گه ر هوين [د باوهرى ئيناينا خودا] د راست بن. ﴿۱۸﴾ ب راستى خودئ نه ينيا (غه يبا) ئه رد و ئه سمانان دزانيت، و خودئ دينيت كا هوين چ دكن [و پى ئاگه هه].

سُورَةُ قَاف

ل مه كه هئ هاتيه خوارئ (۱۵) ثايه ت

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ هؤسا دئتيه خواندن (قاف)، ل دؤر رافه كرنا فان رهنه گه تيان، بزفره ده ستيپكا سورتا (بهقه ره). سويند ب قورثانا ب رويمه ت و پايه بلند [تو پيغه مبهري و رؤرا قيامه تي راسته]. ﴿۲﴾ [خه لكئ مه كه هئ نه بهس باوهري نه ئينان] به لي عه جيگر تي بوون دهمي پيغه مبهرك هه ر ژ وان بو وان هاتي، و گاوران گؤت: ب راستي ئه فه تشته كي عه جيته و جهئ حيه تيپوونيته. ﴿۳﴾ ئه ري ئه گهر ئهم مري ن و بوينه ئاخ [جاره كا دي دئ زيندي بينه فه؟]، ب راستي ئه ف زفرين و فه گه رپانه تشته كي نه بهر ئاقله و دوبره]. ﴿۴﴾ ب سويند ئهم دزانين كا ئه رد چهندي ژ له شي وان دخؤت و چهندي كيم دكه ت، و [ژ بلي قئ زي] مه كتيه كا پاريزه ر يا هه ي، هه مي تش ت

تيدا دنقيسينه. ﴿۵﴾ به لي گافا قورثان بو وان هاتي ئه وان دره و دانا، و ئه و يئت دكاروباره كي شه پليدا [جار ديئژن سبر بنده، و جار ديئژن ناييت پيغه مبه ر مروف بيت، و جار ديئژن دقيت يي زه نكين بيت... هتد]. ﴿۶﴾ ما ئه و به ري خو ناده نه ئه سماني د سهر خؤرا، كا مه چاوا ئافاكرييه و خه ملاندييه؟ و چو كون و دهرز لي نين. ﴿۷﴾ و كا مه ئه رد ذي [چاوا] دهشت كرييه، و مه چياييت بنه جه ئيخستينه تيدا [دابؤ بنه سنگ و نه لقلقيت]، و كا مه چاوا هه مي رهنگيت شينكايتي جوان د ئه رديدا شينكرينه. ﴿۸﴾ [ئه ف كار، ئافكارنا ئه سماني و دانانا ئه رد ي هؤسا] خودي كر دالان ل سهر هه قيسي رؤن بكه ت، و بيه تير ئينان بو هه ر به نديه كي ل خودي بزفريت [وهزرا خو د چيكر يي ت ويدا بكه ت]. ﴿۹﴾ و مه ئافه كا پر خير و بهر كه ت ژ ئه سماني باراند، و مه بيستان و باخچه، و دندكي ت دنبه دان و دكاك، پئ شينكرن. ﴿۱۰﴾ و مه دارقه سپيت بلند، يئت فيقيي وان ئويشي و ل سه ريك، پئ شينكرن. ﴿۱۱﴾ دا بينه رزقي به نديه ان، و مه ب وي ئافئ ئه رده كي هشك و مري زيندي كر، و زينديكرنا مريان زي هه ر هؤسا يه. ﴿۱۲﴾ [هه ي موحه مه د ئه گهر مله تي ته يي قوره شي ته دره وين دان، ب راستي ئه فه نه تشته كي نوييه] به ري وان مله تي نووحي و خوداييت بيرئ [مله تي شوعه يي ل دؤر بيرئ كؤم بوون، فيجا خودي هه مي ئيخستنه تيدا]، و (سه مود) زي پيغه مبه ريت خو دره وين دانان. ﴿۱۳﴾ و مله تي عاد و فروعون و مله تي (لووط) پيغه مبه ر زي. ﴿۱۴﴾ و خه لكئ جهئ تيردار و دارتيكرا [مه خسه د پئ خه لكئ مهديه نييه و مله تي شوعه يي] و مله تي توبه عي زي، هه ميان پيغه مبه ريت خو دره وين دانان، و هيژاي ئيزايا من بوون. ﴿۱۵﴾ فيجا ما ئهم ب چيكرنا جارا ئيكي شه و هستيا يينه؟ [هه تا يا بيت بو مه يا ب زه حه ت بيت؟] نه خير [بيزار نه بوويه و پيغه نه وه ستيايه، و زفرينا وان پشتي بوينه خو لي، يا دوير نينه وه كي ئه و ديئژن] به لي ئه و د چيكرنه كا نويدا ب شكن [هه ر چهنده ئه و دزانن جارا ئيكي مه ئه و يئت چيكرين].

﴿١٦﴾ ب سویند مه مروّف یی چیکری، و ئەم دزانین کا دلی وی بۆچ دبیزیت و کاچ دکه فته سهر دلی وی، و ئەم ژ پها ستوی وی نیزیکتری وینه. ﴿١٧﴾ ئەم ژ وان هەردو ملیاکه تیت، ل سهر ملی وی یی راستی و ملی وی یی چهپی و کارو کرباریت وی دنقیسن، پتر ئاگه هداری وینه. ﴿١٨﴾ و مروّف چو ئاخفتنان ناکهت [چ باش چ خراب]، ئەگەر ملیاکه ته کی کارکری و زیره فانی دگهل، نه نفیسیت. ﴿١٩﴾ و سه که راتا مرنی د گهل هه قیسی هات، ئەفه ئەو بوو یا توژی دره فی. ﴿٢٠﴾ و پف ل بۆقی هاته دان، ئەفه ئەو روژه یا په بیان پی هاتیسه دان. ﴿٢١﴾ و هه ر تیک دی تیت [چ باش چ خراب] دو ملیاکهت ییت دگهل، تیک دتیته مهیدانا چه شری، و پی دی شاده ییسی ل سهر ددهت. ﴿٢٢﴾ ب سویند تو [د دنیا ییدا] ژ فی یی بی ئاگه ه بووی، و مه بهرده ل سهر ته راکر، و تو ئەفرۆ پی چاف تیز و دزواری [بۆ دیتی]. ﴿٢٣﴾ و ملیاکه تی بهر پرس ژی دی بیژیت: ئەفه ئەو و کتیا کار و کرباریت وی ژی، ل دهف من یا حازره. ﴿٢٤﴾ [خودی دی بیژیته

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ وَنَعَلَهُمُ آتُوسُ بِهِمْ نَفْسُهُ وَنَحْنُ اقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ ﴿١٦﴾ أَذِتَنْتَ الْمَلَائِكَةَ عَنِ السَّمِيعِ وَعَنِ الْبَصَرِ قَعِيدٌ ﴿١٧﴾ مَا يَلْفُظُ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ ﴿١٨﴾ وَجَاءَتْ سَكْرَةُ الْمَوْتِ بِالْحَقِّ ذَلِكَ مَا كُنْتَ مِنْهُ تَحِيدُ ﴿١٩﴾ وَنَفَخَ فِي الصُّورِ ذَلِكَ يَوْمَ الْوَعِيدِ ﴿٢٠﴾ وَجَاءَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَعَها سَائِقٌ وَشَهِيدٌ ﴿٢١﴾ لَقَدْ كُنْتَ فِي غَفْلَةٍ مِنْ هَذَا فَكُنْ فَنَاعَكَ غَطَاءُكَ فَبَصُرُكَ الْيَوْمَ حَدِيدٌ ﴿٢٢﴾ وَقَالَ قَرِينُهُ هَذَا مَا لَدَى عَتِيدٍ ﴿٢٣﴾ أَلْقِيَ فِي جَهَنَّمَ كُلَّ كَفَّارٍ عَنِيدٍ ﴿٢٤﴾ مُتَّاعٍ لِلْخَيْرِ مُغْتَرِبٍ أَلَّذِي جَعَلَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ ﴿٢٥﴾ فَأَلْقِيَاهُ فِي الْعَذَابِ الشَّدِيدِ ﴿٢٦﴾ قَالَ قَرِينُهُ رَبَّنَا مَا أَطَعْتَهُ وَلَكِنْ كَانُ فِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ ﴿٢٧﴾ قَالَ لَا تَخْتَصِمُوا لَدُنِّي وَقَدْ قَدَّمْتُ إِلَيْكُمْ بِالْوَعِيدِ ﴿٢٨﴾ مَا يُبَدِّلُ الْقَوْلَ لَدِي وَمَا أَنَا بِظَلَمٍ لَّعِيدٍ ﴿٢٩﴾ يَوْمَ نَقُولُ لِجَهَنَّمَ هَلِ امْتَلَأَتْ وَنَقُولُ هَلْ مِنْ مَزِيدٍ ﴿٣٠﴾ وَأُزْلِفَتِ الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِينَ غَيْرَ بَعِيدٍ ﴿٣١﴾ هَذَا مَا نُوْعِدُونَ لِكُلِّ أَزْوَاجٍ حَفِيفٍ ﴿٣٢﴾ مِّنْ خَضِرٍ أَوْ لَحْمٍ أَوْ لَعِيبٍ وَجَاءَ يَغْلِبُ مُنِيبٌ ﴿٣٣﴾ أَذْخَلُوهَا بِسَلَامٍ ذَلِكَ يَوْمُ الْخُلُودِ ﴿٣٤﴾ لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ فِيهَا وَلَدَيْنَا مَزِيدٌ ﴿٣٥﴾

الجزء السادس والعشرون

وان هەردو ملیاکه تیت د گهل دتین] هه ر زیده گاوره کی زیده رکویسی بافیژنه د دۆره هییدا. ﴿٢٥﴾ ئەو پی زیده خیر نه کهه و زیده سه مکار و ب شک [د دینیدا]. ﴿٢٦﴾ ئەو پی په رستییه کی دی بۆ خودی دکه ته هه قیشک، قیجا هوین ههردو [مه خسه د پی ههردو ملیاکه تیت د گهل دتین]، دی بافیژنه د ئیزیا دژوار و گراند. ﴿٢٧﴾ ته کی وی یی شهیتان دی بیژیت: خودایی مه، ب راستی نه من ئەو د بهر سه ردا چۆنرا کر بوو، ئەو ب خو د سه ردا چۆنه کا کویر و دویر دا بوو. ﴿٢٨﴾ خودی دی بیژیت: هوین ههردو [مروّف و شهیتانی وی] ل دهف من چه بری نه کهن، و من [د دنیا ییدا] و ل سهر ئەزمانی پیغه مبه ریت خو، و ب هه رتا کتیا ن] هوین ژ فی روژی تر ساند بوون. ﴿٢٩﴾ و ئاخفتن [په بیان] ل دهف من نایته گوه ورین، و ئەز سته می ل بهنده یان ناکه م. ﴿٣٠﴾ روژا ئەم دبیزینه دۆزه هی تو تری بووی؟ دبیزیت: ما [ژ فان] هیژ هه نه؟ ﴿٣١﴾ و به چه شت بۆ ته قواداران نیزیک دبیت، و یا دویر نینه. ﴿٣٢﴾ ئەفه ئەو یا په بیان پی هاتیسه دان، بۆ هه ر تۆ به داره کی پارێز فان [بۆ تخبییت خودی] ژ هه وه. ﴿٣٣﴾ ئەو پی ده می ب تنی و که س نه ل دهف، ژ خودایی دلۆ فان بترسیت، و ب ده کی ل خودی زفری، بیته دهف خودی. ﴿٣٤﴾ ب سلامه تی [ژ ئیزا و کول و کوفانان] هه ر نه د به چه شتیدا، و روژا ژا نا بی دویا هیک ئەفه یه. ﴿٣٥﴾ تشتی وان بهیّت د به چه شتیدا یی هه ی، و زیده تر زی بۆ وان یی هه ی [ئه و ژی دیتنا خودایی مه زنه].

وَكُرَّاهِلًا كُنَّا قَبْلَهُمْ مِنْ قَوْمٍ هُمْ أَشَدُّ مِنْهُمْ بَطْشًا فَنَقَّبُوا
فِي الْبِلَادِ هَلْ مِنْ مَّحِيصٍ ۝۳۶ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرًا لِمَنْ
كَانَ لَهُ قَلْبٌ أَوْ أَلْقَى السَّمْعَ وَهُوَ شَهِيدٌ ۝۳۷ وَلَقَدْ خَلَقْنَا
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَمَا مَسَّنَا
مِنْ لُغُوبٍ ۝۳۸ فَأَصْبَحَ عَلَى مَا يَقُولُونَ وَسَخَّرْنَا بِحَمْدِ رَبِّكَ
قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ الْغُرُوبِ ۝۳۹ وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبَّحُوهُ
وَآذَنُوا السُّجُودَ ۝۴۰ وَأَسْتَغِيحُ يَوْمَ يَدْعُ الْمُتَوَدِّعِينَ مِنْ مَّكَانٍ قَرِيبٍ ۝۴۱
يَوْمَ يَسْمَعُونَ الصَّيْحَةَ بِالْحَقِّ ذَلِكَ يَوْمُ الْخُرُوجِ ۝۴۲ إِنْ أَرَادْتَ
نَحْنُ نُحْيِيهِ وَنُبْئُتْ وَآلَيْنَا الْمَصِيرُ ۝۴۳ يَوْمَ تَشَقَّقُ الْأَرْضُ
عَنْهُمْ سِرَاعًا ذَلِكَ حَشْرٌ عَلَيْنَا يَسِيرٌ ۝۴۴ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ
وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِجَبَّارٍ فَذَكَرْ بِالْقُرْآنِ مَنْ يَخَافُ وَعِيدَ ۝

سُورَةُ الدَّارِ الْآخِرَةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْدَّارِ الْآخِرَةِ دَرْوًا ۝۱ فَأَلْجَمَتِ وَقْرًا ۝۲ فَأَلْجَمَتِ بَسْرًا ۝۳
فَأَلْمُتْسَمَتِ أَمْرًا ۝۴ إِنَّمَا تُوعَدُونَ لَصَادِقٌ ۝۵ وَإِنَّ الْبَلَدِ لَنُفُوعٌ ۝۶

﴿۳۶﴾ و مه چهند مله تیت ژ وان زهبرده ستر و ب هیزتر، بهری وان د هیلاک برن، گهله وهلات تیکفه دابوون، نه ری ره شینه ک [ژ مرنی یان ژ ئیزیا خودی] وان هه بوو؟ ﴿۳۷﴾ ب راستی نهفه [د هیلاک برن گوندیت سته مکار] چامه و دهرسن، بۆ وی یی خودان عقل، یان بۆ وی یی گوهدارییی دکته و هشیته وی د سه ری وی. ﴿۳۸﴾ ب سویند مه ئه رد و ئه سمان و هندى د ناهه را واندا، د شهش روژاندا چیکرن، و چو وهستیان زی نه گه هشته مه. ﴿۳۹﴾ فیجا [هه ی موحه مه د] سه برا خو ل سه ر یا ئه و دیژن بکیشه، و بهری روژه لات و روژنا فیای، خودایی خو ژ کتیا سیان پاقر بکه، و په سن و سوپاسیا وی بکه. ﴿۴۰﴾ و چهنده کی ژ شه فی ژ ته سیحا وی بکه، و پشتی نه ژان زی. ﴿۴۱﴾ گو هی خو بدی، روژا گازیکه ر (سرافیل) ژ جهه کی نیزی ک گازی دکته [ودهنگ دگه هیته هه ر که سه کی]. ﴿۴۲﴾ روژا [هه می مروف] وی دهنکی هه قیسی گولی دبن، ئه و [روژ] روژا دهر که فتنیه [ژ گوران]. ﴿۴۳﴾ ب راستی ئه م ب روژا ئه رد دکه لشیت، و ئه و ب له ز ژ گوران بهر ب مهیدانا حه شری دچن، ئه و کۆمکر نه کا ب ساناهیه ل بهر مه. ﴿۴۴﴾ ئه م چیت دزانین ئه و چ دیژن [د دهره قی ته و روژا قیامه تیدا]، و تول سه ر وان نه یی زورده ستی [د اب خورتی وان بکه یه موسلمان]، و ئه ویت ژ ئیزیا مه دترسن، وان ب قورئانی شیرت بکه.

سُورَةُ ذَارِيَات

ل مه که هی هاتییه خوارى (۶۰) ئایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ سویند ب باییت به لافکه ر. ﴿۲﴾ و ب ئه وریت باران هه لگر. ﴿۳﴾ ب گه میییت ب ساناهى دئین و دچن. ﴿۴﴾ ب ملیاکه تیت کار و باران لیکفه دکهن. ﴿۵﴾ [سویند ب فان هه مییان] تشتی په یان بۆ هه وه پی هاتییه دان [ژ مرنی و قیامه تی]، راسته. ﴿۶﴾ و روژا قیامه تی و جزادانی، دى هه ر تیت.

وَالسَّمَاءَ ذَاتِ الْحُبُكِ ۖ إِذْ كُنَّا فِي قَوْلٍ مُّتَخَلِّفٍ ۚ يُؤْفَكُ عَنْهُ مَنْ
أُفِكَ ۚ قَتَلَ الْقَارُصُونَ ۚ الَّذِينَ هُمْ فِي غَمْرَةٍ سَاهُونَ ۚ يَسْأَلُونَ
أَيَّانَ يَوْمُ الدِّينِ ۚ يَوْمَهُمْ عَلَى النَّارِ يُمْسِقُونَ ۚ وَذُقُوا فَلَتَاتِ كُرْهَذَا
الَّذِي كُنتُمْ بِهِ تَسْتَعْجِلُونَ ۚ إِنَّ الْمُنَاقِبِينَ فِي جَنَّتِ وَعُيُونُ
ءَاخِذِينَ مَاءً آتَاهُمْ رَبُّهُمْ ۚ إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَلِكَ مُحْسِنِينَ ۚ
كَأَنَّا قَلِيلًا مِّنَ اللَّيْلِ مَا يَهْجَعُونَ ۚ وَبِالْأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَعْجِلُونَ ۚ
وَفِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ لِّلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ ۚ وَفِي الْأَرْضِ آيَاتٌ
لِّلْمُوقِنِينَ ۚ وَفِي أَنْفُسِكُمْ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ۚ وَفِي السَّمَاءِ رِزْقُكُمْ
وَمَا تَعْبُدُونَ ۚ قَرِيبٌ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ إِنَّهُ لَحَوْ مِثْلَ مَا أَنْتُمْ
تَطْفَعُونَ ۚ هَلْ أَتَاكَ حَدِيثٌ ضَلَّيْنَا بِهِ آلِهَةَ الْمُكْرِمِينَ ۚ إِذْ
دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَامًا قَالَ سَلَامٌ قَوْمٌ مُّنْكَرُونَ ۚ فَرَأَى إِلَهُ
أَهْلِهِ فَقَالَ يَعْجَلُ سَمِينُ ۚ فَقَرَّبَهُ إِلَيْهِمْ قَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ ۚ
فَأَوَّحَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً قَالُوا لَا تَحْزَنْ وَبَشِّرْهُ بِعِلْمٍ عَلِيمٍ ۚ
فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ فِي صَرَقَةٍ فَصَاكَ وَجْهَهَا وَقَالَ عِنَّا غَيْفٌ ۚ
قَالُوا كَذَلِكَ قَالَ رَبُّكَ إِنَّهُ هُوَ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ ۚ

﴿۷﴾ و سويند ب ئه سمانی جوان و خودان ريکيت موكوم [ريکيت ستيران]. ﴿۸﴾ ب راستی هوين [د دهره قی موحه مه ديدا] هه ر جاري ئاخفتنه کي دکهن [جار ديژن ستر به نده، و جار ديژن يی دینه، و جار زی ديژن هه لبه ستفانه]. ﴿۹﴾ ئه و دي ژ باوهری ئينانی [ب قورئانی و موحه مه دی] ئينه دوير ئيخستن، ئه ویت [ژ راسته ريیسی] هاتينه دوير ئيخستن. ﴿۱۰﴾ له عننه ل دره وینان بن [ئه ویت هه ر جاره کي تشته کي د دهره قی پیغه مه ريدا ديژن]. ﴿۱۱﴾ ئه ویت د نه زانینیدا، بی ئاگه. ﴿۱۲﴾ [بو ترانه] بسيار دکهن، پا که نگیه پوژا جزادانی (پوژا قیامه تی)؟ ﴿۱۳﴾ ئه و پوژه ئه واته و ل سه ر ئاگری دئینه سوون. ﴿۱۴﴾ وئی پوژي ملياکه ت دي بیژنه وان [دي ئيزا يا خو بخون و تامکه نی، ئه فه بو و یا هوين [د دنيايیدا و ژ له که فه] ل هاتنا وئی ب له ز. ﴿۱۵﴾ ب راستی پاريزکار يیت د ناف جنیک و کانيندا. ﴿۱۶﴾ تشتی خودايی وان داييه وان و هر دگرن و پازينه، ب راستی ئه و بهری نوکه [د دنيايیدا] ژ قهنجکاران بوون. ﴿۱۷﴾ ئه و

بيچه ک ژ شه قی دنفستن. ﴿۱۸﴾ و ئه و بهری سپيدهيان [خودی دهرستن و] و داخووا ژ پيرنا گونه هان ژ خودی دکرن. ﴿۱۹﴾ و خيزان و ژاريت خواسته ک و رویت، خودان بار بوون د مالی و اندا. ﴿۲۰﴾ و د ئه رديدا نيشان و به لگه گه له کن، بو وان ئه ویت هه قی پی په سهند دکهن و پشته فانييا وئی دکهن. ﴿۲۱﴾ و ده وه ب خو دا ژي [نیشان و به لگه گه له کن]، ما هوين نابین؟ ﴿۲۲﴾ و رزقی هه وه و هه ر تشتی په بیان بو هه وه بی دئینه دان یی ل ئه سمانی. ﴿۲۳﴾ سويند ب خودايی ئه رد و ئه سمانی، ئه و تشتی په بیان بو هه وه بی هاتيه دان راسته و بی گومانه، هه وه کي ئاخفتنا هه وه نوکه يا بی گو مان ل ده ف هه وه. ﴿۲۴﴾ ئه ری به حسی میقانيت ئبراهيمی ئه ویت قه در گران، گه هشتيه ته. ﴿۲۵﴾ و هختی چۆينه ده ف، و سلاف کرینی، سلاف ل وان فه گپرا و گووت: هوين د نه نياسن [ئه ز هه وه ناياسم]. ﴿۲۶﴾ فيجا ب له ز و بی میقان بی به سه سن، چو ملی مالی و گو لکه کي قه له و [براشتی] ئينا. ﴿۲۷﴾ و نيزیکی وان کر، و گووت: ما هوين ناخون؟ ﴿۲۸﴾ فيجا [وه هختی ئبراهيمی دیتی ئه و ناخون] د دلی خو دا ژ وان ترسيا، گووت: نه ترسه، و مزگينيا کوره کي زانا دانی. ﴿۲۹﴾ ژنا وی ب دهنکه کي بلند پیشفه هات و ته په ک ل سه رو چاقیت خو دا، و گووت: [وهیلی ئه زئی چاوا دي من بچويک بن] و ئه ز پيره ژنم و يا خرشم. ﴿۳۰﴾ ملياکه تان گووت: [ئهم چاوا ديژين، و هسايه] خودايی ته هؤسا ئه مرئی دایي، و هه ر ئه وه کارينه جه و زانا.

الْحُزْنَةُ
السَّابِعُ وَالْعِشْرُونَ

﴿۳۱﴾ قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ ﴿۳۲﴾ قَالُوا إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَى قَوْمٍ مُّجْرِمِينَ ﴿۳۳﴾ لِنُرْسِلَ عَلَيْهِمْ جِجَارَةً مِنْ طِينٍ ﴿۳۴﴾ انْصُومُوا عِندَ رَبِّكَ لِلْمُسْرِفِينَ ﴿۳۵﴾ فَأَخْرَجْنَا مَنْ كَانَ فِيهَا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿۳۶﴾ فَمَا وَجَدْنَا فِيهَا غَيْرَ بَنِي مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿۳۷﴾ وَتَرَكْنَا فِيهَا آيَةً لِلَّذِينَ يَخَافُونَ الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿۳۸﴾ وَفِي مُوسَى إِذْ أَرْسَلْنَاهُ إِلَى فِرْعَوْنَ بِسُلْطَانٍ مُبِينٍ ﴿۳۹﴾ فَقَالَ بُرْهِنْ لِي آيَةً وَقَالَ سِحْرٌ أَوْ أَجْنُونُ ﴿۴۰﴾ فَأَخَذَتْهُ وَجُودُهُ فَبَدَّلْنَاهُ فِي أَيْمَانِهِ هُومًا ﴿۴۱﴾ وَفِي عَادٍ إِذْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الرِّيحَ الْعَقِيمَ ﴿۴۲﴾ مَا تَذَرْنَ شَيْءًا عَلَيْهِ إِلَّا جَعَلْنَاهُ كَالرَّمِيمِ ﴿۴۳﴾ وَفِي نُوحٍ إِذْ قِيلَ لَهُمُ امْتِعُوا حَتَّىٰ جِئَ الْفُتُوْرُ عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ فَأَخَذَتْهُمُ الصَّعِقَةُ وَهُمْ يَنْظُرُونَ ﴿۴۴﴾ فَمَا اسْتَطَاعُوا مِنْ قِيَامٍ وَمَا كَانُوا مُنْتَصِرِينَ ﴿۴۵﴾ وَقَوْمُ نُوحٍ مِنْ قَبْلِ إِيَّاهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ ﴿۴۶﴾ وَالسَّمَاءُ بَنَيْنَاهَا بِأَيْدٍ وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ ﴿۴۷﴾ وَالْأَرْضُ فَسَّخْنَاهَا فَنِعْمَ الْمُهْدُونَ ﴿۴۸﴾ وَمِنْ كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْنَا زَوْجَيْنِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿۴۹﴾ فَقِفُوا إِلَى اللَّهِ أَنْ يَكُفِّرَ عَنْكُمْ تَذِيرًا مُبِينًا ﴿۵۰﴾ وَلَا تَجْعَلُوا مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ إِنِّي لَكُم مِّنْهُ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿۵۱﴾

﴿۳۱﴾ [بشستی ئیبراهیمی زانی ملیاکه تن] گوت: گهلی هنارتیان ههوه خیره، هوین بۆ چ هاتینه هنارتن. ﴿۳۲﴾ گوتن: ب راستی ئهم بۆ مله ته کئی گونه هکار ییت هاتینه هنارتن [کو مله تی (لووط) پیغه مبه ره]. ﴿۳۳﴾ دا به ریت هه پرسی ب سهردا ببارینن. ﴿۳۴﴾ ئه وه به ریت ل نک خودی د نیشان کری بۆ زیده گونه هکاران. ﴿۳۵﴾ و مه ئه ویت باوه ریدار هه می ژ گوندی دهر ئیخستن. ﴿۳۶﴾ و مه ژ ماله کا موسلمان پیغه تر، دوی گونیدا، نه دیت. ﴿۳۷﴾ و مه نیشانه ک (شونوار و کافلیت وان)، بۆ ئه ویت ژ ئیزایا دژوار دترسن، تیدا هیلا. ﴿۳۸﴾ دیسا مه د چیرۆکا مووسایدا زی نیشانه ک هیلا، وهختی مه ب نیشان و به لگه ییت رۆن و ئاشکرافه، هنارتیه ده ف فیرعه ونی. ﴿۳۹﴾ فیتجا ب هیز و کوما خوقه پشتا خۆ دا مووسایی، و گوت: یان [مووسا] سیر بهنده یان زی یی دینه. ﴿۴۰﴾ و مه ئه وه له شکره یی وی گرتن، و ئافیتنه دهر یاییدا [و مه هه می خه ندانندن، و کهس ژئی نه ما] و ئه وه یی لۆمه کار بوو. ﴿۴۱﴾ و دیسا د

چیرۆکا عاددا زی [مله تی هه وه پیغه مبه ره]، مه نیشانه ک هیلا، وهختی مه ره شه بایه کئی هشا ب سهر واندا هنارتی. ﴿۴۲﴾ ههر تشتی د سهر را دبۆری، پیتی و پرت پرت دکر. ﴿۴۳﴾ دیسا د چیرۆکا (سه موود) دا زی [مله تی صالح پیغه مبه ره]، مه نیشانه ک هیلا، وهختی مه گوتیه وان هه تا دهمه کئی ئاشکهره بژین و خوشیان بیهن. ﴿۴۴﴾ و وان خۆ ل سهر گوهداری و په رستنا خودی مه زن کر [و ژ ئه مرئ خودی دهر که فتن]، فیتجا بروسیسی هنگافتن و به ری وان لی بوون. ﴿۴۵﴾ نه وان رابوون پی چی بوو، و نه هاریکارییا وان هاته کرن. ﴿۴۶﴾ و دیسا مه مله تی نوح پیغه مبه رزی به ری وان د هیلاک برن، ب راستی ئه وه مله ته کئی ژ ریده ره که فتی بوو. ﴿۴۷﴾ و مه ته سمان ب هیزی یی چی کری، و ئهم خودان شیاین. ﴿۴۸﴾ و ئه رد مه یی رانیخستی و دهشتکری [کوب کیر ژیانئ بیت]، وهی ئهم چ خوش ئه رد رانیخین. ﴿۴۹﴾ و ژ ههر تشته کی مه جۆ ته ک دا، دا هوین هه زرا خۆ تیدا بکه ن. ﴿۵۰﴾ فیتجا ب بال خودیقه بژقن، و ئه ز ژ ده ف وی بۆ هه وه ئاگه هدار که ره کئی ئاشکرامه. ﴿۵۱﴾ و هوین [گه لی مرۆشان] چوه هه فیشکان بۆ خودی چی نه که ن، ئه ز ژ ده ف خودی بۆ هه وه ئاگه هدار که ره کئی ئاشکرامه.

كَذَلِكَ مَا أَتَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا قَالُوا سَاحِرٌ
أَوْ مَجْنُونٌ ۚ ﴿١﴾ وَأَنصَابُ يَوْمَ يَعْمَدُونَ ۚ ﴿٢﴾ فَقَوْلُهُمْ
فَمَا أَنْتَ بِمَلَكٍ ۚ ﴿٣﴾ وَكَذَلِكَ نَكْفِي الْمُؤْمِنِينَ ۚ ﴿٤﴾ وَمَا
خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ۚ ﴿٥﴾ مَا أُرِيدُ مِنْهُمْ مِنْ رِزْقٍ
وَمَا أُرِيدُ أَنْ يُطْعَمُوا ۚ ﴿٦﴾ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ ۚ ﴿٧﴾
فَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُنُوبًا مِثْلَ ذُنُوبِ أَصْحَابِهِمْ فَلَا
يَسْتَعْجِلُونَ ۚ ﴿٨﴾ فَقَوْلُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ يَوْمِهِمُ الَّذِي يُوعَدُونَ ۚ ﴿٩﴾

سورة النازعات

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْطُّورِ ۚ ﴿١﴾ وَكَتَبَ مَسْطُورٍ ۚ ﴿٢﴾ فِي رَقٍّ مَنشُورٍ ۚ ﴿٣﴾ وَالْبَيْتِ
الْمَعْمُورِ ۚ ﴿٤﴾ وَالسَّقْفِ الْمَرْفُوعِ ۚ ﴿٥﴾ وَالْبَحْرِ الْمَسْجُورِ ۚ ﴿٦﴾ إِنَّ
عَذَابَ رَبِّكَ لَوَاقِعٌ ۚ ﴿٧﴾ مَا لَهُ مِنْ دَافِعٍ ۚ ﴿٨﴾ يَوْمَ تَمُورُ السَّمَاءُ
مَوْرًا ۚ ﴿٩﴾ وَسِيرُ الْجِبَالِ سَيْرًا ۚ ﴿١٠﴾ قَوْلُ يَوْمَئِذٍ لِلَّذِينَ
الَّذِينَ هُمْ فِي حُوضٍ يَلْعَبُونَ ۚ ﴿١١﴾ يَوْمَ يُدْعَوْنَ إِلَى نَارٍ
جَهَنَّمَ دَعَا ۚ ﴿١٢﴾ هَذِهِ النَّارُ الَّتِي كُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ ۚ ﴿١٣﴾

﴿۵۲﴾ هُوسا چو پیغمبر بُوئه فیت بهری شان زی
نه هاتینه هنارتن، و وان نه گوتیت [ئهو پیغمبر]
یان سیر بهنده یان یی دینه [فیتجا ب خه م نه که شه،
ژ بهر وی یا ئهو د دهره قی تهدا دکن و دبیرن].
﴿۵۳﴾ ئه ری وان شیرت و وه سیهت ل تیک و دو کرینه
[دا هه می هوسا ل سهر تیک ناخفتنی کوم بین]،
نه خیر به لی ئه و زیده د سهر دا چوینه. ﴿۵۴﴾ فیتجا ژ وان
بگهره و به ری خو ژ وان وهر گیره، تو نه یی لومه کاری
[یا ته بهس گه هاندنه]. ﴿۵۵﴾ و [ب قورئانی] بهرده وام
شیره تان بکه، ب راستی بهس خودان باوهر فایده ی
ژ شیره تان دکن. ﴿۵۶﴾ و من ئه جنه و مروف بهس
بو هندئ ییت داین، من بهر یسن. ﴿۵۷﴾ من چو
رزق ژ وان نه فیت [بدنه من یان بدنه خو یان بدنه
غیری خو، ئه زم یی رزقی ددهم]، و من نه فیت ئه و
خوارنی بدنه من [نه بو من، نه بو بهنده بیته من].
﴿۵۸﴾ ب راستی خودییه رازق و خودان هیز و هیز
موکوم. ﴿۵۹﴾ فیتجا ب راستی ئه ویت ستهم کرین
[ژ مله تی ته و ئه ویت گاور بووین]، پشک و باره ک
ژ ئیزایی یا هه ی، وه کی پشک و بارا هه قالیت وانه [ئه ویت مه دهیلاک برین ژ مله تی نوح و عاد و
(سه موود)]، فیتجا بلا له زی نه کن. ﴿۶۰﴾ و ئیزا و نه خوشی بو وان بن ئه ویت گاور بووین، وی پوژئی ئه و
به یان بو وان پی هاتیه دان [و ئه و پوژ، یان پوژا به دریه یان یا قیامه تییه].

سورة نازعات

ل مه که هی هاتیه خوارئ (۴۹) ئایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ سویند ب [جیایی] (طور) ئی [ئهو وی خودی ل سهر، د گهل مووسایی ناخفتی]. ﴿۲﴾ و سویند ب وی
کتیبا ریز ریز نفیسی [کو قورئانه]. ﴿۳﴾ [و ئه و قورئان] دیسته کی فه کریدا [ئانکو ئه ف قورئانه یا بهرده سته
بو هه وه هه مییان و یا فه کریه و گر تینینه ل ده ف پیغمبره ی تنی کو هوین چ لی نه زانن]. ﴿۴﴾ و سویند
ب ئافاهیئی ئافا [ئهو وی دکه فته ئه سمائی هفتی، ملیاکه ت تیدا خودی دیهر یسن و ته سیحا وی دکن].
﴿۵﴾ و سویند ب بانئ بلند کری [کو ئه سمانه]. ﴿۶﴾ و سویند ب دهر یا یا تزی ئاف [یان یا پوژا قیامه تی دبیه
ئاگر]. ﴿۷﴾ ب راستی ئیزا یا خودی یا هاتیه [و هه ری ئیت]. ﴿۸﴾ چو ئاسته نگ باشقه بر دریکا ویدا
[ئیزایی] نینه [نه هیلیت بیت]. ﴿۹﴾ پوژا ئه سمان دئین و دچن، و دزقرن و ب ئافیک دکه شن. ﴿۱۰﴾ و پوژا
چیاژی ژ جهی خو دچن [و وه کی ئه وران دچن و بهر با دبن]. ﴿۱۱﴾ فیتجا وه ی ئیزا و نه خوشی وی پوژئی
بو وان، ئه ویت بی باوهر و پوژا قیامه تی دره و دانان. ﴿۱۲﴾ ئه ویت ب گهرمی ب نافا پویجاییتیدا دچون،
و ئاگه هژ خو نه ی. ﴿۱۳﴾ پوژا بو دوزه هی دئینه پالان پالان کا حیل. ﴿۱۴﴾ [دهر گه هفانیت دوزه هی دی
بیزنه وان]: ئه فه ئه و ئاگره یی هه وه دره و دانا.

سُورَةُ نَهْجَم

ل مه كه هئ هاتيه خوارئ (۶۲) ثايه تہ

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ سويند ب ستيرئ وهختئ ثافا دبیت. ﴿۲﴾ هه قالئ هه وه [مه خسه د پئ پیغه مبه ره] گومرا نه بووبیسه، و چو جارا پوبچ نه ناخفتیسه. ﴿۳﴾ و ئه و ژ دهف خو و ژ دلخوازیا خو ناخفتی. ﴿۴﴾ و ناخفتی ته گهر ژ وه حیئ نه بیت [ئانکو قورئان ژ وه حیئ پیغه تر نینه]. ﴿۵﴾ خودانئ هیزا مه زن، ئهف وه حییه یا بوئینایی و نیشادایی. ﴿۶﴾ ئه و [یئ وه حی بوئینایی، کو جبریل] خودان هیز و تیگه هشتن و خودان قه دره، و ل سهر رهنگئ خو یئ دورست [د کراسئ ملیاکه تینییدا] راوه ستیا [و خو نیشا پیغه مبه ری دا]. ﴿۷﴾ و ئه و ل په رئ ئه سمانی بوو، ملئ روژ ئافایی. ﴿۸﴾ پاشئ [ئانکو پشتی ل سهر و ئه یئ خو یئ دورست، ل په رئ ئه سمانی دیار بوو] تیزیکی پیغه مبه ری بوو، و پتر تیزیک بوو. ﴿۹﴾ و قه دره ا دو کفانان یان کیمتر [تیزیک] بوو.

﴿۱۰﴾ فیجا [جبریل ب ئه مرئ خودئ] ئه و وه حی بو بهنده یئ خودئ ئینا ئه و خودئ بو هنارتئ. ﴿۱۱﴾ دلئ پیغه مبه ری، ئه و ا پیغه مبه ری ب چافئ خو دتی، دره و نه دانا [کو دیتنا جبریلیه ل سهر و ئه یئ وی یئ دورست]. ﴿۱۲﴾ ئه رئ هوین جره پری د گهل وی دکهن ل سهر تشتئ وی دیتی؟ ﴿۱۳﴾ ب سويند دهاتنه خواره کا جبریل یا دی ژیدا پیغه مبه ری ئه و (جبریل) ل سهر پهنگئ وی یئ دورست دیتبوو. ﴿۱۴﴾ [شهفا چؤنا ئه سمانان] ل دهف دارکنیرا خلاسیئ [کو دکه فیه ته سمانئ حهفتئ، ل ویرئ زانینا ملیاکه تان ب دیماهی دیت، و ژ ویرئ و ئه ژ خودئ پیغه تر، که سئ دی نوزانیت کا چ هه یه]. ﴿۱۵﴾ به حهشتا ئیور گه هئ یال دهف. ﴿۱۶﴾ و دار دیت وهختئ یا نخافتئ، ب وی تشتئ پئ نخافتئ [کو که سهک نه شیت ژ بل خودئ، سالو خه تیت وئ بیژیت]. ﴿۱۷﴾ چافئ وی ب چوره خیت دیدا نه هاته گیران، و ژ تخویب بو هاتیه دانان نه بوری. ﴿۱۸﴾ ب سويند ئه وی [مه خسه د پیغه مبه ره، شهفا چؤنا ئه سمانان] هندهک نیشانیت مه زن بیت خودایی خو دیتن. ﴿۱۹﴾ کا بیژنه من [گهل قوره ششیان ئه و بوتیت هوین دپهر یسن] لات و عوززا. ﴿۲۰﴾ و یئ سیئ مه نات، کا وان تشتک ژ وئ شیان و مه زانایی هه یه یا خودئ هه ی، دا هوین وان بهر یسن. ﴿۲۱﴾ ئه رئ کور بو هه وه نه و کچ بو خودئ [حاشا وان ملیاکه ت دکرنه کچیت خودئ، و وان ب خو کچ نه دفیان]. ﴿۲۲﴾ ئه فه لیکفه کرنه کا نه دورسته. ﴿۲۳﴾ ئه فه [مه خسه د ئه و بهر سستیئ ژ بل خودئ دپهر یسن] ژ هندهک ئافان پیغه تر نین، هه وه و باب و باپیریت خو ئاقیت داناینه سهر، و خودئ چو نیشان و بهلگه پئ نه هنارتینه، و ب راستی ئه و بهس ب دویف خیال و خولیان و دلخوازیا خو دکهن، و ب سويند ریکا راسته ریسیئ [کو ئه ف قورئانه یه] ژ دهف خودایی وان بو وان هات [یئ بزائن ئه و بوتن]. ﴿۲۴﴾ ئه رئ ما رو فئ ج بقیئ، دی بو ئیته جه؟ ﴿۲۵﴾ دنیا و ئاخهرت بیت خودینه [یئ بقیئ دی ژ دنیای و ئاخهرتئ دهتئ، و یئ نه فیت دی ژئ فه گریت، و نه ب که یفا مرو فینه]. ﴿۲۶﴾ و گه لهک ملیاکه ت ل ئه سمانان بیت هه یین [هه ره نده ب شهف و روژ په رستنا خودئ دکهن]، د گهل هندئ ژئ مه هدره وان ب چو ناچیت یا وی نه بیت یئ خودئ ده ستوریا وی بدهت و بقیئ [فیجا بوت و ب فئ یئ بهایا خو فه، دی چاوا مه هدرئ کهن].

سُورَةُ النَّجْمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالنَّجْمِ إِذَا هَوَىٰ ۝ مَا صَلَّ صَلَاحُكُمْ وَمَا عَوَى ۝ وَمَا يُطِيقُ عَنِ
الْهَوَىٰ ۝ إِنَّ هُوَ إِلَّا رَجَىٰ ۝ عَالَمَهُ سَدِيدُ الْقَوَى ۝ ذُو مِرَّةٍ
قَأَسْتَوَىٰ ۝ وَهُوَ بِالْأُفَىٰ الْأَعْلَىٰ ۝ ثُمَّ دَنَا فَتَدَلَّىٰ ۝ فَكَانَ قَابَ
قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَىٰ ۝ فَأَوْحَىٰ إِلَىٰ عَبْدِهِ مَا أَوْحَىٰ ۝ مَا كَذَبَ الْفُؤَادُ
مَا رَأَىٰ ۝ أَفَتَحْمِلُونَهُ عَلَىٰ مَا يَرَىٰ ۝ وَلَقَدْ رَءَاهُ نَزْلَةً أُخْرَىٰ ۝
عِنْدَ سِدْرَةِ الْمُنْتَهَىٰ ۝ عِنْدَاهُ جَنَّةُ الْمَأْوَىٰ ۝ إِذْ يَخْشَى الْفَسْدَ
مَا يُغْنَى ۝ مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَمَا طَغَىٰ ۝ لَقَدْ رَأَىٰ مِنْ آيَاتِ رَبِّهِ
الْكَرَىٰ ۝ أَفَرَأَيْتُمُ اللَّاتَ وَالْعُزَّىٰ ۝ وَمَنْوَةَ الْقَالَةَ الْأُخْرَىٰ ۝
الْكُلَّ الذِّكْرُ وَالْأُنْثَىٰ ۝ تِلْكَ إِذْ أَوْحَيْنَا بِهِمْ بِرَبِّهِمْ ۝ إِنَّ هِيَ إِلَّا أَسْمَاءُ ۝
سَمِعْتُمُوهُنَّ أُنْثَىٰ وَآبَاؤُهُنَّ مَا أَتَرَكْنَ ۝ اللَّهُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ ۝ إِنَّ بَعْضَ عِلْمِ
الْقُرْآنِ وَمَا تَهْوَى الْأَنْفُسُ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِنْ رَبِّهِمْ الْهُدَىٰ ۝ أَمْ لَيْلَاسِنْ
مَا تَمَنَّى ۝ أَفَلَيْلَهُ الْأَخْرَجَ وَالْأُولَىٰ ۝ وَكَمْ مِمَّنْ مَلَكَ فِي السَّمَوَاتِ
لَا تُفْقَى سَفَعَتُهُمْ شِمًا إِلَّا لَمِنْ بَعْدِ أَنْ يَأْذَنَ اللَّهُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَرْضَىٰ ۝

الْمُحَرَّرُ

۵۲۶

إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ لَيُسَمُّونَ الْمَلَائِكَةَ تَسْمِيَةً الْأُنثَىٰ
وَمَا لَهُمْ بِهِمْ مِنْ عِلْمٍ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنِي مِنَ
الْحَقِّ شَيْئًا ۖ فَأَعْرِضْ عَنْ مَنْ تَوَلَّىٰ عَنْ دُبُرِكُمْ فَلَمْ يَزِدْ إِلَّا الْخِوَةَ
الَّذِينَ ۚ أُولَٰئِكَ مَبْلُغُهُمْ مِنَ الْعِلْمِ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ
سَبِيلِهِ ۚ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ أَهْتَدَىٰ ۚ وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي
الْأَرْضِ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ أَسْتَوُوا بِمَا عَمِلُوا وَيَجْزِيَ الَّذِينَ أَحْسَنُوا
بِالْحُسْنَىٰ ۚ الَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَثِيرًا مِّنَ الْإِثْمِ وَالْفَوَاحِشِ إِلَّا اللَّمَمَ
إِنَّ رَبَّكَ وَاسِعُ الْمَغْفِرِ ۚ هُوَ أَعْلَمُ بِكُمْ إِذْ أَنشَأَكُم مِّنَ الْأَرْضِ
وَإِذْ أَسْمَأْتُمْ أَجْنَثًا فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ فَلَا تُزَكُّوهُ أَنفُسُكُمْ هُوَ أَعْلَمُ
بِمَنِ اتَّبَعْتُمْ ۖ أَفَرَأَيْتَ الَّذِي تَوَلَّىٰ ۖ وَأَعْطَىٰ قَلِيلًا وَأَكْثَىٰ ۚ
أَعْنَدَهُ عِلْمُ الْقَلْبِ فَهُوَ يَرَىٰ ۖ أَم لَمْ يُدَبِّأْ بِمَا فِي صُحُفِ
مُوسَىٰ ۖ وَإِبْرَاهِيمَ الَّذِي وَفَّىٰ ۖ أَلَا تَرَىٰ وَارِدًا رُّزْأَخْرَىٰ ۖ
وَأَن لَّيْسَ لِلْإِنسَانِ إِلَّا مَا سَعَىٰ ۖ وَأَنَّ سَعْيَهُ سَوْفَ يُرَىٰ ۖ
ثُمَّ يُجْزَاهُ الْجَزَاءُ أَكْفَىٰ ۖ وَأَن إِلَىٰ رَبِّكَ الْمُسْتَهَيٰۤی ۖ
وَأَنَّهُ هُوَ أَصْحَابُكَ وَآبَاكَ ۖ وَأَنَّهُ هُوَ أَمَاتٌ وَأَحْيَا ۖ

﴿۲۷﴾ ب راستی تهوئت ژ ئاخرهتئ بئ باوهر،
ملياکهتان دکهنه کچ. ﴿۲۸﴾ و وان چو بهلگه و نیشان
ب قئ چهندي نین [کو ملياکهت بیت مینه، و حاشا
کچیت خودینه]، بهس ب دويف خيال و خوليانان
دکهفن، و خيال چوجا جهئ هه قيسئ ناگريت.
﴿۲۹﴾ فئجا [ههئ موحه مه د] بهرئ خوژ وى وهر گيره
ئهوئ پشتا خو داييهه قورنائئ، و باوهرئ بئ نه ئيانئ
وژ ئيانا دنيايئ پئغه تر نه قيايئ. ﴿۳۰﴾ ئهغه ژ فئ پئغه تر
نوزانن و زیده تر ژئ چئ ناکهن، ب راستئ خودايئ
ته چئتر دزانيت کا کئ ژ ريکا وى دهرکه فتيهه، و ئه
چئتر دزانيت کا کئ ل سهر ريکا ويهه. ﴿۳۱﴾ و هندی
دهرد و ئه سماناندا ههئ يئ خودئيه [و خودئ بيت
چئ کرين] دا ئهوئت خرابئ کرين ب خرابيا وان
جزا بکهت، و دا ئهوئت قهنجئ کرين ب قهنجيان
خه لات بکهت. ﴿۳۲﴾ ئهوئت (قهنجيکارئيت) ژ بلي
گونه هئيت بچويک، خوژ ههئ گونه هئيت مه زن و
تهريف [وهکئ زنايئ] دپارزين، ب راستئ ليئورينا
خودايئ ته يا بهر فرههه، خودئ ههوه ژ ههوه ب خو

چئتر دناسيت، بهرئ ههوه بدهت [وهختئ بابئ ههوه ئادهم] ژ ئاخئ چئ کري، و وهختئ هئژ هوين دزکئ
دهيکئت خودا [دزاني هوين گونه هئيت بچويک ههر دئ کهن]، فئجا خو پاقژ نه دانن و مه دحيت خو نه کهن،
ئهو چئتر دزانيت کئ يئ ب ته قوايهه. ﴿۳۳﴾ بيژه من ئهوئ بهرئ خوژ ئيانئ وهر گيرايئ [مه خسه د بئ
وهليدئ کوپئ موغريهه]. ﴿۳۴﴾ ئهوئ بيچهک ژ مالى خو دايئ و قهلسئ کري. ﴿۳۵﴾ ئهري ئهوى زانينا
غهيبئ ل دهغه ئهو دينيت [ههفالى وى دئ دپئش وشفه ئيزايئ خوئ]. ﴿۳۶﴾ ئهري ئهو ب وئ نه هاتيهه
ئاگه هدار کرن، ئهوا بو موسايئ دته وراتيدا هاتئ. ﴿۳۷﴾ يان ژئ ئهوا بو ئيراهيمئ هاتئ، ئهو ئيراهيمئ
ئهمرئ خودئ دورست ب جهه کري. ﴿۳۸﴾ [بو ئيراهيمئ و موسايئ هاتوو کو] کهس [بارئ] گونه ها
کهسئ نارا کهت. ﴿۳۹﴾ وژ وئ پئغه تر ناگه هئته مروفي، يا مروفي کري. ﴿۴۰﴾ و ب راستئ [روژا قيامهتئ]
مروفي دئ کار و کريارئيت خو بينيت. ﴿۴۱﴾ پاشئ خودئ دئ جزايئ وى [بهرا بهرئ کار و کريارئيت
وى] ب دورستئ [بئ کپاسئ] دهئ. ﴿۴۲﴾ و ب راستئ دويها هيا ههر تشته کئ يال دهف خودايئ ته.
﴿۴۳﴾ و ب راستئ وى، گري و کهنئ، يئت دايين. ﴿۴۴﴾ و ب راستئ وى، زين و مرن، يئت دايين.

﴿۷﴾ چافشور و چافشکهستی ژ گوربان دهر دکهن، دئی بیژنی کولینه به لا فبویین. ﴿۸﴾ [وئی پوژی] بیټ ب له زن [ول که سئی ناز چرن] به رب گازی که ری [کو سرافیل] دچن، و نه ویت گاوربویین دئی بیژن: نهغه پوژ هکا زیده گرانه. ﴿۹﴾ بهری وان (بهری خه لکئی مه که هئی) مله تی نوو حی باوهری نه ئینا، و بهنده یی مه دره وین دانا، و گو تن یی دینه و ب پاشقه برن [و نه هیلان په یاما خودایی خو بگه هینیت]. ﴿۱۰﴾ ئینا [نوو حی] گازی خودایی خو کر: [خودیو] ب راستی [تو دزانی] نه زی یی بن ده ست و بی هیژم، فیجا هاریکاریا من بکه و تولیت من ل وان فه که. ﴿۱۱﴾ فیجا مه دهر که هیت نه سمانی بو ئافه کا بوش فه کرن. ﴿۱۲﴾ و مه کان ل ئه ردی دهر کرن، و هه ردو ئاف [ئا فا بارانی و یا کانیا] ل سه ر کاره کی خودی نفیسی فیک که فتن [نه و ری د هیلا کرنا مله تی نوو حییه ب توفانی]. ﴿۱۳﴾ و مه نه و ل سه ر وئی گه میی هه لگرت، نه و اب ده پ و بز ماران هاتییه چی کرن. ﴿۱۴﴾ د بن چافدی ری و پاراستنا مه فه

خُشَعًا ابْصَرُهُمْ يَخْرُجُونَ مِنَ الْجَنَّةِ إِذْ كَانَهُمْ جَرَادٌ مُنْتَشِرٌ مُّهْطِعِينَ إِلَى الدَّاعِ يَقُولُ الْكُفْرُونَ هَذَا بَوْمٌ عَيسٍ كَذَبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ فَكَذَّبُوا عَبْدَنَا وَقَالُوا مَجْنُونٌ وَازْدَجَرُوا فَنَزَلْنَا آتِيًا مَعْلُوفًا فَانْتَصَرَ ۖ ففَتَحْنَا أَبْوَابَ السَّمَاءِ بِمَاءٍ مُّنْهَمِرٍ وَفَجَّرْنَا الْأَرْضَ عُيُونًا فَالْتَقَى الْمَاءُ عَلَى أَمْرٍ قَدْ فُتِرَ وَحَمَلْنَاهُ عَلَى ذَاتِ الْأَوْجِ وَدُسِرَ ۖ فَجَرَى بِأَعْيُنِنَا جَزَاءَ لِمَنْ كَانَ كُفِرًا ۖ وَلَقَدْ تَرَكْنَاهَا آيَةً فَهَلْ مِنْ مُّذَكِّرٍ ۖ كَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذْرِي ۖ وَلَقَدْ يَسْتَرَا الْقُرْآنَ لِذِكْرِ فَهَلْ مِنْ مُّذَكِّرٍ ۖ كَذَبَتْ عَادٌ كَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذْرِي ۖ إِنَّا أَنْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِي يَوْمٍ نَحْسٍ مُّسْتَمِرٍّ ۖ نَزَغَ النَّاسَ كَانَهُمْ أَعْمَالُ تَخَلُّ مُّقْغَرٍ ۖ كَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذْرِي ۖ وَلَقَدْ يَسْتَرَا الْقُرْآنَ لِذِكْرِ فَهَلْ مِنْ مُّذَكِّرٍ ۖ كَذَبَتْ ثَمُودُ بِالنُّذُرِ ۖ فَقَالُوا أَبَشَرًا مِنَّا وَاحِدًا نَّتَّبِعُهُ ۖ إِنَّا إِذًا لَّأَنَّى صَالِحٍ ۖ فَأَنَّى يُدْعَى الْإِنْسَانُ لِلْذِّكْرِ عَلَيْهِ مِنَ الْبَيِّنَاتِ ۖ يُدْعَى الْإِنْسَانُ لِلْذِّكْرِ عَلَيْهِ مِنَ الْبَيِّنَاتِ ۖ بَيِّنَاتٍ لِّهَؤُلَاءِ الْآيَاتِ ۖ سَيَعْلَمُونَ ۖ عَادَ الَّذِينَ كَذَّبُوا الْآيَاتِ ۖ إِنَّا مُرْسِلُوا النَّاقَةِ فِتْنَةً لَهُمْ فَارْتَبِعْهُمْ وَأَصْطَلِبْ ۖ

[نه و گه می] دچو، [و بیټ مایین مه د ئافیدا خه ندقاندن] نهغه جزایی وانه نه ویت گاوربویین. ﴿۱۵﴾ و ب سویند کارئی مه کری [و مه ب سه ری وان ئینایی] مه کره نشان و به لگه یه [بو نه وئی پیغه بچیت]، فیجا ئیک هیه پیغه بچیت و بو بیته چامه؟ ﴿۱۶﴾ و ئیزا و ئاگه هدار کرنا من یا چاوا بوو [بو نه ویت چو چامه بو خو ژ نشان و به لگه ییت من وهر نه گر تین]. ﴿۱۷﴾ و ب سویند مه قور ئان بو تیگه هشتن و ژ بهر کرن و شیرت وهر گر تئی یا ب ساناهی ئیخستی، ئه ری ئیک هیه شیرت و چامه یان ژئی وهر گریت؟ ﴿۱۸﴾ مله تی عاد ژئی [پیغه مبه ری خو، هوود] دره وین دانا، فیجا [به ری خو بدنه یی] کا ئیزا و ئاگه هدار کرنا من یا چاوا بوو. ﴿۱۹﴾ ب راستی مه بایه کی زیده سار و ب فیزه فیز، د پوژ هکا رهش و بهرده واما، ب سه ر واندا هنارت. ﴿۲۰﴾ [نه و با] مرؤ فان و هسا ژ جهیت وان راد که ت، دئی بیژنی قور می داره سپا هه لکیشاپینه. ﴿۲۱﴾ فیجا ئیزا و ئاگه هدار کرنا من یا چاوا بوو؟ ﴿۲۲﴾ و ب سویند مه قور ئان بو تیگه هشتن و ژ بهر کرن و شیرت وهر گر تئی یا ب ساناهی ئیخستی، ئه ری ئیک هیه شیرت و چامه یان ژئی وهر گریت؟ ﴿۲۳﴾ مله تی (سه موود) ژئی باوهری ب پیغه مبه ران نه ئینا [و دره وین دانان]. ﴿۲۴﴾ و گو تن: ئه ری ئه م دئی چاوا ب دویف مرؤ فه کی که فین، ژ مه ب خو بیت و یی ب تنی ژئی بیت؟ ب راستی [نه گه ر ئه م و به کین] ئه م ییت د گو مرپاییه کا دویری هه قییدان، و ئه م ییت دینن. ﴿۲۵﴾ ئه ری ژ ناف مه هه مییان و هی به س بو وی هات؟ نه خیر و نه نینه و هکی ئه و دبیزیت، چو و هی بو وی نه هاتییه به لی ئه و دره وینه کی به ترانه [دقیت ب دره و پیغه مبه راتییی خو ل سه ر سه ری مه مه زن بکه ت]. ﴿۲۶﴾ سوبه هی [مه خسه د پی]، و هختی ئیزا ب سه ر و اندا دتیه خواری [دئی زانن کا کی دره و که ری به ترانه]؟! ﴿۲۷﴾ [و مه گو ته (صالح) پیغه مبه ری] ئه م دئی حیشر تی بو جه ر باندنا وان هنیرین، فیجا به ری خو بدی کا دئی چ ب سه ری وان تیت، و بینا خو ل سه ر وان فره بکه.

وَنَبِّهْهُمْ أَنَّ الْمَاءَ قِسْمَةٌ بَيْنَهُمْ لَكُمْ يُشْرَبُونَ وَلَهُمْ فَأَذَلُّوا صَاحِبَهُمْ
فَتَعَالَى فَعَقَرٌ ۚ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنَذِيرٌ ۚ إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ
صَيْحَةً وَاحِدَةً فَكَانُوا كَهَشِيرِ الْمُحْطَرِّ ۚ وَلَقَدْ بَيَّنَّا الْقُرْآنَ
لِلَّذِينَ هُمْ عَنْهُ مُذَكِّرٌ ۚ كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ بِالنَّذْرِ ۚ إِنَّا أَرْسَلْنَا
عَلَيْهِمْ حَاصِبًا إِلَّا آلَ لُوطٍ نَجَّيْنَاهُمْ بِسَحَرٍ ۚ نِعْمَةٌ مِنْ عِنْدِنَا
كَذَلِكَ نَجْزِي مَنْ شَكَرَ ۚ وَلَقَدْ أَنْذَرَهُمْ بَطْشَتَنَا فَتَمَارَوْا
بِالنَّذْرِ ۚ وَلَقَدْ رَزَقْنَاهُ مِنْ ضَيْفِهِ فَطَمَسْنَا أَعْيُنَهُمْ فَذُوقُوا
عَذَابِي وَنَذِيرٌ ۚ وَلَقَدْ صَبَّحَهُمُ بَكْرَةٌ عَذَابٌ مُسْتَقِرٌّ ۚ فَذُوقُوا
عَذَابِي وَنَذِيرٌ ۚ وَلَقَدْ بَيَّنَّا الْقُرْآنَ لِلَّذِينَ هُمْ عَنْهُ مُذَكِّرٌ ۚ
وَلَقَدْ جَاءَ آلَ فِرْعَوْنَ النَّذِيرُ ۚ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كُلِّهَا فَأَخَذْنَاهُمْ
أَخْذًا عَزِيزًا مُقْتَدِرًا ۚ أَكْفَارُكُمْ خَيْرٌ مِنْ أُولَئِكَ أَمْ لَكُمْ بَرَاءَةٌ
فِي الزُّبُرِ ۚ أَمْ يَقُولُونَ نَحْنُ جَمِيعٌ مُنْتَصِرٌ ۚ سُبْحَنُ الْمُجْتَمِعِ
وَيُؤَلِّقُ الدُّبُرَ ۚ بَلَى السَّاعَةُ مَوْعِدُهُمْ وَالسَّاعَةُ أَذَى وَأَمْرٌ ۚ
إِنَّا لَمُجْرِمِينَ فِي صَلَافٍ وَسَعِيرٍ ۚ يَوْمَ يُسْحَبُونَ فِي النَّارِ عَلَى
وُجُوهِهِمْ ذُوقُوا مَسَّ سَقَرَ ۚ إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ ۚ

﴿٢٨﴾ وان ناگه هدار بکه کو ب راستی ثاڤ دناڤه را
وان و حیشت ریډا یا هاتییه لیکفه کرن، و هه ر ئیکى
رؤژا خو یا هه ی. ﴿٢٩﴾ و وان گازی هه قالى خو
کر [خرابى وان]، و دا سه ر فى ئه مرى و گو تن ا وان
ب جه کر و [حیشت ر] کوشت. ﴿٣٠﴾ قیجا ئیزا و
ناگه هدار کرنا من یا چاوا بوو؟ ﴿٣١﴾ ب راستی
مه هشکه قیرییه ک ب سه ر واندا هنارت، وه کی
پویش و په له خى پرت پرت لى هاتن. ﴿٣٢﴾ و ب
سویند مه قورئان بو تیگه هشتن و ژبه ر کرن و شیرت
وه ر گرتنى یا ب ساناهى ئیخستى، ئه رى ئیک هه به
شیرت و چامه یان ژى وه ر گرت؟ ﴿٣٣﴾ مله تنى
(لووٹ) پیغه مبه ر ژى پیغه مبه ر دره وین دانان [و ئه وى
پیغه مبه ر ه کی دره وین دانیت، هه چکو هه مى دره وین
دانایین]. ﴿٣٤﴾ ب راستی مه بارو فیه کا به ره شیشکان
ب سه ر واندا هنارت [مه هه مى دهیلاک برن]، مالا
(لووٹ) پیغه مبه ر تنى نه بیت، مه ئه و به رسپنده یى
قور تالکرن. ﴿٣٥﴾ [قور تالکرنا وان] نیعمه ت و
قه نجیه ک بوو ژ ده ف مه، و هو سائهم شو کور داران

خه لات ده یین. ﴿٣٦﴾ ب سویند [(لووٹ) پیغه مبه ر] ئه و ژ ئیزا مه تر ساندبوون، به لى ئه و ل فى تر ساندنى
ب شک بوون [و دره و دانان]. ﴿٣٧﴾ و ب سویند [مله تنى] (لووٹ) پیغه مبه ر [دقیا] (لووٹ) میثانیت خو ب
ده ست وانفه به ر ده ت، ئینا مه چا قیت وان کۆره کرن، دى تامکه نه ئیزا و گه فاه [ئه و] (لووٹ) ی هویین پى
ناگه هدار کرین]. ﴿٣٨﴾ و ب سویند سپیده یى زوى، ئیزا به کا به ر ده وام ئه و گرتن. ﴿٣٩﴾ دى تامکه نه ئیزا و
گه فاه [یا هویین پى هاتییه ناگه هدار کرن]. ﴿٤٠﴾ و ب سویند مه قورئان بو تیگه هشتن و ژبه ر کرن و شیرت
وه ر گرتنى یا ب ساناهى ئیخستى، ئه رى ئیک هه به شیرت و چامه یان ژى وه ر گرت؟ ﴿٤١﴾ و ب سویند
پیغه مبه ر بو فیرعه و نیان ژى هاتن. ﴿٤٢﴾ هه مى موعجیزه و نیشانیت مه دره و دانان، ئینا مه ژى ئه و هنگافتن،
هنگافتنه کا سه ر ده سه ته کى خودان شیان [کو خودیه]. ﴿٤٣﴾ ئه رى گا وریت هه وه [گهل قوره یشیان] ژ وان
ئه ویت به رى هه وه چۆیین [وه کی مله تنى نوو حى و عاد و (سه موود) و... هتد] چیترن [دا دهیلاک نه چن
و نه ئینه ئیزادان] یان ژى ئیمناهی و پشتر استیه ک بو هه وه دکتییت ئه سمانیدا هاتییه [کو هویین ل سه ر
گا ور ییى نایتیه ئیزادان ژ به ر هندى هویین ناترسن]. ﴿٤٤﴾ یان ژى دیبژن: ئه م کۆمه کا [گله کین و به رسینگى
مه نایتیه گرتن و] سه ر که فتنه. ﴿٤٥﴾ نیزی که نه دویر، ئه و کۆم دى شکیت و دى ره فیت [و ئه فه رؤژا به درى
چیوو]. ﴿٤٦﴾ و ژفانى ئیزادانا وان [به شتى به درى] رؤژا قیامه تییه، و رؤژا قیامه تنى هیژ مه زنتر و ته حله ره [ژ
ئیزا یا دنیا یى]. ﴿٤٧﴾ ب راستی گونه کار [د دنیا ییدا] ییت د گو مرایى و دینا تییدا. ﴿٤٨﴾ و رؤژا ئه و ل
سه ر ده فى دنا گریدا دئینه راکیشان [دئ بیژنه وان]: تامکه نه گه رم و گرانیا ئیزا یا دۆژه هى. ﴿٤٩﴾ هه مى
تشت مه ب پیشان و قه داره ییت دایین.

﴿۵۰﴾ و ئەمر کرنا مه بۆ دان و چیکرنا هەر تشته کی جاره که، و د نایهرا چاف و برویاندای دتته جه. ﴿۵۱﴾ و ب سویند مه گهله گاوریت و هکی هه وه ییت د هیلاک برین، ئه ری کهس هه یه پیتته بهیت. ﴿۵۲﴾ و هەر تشته کی وان کری، هه می د توماراندای نی نیتسیه. ﴿۵۳﴾ و هه می [کار و کریار] مه زن و بهیوکی د نیتسیه. ﴿۵۴﴾ ب راستی خودیتاس و خودی ترس ییت د ناف به حهشت و رویاراندای. ﴿۵۵﴾ ل وی جهی وان پی خوش، و ل دهف خودای خودان شیان و دهسته لات.

سوره ناهمان

ل مه دینه یی هاتییه خوارئ (۷۸) نایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ خودای دلۆفان. ﴿۲﴾ قورئان نیشا پیغه مبه ری و مله تی وی دا. ﴿۳﴾ [و ئه وی] مروف چئ کر. ﴿۴﴾ [و ئه وی] ئه زمان و ئاخفتن نیشادا [کو بشیت

وَمَا أَمْرًا إِلَّا وَحْدَهُ كَلَمَجٍ بِالْبَصَرِ ۚ وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا
أَشْيَاعَكُمْ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ ۚ وَكُلُّ شَيْءٍ فَعَلُوهُ فِي الزُّبُرِ ۚ
وَكُلُّ صَغِيرٍ وَكَبِيرٍ مُسْتَطَرٌ ۚ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي
جَنَّتٍ وَنَهْرٍ ۚ فِي مَفْعَدٍ صَدَقَ عِنْدَ مَلِكٍ مُقْتَدِرٍ ۚ

سورة الرحمن

بسم الله الرحمن الرحيم

الرَّحْمَنُ ۝ عَلَّمَ الْقُرْآنَ ۝ خَلَقَ الْإِنْسَانَ ۝ عَلَّمَهُ الْبَيَانَ ۝
الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ بِحُسْبَانٍ ۝ وَالنَّجْمُ وَالشَّجَرُ يَسْجُدَانِ ۝
وَالسَّمَاءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ ۝ أَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ ۝
وَأَقِيمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ وَلَا تُخْسِرُوا الْمِيزَانَ ۝ وَالْأَرْضَ
وَضَعَهَا لِلْأَنَامِ ۝ فِيهَا فَاكِهَةٌ وَالنَّخْلُ ذَاتُ الْأَكْمَامِ ۝
وَالْحَبُّ ذُو الْعَصْفِ وَالرَّيْحَانُ ۝ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۝
خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ كَالْفَخَّارِ ۝ وَخَلَقَ الْجَانَّ مِنْ
مَارِجٍ مِنْ نَارٍ ۝ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۝ رَبُّ
الْمَشْرِقَيْنِ وَرَبُّ الْمَغْرِبَيْنِ ۝ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۝

تشتی بقیته پی دیار بکهت. ﴿۵﴾ رۆژ و هه یف ل دو یف حسییه کی [یا ب ریک و پیک] د گهرن [و ب فئ گهریان] ئه مه هژمارا هه یف و سالو ههت و سالان دزانین. ﴿۶﴾ گل و گیا [یی بی بن] و دار [بۆ خودی] سوجه یی دهن [ئانکول بهر فهرمانا وینه]. ﴿۷﴾ و [ئه وی] ئه سمائی بلند کری و ترازیا عه داله تی یا دانایی [و ئه مرئ پی کری]. ﴿۸﴾ دا هوین نه دهنه سهر عه داله تی [و د کیشان و پیفانیدا سته می نه کهن]. ﴿۹﴾ [گه لی مروفان] کیشانی ب عه دالهت بکهن، و د کیشان و پیفانیدا ترازیی کیم نه کهن. ﴿۱۰﴾ و [ئه وی] ئه رد بۆ هه می جانه وهر و خودان روحان یی چیکری. ﴿۱۱﴾ هه می رهنگیت فئقی و قه سپیت خودان قه لپک، بشکوژ ییت تیدا دایین. ﴿۱۲﴾ و هه می ده خل و دان و گل و گیایی بین خوش، تیدا ییت دایین. ﴿۱۳﴾ فئجا [گه لی مروف و ئه جنه یان] هوین کیژ نیعمه تا خودای خۆ دره و ددان و په سه ند ناکه ن. ﴿۱۴﴾ خودی مروف ژ ئاخه کا هه شک، و هکی یا ئامانی ئاخ، یی چئ کری. ﴿۱۵﴾ و ئه جنه ژ گورییه کا بی دویکیلا ئاگری ییت چئ کری. ﴿۱۶﴾ فئجا [گه لی مروف و ئه جنه یان] هوین کیژ نیعمه تا خودای خۆ دره و ددان و په سه ند ناکه ن. ﴿۱۷﴾ [ئه مو دلۆفان] خودای هه ردو رۆژه لاتان [یا هافینی و یا زفستانی]، و خودای هه ردو رۆژ ئافان [یا هافینی و یا زفستانی]. ﴿۱۸﴾ فئجا هوین کیژ نیعمه تا خودای خۆ دره و ددان و په سه ند ناکه ن.

مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ ۚ بَيْنَهُمَا بَرْخٌ لَا يَبْغِيَانِ ۚ قِيَامِيءَ الْآلَاءِ
رَبِّكُمَا تُكْذِبَانِ ۚ يُخْرِجُ مِنْهُمَا الْمُلُوكَ وَالْمَرْجَانِ ۚ قِيَامِيءَ الْآلَاءِ
رَبِّكُمَا تُكْذِبَانِ ۚ وَلَهُ الْجَوَارِ الْمُنشَآتُ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ ۚ
قِيَامِيءَ الْآلَاءِ رَبِّكُمَا تُكْذِبَانِ ۚ كُلٌّ مِنْ عَلَيْهِمَا قَانٍ ۚ وَيَتَقَى وَجْهَهُ
رَبِّكَ ذُو الْجَلَلِ وَالْإِكْرَامِ ۚ قِيَامِيءَ الْآلَاءِ رَبِّكُمَا تُكْذِبَانِ ۚ
يَسْأَلُهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ ۚ قِيَامِيءَ
الْآلَاءِ رَبِّكُمَا تُكْذِبَانِ ۚ سَنَفَعُ لَكُمْ إِيَّاهُ الثَّقَلَانِ ۚ قِيَامِيءَ
الْآلَاءِ رَبِّكُمَا تُكْذِبَانِ ۚ يَمَعَسَرُ الْجِنُّ وَالْإِنْسُ إِنْ اسْتَطَعُوا
أَنْ تَنْفُذُوا مِنْ أَقْطَارِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ فَانْفُذُوا لَا تَنْفُذُونَ
إِلَّا بِإِذْنِ السَّاطِنِ ۚ قِيَامِيءَ الْآلَاءِ رَبِّكُمَا تُكْذِبَانِ ۚ يُرْسِلُ عَلَيْكُمْ
شَوَاطِدَ مِّنْ نَّارٍ وَنَحَاسٍ فَلَا تَنْتَصِرُونَ ۚ قِيَامِيءَ الْآلَاءِ رَبِّكُمَا
تُكْذِبَانِ ۚ فَإِذَا انْشَقَّتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ وَرْدَةً كَالدِّهَانِ ۚ
قِيَامِيءَ الْآلَاءِ رَبِّكُمَا تُكْذِبَانِ ۚ فَيَوْمَئِذٍ لَا يُسْأَلُ عَنْ
دِينِهِ إِنْسٌ وَلَا جَانٌ ۚ قِيَامِيءَ الْآلَاءِ رَبِّكُمَا تُكْذِبَانِ ۚ
يُعْرَفُ الْمُجْرِمُونَ بِسِيمَاهُمْ فَيُؤْخَذُ بِالتَّوَصِيِّ وَالْأَقْدَامِ ۚ

﴿۱۹﴾ خودی هردو دریایان [یا شرین و یا سویر (شوره)]، دگه‌هینیه ئیک و تیکه‌لی ئیک نابن. ﴿۲۰﴾ نافرک یا دنافه‌را هردو یاندا، تیکه‌لی ئیک نابن. ﴿۲۱﴾ قیجا هوین کیژ نیعمه‌تا خودایی خو دره و ددان و په‌سهند ناکهن. ﴿۲۲﴾ ژ هردو دریایان [ل فیری مه‌خسه‌د دریایا سویر (شور) ب تنیه، و نافی هردو دریایان هاتیه‌ه چونکی ییت پیکه‌ه]، لؤلؤ و مهرجان دهرکه‌فن. ﴿۲۳﴾ قیجا هوین کیژ نیعمه‌تا خودایی خو دره و ددان و په‌سهند ناکهن. ﴿۲۴﴾ و گهمییت وه‌کی چیایان بلند، نه‌ویت د دریاییدا دئین و دچن ییت وینه [نانکو خودیه‌ه] فان گهمیان د گهل مه‌زناتیا وان، ل سهر ئافی رادگریت. ﴿۲۵﴾ قیجا هوین کیژ نیعمه‌تا خودایی خو دره و ددان و په‌سهند ناکهن. ﴿۲۶﴾ ههر که‌سی ل سهر نه‌ردی هه‌ی، دئی چیت و نامینیت [نانکو دئی مریت و پویچ بیت. ﴿۲۷﴾ و خودایی ته‌ب تنی دئی مینیت نه‌وئی خودان مه‌زناتی و خودان که‌ره‌م. ﴿۲۸﴾ قیجا هوین کیژ نیعمه‌تا خودایی خو

دره و ددان و په‌سهند ناکهن. ﴿۲۹﴾ نه‌ویت دئه‌رد و نه‌سماناندا هه‌ین، هه‌می داخو‌ازان ژ وی دکه‌ن، و نه‌و ههر وه‌خته‌کی کاره‌کی دکه‌ت. ﴿۳۰﴾ قیجا هوین کیژ نیعمه‌تا خودایی خو دره و ددان و په‌سهند ناکهن. ﴿۳۱﴾ [رؤزا قیامه‌تی] دئی ده‌ستی مه‌ب هه‌وه‌را گه‌هیت، گهل مروّف و نه‌جنه‌بان. ﴿۳۲﴾ قیجا هوین کیژ نیعمه‌تا خودایی خو دره و ددان و په‌سهند ناکهن. ﴿۳۳﴾ گهل نه‌جنه و مروّفان، نه‌گهر هوین بشین ژ ره‌خ و رویت نه‌رد و نه‌سمانان [ژ قه‌زا و قه‌ده‌را خودی] دهرکه‌فن دهرکه‌فن، و هوین نه‌شین دهرکه‌فن ب ریکا ده‌سته‌ه‌لاه‌ه‌کی نه‌بیت [نه‌و‌زی یا خودیه‌ه]. ﴿۳۴﴾ قیجا هوین کیژ نیعمه‌تا خودایی خو دره و ددان و په‌سهند ناکهن. ﴿۳۵﴾ [رؤزا قیامه‌تی] گوریا ناگری بی دویکیل و سفری حلیایی دئی ب سهر هه‌وه‌دا ئیتنه‌داریتن، و هاریکاریا هه‌وه‌زی نائیتنه‌کرن [و هوین ب خو‌ژی نه‌شین هاریکاریا ئیک و دو بکه‌ن]. ﴿۳۶﴾ قیجا هوین کیژ نیعمه‌تا خودایی خو دره و ددان و په‌سهند ناکهن. ﴿۳۷﴾ قیجا وه‌ختی نه‌سمان دکه‌لشیت و وه‌کی گوله‌کا سور، و روینی داخکری لی دئیت. ﴿۳۸﴾ قیجا هوین کیژ نیعمه‌تا خودایی خو دره و ددان و په‌سهند ناکهن. ﴿۳۹﴾ و وی رؤزی پسیرا گونه‌هی ژ که‌سی نائیتنه‌کرن، نه‌ژ مروّفان نه‌ژ نه‌جنه‌یان [چونکی نه‌و ب سهر و سیایی دئینه‌نیاسین]. ﴿۴۰﴾ قیجا هوین کیژ نیعمه‌تا خودایی خو دره و ددان و په‌سهند ناکهن. ﴿۴۱﴾ گونه‌کار ب سهر و سیایی وان دئینه‌نیاسین، و ملیاکه‌ت دئی وان دهرچه‌م و پیلوکی‌ت وانرا گرن [و ئافی‌نه‌د ناگریدا].

فَيَأْتِيءَ الْآءَ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿١٠﴾ هَذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي يُكَذِّبُ بِهَا
الْمُجْرِمُونَ ﴿١١﴾ يَطُوفُونَ بَيْنَهَا وَبَيْنَ حَمِيمٍ ؕ إِنِّي أَتَىءَ الْآءَ
رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿١٢﴾ وَلَمَن خَافَ مَقَامَ رَبِّهٖ جَنَّتًا ﴿١٣﴾ فَيَأْتِيءَ الْآءَ
رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿١٤﴾ ذَوَاتَا أَفْنَانٍ ﴿١٥﴾ فَيَأْتِيءَ الْآءَ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿١٦﴾
فِيهِمَا عَيْنَانِ تَجْرِيَانِ ﴿١٧﴾ فَيَأْتِيءَ الْآءَ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿١٨﴾ فِيهِمَا
مِن كُلِّ فَاكِهَةٍ زَوْجَانِ ﴿١٩﴾ فَيَأْتِيءَ الْآءَ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٠﴾ مُتَكَبِّرِينَ
عَلَى فُرُشٍ بَطَآئِنُهَا مِن إِسْتَبْرَقٍ وَجَنَى الْجَنَّتَيْنِ دَانٍ ﴿٢١﴾ فَيَأْتِيءَ
ءَ الْآءَ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٢﴾ فِيهِنَّ قَصِيرَاتُ الْظُرْفِ لَمْ يَطْمِئِنَّ
إِنَّسٌ قَبْلَهُنَّ وَلَا جَانٌ ﴿٢٣﴾ فَيَأْتِيءَ الْآءَ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٤﴾ كَأَنَّهُنَّ
الْيَاقُوتُ وَالْمَرْجَانُ ﴿٢٥﴾ فَيَأْتِيءَ الْآءَ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٦﴾
هَلْ جَزَاءُ الْإِحْسَنِ إِلَّا الْإِحْسَنُ ﴿٢٧﴾ فَيَأْتِيءَ الْآءَ رَبِّكُمَا
تُكَذِّبَانِ ﴿٢٨﴾ وَمِن دُونِهِمَا جَنَّتَانِ ﴿٢٩﴾ فَيَأْتِيءَ الْآءَ رَبِّكُمَا
تُكَذِّبَانِ ﴿٣٠﴾ مُدْهَمَمَتَانِ ﴿٣١﴾ فَيَأْتِيءَ الْآءَ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٢﴾
فِيهِمَا عَيْنَانِ تَصَآخَتَانِ ﴿٣٣﴾ فَيَأْتِيءَ الْآءَ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٤﴾
فِيهِمَا فَاكِهَةٌ وَخَلٌّ وَرُمَّانٌ ﴿٣٥﴾ فَيَأْتِيءَ الْآءَ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٦﴾

﴿٤٢﴾ فَيَجَا هوين كيژ نيعمه تا خودايي خو دره و
ددانن و په سهند ناكهن. ﴿٤٣﴾ ته فه ئه و دؤژه هه
ئه و ا گونه هكاران دره و ددانا. ﴿٤٤﴾ ئه و [ئه و يت
دؤژه هه دره و ددانا] د ناهه را ناگرئ دؤژه هي و ئافا
زيده شارياييدا دئين و دچن. ﴿٤٥﴾ فَيَجَا هوين
كيژ نيعمه تا خودايي خو دره و ددانن و په سهند
ناكهن. ﴿٤٦﴾ و ئه وئ ترسا راوه ستيائي به رانه بري
خودايي خو د دليدا، دو به حه شت ييت بو هه بين.
﴿٤٧﴾ فَيَجَا هوين كيژ نيعمه تا خودايي خو دره و
ددانن و په سهند ناكهن. ﴿٤٨﴾ هه ردو به حه شتان،
داريت وان ب چه ق و فيقيه نه. ﴿٤٩﴾ فَيَجَا هوين كيژ
نيعمه تا خودايي خو دره و ددانن و په سهند ناكهن.
﴿٥٠﴾ دو كاني د ناهرا دچن. ﴿٥١﴾ فَيَجَا هوين كيژ
نيعمه تا خودايي خو دره و ددانن و په سهند ناكهن.
﴿٥٢﴾ و ژ هه ر فيقيه كي، دو جوين ييت تيدا هه بين.
﴿٥٣﴾ فَيَجَا هوين كيژ نيعمه تا خودايي خو دره و ددانن
و په سهند ناكهن. ﴿٥٤﴾ ل سه ر هنده ك نقينان ييت
درئژ كرينه، به ته ني وان ژ ئارمويشي ستويره، و فيقيه
هه ردو به حه شتان زي يي به رده سته. ﴿٥٥﴾ فَيَجَا هوين كيژ نيعمه تا خودايي خو دره و ددانن و په سهند ناكهن.
﴿٥٦﴾ ژنيت چاقيت وان به س ل زه لاميت وان، ييت تيدا، و به ري زه لاميت وان، ده ستي كه سي نه كه هشتيه
وان، نه ژ ئه جنه و نه ژ مروقان. ﴿٥٧﴾ فَيَجَا هوين كيژ نيعمه تا خودايي خو دره و ددانن و په سهند ناكهن.
﴿٥٨﴾ دي بيژي (ئه و ژنيت ژيگوتي) ياقووت و مه رجانن. ﴿٥٩﴾ فَيَجَا هوين كيژ نيعمه تا خودايي خو دره و
ددانن و په سهند ناكهن. ﴿٦٠﴾ و قه نجبي، چو خه لات ژ قه نجبي بيقه تر نينن. ﴿٦١﴾ فَيَجَا هوين كيژ نيعمه تا
خودايي خو دره و ددانن و په سهند ناكهن. ﴿٦٢﴾ و ژ بلي وان هه ردو باخچه يان، دو باخچه ييت دي زي
ييت هه بين. ﴿٦٣﴾ فَيَجَا هوين كيژ نيعمه تا خودايي خو دره و ددانن و په سهند ناكهن. ﴿٦٤﴾ و هه ردو زي
كه سكه كي تارينه. ﴿٦٥﴾ فَيَجَا هوين كيژ نيعمه تا خودايي خو دره و ددانن و په سهند ناكهن. ﴿٦٦﴾ و دو ان
هه ردو باخچه ياندا، دو كاني ييت هه بين به رده و ام دزين، و ئاف ژ به ر وان دچيت. ﴿٦٧﴾ فَيَجَا هوين كيژ
نيعمه تا خودايي خو دره و ددانن و په سهند ناكهن. ﴿٦٨﴾ هه مي ره نگيت فيقي و دارقه سب و هنار ييت تيدا.
﴿٦٩﴾ فَيَجَا هوين كيژ نيعمه تا خودايي خو دره و ددانن و په سهند ناكهن.

فِيهِنَّ خَبْرَاتٌ حَسَنَاتٌ ﴿٦٠﴾ فَيَأْتِيءُ الْآلَاءَ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦١﴾
 حُورٌ مَّقْصُورَاتٌ فِي الْخِيَامِ ﴿٦٢﴾ فَيَأْتِيءُ الْآلَاءَ رَبِّكُمَا
 تُكَذِّبَانِ ﴿٦٣﴾ لَمْ يَطْمِئِنَّهُنَّ أَنْسَ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌّ ﴿٦٤﴾ فَيَأْتِيءُ
 الْآلَاءَ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦٥﴾ مُتَّكِئِينَ عَلَى رَفَافٍ خُضِرَ
 وَعَبَقَرِي حَسَنَاتٍ ﴿٦٦﴾ فَيَأْتِيءُ الْآلَاءَ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦٧﴾
 تَبَرَّكَ اسْمُ رَبِّكَ ذِي الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ﴿٦٨﴾

سورة الواقعة

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الجزء

إِذَا وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ﴿١﴾ لَيْسَ لَوْعَتِهَا كَاذِبَةٌ ﴿٢﴾ خَافِضَةٌ رَافِعَةٌ ﴿٣﴾
 إِذَا رُجَّتِ الْأَرْضُ رَجًا ﴿٤﴾ وَبُسَّتِ الْجِبَالُ بَسًا ﴿٥﴾ فَكَانَتْ
 هَبَاءً مُنْبَثًا ﴿٦﴾ وَكُشِّرَ الْأَرْضَ كُثْرَةً ﴿٧﴾ فَأَصْحَبُ الْمِمْسَكَةِ
 مَا أَصْحَبُ الْمِمْسَكَةِ ﴿٨﴾ وَأَصْحَبُ الْمِمْسَكَةِ مَا أَصْحَبُ
 الْمِمْسَكَةِ ﴿٩﴾ وَالسَّيْفُ السَّيْفُونَ ﴿١٠﴾ أُولَئِكَ الْمُقَرَّبُونَ ﴿١١﴾
 فِي جَنَّاتٍ النَّعِيمِ ﴿١٢﴾ ثَلَاثَةٌ مِنَ الْأُولَى ﴿١٣﴾ وَقَلِيلٌ مِنَ الْآخِرِينَ ﴿١٤﴾
 عَلَى سُرُرٍ مَوْضُونَةٍ ﴿١٥﴾ مُتَّكِئِينَ عَلَيْهَا مُتَقَلِّبِينَ ﴿١٦﴾

سورة تا واقعه

ل مه که هئی هاتیه خوارئ (۹۶) نایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ [بیژه وان] گاغا قیامت رابوو. ﴿۲﴾ کهس نه شیئ رابوونا وئ دره و بدانیئ [خوئ نه ویت دنیا ییدا دره و ددانان، ده می رابوونا وئ نه شین دره و ددانن]. ﴿۳﴾ [نه و رۆژ کو رۆژا قیامه تیه] هنده کان نزم دکهت [دبنه دۆژه هی]، و هنده کان بلند دکهت [و دبنه به حه شتی]. ﴿۴﴾ گاغا ئه رد هه ژیانه کا مه زن و ب هیز هه ژیا. ﴿۵﴾ و چیا پرت پرت بوون. ﴿۶﴾ و بوونه تۆزه کا به ره با. ﴿۷﴾ و هنگی هوین دئ بنه سی جوین. ﴿۸﴾ فینجا خودانیئ ملی راستئ [نه ویت ژ ملی راستیقه بو به حه شتی دئنه برن]، [یان ژئ] خودانیئ ده سئ راستئ [نه ویت کتیبئ کار و کریاریت خو ب ده سئ راستئ و هر دگرن]، و خودانیئ ملی راستئ [د کار و بار و سالو خه تیت خو دا] دچاوانن؟ ﴿۹﴾ و خودانیئ ملی چه پی [نه ویت ژ ملی چه پیقه بو دۆژه هی دئنه ئاژوتن]، یان ژئ خودانیئ ده سئ چه پی [نه ویت کتیبئا کار و کریاریت خو ب ده سئ چه پی و هر دگرن]، و خودانیئ ملی چه پی د چاوانن؟ ﴿۱۰﴾ و [جویئ سیئ] نه ویت به ری هم مییان خیرئ دکهن، و به ری هم مییان خو دئا قیزئ، نه ویت ل پیشیا هم مییانه [بو به حه شتی]. ﴿۱۱﴾ نه فنه نه نیزیکی خودئ. ﴿۱۲﴾ ییت د به حه شتیئ بر خیر و بیدا. ﴿۱۳﴾ [نه و به حه شتی، نه ویت نیزیکی خودئ] گه له ک ژ پیشیانه. ﴿۱۴﴾ و کیمه ک ژ باشیانه [ئانکو ژ مله تی پیغه مبه ری]. ﴿۱۵﴾ ل سهر ته ختیت زیر کری و ریز کری. ﴿۱۶﴾ به ران به ری ئیک د پالدینه.

يُطَوَّفُ عَلَيْهِمْ وَلَدُنْ مُنْجِدُونَ ﴿٧﴾ يَا كُوفٍ وَيَا رَيْقٍ وَكَأَنَّ
مِنْ مَعِينٍ ﴿٨﴾ لَا يَصْدَعُونَ عَنْهَا وَلَا يَزْفُونَ ﴿٩﴾ وَفِي كَهْفَةٍ مِمَّا
يَتَخَفَتُونَ ﴿١٠﴾ وَلَحْمَ طَيْرٍ مِمَّا يَشْتَهُونَ ﴿١١﴾ وَحُورٌ عِينٌ ﴿١٢﴾ كَأَمْثَلِ
الْوَلَدِ الْمَكُونِ ﴿١٣﴾ حِزَاءً بِسَاطِرٍ أَوْ يَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾ لَا يَسْمَعُونَ
فِيهَا الْغَاوِ وَلَا تَأْنِيًا ﴿١٥﴾ إِلَّا قِيلَ سَلَامًا سَلَامًا ﴿١٦﴾ وَأَخْبَتِ الْيَمِينُ مَأْ
أَخْبَتِ الْيَمِينُ ﴿١٧﴾ فِي سِدْرٍ مَفْضُودٍ ﴿١٨﴾ وَطَلْحٍ مَفْضُودٍ ﴿١٩﴾ وَظِلِّ
مَمْدُودٍ ﴿٢٠﴾ وَمَاءٍ مَسْكُوبٍ ﴿٢١﴾ وَفِي كَهْفَةٍ كَبِيرَةٍ ﴿٢٢﴾ لَا مَقْطُوعَةٍ
وَلَا مَمْنُوعَةٍ ﴿٢٣﴾ وَفُورٍ مَرْفُوعَةٍ ﴿٢٤﴾ إِنَّا أَنْشَأْنَاهُنَّ إِنْسَاءً ﴿٢٥﴾
فَعَلَّاهُنَّ أَنْكَارًا ﴿٢٦﴾ عُرْيًا أَتَرَأَى ﴿٢٧﴾ لَا صَحْبَ الْيَمِينِ ﴿٢٨﴾ ثَلَاثُ
مِنْ الْأَوَّلِينَ ﴿٢٩﴾ وَثَلَاثُ مِنَ الْآخِرِينَ ﴿٣٠﴾ وَأَصْحَابُ الشِّمَالِ مَأْ
أَخْبَتِ الشِّمَالِ ﴿٣١﴾ فِي سُمُورٍ وَحْمِيرٍ ﴿٣٢﴾ وَظِلِّ مَنْ يَحْمُورِ ﴿٣٣﴾
لَا بَارِدٍ وَلَا كَرِيمٍ ﴿٣٤﴾ إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَلِكَ مُتْرَفِينَ ﴿٣٥﴾ وَكَانُوا
يُبْصِرُونَ عَلَى الْخُنُفِ الْعَظِيمِ ﴿٣٦﴾ وَكَانُوا يَقُولُونَ أَإِذَا مِتْنَا وَكُنَّا
تُرَابًا وَعِظْمًا إِذَا نَلْمَعُونَ ﴿٣٧﴾ أَوَّاهَا وَنَا الْأَوَّلُونَ ﴿٣٨﴾ قُلْ إِنَّ
الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ ﴿٣٩﴾ لَمَجْمُوعُونَ إِلَى مِيقَاتٍ يَوْمَ مَعْلُومٍ ﴿٤٠﴾

دارموزیت، موزیت وان ل سهرتیک. ﴿۳۰﴾ و ییت ل بهر سیبهر ا بهردهوام. ﴿۳۱﴾ و ییت د نافع نافع کاد
چیتدا. ﴿۳۲﴾ و ییت د نافع فقیهه کی مشه و بهر فرهدا. ﴿۳۳﴾ نه تهو فقی، ب دویمایهیک دیت، و نه
تهو، ژئ دتینه فه گرتن. ﴿۳۴﴾ و ییت ل سهر نفییت بلند و نه رم. ﴿۳۵﴾ ب راستی مه ژنیت بهحه شتی،
سهر ژ نوی دان [ئانکو پستی پیربویین و کریت بووین، مه جوان کرنه فه]. ﴿۳۶﴾ و مه کرنه کچ.
﴿۳۷﴾ تهفینداریت زه لامیت خوئه، و تیک دهست و تیک ژینه (تیک عه مرن). ﴿۳۸﴾ تهفه مه بو خودایت
ملی راستی ییت چی کرین. ﴿۳۹﴾ [خودایت ملی راستی] گهلهک ژ پیشیانه. ﴿۴۰﴾ و گهلهک ژئ ژ پاشیانه
[ژمله تی پیغه مبهری]. ﴿۴۱﴾ و خودایت ملی چهپی، و خودایت ملی چهپی ییت چاوانن؟ ﴿۴۲﴾ تهو
ییت د نافع هملئاگری و نافع شارایدا. ﴿۴۳﴾ و ییت د بن سیبهر ادوکیلا تاری تاریدا. ﴿۴۴﴾ نه سیبهرهکا
هین و ساره، و نهیا هندیه کهس ل بهر فهه سیت. ﴿۴۵﴾ تهو بهری نوکه [دنیا ییدا] د خویشاند بوون.
﴿۴۶﴾ و تهو ل سهر گونهها مه زن [کو شرکه] د بهردهوام بوون. ﴿۴۷﴾ و دگوتن: ته گهر ته م مرین و بووینه
ناخ و ههستی، ته ری جاره کا دی ته م دی ساخ بینه فه؟ ﴿۴۸﴾ ته ری باب و بایریت مه ییت پیشی ژ دی
رانه فه؟ ﴿۴۹﴾ بته: ب راستی ییت پیشی و ییت پاشی هه می. ﴿۵۰﴾ بی گو مان هه می دی بو وهختی
روژا دهستیشانکری [کو روژا قیامه تیهه] تینه کو مکرن.

﴿۵۱﴾ پاشی هوین، گهلی گومراییت، قیامه تی دره و ددانن. ﴿۵۲﴾ ب راستی هوین دی ژ داره کی خوڼ، دارا زه قومویی. ﴿۵۳﴾ و هوین دی زکان پی تزی کهن. ﴿۵۴﴾ و ئافا کهل و شارایی، هوین دی ب سهر داکهن. ﴿۵۵﴾ و هوین دی وهسا فه خوڼ، وه کی فه خوړنا حیشترا تینی. ﴿۵۶﴾ ئه فه، رۆژا قیامه تی دی بو وان یتیه پیشکیشکرن، و دی ل سهر بنه میثان. ﴿۵۷﴾ ب راستی مه هوین ییت چی کرین، فیجا بلا هه وه باوهری هه بیت ئه م دی هه وه ساخکهینه فه، [هه وه کی هه وه باوهری هه ی مه هوین ییت چی کرین]. ﴿۵۸﴾ کا بیژنه من، ئه و ئافا هوین دنا فیژنه د مالجویکا ژنیدا. ﴿۵۹﴾ ئه ری هوین وی ئافی دهن یان ئه م؟ ﴿۶۰﴾ ب راستی مه مرن یا دنا فه را هه وه دانایی، و وه ختی وی یی دیار کریسه [وهنده ک ژ هه وه بجویکاتی دمرن و هنده ک ب پیری دمرن، و کس نینه نه مریت]، و نه کو ئه م نه شین. ﴿۶۱﴾ هه وه ب هنده کی دی ییت وه کی هه وه بگوهورین، و هه وه ب رهنه کی دی چی کهن، هوین پی نه زانن.

﴿۶۲﴾ و ب سویند هه وه چیکرنا خو یا جارا ئیککی یا زانی [خودی هوین ژ نه یی دان، ل بهراهیی هوین چپکه ک بوون، پاشی بوونه خوینپاره، پاشی بوونه گۆشتپاره، پاشی بوونه ههستی، و خودی ههستی ب گۆشتی کراسکر، و ریکا بوونی بو هه وه ب ساناهی ئیخست] و دهرس و چامه یان بو خو [ژ چیکرنا ئیککی] و هر گرن [ئه وی هوین جارا ئیککی دایین، دشت جاره کا دی ژ هه وه بده فه]. ﴿۶۳﴾ ئه ری ما هوین نابین تشتی هوین دچینن؟! ﴿۶۴﴾ ئه ری هوین شین دکهن، یان ئه مین شین دکهن؟! ﴿۶۵﴾ و ئه گهر مه فیابایه دا کینه پویش و په لهخ، و هوین دا عه جیگر تی مین [چاوا شینکاتی هۆسای کسه ک هسک هسک بوو]. ﴿۶۶﴾ [و دابیژن]: ب راستی زه هتا مه، هه وه و بی بهرانبهر چۆ، و ئه م خوساره ت بووین. ﴿۶۷﴾ بهلکی ئه م زباربووین. ﴿۶۸﴾ ئه ری ما هوین وی ئافی نابین، یا هوین فه دخوڼ؟! ﴿۶۹﴾ ئه ری هوین ژ ئه ورا دئینه خواری یان ئه م؟.. ﴿۷۰﴾ و ئه گهر مه فیابایه دا وی ئافی ته حل و سویر (شور) کهن، فیجا بو چی هوین سوپاسی و شوکورا خودی ناکهن. ﴿۷۱﴾ ئه ری ما ئاگر ی هوین هه ل دکهن، هوین نابین؟! ﴿۷۲﴾ ئه ری هه وه دارا وی ئاگری داییه، یان مه داییه؟! ﴿۷۳﴾ مه ئه ف ئاگره (یی دنیایی) یی کریسه بیرئیان بو ئاگر ی ئاخره تی [فیجا وه ختی وی ئاگری و کارلیکروا وی دینیت، دی ئاگر ی جهه نه می یتیه بیرا وی، و دی ژ خودی و ئیزا وی ترسیت]، و مه یی کریسه فایده بو ریتگان. ﴿۷۴﴾ فیجا ئافی خودایی خو یی مه زن، ژ هه می کیماسییان پاك و پاقر بکه. ﴿۷۵﴾ فیجا ب راستی ئه ز ب جهی ستیران سویند دخوم. ﴿۷۶﴾ و ب راستی ئه فه سوینده کا مه زنه، ئه گهر هوین بزائن.

إِنَّهٗ لَقَرَّءٌ أُنْكِرُهُ ۖ فِي كِتَابٍ مَّكْنُونٍ ۝ لَا يَمَسُّهُ إِلَّا
الْمُطَهَّرُونَ ۝ تَنْزِيلٌ مِّن رَّبِّ الْعَالَمِينَ ۝ أَفَهَذَا الْحَدِيثُ
أَنَّهُمْ مُّذْهِبُونَ ۝ وَتَجْعَلُونَ رِزْقَهُمْ أَكْثَرَ تَكْذِبُونَ ۝ قُلْ لَّوْلَا
إِذَا بَلَغَتِ الْخُلُوفُ ۝ وَأَنْتُمْ حِينِيذٌ تَنْظُرُونَ ۝ وَتَحْنُ أَقْرَبُ
إِلَيْهِ مِنْكُمْ وَلَكِنْ لَا تُبْصِرُونَ ۝ قُلْ لَّوْلَا إِنْ كُنْتُمْ عِزًّا مَّدِينِينَ ۝
تَرْجِعُونَهَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۝ فَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ الْمُفَرِّقِينَ ۝
فَرَوْحٌ وَرَيْحَانٌ وَرَجَّتْ لَعِينٌ ۝ وَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنْ أَصْحَابِ
الْأَيْمَنِ ۝ فَسَلَامٌ لَّكَ مِنْ أَصْحَابِ الْأَيْمَنِ ۝ وَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ
الْمُكَذِّبِينَ الضَّالِّينَ ۝ فَنُزُلٌ مِّنْ جَمِيمٍ ۝ وَتَصْلِيَةٌ جَهِيمٍ ۝
إِنْ هَذَا إِلَّا هُوَ حَقُّ الْيَقِينِ ۝ فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ۝

سورة الواقعة

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سَبِّحْ لِلَّهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝ اَللّٰهُمَّ
السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ يٰمُنِیْ ۚ وَیٰعِزِّی ۚ وَهُوَ عَلٰی كُلِّ شَیْءٍ قَدِیْرٌ ۝ هُوَ
الْاَوَّلُ وَالْاٰخِرُ ۚ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ ۚ وَهُوَ بِكُلِّ شَیْءٍ عَلِیْمٌ ۝

گه‌وریی [بزرگوارانه، نه‌گه‌ر هوین راست دبیزن. ﴿۸۸﴾ و نه‌گه‌ر ئەو [یی مری] ژ نیزیکی خودی بیت. ﴿۸۹﴾ فئجا دلوفانی و دلشادی و بینفهدان و فهه‌سیان و بین خوشی و به‌حشتاب خیر و به‌ره‌که‌ت، ییت وینه. ﴿۹۰﴾ و نه‌گه‌ر ئەو مری ژ خودانیی ملی راستی بیت. ﴿۹۱﴾ فئجا سلاف ژ خودانیی ملی راستی ل ته بن، هه‌ی خودانیی ملی راستی [نه‌فه دئی بۆ وی ئیته‌گۆتن، چونکی دئی چیه‌ناف وان، و ئەو دئی پئشوازیای وی که‌ن و دئی سلافکه‌نی]. ﴿۹۲﴾ و نه‌گه‌ر ئەو مری ژ وان بیت، ئەویت پۆزا قیامه‌تی دره‌و ددانان، و ژ گومریان بیت. ﴿۹۳﴾ دئی ئافه‌کا زیده‌شاریایی، بۆ ئیته‌پیشکشکرن. ﴿۹۴﴾ و دئی چیه‌ت دۆژه‌هیدا ژی. ﴿۹۵﴾ ب راستی نه‌فه [ئه‌فا بۆ ته‌هاتییه‌گۆتن دهره‌قی خه‌لاتکرن و جزا کرنا باش و خراباندا] راسته‌، و چو گومان تیدا نینه. ﴿۹۶﴾ فئجا نافئی خودایی خوئی مه‌زن، ژ هه‌می کیئاسییان پاک و پاقر بکه‌.

سوره تا حه‌دید

ل مه‌دینه‌یی هاتییه‌خواری (۲۹) ئایه‌ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ هندی د ئه‌رد و ته‌سماناندا هه‌بین، خودی ژ کیئاسییان پاقر دکه‌ن و ته‌سیحای دکه‌ن، و ئەو سه‌رده‌ست و کارینه‌جهه. ﴿۲﴾ ملک و خودانییا ئه‌رد و ته‌سمانان یا خودییه‌، ئەوه‌ژیانی و مرئی دده‌ت، و ئەو ل سه‌ر کرنا هه‌می تیشان یی خودان شیه‌نه. ﴿۳﴾ ئەوه‌یی ئیکێ [به‌ری هه‌ر تشته‌کی]، و ئەوه‌یی دووباهیی [ئانکو یی هه‌ره‌هه‌ر مایی]، و ئەوه‌بلند و سه‌رده‌ست [هه‌بوونا وی ب نیشان و به‌لگه‌یان خویا و ئاشکه‌رایه]، و ئەوه‌زانایی تشتی فه‌شارتی [یان یی نه‌به‌رچاڤ]، و ئەو ئاگه‌هداری هه‌می تشانه‌.

هُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١﴾ لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿٢﴾ يُؤَلِّقُ الْيَلَّ فِي النَّهَارِ وَيُؤَلِّقُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَهُوَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٣﴾ ءَامِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ءَانْفِقُوا مِمَّا جَعَلَكُمْ مُتَخَلِّفِينَ فِيهِ فَآلَئِنْ ءَامَنُوا مِنْكُمْ ءَانْفَقُوا لَهُمْ أَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿٤﴾ وَمَا لَكُمْ لَا تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالرَّسُولِ يَدْعُوكُمْ لِقَوْمٍ أُبْرِكُوا وَقَدْ أَخَذَ مِيثَاقَهُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٥﴾ هُوَ الَّذِي يُزِيلُ عَلَى عَبْدِهِ ءَأْيَاتٍ بَيِّنَاتٍ لِيُخْرِجَكُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَإِنَّ اللَّهَ بِكُمْ لَرَءُوفٌ رَحِيمٌ ﴿٦﴾ وَمَا لَكُمْ أَلَّا تُتَّقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلِلَّهِ مِيرَاثُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَا يَسْتَوِي مِنْكُمْ مَنْ أَنْفَقَ مِنْ قَبْلِ الْفَتْحِ وَقَتْلَ أَوْلِيكَ أَغْطَمَ دَرَجَةً مِنَ الَّذِينَ أَنْفَقُوا مِنْ بَعْدِ وَقَتْلُوا وَكَلَّا وَعَدَ اللَّهُ الْحُسْنَىٰ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٧﴾ مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَاعِفَهُ لَهُ وَلَهُ أَجْرٌ كَرِيمٌ ﴿٨﴾

﴿٤﴾ و ئەوە یی ئەرد و ئەسمان د شەش رۆژاندا چۆ کرین، پاشی ب سەر عەرشی خۆ کەفت [بلندبونیەکا هیژایی وی و بئی چاواپی]، و هەر تشتەکی د ئەردیدا دچیت [ژ ئاف و خزینەیان و هەر تشتەکی د بنشە] و ژێ دەر د کەفیت [ژ چاندن و کانی و بیران... هتد]، و هەر تشتەکی ژ ئەسمانی دئیتە خواری [ژ باران و گزێلۆک و بەفر و برویسی و ملیاکەت و کتییان]، و هەر تشتەکی بەر پئی بلند دیت [ژ کریاریت باش و دوعا و جان و ملیاکەت و تەیر و تەوال و هەلمی و... هتد] ژێ ب ئاگەهە، و ئەو [ب زانین و شیانا خو] هەر جەهەکی هویین لی بن یی د گەل هەو، و خودی هەر کار و کریارەکا هویین دکەن، ژێ ب ئاگەهە و دبیینت. سەر و سامانی ئەرد و ئەسمانان هەر یی خودی، و هەمی کاروبار هەر ب بال خودی شەه دزێن. ﴿٦﴾ شەقی دکەتە د نافر پۆژی، و پۆژی دکەتە د نافر شەقی [و هەردووکان هۆسا کورت و درێژ دکەت]، و خودی ژ هەر تشتەکی د دلاندا ئەشارتی ب ئاگەهە. ﴿٧﴾ [گەلی مروغان] باوەریسی ب خودی و پیغەمبەری

وی بینن، و مالی خودی هویین ل سەر کرینە وەکیل ژێ [ب خیر] بدەن، و ژ هەو ئەوێت باوەری ئینیین و مالی خو د ریکا خودیدا مەزاحتین، خەلاتەکی مەزن بۆ وان یی هە. ﴿٨﴾ و هەو خیرە هویین باوەریسی ب خودی نائین؟ و پیغەمبەر یی داخواری ژ هەو دکەت هویین باوەریسی ب خودایی خو بینن، و خودی پەیمان ب باوەری ئینانی یا ژ هەو ستاندی [و مەختی هویین ژ پشتا باب ئادەمی دەرئێخستین]، ئەگەر هویین باوەر بکەن. ﴿٩﴾ ئەو یی نایەتیت ئاشکەرا [کو نایەتیت قورئانینە] بۆ بەندەیی خو دهنیتریت، دا هەو ژ تاریستانی دەرپیختە نافر پۆناهیی، و ب راستی خودی بۆ هەو گەلەکی یی دلۆفانە. ﴿١٠﴾ هەو خیرە هویین مالی خو د ریکا خودیدا نامەزبخن، و میراتی ئەرد و ئەسمانان هەر یی خودی، ئەوێت بەری فەکرنا مەکەهی مالی خو د ریکا خودیدا مەزاحتین و جیهاد کرین، پایه و پەیسکیت وان ژ ییت وان ئەوێت پستی فەکرنا مەکەهی مال مەزاحتین و جیهاد کرین مەزنترن، ئەف هەردوکه وەکی ئیک نینن، د گەل هندێ ژێ خودی پەیمان خەلاتی باش [کو بەحەشتە] یا دایییە هەردو جویان، و خودی ئاگەه ژ وئ هەیه یا هویین دکەن. ﴿١١﴾ هەر کەسی مالی خو د ریکا خودیدا بدەت، خودی دئ بۆ چەند قاتەکان زیدەکەت [هەر خیرەک ب دەه خیرانە، هەتا دگەهیتە حەفت سەدان] و وی خەلاتەکی هیژاتر ژێ [کو بەحەشتە] یی هە.

﴿١٢﴾ پۆڤا تو زهلام و ژئيت خودان باوهر دينى
و پۆناهييا وان ل پيشيا وان، و ل ملئ وان يئ
راستى ب بهر وان دكه ئيت [و ملياكهت ديژنه وان]:
ئه فرؤ مزگينيا به حه شئت پرويار دنبړا دچن، و
هوين ههروهه ر دئ تيدا مينن، ل هه وه بيت، و
ئه فهيه سه ره فرازيا مه زن. ﴿١٣﴾ پۆڤا زهلام و ژئيت
دوروى ديژنه وان ئەويّت باوهري ئيناين: خوّل مه
بگرن دارپكا خوّل بهر پۆناهييا هه وه بينين [ئه فه
وه ختىّ د سه ر پرا سيرا تيّا ده رباز دبـن]، ئەو دئ
بيژنه وان: [گهلى دوروييان] ب پاش خوّه بزقړن
[ئانكو بزقړنه دنبايى]، ل دنبايى بوّ خوّل پۆناهيى
بگهړن، و ديوارهك د نافه را هه ردو جويناندا دئ
ئيته دانان، ده ر گه هكيّ هه ي، ژ نا فدا دلؤ قانيه و ژ
ده رفه زى ئيزايه. ﴿١٤﴾ ئەو [دوروى] گازى [خودان
باوهران] دكه ن و ديژن: ما ئەم د گهل هه وه نه بووين
[بوّ چى هه وه ئەم هيلاين]، دئ بيژن: به ليّ هوين
[سه رفه سه ره ف] د گهل مه بوون، به ليّ هه وه خوّب
دورويا تيى د هيلاك بر، و چافئ هه وه ل نه خو شييا

يَوْمَ تَرَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ يَسْعَىٰ نُورُهُمْ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ
وَبِأَنْفُسِهِمْ يَتسَكَّرُونَ يَوْمَ حَتَّىٰ الْيَوْمِ حَتَّىٰ تَخْرَىٰ مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ
فِيهَا ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٢٠﴾ يَوْمَ يَقُولُ الْمُنْفِقُونَ وَالْمُنْفِقَاتُ
لِذَيْنَ آمَنُوا أَنْظِرْنَا فَنَفِيسٌ مِنْ نُورِكُمْ قِيلَ أَنْجِعُوا وَإِلَّا كُنتُمْ
فَالْتَمِسُوا نُورًا فَضِرِبَ بَيْنَهُم بِسُورًا يَبِاطُ بِهَا طَائِفٌ مِنْ رَحْمَةِ
وَعَلَّاهُمْ مِنْ قِبَلِهِ الْعَذَابُ ﴿١٢١﴾ يَتَادَوْهُمْ أَلَمْ تَكُنْ مَعَهُمْ قَالُوا بَلَىٰ
وَلَكِنَّكَ فَتَنْتَهُمْ أَنْفُسَهُمْ وَتُرِيَصُهُمْ وَآزَتْبَتْهُمْ وَعَرَّزَهُمُ الْأَمَانُ
حَتَّىٰ جَاءَ أَمْرُ اللَّهِ وَعَزَّكَ بِاللَّهِ الْغُرُورُ ﴿١٢٢﴾ فَأَلْیَوْمَ لَا يُؤْخَذُ مِنْكُمْ
فِدْيَةٌ وَلَا مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مَأْوَاكُمُ النَّارُ هِيَ مَوْلَاكُمْ
وَنِسَ الْمَصِيرُ ﴿١٢٣﴾ * أَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ آمَنُوا أَنْ تَخْشَعَ
قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللَّهِ وَمَا نَزَلَ مِنَ الْحَقِّ وَلَا يَكُونُوا كَالَّذِينَ
أَوَّلُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلُ فَطَالَ عَلَيْهِمُ الْأَمَدُ فَقَسَتْ قُلُوبُهُمْ وَكَثِيرٌ
مِنْهُمْ قَسِیَ قُلُوبُهُمْ ﴿١٢٤﴾ أَتَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا قَدْ بَيَّنَّا
لَكُمْ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١٢٥﴾ إِنَّ الْمَصْدِقِينَ وَالْمَصْدَقَاتِ
أَقْرَضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا لِيُضْعِفَ لَهُمْ وَلَهُمْ أَجْرٌ كَرِيمٌ ﴿١٢٦﴾

﴿۱۹﴾ و ئەوئیت ب دورستی باوەری ب خودی و پێغه مبهری وی ئیناین، ئەو ن راستگو، و شه هیدان ل دهف خودایی خو پوناھی و خەلاتی خوئی هە، و ئەوئیت گاوریوین و ئایه تیت مه دره داناین ئەو دۆژهینه. ﴿۲۰﴾ [گەلی مروغان] بزانی هندی ژایا دنیا یی، ترانه و مژوولی و کەشخەیی و جوانی و خۆمه زنگرنه د ناڤه را هه ودا ب زنده ییا مال و عه یالی، و دنیا وهکی بارانه کییه شینکاتیا وئ جۆتیا ری کەیفخو ش بکەت، پاشی ئەو شینکاتی ه شک بیت و دئ بینی زه ربوو، پاشی بوو پویش و پەلەخ، و ئاخەرت زی یان ئیزایه کا دژوار و گرانه، یان زی لیئورین و رازیبونا خودییه، و ژایا دنیا یی ژ پەرتالی خا باندنی پێغه تر نینه. ﴿۲۱﴾ [گەلی خودان باوەران] لەزئ ل ژیرنا گونەهان ژ بەری خودایی خوڤه بکەن، و لەزئ ل وئ بەحه شتی بکەن ئەو افره هییا وئ هندی فره هییا ئەرد و ئەسمانی، ئەو بەحه شتا بۆ وان هاتییه به رهه فکرن ئەوئیت باوەری ب خودی و پێغه مبهری وئ یی وی ئیناین، ئەفه کەرەما خودییه دده ته وی یی

وی بقییت، و خودی خودانی کەرەما مه زنه. ﴿۲۲﴾ نینه تشته ک دته ریدایا بقه ومیت یان بیته سه ری هه وه، و دده پی پاراستیدا یی نفیسی نه بیت- به ری ئەم بدهین- و ب راستی ئەفه ل بهر خودی یا ب سانا هییه. ﴿۲۳﴾ دا ب خەم نه که فن بۆ یا ژ دەستی هه وه چۆیی، و دا به تران نه بن ب یا خودی داییه هه وه، و خودی هه ژ چو خۆمه زنگه ریته قبه ناکەت. ﴿۲۴﴾ ئەوئیت چرویکی دکه ن [دراستا فەرمانا خودیدا، و دراستا ده ییاب و کەس و کاریت خۆدا ... هتد، و دڤین خەلک زی وهکی وان بن]، و فەرمانا خەلکی زی ب چرویکی دکه ن، و هه ر که سی روپی خۆژ مه زاختنا مالی دریکا خودیدا وەرگێرت، ب راستی خودی منه ت پی نینه، و یی دهوله مند و هیژایی شوکور و په سنییه.

وَالَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ ۖ أُولَٰئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ وَالشَّاهِدَةُ
عِنْدَ رَبِّهِمْ لَهُمْ أَجْرُهُمْ وَنُورُهُمْ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا
بِآيَاتِنَا ۖ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ۖ أَعْلَمُوا أَنَّمَا الْحَيَاةُ
الدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهُمْ زِينَةٌ وَتَفَاخُرٌ بَيْنَكُمْ وَتَكَاثُرٌ فِي الْأَمْوَالِ
وَالْأَوْلَادِ كَمَثَلِ غَيْثٍ أَعْجَبَ الْكُفَّارَ بِنَائِهِ ۖ ثُمَّ يَسْخِجُ قَرْنُهُ
مُضْطَرًا ثُمَّ يَكُونُ حُطَمًا ۖ وَفِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَمَغْفِرَةٌ
مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٌ وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَمَعٌ فِي الْعُرُورِ ۖ
سَابِقُوا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا كَعَرْضِ السَّمَاءِ
وَالْأَرْضِ أُعِدَّتْ لِلَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ ۚ ذَٰلِكَ فَضْلُ
اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ ۗ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ۖ مَا أَصَابَ
مِن مُّصِيبَةٍ فِی الْأَرْضِ وَلَا فِی أَنْفُسِكُمْ إِلَّا فِی كِتَابٍ مِّن
قَبْلِ أَن نَّبْرَأَهَا ۚ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ۖ لَّيْسَ يَلَا
تَأْسُوا عَلَىٰ مَا فَاَتَكُمْ وَلَا تَفْرَحُوا بِمَا آتَاكُمْ ۗ وَاللَّهُ
لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ۖ الَّذِينَ يَبْتَخُلُونَ وَيَأْمُرُونَ
النَّاسَ بِالْبُخْلِ ۖ وَمَن يَتَوَلَّ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ۖ

لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ
وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ وَأَنزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ
بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ مَن يَصُورُ وَرُسُلُهُ
بِالْغَيْبِ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ ۝ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا وَإِبْرَاهِيمَ
وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِمَا النُّبُوَّةَ وَالْكِتَابَ فَمِثْلَهُمُ مَّثَدِّ
وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ فَاصْفُوت ۝ ثُمَّ قَفَّيْنَا عَلَىٰ آثَرِهِم
بِرُسُلِنَا وَقَفَّيْنَا بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَآتَيْنَاهُ الْإِنْجِيلَ وَجَعَلْنَا
فِي قُلُوبِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ رَأْفَةً وَرَحْمَةً وَرَهْبَانِيَّةً
أَتَتْهُنَّ مَا كَتَبْنَا عَلَيْهِنَّ إِلَّا اتَّبَعَاءَ رِضْوَانِ اللَّهِ
فَمَا رَعَوْهَا حَقَّ رِعَايَتِهَا فَآتَيْنَا الَّذِينَ آمَنُوا مِنْهُمْ أَجْرَهُمُ
وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ فَاصْفُوت ۝ يَتَأَيَّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ
وَءَامِنُوا بِرُسُلِهِ يُؤْخَذُ مِنْكُمْ كَفَالَيْنَ مِنْ تَحْتِهِ وَيَجْعَلُ لَكُمْ نُورًا
تَمْشُونَ بِهِ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ۝ لَّا تَعْلَمُ
أَهْلَ الْكِتَابِ إِلَّا يَقْدِرُونَ عَلَىٰ شَيْءٍ مِّن فَضْلِ اللَّهِ وَأَنَّ
الْفَضْلَ بِيَدِ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ۝

﴿۲۵﴾ ب سویند مه پیغهمبریت خو ب بهلگه و
موعجزه هیئت ناشکهارافه هنارتن، و مه کتیب و ترازی
و عه دل د گهل وان هنارت دا مروف [ب فان] عه داله تی
بکهن د ههمی کاروباریت خو دا، و مه ناسن یی دای و
چیکری، هیز و قه وه ته کا دژوار یا تیدا، و مفا و قازانج
ژی بؤ مرو فان یی تیدا، و دا خودی بزانی [نانکو بؤ
هه وه بهر چاف بکته، چونکی خودی هه ر دزانی]
کا کی دی باوهری یی ب غه بیی نیت، و دینی وی و
پیغهمبریت وی ب سهر تیخت، ب راستی خودی
یی ب هیز و سهر دهسته. ﴿۲۶﴾ ب سویند مه نوح
و ئبراهیم پیغهمبر هنارتن، و مه پیغهمبراتی [بشتی
وان] تیختهسته د دوینده ها و اندا، و مه کتیب بؤ وان
هنارتن [هه ر پیغهمبره کی بشتی وان هاتی ژ دوینده ها
وان بوو]، قیجا هنده ک [ژ دوینده ها وان] راسته ری
بوون، و بارپتر ژ وان ژ ری دهر که فتن. ﴿۲۷﴾ پاشی
مه پیغهمبریت خو د دویف و انرا هنارتن، و بشتی
وان مه عیسیی کورپی مریه می هنارت [و مه کره
پیغهمبرتی سرائیلیان یی دویا هیی]، و مه تنجیل

دایبی و مه نهرمی و دلوفانی تیختهسته دلایت و اندا، ته ویت باوهری پی ئینایین و ب دویف که تین، و ره به ناتیا
ته و ل سهر دچن [و ده ستیت خو ژ دنیایی دشون] مه بؤ وان نه نفیسیوو، ته وان نک خو ب نینه تا رازیوونا
خودی چی کربوو، د گهل هندی ژ و هک پیدقی ب جه نه ئینان، و ژ وان ته ویت باوهری ئینایین مه خه لاتنی
وان دایبی، و گله هک ژ وان ژ ریکا راست دهر که فتن و خراب بوون. ﴿۲۸﴾ گهل خودان باوهران ته قوایا خودی
بکهن و باوهری یی ب ههمی پیغهمبریت وی بینن، دوشک و باران ژ دلوفانییا خو دی دته هه وه [تیک:
ژ بهر باوهرییا هه وه ب موحه مه د پیغهمبری، و یا دی: ژ بهر باوهرییا هه وه ب پیغهمبریت بهری وی]، و
دی رونا هییه کی دته هه وه کو هوین ل بهر [د سهر پراسیرا تپرا] بچن، و دی ل گونه هییت هه وه بوری، و
خودی ب خو گونه هژی بهر و دلوفانه. ﴿۲۹﴾ [مه هوین ب قی که ره ما بوری ناگه هدار کرن] دا خودان کتیب
[کو جو هی و فله نه] بزانی چو ژ که ره ما خودی ب دهستی وان نینه [نه وه دگه هه فنی که ره می یا خودی
داییه مله تی پیغهمبری، و نه دشین ژنی فه گرن]، و ب راستی که ره م [پیغهمبراتی و راسته ری و باوهری]
ههمی ب دهستی خودییه، دده ته وی یی وی بقییت و خودییه خودانی که ره ما مه زن.

سُورَةُ مَوْجِدَه

ل مهدينه یی هاتیه خوار ی (۲۲) ثایه

بسم الله الرحمن الرحيم

۱. ب سویند خودی گوتنا وی ژنا د راستا خو و زهلامی خودا جرهبه د گهل ته دکر، و گازنده و خه ما خو ب خودی دیار دکر، بهیست و خودی ئاگه هژ دان و ستاندا هه وه هه بو، ب راستی خودی یی گوهدیر و بینهره. ۲. و ژ هه وه ئه ویت دیبژنه ژیت خو تو وه کی دهیکا من ل من حهرام بی، ژیت وان نابنه دهیکت وان، دهیکت وان بهس ئه ون ئه ویت ئه وری بووین، و ب راستی ئه و [ب فی ئاخفتنا خو] ئاخفتنه کا دویری راستیی و شهرعی، و ئاخفتنه کا دره و دیبژن، و ب راستی خودی لیبژر و گونه ه ژیه ره [وه ختی دره گهی پژار بوونی ب که فاره تی بو هه وه فه کری]. ۳. و ئه ویت دیبژنه ژیت خو تو وه کی دهیکا من ل من حهرام بی و پاشی په شیان

دبن و لیقه دبن، فیجا بهری ئه و بجه نفینا خو دفت کوله به کی [چ ژن بیت چ میر] ئازاد بکن، ئه مرئی هه وه ب فی بریاری دتیه کرن [دا هوین فی ئاخفتنی نه کن] و هوین چ بکن خودی پی ئاگه هداره [و چو ل بهر بهرزه نابیت]. ۴. و یی کوله نه دیت و ب دهست نه که فت، فیجا هیژ نه چۆینه نفینا ئیک و دو، بلا دو هه یشان ل سهریک ب روژی بیت، و یی نه شیا [دو هه یشان یی ب روژی بیت] بلا زادی بده ته شیت به لنگازان، ئه فه [بریاریت زیهاری مه دیار کرن] بو هندیه دا هوین باوهریی ب خودی و پیغه مبهری وی بینن [کار ب بریارا وی بکن، و ل سهر بریاریت نه زانیی نه مینن]، و ئه فه تحویب و بریاریت خودینه، و گاوران ئیز ایه کا ب ژان و دژوار یا هه ی. ۵. ب راستی ئه ویت دژاتی و دژمناتیا خودی و پیغه مبهری وی دکن کا چاوا ئه ویت بهری وان ره زیل و رسوا بوون، ئه وری وه سادی ره زیل و رسوا بن، و ب سویند مه نیشان و بهلگه ییت روژ و ئاشکه راییت هنارتین، و گاوران ئیز ایه کا رسوا کهر و شهر مزاکره یا هه ی. ۶. روژا خودی وان هه مییان زیندی دکه ته فه [دی هه مییان کوم که ت]، فیجا هر کاره کی وان کری [هویر یان گر] دی وان پی ئاگه هدار که ت، هه می [کریاریت وان] خودی ییت نفیسین و وان ب خو ییت ژ برکیرین، و خودی ل سهر هه می تستان یی شاهده.

طه ۲۸
الحز ۲۰

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّتِي تُجَادِلُكَ فِي زَوْجِهَا وَتَشْتَكِي إِلَى اللَّهِ
وَاللَّهُ يَسْمَعُ تَحَاوُرَكُمَا إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ۝ الَّذِينَ يَظْهَرُونَ
مِنْكُمْ مَنْ يَسَاءُ بِهِمْ مَا هُمْ أَمْهَنُ لَهُمْ إِنْ أَمْهَنُ لَهُمْ إِلَّا الَّتِي
وَلَدَتْهُمْ وَإِنَّهُمْ لَيَقُولُونَ مُنْكَرًا مِنَ الْقَوْلِ وَزُورًا وَإِنَّ
اللَّهَ لَعَفْوٌ غَفُورٌ ۝ وَالَّذِينَ يَظْهَرُونَ مِنْ يَسَاءِ بِهِمْ ثُمَّ يَعُودُونَ
لِمَا قَالُوا فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَتَمَاسَّ ذَلِكَ لَكُمْ تَوَعَّظُونَ
بِهِ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ۝ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامَ شَهْرٍ
مُتَابِعِينَ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَتَمَاسَّ فَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فِإِطَاعَهُ سِتْرَيْنِ
مُسْكِنًا ذَلِكَ لَكُمْ لَوْ شِئُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ
وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝ إِنَّ الَّذِينَ يُحَادِّثُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ
كُنُتُوا كَمَا كُنْتَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَقَدْ أَنْزَلْنَا آيَاتٍ يَبَيِّنَاتٍ
وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ مُهِينٌ ۝ يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُهُمْ
بِمَا عَمِلُوا أَحْصَاهُ اللَّهُ وَسُوءُ مَا عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَشَهِيدٌ ۝

الْقُرْآنَ اللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَا يَكُونُ مِنْ
تَحْوِيٍّ لثَلَاثَةِ الْأَوْرَابِ عَنْهُمْ وَلَا غَسَّةٍ الْهَوَسِ دَسْهُمْ وَلَا أَذَى
مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْثَرَ الْهَوَمِ عَنْهُمْ أَنْ مَا كَانُوا تَمَّ لِنَبِيِّهِمْ بِمَا
يَعْمَلُونَ قَوْمَ الْقِيَمَةِ إِنَّ اللَّهَ يَكِلُ شَيْءًا عَلَيْهِ ﴿٧﴾ الْقُرْآنَ إِلَى الَّذِينَ
يَهْتُمُّونَ بِالتَّحْوِيِّ ثُمَّ يَعْبُدُونَ لِمَا هُمْ عَنْهُ وَيَتَنَجَّجُونَ بِالْإِثْمِ
وَالْعُدْوَانِ وَمَعْصِيَةِ الرَّسُولِ وَإِذْ جَاءَكَ بِمَا لَمْ يَحْجُبْكَ
بِهِ اللَّهُ وَيَقُولُونَ فِي أَنْفُسِهِمْ لَوْلَا يُعَذِّبُنَا اللَّهُ بِمَا نَعْمَلُ حَسْبُهُمْ
جَهَنَّمُ يَصْلَوْنَهَا فَيُفْسِدُ الْمَصِيرُ ﴿٨﴾ يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا
تَنَجَّجُوا فَلَا تَنَجَّجُوا بِالْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَمَعْصِيَةِ الرَّسُولِ
وَتَنَجَّجُوا بِالْبِرِّ وَالتَّقْوَى وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٩﴾ إِنَّمَا
التَّحْوِيُّ مِنَ الشَّيْطَانِ لِحُرُوفِ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَلَيْسَ بِضَرِّهِمْ
شَيْئًا إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٠﴾ يَأْتِيهَا
الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا قِيلَ لَهُمْ تَسَحَّوْا فِي الْمَجْلِسِ فَلَقَسَّوْا يَفْسَحُ
اللَّهُ لَهُمْ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ وَاقِفُوا قَامُوا بِرِفْقِ اللَّهِ الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنْكُمْ
وَالَّذِينَ آمَنُوا أَلَمْ تَدْرِكُوا وَلَهُ بِمَا تَعْمَلُونَ حِسَابٌ ﴿١١﴾

﴿٧﴾ ٺهري ما ته نه زانويه ڪاچ د ٺهر د و ٺه سماناندا هه به خودي د زانويت، نينه سي ڪه س پسته پستي د گه ليڪ بڪن [و يان ب دزيقه د گه ليڪ باخشن] ٺه گهر خودي بي چاري نه بيت [ٺانڪو ٺاگه هڙي نه بيت و نه زانويت]، و نينه پيٽج ڪه س پسته پستي د گه ليڪ بڪن ٺه گهر ٺه و بي شه شي نه بيت، و نه ڪيتر و نه زيده تر، نينه خودي [ب زانينا خو] د گهل وان نه بيت ههر جهي لي بن، پاشي دي رڙا قيامه تي وان ب ڪار و ڪرياريت وان ڪرين ٺاگه هدار ڪه ت. ب راستي خودي ڙهه ر تشته ڪي ب ٺاگه هه. ﴿٨﴾ ٺهري ما ته ٺه و نه ديتينه ٺه و ٽ نه هيا وان ڙ پسته پستي هاتيه ڪرن [مه خسه د پي جوهي و دور و نه]، پاشي دزفر نه وي ٺه و نه هيا وان ڙي هاتيه ڪرن و پسته پستي ب گونه هڪاري و نه ياره تبي و نه گو هداريا پيغه مبهري دڪن، و ههر وهخته ڪي ديتنه دهف ته وي سلافي ل ته دڪن ٺه و خودي ل ته نه ڪري، و د دلي خودا ديڙن: پا بلا خودي ب في ٺاخشنا ٺه م ديڙين مه ٺيڙا بدت [ٺه گهر راسته موحه مه د پيغه مبهره]، دڙه هه به سي وانه تامڪه ني، و دڙه هه چ پيسه جه و پيسه دويها هڪه، فيجا پسته پستي ب گونه هي و دڙمني و بي ٺه مريا پي بڪن، و ڙ وي خودايي بترسن ٺه وي هوين هه مي دي ڙ شهيتانيه، دا خودان باوهران پي ب خهم بيخت و ده ستويريا خودي نه بيت، و دڙيت خودان باوهر پشت ههر وهختي ڙهه وهه هاته داخواز ڪرن د جفات و ديوان هه وهه فرهه ڪه ت، و ههر وهختي ڙهه وهه هاته داخواز پابن، خودي، ٺه و ٽ ڙهه وهه باوهر ٺينايين، و زانين ڪرياريت هوين دڪن خودي پي ٺاگه هه.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا تَجِيسَتْ الرَّسُولُ فَقَدِمُوا بَيْنَ يَدَيْ نَجْوَاكُمْ
صَدَقَهُ ذَلِكَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَأَظْهَرُ فَإِنْ لَمْ تَجِدُوا فَإِنَّ اللَّهَ عَفْوٌ
رَحِيمٌ ﴿١٣﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَنْتُمْ قَدْ تَعْلَمُونَ أَنَّ نَجْوَاكُمْ صَدَقَتْ فَإِذَا لَمْ
تَقْعُوا وَتَابَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ فَاقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَاطِيعُوا اللَّهَ
وَرَسُولَهُ وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ تَوَلَّوْا
قَوْمًا غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مَا هُمْ مِنْكُمْ وَلَا مِنْهُمْ وَيَحْلِفُونَ عَلَى الْكَذِبِ
وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿١٥﴾ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾ اتَّخَذُوا أَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ فَلَهُمْ
عَذَابٌ مُهِينٌ ﴿١٧﴾ لَنْ نَغْفِرَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ مِنَ اللَّهِ
شَيْئًا أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١٨﴾ يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ
اللَّهُ جَمِيعًا فَيَحْلِفُونَ لَهُ كَمَا يَحْلِفُونَ لَكُمْ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ
عَلَىٰ نَجْوَىٰ ۖ أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ الْكَاذِبُونَ ﴿١٩﴾ اسْتَخَوَّذَ عَلَيْهِمُ الشَّيْطَانُ
فَأَنسَاهُمْ ذِكْرَ اللَّهِ أُولَئِكَ حِزْبُ الشَّيْطَانِ ۗ أَلَا إِنَّ حِزْبَ الشَّيْطَانِ
هُوَ الْخَالِسُونَ ﴿٢٠﴾ إِنَّ الَّذِينَ يُحَادِّثُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ فِي
الْأَذْيَانِ ﴿٢١﴾ كَتَبَ اللَّهُ لَأَعْلَيْنَا أَنَا وَرَسُولِي ۖ إِنَّ اللَّهَ لَمَعْلَمٌ

الْمُحَرِّبِ

﴿١٣﴾ گهل خودان باوهران ته گهر ههوه بئیت ب تنی د گهل پیغه مبهری باخشن بهری ئاخشتنا خو یا ب تنی خیره کی [ئانکو سدهقهیه کی] بدن، ئهفه [دانا سدهقهیه بهری ئاخشتنا ههوه یا ب تنی د گهل پیغه مبهری] بو ههوه باشت و باقتره، فیجا ته گهر ههوه چو نه بو بدن، ب راستی خودی یی گونه هه ژبهر و دلوفانه. ﴿١٤﴾ ئه ری هویان ترسیان خیزان و ژار بین ته گهر بهری ئاخشتنا خو یا ب تنی د گهل پیغه مبهری سدهقهیه بدن؟ فیجا ته گهر هویان و ئی نه کن [یا ئه مرئی ههوه یی هاتییه کرن و ل سهر ههوه یا گران بیت]، خودی ل سهر ههوه سفک کر [و ل ههوه ناگریه هویان سدهقهیه بدن، فیجا بهردهوام و ب رهنگی پیدقی نفیژان بکه و زه کاتی بدن، و گوهدارییا خودی و پیغه مبهری وی بکه، و خودی ب خو ئاگه هداری و پییه یا هویان دکه. ﴿١٥﴾ ئه ری ما ته ئه و نه دیتن ئه ویت بو وینه دۆست و پشته فائیت وان ئه ویت خودی غه زه ب لی کری [کو جوهینه]،

ئهو [دوروی] نه ژ هه وه نه [گهل موسلمانان] و نه ژ و وان، و ل سهر دره و ئی سویند دخۆن [ژ دره و سویند دخۆن کو ئه م موسلمانین، و نه دۆست و هاریکاریت جوهیانیان]، و ئه و دزانن ئه و ژ دره و سویند دخۆن. ﴿١٥﴾ خودی ئیزایه کا دژوار بو وان یا به ره فکری، و چ پیسه کار بو و وان کری. ﴿١٦﴾ وان سویندیت خو [بیت ژ دره و] بو خو بیت کرینه مه تال [دا خو و مالی خو یی بهاریزن]، و ریکا خودی ل خه لکی گرتن، وان ئیزایه کا رسوا کر و هه تکبه ر یا هه ی. ﴿١٧﴾ نه مال و نه عه یالی وان فایده یی وان دکه ت و نه وان ژ ئیزایا خودی دپاریزیت، [و بزنان] ئه فه دۆزه مینه و هه ره هه ر دئ تیدا مینن. ﴿١٨﴾ رۆژا خودی وان هه مییان زیندی دکه ت و بو حه ق و حسابی کۆم دکه ت، و ئی رۆژی کا چاوا ئه فرو بو هه وه ژ دره و سویند دخۆن و هسا دئ بو خودی ژ سویند خو، و هزر دکه ن سویندیت وان و ئی رۆژی دئ ب تشته کی چن [و دئ فایده ی وان که ن هه ره و کی سویندا دنیا یی فایده ی وان دکر]، باش بزانه ئه فه دره وینن. ﴿١٩﴾ شه یانی سهری ژ وان ستاندی [ب و هسواس و خه ملاندنا خو بیت سهر دابرین و هه فساری خو یی کرییه سهری وان]، خودایی وان یی ژ بیرا وان بری، ئه فه قولپ و دهسته کا شه یتانینه، باش بزنان خوساره تی بارا قولپ و دهسته کا شه یتانیه. ﴿٢٠﴾ ب راستی ئه ویت نه یاره تی و دژمنایا خودی و پیغه مبهری وی دکه ن، ئه و رسواترین و په زیلترین مروشن. ﴿٢١﴾ خودی ب خو بریار یا دای: بی گۆمان ئه ز و پیغه مبهریت خو، دئ ب سهر که فین، ب راستی خودی خودان هیز و سهر دهسته.

﴿۲۲﴾ نینه هندهك باوه ریی ب خودی و پوژا قیامه تی بینن، و حه ژ وان بکه ن نهو یت نه یاره تی و دژمناتیا خودی و پیغه مبه ری وی دکهن، خو نه گهر نهو باب و باپیری ت وان بن، یان زارو کیت وان بن، یان برایت وان بن، یان عه شیره تا وان بیت، نه فان خودی باوه رسیا دلیت و اندا نفیسی و بنه جه کری، و ب هاریکاری و پشته فانی و ب سه رکه فتنا خو نهو ییت ب هیژ ئیخستین، و دی وان به ته به حه شتیت رویار د بنرا دچن و ههروهه ری تییدا بن، خودی ژ وان پازی بوو و نهو زی ژ خه لاتی خودایی خو پازی بوون، و نهفه کوما خودینه و باش بزانی ییت سه ره فراز هه ر کوما خودینه .

سوره تا حه شر

ل مه دینه یی هاتیسه خواری (۲۴) نایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ هه ر تشته کی د نه رد و نه سماناندا هه ی، خودی ژ

لَا يَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ أُولَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ وَأَيَّدَهُم بِرُوحٍ مِّنْهُ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ أُولَئِكَ حِزْبُ اللَّهِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

سورة الحشر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سَبِّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ هُوَ الَّذِي أَخْرَجَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ دِيَارِهِمْ لِأَوَّلِ الْحَشْرِ مَا ظَنَنْتُمْ أَنْ يَخْرُجُوا وَظَنُّوا أَنَّهُمْ مَانِعَتُهُمْ حُصُونُهُمْ مِنَ اللَّهِ فَأَتَتْهُمْ اللَّهُ مِنْ حَيْثُ لَمْ يَحْسِبُوا وَقَذَفَ فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ يُخْرِبُونَ بُيُوتَهُمْ بِأَيْدِيهِمُ وَالْمُؤْمِنِينَ قَاتَعَتْهُمْ يَتَأُولَى الْأَنْصَارِ وَلَوْ لَا أَنْ كَتَبَ اللَّهُ عَلَيْهِمُ الْجَلَاءَ لَعَذَّبَتْهُمْ فِي الدُّنْيَا وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابُ النَّارِ

هه می کتیا سیان پاقر دکه ت و ته سبیحا وی دکه ت، و نهو یی سه رده ست و کار بنه جهه . ﴿۲﴾ نهو ه (نانکو خودیه) یی نهو یت گاوری بووین ژ خودان کتیبان [مه خسه د پی (به نی نه ظیر) سن] ده ریخستنا ئیکی ژ مالیت وان ده ریخستن، هه وه هزر نه دکر نهو دی ده رکه فن و وان زی هزر دکر که له ییت وان دی وان ل بهر خودی ئاسی که ن، قیجا خودی ب ریکه کا و هه هاته وان هزرا وان بو نه دچو، و هه س ترس ئیخسته دلی وان، خانیییت خو ب ده ستیت خو و ب ده ستیت خودان باوه ران دهه رافتن، قیجا گه لی خودان نه قلان ده رس و چامه یان بو خو ژ وان وه رگرن [وئی نه که ن یا وان دکر، دا نهو ب سه ری هه وه نه یت یا ب سه ری وان هاتی]. ﴿۳﴾ و نه گهر خودی، ده رکه فتن [ب وی رهنگی پی ده رکه فتن] ل سه ر وان نه نفیسیا به، دا د دنیا ییدا وان ئیزاده ت [ب کوشتن و ئیخسیر کرنی ههروه کی ب سه ری (به نی قوره یظه) ئینایی] و ل ئاخره تی زی ئیزایا ئاگری بو وانه .

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ شَاقُّوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ. وَمَنْ يُشَاقِقِ اللَّهَ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ. ﴿٤٠﴾ مَا قَطَعْتُمْ مِنْ لَيْتَةٍ أَوْ نَرَسْتُمْ هُهَا قَائِمَةً عَلَى أَصُولِهَا فَيَاذَنَ اللَّهُ وَلِيُخْزِيَ الْفَاسِقِينَ. ﴿٤١﴾ وَمَا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَى رَسُولِهِ مِنْهُمْ فَمَا أَوْجَفْتُمْ عَلَيْهِ مِنْ خَيْلٍ وَلَا رِكَابٍ وَلَكِنَّ اللَّهَ يُسَلِّطُ رُسُلَهُ عَلَى مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. ﴿٤٢﴾ مَا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَى رَسُولِهِ مِنْ أَهْلِ الْقُرَى فَلِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَآلِ السَّبِيلِ كُنْ لَا يَكُونَ دُولُهُ بَيْنَ الْأَعْيَانِ مِنْكُمْ وَمَا أَتَاكُمْ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ. ﴿٤٣﴾ لِلْفُقَرَاءِ الْمُهَاجِرِينَ الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأَمْوَالِهِمْ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا وَيَنْصُرُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَٰئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ. ﴿٤٤﴾ وَالَّذِينَ بَوَّءُوا الدَّارَ وَالْإِيمَانَ مِنْ قَبْلِهِمْ يُخَيِّمُونَ مِنْ هَاجَرٍ إِلَيْهِمْ وَلَا يُجَادُونَ فِي صُدُورِهِمْ حَاجَةً مِّمَّا أُوتُوا وَيُؤْثِرُونَ عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ وَمَنْ يُوقِ شُحَّ نَفْسِهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ. ﴿٤٥﴾

﴿٤٠﴾ و ئەفە [ئەف ئیزایە] مە ب سەرئ وان ئینا چونکی وان دژمناتیا خودئ و پیغەمبەرئ وی دکر، و هەر کەسئ دژمناتیا خودئ بکەت، ب راستی جزایئ خودئ [د راستا ویدا] جزایە کئ دژواره. ﴿٤١﴾ هەر دارقەسپەکا هەوە بپری یان هەوە ل سەر بنئ وئ هیلای، ب دەستویریایا خودئ بوو، و دا خودئ ریدەرکەفتیان [کو جو هیئت (بەنی نهضیر)ن] بشکیتیت و پەزیزیل بکەت. ﴿٤٢﴾ و ئەو مالی خودئ ژ وان ستاندی و دایییە پیغەمبەری، هەوە چو هەسپ و حیشتەر د دویقرانەدایینە بەزئ [و هەوە زەحمەت پیغە نەبریە]، بەلئ خودئ پیغەمبەرئ خو ل سەر هەر کەسئ حەز بکەت سەر دەست دکەت، خودئ ل سەر هەر تەشتەکی خودان دەستەلاتە. ﴿٤٣﴾ و ئەو مالی بئ شەر خودئ کریبە دەستکەفتی بۆ پیغەمبەرئ خو، ئەوئ ژ خەلکئ گوندان [گوندیت بەنی (قورە یظه) و (بەنی نهضیر) و گوندئ فەدەک و گوندئ خەبیەر] هاتیبە ستاندن، بۆ خودئ و پیغەمبەرئ وی و مروفتیت پیغەمبەری [ژ بابکئ هاشم و (موتەلب) ی] و سیوی

و بەلەنگاز و رێفنگانە، دا هەر نەمینتە دەستئ زەنگینت هەوەدا، و چ ئەمرئ پیغەمبەری ل هەوە کر بکەن، و نەهیا هەوە ژ چ کر خو ژئ بدەنە پاش، و ژ خودئ بترسن [سستیئ دئەمرئ ویدا نەکەن]، ب راستی جزایئ خودئ جزایە کئ دژواره. ﴿٤٤﴾ ئەو مال بۆ وان فەقیر و ژاریت مشەختن ئەوئ ژ ناف مال و جەه و واریت خو هاتیبە دەرتەختن، داخووا کەرەم و رازیبوونا خودایئ خو دکەن [ئانکو دا بگەهەنە کەرەم و رازیبوونا خودایئ خو، مشەخت بوون]، و دینی خودئ ب سەردیئخن و هاریکاریایا پیغەمبەرئ وی دکەن، و ئەفەنە د باوەریا خو دا راست و دورست. ﴿٤٥﴾ و ئەوئ بەرئ ل مەدینە یئ ئاکنجی، و باوەری ئینایین بەری مشەخت بچنە مەدینە یئ، ئەو حەژ وان مشەختان دکەن ئەوئ قەست و وان کرین، و چو کەرب و دلرەشیئ دلێت خو دا نابین بەرانبەری مشەختان، ژ بەر مالی پیغەمبەری دایییە وان مشەختان، و ئەو وان ب پێش خو دئیخن و وان ژ خو فەرتر ددانن، خو چەند د هەو جە و دەست تەنگ ژ بن، و ئەوئ خو ژ چرویکیا نەفسا خو دپارێزن، ئەون سەر فەراز.

﴿۱۰﴾ و ئەو ئیت دەو یف وانرا هاتین دبیژن: خودیو گو نه هیئت مه و یئیت برایت مه یئت بهری مه باوهری ئیناین ژئی ببه، و نه فیانا وان ئەو ئیت باوهری ئیناین نه ئیخه دلئیت مه دا، و مه د راستا واندا زک رهش نه که، خودیو تو میهر بان دلوفانی. ﴿۱۱﴾ ئەری ما ته ئەو نه دیتن ئەو ئیت دورویاتی کرین، گو تنه برایت خو ئەو ئیت گاوریوین ژ خودانئیت کتیبان [مه خسه د بی جوهیئ (بهنی نه ضیر)کن]: ب سویند ئە گهر هوین هاتنه دهر ئیخستن ئەم ژی د گهل هه وه دئ دهر که فین، و ئەم د راستا هه وه دا گو هداریا که سی ناکه یین، و ئە گهر شه ری هه وه هاته کرن ئەم دئ هاریکاریا هه وه که یین، و خودئ شاده ییی ددهت کو ئەو دره وینن. ﴿۱۲﴾ ئە گهر ئەو [نانکو (بهنی نه ضیر)] بیته دهر ئیخستن د گهل وان دهر ناکه فین و ئە گهر شه ری د گهل وان بیته کرن هاریکاریا وان ناکه ن، و ئە گهر ئەو هاریکاریا وان بکه ن ژی [دئ شکین و خو ناگرن] دئ ره فین، پاشی هاریکاریا وان ژی نایئته کرن. ﴿۱۳﴾ ب راستی [گهل خودان باوهران] سه هما هه وه

الجزء الثامن

وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًا لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ ﴿١٠﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ تَأْفِكُوا يَقُولُونَ لِإِخْوَانِهِمُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَئِنْ أُخْرِجْتُمْ لَتَخْرُجُنَّ مَعَهُمْ وَلَا تَطِيعُ فِيكُمْ أَحَدًا أَبَدًا وَإِنْ قُوتِلْتُمْ لَنَنْصُرَنَّكُمْ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿١١﴾ لَئِنْ أُخْرِجُوا لَا يَخْرُجُونَ مَعَهُمْ وَلَئِنْ قُوتِلُوا لَا يَنْصُرُونَهُمْ وَلَئِنْ نَصَرُوهُمْ لَيُولَيَنَّ الْأَدْبَرُ ثُمَّ لَا يَنْصُرُونَ ﴿١٢﴾ لَأَنزِمَنَّ أَشَدُّ رَهَبًا فِي صُدُورِهِمْ قُرْبَ اللَّهِ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ ﴿١٣﴾ لَا يَغْتَابُونَكُمْ جَمِيعًا إِلَّا فِي قُرَى مُحَصَّنَةٍ أَوْ مِنْ وَرَاءِ جُدُرٍ بَأْسُهُمْ بَيْنَهُمْ شَدِيدٌ تَحْسَبُهُمْ جَمِيعًا وَقُلُوبُهُمْ شَتَّى ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ ﴿١٤﴾ كَمَثَلِ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَرِيبًا ذَاتُ أَوْبَالٍ أَمْرِهِمْ وَأَنْهَارُ عَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿١٥﴾ كَمَثَلِ الشَّيْطَانِ إِذْ قَالَ لِلْإِنْسَانِ اكْفُرْ فَلَمَّا كَفَرَ قَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِنْكَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ ﴿١٦﴾

د دلئیت واندا ژ سه هما خودئ پتره، چونکی ئەو مله ته کئ تیته گه هشتینه. ﴿۱۴﴾ ئەو هه می پیکشه [دوروی و جوهیئ (بهنی نه ضیر)] چو جانه شین شه ری هه وه بکه ن، ئە گهر نه د ناف هنده که گوندئت ئاسیدا بن یان ل پشت دیواران بن [دا خو ل پشت فه شیرن، هندی هند تر سنو کن] نه لیکی و دژمناییه که دژوار یاد نا به را واندا هه ی [یان زیره کی و دژواریا وان بو ئیک و دویه] یا ژ ته فه هه می ئیکن، بهس دلئیت وان نه دگه لیکن، ئە فه چونکی ئەو مله ته کئ نه فام و تیته گه هشتینه. ﴿۱۵﴾ ئەو ژی وه کی ئەو ئیت بهری خو نه [جوهیئ قه ینو قاع بهری وان، نیزی که نه دویر، پیغه مبهری دهر ئیخستبوون] ئەو ئیت تامکرینه جزایی کارئ خو، و ئیزایه که دژوار ژی بو وان یا هه ی. ﴿۱۶﴾ مه ته لا وان [دورویان و سه ردا برنا وان بو جوهیان] وه کی مه ته لا شه یتانییه، وهختی دبیژته مرقفی ببه گا ور و گا فا گا ور بوو دئ بیژیتی: ئە ژ ته بهریمه [و من شوله ب ته نینه]، ب راستی ئە ژ [ژ ئیزایا] خودانی هه می جیهانان دترسم.

فَكَانَ عَاقِبَتُهُمَا أَنَّهُمَا فِي النَّارِ خَالِدَيْنِ فِيهَا
وَذَلِكَ جَزَاءُ الْفَٰلِٰغِينَ ﴿١٧﴾ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا
اتَّقُوا اللَّهَ وَلْتَنظُرْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ لِغَدٍ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ
اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ
نَسُوا اللَّهَ فَأَنسَاهُمْ أَنفُسَهُمْ أُولَٰئِكَ هُمُ الْفَٰسِقُونَ ﴿١٩﴾
لَا يَسْتَوِي أَصْحَابُ النَّارِ وَأَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَصْحَابُ
الْجَنَّةِ هُمُ الْفَٰرِقُونَ ﴿٢٠﴾ لَوَ أَنزَلْنَا هَٰذَا الْقُرْآنَ
عَلَىٰ جَبَلٍ لَّرَأَيْتَهُ خَاشِعًا مُّتَصَدِّعًا مِّنْ خَشْيَةِ اللَّهِ
وَذَٰلِكَ الْأَمَثَلُ نُضَرُّهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿٢١﴾
هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ الْغَيْبُ وَالشَّهَادَةُ
هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ﴿٢٢﴾ هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ
الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيَّمِنُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ
الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَنَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٢٣﴾ هُوَ اللَّهُ
الْخَلِيقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ يُسَبِّحُ
لَهُ مَافِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٤﴾

﴿١٧﴾ قِيَجَا دويارهييا ههردو و كان نهفهييه: ههردو ههتا
ههتا دئ دئاگریدا بن، و نهفهييه جزايي ستهمكاران.
﴿١٨﴾ گهلی خودان باوهران ژ خودی بترسن، و ههر
تيك بلا بهري خو بدتهی کاج کار و کريار بو سوبههی
کرينه، و چ ل پيشيا خو هنارتیه، و ژ خودی بترسن،
ب راستی ههر تشتهکی هوین دکهن خودی ژئ ب
ئاگههه. ﴿١٩﴾ و هوین وهکی وان نهبن نهویت خودی
(نهمری خودی) ژ بیرکین، و ترسای نهکرينه ددلی
خودا [يان خودی و زکری وی ژ بیرکین]، قیجا
خودی وهل وان کر خو ژ بیر بکهن [نهو نهکرن یا
فايدهی وان بکهت، ههچکو خو ژ بیرکین]، و نهفنه
ژ ریکا راست دهرکهفتی. ﴿٢٠﴾ بههشتی و دوزهی
وهکی تیک نابن، بههشتینه سهرفهراز. ﴿٢١﴾ نهگر
مه نهف قورئانه بو چپایهکی هنارتیایه، تودا [چپای]
بینی ژ ترسیت خودیدا ترسگرتی و بهق بهقه، و نه
فان نمونهیان بو مرقان دیار دکهین دا هزرا خو
تیدا بکهن. ﴿٢٢﴾ نهو، نهو خودیهی چو پهستی
ییت راست و درست ژ بلی وی نهی، و نهو زانایی
نهینی و ئاشکریان، و نهوه خودان پههی زیده دلوفان. ﴿٢٣﴾ نهو، نهو خودیهی چو پهستییت درست
ژ بلی وی نهی، خودان و خوندکاری ههمی چیکریان، و یی پاقره [ژ ههمی کیماسیان] و سهرهکانیا تهنایی
و سلامهتیییه، و دل تهناکهره [بو بندهییت خو ژ ئیزایا خو] و پاریزهر و زیرهفانه [ل سهرههمی تستان]،
و سهردهست و دهست بلند و نهچارکهره، و خودان مهزاتییه، و خودی ژ وان ههفشکیت موشک بو ددانن
یی پاقره. ﴿٢٤﴾ نهوه خودایی چیکهر و پهیداکهر و وینه و رهنک چیکهر، باشناف ههمی ییت وینه، هندی
دهرد و نهسماناندا ههین ههمی وی ژ کیماسیان پاقر دکهن، و ههر نهوه یی سهردهست و کاربنهجه.

سوره تا مومته حینه

ل مه دینه یی هاتیه خوار ی (۱۳) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ گهل خودان باوهران، نه یاری من و نه یاری خو
 نه که نه دؤست و هه قال، هوین له زئی ل چه ژیکرنا وان
 دکه ن و ئه و ب خو باوهریسی ب دینی و قورئانا بو
 هه وه هاتی نائینن، و پشتا خو دده نی چونکی هه وه
 باوهری ب خودایی خو ئینابوو، هوین و پیغمبر
 [ژ مه که هی] دهر ئیخستن، ژ بهر وی باوهریسیا هه وه ب
 خودی ئینایی خودایی خو [قیجا چاوا هوین چه ژ
 وان دکه ن؟] و ئه گهر هوین بو جهادی و رازیوونا
 من دهر که قتب [دؤستینی و چه ژیکرنا وان نه که ن]
 هوین ب دزیقه ژ بهر وی چه ژیکرنی، دنگ و به حسان
 دگه هیننه وان، و ئه ز جیتر دزانم هوین چ فهدشیرن و
 چ ناشکرا دکه ن، و ههر که سی ژ هه وه هه قالینیا وان
 بکه ت [نهینیست موسلمانان بو وان ناشکرا بکه ت]،

ب سویند وی ریکا راست بهرزه کر. ﴿۲﴾ ئه گهر هوین ب دهست وان بکه فن و بشینه هه وه دژمنیا خو دی
 بو هه وه دیار که ن، و دهست و ئه زمانیت خو ب خرابی دی ل هه وه در یژ که ن، و چه ز دکه ن هوین ژ ی [وه کی
 وان] گاور بین. ﴿۳﴾ دبیرا که س و کار و زار و کیت هه وه فایده ی هه وه ناکه ن، خودی ر و ژا قیامه تی دی
 هه وه هه مییان ژیکه که ت، و تشی هوین دکه ن خودی ژ ی ب ئاگه هه. ﴿۴﴾ ب سویند ئیراهیم پیغمبر و
 ئه ویت باوهری پی ئینایین، بو هه وه نمونه یه کا باش بوون و هختی گوئینه مله تی خو [ئه ویت گاور]، ب
 راستی ئه م ژ هه وه و ژ وان ئه ویت هوین شوینا خودی دهر یسن ییت بهرینه، ئه م باوهریسی ب دینی هه وه
 نائینن، [هه وه گاور دبیین، و باوهریسی ب کار و کریار و دینی هه وه نائینن]، و ئه فیه نه قیان و دژمنایی که فیه
 دنا فیه را مه و هه ودا و نارایت، هه تا هوین باوهریسی ب خودی ب تنی نه ئینن [وده می تشاندان چافل
 ئیراهیمی بکه ن ناخفتنا] دگهل بابی خو گوئی تی نه بیت [دهمی گوئی تی]: ئه ز دی داخوازا گونه هژیرینی
 بو ته که م، و ئه ز نه شیم ته ژ ئیزایا خودی بپار یزم زی، خودیوو، مه خو هیلا ب هیقیسیا ته فیه و مه خو
 هه لپه سارته ته، و ئه م ب بال ته فیه زفرین، و زفرین و دویا هیگ ههر ب بال ته فیه. ﴿۵﴾ خودیوو، مه نه ئیخه
 بهر ئیزایا گاوران و وان ل سهر مه سهر دهست نه که، کو مه ب ئیزایه کا ژ تاقه تا مه زیده بجه رپینی [و ئه و
 بیژن: ئه گهر ئه و ییت هه ق بانه، ئه فیه ب سهری وان نه دهات] و گونه هییت مه ژ ی به، خودیوو ب راستی
 سهر دهست و کار به جه ههر تویی.

سورة الممتحنة

بسم الله الرحمن الرحيم

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ تُلْقُونَ إِلَيْهِم
 بِالْمُودَّةِ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ يُخْرِجُونَ الرَّسُولَ وَيَكْتُمُونَ
 تَوَهُيمًا بِاللَّهِ رَبِّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ حَرَجْتُمْ جِهَادًا فِي سَبِيلِي وَابْتِغَاءَ مَرْضَاتِي
 تُؤْتِرُونِ إِلَيْهِم بِالْمُودَّةِ وَأَنَا أَعْلَمُ بِمَا أَخْفَيْتُمْ وَمَا أَعْلَمْتُمْ وَمَنْ
 يَفْعَلْهُ مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ إِنْ يَقُولُ كُنْ فَيَكُنْ أَوْ كُنْ كُفْرًا
 وَيَسْطُوْا إِلَيْكَ يَدِينُهُمْ وَاللَّهُ نَاصِرٌ لِلْمُؤْمِنِينَ وَاللَّهُ يَهْدِي الْقَوْمَ الْبَاطِلَ
 لَنْ تَنْفَعَكَ أَرْحَامُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ يَفْصِلُ بَيْنَكُمْ وَاللَّهُ
 بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ
 مَعَهُ إِذْ قَالُوا الْقَوْمِ هُمْ إِنَّا بَرَاءٌ مِنْكُمْ وَهُمْ مِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ
 كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَّلْنَا بُحْبُوحَةَ الْأَعَدَاءِ وَأَلْبَعَضْهُ أَيْدِيَهُمْ أَيْدِيَهُمْ
 أُولَئِكَ هُمُ الْفَاعِلُونَ وَاللَّهُ وَحْدَهُ إِنْ قُلْتَ إِبْرَاهِيمَ لَا اسْتَعْفِرُ لَكَ وَمَا أَمْلِكُ لَكَ مِنَ
 اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ وَرَبَّنَا عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا وَإِلَيْكَ أَنْتَابْنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ رَبَّنَا
 لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَاعْفُ عَنَّا رَبَّنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

الْمُؤْمِنِينَ

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِيهِمْ أَنُورٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ
وَمَن يَتَوَلَّ اللَّهَ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْحَمِيدُ ۝ عَسَىٰ أَن يَجْعَلَ بَيْنَكُمْ
وَبَيْنَ الَّذِينَ كَفَرُوا سُلُكَةً وَاحِدَةً وَاللَّهُ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ۝
لَا يَهْدِي اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ لَمْ يُقَاتِلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَلَمْ يُخْرِجُوكُم
مِّن دِينِكُمْ أَنَّ تَبَرُّوهُمْ وَيُقْسِلُوا إِلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِلِينَ ۝
إِنَّمَا يَنْهَكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ قَاتَلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَأَخْرَجُوكُم
مِّن دِينِكُمْ وَظَهَرُوا عَلَىٰ إِخْرَاجِكُمْ أَن تَوَلَّوْهُمْ وَمَن يَتَوَلَّهُمْ فَأُولَٰئِكَ
هُمُ الظَّالِمُونَ ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا جَاءَكُمُ الْمُؤْمِنَاتُ مُهَاجِرَاتٍ
فَأَمْتَحِنُوهُنَّ إِنَّهُنَّ أَعْلَمُ بِأَيْمَانِهِنَّ فَإِنْ عَلِمْتُمُوهُنَّ مُؤْمِنَاتٍ فَلَا
تَرْجِعُوهُنَّ إِلَى الْكُفَّارِ لَأَهْلٌ لَهُنَّ جُلٌّ لَّهُمْ وَلَا تَحِلُّ لَهُنَّ أَزْوَاجُهُمْ
مَّا أَتَّفَقُوا وَلَا جُنَاحَ عَلَيْنَا أَن نَّخْرِجَهُنَّ إِذَا تَتَّفَعُوهُنَّ أَجْرَهُنَّ
وَلَا تُشْكِوْنَ بَعْضَكُمُ الْكَافِرِينَ وَسَلُّوْا أَيْدِيَكُمْ وَأَقْفُوا أَرْجُلَكُمْ
ذَلِكُمْ حُكْمُ اللَّهِ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ۝ وَإِن قَاتَلْتُم
بَنِي إِسْرَءِيلَ مِن قَوْمٍ أَتَّفَقُوا إِلَى الْكُفَّارِ فَقَاتِلُوا الَّذِينَ ذَهَبَتْ
أَرْزُقُهُمْ قَتَلْتُم مَّا أَتَّفَقُوا وَأَقْفُوا اللَّهَ الَّذِي أَنْتُمْ بِهِ مُؤْمِنُونَ ۝

﴿٦﴾ ب سویند ئەو [ئېبراهیم و ئەوێت د گەل] بۆ
هەوێت نمونە و چاقلێکری یێت باشن، بۆ وی یی
داخوازا خەلاتی خودی بکەت و ژ ئیزایا رۆزا قیامەتی
دترسیت، و هەر کەسێ پشتا خو بەتە باوەریی [و
چاقل پێغەمبەرێت وی نەکەت، ئەو بەس زیانی ل
خۆ دکەت]، ب راستی هەر خودیە یی دەوڵەمەند
و پاک و هیژایی شوکور و سوپاسیی. ﴿٧﴾ [گەلی
خودان باوەران دژمنایا گاوران نەهێلن] دبیت
خودی حەژێکرنی و قیانی یێختیە د ناڤەرا هەوێت
هەندەک ژ واند، ئەوێت هوین نەیارەتیا وان دکەن، [ب
رێکا موسلمانبونا وان] و خودی خودان شیان و
گۆنەه ژێر و دلۆڤانە. ﴿٨﴾ خودی هەوێت ژ وان
نادەتە پاش [و نەهیا هەوێت ژ وان ناکەت] ئەوێت (ئەو
گاورێت) شەڕی هەوێت ژ بەر دینی هەوێت نەکرین، و
هوین ژ وەلاتی هەوێت دەرئەتێخستین کو هوین
باشی و قەنجیی و عەدالەتی د گەل وان بکەن، ب
راستی خودی حەژ عەدالەتکەران دکەت. ﴿٩﴾ بەلێ
خودی بەس نەهیا هەوێت ژ وان دکەت ئەوێت شەڕ

بەر دینی هەوێت د گەل هەوێت کرین، و هوین ژ وار و جەیت هەوێت دەرئەتێخستین، و هاریکاری د دەرئەتێخستنا
هەوێت کرین کو هوین دۆستینیا وان بکەن، و هەر کەسێ دۆستینیا وان بکەت، نێ ئەون یێت سەتەمکار.
﴿١٠﴾ [گەلی خودان باوەران، هەر وەختی ژنیت خودان باوەر مەشەخت بوون و هاتنە دەڤ هەوێت، بجه رپینن
کا وان ب دورستی باوەری ئیناییە یان نە]، و خودی چێت ژاگەه ژ باوەرییا وان هەیه، و ئەگەر هەوێت زانی
کو وان [ژنان] ب دورستی باوەری یا ئینایی وان ل گاوران نەزفرینن، نە ئەو ژن بۆ وان گاوران دورستن و
نە ئەو گاور بۆ وان دورستن، و [گەلی خودان باوەران] ئەو مەهرا زەلامیت وان ژنان [ئەوێت گاور] دایییە
وان ژنان ل زەلامیت وان بزفرینن، و چو گۆنەه ل سەر هەوێت نینە هوین وان ژنان مارە بکەن، ئەگەر هوین
مارەیا وان بەدەنی، و ژنیت گاور ل سەر زیمەتا خو نەهێلن و ئەو مەهرا هەوێت دایییە وان [ژنیت گەهشتینە
گاوران] ژ وان بستینن، و وان گاوران ژێ کا چ مەهرا دایییە ژنیت خو [ئەوێت موسلمان بووین و گەهشتینە
هەوێت و شوی ب هەوێت کرین]، بلا ژ هەوێت بخوازن ئەڤە بریار و فەرمانا خودیە، خودی ب فان بریاران
حوکمی د ناڤەرا هەوێت دکەت، و خودی یی زانا و کاربنە جەه. ﴿١١﴾ [گەلی خودان باوەران] ئەگەر ژنەک ژ
ژنیت هەوێت بخەیت و بگەهیتە گاوران، و هوین د شەڕی خو دا د گەل گاوران ب سەرکەڤتن و دەستکەڤتی
ب دەست هەوێت کەڤتن، قیجا ئەوێت ژنیت وان چۆین بووینە گاور کا چ مەهرا زەلامیت وان دایییە وان،
تەمەتی وئ مەهەری ژ غەنیمەتی بەدەنه وان، و ژ وی خودایی بترسن ئەوێت هەوێت باوەری پێ هەی.

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا جَاءَكَ الْمُؤْمِنَاتُ يَبَاجِلْكَ عَلَىٰ أَنْ لَا يُشْرِكْنَ بِاللَّهِ شَيْئًا وَلَا يَسْرِقْنَ وَلَا يَزْنِينَ وَلَا يَقْتُلْنَ أَوْلَادَهُنَّ وَلَا يَأْتِينَ بِهِنَّ مِمَّا يَنْفَرْتُهُنَّ بَيْنَ أَيْدِيَهُنَّ وَأَرْجُلِهِنَّ وَلَا يَعْنِينَكَ فِي مَعْرُوفٍ قِيَابَهُنَّ وَأَسْتَغْفِرْ لَهُنَّ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ قَدْ يَسْأَلُوا مِنَ الْآخِرَةِ كَمَا يَسْأَلُ الْكُفَّارُ مِنْ أَصْحَابِ الْقُبُورِ

سورة الصدف

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سَبِّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ
كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ أَنْ تَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ
إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يَقُولُونَ فِي سَبِيلِهِ صَقَاكَ أَنَّهُمْ
بُنَيْنَ مَرُصُوصٍ وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ يَتَقَوْمُ لِمَ
تُؤْذُونَنِي وَقَدْ تَعْلَمُونَ أَنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ فَلَمَّا زَاغُوا
آزَاغَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ

﴿۱۲﴾ هه ی پیغه مبه ر، گافا ژنیت خودان باوهر هاتنه دهف ته دا په یانی بدنه ته کوئو چو هه فیشکان بژ خودی چی نه کهن، و دزیی نه کهن و ده مهن پیسی نه کهن و زاروکی خو نه کوژن، و چو زاروکان ژبی به ختی ب دویف زه لامیت خو ف ه نهن و ژ نه مرئی ته دهر نه که فن، فیجا توژی په یمانی ژوان وهر بگره و داخوازا گونه ه ژیرنی بژوان ژ خودی بکه، ب راستی خودی یی گونه ه ژیر و دلوفانه. ﴿۱۳﴾ گهلی خودان باوهران، دوسستینا وان نه کهن نه ویت خودی غه زه ب لی کری، ب سویند نه وژ خه لاتتی ناخره تی بی هیقینه کا چاوا گاور [نه ویت باوهری ب رورزا قیامه تی نه ی] ژ مریمان بی هیقینه [جاره کا دی ساخ بیسه فه].

سوره تا صهف

ل مه دینه یی هاتیسه خوارئی (۱۴) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ هندی د ئه رد و ته سماناندا هه ی ته سبیحا خودی دکهن [ژ کیماسیان پاقر دکهن]، و نه وه یی سهرده ست و کارب نه جهه. ﴿۲﴾ گهلی خودان باوهران بژچی هوین دبیزن و ناکهن؟. ﴿۳﴾ ناخفتنا هوین دبیزن و نه کهن، که ربی ل دهف خودی پتر لی دکته. ﴿۴﴾ ب راستی خودی چه ژوان دکته نه ویت ئیک ریز شه ری درپکا خودیدا دکهن، دی بیژی نا فاهییه کی موکوم و پیکفه گریدا یسیه. ﴿۵﴾ و چیروکا موسایی بژمله تی خو بیژره وه ختی گوتییه مله تی خو: گهلی مله تی من بژچی هوین من ئیزا ددهن و دبشین و هوین دران نه ز پیغه مبه ری خودیمه بژه وه، فیجا وه ختی وان هه فی هیلای و به ری خو ژئی وهر گیرایی، خودی ژئی دلیت وان ژئی دانه پاش و ژئی وهر گیران، و خودی مله تی ژرپکا راست دهرکه فتی راسته ری ناکته.

وَإِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ بَنِي إِسْرَءِيلَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ صَدَقَ مَا
 بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَةِ وَمُبَشِّرَ رَسُولٍ يَأْتِي مِنْ بَعْدِي أَسْمُهُ أَحْمَدُ فَلَمَّا
 جَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُبِينٌ ۝ وَمَنْ ظَلَمَ مَوْعِنًا فَمِنَ عَلَى
 اللَّهِ الْكَذِبُ وَهُوَ يُدْعَى إِلَى الْإِسْلَامِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ۝
 يُرِيدُونَ لِيُظْفِقُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَاللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِ وَلَوْ كَرِهَ
 الْكَافِرُونَ ۝ هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ
 عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا هَلْ أَذْكَرُ عَلَى
 تَجَرُّعِ شَجِيرٍ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ ۝ تَوَّعُّبُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُجَاهِدُونَ
 فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۝
 يَعْنِي لَكُمْ دُنُوءُكُمْ وَيُذْخِرْكُمْ جَنَّتِ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَمَسْكِنٌ
 طَيِّبَةٌ فِي جَنَّتِ عِنْدَ ذَلِكَ الْفَوْزِ الْعَظِيمِ ۝ وَأُخْرَى يُحِبُّونَهَا نَصْرٌ
 مِنَ اللَّهِ وَفَتْحٌ قَرِيبٌ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا
 أَنْصَارَ اللَّهِ كَمَا قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ الْحَوَارِيُّ مِنْ أَنْصَارِ اللَّهِ إِلَى اللَّهِ
 قَالَ الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ فَقَامَتِ طَائِفَةٌ مِنْ بَنِي إِسْرَءِيلَ
 وَكَفَرَتْ طَائِفَةٌ فَأَيَّدْنَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَى عَدُوِّهِمْ فَأَصْبَحُوا ظَاهِرِينَ ۝

﴿۶﴾ و وهختی عیسی کورئ مہریہ می گوتیہ
 [ئسرائیلیان]: گہلی ئسرائیلیان نی ئەز پیغہ مہری
 خودیمہ بو ہوہ، و ئەز راستدہ رئیخی کتیبہ
 بہری خۆمہ کو تہ وراتہ، و ئەزئ ہاتیم مزگینیہ
 پیغہ مہرہ کی بدہ مہ ہوہ، پشتی من دئ تبت ناغئ وی
 ئەحمہدہ، و وهختی عیسا ب موعجیزہ یبت ئاشکەر افہ
 بو وان ہاتی، گوتن: ئەفہ سیر بہندیہ کا ئاشکەر ایہ.
 ﴿۷﴾ و ما کی ژ وی ستہ مکارترہ ئەوئ درہ وان ب
 ناغئ خودئ بکەت [پیغہ مہری وی سیر بہند بدانیت،
 و موعجیزہ یبت وی سیر بہندی بدانیت]، و داخواز ژ
 وی ب خو دئتہ کرن [ب ریکا پیغہ مہریبت خودئ]
 موسلمان بیت، و خودئ ملہ تی ستہ مکار راستہ ری
 ناکەت. ﴿۸﴾ وان [ستہ مکار و گاوران] دقبت [ئانکو
 ل بہر دگہرن] رۆناہیہ خودئ [کو قورئانہ] ب
 دەقبت خو فہ مرینن، و خودئ رۆناہیہ خو ہر دئ
 تمام کەت، خو ئەگەر گاوران پی نہخوش ژئ بیت.
 ﴿۹﴾ ئەوہ (خودییہ) پیغہ مہری خو ب راستہ رییسی
 [کو قورئانہ] و دینی راستفہ ہنارتی، داغی دینی

بکەتہ سەریشکا ہمی دینان و ب سەر ہمی دینان بیخیت، خو ہفیشک چیکہران پی نہخوش ژئ
 بیت. ﴿۱۰﴾ گہلی خودان باوہران، تہری ئەز بازگانہیہ کی نیشا ہوہ بدہم، ہوہ ژئیزاہ کا دژوار و ب ژان
 رزگار بکەت. ﴿۱۱﴾ باوہریسی ب خودئ و پیغہ مہری وی بینن، و جیہادی ب نہفسا خو و مالی خو د
 ریکا خودیدا بکەن، ئەفہ [باوہری ئینان و جیہاد د ریکا خودیدا] بۆ ہوہ [ژ ہوہ و مالی ہوہ] چتہرہ،
 ئەگەر ہوین بزائن. ﴿۱۲﴾ [ئەگەر ہوین فئ بکەن، باوہریسی ب خودئ و پیغہ مہری وی بینن، و ب نہفسا
 خو و مالی خو جیہادی د ریکا خودیدا بکەن]، خودئ دئ گو نہہیت ہوہ ژئ بہت، و دئ ہوہ بہتہ
 بہحہ شتیت پروبار د بنرا دچن، و دئ ہوہ کەتہ د ئافاہییت خو شدا د بہحہ شتیت ئانکجیو و نیدا، و ئەفہ یہ
 سہرفہ رازیا مہزن. ﴿۱۳﴾ و نیعہ تہ کا دیتر [یان سہرفہ رازیہ کا دیتر] ہوین حہ ژئ دکەن [خودئ دئ دہتہ
 ہوہ]، ئەو ژئ سہرکە فتن و فہ کر نہ کا تیزیکہ ژ خودئ [مہخسەد پی فہ کرنا مہکە ہیہ]، و مزگینی پی بدہ
 خودان باوہران. ﴿۱۴﴾ گہلی خودان باوہران ہاریکاریت دینی خودئ بن [ئانکو دینی خودئ ب سہربینخن
 و بلند بکەن]، و ہکی عیسی کورئ مہریہ می گوتیہ ہەفالیبت خو یبت بژارہ: کی دئ ہاریکاریہا من
 کەت بو سہرفہ راز کرنا دینی خودئ، ہەفالیبت وی یبت بژارہ گوت: ئەم ہاریکاریت دینی خودینیہ، فئجا
 دہستہ کەئ ژ ئسرائیلیان باوہری پی ئینا و دہستہ کەئ باوہری پی نہئینا، فئجا مہ ژئ پشتفہ ئانیہا ئەوئ
 باوہری ئینیین ل سہر نہ یاریت وان کر، و ئەو ب سہرکە فتن.

سوره تا جومعه

ل مەدینەیی ھاتییە خوارێ (۱۱) ئایەتە

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ھندی دئەرد و ئەسماناندا ھە ی خودی ژ ھەمی کێناسییان پاقر دکەن و تەسبیحا وی دکەن، ئەو ھە خودانی ھەمی تستان و ژ ھەمی کێناسییان پاقر، و سەر دەست و کاربنەجھ. ﴿۲﴾ ئەو ی پیغەمبەرە ک بو عەرەبان ھەر ژ ناف و ان ب خۆ ھنارت، دا ئایەتیت خودی کو قورئانە بو وان بخوینیت، و دا وان [ژ قریژا شرکی و گاوریی و گونەھان] پاقر بکەت و وان فیری قورئانی و سونە تا پیغەمبەری بکەت، ھەر چەندە بەری قی ئەو د گومرایییەکا ئاشکەرادا بوون. ﴿۳﴾ و بی [ھاتییە ھنارتن] بو ھندە کیت دی ژی کو ھیژ نە گە ھشتینە وان [ئانکو ئەو یی ھاتییە ھنارتن بو موسلمانیت سەر دەمی پیغەمبەری و ییت پستی وان دئین ھە تا رۆژا قیامەتی، ژ عەرەب و نە عەرەبان]، و

ئەو ھە یی سەر دەست و کاربنەجھ. ﴿۴﴾ و ئەقە [ریژداری و پیغەمبەراتی] کەرەما خودی، خودی ددەتە وی یی بقییت، و خودی خودانی کەرەما مەزنە. ﴿۵﴾ مەتە لا وان ئەو ییت ل سەر وان ھاتییە دانان کار ب تەوراتی بکەن، پاشی کار پی نە کرین و ژ فەرمانییت وی دەر کەفتین، و ھەکی مەتە لا وی کەرییە ئەو یی بارەکی کتیبان ل سەر پستی [و نوزانیت چییە ل سەر پستی، ئەوان ژی تەورات یاد ناف دەستاندا ھەلی چو ژی نوزانن] مەتە لا وی ملەتی نشان و ئایەتیت خودی درە دانایین چەندا پیسە، و خودی ملەتی ستمکار راستەری ناکەت. ﴿۶﴾ بیژە: گەلی جوھییان ئە گەر ل دەف ھەو ھەسایە کو ھوین ب تنی ژ ھەمی مروفان، دۆست و خۆشتفییت خودینە، پا کا داخوازا مرئی بکەن [دا بچنە دەف وی و ژ ئیش و ئازاریت دنیا یی دەر کەفن]، ئە گەر ھوین راست دیژن. ﴿۷﴾ و ژ بەر وان کار و کریاریت وان کرین، چو جاتە داخوازا مرئی ناکەن، و خودی ژ زۆرداران ب ئاگە ھە. ﴿۸﴾ [ھەمی موخەمەد] بیژە: ب راستی ئەو مرنا ھوین ژی دەر فەن، ھەر دی گە ھیتە ھەو ھە، پاشی ھوین دی ب بال زانیی نھینی و ئاشکەرایانقە زفەن، و ھندی ھەو ھە کری دی ھەو ھە پی ئاگە ھدار کەت [ئانکو دی ھەو ھە ل دو یف کار و کریاریت ھەو ھە ئیزادەت].

سورة الجمعة

بسم الله الرحمن الرحيم

يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمَمِينَ رَسُولًا يُخَوِّفُهُمْ بَيِّنَاتٍ مِنْهُ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ وَأَن يُخَوِّفَهُمْ وَيُزَكِّيَهُمْ وَيُعَلِّمَهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ وَآخَرِينَ مِنْهُمْ لَمَّا يَلْحَقُوا بِهِمْ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ امثال الذين حملوا التوراة ثم لم يحملوها كمثل الحمار يحمل أسفارا لَيْسَ مِثْلُ الْقَوَمِ الَّذِينَ كَفَرُوا يَتَّبِعُ اللَّهُ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ قُلْ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ هَادُوا إِنْ زَعَمْتُمْ أَنَكُمْ أَوْلِيَاءُ لِلَّهِ مِنْ دُونِ النَّاسِ فَتَمَتَّعُوا بِالْمَوْتِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ وَلَا يَمْنُنَ اللَّهُ أَتَدْرِكُونَ قُلْ أَبَدَايِمَا قَدِمْتُ أُنذِرِكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ إِنْ الْمَوْتُ الَّذِي تُقَرِّضُونَ مِنْهُ فَإِنَّهُ مُلْقِيكُمْ ثُمَّ تُرَدُّونَ إِلَىٰ عَلَيْهِمُ الْعَذَابِ وَاللَّهْدَىٰ فَيُنْشِرُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

﴿٩﴾ گەلی خودان باوهران گاڤا پوڤا ئەینیی بانگی
نقیژئی هاته دان هوین بو بیرئینانا خودئی [و گوهدانا
وه عزی و نقیژا ئەینیی] هه پ، و کرین و فروتنی
بهیلن، ئەفه [هیلانا کرین و فروتنی و گرتنا ریکا
پازیبونا خودئی] بو هوه و هه چیتره ئەگەر هوین بزانی.
﴿١٠﴾ و ئەگەر نقیژ هاته کەرن، [رابن] و د ئەردیدا
به لاف بین و ژ رزقی خودئی [ب کارئی خو] بخوان،
و گەلەك خودئی بیننه بیرا خو و زکری وی بکەن
[هەمی وهختان نه بهس وهختی نقیژان ب تئی]، دا
هوین سەرفەراز بین. ﴿١١﴾ و گاڤا وان بازارگانییهك
یان کەیف و شاهیهك دیت، ب بهر هه دچن و ته
دهیلنه ژپهه [ل سەر مینهه ری]، بیژه: تشتی ل دهف
خودئی بو هوه و هه چیتره ژ کەیف و شاهی و کرین و
فروتنی، و خودئی باشتین رزقه هه.

سُورَةُ مَوْنٰفِقُوْن

ل مه دینه یی هاتیه خوارئی (١١) ئایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ گاڤا دوروی دتیه دهف ته دبیزن ئەم شاده ییی ددهین کو ب راستی تو پیغه مبه ری خودی، و خودی
دزانی تو پیغه مبه ری وی [چونکی وی تو یی فپکری و تو نه هه وجهی شاده یییا دور و یانی]، و خودی
شاده ییی ددهت کو دوروی دره وان دکەن [دهمی دبیزن ئەم شاده ییی ددهین تو پیغه مبه ری، چونکی یا د
دلی واندا نه ته فهیه، و یی دل و دهقی وی نه تیک بن، دره وینه]. ﴿٢﴾ سویدیت خو [بیّت دره و] بو خو
بیّت کرینه مه تال، و ریکا خودی ل خه لکی دگرن، ب راستی پیسه کاره ئەو دکەن. ﴿٣﴾ ئەفه چونکی وان
[ب سەر هه سەر هه] باوهری ئینا، و پاشی [د دلدا] گاوربون، و ژ بهر هندئی خودی دلی وان مۆرکر، و ئەو
[راستیا ئینانی و خیر و باشیا خو] نوزانن. ﴿٤﴾ و ئەگەر ته ئەو [دوروی] دیتن، دئی مینه عه جیگرتی ژ
به ژن و بالا وان، و ئەگەر باخفن دئی گوهی ته مینه ل ئاخفتنا وان، دئی بیژی دارن پالداینه دیواری [چو
خیر دواندا نینه]، هزر دکەن هه ر گازیه کاهه بیت ژ وان دگرت [هندی هند ترستۆکن]، ئەهون دژمن
هشیاری وان بن [خو ژ وان پاریزن]، خودی وان بکوژیت [له عه تان ل وان بکەت، و ژ دلۆ قانییا خو، وان
دویر بیخت]، چاوا ئەو به ری خو ژ هه قیی وەر دگپن؟!

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ ءَامَنُوْا اِذَا نُوْدِيَ لِلصَّلٰوةِ مِنْ يَّوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا
اِلٰى ذِكْرِ اللّٰهِ وَذَرُوْا الْبَيْعَ ۚ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ۝
فَاِذَا قُضِيَتِ الصَّلٰوةُ فَانْتَشِرُوْا فِي الْاَرْضِ وَابْتَغُوْا
مِنْ فَضْلِ اللّٰهِ وَاذْكُرُوْا اللّٰهَ كَثِيْرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ۝
وَإِذَا رَأَوْا تِجْرَةً اَوْ لَهْوًا اَنْفَضُوْا اِلَيْهَا وَتَرَكُوْكَ قٰلِمًا قَلِمًا عِنْدَ
اللّٰهِ خَيْرٌ مِّنَ اللّٰهْوِ وَمِنَ التِّجْرَةِ ۗ وَاللّٰهُ خَيْرُ الرَّزٰقِيْنَ ۝

سُورَةُ الْمُنٰفِقُوْن

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
اِذَا جَآءَكَ الْمُتَفِقُوْنَ قَالُوْا نَشْهَدُ اِنَّكَ رَسُوْلُ اللّٰهِ وَاَللّٰهُ يَعْلَمُ اِنَّكَ
رَسُوْلُهُ ۗ وَاللّٰهُ يَشْهَدُ اِنَّ الْمُتَفِقِيْنَ لَكَذِبُوْنَ ۝ اَتَّخَذُوْا
اٰيْمَنَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوْا عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ اِنَّهُمْ سَآءَ مَا كَانُوْا
يَعْمَلُوْنَ ۝ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ ءَامَنُوْا فَكُفُّوْا قُلُوْبَهُمْ فَعَمُوْا
لَا يَفْقَهُوْنَ ۝ ۝ وَإِذَا رَأَوْا تِجْرَةً اَوْ لَهْوًا اَنْفَضُوْا ۚ وَاللّٰهُ
يَعْلَمُ اِنَّهُمْ لَكَذِبُوْنَ ۝ اَتَّخَذُوْا اٰيْمَنَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوْا عَنْ سَبِيْلِ
اللّٰهِ اِنَّهُمْ سَآءَ مَا كَانُوْا يَفْعَلُوْنَ ۝

وَإِذَا قِيلَ لَهُم تَعَالَوْا يَسْتَغْفِرْ لَكُمْ رَسُولُ اللَّهِ لَوَلَوْ
رُءُوسُهُمْ وَرَأَتْهُمْ يُبْصِرُونَ ۝ وَهُمْ مُسْتَكْبِرُونَ ۝
سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أَسْتَغْفَرْتَ لَهُمْ أَمْ لَمْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ لَنْ
يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ۝
هُم الَّذِينَ يَقُولُونَ لَا تُنْفِقُوا عَلَى مَنْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ
حَقٌّ يَنْفِقُوا لِلَّهِ خَزَائِنَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَكِنَّ
الْمُتَّقِينَ لَا يَقْهَهُوتُ ۝ يَقُولُونَ لَنْ رَجَعْنَا إِلَى
الْمَدِينَةِ لَيُخْرِجَنَّ الْأَعَزُّ مِنْهَا الْأَذَلَّ وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ
وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَلَكِنَّ الْمُتَّقِينَ لَا يَعْلَمُونَ ۝
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُلْهِكُمْ أَمْوَالُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ
عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ
الْخَاسِرُونَ ۝ وَأَنْفِقُوا مِنْ مَّا رَزَقْنَاكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ
يَأْتِيَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ فَيَقُولَ رَبِّ لَوْلَا أَخَّرْتَنِي إِلَى أَجَلٍ
قَرِيبٍ فَأَصَّدَّقَ وَأَكُنْ مِنَ الصَّالِحِينَ ۝ وَلَنْ يُؤَخَّرَ
اللَّهُ نَفْسًا إِذَا جَاءَ أَجَلُهَا وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ۝

﴿۵﴾ و هەر وهختی بۆ وان هاته گۆتن: وهرن دا پیغمبه ری خودی داخوازا گونه ه ژیرنی بۆ هه وه بکهت، دی سه ری خۆ بادهن و دی بینی ژ مه زنا تی رویی خۆ وه ردگیرن. ﴿۶﴾ بۆ وان ههر ئیکه، چ تو داخوازا گونه ه ژیرنی بۆ وان بکهی یان نه کهی، خودی ههر گونه هیئت وان ژئی نابهت، و ب راستی خودی، نه ویت ژ ریکا راست دهر که فین، راسته ری ناکهت. ﴿۷﴾ نه و نه ون نه ویت دیژن: چو نه ده نه وان نه ویت ل ده ف پیغمبه ری خودی، دا فه ره فن و ل دۆر خر نه بن، و خزینه یی ت هرد و نه سمانان یی ت خودینه، به لی دوروی تینا گه هن [و فی نوزانن]. ﴿۸﴾ [دوروی] دیژن: نه گهر نه م زفرینه فه مه دینه یی و نه ویت خودان قه در و ماقویل و دهسته لاتدار [مه خسه دا وان نه و ب خۆنه]، دی بی قه در و بی دهسته لاتان [مه خسه دا وان پیغمبه ر و مشه ختن] دهر ئیخن، و قه در و هیژ و دهسته لات و سه ره که فن بۆ خودی و بۆ پیغمبه ری وی و بۆ موسلمانانه، به لی دوروی نوزانن [و ژ فی بی ئاگه هن]. ﴿۹﴾ گه لی خودان باوه ران بلا مال

و زار و کیت هه وه، هه وه مژویل نه کهن و بیر ئینان و په رستنا خودی ژ بیرا هه وه نه بهن، و ههر که سی فی بکهت نه و بی خوساره ته. ﴿۱۰﴾ و ژ رزقی مه داییه هه وه به مزین و بدهن، به ری مرنا ئیک ژ هه وه بیت و بیژیت: خودی و بلا ته مرنا من پیچه کی ب پاش ئیخستبایه، دا من خیر کر بانه و نه ز ژ قهنجیکاران بامه. ﴿۱۱﴾ و چو جا خودی مرنا که سی گیر و ناکهت و ب پاش نا ئیخیت، نه گهر وهختی مرنا وی هات، و چ یا هوین بکهن خودی پی ئاگه هه.

سُورَةُ تَه غَابُون

ل مهدينه یی هاتیه خوار ی (۱۸) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ هندی د ئهرد و ئهسماناندا هه ی خودی ژ کیماسیان پاقر دکهن و تهسیحا وی دکهن، مالدار ی و فرماندار ی و پهسن هه می ییت وینه، و ئه و ل سه ر هه می تستان یی دهسته لانداره. ﴿۲﴾ وی هوی ن ییت دایین، قیجا هنده کان ژ هه وه باوه ری پی نه ئینا و هنده کان باوه ری پی ئینا، و چ یا هوی ن دکهن خودی پی ئاگه ه و دبیینت. ﴿۳﴾ ئهرد و ئهسمان بۆ هه قیی ییت دایین، و وینه و شکل دا هه وه، و سه ر و شکلی هه وه جوان کر و باش چیکر، و زفرین و دویماهیکا هه وه هه ر ب بال ویشه. ﴿۴﴾ هه چیا د ئهرد و ئهسماناندا هه ی دزانی ت، و هه ر تشته کی هوی ن دکهن چ ب نهینی و چ ب ئاشکه رای دزانی ت، و دزانی ت کا چ د لانداهیه. ﴿۵﴾ ئه ری ما به حسی ئه ویت به ری فان

گاوربووین نه گه هشتیه هه وه، و ان تامکره جزایی کاری خو، و وان ئیزابه کا ب ژان و دژوار یا هه ی [پوژا قیامه تی]. ﴿۶﴾ ئه شه [ئیزا یا وان دیتی] یا هندی بوو، پیغه مبه ریت و ان ب به لگه و موعجیزه ییت ئاشکه رافه بۆ وان دهاتن [و ئه وان باوه ری ب و ان نه دینا]، و دگۆتن: ئه ری چاوا مروقه ک دی بیته پیغه مبه ر و دی مه راسته ری که ت؟ گاوربوون و روپی خو [ژ باوه ری ئینانی] و هر گیران، و خودی پاکی ب [باوه ری ئینانا] و ان نه بوو، و خودی یی زهنگین و هیژایی پهسن و سوپاسیینه. ﴿۷﴾ گاوران [مه خسه ده خه لکی مه که هی] هزر کرن ئه و [پشتی مرئی] ناراپنه شه، بیژه: نه خیر، و سها نینه و هکی هوی ن هزر دکهن، ئه ز ب خودایی خو که م هوی ن [پشتی مرئی] دی راپنه شه، پاشی هوی ن دی ب کار و کریاری ت خو ئینه ئاگه هدار کرن، و ئه شه ل بهر خودی یا ب سانا هییه. ﴿۸﴾ قیجا باوه ری پی ب خودی و پیغه مبه ری وی و وی پونا هییا مه ئینا ییه خوار ی [کو قورانه] بینن، و هه ر کاری هوی ن دکهن خودی پی ئاگه هه. ﴿۹﴾ پوژا خودی هه وه بۆ پوژا کو مپوونی کو م دکه ت، ئه و پوژ ئه وه یا خوساره تیا هه ر که سه کی دیار دبیت، و هه ر که سی باوه ری پی ب خودی بینیت و کار و کریاری ت راست و دورست بکه ت، خودی دی گونه هی ت وی ژئی به ت و دی به ته به حه شتیت پو یار دبیرا دچن، و هه ر وهه ر دی تیدا بن و ئه شه یه سه ره رازیا مه زن.

سُورَةُ النَّعَّازِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١﴾ هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُمْ أَنْفُسَكُمْ وَأَنْفُسَ مَنْ يَكْفُرُ ﴿٢﴾ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٣﴾ فَأَحْسِنْ صُورَكُمْ وَاللَّهُ الْمَصِيرُ ﴿٤﴾ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُسْرُونَ وَمَا تُعْلِنُونَ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٥﴾ أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبُؤُا الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَبْلُ فَأَنشَأُوا لَنَا مَثَلًا وَنَبَأًا لَكُمْ فَذُوقُوا الْعَذَابَ ﴿٦﴾ أَلَيْسَ ذَلِكَ بِأُنْذَرٍ كَانَتْ تَأْتِيهِمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَنَقَالُوا أَتَشْكُرُ ﴿٧﴾ يَهْدُ وَنُتَافِكُفُوا وَتَوَلَّوْا وَأَسْتَعْنَى اللَّهُ وَاللَّهُ عَلَى عِمْدٍ ﴿٨﴾ رَعِمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ لَنْ يُعْمَلُوا قُلْ بَلَى وَرَبِّي لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ وَذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٩﴾ فَأَمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالنَّورَ الَّذِي أَنْزَلْنَا وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿١٠﴾ يَوْمَ يَجْمَعُكُمْ لِيَوْمِ الْجَمْعِ ذَلِكَ يَوْمُ النَّعَّازِ ﴿١١﴾ وَمَنْ يُؤْمِن بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا كَفَرَتْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَفُتِحَتْ جَنَّتُ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٢﴾

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ
 أَصْحَابُ النَّارِ خَالِدِينَ فِيهَا وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿١٠﴾
 مَا أَصَابَ مِنْ مُّصِيبَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ
 يَهْدِ اللَّهُ قَلْبَهُ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١١﴾ وَأَطِيعُوا اللَّهَ
 وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَإِنَّمَا عَلَىٰ رَسُولِنَا الْبَلَاغُ
 الْمُبِينُ ﴿١٢﴾ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَعَلَىٰ اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
 الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٣﴾ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنِّ مِنْ أَرْوَاحِكُمْ
 وَأَوْلَادِكُمْ عِدَدًا لَّكُمْ فَاحْذَرُوهُمْ وَإِنْ تَعَفَّوْا
 وَتَضَعُوا وَتَعْفُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٤﴾ إِنَّمَا
 أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فَتْنَةٌ وَاللَّهُ عِنْدَهُ أَجْرٌ
 عَظِيمٌ ﴿١٥﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ وَأَسْمِعُوا وَأَطِيعُوا
 وَأَنْفِقُوا خَيْرًا لِّأَنْفُسِكُمْ وَمَنْ يُوقِ شُحَّ نَفْسِهِ
 فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٦﴾ إِنْ تَقْرَضُوا اللَّهَ قَرْضًا
 حَسَنًا يُّضْعِفْهُ لَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ شَكُورٌ
 حَلِيمٌ ﴿١٧﴾ عَلَيْهِ الْغَيْبُ وَالشَّهَادَةُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٨﴾

﴿١٠﴾ و نه ویت گاور بووین و نشان و به لگه ییت مه دره و دانایین، ب راستی نه فیه دوز هینه و هه ره دئی دوز هیدا بن، و چ پیسه دویا هیکه نه و. ﴿١١﴾ چو نه خوشی ب سه ری که سی ناییت نه گهر ب قه دهر و ده ستوریا خودی نه بیت، و هه که سی باوهری ب خودی بینیت [و بزانت هه رشتته کی ب سه ری دئیت قه دهر خودییه]، خودی دئی دلی وی راسته ری که ت [نه و دئی ره فتارا دورست د گهل نه خوشییه که ت و خه لعت ناییت]، و هه رشتته هه بیت خودی ری ب ناگه هه. ﴿١٢﴾ [گهی مرو فان] گوهداریا خودی بکه ن و گوهداریا پیغه مبه ری بکه ن، نه گهر هوین رویی خو [ژ گوهداریا خودی و پیغه مبه ری] و هر گیرن، [بزائن] ژ گه هاندنا ناشکه را پیغه تر ل سه ری پیغه مبه ری مه نینه. ﴿١٣﴾ خودی نه و یی چو په رستی ییت راست و دورست ژ وی پیغه تر نه ی، و بلا خودان باوهر پشتا خو ب خودی گهرم بکه ن. ﴿١٤﴾ گهی خودان باوهران، ب راستی هنده ک ژ زن و زار و کیت هه وه دژمنیت هه وه نه، قیجا هشیاری وان بن [نه و

کارلیکرنی ل هه وه نه که ن هوین گونه یی بکه ن یان دریکا خودیدا سست ببن]، و نه گهر هوین ل وان نه گرن و ل وان ببورن و لومه ی وان نه که ن [و کیناسییت وان ناشکه را نه که ن و نه دهنه رویی وان]، ب راستی خودی گونه ه ژیه ر و دلوفانه. ﴿١٥﴾ هندی مال و زار و کیت هه وه نه بو هه وه جه رباندن [دبیت به ری هه وه بده نه هه رامیی، قیجا هشیار بن]، و خه لاته کی مه زن یی ل ده ف خودی هه ی [قیجا بلا مال و زار و کیت هه وه، هه وه ژ فی خه لاتی نه که ن]، ﴿١٦﴾ و هندی هوین بشین ژ خودی بترسن، و گوهداریی [یا وان شیرهان نه ویت ل هه وه دینه کرن] بکه ن، و گوهداریا فهرمانیت ل هه وه دینه کرن بکه ن، و مالی [دریکا خودیدا] بده ن و بمه زیخن، بو هه وه باشیه، و هه که سی [خودی] وی ژ قه لساتیا نه فسا وی بیاریزیت، ب راستی نه و یی سه رفه رازه. ﴿١٧﴾ و نه گهر هوین ژ دل [و بی به رانه ر] مالی خو دریکا خودیدا بده ن و بمه زیخن، خودی دئی خیرا هه وه چهنه قاته کان زیده که ت و گونه هیت هه وه دئی ری به ت، و ب راستی خودی شوکورداره [ثانکو به رانه ری تشتی کییم، گه له کی دده ت و خه لاند هه]، و حه لیمه [له زی ل جزادانی ناکه ت]، ﴿١٨﴾ زانایسی نهینی و ناشکه رایانه، و یی سه رده ست و کاربته جهه.

سوره طه لاق

ل مهدينه يى هايتيه خوارى (۱۲) نايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

۱ هه ي پيغه مبه ر گاها هه وه فيا ژنان به رده ن، وان د پاقرىيا واندا به رده ن [پاقرىيا ژ ژنانا خو در كه قى، و چونا قنىى د گهل چينه بووى] و [پاشى پشتى به ردانى] ژفانيت وى زه بت كهن و به زميرن، و ژ خودى بترسن [ژفانيت وان نه كيم كهن و نه زنده كهن] و وان [ژنيت به ردايى] ژ مالىت وان دهر نه تيخن [هندي نه و د ژفانيت خو دا بن]، و بلا نه و ژى [ژ خانيسيت خو] دهر نه كه فن، نه فه ژ بلى هندى نه و خراييه كا ناشكرا بكن (كه له ك ديژن دهه من پيسيه)، و نه فه بريار و نه حكاميت خودينه [بو هه وه دانايين بو به ردانا ژنان]، و هه ر كه سى بده ته سه ر بريار و نه حكاميت خودى، ب سويند وى سته م ل خو كر، تو نوزانى تى هه يه خودى پشتى به ردانا وان ژنان

[دهمى دمينه د مالىت خو دا و دهر نه كه فن]، خودى نا به را وان خو ش بكه ت و پيك به ين [و جاره كا دى بز فر نه فه نيك]. ۲ و نه گهر نيزيكى دوياهييا ژفانى [نانكو عيده دى] بوون، قيجا ب خو شى [نه ب نيه تا زيان پى گه هاندنى] بگرن و بز فر ين، يان ژى ب خو شى [بى ژ مافيت ماره و كهل و په ليت به ردانى بيته بى بار كرن] به يلن، [هه تا ژفانيت وى ب دور ستى دبورن، و نه مرى وى دكه فيت د ده ستى ويدا و نازاد ديت]، و دو كه سي ت عادل ژ خو [بو ژ فر اندنا وان يان به ردانا وان يا دوياهيى] بكنه نه شاهد، [دار پك ل نه خو شى بيته گرتن] و بو خودى [نانكو ب دور ستى] شاده ييى بده ن، نه وى با وه رى ب خودى و پوژا قيامه تى هه ي، نه ف برياره شيره تن بو وى، و هه ر كه سى ژ خودى بترسيت [و بريار و نه حكاميت وى پيا ريزيت]، خودى دى ريكه كى بو فه كه ت. ۳ و رزقى وى دى ب رهنه گه كى و هه سا ده ت نه دهر زا ويدا، و هه ر كه سى پشنا خو ب خودى گرى بده ت خودى به سى ويه، ب راستى خودى فه ر مانا خو هه ر دى ب جه نيت، و ب سويند خودى بو هه ر كار هكى و هه ر تشته كى و هه خته كى ده ستيشانكرى يى دانايى. ۴ و ژنيت هه وه نه ويت ژ عوزران خلاس بووين [نه ويت دانعه مر]، نه گهر هوين ل ژفانى وان ب شك كه فن [يان هه وه نه زانى]، و [بزان] ژفانى وان سى هه يشن، و نه ويت نه كه فيت نه دى نفير ياندا [نانكو نه ويت بچويك و هيژ خوين نه ديتن] ژفانى وان ژى سى هه يشن، و ژنيت ب حال ژفانى (عيده ديا) وان نه وه بچويك ببن، و هه ر كه سى ته قوا خودى بكه ت و ژى بترسيت، خودى كارى وى دى بو ب ساناهى ئيخيت. ۵ نه فه بريار و فه رمانيت خودينه بو هه وه هنار تين، و هه ر كه سى ژ خودى بترسيت [و ژ نه مرى وى دهر نه كه فيت]، خودى گونه هي ت وى دى ژى به ت و دى خه لاتى وى مه زن كه ت.

الحزب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ فَطَلِّقُوهُنَّ لِعَدَّتِهِنَّ وَأَحْصُوا الْعِدَّةَ
وَاتَّقُوا اللَّهَ رَبَّكُمْ لَا تُخْرِجُوهُنَّ مِنْ بُيُوتِهِنَّ وَلَا يُخْرِجَنَّ إِلَّا أَنْ
يَأْتِيَنَّ بِفَاحِشَةٍ مُّبِينَةٍ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ
فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ لَا تَدْرِي لَعَلَّ اللَّهَ يُحْدِثُ بَعْدَ ذَلِكَ أَمْرًا
فَإِذَا بَلَغَ الْأَجَلُ مِنْ مَكْرَهُمْ فَأَمْسِكُوهُمْ بِمَعْرُوفٍ أَوْ فَارِقُوهُمْ بِمَعْرُوفٍ
وَأَشْهَدُوا ذَوَى عَدْلٍ مِنْكُمْ وَأَقِيمُوا الشَّهَادَةَ لِلَّهِ ذَلِكُمْ يُعْظَى بِهِ
مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا
وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ
إِنَّ اللَّهَ بَلِّغُ أَمْرِهِ قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا
وَالَّذِي يُدْسِنُ مِنَ الْمَرْجِصِ مِنْ نِسَائِكُمْ إِنْ ارْتَبَسْتُمْ فَعِدَّتُهُنَّ ثَلَاثَةَ أَشْهُرٍ
وَالَّذِي لَمْ يَحْضَنْ وَأُولَئِكَ الْأَخْمَالُ أَجَلُهُنَّ أَنْ يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ
وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مِنْ أَمْرِهِ يُسْرًا ذَلِكَ أَمْرُ اللَّهِ أَنْزَلَهُ
إِلَيْكُمْ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَكْفُرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُعْظِمْ لَهُ أَجْرًا

﴿۶﴾ [گملی مرقفان] هوین، ئەوان [ژنیته ههوه بهردایین ل دهمی ژفانان] د وان خانیاغه بهیلن ئەوئیت هوین تیدا دژین [ئەشە دپاستا وئ بهرداییدا یا زفراندن تیدا]، و زیانی نهگههیننه وان دا وان تهنگاف بکهن [کوئەو ب خو جهی خو بهیلن]، و ئەگەر ئەوئیت گرانه و ب حال بن وان خودان بکهن ههتا بارئ خو ددان، و ئەگەر [پشتی هنگی] وان شیر دا [بجویکی ههوه] ههقی وان بدهنی، و دناف خو دا ب خو شی تفاقه کی بکهن [دپاستا دهستویر دانا بجویکی بو سه ره دانا دهیکی و دیار کرنا ههقی شیر]، و ئەگەر هوین پیگ نه هاتن [دهیکی شیر نه دا بجویکی خو، یان بابی ههقی دهیکی نه دای]، هنگی بلا تیکا دی شیر بدهته بجویکی. ﴿۷﴾ یی زهنگین بلال دویف زهنگینیا خو بمه زنجیت، و یی دهست تهنگ بلا ئەو ژ یی رزقی خودی داییی بمه زنجیت، و خودی ژ یی پیقه تر ژ مرقفی ناخوازیت یی داییه مرقفی، و پشتی تهنگافیی خودی دی بهر فیهی دهت. ﴿۸﴾ و گه له ک ژ خه لکیت گوندان ژ ئەمری خودایی

أَشْكُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ سَكَنُوا مِنْ وَجْدِكُمْ وَلَا تَضَارُّوهُنَّ لِيُصْطَفُوا عَلَيْهِنَّ وَلَا يَكُنَّ حَمْلًا فَأَنْفَعُوا عَلَيْهِنَّ حَتَّىٰ يَصْعَدَ حَمَلُهُنَّ فَإِنْ أَزْغَعْنَ لَكُمْ فَنَأَوَّهُنَّ أَجُورَهُنَّ وَأَتَمِرُوا بِئِنَّكُمْ بِمِعْرُوفٍ وَإِنْ تَعَاَسَرْتُمْ فِرْسَانَهُمْ فَعَلَّاهُمْ أُخْرَىٰ ۖ لِيُقِنَقَ دُوسَعَةً مِنْ سَعْيِهِ ۖ وَمَنْ قُدِرَ عَلَيْهِ رِزْقُهُ فَلْيُفَقِّحْهُمَا ۖ إِنَّهُ لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا مَاءً ۖ إِنَّهَا سَعَجَلُ اللَّهِ بَعْدَ عُسْرِ يُسْرًا ۚ وَكَأَيُّ قَوْمٍ قَرِيبَةٍ عَنَتٍ عَنْ أَمْرِ رَبِّهَا وَرُسُلِهِ ۚ فَحَاسِبْنَهَا حَسَابًا شَدِيدًا وَعَذِّبْنَهَا عَذَابًا نُكْرًا ۚ فَذَاقَتْ وَبَالَ أَمْرِهَا وَكَانَ عَقِبُهُمْ أَمْرٌ هَاجِسًا ۚ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا فَأَتَوْهُمُ اللَّهُ بِأُولَى الْأَلْبَابِ الَّذِينَ آمَنُوا قَدْ أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيْكُمْ ذِكْرًا ۚ رَسُولًا يَتْلُو عَلَيْكُمْ آيَاتِ اللَّهِ مُبَيِّنَاتٍ لِيُخْرِجَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ ۚ وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۖ قَدْ أَحْسَنَ اللَّهُ لَهُ رِزْقًا ۚ إِنَّهُ الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَوَاتٍ وَمِنَ الْأَرْضِ مِثْلَهُنَّ يَتَنَزَّلُ الْأَمْرُ بَيْنَهُنَّ لِتَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا ۚ

خو و پیغه مبه ریته وی دهر که قنبون، قیجا مه ژ یی حساب ه کا دژوار د گهل وان کر و مه، ب نیزادانه کا که سی نه دیتی، نیزادان. ﴿۹﴾ و وان تامکره جزایی کاری خو، و دوبایهیکا وان بوو زیان و خوساره تی. ﴿۱۰﴾ خودی نیزایه کا دژوار بو وان یا بهر هه فکری، قیجا گملی ناقلداریت ههوه باوهری ئینایین ژ خودی بترسن [و هشیاری نیزایا وی بن]، نی خودی قورئان یا بو ههوه هنارتی [ههوه چو عوزر نینن]. ﴿۱۱﴾ و خودی پیغه مبه ره ک ژ یی بو ههوه [دگهل قی قورئانی] یی هنارتی، ئایه تی قورئانی ییت [حلال و حرام] ناشکه را کهر بو ههوه دخوینیت، دا ئەوئیت باوهری ئینایین و کار و کریاریت راست و دورست کرین، ژ تاریستانی [یا نه زانین و گاوریی] دهر بیخیت و بیه ته پونا هییی [یا باوهری و زانیی]، و ههر که سی باوهرییی ب خودی بینیت و کاره کی باش بکهت، خودی دی وی به ته به حه شتیت پوبیار د بنرا دچن، و ئەو ههروه ره دئ تیدا بیت، و ب سویند خودی رزقه کی باش یی داییی. ﴿۱۲﴾ خودییه حهفت ئەسمان دایین و ژ ئه ردی ژ یی ته مه تی وان دایین، و ئەمری وی د ناچه را و اندا دتیت و دچیت، دا هوین بزائن خودی ل سه ره هه می تستان یی خودان شیان، [و دا هوین بزائن] زانینا خودی هه می تستان دگریت.

سورة التَّحْرِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الجزء الثامن والعشرون

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكَ تَبَتَّ إِلَىٰ مَرْصَاتٍ زَوْجِكَ وَاللَّهُ عَفْوٌ رَّحِيمٌ ۝ أَدْفَرَضَ اللَّهُ لَكُمْ تَحِلَّةَ أَيْمَانِكُمْ وَاللَّهُ مَوْلَاكُمْ وَهُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ۝ وَإِذَا أَسْرَأْتِنِي إِلَىٰ بَعْضِ أَزْوَاجِهِ حَدِيثًا فَلَمَّا بَيَّنَّاتُ بِهِ وَأَظْهَرُ اللَّهُ عَلَيْهِ عَرَفَ بَعْضَهُ وَأَعْرَضَ عَنْ بَعْضٍ فَلَمَّا بَيَّنَّاهُ بِهِ قَالَتْ مَنَ أَبْنَاكَ هَذَا قَالَ تَبَتَّ إِلَىٰ الْعَلِيمِ الْحَكِيمِ ۝ إِنْ تَوْبَا إِلَى اللَّهِ فَقَدْ صَغَتْ قُلُوبُكُمَا وَإِنْ تَظَاهَرَا عَلَيْهِ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ مَوْلَاُكُم وَجِبْرِيلُ وَصَالِحُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمَلَائِكَةِ بَعْدَ ذَلِكَ ظَهِيرٌ ۝ عَسَىٰ رَبُّهُ أَنْ يَبْعَثَ رَسُولًا وَإِنِ احْتَرَبْتُمُ الْمُسْلِمِينَ فَؤْمِنْتَ فَلْيَبْتَ عِدَاتٍ سَدَّيْتُمْ تَبَتَّ وَابْكَا ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَتُؤْذَاهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلَائِكَةٌ غِلَاظٌ شِدَادٌ لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَعْتَذِرُوا الْيَوْمَ إِنَّمَا تُجْزَوْنَ مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ۝

۵۶۰

سورة تہ حریم

ل مہدینہ یی ہاتیبہ خوارئ (۱۲) ثایہ تہ

بسم الله الرحمن الرحيم

۱﴿ ہہی پیغہ مہر، بؤچی تشتی خودی بؤ تہ دورستکری، ژ بہر پازیکرنا ژنیت خو ل سہر خو حہرام و نہ دورست دکہی؟ [دگہل فی ژئ] خودی یی گونہ ہ ژبہر و دلوقانہ. ۲﴿ ب سویند خودی بؤ ہوہ دورست کر [ب کہ فارہ تی] ژ سویندا خو دہرکہفن، و خودی سہ میان و ہاریکاری ہوہیہ، و تہوہ یی زانا و کاربہ جہ. ۳﴿ وختی پیغہ مہری ٹاخفتنہ کا نہ پہنی د گہل ٹیک ژ ژنیت خو کری [کو حہ فصہ بوو]، فیجا وختی وئ تہو ٹاخفتن [بؤ عائشیایی] ٹاشکہ راکری، و خودی [پیغہ مہری خو] پی حہ ساندی و پیغہ مہری ہندہک [ژ وئ ٹاخفتنا نہ پہنی تہو حہ فصایی بؤ عائشیایی ٹاشکہ راکری] دیارکر و ہندہک ہیلا، و وختی

پیغہ مہری تہو ٹاخفتنا وئ (حہ فصایی) ٹاشکہ راکری پی حہ ساندی، وئ گوت: تہوہ کی تو پی حہ ساندی؟ پیغہ مہری گوت: خودایی زانا و ٹاگہ دار و شارہ زا بؤ من گوت. ۴﴿ [فیجا] تہ گہر ہوین ہہردو [مہ خسد عائشا و حہ فصایہ] توبہ بکہن [بؤ ہوہ چیتہ]، تہوہ دلئ ہہوہ د گہل پیغہ مہری راست بوو، و تہ گہر ہوین ہہردو بنہ پشتہ فان و ہاریکاری ٹیک ل سہر پیغہ مہری، [بزائن] خودی و جبریل و باشیت خودان باوہر پشتہ فان و ہاریکاری پیغہ مہری، و پشتی فی، ملیاکہت ہہمی ژئ پشتہ فانیت وینہ. ۵﴿ تہ گہر پیغہ مہر ہہوہ بہر دہت، خودایی وی ہندہک ژنیت ژ ہوہ چیتہ و باشتر دئ دہ تی، شوینا ہہوہ، تہو ژن یتت موسلمان بن و خودان باوہر بن و بہر تہمری خودی بن و توبہ دار بن و ژ دل عبادہ تکہر بن و رؤژبگر بن و گہریدہ بن [درپکا خودید] ژ بیژن و کچان. ۶﴿ گہلی خودان باوہران خو و مالیت خو ژ ٹاگرہ کی ہپاریژن، داردو وی وی مروف و بہرن، ہندہک ملیاکہتیت دلہق و دژوار و ب ہیز یت ل سہر، و تہو [ملیاکہت] بی تہمری و نہ گوہداریسا خودی ناکن ل سہر وی تشتی تہمری وان پی ہاتیبہ کرن، و وئ دکہن یا فہرمانا وان پی دتتہ کرن. ۷﴿ گہلی بی باوہران و گاواران، تہفرؤ [کو رؤژا قیامہ تیبہ] لیپورینی نہ خوازن [چونکی ہہوہ چو عوزر نینن، و چو عوزر تہفرؤ ژ ہہوہ نائینہ وەر گرتن]، ب راستی ہوین بہس ب وان کار و کریاران دئ ٹینہ جزا کرن تہو یت ہہوہ دکرن.

﴿۸﴾ گهلى خودان باوهران ب بال خوديقه بزقرن، و توبه يه كا ژ دل و راست و درست توبه بكه [تهگر هوين د توبه يا خودا راست و درست بن]، خودايى هه وه دى گونه هيت هه وه ژى بهت و دى هه وه به ته به حه شيت پويار د بپا دچن، پوژا خودى پيغه مبه رى خو و ئه وى باوهرى د گهل ئيناين نه شكيت و نه ده ته شهرمى، پونا هيا وان ل پيشيا وان و ل ملى وان يى راستى دچيت، و ديژن [وه ختى ديتن پونا هيا دورويان قه مرى و ل وان بو تارى]: خوديوو پونا هيا مه بو مه تمام بكه و گونه هيت مه ژى بيه، ب راستى تول سهر هه مى تستان خودان شيانى. ﴿۹﴾ هه ي پيغه مبه ر جيهادى [ب چه كى و ب ئه زمانى] د گهل گاور و دورويان بكه، و ل سهر وان يى دژوار به، جهى وان دژه هه و چ پيسه جهه. ﴿۱۰﴾ خودى بو گاوران ژنا نوو حى و ژنا (لووط) ييت كرينه نمونه، هه ردو ژيت دو به نده ييت مه ييت باش بوون، [وان هه ردو ژنان] خيانه ت ل وان كرن [نه خيانه تا نامويسى، ژنا نوو حى دگوت نوح

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا تَوْبُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً قَاصِدَةً لِّئَلَّا تُكْفَرَ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيَدْخِلَكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يُؤْمَرُونَ لَا يَخْزَى اللَّهُ النَّبِيَّ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا مَعَهُ نُورُهُمْ يَسْعَى بَيِّنَاتٍ أَيْدِيهِمْ وَيَايَمَنُ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَتْمِمْ لَنَا نُورَنَا وَاعْفَ عَنَّا إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٨﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ جَاهَدُوا الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَبَشَّ الصَّاصِرُ ۖ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ كَفَرُوا أَمْرَاتٍ مُّجْرِمَاتٍ وَأَمَرْتُ لُوطًا كَأَنَّكَ خَتَمَ عَيْنَيْنِ مِنَ الْعِبَادِ تَا صَلَّيْحِينَ خَانَتَاهُمَا فَامَرَ بِغَيِّمَا عَنْهُمَا مِنَ اللَّهِ سَبَأًا وَقِيلَ اذْخُلَا النَّارَ مَعَ الدَّٰخِلِينَ ۖ وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا أَمْرَاتٍ فَرِحْنَ إِذْ قَالَتْ رَبِّ أَتَنَالِي عِنْدَكَ بَيِّنَاتٍ فِي الْجَنَّةِ وَنَجِّي مِنْ قُرْعَوْنَ وَعَمَلِهِ وَنَجِّي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ۖ وَمَرْيَمَ ابْنَتَ عِمْرَانَ الَّتِي أَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهِ مِنْ رُوحِنَا وَصَدَقَتْ بِكَلِمَتِ رَبِّهَا وَكُنِيَ بِهِ وَكَانَتْ مِنَ الْقَانِتِينَ ﴿٩﴾

يى دينه، و ژنا (لووط) ي ميثانيت وى ناشكه را دكرن]، قيجا [هه ر چه نده هه ردو پيغه مبه رى بوون] نه شيان چو نيز ايا خودى ژوان بده نه پاش، و ژهه ردو و كانرا (ژنا نوو حى و ژنا (لووط) ي) هاته گوتن: هوين ژى هه رنه دئاگريدا د گهل وان ئه وى دچنه تيدا. ﴿۱۱﴾ و خودى بو خودان باوهران، ژنا فيرعه ونى نمونه دئينيت، و ختى گوتى: خوديوو ل دهف خو بو من خانيه كى د به حه شيتدا ئافا بكه، و تو من ژ فيرعه ونى و كار و كراييت وى قورتال بكه، و من ژ مله تى سته مكار قورتال بكه. ﴿۱۲﴾ [و خودى بو خودان باوهران] ميره ما كچا عيمرانى دكه ته نمونه، نه واده هه نا خو پاراستى، قيجا جبريل، قاسدى مه، ب ئه مري مه بفره بهر حه فكا وى و وى باوهرى ب شه ريعه تيت خودايى خو [ئه وى بو به نده ييت خو هنارتين] و كتيبت وى ئينا، و ئه و ژوان بوو ئه وى بهر ئه مري خودى.

سُورَةُ مَوْلِكَ

ل مه که هی هاتیسه خوارئ (۳۰) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ پاکى و بلندی بۆ خودایى خودان دهسته لات و
 فەرماندارى، ئەو ل سەر هەر تشته کی دهسته لاتداره.
 ﴿۲﴾ ئەو ئى مرن و ژین دایى، دا هه وه تیدا بجهربینت
 کاکى ژ هه وه دئ کار و کربارىت باش کهت، و ئەوه
 سهردهست و گونه ه ژیهه. ﴿۳﴾ ئەوه یى حەفت
 ئەسمان ل سهریک دانایین و رانایین، و دانان و
 رانان و چیکرنا خودئ یا وه سایه تو چو فیکنه کهفتنى
 تیدا نابینى، چاقت خۆ بگپره تو چو تیک و ده رزان
 ل ئەسمانان نابینى. ﴿۴﴾ باشى جاره کادى چاقت
 خۆ ل ئەسمانان بگپره، دئ چاقت ته شه پرزه و
 وهستیایى فه گهرن. ﴿۵﴾ و ب سويند مه ئەسمانى
 دنایى ب ستران یى خه ملاندی، و مه ئەو ستر
 ییت کرینه تیهه بۆ ره جاندا شهیتانان، و مه بۆ وان

ئیزا و نه خو شیا دۆزه ها شارباى یا به ره فکرى. ﴿۶﴾ ئیزا و نه خو شیا دۆزه هی بۆ وان ئەو ییت باوه رى
 ب خودایى خو نه ئینایین، و دۆزه هچ پیسه دویماهیکه. ﴿۷﴾ ده می فان گاواران دئافیزنه د دۆزه هیدا،
 ده نگه کى کریت ژئ دئیت وه کى زپرئ و دغه ونیت. ﴿۸﴾ نیزیکه ئەو ئاگره خو بخۆت و به قیت هندى
 ژ گاواران یا که ربه گریسه، هه ر گاها ملیکه تان پیله ک ژ گاواران ئافیتنه تیدا، زیره فانیت دۆزه هی ژئ دپرسن:
 ما چو پیغه مبهه بۆ هه وه نه هاتبون، هه وه ژ فئ پۆژئ بتر سین؟ ﴿۹﴾ گۆتن: به لئ پیغه مبهه بۆ مه هات
 [مه بتر سینت]، مه ئەو دره وین دانا و باوه رى پئ نه ئینا و مه گۆت: خودئ چو نه هه نار تیه، و هه وین ییت
 دگومراییه کا گله مه زندا. ﴿۱۰﴾ و گۆتن ئەگه ر مه فام هه بایه و ئەم ییت که ر (بئ گو ه) نه باینه، نو که ئەم
 نه دبووینه دۆزه هى. ﴿۱۱﴾ و گونه ه ل سهر خو ئاشکه را کړن، دۆزه هی نه مینن و دویر بن ژ دلوفانییا خودئ.
 ﴿۱۲﴾ ئەو که سیت، بئ خودایى خو بینن، [یان ژئ ده می ئەو ب تنئ و به رئ که سئ ل وان نه] ژئ بتر سن،
 گونه ه ژیهه بۆ ره جاندا شهیتانان، و مه بۆ وان ئەو ییت باوه رى

الْمَلِكِ
الْمَلِكِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 تَبَرَكَ الَّذِي يَدِينُ الْمُلُوكَ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝ الَّذِي خَلَقَ
 الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا وَهُوَ الْعَزِيزُ الْغَفُورُ ۝
 الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا مَّا تَرَى فِي خَلْقِ الرَّحْمَنِ مِنْ
 تَمَازٍ ۖ فَارْجِعِ الْبَصَرَ هَلْ تَرَى مِنْ فُطُورٍ ۚ ثُمَّ ارْجِعِ الْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ
 يَنْقَلِبْ إِلَيْكَ الْبَصَرُ حَاسِنًا وَهُوَ حَسِيدٌ ۚ وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ
 الدُّنْيَا بِمَصْبِيحٍ وَجَعَلْنَا رُجُومًا لِّلشَّاطِطِينَ ۖ وَأَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابَ
 السَّعِيرِ ۚ وَلِلَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَيَسُومُونَ السَّعِيرَ
 إِذَا أُلْقُوا فِيهَا سَمْعُوا لَهَا سَهيقًا وَهِيَ تَفُورٌ ۖ تَكَادُ تَمَيَّزُ
 مِنَ الْغَيْظِ كَمَا أَلْقَى فِيهَا فَوْجٌ سَأَلُوهَا خَرَجَتْهَا ۖ آلَتْ أُنْكُرٌ لِّذِي
 قَالُوا بَلَىٰ قَدْ جَاءَنَا نَذِيرٌ فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ إِنْ أَنْتُمْ
 إِلَّا فِي ضَلَالٍ كَبِيرٍ ۖ وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ
 السَّعِيرِ ۚ فَاتْرُكُوا يَدِيَهُمْ فَسَيَحْشَقُوا لِأَصْحَابِ السَّعِيرِ ۚ إِنَّ
 الَّذِينَ يَحْسَبُونَ أَنَّهُم بِالْغَيْبِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ۚ

وَأَسِرُّوا قُلُوبَكُمْ وَأَنْجَرُوا أَعْيُنَكُمْ عَنْ أَنْ يُدْرِكَهُمُ الْعَذَابُ ۚ وَالَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ
يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ ۝ هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ
ذُلُولًا فَأَنْصَبُوا فِي مَتَابِعِهَا وَأُخْلُوا مِنْ رِزْقِهِ ۚ وَالْيَهُ السُّعُورُ ۝
أَمِنتُمْ مَنْ فِي السَّمَاءِ أَنْ يَخْسِفَ بِكُمُ الْأَرْضَ فَإِذَا هِيَ تَمُورُ ۝
أَمْ أَمِنتُمْ مَنْ فِي السَّمَاءِ أَنْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا فَسَتَعْلَمُونَ
كَيْفَ نَذِيرٍ ۝ وَلَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ۝
أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى الظُّلُمِ فَقَدْ صَفَتْ وَبَقِضَ مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا
الرَّحْمَنُ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ بَصِيرٌ ۝ أَمَنْ هَذَا الَّذِي هُوَ جُنْدٌ لَكُمْ
يَنْصُرُكُمْ مِنْ دُونِ الرَّحْمَنِ إِنِ الْكَافِرُونَ إِلَّا فِي غُرُورٍ ۝ أَمَنْ هَذَا
الَّذِي يَزُوقُكُمْ إِنْ أَمْسَكَ رِزْقَهُ بَلْ لَجُوا فِي عُتُوٍّ وَنُفُورٍ ۝ أَمَنْ
يَعْنِي مُكَبَّرًا عَلَى وَجْهِهِ ۚ أَهْدَى أَمِنْ يَعْشَى سَوِيًّا عَلَى صِرَاطٍ
مُسْتَقِيمٍ ۝ قُلْ هُوَ الَّذِي أَنْشَأَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَرَ
وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ۝ قُلْ هُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي
الْأَرْضِ ۚ وَالْيَهُ تُحْشَرُونَ ۝ وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ
صَادِقِينَ ۝ قُلْ إِنَّمَا أَعْلِمُ عِنْدَ اللَّهِ وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُبِينٌ ۝

﴿۱۳﴾ هوين چ ناخفتنا خو فه شیرن چ ژى دهره هی (ناشکهره) بکهن، خودی ههر ژى ب ناگه هه، ههر تشتی د دلی مروفیدا خودی ژى ب ناگه هه. ﴿۱۴﴾ ما نه وی مروف چیکری پی نوزانیت؟ نی هوبرین و شاره زاهه نه وه. ﴿۱۵﴾ نه وه یی نه رد بو هه وه بهره ست و ساناهی کری، د ناقد ا بگهرن و ژ رزقی وی داییه هه وه بخون، و زفرینا هه وه یا دویا هیی ههر ب بال و یقه یه. ﴿۱۶﴾ نه ری ما هوين پشت راست بووینه ژ وی نه وی ل نه سمانی [مه خسه د خودیه] کو هه وه د نه ردیدا نه به ته خوارى، ههر وه کی ب سه ری قاروونی ئینایی و نه رد بله رزیت. ﴿۱۷﴾ ثان هوين پشت راست بووینه ژ وی نه وی ل نه سمانی [کو خودیه] کو بهره بارانه کی ب سه ره هه وه د نه ریژیت [ههر وه کی ب سه ری نه به هه ی ئینایی]، و هوين دى زانن کا گه فا من یا چاوايه ده می هوين ب چافی خو دینن. ﴿۱۸﴾ و ب سویند بیت بهری وان ژى باوهری ب فی چهندی نه ئینان، و من ژى چاوا خه له تیا وان دا بهر پویی وان [ب دارپتنا ئیزا و نه خو شیى].

﴿۱۹﴾ نه ری ما وان تهیر و ته وال، چهنک فه کری و چهنک گرتی و ل هه وا، و د سه ره خورا نه ددیتن کهس وان ل هه وارا ناگریت ژ خودی پیقه، نه وه ژ ههر تشته کی ب ناگه هه. ﴿۲۰﴾ نه ری غهیری خودی کیه له شکهره و هاریکاریت بو هه وه و هه وه ب سه ری بیخیت؟ ب راستی گاور یی د سه رداچونه کا ناشکهرادا. ﴿۲۱﴾ نه ری نه فه کیه رزقی بده ته هه وه نه گهر خودی ژ هه وه فه گریت [ب فه گرتنا نه گهریت دهرامه تی، ژ بارانی و باى و نه هیلانا ئافا کانى و دهریایان، ئانکو هه وه کهس نینه پشتا خو پی گهرم بکهن و بو خو بکهنه پشت]، به لی د سه ره فی ژیرا ههر مانه د رکا خو دا و دویر مان ژ هه قیى. ﴿۲۲﴾ نه ری ما هوين نارپننی کا کیژ دور ستره، نه وی ههر ل دویفسه ری خو دچیت و سه ره میایی، یان یی راست و سه ربلند ریکا خو دینیت و دچیت. ﴿۲۳﴾ بیژره خودی هوين بیت دایین و گوهر و چاف و عه قل بیت دایینه هه وه، به لی [هوين فان که ره م و نیعمه تان کیم ب کار دئینن د باشی و تاعه تاندا] هوين کیم شوکور و سوپاسیا خودی ل سه ره دکهن. ﴿۲۴﴾ بیژره: ههر خودیه هوين د نه ردیدا دایین و زیده کرین، و ههر دى ب بال و یقه زفرن. ﴿۲۵﴾ و دبیزن: کهنگی نه و پوژ دى تیت [نه و اتو مه پی دتر سینی]، نه گهر راسته وه کی هوين دبیزن؟! ﴿۲۶﴾ بیژره: ب راستی.. بهس خودی و هختی هاتنا پوژا قیامه تی دزانیت، و نه ز بهس هه وه پی ناگه هدار دکهم.

﴿٢٧﴾ و وهختی ئیزا و نه خویشیی نیزیکی خو دینن، سهر و چافیت گاور و بی باوهران تیک دچن و توزکی دبن، هنگی ملیاکهت دئی بیژنه وان: نه هاته هه و روزه نهوا هه وه لهز لی دکر. ﴿٢٨﴾ بیژنه من نه گهر خودی ل دویفداخوازا هه وه، من و نه فیت د گهل من نه هیلیت و بمرینیت یان ره حی ب مه بهت وژیسی مه دریژ بکته، ما نه فیه دئی چ گه هینیه هه وه، و چ دئی گاوران ژ ئیزا و نه خویشیا دژوار قورتالکته. ﴿٢٩﴾ بیژنه: بهس خودایی دلوفانه مروقی ژ ئیزا و نه خویشیا دژوار قورتال دکته، مه باوهری پی ئینا و مه پشتا خو پی گریدا، و نیزیکی هوبن دئی زانن کی ژ مه د گومرایسیه کا ناشکهرادایه، ثم یان هوبن؟! ﴿٣٠﴾ بیژنه [وان]: نه ری بیژنه من نه گهر ئافا هه وه د نه ردیدا بهرزه بوو، کی دئی بو هه وه ب سهر نه ردی ئیخت ؟

سُورَةُ قَهْلَم

ل مه که هی هاتیه خوارئ (۵۲) ئایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ هوسا دئیته خواندن (نوون)، [ل دور رافه کرنا فان رهنگه تپان بزفره دهسپیکا سورته (بهقهره)]، و سوبند ب قهله می و سوبند ب نفیسینا پی دئیته نفیسین. ﴿٢﴾ تو نه یی دینی وه کی هزر دکهن و نابیت تو یی دین بی، و خودی نه ف خیر و نیعمه ته د گهل ته کری و داییه ته. ﴿٣﴾ و خودی خیره کا بهرده و اما بی فیه برین دئی ده ته [ژ بهر وی بنفره هیمیا تول سهر فان نه خویشیان دکیشی]. ﴿٤﴾ و بی گومان تو خودانی ره وهسته کی زیده پاک و بلندی. ﴿٥﴾ نیزیکی تودئی بینی و نه وژی دئی بینن. ﴿٦﴾ کا کی ژ هه وه یی دینه و یی دین بوو. ﴿٧﴾ بی گومان خودایی ته چیر دزانیت کا کی یی خهله ته و ریکا خودی بهرزه کریه، و نهو چیر دزانیت راسته ری کینه. ﴿٨﴾ قیجا گوهدار بیا وان نه که، نه ویت ژ ته بی باوهر، و ته دره وین ددانن. ﴿٩﴾ نهو حهز دکهن تو سستی بکهی و ل دویف وان بهردهی [وهنده ک فهرانیت خودایی خو بهی]، دا نه وژی پیچه کی نه رم بین و ل دویف ته بین. ﴿١٠﴾ و گوهی خو نه ده وی یی گله سوبند خو و پس. ﴿١١﴾ یی تانافیر و عیب ده ریخ و نه وی کاری وی ئاخفتن گوهیژی [بو هلیخستنا فتنه و نه خویشیان]. ﴿١٢﴾ نه وی قلس و خیره خواز و ته عداکهر و گونه هکار. ﴿١٣﴾ نه وی زفر و نه زمان رهق، پستی فی ژ بیژی [نه کورئ بابی خو]، و نافدییر ب خرابیی. ﴿١٤﴾ چونکی خودان مال و عیال بوو، لهوا یی هوسا بوو. ﴿١٥﴾ وهختی ئایه تیت مه بو دهاتنه خواندن و دهیستن، دگوت: نه فیه چیر وک و چیقانو کیت بهرینه. ﴿١٦﴾ ثم دئی دفنا وی دروی کهین، [دا بو هیمیان ناشکهر بیت و بنیاسن].

قَلَمًا رَأَوْهُ زُلْفَةً سَيِّئَتْ وُجُوهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَقِيلَ هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تَدْعُونَ ﴿١﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَهْلَكْنِي اللَّهُ وَمَنْ مَعِيَ أَوْ رَحِمَنَا فَمَنْ يُجِيرُ الْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ ﴿٢﴾ قُلْ هُوَ الرَّحْمَنُ أَمَنَّا بِهِ وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْنَا فَسْتَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٣﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَنْ يَأْتِيكُمْ بِمَاءٍ مَعِينٍ ﴿٤﴾

سُورَةُ الْقَلَمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
ت وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ ﴿١﴾ مَا أَنْتَ بِنِعْمَةِ رَبِّكَ بِمَجْنُونٍ ﴿٢﴾ وَإِنَّ لَكَ لَأَجْرًا غَيْرَ مَمْنُونٍ ﴿٣﴾ وَإِنَّكَ لَعَلَّ خُلُقٍ عَظِيمٍ ﴿٤﴾ فَسَتُبْصِرُ وَيُبْصِرُونَ ﴿٥﴾ يَأْتِيكُمُ الْمَقْتُولُ ﴿٦﴾ إِنْ رُبَّكَ هُوَ الْغَرُّ مِنَ ضَلٍّ عَنْ سَبِيلِهِ ﴿٧﴾ وَهُوَ الْغَلِيُّ بِأَلْهَمْتِهِ ﴿٨﴾ فَلَا تُطِعِ الْمُكَذِّبِينَ ﴿٩﴾ وُدُّوا لَوْ نَدُّهُمْ فَيَذْهَبُونَ ﴿١٠﴾ وَلَا تُطِعِ كُلَّ حَلَّافٍ مَهِينٍ ﴿١١﴾ هَمَّازٍ مَشْأٍ بَنَمِيمٍ ﴿١٢﴾ مَتَّاعٍ لِلْخَيْرِ مُغْتَدٍ أَثِيمٍ ﴿١٣﴾ عُنَى بَعْدَ ذَلِكَ زَنِيمٍ ﴿١٤﴾ أَنْ كَانَ ذَا مَالٍ وَنِيتٍ ﴿١٥﴾ إِذَا نُتِلَ عَلَيْهِ ءَايَاتُنَا قَالَ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٦﴾ سَاسِمُهُ عَلَى الْخُرُطُومِ ﴿١٧﴾

إِنَّا بَلَوْنَاهُمْ كَمَا بَلَوْنَا أَصْحَابَ الْجَنَّةِ إِذَا أَقْسَمُوا لِيَصْرِفْنَاهُمْ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ
يَسْتَكْبِرُونَ ۖ فَطَافَ عَلَيْهَا طَائِفٌ مِّن رَّبِّكَ وَهُمْ نَائِمُونَ ۚ فَأَصْبَحَتْ
كَالْضُرَيْرِ ۚ فَتَنَادَوْا مُصْبِحِينَ ۚ أَنِ اعْبُدُوا عَلٰى حَرْثِكُمْ إِن كُنْتُمْ
صَادِقِينَ ۚ فَانْطَلَقُوا وَهُمْ يَخْفَوْنَ ۚ أَن لَّا يَدْخُلُهَا النَّارُ عَلَيْهِمْ
مَسْكِينٌ ۚ وَعَدُّوا عَلٰى حَرْثٍ قَدِيرِينَ ۚ فَلَمَّا رَأَوْهَا قَالُوا إِنَّا
لِفَصْلٍ ۖ بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ ۚ قَالَ أَوْسَطُهُمْ أَلِئَازِلْ لَكُمْ لَوْلَا
تُسَبِّحُونَ ۚ قَالُوا سُبْحٰنَ رَبِّنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ۚ فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلٰى
بَعْضٍ يَتَلَوْنَ ۚ قَالُوا يَبْتَغِ الْآثَارَ كَانُوا ظَالِمِينَ ۚ عَسَىٰ رَبُّنَا أَن يُبْدِلَنَا
خَيْرًا مِّنْهَا إِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا رَاغِبُونَ ۚ كَذٰلِكَ الْعَذَابُ ۚ وَالْعَذَابُ الْآخِرُ
أَكْبَرُ لَوْ كُنَّا يَعْلَمُونَ ۚ إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ عِندَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٍ النَّعِيمِ ۚ
أَفْتَجْعَلُ الْمُتَسَابِحِينَ كَالْمُحْجَرِينَ ۚ مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ۚ أَمْ لَكُمْ
كِتَابٌ فِيهِ تَدْرُسُونَ ۚ إِن لَّكُمْ فِيهِ لَمَآ تَحْزَنُونَ ۚ أَمْ لَكُمْ أَيْنُسٌ عَلَيْنَا
بَلَّغْنَا إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيٰمَةِ إِن لَّكُمْ لَمَآ تَحْكُمُونَ ۚ سَأَلَهُمْ أَنَّهُمْ بِذٰلِكَ
رَبِّعٌ ۚ أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ فَلْيَأْتُوا بِشُرَكَائِهِمْ إِن كَانُوا صَادِقِينَ ۚ يَوْمَ
يُكْسَفُ عَن سَاقٍ وَيَدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ ۚ

﴿۱۷﴾ ب راسٲى مه خه لكى مه كه هى جه رباندين ههروهكى مه خودانيت جنيكى جه رباندين، دهى سويند خوارين سپيدهى زوى فيقىى خو بجن، و چو بو فهير و ژاران پتفه نه هيلن. ﴿۱۸﴾ و نه گوتن (نه گهر خودى حهز بكهت) كو چو بو هه ژاران نادانن. ﴿۱۹﴾ هير ٲو د خهو و ب شهف، ئاگره كه كهفته جنيكه وان. ﴿۲۰﴾ و جنيكه وان سوٲ و وهكى شهفا تارى لى كر. ﴿۲۱﴾ سپيدهى زوى گازى ئيك و دو كر د بچنه ناف جنيكه خو وهكى وان ل بهر. ﴿۲۲﴾ [و گوتن] زوى هه رنه د ناف جنيكه خودا، نه گهر هه وه چنين ل بهر. ﴿۲۳﴾ ٲو بهر ب جنيكفه چوٲ و بهرزه يفه و نه پهنى. ﴿۲۴﴾ ب دهنگى نرم د ناهخودا گوتن: بلا چو فهير و ژار ب هه وه نه هه سن، و نه ئينه ناف جنيكه هه وه. ﴿۲۵﴾ بو ب جهكرنا مه رها خو، زوى ده كه فتن، يا ژ وانه دى شين فيقىى خو چن، و دى شين فهير و ژاران رى بى باركه. ﴿۲۶﴾ و هخى ديتن جنيكه وان يا سوٲى و شهوتى، باوهر نه كر جنيك جنيكه وان، و گوتن: مه رپكا خو يا بهرزه كرى و ٲهفه نه جنيكه مهيه. ﴿۲۷﴾ پشٲى هشيت وان هاتينه سه رى وان، ژ نوى زانين

ييت هاتينه جزادان ل سه ر ئينه تا خو د ده ره قى فهير و ژار اندا و گوتن: د ده ست مه ژيدا نه ما، چونكى مه دفا چو نه دينه فهير و ژاران. ﴿۲۸﴾ يى ژ هه ميان تيگه هشتير ژ وان گوت: ما من نه گوته هه وه نه گهر هوين نافى خودايى خو نه ئينن، و ژ كارى خو يى نه رها ليقه نه بن، ٲها ٲهفه دى ئينه سه رى هه وه. ﴿۲۹﴾ پشٲى ٲهفا ب سه رى وان هاتى، و پشٲى زانين خه له تى خه له تيا وانه، ئينا گوتن: خود يو ٲو توى پاقرى ژ هه مى كيماسيان، ب راسٲى ٲهم ييت سه ر داچو يى بووين. ﴿۳۰﴾ به رى خو دانه ئيك و دو و لو موى ئيك و دو كر، و هه ر ئيكى كره سو بچى يى دى، كو ٲو بوو خودانى قى شيره تى هه تا ٲهفه هاتينه سه رى وان. ﴿۳۱﴾ گوتن: وهى نه خو شى و نه مان بو مه بيت، چونكى ب راسٲى و بى گومان ٲهم د خه له ت بووين د كارى خودا، مه دفا مافى فهير و ژاران نه دينه وان و پشك و بارا وان ژ وان فه گرين. ﴿۳۲﴾ ٲهم هيقى دكه ين خودايى مه گونه هيت مه ژى ببه ت و ل مه نه گريت و بو مه چنتر به ده ل فه كه ت، مرادا مه لئنه گرنا خودايى مهيه. ﴿۳۳﴾ وهكى قى ئيزايا مه دايبه بهر خودانيت جنيكى، دى دينه بهر قوره شيان، و ٲو ئيزا و نه خو شيا قيامه تى دكه هيه ت وان گه له ك دژوار تره، نه گهر بزنان و تى بگه هن. ﴿۳۴﴾ بى گومان پاريزكار و خودى ترسان، خه لائى به حه شتى ل ده ف خودايى خو هيه. ﴿۳۵﴾ ٲه رى ما ٲهم دى موسلمانان [رؤزا قيامه تى] وهكى گونه هكاران دانين، بى گومان هه ردو جوين وهكى ئيك نابن. ﴿۳۶﴾ هه وه خيره، هوين چاوا وهكى ئيك ددانن؟! ﴿۳۷﴾ يان كئيه كه د ناف ده ستيت هه وه دا هيه، هوين لى دخوين؟! ﴿۳۸﴾ ٲو تشتى هه وه دقيت يى تيدا. ﴿۳۹﴾ يان [خودى] سو ز و په يان دايبه هه وه، هه تا رؤزا قيامه تى زى، دى هه ر ٲو بيت يا هوين بو خو ددانن و دبژن. ﴿۴۰﴾ كا ژ وان پهرسه، كى ژ وان كه فاله تى دكه ت، كو ٲو و موسلمان دى وهكى ئيك بن، و چو خودايى د ناهبه را و اندا نايت. ﴿۴۱﴾ يان وان هنده كه هه فال هه نه د قى بير و بو چو تيدا، بلا هه فاليٲ خو بينن نه گهر پاست دبژن. ﴿۴۲﴾ رؤزا ل وان دبته نه نگافى و ئيزا كو رؤزا قيامه تيه، و داخواز ژ وان دئيه كر بچنه سوجهه يى، به لى نه شين [چونكى د دنيا يدا ٲو نه دچو نه سوجهه يى].

﴿۱۳﴾ وئی پوژئی سه رو چاقیت وان دشوړن و په زیل ورسوانه، چونکی د دنیا پيدا داخواز ژوان دهاته کرن بجه سوجدی، وئول سه رخو و ساخلم، و نه دچون. ﴿۱۴﴾ ئه که سیټ باوهری ب قورثانی نه ئین و ته دره وین ددانن، تو وان بهله ب هیشیا منقه ئه ز دی تولان ل وان قه کم، و دی وان پینگاف پینگاف راکیشمه د دوزهیدا و بی ب خو به سن. ﴿۱۵﴾ وئو وان گیر دکم و دهره تی دمه وان، بهلی تولفه کرن و ئیزیا من یا دژواره. ﴿۱۶﴾ یان تو ماله کی ژوان دخوازی و ل وان گرانه، لهو باوهری نائین. ﴿۱۷﴾ یان دهی پاراستی ل دهف وانه، بو خو وان نشان و بهلگه یان ژئی قه دگو هیزن، ئه ویت پشته قانیا هندئ دکن کوئو د سه ر گوه کاریا خورا موسلمانان چترن، ژ بهر هندئ ئه و ل سه ر رکا خونه. ﴿۱۸﴾ فیتجا بینا خو ل سه ر ئه زیه تا وان فره بکه، و وه کی یونس پیغه مبه ری نه به [بینا خو چک بکه ی و له زی بکه ی]، ده می دزکی نه هنگیدا، و ئه و بی خه مگین گازی خودایی خو کری [دا قورتال بکه ت]. ﴿۱۹﴾ ئه گه ر دلوقانیا خودئ پټرا نه گه هشتباه، دامینته ل چولی و بی سویچلو و لومه کری و له که دار کری. ﴿۲۰﴾ بهلی خودئ ب بهر دلوقانیا خو ئیخست، و ئه و هه لبرارت و ژ قه نجیکاران دانا. ﴿۲۱﴾ وخته گاور ب که رب و کین و زکړه شیا خو ته چافین بکه ن و ته بیخن، ده می گول ته دبن تو قورثانی دخوینی، و ژ که رباندا دبژن [موحه مه د] یی دینه. ﴿۲۲﴾ و [فی ناخفتنی دهره قی قورثانی دبیژن] قورثان ب خو، ریک و ریباز و بهرنامه یه بو همی مرو فان.

خَسِيعَةً اَبْصَرْتُمْ تَرْهَقُهُمْ ذُلٌّ وَقَدْ كَانُوا يَدْعُونَ إِلَى السُّجُودِ وَهُمْ سَامُونَ ۝ فَذَرْنِي وَمَنْ يَكْذِبْ بِهَذَا الْحَدِيثِ سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ ۝ وَاُمْلِ لَهُمْ اَنْ كَيْدِي مَتِينٌ ۝ اَمْ تَتْلُوهُمْ اَحْزَابَهُمْ مِنْ مَّعْرَمٍ مُتَقَلَّبُونَ ۝ اَمْ عِنْدَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُمُونَ ۝ فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تَكُنْ كَصَاحِبِ الْحُوتِ اِذْ تَاَدَّى وَهُوَ مَكْظُومٌ ۝ اَلَا اَنْ تَدْرِكُهُ نِعْمَةٌ مِنْ رَبِّهِ لِيُبْذَرَ بِالْعَرَاءِ وَّهُوْماً مُؤْمٌ ۝ فَاجْتَبَيْهِ رَبُّهُ فَجَعَلَهُ مِنَ الصَّالِحِينَ ۝ وَاِنْ يَكَادُ الَّذِينَ كَفَرُوا اَلْزُقُوفُكَ بِاَبْصَرِهِمْ لَتَسْمِعُوا اَلْذِّكْرَ وَيَقُولُوْنَ اِنَّهُ لَمَجْنُونٌ ۝ وَمَا هُوَ اِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ۝

سُورَةُ الْقَهْلَمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

الْحَاقَّةُ ۝ مَا الْآذِنُكَ مَا الْحَاقَّةُ ۝ كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِطَغْوَاهُ ۝ اَلْقَاهُ رِجْلًا فَاَقْبَسَ ۝ فَاَمَّا ثَمُودُ فَهَلَكَ بِاَطَاغِيَةٍ ۝ وَاَمَّا عَادُ فَهَلَكَوْا رِجًّا ۝ صَرَصَاتٍ ۝ سَخَّرَهَا عَلَيْهِمْ سَمْعًا لَّيَالٍ وَنُفْيَةً اَيَّامًا حُسُومًا فَتَرَى الْقَوْمَ فِيهَا صَرْعَى كَأَنَّهُمْ اَعْجَازُ نَخْلٍ خَاوِيَةٌ ۝ فَهَلْ تَرَى لَهُمْ لَاقِيَةً ۝

۵۶۶

سُورَةُ قَهْلَم

ل مه که هی هاتیه خوارئ (۵۲) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ (الحاقه) ناهه بو پوژا قیامه تی، هاتیه نافکر ن به ئه لحاقه چونکی حقه و راستیه، و هه ر دی ئیت. ﴿۲﴾ ئه لحاقه چییه؟ [ئفه ته نکیده ل سه ر هاتنا پوژا قیامه تی]. ﴿۳﴾ ما توچ دزانی هه ی موحه مه د کا پوژا قیامه تی، ئه لحاقه یا چاوایه؟ [تو چو ژئی نوزانی] چونکی ته نه دیتییه کا ئه و پوژه چن د ب سه همه. ﴿۴﴾ (سه موود) (مله تی صالح پیغه مبه ر) و عاد (مله تی هوود پیغه مبه ر) باوهری ب پوژا قیامه تی نه ئینان، و گوتن: دره و چو پوژ نین دلوقت تیدا بیته دلان. ﴿۵﴾ هندئ (سه موود) بوو (مله تی صالح پیغه مبه ر) ب هسکه قیرییه کا ب هیز و دژار دهیلاک چون. ﴿۶﴾ و هندئ عاد بوو (مله تی هوود پیغه مبه ر)، ب په شه بایه کی ب سروسه قه م و ب قزه فز و زیده سار دهیلاک چون. ﴿۷﴾ حه فت شهف و هه شت پوژان ل سه ریک ب سه ر واندا هنارت، و ئه و د مالیت خو دا مری و بی بزاف مان، وه کی قورمیت دارقه سیټ خلوله لی هاتن. ﴿۸﴾ ما تو دینی شوینماییه کا وان مایت، [بچویک و مهن کس ژوان نه مان، هه می قپوون].

وَجَاءَ فِرْعَوْنُ وَمَنْ قَبْلَهُ وَالْمُؤْتَفِكَةُ بِالْحُلَاطَةِ ۝ فَعَصَوْا رَسُولَ رَبِّهِمْ فَأَخَذَهُمْ أَخَذَةً رَابِيَةً ۝ إِنَّا لَمَأْطِعَا الْمَاءِ حَمَلَتُكُمْ فِي الْجَارِيَةِ ۝ لِنَجْعَلَهَا لَكُمْ تَذْكِرَةً وَتَعِبَهَا أُنْزُوعُهُ ۝ فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ نَفْخَةٌ وَاحِدَةٌ ۝ وَحُمِلَتِ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ فَدُكَّتَا دَكَّةً وَاحِدَةً ۝ فَيَوْمَئِذٍ وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ۝ وَانْشَقَّتِ السَّمَاءُ فَهِيَ يَوْمَئِذٍ وَاهِيَةٌ ۝ وَالْمَلَكُ عَلَى أَرْجَائِهَا وَيَحْمِلُ عَرْشَ رَبِّكَ فَوْقَهُمْ يَوْمَئِذٍ ثَمَنِيَةٌ ۝ يَوْمَئِذٍ تُعْرَضُونَ لَا تَخْفَى مِنْكُمْ خَافِيَةٌ ۝ فَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ ۝ فَيَقُولُ هَذَا مَا أقرءُ وَأَكْتَبِيَةٌ ۝ إِلَىٰ ظَلَمْتُ إِلَىٰ مُلْكٍ حَسَابِيَةٍ ۝ فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ ۝ فِي حَظٍّ عَالِيَةٍ ۝ قَطُوفُهَا دَانِيَةٌ ۝ كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا أَسْلَفْتُمْ فِي الْأَيَّامِ الْخَالِيَةِ ۝ وَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَسْمَاءٍ ۝ يَقُولُ يَا بَلِيتَنِي لَأَوْتُ كِتَابِيَةٍ ۝ وَلَمْ أَذِرْ مَا حَسَابِيَةٍ ۝ يَلْبِثُهَا كَانَتْ الْقَاضِيَةُ ۝ مَا أَغْنَىٰ عَنِّي مَالِي ۝ هَلَكَ عَنِّي سُلْطَانِيَةٌ ۝ اخْذُوهُ وَفَعَلُوهُ ۝ ثُمَّ الْجَحِيمَ صَلَّوهُ ۝ ثُمَّ فِي سِلْسِلَةٍ ذَرْعُهَا سَبْعُونَ ذِرَاعًا فَاسْلُكُوهُ ۝ إِنَّهُ كَانَ لَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ ۝ وَلَا يَحْضُرُ عَلَىٰ طَعَامِ الْمُسْكِينِ ۝ فَلَيْسَ لَهُ الْيَوْمَ هُنَا حَمِيمٌ ۝

وَقَدْ
تَرَكْنَا

ئەوئى كتيبا كار و كرياتت خو ب دەستى راستى وەردگريت، ب كهيف دى بيزيت: كه ره مكهەن كتيبا من بخوين. ﴿۲۰﴾ ئەز بى پشەت راست بووم حسابا رۆزا قىامەتتى يال دويفمن، و خودايى من دى حسابەكا سەك د گەل من كەت. ﴿۲۱﴾ ئەو بى دژين و ژيارەكا خو شدا. ﴿۲۲﴾ د بەهەشتەكا خودان ريز و قەدردا. ﴿۲۳﴾ فيقييى وى [بەهەشتى] نزم و بەر دەستە. ﴿۲۴﴾ بخۆن و فەخۆن، هەوە نۆشى جان بيت ژ بەر وان كار و كرياتت باش ئەوئىت هەوە دنيا بىيدا كرين. ﴿۲۵﴾ وەندى ئەوە ئەوئى كتيبا خو ب دەستى چەبى وەردگريت ب كول و خەمفە دى بيزيت: خووزى ژ خيرا خودپرا من ئەف كتيبە وەرە گر تايە. ﴿۲۶﴾ و من چو ژ هەق و حسييا خو نەزانيايە. ﴿۲۷﴾ خووزى ژ خيرا خودپرا مرنا من، مرنا ئىكجارى بايە [و ئەز پشەتى مرنى ساخ نەبامەفە]. ﴿۲۸﴾ مال و ملكى من ل سەر دنيا بى كۆمكرى، نە مفا گەهاندە من، و نە ئيزا ژ من دا پاش. ﴿۲۹﴾ دەستەه لاتا من (پشەت و پشەفانى و ناف و دەنگ) هەمى ژ دەست من چۆ. ﴿۳۰﴾ [خودايى مەزن دى بيزيتە ملياكەتان: فى گونەهكارى تير گونەه] ببەن و دەست و پييان لى قەيد و زنجير بكەن. ﴿۳۱﴾ و باقيرنە دناف دۆزەها سنجريدا. ﴿۳۲﴾ پاشى ب زنجيرەكا حەفتى گەز زنجير پىچ بكەن. ﴿۳۳﴾ ئەوى باوهرى ب خودايى مەزن نەدئينا. ﴿۳۴﴾ و نە خو و نە بى و ئيفەتر د بەر هەندپرا نەدكر، برسا فەقير و ژاران بشكينييت. ﴿۳۵﴾ ئەوى ئەفرو چو هەفالى و هۆگريت خو ل قيرى نين.

﴿٣٦﴾ و چو خوارن ژى وى نينه، كيم و عه داڅا بريښت
 دوزدهيمان نه بښت. ﴿٣٧﴾ كه س فى خوارنى ناخوت،
 گوننهكار نه بن. ﴿٣٨﴾ سويند ب يى بهرچاف (بى
 هوين دبښن). ﴿٣٩﴾ سويند ب يى نه بهرچاف، (بى
 هوين نه بښن). ﴿٤٠﴾ بى گومان تهف قورئانا هنى
 ناخفتنا خودايى دلوفانه، بو پيغه مبهري يا هنارتى.
 ﴿٤١﴾ و [تهف قورئانه] نه ناخفتنا هوزانفانانه، هوين
 ژى بى باوهر. ﴿٤٢﴾ و [تهف قورئانه] نه ناخفتنا
 خيقرانكانه، بيچه كى ژى، هوين خو تى ناگهينى!
 ﴿٤٣﴾ تهف قورئانه ژ نك خودايى همى جيهانان
 يا هاتى. ﴿٤٤﴾ و هه كه وى [مه خسه د موحه مه د
 پيغه مبهري] هنده ناخفتن ژ كيسى مه چيكرانه.
 ﴿٤٥﴾ هم داب هيز و شيانا خو زوى تولى لى فه كه ين.
 ﴿٤٦﴾ پاشى هم، دارهاب دلى ويغه گرځداىى، پرين
 و قه تبښن. ﴿٤٧﴾ هنگى ټيك ژ هوه نه دشيا بهر فانيى
 ژى بكهت، دا نه كه فيته بهر جزايى خو. ﴿٤٨﴾ و ب
 راستى تهف قورئانه بريئانه بو خودان باوهرت ژ
 خودى ترس. ﴿٤٩﴾ و مه ناگه هژى هه يه، هندهك ژ
 هوه قورئانى دره و ددانن. ﴿٥٠﴾ و تهفه روزا قيامه تى بو گاوران دى بيته هزرت و په شتاني. ﴿٥١﴾ و تهف
 قورئانه راستيه كا راسته، چو گومان ناچنى. ﴿٥٢﴾ فينجا تو پاقرىيى بده بال نافى خودايى خو يى مه زن،
 و خودايى خو ژ هه مى كينايسىان پاقر بكه.

وَلَا طَعَامٌ إِلَّا لَآئِكُهُمْ إِلَّا الْخَاطِطُونَ ﴿٣٦﴾ فَلَا أَمْسِرَ لَهَا
 تُبْصِرُونَ ﴿٣٧﴾ وَمَا لَا تُبْصِرُونَ ﴿٣٨﴾ إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ﴿٣٩﴾
 سَاعِرٍ قَلِيلًا مَا تُؤْمِنُونَ ﴿٤٠﴾ وَلَا يَقُولُ كَافِرٍ قَلِيلًا مَا تَدَّكُرُونَ ﴿٤١﴾
 تَنْزِيلٌ مِّن رَّبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٢﴾ وَلَوْ تَقَوَّلَ عَلَيْنَا بَعْضُ الْأَقَاوِيلِ ﴿٤٣﴾
 لَأَخَذْنَا مِنْهُ بِالْيَمِينِ ﴿٤٤﴾ ثُمَّ لَقَطَعْنَا مِنْهُ الْوَتِينَ ﴿٤٥﴾ فَمَا مِنْكُمْ
 مِّنْ أَحَدٍ عَنْهُ حَاجِيزٍ ﴿٤٦﴾ وَإِنَّهُ لَتَذَكَّرٌ لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٤٧﴾ وَإِنَّا
 لَنَعْلَمَنَّ مِنْكُمْ مَّكْدِينَ ﴿٤٨﴾ وَإِنَّهُ لَحَسْرَةٌ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٤٩﴾
 وَإِنَّهُ لَحَقُّ الْيَقِينِ ﴿٥٠﴾ فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ﴿٥١﴾

سورة المعارج

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 سَأَلَ سَائِلٌ بِعَذَابٍ وَاقِعٍ ﴿١﴾ لِّلْكَافِرِينَ لَيْسَ لَهُ دَافِعٌ ﴿٢﴾
 مِّنَ اللَّهِ ذِي الْمَعَارِجِ ﴿٣﴾ تَعْرُجُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ إِلَيْهِ فِي
 يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ ﴿٤﴾ فَأَصْبَحَ صَبْرًا جَمِيلًا ﴿٥﴾
 إِنَّهُمْ يَرَوْنَهُ بَعِيدًا ﴿٦﴾ وَتَرَاهُ قَرِيبًا ﴿٧﴾ يَوْمَ تَكُونُ السَّمَاءُ
 كَالْمُهْلِ ﴿٨﴾ وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ ﴿٩﴾ وَلَا يَسْئَلُ حِمِيمًا ﴿١٠﴾

سورة المعارج

ل مه كه هى هاتيه خوارى (٤٤) تايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ ټيك ژ گاورت مه كه هى گوت: كا بلا قيامه ت بيت. ﴿٢﴾ گاوران وى روزى چو مه فهر نښن، و چو
 جه نښن پيغه برهښ. ﴿٣﴾ تهو قيامه تاهو دخوازن، ب فهر مانا خودى دى ب سهر و اندا ټيت، تهو خودايى
 خودان پيك و په ييسك، مليا كه ټيت وى پى دچنه ته سمانان. ﴿٤﴾ مليا كه ت و جبريل د روزه كيدا ژيله
 بهر ب خودى دچن، دريژا بيا وى پيښى هزار سالن. ﴿٥﴾ تو بښا خو ل سهر نه خو شيبى و ان فره
 بكه، پيښه هكرنه كا بى ترس و بى خه م. ﴿٦﴾ تهو دبښن تهو روز كو روزه قيامه تيه، يا دوبره و چو جا
 نا ټيت. ﴿٧﴾ و هم دبښن يا نيزيكه و دى ههر ټيت. ﴿٨﴾ روزه ته سمان وهكى رساسى هلبايى لى دټيت.
 ﴿٩﴾ و روزه چيا وهكى هرييا بهر با لى دټيت. ﴿١٠﴾ و وى روزه خو شفى پسارا خوشفيى خو ناكه ت و
 لى ناپرسيت.

المعارج
۵۷

يُصْرَفُونَ هَٰذَا الْمُجْرِمُ لَوْ يَتَذَكَّرُ مِنْ عَذَابِ يَوْمِئِذٍ بِسْمِهِ
وَصَلَاتِهِ وَأَخِيهِ ۝ وَفَصَّلَتِ أَلْفُ رُبُوعٍ ۝ وَفِي الْأَرْضِ جَمِيعًا
ثُمَّ يُنْجِيهِ ۝ كَلَّا إِنَّهَا لَأُفْلِقُ ۝ نَارًا عَالِيَةً ۝ تَتَذَكَّرُونَ أَذْ بَارِئ
وَتَوَلَّى ۝ وَتَمَعَّ قَاوِمًا ۝ إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنَ خَلَقًا ۝ إِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ
جَزُوعًا ۝ وَإِذَا مَسَّهُ الْخَيْرُ مَنُوعًا ۝ إِلَّا الْمُصَلِّينَ ۝ الَّذِينَ هُمْ
عَلَى صَلَاتِهِمْ دَائِمُونَ ۝ وَالَّذِينَ يُضِدُّونَ يُيُومَ الدِّينِ ۝ وَالَّذِينَ هُمْ مِنْ عَذَابِ
رَبِّهِمْ مُشْفِقُونَ ۝ إِنَّ عَذَابَ رَبِّهِمْ غَيْرُ مَأْمُونٍ ۝ وَالَّذِينَ هُمْ
لِفُرْجِهِمْ حَفِظُونَ ۝ إِلَّا الَّذِينَ أَزْوَاجَهُمْ أَقَامَ مَكَانَتَهُمْ فَأَتَتْهُمْ
غَيْرُ مَأْمُونِينَ ۝ فَمَنْ أَتَىٰ ذَٰلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْعَادُونَ ۝ وَالَّذِينَ
هُمْ لَأَمْنٌ بِهِنَّ وَعَهْدُهُمْ رُغْوًا ۝ وَالَّذِينَ هُمْ بِشَهَادَتِهِمْ قَائِمُونَ ۝
وَالَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ۝ أُولَٰئِكَ فِي جَنَّاتٍ مُّكْرَمُونَ ۝
فَالَّذِينَ كَفَرُوا فَبَلَّكَ لَمُطَاعِينَ ۝ عَنِ الْبَيْتِ وَعَنِ الشِّمَالِ
عِزِينَ ۝ اظْمَعْ كُلَّ أَمْرٍ مِنْهُنَّ أَنْ يُدْخَلَ جَنَّةَ نَعِيمٍ ۝ كَلَّا إِنَّا خَلَقْنَاهُمْ
مِمَّا يَعْلَمُونَ ۝ فَلَا أَمْسِرَ رَبِّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ إِنَّا لَقَدِرُونَ ۝

﴿۱۱﴾ تِيك و دو دینن و تیک و دو دیناسن، مروقی گونه هکار وی رورزی ههز دکهت، کور و کچیت خو هه مییان گوری خو بکهت. ﴿۱۲﴾ و ژنا خو و برایت خو هه مییان گوری خو بکهت. ﴿۱۳﴾ و تیل و تویجاخا خو، هه مییان گوری خو بکهت. ﴿۱۴﴾ و پی خوشه هندى ل سه رويی نه ردی گوری خو بکهت، بهس قورتال بیت. ﴿۱۵﴾ نه خیر چو وان قورتال ناکه و بلال خودی بزفرن، ناگر و گوری یی ل پیشیا وان. ﴿۱۶﴾ [نهو ناگره] بیستی سه ری و لهشی رادکهت و دره فیت. ﴿۱۷﴾ گازی وان دکهت نه ویت پشت دایینه هه قیسی، و خو ژنی دایینه پاش. ﴿۱۸﴾ گازی وان دکهت نه ویت مال کومکرین و داناینه سه ریگ و فه شارتن. ﴿۱۹﴾ مروف چاقرسیایی و بیتنه نگ یی هاتیسه چیکرن. ﴿۲۰﴾ نه گهر نه خوشی گه هشتی (چ نه ساخی و چ هه ژاری و هه نه خوشیه کادی) یی خه مگی و بی هیفی و ب ناخ و ژفه. ﴿۲۱﴾ و نه گهر خودی قهنجی دگهل کر و دهستی وی فره هکر، چو ژ دهستان ده رناکه فیت. ﴿۲۲﴾ نفیز که ریبت تی نه بن.

﴿۲۳﴾ نه ویت ل سه ر کرنا نفیزان به رده وام. ﴿۲۴﴾ و نهو تی نه بن نه ویت بارا خودی دتیخه دناف مالی خودا. ﴿۲۵﴾ بو فه قیر و ژار و خواز خواز و کان. ﴿۲۶﴾ و نهو تی نه بن نه ویت باوه ریسی ب رورزا جزادانی دینن. ﴿۲۷﴾ و نهو تی نه بن نه ویت دلای وان یی ب ترس ژ نیزادانا خودی. ﴿۲۸﴾ ب راستی عه زابا خودایی وان نه یا هندیه ژنی پشت راست بین. ﴿۲۹﴾ و نهو تی نه بن نه ویت داف و دهه من پاقز و شه رمگه ها خو دپاریزن، ژ هه ره که سه کی. ﴿۳۰﴾ ژ بلی ژن و جیرییت خو، و نهو بو قی نه دلومه دارن، و گازنده ژ وان نایته کرن. ﴿۳۱﴾ و هه ره که سی ب ریکه کادی شه هوه تا خو بشکینیت نهو یی گونه هکاره. ﴿۳۲﴾ و نهو تی نه بن نه ویت سوز و په یان و نه مانه تیت خو دپاریزن. ﴿۳۳﴾ و نهو تی نه بن نه ویت شاده یییا خو بو دویر و نیزیکان نه فه شیرن. ﴿۳۴﴾ و نهو تی نه بن نه ویت ب دورستی و به رده وام نفیزیت خو دکه ن. ﴿۳۵﴾ نه ها نه فه نه ده به شتاند، خودان قه در. ﴿۳۶﴾ نه فان گاوان خیره هوساب لهز ژ ته دره فن، و ته دره وین ددان و باوه ریسی ب ته نائین؟! ﴿۳۷﴾ دهسته ک دهسته ک له رخی ته یی راستی و چه پی، و درویشتی و به لاف و گو هشینه. ﴿۳۸﴾ نه ری هه ر تیک ژ وان له هیقییا هندیه بجیه به هشتا تیر خیر و بتر؟ ﴿۳۹﴾ نه خیر نه ب که یفا وانه، مه نهو یی ژ وی تشتی چیکرین یی نهو دزانن [ژ چکه کی، پاشی ژ پرتکا خوینی، پاشی ژ پارچه یه کا گوشتی]. ﴿۴۰﴾ سویند ب خودایی روره لات و رورزا فایان، نه دشین.

﴿٤١﴾ وان ب هنده کیت ژ وان چیتَر بگوهورپین، و نه شه ل بهر مه نه یا ب زهجه ته و کهس نه شیت ریکئی ل مه بگريت. ﴿٤٢﴾ (هه ی موحه مه د) ژ وان بگه پر، بلا بمیننه ب پویچاتییت خو فیه، و بلا د دنیا یا خودا بله زن، هه تا وی پوژا ب ترس و سه هم یا توبه و په شیمانی تیدا بی مفاء، دینن. ﴿٤٣﴾ پوژا ب له ز ژ گورستانان دهر دکه فن، و بهر ب جهی کومبو و نیقه دچن، دئی بیژی یی قهستا بوتیت خو دکهن، نه ویت وان ب ده سیتت خو چیکرین. ﴿٤٤﴾ وی پوژئی، نه و چاف شوپ و ره زیل و رسوانه، نه ها نه فیه نه و پوژا نه و ل سهر دنیا یی پی دهاتنه ترساندن [و وان یاری پی دکرن و باوهری پی نه دئینان، نه فرو دئی جزایی وی بی باوهری بی ب چافی سهری خو بینن].

سُورَةُ نُوحٍ

ل مه که هه ی هاتیه خوارئ (٢٨) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ مه نوح بۆ مله تی وی هنارت، و مه گوتی مله تی خو بترسینه ژ ئیزا و عه زابا خودی، بهری نه و بهر هنگاری توفانی بین و د توفانیدا بخه ندقن. ﴿٢﴾ گوت: هه ی مله تی من، نه ز هه وه ب ئاشکه رایئ ژ ئیزا و عه زابا خودی دترسینم. ﴿٣﴾ نه ز فەرمانا هه وه دکهم هوین په رستن و عه بدینیا خودایی خو ب تنی بکه ن، و پارینز کارییا وی بکه ن، و گوهدارییا من بکه ن. ﴿٤﴾ دئی گونه هیت هه وه پویچ که ت، و ژییی هه وه دئی دریز که ت هه تا و هخته کی ده ستیشانکری، نه گهر نه و هخته خودی ده ستیشانکری هات، نه هوین پی ش دکهن و نه پاش دکهن، نه گهر هوین بزائن. ﴿٥﴾ گوت: خودیو من ب شهف و پوژ (ئانکو هه می و هختان) گازی مله تی خو دکرن بۆ ریکاته. ﴿٦﴾ به لی من چهنده گازی وان دکرنه و پتر ژ ریکاته دویر دکهن. ﴿٧﴾ و هه ر جارا من داخواز ژ وان کر بایه باوهری بی ب ته بینن، دا گونه هیت وان نه هیل، تلپت خو دکرنه د گو هیت خو پ، و جلکیت خو ب سهری خودا دئینان، دا من نه بینن و دا گول من نه بن، و هه ر مانه ل سهر ئیک و دویا خو، و ژ مه زاتی و دفیلندی پشتا خو دانه باوهری بی. ﴿٨﴾ پاشی من ب ئاشکه رایئ و بی ترس، گازی وان کر. ﴿٩﴾ پاشی من ب ئاشکه رایئ و نه پهنی، گازی وان کر. ﴿١٠﴾ من گوتنه وان ل خودایی خو بزفرن و ژئ بخوازن گونه هیت هه وه نه هیلپت، ب راستی هه ر نه وه توبه یی و هردگری و گونه هان ژئ د به ت.

عَلَى أَنْ يُبَدِّلَ خَيْرًا مِنْهُمْ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوبِينَ ﴿١﴾ قَدْ رَهْمَ
يَخُوضُوا وَيَلْعَبُوا حَتَّى يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي يُوْعَدُونَ ﴿٢﴾ يَوْمَ
يَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ سِرَّاجًا كَانَهُمْ إِلَى نُصُبٍ يُوفِصُونَ ﴿٣﴾
خَشِيعَةً أَبْصَرُهُمْ تَرَهِفُهُمْ ذَلِكِ الْيَوْمِ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ ﴿٤﴾

سُورَةُ نُوحٍ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
إِنَّا أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَى قَوْمِهِ أَنْ أَنْذِرْ قَوْمَكَ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَهُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١﴾ قَالَ يَقُومُ لِي لَوْ نَذِرْتُمْ مَعِيَ ﴿٢﴾ أَنْ أَعْبُدُوا
اللَّهَ وَأَتَّقُوهُ وَأَطِيعُوا ﴿٣﴾ يَغْفِرْ لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُخَذِّكُمْ
إِلَى أَجَلٍ مُسَمًّى إِنَّ أَجَلَ اللَّهِ إِذَا جَاءَ لَا يُؤَخَّرُ لَوْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٤﴾
قَالَ رَبِّ إِنِّي دَعَوْتُ قَوْمِي لَيْلًا وَنَهَارًا ﴿٥﴾ فَلَمْ يَزِدْهُمْ دُعَايَ إِلَّا
فِرَارًا ﴿٦﴾ وَإِنِّي كُنْتُ لَدَعْوَتِهِمْ لِتَغْفِرَ لَهُمْ جَعَلُوا أَصْنَعَهُمْ فِي
ءَاذَانِهِمْ وَاسْتَعْمُوا أَصْوَارَهُمْ وَاسْتَكْبَرُوا وَاسْتَكْبَرُوا ﴿٧﴾
ثُمَّ إِنِّي دَعَوْتُهُمْ جِهَارًا ﴿٨﴾ ثُمَّ إِنِّي أَعْلَنْتُ لَهُمْ وَأَسْرَرْتُ
لَهُمْ إِسْرَارًا ﴿٩﴾ فَلَمَّا اسْتَغْفِرُوا رَبِّي قَالَ إِنَّهُ كَانَ عَقَّارًا ﴿١٠﴾

يُرْسِلُ السَّمَاءَ عَلَيْهِمُ دُرُجًا ۝ وَيُعِيدُهُم بَأْمُولٍ وَّسِينٍ ۝ وَيَجْعَلُ
لَهُمْ جَنَّاتٍ وَيَجْعَلُ لَهُمُ أَنْهَارًا ۝ مَا لَكُمْ لَا تَرْجُونَ لِلَّهِ وَقَارًا ۝
وَقَدْ خَلَقَكُمْ أَطْوَارًا ۝ أَلَمْ تَرَوْا كَيْفَ خَلَقَ اللَّهُ سَبْعَ سَمَوَاتٍ
طِبَاقًا ۝ وَجَعَلَ الْقَمَرَ فِيهِنَّ نُورًا وَجَعَلَ الشَّمْسُ سِرَاجًا ۝
وَاللَّهُ أَنْبَتَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ نَبَاتًا ۝ ثُمَّ يُعِيدُكُمْ فِيهَا وَيُخْرِجُكُمْ
إِخْرَاجًا ۝ وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ بِسَاطًا ۝ لَتَسْكُنُوا مِنْهَا
سُبُلًا فِجَاجًا ۝ قَالَ نُوحٌ رَبِّ إِنَّهُمْ عَصَوْا وَاتَّبَعُوا مِنِّي بِزُدٍّ
مَالَهُمْ وَلَوْلَا رَحْمَتِي لَآتَزَدُ الْإِنْسَانُ فِتْنًا ۝ وَمَكَرُوا مَكْرًا كَبِيرًا ۝ وَقَالُوا
لَا تَذَرُنَّ آلِهَتَكُمْ وَلَا تَذَرُنَّ وَدًّا وَلَا سُوَاعًا وَلَا يَغُوثَ وَيَعُوقَ
وَنَسِرًا ۝ وَقَدْ أَصْلَحُوا كَثِيرًا وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا ضَلَالًا ۝
يَمَّا حَطَّيْتَهُمْ أَغْرَقُوا فَأَذْخَلُوا نَارًا فَامْتَحَدُوا لَهُمْ مِّنْ دُونِ
اللَّهِ أَنْصَارًا ۝ وَقَالَ نُوحٌ رَبِّ لَا تَذَرْنِي وَالْأَرْضَ مِنَ الْكَافِرِينَ
دَيَّارًا ۝ إِنَّكَ إِن تَذَرْنِي يَرْضُوا عِبَادَكَ وَلَا يَلِدُوا إِلَّا فَاجِرًا
كَفَّارًا ۝ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِمَن دَخَلَ بَيْتِيَ مُؤْمِنًا
وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا تَبَارًا ۝

﴿۱۱﴾ دئی بارانی ل ههوه زیده کت، و دئی بارانیت
بۆش و ل دویفتیک بۆ ههوه بارنیت. ﴿۱۲﴾ و دئی
مال و زاروکان ل ههوه زیده کت، و دئی ههوه ب
چهم و باغ یتخت، و دئی رویاریت ئافی دته ههوه.
﴿۱۳﴾ ههوه خیره هوین ب دورستی ژ خودایی خو
ناترسن، و قهدر و مهزاتیای هیژایی وی بۆ نادانن؟!.
﴿۱۴﴾ و وی هوین د چهند قویناخندا ییت دایین
(چپکه کا ئافی، پاشی پرته کا خوینی، پاشی پارچه یه کا
گوشتی و هوسا...). ﴿۱۵﴾ ما هوین دهسته لاتدارییا
خودایی خو د چیکرنا ته سماناندا نابینن، کا چاوا
حهفت قاتییت ته سمانان ل سه ریك نژانندینه.
﴿۱۶﴾ و کا چاوا ههیف دههسانی دنیایدا کرییه روژناهی
بۆ ئهردی، و کا چاوا روژ بۆ ههوه کرییه چراهه کی
گهش. ﴿۱۷﴾ و خودی بابی ههوه ئادهم ژ ناخی چیکر،
و هوین ب دویفتیخستن د ئهردیدا. ﴿۱۸﴾ و جاره کا
دی دئی ههوه زفرینته ههوه ئهردی، و بی گومان جاره کا
دی دئی ههوه ژ ئهردی ده ریختیه ههوه بۆ مه حشه ری.
﴿۱۹﴾ و خودیه بۆ ههوه ئهرد ده شتکری و رانایی بۆ

ژینی. ﴿۲۰﴾ دا هوین بشین بۆ خو ریکیت به رفه ههوه بۆ هاتن و چوئی و کاروانیت خو، د ئهردیدا ببینن.
﴿۲۱﴾ نوووی گۆت: خودیو وان گوهدارییا من نه کر و ب دویفه نه گین و گره گر و که نکه نه ییت خو که قتن،
ئه ویت مال و زاروکیت وان ژ سهردابرن و خوساره تیسی پیقه تر ل وان زیده نه کری. ﴿۲۲﴾ و پیلان و ئویسییت
مهزن گپران. ﴿۲۳﴾ و گوژنه دویکه فیتییت خو: په رستییت خو نه هیلن، و وهدد و سوووع و (یه غووسی) و
یه عووق و نه سری نه هیلن (ئه شه بوتیت وان بوون). ﴿۲۴﴾ و فان که نکه نه و گره گران که له ک مروف ییت د
سهردابرن، ژ بهر فی چهندی [خودیو] تو ژ خوساره تی و گوهرایی پیقه تر ل وان زیده نه که. ﴿۲۵﴾ ژ بهر
خرا بکاری و گو نه هکارییا وان، مه ئه و د توفاتییدا خه ندقاندن - پاشی دئی وان کهینه دئاگریدا - و وان ژ بلی
خودی کهس نه دیت وان ژ توفانی قورتال بکهت. ﴿۲۶﴾ نوووی گۆت: خودیو که تی ژ گاواران نه هیلن، ل
سه ر رویی ئهردی. ﴿۲۷﴾ ئه گه ر تو وان بهی دئی بهنده ییت ته د سهردابه ن، و یی ژ وان زی بیت دئی هه
یی خرا بکار و گاوار بیت. ﴿۲۸﴾ خودیو تو گو نه هییت من ژئی به، و ییت ده بیاییت من و هه ر که سی بیته د
مالا مندازی ژ خودان باوه ران، چ ژن چ میر.. و ژ زیانی و هیلاکی پیقه تر نه ده بهر زوردار و گاواران.

سُورَةُ الْجِنِّ

ل مه كههئ هاتيهه خواري (۲۸) ثايهه

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ بِيْزْه ملهتئ خو خودئ تهعالا وهحي بو من هنارت كو كومهكا نهجنهيان گوهدارييا قورئانئى كرن و باوهري پئ ئينان و موسلمان بوون، و پشتئ زفرينه ناف ملهتئ خو گوتنه وان: مه گول قورئانهكا نهديتئ [ئانكو وهكى وئ نههاتيهه گولئ بوون و نههاتيهه ديتن] و كارليكهه بوو. ﴿۲﴾ بهري مروقي ددهته راستيئ و روناھيئ، مه باوهري پئ ئينا كو كتيبا خودييه، و ئهه ژ نهفرو پتفه چوهه فپشكان بو خودئ چئ ناكهين. ﴿۳﴾ بئ گومان خودئ يئ پاك و بلند و مهزنه، و چوژن و زاروك بو خو نهگرتينه. ﴿۴﴾ بئ فامئ مه (كو شهيتانه) تشتئ نهلائيقي و نهههژئ [و دويرئ راستيئ] د دهرههقي خودئدا دگوت. ﴿۵﴾ و مه هزر دكر نهجنه و مروف چو

دروهان دراستا خودئدا ناكهين. ﴿۶﴾ و هندهك مروف هه بوون، پارسئن ژ نهجنهيان دخواستن، و نهجنهيان نهو پتر سههردابرن و پتر وهستاندن. ﴿۷﴾ و وان مروفان ژئ وهكى ههوه نهو هزره دكر، خودئ كهسي پشتئ مرنئ ساخ ناكهت. ﴿۸﴾ ئهه چوين دا بگههينه نهسماني و گوھئ خو بدهينه ملياكةتان، مه ديت نهسمان يئ تئئ زيرهقان و نوبه داره [ژ ملياكةتان]، و تئئ ستيره [ملياكةت دوان و هردكهن يئ گوهدارييا وان بكهت]. ﴿۹﴾ بهري نوكه مه ل نهسمانان جههه بوون بو گوهداريئ، و ههر ئيكيئ قئ گاقي گوهداريئ بكهت، دئ بينيت ستيرئت دريكيئا و ل بهر دراوه ستاينه. ﴿۱۰﴾ و ئهه نهجنه نوزانين كا بوچئ خودئ هنده زيرهقان و نوبه دار دانايينه دههسماناندا، ئهري خودئ دقيت خهلكئ ئهردئ بئيشينيت يان بو خيرا وانه. ﴿۱۱﴾ و ژ مه بيئ ههين موسلمان و نه موسلمان، و ئهه گهلهك ريئ و رييازين. ﴿۱۲﴾ و مه دزاني خودايئ مه ل سهه مه يئ دهستهه لاتداره، ههر جهئ ئهه لئ بين ئهه نهشين ژ ئيزايا وئ قورتال بين. ﴿۱۳﴾ وهختئ مه قورئان گولئ بوويئ ئيكسهه مه باوهري پئ ئينا و ئهه موسلمان بوويين، و ههر كهسي باوهريئ بينيت بلا پشت راست بيت، نه خيرئت وئ كيئم دين و نه گونههئت وئ پتر لئ دئئن.

الجزء ۵۸

سُورَةُ الْجِنِّ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أُوحِيَ إِلَيَّ أَنَّهُ اسْتَمَعَ نَفَرٌ مِّنَ الْجِنِّ فَقَالُوا إِنَّا سَمِعْنَا قُرْآنًا عَجَبًا ۖ يَهْدِي إِلَى الرُّشْدِ فَآمَنَّا بِهِ وَلَمْ نُشْرِك بِرَبِّنَا أَحَدًا ۚ وَأَنَّهُ تَعَلَّى جَدُّ رَبِّنَا مَا اتَّخَذَ صَاحِبَةً وَلَا وَلَدًا ۚ وَأَنَّهُ كَانَ يَتُولَّي سَفِينَهَا عَلَى اللَّهِ سَطَطًا ۚ وَأَنَّا ظَنَنَّا أَن لَّنْ نَقُولَ الْإِنسَ وَالْجِنُّ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا ۚ وَأَنَّهُ كَانَ رِجَالٌ مِّنَ الْإِنسِ يَعُوذُونَ بِرِجَالٍ مِّنَ الْجِنِّ فَزَادُوهُمْ رَهَقًا ۚ وَأَنَّهُمْ ظَنُّوا كَمَا ظَنَنْتُمْ أَن لَّنْ يَبْعَثَ اللَّهُ أَحَدًا ۚ وَأَنَّا لَمَسْنَا السَّمَاءَ فَنَاجِدُهَا ثُمَّ لَمَسْنَاهَا فَأَنَّا لَمِسْتُهَا فَهِيَ كَأَصْبُلٍ ۚ وَأَنَّا كُنَّا نَقْعُدُ مِنْهَا مَقْعِدُ لِّلشَّمْعِ فَمَن يَسْمِعُ أَلاَّنْ يُحَدِّثْ لَهَا رُشْدًا ۚ وَأَنَّا لَنَدْرِي أَمْرًا يُرِيدُ يَنُصِّرُنَا فِي الْأَرْضِ أَمْ آتَاؤُكُمْ رُشْدًا ۚ وَأَنَّا مَنَّا الصَّالِحِينَ وَمَنَّا دُونَ ذَلِكَ كَمَا تَأْتِيكُمُ الْغَيْبَاتُ ۚ وَأَنَّا ظَنَنَّا أَن لَّنْ نَعْجِزَ اللَّهُ فِي الْأَرْضِ وَلَن نَعْجِزَهُ هَرَبًا ۚ وَأَنَّا لَمَّا سَمِعْنَا اللَّهْدَىءَ آمَنَّا بِهِ فَمَن يُؤْمِن بِرَبِّهِ فَلَا يَخَافُ بَخْسًا وَلَا رَهَقًا ۚ

وَأَنَّا إِنَّمَا الْمُسْلِمُونَ وَرَمَّا الْقَيْظُونَ فَمَنْ أَسْلَمَ فَأُولَئِكَ
تَحَرَّوْا رَشَدًا ۝ وَأَمَّا الْقَيْظُونَ فَكَانُوا لِجَهَنَّمَ حَطَبًا ۝
وَالَّذِينَ اسْتَفْهَمُوا عَلَى الطَّرِيقَةِ لَأَسْقَيْنَهُمْ غَدَقًا ۝ لَنُقَرِّبَهُمْ
فِيهِ وَمَنْ يَعْزِضْ عَنْ ذِكْرِ رَبِّهِ يَسْلُكْهُ عَذَابًا صَعَدًا ۝ وَأَنَّ
الْمَسْجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا ۝ وَأَنَّهُ لَمَّا قَامَ عَبْدُ اللَّهِ
يَدْعُوهُ كَادُوا يَكُونُونَ عَلَيْهِ لِبَدًا ۝ قُلْ إِنَّمَا أَدْعُوا رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ
بِهِ أَحَدًا ۝ قُلْ إِنِّي لَا أَمْلِكُ لَكُمْ صَرًا وَلَا رَشَدًا ۝ قُلْ إِنِّي
لَن يُجِيرَنِي مِنَ اللَّهِ أَحَدٌ وَلَن أَجِدَ مِنْ دُونِهِ مُلْتَحَدًا ۝ إِلَّا بَلَاغًا
مِّنَ اللَّهِ وَرِسَالَاتٍ ۚ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ قَيِّمًا لَّهُ نَارٌ جَهَنَّمَ
خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۝ حَتَّىٰ إِذَا رَأَوْا مَا يُوعَدُونَ فَسَيَعْلَمُونَ
مَنْ أَضَعَفَ نَصْرًا وَأَقْلَبَ عَدَدًا ۝ قُلْ إِن أَدْرَىٰ أَقْرَبُ مَا تُوعَدُونَ
أَمْ يَجْعَلُ لَهُ رَبِّي أَمَدًا ۝ عَلَيْهِمُ الْعَذَابُ فَلَا يُظْهِرُ عَلَىٰ غَيْبِهِ
أَحَدًا ۝ إِلَّا مَنْ أَرَادَ مِن رَّسُولٍ فَإِنَّهُ يَبْلُغُكَ مِنْ بَيْنِ
يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ رَصَدًا ۝ لِيُعْلَمَ أَنَّ قَدَ الْغُرُورِ ۚ سَلَّاتِ
رَبِّهِمْ وَأَحَاطَ بِمَا لَدَيْهِمْ وَأَحْصَىٰ كُلَّ شَيْءٍ عَدَدًا ۝

﴿۱۴﴾ پستی مه قورئان گولی بووی هندك ژ مه
موسلمان بوون و باوهری ب پیغه مبهری ئینان، و
هندك فهدربوون و باوهری نه ئینان، و تهویت
باوهری ئیناین تهو ب سهر ریکا راست ههلبوون.
﴿۱۵﴾ و تهویت باوهری نه ئیناین دئی بیه داردووی
دوژه هی. ﴿۱۶﴾ و ته گهر تهویت گاوربووین ریکا
حهقیی گرتبانه و موسلمان بووبانه، ته دارزقی وان
بهرفره کهین. ﴿۱۷﴾ داوان پی بجه ربین و ههچی
گوهدارییا خودایی خو نه کهت، خودی دئی وی
ئیخته دئیریه کابی فهرین و بی فهده سیاندا. ﴿۱۸﴾ و
بی گو مان مزگهفت بهس جهی هندینه خودایی مه زن
ب تنی تیدا بیته پهستن و کهسی دی تیدا نه په رستن.
﴿۱۹﴾ و هختی بهندهیی خودی (موحه مه د) رابووی و
بانگ بو په یاما خودی هلدیرایی، ته جه لی کومبوون
و نیریک بوو بجه سهر ملیت ئیک، هندی هندلی
کوم بوون، دا گوهی خو بدنه قورئانی. ﴿۲۰﴾ [ههی
موحه مه د] بیژه [وان گاوریت ژ ته دخوازان تو دینی
خو بهیلی، یان دبیژن ته فهده موحه مه د چ دکهت]: تهز

بهس خودایی خو دپهرستم و تهز چو هه فیشکان بو خودایی خو چی ناکه م. ﴿۲۱﴾ بیژه: [بهس من خیرا
هه وه دقیا بهلی هوین نوزانن] فئجانهو خیرا من بو هه وه دقیت تهز نه شیم بگه هینمه هه وه، و ئیزایا هوین
ههزی تهز نه شیم بینمه سهری هه وه. ﴿۲۲﴾ بیژه: ژ بلی خودی من چو مه فهر نینن، و من چو کهس نینه ژ بلی
خودی تهز هه وارا خو بگه هینمی و من بجهوینیت [ته گهر تهز په یاما خودی نه گه هینم یان نه گوهدارییا وی
بکه م]. ﴿۲۳﴾ چو جه من ناحهوینن ته گهر تهز په یاما خودی ب دورستی و بی کیاسی نه گه هینمه هه وه،
و ههر کهسی نه گوهدارییا خودی و پیغه مبهری وی بکهت جزایی وی ئاگرئ دوژه هینیه، دئی ههر وههر
تیدا بیت. ﴿۲۴﴾ فئجنا گاغا پوژا پی دئینه ترساندن دینن کو پوژا قیامه تیه، ته ها هنگی دئی زانن کا کی
ژ وان کیم پشت و کیم ههژماره [تهو یان موسلمان]. ﴿۲۵﴾ بیژه: تهز نوزانم کاروژا قیامه تی، تهوا هوین
پی دئینه ترساندن یا نیریکه یان نه [بهلی دئی ههر تیت]. ﴿۲۶﴾ خودیه زانایی تشی نه بهر چاف، و غهیا
خو بو کهسی ئاشکه را ناکهت. ﴿۲۷﴾ بو وی نه بیت یی تهو بو په یاما پیغه مبهرا تیی هه لبریت، خودی
ملیاکه تان دهنیریت، دا ملیاکهت زیره فانیی ل بهر سینگئ وی ول پشت وی بکهن، و ژ ته جه یان پیارین.
﴿۲۸﴾ [خودی تهعالا پیغه مبهریت خو، ب ملیاکهتیت خو، ژ ته جه یان دیاریزیت] دا بشین په یاما خودایی
خو بگه هینن، و خودی دزانیات کاج ل نک وان ههیه، و ئاگه هژ هویر و گران ههیه، و چول بهر بهرزه
نابیت.

سُورَةُ مَوْزِهِمِيل

ل مه كه هئ هاتيه خوارئ (۲۰) ثايته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ههئ ههئ كه سئ جلكت خؤ د خؤ وه ركربن.
 ﴿۲﴾ شهقئ هه مئئ ربه نفئژان بكه، كئمهك تئ نهئست.
 ﴿۳﴾ نفشهكا شهقئ يان كئمتر ژئ. ﴿۴﴾ يان ژ نفئئ زئده تر، و قورئانئ هئدئ (ل سهر خؤ) بخوئنه.
 ﴿۵﴾ هه دئ ئاخفتنهكا گران ب سهر ته دئ ئئبن و دارئژئبن.
 ﴿۶﴾ ربوننا شهقئ چئتر دل و دهقان دكهته ئئك، و گؤنتئ سهر راست و دورستئر لئ دكهت.
 ﴿۷﴾ و د رؤژئدا ته دهلقهئيهكا درئژ يا ههئ بؤ ب جهئئنا كاروباران. ﴿۸﴾ ب شهف و رؤژ نافئئ خودائئ خؤ بئنه، و خؤ بؤ پهرستنا وئ ئالا بكه.
 ﴿۹﴾ خودائئ رؤژه لات و رؤژئافائئ، چو پهرستئ بئت راست و دورست ژ وئ پئشه تر نئبن، هه وئ بؤ خؤ بكه پشت. ﴿۱۰﴾ بئنا خؤ فرهه بكه ل سهر وئ

تشتئ دبئژن، و ب جوامئرى پشتا خؤ بده وان. ﴿۱۱﴾ توفان بئ باوه رئت قئامه تئ دره و ددانن و حالخؤش بهئله ب هئقئئا منغه، ههئ دئ جزائئ وان ده مئ، پئچهكئ بئنا خؤ ل وان فرهه بكه. ﴿۱۲﴾ مه قهئد و زنجئر و دؤژههكا سنجرئ يا ههئ. ﴿۱۳﴾ و مه خوارنهك يا ههئ، د گهورئئا كه سئدا ئاچئت، و مه ئئزائهكا ب ژان و دؤوار يا ههئ. ﴿۱۴﴾ رؤژا ئهر د و چئا دله رزن، و چئا دئنه گر كئت خئزئ. ﴿۱۵﴾ مه پئغه مبه رهكئ بؤ هه وه هنارتئ كو رؤژا قئامه تئ شاده بئئئ ل سهر هه وه بدهت، ههروهكئ مه پئغه مبه رهكئ بؤ فئره وئئ ژئ هنارتئ. ﴿۱۶﴾ و فئره وئئ گوه دارئئا پئغه مبه رئ نهكر، و باوه رئ پئ نهئئنا، مه هنگاقت، هنگاقتنهكا دؤوار. ﴿۱۷﴾ هه گهر هوئبن باوه رئئ نهئئبن، دئ چاوا خؤ ژئزا و نهخؤشئئا رؤژهكئ پارئژن، بچوئكان پئر دكهت. ﴿۱۸﴾ ژ سه هه وئ رؤژئ، تئك و ده رز دكهتفه هه سئانئ، و ژفانئ خودئ ب هاتئا وئ رؤژئ هه ر دئ ئئت. ﴿۱۹﴾ هه شه هه مئ بئرئئانهكه، ئئ بقتئ ژ بئ ئاگه هه و نه گوه داران ل خؤ بزقريت، بلا رئكهكئ بئئئئ خؤ بئ بگه هئئته خودئ (هه وئ رئ رئكا باوه رئئئئ).

سُورَةُ الْمَرْيَمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الْمَرْيَمُ ۖ قُتِلَ إِلَّا قَلِيلًا ۚ أَتُصَفُّ ۖ أَوَلَمْ تُضْمَلْ قَلِيلًا ۚ
 أَوْ زِدْ عَلَيْهِ وَرَتِّلِ الْقُرْآنَ تَرْتِيلًا ۚ إِنَّا سَنُلْقِي عَلَيْكَ قَوْلًا
 ثَقِيلًا ۚ إِنَّ نَاشِئَةَ اللَّيْلِ هِيَ أَشَدُّ وَطْأًا وَأَقْوَمُ قِيلًا ۚ إِنَّ لَكَ فِي
 النَّهَارِ سَبْحًا طَوِيلًا ۚ وَذَكَرْ أَسْمَ رَبِّكَ وَتَبَتَّلْ إِلَيْهِ تَبْتِيلًا ۚ
 رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاتَّخِذْهُ وَكِيلًا ۚ وَأَصْبِرْ
 عَلَى مَا يَقُولُونَ وَاهْجُرْهُمْ هَجْرًا جَمِيلًا ۚ وَذَرْنِي وَالْمُكَذِّبِينَ
 أُولِيَ النَّعْمَةِ وَمَهِّلْهُمْ قَلِيلًا ۚ إِنَّ لَدُنَّا أُنْكَالًا وَجِجَمًا ۚ
 وَطَعَامًا ذَا غُصَّةٍ وَعَذَابًا أَلِيمًا ۚ يَوْمَ تَرْجُفُ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ
 وَكَانَتْ الْجِبَالُ كَغَيْمٍ مُهْبَلًا ۚ إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَيْكُمْ رَسُولًا شَاهِدًا
 عَلَيْكُمْ كَمَا أَرْسَلْنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ رَسُولًا ۚ فَفَصَّىٰ فِرْعَوْنُ الرَّسُولَ
 فَأَحْذَنَّهُ أَخَذًا وَبِيلًا ۚ فَكَيْفَ تَتَّقُونَ إِن كَفَرْتُمْ يَوْمًا
 يَجْعَلُ الْوِلْدَانَ شِيبًا ۚ السَّمَاءُ مُفْطَرٌ بِهِ كَانَ وَعْدُهُ مَفْعُولًا ۚ
 إِنَّ هَٰذِهِ تَذْكِرَةٌ ۖ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذْ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا ۚ

﴿٢٠﴾ إِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُومُ أَدْنَىٰ مِن ثُلَاثِ أَيْلٍ وَنُصْفَةٍ، وَتُلَاقِيهِ مِّنَ اللَّيْلِ مَعَهُ، وَاللَّهُ يَقْدِرُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ عَلَيَّ أَنْ لَّنْ نَّخْصُوهُ فَتَابَ عَلَيْكَ فَاقْرَأْ وَامَّا تَبَسُّورُ مِنَ الْقُرْآنِ عَلَيَّ أَنْ سَيَكُونُ مِنكُمْ مَّرْضًى، وَآخَرُونَ يَصْرِيحُونَ فِي الْأَرْضِ بِبَغْوِنَا مِن فَضْلِ اللَّهِ، وَآخَرُونَ يَقْتُلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَاقْرَأْ وَامَّا تَبَسُّورُ مِنَّا وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَاقْرَأُوا لِلَّهِ قَرْضًا حَسَنًا وَمَا تَقْدِرُوا لَأَنْفُسِكُمْ مِن خَيْرٍ يَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرٌ وَأَعْظَمُ أَجْرًا وَاسْتَغْفِرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

سورة المزمل

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ ﴿١﴾ قُمْ فَأَنذِرْ ﴿٢﴾ وَرَبَّكَ فَكَبِّرْ ﴿٣﴾ وَبِابِكَ فَطَهِّرْ ﴿٤﴾ وَالزُّجُرْجَاءِ فَهَجِّرْ ﴿٥﴾ وَلَا تَمْنُنْ تَسْتَكْبِرُ ﴿٦﴾ وَلِرَبِّكَ فَاصْبِرْ ﴿٧﴾ فَإِذَا فَرَغْتَ فِي النَّافِرِ ﴿٨﴾ فَذَلِكَ بِوَعْدِ يُوسُفَ عِيسَىٰ ﴿٩﴾ عَلَى الْكَافِرِينَ عِيسَىٰ ﴿١٠﴾ ذَرْنِي وَمَنْ خَلَقْتُ وَحِيدًا ﴿١١﴾ وَجَعَلْتُ لَهُ مَالًا مَمْدُودًا ﴿١٢﴾ وَبَنِينَ شُهُودًا ﴿١٣﴾ وَمَهْدَتْ لَهُ النَّهْدِ ﴿١٤﴾ ثُمَّ تَطَّعَ أَنْ أَرِيدَ ﴿١٥﴾ كَلَّا إِنَّهُ كَانَ لِآيَاتِنَا عِينِدَا ﴿١٦﴾ سَازِهَقُهُ صَعُودًا ﴿١٧﴾ إِنَّهُ فَكَّرَ وَقَدَّرَ ﴿١٨﴾

﴿٢٠﴾ خودایى ته ناگه هداره کو تو و هندهك ژ وان كه سان، نهویت د گهل ته [ژ خودان باوهران] نیزیکى دوسینکیت شه فی و جارنا نیقه کا شه فی، و هنده جارن سیکه کا شه فی بو شه فنیژان رادبن، و خودی دریایا شه ف و پوزان ددانیت و دزانیت، دزانیت هوین نه شین همی وهختیت شه فی رابن، ژ بهر هندى ل هه وه ناگریت، و ههر وهختی هوین رابوون کا هوین چهند دشین هند بخوینن (هند نقیژان بکهن)، دزانیت هندهك ژ هه وه دى نه ساخ بن، و هندهك ژ هه وه دى وه غهران كه ن ژ بو رزقى خو پهیدا بکهن، و هندهك ژ هه وه دریکا خودیدا دى جهادى كهن، و قورثانى هند بخوینن [د نقیژیدا] هندی هه وه پى چى بیست، و نقیژیت خو بکهن و بارا خودی ژ مالى خو بدن، و خیرى دریکا خودیدا بکهن، ههر خیره کا هوین بو خو بکهن هوین دى ل دهف خودایى خو چیترو ب خیرترین، ژ خودی بخوازن ل گونه هیت هه وه بپوریت، بى گومان ههر خودییه گونه ه ژ بهر و دلنشان.

سوره تا مودهثر

ل مه كه هی هاتیه خوارى (۵۶) ثابه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ هه ی كه سى ته جلكیت خو ب سهر خو دادایین. ﴿٢﴾ رابه و کارى خو بکه و خو بهر هه ف بکه، و خه لکی ناگه هدار بکه. ﴿٣﴾ و خودایى خو ب تنى، مه زن بکه [مه زنا تیى ب بال كه سى دیشه لى نه ده، بهس خودی یى مه زنه]. ﴿٤﴾ و جلكیت خو بژوین بکه ژ پساتیى (نانكو دلى خو باقر بکه). ﴿٥﴾ و خو ژ بوت په رتسیى دویر بیخه. ﴿٦﴾ و قه نجیى نه كه منه ل سهر كه سى، و قه نجیى ب ثینه تا هندى نه كه زنده تر بو ته بیته شویى. ﴿٧﴾ ژ بو خودایى خو، بینا خو ل سهر ژبرا و نه خوشیى فره بکه. ﴿٨﴾ و پوزا پف ل بوقى دیتته دان. ﴿٩﴾ هنگی پوزه کا گران و نه خوشه. ﴿١٠﴾ ل سهر گاوران نه یا ب ساناهییه. ﴿١١﴾ ژ من و وی قه به، (وه لیدی کورى موغیره یی) یى من نه و دایى و نه و ب تنى. ﴿١٢﴾ و پاشى من کریمه خودان ملك و مال هکى بهر فره ه. ﴿١٣﴾ و من هند کوپ دایینى، ل دور خر بن و هه ردهم د گهل بن. ﴿١٤﴾ و من دنیادارى بو سقك و خوش کرى. ﴿١٥﴾ پشتی قى هه میى، چافى وی لییه نه ز ههر بو زنده بکه م. ﴿١٦﴾ نه خیر نه ز چویى دى ناده مى، نه خیر نه و بو قى قورثانى گه له کى مه ژى هشك و سهر ره ق بوو. ﴿١٧﴾ نه ز دى چاماره ش نیمه سهرى وی. ﴿١٨﴾ وی هزرهك بر، ئیک ئینا، قیا تشته کی دهره قى قورثانیدا بیژیت.

﴿٤٨﴾ مه هده را مه هدهر جيبان، چو مفايى ناگه هينته وان. ﴿٤٩﴾ بۆچى پشتا خو ددهنه قورئانئى و گوهى خو نادهئى. ﴿٥٠﴾ دئى بيژى كه ريت راته قيايينه. ﴿٥١﴾ ژ شيره كى ييت ره فين. ﴿٥٢﴾ بهلى ههر ئيكى ژ وان، دقيا بۆ وى ژى كتيهك هاتبايه، ههروهكى بۆ پيغه مبهري هاتى. ﴿٥٣﴾ نه خير بلال وئى هيقيى نه بن، بهلى ب راستى وان باوهري ب رۆزا قيامه تى نينه و ژئى ناترسن. ﴿٥٤﴾ نه خير وه نينه وهكى ئەو د راستا قورئانئيدا دييژن، قورئان ئاخفتنا خودييه، و بيرئنان و شيره ته. ﴿٥٥﴾ و يى بقت دئى باوهريى پئى ئينيت، و بۆ خو شيره تان ژئى وهر گريت. ﴿٥٦﴾ و بهس ئەو دئى بۆ خو شيره تان ژئى وهر گريت يى خودئى بۆ قيايى، و ههر خودييه خودانئى پاريزكاريسى و خودانئى گونهه ژيبرنى.

سوره تائەلقيامه

ل مه كه هئى هاتيه خوارئى (٤٠) تايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

فَمَا تَفْعَلُهُمْ شَفْعَةُ الشَّفِيعِينَ ﴿٤٨﴾ فَمَا لَهُمْ عَنِ التَّذْكِرَةِ مُعْرِضِينَ ﴿٤٩﴾ كَأَنَّهُمْ حُمُرٌ مُّسْتَفِِرَّةٌ ﴿٥٠﴾ قَرَّتْ مِنْ قَسْوَرَةٍ ﴿٥١﴾ بَلْ يُرِيدُ كُلُّ امْرِئٍ مِنْهُمْ أَنْ يُؤْتَى صُحُفًا مُّنتَشَرَةً ﴿٥٢﴾ كَلَّا بَلْ لَا يَخَافُونَ الْآخِرَةَ ﴿٥٣﴾ كَلَّا إِنَّهُ تَذَكَّرٌ ﴿٥٤﴾ مَن شَاءَ ذَكَرْهُ ﴿٥٥﴾ وَمَا يَذْكُرُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ هُوَ أَهْلُ التَّقْوَى وَأَهْلُ الْمَغْفِرَةِ ﴿٥٦﴾

سورة القيامة

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَا أُقْسِمُ بِيَوْمِ الْقِيَمَةِ ﴿٤٨﴾ وَلَا أُقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ ﴿٤٩﴾ أَلَيْسَ الْإِنْسَانُ أَنْ يَجْمَعَ عِظَامَهُ ﴿٥٠﴾ بَلْ قَدِيرٌ عَلَى أَنْ نَسْوِيَّ بَنَانَهُ ﴿٥١﴾ بَلْ يُرِيدُ الْإِنْسَانُ لِيَفْجُرَ أَمَامَهُ ﴿٥٢﴾ يَسْأَلُ أَيَّانَ يَوْمُ الْقِيَمَةِ ﴿٥٣﴾ فَإِذَا بَرَأَ أَبْصَرُ ﴿٥٤﴾ وَخِشَفَ الْقَمَرُ ﴿٥٥﴾ وَجُمِعَ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ ﴿٥٦﴾ يَقُولُ الْإِنْسَانُ يَوْمَئِذٍ إِنَّ الْمَفْزَأَ ﴿٥٧﴾ كَلَّا لَا وَزَرَ ﴿٥٨﴾ إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمُسْتَقَرُّ ﴿٥٩﴾ يُنَبِّئُ الْإِنْسَانُ يَوْمَئِذٍ بِمَا قَدَّمَ وَأَخَّرَ ﴿٦٠﴾ بَلِ الْإِنْسَانُ عَلَىٰ نَفْسِهِ بَصِيرَةٌ ﴿٦١﴾ وَلَوْ أَلْقَىٰ مَعَاذِرَهُ ﴿٦٢﴾ لَأَخَذْنَاهُ بِلسَانِكَ لِنَعْلَمَ بِهِ ﴿٦٣﴾ إِنَّ عَلَيْنَا جَمْعَهُ وَفُورَهُ ﴿٦٤﴾ فَإِذَا قَرَأْتَ قَائِلَهُ فَقَرِّءْهُ إِنَّهُ ﴿٦٥﴾ تَرَاهُ عَلَيْهِ نَارُهُ ﴿٦٦﴾

﴿١﴾ سويندئى ب رۆزا رابوونئى و دوياهيى دخۆم. ﴿٢﴾ و سويند ب نهفسا خيرخواز و زيده لۆمه كارى خو [لۆمهى خو دكهت ل سهر خهله تىي، كا بۆچى كر، و ل سهر باشيى كا بۆچى نه كر]. ﴿٣﴾ ئەرى ما مروف هزر دكهت ئەم نه شين جارەكا دى ههستيكيى وى ليك بدهين. ﴿٤﴾ بهلى.. ئەم دشين سهر تلئت وى ژى وهكى بهرى چى بكهين. ﴿٥﴾ مروفى دقئت ب قئى ئينكار كرنئى چو دلى خودا نه هيلت، و ريك خرايىي ل بهر هه ر يافه كرى بيت. ﴿٦﴾ دييژيت كا كهنگى رۆزا قيامه تى دئى ئيت. ﴿٧﴾ وهختى چاف زيىق دبن، ژ ترساندا نه بئى نه بچن. ﴿٨﴾ و وهختى هيف نه ما، غهبرى و تارى بوو. ﴿٩﴾ و وهختى رۆژ و هيف قئىك دكهفن و دگه هه ئيك. ﴿١٠﴾ ئەها هنگى مروف دئى بيژيت كييه بره فم. ﴿١١﴾ نه خير وى چو ريك نينن. ﴿١٢﴾ وئى رۆژى زفزين بۆنك خودييه، وئى رۆژى هه مى ل دهف خودئى دئى ئيرون. ﴿١٣﴾ وئى رۆژى كار و كريات مروفى هه مى، هوير و گر، دئى بۆ مروفى ئينه گۆتن، و مروف دئى بينيت. ﴿١٤﴾ مروف ب خۆل سهر خو دئى بيتە شاهد. ﴿١٥﴾ قئيجا چه ند هه جه تان ژى بگريت فايدئى وى ناكهن. ﴿١٦﴾ [هه ي پيغه مبه ر ئەزمانئى خو ب له زل قورئانئى نه گه رينه ژ ترسا ژ بير كرنئى. ﴿١٧﴾ ب راستى ل سهر مه يه ئەم قئى قورئانئى د سينگئى ته دا كۆم بكهين، و بيخينه سهر ئەزمانئى ته كو تو بخوينى. ﴿١٨﴾ قئيجا ئە گه ر مه بۆ ته خواند، گوهى خو بده خواندنئى [و ژ بهر خواندنا وئى ئەزمانئى خو نه لقلقينه و بئى دهنگ به، پشتى ئەم بۆ ته دخوينين پاشى بخوينه، ههروهكى بۆ ته هاتيه خواندن ئەم دئى ل سهر ته ساناهى و سفك كهين]. ﴿١٩﴾ پاشى ل سهر مه يه ئەم بۆ ته ئاشكهر ا بكهين، و رۆنكرنا وئى نيشا ته بدهين.

﴿٢٠﴾ نَخِيرُ نَحْوِي لِهَاتِنَا رُؤَا قِيَامَتِي ب
شَكْن، به لِي هَوِي ل دَنِيَايِي ب لِهَزَن [هَوِي ن گلهك
حه زِي دكه ن]. ﴿٢١﴾ وهَوِي ن و پَشْتَا خُو دده نه
ئاخره تِي. ﴿٢٢﴾ وِي رُوژِي هندهك سه ر و چاف د
گهش و خُوشَن. ﴿٢٣﴾ به رِي وَا ن يِي ل خُودايِي
وَا ن و خُودايِي خُو دَبِيْن. ﴿٢٤﴾ و هندهك سه ر و چاف
وِي رُوژِي د ته حَل و ترشَن. ﴿٢٥﴾ دَزَانَن كُودَاتافه كا
مه زَن دِي ب سه ر وَا نْدَا ئِيْت، و پَشْتِي ل وَا ن
شَكِيْنِيْت. ﴿٢٦﴾ نَخِيرُ وَهَنَكه ن و ل خُو بَزْخِرَن، چ
گافا رُوح گه هَشْتَه قُولُقُولكا سَتُوِي، و مَرُوف كَه فَتَه
د سه كه رَا تِيْدَا. ﴿٢٧﴾ و خه لَكِي مالا وِي گُوت: كا
كِي هَمِيَه دهر مانه كِي يَان چاره يه كِي بُو بِيْنِيْت.
﴿٢٨﴾ و پَشْت رَاسْت بُوو كو مَرْنَه، و دِي كَه س و
كَارِيْت خُو هِيْلِيْت. ﴿٢٩﴾ و پِيْت وِي تِيَك ثَالِيَان.
﴿٣٠﴾ نَهَا هَنَكِي به ر ب خُودِيْقَه دِي ئِيْنَه ئَاژُوْتَن.
﴿٣١﴾ نَه [وِي] باوهرِي ب قُورْئَانِي ئِيْنَا، و نَه [وِي]
نَفِيژُو كَرَن. ﴿٣٢﴾ به لِي دره و دَانَان، و پَشْت دَا وَا ن.
﴿٣٣﴾ و [نَه به س ئَه فَه وِي كَر] پَاشِي قَه به جُو مالا
خُو. ﴿٣٤﴾ ئِيْزَال سه ر ئِيْزايِي بُو تَه بِيْت [هَمِي بِي باوهر]. ﴿٣٥﴾ پَاشِي ل سه ر ئِيْزايِي بُو تَه بِيْت [هَمِي
بِي باوهر]. ﴿٣٦﴾ ئَه رِي مَرُوف هَزَر دَكه ت، هَمَا دِي هُوسَا مِيْنِيْت، بِي حَسَاب د گَه ل بِيْتَه كَرَن. ﴿٣٧﴾ مَانَه
چِيكه كا ئَا فِي بُوو، كَه فَتِيْه د مَالِبْجُو بَكِيْدَا؟. ﴿٣٨﴾ پَاشِي بُوو خُوْپِنَا رَه، پَاشِي خُودِي چِيْكَر و دُور سَتَكِر،
دِه سَت و پِي و چاف و گُو ه دَانِي. ﴿٣٩﴾ و ژَن و مِيْز هَر ژ وِي چِيْكَرَن [ئَانْكَو كِيْج و كُور ب دُويْف ئِيْخَسْتَن].
﴿٤٠﴾ ئَه رِي مَانَه وِي هَوِي ن هُوسَا دَايِيْن، نَه شِيْت مَرِيْيَان سَاخ بَكَه تَه فَه؟.

كَلَّا بَلْ تُحِيزُونَ الْعَاجِلَةَ. وَتَذَرُونَ الْآخِرَةَ. وَوُجُوهُ يَوْمَ يُخْرِجُنَا نَارُهُ إِلَى رَبِّهَا نَاظِرَةٌ. وَوُجُوهُ يَوْمَ بِاسِرَةٍ. يُقَالُ أَنْ يَفْعَلَ بِهَا فَاقَةٌ. كَلَّا إِذَا بَلَغَتِ التَّرَاقِيَ. وَقِيلَ مَنْ رَاقٍ. وَظَنَّ أَنَّهُ الْفِرَاقُ. وَاتَّخَذَتِ السَّاقُ بِالسَّاقِ إِلَى رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمَسَاقَ. فَلَا صَدَقَ وَلَا صَلَّى. وَلَكِنْ كَذَبَ وَتَوَلَّى. ثُمَّ رَدَّ هَبَ إِلَى أَهْلِهِ يَنْتَقِلُ. أَوَّلَى لَكَ فَأُولَى. ثُمَّ أَوَّلَى لَكَ فَأُولَى. أَيْحَسِبُ الْإِنْسَانُ أَنْ يُتْرَكَ سُدًى. أَلَمْ يَكُنْ لَكُمْ نُفُوسٌ مِّنْ قَبْلُ يَمُوتُ. ثُمَّ كَانَ عِلْقَةً فُحَّاقًا فَهَسْوَ. فَيَجْعَلُ مِنْهُ لَكُمْ رُوحًا مَّا لَكُمْ أَذُنٌ. أَلَيْسَ ذَلِكَ بِقَدِيرٍ عَلَيَّ أَنْ يَخْجِيَ الْمَوْتُ.

سُورَةُ الْإِنشَانِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هَلْ أَتَى عَلَى الْإِنْسَانِ حِينٌ مِّنَ الدَّهْرِ لَمْ يَكُنْ شَيْئًا مَّا ذُكِّرَا. إِنْ أَمْحَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ نُّفُوسِهِ أَفْجَعَلْنَاهُ سَمِيعًا بَصِيرًا. إِنْ أَرَادْنَاهُ السَّبِيلَ إِنْ أَرْسَلْنَاهُ نَفَاسًا كَافُورًا. إِنْ أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَلْسِلًا وَأَعْلَالًا وَسَعِيرًا. إِنْ أَلْبَسْنَاهُمْ لُتُوفًا فَهُمْ يَنْفَرُونَ مِمَّا كَانُ مِنْهَا كَاكُورًا.

۵۷۸

سُورَةُ تَا ئِيْنَسَانِ

ل مَه دِيْنَه يِي هَاتِيْه خُورِي (٣١) تَا يَه تَه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿١﴾ ب رَاسْتِي و بِي گُومَان دَه مَه كِي دَرِيژِي يِي ب سه ر مَرُوفِيْدَا بُوْرِي، و ئَه و نَه بُوو، و يِي نَه نِيَا س بُوو.
﴿٢﴾ ب رَاسْتِي مَه مَرُوف ژ چِيكه كا ئَا فَا ژَن و مِيْرَان يَا تِيْكَه ل يِي چِيْكَرِي، دَا بَجَه رِيْئِيْن كا پَاشِي دِي چ كَار
و كَرِيَا رَان كَه ت، و مَه ب گُو ه و چاف ئِيْخَسْت. ﴿٣﴾ بِي گُومَان مَه رِيْكَ يَا بُوْرُوْكَرِي، فَيُجَا يَان دِي يِي
شُوكُورْدَار بِيْت و نِيْعْمَه ت و كَه رَه مِيْت خُودِي د گَه ل كَرِيْن ژ يِر نَاكَه ت، يَان دِي ژ رِي دَه ر كَه فِيْت و دِي يِي
بِي نَان و خُوِي يِيْت، و رِيْكَ خَرَايِي يِي دِي گَرِيْت. ﴿٤﴾ مَه بُوْ گَاوَر و بِي باوهرَان زَنْجِيْر و قَهِيْد و ئَاگَرِي
سَنْجَرِي يِي بَه رَه فِكْرِي. ﴿٥﴾ بِي گُومَان مَرُوفِيْت قَه نِج و خُودَان باوهر، دِي ژ پَه رَدَاغَه كا تِيْكَه لِي كَا فُورِي
فَه خُوْن.

﴿٦﴾ ئەف ئاڧە كانىيەكە خودىناس ژى ڧەدخون، مرؤڧ د دويڧ خورا رادكيشيت كيشه بچيت دى د دويڧرا ئيت، و چاوا بڧيت دى وەسا دەريت. ﴿٧﴾ ئەف خودىناسە ئەون ئەويت تشتى ئيخستينه سەر خۆب جهـ دكەن، و ژ پۆره كى دترسن تەنگاڧى و نەخوشيا وى يا تەفايىيە، كەس ژى ڧەدەر نينه. ﴿٨﴾ ئەو و خوارنا ئەو حەژى دكەن و ەهوجە، ددەنە ەهژار و سىوى و ديـلان. ﴿٩﴾ دبيرنه وان: ئەم ڧى خوارنى د پتيا خوديدا ددەينه ەهوه، مە چو بەرانبەر ژ ەهوه نەڧيت، نە خەلات و نە شوكدارى. ﴿١٠﴾ ئەم ڧى چەندى دكەين چونكى ئەم ژ خودايى خۆ دترسين، دا مە ژ پۆره كا ترش و تەحل و گران پاريزيت. ﴿١١﴾ ژ بەر باشيا وان، خودى ئەو ژ نەخوشيا وى پۆزى پاراستن، و پۆناهى و گەشائى ئيخستە د سەر و چاڧيت واندا. ﴿١٢﴾ و ژ بەر يئفرەهيا وان، ب بەحەشتى و ئارمويشى خەلاتكرن. ﴿١٣﴾ سەر تەختيت نەرم و خۆش و چارچەڧكرى د بەحەشتيدا پالداينه، نە گەرمى دبين

عَيْنَا يَشْرَبُ بِهَا عِبَادُ اللَّهِ يُفَجِّرُونَهَا تَفْجِيرًا ﴿٦﴾ يُؤْتُونَ بِالنَّدْرِ إِحْثَارًا ﴿٧﴾ يَوْمَ كَانَ شَرْهُهُمُ مُسْتَطِيرًا ﴿٨﴾ وَتُطْعَمُونَ اَلطَّعَامَ عَلَىٰ حَيْثُ مَسَكِنَتَا وَيَسْمَاوُ سَيْرًا ﴿٩﴾ إِنَّمَا أَطْعَمُوا كَوْمَ لُجَّةٍ اَللَّهُ لَا يَرْضِي مِنْكُمْ جَزَاءً وَلَا شُكْرًا ﴿١٠﴾ إِنَّا خَافُ مِنْ رَبِّنَا يَوْمَ اَعْتَمَسْنَا اَقْطَرِيًّا ﴿١١﴾ فَوَقَّعَهُمُ اَللَّهُ سَرَّ ذَٰلِكَ اَلْيَوْمَ وَلَقَّعَهُمْ نَصْرَهُ وَسُرُورًا ﴿١٢﴾ وَجَزَّاهُمْ بِمَا صَبَرُوا وَاجْتَنَّةً وَحَرِيرًا ﴿١٣﴾ مُتَّكِنِينَ فِيهَا عَلَى اَلْاَرَابِكِ لَا يَزُولُ فِيهَا شَمْسًا وَلَا زَمْهَرِيرًا ﴿١٤﴾ وَدَانِيَةً عَلَيْهِمْ ظِلُّهُمُا وَذَٰلِكَ فَطْرُهَا نَذِيلًا ﴿١٥﴾ وَيُطَافُ عَلَيْهِمْ بِانِيَّةٍ مِنْ فَضْلِهِ اَوَّلًا كَانَتْ قَوَارِيرًا ﴿١٦﴾ اَقْوَارِ مِنْ فِضَّةٍ قَدَرُهَا تَقْدِيرًا ﴿١٧﴾ يُسْقَوْنَ فِيهَا كَأْسًا كَانَ مِزَاجُهَا زَنْجَبِيلًا ﴿١٨﴾ عَيْنَا فِيهَا تُسْقَى سَلْسِيلًا ﴿١٩﴾ وَيُطَوَّفُ عَلَيْهِمْ خَالِدِينَ اِذَا رَأَوْا تَحِيَّةً مِنْهُمْ حَسِبَتْهُمُ لُؤْلُؤًا مَنُورًا ﴿٢٠﴾ اِذَا رَأَوْا تَقَرُّبًا مِنْ رَّبِّهِمْ اَعْيُنُهُمْ اَكْبَرُ ﴿٢١﴾ عَلَيْهِمْ ثِيَابٌ سُدُسٌ خُضْرٌ وَسُدُسٌ أَبْيَضٌ وَهُلَّا اَسْوَرٌ مِنْ فَضْلِهِ وَسَقَاهُمْ رَبُّهُمْ شَرَّابًا طَهُورًا ﴿٢٢﴾ اِنَّ هَٰذَا كَانَ لَكُمْ جَزَاءً وَكَانَ سَعْيُكُمْ مَشْكُورًا ﴿٢٣﴾ اِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ تَنزِيلًا ﴿٢٤﴾ فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تَطْلُغْ مِنْهُمُ اِثْمًا اَوْ كُفُورًا ﴿٢٥﴾ وَاذْكُرْ اَسْرَ رَبِّكَ بُكْرَةً وَّاَصِيلًا ﴿٢٦﴾

الجزء

نە سەرمايى. ﴿١٤﴾ و سيبهرا داروبارى بەحەشتى ئيزىكى وانه، و ڧيقي و بەرى وان داروباران يى بەردەستە. ﴿١٥﴾ و خزمەتكار، ئامانيت زىڧى و پەرداغيت تەنك و زەلال، ل بەر وان دگيرن. ﴿١٦﴾ ئامان ژ زىڧينه و بەس تيرا وان ياتى ەى نە كيم نە زیدە. ﴿١٧﴾ و ئەف خودان باوهرە د بەحەشتيدا ژ پەرداغە كى ڧەدخون، تىكەلى زنجەبيلىيە. ﴿١٨﴾ ژ كانىيە كى ڧەدخون دبيرنى سەلسەبيل [ئانكو خۆش و نەرم و شرين و سڧك]. ﴿١٩﴾ و ەندەك خزمەتكاريت بچويك ل بەر خزمەتا وان دگەرن، ەهر و ەهر تيدانه، و ەهر وەكى خۆ دمينن، ئە گەر تو ببينى دى بيزى لؤلؤ و مرارى ييت بەلاڧن. ﴿٢٠﴾ و ئە گەر تو خۆ شىييت بەحەشتى ببينى، دى بينى ملکہ كى بەرفرەهە، و بى حسيب خۆشينه. ﴿٢١﴾ و جلكيت ب خەمل و كەسك ل بەر وانه، ژ ئارمويشى تەنك و ستوير، و بازيت زىڧى دكەنە دەستيت خۆ، و خودايى وان ڧەخوارنە كا زەلال و پاڧر دى دەتە وان. ﴿٢٢﴾ [خودايى مەزن دى بيزتە وان]: ئەھا ئەڧە خەلاتى بزاڧا ەهويه، مە بزاڧا ەهوه قەبويل كر و مە خەلات كر. ﴿٢٣﴾ مە قورئان پيچ پيچە بۆ تە يانار تى. ﴿٢٤﴾ ڧيجا بينا خۆل سەر گەهانندا حوكمى خودى فرەه بکە، و گوهداريا چو گونە ەكار و بى باوهران ژ وان نەكە. ﴿٢٥﴾ و بەردەوام ناڧى خودى بينە، سپيدە و ئىشاران.

﴿٢٦﴾ و ب شهف نفیژان بکه و شه فا خۆب نفیژان ساخ بکه. ﴿٢٧﴾ ئەف گا ور و مو شر که گه له که هه ژ دنیایی دکه ن، و پشتا خو دهنه پۆژه کا گران [کو ناخه ته]. ﴿٢٨﴾ مه ئەو ییت [ژ چونه ییی] چیکرین، و مه ئەندامی و ان ییت موکومکرین، و ئە گهر مه بقییت دئی و ان ب هنده کییت ژ و ان چیت گوهۆرین. ﴿٢٩﴾ ئەفه شیرت و بیرئانه، و یی باشیا خو بقییت، بلا ریکا خودایی خو بگریت. ﴿٣٠﴾ و هوبن نه شین چو بکه ن ئە گهر خودی هه نه که ت، ب راستی خودی یی زانا و کار به جهه. ﴿٣١﴾ یی وی بقییت دئی ب بهر دلۆفانییا خو ئیخت، و بو گونه هکاران ئیزا و نه خوشیه کا دژوار یا بهر هه فکری.

سُورَةُ مَورِسَات

ل مه که هئی هاتییه خواری (۵۰) ئایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ سویند ب بایی ل دویف ئیک دئییت. سویند ب هور بایی هور. ﴿٢﴾ و سویند ب و ان ملیاکه تیت عه و ران به لاف دکه ن. ﴿٣﴾ و سویند ب و ان ملیاکه تیت فهرانیت خودی دئین، دا راستی و نه راستی ژیک بینه قافارتن. ﴿٤﴾ و سویند ب و ان ملیاکه تیت و هیا خودی بو پیغه مبه ران دئین. ﴿٥﴾ دا خه لکی هه جه تیر بکه ن، یان دا خه لکی بتر سین. ﴿٦﴾ ئەو تشتی سۆز و په یمان بو هه وه پی دئیته دان دئی هه ر ئیت. ﴿٧﴾ گا فا ستیر رژیان و پونا هی و ان نه ما. ﴿٨﴾ و گا فا نه سمان که لشت و ده رزی. ﴿٩﴾ و گا فا چیا ژ بن دجن و هویر هویر دبن. ﴿١٠﴾ و گا فا و هخت بو پیغه مبه ران هاته ده ستیشان کرن بو حو مکر نی. ﴿١١﴾ بو کیز پۆژی هاتییه باشیخستن؟ ﴿١٢﴾ بو وی پۆژی ئەوا حساب تیدا دا فبه را خه لکیدا دئیته کرن کو پۆزا قیامه تییه. ﴿١٣﴾ ما توچ دزانی، ئەو چ پۆژه. ﴿١٤﴾ و پۆژی نه خوشی و ئیزا بو بی باوه رانه. ﴿١٥﴾ ما مه پیشییت و ان ییت گونه هکار د هیلاک نه برن. ﴿١٦﴾ باشی ما مه گونه هکاریت پشتی و ان زی، نه دانه دویف. ﴿١٧﴾ ئەهاته م فئ ب سه ری خرابکاران دئین. ﴿١٨﴾ و پۆژی نه خوشی و ئیزا بو بی باوه ران بیت.

وَمِنَ اللَّيْلِ فَاسْجُدْ لَهُ وَسَبِّحْهُ لَيْلًا طَوِيلًا ۝ إِنَّ هَؤُلَاءِ يُجِبُّونَ الْعَاجِلَةَ وَيَذَرُونَ وَرَاءَهُ يَوْمًا قَلِيلًا ۝ نَحْنُ خَلَقْنَاهُمْ وَشَدَدْنَا أَسْرَهُمْ وَإِذَا شِئْنَا بَدَّلْنَا أَمْثَلَهُمْ تَبْدِيلًا ۝ إِنَّ هَٰذِهِ تَذْكِرَةٌ ۖ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذْ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا ۝ وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ ۖ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ۝ يَدْخُلُ مَنْ يَشَاءُ فِي رَحْمَتِهِ وَالْظَّالِمِينَ أَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ۝

سُورَةُ الْمُرْسَلَاتِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝ وَالْمُرْسَلَاتُ عُرْفًا ۝ فَالْعَصْفَتُ عَصْفًا ۝ وَالْأَشْرَارُ تَنَشَّرًا ۝ فَالْفَرْقَتُ فَرْقًا ۝ فَالْمُلْقَتُ ذِكْرًا ۝ عَذْرًا أَوْ ذَرًا ۝ إِنَّمَا تُوعَدُونَ لَوَفِّعَ ۝ فَإِذَا التَّجُومُ طُمِسَتْ ۝ وَإِذَا السَّمَاءُ فُرِجَتْ ۝ وَإِذَا الْجِبَالُ سُيِفَتْ ۝ وَإِذَا الرُّسُلُ أَقْبَتْ ۝ لَا تَبْقَىٰ يَوْمَ الْبَاسِ ۝ يَوْمَ الْفُصْلِ ۝ وَمَا أَذْرَاكَ مَا يَوْمَ الْفُصْلِ ۝ وَيَلْ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ۝ أَلَمْ تُهْلِكِ الْآوَّلِينَ ۝ ثُمَّ نُنَبِّئُهُمُ الْآخِرِينَ ۝ كَذَلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ ۝ وَيَلْ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ۝

﴿۲۰﴾ ما مه هوين ژ ئافه کا بئی بها چئی نه کرینه؟
 ﴿۲۱﴾ و مه ئهف ئافه کره د جهه کئی موکومدا
 [کو مالبچویکه]. ﴿۲۲﴾ هه تا وهخته کئی دیار کری.
 ﴿۲۳﴾ و مه شیا وی چئی کهین، و ئهم چ خووش خودان
 شیاین. ﴿۲۴﴾ وئی پوژئی نه خووشی و ئیزا بو بئی باوهران
 بیت. ﴿۲۵﴾ ما مه ئهرد بو هه وه نه کریسه مروق هلگر.
 ﴿۲۶﴾ ساخان ل سهر پوییی خو پادکته، و مریسیان
 د زکی خو دا فه د شیریت. ﴿۲۷﴾ و مه چاییت بلند
 تیدا ییئت چیکرین، و مه ئافه کا شرین و خووش یا
 داییه هه وه. ﴿۲۸﴾ وئی پوژئی نه خووشی و ئیزا بو بئی
 باوهران بیت. ﴿۲۹﴾ دئی بهر ب و ئفه هه رن، یا هه وه
 باوهری پی نه دئینا و دره و دانا. ﴿۳۰﴾ دئی هه رنه
 بهر سیبه را دویکیلا سی چهق. ﴿۳۱﴾ ئه و سیبه رانه
 هه وه ژ گهرمی دپاریزیت، و نه ژ گوریسیا ئاگری
 دۆزه هی. ﴿۳۲﴾ وی ئاگری هنده چریسک ژئی دجن،
 ته مه تی ئافا هیییئت مه زنن. ﴿۳۳﴾ ئه و چریسک دینه
 دویقه ریزک، دئی بیژی حیشریت سۆرن که فئینه پشت
 ئیک. ﴿۳۴﴾ وئی پوژئی نه خووشی و ئیزا بو بئی باوهران
 بیت. ﴿۳۵﴾ ئه فه پۆزه که که سی چو ئاخفتن نینه. ﴿۳۶﴾ و ده ستوری ژی بو وان نائیته دان هه جه تان بگرن.
 ﴿۳۷﴾ وئی پوژئی نه خووشی و ئیزا بو بئی باوهران بیت. ﴿۳۸﴾ ئه فه پۆزا ژیکفه کرنییه، مه هوين د گهل ییئت
 بهری هه وه، ییئت کو مکرین. ﴿۳۹﴾ هه که هه وه فند و فیله که هه بیت بکه ن. ﴿۴۰﴾ وئی پوژئی نه خووشی و
 ئیزا بو بئی باوهران بیت. ﴿۴۱﴾ هندی خودیترسن ییئت د بن سه باغ و بیستانان، و ییئت د ناف کانینادا.
 ﴿۴۲﴾ و ییئت د ناف وی فقییدا ئه و ئل دویف دلئ وان. ﴿۴۳﴾ بخۆن و فه خوون، هه وه نووشی جان بیت، ژ
 بهر وان کار و کریاریت هه وه کرین. ﴿۴۴﴾ ئه ها هۆسا، ئهم قه نجیخواز و قه نجیکهر و خو شمر و فان خه لات
 دکهین. ﴿۴۵﴾ وئی پوژئی نه خووشی و ئیزا بو بئی باوهران بیت. ﴿۴۶﴾ د دنیا ییدا بخۆن و پیچه کئی که یفی بکه ن،
 هوين خرابکار و گونه هکارن. ﴿۴۷﴾ وئی پوژئی نه خووشی و ئیزا بو بئی باوهران بیت. ﴿۴۸﴾ و ئه گهر کو ته
 وان نفیژان بکه ن، نفیژان ناکه ن. ﴿۴۹﴾ وئی پوژئی نه خووشی و ئیزا بو بئی باوهران بیت. ﴿۵۰﴾ ئه ری ئه و پشتی
 قورئانی، دئی باوهر ژ چ گۆنتی که ن؟!

أَلَمْ تَخْلُقْهُمْ مِنْ مَّاءٍ مَّهِينٍ ﴿۲۰﴾ فَجَعَلْنَاهُ فِي قَرَارٍ مَكِينٍ ﴿۲۱﴾ إِلَى قَدَرٍ
 مَّعْلُومٍ ﴿۲۲﴾ فَقَدَرْنَا فِعْرًا الْقَدْرُونَ ﴿۲۳﴾ وَبَلَّيْنَا يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿۲۴﴾
 أَلَمْ تَجْعَلِ الْأَرْضَ كَهَاتَا ﴿۲۵﴾ أَحْيَاءَ وَأَمْوَاتًا ﴿۲۶﴾ وَجَعَلْنَا فِيهَا رِجْسًا
 شَهِينًا ﴿۲۷﴾ وَأَسْقَيْنَاكُمْ مَاءً فَرَاتًا ﴿۲۸﴾ وَبَلَّيْنَا يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿۲۹﴾
 أَنْطَلِقُوا إِلَى مَا كُنتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ﴿۳۰﴾ أَنْطَلِقُوا إِلَى ظِلٍّ ذِي ثَلَاثِ
 شُعَبٍ ﴿۳۱﴾ لَا ظُلِيلٍ وَلَا يَغْنِي مِنَ الْهَرَبِ ﴿۳۲﴾ إِنَّهَا تَرْمِي بِشَرَرٍ
 كَالْفَصْرِ ﴿۳۳﴾ كَأَنَّهُ جِمَلَتٌ صُفْرٌ ﴿۳۴﴾ وَبَلَّيْنَا يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿۳۵﴾
 هَذَا يَوْمُ لَا يَنْطِقُونَ ﴿۳۶﴾ وَلَا يُؤْنَسُ لَهْرٌ فَعَدُّوا يَوْمَئِذٍ ﴿۳۷﴾ وَبَلَّيْنَا يَوْمَئِذٍ
 لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿۳۸﴾ هَذَا يَوْمُ الْفَصْلِ جَمَعَتْ كُرُوَالًا وَلَيْنًا ﴿۳۹﴾ فَإِنْ كَانَ
 لِكُلِّ كَيْدٍ فَكْدٌ ﴿۴۰﴾ وَبَلَّيْنَا يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿۴۱﴾ إِنَّ الْمُنَاقِبِينَ
 فِي ظُلَالٍ وَغُيُونٍ ﴿۴۲﴾ وَفُورِكَ مِمَّا يَشْتَهُونَ ﴿۴۳﴾ كُؤُؤٌ وَاشْرُؤُوءٌ هَبْتَا
 بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿۴۴﴾ إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿۴۵﴾ وَبَلَّيْنَا
 يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿۴۶﴾ كُؤُؤٌ وَتَمَعُّوْهُ قَلِيلًا إِنَّكُمْ تَجْزَمُونَ ﴿۴۷﴾ وَبَلَّيْنَا
 يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿۴۸﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ ارْكَعُوا لَا تِرْكَعُوا ﴿۴۹﴾ وَبَلَّيْنَا
 يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿۵۰﴾ فَيَا أَيُّ حَادِثٍ بَعْدَهُ يَوْمُؤُونَ ﴿۵۱﴾

سُورَةُ نَهْه

ل مه كه هئ هاتيه خواري (۱۰) ثايه نه

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ خه لكئ مه كه هئ پسيار چ ژ ئيك و دو دكه ن؟
[پاشئ هه ر سوره ئي به رسف دافه، چونكي پسيار
نه بو هنديه دانه و به رسف بدنه، به لكئ بو ديار كرنا
حيه تيبونا حالئ وان بوو، و نهو كراسئ وان
خو كريه تيدا]. ﴿۲﴾ پسيار به حس و خه به ر و
سالوخي مه زن كو رور ا قيامه تيبه ژ ئيك و دو دكه ن.
﴿۳﴾ نهو رور انه و تيدا دودل. ﴿۴﴾ نه خير دئ زانن،
بلا دودل نه بن. ﴿۵﴾ ديسا نه خير دئ زانن، ده مي ب
چا ئي سه ري خو وئ راستي انه و تيدا دودل، دينن.
﴿۶﴾ چاوا هوين باوه ري ئائين كو دئ جاره كا
دئ ساخ بن و ژ گوران رابه نه، و ره خ و پوييت
هه وه هه مي نيشان و به لگه نه] ما مه نه رده بو هه وه
و ژينا هه وه و جانه وه ريت هه وه، خو ش نه كريه و

رانه تيبخستيه و به ره هف نه كريه. ﴿۷﴾ و ما مه چيا نه كرينه سنگ [بو را كرنا نه ردي، دا نه هيت و بجيت، دا
نه لفلقيت، و دا ب چوره خان نه كفيت، و هه كه نه چياه نه بانه نه رده نه دراوه ستيا، و دا هه ري هه ژه ژوك
بيت]. ﴿۸﴾ و ما مه هوين نه كرينه ژن و مير. ﴿۹﴾ و ما مه خه و [نفستن] بو هه وه نه كريه هه هه سيان
[بو نه هيلانا وئ وه ستيانا هوين د بزا فا خو يا رور انه دا دينن، و جاره كا دئ دزف نه هه سه ر بزا فا خو].
﴿۱۰﴾ و ما مه شه ف بو هه وه نه كريه په رده و كراس. ﴿۱۱﴾ و ما مه رور بو هه وه نه كريه ده مي بزا فا
ژيني. ﴿۱۲﴾ و ما مه حه ف نه سمانيت ب هيز د سه ر هه وه دا ئافانه كرينه. ﴿۱۳﴾ و ما مه چرايه كي گه ش
بو هه وه چئ نه كريه. ﴿۱۴﴾ و ما مه بو هه وه ئاف و بارانه كا بوش ژ عه و ران دانه ريتيه [و پاشئ خودئ
ته عالا سوود و مفاييت بارانئ ئاشكه را كرن و گوئ]: ﴿۱۵﴾ دا نه م دان و ده رامت و شينكاتئ پئ بدنه بن.
﴿۱۶﴾ و دا باخچه ييت تئري دارو بار، پئ بدنه بن. ﴿۱۷﴾ بئ گومان نهو رور انه و تيدا دودل كو رور ا جودا كرنا
قهنجئ و خرابييه، رور ا كو مبون و ژيك فافار تنئ، يا درئ و پيشيا هه مي چيكراندا و هه ر دئ ئيت.
﴿۱۸﴾ رور ا ف ل شاخكي دئنه دان، فئجا هوين پئل پئل دئتن. ﴿۱۹﴾ و نه سمان وئ رور ا قه بون و بوونه
ده رگه ه. ﴿۲۰﴾ و چيا هه ژيان و بوونه لهيلان. ﴿۲۱﴾ ب راستئ [وئ رور ا] دور هه ل هيقيبا بئ باوه رانه.
﴿۲۲﴾ جهه و دويهايكه بو زنده خرابكاران. ﴿۲۳﴾ كو هه روهه ر دئ تيدا مينن. ﴿۲۴﴾ تيدا تام ناكه نه هينكاتيئ
و قه خو رانه زئ. ﴿۲۵﴾ ئافا شاريائ و كيم و زوخ تئ نه بيت. ﴿۲۶﴾ نه ف جزايه ل دويف كرياريت و ايه.
﴿۲۷﴾ د دنيا ييدا وان چو بو حسابا ئاخه رته نه دانا. ﴿۲۸﴾ و باوه ري ب ثايه تيت مه نه دئنان و دگوتن دره ون.
﴿۲۹﴾ هه مي تشت مه ب نفيسين و هه ژمار، سه ر كاغه ز كريه و نفيسييه. ﴿۳۰﴾ دئ بخون ژ ئيزايئ پئقه تر نه م
نادهينه به ر هه وه [و ژ ئيزايئ پئقه تر ل هه وه زنده نايت].

الجزء الثامن

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
عَمَّ يَتَسَاءَلُونَ ﴿١﴾ عَنِ النَّبَاِ الْعَظِيمِ ﴿٢﴾ الَّذِي هُمْ فِيهِ مُخْتَلِفُونَ ﴿٣﴾
كَلَّا سَيَعْمُونَ ﴿٤﴾ ثُمَّ كَلَّا سَيَعْمُونَ ﴿٥﴾ أَلَمْ يُجْعَلِ الْأَرْضُ مِهْدًا ﴿٦﴾
وَالْجِبَالُ أَوْتَادًا ﴿٧﴾ وَخَلَقْنَاهُمْ أَزْوَاجًا ﴿٨﴾ وَجَعَلْنَا بَيْنَكُمْ سَبَاتًا ﴿٩﴾
وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ لِبَاسًا ﴿١٠﴾ وَجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا ﴿١١﴾ وَبَيْنَنَا
فُوقَكُمْ سَبْعَ شِدَادٍ ﴿١٢﴾ وَجَعَلْنَا سِرَاجًا وَهَّاجًا ﴿١٣﴾ وَأَنزَلْنَا مِنَ
الْمُعْصِرَاتِ مَاءً ثَجَّاجًا ﴿١٤﴾ لِّنُخْرِجَ بِهِ حَبًّا وَنَبَاتًا ﴿١٥﴾ وَجَنَّاتٍ
أَلْفَافًا ﴿١٦﴾ إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ كَانَ مِيقَاتًا ﴿١٧﴾ يَوْمَ يُفْعَلُ فِي الصُّورِ
قَتَاوُنٌ أُولَاجًا ﴿١٨﴾ وَفُتِحَتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ أَبْوَابًا ﴿١٩﴾ وَسُيِّرَتِ
الْجِبَالُ فَكَانَتْ سَرَابًا ﴿٢٠﴾ إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا ﴿٢١﴾ لِلظَّالِمِينَ
مَنَابًا ﴿٢٢﴾ لِّئَلَّيْنِ فِيهَا أَحْقَابًا ﴿٢٣﴾ لَا يَدْخُلُونَ فِيهَا بِرَدًّا وَلَا
شِرَابًا ﴿٢٤﴾ إِلَّا أَحْمِيمًا وَعَسَاقًا ﴿٢٥﴾ جَزَاءً وَفِقًا ﴿٢٦﴾ إِنَّهُمْ كَانُوا
لَا يَرْجُونَ حِسَابًا ﴿٢٧﴾ وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كِذَابًا ﴿٢٨﴾ وَكُلُّ شَيْءٍ
أَخْضَيْنَاهُ لَكُنْبًا ﴿٢٩﴾ فَذُوقُوا فَلَنْ نَزِيدَكُمْ إِلَّا عَذَابًا ﴿٣٠﴾

إِنِّ الْمُنْعِن مَقَارًا ۝ حَذَاقٌ وَأَعْنَابٌ ۝ رُكُوعٌ أَثَرَابٌ ۝ وَكَأَسَا
دِهَاقًا ۝ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا كِدَابًا ۝ جَزَاءُ مَن رَّبَّكَ عَطَاءٌ
حِسَابًا ۝ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الرَّحْمَنُ لَا يَمُوتُ
مِنْهُ خُطَابًا ۝ يَوْمَ يَقُومُ الرُّوحُ وَالْمَلَائِكَةُ صَفًّا لَا يَتَكَاوَنُونَ
إِلَّا مَن أِذْنُ لَهُ الرَّحْمَنُ وَقَالَ صَوَابًا ۝ ذَلِكَ الْيَوْمُ الْحَقُّ فَمَن
شَاءَ اتَّخَذْ إِلَىٰ رَبِّهِ مَعَابًا ۝ إِنَّا أَنْذَرْنَاكَ عَذَابًا قَرِيبًا يُنْظَرُ
الْمَرْءَ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ وَيَقُولُ الْكَافِرُ بَلَيْتَنِي كُنْتُ تُرَابًا ۝

سورة النازعات

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالنَّازِعَاتِ غَرْاقًا ۝ وَالنَّشِيطَاتِ شَطَاقًا ۝ وَالسَّيْحَاتِ سَبَاقًا ۝
فَالسَّيْقَاتِ سَبَاقًا ۝ قَالَمُ بَرَّتْ أَمْزَاقًا ۝ يَوْمَ تَرْجُفُ الرَّجِفَةُ ۝
تَتَّبِعُنَّ الزَّلْزَلَةَ ۝ قُلُوبٌ يَوْمَئِذٍ وَاجِفَةٌ ۝ أَبْصُرُهَا خَشِيعَةٌ ۝
يَقُولُونَ أَلَمْ نَأْمُرْهُمْ فِي الْخَافِقَةِ ۝ أَلَمْ نَأْمُرْهُمْ بِالْإِسْرَافِ ۝ قَالُوا
بَلْ أَتَيْنَاكُمْ بِآيَاتٍ مُّزَيَّنَّةٍ ۝ قَالُوا بَلْ أَتَيْنَاكُمْ بِآيَاتٍ مُّزَيَّنَّةٍ ۝
بَلْ أَتَيْنَاكُمْ بِآيَاتٍ مُّزَيَّنَّةٍ ۝ قَالُوا بَلْ أَتَيْنَاكُمْ بِآيَاتٍ مُّزَيَّنَّةٍ ۝
بَلْ أَتَيْنَاكُمْ بِآيَاتٍ مُّزَيَّنَّةٍ ۝ قَالُوا بَلْ أَتَيْنَاكُمْ بِآيَاتٍ مُّزَيَّنَّةٍ ۝

﴿۳۱﴾ بئ گومان جهی سهره رازی بی بؤ پاریزکار و خودیترسانه. ﴿۳۲﴾ ژباغ و ههمی رهنگیت تری. ﴿۳۳﴾ و پهریت مه مکهلدا و سینگهلدایی و هه فزی و یه کدهست. ﴿۳۴﴾ و پهر داغیت تزی مهی [کو سهری وان پی نهئیشیت]. ﴿۳۵﴾ خه لکی بهحه شتی د بهحه شتیدا، ناخشنیت پویج و په لاج ناهیسن. ﴿۳۶﴾ [ئهفه] دان و خه لته کی دورست و د جهی خؤدایه، ژ خودایی ته. ﴿۳۷﴾ خودانی ئهرد و ئه سمانان و هندی د ناقهرا و اندا، خودایی دلوفانه کهس نهئیت د بهرا باخشیت. ﴿۳۸﴾ پؤژا کو جبریل و ملیاکهت ب ریز رادوهستن، و کهس ناخشنیت مه گهر تهو نهئیت یی خودی ری بدتهی، و ناخشنا دورست و د جهی خؤدا بکهت. ﴿۳۹﴾ تهو پؤژه یا راست و دورسته، فینجایی قیا بلا ریکا فه گهریانی ب بال خودایی خؤفه خوش بکهت. ﴿۴۰﴾ ب راستی مه هوین ژ ئیزایه کانیزیک ترساندن پؤژا مروف کریاریت خؤ دینیت، و گاور دیبیت: خؤزی ئهز ههر ئاخ بامه و ساخ نه بو بامهفه.

سوره نازیعات

ل مه که هی هاتیبه خورای (۴۶) ئایته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ سویند ب وان ملیاکهتیت ب دژواری جانی گاوران دکیشن. [ههر ل دهستیپکا کیشانا روحی دئی کهفنه بهر ئیزا و نه خوشیشان، و ب توند و دژواری و بی پهحم ملیاکهت جانی وی دکیشن، دا ههمی گهه و باریت وی بهر ئیزا بین]. ﴿۲﴾ و سویند ب وان ملیاکهتیت ب پهحهتی و نه رمی جانی خودان باوهران دکیشن [دهمی مروفی چاک و باوهریدار دکهفته د سهکراتیدا، ملیاکهت پهحهتی پی دهن و نه رم و پهحهت جانی وی دکیشن، دا نهئیشیت، و دا بزانیب کو تهو یی ل سهر و غه رهکا خوش، و دئی بهر ب ژینهکا خوشتر چیت]. ﴿۳﴾ و سویند ب وان ملیاکهتیت فهرمانیت خودی ب لهز دیننه خورای. ﴿۴﴾ و سویند ب وان ملیاکهتیت بهر بهزینکی ب جانان دکهن، بؤ جهی وان یی دویاهییی. ﴿۵﴾ و سویند ب وان ملیاکهتیت کاروباری بوونی ئانکو و جودئی، ب فهرمانا خودی ب سهر و بهر دکهن. ﴿۶﴾ [سویند ب فان ههمیان] پؤژا ئهرد ب باری خؤفه دهه ژیتیت [ههر دئی ئیت، دهمی پفا ئیککی ل شاخکی دئیته دان ههمی تشتی خودان روح پی دمرن]. ﴿۷﴾ د پشتر پفا دی ژی دئیت [کو سهری رابونا مروفانه]. ﴿۸﴾ وئ پؤژی هندهک دل د پهريشان و ب ترسن. ﴿۹﴾ د چاف شور و ب ترسن. ﴿۱۰﴾ دیبژن ئهری پشتی مرنی ئهم دئی ساخ بیننهفه، و دئی زفرینه سهر حالی خوی ئیککی، پشتی مرنی. ﴿۱۱﴾ ئهری پشتی ئهم دینه کو مهکا هستیکیت ههلوهریای. ﴿۱۲﴾ [ب ترانهفه و ژ نه باوهری] دیبژن: ئه گهر وهیبت و راست بیت [کو ئهم جارهکا دی دئی ساخ بیننهفه، پشتی ئهم دمرین] ئهفه زفرینهکا خوسارهته. ﴿۱۳﴾ دوبرنه ئیخن ب پفا دووی هوین دئی رابنهفه [و دئی ل مهیدانا حهشری حازربن]. ﴿۱۴﴾ پشتی وئ پفی، جهی زکی ئاخی هوین دئی سهر ئاخ بن. ﴿۱۵﴾ ما ته های ژ سوچه تا موسایی نه بوویسه؟ ﴿۱۶﴾ دهمی خودی ل نهالا پیرۆز (طوی) ل چایی (سینا) گازی کریی.

أَذْهَبَ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ ﴿١٧﴾ فَقُلْ هَلْ لَكَ إِلَٰهٌ إِلَّا أَنَا تَرَكَّى ﴿١٨﴾
وَأَهْدِيكَ إِلَىٰ رَبِّكَ فَتَخْشَىٰ ﴿١٩﴾ فَأَرَاهُ الْآيَةَ الْكُبْرَىٰ ﴿٢٠﴾
فَكَذَّبَ وَعَصَىٰ ﴿٢١﴾ ثُمَّ أَتْبَعَ سَعَىٰ ﴿٢٢﴾ خَشَرَ فَنَادَىٰ ﴿٢٣﴾
قَالَ أَنَا رَبُّكُمُ الْأَعْلَىٰ ﴿٢٤﴾ فَأَخَذَهُ اللَّهُ نَكَالَ الْآخِرَةِ وَالْأُولَىٰ ﴿٢٥﴾
إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّمَن يَخْشَىٰ ﴿٢٦﴾ أَنشَأْنَا شُجْرًا مِّنَ السَّمَاءِ ﴿٢٧﴾
بَدَلَهَا ﴿٢٨﴾ رَفَعَ سَمُكَهَا فَسَوَّيْنَاهَا ﴿٢٩﴾ وَأَغْطَشَ لَيْلَهَا وَأَخْرَجَ ﴿٣٠﴾
صُحُفَهَا ﴿٣١﴾ وَالْأَرْضَ بَعْدَ ذَٰلِكَ دَحَاهَا ﴿٣٢﴾ أَخْرَجَ مِنْهَا مَاءَهَا ﴿٣٣﴾
وَمَرْعَهَا ﴿٣٤﴾ وَاجْبَالَ أَرْسَهَا ﴿٣٥﴾ مَتَّعْنَا لَكُمْ وَلَا تَعْلَمُونَ ﴿٣٦﴾
فَإِذَا جَاءَ بَٰلِ الطَّامَةِ الْكُبْرَىٰ ﴿٣٧﴾ يَوْمَ يَتَذَكَّرُ الْإِنْسَانُ مَا سَعَىٰ ﴿٣٨﴾
وَبُورَّتِ الْجَنَابِلُ لِمَن يَرَىٰ ﴿٣٩﴾ فَأَمَّا مَن طَغَىٰ ﴿٤٠﴾ وَءَاثَرَ الْحَيَوةِ ﴿٤١﴾
الْأُنْيَا ﴿٤٢﴾ فَإِنَّ الْجَبْرِ هِيَ الْمَأْوَىٰ ﴿٤٣﴾ وَأَمَّا مَن خَافَ مَقَامَ ﴿٤٤﴾
رَبِّهِ وَنَهَىٰ النَّفْسَ عَنِ الْهَوَىٰ ﴿٤٥﴾ فَإِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ الْمَأْوَىٰ ﴿٤٦﴾
يَسْتَأْذِنُكَ عَنِ السَّاعَةِ آيَاتٍ مَُّرْسَلًا ﴿٤٧﴾ فَيَمُوتُ مَن ﴿٤٨﴾
ذِكْرُهَا ﴿٤٩﴾ إِلَىٰ رَبِّكَ مُنْتَهَا ﴿٥٠﴾ إِيْمَانُكَ مُنْذَرُ مَن يَخْشَىٰ ﴿٥١﴾
كَأَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَهَا لَمْ يَلْبِثُوا إِلَّا عَشِيَةً أَوْ ضُحَاهَا ﴿٥٢﴾

﴿١٧﴾ گوتی: هه‌ره دهف فیره‌ونی، گه‌له‌ك یی د
سه‌ر پی خودا چۆی و د‌سته‌میدا زی‌ده یی خراب
بووی. ﴿١٨﴾ بیژئ: ته‌دل تی هه‌یه‌ل خو بزڤی، و
خوژ گونه‌هان بشۆی. ﴿١٩﴾ [بیژئ:] و شه‌ز دئی به‌ری
ته‌دهمه خودایی ته‌، دا تو بترسی. ﴿٢٠﴾ و موسایی
نه‌دیتییا (موعجیزه‌یا) مه‌زن نیشا دا، کو دار دبوو
مار. ﴿٢١﴾ فیره‌ونی باوهر ژئ نه‌کر، و گوهدارییا
خودئ نه‌کر. ﴿٢٢﴾ پاشی پشت دا باوهریی
(نیانی)، و له‌زل خرابیا موسایی و خودان باوهران
کر. ﴿٢٣﴾ خه‌لك ل خو کۆمکر و بانگ هلدیرا.
﴿٢٤﴾ گۆت: شه‌ز خودئ و خودانی هه‌وه یی مه‌زمن،
و هه‌وه ژ من پیقه‌تر چو خودئ نینن. ﴿٢٥﴾ ئینا
خودئ ل سه‌ر دنیا یی خه‌نداقند، و ل ئاخره‌تی دۆژه‌ه
ک ره‌بارا وی [و خودئ ئیزایا دنیا یی و ئاخره‌تی دا
به‌را]. ﴿٢٦﴾ ب راستی چیرۆکا فیره‌ونی چامه‌ و
عیره‌ته‌، بۆ وی یی ژ خودئ بترسیت. ﴿٢٧﴾ شه‌ری
ساخکرنا هه‌وه پشتی مرئ ب زه‌مه‌تره‌ یان
چیکرنا شه‌سمانی؟ ﴿٢٨﴾ بانی وی بلند کر و بی

کییاسی دورست کر. ﴿٢٩﴾ شه‌فا وی تاریکر و رۆژا وی ب رۆناهی ئیخست. ﴿٣٠﴾ و شه‌رد پشتی هنگی
ل سه‌ر ئاوا یی هیکئ راست و خو شکر بۆ ژیانئ. ﴿٣١﴾ و ئاف و چه‌ره‌ ژئ ده‌ر ئیخست. ﴿٣٢﴾ و چیا
بۆ کر نه‌ سنگ، دا نه‌ه‌ ژبیئت. ﴿٣٣﴾ دا هوین هه‌می پیکشه‌ ب جانه‌وه‌ریت خو شه‌ مفای ژئ وه‌ر گرن.
﴿٣٤﴾ شه‌گه‌ر شه‌ و رۆژا ب ترس و سه‌هم هات [رۆژا ژ ترسا وی، سه‌ری بچوپکان سپی دییت]. ﴿٣٥﴾ رۆژا
کار و کریاریت مروقی دئینه‌ بیرا مروقی. ﴿٣٦﴾ و رۆژا دۆژه‌ه‌ل خودان چافان دیار دییت. ﴿٣٧﴾ فیتجا شه‌و
که‌سی گه‌له‌ك سته‌م و زۆری کرین، دده‌ره‌قا خودیدا. ﴿٣٨﴾ و ژیانا سه‌ر دنیا یی چیترفای ژ ژیانا ئاخره‌تی
[و ژیانا دنیا یی ب سه‌ر یا ئاخره‌تی ئیخستی]. ﴿٣٩﴾ شه‌ها دۆژه‌ه‌ جه‌ئ وییه‌. ﴿٤٠﴾ به‌لئ شه‌و که‌سی ترسا
راوه‌ستیانا به‌رانبه‌ری خودئ د‌لیدا، و به‌ری خوژ دلخواستنئ وه‌ر گیرای. ﴿٤١﴾ به‌هه‌شت دئی بیته‌ جه‌ئ
وی. ﴿٤٢﴾ پسپارا قیامه‌تی ژ ته‌دکه‌ن [هه‌ی موحه‌مه‌د] کا که‌نگی دئی رابیت؟! ﴿٤٣﴾ ما توچ ژئ دزانی
هه‌تا پرسا وی ژ ته‌بکه‌ن (ئانکو توژی نوزانی که‌نگی دئی رابیت). ﴿٤٤﴾ بی گۆمان دوپا هییا دنیا یی و هاتنا
قیامه‌تی، به‌س خودایی ته‌دزانت. ﴿٤٥﴾ کارئ ته‌به‌س ترساندن و ئاگه‌هکرنا وی که‌سییه‌ یی ژئ بترسیت.
﴿٤٦﴾ ده‌می شه‌و دینن، دئی هزرکه‌ن مرنا وان ژ بیته‌کا سپیده‌یی یان ئیشاری پیقه‌تر نه‌کیشایه‌.

سوره تا عه به سه

ل مه که هئی هاتیه خوارئ (۴۲) نایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

۱﴿ مروتا وی [پیغه مبهری] نه خو شبوو و بهرئ خو ژئ و هر گنځا [مخسه د پیغه مبهره، ده می (عبدالله) یی کورئ (أم مکتوم) هاتیه دهف و ئەو یی مژویل بوو ب پوی سپیت قوره بیسیانغه، و دل تی هه بوو باوهریی بین، و ددهویا وان ذکر و ژ ئاگرئ جهه نه می دترساندن، و دوی وهختیدا و ئەو یی ب فان گره گرانغه مژویل، (عبدالله) هاته دهف و گوتئ: ئەو تشتئ خودئ نیشا ته دایی بو من ژئ بیژ و نیشا من بده، پیغه مبهری (سلاقیئت خودئ ل سهر بن) نه دثیا ئاخفتنا وی د گهل فان گره گران بیته فیه برین، ژ بهر هندئ مروتا وی نه خوش بوو.﴾ ۲﴿ ده می کۆره (ابن أم مکتوم) هاتیه دهف.﴾ ۳﴿ ما توج دزانی به لکوه هاتیت، خو ژ گونه هان بشوت.﴾ ۴﴿ یان پیغه بچیت و مفای ژ شیر هتیت ته وهر بگریت.﴾ ۵﴿ و هه چیئ پشت دا باوهریی، و خو بی منته کر و پشتا خو ب مالی خو گهرم کر.﴾ ۶﴿ تو پیغه دمی نی و بهر نادیدی.﴾ ۷﴿ خو پیغه نه ئیشینه ته گهر باوهریی ب ته نه ئیشیت، یا ته ژئ بهس راگه هاندن.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
عَبَسَ وَتَوَلَّى ۱ اَنْ جَاءَهُ الْاَنْمٰی ۲ وَمَا يَذَّكَّرُكَ لَعَلَّكَ تَرْكٰی ۳ وَیَذْكُرُ فَتَنْفَعَهُ الْذِّكْرُ ۴ اَمَّا مَنِ اسْتَعْنٰی ۵ قَالَتْ لَهُ صَدَقٰی ۶ وَمَا عَلٰیكَ الْاَلٰیكُ ۷ وَاَمَّا مَنْ جَاءَكَ يَسْعٰی ۸ وَهُوَ يَخْشٰی ۹ قَالَتْ عَنْكَ تَلٰكُی ۱۰ كَلَّا اِنَّهَا لَیْذْكُرُ ۱۱ فَمَنْ شَاءَ ذَكَّرُ ۱۲ فِیْ صُحُفٍ مُّكْرَمَةٍ ۱۳ مَرْفُوعَةٍ مُّطَهَّرَةٍ ۱۴ یٰ اٰیْدِیْ سَفَرَةٍ ۱۵ كِرَامٍ بَرَرَةٍ ۱۶ قَتَلَ الْاِنْسَانَ مَا اكْفُرُ ۱۷ مِنْ اٰیٰتِیْ خَلْقِهِ ۱۸ مِنْ طُنْفَةٍ خَلَقَهُ فَقَدَّرُ ۱۹ تَوَالَسِبَلِیْ یَسَّرُ ۲۰ تَوَامَاتُهُ قَافِرُ ۲۱ تَوَدَّ اَسَاءَ اَنْتَرُ ۲۲ كَلَّا لَمَّا یَقْضٰی اَمْرُ ۲۳ فَلَیْطُرُ الْاِنْسَانَ اِلٰی طَعَامِهِ ۲۴ اَنَّا صَبَبْنَا الْمَآءَ صَبًّا ۲۵ ثُمَّ شَقَقْنَا الْاَرْضَ شَقًّا ۲۶ فَلَبِثْنَا كَیْوَحْبًا ۲۷ وَعَبَدْنَا وَفَصًّا ۲۸ وَزَوَّلْنَا وَفَحْلًا ۲۹ وَحَدَّیْقَ عَلَبًا ۳۰ وَفَلَکْهُمُ وَاَنَّا ۳۱ مَتَعَّا لَکُمْ لَآ اَنْعَمَ ۳۲ فَلَمَّا جَآءَتْ اَلْصَّآخَةُ ۳۳ یَوْمَ یَفْرُ الْمَرْءُ مِنْ اَخِیْهِ ۳۴ وَاَقْبَهُ وَاَبِیْهِ ۳۵ وَصَلَّیَتْهُ ۳۶ وَبَنٰی ۳۷ لَکُلِّ اَمْرٍ مِّنْهُ رُؤُوسًا ۳۸ یَوْمَ یُذِی ۳۹ وَجُوهُ ۴۰ مُّسْتَبْشِرَةٍ ۴۱ صَآجِکَ مُّسْتَبْشِرَةٍ ۴۲ وَوَجُوهُ ۴۳ یَوْمَ یُذِی ۴۴ عَلٰیهَا عَرَبٌ ۴۵

۸﴿ و هه چیئ ژ فیان و ژ دل، هاته دهف ته.﴾ ۹﴿ و دلئ وی ژ خودئ ب ترس.﴾ ۱۰﴿ تو وی ژ بیر دکهی، و دمی نی ب تیکئ دیفه.﴾ ۱۱﴿ نه خیر و نه که، ئەف قه و مینه و نایه تیت ددهر هه قدا هاتین، بۆ بیر هاتن و پیغه چۆنینه.﴾ ۱۲﴿ هه چیئ بقیئت دئ مفای ژئ وهر گریت و ل سهر پیغه بچیت.﴾ ۱۳﴿ و ئەف بیر هاتن و پیغه چۆنه، دهندهک کتیباندانه د پیرۆزن.﴾ ۱۴﴿ [ئەو کتیب بیت] بلند و خودان ریز و رویمهت و پاقرن.﴾ ۱۵﴿ ددهستی هندهک ملیاکه تاناندانه، تیلچینه دناقهرا پیغه مبهرا نندا.﴾ ۱۶﴿ ئەو ملیاکهت بیت خودان ریز و رویمهت، و بی فهرمانیا (بی ئه مریا) خودئ ناکه.﴾ ۱۷﴿ وهی بۆ مروفی، چه ندئ بی نان و خوتیه و چه ندئ بی ژئ دهر که فیه.﴾ ۱۸﴿ خودئ ژ چ چیکریه [بیرا وی دئینیه بنه تارئ وی، دا خو مهزن نه کهت و ب خو نه خرپیت، و خو ل سهر سهرئ به نیئت خودئ مهزن نه کهت].﴾ ۱۹﴿ ژ چپکه کئ، بی کتیا سی و ئەو یی ته کووز چیکری.﴾ ۲۰﴿ پاشی ریکا بوونی بۆ ب ساناهی تیخستی [و ژیان بۆ ساناهی کر و هردو ریک بۆ ئاشکه را کرن، ریکا باشیی و باوهریی و ریکا خراییی و گاوریی، کا وی کیز بقیئت بلا بۆ خو وئ بگریت].﴾ ۲۱﴿ پاشی مراند و بن ئاخ کر، [دا بیئا وی ب سهر ساخاندانه تیت، و دهبه (وحش) نه خو ن بۆ هندئ بی بها نه بیت].﴾ ۲۲﴿ پاشی ده می خودئ فی، دئ زبندی که تفه.﴾ ۲۳﴿ نه خیر د سهر فی هه میزا، تشتئ خودئ ژئ فیایی نه کر.﴾ ۲۴﴿ بلا مروف بهرئ خو بدته خوارن و فه خوارنا خو [و هوریک هزارا خو تیدا بکهت، کا چاوا دیته خوارن و دئینه بهر دهستی وی].﴾ ۲۵﴿ مه ئاف ژ عه وران داریت.﴾ ۲۶﴿ و مه ئه رد ب گل و گیا و شینکاتیه که لاشت.﴾ ۲۷﴿ مه دان و دهرامهت ژئ دهر تیخست [وهکی دهخلی و جهه می و برنجی، کو خوارنا سهره کینه بۆ مروفی].﴾ ۲۸﴿ ههروه ساتری و زهره وات ژئ.﴾ ۲۹﴿ و زهیتون و دارقه سپ ژئ.﴾ ۳۰﴿ و جنیک و بیستانیت تیکرا ژئ.﴾ ۳۱﴿ و فقی و چه ره ژئ.﴾ ۳۲﴿ سوود و مغا بۆ هه وه و تهرش و ده واریت هه وه.﴾ ۳۳﴿ فیجانه گهر رۆژا مروفی ژ گوهران دکهت (کو رۆژا قیامه تیه) هات.﴾ ۳۴﴿ رۆژا مروف ژ برایئ خو دره فیت [و براتیا خو یا دهیایی ژ بیر دکهت، و ژ ترساندا پشتا خو ددهتئ].﴾ ۳۵﴿ رۆژا مروف ژ دهیابیت خو دره فیت، و کهس خو ل که سی نه که ته خودان.﴾ ۳۶﴿ رۆژا مروف ژ ژن و زار و کیت خو دره فیت [ئەو ژن و عه یالی د دنیا ییدا هند چه ژئ ذکر، و سهر خاترا وان، سینگئ خو دئینخسته هه می نه خو شیان، ئەفرودئ ژئ ره فیت].﴾ ۳۷﴿ ههر تیک وئ رۆژئ ب خو فیه بی مژویله، و حالئ وی به سی ویه.﴾ ۳۸﴿ وئ رۆژئ هندهک سهر و چاف د گه شن.﴾ ۳۹﴿ دهف ب که نی و به خته وهر و دلخوشن.﴾ ۴۰﴿ و هندهک سهر و چاف وئ رۆژئ د شوړ و توزه وینه.﴾

﴿٤١﴾ رَهشَاتِيَّيْ هَلْجِنِيَه. ﴿٤٢﴾ ئَه هَا ئَه فَنَه، گاورِيت ژ رِي دهر كه فْتِيَّيت گونَه هَكَار.

سُورَةُ تَه كَوِير

ل مه كه هِي هَاتِيَّيه خَوَارِي (٢٩) ثايَه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ دهمِي رَوژ دَتِيَّته وه رِيَّچان و تاري دِيبت، و رَوْنَاهِيَا وَيْ نَه مِيَّيت [كو ئَه فَه ده سَتِيَّكا خَرَابِكِرنا دَنِيَايِيَّته]. ﴿٢﴾ و دهمِي سَتِيَّر هَلْدَوهرِيَّيت و پارچه پارچه دَبَن، و گَه شَاتِيَا وان دَجِيَّت. ﴿٣﴾ و دهمِي چِيَا به ربا دَبَن، و ژ جَهِيَّ خَو دهر دَكه شَن و پَرَت پَرَت دَبَن. ﴿٤﴾ و دهمِي حِيَشْتَرِيَّت ئافَس، ژ تَر سِيَّت فَي رَوژِيْدا، بِيَّ خودان دَمِيْن [بِه س ئَه فَه نمو ونه يَه بَو رَوْنَكِرَن و دِيَا رِكِرنا رَهوشا فَي رَوژِيَّ، چُونَكِي رَوژَا قِيَا مَه تِيَّ چَو حِيَشْتَر نِيْنَن، به لِيَّ ژ تَر سِيَّت فَي رَوژِيْدا مَالِيَّ ژ هَه مِيَّيان عَه زِيْز تَر ل ده ف عَه رَه بان، دِيَّ هِيْلَن و پَاتِكا خَو دَه نِيَّ، هَه لَه بَت ژ تَر س و لَه رَا فَي رَوژِيَّ]. ﴿٥﴾ و دهمِي جَانَه وَه رِيَّت كَوِيْشِي و دَوْرِنْدَه دَتِيَّته

كَوْمَكِرَن، ژ تَر سَانْدَا كَوْم دَبَنَه سَه رِيَك. ﴿٦﴾ و دهمِي كَنَارِيَّت دَه رِيَا يِيَا ن دِه پَه قَن، و دَه رِيَا خَو لِيَك دَه دَن. ﴿٧﴾ و دهمِي رَوَح جَارَه كا دِي دَزْفَرِيَّته سَه ر له شَان. ﴿٨﴾ و دهمِي كِچَا ب سَاخِي هَاتِيَّيه بَن ئَاخَكِرَن، دِه رَسِيَّت. ﴿٩﴾ ب كِيَّژ گونَه هِيَّ هَاتِيَّيه بَن ئَاخَكِرَن و هَا ته كَوِشْتَن. ﴿١٠﴾ و دهمِي كاغَزِيَّت كَار و كَرِيَا ران دَتِيَّنه به لافَكِرَن. ﴿١١﴾ و دهمِي ئَه سَمَان ژ جَه دَجِيَّت و پَرَت و پَه رَا نَه دِيَّبَت. ﴿١٢﴾ و دهمِي دَوژَه هَد شَارِيَّيَّت و دَسَنَجَرِيَّت. ﴿١٣﴾ و دهمِي به حَه شَسْت به رَه ف دِيَّبَت بَو خَو دِيَّ نَاسَان. ﴿١٤﴾ هَنَكِي هَه رِيَّك دِيَّ زَانِيَّت، كا چ بَو خَو به رَه فَكِرِيَّيه. ﴿١٥﴾ ئَه ز سَوِيْنْد دَخَوْم، ب هَه مِي سَتِيَّزِيَّت رَوژِيَّ به رَزَه و شَه فَي دِيَا. ﴿١٦﴾ ئَه وِيَّت د چَه ر خِيَّت خَو دَا دَزْفَرَن، و ب شَه ف دِچَر سَن. ﴿١٧﴾ ئَه ز سَوِيْنْد دَخَوْم، ب شَه ف دهمِي رَوْنَاهِيَّيَّ هَلْدَجِنِيَّت. ﴿١٨﴾ ئَه ز سَوِيْنْد دَخَوْم ب به ر سِيْپِنْدِيَّ، دهمِي ب رَوْنَاهِيَّيَا خَو فَه دَتِيَّت. ﴿١٩﴾ ب رَا سَتِي ئَه ف قَوْرَا نَه ژ ئِيْنا نَا جَبَرِيْلِيَّ خودان رِيْز و رَوِيْمَه ته. ﴿٢٠﴾ يِيَّ خودان هِيْزَه، و ل ده ف خَو دَانِيَّ عَه رَشِي [كو خَو دِيَّيه] جَهِيَّ خَو هَه يَه. ﴿٢١﴾ مِلْيَا كَه ت رِيْزَا گَو هَدَارَن، و ل ده ف خَو دِيَّ يِيَّ دَه سَتِيَّپَا كَه [ل سَه ر گَه هَا نْدَا نَا پَه يَا مَا خَو دِيَّ]. ﴿٢٢﴾ [گَه لِي خَه لَكِيَّ مَه كَه هِيَّ]، هَه فَا لِيَّ هَه وَه [ئَه وَئِ هَه وَه به رِي نَوَكَه هَه فَا لِيْنِي د گَه ل كَرِي، و بَاش نِيَا سِي كَو مَو حَه مَه ده] نَه يِيَّ دِيْنَه. ﴿٢٣﴾ پِيْغَه مَه رِي [سَلَا قِيَّت خَو دِيَّ ل سَه ر بَن]، جَبَرِيْل ل سَه ر پَه نَكِي وَي يِيَّ دَوْرَسْت و ب ئَا شَكَه رَا يِي ل پَه رِي ئَه سَمَانِي دِيَّت. ﴿٢٤﴾ و [مَو حَه مَه ده] يِيَّ بِيَّ كِيْئَا سِيَّيَه (بِيَّ تَه خَسِيْرِيَّيه) د گَه هَا نْدَا نَا بَانَك و پَه يَا مَا خَو دِيْدا. ﴿٢٥﴾ و قَوْرَا نَه نَه ئَا حَقْتَنَا شَه يَتَا نَه كِيَّ رَه جَانْدِيَّيَه. ﴿٢٦﴾ هَوِيْن دِيَّ كِيْغَه چَن، و چ رِيْكا ژ فَي رِيْكِيَّ بَاشْتَر دِيَّ گَرَن؟! ﴿٢٧﴾ قَوْرَا نَا شِيْرَه ت و رَوْنَاهِيَّيَه ژ بَو هَه مِي خَه لَكِي. ﴿٢٨﴾ بَو هَه ر كَه سِيَّ بَقِيَّت سَه ر پَاسْت و رَا سْتَه رِيَّ بِيَّبَت. ﴿٢٩﴾ هَوِيْن نَه شِيْن وَي رِيْكا رَا سْتَرِيَّ بَغَرَن، ب هَارِيْكَارِيْيَا خَو دِيَّ خَو دَا يِيَّ هَه مِي جِيْهَانَا ن نَه يِيَّت، (ئَا نَكُو ئَه گَه ر خَو دِيَّ حَه ز نَه كَه ت هَوِيْن نَه شِيْن رِيْكا رَا سْتَر بَغَرَن).

تَرْهَفَهَا قَاتَرَةً ۖ أُولَٰئِكَ هُمُ الصَّكْرَةُ الْفَجْرَةُ ۖ

سُورَةُ التَّكْوِيْرِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
إِذَا السَّمَاسُ كُوِّرَتْ ۖ وَإِذَا النُّجُومُ انْكَدَرَتْ ۖ وَإِذَا الْجِبَالُ
سُيِّرَتْ ۖ وَإِذَا الْعِشَارُ عُطِّلَتْ ۖ وَإِذَا الْوُحُوشُ حُشِرَتْ ۖ
وَإِذَا الْبِحَارُ سُجِّرَتْ ۖ وَإِذَا النُّفُوسُ رُوِّجَتْ ۖ وَإِذَا الْمُوءَدَّةُ
سُئِلَتْ ۖ يَا أَيُّ ذُنُوبِ قُلُوبِكُمْ ۖ وَإِذَا الصُّحُفُ نُشِرَتْ ۖ
وَإِذَا السَّمَاءُ كُشِطَتْ ۖ وَإِذَا الْجَحِيمُ سُعِرَتْ ۖ وَإِذَا الْجَنَّةُ
أُزْلِفَتْ ۖ عَلِمْتُ نَفْسٌ مَّا أُخْضِرْتُ ۖ فَلَا أَفْئِمْ بِأَلْبَاسٍ ۖ
الْجُورِ الْكُنْهِسِ ۖ وَالْبَلِ إِذَا عَسَغَسَ ۖ وَالصُّبْحِ إِذَا تَنَفَّسَ ۖ
إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ۖ ذِي قُوَّةٍ عِنْدَ ذِي الْعَرْشِ مَكِينٍ ۖ مُطَاعٍ
أَمِينٍ ۖ وَمَا صَاحِبُكُمْ بِمَجْنُونٍ ۖ وَلَقَدْ رَءَاهُ لَا يُفِي الْمُبِينِ ۖ
وَمَا هُوَ عَلَى الْغَيْبِ بِضَنِينٍ ۖ وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَيْطَانٍ رَجِيزٍ ۖ
قَالَن تَذٰهُبُونَ ۖ إِن هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ۖ لَمَن شَاءَ مِنْكُمْ أَن
يَسْتَفْهِمَ ۖ وَمَا تَشَاءُونَ ۖ لَا أَن يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ۖ

سوره تا ئینفطار

ل مه كه هئ هاتيه خوارى (۱۹) ثابته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ده مئ نه سمان دكه لشيت و دكه فیت. ﴿۲﴾ و ده مئ ستر دكه فن و دپر تكن. ﴿۳﴾ و ده مئ ده ریا هه مئ دپه فن، و هه مئ دپنه ئيك ده ریا. ﴿۴﴾ و ده مئ گزپر سه ريك و بنيك دبن، و مروف ب سه ر دكه فن و رئ دهر دكه فن. ﴿۵﴾ هنگی هه ر ئيك دئ زانیت كا چ ل پشیا خو كریه، و چ ريكاشان یا خراب ب پاش خو ف هیلایه. ﴿۶﴾ هه مرو فوچ تود سه ر دابری، تو ريكاشو دئ نه گری. ﴿۷﴾ نه خودایى بئ كیاسی و راست و دورست تو چىكرى. ﴿۸﴾ نه خودایى تود وینه یه كئ لیکدایدا كو وى فیایى، تو چىكرى. ﴿۹﴾ نه خیر... هوین پشیا خو ددهنه روژا جزادانى، و باوهریى پئ نائین و هوین دره و ددانن. ﴿۱۰﴾ و ب راستی هنده ك ملیاكه ت

دزیره فائیل سه ر نفیسنا كار و كریاریت هه وه. ﴿۱۱﴾ نه وهنده ملیاكه تیت خودان ریز و روبه تن، هه ر شته كئ هوین بكه ن دنفیسن. ﴿۱۲﴾ دزانن و دنفیسن، یا هوین دكه ن. ﴿۱۳﴾ هندى چاك و خودیناسن، دئ د خویشان و د بهه شتیدا بن. ﴿۱۴﴾ و هندى گونه هكار و خرابیخوازن، دئ د ناگرئ دۆره هییدا بن. ﴿۱۵﴾ روژا جزادانى دئ چنه تیدا. ﴿۱۶﴾ ب چ ريكان رئ رزگار نابن و نه شین رئ بره فن، و ههروهه ر دئ تیدا بن. ﴿۱۷﴾ توچ دزانى روژا جزادانى یا چاوايه؟ ﴿۱۸﴾ دیسا توچ دزانى نه وچ روژه؟ ﴿۱۹﴾ نه و روژه كه كه س مفای ناگه هینیه كه سئ، و نه شیت بهر فانیى رئ بكه ت، و وئ روژئ فه رمان فه رمانا خودییه و به س.

سوره تا موطه ففین

ل مه كه هئ هاتيه خوارى (۳۶) ثابته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ وهى ئیزا و نه خو شى، بو ترازى دز و پشان دزان. ﴿۲﴾ نه ویت ده مئ ب پشان و كيشان ژ خه لكى دكرن، ب دورستى هه قئ خو دخوازن. ﴿۳﴾ به لئ نه گه ر ب كيشان و پشان فروتن، ترازى ددزن و ب دورستى نا كيشن. ﴿۴﴾ ما نه ویت هه نئ هزارا پابونا پشتى مرئى ناكه ن؟

سورة الانفطار

بسم الله الرحمن الرحيم

إِذَا السَّمَاءُ انْفَطَرَتْ ﴿١﴾ وَإِذَا الْكَوَاكِبُ انْتَثَرَتْ ﴿٢﴾ وَإِذَا الْبِحَارُ فُجِّرَتْ ﴿٣﴾ وَإِذَا الْقُبُورُ بُعْثِرَتْ ﴿٤﴾ عَلِمْتَ نَفْسَ مَا قَدَّمَتْ وَأَخَّرَتْ ﴿٥﴾ إِنَّا أَنشَأْنَا عَرَكَ بَرَكِ الْكَرِيمِ ﴿٦﴾ الَّذِي خَلَقَكَ فَسَوَّاكَ فَعَدَلَكَ ﴿٧﴾ فِي أَيِّ صُورَةٍ مَّا شَاءَ رَكَّبَكَ ﴿٨﴾ كَلَّا بَلْ تُكَذِّبُونَ بِالَّذِينَ ﴿٩﴾ وَإِنْ عَلَيْكُمْ لَحَافِظِينَ ﴿١٠﴾ صِرَاطًا كَتَبِينَ ﴿١١﴾ يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ ﴿١٢﴾ إِنْ الْأَبْرَارُ لَفِي نَعِيمٍ ﴿١٣﴾ وَإِنَّ الْفُجَّارَ لَفِي جَحِيمٍ ﴿١٤﴾ يَصْطَوْنَهَا يَوْمَ الَّذِينَ ﴿١٥﴾ وَمَا هُمْ عَنْهَا يَعْلَمِينَ ﴿١٦﴾ وَمَا أَذْرَاكَ مَا يَوْمَ الَّذِينَ ﴿١٧﴾ ثُمَّ مَا أَذْرَاكَ مَا يَوْمَ الَّذِينَ ﴿١٨﴾ يَوْمَ لَا تَمْلِكُ نَفْسٌ لِّنَفْسٍ شَيْئًا وَالْأَمْرُ يَوْمَئِذٍ لِلَّهِ ﴿١٩﴾

سورة المطففين

بسم الله الرحمن الرحيم

وَيْلٌ لِّلْمُطَفِّفِينَ ﴿١﴾ الَّذِينَ إِذَا اكْتَالُوا عَلَى النَّاسِ يَسْتَوْفُونَ ﴿٢﴾ وَإِذَا كَالُوهُمْ أَوَّزَوْهُمْ يَخْسِرُونَ ﴿٣﴾ أَلَا يَظُنُّ أُولَئِكَ أَنَّهُمْ مَبْعُوثُونَ ﴿٤﴾

لَيَوْمٍ عَظِيمٍ ۝ يَوْمَ يَقُومُ النَّاسُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ۝ كَلَّا إِنَّ كِتَابَ
الْفَجَارِ لَفِي سِجِّينٍ ۝ وَمَا أَدْرَاكَ مَا سِجِّينٌ ۝ كِتَابٌ مَرْفُومٌ ۝
وَبِئْسَ الْيَوْمُ مِيزٌ لِلْمُكَذِّبِينَ ۝ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ يَوْمَ الدِّينِ ۝ وَمَا يَكْدُبُ
بِهِ إِلَّا كُلُّ مُعْتَذِرٍ ۝ إِذْ أَنْتَلَّ عَلَيْهِ آيَاتُنَا قَالَ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ۝
كَلَّا بَلْ رَانَ عَلَى قُلُوبِهِمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ۝ كَلَّا إِنَّهُمْ عَنْ رَبِّهِمْ
يَوْمَئِذٍ لَمَحْجُورُونَ ۝ ثُمَّ إِنَّهُمْ لَصَالُوا الْجَحِيمِ ۝ ثُمَّ يُقَالُ هَذَا
الَّذِي كُنتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ۝ كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْأَنْبِيَاءِ لَفِي عِلِّيِّينَ ۝
وَمَا أَدْرَاكَ مَا عِلِّيُّونَ ۝ كِتَابٌ مَرْفُومٌ ۝ يَشْهَدُهُ الْمُرْسُوتُونَ ۝
إِنَّ الْأَنْبِيَاءَ لَفِي عِجْرِ ۝ عَلَى الْأَرَائِكِ يَنْظُرُونَ ۝ تَعْرِفُ فِي
وُجُوهِهِمْ تَضَرُّعَ الْعَبِيدِ ۝ يُسْقَوْنَ مِنْ رَحِيقٍ مَحْمُورٍ ۝ خُتْمُهُ
مِسْكٌ وَفِي ذَلِكَ فَلْيَتَنَافَسِ الْمُتَنَفِّسُونَ ۝ وَمِزَاجُهُ مِنْ
تَسْنِيمٍ ۝ عَنِّيَابٌ شَرْبٌ بِهَا الْمُرْسُوتُونَ ۝ إِنَّ الَّذِينَ أَجْرَمُوا كَانُوا
مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا بَصْحَكُونَ ۝ وَإِذَا مَرُّوا بِهِمْ يَتَغَامَزُونَ ۝
وَإِذَا انْقَلَبُوا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ انْقَلَبُوا فَكِهِينَ ۝ وَإِذَا رَأَوْهُمْ تَبَاسُّوهُنَّ
إِنَّ هَؤُلَاءَ لَصَالُونَ ۝ وَمَا أَرْسَلُوا عَلَيْهِمْ حَافِظِينَ ۝

﴿۵﴾ بۆ رۆژە کا ب ترس و سههم [کو رۆژا دوياهييه].
﴿۶﴾ رۆژا ههمی مروف ل بهر خودی و ل بهر فه رمانا
وی رادوه ستن. ﴿۷﴾ نهخیر وه نه کهن، هندی دهفته را
به دکارانه (گونه هکارانه) د تومارا دۆژه هیاندايه.
﴿۸﴾ توج دزانی ئەو توماره چیه؟ ﴿۹﴾ دهفته ره کا
ب ناف و نیشانه. ﴿۱۰﴾ وهی ئیزا و نه خوشیا وئ
رۆژی بۆ بی باوه و خودی نه ناس و گونه هکاران
بیت. ﴿۱۱﴾ ئەو بیت بی باوه ر هاتنا رۆژا جزادانی، و
دره و دانان. ﴿۱۲﴾ ئەو ب تتی یی ژئی بی باوه ره و دره و
دانیت، ئەوئ سته مکار و گونه هکار بیت. ﴿۱۳﴾ دهمی
قورئان بۆ دئته خواندن، دبیزیت: ئەفه گۆتگۆتک و
ئهفسانه ییت پشیان. ﴿۱۴﴾ نهخیر وه نه نه... به لکو و
گونه هیت وان دلئ وان گرتیه و کۆره کریه.
﴿۱۵﴾ نهخیر... ئەو وئ رۆژی [رۆژا دوياهيی] ژ دیتنا
خودی بی بارن. ﴿۱۶﴾ پاشی ئەو دئ چنه د دۆژه هیدا
و دئ ئیزای بینن. ﴿۱۷﴾ پاشی ملیاکه تیت دهر گه هشان
دئ بیژنه وان: ئەها ئەفه ئەوه یا هه وه باوه ری پئ نه ی
و دره و دانان. ﴿۱۸﴾ ب راستی دهفته را خوش مروف و
خودیناسان د جهه کئ به حه شتی یی بلند دایه. ﴿۱۹﴾ توج دزانی، ئەو جهی بلند بی چاوايه. ﴿۲۰﴾ دهفته ره کا
ب ناف و نیشانه. ﴿۲۱﴾ ملیاکه تیت خودان ریز و رومیت ل دهف خودی، دئ فئ دهفته ری تاماده کهن و رۆژا
دوياهی یی شاده یی بۆ دهن. ﴿۲۲﴾ هندی خوش مروف و خودیناسن، دئ د به حه شتیدا بن. ﴿۲۳﴾ دئ ل سهر
تهختیت چاره فکری، بهری خو دهنه وئ خیرا خودی بۆ وان به ره فکری. ﴿۲۴﴾ دئ نیشانیت خو شی یی
د ناف چاقیت وانرا یینی. ﴿۲۵﴾ دئ ژ مه به کا سه رمۆر فه خۆن. ﴿۲۶﴾ دوياهيیا وئ فه خوارنئ تاما مسکی
ددهت، بلا هه فرك هه فركی یی ئەها بۆ فئ بکهن. ﴿۲۷﴾ تیکه لی وئ ژ کانیه کا زیده ب قه دره د به حه شتیدا.
﴿۲۸﴾ کانیه که خودیناس و خوش مروف ژئی فه دخۆن. ﴿۲۹﴾ ئەو ییت ژ ری دهر که فتن د دنیا ییدا، بۆ خو
ب خودان باوه ران دکهنین. ﴿۳۰﴾ دهمی د بهر وانرا دبۆرین، چاقیت خو ل هه فددو دقاندن. ﴿۳۱﴾ دهمی
دز فینه مال بۆ خو دکرنه پئ ترانک، و خوشی ژئی ددیتن د سوجه تیت خۆدا. ﴿۳۲﴾ ئەغه ر ددیتن دگۆتن:
ئهفه نه ییت گومرا و رپبه رزه. ﴿۳۳﴾ ئەو رپدهر که فتی نه هاتینه هنارتن کو زیره قانی یی ل وان بکهن.

﴿۳۴﴾ تَهَا تَهْقُرُو (رُؤْزَا قِيَامَه تَي) خودان باوهر دئی ب
بئی باوهران که نن. ﴿۳۵﴾ ل سهر تهختیت چاره فکری
دئی ته ماشه که نه وان. ﴿۳۶﴾ دا بزائن کا گاور ل سهر
گونه هیت خو هاتنه جزادان و یا دنیا یی بؤ وان ما!

سُورَةُ تَيْنَشِيقِاق

ل مه که هئی هاتیبه خوارئ (۲۵) نایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ده می ته سمان پرت پرت دبیت. ﴿۲﴾ و [ته سمانی]
گوهدارییا خودایی خو کر، و گوهدارییا فهرمانا
خودئ ل سهر پیدقی بوو. ﴿۳﴾ و ده می ته رداست
دبیت، و چو که ند و کور و چیا تیدا نه مینن. ﴿۴﴾ و ناف
زکی خو ژ مریییت تیدا و ههر تشته کی دی، سهر نه رد
کر و چو د ناف خو دانه هیلا. ﴿۵﴾ و گوهدارییا
خودایی خو کر، و گوهدارییا فهرمانا خودئ ل
سهر پیدقی بوو. ﴿۶﴾ هه می مرؤفو، ههر تشته کی تو
خو پیته دوه ستینی، و تو د گهل کارئ خو دئی چیه

فَالْيَوْمَ الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنَ الْكُفَّارِ يَضْحَكُونَ ۖ عَلَى
الْأَرْكَانِ يُنظَرُونَ ۚ هَلْ تُؤْتِبُ الْكُفَّارَ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ۚ

سُورَةُ التَيْنَشِيقِاق

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا السَّمَاءُ انشَقَّتْ ۖ وَأَذْنَتْ لِرَبِّهَا وَحُفَّتْ ۖ وَإِذَا الْأَرْضُ مُدَّتْ ۖ
وَأَلْقَتْ مَا فِيهَا وَتَخَلَّتْ ۖ وَأَذْنَتْ لِرَبِّهَا وَحُفَّتْ ۖ يَتَأَيَّهَا
الْإِنْسُ إِنَّكَ كَاجٍ إِلَىٰ رَبِّكَ كَذَافًا لِّقَبِيهِ ۖ فَأَمَّا مَنْ أُوْتِيَ
كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ ۖ فَسَوْفَ يُجَاسِبُ حَسَابًا سِيرًا ۖ وَيُنْقَلِبُ
إِلَىٰ أَهْلِهِ مُسْرُورًا ۖ وَأَمَّا مَنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ رُورًا ظُهُورًا ۖ فَسَوْفَ
يَدْعُو نُبُورًا ۖ وَيَصْطَلِي سَعِيرًا ۖ إِنَّهُ كَانَ فِي أَهْلِهِ مُسْرُورًا ۖ
إِنَّهُ ظَنَّ أَنْ لَنْ يَخُورَ ۖ عَلَىٰ رَأْسِ رُكْنٍ بَعِيدٍ ۖ فَلَا أَفْئِمْ
بِالشَّقَىٰ ۖ وَالْأَيْلِ وَمَا وَسَقَ ۖ وَالْقَصْرِ إِذَا أَتَقَىٰ ۖ
لَنْ يَكُنَ طَبَقًا عَن طَبَقٍ ۖ فَمَا لَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۖ وَإِذَا فُرِئَ
عَلَيْهِمُ الْقُرْآنُ لَا يَسْمَعُونَ ۖ بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا يُكِيدُونَ ۖ
وَاللَّهُ أََعْلَمُ بِمَا يُوعُونَ ۖ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ۖ

به رانبه ری خودایی خو. ﴿۷﴾ فیجا ههر که سی دهفته را خو ب دهستی راستی و هر گریت [ملیا که تا دایی
و ب دهستی راستی و هر گرت]. ﴿۸﴾ دئی حسیته کا سفک د گهل ئیته کرن. ﴿۹﴾ و دئی ب دلخوشی ب سهر
که س و کاریت خو دانه زفریت. ﴿۱۰﴾ و تهو که سی ستویی وی هاته قراندن، و دهفته رکا کار و کریاریت خو
ژ پشتقه و هر گرت [وهختی ملیاکه دهفته ران دئینن مرؤفی چاک یی ژ خو پشتر استه و کتیبه خو ب دهستی
راستی و هر دگریت، به لی گونه هکار خو دنیا سیت دئی قه ده میت وی شکین و پیسترکی گریت، و یه لا دشیت
ب دهستی چه پی و هر گریت]. ﴿۱۱﴾ هنگی دئی مرنا خو خوازیت و نفرینان ل خو که ت. ﴿۱۲﴾ و دئی چیه
دوژه هیدا و ئیزایی بینیت. ﴿۱۳﴾ تهو د ناف که س و کاریت خو دال سهر دنیا یی دئی دلخوش و شاد
بوو. ﴿۱۴﴾ تهو ی هزر دکر ناچیه بهر دهستی خودئ، و جاره کا دی ساخ نایبته قه پستی مرنئ. ﴿۱۵﴾ نه خیر
وهنیه چونکی خودئ ئاگه هدار می هه می کار و کریاریت وی بوو. ﴿۱۶﴾ سویند ب سؤراتیا رُؤزئا قابوئی.
﴿۱۷﴾ سویند ب شه قی، و ب ههر تشته کی کوم دکه ت و دجفینیت. ﴿۱۸﴾ سویند ب هه یفا چارده شه قی.
﴿۱۹﴾ هوین دئی ژ رهوش و بهر گاله کی چنه د رهوش و بهر گاله کا دیدا. ﴿۲۰﴾ فیجا وان خیره بؤچی تهو
باوهریی نائینن؟ ﴿۲۱﴾ ده می قورئان بؤ وان دئیه خواندن تهو گوهدارییا وئ نا که ن، و سوجده یی بؤ
نابهن. ﴿۲۲﴾ نه به س سوجده یی بؤ نابهن به لکی ته قیت بئی باوهر، قورئانی و رُؤزَا قیامه تئ دهره و ددانن.
﴿۲۳﴾ و خودئ دزائیت کا تهو چ دلی خو دانه دشترین (و کا چ دلی و اندایه)؟ ﴿۲۴﴾ فیجا مزگینیا ئیزا و
نه خوشیه کا دژوار بده وان..

﴿۴۵﴾ ژ بلی وان ئەوێت باوەری ئینایین و کار و کریاریت قەنج کرین، خەلاتەکی بێ قەپرین بۆ وان هەیه.

سُورَةُ بَرُوجٍ

ل مه كه هئ هاتيه خوارى (۲۲) ئايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ سويند بوى ئەسمانى، یى ستىر لى خودان جه و قويناخ. ﴿۲﴾ و سويند بوى رۆژا ژشان پى هاتيه دان (کو رۆژا قیامه تیه). ﴿۳﴾ و سويند بوى پى شاده یى ددهن، و بوى پى شاده یى بۆ وان دئيه دان. ﴿۴﴾ خودانىت خەندەکی ژ پەحم و دلۆفانیسا خودى هاتنه دوير ئیخستن. ﴿۵﴾ خودانىت ئاگرى بداردوى. ﴿۶﴾ دەمى ئەو ل دۆر ئاگرى د روینشتى. ﴿۷﴾ و وان نزیك سەرپەرشتیا قى نه خوشیى دکر، و ددیتن کاچ ب سەرى وان باوەرداران دهات و بەرى خو ددانى. ﴿۸﴾ ئەوان ئەف ئیزيه دا بەر وان

ب تنى، ژ بەر هندی بوو چونكى وان باوەرى ب خودایى دەستەلاتدار و هیژای سوپاسیى ئینابوو. ﴿۹﴾ ئەو خودایى ملک و پاشاتیا ئەرد و ئەسمانان دەستدا، و ئاگە هدار ب هەر تشته کی. ﴿۱۰﴾ بى گۆمان ئەو کەسیت خودان باوەر، چ ژن چ میژ، ئیزاداین و سوۆتین، و ل خو نەزفرین، ئیزایا دۆر هئ و ئیزایا سوۆتین بارا وانە. ﴿۱۱﴾ و ئەو کەسیت باوەری ئینایین و کار و کریاریت قەنج کرین بە حەشتا گەلەك جو و ئاف د بنرا دچن، دى بیتە بارا وان، و ئەها ئەفیه سەر کەفتنا مەزن. ﴿۱۲﴾ ب راستى ئیزادانا خودایى تە یا دژوارە. ﴿۱۳﴾ ئەها ئەو یى مروفی ژ چو نه یى چیدکەت، و ساخ دکه تەفە [پشتى دمریت]. ﴿۱۴﴾ و ئەو یى گونەهان ژى دبهت و دنخیقیت، و ئەو یى بەندە دۆست. ﴿۱۵﴾ خودانى عەرشى، خودایى پایە بلند. ﴿۱۶﴾ تشتى بقیّت، دکهت. ﴿۱۷﴾ ئەرى سو حبهت و دابیشا (بەحسى) لەشکەرى گەهشتیه تە. ﴿۱۸﴾ فیرعەون و (سەموود). ﴿۱۹﴾ بەلى ئەوێت باوەرى نه ئینایین ژ قورەیشیان، تە درەوین ددانن. ﴿۲۰﴾ و خودى ئاگە هژ وان هیه، و دى وان زى وەکی لەشکەرى فیرعەونى و (سەموودى) تى بەت. ﴿۲۱﴾ نى ئەفە قورئانە کا مەزن و پیرۆز و پایە بلندە. ﴿۲۲﴾ ئەف قورئانە دەپەکی پاراستیدا نفیسیه.

سوره تاروق

ل مه كههئ هاتيه خوارئ (۱۷) تايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ سويند ب ئه سمانى، و وان ستيريت ب شهف
دهردكه فن. ﴿۲﴾ توج دزاني تهو ستيريت ب شهف
دهردكه فن چنه؟ ﴿۳﴾ تهو ستيره يا تاريبي دسوميت
و هلدچنيت. ﴿۴﴾ ههر كه سه كي مليا كه تهك دگه له، و
كار و كربياريت وي دنقيست. ﴿۵﴾ بلا ههر كه سهك
بريتي، كا ژ چ هاتيه چيكرن. ﴿۶﴾ نئ يى ژ ئافه كا
هليه رزي (بلقه) چيىوى. ﴿۷﴾ تهف ئافه ژ موركي
پشتا ميران، و ژ ههستيى سينگي ژنان دزيت.
﴿۸﴾ و خودايى مه زن ل سهر ساخكرنا وي، پشتي
مراندني، خودان شيانه. ﴿۹﴾ پوژا ههمى نهيني
ئاشكه را دبن. ﴿۱۰﴾ وئ پوژي وي مرقى چو هيز و
پشته فان نين. ﴿۱۱﴾ سويند ب وي ته سمانى خودان
باران، و باران داريز. ﴿۱۲﴾ و ب وي ئهردي خودان

كه لش [گل و گيا و شينكاتي دكه ليشن]. ﴿۱۳﴾ ته ها تهف قورئانه گوئنه كا فه بره و جودا كه ره [حه قى و
نه حه قيبى ژيك جودا دكه ت]. ﴿۱۴﴾ و تهف قورئانه راستيه، يارى تيدا نينه. ﴿۱۵﴾ ب راستي تهويت بئ
باوهر بوويين، و باوهرى ب قئ قورئاني نه ئينايين، فندوقيلان دگيرن. ﴿۱۶﴾ و من ئاگه هژ وان هيه و تهز
زئ ئويينان بو وان ددانم و دئ فندوقيليت وان ب سهرئ واندا دشكيم. ﴿۱۷﴾ فيجا بيئها خو ل گاوران
فرهه بكه، و پيچه كا مؤله تي بده وان، دئ بينى كا دئ چ ئينمه سهرئ وان.

سوره تاعلا

ل مه كههئ هاتيه خوارئ (۱۹) تايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ب پاك و پاقرئ نافئ خودايى خو يى بلند بينه. ﴿۲﴾ تهو خودايى ههر تشتهك چيكرى، و بئ كئياسى
ليكدايى و ب سهر و بهر كرى. ﴿۳﴾ و تهوئ ههر تشتهك ب كيش و پيشان كرى، و بئ نيشادايى. ﴿۴﴾ و تهوئ
چه ره دايى و شينكرى. ﴿۵﴾ پاشى سه واند (هشكر)، و كره پويشه كي هشك و رهش. ﴿۶﴾ ته م دئ ته كه ينه
قورئانخوين، و تو چو زئ ژ بير ناكه ي. ﴿۷﴾ تهو تي نه، يا خودئ قيايى، خودئ تشتي ئاشكه را و نه پهنى
دزانيت، و ئاگه هژئ هيه. ﴿۸﴾ و ته م دئ ته ب سهر ريكا سانه هئ ئيخين [كو ئيسلامه]. ﴿۹﴾ خه لكى ب
قورئاني شيره ت بكه، ته گهر بؤ خو مفايه كي ژ شيره تي وهر بگرن. ﴿۱۰﴾ و تهو دئ مفايى زئ وهر گريت، بئ
ژ خودئ بترسيت.

سورة الطارق

بسم الله الرحمن الرحيم

وَالسَّمَاءِ وَالطَّارِقِ ۝ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الطَّارِقُ ۝ النَّجْمُ الثَّاقِبُ ۝
إِنْ كُلُّ نَفْسٍ لَّمَّا عَلَيْهَا حَافِظٌ ۝ فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ مِمَّ خُلِقَ ۝
خُلِقَ مِنْ مَّاءٍ دَافِقٍ ۝ يُخْرَجُ مِنْ بَيْنِ الصُّلْبِ وَالتَّرَائِبِ ۝ إِنَّهُ
عَلَى رَجْعِهِ لَقَادِرٌ ۝ يَوْمَ تُبْلَى السَّرَائِرُ ۝ فَمَا لَهُ مِنْ قُوَّةٍ وَلَا
نَاصِرٍ ۝ وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الرَّجْعِ ۝ وَالْأَرْضِ ذَاتِ الصَّدْعِ ۝
إِنَّهُ لَقَوْلُ فَضْلٍ ۝ وَمَا هُوَ بِالْهَزْلِ ۝ إِنَّهُمْ يَكِيدُونَ كَيْدًا ۝
وَأَكِيدُ كَيْدًا ۝ فَمَهْلِكُ الْكَافِرِينَ أَهْمَهُمْ زَوْجًا ۝

سورة الاعلى

بسم الله الرحمن الرحيم

سَبِّحْ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى ۝ الَّذِي خَلَقَ قَسْوَى ۝ وَالَّذِي قَدَّرَ
فَهْدَى ۝ وَالَّذِي أَخْرَجَ الْمَرْعَى ۝ فَبَعَثَهُ غَتَاءَ أَخْوَى ۝
سُقْرُوكَ فَلَا تَمْسَى ۝ إِلَّا مَاءً شَاءَ اللَّهُ إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ وَمَا يَخْفَى ۝
وَيَذِيرُكَ لِلنَّاسِ ۝ فَاذْكُرْ إِنْ نَفَعْتَ الْذِكْرَى ۝ سَيَذْكُرَنَّ يَخْفَى ۝

وَيَجْتَنِبُهَا الْأَشْقَى الَّذِي يَصْلِي النَّارَ الْكُبْرَى ثُمَّ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَى ۚ قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَكَّى ۖ وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّى ۝ بَلْ تُؤْثِرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ وَأَبْقَى ۚ إِنَّ هَذَا لَفِي الصُّحُفِ الْأُولَى ۖ صُحُفِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى ۝

سُورَةُ غَاشِيَةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْغَاشِيَةِ ۖ وَجُودٌ يُومِذُ خَشِيعَةً ۖ عَامِلَةٌ نَّاصِبَةٌ ۖ تَصْلِي نَارًا حَامِيَةً ۖ تُسْقَى مِنْ عَيْنٍ آتِيَةٍ ۖ لَيْسَ لَهُمْ طَعَامٌ إِلَّا مِنْ صَرِيمٍ ۖ لَا يُسْمِنُ وَلَا يُغْنِي مِنْ جُوعٍ ۖ وَجُودٌ يُومِذُ نَاعِمَةً ۖ لَسَعْيَهَا رَاضِيَةً ۖ فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ۖ لَا تَسْمَعُ فِيهَا لَغْوَةً ۖ فِيهَا عَيْنٌ جَارِيَةٌ ۖ فِيهَا سُرُرٌ مَرْفُوعَةٌ ۖ وَأَكْوَابٌ مَوْضُوعَةٌ ۖ وَنُحَارٌ مِصْفُوفَةٌ ۖ وَزُرَّاقٌ مُبْتُوتَةٌ ۖ أَفَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى الْإِلَهِ كَيْفَ خَلَقَ ۖ وَإِلَى السَّمَاءِ كَيْفَ رُفِعَتْ ۖ وَإِلَى الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ ۖ وَإِلَى الْأَرْضِ كَيْفَ سُطِحَتْ ۖ فَذَكِّرْ ۚ إِنَّمَا أَنْتَ مُذَكِّرٌ ۖ لَسْتَ عَلَيْهِمْ بِمُصَيْطِرٍ ۝

﴿۱۱﴾ و ئەو دى پشتا خو دتئى و گوهدارىيى لى ناکهت، يى ژ دل ل سهر گاورىيى. ﴿۱۲﴾ ئەو کەس ژدل گاور دى چيته د ناف ئاگرئ مه زندا. ﴿۱۳﴾ باشى نه تيدا دمريت، داژئ رزگار بيت، و نه ژى خو شىيى تيدا دبهت. ﴿۱۴﴾ ب راستى ئەو کەسى سهر فەرازه يى خو ژ گونه هان پاقر بکەت. ﴿۱۵﴾ و نافئى خودايى خو ژ دل بينيت و نفيزان بکەت. ﴿۱۶﴾ بەلى هوين خو شىيىت دنيايى، ب سهر ئاخره ئى دتئخن و چتر دبينن. ﴿۱۷﴾ و ئاخرهت چيتره و خودان مانه و ب دومه. ﴿۱۸﴾ بى گو مان ئەفا بۆرى، د کتييت بهريدا ياهاتى، و ياهەي. ﴿۱۹﴾ د کتييت ئبراهيم بيغه مبهري و موسا بيغه مبهريدا.

سُورَةُ غَاشِيَةِ

ل مەکههئ هاتيه خوارئ (۲۶) ئايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ئەرى سالوخي رۆژا قيامه ئى بۆ ته هات؟ [ئانكو ئەو سالوخي بۆ ته هاتيه، كو دپيژنه رۆژا قيامه ئى (غاشيه) چونكى ترس و له رزا وئ ههر گيانداره كى دگريت]. ﴿۲﴾ وئ رۆژئ هندەك سهر و چاف د بهزيل و رسوانه. ﴿۳﴾ د دنياييدا كار و كريات و هسا كرينه، كو رۆژا قيامه ئى بۆ وان بنه ئيزا و نه خو شى. ﴿۴﴾ وئ رۆژئ ئەو دى چنه د ئاگره كى شاراييدا. ﴿۵﴾ دئ ئافئ ژ كانيه كا كەل و گهرم، دهنه وان. ﴿۶﴾ وان چو خوارن نينه ژ بلى سترىيه كئ گهنى و ته حل نه بيت. ﴿۷﴾ نه مروئى قەله و دكەت، و نه برسئ دشكيتيت. ﴿۸﴾ وئ رۆژئ هندەك سهر و چاف د گەش و دلخوشن. ﴿۹﴾ ژ كار و كريات و خەباتا خو، پەر قايلىن. ﴿۱۰﴾ د بهحه شته كا بلند دانه. ﴿۱۱﴾ تو تيدا ئاخقتنا پويج و بئ مفا نابهيسى. ﴿۱۲﴾ كانيتت ئاف ژ بهر دچيت تيدانه. ﴿۱۳﴾ ته ختيت بلند و بهر كهفتى تيدانه. ﴿۱۴﴾ ههروهسا بهرداغيت دانايى و ريز كرى. ﴿۱۵﴾ و بالگه هيت ريز كرى. ﴿۱۶﴾ و بهر كيت (مه حفوريت) را ئيختسى تيدانه. ﴿۱۷﴾ ما نارينه حيشترئ، كا چاوا هاتيه چيكرن؟! ﴿۱۸﴾ و ما نارينه نه سماني، كا چاوا بئ ستوين هاتيه بلند كرن؟! ﴿۱۹﴾ و ما نارينه چايان، كا چاوا د ئهريدا هاتيه چكلاندن؟! ﴿۲۰﴾ و ما نارينه ئهردى، كا چاوا هاتيه راست كرن؟! ﴿۲۱﴾ بينه بيرا وان، بهس شيرهت و بريئنان ل سهر تيه. ﴿۲۲﴾ دهستئ ته نه ل سهر سهرئ وان، و تول سهر وان نه يى سهر دهست و زالى.

الْأَمَنَ تَوَلَّى وَكَفَرَ ۖ فَيَعَذِّبُهُ اللَّهُ الْعَذَابَ الْأَكْبَرَ ۚ
إِنَّ إِلَيْنَا أْيَابَهُمْ ۚ ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا حِسَابَهُمْ ۝

سُورَةُ الْفَجْرِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْفَجْرِ ۝ وَلَيَالٍ عَشْرٍ ۝ وَالشَّفْعِ وَالْوَتْرِ ۝ وَاللَّيْلِ إِذَا يَسْرِ ۝
هَلْ فِي ذَلِكَ قَسَمٌ لِّذِي حِجْرِ ۝ الْقُرْآنُ كَيْفَ عَمَلُكَ يَعَادِ ۝
أَرَمَ ذَاتَ الْحِمَادِ ۝ أَلَمْ يَلْمِخْلَقْ مِثْلَهَا فِي الْبَلَدِ ۝ وَمَوْدُ اللَّيْنِ
جَاءُوا الصَّخَرَ بِالْوَادِ ۝ وَفِرْعَوْنُ ذِي الْأَوْتَادِ ۝ الَّذِينَ طَعَفُوا فِي
الْبَلَدِ ۝ فَأَكْفَرُوا فِيهَا الْفَسَادَ ۝ فَصَبَّ عَلَيْهِمْ رَبُّكَ سَوْطَ
عَذَابٍ ۝ إِنَّ رَبَّكَ لَبِالْمِرْصَادِ ۝ فَأَمَّا الْإِنْسَانُ إِذَا مَا ابْتَلَاهُ
رَبُّهُ فَانْكَسَمَهُ ۖ وَوَعَّمَهُ فَيَقُولُ رَبِّي أَكْرَمُ ۝ وَأَمَّا إِذَا مَا ابْتَلَاهُ
فَقَدَّرَ عَلَيْهِ رِزْقَهُ فَيَقُولُ رَبِّي أَهَانٌ ۝ كَلَّا بَلْ لَا تَكْرُمُونَ
الْيَتِيمَ ۝ وَلَا تَخْضَعُونَ عَلَى طَعَامِ الْمَسْكِينِ ۝ وَأَتَكُونُ
الْأَرْثَاءَ ۝ كَلَّا لَمَّا ۖ وَتُحِبُّونَ الْمَالَ حُبًّا جَمًّا ۝ كَلَّا إِذَا
دُكِّيَ الْأَرْضُ دُكًّا ۝ وَجَاءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًّا صَفًّا ۝

﴿۴۳﴾ ۛو تى نهيت يى بشت دده ته باوهر يى، و
گاور ديت. ﴿۴۴﴾ ۛفيجا خودى دى ئيزا و نه خوشيا
دوژه يى (جهه نه مى) يا مهزن ده ته بهر وى. ﴿۴۵﴾ ۛبى
گومان ز فريانا وان، ههر ب بال مهقيه. ﴿۴۶﴾ ۛپاشى
جزادانا وان زى، ههر ل سهر مهيه.

سوره ناهجر

ل مه كه هى هاتيه خوارى (۳۰) نايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ۛسويند ب سپيده يى. ﴿۲﴾ ۛو سويند ب دهكيت جهژنا
حاجيان (دهكيت سهرى زى الحجه). ﴿۳﴾ ۛو سويند ب
كت و جوتى ههر تشته كى. ﴿۴﴾ ۛو سويند ب شهفى
دهمى دچيت. ﴿۵﴾ ۛتهرى ئهف تشيت سويند پى
هاتيه خوارن، نه هيژا و لاقى سويند خوارينه؟
﴿۶﴾ ۛته نهزانى كا خودايى ته چ ب سهرى مله تى
هوود پيغه مبهري ئينا؟ ﴿۷﴾ ۛثيره ما (ثيره م ناهكه
بو عاد) خودان ستوين و پايه يان خودان هيژ و

بهژنوبال. ﴿۸﴾ ۛته و مله تى وهكى وان، ب قه لافهت و خودان گهود و هيژ، دهرديدان نه هاتينه چيكرن.
﴿۹﴾ ۛته نهزانى كا چ ب سهرى مله تى [(صالح) پيغه مبهري] (سه موود) ئينا، تهويت بهر ل (وادى القرى)
دبرين، [جهه كه دكه فته دنا بهرا شام و حيجازيدا]؟ ﴿۱۰﴾ ۛو كا چ ب سهرى فيرعه ونى خودان له شكهر، تهو
له شكهرى ب زهند و باسك و هيژ، ئينا؟ ﴿۱۱﴾ ۛتهويت گه لهك دهستدرى زى و زنده گافى دگونه هيدا كرين.
﴿۱۲﴾ ۛو گه لهك بيخبرى و بى شهرمى تيدا كرين. ﴿۱۳﴾ ۛفيجا خودايى ته ئيزا و نه خوشيه كا دژوار، ب سهرى
واندا داريت. ﴿۱۴﴾ ۛخودايى ته ل بهر وان يى راوهستيايه، و همى كار و كرياتت وان ل بهر دناشكه رانه
[وههر تيكي جزايى وى دى ده تى]. ﴿۱۵﴾ ۛفيجا ده مى خودى مروفى ب خير و كه ره ما خو دجهر بينيت،
ديت: [نانكو مروف ديت] خودى دان من، و تهفه قه دره بو من، و تهف خير و كه ره مه نائينه بهر چاقان
و نوزانيت جهربانده. ﴿۱۶﴾ ۛو ته گهر خودى جهرباند، ريكا زينى لى بهر تنگ كر، دى بيت: خودى تهز
رهزيل و رسوا كرم. ﴿۱۷﴾ ۛنهخير وهينه [دان و نه دان، ب قه درى و نه قدر يفه، نه يا گردياسيه]، نى هوين ب
راستى قهنجى و مهردينيى د راستا سيويدا ناكهن. ﴿۱۸﴾ ۛهوين تيك و دو د بهر هاريكارييا بهلنگازيرا ناكهن.
﴿۱۹﴾ ۛو هوين ميراتى حه لال و حهرام بيكهفه دخون [و حه قى ميراخوزان ب دورستى نادهنى، نه خاسمه يى
كچان]. ﴿۲۰﴾ ۛو هوين گه لهك حهژ مالداريى زى دكه. ﴿۲۱﴾ ۛهو نه كهن، ده مى ئهر د ده ژيت و راست
ديت، و چول سهر نه مينيت. ﴿۲۲﴾ ۛو خودى هات بو جودا كرنا هه قيسى ژ نهه قيسى، و مليا كهت پريز پريز
هاتن.

﴿۲۳﴾ وئ پوژئی دۆر هه هاته به ره هه فکرن، ئه و پوژا مروف هه می کار و کریاریت خو ل پئش چافیت خو دبینیت و دبینیت بهرا خو، به لی چو مفای ژئی نابینیت. ﴿۲۴﴾ دبیزیت خوژی من تشتهک بو ژینا خو کربایه [و ژ نوی دزانیت ژینا دورست ژینا ئاخره تییه، نه یا دنیایی ئه و کورت]. ﴿۲۵﴾ وئ پوژئی کهس وه کی خودی ئیزا و نه خو شیبی ناده ته بهر. ﴿۲۶﴾ و کهس وه کی خودی وی نایخیته قهید و زنجیران. ﴿۲۷﴾ (د وئ پوژیدا دی ئیته گوتن:) هه ی نه فسا ب باوهری و ئیمن و ره حهت و پشت راست. ﴿۲۸﴾ ب بال خودایی خو فیه بزقره، قایل و رازی ب بارا خو، سه رباری رازیبونا خودی ژ ته. ﴿۲۹﴾ فئجا خو بده د گهل بهنده ییت من. ﴿۳۰﴾ و ههره د به حه شتا مندا.

سُورَةُ هَا بِلَهْد

ل مه که هئ هاتییه خواری (۲۰) ئایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ سویند ب فی باژیری [کو مه که هه]. ﴿۲﴾ و تو یی دفی باژیریدا. ﴿۳﴾ و دیسا سویند ب باب و زارو کیت وی. [ئانکو ب ئاده می و دوینده ها وی] ﴿۴﴾ ب راستی مه مروقی چیکری ژ که فت و ره فت و نه خو شیبی، [و د دنیا ییدا باش و خراب ده فپشکن، د دیتنا نه خو شی و وه ستیانیدا ب کاری ته نگافی و خه مخو ارئی]. ﴿۵﴾ ئه ری مروف هزر دکهت کو کهس نه شیبی. ﴿۶﴾ ب شانازییه دبیزیت: من گه لهک مال یی مه زاختی [و من گه لهک مال یی هه ی]. ﴿۷﴾ ما هزر دکهت کهس وی نابینیت، ئانکو یا ژ ویفه، خودی وی نابینیت و پسیری ژئی ناکهت [کا ئه و مال ژ کیفه ئینایه، و دچ دا مه زاختیه؟!]. ﴿۸﴾ ما مه روی و چاف نه دایبئی. ﴿۹﴾ و ما مه ئه زمانهک و دو لیف نه دایبئی. ﴿۱۰﴾ و ما مه هه ردو ریک [یا قهنج و یا خراب] بو ئاشکه را نه کرینه و نیشا نه داینه. ﴿۱۱﴾ بلا ژ ئاسته نگئی ببوریت [و گه لهک مروف ژ ئاسته نگان نه بورین - ئه و ئاسته نگیت ریکا و ئان سه رفه رازیی ددا پاش - و ریکا سه رفه رازیی نه گرتن]. ﴿۱۲﴾ و ما توچ دزانی کا ئه و ئاسته نگ چیه؟ ﴿۱۳﴾ گه رده ن ئازا دکرنه. ﴿۱۴﴾ و ناندانه د پوژا بر سییدا. ﴿۱۵﴾ بو سیوییی ژ خزم و خوینا مروقی. ﴿۱۶﴾ یان بو به لنگازه کی ده ست ته نگ. ﴿۱۷﴾ پاشی ژ وان بیت ئه ویت باوهری ئینایین، و هه قودو ب بینفره هه ی و دلوفانیی شیر هت دکهن. ﴿۱۸﴾ ئه ها ئه فنه دلخوش و به خته وهر [کتیبا خو ب ده ستی راستی وهر دگرن].

الْجُزْءُ

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا هُمْ أَصْحَابُ الْمَنْعَةِ عَلَيْهِمْ تَارُ مَوْصَدَةٌ

سورة الشمس

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالشَّمْسُ وَضُحَاهَا ۝ وَالْقَمَرُ إِذَا تَلَّهَا ۝ وَالنَّهَارُ إِذَا جَلَّهَا ۝
وَاللَّيْلُ إِذَا بَغَّضَهَا ۝ وَالسَّمَاءُ وَمَا بَنَدَهَا ۝ وَالْأَرْضُ
وَمَا طَغَّيَهَا ۝ وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّيَهَا ۝ فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا
وَتَقْوَاهَا ۝ قَدْ أَفْلَحَ مَنْ رَكَّهَا ۝ وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّهَا ۝
كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِطَغْوَاهَا ۝ إِذِ انْبَعَثَ أَشْقَاهَا ۝ فَقَالَ لَهُمْ
رَسُولُ اللَّهِ نَاقَةُ اللَّهِ وَسُقْيَاهَا ۝ فَكَذَّبُوهُ فَعَقَرُوهَا فَدَمْدَمَ
عَلَيْهِمْ رَبُّهُمْ يَدْبُغُهُمْ قَسَوهَا ۝ وَلَا يَخَافُ عُقْبَاهَا ۝

سورة الليل

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَاللَّيْلُ إِذَا بَغَّضَى ۝ وَالنَّهَارُ إِذَا تَجَلَّى ۝ وَمَا خَلَقَ الذَّكَرَ وَالْأُنثَى ۝
إِنْ سَعَى لِمَسْئَى ۝ فَأَمَّا مَنْ أَعْطَى وَاتَّقَى ۝ وَصَدَّقَ بِالْحُسْنَى ۝
فَسَيَرْجُو رَبَّهُ لَرُجَا ۝ وَأَمَّا مَنْ كَفَلَ الْبُخْلَ وَاسْتَكْبَرَ ۝ فَسَيُجْزَىٰ بِالْأُسْرَى ۝

﴿۱۹﴾ و ئەوئیت باوەری ب قورئانی ئەینایین، ئەون بەخت رەش و دل نەخۆش [کتیبە خو ب دەستی چەپیی وەر دگرن]. ﴿۲۰﴾ دناف ناگرە کئی دادایی دانە، و هەمی رەخیت ئاگری ل وان یت دایخستینە [و ب چو رەنگان هیفی نینە ژێ دەرکەفن].

سورة شاه مس

ل مه كه هني هاتيه خوارى (۱۵) ثايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ سویند ب پۆژێ و پۆناهییا وئ. ﴿۲﴾ و سویند ب هەیفی دەمی دکەفته دویف (ژ بۆ نوکرنی). ﴿۳﴾ و سویند ب پۆژێ دەمی ب پۆناهییا پۆژێ پۆن دبیت. ﴿۴﴾ و سویند ب شەفی دەمی پۆناهییی هلدچنیت. ﴿۵﴾ و سویند ب ئەسانی، و سویند ب یی ئەسان دانای و رانای. ﴿۶﴾ و سویند ب ئەردی، و یی ئەرد بەر هەفکری و دەشتکری بۆ ژینی. ﴿۷﴾ و سویند ب نەفسی، و یی نەفس بئی کیم و کاسی چیکری و دای. ﴿۸﴾ و پاشی قەنجی و خرابی نیشا دای. ﴿۹﴾ [سویند ب

فان هەمیان] ب راستی هەر کەسێ ئەو نەفس ژ گونەهان باقر کر سەر فەرازە [پۆژا ئاخەرەتی]. ﴿۱۰﴾ و دیسا ب راستی هەر کەسێ نەفسا خو ب گونەهان کیمکر و شکاند، زیانکارە [پۆژا ئاخەرەتی]. ﴿۱۱﴾ (سەموود) پیغەمبەرێ خو درەوین دانا، ژ بەر دەستدریژی و زیدەگاییا خو ب گونەهاندا. ﴿۱۲﴾ دەمی یی ژ هەمیان پیستەر [و خرابتر]، رابووپیە سەر خو. ﴿۱۳﴾ و پاشی پیغەمبەرێ خودی گۆتە وان: ژ حیشترا خودی بگەرن و مایی خو د ئاف و فەخوارنا ویدا نەکن. ﴿۱۴﴾ باوەری پئی ئەینان و درەوین دانا و حیشتەر کوشتن، فێجا خودایی وان نیزا و نەخۆشی ب سەر واندا دارپیت، ژ بەر گونەها وان و هەمی دانە بەر [چونکی هەمی دەهفیشک و هاریکار بوون د گونەهیدا]. ﴿۱۵﴾ خودی ئەفە ب سەرێ وان ئینا، و ژ دوهاهیکا فێ نیزادانی ژێ ناترسیت. [ئانکو چو ترسی ژ پاشەر پۆژا فێ نیزادانی ژێ راناکەت].

سورة تالهل

ل مه كه هني هاتيه خوارى (۲۱) ثايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ سویند ب شەفی دەمی تاراییا خو ب سەر ئەردی دادەت. ﴿۲﴾ و سویند ب پۆژێ دەمی پۆن دبیت. ﴿۳﴾ و سویند ب وی، یی نێر و می چیکرین. ﴿۴﴾ [سویند ب فان هەمیان] ب راستی بزاف و خەباتا هەوە ژێک جوادیە، هەندەک بەر ب خرابیییە، و هەندەک بەر ب قەنجیییە. ﴿۵﴾ فێجا هەر کەسێ مالی خو ب ریکا خودیدا مەزاخت، و پاشی خو پاراست و فەرمانا خودی ب جەئینا. ﴿۶﴾ و باوەری ب بەحەشتی ئینا، و کار بۆ کر. ﴿۷﴾ ئەم دئی ریکا وی بۆ کار و کریارا باش خو ش کەین [ئەو ریکا بەرێ وی بەدەتە سەر فەرازی]. ﴿۸﴾ و ئەفە و هەر کەسێ قەلسی و چرویکا تیی بکەت، و پاکى ب خیر و خەلاتی خودی نەبیت. ﴿۹﴾ و باوەری ب بەحەشتی ئینا، و کار بۆ نەکر و درەو دانا.

﴿۱۰﴾ فَيَجِئَا نِعم دى رېكا وى بۆ كار و كرىارا نه باش خوښ كهين [ئهو رېكا بهرى وى بدهته زيانى].
 ﴿۱۱﴾ پاشى مالى وى بهر قانيى رى ناكهت و چو پاكىي لى ناكهت، دهى دمريت. ﴿۱۲﴾ ل سهر مهيه نهم رى نيشا هوه بدهين (رپيا باش دا هوين بگرن، و رپيا خراب دا خو رى بدهنه پاش). ﴿۱۳﴾ و ههر تشته كى د دنياسى و ناخه تيدا، د بن دهستى مهقهيه و يى مهيه. ﴿۱۴﴾ فَيَجِئَا مه هوين رى ئاگره كى شارياى ترساندن. ﴿۱۵﴾ ئاگره كه رى سهر گوم و رپه رزه و گاوران پيښه تر كه س ناچيته تيدا. ﴿۱۶﴾ ئهو كه سى باوه رى ب هه قيسى نه ئينايى، و دره و داناي و پشت داييه باوه ريسى.
 ﴿۱۷﴾ و ههر كه سى خو دويرى سهر گومى و رپه رزه يى و گاوريسى بگريت، دى دويرى قى ئاگرى بيت.
 ﴿۱۸﴾ ئهو كه سى مالى خو د رىكا خوديدا دمه زىخت، و دقيت رى گونهان باقرى بيت. ﴿۱۹﴾ و كه سى رى چو منته ل سهر نين، دا بۆ ب بهر بيخت. ﴿۲۰﴾ رى بۆ قيان و رازي بونا خودى نه بيت، و هناكهت. ﴿۲۱﴾ پاشى ئهو مروف دى قايل و دلخوش بيت، ب خه لانيى خودى.

فَسَيُجِئُكَ لِلْعَمَلِ ۖ وَمَا يُغْنِي عَنْكَ مَالُكَ إِذَا تَرَدَّى ۚ إِنَّ عَلَيْنَا لَلْهُدَى ۖ وَإِنَّ لَنَا الْآخِرَةَ وَالْأُولَىٰ ۚ فَأَنْذَرْتُكَ نَارًا تَأْكُلُ ۚ لَا يُضِلُّهَا إِلَّا الْأَشْقَى ۖ الَّذِي كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ۖ وَسَيُجَنَّبُهَا الْأَتْقَى ۖ الَّذِي يُؤْتِي مَالَهُ يَتَزَكَّىٰ ۖ وَمَا لِأَحَدٍ عِنْدَهُ مِنْ نِعْمَةٍ تُجْزَىٰ إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِ الْأَعْلَىٰ ۚ وَلَسَوْفَ يَرَىٰ

سُورَةُ الضُّحَى

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالضُّحَىٰ ۚ وَاللَّيْلُ إِذَا سَجَىٰ ۚ مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلَىٰ ۚ وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ الْأُولَىٰ ۚ وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَىٰ ۚ أَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَآوَىٰ ۖ وَوَجَدَكَ ضَالًّا فَهَدَىٰ ۖ وَوَجَدَكَ عَابِلًا فَأَغْنَىٰ ۖ فَأَمَّا الْيَتِيمَ فَلَا تَقْهَرْ ۖ وَأَمَّا السَّابِلَ فَلَا تَنْهَرْ ۖ وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ۖ

سُورَةُ الضُّحَى

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الَّذِي نَشْرَحُ لَكَ صَدْرَكَ ۖ وَوَضَعْنَا عَنكَ وَزْرَكَ ۖ

الحفوت

سُورَةُ ضُحَا

ل مه كهى هاتيه خوارى (۱۱) ئايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ سويند ب تشته گهه. ﴿۲﴾ و سويند ب شه قى، دهى همى گياندار تيدا قه دهه سن، و بينا خو قه دكهن. ﴿۳﴾ خودى پشتا خو نه داييه ته، و كه رب رى ته رانه كرييه. ﴿۴﴾ دويهاى بۆ ته رى پيشيى چيتره [ئفه مزگينيه بۆ بهر دهواميا پيغه مبه رينى]. ﴿۵﴾ فَيَجِئَا خودى دى هندى دهته ته، هه تا تو پى قايل دى. ﴿۶﴾ ما تو سىوى نه ديتى، و تو قه حه واندى. ﴿۷﴾ و ما تو شه پرزه نه ديتى، و رى نيشا ته دا. ﴿۸﴾ و ما تو دهستكورت نه ديتى، و تو بى منته كرى. ﴿۹﴾ فَيَجِئَا تو رى، سىوى رسوا نه كه و نه تشينه. ﴿۱۰﴾ و خواسته كى (و خواز خازوكى) باشقه نه به. ﴿۱۱﴾ و تو ههر به حس و داييشا خير و كه ره ما خودايى خو بكه، و پى باخقه و دجهى وى يى پندفيدا ب كاربينه.

سُورَةُ شَهْرَح

ل مه كهى هاتيه خوارى (۸) ئايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ ما مه سينگى ته فره نه كرييه. ﴿۲﴾ و ما مه بارى ته سقك نه كرييه.

سجدة

أَرَأَيْتَ إِنْ كَذَّبَ وَتَوَلَّى ۖ
الرَّيْلَعْلَمُ بِأَنَّ اللَّهَ تَعَالَى ۖ
لَسَنَفَعَا لَنَا نَصِيحَةً ۖ
نَاصِيَةً كَذِبَةً خَاطِلَةً ۖ
فَلْيَدْعُ نَادِيَهُ ۖ
سَنَنْدَعُ الزَّيْنِيَّةَ ۖ
كَلَّا لَا نَطْعُهُ وَأَسْجُدْ أَقْرَبَ ۖ

سُورَةُ الْقَدَر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدَرِ ۖ
وَمَا أَزْذُرُكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدَرِ ۖ
لَيْلَةُ الْقَدَرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ ۖ
تَنَزَّلُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ فِيهَا
بِإِذْنِ رَبِّهِمْ مِنْ كُلِّ أَمْرٍ ۖ
سَلَامٌ هِيَ حَتَّىٰ مَطَلَعِ الْفَجْرِ ۖ

سُورَةُ الْبَيِّنَةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
لَمَّا يَكُنِ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ
وَالْمُشْرِكِينَ مُتَفَكِّحِينَ حَتَّىٰ
تَأْتِيَهُمُ الْبَيِّنَةُ ۖ
رَسُولٌ مِنَ اللَّهِ يَتْلُو صُحُفًا مُطَهَّرَةً ۖ
فِيهَا كُتِبَ
قِسْمُهُ ۖ
وَمَا تَفَرَّقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ
الْبَيِّنَةُ ۖ
وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ
حَقًّا وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ الْقِيَمَةِ ۖ

﴿۱۳﴾ بیژنه من که سی دریکا کرنا نفیژیدا پراوهستیایی، و باوهری نهئیایی و پشتا خو داییه باوهرییی، ماژ خو ناترسن خودایی مه زن تیزایه کی ب سهر واندا داریژیت؟ ﴿۱۴﴾ نه ری ما نه و نوزانیت و نه زانییه، خودی وی دینیت؟ ﴿۱۵﴾ نه خیر بلا و نه کهت، سویند نه گهر ژ خوفه نه بیت [و دهست ژ دژمنکاریا دینی بهر نه دهت]، ثم دئی وی د پورچکا ویرا گرین، و بهر ب دژره هی راکیشین. ﴿۱۶﴾ پورچکا دره وینا گونه هکار. ﴿۱۷﴾ و باشی بلا گازی دهسته ک و جقاتا خو بکهت. ﴿۱۸﴾ ثم زی دئی گازی زیره فانیت دژره هی کین. ﴿۱۹﴾ نه خیر، گو هی خو نه دئی و نفیژیت خو بکه، و خو بو خودایی خو داچه مینه، و ب گوهدارییی خو نیزیکی وی بکه.

سُورَةُ قَدَر

ل مه که هی هاتییه خواری (۵) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ مه قورئان د شه قه کاب ریز و پرویمه تدائینا خواری. ﴿۲﴾ توج دزانی نه و شه قه کاب ریز و پرویمه ت ج شه قه؟ ﴿۳﴾ ساخکرنا وی شه قی (نه و شه قه کاب ریز و پرویمه ت) ب ریکا په رستنا خودی، چیره ژ هزار هه یشان. ﴿۴﴾ دوی شه قییدا ملیاکهت و جبریل زی، ب ه می فره مانیت خودی شه دئینه خواری. ﴿۵﴾ نه ق شه قه [شه قه کاب ریز و پرویمه ت] شه قه ناشتی و نه ناهییه هه تا بهر سپیده یی [ئانکو خودی بهس تیدا ته قدیرا ناشتی و نه ناهییه دکهت].

سُورَةُ بَيِّنَةٍ

ل مه دینه یی هاتییه خواری (۸) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿۱﴾ نه ویت کو بی باوهر، ژ خودان کتیبان (جو هی و فه له) و بوتپه ريسان، ده ستا ژ بی باوهریا خو بهر نادهن، هه تا بهلگه و نیشانه کاشکه را بو نه یت. ﴿۲﴾ نه و زی پیغه مبه رکه ژ نک خودی، کتیه کا پروژ ل سهر وان دخوینیت، (کو قورئانه). ﴿۳﴾ کو چنه د فره مانیت راستگو و دورستانه تیدانه. ﴿۴﴾ ل سهر پیغه مبه رینیا موحه مدهی (سلاقییت خودی ل سهر بن)، نه قیت خودان کتیب ژیک جودا نه بوون، هه تا پستی پیغه مبه ر ب خو بو وان هاتی. ﴿۵﴾ دگه ل قی ژ فره مانا وان نه هاتییه کرن، نه گهر ب په رستنا خودی نه بیت، ژ دل و دلپیشی و دلسوژ بن ددینی خودا، و رویی خو ژ هه ریر و باوهره کالهنگ و لوز و خوار و فیچ و هر گیرن، و بهری خو بدنه ریکا خودی و بهر دهوام و ب په رنگی پیدفی نفیژان بکن و زه کاتی ژ مالی خو بدنه، نه ها نه قه یه دینی راست و دورست.

﴿٦﴾ بئى گومان نه قيت بئى باوهر ژ خودان كتيب و بوتهر يسان دئى چنه دئاگرئى دوزه هيدا، و ههروهه دئى تيدا مينن، و ئهها ئهفنه خرابترين چيكرى و دورستكرييت خودئى. ﴿٧﴾ بهلى ئهقيت باوهرى ئينايين و كار و كرياريت قهنج كريين، ئهها ئهون باشتريين چيكرىيت خودئى. ﴿٨﴾ خه لاتئى وان ل دهف خودايئى وان چهنده بهحه شته كن، كو جهئى ئيورين و روينشتيننه، و رويبار دبنرا دكئن و دچن، و ههروهه دئى دقان بهحه شتاند مينن، خودئى ژ وان قايل بوو و خه لاتكرن، و ئه و ژى قايلبوون ب خه لاتئى خو، ئهفه خه لانه بو ههر كه سه كيئه ژ خودئى بترسيت.

سوره تا زلزله

ل مهدينه يئى هايتيه خواري (٨) ئايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ دهمئى ئهرده ب بيشهله رزا خو فهدله رزيت. ﴿٢﴾ ودهمئى ئهرده ههر تشئى دزكى خودا، ب سهر ئهردى دتيخت. ﴿٣﴾ و مروف وئى رورئى دبئزيت: ئهفه ئهردى چيه و بوج هو لئى هات. ﴿٤﴾ وئى رورئى ئهرده بهحس و داييشا خو دكهت، و كاچ ل سهر چئى بوويه فهدگيريت. ﴿٥﴾ كو خودايئى ته، هو سا فه رمان يا دايئى. ﴿٦﴾ وئى رورئى مروف دئى ب ته رابه رايئى و شه پرزه يئى ژ گوران رابن، دا كار و كرياريت خو بينن. ﴿٧﴾ فيجا ههر كه سئى ته مهت گرانييا پرتا ژ هه ميان بچويكتر قهنجيئى بكهت، دئى خه لاتئى وئى قهنجيئى بينيت. ﴿٨﴾ و ههر كه سئى ته مهت گرانييا پرتا ژ هه ميان بچويكتر خرابيئى ژى بكهت، دئى جزايئى وئى خرابيئى بينيت.

سوره تا عادييات

ل مه كهه يئى هايتيه خواري (١١) ئايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ سويند ب هه سپيت بهزا، دهمئى حلكه حلك دئيتئى. ﴿٢﴾ سويند ب سوميت، ئاگر ژ نالان دچيت. ﴿٣﴾ سويند ب هه سپيت سپيده ييان، هه وان ددهنه سهر دژمئيت خودئى. ﴿٤﴾ كو ب هندئى توزئى رادكهن. ﴿٥﴾ و ب وئى توزيشه خو دكهه يته مهيدانا شه رگه ها دژمنان.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ فِي تَارِجِهِمْ خَالِدِينَ فِيهَا أُولَئِكَ هُمْ شَرُّ الْبَرِيَّةِ ۖ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ ۖ جَزَاءُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٌ عَدْنٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهُ ۝

سورة الزلزلة

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا ۖ وَأَخْرَجَتِ الْأَرْضُ أَثْقَالَهَا ۖ وَقَالَ الْإِنْسَانُ مَا لَهَا ۖ يَوْمَئِذٍ تُخْبِثُ أَخْبَارَهَا ۚ يَا نَذْرَكْ أَوْحَىٰ لَهَا ۖ يَوْمَئِذٍ يُصْدِرُ النَّاسُ أَشْتَاتًا لِيُرَوْا أَعْمَالُهُمْ ۚ فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ ۖ وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ ۖ

سورة العاديات

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْعَادِيَاتِ ضَبْحًا ۖ فَالْمُورِيَاتِ قَدْحًا ۖ فَالْمُغِيرَاتِ صُبْحًا ۖ فَأَنْزِلْنَهُنَّ نَقْعًا ۖ فَوْسَطْنَ بِهِ جَمْعًا ۖ

﴿٦﴾ [سويند ب فان هه ميان] ب راستی مروّف نهیئ شوکورداره بو خودایی خو. ﴿٧﴾ و ئەو ب خوژی باشتین به لگه یه ل سهر فئی نه شوکورداریئ، چونکی کریاریت وی یئت نه باش دراستا خودیدا، فئی نه شوکورداریئ ئاشکه را دکهن. ﴿٨﴾ و ئەو ل سهر فیانا مالی گه له کی رژده. ﴿٩﴾ فئجا ما نوزانیت ده می مریبیت ناف گوران پادبن و ساخ دبنه فه. ﴿١٠﴾ و هنگی ههر تشته کی د سینگاندا فه شارتی، ئاشکه را دبیت. ﴿١١﴾ بئ گومان ئەها وی رورژی، خودایی وان ئاگه هداري ههر کار و کریاره کا وانه.

سُورَةُ قَارِعَةٍ

ل مه که هی هاتییه خوارئ (١١) ئایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ (رژا قیامه تی) ژ گوهر کرنه، چونکی ب ترس و نه خوشیبت خو، مروفی ژ گوهران دکهن. ﴿٢﴾ ئەو رورژ چیه؟ ﴿٣﴾ توچ دزانی ئەو چ رورژه؟ ﴿٤﴾ ئەو رژا مروّف تیدا، وه کی به لاتینکیئت شه پرزه و به لاقه. ﴿٥﴾ و چیا وه کی هریبا زه نی لی دئین. ﴿٦﴾ فئجا ئەو که سئ ترازیا وی ب کار و کریاریت قهنج گران بوو. ﴿٧﴾ ئەو دی دژیا نه کا خوشدا بیت. ﴿٨﴾ و ئەفه و ئەوئ بارئ ترازیا وی ب کار و کریاریت قهنج سفل بیت. ﴿٩﴾ جهی وی دژه وه و ئاگره. ﴿١٠﴾ توچ دزانی ئەو ئاگر چیه؟ ﴿١١﴾ ئاگره کی شارایه.

سُورَةُ تَه كَاثُور

ل مه که هی هاتییه خوارئ (٨) ئایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ مال کۆمکرن و مالداریا دنیا یی، هوین ژ بیرفه کرن و بئ ئاگه هکرن. ﴿٢﴾ هه تا مرن ب سهر هه وه دا دئیت، هوین دی دفی رهوشیدا بن. ﴿٣﴾ نه.. وه نه کن ژ نوکه و پئفه هوین دی زانن [سهره نجاما فئ ژ بیرفه کرن و بئ ئاگه هیئ، دی بیت نه خوشی]. ﴿٤﴾ جاره کا دی ژ نوکه و پئفه هوین دی زانن سهره نجاما فئ ژ بیرفه کرن و بئ ئاگه هیئ، دی بیت نه خوشی. ﴿٥﴾ نه.. وه نینه وه کی هوین هزر دکهن، ئەگهر هه وه ب دورستی زانییه سهره نجاما هه وه ههر نه خوشیه، هه وه وه نه ذکر. ﴿٦﴾ بئ گومان هوین دی دژه هئ ب چافئ سهرئ خو بینن. ﴿٧﴾ جاره کا دی هوین دی ب چافئ راست و دورست بینن. ﴿٨﴾ پاشئ وی رورژی، پسپارا ههر خیر و خوشیه کی دی ژ هه وه ئیته کرن.

سُورَةُ الْعَصْرِ

ل مه كه هئ هاتيه خوارئ (٣) ثايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ سويند ب ده مي. ﴿٢﴾ ب راستي مروف همي د خوسارهن (به ر خوسارهن). ﴿٣﴾ نه و نه بن نه وئ باوهرئ ثينايين، و كار و كرياريت قهنج كرين، و هه قذوول سهر حه قيبئ شيرهن كرين، و هه قذووب بينفره هيبئ شيرهن كرين.

سُورَةُ هُومَه زَه

ل مه كه هئ هاتيه خوارئ (٩) ثايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ نه خوشي و ئيزا بو ههر كه سئ عه بده رتيخ و تانه افئز. ﴿٢﴾ نه وئ ههر مال كو مكرئ دكهت، و ههر دهه ژمريت. ﴿٣﴾ هزر دكهت مالن وي، دئ ههر وي هئليته ساخ. ﴿٤﴾ نه.. بلا وي هزري نه كهت، بئ گو مان مليا كهت دئ وي هافئز نه ددوزه هيدا، نه و ددوزه ها ههر تشته كي پرت و په راته دكهت. ﴿٥﴾ توج دزاني نه و ددوزه چيه؟ ﴿٦﴾ ئاگرئ خودئ يئ شاريا بيه. ﴿٧﴾ نه و ئاگرئ سهر و دلان دگريت. ﴿٨﴾ بئ گو مان نه و ئاگره ل سهر وان يئ گرتي و دادا بيه [رزگار بوون ژئ نينه]. ﴿٩﴾ ب ستويت رائيخستي و درئز كريشه دگر دايه نه.

سُورَةُ تَافِيل

ل مه كه هئ هاتيه خوارئ (٥) ثايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ [هه ي موحه مه د] ماته نه زاني كا خودايئ ته چ ب سهرئ خودانيت فيلان (له شكه رئ نه بره به يئ حه به شي) ئينا. ﴿٢﴾ مامه دژمنكاري و فند و فيليت وان، پويچ و بهر با نه كرن. ﴿٣﴾ و مه ره فئت په رنده يان دهسته سهرئ وان كرن، و ب سهر واندا هنارتن. ﴿٤﴾ وان په رنده يان بهريت ئاخا سؤتي تيوه ر دكرن. ﴿٥﴾ وه كي كايا خوارئ، يا كه تيه به بن پيان لئ كرن.

سُورَةُ الْعَصْرِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْعَصْرِ ﴿١﴾ إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ خَسِرٌ ﴿٢﴾ إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَّصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَّصَوْا بِالصَّبْرِ ﴿٣﴾

سُورَةُ الْهُمَزَةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَيْلٌ لِّكُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةٍ ﴿١﴾ الَّتِي جَمَعَ مَالًا وَعَدَّدَهُ ﴿٢﴾ يَحْسَبُ أَنَّ مَالَهُ أَخْلَدَهُ ﴿٣﴾ كَلَّا لَيُنْبَذَتُ فِي الْحُطْمَةِ ﴿٤﴾ وَمَا أَزْكَىٰ مَا الْحُطْمَةُ ﴿٥﴾ نَارُ اللَّهِ الْمُوقَدَةُ ﴿٦﴾ الَّتِي تَطَّلِعُ عَلَى الْآفِيَةِ ﴿٧﴾ إِنَّهَا عَلَيْهِمْ مُّصَدَّقَةٌ ﴿٨﴾ فِي عَمَلٍ مُّمَدَّدٍ ﴿٩﴾

سُورَةُ الْفِيلِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الَّذِي تَرَكَيْكَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ ﴿١﴾ الَّذِينَ جَعَلَ كَيْدُهُمْ فِي تَضَلُّلٍ ﴿٢﴾ وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ ﴿٣﴾ تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ مِّن سِجِّيلٍ ﴿٤﴾ فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّأْكُولٍ ﴿٥﴾

سُورَةُ قُورَيْشٍ

ل مه كههئ هاتيهه خواري (٤) ثايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

- ١﴿ ژ بهر وي گورا قوره يشيان داييه كاروانكاريي.
 ٢﴿ ژ بهر گورا وهغره زفستانئ (بو يه مهنئ)، و
 يا هافيني (بو شامي)، دبرن. ٣﴿ بلا خوداني فئي
 مالي (كو كه عبيه) پهريسن، و بنه بنده ييت وي.
 ٤﴿ نهو خودايي ژ برسي تير كرين، و ژ ترسي ثيمن و
 پشت راست كرين.

سُورَةُ مَاعُونِ

ل مه كههئ هاتيهه خواري (٧) ثايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

- ١﴿ بيژه من، نهري ته نهو مروقي باوهر ييي ب پروژا
 جزاداني (كو قيامه ته) نه ثينيت ديت. ٢﴿ نهاهه وه
 بي پشتا خو دده ته سيوي. ٣﴿ و كه سي د بهر ناندان و تير كرنا به لنگازيرپا ناكه ت. ٤﴿ نيزا و نه خوشي
 بو وان نفير كهران. ٥﴿ نهويت ژ نفير اخو دي ناگهه [يان زي نه كه ن بو رويمه تي نه بيت]. ٦﴿ نهويت
 رويمه تكارييي دكاري خودا دكه ن. ٧﴿ و ريكاهه وجه يييت مالي ژ خه لكي دگرن [يان زه كاتي نه ده ن و
 ريكئي لي دگرن].

سُورَةُ كَهْوَثِر

ل مه كههئ هاتيهه خواري (٣) ثايه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

- ١﴿ [هه ي موحه مه د] مه گه له ك كه ره م و خير و خيرات ييت دايينه ته، ژ وان رويباري (كه وسهر) ي.
 د به حه شتيدا. ٢﴿ فينجا نفير ژان بو خودايي خو بكه، و قوربانان بو فه كوژه. ٣﴿ بي گومان يي كه ري
 ده افيتنه ته و حه ژ ته نه كه ت، نهوه يي وار كوره و ژ خيرئ دادوتي و بي سهروشين [و مال ميرات].

سُورَةُ قُورَيْشٍ وَالْمَاعُونِ وَالْكَوْثِرِ

سُورَةُ قُورَيْشٍ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۚ قُرَيْشٌ ۖ إِيْلَفِهِمْ رَحْلَةُ الشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ ۚ ۝۱
فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ ۚ ۝۲ الَّذِي أَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ وَآمَنَهُمْ مِنْ خَوْفٍ ۚ ۝۳

سُورَةُ الْمَاعُونِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالْذِّينِ ۚ ۝۱ فَذَلِكَ الَّذِي يَدْعُ
الْبَيْتِ ۚ وَلَا يَخْضُ عَلَى طَعَامِ الْمُسْكِينِ ۚ ۝۲ قَوْلٌ
لِلْمُصَلِّينَ ۚ ۝۳ الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ ۚ ۝۴
الَّذِينَ هُمْ بِرَأْوَنَ ۚ ۝۵ وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ ۚ ۝۶

سُورَةُ الْكَوْثَرِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ ۚ ۝۱ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ۚ ۝۲
إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ ۚ ۝۳

٦٠٢

سُورَةُ تَاٰخِلَاصِ

ل مه که هی هاتییه خوارئی (٤) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ [هه ی موحه مه د بیژه گاوران ئه ویت دقین تو خودایی خو بو وان بدهیه نیاسین] بیژه خودی تیکه و تاک و ته نیایه. ﴿٢﴾ ئه و خودایه یی هه می پیدفی هه وجهی وی، و وه جا هه مییان دقه تینیت، و ئه و پیدفی هه وجهی که سی نینه. ﴿٣﴾ که س رئی نه بوویه، و [ئه و] ژ که سی نه بوویه. ﴿٤﴾ و چو هه فکویف ری بو نین.

سُورَةُ فَهْلَقِ

ل مه که هی هاتییه خوارئی (٥) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ بیژه ئه ز خو ب خودانی سپیده یی دپاریزم. ﴿٢﴾ ژ زیان و خرابیا هه ر چیکریه کی [ئانکو ژ خرابیا هه می تستان]. ﴿٣﴾ و ژ زیان و خرابیا شه فی ده می دینیت [و دنیا تاری دیت، و تیدا خرابی دیتته کرن]. ﴿٤﴾ و ژ زیان و خرابیا سیربه ندان ئه ویت پفان ل گریان ددهن [و ل بهر دگه رن نافه را مرو فان نه خوش بکه ن، ب سیربه ندیی و ب پفکرنا گریان]. ﴿٥﴾ و ژ زیان و خرابیا هه ر زکپه شه کی زکپه شیی بکه ت [ئانکو وه ختی زکپه شیی و هه سویدی سی دکه ت].

سُورَةُ نَاسِ

ل مه که هی هاتییه خوارئی (٦) ثایه ته

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ بیژه ئه ز خو ب خودایی مرو فان دپاریزم. ﴿٢﴾ سه روه ر و خودانی هه می مرو فان. ﴿٣﴾ و په رستی و خودایی هه می مرو فان. ﴿٤﴾ ژ زیانا شه یتانی خو نه په نی دکه ت، ده می نافی خودی دیتته ئینان. ﴿٥﴾ ئه و بی دگو هی خه لکیدا دخوینیت، و ده نگئی خو دگه هینیت سه ر دلئ وان، و خرابیی ل بهر دلئ وان شرین دکه ت، و وه سواسی دیتخه دلیت و اندا. ﴿٦﴾ ژ شه یتانیت ئه جنه و شه یتانیت مرو فان.

سُورَةُ الْاِنْشَاقِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۝ اللَّهُ الصَّمَدُ ۝ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۝

وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ۝

سُورَةُ الْفَاقِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَاقِ ۝ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ۝ وَمِنْ شَرِّ

غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ۝ وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ ۝

وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ۝

سُورَةُ النَّاسِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ۝ مَلِكٍ النَّاسِ ۝ إِلَهِ النَّاسِ ۝

مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ۝ الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ ۝

مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ۝

٦٠٤

فَهْرَسْتُ بِأَسْمَاءِ السُّورِ وَبَيَانِ الْبُكْوَالِ فِي مَعْنَاهَا

نافهروك بناقئ دياركرنا سورهتئ مهكهئ و مهدينئ

السورة	مهكئ يان مهدينئ	بهريهر	سورته	ژماراوي
سورة الفاتحة	مهكئ	١	سورته فاتحه	١
سورة البقرة	مهدينئ	٢	سورته بهقهره	٢
سورة آل عمران	مهدينئ	٥٠	سورته ئاليومرمان	٣
سورة النساء	مهدينئ	٧٧	سورته نساء	٤
سورة المائدة	مهدينئ	١٠٦	سورته مائده	٥
سورة الأنعام	مهكئ	١٢٨	سورته ئهعام	٦
سورة الأعراف	مهكئ	١٥١	سورته ئهعراف	٧
سورة الأنفال	مهدينئ	١٧٧	سورته ئهنفال	٨
سورة التوبة	مهدينئ	١٨٧	سورته تهوبه	٩
سورة يونس	مهكئ	٢٠٨	سورته يونس	١٠
سورة هود	مهكئ	٢٢١	سورته هود	١١
سورة يوسف	مهكئ	٢٣٥	سورته يوسف	١٢
سورة الرعد	مهدينئ	٢٤٩	سورته رهعه	١٣
سورة إبراهيم	مهكئ	٢٥٥	سورته ئبراهيم	١٤
سورة الحجر	مهكئ	٢٦٢	سورته حيجر	١٥
سورة النحل	مهكئ	٢٦٧	سورته نهحل	١٦
سورة الإسراء	مهكئ	٢٨٢	سورته ئيسراء	١٧
سورة الكهف	مهكئ	٢٩٣	سورته كهف	١٨
سورة مريم	مهكئ	٣٠٥	سورته مريم	١٩
سورة طه	مهكئ	٣١٢	سورته طاه	٢٠
سورة الأنبياء	مهكئ	٣٢٢	سورته ئهنباء	٢١
سورة الحج	مهدينئ	٣٣٢	سورته حهج	٢٢
سورة المؤمنون	مهكئ	٣٤٢	سورته مؤمينون	٢٣
سورة النور	مهدينئ	٣٥٠	سورته نور	٢٤
سورة الفرقان	مهكئ	٣٥٩	سورته فرقان	٢٥
سورة الشعراء	مهكئ	٣٦٧	سورته شوعراء	٢٦

سورة	مهكبيه يان مهدهنى	بهريهر	سورهت	ژماراوى
سورة النمل	مهكبيه	٣٧٧	سورهتا نهمل	٢٧
سورة القصص	مهكبيه	٣٨٥	سورهتا قهصهص	٢٨
سورة العنكبوت	مهكبيه	٣٩٦	سورهتا عنكه بوبوت	٢٩
سورة الروم	مهكبيه	٤٠٤	سورهتا روم	٣٠
سورة لقمان	مهكبيه	٤١١	سورهتا لوقمان	٣١
سورة السجدة	مهكبيه	٤١٥	سورهتا سهجده	٣٢
سورة الأحزاب	مهدهنييه	٤١٨	سورهتا تهحزاب	٣٣
سورة سبأ	مهكبيه	٤٢٨	سورهتا سهبهء	٣٤
سورة فاطر	مهكبيه	٤٣٤	سورهتا فاطر	٣٥
سورة يس	مهكبيه	٤٤٠	سورهتا ياسين	٣٦
سورة الصافات	مهكبيه	٤٤٦	سورهتا صافات	٣٧
سورة ص	مهكبيه	٤٥٣	سورهتا صاد	٣٨
سورة الزمر	مهكبيه	٤٥٨	سورهتا زومهر	٣٩
سورة غافر	مهكبيه	٤٦٧	سورهتا غافر	٤٠
سورة فصلت	مهكبيه	٤٧٧	سورهتا فوصيلهت	٤١
سورة الشورى	مهكبيه	٤٨٣	سورهتا شوورا	٤٢
سورة الزخرف	مهكبيه	٤٨٩	سورهتا زوخروف	٤٣
سورة الدخان	مهكبيه	٤٩٦	سورهتا دوخان	٤٤
سورة الجاثية	مهكبيه	٤٩٩	سورهتا جاثيه	٤٥
سورة الأحقاف	مهكبيه	٥٠٢	سورهتا تهحقاف	٤٦
سورة محمد	مهدهنييه	٥٠٧	سورهتا موحه مهء	٤٧
سورة الفتح	مهدهنييه	٥١١	سورهتا ففتح	٤٨
سورة الحجرات	مهدهنييه	٥١٥	سورهتا حوجورات	٤٩
سورة ق	مهكبيه	٥١٨	سورهتا قاف	٥٠
سورة الذاريات	مهكبيه	٥٢٠	سورهتا ذاريات	٥١
سورة الطور	مهكبيه	٥٢٣	سورهتا طور	٥٢
سورة النجم	مهكبيه	٥٢٦	سورهتا نهجم	٥٣
سورة القمر	مهكبيه	٥٢٨	سورهتا قهمر	٥٤
سورة الرحمن	مهدهنييه	٥٣١	سورهتا رهحمان	٥٥
سورة الواقعة	مهكبيه	٥٣٤	سورهتا واقيعه	٥٦

السورة	مهكبيه يان مهدهنى	بهريهر	سؤرهت	ژماراوى
سورة الحديد	مهدهنييه	٥٣٧	سؤرهتا حديد	٥٧
سورة المجادلة	مهدهنييه	٥٤٢	سؤرهتا موجداله	٥٨
سورة الحشر	مهدهنييه	٥٤٥	سؤرهتا حشر	٥٩
سورة المتحنة	مهدهنييه	٥٤٩	سؤرهتا مومته حينه	٦٠
سورة الصف	مهدهنييه	٥٥١	سؤرهتا صف	٦١
سورة الجمعة	مهدهنييه	٥٥٣	سؤرهتا جومعه	٦٢
سورة المنافقون	مهدهنييه	٥٥٤	سؤرهتا منافيقون	٦٣
سورة التغابن	مهدهنييه	٥٥٦	سؤرهتا تغابون	٦٤
سورة الطلاق	مهدهنييه	٥٥٨	سؤرهتا طلاق	٦٥
سورة التحريم	مهدهنييه	٥٦٠	سؤرهتا تحريم	٦٦
سورة الملك	مهكبيه	٥٦٢	سؤرهتا مولك	٦٧
سورة القلم	مهكبيه	٥٦٤	سؤرهتا قلم	٦٨
سورة الحاقة	مهكبيه	٥٦٦	سؤرهتا الحاقه	٦٩
سورة المعارج	مهكبيه	٥٦٨	سؤرهتا معارج	٧٠
سورة نوح	مهكبيه	٥٧٠	سؤرهتا نوح	٧١
سورة الجن	مهكبيه	٥٧٢	سؤرهتا جن	٧٢
سورة المزمل	مهكبيه	٥٧٤	سؤرهتا موزه ميل	٧٣
سورة المدثر	مهكبيه	٥٧٥	سؤرهتا مودهثر	٧٤
سورة القيامة	مهكبيه	٥٧٧	سؤرهتا لقيامه	٧٥
سورة الإنسان	مهدهنييه	٥٧٨	سؤرهتا ئنسان	٧٦
سورة المرسلات	مهكبيه	٥٨٠	سؤرهتا مورسه لات	٧٧
سورة النبا	مهكبيه	٥٨٢	سؤرهتا نبيه	٧٨
سورة النازعات	مهكبيه	٥٨٣	سؤرهتا نازعات	٧٩
سورة عبس	مهكبيه	٥٨٥	سؤرهتا عبه سه	٨٠
سورة التكويد	مهكبيه	٥٨٦	سؤرهتا تكوير	٨١
سورة الانفطار	مهكبيه	٥٨٧	سؤرهتا ئنفطار	٨٢
سورة المطففين	مهكبيه	٥٨٧	سؤرهتا موطه ففين	٨٣
سورة الانشقاق	مهكبيه	٥٨٩	سؤرهتا ئنشقاق	٨٤
سورة البروج	مهكبيه	٥٩٠	سؤرهتا بروج	٨٥

السورة	مهكبيه يان مهدهنى	بهريهر	سؤرهت	ژماراوى
سورة الطارق	مهكبيه	٥٩١	سؤرهتا طارق	٨٦
سورة الأعلى	مهكبيه	٥٩١	سؤرهتا ئه علا	٨٧
سورة الغاشية	مهكبيه	٥٩٢	سؤرهتا غاشيه	٨٨
سورة الفجر	مهكبيه	٥٩٣	سؤرهتا فجر	٨٩
سورة البلد	مهكبيه	٥٩٤	سؤرهتا به له د	٩٠
سورة الشمس	مهكبيه	٥٩٥	سؤرهتا شه مس	٩١
سورة الليل	مهكبيه	٥٩٥	سؤرهتا له يل	٩٢
سورة الضحى	مهكبيه	٥٩٦	سؤرهتا ضوحا	٩٣
سورة الشرح	مهكبيه	٥٩٦	سؤرهتا شرح	٩٤
سورة التين	مهكبيه	٥٩٧	سؤرهتا تين	٩٥
سورة العلق	مهكبيه	٥٩٧	سؤرهتا عه له ق	٩٦
سورة القدر	مهكبيه	٥٩٨	سؤرهتا قه در	٩٧
سورة البينة	مهدهنييه	٥٩٨	سؤرهتا به يينه	٩٨
سورة الزلزلة	مهدهنييه	٥٩٩	سؤرهتا زه لزه له	٩٩
سورة العاديات	مهكبيه	٥٩٩	سؤرهتا عاديات	١٠٠
سورة القارعة	مهكبيه	٦٠٠	سؤرهتا قاريعه	١٠١
سورة التكاثر	مهكبيه	٦٠٠	سؤرهتا ته كا ثور	١٠٢
سورة العصر	مهكبيه	٦٠١	سؤرهتا عه صر	١٠٣
سورة الهمة	مهكبيه	٦٠١	سؤرهتا هو مه زه	١٠٤
سورة الفيل	مهكبيه	٦٠١	سؤرهتا فيل	١٠٥
سورة قريش	مهكبيه	٦٠٢	سؤرهتا قوره يش	١٠٦
سورة الماعون	مهكبيه	٦٠٢	سؤرهتا ماعوون	١٠٧
سورة الكوثر	مهكبيه	٦٠٢	سؤرهتا كه و ثر	١٠٨
سورة الكافرون	مهكبيه	٦٠٣	سؤرهتا كا فيروون	١٠٩
سورة النصر	مهدهنييه	٦٠٣	سؤرهتا نه صر	١١٠
سورة المسد	مهكبيه	٦٠٣	سؤرهتا مه سد	١١١
سورة الإخلاص	مهكبيه	٦٠٤	سؤرهتا ئي خلاص	١١٢
سورة الفلق	مهكبيه	٦٠٤	سؤرهتا فه له ق	١١٣
سورة الناس	مهكبيه	٦٠٤	سؤرهتا ناس	١١٤

إِنْ وَزَارَةَ الشُّؤْنِ الْإِسْلَامِيَّةِ وَاللَّحُوقَةِ وَالْإِنْشَاءِ

فِي الْمَلَكَةِ الْعَرَبِيَّةِ السُّعُودِيَّةِ

الْمَشْرِفَةِ عَلَى

مَجْمَعِ الْمَلِكِ فَهْدٍ لِطَبَاعَةِ الْمُصْحَفِ الشَّرِيفِ

فِي الْمَدِينَةِ الْمُنَوَّرَةِ

إِذِيسُرُّهَا أَنْ يُصَدِّرَ الْمَجْمَعُ هَذِهِ الطَّبْعَةَ مِنْ

تَرْجَمَةِ مَعَانِي الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ

إِلَى اللُّغَةِ الْكُرْدِيَّةِ

(اللَّهُجَّةُ الْكُرْمَانْجِيَّةُ)

تَسْأَلُ اللَّهَ أَنْ يَنْفَعَ بِهَا النَّاسَ

وَأَنْ يَجْزِيَ

خَادِمَ الْحَمِيَّاتِ الشَّيْخَيْنِ، الْمَلِكِ سَلْمَانَ بْنِ عَبْدِ الْعِزِّزِ السُّعُودِ

أَحْسَنَ الْجَزَاءِ عَلَى جُهُودِهِ الْعَظِيمَةِ فِي تَشْرِكِتَابِ اللَّهِ الْكَرِيمِ

وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُتَّقِينَ

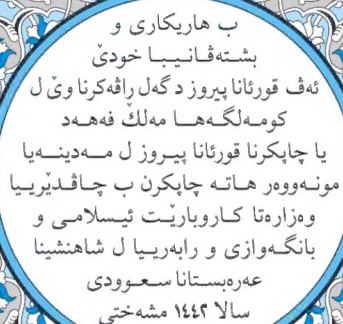
وهزارهتا کاروباريت ئىسلامى و بانگهوازى و رابهرييا
ل شاهنشينا عه ره بستانا سعوودى
يا سه رپه رشتيار ل سه ر كومه لگه ها مه لك فه هه د
يا چاپكرنا قورئانا پيروز ل مه دينه يا مونه ووه ر
كومه لگه هي پى خوشه قى چاپا قورئانا پيروز دگه ل راقه كرنا وى ب
زمانى كوردى ده ريخيت
داخوازى ژ خودى دكه ين خه لك مفايى ژى وهر گرن
و خه لاتى خيى بده ته (خادم الحرمين الشريفين)
شاه سه لمان كورى عه بدول عه زيز ئال سعوود
ل سه ر زه حمه ت و ره نجا مه زن يا ئه ول سه ر به لا فكرنا قورئانى دبه ت
و خودى خودانى هاريكارييه

حُقِّقُوا الظَّنَّ بِحَقِّهِ
لِمَجْمَعِ الْمَلِكِ فَهْدٍ لِمَجْمَعِ الْمُصَنَّفِ الشَّيْخِ

ص. ب. ٦٢٦٢ - المدينة المنورة

www.qurancomplex.gov.sa
contact@qurancomplex.gov.sa

ماڦيٽ چاپڪرني د پاراسٽينه

www.qurancomplex.gov.sa
contact@qurancomplex.gov.sa

٢٨ جمع الملك فهد لطباعة المصحف الشريف، ١٤٤٢هـ

فهرسة مكتبة الملك فهد الوطنية أثناء النشر

٢٩ جمع الملك فهد لطباعة المصحف الشريف

ترجمة معاني القرآن الكريم إلى اللغة الكردية (اللهجة الكرمانجية) / مجمع

الملك فهد لطباعة المصحف الشريف - المدينة المنورة، ١٤٤٢هـ

٦٤٠ ص؛ ١٩,٥ × ٢٨ سم

ردمك: ٩٧٨-٦٠٣-٨٣١١-٢٤-٠٠

١- القرآن - ترجمة - اللغة الكردية (اللهجة الكرمانجية) أ. العنوان

١٤٤٢/٢٨١٩

ديوي ٢٢١,٤

رقم الإيداع: ١٤٤٢/٢٨١٩

ردمك: ٩٧٨-٦٠٣-٨٣١١-٢٤-٠٠

تصفح الترجمة
تهماشه ی وه رگێرانی بکه

